Kovács Dániel

(1840 +) Órás. Apja Kézdivásárhelyen zenész és notárius. Mesterségét Bécsben tanulja s 1792-ben Kolozsvárt dolgozik.

B. Nagy Margit: Remekmívek és korok Erdélyben, Bukarest, 1970.

3121.

Mdk.

Kovács Dániel

munkái: Áttöt fál 1854-ből
Kalamárizs " "
9-10. ábra

Kresz Mária: Lyonnan szerzett mezőcsáti cserép-edények

Néprajzi Muzeum Évkönyve, 1960. 170. l.

mdk.

Kovács Daniel I fazekas mester

munkája egy 1851-ből való butykos, a legkorábbi madaras disszel; virágosbutykost a Kovács fazekas családtól már 1848-ból ismeretes.

Kresz Mária: Ujonnan szervett mezőcsáti cserépedények

Néprajzi Muzeum Évkönyve 1960 164. l

mdk

Kovács Daniel I

„munkája még két butykos, mindegyik különleges a maga nemében. Egy 1864 ben készült minkum a csáti edények között: nem zinezett csak karcolt sárga máz alatt (4. ábra) s a másik 1854 ben készült 5. ábra

Kresz Mária: Ujonnan szervezett mezőcsáti cserépedények

Neprajzi M. Évkönyve 1960. 163-165. l.

mdk.

Kovács Dániel

munkája 1854 ből. Butykos: A Kovács családra vall nemcsak a betüvetés, hanem a felirat szövege: Készült ez a butykos" s a madárdiszjegyei is jellegzőtesek: szem körül karika, fej mellett kunkorodó tolt.

Kresz Mária: Ujonnan szerzett mezőcsáti cserépedények

Néprajzi Muzeum Évkönyve 1960, 164-165. l.

mdk

Kovács Dániel. 1819-1870

mezőcsáti mester

a Kovács fazekas család kiemelkedő tagja

Több miska és földszárnyu madárral di-

stitett butykos az ő kezemunkája

27. ábra. Butykos

Kresz Mária: Magyar népi cserépedények

Népr. M. Évkönyve 1961, 157. l.

Kovács Dániel II. farkas M.D.U.

1864 – 1914

főleg használati edények kérintésével foglalkozott.

Domanovszky Gy: herőcsáti kerámia. Bp. 1954, 20, 25

Novács Dániel farekas M.D.U.

1819 - 1870

Talán apjánál tanulta mesterségét
cherőcsáton nőletett s halt meg.

Domanovszky György: Herőcsáti kerámia. Bp.
1954, 20, 23, 24,

Kovács Daniel,

Kézdivásárhelyi

oraś Beisben

l

K. Vásárhelyi

Kovács Daniel

alatt

Kovács Dániel fazekasmester

(+ 1870) műve: pálinkás üveg, agyag-ólommáz - a női ábra valószínű készítője. Mérete: 20.5 cm; 19 század második fele. Reprodukció, színes IV tábla.

Fél Edit - Hofer Tamás: Husaren, Hirten, Heilige, Budapest, 1966.

Kováts Dániel
órás XVIII. sz.

XII. VEGYESEK

(2283-tól 2525-ig.)

		Kikiáltási ár pengőben
2283.	VILLANYKÁVÉFŐZŐGÉP, alpakka . .	12.—
2284.	KALAPDOBOZ, moleszkin bőrszegéllyel	16.—
2285.	VÁZA (CUKORTARTÓ) FEDŐVEL, ezüstözött sárgaréz, domborított díszítéssel. Iparművészeti munka	12.—
2286.	ÁLLÓÓRA, fatokban	10.—
2287.	MATRICA, acél, férfi fejet ábrázoló éremszerű lappal, dombornyomáshoz . .	7.—
2288.	FÜSTÖLŐ, onix	30.—
2289.	LÁDIKA, tölgyfa, gazdagon faragott dísszel	45.—
2290.	ÁLLÓÓRA, ütőszerkezettel. Bronzveretekkel díszített barna fatokban. Készítette: Wásárhellyi Kováts Dániel, Bétsben. XVIII. század	60.—
2291.	SZAMOVÁR, sárgaréz. Orosz	20.—
2292.	ÉKSZERDOBOZ, feketére fényezett fa, vésett és áttört rézveretekkel, 1840 körül	8.—
2293.	DOBOZ, fekete fa, fedelén ezüst berakás	8.—
2294.	ÁLLÓÓRA, bronz, alakos díszítéssel. Empire	240.—
2295.	LEVÉLNEHEZÉK, kisfiú és kutya alakjával. Angol ón.	6.—
2296.	SZIVARSZIPKA, faragott tajték, borostyán szopókával. Tokban	8.—
2297.	VÁZA, porfil, aranyozott bronz foglalatban	140.—

Árverési Csarnok aukció kat. 1934. nept.

		Kikiáltási ár pengőben
2298.	ELEFÁNTCSONT FARAGVÁNY, XIX. sz. első fele	18.—
2299.	DOHÁNYZÓKÉSZLET, öt egyberakható hamutálcával. Alpakka, csiszolt üvegbetéttel	15.—
2300.	FALI DÍSZTÁL, sárgaréz, domborított dísszel	20.—
2301.	UTI ÉT- ÉS PIPEREKÉSZLET, részben ezüst. Fényezett kőrisfa tokban. XIX. sz. első fele. (A berendezés egy része hiányzik. Rejtett rekeszekkel)	25.—
2302.	TOJÁSTARTÓ, alpakka, 2 drb.	3.—
2303.	ÁLLÓ PETRÓLEUMLÁMPA, sárgaréz, áttört dísszel	8.—
2304.	ÁLLÓÓRA, bronz, alakos dísszel. Empire (Charles Dupont, Chaux de Fonds) .	120.—
2305.	PECSÉTNYOMÓ, sárgaréz, alakos díszítéssel	2.—
2306.	LEVÉLNEHEZÉK, mammutfogból csiszolva	10.—
2307.	ÁLLÓ PETRÓLEUMLÁMPA, sárgaréz, áttört dísszel	8.—
2308.	FOGVÁJÓTARTÓ, ananász alakjában. Angol ón	9.—
2309.	LEGYEZŐ, elefántcsont, festett dísszel. 1796 (Hibás)	15.—
2310.	BARométER, bronz állvánnyal . . .	20.—
2311.	GYERTYATARTÓ, alacsony forma. Sárgaréz. XVIII. sz.	2.—
2312.	ÁRNYKÉP, aranyozott üveglemezre karcolva. Női képmás címerrel	11.—
2313.	ÁLLÓÓRA, ütőszerkezettel, fényezett és berakott kőrisfatokban	40.—
2314.	CITROMPRÉS, alpakka	5.—
2315.	ÁRNYKÉPEK, aranyozott üveglemezre karcolva. Három férfiarckép	11.—

KOvács Dániel, fazekas

A Debreceni Déri Múz-ban Kovácstól, Mezőcsati mester. Egy Miska. Sárgás-fehér. Vörös és zöld szinek. A plasztikusan kidolgozott fejen barna csakó. Vörös mellény. Alatta: "Készült ez a Pintes Mezőcsath városában Bathori Gáborurnak az 1862ik Esztendőben." Tekerkőző kigyó zöld pikkelyes. Barna, zöld, vörös szinek. 3. kép. rekete repr. 101. és 103. old.

SZALAY EMŐKE: Mezőcsati keramiak a Déri Muzeumban
101. old

A Miskolci Herman Ottó Múz. Közl eményei. 13.
Miskolc, 1974

Kovács Dániel, gyermekrajzok

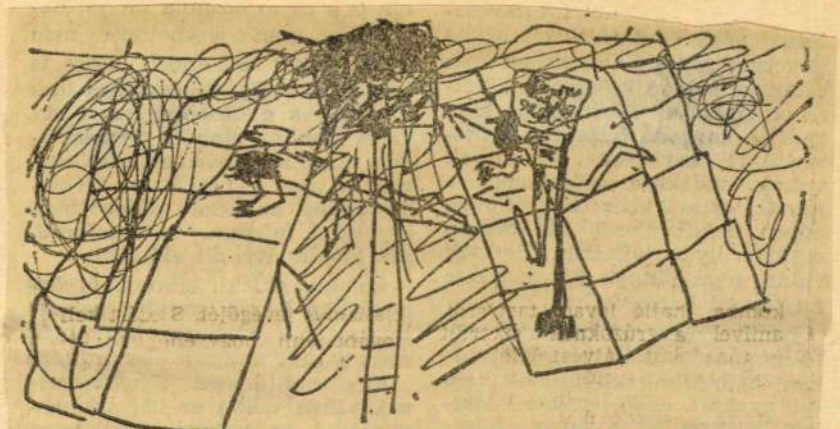

Kovács Dániel (6 éves): Az ember át akart futni a vonat előtt, és elesett a sineken

Kovács ...

6.

Élet és Irodalom Bp. 1984. okt. 5. XXVIII/40

Kovács Dániel, gyermekrajzoló

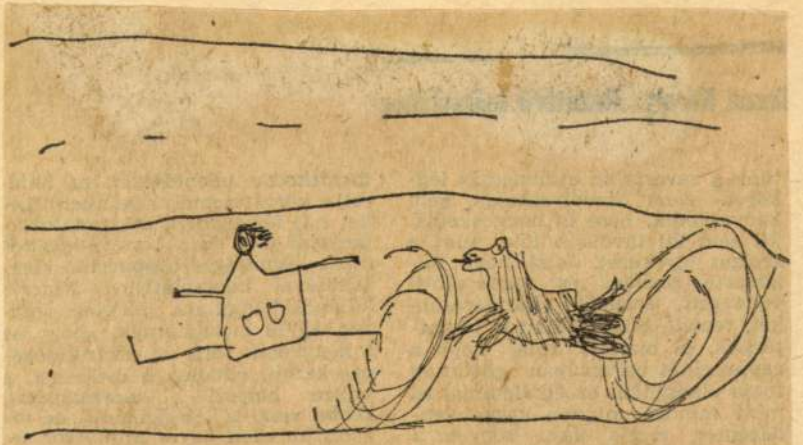

Kovács Dániel (6 éves): A kutya meg akarja harapni az embert

Kovács D

5.

Élet és Irodalom Bp. 1984. aug 3. XXVIII/31

Kovács Dániel, gyermekrajzok

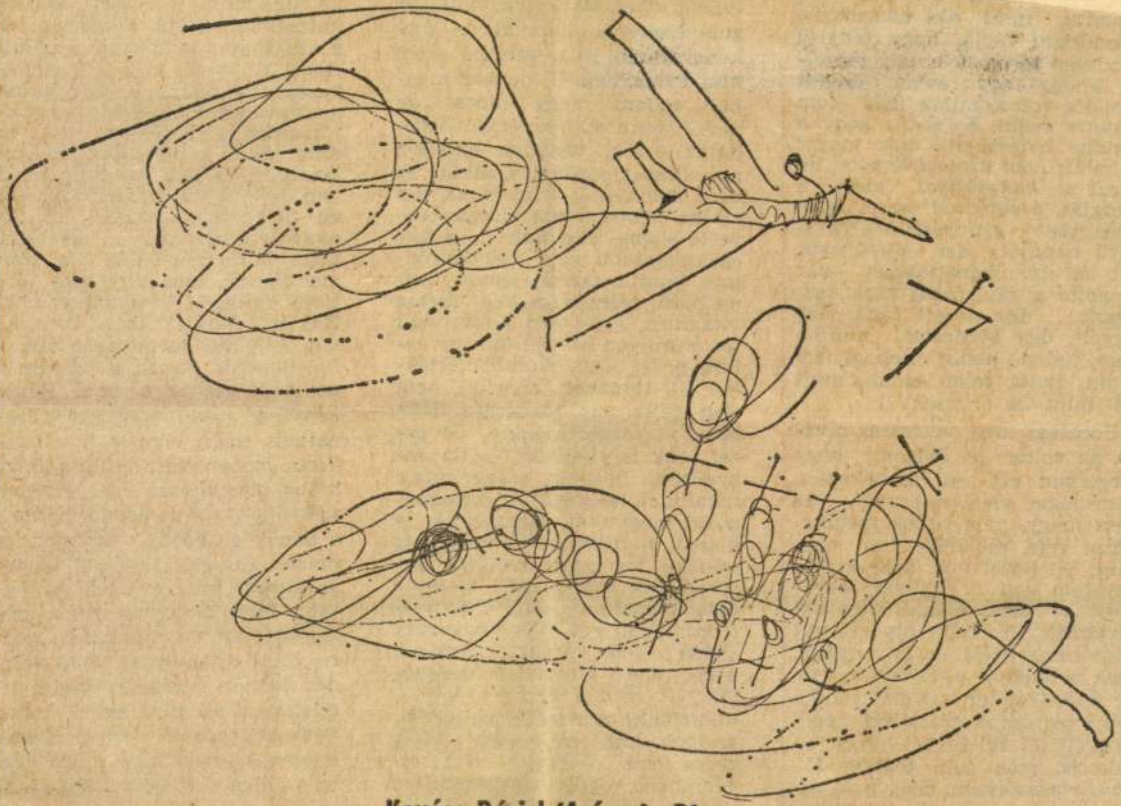

Kovács Dániel (4 éves): B1

II.

m. 8. XXVIII/23.

ez mintegy kötelességem.
ilök mint író, leírt szavak
sának tudója, dolgozom, ez
akmám; miközben a halott
e Gáborról írok megemlé-
st, voltaképp a szakmámat
orolom, hogy aztán a hono-
rmot is fölvegyem érte: ez
, mint képtelenség, ez gva-
t...! és már megint rólam
szó, az én érzéseimről, az
megrendülésemről, az én
alygásaimról, ahelyett,
Róla beszélnék. De mit
dhatok, ami kifejezné őt?
micsoda dramaturg volt?
ez a fontos?! Ez is. Igen, ha
értelme, tartalma ennek a
lomnak, ennek a pályának,
az ő személye, az ő tevé-
sége adta meg. Sokszor fag-
m, miért nem ír, hisz írás-
s ember volt; ha látta, hogy
a magyarázza az értelen
őnek, mi a teendő, befűzte
pírt a gépbe, és meg ta
a; Fazekas Lajossal együtt
lmúlt húsz év legizgalma-
sabb forgatókönyvét írták meg
(tudom, ott én működtem köz-
re mint dramaturg), más kér-
dés, hogy a filmgyári daráló el-
nyelte ezt is, mint annyi mást;
darabot, prózát is írt, de csak
magának, mert hitte, hogy neki
az a dolga a világban, hogy ná-

tom?... ezek olyan kamasz-
fogalmak, az ember ötvenen túl
nem rangsorolja így a barátait,
csak a haláluk után döbben rá,
de épp ilyenkor hat a fölsőfokú
jelző hamisan), túl közel volt,
míg élt, és túl közel van a ha-
lála is, még nem fogtam föl,
nem emésztettem meg, nem bí-

nem lehetett szétesni, eltaknyo-
lódni, talán ezért is neveztük
Deme tanár úrnak, nemcsak
azért, mert hihetetlen pedagó-
giai, didaktikai érzéke volt...
micsoda gonosz tréfája a termé-
szetnek, hogy ezt a szép, egész-
séges testet roncsolta szét vi-
rágjában, micsoda megcsúfolása

Kovács Dániel, gyermekrajzoló

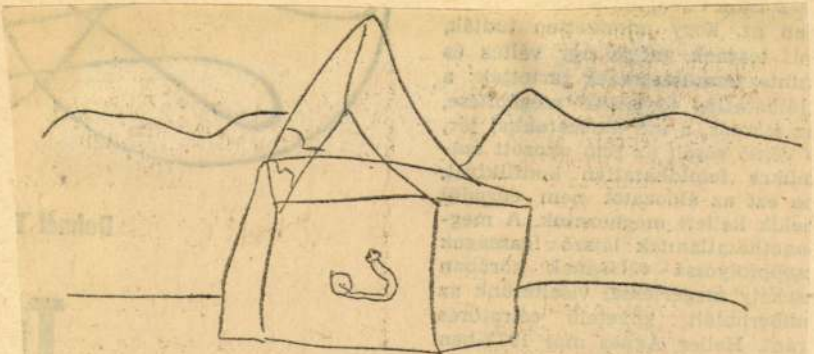

Kovács Dániel (4 éves) A kis kukac házat csinál magának

Kovács Dániel: A kis kukac házat csinál magának 9.

Élet és Irodalom 1984. jún. 1. XXVIII 22.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 3404726
Kovács Dániel (4 éves)
ÉLET ÉS IRODALOM
1984 JUN 8

Bodor Pál ez a mesteri tarkón lövő — 15 évi királydrámák-trilógia is. Az

1021

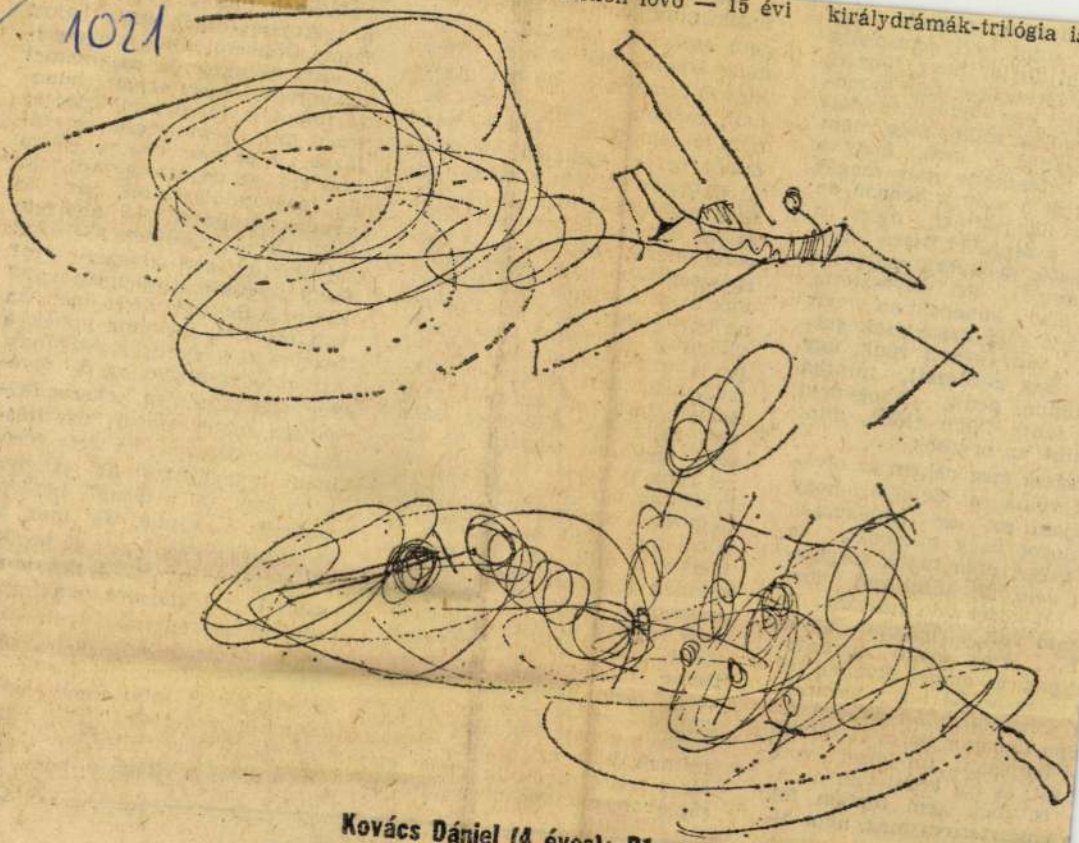

Kovács Dániel (4 éves): B1

1984 JÚNIUS 8.

is üzente, mondta, úgy
dta, mint aki nemsokára
őrizni fogja, hogy tényleg
lesen tornázik-e, úgy mond-
ahogy egy évvel ezelőtt
dta volna, mikor még nem
ette senki, ő sem, hogy a
ébe befészkelte már magát
alál; nem azon a *hangon*, de
al a *hangsúllyal*, mert a
gját, a senkivel össze nem
eszthető, gyönyörű mélyzen-
ű hangját, azt elvesztette,
az első hónapokban már
gölte a rák, azóta csak sut-
ott... úgy nézett ránk, úgy
elt, úgy kérdezett, mintha
n tudná, pedig dehogynem
ta, tudta talán előbb, mint
mint az orvosok...

ocsássa meg nekem az olva-
az volna a dolgom, hogy
írjam ezt az emlékezést,
rológot vagy micsodát, de
n megy, nem tudok megbir-
ni vele, túl közel van hoz-
, túl közel volt hozzám (a
átom volt... legjobb barát-
?... ezek olyan kamasz-
lmak, az ember ötvenen túl
rangsorolja így a barátait,
a haláluk után döbben rá,
épp ilyenkor hat a fölsőfokú
ő hamisan), túl közel volt,
élt, és túl közel van a ha-
is, még nem fogtam föl,
emésztettem meg, nem bí-
a suta mondatok, és szégyellni
fogom, amíg élek, szégyellni fo-
gom ezeket a sorokat... úgy
kéne írnom róla, mintha élne,
hisz énbennem él, de hát meg-
halt, tudom, hogy nincs, de
nem hiszem el, nem érzem, csak
dühöt érzek, végtelen haragot,
az öklömet ráznám a süket és
üres mennybolt felé, ki az, aki
ezt az ostoba, rossz viccet elkö-
vette ellene, ellenünk... a leg-
egészségesebb volt mindannyi-
unk között, szívós, izmos, bar-
na bőrű, nagy, okos kék szeme
világított, gyönyörű férfi volt
(ez is milyen hülyén hat így, le-
írva, pedig igaz), okosan, mérték-
kel élt, tornázott, sportolt, nem
volt rajta egy fölösleges deka
sem, vigyázott magára, de ez-
zel ránk is vigyázott, előtte szé-
gyelltünk berúgni, szégyelltük a
hájainkat, szégyelltük agyonba-
gózni magunkat, szégyelltük a
hisztit, a dilit, az önpusztítás
minden formáját, mellette ösz-
szeszedtük magunkat, mellette
nem lehetett szétesni, eltaknyo-
lódni, talán ezért is neveztük
Deme tanár úrnak, nemcsak
azért, mert hihetetlen pedagó-
giai, didaktikai érzéke volt...
micsoda gonosz tréfája a termé-
szetnek, hogy ezt a szép, egész-
séges testet roncsolta szét vi-
rágjában, micsoda megcsúfolása

hogy Óróla beszélnék. De mit
mondhatok, ami kifejezné őt?
Hogy micsoda dramaturg volt?
Hát ez a fontos?! Ez is. Igen, ha
van értelme, tartalma ennek a
fogalomnak ennek a pályának,
azt az ő személye, az ő tevé-
kenysége adta meg. Sokszor fag-
gattam, miért nem ír, hisz írás-
képes ember volt; ha látta, hogy
hiába magyarázza az értetlen
szerzőnek, mi a teendő, befűzte
a papírt a gépbe, és meg ta
maga; Fazekas Lajossal együtt
az elmúlt húsz év legizgalma-
sabb forgatókönyvét írták meg
(tudom, ott én működtem köz-
re mint dramaturg), más kér-
dés, hogy a filmgyári daráló el-
nyelte ezt is, mint annyi mást;
darabot, prózát is írt, csak
magának, mert hitte hogy neki
az a dolga a világban hogy ná-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

Kovács Dániel (4 éves)

1984 JUN 01

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

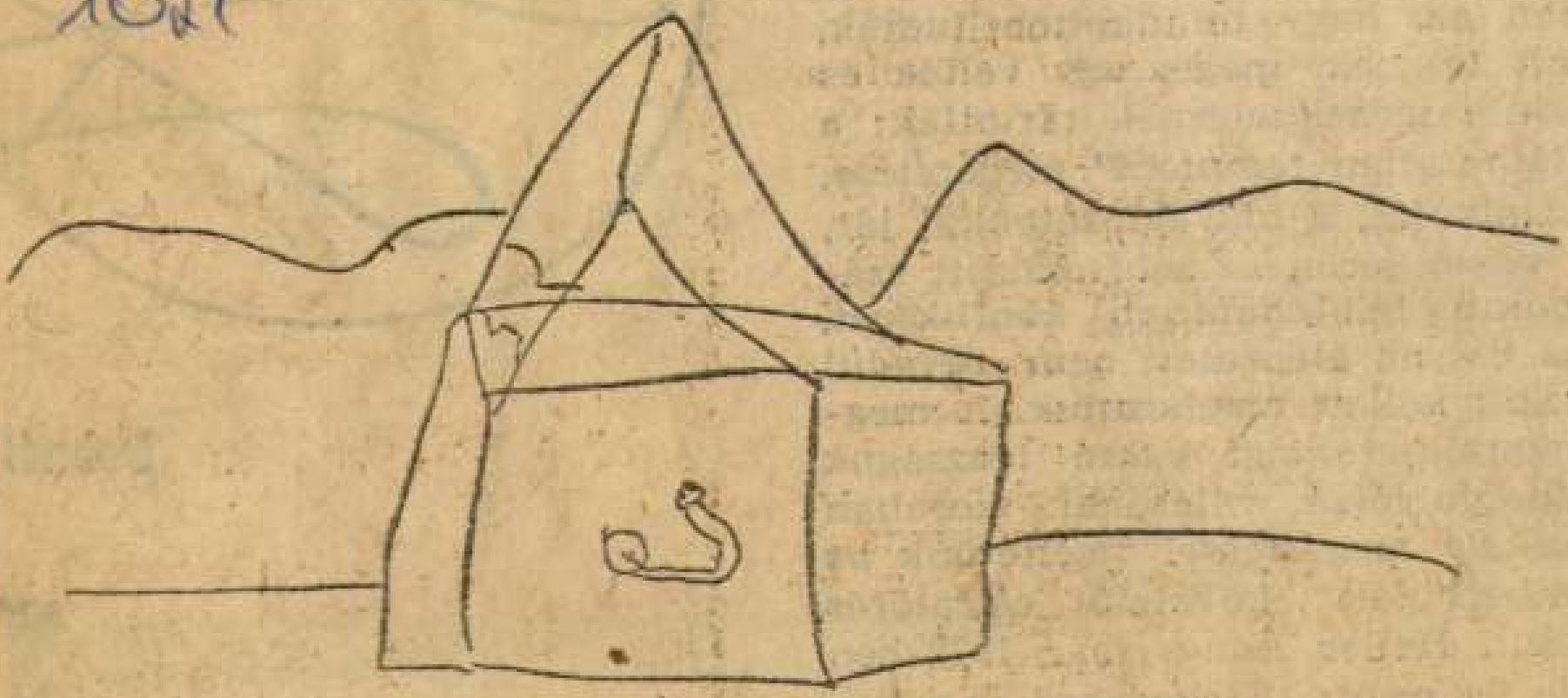

Kovács Dániel (4 éves) A kis kukac házat csinál magának

erkölcsi érzékünk ti
lasztásaik ellen, annak
ban az, hogy mindké
mit tesznek, mégis ú
szinte természetesnek
„láthatatlan templom"
az alkotás, a mű áldo
s végső soron az sem
mukra feloldhatatlan
ha ezt az áldozatot n
nekik kellett meghozn
ingathatatlannak látsz
cseppfolyóssá válásán
csekély megértéssel vi
emberhalált követelő
iránt. Heller Ágnes már 1972-ben
így írt erről: „Kirkegaard és a fia-
tal Lukács Ábrahám nagyságát

Kovács Dániel, gyermekrajz

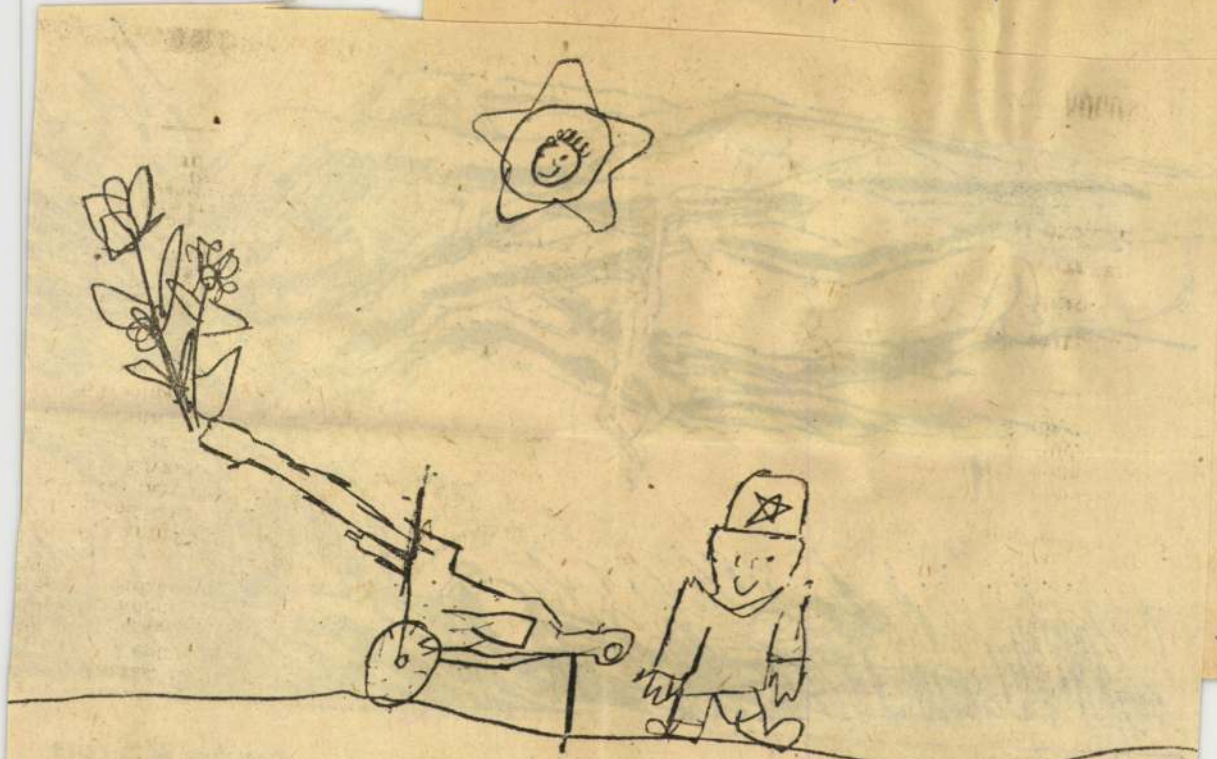

Kovács Dániel (7éves): Virágágyú

16

XXIX/33

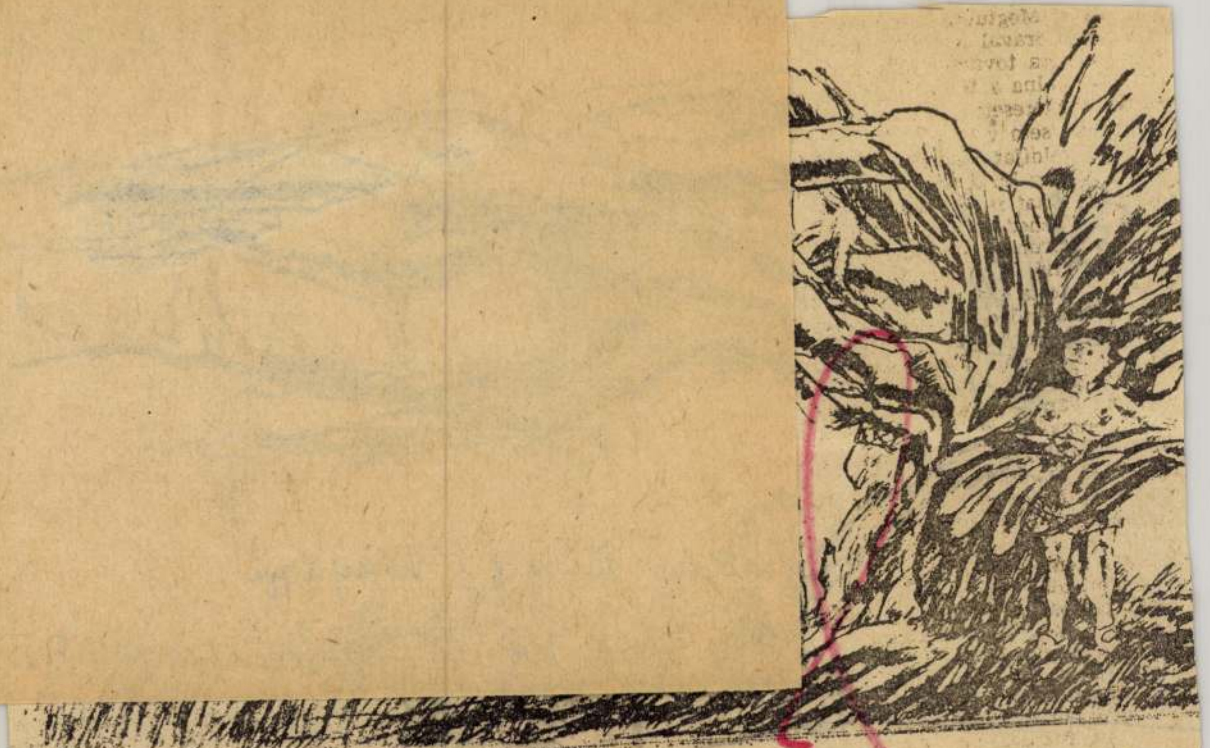

Domokos Géza rajza

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kovács Dániel, (6 éves)

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 OKT 11 31

1021

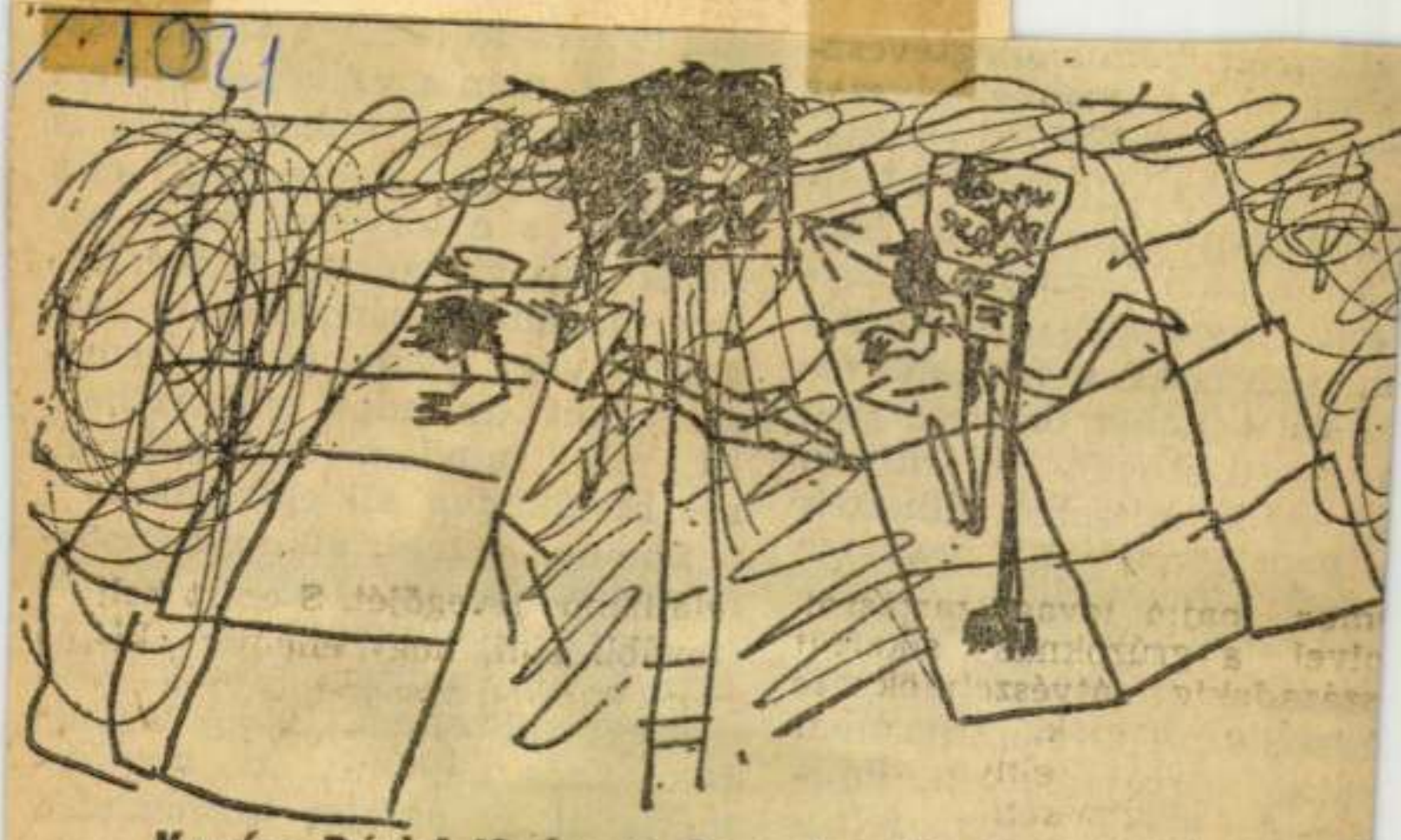

Kovács Dániel (6 éves): Az ember át akart futni a vonat előtt, és elesett a síneken

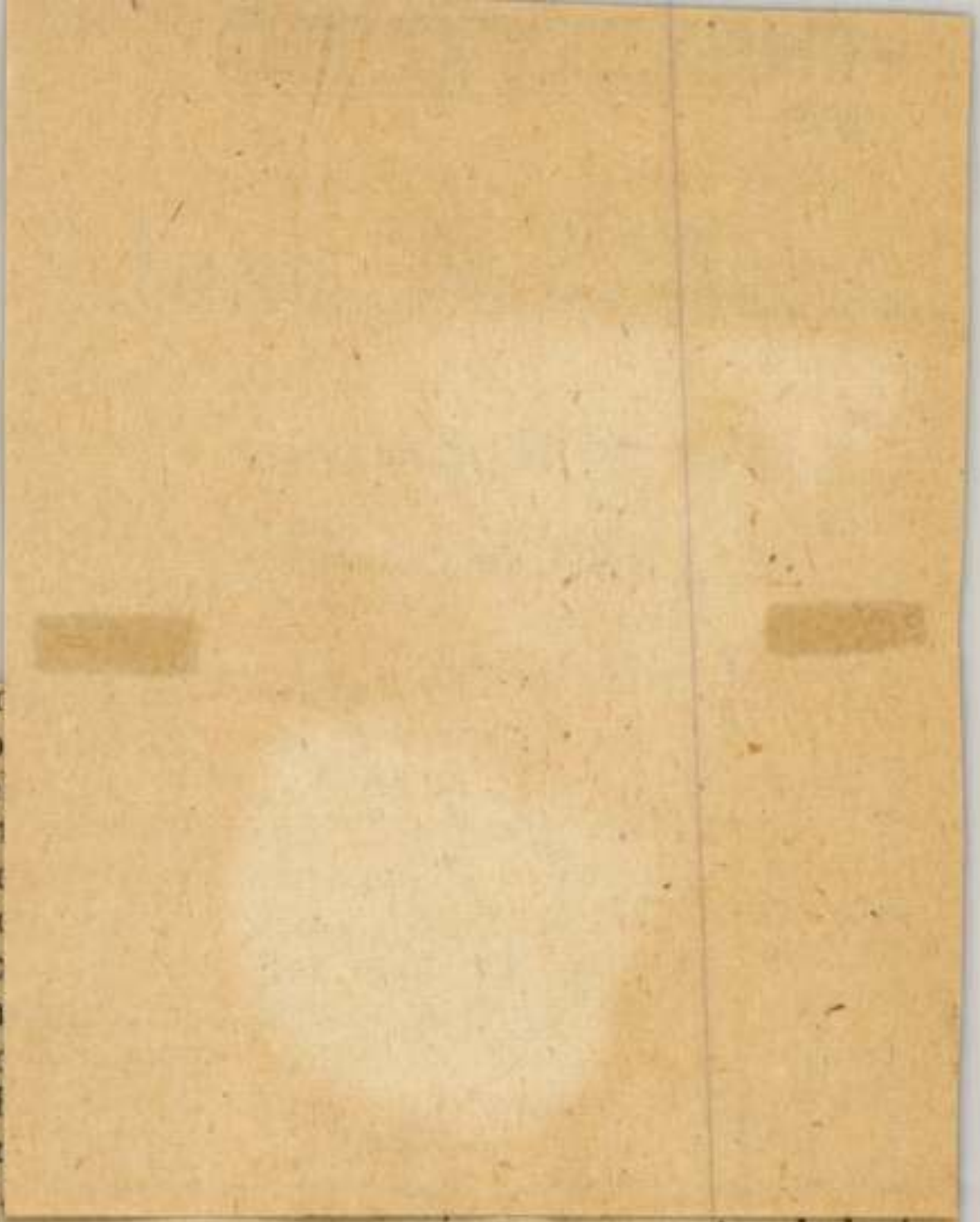

szítést raktak n
agy évszázado
némely kerte
módon kifeszí
entve fehérn
torhadó fészer
kerítések c
vidékiek, csön
s a lakbér err
egfizethető. I
lyen lakásba
m jönnek ki
l kapcsolatban.

sört, egy-egy halk au-
s a közelben, de rit-
ultunk kifelé ama nem
ri egyetértésben, ami-
ely téma zavar, félre-
ás nélkül felvethető, de
lgatható; bámultuk a
ágas eget a lapos tetők
ilágnagy provincia kel-

gésünkbe lassan annyira beleet-
te magát a látvány, hogy már
nem is tűnt annyira abszúrdnak.

Megpendítettem, megtárgyal-
tuk. Erős dolog ez itt, szemér-
metlenül az emberi természetre
épít, nem leplezi kultúra, er-
kölcs, hagyomány: gyilkos do-
log, emberi. S e közösen fogal-
mazott megállapítással mintha

Kovács Dániel (6 éves).

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 AUG 0 3

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

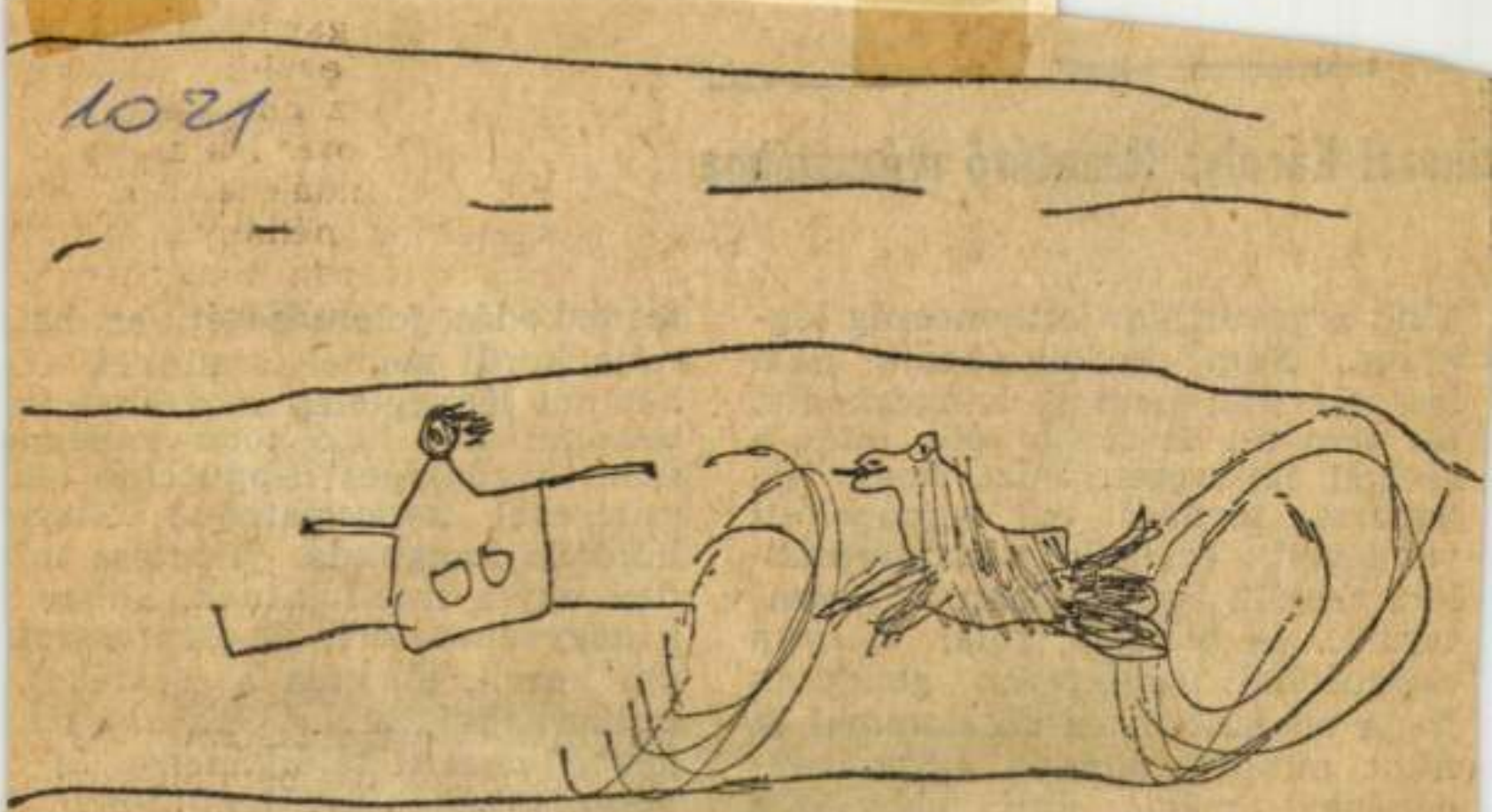

Kovács Dániel (6 éves): A kutya meg akarja harapni az embert

ikszai Károly: Haza

tünk a zavartalan ot
körét. Nem kedéi
kedveskedik, nem is
Mi sem áll távolabl
szolgai igyekezet. Je
ismerte tegnapi és
vendégeit, értékeli
ket, reméli, hogy hol
térünk, és biztosít
cappuccinót ugyanoly
fogja elkészíteni ez a
mint mindig, minden egyes ven-
dégének, mégis úgy, hogy ez a
coppuccino kiemelkedjék a
cappuccinók végtelen sorából, és
csakis a miénk legyen, bár semmi-

pultra helyezi a csészealjak
kézbe veszi a tejeskancsót, és t
vább, minden egyes milliószor i
métlődő mozdulatnak, amivel i

Kovács Dániel, gyermekrajzoló

Kovács Dániel (4 és fél éves) rajza

2.

.31. XXX /5.

LET L

ODAI

MI ÉS POLIT

egrontja Júliát

L. J. törékeny, szívbeteg anyja,
Ágh Pistát a másik lánya
férjeként?
ömben a Keleti Károly utcába,
. szőke úrilányt —
ti cselédszobából;
k egy budai anya örül...
vakok, a régi középosztály,
nem kérek bocsánatot tőlük:
... lángolt a lehelletem...

Boldogságunk, ha

Napok óta egy huszonegy éves fiatalember kifakadásán gondolkodom. A kultuszminiszter udvariatlan volt vele, panaszolja Naplójában. A sértett ekképp ír az ominózus esetről: „De még ma — majd húsz év után — sem tudok

danám neki, hogy a hivatal mo
tanság inkább csak dorgál — te
mészetesen értünk, nem ellenü
—, a lélek épüléséhez nélkülözh
tetlen buzdítást rábízza azok
akik az ilyesmihez jobban ér
nek. Így eshetett meg, hogy h

Kovács Dániel, gyermekrajzoló

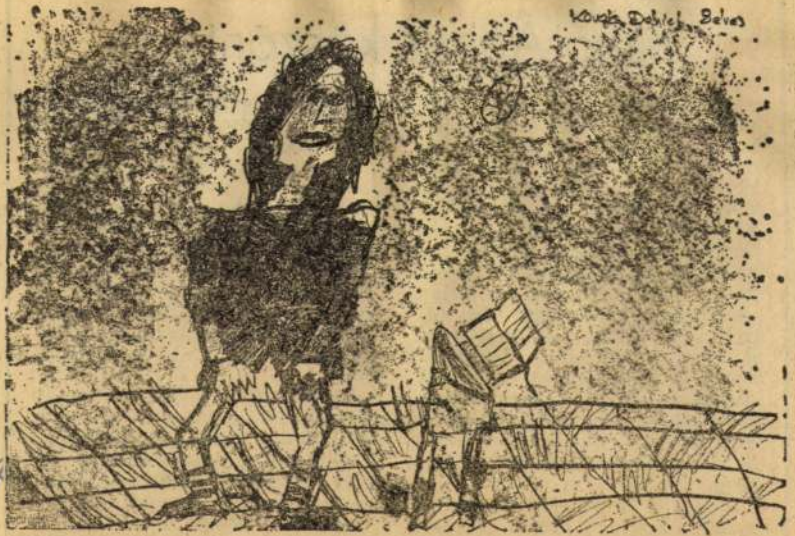

Kovács D. 9.

Élet é XXX/9

Kovács Dániel (8 éves) rajza

Kovács denés

festő

l.

Szépmüvèszet

1943. 31. l.

Kovács Dénes

festő (Erdély)

Cserepes kert, virf.
Nagypeitek, virf.
Faluvége, virf.

Kat F. E. 2.

MDK

Kovács Dénes, Erdély
Cserefás kert, akv.
Nagypéntek, akv.
Faluvége, akv.

Visszatért területek képzőműv. főisk. ifjusága
kiáll. 1942. dec.

MDK

Kovács Dénes

1951-ben u j i t é /müsz. tisztv./ az államositott Zsolnay-gyár "Nemzeti Vállalat"-nál.

79.o. 51. jegyz.
Nikelszky Géza: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

MDK

Kovács Dénes, festő

1

Erdélyi művész. Csíkszeredán él, az alkotóházban dolgozik. Vezetője a Hargita megye 30 főt számláló képzőművészcsoportjának. 1944-ben Bpesten végezte a főiskolát. Rudnay-tanítvány volt.

A festészet mellett a néprajz is érdekli.

Moldvay Győző: festő a havas alján 8

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. márc. 30.

MDK

Kovács Dénes, festő

(2)

Több gyűjtőutat tett a bukovinai székelyek körött.
A csíkszeredai múzeum alapítója és 10 éven át vezetője volt.

Tavasz c. fametszete:

Repr

Molnár György: Festő a havas alján 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. m. á. 30.

Kovács Dénes

MDK.

Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat 1899. évi rendes közgyűlésén vett részt.

Millenarnok 1899. 215 l.

Velence
Nagyközség Önkormányzata
Tisztelettel meghívja Önt
a
Második Velencei Biennálé
megnyitójára
1993. augusztus 27-én
16.30 órára
a Velencei Szabadidőközpontba

Kiállítók:

Kicsiny Balázs
Kovács Dénes
Somogyi Tamás
meghívott művész:
Hollósy Simon

A kiállítás 1993 augusztus 29-ig
tart nyitva

A kiállítás Velence Nagyközség Önkormányzata
és az Eötvös Alapítvány támogatásával jött létre

KOVÁCS DÉNES

Kovács Dénes
festő

M.D.Ly

Vezetője Hargheta megye képzőművé-
szeti csoportjának. A művészek ma-
gyarok és románok.

Maldonay Szörö. Fesztek a Szilhely feldén
Kiemeszt, 1969 aug. 21 kap

M.D.Y.

Kovács Dénes
festő

Mostanában szivesen nyúl a
metszőkéshez, hogy gondolatait
fába vésve fejezze ki. Linometsze-
teket is készít

Haldonay Szörö: Festők a Szikely földön
Minerva, 1964 aug. 21 lap

M.D.K

Kovács Dénes
festő

Rudnay Gyula növendéke volt
Kovács Dénes, aki a főiskolát 1944-ben
Pesten végezte, most Csíkszeredán él.

Haldonay Győző: Festők a Szilágyföldről
Műveszet 1969. aug. 21 lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Kovács Dénes dr.

Kovács D.dr.: Gróf Andrássy Gyula szobra. Vas. Ujs. 1893. 43. sz. 718.l.

Kovács Dénes

Ferkápzomfoiskolák

1939-41. 141 l.

Egyben kötelezem magam a munka beosztására, valamint a feldolgozás módjára vonatkozó irányelvek betartására.

Maradtam legmélyebb tisztelettel

Budapest, 1944. március 2.

Révhelyi Elemér

Kovács Dénes

A felszabadulás 25. évfordulójára kiadott emlék-
érme terve(i)

Gimesy Z.: Jubileumi emlékérmek; Ipari Művészet, 1970. IV. 34. l.

KOVÁCS DÉNES

ÚJ MŰVÉSZET

1998/jan.-febr.

P-9396

41.o.

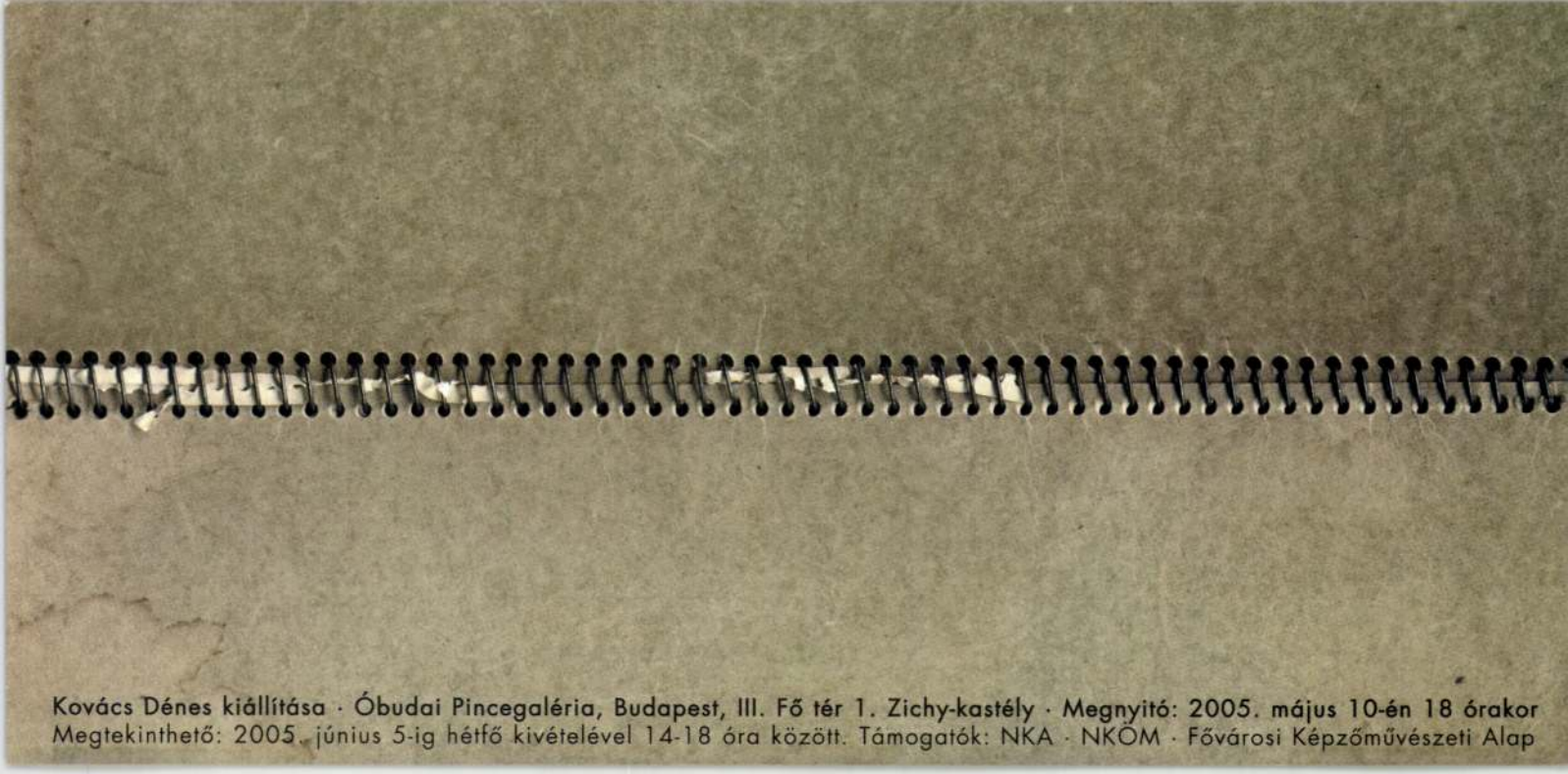

Kovács Dénes kiállítása · Óbudai Pincegaléria, Budapest, III. Fő tér 1. Zichy-kastély · Megnyitó: 2005. május 10-én 18 órakor
Megtekinthető: 2005. június 5-ig hétfő kivételével 14-18 óra között. Támogatók: NKA · NKÖM · Fővárosi Képzőművészeti Alap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Elemér

NAPLÓ

1021 AUG 24

A munkásőrség megyei parancsnoksága a fegyveres erők napja előkészületei jegyében kiállítást rendezett Veszprémben a munkásőrök festményei, fényképfelvételei és iparművészeti munkáiból. A fenti kép — címe: „Ellenforradalom" — Kovács Elemérnek, a Pápai Elekthermax Vállalat dekoratőrének festménye.

...ntpéteren

...tán Kemenesszentpétert keresik ...el, ahol megtekintik a termelő...szövetkezet gazdaságát. Este 20 ...rakor a községi művelődési ház...ban magyar—román barátsági est ...esz, ahol *Hatvani Jenő* járási ...Hazafias Népfront titkár mond ...beszédet a Román Népköztársa...ág életéről, utána a helyi kul...túrcsoport ad ünnepi kultúrmű...ort.

...pénz a megyében

...lítás Várpalotán —

...arékbetétkönyv, s *a tulajdonosok ...záma elérte a 85 ezret.* A kiál...tást rendező város a legjobbak ...özött áll nemcsak megyei, ha...em országos téren is. *A lakos...ág által az OTP fióknál elhelye...ett összeg meghaladja a húsz ...illió forintot,* s így minden la...osra egyezer forint jut.

A kiállítás anyaga bemutatja ...zt is, hogyan siet az OTP a la...osság segítségére. A megyében ...olyósított különböző áruvásár...ási kölcsön összege eddig *több ...int hatvan millió forint, ebből ...gtöbben bútor és költségesebb ...áztartási felszereléseket vásá...oltak.* Külön érdemes megemlí...eni, hogy a megye területén hét...zer ház épült OTP kölcsönből.

Tegnap délben elindult dániai turnéjára a veszprémi városi vegyes... a Veszprém-külsői pályaudvaron Ditrói József elvtárs, a városi tanác... letbeli elnöke, Komoróczki István elvtárs, a városi pártbizottság agit... Fehér János elvtárs, a városi tanács művelődésügyi osztályának ve... sek családtagjai közül. Ditrói elvtárs rövid búcsúztatójában sok sike... losoknak.

KOVÁCS Dénes *90, 135*
Tótszentpál, 1920.–Csíkszereda, 1977.
Képz. Főisk. Bpest, festő

Banner Erdély

II. Példák

1. A Képes Kró

A magyar
melkedő figura
vel és művész
és legalaposal
niaturasoroza
régi hagyomán
ve elismert é
s nem kevésbé
Dercsényi Dez
diszének rea
ző művészett
pitásait: ".
a képanyag s

Kovács Dénes

rajztanárjelölt

Ferkápzomfoiskávk

1939–41. 148. l

TELEFON

»STUDIUM«
KÖNYVKERESKEI
BUDAPEST IV. MÚZEUM-KÖRÚT 21

A Müemlékek Országos Bizottsága

Van szerencsénk mel

főbizományban lévő két könyvre vonat

I.Ernyey-Lux: "Visegrádi vár" c.kiadv

mellékelt elszámolás szerint .....

II. Szőnyi:"Köröshegyi templom" c.kia

KOVÁCS DÉNES 1056 Budapest, Irányi u. 12

1956-ban születtem Budapesten.
1980-ban végeztem a Magyar Képzőművészeti Főiskolán.
1980–83 Derkovits ösztöndíj.
Tagja vagyok a MK Művészeti Alapjának és a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának.
Munkáim előfordultak több csoportos és kamarakiállításon (Budapest, Miskolc, Salgótarján, Szeged, Győr, Bécs, Stockholm, Lodz, Vaasa, Couvin, Luxembourg).
1990-ben megkaptam az Eötvös József Alapítvány ösztöndíját.

I was born in 1956 in Budapest.
I graduated from the National College of Fine Arts in 1980. Between 1980 and 1983 I received the „Derkovits" Scholarship.
I'm a member of the National foundation of Fine Arts and the Studio of Young Artists.
My works were displayed at several joint and chamber exhibitions (Budapest, Miskolc, Salgótarján, Szeged, Győr, Vienna, Stockholm, Lodz, Vaasa, Couvin, Luxembourg).
In 1990 I received the scholarship of the „Eötvös József" Foundation.

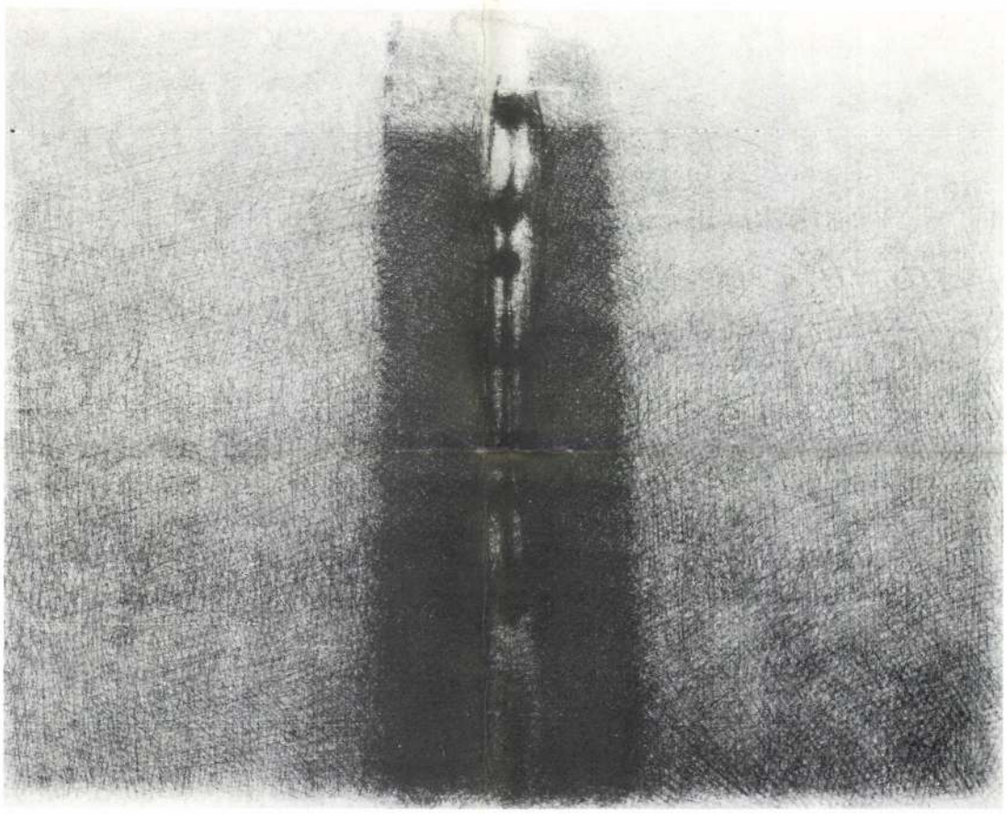

Számozatlan rajz, 80x60 cm, tempera rajz

KÓTAI TAMÁS 2000 Szentendre, János u. 9.

1959 december 2-án születtem Makón.
1974–79. A Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola grafika szakán tanultam.
1985-ben elvégeztem a Kézpőművészeti Főiskola sokszorosító grafikai szakát.
1986-tól a MK Művészeti Alapjának és a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának tagja vagyok.
1989-ben Derkovits ösztöndíjat kaptam. Rendszeresen szerepelek csoportos kiállításokon.
1989-ben Vácon a Hincz Gyula Múzeum kamaratermében volt az első önálló kiállításom.

I was born on December 2, 1959 in Makó.
Between 1974 and 1979 I was a student of the graphic course of the Training School of Industrial and Fine Arts.
In 1985 I graduated from the duplication graphic course of the Hungarian College of Fine Arts.
Since 1986 I'm a member of the Hungarian Foundation of Fine Arts and the Studio of Young Artists.
In 1989 I was given the „Derkovits" Scholarship. I regularly take part in joint exhibitions.
The first exhibition of my own was in the chamber rooms of the „Hincz Gyula" Museum in Vác, in 1989.

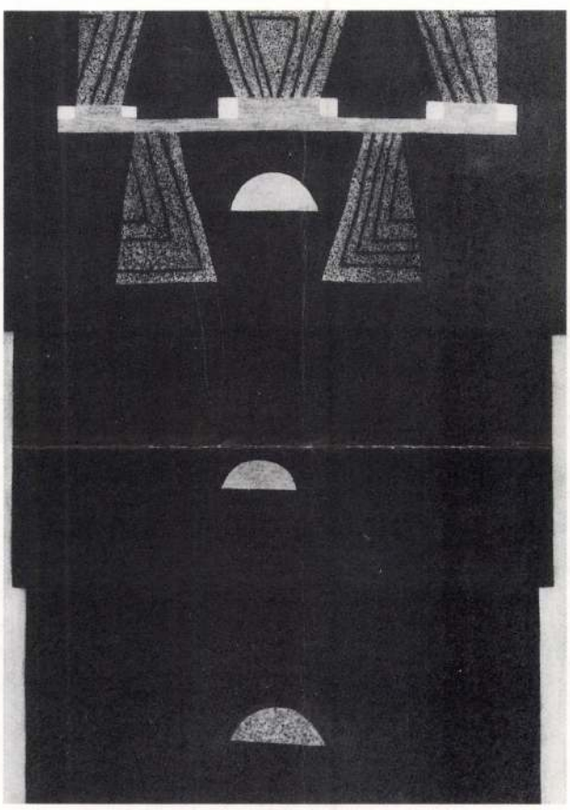

Cím nélkül, 100x60 cm, tempera papír

Kovács Dénes
grafikus

„Tél". Fametszet (repro)

A borító hátlapján.
Művészet, 1971. december.

Kovács Dénes

Műve szerepel a jelzett gyűjteményben.

Nagy László János: Elekes Vencel műszerűmában; Műgyűjtő, 1972. 2. sz. 16. l.

Kovács Dénes

a csiki művésztelephez tartozó

művész - neve említve

Korunk 1974/2 250.old.

1971 NOV. 19
Kovács Dénes

1021

Itt volna az ideje

(PROVOKÁLÓ ZSÖRTÖLŐDÉS)

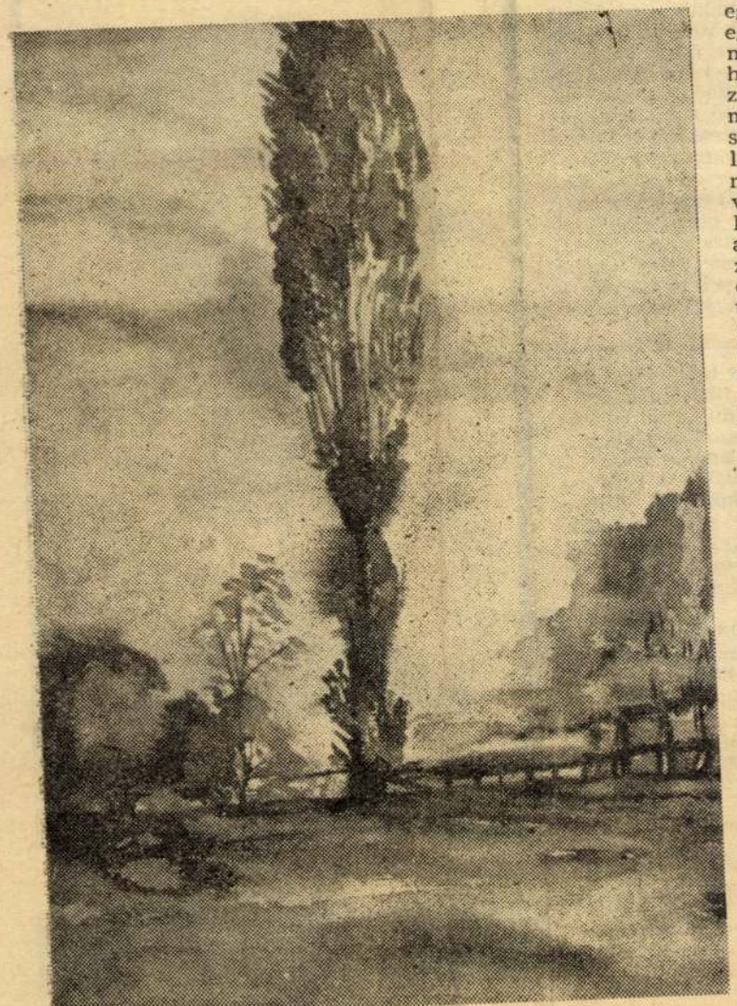

Kovács Dénes: Tavaszi szél

A türelmetlenség — különösen az embereket végig nem gondolt gondolatok kimondására sürgető türelmetlenség csak látszateredményeket produkálhat az élet minden területén — nyilván a művészi alkotásnak se használ. Különösen akkor nem, ha meggondoljuk, hogy némelyik művész egészen fiatal korában érett egyéniségként jelntkezik, míg mások egyénisége jóval előrehaladottabb korban bontakozik ki. Mindezt tudva, most mégis türelmetlenül, a művészetkedvelő ember türelmetlenségével próbálom provokálni a Csíkszeredában élő Kovács Dénest, a festőt és grafikust. Nem a folkloristát (mert az is), nem is a régészt (ezzel is foglalkozik), sőt az értő etnográfust se (ebben is jelentőset nyújtott). Nem. A festőt. Azt a Kovács Dénest, akiben — mint minden vérbeli művészben — sok önmarcangoló bizonytalanság *is* van, méghozzá fokozottabb mértékben az átlagnál. Azt a Kovács Dénest, aki a főiskola elvégzése óta — immár több mint negyedszázada — a legkülönfélébb elfoglaltságokra bukkant, csak hogy festenie ne kelljen. Aki majdnem úgy menekült hivatása — a festészet — elől, mint Jónás a cet gyomrába.

Csakhogy az ember nem szabadul meg egykönnyen a hivatásától. Kovács Dénesnek se sikerült egészen soha. A vonalak, a színek nem hagyták, nem hagyják békén. Rajzolt, metszett, akvarellezett, festett, de amikor úgy látszott, hogy megszilárdult a talaj a talpa alatt, amikor azok, akik munkáit látták, határozott művészi arcélét is kibontakozni vélték — gyorsan muzeológuskodásba fogott, írott tojás- és hímzésmintákat gyűjtött, bronzkori cserepet ragasztott, csak hogy ne kelljen kiállításanyaggá szaporodó képeivel a közönség elé állnia. Beérte azzal, hogy tartományi, majd megyei tárlatokon jelentkezett néhány képével, bár ő is tudta és tudja, a minden művészt sarkalló vágy („... Szeretném magam megmutatni, Hogy látva lássanak, Hogy látva lássanak") a képzőművésznél egyéni kiállításban teljesülhet igazán. A bizonytalanságérzés, az önmarcangoló tépelődés azonban mindig akkor bénította meg, amikor a végső lépésre, a kiállítás anyagának összeállítására kellett volna rászánnia magát.

Hargita megyében, különösen Csíkszeredában és Székelyudvarhelyen, olyan képzőművészeti élet van indulóban, amilyenre eddig még nem volt példa. Igen tehetséges fiatal festők és szobrászok telepedtek meg hovatovább tekintélyes számban ezekben a városokban, akik méltóképpen folytathatják a világszínvonalú elől és kortárs, Nagy István és Nagy Imre hagyományteremtő, művészi hitvallást sugalló munkásságát. Ez a légkör kétségkívül jótékonyan hatott és hat Kovács Dénes művészi fejlődésére is — bizonyítják különösen az utóbbi két évben készült akvarelljei és olajképei. Rajza nagyvonalúbbá és biztosabbá vált, színei merészebben ragyognak — és a kép egészében elmélyültebbnek hat régebbi munkáinál.

Nem arra szeretném rábeszélni Kovács Dénest, hogy vállrándítással tegye túl magát vívódásain. Inkább arra, hogy szakítson bénító, zsibbadt visszavonultságával és álljon végre teljes mellszélességgel művésztársai és a művészetkedvelő közönség elé, mert alkotómunkájának új lendületet csakis a közönség elé állása — egy új kiállítás adhat.

FODOR SÁNDOR

ÉLVÁLTÁS

…ugen Lauran nyugalmazott tanító
…: Örvendünk, hogy, mint közli,
…l és örömmel olvasta lapunk 45.
…löni Györgyné Itókának, az ön
…jének az önéletrajzi jegyzeteit,
…ae Maior bevezetőjét. Figyelmes-
…k, jókívánságait viszontkívánjuk.
Marosvásárhely: „Sok fiatal pró-
…t be és kapott már többé-kevésbé
…laszt. Ezek a fiatalok akarnak
…k olyanok is, ami igaz, hogy ők
…it. Viszont voltak, akik egy ha-
…vilvánított vélemény helyett egy
… elkendőzött sovány alamizsnát
…ki többet soha nem fog beküld-
…zékenykedő »meg nem értettek«
…ak viszont olyanok és lesznek is,
…is igénybe fogják venni a Levél-
… Ami engem illet, jobban szeret-
…e »humortalan« véleményt arra
…e, amit beküldött. Nem dicsek-
…om, de kaptam eléggé elfogad-
…veket hozzáértő, befutott »öreg
…evet azért nem szeretnék mon-
…gvetem azt, aki más tollával
… Ön módfelett megnehezítette a
…ves B. K. K. Mindenekelőtt: nem
…osan megmondani, mit ért ön
… elfogadható válaszon" és „elég-
… véleményen". Feltehető persze,
…ján, hogy a „többé-kevésbé el-
…gy „eléggé elfogadható" az ön
…értelmű a „humortalannal". A
…az, hogy a humor nem bennünk
…ön szövegében. Az „idegen tollak-
… szólásmód például nem azokat
…téssel sújtani, akik név szerint
…ásokra, hanem azokat, akik sa-
…tetik föl mások gondolatait —
…többé-kevésbé" vagy „eléggé el-
… e gondolatok. Vagy — hogy
… idézzünk — ön ezt írja a *Do-*
Mélyen magadba szívod, / s mint
hagyod megpihenni / tüdő-lebe-
zunk benne, ön is többé-kevésbé
találja majd azt a vélekedé-
…ondolatok tárolására nem a tu-
…galkalmasabb szervünk.
…gyvárad: „Az éj fennakadt, / s
…st a torony hegyén"; „Vöröslő
… halkan pereg az ősz"; „Hajnal
…ek arany hegyére lép a fény, /
…csak egy könnycsepp / most az
…etes képek. „…. vöröslő korall-
…n fürdő szerelmes / holdestéi /
megmarkolták szívem / tűzkamráit / örökké tartó / vágyódó színes / szomorúsággal." — Zavaros képek.

B. S. — Kolozsvár: Többek között a következő szavakkal ajánlja figyelmünkbe paródiáit egyik ismert költőnkről: „Önkénytelenül eljátszom a témával, s ez néha arra ösztönöz, hogy variációkat írjak egyik-másik versére. Talán sikerült utánoznom a stílusát, habár biztos vagyok benne, hogy mélyenszántó gondolatai hiányoznak gyengén csilingelő verseimből. Ennek oka abban keresendő, hogy ezeket a gondolatokat én sem találtam meg … verseiben." — Ennek oka viszont — tehetnénk hozzá most már mi — abban keresendő, hogy paródiáinak tanúsága szerint ön nem annyira a gondolatai érdeklik a szóban forgó költőnek, mint inkább a magánélete. S talán még ennél is jobban — apropótól függetlenül — a trágárságok, a trágárság mint olyan.

J. S. — Marosvásárhely: „Szavak, mondatok, azért ismétlődnek, hogy jobban kifejezésre juttassák a deliráns állapotot" — fűzi hozzá egyik verséhez. Majd valamivel alább: „Ami a művészi eszközöket illeti, nem használtam semmiféle eszközt (nem is ismerem eléggé ezeket)…" — Ne vegye rossznéven: ön valóban nem ismeri eléggé a „művészi eszközöket". Éppen ezért téves az az állítása, hogy nem élt velük. Igenis használt „művészi eszközöket" (az öntől említett ismétlés is közéjük tartozik); a baj az, hogy ügyetlenül kezeli, mivel fogyatékosan ismeri őket.

J. A. — Arad: Sajnáljuk, de bizonyos szinten aluli levelekkel még akkor sem foglalkozhatunk érdemben, ha bennünket bírálnak.

T. Z. — Craiova: „Van-e értelme — kérdezi —, hogy foglalkozzak továbbra is ezzel a dologgal, érdemes lenne-e, hogy még mások is elolvassák e verseket?" — Hát, Petőfi *Respublicá*-jának utolsó strófáit semmi esetre sem érdemes ekképpen újrafogalmazni: „Az eszmének győzni kell végre, / Még ha síromban is leszek, / Meghallom azt, akkor örökre / Megnyugszik a szívem a győzelembe." De még a *dől — jő* rím sem érdemli meg, hogy *fényforrás* szavunkat egész mondattá aprózzuk a kedvéért — amint az önnél történik: „Láttam pislogó mécses fényét, / Tűzét, mely már parázsba dől, / Összeomló lángzsarátnokét, / Sok forrást, melyből fény jő."

P. P. Arad; S. J. — Zilah; T. E. — Kolozsvár: Levél ment.

K. JAKAB ANTAL

Utunksz…

BRETTER GYÖRGY

Állítja Benczédi Sándor

VILÁG

● Egyre nagyobb viták központjába kerül Peter Weiss *Hölderlin* című drámája, amelyet a stuttgarti ősbemutató után Baselben, Krefeldben, Hamburgban és Nyugat-Berlinben is be…

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

UTUNK

1971 NOV. 19

Kovács Dénes

1021

Itt volna az ideje

(PROVOKÁLÓ ZSÖRTÖLŐDÉS)

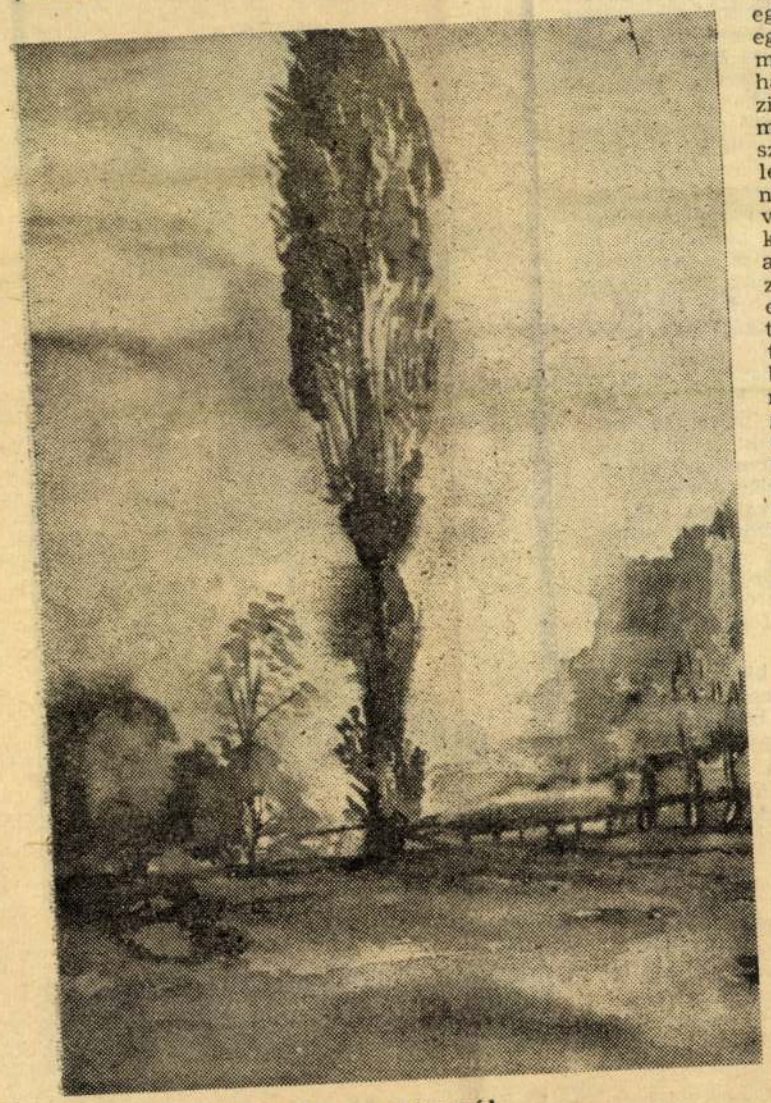

Kovács Dénes: Tavaszi szél

A türelmetlenség — különösen az embereket végig nem gondolt gondolatok kimondására sürgető türelmetlenség csak látszateredményeket produkálhat az élet minden területén — nyilván a művészi alkotásnak se használ. Különösen akkor nem, ha meggondoljuk, hogy némelyik művész egészen fiatal korában érett egyéniségként jelntkezik, míg mások egyénisége jóval előrehaladottabb korban bontakozik ki. Mindezt tudva, most mégis türelmetlenül, a művészetkedvelő ember türelmetlenségével próbálom provokálni a Csíkszeredában élő Kovács Dénest, a festőt és grafikust. Nem a folkloristát (mert az is), nem is a régészt (ezzel is foglalkozik), sőt az értő etnográfust se (ebben is jelentőset nyújtott). Nem. A festőt. Azt a Kovács Dénest, akiben — mint minden vérbeli művészben — sok önmarcangoló bizonytalanság is van, méghozzá fokozottabb mértékben az átlagnál. Azt a Kovács Dénest, aki a főiskola elvégzése óta — immár több mint negyedszázada — a legkülönfélébb elfoglaltságokra bukkant, csak hogy festenie ne kelljen. Aki majdnem úgy menekült hivatása — a festészet — elől, mint Jónás a cet gyomrába.

Csakhogy az ember nem szabadul meg egykönnyen a hivatásától. Kovács Dénesnek se sikerült egészen soha. A vonalak, a színek nem hagyták, nem hagyják békén. Rajzolt, metszett, akvarellezett, festett, de amikor úgy látszott, hogy megszilárdult a talaj a talpa alatt, amikor azok, akik munkáit látták, határozott művészi arcélét is kibontakozni vélték — gyorsan muzeológuskodásba fogott, írott tojás- és hímzésmintákat gyűjtött, bronzkori cserepet ragasztott, csak hogy ne kelljen kiállításanyaggá szaporodó képeivel a közönség elé állnia. Beérte azzal, hogy tartományi, majd megyei tárlatokon jelentkezett néhány képével, bár ő is tudta és tudja, a minden művészt sarkalló vágy („... Szeretném magam megmutatni, Hogy látva lássanak, Hogy látva lássanak") a képzőművésznél egyéni kiállításban teljesülhet igazán. A bizonytalanságérzés, az önmarcangoló tépelődés azonban mindig akkor bénította meg, amikor a végső lépésre, a kiállítás anyagának összeállítására kellett volna rászánnia magát.

Hargita megyében, különösen Csíkszeredában és Székelyudvarhelyen, olyan képzőművészeti élet van indulóban, amilyenre eddig még nem volt példa. Igen tehetséges fiatal festők és szobrászok telepedtek meg hovatovább tekintélyes számban ezekben a városokban, akik méltóképpen folytathatják a világszínvonalú előd és kortárs, Nagy István és Nagy Imre hagyományteremtő, művészi hitvallást sugalló munkásságát. Ez a légkör kétségkívül jótékonyan hatott és hat Kovács Dénes művészi fejlődésére is — bizonyítják különösen az utóbbi két évben készült akvarelljei és olajképei. Rajza nagyvonalúbbá és biztosabbá vált, színei merészebben ragyognak — és a kép egészében elmélyültebbnek hat régebbi munkáinál.

Nem arra szeretném rábeszélni Kovács Dénest, hogy vállrándítással tegye túl magát vívódásain. Inkább arra, hogy szakítson bénító, zsibbadt visszavonultságával és álljon végre teljes mellszélességgel művésztársai és a művészetkedvelő közönség elé, mert alkotómunkájának új lendületet csakis a közönség elé állása — egy új kiállítás adhat.

FODOR SÁNDOR

ÉLVÁLTÁS

ugen Lauran nyugalmazott tanító
: Örvendünk, hogy, mint közli,
l és örömmel olvasta lapunk 45.
löni Györgyné Itókának, az ön
ıjének az önéletrajzi jegyzeteit,
ae Maior bevezetőjét. Figyelmes-
k, jókívánságait viszontkívánjuk.
Marosvásárhely: „Sok fiatal pró-
t be és kapott már többé-kevésbé
laszt. Ezek a fiatalok akarnak
ık olyanok is, ami igaz, hogy ők
ait. Viszont voltak, akik egy ha-
vilvánított vélemény helyett egy
elkendőzött sovány alamizsnát
ki többet soha nem fog beküld-
zékenykedő »meg nem értettek«
ak viszont olyanok és lesznek is,
is igénybe fogják venni a Levél-
Ami engem illet, jobban szeret-
e »humortalan« véleményt arra
re, amit beküldött. Nem dicsek-
om, de kaptam eléggé elfogad-
veket hozzáértő, befutott »öreg
evet azért nem szeretnék mon-
gvetem azt, aki más tollával
Ön módfelett megnehezítette a
ves B. K. K. Mindenekelőtt: nem
osan megmondani, mit ért ön
elfogadható válaszon" és „elég-
véleményen". Feltehető persze,
ján, hogy a „többé-kevésbé el-
gy „eléggé elfogadható" az ön
értelmű a „humortalannal". A
az, hogy a humor nem bennünk
ön szövegében. Az „idegen tollak-
szólásmód például nem azokat
téssel sújtani, akik név szerint
ásokra, hanem azokat, akik sa-
tetik föl mások gondolatait —
többé-kevésbé" vagy „eléggé el-
e gondolatok. Vagy — hogy
idézzünk — ön ezt írja a *Do-*
Mélyen magadba szívod, / s mint
hagyod megpihenni / tüdő-lebe-
zunk benne, ön is többé-kevésbé
találja majd azt a vélekedé-
ondolatok tárolására nem a tu-
galkalmasabb szervünk.
gyvárad: „Az éj fennakadt, / s
st a torony hegyén"; „Vöröslő
halkan pereg az ősz"; „Hajnal
ek arany hegyére lép a fény, /
csak egy könnycsepp / most az
etes képek. „.... vöröslő korall-
n fürdő szerelmes / holdestéi /
megmarkolták szívem / tűzkamráit / örökké tartó / vágyódó színes / szomorúsággal." — Zavaros képek.

B. S. — Kolozsvár: Többek között a következő szavakkal ajánlja figyelmünkbe paródiáit egyik ismert költőnkről: „Önkénytelenül eljátszom a témával, s ez néha arra ösztönöz, hogy variációkat írjak egyik-másik versére. Talán sikerült utánoznom a stílusát, habár biztos vagyok benne, hogy mélyenszántó gondolatai hiányoznak gyengén csilingelő verseimből. Ennek oka abban keresendő, hogy ezeket a gondolatokat én sem találtam meg.... verseiben." — Ennek oka viszont — tehetnénk hozzá most már mi — abban keresendő, hogy paródiáinak tanúsága szerint önt nem annyira a gondolatai érdeklik a szóban forgó költőnek, mint inkább a magánélete. S talán még ennél is jobban — apropótól függetlenül — a trágárságok, a trágárság mint olyan.

J. S. — Marosvásárhely: „Szavak, mondatok, azért ismétlődnek, hogy jobban kifejezésre juttassák a deliráns állapotot" — fűzi hozzá egyik verséhez. Majd valamivel alább: „Ami a művészi eszközöket illeti, nem használtam semmiféle eszközt (nem is ismerem eléggé ezeket)..." — Ne vegye rossznéven: ön valóban nem ismeri eléggé a „művészi eszközöket". Éppen ezért téves az az állítása, hogy nem élt velük. Igenis használt „művészi eszközöket" (az öntől említett ismétlés is közéjük tartozik); a baj az, hogy ügyetlenül kezeli, mivel fogyatékosan ismeri őket.

J. A. — Arad: Sajnáljuk, de bizonyos szinten aluli levelekkel még akkor sem foglalkozhatunk érdemben, ha bennünket bírálnak.

T. Z. — Craiova: „Van-e értelme — kérdezi —, hogy foglalkozzak továbbra is ezzel a dologgal, érdemes lenne-e, hogy még mások is elolvassák e verseket?" — Hát, Petőfi *Respublicá*jának utolsó strófáit semmi esetre sem érdemes ekképpen újrafogalmazni: „Az eszmének győzni kell végre, / Még ha síromban is leszek, / Meghallom azt, akkor örökre / Megnyugszik a szívem a győzelembe." De még a *dől — jő* rím sem érdemli meg, hogy *fényforrás* szavunkat egész mondattá aprózzuk a kedvéért — amint az önnél történik: „Láttam pislogó mécses fényét, / Tűzét, mely már parázsba dől, / Összeomló lángzsarátnokét, / Sok forrást, melyből fény jő."

P. P. Arad; S. J. — Zilah; T. E. — Kolozsvár: Levél ment.

K. JAKAB ANTAL

Utunksz

BRETTER GYÖRGY

Állítja Benczédi Sándor

VILÁG

● Egyre nagyobb viták központjába kerül Peter Weiss *Hölderlin* című drámája, amelyet a stuttgarti ősbemutató után Baselben, Krefeldben, Hamburgban és Nyugat-Berlinben is be-

Kovács Dénes

Haas Mária: Derkovits ösztöndíjasok beszámoló kiállítása

Művészet, 1983 - július

Kovács Dénes

Banner Zoltán:

KOVÁCS DÉNES /festőművész/ élt 57 évet.

Utunk, XXXII.évf. 38./1508./ sz. 1977. szeptember 23. 7.old. 1 kép.

KOVÁCS DÉNES festőművész kiállitása a csikszeredai Kisgalériában./rövid hir./

Utunk, XXXI.évf. 8./1425./sz. 1976. febr.20. 8.old.

KOVÁCS DEZSŐ, éremművész

Felszabadulásunk 25 éves fordulójára vert emlékpénz. E./.A gellérthegyi győzelmi emlékmű főalakja.H./.-érték és peremirat.Ez a 100 forintos.-Az 50 forintos azonos,de kisebb/-vel. Tervező:Kovács Dezső,az All.Pénzverő éremművésze. Az ő tervei alapján készült az 1969 évi Tanácsköztársasági emlékpénz is. 24.old. Kép. 25.old. 4.

--- NEVEZETESEBB ÉREMKÉPEK 24.old.

AZ ÉREM, Az Éremgyüjtők Egyesületének hiv.lapja.
------ 1970. 51-52.szám. Bp.

KOVÁCS DEZSŐ, éremművész

FELSZABADULÁSUNK 25 éves fordulójára vert emlékpénz. E./.A gellérthegyi győzelmi emlékmű főalakja.H./.érték é és peremirat.Ez a 100 forintos.-Az 50 forintos azonos,de kisebb/-vel.Tervező:Kovács Dezső,az All.Pénzverő éremművésze.Az ő tervei alapján készült az 1969.évi Tanácsköztársasági emlékpénzsor is. 24.old.Fekete repr.25.old. 4.

--- NEVEZETESEBB ÉREMKÉPEK 24.old.

AZ ÉREM,Az Éremgyüjtők Egyesületének hiv.lapja.
------- 1970. 51-52.szám. Bp.

Kovács Dezső, festő

A pesterzsébeti Vasas Műv. köz-
pontban látható tárlata.

—: A hét végi kulturális programból

9.

Népszabadság, Bp 1973. máj. 12.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Nógrád

Kovács Dezső festőművész

BÉLYEGGYŰJTŐKNEK

1021

Tervgazdálkodás

A Magyar Posta szeptember 26-án egy forint névértékű bélyeggel emlékezik meg a népgazdasági tervezés 25 esztendejéről. Kovács Dezső festőművész emlékérme alapján Bokros Ferenc grafikus készítette el az új kiadvány tervrajzát, amelyen az emelkedő termelési eredményeket jelképező oszlopgrafikont övezi a jubileumra utaló felirat. A bélyegből 7 millió fogazott és 6 ezer vágott példány jelenik meg.

Az albumokban eddig is találkozhattunk a tervgazdasággal kapcsolatos kiadásokkal. Már az első ötéves terv megindulásakor 14 értékű sorozat jelölte meg a célokat. Ez a kiadás kétféle vízjeles papíron került forgalomba, az első változat nagyon ritka. Egy esztendő múlva hét bélyeg az addig elért eredményeket mutatta be.

Űrhajósok

Nemrégiben minden újság beszámolt a Holdon járt levelek botrányáról, amikor az Apollo 15 útjának résztvevői üzleteltek illegális borítékokkal. A szovjet űrhajósok sem csak bátor helytállásukkal, a róluk kiadott bélyegekkel váltak ismertté filatelista körökben. Leonov, aki az első űrsétát végezte, 1967-ben résztvett a Szovjet Posta által kiadott űrfantázia elnevezésű sorozat tervezésében. A kiváló űrpilótát most újból felkérték, hogy a nagyszerű események szemtanújaként és közreműködőjeként rögzítse bélyegen az űrkorszak 15 esztendejét. Sokolov festőművésszel együttműködve Leonov hatértékű sorozatot alkotott. Az ötödik bélyegen űrben lebegő kozmonautát (azt mondhatjuk, hogy Leonov saját magát) örökített meg. A színpompás, érdekes rajzú sorozat rövidesen forgalomba kerül, minden címletét hat bélyeget magában foglaló ívben nyomtatták.

Szemfüles küldönc

G. Raimund bécsi újságkihordóé az a kétes dicsőség, hogy bélyeggel először megkárosíthatta a postát. 1851-ben, Ausztriában (és Magyarországon is) három azonos rajzú, Merkur-fejet ábrázoló újságbélyeget hoztak forgalomba. A kék színűekért egy, a sárga példányokért tíz hírlap szállítását vállalta a posta. Raimund naponta cipelte a Merkur-bélyeggel bérmentesített újságokat a postára. Az egyik meleg napon egy csepp verejték hullott a kék színű (0,6 kr. értékű) bélyegre. A küldönc észrevette, a kék szín az izzadságcsepp alatt lassan sárgára vált. Hazatérve vegyszerekkel kísérletezett, és rövidesen csak színváltoztatással nyert sárga (6 kr. névértékű = 10 hírlaphoz elégséges) bélyeggel jelentkezett. A posta a csalást elég nehezen fedezte fel, mert az újságkötegekre ragasztott bélyegeket vizsgálat nélkül pecsételték le, sőt Raimund bűnösségét nem is tudták bizonyítani. A „színváltozat" felismerése közrejátszott abban, hogy 1856-ban a sárga színű példányokat leértékelték és azokkal már a kékekhez hasonlóan csak egy hírlapot lehetett feladni. A tíz újságot tartalmazó csomagok részére új, cinóbervörös színű Merkur-bélyegeket adtak ki. Ma ennek az újságbélyegnek minden változata keresett, a cinóbervörös használatlanul a világritkaságok közé tartozik. A katalógus 50 ezer svájci frankra értékeli.

igénylő. Sőt Budapesten a — Je
szállítás teljesítésére kijelölt brikett,
idő is lényegesen kevesebb, megfele
vagyis 3—6 nap az általános a megre
tapasztalat. Miért e megkülön- gi dióbé
böztetés, s joggal vetődik fel szeptem
a kérdés: hogyan készült fel inknek
a TÜZÉP az igények ellátásá- Most is
ra? nyási s
valóba
rendele

Olvasóink érdeklődését, pa- hogy miért nem tá
naszát átérezve, kapcsolatot lepen több fajta, az ország
teremtettünk a salgótarjáni más részein bányászott szé-
TÜZÉP-telep vezetőjével, aki- net, arra csak azt válaszolha-
től az alábbi tájékoztatást tom, hogy a szén szállításának
kaptuk: költségei összefüggenek a

— A kedvezményes tüzelő- népgazdasági érdekekkel. Min-
akció idején — amikor má- denesetre türelmet kérünk, és
zsánként 10 forintos enged- a hideg beállta előtt minden
ményt adott a TÜZÉP —, egyes megrendelőhöz eljut a
rendkívül nagy mennyiségű, tüzelő.
150 ezer mázsa szenet adtunk
el Salgótarján és körzete la-

tet, elismerést megerdemel-
nek az orvosok és ápolónők,
akik ilyen nehéz körülmények
között is lelkiismeretesen dol-
goznak. Ezért kérem segítsé-
güket.

Tisztelettel, egy régi olvasójuk

★

**A betegek érdekében küld-
dött levelet augusztus 14-én
írta egy régi előfizetőnk, aki
kérte, ne írjuk le nevét, ha-
nem inkább nyújtsunk segítsé-
get a kórház betegeinek. Ősz-
szeállításunk készítése idején,
szeptember 19-én telefonon
hívtuk fel a balassagyarmati
kórház gondnokságát, ahol
megtudtuk, hogy már negye-
dik napja folyamatos a fűtés,
az orvosok kérésének megfe-
lelően valamennyi osztályon.
Olvasónk féltő gondoskodása
tehát találkozott a fűtés el-
kezdésére kiadott utasítással.
Hisz' ugyanúgy, mint más
közintézményekben, itt is me-
legek lettek a kórtermek.**

Köszönünk és kérünk

Pam a baglyasaljai hétközi diákotthon kis lakója első osztályos kora óta, most már a negyedik osztályba jár. Kezdetben 32 gyermek, ma már mintegy 80 gyermek talál itt igazi otthonra. S ez az, amit talán meg sem tudunk köszönni az otthon igazgatójának és a nevelői testületnek, a kisegítő dolgozóknak. A nevelők oly sok szeretettel, megértéssel segítik gyermekeink tanulását, amiből mi, szülők azt látjuk, hogy a gyengébb tanulók is javítanak, és a gyermek sok szeretettel számol be hétvégeken arról, hogy mi is történt az iskolában. Így aztán hétfőn reggel örömmel indul vissza, hiszen már ők is értékelni tudják, mennyi szeretettel foglalkoznak velük, segítik a rászorulókat a

amely nem más, mint a kerítés elkészítésére vonatkozó kérelem.

A Salgótarjáni városi Tanács művelődésügyi osztályának vezetője, Ferencz Imre arról tájékoztatta szerkesztőségünket, hogy a kérést a városi tanács vezetői ülésen megtárgyalta, és úgy döntött, hogy a kerítést el kell készíteni. A kerítés megépítése egyébként a közúti igazgatóság feladata volna, de mivel a tanács vezetői ülésén úgy határozott, hogy nem szabad a közúti igazgatóságra várni — tekintettel a tanév folyamatára — a tanács az ideiglenes kerítést megépítteti.

Kitől, mit kérdezne?

TESSÉK, ITT A V

Papp Károlyné, a palotási Május 1. Termelőszövetkezet központi adminisztrátora kérdezi:

— A községben már két éve

séget kellene nyújtania, hisz' a teljes költséget mi sem tudjuk egyedül biztosítani. Amennyiben tehát a községi közös tanács vezetőivel meg

Kovács Dezső

K.Gy.: Kohó és Gépipari Minisztérium Székháza, Bp.II. Mártirok útja. - Építészek: Farkas Ipoly, Kévés György, Mészáros Géza. Statikusok: Komlóssy István, Selmeci Józsefné. Gépészek: Mackl Tibor, Kovács Dezső, Kovács Gusztáv, Homolya György. Belsőépítészek: Nyíri László, Gergely Gábor. Út- és tereprendezés: Zsigó László. - Ismertetés.

Magyar Ép.Műv. 1971. 4. sz. 21-24. l.

KOVÁCS DEZSŐ, éremmüvész

A Budapesti Éremgyüjtők Egyesülete vándorgyülései alkalmával tagjainak ezüst,ill.bronz érmet ad.
GYŐRI VÁNDORGYÜLÉS,1971.-Tervező:Kovács Dezső.-Anyag: ezüst.-Mtm:42 mm.-Súly: 20 gr.-Drb:500.-Ár:250 Frt. Elől: Győri utcarészlet.-Hátúl:a ~~győri~~ ~~városháza~~ Pannonhalma.-BUDAPESTI ÉREMGYÜJTŐK EGYESÜLETE II. VÁNDORGYÜLÉSE PANNONHALMA,1971.VIII.20-21.- 84.old 3.kép. 85.old. Fekete repr.

-----Egyesületi érmeink 84.old

AZ ÉREM, XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp.

KOVÁCS DEZSŐ, éremművész

A Budapesti Éremgyüjtők Egyesülete vándorgyülései alkalmával tagjainak ezüst,ill.bronz érmet ad.
GYŐRI VÁNDORGYÜLÉS,1971-Tervező:Kovács Dezső.-Anyag: ezüst.-Átm: 42 mm.-Súly:20 gr.-Drb.500.-Ár:250 frt. Elől:Győri utcarészlet.-Hátul:Pannonhalma.-BUDAPESTI ÉREMGYÜJTŐK EGYESÜLETE II.VÁNDORGYÜLÉSE PANNONHALMA, 1971.- VIII. 20-21.-84.old. 3.kép. 85.old

----Egyesületi érmeink 84.old

AZ ÉREM, XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp

KOVÁCS DEZSŐ. éremművész

A Budapesti Éremgyüjtők Egyesülete vandorgyülése alkalmával tagjainak ezüst,ill.bronz érmet ad.
GYŐRI VÁNDORGYÜLÉS,1971.-Tervező:Kovács Dezső.-Anyag: bronz.-Átm:43 mm.-Súly:40 gr.-Drb,500.-Ár: 50 Frt. Elől:Győri utcarészlet.-Hátúl:Pannonhalma.-BUDAPESTI ÉREMGYÜJTŐK EGYESÜLETE II.VÁNDORGYÜLÉSE PANNONHALMA 1971-VIII.20.21.-84.old. 3.kép. 85.old. Fekete repr.

-----Egyesületi érmeink 84.old

AZ ÉREM, XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp

KOVACS DEZSŐ, éremművész

A Budapesti Éremgyűjtők Egyesülete vándorgyülései alkalmával tagjainak ezüst,ill.bronz érmet ad.
GYŐRI VÁNDORGYŰLÉS,1971.- Tervező:Kovacs Dezső.-Anyag: bronz.-Átm:43 mm.-Súly: 40 gr.-Drb.500.-Ár:50 Frt. Elől:Győri utcarészlet.-Hátul:-annonhalma.-BUDAPESTI ÉREMGYŰJTŐK EGYESÜLETE II.VÁNDORGYŰLÉSE PANNONHALMA 1971. VIII. 20-21.-84.old.xKép.3.számu kép 85.old

----- Egyesületi érmeink 84.old

AZ ÉREM, XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp.

KOVÁCS DEZSŐ, éremművész

1970-ben ezüst 50 FORINT-os "Felszabadulási Emlékmű"-pén
Elől ezt ábrázolja, hátulegyüttesen a címlet és az állami
mi címer. Vitatható, mert egy sorozaton belül is sok a két
variáns és mert a címletet és az állami címert nem lehet
egymás mellé rendelt méretban egy oldalon megkomponalni.
Vitatható, hogy a címert megillető térkiképzés, vagy az ér
tékjelzés olvashatósága, mérete fontosabb-e? 35.old

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972.
Bp. 1973

KOVÁCS DEZSŐ, éremművész

1970-ben ezüst ~~50 FORINT~~ 100 Forint-os "Felszabadulási Emlékmű" pénz.-Elöl ezt ábrazolja, hatulxxxxxxxxxxxxxxxxxx egy üttesen a címletmés az állami címer. Vitatható, mert egy sorozaton belül is sok a két variáns és mert a címletet és az állami címert nem lehet egymás mellé rendelt méret ben egy oldalon megkomponalni. Vitatható, hogy a címert megillető térkiképzés, vagy az értékjelzés olvashatósága mérete fontosabb-e. 35.old.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Évkönyve. 1972. Bp. 1973.

KOVÁCS DEZSŐ, éremművész

1969-ben ezüst 50 FORINT-osa a "Tanácsköztarsaság toborz
zóplakétjat" abrazolja előlapjan. Hátul együttesen a cimle
és az allami cimer. Vitatható, mert egy sprozaton belül is
sok a két varians és mert a cimletet és az állami cimert
nem lehet egymas mellé rendelt méretben és egy oldalon
megkomponálni. Vitatható, hogy a cimert megillető térkiép
zás, vagy értékjelzés olvashatósága, mérete fontosabb-e.
35.old

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar
pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Évkönyve. 1972.
Bp. 1973.

KOVÁCS DEZSŐ, éremművész

1969-ben ezüst 100 FORINT-osa a "TANÁCSKÖZTÁRSASÁG TOBOR ZŐPLAKÁT-jat ábrázolja elólapjan. Hátul együttesen a címlet és az állami címer. Vitatható, mert egy sorozaton belül is sok a két variáns és mert a címletet és az állami címert egymás mellé rendelt méretben és egy oldalon nem lehet megkomponálni. Vitatható, hogy a címert megillető térkiképzés, vagy az értékjelzés olvashatósága, mérete fontosabb-e? 35.old

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve. 1972. Bp. 1973.

KOVÁCS DEZSŐ és REMÉNYI JÓZSEF, éremművészek

1968. ezüst 50 FORINT-os Semmelweiss-emlékpénz. Gimery Zoltán írta: Emlékpénzeinken nincs mindig összhangban a felirat az éremképek más részeivel. Állitólag ezen az emlékpénzen Reményi tudta nélkül változtattak a köriraton. Az a károsi szemlélet rontja el, mely véli, hogy egyazon érmén szereplő éremrajz és felirat két különböző valami Fejes oldal: Reményi; értékjel s oldal: Kovács. 34.old.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972. Bp. 1973.

KOVÁCS DEZSŐ és RÉMÉNYI JÓZSEF, éremművészek

1968.arany 50 FORINT-os Semmelweiss-emlékpénz.Gimesy Zoltan irta:Emlékpénzeinken nincs mindig összhangban a felirat az éremkép mas részeivel.Állitólag ezen azemlék pénzen Reményi tudta nélkük változtattak a köriraton.Az a káros szemlélet ronzja el,mely véli,hogy egyazon érmén szereplő éremrajz és felirat két különböző valami.Fejes oldal:Reményi;Értékjeles oldal:Kovacs. 34.old

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Évkönyve, 1972. Bp. 197[illegible].

KOVACS DEZSŐ és REMÉNYI JÓZSEF, éremművészek

1968.arany 200 FORINT-os Semmelweiss-emlékpénz.Gimesy Zoltan irta:Emlékpénzeinken nincs mindig összhangban a felirat az éremképek mas részeivel.Állitólag ezen az emlékpénzen Reményi tudta nélkül valtoztattak a köriraton. Az a karos szemlélet rontja el,mely véli,hogy egyazon é érmén szerepló éremkép és felirat két különbözo valami. fejes oladl:Reményi;Értékjeles oldal:Kovacs. 34.old

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Evkönyve, 1972. Bp. 1973.

KOVÁCS DEZSŐ és KEMÉNYI JÓZSEF, éremművészek

1968.arany 1000 FORINT-os Semmelweiss-emlék-pénz.Gimesy Zoltán írta:Emlékpénzeinken nincs mindig összhangban a felirta az éremképek más részeivel.Állitólag ezen az emlékpénzen Keményi tudta nélkül változtattak a körirato
Az a karos szemlélet rontja el,mely véli,hogy egyazon é
érmén szereplő éremkép és felirat két különböző valami.
fejes oldal:Keményi;Értékjeles oldal:Kovacs. 34.old.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Évkönyve, 1972.
Bp. 1973.

KOVÁCS DEZSŐ és Reményi József, éremművészek

1968. arany 500 FORINT-os Semmelweiss-emlékpénz. Gimesy Zoltán irta: Emlékpénzeinken nincs mindig összhangban a felirat az éremképek más részeivel. Állitólag ezen az emlékpénzen Reményi tudta nélkül változtattak a köriraton. Az a káros szemlélet rontja el, mely véli, hogy egyazon érmén szereplő éremkép és felirat két különböző valami. Fejes oldal: Reményi; Értékjeles oldal: Kovács. 34.old

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972. Bp. 1973.

KOVÁCS DEZSŐ és REMÉNYI JÓZSEF, éremművészek

1968. arany 100 FORINT-os Semmelweiss-emlékpénz. Gimesy Zoltán írta: Emlékpénzeinken nincs mindig összhangban a felirat az éremképek más részeivel. Állítólag ezen az emlékpénzen Reményi tudta nélkül változtattak a körirtatot. Az a káros szemlélet rontja el, mely véli, hogy egyazon érmén szereplő éremrajz és felirat két különböző valami. Fejes oldal: Reményi; Értékjeles oldal: Kovács. 34.old

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972. Bp. 1973.

KOVACS DEZSŐ és KEMÉNYI JÓZSEF, éremművészek

1968. ezüst 100 FORINT-os Semmelweiss-emlékpénz. Gimesy Zoltán irta: Emlékpénzeinken nincs összhangban mindig a felirat az éremképek más részeivel. Állitólag ezen az emlékpénzen Keményi tudta nélkül változtattak a köriraton. Az a káros szemlélet rontja el, mely véli, hogy egyazon érmén szereplő éremrajz és felirat két különböző valami

34.old. Fejes oldal: Keményi; Értékjeles oldal: Kovacs

VADASZ GYORGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Évkönyve, 1972. Bp. 1973

KOVÁCS DEZSŐ és SZABÓ FERENC, éremművészek

1971-ben nikkel 10 FORINT-os. Elöl a Felszabadulási Emlékmű sikerületlen plasztikája. A szobor gnómszerű, mert nehéz félprofilokban ábrázolni. Mögötte északon nyugszik le a nap, amely gombostűparnara emlékeztet. Nem túlzás, ha ismerjük a jól sikerült ily ábrázolásokat. A szobor a nap ábrázolás bal oldalán billeg. Ezt hivatott ellensúlyozni a "MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG" körirat. Ez egy gyenge pla plasztika megsegítését szolgálja. Előlap: Kovács. - 35. old. kép. fekete repr.

VADÁSZ GYÖRGY: Numizmatikai kérdések a modern magyar pénzekről 19. old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972. Bp. 1973

KOVACS DEZSŐ és SZABO FERENC, éremművészek

1971-ben nikkel 10 FORINT-os. Elöl a Felszabadulási Emlé
mű sikerületlen plasztikaja. A szobor gnómszerű, mert ne-
héz félprofilban ábrazolni. Mögötte északon nyugszik le a
a nap, amely gombostűparnara emlékeztet. Nem túlzas, na is-
merjük a jól sikerült ily ábrazolasokat. A szobor a nap-
ábrazolas bal oldalan billeg. Ezt hivatott ellensulyozni
a "MAGYAR NÉPKÖZTARSASAG" körirat. Ez egy gyenge plasztika
megsegitését szolgalja. -Elölap_Kovacs.-35.old. kép.

VADÁSZ GYÖRGY: Pénztörténeti kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972.
Bp. 1973.

KOVÁCS DEZSŐ, festő,éremművész

Bpest,1937.máj.15./-Főiskoláit Bécsben végezte Kokoska é
és Wotruba professzorok irányitása mellett.Európa szinte
valamennyi képzőművészeti akadémiáját bejárta.-1968-ban
a prágai FIDÉM kiállitásán ,ahol Verdi és Hamburger
plakettjeit bemurtatta,nagy sikert ért el.-
"V HAMBURGER",cimü plakettje a prágai FIDÉM kiállitá
sán. 68.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei
1926- 1972

A Magy.Éremgyüjtők Egy, kiadványa, 3.csop. 9.sz.
Bp. 1974

KOVÁCS DEZSŐ, festő, éremművész

Bpest, 1937. máj. 13. /.- Festő és éremművész. Főiskoláit Bécsben végezte Kokoska és Wotruba professzorok irányítása mellett. Európa szinte valamennyi képzőművészeti akadémiáját bejárta. 1968-ban részt vett a prágai FIDÉM kiállításon, ahol Verdi és Hamburger Jenő plakettjével jelentős sikert ért el. 68.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország érmészei 1920-1974

A Magy. Éremgyűjtők Egy. kiadása, 3. csop. 9. sz. Bp. 1974

KOVÁCS DEZSŐ, festő,éremművész

Bpest,1937.máj.13./.-Festő,éremművész..Főiskolait Bécsben végezte Kokoska és Wotruba professzorok irányitása mellett.Európa szinte valamennyi képzőművészeti akadémiáját bejárta.-1968-ban részt vett a prágai FIDÉM kiállitáson.ahol verdi és Hamburger plakettjeivel jelentős sikert ért el.-

VERDI cimü plakettje.-1968-ban a prágai FIDÉM kiállitáson. 68.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország rémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyujtők Egy.kiadványa, 5.csop. 9.sz
Bp. 1974

KOVÁCS DEZSŐ és REMÉNYI JÓZSEF, éremművészek

50 FORINT,-SEMMELWEIS-SOR, 2 ezüst, 5 arany.
Súly 20 gr.Átm. 36 mm.Vast. 2,4 mm.Anyag ezüst/640/1000 fin/-E/.Középen Semmelweis j.alatta SEMMELWEIS,alatta 1818-1865.Nyaknál:REMÉNYI.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG H/.Középen Népköztársaság címere,BP,verési év.Fent ÖTVEN FORINT,lent"50".-Palást nyújtott rozettás.Előlap:Reményi hátlap:Kovács.25,000 drb.Kibocsátva születése 150.évfordulójára.1968-ban. 53.old. Kép. 53.old

LŐRINCZ KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy. kiadványa, 3.csop. 9.sz
Bp. 1974

KOVÁCS DEZSŐ és REMÉNYI JÓZSEF, éremművészek

--- ---

100 FORINT,-SEMMELWEIS-SOR,--2 ezüst és 5 arany. Súly.28 gr.Átm.40 mm.Vast.2,6 mm.Anyag ezüst/640/1000 fin./.-E/.Középen Semmelweis j.alatta SEMMELWEIS,alatta 1818-1865.Nyaknál:REMÉNYI.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG H/.Középen Népköztársaság-címere,BP,verési év.Lent"SZÁZ FORINT,lent"100".-Palást nyújtott rozettás.25,000 drb. Előlap:Reményi,hátlap:Kovács.Kibocsátva születése 150. évfordulójára 1868-ban. 54.old. Kép.54.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország rémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy. kiadványa, 1/9 =
Bp. 1974

KOVÁCS DEZSŐ és REMÉNYI JÓZSEF, éremművészek

50

~~100~~ FORINT,-SEMMELWEIS-SOR,--2 ezüst 5 arany.
Súly.20 gr.Átm.36 mm.Vast.2,4 mm.Anyag ezüst/640/1000 fin./-E/.Középen Semmelweis j.alatta SEMMELWEIS,alatta 1818-1865.Nyaknál:Reményi.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG H/.Középen Népköztarsasag cimere,BP,verési év.Fent ÖTVEN FORINT,lent"50".-Palást nyujtott rozettas.Előlap:Reményi hátlap:Kovács.-25,000 drb.Kibocsátva születésének 150.év fordulójára 1968-ban.-53.old.fekete repr. 53.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyüjtők Egy. Kiadványa, 3.csop. 9.sz
Bp. 1974

KOVACS DEZSŐ és REMÉNYI JÓZSEF, éremművészek

---

100 FORINT,-SEMMELWEIS-SOR, 2 ezüst és 5 arany. Súly.28 gr.Átm.40 mm.Vast.2,6 mm.Anyag ezüst/640/1000 fin./.-E/.Középen Semmelweis j.alatta SEMMELWEIS,alatta 1818-1865.Nyaknál:REMÉNYI.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG H./.Középen Népköztársaság-címere.BP,verési év.lent SZÁZ FORINT,lent"100".-Palást nyújtott rozettás.-25,000 drb. Előlap:Reményi,hátlap:Kovács.-Kibocsátva születése 150. évfordulójára 1968-ban. 54.old. Kép. 54.old

ERÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország érmén-ei 1926-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy. kiadványa, 1974 3.csop. 9.sz

KOVÁCS DEZSŐ és REMÉNYI JÓZSEF, éremművészek

200.FORINT.-SEMMELWEIS-SOR, 2 ezüst, és 5 arany. Súly.16,821 gr.Átm.34.mm.Vast.--Anyag arany/900/1000 fin./.-E/.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG,középen j.Semmelweis,alatta SEMMELWEIS,alatta 1818-1865.Fej mögött RÉMÉNYI.-H/.Körivben KÉTSZÁZ FORINT,alatta Népköztársaság-címere.BP.verési év.Lant"200".7-7 ötágú csillag.Palást 212 rece.13,500 drb.Előlap:Reményi,hátlap:Kovács. Születése 150.évfordulójára 1968-ban. 56.old. Kép.56.old.

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország érmészei 1926-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy. kiadványa, 3.sorp. 9.sz
Bp. 1974

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Békés m. Népújság

1975 OKT 26.

Koszta Rozália.

1021

Koszta Rozália

Edit

Liszt-o
Békés

A Budapesti MÁV Szimfonikusok hangversenye

Hétfőn este fél 8 órakor a
késcsabai evangélikus nagy-
mplomban tartja évadnyitó
ngversenyét az Országos Fil-
. A békéscsabai és a

hogy

Iskoláinkb
tanárok, tanító
zetét és felada
melyek alkalm
eredményesebb
bele abba a m
vel oktató-nev
kori sajátossá
világról, az em
ségekről alkot

A világnézeti ne
legfontosabb annak
sa, hogy a világ *egy*
egész, s a keletkezé
zó vallásos elmélet
mánytalan ideológi
megjelenési formái.
mondja, hogy ennek
elfogadott és termé
nek könnyű a meg
fogadtatása a gyern
már az óvodás kor
be találja magát egy
dologgal, melyben
retne látni. A mese
kezd ádáz harcba el
nyíló értelem szám
tegye a dolgokat. É
— a világnézeti n
alapozása szempo
igen lényeges. Éppe

KOVÁCS DEZSŐ és REMÉNYI JÓZSEF, éremművészek

--- ---

50?FORINT,-SEMMELWEIS-SOR,-2 ezüst és 5 arany. Súly.4,205 gr.Átm.20 mm.Vast.o?7 mm.anyag arany/900/ 1000,fin./.-E/.Körben MAGYAR NEPKOZTARSASAG,középen j. Semmelweis,alatta 1818-1865.Fej mögött:REMÉNYI.-H/.Körben OTVEN FORINT,alatta Népköztarsaság-cimere,BP,verési év."50".-8-8 ötágu csillag.-Palast 120 rece.25,000 drb. Előlap:Reményi,hatlap:Kovacs.Születése 100.évfordulója ra 1968-ban. 55.old. Fekete repr. 55.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDAM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyüjtők Egy, kiadványa, 3.csop. 9.sz Bp. 1974

KOVÁCS DEZSŐ és REMÉNYI JÓZSEF, éremművészek

50?FORINT,-SEMMELWEIS-SOR,-2 ezüst és 5 arany. Súly.4,205 gr.Átm.20 mm.Vast.o?7 mm.anyag arany/900/ 1000,fin./.-E/.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG,középen j. Semmelweis,alatta 1818-1865.Fej mögött:REMÉNYI.-H/.Körben ÖTVEN FORINT,alatta Népköztársaság-címere,BP,verés: év."50".-8-8 ötágú csillag.-Palást 120 rece.25,000 drb. Előlap:Reményi,hátlap:Kovács.Születése 150.évfordulójára 1968-ban. 55.old. Kép. 55.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy, kiadványa, 3.osz. Bp. 1974

KOVÁCS DEZSŐ, éremművész

---

50 FORINT, FELSZABADULÁS-SOR, 2 érték.
Súly.16 gr.Átm.34 mm.Vast.2,1 mm.Anyag ezüst/640/1000 fin.-E/.Virágos kördíszben "50",alatta FORINT,alatta a Népköztársaság-címere.Bp.verési év.-H/.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG,középen Kisfaludi Strobl Zsigmond pesti felszabadulási emlékműve.balra 1945.jobbra 1970.Tervező Kovács neve.-Palást mintás.25,000 drb.A felszabadulás 25.fordulójára 1970-ben.59.old fekete repr. 59.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy. kiadványa, 3.csop. 9.sz
Bp. 1974

KOVACS DEZSŐ és REMÉNYI JÓZSEF, éremmüvészek

--- ---

1000 FORINT,-SEMMELWEIS-SOR,-2 ezüst és 5 arany. Súly.84,104.Átm.55 mm.Vast.2,02 mm.anyag arany/900/ 1000 fin./.-E/.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG,középen j. Semmelweis,alatta SEMMELWEIS,alatta 1818-1865.Fej mögött REMÉNYI.-H/.Körben EZER FORINT,Népköztársaság cimere,BP. verési év.alatta"1000",7-7 ötágú csillag.-Palást 332 rece.-Előlap:Reményi,Hátlap:Kovacs.Születése 150.évfordu lójára 1968-ban. 57.old 7000 db

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyüjtők Egy. kiadványa, 3.csop. 9.sz Bp. 1974

KOVACS DEZSŐ, éremművész

---

100 FORINT,-FELSZABADULAS-SOR, 2 érték.
Súly.22 gr.átm.37 mm.Vast.2,6 mm.Anyag ezüst/640/1000 fin./.-E/.Virágos koridszben "100",alatta FORINT,alatta Népköztársaság-címere,BP.verési év.-H/.körben MAGYAR NÉP KÖZTÁRSASÁG,középen Kisfaludi Strobl Zsigmond Bpesti felszabadulási emlékműve,balra 1945.jobbra 1970.Tervező Kovács.neve.-Palast mintás.-25,000 drb.A felszabadulás 25a fordulójára 1970-ben. 60.old fekete repr. 60.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-MÁGY ÁDÁM: Magyarország pénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy. kiadványa, 3.csop. 9.sz
Bp. 1974

KOVÁCS DEZSŐ, éremművész

---

50 FORINT, FELSZABADULÁS-SOR, 2 érték.
Súly.16 gr.Átm.34 mm.Vast.2,1 mm.Anyag ezüst/640/1000 fin.-E/.Virágos kördíszben "50",alatta FORINT,alatta a Népköztarsaság-címere.Bp.verési év.-H/.Körben MAGYAR NÉ KÖZTARSASAG,középen Kisfaludi Strobl Zsigmond pesti fe szabadulási emlékműve.balra 1945.jobbra 1970.Tervező Kovács neve.-Palást mintás.25,000 drb.A felszabadulás 25.fordulójára 1970-ben.59.old Kép. 59.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-nAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy. kiadványa, 3.csop. 9.sz
Bp. 1974

KOVÁCS DEZSŐ és REMÉNYI JÓZSEF, éremmüvészek

--- ---

500 FORINT,-SEMMELWEIS-SOR,- 2 ezüst és 5 arany. Súly.42,052 gr.Átm.46 mm.Vast 2 mm.Anyag arany/900/ 1000 fin.-E/.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG,középen j. Semmelweis,alatta SEMMELWEIS,alatta 1818-1865..Fej mögöt REMÉNYI.-H/.Körivben ÖTSZÁZ FORINT,alatta Népköztársaság cimere,BP.verési év.Lent"500".7-7 ötágú csillag.-Palást 270 rece.-9,000 drb.Előlap:Reményi,hátlap:Kovacs.Szüle tése 150.évfordulójára 1968-ban. 57.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyüjtők Egy. kiadványa, 3.csop. 9.sz Bp. 1974

KOVÁCS DEZSŐ és RÉMÉNYI JÓZSEF, éremművészek

---- ----

100 FORINT,-SEMMELWEIS-SOR,--2 ezüst és 6 arany. Súly.8,410 gr.átm.25 mm.Vast.1,12 mm.Anyag arany/900/ 1000 fin./.-É/.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG,középen j. Semmelweis,alatta SEMMELWEIS,alatta 1818-1865.rej mögött RÉMÉNYI.-H/.Körirben SZÁZ FORINT,alatta Népköztársaság címere,BP.verési év.lent"100".7-7 ötágú csillag.ralast 156 rece.23,000 drb.Előlap:Reményi,hátlap:Kovács.Születése 150.évfordulójára 1968-ban.-55.old.Fekete repr.55.

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy. kiadványa, 3.csop. 9.sz
Bp. 1974

KOVÁCS DEZSŐ és REMÉNYI JÓZSEF, éremművészek

100 FORINT,-SEMMELWEIS-SOR,--2 ezüst és 5 arany. Súly.8,410 gr.Átm.25 mm.Vast.1,12 mm.Anyag arany/900/ 1000 fin./.-E/.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG,középen j. Semmelweis,alatta SEMMELWEIS,alatta 1818-1865.Fej mögött REMÉNYI.-H/.Körirben SZÁZ FORINT,alatta Népköztársaság címere,BP.verési év.lent"100".7-7 ötágú csillag.Palást 156 recés.23,000 drb.Előlap:Reményi,hátlap:Kovács.Születése 150.évfordulójára 1968-ban.-55.old .Kép.55.old

LUÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

a Magy.Éremgyűjtők Egy. kiadványa, 3.csop. 9.sz
Bp. 1974

KOVÁCS DEZSŐ, éremművész

---

100 FORINT,-FELSZABADULÁS-SOR, 2 érték.
Súly.22 gr.Átm.37 mm.Vast.2,5 mm.Anyag ezüst/640/1000 fin./.-E/.Virágos kördíszben "100",alatta FORINT,alatta Népköztársaság-címere,BP.verési év.-H/.Körben MAGYAR NÉPI KÖZTÁRSASÁG,középen Kisfaludi Strobl Zsigmond Bpesti felszabadulási emlékműve,balra 1945.jobbra 1970.Tervező Kovács.neve.-Palást mintás.-25,000 drb.A felszabadulás 25 fordulójára 1970-ben. 60.old Kép. 60.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország rémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy. kiadványa, 3.csop. 1/9 9.sz
Bp. 1974

KOVÁCS DEZSŐ, éremművész

---

100 FORINT,-TANÁCSKÖZTÁRSASÁG-SOR, 2 érték.
Súly.22 gr.Átm.37 mm.Vast.1,4 mm.Anyag ezüst/640/1000 fin.-ű/.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG,alatta verési év. fent Népköztársaság-címere,alatta"100".Bp,FORINT.-H/.Körben MAGYAR TANÁCSKÖZTÁRSASÁG,középen a Tanácsköztársaság megvédésére szólító plakát zászlót tartó alakja.lent 1919.II.21.-Palást 168 rsce.Tervező Kovács.15,000 drb. A Tanácsköztársaság kikiáltásának 50.fordulójára 1969-ben 59.old Kép. 59.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország érmépénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy. Évkönyve.Kiadványa,3 csop. 9.sz Bp. 1974

KOVÁCS DEZSŐ, éremmüvész

TANÁCSKÖZTÁRSASÁG-SOR, 2 érték.-50 FORINT.
Súly.16 gr.Átm.34 mm.Vast.1,4 mm.Anyag ezüst/640/1000 fin./.-E/.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG,verési év,fent Népköztársaság-cimere,alatta"50",BP.külön sorban FORINT I/.Körben MAGYAR TANÁCSKÖZTÁRSASÁG,középen a Tanácsköztársaság megvédésére szóló plakát ~~xxxxxxx~~ zászlót lobogató alakja,lent 1919.III.21.-Palást 154 rece.Tervező Kovács.-A Tanácsköztársaság kikiáltásának 50.fordulójára 1969.-15,000 drb.58.old. Kép. 58.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyüjtők Egy. Szesop.Kiadványa,3 csor Bp. 1974

KOVÁCS DEZSŐ, éremmüvész

---

100 FORINT,-TANÁCSKÖZTÁRSASÁG-SOR, 2 érték.
Súly.22 gr.Átm.37 mm.Vast.1,4 mm.Anyag ezüst/640/1000 fin.-E/.Körben MAGYARCNÉPKÖZTÁRSASÁG,alatta verési év. fent Népköztársaság-cimere,alatta"100".Bp,FORINT.-H/.Körben MAGYAR TANÁCSKÖZTÁRSASÁG,középen a Tanácsköztársaság megvédéséresszólitó plakát zászlót tartó alakja.lent 1919.II.21.-Palast 168 rece.Tervező Kovács.15,000 drb. A Tanácsköztársaság kikiáltásának 50.fordulójára 1969-ben 59.old Fekete repr. 59.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyüjtők Egy, kiadványa.
B-P 1974

KOVÁCS DEZSŐ, éremművész

TANÁCSKÖZTÁRSASÁG-SOR, 2 érték.-50 FORINT.
Súly.16 gr.Átm.34 mm.Vast.1,4 mm.Anyag ezüst/640/1000 fin./.-E/.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG,veresi év,lent Népköztársaság-címere,alatta"50",BP.külön sorban FORINT H/.körben MAGYAR TANÁCSKÖZTÁRSASÁG,középen a Tanácsköztársaság megvédésére szóló plakát ~~részletét~~ zászlót lobogtató alakja,lent 1919.III.21.-Palást 154 rece.Tervező K.v Kovács.-A Tanácsköztársaság kikiáltásának 50.fordulójára 1969.-15,000 drb.58.old. Fekete repr, 58.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország rémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy, kiadványa, 3.csop. 9.sz
BP 1974

KOVÁCS DEZSŐ és REMÉNYI JÓZSEF, éremmüvészek

--- ---

200.FORINT.-SEMMELWEIS-SOR, 2 ezüst, és 5 arany.
Súly.16,821 gr.Átm.34.mm.Vast.--Anyag arany/900/1000 fin./.-E/.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG,középen j.Semmelweis,alatta SEMMELWEIS,alatta 1818-1865.Fej mögött REMÉNYI.-H/.Körivben KÉTSZÁZ FORINT,alatta Népköztarsaság-cimere.BP.verési év.Lent"200".7-7 ötágú csillag.Palást 212 rece.13,500 drb.Előlap:Reményi,hátlap:Kovacs. Születése 150.évfordulójara 1968-ban.56.old. Fekete rep 56.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDAM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyüjtők Egy, kiadványa, 3.csop. 9.sz

B P 13744

Kovács Dezső

festő

Szabad Művészet

1950. 212. l.

rcsényi Dezső elismerem, hogy 1 drb
i lapot, 1 drb OTBA "B" mintáju nyil-
gyógyszerellenőrzési lapot átvettem.
évi junius hó 10.-én.

[illegible]

Kovács Dezső MDK
a Csepeli Vasmüvek szabadiskolájának tagja

"Tokaji részlet " c rajzával II. dijat nyert
a Szakszervezetek Egressy Gábor müvészeti klubja
és a Népmüvelési Intézet képzőmüvészeti osztálya
által hirdetett országos grafikai pályázaton.

Müterem 1958 I. évf. 7. sz. 46.o.

KOVÁCS Dezső festő

K. Gy.: Kiállítások

Művelt Nép 1955. 11. évf. 52. n. dec. 25. 4 l.

Kovács Dezső

építész

R. Nádasy Miklós:

A telepítés építészeti problémái –
Építőmunka 1933. 2. sz.

A földmívelésügyi minisztérium telepítési tervpályázatán az „A" telepítési csoportban III. díjat nyert.

Kovács Dezső

építész Nyíregyháza

l.

Vállalat. 503. l

KOVÁCS DEZSŐ műgyűjtő

L. RÉTI ANNA

Csatán innen, csatán túl

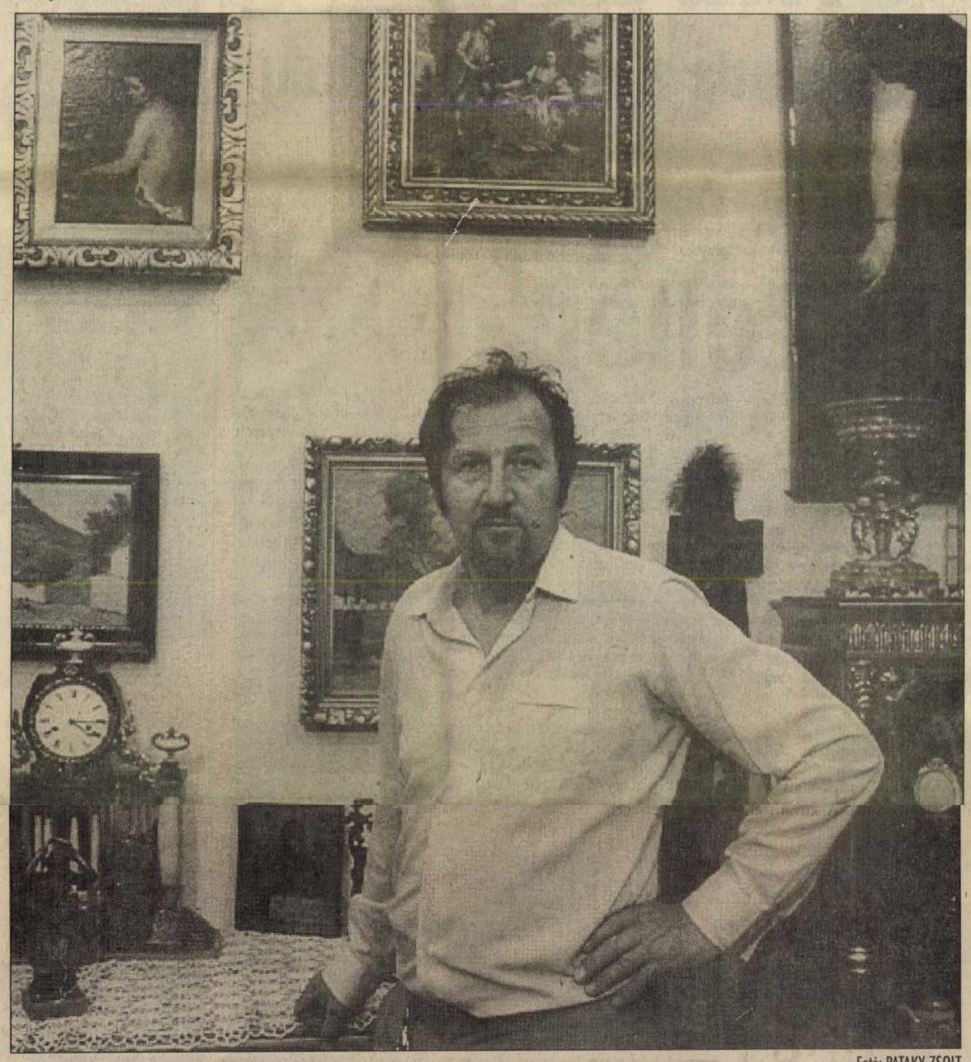

Fotó: PATAKY ZSOLT

Nem akartam én főfoglalkozású politikus lenni! De már mozogtak a pártok és úgy éreztem, hogy egy független képviselő, egy tisztességes budai polgár programjának, aki a parlamentben nem hatalmi befolyás és nem pártérdek szerint cselekszik, van létjogosultsága.

Kovács Dezső (57 éves) neve a műgyűjtők és kortárs művészek egyes köreiben ismert volt. Szélesebb körben talán akkor figyeltek fel rá, amikor 1985-ben beválasztották a Hazafias Népfront országos tanácsába. Ez azonban még korántsem jelentett országos népszerűséget, de még ismertséget sem. Egy apró, kilencedik kerületi üzletben árult cipő- és bőrdíszműkellékeket, a betérők a cipőfűzők, csatok, patentok eladójáról fel sem tételezték, hogy amint bezárja boltját, könyveibe merül, rendszerez, elemez, kutat, bizonyít, analógiákat keres, antik festményekkel foglalkozik.

– Hogyan lesz egy cipőkellék-kereskedőből antik, majd modern festmények gyűjtője, később szakértője?

– Inkább azt kérdezze, hogyan lesz egy közgazdasági főiskolát végzett közgazdászból kellékkereskedő?

– Hogyan lesz?

– Kicsit messzebbre kell menni. A budapesti Református Gimnáziumba jártam, a sportban és a humán tudományokban jeleskedtem, de a Keleti Akadémia utódjaként alakult Közgazdasági Főiskolára iratkoztam. Ketten voltunk, akik a főiskola elvégzése után nem nyertek tartalékos tiszti kiképzést. Ez természetesen végigkísérte a további életem alakulását.

– Mi volt a baj Kovács Dezsővel?

– Apám szatócs volt, tőle a takarékosság eszméjét kaptam útravalóul, a gimnáziumtól pedig a demokratikus szellemet, az önálló gondolkodást, a különböző világnézetek iránti megértést. Az úgynevezett „egyéb" származással és ezzel a szabad gondolkodásmóddal nem várt rám igazi karrier. A főiskolát mégis elvégeztem, a kötelező gyakorlatra az Áforhoz kerültem, ahonnan hamarosan bevonultam közkatonának. A két év leszolgálása után kerültem vissza, s hamarosan osztályvezető lettem, majd vállalati főkönyvelő Szolnokon. Ezt a megyét kis Moszkvának hívták, az ott uralkodó állapotok, a vezetési gyakorlat miatt. 1957-ben ellenforradalminak minősített nézeteim miatt meleg lett a lábam alatt a talaj, el kellett jönnöm.

– Mi volt a vád ön ellen?

– Vád nemigen volt, csak váddal felérő gyakorlat, no meg a káderlapom, az alkalmazottak felvételénél nem kérem ki a párt véleményét, hogy a titkárnőtől megkövetelem, hogy gyorsírni tudjon. Nagy bűnök voltak ezek akkoriban. De még annyira közgazdász akartam lenni, hogy elhelyezkedtem a taneszközök gyárába. Testhez álló feladatot kaptam, megrendeléseket kellett szereznem a gyárnak, ami nem volt nagyon nehéz, mert a gyárnak egyáltalán nem volt megrendelése... Fellendült a gyári megrendelés, de készítettem egy tanulmányt a gyáron belüli munkanélküliségről, amit felolvastam az értekezleten és elküldtem a minisztériumba is. A válasz: kitiltottak a gyárból, még a holmimat is a portára hozták le. Elbocsátásom a munkatörvénykönyv c pontja alapján történt, ami annyit jelentett, hogy vezető állást sehol sem vállalhatok. Lehettem volna segédmunkás, jó esetben mezei könyvelő. Egyik sem akartam lenni.

– Akkor hát mi lett?

– Szabadúszó, ügynök. Említettem, hogy egy nagyon demokratikus gimnáziumba jártam, annak a kollégiumában laktam nyolc évig, ahol mindenfajta világnézeti elveket szabadon lehetett hangoztatni, sőt gyakorolni is. Egyik napon két lelkész fiával elhatároztuk, hogy mi ateisták leszünk, és az esti imádságon nem is veszünk részt. A válasz nem az volt, hogy kitiltottak vagy kizártak volna bennünket, hanem megpróbáltak velünk teológusok vitatkozni, meggyőzni, s végül odáig mentek, hogy ha már meggyőzni nem tudnak, akkor legalább az esti imádságról ne vonuljunk ki tüntetően, a kicsik előtt ne destruáljunk. Nehezen tudtam volna hát megemészteni, hogy egy hűbérúri igazgatónak rendeljem alá a gondolataimat.

– Ma is ateista?

– Inkább azt mondanám, hogy materialista vagyok, de ez nem akadályoz meg abban, hogy a családomat elkísérjem a templomba.

– Az ügynökösködést a szabadúszás, azt pedig egy kellékes üzlet váltotta fel. Végül kamatoztathatta közgazdasági ismereteit, s a szocializmus keretein belül a piaci orientáltságot...

– Ez igaz. Kerestem is vele. De egyáltalán nem elégített ki. Amikor önálló lakásom lett, azt a saját terveim és ízlésem szerint akartam berendezni. Színes falakat, rajta geometriai mintákat terveztem, a szobafestők legnagyobb megrökönyödésére.

– Akkor a falak úgy néztek ki, mint egy Kassák-festmény?

– Igen, bár akkor még nem is láttam Kassák-festményt. De vettem egy nagyon modern Vaszary-képet 1400 forintért (benne van a Vaszary-albumban), és ezzel kezdődött nem is tudom hányadik életem. Több ezerre rúg művészeti könyvtáram, megismerkedtem kortárs festőkkel, szobrászokkal és a hetvenes évek elején a kilencedik kerületi Hazafias Népfront helyiségében megalakítottam a Művészek és Barátaik Körét. Nyolcon kiállítást rendeztem.

– Ez még mindig nagyon messze van a politikától...

– Nem annyira. Az is politika volt, hogy kiknek csináltunk kiállítást. A fordulópont, amikor belekóstoltam a politikába az volt, amikor meghirdettük a Szeta-aukciót és Barcsaytól Borsos Miklósig mindenki adott be művet, s úgy gondolták, hogy abból segítsék a szegényeket, akik a hivatalos irányzat szerint nem léteztek. A művészeknek a segítségnyújtás volt a céljuk, a Szeta részéről pedig az, hogy zavarják szét a kiállítást, két tűz között voltam. Célom az volt, hogy a művészek nevét egyik oldal se tudja felhasználni politikai célokra.

– Hisz a művészet politikamentességében?

– Nem. A művészet is lenyomata a társadalomnak, a művészek sem függetlenek a társadalmi mozgásoktól, a megélt élményektől. A mecenatúra mindig is irányt szabott, lett légyen az állami vagy pápai, vagy fejedelemségi. Szememben az a kérdés, hogy a tehetségnek, a kvalitásnak nyújtottak-e lehetőséget. Mindenesetre ezután az aukció után úgy nyilatkozott rólam a hatalom, hogy rossz oldalra álltam.

– És melyik oldalon állt?

– Én nem váltogattam az oldalakat, a kör megteremtésével nagyon világos úton jártam, s elmentem a falakig, vagy még azon túl is. Ezen az úton kerültem be a népfront budapesti szervezetébe, majd onnan az országosba, ahol küzdöttem az aparatcsikok ellen. Megtehettem, nem voltam alkalmazottjuk, s anyagilag független. Három kongresszuson vettem részt, de az utolsó volt a legkonzervatívabb, még a reform szele sem érintette. A népfront rosszabb volt, mint az MSZMP, mert oda a selejt jutott! Én voltam a leghűségesebb, és én is otthagytam őket.

– A cipőfűzőből régiségüzlet lett. Mi indított egy régiségkereskedőt arra, hogy politikai pályára lépjen és felcsapjon képviselőnek?

– Nem akartam én főfoglalkozású politikus lenni! De már mozogtak a pártok és úgy éreztem, hogy egy független képviselő, egy tisztességes budai polgár programjának, aki a parlamentben nem hatalmi befolyás és nem pártérdek szerint cselekszik, van létjogosultsága. A XII. kerületben, ahol lakom, léptem fel független jelöltként.

– De még jelölt sem lett. Csak hatszázötven aláírást szerzett. Ez meglepte?

– Nem. Még volt „pártom", a Hazafias Népfront is állított jelöltet ellenem. Volt valami, ami viszont meglepett, az, hogy a pártok milyen hatalmas összegeket fordítottak a propagandára. Ezzel én nem rendelkezem.

– Pedig úgy hírlik, hogy nem szegény ember...

– Csak arra, hogy a csatatérre induljak, legalább kétmilliót kellett volna fordítani. Amit biztos hogy feláldozhattam volna, ha megválok gyűjtemény néhány darabjától, de nem láttam értelmét.

– Sportolói múltja – első osztályú kézilabdás volt – pedig éppen predesztinálta volna arra, hogy megütközzön az ellenfelekkel, végül miért kerülte el ezt a lehetőséget?

– Már kirajzolódtak a realitások és irrealitások. Nézze, a Hazafias Népfrontban úgy gondolták, hogy ők harminc százalékot szerezhetnek, de rossz esetben tizenötöt. Az eredményt tudjuk, meg azt is, hogy hány független képviselő jutott be a parlamentbe, s abból is hány jutott be valamelyik párt támogatásával. Én nem akartam egyetlen párt támogatását sem.

– Miért?

– Mert nem óhajtottam egyikhez sem csatlakozni, akkor meg minek kértem volna a támogatásukat? Számomra ez a csata előtti csata nem egzisztenciális érdek volt, nem a hatalomba akartam általa kerülni, nem méltóságot akartam vele, hanem csakugyan társadalmi elkötelezettségből akartam politizálni, és én nem fogadtam volna el képviselői fizetést. Egyre inkább az a meggyőződésem, hogy addig normális politikai élet nem lesz, amíg a politikából jobban meg lehet élni, mint a szakmából.

– Ennek ellentmondani látszik az a tény, hogy jól kereső ügyvédek hagyták oda hivatalukat a képviselőségért. Nem így van?

– Ez nem örökre szóló mandátum. Meg aztán, nem olyan rossz hírverés az egy ügyvédnek, amit a képviselőséggel eltölt, és utána népszerűségét, ismeretségét növelve folytathatja a szakmát. De csak hangsúlyozni tudom: nem csak hivatásos politikusoknak kell politikát csinálni!

– Látja a politikai csatározásokat a parlamentben, mit gondol felvenné a harcot a szónokokkal?

– Hát azokkal, akik hallgatnak, feltétlenül.

– Azokra gondoltam, akik beszélnek...

– Nem vagyok jó szónok, de jó beszédíró vagyok, kordába tudom szorítani a mondanivalómat, nem biztos, hogy a leírt gondolat roszszabb, mint az improvizáció.

– Amikor még csatába indult a jelöltségért, feltételezem, hogy elképzelte, milyen lesz az a parlament, amelyikbe csata után bekerülhet. Ilyennek képzelte?

– Nehéz erre válaszolni. Az álmok, méghozzá az idealista álmok és a valóság ritkán egyezik. Helyeseltem ezt a vértelen forradalmat, de ugyanakkor láttam a veszélyét annak, hogy ez befejezetlen forradalom, s alkalmat nyújt arra, hogy a karrieristák bőrt váltsanak, s még arra is lehetőséget kínál, hogy diktatúráért kiáltsanak. A politikai erők egymás semlegesítésével foglalkoznak, és ez huzamos patthelyzetet eredményezhet.

– Csalódott?

– Ami a saját személyemet illeti, nem. Tanulsággal szolgált. Tisztában voltam vele, hogy a politika művelése a pártok feladata, de azt hittem, hogy a tiszta frontok kialakulásáig a független képviselőket nagyobb számban fogják támogatni a választók. De a választók elsősorban pártokra szavaztak. És ha valamiért csalódott vagyok, akkor abban feltétlenül, hogy a képviselői padsorokban látok „bőrt váltottakat", olyanokat, akiket még az MSZMP korifeusaként sem tartottam semmire. Azt tartom becsületes álláspontnak, hogy aki az elmúlt rendszerben exponálta magát, az félreáll és nem bőrt vált. Vagy – ellenzékbe vonul.

– Még egyszer elindulna?

– Nem. Befejeztem a politizálást. A függetleneknek nincs jövőjük, s mint mondtam, párthoz tartozni nem óhajtok, egyszerűen azért, mert annál szabadelvűbb vagyok, semmint el tudnám fogadni egy párt ideológiai és parlamenti fegyelmét. Szimpatizánsokra pedig nincs a pártoknak szükségük.

– Akkor?

– Gyönyörű szakmám van, képek, szobrok, porcelánok. És ebben profi vagyok!

Kovács úr visszavonult a pincébe a régiségei közé és – boldog. Mert a tizennyolcadik századi ismeretlen festőben biztos, hogy nem lehet csalódni.

Kovács Dersö munkásfestö.

Magyar Nemzet.
1949. VII. 23., 2. old.
(:Benámoli:)

Táblakép. „Hegesztő" (Kovács Dezső)

Szabad Művészet. 1950 IV. 5-6-Tsz.
211-213

V. L. Ifjusági Képző- és Iparművészeti-
Kiállítás

Kovács Dersö dr

alakrajz.

1908.

Éinisk 1930.85.1.

Kovács Dersö

festö

1923-25

Éinisk 1930-85. l.

KOVÁCS Dezső műlevelező

A LUXUSERŐMŰ ÉS A HÓEMBER

A világméretű acélválság áldozata: a német Saar-vidék

A saarbrückeni városi hőerőmű portája előtt egy átlátszó mélyhűtőben hóember vigyázza a bejáratot. Télen-nyáron mínusz huszonöt fokos hideg őrzi a testi épségét, és az élete mindaddig nem forog veszélyben, míg a hőerőmű üzemel. A Berlinből érkezett külföldi újságírók csoportja (köztük én is) csendes álmélkodással bámulta a patikatisztaságú erőművet, amely a szigorú német szabályok által engedélyezett szennyezőanyagoknak alig a felét bocsátja ki, és amelyet 250 ezer márka értékű képzőművészeti alkotásokkal díszítettek fel kívülről — hogy ne legyen olyan csúnya és egyhangú. Az erőműhöz tartozó szoborpark egymilliót ér.

A keletnémet terület közepén élő újságírónak mindez szédítő luxus. A Saar-vidék tartomány (Saarland) gazdasági minisztere azonban nem látja úgy, hogy a nyugati tartományok fejlesztését le kellene lassítani a keleti tartományok „szintre hozásának" érdekében. „Aki nem fejleszt, az máris visszalépett" — mondja. „Meg kell tartanunk a nyugatnémet ipar nemzetközi versenyképességét, mert egyrészt ez az összes német gazdaság hajtómotorja, másrészt pedig a keletnémetek csak annyian vannak, mint egy nagyobb nyugati tartomány lakossága. Ostobaság volna minden anyagi erőnket rájuk összontosítani. Így is évi 200 milliárd márkát pumpálunk át, ami annyit elent, hogy minden nyugatnémet családra évi 15 ezer márkányi teher írul".

Hiába, a Saar-vidék nagyon essze van a volt NDK-tól. A gazdasági miniszter ennek megfelelő értetlenkedve sopánkodik azon, y a szövetségi költségvetésből kapták meg a kért milliókat a energia-kutatási programra. Pehatvan év múlva kifogynak a kőolaj- és földgáztartalékai, evan év múlva felhasználtuk az utolsó uránkészleteket, vagyis legfőbb ideje, hogy nagyszabású kísérleteket folytassunk az alternatív energiaforrásokkal, így például a napenergiával.

Erről a témáról a tartományi környezetvédelmi minisztériumban hallhattunk bővebben, az ottani minisztertől. Az épület tetején 60 négyzetméternyi napkollektor gyűjti a sugarakat és háromezer kilowattórányi energiával látja el a minisztérium melletti „szolár-tankállomást". A három hivatali autó rendszeresen itt tankol. Igaz, az akkumulátorok feltöltésének időtartama körülbelül 10 óra. Mivel elvben csak nappal lehetne használni a töltőállomást, a minisztérium szerződést kötött a városi energiaellátási művekkel: a kollektorok által termelt energiát napközben átadják a városnak, éjszaka pedig visszakapják — így tudnak az autók éjszaka tankolni. Az apró tartományban (összesen 1,2 millió lakos) körülbelül 100 elektromos autó fut az utakon, de ez a szám ugrásszerűen meg fog emelkedni, ha a Siemens végre megjelenik a piacon azzal az akkumulátorral, amelynek a „hatósugara" 300 kilométeres.

Aki a családi háza energiaellátását hajlandó „szolárosítani", az a 14 ezer márkás költség felét megkapja a tartományi kormánytól. Már ötszáz családi házon működnek a kollektorok, és további 1200 kérvény várja az engedélyezést.

A környezetvédelmi miniszter tovább büszkélkedik a tartomány tisztaságával: a szmogot másfél milliárd márkás beruházással sikerült végérvényesen megszüntetni; a városon keresztül folyó Saarban kilenc év múlva szeretnék megint engedélyezni a fürdést; a háztartási szemét harminc százalékát szeretnék újra felhasználni; a természetvédelmi területek számát 64-ről 100-ra szeretnék növelni.

Mindez nagyon szép és jó, veti fel az egyik újságíró, de a környezetszennyezés nem ismer határokat, márpedig a Saar-vidék Németország legnyugatibb határa. Hát igen, felhősödik el a miniszter arca. Tudjuk, hogy általában hogy van: az emberek a szomszéd kerítése mellé telepítik a szeméttombojukat és mindazt, amit nem akarnak látni. A Saar-vidéknek nincs atomerőműve, viszont a francia oldalon, közvetlenül a határ mellett ott áll egy, amit az elmúlt öt évben 120 alkalommal kellett lekapcsolni üzemzavar miatt. A Mosel folyónak a normálisnál jóval magasabb a radioaktivitása, ezenkívül pedig az uralkodó nyugati széljárás gyakran „beteríti" a német tartományt a francia hőerőművek büdös és fekete füstjével.

Mindezek ellenére — vagy többek között éppen ezért — a Saar-vidék a jövőjét a határon túli partnerekkel történő együttműködésben látja. „Luxemburg és a francia Lotaringia közelebb áll hozzánk, mint mondjuk a szomszédos német tartomány" — mondja a helyi parlament szociáldemokrata frakciójának vezetője. „Az egyesült Európa nem a nemzetek, hanem a régiók Európája lesz. Megpróbálunk kialakítani egy Saar-Lux-Lotr-körzetet, amelynek a fő profilja az innovatív technológiakutatás".

Azt viszont, hogy konkrétan milyen hatással lesz a mindennapokra az európai egyesülés, még senki nem tudja megmondani. „Mindenki erről beszél, de senki nem tud semmit" — mondja egy kutatóintézeti igazgató. Az az egy biztos, hogy a francia oldalról átjáró ingázók száma már most mintegy húszezerre tehető.

Annak, hogy a Saar-vidék Nyugat felé kacsingat, van egy sokkal prózaibb oka is: a tartomány olyan súlyosan el van adósodva a szövetségi kormánynál, hogy már komolyan szóba került a „legkisebb és legszegényebb" tartomány önállóságának felszámolása, beolvasztása az egyik szomszédos nagy német tartományba. Ez ellen persze a Saar mentiek kézzel-lábbal tiltakoznak, és többek között azzal érvelnek, hogy eladósodásukban ők maguk vétlenek. A világméretű acélválság áldozatai. Míg korábban tizenkét kohóban évi négymillió tonna nyersvasat állítottak elő, ma már csak két kohó működik, mutatóba. Első számú környezetvédelmi problémává lépett elő a város határában fekvő mintegy hatvanhektáros volt Burbach-acélmű területének megtisztítása. A talaj tizenöt méter mélységig olyan szennyezett, hogy egyelőre kizárt a terület bármiféle hasznosítása.

A német törvények szerint ugyanis ha valaki üzemet, irodaházat vagy lakást építtet valahová, és a beköltözők egészségi károsodást szenvednek — mondjuk — a talajszennyezés miatt, akkor az építtetőnek kell kártérítést fizetnie. Így mindaddig nem akad vásárló a területre, míg a talaj nincs megtisztítva. Márpedig, ha Saarbrücken az új Saar-Lux-Lotr-körzet központjának szerepére pályázik, nem mondhat le erről a ragyogó fekvésű „bélszínszeletről". A tisztítási munkákra máris kaptak 110 millió márkát a Közös Piactól. Arra a kérdésre, hogy nem lenne-e mégis egyszerűbb, célszerűbb és olcsóbb a területet parkosítani és örökös építési tilalom alá helyezni, érdekes választ ad a projekt egyik vezetője: „Tudják, mi annak idején, mikor a kohók itt működtek, annyit ártottunk a környezetnek, annyit vettünk el a természettől, és olyan nagyon sok pénzt kerestünk ezen, hogy most kutya kötelességünk eltakarítani azt a mocskot, amit termeltünk".

FORINYÁK ÉVA

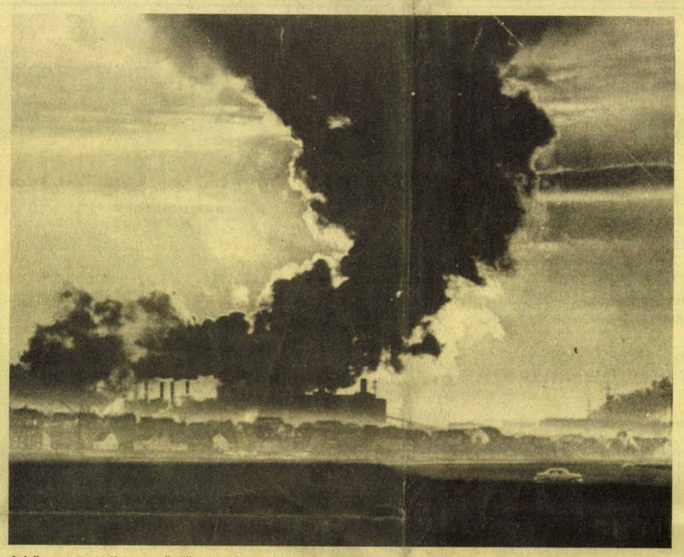

A környezetet ilyen erőművek a Saar-vidéken már nem szennyezik

INNEN-ONNAN

Honda motorok Magyarországon

Kizárólagos magyarországi forgalmazóján keresztül motorkerékpárjaival és motoros kertigépeivel is megjelenik Magyarországon a Honda Motor Co. Tokio — jelenti az MTI. A japán cég szerződést kötött az Interag Kereskedelmi Vállalattal egy önálló vállalat megalapításáról, amely a Honda robbanómotorral ellátott járművek és gépek értékesítésével foglalkozik. A 15 millió forintos alaptőkével létrehozott kereskedelmi vállalat tulajdonosa az Interag lesz, a cég januárban kezdi meg működését. A magyar motorbicikli-piac a KGST megszűnése és az importliberalizáció miatt összeomlott, a kelet-európai motorkerékpárgyárak vagy bezártak, vagy termékeik eladhatatlanná váltak a dollárelszámolás miatt. Más nagy japán cégekhez — a Suzukihoz, a Yamahához — hasonlóan a Honda is jelen akar lenni a megszűnt piac újjászervezésénél. Kizárólagos forgalmazója már megkezdte a piac felmérését és az igényelt termékskála kialakítását. A Honda a különféle kategóriájú motorok mellett jó minőségű kerti kisgépeket és áramfejlesztőket is szállít Magyarországra. A drága gépek iránti kereslet azonban egyelőre még nem becsülhető fel, mivel a tőkehiány és a mezőgazdaság átalakulása nagyban befolyásolhatja az igényeket. A tervek szerint a kereskedelmi vállalat értékesítési hálózatot alakít ki, biztosítja az alkatrészellátást és szervizt. Az első évben 4-5, a későbbiekben országszerte mintegy 30 tagja lesz a hálózatnak.

Áll a bál(nabál) Norvégiában

Három éven belül nem kevesebb, mint 382 darab bálnát kíván elejteni Norvégia — állítása szerint kizárólag tudományos célokra —, ám döntése máris éles kritikát váltott ki a helyi környezetvédő szervezetekből — jelentette a Reuter. Az oslói bejelentés szerint a cetek Barents-tengeri, illetve norvég partok menti étkezési szokásainak vizsgálatához van szükség a próbabálnákra. A határozatnak azonban nemvárt következménye lettek. A norvég bálnavadászok szövetsége azonnal megragadta az alkalmat, s bejelentette, hogy legkésőbb 1993-ra föl kívánja újítani a tengeri emlősök kereskedelmi célú halászatát. Ezt azonban jelenleg még tiltja a Nemzetközi Bálnavadászati Bizottság (IWC) szabályzata, márpedig ennek Oslo is tagja, s külügyminiszteriumi bejelentés szerint jövőre még mindenképpen az is marad. Nem kizárt azonban, hogy később Izlandhoz hasonlóan Norvégia is otthagyja a makacs IWC-t. A bál akkor teljesedett ki, amikor a helyi környezet- és állatvédő szervezetek harcot indítottak először a kormány, később — jóval intenzívebben — a bálnaszövetségi határozat ellen.

Akar Ön előnyösen lízingelni?
Ha igen,
hívja vagy keresse a
MORGAN
lízingházat.
Cím:
7622 Pécs, Szalai A. u. 11. sz.
Tel.: 72/32-822.
Fax: 72/15-930.
4837 MH

Keresünk szakirányú felsőfokú végzettségű, szervezői és programozói gyakorlatot szerzett, 40 év alatti életkorú munkatársat.

A pályázatot a megjelenést követő egy héten belül György Mária főosztályvezető-helyettes (1033 Bp., Tavasz u. 3.) címre kérjük beküldeni.

Érdeklődni lehet a 168-9060/120 m. telefonszámon.

BEI STRABAG HUNGARIA MITARBEITEN!
Als eine der größten Bauuntemehmungen in Ungarn suchen wir zur Systembedienung unserer zentralen EDV-Anlage IBM AS 400/OS 400 einen EDV-Leiter (25—40 Jahre) mit technischer Ausbildung und Praxis auf IBM AS 400, S 38, S 36 oder ähnlicher Hardware Konfiguration, vertraut mit Betriebssystem OS 400 bzw. anderen vergleichbaren Systemen. Ein ambitionierter Techniker mit kaufm. Verständnis, sowie Fremdsprachkenntnissen in Englisch (Systemsprache) und Deutsch (Konzernsprache).
Ihm unterliegt die Führung des Kfm. Rechenzentrums in der HV und allen unseren Niederlassungen.
Für die entsprechende Einschulung und Fortbildung ist vorgesorgt.
sowie einen
OPERATOR (Stv. EDV-Leiter 20 — 35 Jahre)
Junger Techniker oder Kaufmann mit einigen Jahren Praxis im EDV-Bereich (IBM—Rechner wünschenswert) und der Motivation neue Aufgaben zu übernehmen. Eine fundierte Ausbildung ist vorgesehen.
Sollten Sie daran interessiert sein, ersuchen Wir um tel. Kontaktaufnahme unter der Tel. Nr.: 134-4500/241, 134-0753, 133-5587.
Bewerbungen an: 1087 Budapest, Könyves Kálmán krt. 48—52.
4836 MH

Dolgozzon a STRABAG HUNGÁRIA ÉPÍTŐ Kft.-nél! STRABAG

Az ország egyik legnagyobb osztrák—magyar vegyes tulajdonú építőipari cége munkatársakat keres:

— 25—40 év körüli számítógépközpont-vezetőt, műszaki végzettséggel, aki már többéves gyakorlatot szerzett IBM AS 400 S38, S36 egyéb hardverrendszer kezelésére, és ismeri az OS 400-as és a hasonló operációs rendszereket. Szakirányú végzettsége mellett gazdasági érdeklődéssel bír és e feladatok ellátásához tárgyalóképes német és angol nyelvtudással rendelkezik.
Feladata lesz: a vállalat számítóközpontjának az irányítása.
Az alkalmazott számítógép-ismeretéhez szükséges beiskolázásról és továbbképzésről a cég gondoskodik.
— 20—35 év közötti operátort, a fent leírt vezető helyettesül.
A gazdasági vagy műszaki végzettségű fiatal munkatárstól elvárjuk, hogy az IBM számítógépeket ismerje, pár éves gyakorlata legyen a programozás területén. Továbbképzés biztosított.
— Számviteli előadókat, akik önálló tervezésre alkalmasak, mérlegképes végzettséggel rendelkeznek és gyakorlottak a számítógép-használatban.
— Bérelszámoló—munkaügyi előadókat, akik középfokú vagy felsőfokú munkaügyi szaktanfolyami végzettséggel és többéves számítógépes gyakorlattal rendelkeznek és
— pénzügyi előadókat, akik középfokú pénzügyi szakképesítésűek, jártasak a deviza- és adóügyek intézésében és kellő gyakorlattal dolgoznak számítógépen.

Jelentkezés írásban vagy személyesen:
1087 Budapest, Könyves Kálmán krt. 48—52. IV. em. 437.
Telefonszámaink: 134-4500/241, 134-0753, 133-5587.
4840 MH

Pályázati felhívás!
A jegyzői állás betöltésére.

Balatonfenyves Község Képviselőtestülete pályázatot hirdet a jegyzői állás betöltésére.

Feltételei:
— állam- és jogtudományi doktori, vagy
— államigazgatási főiskolai végzettség,
— államigazgatási szervnél legalább 5 évi államigazgatási gyakorlat.

Előnyben részesül az a pályázó, aki
— angol, vagy német nyelvvizsgával rendelkezik,
— az államigazgatási gyakorlatát üdülőhelyen, vagy Balaton-parti településen szerezte.

Bérezés a hatályos jogszabályok szerint.

A pályázatot Balatonfenyves polgármesteréhez (Balatonfenyves, Kölcsey u. 27.) a hirdetmény második megjelenését követő 10 napon belül lehet benyújtani, melyhez erkölcsi bizonyítványt, szakmai önéletrajzot és oklevelet, vagy annak másolatát kell csatolni.

Érdeklődni munkanapokon:
du. 17—20 óráig a 85/61-414 telefonon.
4811 MH

FOTÓ: SZIGETI TAMÁS

Az Energetika Fejlesztő és Szolgáltató Kisszövetkezet
(1191 Budapest, Üllői út 200.)
1991. október 1-jei hatállyal változatlan tőkével átalakul
Energetika Fejlesztő és Szolgáltató Kft.-vé.
A kft. mint jogutód jött létre. Felhívja gazdasági partnerei figyelmét, hogy a fenti időponttól, mint kft. áll szíves rendelkezésükre.
4834 MH

Az AUTÓKER ALFA ALKATRÉSZ-KERESKEDELMI KFT.,
Budapest IX., Ecseri út 14—16. szám alatti telephelyén
EGYSÉGRAKOMÁNYOK BÉRTÁROLÁSÁT
vállalja CISA gyártmányú felrakodógépekkel üzemeltetett korszerű magasraktárában.
A tárolt készletek nyilvántartása számítógéppel történik, amelyek ki- és betárolása a megrendelő igénye szerint azonnal kivitelezhető.
A bértárolással kapcsolatban érdeklődni a 127-7071-es telefonon, Barabásné Schneider Mária osztályvezető-helyettesnél lehet.
4674 MH

– Tudod, gondot okozott hogyan könyvelünk januártól. Most végre megtaláltuk a megoldást! Az Ursával még a cégvezetés is tanulható.

URSA MAJOR
Végre a szoftver, amivel jövőre könyvelni is lehet!

URSA MAJOR
A SZABVÁNYOS SZOFTVER
SOFTINVEST
Az URSA MAJOR magyar disztribútora Budapest XIII. Újpesti rkp. 8. Tel.: 111-9067, 112-9230, fax.: 132-8769

INGATLANLÍZING

ÜDÜLŐ?	IGEN
IRODAHÁZ?	IGEN
LAKÁS?	IGEN
SZÁLLODA?	IGEN
ÉPÍTÉSI TELEK?	IGEN
FÖLD?	IGEN

RÖVID FUTAMIDEJŰ
INGATLANLÍZING
ÉRDEKLI?

MENTOR ÁLT. KER. KFT., 1034 BUDAPEST, PACSIRTAMEZŐ U. 38.
TEL.: 168-5945, 188-3905. TELEFAX: 168-9462.
3221 MH

KÉPEK, ÁRAK, AUKCIÓK

A műkereskedelem furcsa állatfaj

Az idei december az aukciók hónapja: 5-én könyvárverés volt, 8-án bélyegárverés lesz a Profila rendezésében, 9-én a BÁV ékszereket, 10-11-én festményeket, grafikákat, szobrokat árverez, 13-án a Műgyűjtők Galériája árverez a Vigadóban festményeket, 16-án a Pless & Fox ékszereket, minden csütörtökön a Licit aukciói sorosak, péntekenként a Műgyűjtők tartják szokásos heti árverésüket, van miből válogatni. Ha ehhez hozzávesszük, hogy a MOM Kultúrotthonban a BÁV árverési kiállítása múlt szombat óta tart nyitva, s hogy a Műgyűjtők Galériájának Kossuth Lajos utcai termeiben tegnap óta látható az árverési anyag, akkor az már majdnem a bőség zavara. A teljes képet még valami színesíti. December 2-ától 22-éig önálló karácsonyi kiállítást, műtárgybemutatót és vásárt rendez a magyar műkereskedők egyik ismert alakja, Kovács Dezső.

FOTO: SZEGETI TAMÁS

Kovács Dezső: „Ha legalább nullszaldóra kijönnék, akkor szívesen folytatnám"

A hely kissé szokatlan, már ami a képzőművészeti kiállítások helyszínét illeti, ugyanis a Jászai Mari tér és az Újpesti rakpart sarkán levő, úgynevezett Palatinus-házak egyikében, a BM-klub helyiségeinek földszintjét bérelte ki a kereskedő. Ez az a hely, ahová egyszerű halandó még a lábát sem tehette be másfél évvel ezelőttig: itt volt ugyanis a pártközpont munkatársainak az ebédlője. Ami viszont a megváltozott viszonyokat illeti, azt jól tükrözi e helyzet: Kovács Dezső a Néphadsereg utcai boltjától, a Qualitas Galériától nem túlságosan messze fekvő, jó adottságú, tágas, nagy falfelületekkel rendelkező, földszinti helyiséget bíztos szemmel és jó érzékkel választotta ki magának. Választásához azonban a másik fél, a Belügyminisztérium együttműködése is kellett, s a jelek szerint alkalmas partnerre talált. Ez még akkor is figyelemre méltó, ha kétségtelen, hogy például a Pless & Fox tavaly óta folytat hasonló gyakorlatot: az ékszerárveréseket a Vígszínház előcsarnokában tartja, mindössze egyetlen saroknyira a cég üzletétől, jeleként az állami intézmény és a magánkereskedő közti újsütetű kapcsolatnak. Mikoris mindkét fél megtalálja a maga számítását.

E pillanatban tehát két aukciós kiállítás és egy műtárgyvásár „nézhető össze" Budapesten, s ha most csak a képzőművészeti anyagra koncentrálunk, állapítsuk meg mindenekelőtt a különbséget. Az aukciós kiállításokon látható anyag és a katalógusban feltüntetett kikiáltási ár az induló helyzetet tükrözi. A műtárgyvásáron látható anyag és annak a katalógusában feltüntetett ár a végleges helyzetre utal: vagyis hogy a műtárgyakat a katalógusáron lehet megvenni. Ez a tény mindenesetre érdekes összevetésekre ad lehetőséget. A BÁV árverési anyaga meglepően gazdag és színvonalas. Az ember-nek szinte az az érzése, hogy (legutóbb ugyan egy fél éve volt BÁV-festményárverés) mintha tartalékolták volna az anyagot az év végi nagy aukcióra. Vagy, miután évek óta időben egymáshoz közel van a BÁV és a Műgyűjtők Galériájának év végi árverése, mintha így akarnák lépéshátrányba hozni a konkurens céget.

A Műgyűjtők Galériája úgy próbálja enyhíteni a rá nehezedő nyomást, hogy november közepe óta minden pénteki délután heti árveréseket tart a hozzá beérkezett anyagból: esetenként mintegy 30-40 képet visz kalapács alá. A magánkereskedő, akinek a Néphadsereg utcában van 80 négyzetméteres boltja az utcai alagsorban, hamarosan a Krisztina körúton nyit kiállítóhelyiséget, melynek falára mintegy száz-százhúsz képet lehet egyszerre felakasztani. Többek szerint ez öngyilkos akció, hiszen nemcsak hogy Budán, de a pesti Belvároson kívül sem lehet galériát gründolni, Kovács Dezső azonban bízik a budaiakban — és a minőségben. „Már akkor az elképzeléseim közt szerepelt egy, a magyar 19. századi klasszikusok képeit eladásra bemutató galéria terve, amikor a Bécsi utcai Qualitas Galériát megcsináltam" — emlékszik vissza. Az eredetileg közgazdász végzettségű műgyűjtő később igazságügyi kép- és szoborszakértőként működött és a Művészeti Alap egyik legforgalmasabb boltját vezette, írásai jelentek meg a Művészet című folyóiratban, mígnem saját galériát alapított.

A BM-klubban összegyűjtött és bemutatott festményekkel kapcsolatban az a véleménye, hogy: „Szélsőségektől mentes anyag, igyekeztem úgy válogatni, hogy eltaláljam azt az ízlést és azt a fizetőképes keresletet, amely szolid sikert jelenthet. Nincs nagy igényem, jó lenne, ha megtérülne a rezsiköltségem. Ha legalább nullszaldósra kijönnék, akkor szívesen folytatnám akár egész évben, hacsak nem óhajtanak ebből a helyiségből diszkót csinálni." Arra a kérdésre, hogy mit jelent az általa elképzelt ízlés és fizetőképes kereslet, így válaszol: „Olyan árat próbáltam megjeleníteni, ami jó közepesnek mondható: húsz és százezer forint között, hiszen nagyjából ennyiért lehet kapni mai, élő, kortárs festő művét is."

Ez meglehetősen érzékeny pont, hiszen az a magyar képzőművész, aki már eladott nyugaton, megpróbálja itthon is érvényesíteni a kinti árait; márpedig ez nehezen megy. Nézzünk néhány példát. Szlányi Lajos, Pörge Gergely, Pállya Celesztin neve nem szerepel a magyar festészet történetének aranyozott lapjain. Már a bécsi Dorotheumban sem lehet eladni tőlük semmit. Itthon azonban az aukciókon több tízezer forintokért cserélnek gazdát a képeik. Mai magyar festő ugyanakkor a legcsekélyebb esély jegyével sem indulhat ebben a versenyben. Pedig ötven év múlva talán a felsoroltakat is messze veri (ami persze nem nagy tett). Nem titok, hogy a BÁV áldásos működésének következtében olyan sok „minőségi" kép ment ki az országból, amennyit az Artex vitt ki a hasonlóan magas színvonalú élő festők művei közül. Ez csak jót tett az itthoni színvonalnak. Ám kétségtelen, hogy a nyugati műkereskedő és vásárló nem azt nézi, hogy X vagy Y magyar művész benne szerepel-e a magyar művészlexikonban, vagy nem; ő azt nézi, hogy tetszik-e neki a kép, tovább tudja-e adni vagy sem. A műkereskedelem, de maga a műkereskedő is érdekes módon nem a csúcsszuper műveket és árakat kedveli elsősorban. „A műkereskedelem furcsa állatfaj" — jegyzi meg Kovács Dezső, némi önirónával, „nem azokat a festőket szereti, akik évente egy képet festenek, hanem akik sokat: mert egyik kép eladása vonzza a másikat. Berkes Antaltól igen sok képet adtam már el életemben, Munkácsytól még egyet sem. Ha valakinek van egy komolyabb képe, eleve feszített áron akarja eladni."

Nyár óta, de még a turistaszezon közepén is csak azt lehetett hallani a kereskedőktől, hogy pang a piac, senki sem vesz, mindenki csak eladna, mégsem esnek az árak. Mintha mindenki csak a csodára várna. A csoda helyett — ahogy az lenni szokott — beütött a pénzügyi kormányzat fenyegetése: hogy kőkeményen kibelezik a láthatatlan jövedelmeket a vagyonbevallásig és az otthon tartott készpénzösszegig bezáróla-g. Sokak szerint — hacsak dörzsölt ügyvédeik segítségével nem találják meg az éppen illetékes kiskaput — a nagyobb vagyonok számára itt az utolsó lehetőségek egyike, amibe könnyűszerrel belemenekülhetnek: a műtárgyvásárlás és az aukció. Vagyis, hogy most minden adott a csillagászati árak eléréséhez. Eddig a nyugati kereskedő és gyűjtő — ha egyáltalán jött valamiért — a számára alacsony árakon meglelte a használt. Most már ez sem lesz vonzó. Sebaj, minden érték itthon marad, mondhatnánk. Sőt, ha a forint konvertibilis lesz, akár a műtárgybeáramlás is elindulhat. Minderről többet két hét múlva, ugyanezeken a hasábokon, már az aukciók leütési árairól ismeretében. Addig is lássunk néhány kikiáltási, illetve eladási árat.

KENESSEI ANDRÁS

(Árak ezer forintban, B = BÁV, K = Kovács Dezső)

Szlányi Lajos: Téli táj (K)	110
Szlányi Lajos: Virágzó fák (B)	20
Feszty Árpád: Öreg pipával (K)	95
Feszty Árpád: Parasztember cifra szürben (B)	30
Edvi Illés Aladár: Falusi utca (K)	55
Edvi Illés Aladár: Kertrészlet (B)	30
Nyilassy Sándor: Patakpart (K)	60
Nyilassy Sándor: Pipacsos rét kalapos nővel (B)	60
Székely Bertalan: Liszt (K)	150
Székely Bertalan: Anya gyermekével (védett) (B)	50
Halápy János: Padon (K)	20
Halápy János: Lacikonyha (B)	12
Scheiber Hugó: Cigarettázó férfi (K)	200
Scheiber Hugó: Pipázó férfi (B)	60
Telepy Károly: Patak híddal (K)	300
Telepy Károly: Tarpataki vízesés (B)	80
Egri József: Templomépítők (K)	180
Egry József: Hazafelé (védett) (B)	60

INNEN-ONNAN

Az első kaszinó Finnországban

Megnyílt Finnországban az első játékkaszinó, miután a parlament ötévi alkudozás után feloldotta a szerencsejátéktermekre kimondott tilalmat — jelentette az MTI. A finn honatyák mindazonáltal nem adtak tág teret a játékszenvedélynek, csupán egyetlen kaszinóra szól az engedély. Ez az egyetlen természetesen Helsinki központjában van, a Ramada Hotelben. Nyolc rulettkerék, négy blackjack-asztal és 100 játékautomata bolondítja immár a finneket. A kaszinó üzemeltetője úgy számol, hogy évente negyedmillióan „szerencsétlenkednek" majd a játékbarlangban, a számban benne vannak a szpomszédos országokból átruccanók is. Svédországban ugyan több a kaszinó, ám törvény tiltja a túl magas tétet. A finn kaszinó éves profitja várhatóan 15 millió dollár körül lesz, a legmagasabb tét a ruletten 235 dollárnak, a blackjacken pedig 2350 dollárnak megfelelő összeg. Egy játékautomatából legfeljebb 47 ezer dollárt lehet nyerni.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Állami Fejlesztési Intézet (Magyarország) ezúton pályázatot hirdet pénzügyi és szakmai befektetők számára a magyar állam tulajdonát képező

HAFE Hajtóművek és Festőberendezések Gyára (Budapest XI., Fehérvári út 98.)
és annak leányvállalatai:
HAFE Hajtómű Leányvállalat
(Budapest XI., Soproni u. 60—62.),
HAFE Hajtómű és Vezérléstechnikai Leányvállalat
(Békéscsaba, Berényi u. 134.),
HAFE Konvejor és Festőberendezés Leányvállalat
(Nyíregyháza, Tünde u. 9.)
HAFE Szerszámgépgyártó Leányvállalat
(Budapest XI., Hunyadi J. u. 3.)
HAFE Balatonföldvár — üdülőingatlan
(Balatonföldvár, Somogyi Béla u. 2.)
felszámolási eljárás keretében adásvétel útján történő értékesítésre.

Az egész vállalat együttes értékesítése esetén az induló
ár: 2325 M Ft.
Az igényektől függően a vagyon egészében vagy részenként kerül értékesítésre.
A HAFE Hajtóművek és Festőberendezések Gyára tevékenységének jellege:
— hajtóművek és áttétmű gyártása,
— anyagmozgató- és konvejorrendszer gyártása,
— felületvédelmi és festőberendezések gyártása,
— környezetvédelmi berendezések gyártása,
— a fentiekhez kapcsolódó K + F, engineering- és szolgáltató-tevékenység végzése.

A vállalat főbb termékei terméksoportonként:
Hajtó- és áttétművek:
— homlokkerekes és kúphomlokkerekes hajtóműsorok,
— csigahajtóművek,
— motoros hajtóművek,
— daruhajtóművek,
— keverőhajtóművek,
— olajipari hajtóművek,
— speciális kialakítású ipari és mezőgazdasági hajtóművek,
— tengelykapcsolók,
— egyedi hajtásrendszerek.

Festőberendezések:
— foretikus és statikus festőberendezések,
— szórófülkék,
— műanyag porszórósorok,
— szikkasztóalagutak,
— ipari alkatrészmosók, előkezelő berendezések,
— automatikus tűzelfojtó rendszerek,
— különféle festésellenőrző műszerek,
— festéktartályok, festékszállító konténerek,
— szorító és beégető berendezések,
— környezetvédelmi berendezések.

Anyagmozgató berendezések:
— elektromos vezérlések,
— függő- és padlókonvejorok,
— átemelő berendezések,
— tolópadok,
— vonszolók,
— egyedi anyagmozgató gépek,
— elektromos függősínpályák.

Az érdeklődők, lehetséges befektetők számára a részletes ajánlati feltételek és a cégismertető, valamint a pályázati kiírás anyaga az
Állami Fejlesztési Intézetnél
(Budapest V., Deák Ferenc u. 5.)
1991. december 5-től
rendelkezésre áll,
10 000 Ft térítési díj
ellenében.
A helyszíni megtekintésre a felszámoló szervezésében lehetőség van.

A HAFE Hajtóművek és Festőberendezések Gyára nagyságrendjére utaló adatok:
a) a közepes nagyságú gépipari vállalatok közé tartozik Magyarországon, mely
b) hajtóművekből, anyagmozgató berendezésekből és festőberendezésekből 2500 M Ft (31,2 M USD) árbevétel elérésére alkalmas kapacitással rendelkezik, és
c) termékeinek 60%-át képes exportálni, ebből az Európai Közösség országaiba ennek 10%-át.
Exporttevékenységük az elmúlt években főként a Szovjetunióba és a volt szocialista országokba irányult.
A pályázatok értékelése során előnyben részesülnek azok a potenciális befektetők, akik:
— a legelőnyösebb árajánlatot teszik,
— a legkedvezőbb fizetési feltételeket ajánlják,
— a tevékenységet részben vagy egészben hajlandók folytatni, ezáltal a meglevő szakmai tudás hasznosítására törekszenek,
— a munkavállalók továbbfoglalkoztatását vállalják.
A pályázat (az alternatív lehetőségek figyelembe vételével az alapfeltételeknek, peremfeltételeknek és az igényelt kiegészítő információknak megfelelő szándéknyilatkozat) benyújtásának határideje:
1991. XII. 30-án 12.00 óráig.
Információt ad Ormándi Sándor telefonon: 118-4650. (ÁFI, Budapest V., Deák Ferenc u. 5. III. em. 368. sz. szobában.)
Jelen pályázati felhívás semmilyen módon nem tekinthető szerződéses ajánlatnak és az Állami Fejlesztési Intézet részére semmiféle kötelezettséget nem keletkeztet.
Budapest, 1991. november 29.

Állami Fejlesztési Intézet

4726 MH

Számvitel felsőfokon!

A számviteli és az adótörvények alapján
programozott korszerű számítástechnika alkalmazásával
v á l l a l j u k
gazdasági társaságok részére

— az alapításban, átalakulásban a szakmai közreműködést,
— az analitikus és főkönyvi könyvelést,
— az éves beszámoló készítését,
— az adóbevallás kidolgozását és az adóelszámolást,
— a bérszámfejtést és az szja-elszámolást,
— a társadalombiztosítási kifizetőhelyi feladatok ellátását,
— a számvitel-ügyvitelszervezést,
— a statisztikai előírások teljesítését,
— a közgazdasági elemzések végzését.

A számviteli törvény előírásainak megfelelően vállaljuk,
továbbá az 1991. évi mérleg és az eredménykimutatás átfordítását,
az új számviteli rend kialakítását.

AUTÓKER

AUTÓKER SZÁMVITELI ÉS INFORMATIKAI Kft.
1061 Budapest, Paulay Ede u. 50. szám.
Telefon: 142-0777, **Telex:** 22-5588
142-4338.
Telefax: 112-0218.

SZÁM—INFO KFT.

4847 MH

KOVÁCS DEZSŐ

Új művészet

1997. dec.

6.o.

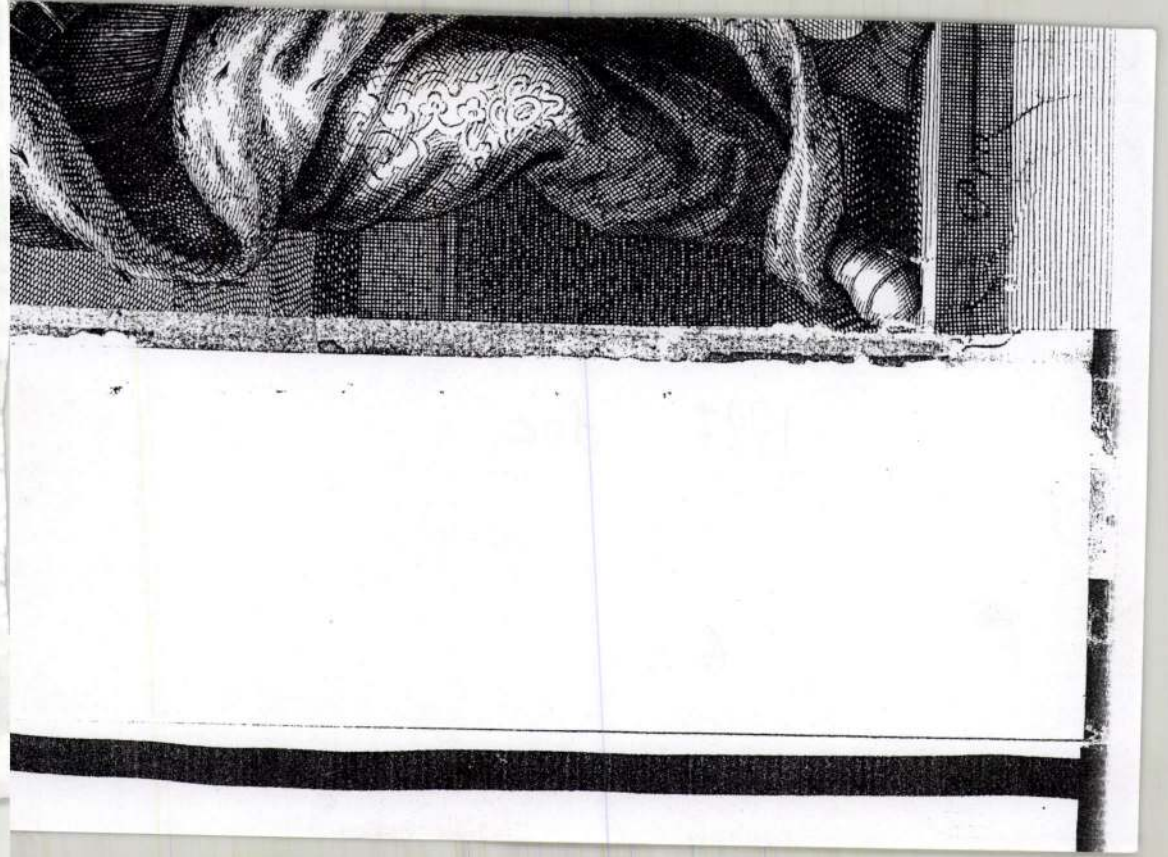

Kovács Dezső hagyatékának sorsa

Nincs kész a leltár

Lapzártánkkor még folyt a május 13-án hirtelen elhunyt műgyűjtő, műkereskedő, Kovács Dezső hagyatékának leltározása. A műkereskedő nem hagyott végrendeletet, és múzeumának alapító okiratát, illetve az azt működtető alapítvány iratait sem készíttette el. Így a törvényes öröklés rendje szerint egyelőre úgy tűnik, hogy két házasságából származó négy gyermeke – Zsolt, Levente, Claudia és Szilvia, valamint felesége, Bencsik Zsuzsanna – a haszonélvezet megváltása címén – egyenlő arányban osztozik a javakon. Ez persze nem jár érdekserelmek és viták nélkül. Idáig ez kizárólag az örökösök magánügye lenne. Közüggyé az teszi, hogy Kovács Dezső nyilvánosan is közölte: „műtárgyházat", azaz magánmúzeumot alapít (Műértő, 2002. március), és azt vállalkozásainak forgalmából fogja finanszírozni.

Az ingatlan és ingó vagyon elemei közül tehát a közvéleményre tartozik a múzeumba szánt műtárgyak és a széles lakossági ügyfélkörrel bíró Belvárosi Aukciósház és a Qualitas Antiquitas bolthálózat sorsa. Az üzletek és az aukciósház bejáratain dr. Kovács Zsolt, az elsőszülött édesapja halálának másnapján kicseréltette a zárakat és mindet bezárta. (A dolgozók illetményüket megkapták.) A jogvégzett legidősebb testvér szerint „jogilag igen összetett probléma a hagyaték megosztása, elsődleges feladat a gazdasági társaságok mielőbbi működtetése, ez azonban a hatóságokon, nem pedig rajtam múlik". A múzeum jövőjéről egyelőre korainak tartja nyilatkozni.

Mravik László művészettörténész május 25-én, a múzeumnak szánt épületben felravatalozott koporsónál Kovács Dezső búcsúztatásakor úgy fogalmazott: „a múzeum léte az örökösök remélhetően pozitív, édesapjuk nyilvánvaló akaratát végrehajtó magatartásától függ". Mravik László az elhunyt kérésére az utóbbi időben részt vett a kollekció drabjainak azonosításában, megkezdte az azt bemutató katalógus szerkesztését és a műtárgyak elhelyezésének tervezését. Mint a Műértőnek elmondta: „Kovács Dezső más úton járt, mint a magángyűjtők és a múzeumok. A fél évszázad munkájával felhalmozott tárgyegyüttes természetesen az ő egyéni ízlését tükrözi, de egyedülállóan értékes és érdekes. Így például az osztrák és a magyar biedermeier része remekül kiegészíti a magyar közgyűjteményi anyagot, az antikvitásokról nem beszélve". Egyelőre Mraviknak nincs feladata, de ha felkérést kap, szívesen dolgozik tovább, hogy a múzeum megnyílhasson. Kovács Szilvia, a legfiatalabb örökös két esztendeje az árverezőházban dolgozik, neki adta át édesapja az árverések vezetését, míg az özvegy az ékszerüzletágat irányította. Kovács Szilvia lapunknak kijelentette: „mi ketten lányok mindenben teljesítjük édesapánk akaratát, ehhez csatlakozik özvegye is. Bízom abban, hogy a cégek sorsa mielőbb rendeződik. Saját részünket a múzeumnak adjuk, melynek működtetését anyagi erőinkhöz képest támogatjuk." A két másik örökösnek sem kell lemondania tulajdonáról, hiszen műtárgyaikat kölcsön vagy tartós letét formájában elhelyezhetik a múzeumban.

BERÉNYI PÉTER

MŰÉRTŐ

MŰVÉSZETI ÉS MŰKERESKEDELMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő:
ANDRÁSI GÁBOR
Főszerkesztő-helyettes:
BERÉNYI PÉTER
Tervezőszerkesztő:
LÉVAI ANDRÁS
Olvasószerkesztő:
FENYVES KATALIN
Korrektor:
MANDLER JUDIT
Munkatársak:
AKNAI KATALIN, KOZMA ZSOLT,
NAGY GERGELY, SPENGLER KATALIN
Szerkesztőségi titkár:
HUSZTI BEÁTA
Külföldi tudósítók:
ANDRÁS EDIT – New York
CSIZMADIA ALEXA – London
DARÁNYI GYÖRGY – Bázel
EMŐD PÉTER – Zürich
HUNYADI SZILVIA – Eindhoven
HUSHEGYI GÁBOR – Pozsony
KICSINY BALÁZS – London
KOPECZKY CSABA – Grenoble
MURÁDIN JENŐ – Kolozsvár
SCHAUSCHITZ ATTILA – Berlin
SZOBOSZLAI JÁNOS – Chicago
MONIKA WUCHER – Hamburg

Szerkesztőség:
1037 Budapest, Montevideo u. 14.
Telefon: 436-2270, fax: 436-2275
E-mail: muerto@hvg.hu
KIADJA A HVG KIADÓI RT.
Felelős kiadó:
SZAUER PÉTER ügyvezető igazgató
Kiadóhivatal:
1037 Budapest, Montevideo u. 14.
Telefon: 436-2000
Hirdetés:
SZELEVÉNYI JUDIT
Telefon: 436-2027, Fax: 436-2089
E-mail: hirdet@hvg.hu
Előfizethető:
HVG Rt. terjesztési osztály
1037 Budapest, Montevideo u. 14.
Telefon: 436-2045 Fax: 436-2009
E-mail: terjeszt@hvg.hu
Előfizetési díj negyedévre: 1485 Ft,
fél évre: 2520 Ft, egész évre: 4760 Ft.
Nyomdai előkészítés:
HVG Press Kft.
ERÉNYI ÁGNES ügyvezető igazgató
Nyomdai előállítás:
Kossuth Nyomda Rt.
Felelős vezető: SZÉKELY KÁROLY
elnök-vezérigazgató

ISSN: 1419-0567

Minden jog fenntartva. A Műértőt vagy annak részeit tilos reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely formában vagy eszközzel – elektronikus, fényképészeti úton vagy más módon – a kiadó írásbeli engedélye nélkül közölni. A hirdetések tartalmáért a kiadó nem vállal felelősséget.

Az Amerikai Egyesült Államokba
való visszatelepülés miatt

BÚTOROK, FESTMÉNYEK ELADÓK.

Tel.: 06-20-952-9188.

www.
Bookline.hu
online antikvárium

First European Shipping Kft.

Shipping antiques, art objects,
fine goods.
Anywhere, securely, affordably.
Worldwide cargo, museum permits,
customs, packaging.

Specialists in serving the antique trade.
Tel.: 06-20-925-8400

Régiségek, festmények,
műtárgyak szállítása bárhova,
biztonságosan, gazdaságosan.
Múzeumi engedélyek,
vám és csomagolás intézése.

Szakértők a műkincspiac szolgálatában.
Tel./fax: 216-7587

E-mail: 1steuros@elender.hu • Internet: www.firsteuropeanshipping.com

Palota könyveskert

a Károlyi Palotában,
a Petőfi Irodalmi Múzeum szomszédságában.
(1053 Budapest, Károlyi Mihály utca 16., tel./fax: 486-1515)

Régi könyvek, metszetek, fotók, kéziratok vétele és eladása,
könyvújdonságok és CD-k a

PALOTA KÖNYVESKERTBEN,

Budapest legújabb antikváriumában.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Dezső
MUNKA

1021

VASAS képzőművészek tárlata

Az Egressy Klub helyiségeiben november 21 és december 5 között sokan tekintették meg a Vasas Központi Képzőművész Kör 1964. évi kiállítását, amelyen a kör 33 tagjának 124 műve került bemutatásra. Az idei seregszemle a Hajdu Sándor festőművész vezette körben dolgozó amatőr művészek további jelentős fejlődéséről ad számot.

KOVÁCS DEZSŐ:
BESZÉLGETŐK
(gouache)

LOJDL BÉLA:
ÜLŐ NŐ
(olaj)

MAKRA JÁNOS:
JÁTSZÓ FIÚ
(olaj)

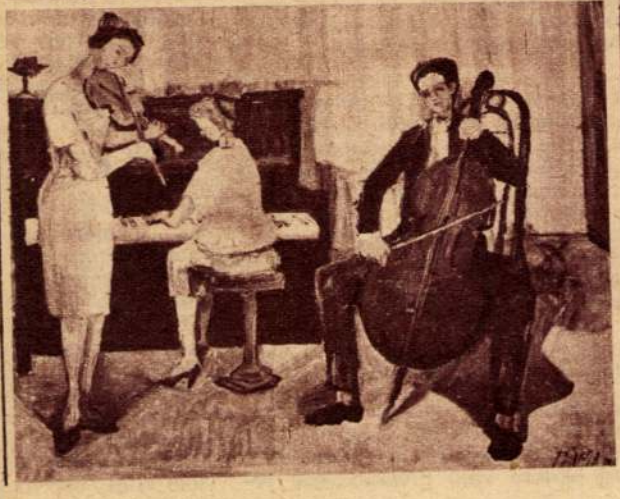

NAGY PÁLMA:
TRIÓ
(olaj)

PÁLFALVI ANDRÁS:

A munkavédelem helyzete Fejér

A *Szakszervezetek Fejér megyei Tanácsa Elnöksége* a SZOT legutóbbi teljes ülése után — kiindulva a korábbi, a X. teljes ülés határozatából — ismét *megvizsgálta a dolgozók egészsége és testi épsége védelmének helyzetét, és az ezirányú szakszervezeti munkát.* Munkánkban figyelembe kellett vennünk, hogy *a megye ma már jelentős ipari bázissal* (vaskohászat, gépgyártás aluminium-hengermű, bánya, építőipar, hiradástechnika stb.) és *fejlett mezőgazdasággal rendelkezik. Megnőtt az iparba bekerült új munkások száma, akik kevés üzemi tapasztalattal rendelkeznek.* A régi üzemek gépparkjának bővítése és korszerűsítése is növelte a zsúfoltságot és a baleseti veszélyt. *Nagy jelentőségű tehát a munkavédelmi oktatás, nevelés, és az, hogy növeljük a dolgozók és gazdasági vezetők egymás iránti felelősségérzetét, és a munkavédelmet reszort-feladat helyett társadalmi üggyé tegyük.* Az elmúlt időszakot mérlegelve ugyanis — bár a munkának van általában eredménye — a balesetek száma tartósan nem csökkent minden területen, sőt nőtt a súlyos és a halálos balesetek száma is. Ebben a cikkben a szakszervezeti szervek és az SZMT néhány munkamódszerét és a további feladatokat ismertetem.

Mindenekelőtt a munkavédelmi aktivahálózat kiépítését és megszilárdítását szorgalmaztuk. A megyebizottságok mellett működő munkavédelmi bizottságokat is átszerveztük és kibővítettük, megszerveztük oktatásukat, hogy a növekvő feladatokat elláthassák. Közel 40 társadalmi aktivistát vizsgáztattunk le és láttunk el társadalmi munkavédelmi felügyelői igazolvánnyal. 1—2 hetes bentlakásos tanfolyamot, több üzemben (IKARUS, VTRGY, Dunai Vasmű stb.) a munkavédelmi aktivisták részére tapasztalatcserét szerveztünk. Több aktivistánk vett részt a SZOT Munkavédelmi Felsőfokú Tanfolyamán. *Az aktivistákat általában felkészültségüknek megfelelő feladattal láttuk el.* A felsőfokú tanfolyamot végzett, vagy végzőket üzemekben folyó biztonságtechnikai vizsgáztatásokba vonjuk be, másokat a berendezések műszaki átvételével, ellenőrzésével bízunk meg. Ily módon nemcsak az SZMT ellenőrző munkáját segítik, hanem maguk is gyakorlati tapasztalatokat szereznek.

Decemberben létrehozzuk a Munkavédelmi Tanácsot, amelynek a különböző területeken működő legjobban felkészült aktivisták lesznek a tagjai. *Feladatuk a megye munkavédelmi és egészségügyi problémáinak megoldására konkrét javaslatok kidolgozására.* Az építőiparban, a kereskedelemben és a helyi iparban sok a szétszórt telephely, ezért nagy segítség számunkra, hogy a munkavédelmi aktivisták ellenőrzik ezeket az üzemeket, az SZMT munkavédelmi felügyelői ezekbe ugyanis csak ritkán juthatnak el. Most arra törekszünk, hogy üzemellenőrzésük során nagyobb gondot fordítsanak a felvilágosító és nevelő munkára is.

Tapasztaltuk, hogy társadalmi munkavédelmi aktivistáinkat hátrányok érik. Az IKARUS egyik gyáregységében például az szb társadalmi munkavédelmi felügyelőjét különböző okokra való hivatkozással *fe-*

gyelmi elé akarták pozott és így az sz*tunk hozzá.* Társa*esetben megvédjük len.* Előfordult az mekben —, hogy gazdasági munkája nem végezhetett a *ben kérjük, hogy mozgási lehetősége*

A munkavéde nyezője *a munkaa* gyénkben több mi *saját példájukkal* fel dolgozótársaik lyok betartására. Természetesen elő *a gazdasági vezet támogatják munk megbecsülik őket.* kíséri a munkavé rendszeresen össz dozó őrök konfere mat gátló körülm vezeti vezetők ez módszer, hogy az üzemi ellenőrzés delmi őröket és a lik tapasztalataika tekintélyét és segí hoz.

Az eredményes *len az agitáció és* a megye legfontosa *legű munkavédelm* eredményt elérőkn tunk.

A versenyfeltét tározata alapján d visták javuló munk nál kedvezően befo *Dunai Vasműnél* p 159, a *Házgyárnál* tak fel, javult az a se is. Az értékelé munka fogyatékoss könnyebben felmért gyebizottság figyeln

A mezőgazdasá tünk munkavédelmi 8000 dolgozó vett r ma. Több mint 20 0 védelmi kiállításán kedett a munkavéd múlt évben 55 000- ségben a szakmak védelmi filmvetítés gíthetjük ki, ment (építőipar, élelmisz lelő film. Ezt az i

Kovács Dezső

· művével szerepelt a prágai
érembiennálén

Magyar Nemzet 1969 november 1
4. old

Kovács Dezső [szobrász:]

MDK

A 50 és 100 ft-os névértékű jubileumi emlékérem Kovács Dezső, az Állami Pénzverő művészének munkája.

—:o Érem

12.

EST/ HIRLAP, Bp. 1970. március 27.

Kovács Dezső

Emlékre

d.m. Magyar Ennemüvészetet hiv tagjai sorába az ennemet vennrettőri szerezete
Magyar Nemzet, Bp. 1969, nov. 1.

KOVÁCS DEZSŐ

A CSEPELI MUNKÁSFESTŐ

Huszonhárom év a munkapad és festőállvány mellett

A csepeli Csillagtelep egyik I. emeleti lakása: itt lakik Kovács Dezső, a Csepel Vas- és Fémművek művezetője, országos hírű festő.

— Hogyan lett festőművész, kik segítették a pályakezdését?

— A felszabadulás után plakáttervezőként dolgoztam Csepelen. Hamarosan tagja lettem a Csepeli Képzőművész Körnek, melyet akkor *Ék Sándor* vezetett. Mikor 1946-ban az V. kerületi vármegyeházán megrendezték az első országos képzőművészeti kiállítást, én is beküldtem három képet. A feleségemmel napokig válogattuk az anyagot, mire kiválasztottuk az általunk legsikerültebbnek ítélt vásznakat. Őszintén szólva nem fűztem nagy reményeket ehhez a próbálkozáshoz, hiszen „befutott", neves művészek képeivel együtt kerültek zsűrizésre az én alkotásaim is. Csak a kiállításon tudtam meg, hogy mindhárom vásznam bekerült, és a Vörös narancsok című képem az elsők között talált gazdára.

Az első siker óta 23 év telt el — közben a Budapesti Képzőművészeti Tanács tagja lett —, évente 2—3, esetleg még több kiállítással, és a hazai közönség mellett külföldön is egyre többen figyeltek fel Kovács Dezső alkotásaira. Melyek voltak a legjelentősebb tárlatok?

— Számomra minden kiállítás jelentős, hiszen ezeken keresztül mérhetem le művészi fejlődésemet, nagyon sok is volt, az utóbbiak: 1960 Műcsarnok, 1961 Rózsa Ferenc Művelődési Ház, 1961 Központi Tiszti Klub, 1961 Műcsarnok. A külföldi tárlatok közül 1948-ban Aradon, 1963-ban Drezdában, 1967-ben a Keleti-tenger partján, Rügenben, és 1968-ban újra Drezdában rendezett kiállítások váltak számomra a legemlékezetesebbekké.

Másfél szoba összkomfortos lakásban lakik, külön műterme nincs. Hol, és hogyan dolgozik?

— A Budapesti Központi Vasas Képzőművészeti Klub és a Tokaji Művésztelep tagja vagyok, de szívesen dolgozom a szabadban is. A természet mindig jó hatással van rám. Munkásfestő vagyok, ami nem csak abban nyilvánul meg, hogy 27 éve dolgozom a gyárban, hanem a témáim nagy része is szorosan kapcsolódik a munkásélet hétköznapjaihoz. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy csak overálos munkásokat festek, minden témát szeretek, minden érdekel, ami az emberrel kapcsolatos, ami az embereknek mond valamit. Az egyszerű emberekhez akarok szólni, és azt hiszem, erre a konstruktív ábrázolásmód a legmegfelelőbb. Érthetően, világosan, őszintén festeni; ez az én „ars poeticám".

— Mit jelent munkásművésznek lenni?

— A munkásművész napi nyolc órán át munkás, mint a többiek a satupad, vagy olvasztókemence mellett, utána, a szabad idejében foglalkozik képzőművészettel, a hivatásos pedig egész nap csak a művészetnek él. Talán ezért van az, hogy a munkásművészek többet foglalkoznak gyakorlati, mindennapi témákkal. A klubokban a tehetséges munkásfiataloknak biztosítják a művészi fejlődés lehetőségeit, és a továbbiakban is messzemenő támogatást nyújt az én esetemben például a vasasszakszervezet. A felszabadulás óta eltelt 24 év alatt sok munkásművész vált hivatásossá, mert elérte a Képzőművészeti Alap által megkívánt színvonalat. Én a továbbiakban is szeretném mind a munkahelyemen, mind a képzőművészet területén megállni a helyemet.

Ágoston László

tapsviharban, a közönsé
apsolni Magyarország mi-
a kancellárját a díszpá-
rán ez nem az első ilyen
a *szocialista* Magyarország
ténetében, a mai, második
lék históriájában.
ökeresen különbözik a je-
viszályokkal és viharok-
ka és alkotás békés év-
lhőtlen története annyira
hogy *Klaus* kancellár sza-
e és a jövőre, mint a két
gtöbb figyelmet érdemlő
an tarthatjuk közös állás-

pos látogatás mérlege azt
jelentős kérdésben a közös
ző. Ilyen mindenekelőtt az
én belül a finn kezdemé-
dása. Aligha lehet vitás,
és európai békeszándékok
l hangjának minden össze-
Ausztria diplomáciai státu-
de egy ország csak diplo-
ájában lehet semleges, fel-
nem: a kapitalista világ-
őle keletre a szocialista vi-
ország csak illúziók nélkül
gyelembevételével közeled-
esen.
ság és a béke közös érdeke.
zdasági együttműködés le-
Ezekről a lehetőségekről,
észére nagy előnyökkel jár-
lvének alapján — sok szó
hivatalos és félhivatalos
asárnap nyilvánosságra ho-
is. De szemmel láthatta
Steyrben tartott gyárlátoga-
észülő *Ikarus—Saurer* autó-
-parti motorral felszerelt
ójában. Nem titok, hogy a
djének kincsei, energiagaz-
ai és sokféle termékének
ittműködés lépcsőjéig jutott
945 óta bármikor — de egy-
k felső határáig. Pedig tu-
ösen előnyös vállalkozáso-
i.
ÁBAN gyakran utalt ezekre
kedves félóra is, amelyet
rmében, zászlódísz, virág-
ajándék átadása közben

Világkongr...

Budapesten október 17—31. között rend...

Közlemény a Végrehajtó Bizottság

A román fővárosban közleményt adtak ki a *Szak-*

A Végrehajtó Bizottság elhatározta, hogy egy sor

egye-
szak-
a
lszá-
ada-
eivel
roza-
hogy
arto-
épvi-
egfi-
ven-
k a
ban.
náris
ek a
ában
véve
ami-
ent-
sza-

egységének megszilárdításáért, a társadalmi fejlődésért, a szakszervezeti és demokratikus szabadságjogokért, a nemzeti függetlenségért, valamint a monopolista, imperialista, gyarmati és neokolonialista kizsákmányolás ellen vívott harcban;

jelentés a vietnami helyzetről, a dolgozóknak és a vietnami népnek az amerikai imperialista agresszorok ellen vívott harcáról, a dolgozók és az egész világ népei szolidaritásának megerősítéséről, a vietnami béke helyreállítása érdekében. Az egyik beszámolót a VDK Szakszervezeti Szövetsége, a másikat pedig a Dél-Vietnam Felszabadításáért

...és az erintett ügy csak az SZVSZ-hez tartozó szakszervezetekre vonatkozik.

A kongresszusi előkészületek a következő jelszavak jegyében zajlanak le: *egység és szolidaritás, társadalmi fejlődés, a szakszervezetek szabadsága és demokráciája, nemzeti függetlenség és béke; amerikaiak, ki Vietnam-*

NÉPSZAVA
1969 JUN 3
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Gustáv

a párt fela
és ki

Közzétették *dr. Gustáv Husáknak*, a CSKP Központi Bizottsága első titkárának a KB május 29-i

Kovács Dezső

A Vasas Központi Képzőművészeti Kör tagja, 1961-ben a tokaji

Benedek Miklós: A tokaji nyári művésztelepen
Északmagyarország 1961. a u g. 6. 6.l.

MDK

Zs.Kovács Dezső

Kiállitási kritika

Dunántuli napló 1968 pr.14.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1903 APR 28
RÁDIÓ ÉS TV UJSÁG

A Theodorakisz-pályázat 1021 eredménye

A múlt év őszén megragadó szépségű dal indult el világkörüli hódítóútjára Budapestről. A dalt *Mikisz Theodorakisz*, a nagy görög zeneszerző a DIVSZ gyermekszervezete, a CIMEA felkérésére írta, közvetlenül bebörtönzése előtt. A hevenyészett kotta illegális úton jutott el Magyarországra, és *Csanády János* szép szövegével vált hamarosan közismertté. Hogy nagyobb legyen a dal nemzetközi nyilvánossága, a DIVSZ a szenvedő görög nép iránti szolidaritás kifejezéséül a *Magyar Rádió külföldi adásainak főszerkesztőségével* karöltve annak idegen nyelvű adásaiban közölte a dalt, s felkérte a hallgatókat, hogy a megküldött kotta és a magyar szöveg nyersfordítása alapján anyanyelvükön írjanak hozzá szöveget. Ugyanakkor a DIVSZ elnöksége a IX. szófiai VIT dalává nyilvánította a CIMEA-me-

lódiát. A pályázati felhívásra nagyszámú válasz érkezett, aminek jelentőségét külön aláhúzza, hogy rendkívüli felkészültséget és képességet igénylő feladat volt a dallamhoz illeszkedő versfordítások elkészítése. A DIVSZ elnökségének zsürije, amely a pályaműveket elbírálta, a napokban ült össze, és úgy találta, hogy a beérkezett pályázatok közül *három* olyan kimagasló színvonalú, hogy egyaránt méltó az első díjra. Ezért nem egy, hanem három egyenértékű első díjat osztott ki a lezárult Nemzetközi Theodorakisz Dalszövegpályázaton.

Első díjban részesítette a zsüri *Manuel Casanoves* spanyol lelkész katalán nyelvű dalszövegét, *Kosztisz Koszteasz* famagustai (Ciprus) hallgató és *Lefterisz Szklavosz* Görögországból beküldött görög nyelvű verses fordítását. A spanyol pap *a Magyar Rádió eszperantó nyelvű adásának szerkesztőségéhez* juttatta el annak idején pályázati jelentkezését, és Csanády verse nyomán készített eszperantó nyersfordítás alapján írta meg a CIMEA-dal katalán nyelvű szövegét. Mindhárom első helyezett aranyérmet és ajándékot kapott, amellett *meghívást a nyáron Szófiában rendezendő IX. VIT-re.* Ezenkívül a pályázat minden résztvevője megkapta a Theodorakisz portréját ábrázoló bronz emlékérmet. *(Kovács Dezső alkotása).*

A Theodorakisz-plakett

A pályázatnak volt visszhangja idehaza is. *Gyulai Gaál Ferenc* zeneszerző a CIMEA-dal alapmotívumainak felhasználásával, annak parafrázisaként szimfonikus zeneművet szerzett *Nem vagy egyedül* címmel, amelyet a Magyar Rádió külföldi adásai az MRT szimfonikus zenekarának közreműködésével és a szerző vezényletével mutattak be hallgatóinak.

Muzsika és a versszöveg most már együttesen indul harcba, hogy szót emeljen az igazságtalanul bebörtönzött görög hazafiakért.

H. J.

18.20: Beszélgetés Fock Jenő elvtárssal, nemzetközi és belpolitikai kérdésekről

19.00: ESTI KRÓNIKA

19.29: Hallgatóink figyelmébe!

19.30: A SZABÓ CSALÁD
(Ism. holnap K. 11.30)

20.00: Csárdások

20.10: Budapesti beszélgetés Ella Fitzgeralddal
Pentz Zsolt és Kiss Imre műsora

20.55: HÍREK. Időjárás

21.00: KILÁTÓ
A Rádió kulturális világhíradója
Szerkeszti: Bottlik Sándor

A tartalomból:

Bemutatjuk Andreasz Karandonisz görög költőt

A kis Malcolm harca az eunuchokkal. Részlet David Halliwell színművéből

Budapesti beszélgetés Michel Deguy francia költővel

22.00: HÍREK. Sport. Időjárás

22.20: Karl Böhm vezényel
1. Mozart: g-moll szimfónia K. 550. (az Amsterdami Concertgebouw zkr), 2. Brahms: d-moll zongoraverseny (Wilhelm Backhaus és a Bécsi filh. zkr)

Közben:

22.46—22.56: Fejezetek a közgazdasági gondolkodás történetéből
Dr. Mátyás Antal egyetemi tanár előadása

23.41—0.25: Magyarnóták

Közben:

24.00—0.10: Hírek. Időjárás

18.10: Wagner: Tannhäuser — nyitány
(Württembergi áll. zkr, vez. Ferdinand Leitner)

18.25: Egy új tudományág: a molekuláris biológia
Szubmikroszkópikus szabályozó rendszerek
Beszélgetés dr. Csányi Vilmossal, dr. Dénes Gézával és dr. Horváth Istvánnal
(Ism. holnap K. 9.34)

18.50: Hangverseny a stúdióban

Kiss Gyöngyi zongorázik, Sepsey József hegedűl, zongorán kísér: Hambalkó Edit

1. Ysaye: Szonáta-ballada, 2. Prokofjev: Öt melódia (Sepsey), 3. Prokofjev: III. szonáta, 4. Szkrjabin: Desz-dúr etűd, 5. Liszt: VI. rapszódia (Kiss)

19.30: Kovács Erzsi énekel, Frank Hunter zenekara játszik

19.54: Jó estét, gyerekek!

20.00: ESTI KRÓNIKA II.

20.30: A Magyar Rádió és Televízió énekkarának Kodály-hangversenye a Kecskeméti Katona József Színházból, vezényel Vásárhelyi Zoltán

1. Liszt Ferenchez (Vörösmarty Mihály verse), 2. Akik mindig elkésnek (Ady Endre verse), 3. Felszállott a páva (Ady Endre verse), 4. Öregek (Weöres Sándor verse), 5. Csalfa sugár (Arany János verse), 6. Norvég lányok (Weöres Sándor verse). 7. Ádventi ének, 8. Jézus és a kufárok, 9. Molnár Anna (szóló: Mátrai Zsuzsa), 10. Táncnóta, 11. Gömöri népdal, 12. Túrót eszik a cigány, 13. Székely keserves, 14. Mátrai képek

(A márc. 25-i hangverseny felvétele)

Közben:

21.10—21.20: Az ősz piros csikói
Alfred Kruklis lett költő versei
Fordította: Gergely Ágnes

Közreműködik: Gáti József, Horváth Ferenc és Lelkes Ágnes (Ism.)

1.53: Verbunkosok, népdalok

2.28: Az Asszony és az Igazság
Komolytalan zenedráma egy felvonásban. Zenéjét szerezte: Hidas Frigyes. Szövegét Karinthy Frigyes ötletéből írta: Kristóf Károly. Közreműködik: az MRT szimfonikus zenekara és kamarakórusa. Vezényel Hidas Frigyes. Rendező: Ruitner Sándor (Ism.)

Szereposztás: Az Igazság — Palócz László, A feleség — László Margit, A férj — Palcsó Sándor, Júlia — Szirmay Márta, A hivatalsegéd — Várhelyi Endre, Az orvosszakértő — Domahidy László, A jegyző — Külkey László

(18 éven felülieknek!)

3.00—23.20 HÍREK. Sport. Időjárás

MDK

Kovács Dezső

"A" telepitési csoport. III.dij: "Délibáb"; szerzője Kovács Dezső.

R.Nászay Miklós: A Földmiv.min.telepitési tervp.

Épitőmunka, 1933. 2.sz. 28.lap

M.D.K.

Kovács Derső, építész

tervei szerint épült a nyíregyházi ref. iskola és templom (1 fh.)

Vállalkozók Lapja, Bp. 1928. XLIX. évf.

ápr. 12. sz. II. old.

Kovács Dezső

Bodrogparti részlet, gouache

Miccarnok 1960.Képző- és Diszitőmivészeti körök kiáll.

Kovács Dezső MDK

Kovácsok, olf.

Diósgyőri cigánytanya, olf.

Mücsarnok 196o. Képző- és Diszitőművészeti kiáll.

Kovács Dezső M.D.K.

Tájképke,

Csái Lajos - Kurcsi Kulcsár István: A Vasas Központi Képzőművészeti Kör 1964. évi kiállítása

Népművelés, 1965. 1. sz.

Kovács Dezső

Táj képekkel vetrepel a Vasas...
Képzőművész Kör kiállítása

Négyművelés, 1965, I. n. 41 old.

Kovács Dezső

MDK

Üzemi szabadiskolák kiáll.
Szabad Művészet, 1951. 7.sz. 318. l. képek

mdk.

Kovács Dezső munkásfestő
(Cegléd)

Több hazai és külföldi kiállítás kitüntetett művésze

Szekeres Ilona: Tokaji városrészlet

Ország-Világ 1962. 35. sz. 13. l.

mdk

Kovács Dezső munkásfestő

csepelről, már 9 éve látogatja a tokaji művész telepet

Szombattelyi Ervin: Munkásfestők a tokaji művésztelepen

Népszava 90 évf 199 sz. 1962 aug. 26, 4. l

NÉPSZAVA

1962 AUG 26

1021

MUNKÁSFESTŐK a tokaji művésztelepen

Rekkenő a hőség. A hegyoldal szőlőtőkéi közt bujkáló meleg szél csupán könnyű borzongást kelt Tokaj utcáin. A mindennapi élet a megszokott mederben folyik, a helybeliek látszólag ügyet sem vetnek azokra, akik még a végső pillanatokat is kihasználják, s ecsetjükkel az utolsó színeket rakják fel a városka különféle pontjain felállított vásznaikra.

Pedig a tokajiaknak kedves örömet jelent az a néhány hét, amikor nyaranta az ország minden tájáról ide sereglenek az öntevékeny képzőművészeti szakkörök legtehetségesebb tagjai. Szívesen látják vendégül őket, itt-tartózkodásukat személyes ügyüknek tekintik, igyekeznek barátságos otthont teremteni a Ságvári Kollégium falai között.

A tokaji művésztelepnek ma már szép hagyománya van. *Ez idén kilencedszer gyültek össze — a körvezetők továbbképző tanfolyama után — azok az amatőr festők, akik szabad idejüknek szinte minden percét évek óta ennek a gyönyörű művészetnek szentelik.* Nem tartják magukat művészeknek a szó hivatásos értelmében, de a rajzolásnak, a színeknek életre szóló rabjai. Legtöbbjük pedig korábban álmában sem gondolt arra, hogy valaha ilyen fokon fogja kezelni a ceruzát, az ecsetet, enynyire fogja érteni azt a nyelvet, amelyen a képzőművészet vall az ember és a világ dolgairól.

Így például *Horváth Kálmán*, a Beloiannisz dolgozója, aki most másodszor látogatott el Tokajba, elmondotta, hogy gyerekkorától kezdve ösztönösen vonzódott a színek játéka iránt. Falusi gyerekként jobb híján nem jutott máshoz, mint közönséges porfestékhez, amellyel a falusi házak »lábát« szokták az asszonyok szegélyezni. Ezzel próbált azután a maga kedvére és gyönyörűségére festegetni. Pestre kerülvén a felszabadulás után, találomra tévedt be az üzemi képzőművészeti körbe. Előbb csak elfogódva nyomta le a rajzszoba kilincsét, *ma már viszont gazdag tapasztalatokkal, fejlett színkultúrával rendelkezik.*

Valahogy így vannak a többiek is, hasonlóképpen ízlelték meg évekkel ezelőtt a képzőművészettel való foglalkozás édességét, s ma már étvágyuk szinte mérhetetlen. Ennek kielégítéséhez járul hozzá a tokaji táborozás is. Igaz, hogy csak két hétig tart, de felér egyesztendei szakköri tevékenységgel — amint azt az egyik részvevő megfogalmazta. Nemcsak a magas színvonalú elméleti előadások rendszeres hallgatása jelent sokat, hanem a gyakorlati munka sok újszerű lehetősége is. Kiszabadulva a rajzterem négy fala közül, nagy élményt jelent számukra a tájjal való találkozás. *Bleicher Márton* munkairányító, aki szintén másodszor tölti hazánk e gyönyörű vidékén a szabadságát, elmondotta, hogy *vázlatkönyvében akkora zsákmány gyűlt össze, hogy hazatérve csak győzze feldolgozni.*

Mint többen is mosolyogva mesélték, hatalmas vásznakkal megpakolva érkeznek sokan Tokajba. Nagyszabású tervek kivitelezése lebeg a szemük előtt. Később azonban rájönnek arra, hogy hasznosabb, ha a vázlatkönyv telik meg témákkal, motívumokkal, az életből ellesett pillanatokkal. Ennek révén szélesedik festői látásmódjuk, ugyanakkor tematikailag is gazdagabbak lesznek.

Az újonc részvevők mellett vannak veteránjai is a művésztelepnek. Így *Kovács Dezső* Csepelről, aki kilenc éve minden nyáron kiruccan Tokajba. Vagy *Biró Ferenc*, az Elektromos Művek dolgozója, aki 1946 óta hódol az öntevékeny népművelés ezen ágának. A szaktanárok irányítása mellett ezeknek a gazdag tapasztalatai is sok segítséget nyújtanak a többiek számára.

A telep lakóinak lelkesedése, ügyszeretete — mint mindig — most sem ismert határt. Hiába ülte meg Tokajt a kánikulai hőség és hiába hívogatott hűs hullámaival a szőke Tisza, az utcákon ült naphosszat mindenki vázlatkönyvével a térdén, vagy pedig a vászon előtt s egy-egy érdekesebb kapunyílásba, utcarészletbe merült el művészi gyönyörűséggel. Reggelente pedig a piacon tűntek fel Tokaj kedves vendégei, annak színes mozgalmasságából merítve figurákat, jeleneteket.

Az érdeklődés növekedését mutatja, hogy *az idén nyolcvan vendéget vártak, de százon felül szálltak le a vonatról.* Legtöbben üzemekből érkeztek. Köztük *Mezőfi Tibor*, a miskolci Lenin Kohászati Művekből. Nem jött egyedül, elkísérte őt szocialista brigádjának meleg rokonszenve. Megnyilvánult ez a naponta érkező levelekben, sőt az egyik vasárnap az egész brigád betoppant a telepre. Alig győzte addig elkészült munkáit sorra mutogatni.

A tokaji művésztelep nemrég zárta be kapuit. A részvevők azóta hazaértek a gyárakba, a hivatalokba, a munkapadok mellé, s megkezdődtek a munkás hétköznapok. Rövid szünidő, s otthon folytatják az életüket megszínesítő szakköri életet. Mint *Cséri Lajos*, a művésztelep vezetője elmondotta, *kétszázötven képzőművészeti szakkör működik az országban. Ezekben mintegy 7—8000, a piktúráért, a formázásért lelkesülő ember hódol nemes szenvedélyének.* Nem lebecsülhető szám, különösképpen ha hozzászámítjuk a rokonoknak, az ismerősöknek, a barátoknak azt a táborát, amelyet szintén megperzsel ez a láng. Ezek ott vannak a tárlatokon, elméleti előadásokon és vitákon. A szakkörök tagjai ugyanis nemcsak művelői ennek a területnek, hanem lelkes apostolai is. Talán vannak, akik lebecsülik a népművelésnek ezt a formáját — mivel közvetlen gyakorlati hasznát nem érzik — azonban jelentősége óriási a képzőművészeti kultúra terjesztésében, amely éppen az ismeretek hiányában valamikor igencsak kevesek magánügye volt.

Éppen ezért üdvözöljük melegen Tokajt, a munkás amatőrfestők Nagybányáját, amely e vonatkozásban jövőre ünnepli fennállásának tízéves fordulóját.

Szombathelyi Ervin

Demény Ottó:

OTT KEZDŐDÖTT...

Szürke kő, barna drót, poros fák.
Élettelen élet, rideg fény.
Ott kezdődött a város valahol
a kanyargó vaspályák mentén.

Ahol bádogtetők zokogtak
a kerítés-nélküli telken,
és korom hullt rájuk az égből,
amit a szél és eső elkent.

Majd egyre beljebb, ahol máló
vakolatú vén házak álltak.
Ablakaikon repedt függöny,
homlokukra írva — alázat.

Nem törli le róluk azt többé
az idő — s bennem él örökkön.
Itt kellett élnem s egy maréknyi
igaz örömért könyörögnöm

s kivágnom magamat a fényre!
Im az utódok szerencséje;
majd mosolyognak szavainkon:
ki érti, aki át nem élte?

oldaláról

zül. Mit tegyünk a vidékiekkel? Van, aki egy nap hat órát utazik. (S ez valóban súlyos érv.) Mit tegyünk az asszonyokkal? Örülnek, ha a gyerekeiket el tudják látni a munka után.

Szóval — maradjunk ennyiben? Hogy lesznek mindig, akik a statisztika »másik oldalán« maradnak?

□

persze, eszi az időt az ilyen munka. Alig marad a *galambokra.*

— Galambokra?

— De milyen szépekre! — És már magyarázza is a különböző típusok szépségeit, küllemi jegyeit... Nagyon alaposan.

Menjünk tovább.

□

gem igen jó könyvet kapott, beleírták: szocialista munkáért... Az jó könyv.

A címére nem emlékszik. Másra igen: hogy az a kis asszony szívbeteg, igen legyengült kis teremtés, és hogy — amíg korábban ment haza a munkából, már úgy fogadhatta, hogy kitakarított, szépen rendbe tette a lakást. — *Annak nagyon örül* — mondja gyengéden a poros ember.

□

tam — itt repült felettünk az a fiatalember, az a Nyikolajev, azt mondták, a pálya *legmagasabb pontja 280 kilométer* —, aztán ahol én kislány-koromban szőlőt kapáltam, az *éppen annyira van ide Pesthez, Nyírségben* — de vízszintesen. Hát ez az érdekes... Most lesz érdemes élni.

Amikor elköszönök tőle, úgy érzem: most én is olyan tűnődő lehetek, mint ő.

□

rom mondani a statisztika túlsó oldalára. (Mert utóbbit majdnem ritkábban látjuk, mint az előbbit.) Odamenni, megnézni. Ha egyszer kevés[illegible]

A béke és barátság külpolitikája

AZ MSZMP KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK kongresszusi irányelvei vezető helyen, az első fejezetben taglalják azokat a kérdéseket, amelyek a nemzetközi helyzetet és külpolitikánk vezérfonalát tükrözik. Már ez a sorrendi kiemelés is világosan mutatja, hogy egész jelenünk és főként *jövőnk szempontjából mennyire döntő jelentőségű a világpolitika alakulása.* Hiszen a nemzetközi helyzet további fejlődésétől függ, attól, vajon sikerül-e az emberiség békéjét megvédeni a háborúra készülő és uszító erőkkel szemben, hogy már a legközelebbi esztendőkben hiánytalanul megvalósulhat-e az alkotásnak, az anyagi és szellemi értékek kiszélesített létrehozásának, a szocialista társadalom továbbépítésének az a valóban gazdag programja, amelyet a kongresszusi irányelvek tartalmaznak, mint ahogy eddigi eredményes erőfeszítéseinknek is a béke szolgált biztonságos hátteréül.

Az időszak, melyben élünk, dolgozunk és harcolunk, történelmi korforduló, melynek fő tartalma *az átmenet a tőkés rendszerből a kommunista társadalomba.* Az imperialisták és a monopóliumok urai akadályokat gördíthetnek még a haladó emberiség útjába, de a történelem fő irányvonalát nem változtathatják meg többé, mert »a nemzetközi helyzetet ma már mindenekelőtt a szocialista világrendszer léte és fejlődése határozza meg«.

ÉS MÉGIS: az emberi nemnek, amely az évezredek során mindinkább úrrá lesz a természet erőin, s egyre közelebb jut a tökéletes és igazságos, mindenkinek örömteli, bőséges életet nyújtó társadalmi berendezkedéshez, a XX. század második felében rengeteg szellemi és anyagi erőt kell áldoznia arra, hogy elhárítsa feje felől a mérhetetlen pusztulással fenyegető nukleáris háború rémét. Az emberi nem, amely olyan lángelméket adott, mint Prakszitelesz és Rodin, Horatius és Shakespeare, Balzac és Tolsztoj, Pasteur és Edison, Beethoven és Bartók, Marx és Lenin — nem hajlandó atomtemetőben befejezni életútját és küldetését.

Az emberiség szerencséjére a megsemmisítő háború nem végzetszerűen elkerülhetetlen, van más mód a kapitalista és a szocialista világrendszer közötti ellentétek áthidalására, van emberhez méltó kecsegtető alternatíva. *A békés egymás mellett élés lenini elve ez,* amelynek hívei közé sorolhatjuk ma már a földünkön élő emberek többségét, mint azt például legutóbb a moszkvai leszerelési és béke-világkongresszus többnapos tanácskozása és a népekhez intézett felhívása is tanúsította. Egyfelől a marxizmus—leninizmus eszméinek feltarthatatlan térhódítása, a szocializmus szervezett erőinek szüntelen gyarapodása, a nemzeti felszabadító küzdelmek fokozódása és a világ népeinek elszánt békeharca, másfelől a kapitalizmus általános válsága, gazdasági és politikai állásainak állandó gyengülése kedvez a nemzetközi osztályharc új, sajátos formájának, a két világrendszer közötti gazdasági vetélkedés kifejlődésének. *A békés egy-*

jet tudomány és technika, a szovjet hősiesség új diadalának. A legkorszerűbb védelmi fegyverzettel rendelkező Szovjetunió és szövetségesei sokszoros erejű csapással tudnának válaszolni minden esetleges agresszióra. *A szocialista népek családjában nem vagyunk magunkra hagyatva,* hanem védettségünk, biztonságunk tudatában, jövőnkbe vetett bizalommal munkálkodhatunk hazánk további felvirágoztatásán.

UGYANAKKOR őszinte szívvel és teljes határozottsággal tesszük magunkévá a korszakalkotó jelentőségű küzdelmet, amelyet a Szovjetunió az általános, teljes, nemzetközileg ellenőrzött leszerelésért folytat, mert *csak a fegyverek nélküli világ biztosíthatja, hogy a háborút, mint vitás nemzetközi kérdések eldöntésének módszerét, egyszer s mindenkorra kiiktassák a társadalom életéből,* s végre beköszöntsön a nagy humanista gondolkodók eszménye, az örök béke. Persze, ennek az ideálnak az elérése — mint a Központi Bizottság új dokumentuma rámutat — még hosszú és állhatatos harcot kíván a népektől.

A tizennyolchatalmi értekezlet, amelyet az ENSZ közgyűlése az általános és teljes leszerelés kérdésének megtárgyalásával bízott meg, már jóval több mint száz ülést tartott Genfben anélkül, hogy lényegileg akár egyetlen lépéssel is közelebb jutott volna az égető probléma megoldásához. Ennek különböző okai vannak és a fő ok az, hogy *a fegyverkezés, a hidegháborús politika és a nemzetközi feszültség fokozása rendkívül jó üzletnek bizonyul,* hatalmas profitot hoz az imperialista nagyhatalmak monopóliumainak és legerősebb pénzcsoportjainak. A hadieszközök előállítása dédelgetett business. A modern technika hihetetlenül gyors fejlődése következtében az új fegyverek hamar elavulnak és még újabbakkal kell ezeket pótolni.

ERRE VONATKOZÓAN beszédes számokat találunk az imperialista hatalmak állami költségvetéseinek hadikiadási tételeiben. Az USA 1961—62. évi költségvetésében a katonai célokra szánt költségek összege 51,2 milliárd dollár, azaz az egész költségvetésnek több mint 57 százaléka. Nagy-Britannia 1961-ben az összköltségvetés 24 százalékát, Franciaország 27 százalékát és Nyugat-Németország 28 százalékát fordította katonai jellegű célokra. Ezek a számok természetesen csak a közvetlen katonai kiadásokat jelzik. A további hadikiadások milliárdjai más elnevezéssel bújnak meg az állami költségvetések különböző tételei között. *A katonai kiadások összegének nagy része a hadieszközöket gyártó monopóliumok zsebébe kerül.* Így például az USA-ban a legnagyobb monopóliumok egyike, a »General Dynamics« konszern kapta meg a kizárólagos jogot és megrendelést Atlas-típusú rakéták készítésére. Az elmúlt költségvetési esztendőben ez a rendelés 1920 millió dollárra, Amerika összes katonai kiadásainak 8,4 százalékára rúgott.

A fegyverkezésben s ezzel együtt a háborúban érdekeltek csoportja maroknyi, igaz, hogy nagy s *egyelőre* [illegible]

MDK

Zs. Kovács Diána, iparművész

Kiállítása nyílt meg a
Magy. Építőművének Szövetsége
Puskin u.-i székházában.

– : A nap programjából 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. jún. 6.

MDK

Kovács Dezső festő

FAE: A csepeli dolgozók képzm. kiáll. Szabad Nép 1949. jan. 11.

molk

Kovács Dezső

festményei a II. magy. képzőm. kiállításon

Pogány Gy. Gábor: Képzőművészeti kulturánk helyzetéről.

Népművelés, 1956, 1. sz. 34. l.

mdk

Kovács Dezső

munkája a kiállításon

V. É. Kiállítás Csepelen

Népművelés 1958. 9. sz. 25. l

mdk

Kovács Dezső

Tokaji részlet c. rajza 2. díjat nyert
V. E. Képzőművészet

Népművelés, 1958, 6 sz. 24. l.

mdk

Kovács Dezső

„Házalók" c. műve a kiállításon

1. A csepeli Vas és Fémmű Képző művész Körének kiállítása.
Népművelés, 1957. 2 sz. (október) 37. l.

MDK

Kovács Dezsö, szabadiskolás
29 éves motorszerelö

"Hegesztö" c. olajf. kiemelkedö mü.

A kiáll. megrendezésénél az volt a cél, h.a rejtett erök felszabaduljanak és a képzömüvészeti pálya felé terelödjenek.

Végvári Lajos: Ifjusági képzö- és ip.müv.kiáll.
Magyar Nemzet. 1950.jun.16.
Nemzeti Szalon. A népmüvelési miniszt.által rend.kiáll.

Kovács Dezső, festő

M Dh

„Hídépítés" című festménye.

Repr.

—: Az Egressy Klub vasas képzőművészeti kiállításáról:

8. l

Népszabadság, bp. 1960. nov. 17

Kovács Dezső, festő

17 Dh

A vasasszakszervezet szakköreinek kiállításán szereplő tehetséges amatőr festő.

P.J.: Jegyzetek Kiállításokról

9.f

Népszabadság. 1960. nov. 18.

MDK

Kovács Dezső 29 é.motorszerelő Csepel

Hegesztő, of.

Ifjusági képzőm. és Iparm. kiáll. K.Szol. 1950.

m.

1o 1.

KOVÁCS DEZSŐ, épitész

Koroknay nem ir a Bauhausról. Pedig Nyiregyházan is akadt követője. A kezdeményező Kovács volt, ő merte fel rakni az első piros vakolatot egyBathori utcai házra, nagy ellenkezések közepett.. 58.old

DIENES Ö. ISTVÁN: Koroknay Gyula könyvéről 54.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1978. VII. 3.sz.

Kovács Dezsőné, építén

L: Dézsi János

20-21

Kerepesi Ferenc: Eszakten-A nagy Fenező...

Magyar

Építőművészet Bp. 1983

83/4

MDK

Zs.Kovács Diana

Kiállitási hir

Dunántuli Napló 1968 juli.25

Zs. Kovács Dianna, iparművész

MDK

Az Építőművészek Szövetségének
nékháralan nyílik meg
faliszőnyeg kiállítása.

—: Hallottuk

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. máj. 23

M.D.

Zs. Kovács Diana
grafikus

Három szőnyegtervét alli-
-tolta ki a tarlalon.

Hárs Éva: Baranya megye képzőművészek tarlata
Művészet, 1968. cíp szlis - 45 lap

MDK

Zs.Kovács Diana

Kiállitási kritika

Duńántuli napló 1968 ápr.14.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR H
1968 JÚN 19

Gy. Kovács Diana

TÁRLATOK

Magyar Nemzeti Galéria: Tánc a fotoművészetben. **Műcsarnok:** Fernand Leger kiállítása. — Mezopotámia c. régészeti kiállítás. — Hedy Lörrer és George Serban román festőművészek kiállítása. **Építőművészek Szövetségének Székháza:** Gy. Kovács Diana falliszőnyeg-kiállítása. **Herkules-villa:** In situ mozaikbemutató. **Fényes Adolf-terem:** Csáji Attila festőművész kiállítása. — Csernó Judit Munkácsy-díjas festőművész kiállítása. **Csehszlovák Klub:** Csehszlovák textilművészek szőnyegkiállítása. **Ernst Múzeum:** Anna Margit festőművész kiállítása. — Barna Miklós festőművész kiállítása. **Budai Várpalota:** A Ferenczy művészcsalád kiállítása. **Magyar Iparművészeti Főiskola:** Az 1966-ban készült legszebb francia könyvek bemutatása. A **XI. ker. Hazafias Népfront** (Karinthy Frigyes u. 9.) Nuridsány Zoltán festőművész: Vietnami tájak c. kiállítása.

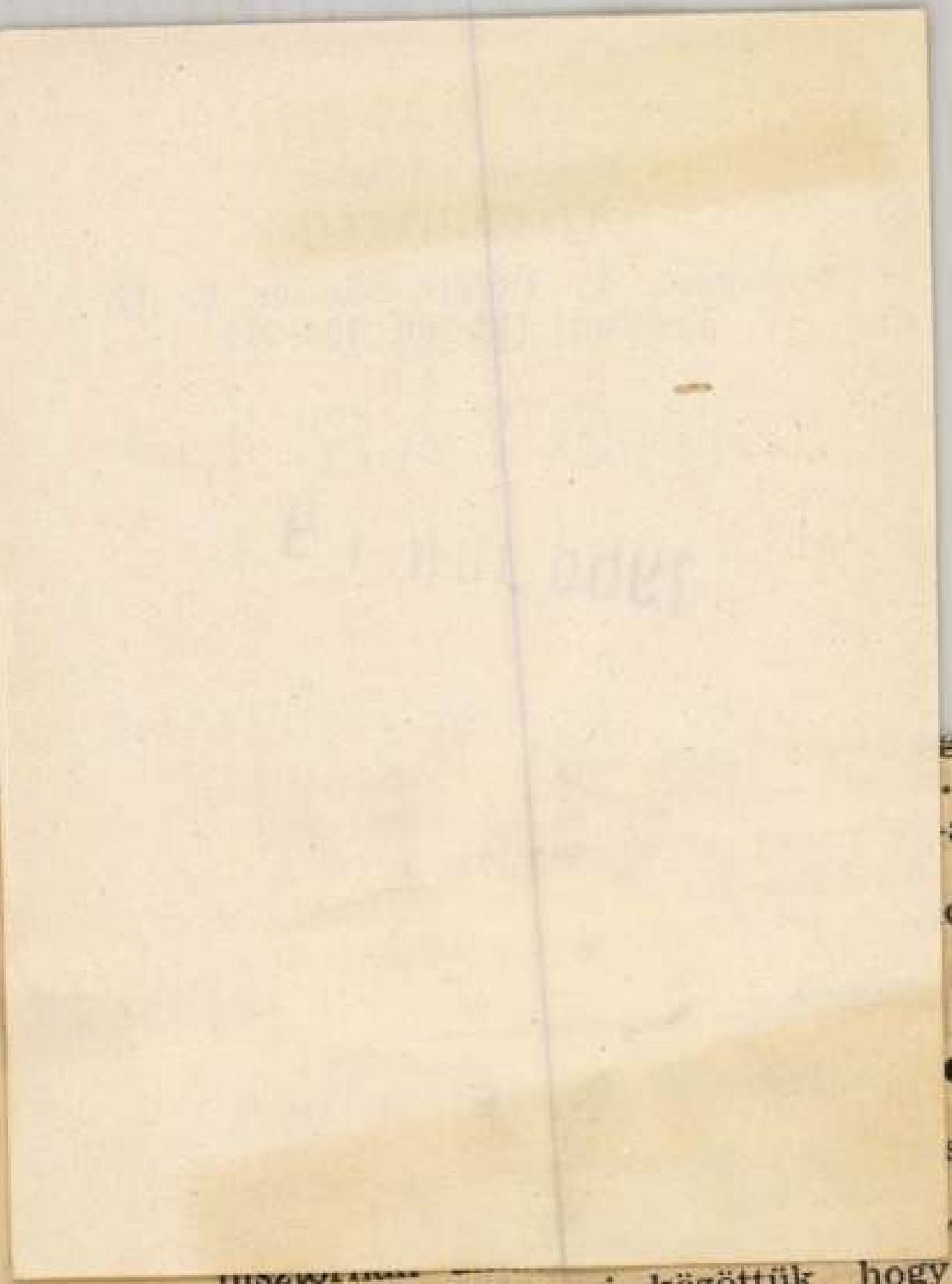

-án,
A
on-

an

ször
te-
zők.

A különbség annyi közöttük, hogy ha profi versenyző nyer egy versenyszámot, vagy ér el helyezést, akkor pénzjutalomban részesül, míg az amatőr versenyző

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

Z. Kovács Diana

1968 JUN 15

TÁRLATOK

Magyar Nemzeti Galéria: Tánc a fotoművészetben. **Műcsarnok:** Fernand Leger kiállítása. — **Mezopotámia:** c. részleti kiállítás — Hedy Löffler és George Serban román festőművészek kiállítása. **Építőművészek Szövetségének Székháza:** Zs. Kovács Diana falliszőnyegkiállítása. **Herkules-villa:** In situ mozaikbemutató. **Fényes Adolf-terem:** Csáji Attila festőművész kiállítása. Csernó Judit Munkácsy-díjas festőművész kiállítása. **Csehszlovák Klub:** Csehszlovák textilművészek szőnyegkiállítása. **Ernst Múzeum:** Anna Margit festőművész kiállítása. Barna Miklós festőművész kiállítása. **Budavári Palota:** A Ferenczy család kiállítása.

Baracs...

Szombaton, a mas... magyar birkózók a következő ellen... kel küzdenek: Alker—*Kirov* (bolgár),

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

Z. Kovács Diana

1993 JUNI 4.

TÁRLATOK

Magyar Nemzeti Galéria: Tánc a fotóművészetben. **Műcsarnok:** Fernand Leger kiállítása. — Mezopotámia c. régészeti kiállítás. — Hedy SRh és Georrge Serrbarrnr rrromrrxrrrASr Löffler és George Serban román festőművészek kiállítása. **Építőművészek Szövetségének Székháza:** Zs. Kovács Diana falszőnyeg-kiállítása. **Herkules-villa:** [illegible] mozaikbemutató. **Fényes Adolf-terem:** Csáji Attila festőművész kiállítása. Csernus Judit Munkácsy-díjas festőművész kiállítása. **Csehszlovák Klub:** Csehszlovák textilművészek szőnyegkiállítása. **Ernst Múzeum:** Anna Margit festőművész kiállítása. Barna Miklós festőművész kiállítása.

va Kupan

sarkallhatják: *Samuells* (Kuba, 68,08), *Losch* (NDK, 67,08), *Woltering* (NSZK, 67,62), *Suljakov* (Szovjetunió, 68,86). Ne

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1960 JUN 5.

MAGYAR NEMZET

Zs Kovács Diana

Zs. Kovács Diana faliszőnyegeinek kiállítása

Zs. Kovács Diana faliszőnyegeinek tárlata a *Magyar Építőművészek Szövetségének Puskin utcai székházában* nyílt meg — s ezt a gesztust akár szimbólumnak is felfoghatjuk. Jelképnek, hiszen ebben az esetben jóval többről van szó, mint arról az egyszerű tényről, hogy egy művész alkotásai teret, »helyiséget« kaptak. A szövetség székházában az építészek, környezetünk formálói, találkozhatnak egy fontos társművészetükkel, a modern belső terekben — közösségi célokat szolgálókban és a lakásokban egyaránt — egyre nagyobb szerepet játszó gobelinekkel, s ismerhetik meg a műfaj egyik friss hanggal jelentkező egyéniségének munkálkodását.

Zs. Kovács Diana munkái méreteiknél, kamarahangolású megfomálásuknál fogva az utóbbi csoportba, a *lakásdíszítő faliszőnyegek* közé tartoznak, s kulturált megnyilvánulásai annak a környezetteremtő szellemnek, amely a mai lakásművészetet jellemzi. Alkotójuk hosszú ideje foglalkozik a falikárpit műfajával. Két évtizede már, hogy a Képzőművészeti Főiskolán eltöltött tanulóévek végén, Domanovszky Endre növendékeként erre fordult figyelme; 1960 óta pedig, amióta a pécsi művészeti gimnázium gobelinműhelyét vezeti, anyagban is meg tudja valósítani, ki tudja fejleszteni elképzeléseit. A megkapott lehetőség izgalmas tájakra terjesztette ki Zs. Kovács Diana művészetét. Gobelinjein nem érvényesülnek »szabályok«, sorozatukban a legrigorózusabb szemlélő sem lelheti fel sémák nyomait. Pontosabban szólva egy szabálya van ennek az oeuvré-nek — minden darabja anyagszerű, a műfaj lehetőségeinek maximális kihasználásával készült, akár figurák, akár geometrikusan tördelt, vagy egymásba simuló formák építik fel a kompozíciót. És ez a következetesség az, ami együtt tartja Zs. Kovács Diana munkáit, a további lépések bázisává téve az eddigi eredményeket.

H. Gy.

Anna Margit festőművész műveiből nyílik meg kiállítás június 7-én, délután fél 6-kor az Ernst Múzeumban. A tárlatot Gegesi Kiss Pál egyetemi tanár, akadémikus nyitja meg.

új emberi viszonyok útján.

S a bizonytalanságot nem a sör okozza majd — hanem annak a ténynek a felismerése, mennyi minden előttünk van még, mi mindent kell még megtanulnunk, ha — ebben a társadalmunknak alapjait meghatározó tantárgyban — el akarunk jutni az érettségiig.

És akarunk!

(csillag)

túljelentkezés a divatos szakokra

Fokozódik az érdeklődés a most érettségiző diákok körében a *közgazdasági pályák iránt;* ezt mutatja az az adat, hogy a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem nappali tagozatán 1200-an szeretnének tanulni, hely viszont csak 500 van, ebből 204-et pedig az úgynevezett előfelvételivel betöltöttek.

Néhány hét múlva eldől, hogy kik lesznek a szerencsések, akiket férőhely vár az egyetemeken és a főiskolákon: a nappali tagozatokon *a felvételi vizsgákat június 26 és július 20 között tartják,* az esti és levelező tagozatokon pedig júliusban.

túljelentkezés. Az Eötvös-
ránd Tudományegyetem természettudományi karára például két és félszer annyian nyújtották be felvételi kérelmüket, mint ahány hely az első évfolyamon lesz. A Budapesti Műszaki Egyetem némely karán is két-háromszo-

ndezések Indiában

meg. A calcuttai műszergyárban geodéziai műszer gyártásához egyes alkatrészeket magyar üzem szállít. Indiában már mintegy 800 magyar gyártmányú dömper működik. Újabban a dömperek egy részének összeszerelése, egyes alkatrészeinek gyártása már a helyszínen történik. Újabban a mezőgazdaságban, a baromfitenyésztésben, a halászatban, a gyümölcs- és zöldségfélék feldolgozásában történtek kezdeményezések együttműködésre.

IB

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

Z. Kovács Diana

1968 JUN 6.

(Tavaszi bérl. D-sorozat, 40).

TÁRLATOK

Magyar Nemzeti Galéria: Tánc a fotoművészetben. **Műcsarnok Kamaraterme:** Hedy Löffler és George Serban román fotoművészek kiállítása. **Építőművészek Szövetségének Székháza:** Zs. Kovács Diana faliszőnyeg-kiállítása. **Herkules-villa:** In Situ mozaikbemutató. **Fényes Adolf-terem:** Csáji Attila festőművész kiállítása. **VI. ker. Hazafias Népfront kiállító terme:** Csernó Judit Munkácsy-díjas festőművész kiállítása. **Csehszlovák Klub:** Csehszlovák textilművészek szőnyegkiállítása.

MŰVELŐDÉSI HÁZAK

Novák—Varga, majd Albert volt a labda útja és a válogatott középcsatár belőtte kétszázadik bajnoki gólját. Ez a jubileumi gól döntött a Ferencváros javára. (2:1)

Zs. Kovács Dianna, [ ]

MDK

Pécsi képzőművész. Falinőnyeiből kiállítás nyílik Szekszárdon.

— : Hír — 8.

Népszabadság. Bp. 1968. okt. 3. [Vidéki]

Zs. Kovács Diana gobelintervező

szerepel az alábbi tárlaton

Horváth György: Pécs és Baranya megyei képzőművészek kiállítása a Nemzeti Galeriában

Magyar Nemzet 1969 V. 13

Zs. Kovács Diana, [ ] MDK

Geometrikus – népi mustrájú mötte-seivel tűnik fel a pécsiek kiállítá-sán.

Rózsa Gyula: Modernisták és kornerűek 7

Népszabadság, Bp. 1969. máj. 23.

M.D.K.

Zs. Kovács Diana
iparművész

Harminenégy szőnyeget mutatta
be Zs. Kovács Diana a Magyar
Építőművészek szövetségében ren-
dezett első önálló kiállításán

Kozogh Ákos: Zs. Kovács Diana falisző nyugai
művészet, 1968. október – 44 lap.

MDf

Zs. Kovács Diána
iparművész

Művein alkalmazza a
baranyai népi szövések
és az ormánsági szőttesek
eredményeit és formavilá-
giat

Kocsogh Ákos: Zs. Kovács Diána faliszőnyegei.
Művészet, 1968. október - 44 lap.

M D 1/1.

Zs. Kovács Diána

iparművész

1960'ota a pécsi Művészeti Gimnázium szövőszakosztályának vezetője, a Magyar Képzőművészek Szövetsége díldusnántúli szesvezetének titkára.

Kocsogh Ákos: Zs. Kovács Diána faliszőnyegei Művészet, 1968. október – 44 lap.

MDK

Kovács D[4]ana

Faliszőnyegeiről ir Kocogh Ákos

Müvészet 1968 okt. p.44.

bb 41. faliszőnyeg-bemutató szekszárdon

vid-fm/-mné/-s ká hk 1968. október 2. 1021

a muzeumi hónap alkalmából zs. kovács diana pécsi képzőművész harminchárom faliszőnyegét mutatják be a szekszárdi muzeumban. a bemutatón modern kislakást díszítő gobelin, továbbá sima és csomózott, valamint szumák és szőttes faliszőnyegek láthatók./mti/

-.-

16.08/-s
1614 Lud.!
1630 Duy

Kovács Diana

sőt a földön fekve találta nádasit, akit felállitott, [illegible]
szidta, sőt megütötte a segitségére sietőt. simon nagy erővel
viszonozta az ütést, amitől nádasi hanyatt esett, s az ivó-
cimbora tovább bántalmazta. nádasit kórházba szállitották, ahol
sulyos sérüléseibe belehalt. /mti/

-.-

16.10/lm

16.14 Zd

17.00 Dni

Zs. Kovács Diana

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

1968 OKT 3

MAGYAR HÍRLAP

1084

▲ FALISZŐNYEG-BEMUTATÓ. A múzeumi hónap alkalmából Zs. Kovács Diana pécsi képzőművész harminchárom faliszőnyeget mutatják be a szekszárdi múzeumban. A bemutatón modern kislakást díszítő gobelin, továbbá sima és csomózott, valamint szumák és szőttes faliszőnyegek láthatók.

Zs. Kovács Diana

pécsi gobelinszövő a Magyar Építőművészet Pusztuk-u. állított ki, Martyn, Bizse művészetét eredményeit alkalmazza. Geometrikus, vagy figurális motivumokat szamál, a főiskolán Domanovszky E.-nél fejlett fel a falinőjegy jelentőségére, 1960 óta a Pécs Műv. Gimn. gobelin műhelyének vezetője, látókatás. M. Kiss Pál,

Horai Kiállítás 1959.

MDK

Zs.Kovács Diana

Zs.Kovács Diana faliszőnyeg kiáll. M.Épitőmüv. Szöv. 1968.

MDK

Kajári Gyula grafikus

Kajári Gy. kiáll. Veszprém, Dunaujváros,
1968. máj. jul.

Zs. Kovács Diana (Birsené)

a Magyar Köztársaság, 50. évfordulója alkalmából megkiadatott pájárotou résztvett és meghirdett rapott.

Dunaújváli Napló, 968, jun. 30.

u tubileumi mávenati pájárot :

M.D.K

Zs. Kovács Diana
ifjaszművész

Kiállításán bemutatott szőnyegein sokféle technikával működik. A hagyományos sumiak - szövést alkalmazza, a sokáok bütyhös technikájával dolgozik.

Kocsogh Ákos: Zs. Kovács Diana falisszőnyegei
Művészet, 1968. október, - 44 lap.

MEGHÍVÓ

BIZSE JÁNOSNÉ

ZS. KOVÁCS DIANA

FALISZŐNYEGEI KIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÁSÁRA

AZ ÉPÍTŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGÉNEK
SZÉKHÁZÁBAN
(BUDAPEST VIII, PUSKIN UTCA 26)
1968 MÁJUS 24-ÉN,
PÉNTEKEN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:
MAJOR MÁTÉ
AKADÉMIKUS, EGYETEMI TANÁR

8677 FNYV 1

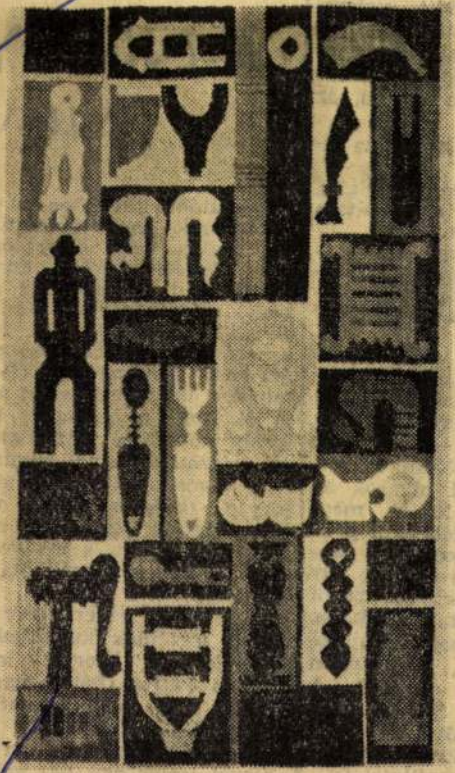

1021

ZS. KOVÁCS DIANA FALISZŐNYEGEI

Az Építőművészek Szövetségének Puskin utcai székháza nem tartozik a legdivatosabb kiállítóhelyiségek közé. Ritkán van itt kiállítás, de itt bemutatkozni rangot jelent. Gyorsan híre terjed az ilyen eseménynek, annak, hogy az építészek, építőművészek olyan figyelemre méltattak egy képzőművészt, hogy kiállítást rendeztek neki székházukban. Különösen nagy a várakozás olyankor, ha a meghívón, — mint Zs. Kovács Dianáén is — Major Máté professzor neve szerepel. Az ő mértéke, művészi ízlése mércét jelent számunkra is, és ha ő ajánlja figyelmünkbe az alkotót, hogy a pesti fordulattal éljek, „valami van a dologban".

Ezúttal sem kellett csalódnunk: a kiállítóterem ízlésesen berendezett, a falakon vékony fényezett fenyőfalécek, a faliszőnyegek finom textúrájának jó hátteret adnak. A modern világítás biztosítja minden egyes mű zavartalan szemlélését. És ha belelapozunk a vendégkönyvbe, megállapíthatjuk, hogy bizony ritkán olvashatunk ilyen egyöntetű véleményeket: szinte csak gratulációk, egymás után. Valóban, a kiállított anyag minden elismerést megérdemel: hosszú, fáradságos munka eredménye az a sokféle színben megszőtt faliszőnyeg, amit Zs. Kovács Diana kiállított. A munkát néhány évvel ezelőtt kezdte el a pécsi Művészeti Gimnáziumban, ahol jelenleg is a gobelinműhely vezetője. Művei kollektív kiállításokon már korábban is szerepeltek, de ez a budapesti bemutatkozás első egyéni kiállítása.

Zs. Kovács Diana Aba-Novák Vilmosnál, majd a háború után Domanovszky Endrénél tanult, most kiállított művein azonban egyéni hangon szólal meg. Végsőkig egyszerűsített motívumokat, falevelet, emberi figurát, középkori naptárjegyeket, hétköznapi tárgyakat sorakoztat fel egymás mellé dekoratív rendben. Olykor megelégszik egyszerű mértani idomok, négyzetek, háromszögek, körök képpé szervezésével. Máskor festői vénája is kiütközik; kihasználva a szövéstechnika apró finomságait, parányi színes pontokból, a francia pointilisták festői módszere szerint építi szőnyegkompozícióit. Mintáit hol szigorúbb rendbe fogja, hol szabadabban kezeli, színezése harmonikus, feketék egyaránt helyet kapnak. Önálló művek ezek, ahogy egy festmény, vagy szobor is csak önmaga lehet, úgy ezek a gobelinek is csak ebben a formában, végleges anyagban, megszőve teljes értékű művek.

Zs. Kovács Diana megalkotta faliszőnyegeit, most már csak rajtunk, a közönségen a sor — a vásárlókon —, hogy oda kerüljenek ezek a művek, ahová rendeltetésüknek megfelelően készültek: a modern lakások falára, képek és grafikák, könyvek és kerámiák társaságába. És csak rajtunk múlik, hogy nemcsak a kiállítóterem falain gyönyörködjünk bennük, hanem — ahogy a művészet története példázza — életünk szerves részévé váljanak.

Tölgyesi János

szerűségben.

— Mit marháskodsz? — Mögöttünk loccsant a víz. Mindketten hátranéztünk.

— Rablás volt.

— Nem. Ponty ugrott, vagy nagy dévér. Nézd, teljesen kör alakú hullámok szaladnak szét. A rablás hasítja a vizet.

— Törvény szerint és célszerűen.

A vén, kéttörzsű fűzfánál végleg letáboroztunk. Örvénylett itt a víz, s ha a horgászatot befejezve, fürdés közben magasra tartott karral, kinyújtott testtel lemerültünk, alig értünk feneket. A víz mozgása minden könnyebb anyagot elhordott, kemény agyagot tapintott ki a talpunk. Összeállítottuk a sátorlapokat, jó, combvastagságú ághoz kötöttük a sátor csúcsát, és erősen kicövekeltük. Hordalékfát is gyűjtöttünk, kellett a tűz éjszakára. Stiglic nulltízes damylt szerelt, pehelykönnyű tollúszót, apró horgot, és léggyel egymás után szedte ki a vízre hajló ágak alól a küszöket. Már vagy tíz fickándozott a kishaltartó kannában, és én még mindig csak ültem a fűben.

— Mi lesz? — jött oda hozzám.

— Lemenjek az alsó tökleveleshez usztatni?

— Menj. Ott mindig jött valami érdemesebb.

zott a nő?

— A nő az ölébe is ül, de nem csinál vele a srác semmit, csak beszélget vele. S hogy miért? Mert egyszerűen nem csinál. — A halakkal végzett, felkapaszkodott a partra. — Később el is mondja a Wicker Bárban egy ismerősének, hogy tetű az ő nemi élete, érted, tetű a nemi élete.

— Miért?

— Mert az egy olyan srác. De nem lehet ezt így elmondani, el kell olvasnod. Nem lehet egy könyvet csak úgy elmondani.

Megraktuk a tüzet. Az ágasokat leszúrtuk. Füstöltszalonnával bespékelte Stiglic a csukát. A keszegeket nem, azokat ropogósra akartuk sütni. Összekapartam később a parazsat, leültünk a tűz mellé. Stiglic a csuka nyársát forgatta, a csepegő szalonnazsírt kenyérszeletekkel fogta fel.

Nagyon ízletes volt a csuka. Szalonnazsírral átitatott kenyérrel ettük, a keszegeket meg csak úgy, ropogtatva. Teljesen besötétedett. Pár vastagabb ágat dobtunk a parázsra és lementünk a forráshoz inni. Közben megkérdeztem, mikor hozza el a könyvet. Hétfőre ígérte. Nyavalyogtam, hogy meséljen még, de ő csak azt hajtogatta, hogy nem lehet egy könyvet elmondani. A tartalmát igen,

szeretne fogni.

Ott ment át a medren, ahol a tökleveles kezdődött. Csak derékig ért a víz. A túlparton magára kapkodta ruháit. — Láttad, nem mély a víz, fél méternél nagyobb eresztéket ne hagyj, ez lesz a legjobb, éhes csuka azonnal rávág.

Vászonnadrágom combig átnedvesedett a harmattól, dideregtem. A küsz hátúszója alá akasztottam be a horgot és leeresztettem a vízbe, alig két arasznyira a töklevelektől. A kishal fürge volt, antennás úszóm körül apró köralakú hullámok jelezték mozgását. Lassan, lépésről lépésre követtem. A kapás villámgyors volt, de nem akadt a horog, csak a küszt tépte le. Kiválasztottam egy kishalat a kannából és a kapás helyéhez közel, vízbe engedtem a horgot. Újra rávágot és zsákmányával a túlsó part felé úszott. Most akadt a horog. Menekülni próbált, cibálta a zsinórt, majd beszaladt elém a töklevelek közé. Hosszú nyelű szákommal éppen elértem.

Stiglic előtt is locsogott a víz.

A kövezésig még két kapásom volt, de mindkettőt eltoltam. Stiglic négy csukát fogott.

Az úszót és horgot leszerel-

— Jól tele rondítottak a sapkádat.

Satya meglepődött, valami olyasmit motyogott, hogy se-baj, fontosak a harcsák kimossa a sapkáját. S igaza volt. Három har három harcsa.

— Na, kell? — nyújt mét sapkáját.

— Nem — mondta bár én szívesen kipr volna a verebeket.

— Mit kisasszonykod kérdeztem tőle, amint felé mentünk a tanyá talán sajnáltad a ver

— Sajnáltam.

— A küszöket nem lod, amikor horogra t

— Az egészen más.

— Ugyan — legyint

— Ide figyelj — á hirtelen — én üvölteni nék, ha olyasmit olv újságban, hogy N. N fojtotta újszülöttjét, és kosságért csak két évet kapott, ha meg agyonütnek egy öreg szivart, azért tíz-tizenöt évet sóznak a tag nyakába. Igazság ez? Abból az újszülöttből, ki tudja, mi minden lehetett volna? Érted? A küszből mi lesz? Semmi, küsz marad. De ezekből a kis pelyhes madárfiókákból lehetett volna akár aranymálinkó is.

— A verebekből?

— Ezekből a kis pelyhes, még vak madárfiókákból.

galatában állott, s mi volt neve — két évszázad óta t dományos vita tárgya.

A P betű felderítésére e dig is történtek kísérletek. felfételezések szerint legi kább a *Petrus* (Péter) vagy *Paulus* (Pál) nevű személy jöhetnek számításba. III. Bé kancelláriájában az egyko oklevél ismer egy *Pál* széke fehérvári prépostot és kance lárt. Ezt a Pált azonban Anonymus-jelöltek közül

Dunántúli Napló
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
1968 JUN 2

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Z. Kovács Diana

MAGYAR HÍRLAP
1968 JUN 10

Erkel Színház: Magyar Állami Hangversenyzenekar (Tavaszi bérlet B—C.-sor. Vez.: Lehel György, ½8).

TÁRLATOK

1021

Magyar Nemzeti Galéria: Tánc a fotóművészetben. Építőművészek Szövetségének Székháza: Zs. Kovács Diana faliszőnyeg-kiállítása. Herkules-villa: In Situ mozaikbemutató. Fényes Adolf-terem: Csáji Attila festőművész kiállítása. VI. ker. Hazafias Népfront kiállítóterme: Csernó Judit Munkácsy-díjas festőművész kiállítása. Csehszlovák Klub: Csehszlovák textilművészek szőnyegkiállítása. Ernst Múzeum: Anna Margit festőművész kiállítása. Barna Miklós festőművész kiállítása.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

Bizse Jánosné
1963 MÁJ ? ?

Zs. Kovács Diana

— **Pécsi szőnyegkiállítás Budapesten.** Bizse Jánosné Zs. Kovács Diana faliszőnyegeiből nyílik kiállítás Budapesten az Építőművészek Szövetségének székházában (VIII., Puskin u. 26.), május 24-én, pénteken délután fél 6 órakor. A kiállítást Major Máté akadémikus, egyetemi tanár, az Építőművészek Szövetségének elnöke nyitja meg.

— **Tegnap délután a Cserkúti**

Zs. Korács Liana

1. Népmúvészet
gobelin 103 x 143

2. Csillagképek
gobelin 128 x 720

Pécs és Baranya képző-
művészeinek kiállítása

Zs. Korács Diana

1. Fekete, fehér
gobelin 167 x 500

2. Este
Szumák 120 x 92

Pécs é: Baranya képző-
művészeinek kiállítása

Zs. Korács Diana

1. Pél – Baranya
Sumák 90 x 120

2. Balaton
Sumák 52 x 68

Pécs és Baranya képző-
művészeinek kiállítása

Zs. Kovács Diana

1. Falu
szumák 58x 89

2. Baranya
szőttes 93x 62

Pécs és Baranya kepző
műveszeinek kiállítása

MEGHÍVÓ

BIZSE JÁNOSNÉ

ZS. KOVÁCS DIANA

FALISZŐNYEGEI KIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÁSÁRA

AZ ÉPÍTŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGÉNEK
SZÉKHÁZÁBAN
(BUDAPEST VIII, PUSKIN UTCA 26)
1968 MÁJUS 24-ÉN,
PÉNTEKEN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:
MAJOR MÁTÉ
AKADÉMIKUS, EGYETEMI TANÁR

8677 FNYV 1

Zs. Kovács Diana

textiltervező

Az iparművészet kategóriájába tartozó textilet mozott a a Miskolci Téli Tárlatra

M_

Déli Hírlap
1980 dec. 1.

cikke

Zs. Korács Diana

1. Babás
szőttes 85 x 48

2. Ormánság
szőttes 68 x 59

Pécs és Baranya kepző
műveszeinek kiállítása

Zs. Korács Diana

Csillaghéjek repr.
gobelin 128x720

Pécs és Baranya képzőművészeinek kiállítása

Zs. Kovács Diana iparművész

falikárpitjai: „Népművészet",
„Csillag szimbolumol" „Dél-Baranya"
szerepelnek a „Pécsi és Baranya megyei képző-,
és iparművészek tárlatán a Nemzeti Galériában

Vigilia 1969 július
490. old

Képzőművészet

Kovács Diána

Ez első önálló bemutatkozása. Diplomáját 1946-ban szerezte a Képzőművészeti Főiskolán, mint festő. Volt a TIT pécsi szervezetének egyik vezetője. Bizse János felesége. Részt vesz a pécsi Képzőművészeti Gimnázium 1960-tól folyó szervezőmunkájában.

Ipari Művészet, 1968. 4. sz. 39. l. – K. D. fafaszőnyeg kiállítása.

Kovács Diána

A kiállításon 34 foliószőnyegével szerepel, az utóbbi két év anyagából válogatva. Szövési technikája változatos (szokványos „sima"; „bütykös"; kalandozó technika). Sokféle modern festészeti inspiráció van szőnyegeiben (kinetikus építészet, op art, pop art-os tárgyválasztás, fauvizmus).

Ipari Művészet, 1968.4.sz. 39.l. — Kovács Diána foliószőnyeg kiállítása (Major Máté megnyitó beszédéből).

Zs. Kovács Dénes gobelinművész

neve emlékére

– Pécs és Baranya megyei képzőművészek kiállítása a Nemzeti Galériában –

Magyar Nemzet
1969 máj 13

Zs. Kovács Diana

gobelinjeivel szerepel a pécs-
baranyai képzőművészek sárlatán a
Nemzeti Galériában

Magyar Manszet
1969 május 4

1) Zs. Kovács Diana

iparművén

Kiállítása volt az ~~FF~~ Építőművének

Szövetségének nékházában.

A pécsi Műveneti Gimnázium gobelin-

műhelyének vezetője. Művei kollektív

kiállításokon szerepeltek már.

Zs. Kovács Diana fa-liszőnyegei

Dunántúli Napló 1968 VI. 2. 5.

2) Zs. Korán Diana
iperművén

Aba-Novák Vilmos, majd Domanovszky
Enolve tanítványa

Zs. Korán Diana – faliszőnyegei
Dunántúli Napló 1968 VI. 2. 5.

Zs. Kovács Diana

„Faliszőnyeg II." / Reálet / Repr.

Dunántúli Napló 1968 IV. 4. 5.

Kovács Diána

Az ismeretlen néző nem tudja, hogy a Dél-Dunántúliak Szerveretének milyen szárnyat adott Kovács Diána, hogy ez a kiállítás sem áll ig egybe, ha ő nem kürd érte... éveken át. A... néző ennyit fog megjegyezni, hogy a művesség, népi hagyomány mai ízlés, a részleteket kerülő s nagyobb szinsikokat összefogó látás, a szinkultúra mennyi újságot... tartogat számunkra. Több szőnyegét átvehetné a textilipar is sokszorosításra, anélkül hogy a kéri szöves szajátosságain (Csillagképek, Fekete-fehér, Este, Barenya, Babás) erőszakot kellene tenni.

Kocsogh A.: Pécs és Barenya művészei a Nemzeti Galériában.
Jelenkor XII. évf. 7-8 sz. 1969. júl.-aug. 724. l.

Zs. Kovács Diana

Szőnyegekkel szerepel a pécsi iparművészek vukovári kiállításán

N.N.: Cserekiállítások a pécsi – jugoszláv képzőművészek között

Dunántúli Napló 1969 aug. 8.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Zs. Kovács Diána

Simon Béla nem itt született, Csek László sem, Zs. Kovács Diána is Gyöngyösről származott el, Soltra is Jákóból jött, Plattky Ungvárról, Rétfalvi Akmaszlatináról, Kiss Lajos Budapestről.

Kocsogh Á.: Pécs és Baranya műcészei a Nemzeti Galériában
Jelenkor XII. évf. 7-8. sz. 1969. júl.-aug.
725. l.

Zs. Kovács Diána

Ennek a kiállításnak egyik figyelemre méltó jelensége, hogy eltünteti a határokat képzőművészet és iparművészet között. Bizse, Lantos képei, Fürtös kerámiái, Zs. Kovács Diána, Lantos, Fürtös Ilona textiljei között csak a funkcionális különbséget érzekeljük átmenet nélkül. Ez pedig napjaink egyik fontos feladata...: megmutatni, hogy a határokat nem anyagban..., szemléletben..., a látványozás vagy elvonás fokában kell megmutatni, hanem a funkciók különbözőségében.

Kocsogh A.: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti Galériában.

Jelenkor XII. évf. 7-8. sz. 1969. jul.-aug. 725. l.

Kovács Diána

R. Fürtös Hona felisztönyegei, feli képei még a kísérletek idejét jelzik... „Kösök feketében és fehérben s „Halas gobelin"-je kiválnak..., de nem könnyű felismerni a többiek mögött alkotójuk egyéniségét (erre Kovács Diánának is erősen kell még törekednie...

Kocsogh Ákos: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti Galáriában.

Jelenkor XII. évf. 7-8. sz. 1968. júl.-aug. 724.

Zs. Kovács Diana

1021 Dunántúli Napló

1969. augusztus 3.

Dunan

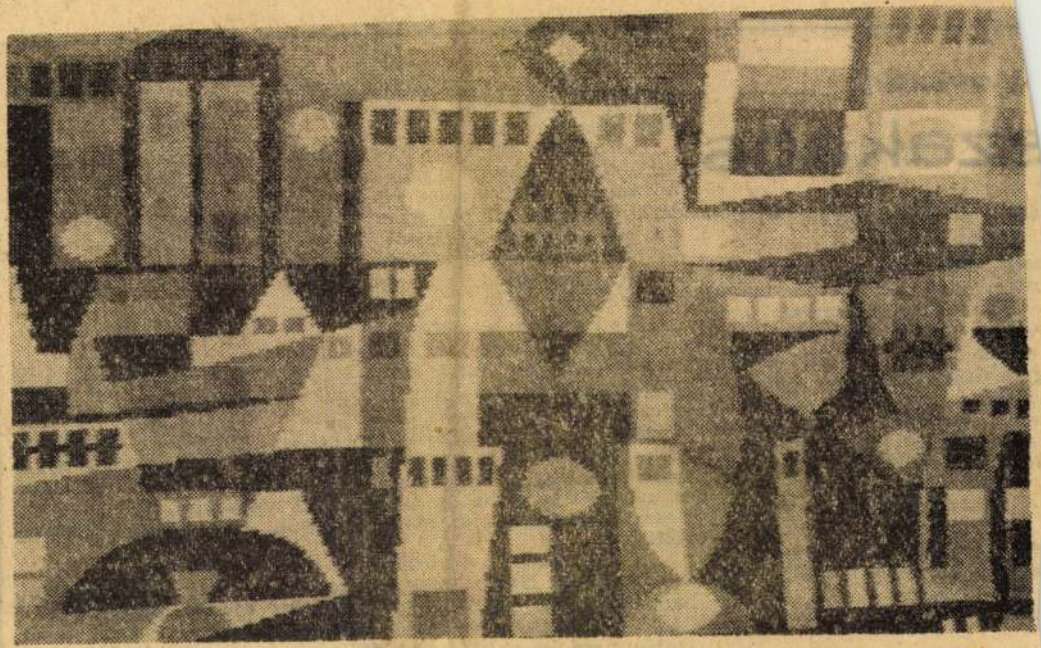

Zs. Kovács Diana: „Szumák"

...ztovszkij:

...szakács

...apott erőmmel megkönnyítem
terhét.
...tam, míg csak a vakság nem
...reg és közelebb húzta magá-
...-. S aki dolgozik, annak nincs
...égem — Mártának hívták —
...orvos különféle drága gyógy-
...gyta, hogy szilvával, bogyóval
adjak neki. Ekkor én ellop-
...egy aranyedényt, összetörtem
...z erre emlékeznem és titkol-
...zen arra neveltem, hogy egy
...asztalról.
...a grófnő bármelyik szolgája
...enki — felelt az öreg és sír-
...gy az arany sem segít az én

— kezdte az ismeretlen és
...tte —, maga nem bűnös az
az nem vétek és nem lopás,

A csembaló most teljes zengéssel szólt, hosszú évek óta először, s nem csak az őrházat töltötte be zengésével, hanem a kertet is.

— Uram, látok! — kiáltott föl az öreg, s fölült az ágyában. — Látom a napot, amikor Mártával először találkoztam, s rémületében eltörte a tejesköcsögöt. Télen történt, a hegyekben. Az égbolt olyan áttetsző volt, mint valami kék üveg, s Márta nevetett. Nevetett — ismételte meg és tovább hallgatta a húrok zengését.

Az ismeretlen férfi pedig egyre játszott és a sötét ablakot nézte.

— És most — kérdezte —, most is lát valamit?

Az öreg hallgatott és hallgatózott.

— Hát nem látja, hogy az éjszaka kékre változott és melegség árad valahonnan felülről, s kertjének öreg ágai újra virágot hajtanak? — kérdezte az ismeretlen. — Szerintem az almavirág, bár innen, a szobából óriási tulipánnak tűnik. S látja azt is, hogy az első fény a kőösvényre esik, fölmelegíti azt, s most pára száll fönn onnét? Kiszárad a hóborította moha is. Az ég mind magasabb, egyre kékebb lesz, hatalmasabb és madárraj repül keletre öreg Bécsünk fölött.

— Mindezt én is látom! — kiáltott az öreg.

A pedál halkan megnyikordult, s a csembaló olyan ünnepélyességgel zenélt, mintha ezernyi újongó hang szólna.

— Nem, uram — szólt Mária —, ezek a virágok egyáltalán nem hasonlítanak a tulipánhoz és csak éjszaka nyílnak.

— Igen, ez almafa — hagyta rá az idegen —, de nagyon erős illatú sziromlevele van.

Zs. Korán Diana

Gobelinekkel szerepel
az alábbi tárlaton

N.N.: Megnyílt a pécsi és baranyai
képzőművészek tárlata a
Nemzeti Galériában

Lapok Nemzet 1969 V. 4.

Zs. Kovács Diana

Gobelinekkel

szerepel a Baranyai Művészek
Kiállításán a Nemzeti galériában

Pernoczky Géza: Két kiállítás

Élet és Irodalom 1969 V-24

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Zs. Kovács Dina

Faliszőnyegeinek kiállítása van a Magyar Építőművenek hövelségének Puskin utcai székházában

Magyar Nemzet 1968. jún. 5. 4. o.

yelveivel, irodalmával, történelmével,

/Bs, Ll, Q, L2, I, SR/ Bi !/

ió: Révai/ törlés)

Zs. Kovács Diana

Kőtesekkel szerepel az alábbi tárlaton

Rózsa Gyula: Modernisták és Korszerűek a pécsi művészet kiállításán a Nemzeti Galériában

Nagyvaradság 1969 V. 23

Z. Kovács Diana

Könyvekkel szerepel az
alábbi tárlaton

Németh Lajos: Pécs és Baranya
képzőművészetének kialakulása
a Nemzeti galériában

Dunántúli Napló 1969 Ü. 18

Zs. Kovács Diana

Béke c. gobelinjével (ehl.)
szerepel a Baranya megyei
felszabadulási pályázaton

Hárs Éva: Képzőművészeti szerepszemle

Felenkor 1970 ápr. 341 old.

Zs. Kovács Diana

Falisszőnyeg gobelin repr.

Dél-dunántúli Képzőművészek
Kiállítása 1968 1969

Zs. Korács Diana

Faliszőnyeg IV. gobelin 86×63

Dél-dunántúli Képzőművészeti
Kiállítás 1968 1969

Zs. Kovács Diana

1. Faliszőnyeg I. gobelin 103 x 143
2. Faliszőnyeg II. csomózott 78 x 95
3. Faliszőnyeg III. gobelin 63 x 86

Dél-Dunántúli Képzőművészeti
Kiállítás 1968 1969

Kovács Diana

Szerepel a déldunántúli művészet) eszéki tárlatán

S. K: Još jedna izložba radova madjarskih umjetnika u Osijeku

Narodne Novine 1969 VII. 10

Zs. Kovács Diana

pécsi művész 33 felisőnyegét mutatják be a múzeumi hónap alkalmából a szekszárdi múzeumban. (Gobelinek, szumák és szőttes felisőnyegek)

Felisőnyeg bemutató (A nap híreí)

Magyar Hírlap, 1968 október 3. 8. l.

Zs. Kovács Dina

fafaragó-művész.
Domanovszki Endre növendéke volt.
1960. óta a pécsi művészeti gimn. gobelin-műhelyét vezeti.

Magyar Nemzet 1968. máj. jun. 5. 4. o.

/! orientalisztika: a keleti népek n

müveltségével foglalkozó tudomány

X /definic

Zs. Kovács Diana

„Béke" / Gobelin-szőttes /

Repő.

Résztvett a Magyar képzőművének Szövetsége Déldunántúli szervezetének felszabadulásunk 25. évfordulójára rendezett kiállításán.

Telenkov, Pécs 1970. IV. 340-341.

Zs. Kovács Dúnane

Említve

Hárs Éva: Jubileum és Répző-
művészet
Dunántúli Napló, Pécs 1970. ápr. 26.
7. l.

M.D.K.

Zs. Kovács Diana iparmüvész

"Gobelinjei biztos technikai szinten állanak, formái rokonszenvesen, anyagszerü és szigoru kompoziciók."-irja Perneczky Géza: "Két kiállitás" cimmel a Nemzeti Galériában rendezett, -Baranya-megyei képzőmüvészek- tárlatáról.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. május 24.
XIII. évf. 21. sz. 9. lap

Zs. Kovács Diana

Béke c. gobelinje 5000 Ft-os
díjat kapott a Baranya megyei
pályázaton (em. l.)

N. N.: A felszabadulás művészeti
pályázat eredménye

Dunántúli Napló 1970 IV. 4

Zs. Kovács Diana

Résztvesz a Pécsi grafika c. kiállításon

H.I. Pécsi grafika
Somogyi Néplap, Kaposvár
1970. márc. 17.

Zs. Kovács Diana

„Népművészet", „Csillag szimbolumok"
„Dél-Baranya" c. fotókiszpixja (ennek)
szerepel a baranyai művészet)
táslatán a Nemzeti Galériában

D. 1. : Képzőművészet

Vigilia 1969 VII. sz. 490 r.

Zs. Kovács Diana
iparművész.

Textilművész, szőnyegeket hézit.
Résztvett a Pécs. és Bosanya m. Képzőmű-
vészeinek kiállításán a Masq.-Nemz. Gal.
-ban.

M. Kiss Pál: Haza kiállítások
Látóhatár, 1969. VII - VIII.

Gs. Kovács Diana
textilművész

Méltatás — népi motívumokat alkalmaz textiljein.

Harsányi: Baranya képzőművészei a Magyar... Művészet, 1969. október - 43 lap.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Zs. Kovács Diana: Népművészet

nyítják". E bizonyítékoknak nevezett önkényes példák sora végtelen: bőrpáncélos ó-japán szamurájok szobrocskái (a páncélzat lázba hozza az elméletgyártókat, mert a mai űrhajósok szkafandereihez hasonlít, s ezek a tudományosan képzetlen emberek csakis antropomorf lényeket tudnak elképzelni). Azután ott van a szaharai Tasszili-hegység híres freskóinak egyike, amelynek felfedezője, a francia Henri Lhote tréfából „a nagy Mars-beli isten" nevet adta. „Bizonyítékok" továbbá különféle közel-keleti romvárosok ledőlt oszlopai, melyek ideális rakéta-kilövőhelyek benyomását keltik, vagy egy középkori makedón kolostor freskója, amelyen némelyek Jézus Krisztust valami űrhajóhoz hasonló, sematizált jármű botkormányánál vélik felfedezni.

Ezt a fantasztikus szemléletet néha a nyugati áltudományos folyóiratok gombaként tenyésző termékeiből veszi át sajtónk, máskor az ifjúságnak szánt szovjet ismeretterjesztő lapokból. Közismertek például Kazancev mérnök írásai; ő röpítette fel azt az „elméletet", hogy a tunguz meteor egy idegen űrhajó lehetett. Ezt az elgondolást egyébként egy évtizede meglehetősen éles nyilatkozatban vetette el a Szovjetunió Tudományos főtitkárhoz is, és valóban megragadó, hogy olasz, szovjet, egyiptomi, Csád köztársaságbeli és norvég férfiak vállalkoztak erre a kalandos útra.

A [illegible] közötti
bará
—
Mer
és
szer
ves
elj
let
pir
jel
m
ká
ár
C
A
ban
minden eszközzel megpróbálták, hogy
bizonyítsák ezeket a kapcsolatokat. Egyes
közép-amerikai vagy dél-amerikai nyelveket összehasonlítottak az ógörög, a baszk, az etruszk, a babiloni, a kínai nyelvvel, vagy a kaukázusi maradványnyelvekkel. (Így például annak is híre járt, hogy egy Mexikóban akkreditált japán diplomata ójapán nyelven beszélge-

TÁRSADALMI SZEMLE
Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Zs. Kovács Diána

Szabad május 1.
(repr.)

A pécsi jubileumi pályázat anyagából,
Jelenkor XII. évf. 3. a. 1969. márc., mű-
mellékelet, 4.

Zs. Kovács Diana textiltervező

A pécsi mův. gimn. ban tanít.

Szerepel a déldunántuli.

Kép. művészek III. kiállításán Pécsen II.

Rohváry Ferenc: A déldunántuli

kép. mův. kiáll.

Jelenkor 1968 VI. 545 old.

Kovács Diána
szőnyegszövő

M.D.K.

A kiváló szőnyegszövő férje
Bizse János festő

Koczogh Ákos: Bizse János falképei
Művészet, 1963. felszár – 47 lap

Zs. Kovács Diana

Szerepelt a dél-dunántúli képzőművészek tárlatán.

Dunántúli Napló 1967. júl. 23

Zs. Kovács Diána, iparművész

*

A KÉPZŐMŰVÉSZETI VILÁGHÉT alkalmából szeptember 18-án nyílik meg Mohácson *Zs. Kovács Diána* textilkiállítása. *Altorjai István* képeit Komlón mutatják be. Nyíregyházán kilenc *pécsi festő* műveiből rendeznek kiállítást.

*

– A Jelenkor krónikája 959-960

XVIII
10

JELENKOR, Pécs, 1975. október

Zs. Kovács Diána, iparmúvén

L.: Erdős János

— : A Jelenkor krónikája 1152.

JELENKOR, Pécs, 1975. december XVIII/12.

Zs. Kovács Dianna

Mohácson Zs. Kovács Dianna textil-
művész, Komlón Altorjai István festőművész,
Szigetváron Zágon Gyula fafaragómüvész, Pécsett
Somogyi Soma László tárlata látható.

Magyar Hirlap 1975/254/9

B. Kovács Diana
textiltervező

Komlón rendezte kiállítását a művésznő.

-----:Kiállitási naptár.
Müvészet,1975.október 45.oldal

Zs. Kovács Dianna textilművész

Megnyílt a Műcsarnokban a III. nemzetközi kisplasztikai biennálé, a képzőművészeti világhét nyitányaként. — Mohácson Zs. Kovács Dianna textilművész, Komlón Altorjai István festőművész tárlata látható.

Magyar Hírlap, 1975. szept. 21.

Zs. Kovács Diana

Szerepel a szabadkai nemzet-
közi kiállításon

Dunántúli Napló 1971 III. 6

Zs. Kovács Diana, textilművész

A pécsi Művészeti Gimnázium szövő nakontályának vezetője. 11 művel szerepel.
A sokácok bütykös technikájának felületkezelését adja vissza az Este c. szumák szőnyegében. Baranyai szőtteszmintákat tesz át a Baranya I, II, III. szőttesek szinharmóniáiba. Sokác szinharmóniák: a fekete-fehér gyapjúszőttes faliképben. Csanádi szőttesek világa is megjelenik gyapjúszőtteseiben.
P. Bőestyánszky Ilona: Dél-Dunántúli ~~[illegible]~~ textilművészek kiállítása Szabadkán 438-439

JELENKOR, Pécs, 1971. május XIV/57

Zs. Kovács Diana, textiltervező

Szőnyeg: Repa

Zs. Kovács Diana: Szőnyeg Műmelléklet: 3.

JELENKOR, Pécs, 1971. május XIV/5.

Ifj. Kovács Diána

„Szabad Május 1."

(riport)

Jelenkor, 1969. márc.

Zs. Kovács Diatna, [ ]

Pécsi művész. Szabadkán nerepel a kobrok és gobelinek c. kiállításon.

— : A Jelenkor krónikája 383. v.

JELENKOR, Pécs, 1971. április XIV/4

Zs. Kovács Diana, [ ]

könyegtevv: Repr

Zs. Kovács Diana: könyege Borító: 4. ..
[Külső –]

JELENKOR, Pécs, 1971. május XIV/5.

Kondas Diana-

1974. május 15-én a zalaegerszegi városi képtárban kiállításra nyílt.

Népszava, 1974. május 16. 102 cf. 112 sz. 6 p.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MÁJ 16

Népszava

Kovács Diana textilművész

— A népi textilművészet folytatója és továbbfejlesztője, Kovács Diana textilművész ötven alkotását mutatja be a zalaegerszegi közönségnek a városi képtárban szerdán megnyílt kiállításán.

Zs. Korán Diána, szőnyegszövő művész

Kiállítása nyílt meg Pécsett.

—: Hír

8.

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 14.

Zs. Kovács Diana

keramikusművész

Zs. Kovács Diana gyöngyösi születésű, de 1947-től Pécsett él és dolgozik.

B.Pilaszamorich Irén: Pécs - Baranya iparművészei.
Művészet, 1973.szeptember - 28.oldal

Zs. Kovács Diana
textilfestő

Zs. Kovács Diana 1959 ósa
a pécsi Művészeti Szakközép-
iskola szőrőszakosztályának
vezetője.

B. Pilaszamorich Irén: Pécs - Baranya ipamüvészei.
Müvészet, 1973. szeptember - 28. oldal

Zs. Kovács Diana
textilszerző

1964-től a Magyar Képzőmű-
vészek Szövetsége Dél-Dunantúli
Szervezetének szerző tiszkára,
művész, tanár, közelete ember.

B. Pilaszamorich Irén: Pécs - Baranya ipamüvészei.
Müvészet, 1973. szeptember - 28. oldal

Zs. Kovács Diana

Textilszerző

A művésznő az iskolai feladatok mellett szőt és pedig olymódon, hogy a mesterség ősi erényeit folytatja.

B. Pilaszamorich Irén: Pécs - Baranya ipamüvészei.

Müvészet, 1973. szeptember - 28. oldal

Zs. Kovács Diana

textiltervező

Szőnyegeinek textúrája egyre választé-
kosabb, a kevert technikák gazdagab-
bá teszik a felületet

B. Pilaszamorich Irén: Fécs - Baranya ipamüvészei.
Müvészet, 1973. szeptember - 28. oldal

Zs. Kovács Diana
textiltervező

Zs. Kovács Diana szemléletét alapvetően népi ihletésű. A baranyai népművészet formakincsét tette magáévá.

B. Pilaszamorich Irén: Pécs - Baranya ipamüvészei.
Müvészet, 1973. szeptember - 28. oldal

Zs. Kovács Diana
textiltervező

"Paiva" (szőnyeg)
" (szőnyeg)

B.Pilaszamorich Irén: Pécs- Baranya iparművészei.
Művészet, 1973.szeptember - 28.oldal

Zs. Kovács Diana textiltervező

neve említve

Művészettörténeti Értesitő 1972

309. old.

Zs. Kovács Diana, [ ]

Jalinőmegeinek kiállítása nyílik meg ápr. 13-án Pécsett.

— : Hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, B ~ 1973. ápr. 7.

Zs. Kovács Diana, [ ]

falinyomatairól bemutató nyílik
meg Pécsett á'pr. 13-án.

—:o falinyomatok 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. ápr. 13.

ZS. KOVÁCS Diana textiltervező

Kiállitása: Komló. 1985. szept. 17-30.

Jelenkor, 1985. 10.sz. Krónika rovat

Zs. Kovács Diána, textilművész

Kiállít Szabadkán.

– : A Jelenkor krónikája 1055–1056.

XVI

JELENKOR, Pécs, 1973. nov. 11.

Zs. Kovács Diána, textilművész

Kiállítása nyílt meg Pécsett.

Két fali szőnyege:

Repr.

A Jelenkor Krónikája 575-576.

XVI
6.

JELENKOR, Pécs, 1973. június

ZS. KOVÁCS DIANA

BIZSE JÁNOSNÉ

FALISZŐNYEGEINEK BEMUTATÓJÁRA

PÉCSETT, A TECHNIKA HÁZÁBA (JANUS PANNÓNIUS U. 11.)

A KIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSÁN: 1973. ÁPRILIS 13-ÁN DU. FÉL 6 ÓRAKOR
KÖZREMŰKÖDIK:

BIZSE ÁGNES FUVOLA

BALÁZS ISTVÁN ZONGORA

~~Szemely 6h. kor - 9h 56'~~
~~Uklet - Sokoraljczyhely.~~

122-586 -

F. k.: Vizy Ottó 1000 73.2 494 Szekszárdi Ny.

Zs. Kovács Diána, [ ]

Részvett a felszabadulási pályázaton.
(1970.)

—: A népi képzőművészet kistükre (12)
93-96.

JELENKOR, Pécs, 1972. január XV/1.

98

Zs. Kovács Diana, [ ]

+ pécsi Janus-pályázat anyagából:

Repr.

—: Janus Pannonius emlékére Műmelléklet: 8. o.

JELENKOR, Pécs, 1972. április XV/4.

Ifj. Kovács Dianna

Pécsi képzőművészek tárlata nyílik meg ma Szabadkán, melyen szerepelnek művei.

Magyar Szó, 1943. szept. 30.

Zs. Kovács Diána festő

a pécsi művészek először állítanak ki Ujvidéken. A tárlaton szerepelnek művei. „Ormánság" – „Ünnep" c. falúszőnyeg. (említve)

Ácsy József: Pécsi képzőművészek kiállítása Ujvidéken.

Dunántúli Napló, 1974. jan. 30.

Kovács Diana

Kovács Diana faliszőhnyeg kiállitása,Bp, - Ism: Major Máté. Ipari Művészet,1968.4.sz.38-39.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

169.l.

Kovács Diána

textiltervező

Elemte szövött képet tervezett a művésznő, ma már szőnyegbeveket készít.

f.a.: Szinek, formalak tanára

Nők lapja, 1969 nov - 48 szam

Zs. Kovács Diana, iparművész

Bizse János felesége. A Zs. a nevében Zsolnai-t jelent. Művészettörténésznek készült, Domanovszky Endre hatására lett iparművész, Jalinszőnyeg szövő. Martyn Ferenc biztatására azonban az írást sem hagyta abba.

Tüskés Tibor: Képzőművészek műhelyében 827-838.

XVII
9.

JELENKOR, Pécs, 1974. november

Zs. Kovács Diana, iparművész

a.) könyvek
b.) könyvek és rézlete } Repr.

Zs. Kovács Diana: könyvek
könyvek és rézletei
Illusztrációk: 3-4

JELENKOR, Pécs, 1974. szeptember XVII/9.

Zs. Kovács Diana, iparművén

Nagykanizsán állították ki
Jalinőnyegeit. (febr. 15.)

~ = A Jelenkor krónikája

383-384.

XVII
4.

JELENKOR, Pécs, 1974. április

Kovács Diána

Textilterverő

Munkái a hőztulajdonban vannak. 2 éve az Építőművészek Szövetségében volt önálló tárlata.

f.a.: Szinek, formalak tanára

Nők lapja, 1969. nov - 48 szám

Kovács Diána

Textiltervező

A képzőművészeti Főiskolán
Domanovszky mester növen-
déke volt Kovács Diána.

f.a.: Szinek, formalak tanára

Nők lapja, 1969. nov - 48 szám

Zs. Kovács Diana

Faliszőnyeg, gobelin - repr.

Dél-Dunántúli Képzőművészeti Kiállítása, 1970 – 71.

Zs. Kovács Diana

a Jelenkor Janus Pannonius ünnepi számát pályaművének reprodukciója díszíti.

Dunántúli Napló, 1972. márc. 26.

Zs. Kovács Diana

Faliszőnyeg I. gobelin, gyapjú 90×30
—— " —— II. —— " —— 87×30
—— " —— III. —— " —— 91×30

Dél-Amerikai Képzőművészet
Riállítása, 1970-71.

Dr. Kovács Diána

Részt vett 1940-ben felszabadulásunk 25 évfordulójára rendezett pályázaton.

Jelenkor, Pécs, 1942. (?) 1.

ZS. KOVÁCS Diana
Jelenkor 1974. 9.

TÜSKÉS TIBOR

KÉPZŐMŰVÉSZEK MŰHELYÉBEN

BESZÉLGETÉS BIZSE JÁNOSSAL ÉS ZS. KOVÁCS DIANÁVAL

Amióta az újkori magyar művészet történetéről beszélünk, az utóbbi hetven-nyolcvan évben, a művészeti élet szívesen „szerveződik" műhelyek, iskolák, művésztelepek köré. A nagybányaiak voltak az elsők. „Ezzel új fejezet kezdődik a magyar művészet történetében — írja Fülep Lajos. — Amire addig példa alig volt nálunk: egymástól egészen különböző egyéniségek fognak össze, hogy közös feladat megoldásán fáradozzanak, s évek hosszú során küzdjenek ugyanazon célért, ha nem is mind egyforma kitartással, s a cél egyforma megértésével, mégis mindnyájan hozzájárulva valamivel a probléma kibontásához, kiegészítői a sokféleségében is homogén szellemű mozgalomnak."

Évtizedek óta Dél-Dunántúl művészei — festők, szobrászok, építészek, szőnyegszövők, keramikusok, grafikusok — rangos művekkel vannak jelen a magyar művészeti életben. A művészeti értékek vizsgálatában, mérlegelésében Fülep Lajos igénye ma is példamutató: „a lokális jelentőségen túl emelkedve van-e a magyarnak (a mi esetünkben: a helyinek, a vidékinek, a dél-dunántúlinak) valami sajátos küldetése az európai művészet közösségében, a világművészetben?"

Ezt keresem az alábbiakban én is. Az egyéni különbségek mellett vannak-e közös feladatai, eszméi, céljai Dél-Dunántúl művészeinek? Van-e valami jellegzetessége az itt születő műveknek? A helyi jelentőségen túl hogyan állnak meg „a művészet nagy egyetemén és teljességén belül", s mit mondanak korunknak és nemzetünknek? Tájékozódni és tájékoztatni szeretnék. Dél-Dunántúl művészetének sokfelé ágazó erővonalait keresem, a maiban a maradandót, a helyiben a másokhoz is szólót. Kérdéseket szeretnék föltenni és választ kapni a korszerűségről, a művészet általános és egyéni problémáiról, a tehetség természetéről, a közízlésről és időbeli változásairól, a művészet és a kritika viszonyáról.

Beszélgetni szeretnék az alkotókkal — festőkkel, szobrászokkal, építészekkel, szőnyegszövőkkel, keramikusokkal, grafikusokkal —, kérdésekkel faggatva őket: Hogyan indultak? Mit jelent ma Dél-Dunántúlon élni, dolgozni? Hogyan épül művük, pályájuk? Milyen gyökerek kötik őket korukhoz és társadalmukhoz? Látogatóba, műtermekbe, a képzőművészeti élet műhelyeibe hívom az olvasót. Előítéletek nélkül, egyszerű nézőként keresem meg az alkotókat, a megértés és a megértetés szándékával.

Szeretném, ha a kérdések és a válaszok nyomán kirajzolódna a kép Dél-Dunántúl mai művészeti életéről, problémáiról, a művészek emberi és alkotói egyéniségéről, munkásságáról. Szeretném megosztani az olvasóval az élmény melegét, amit a művekkel és az alkotókkal történt találkozás adott.

* * *

Nyár van, rekkenő július, kora délután. Az izzadtság csorog a házfalakról. Az aszfalt folyik az utcán. A fényes szurokban nyomot hagy a pneumatik. Négy órára beszéltük meg a találkozót.

Eredetileg azt gondoltam, majd egyik este kiülünk a sétatéri Kioszk asztalai mellé, az árnyas gesztenyefák alá, hűs söröket kortyolgatunk, beszélgetünk, és lassan elkészül az interjú. De nem. Bizséék, úgy látszik, komolyan veszik a beszélgetést. Itt valóban szabályos műteremlátogatásra kell készülnöm.

Zavaromban korábban érkezem, s hogy elüssem az időt, a Barbakán körüli építkezést nézegetem. Műemlékvédelem címén újkori várépítés . . . Valamikor itt húzódtak a pécsi vár falai, itt volt a várkapu, a felvonóhíd. Most frissen fejtett köveket vernek szét a súlyos kalapácsok. A törmelékből készül a helyreállított várfal.

Bartók Béla utca 18. — mondogatom magamban. Állok a 18-as számú ház előtt, de ismeretlennek tűnik az épület. Valaki kijön a kapun. — Bizse Jánosékat keresem. — S bizonytalanul hozzáteszem: — Bartók Béla utca 18. — Itt nem laknak — hangzik a válasz. — Ez a Landler Jenő utca.

Átnézek az utca túloldalára, s akkor ismerem meg a házat, ahol Bizséék laknak. Két utcára néz a telek. Két utcáról van a házba bejárás. A deszkakapus főbejárat a Bartók Béla (volt Árpád) utcáról nyílik. A vasajtós hátsó bejárat a Landler Jenő (volt Klimo) utcáról. Innét viszont a ház a 21-es számot viseli. A kapu mellett a falon piros postaláda: Bizsééknek saját postahivataluk van.

Csaknem húsz éve már, hogy először jártam itt. Akkor Bizse bácsit, a lakatost kerestem. József utcai társbérletünk egyetlen ékessége egy Zeiss Ikon zár volt. A forsriftos zárhoz még egy kulcsot kellett csináltatni. Az egész városban nem akadt lakatos, aki vállalta. — Próbáld meg a Bizse bácsinál. Ha ő nem tudja a kulcsról a másolatot megcsinálni, nincs több lehetőség . . . — mondta valaki. És Bizse bácsi megcsinálta a másolatot.

Most újból itt állok a Bartók Béla utcai ház udvarán. Bizse bácsi, a nagyszerű lakatos és fémműves, különlegesen szép, kovácsolt vasmunkák készítője azóta — ahogy Pécsett mondják — kiköltözött a Surányiba, s a hajdani vaspros műhelyeket birtokba vették az ifjabb, sőt a még ifjabb Bizse-família tagjai.

Az udvaron gyümölcstől terhes barackfák, pirosra föstött kertipadok, esővájta kövek, árnyékos bokrok, intim búvóhelyek. Odébb hófehér autó.

— Szép helyen laksz — mondom, amikor belépek a házba.

— Ezt is lebontják egyszer . . . — mondja Bizse János. — Itt húzódott a régi várárok. Nézték már a műemlékesek.

— Azok inkább építenek. Műkövekből műfalakat.

— Nézd, száz év múlva olyan mindegy lesz már. Senki se tudja megmondani, melyik fal volt az eredeti, melyik az újjáépített.

Amikor beléptem az udvarra, Bizse János az üvegezett verandán éppen olvasgatott. A színes magazint leteszi a kezéből, és ruganyos léptekkel elém jön. Látom, hogy várt. Ebben a tikkasztó délutánban is olyan friss és eleven mozgású, mintha két szett között tartott volna rövid pihenőt a teniszpályán. Szép magas, kisportolt ember, gondolom magamban.

— Akár indulhatunk is — mondja, és az udvaron álló autóra mutat. — Mama, legyen szíves, majd csukja be a kaput . . .

Beülünk a hófehér Zsiguliba, és elporzunk.

Próbálom közös ügyünkre fordítani a szót:

— Tudod, János, ez csak afféle beszélgetés lesz. Nem tanulmány. Semmi fennkölt esztétika vagy műelemzés. Én kérdezgetek, és te, ha akarsz, válaszolsz, ha nem, nem.

— Na persze. Indiszkrét kérdések nincsenek, csak indiszkrét válaszok... De azért előbb nézz körül a műtermemben. Tudod, a hangulat, a környezet. Egy kis atmoszféra.

Csüggedten tapogatom zsebemben a jegyzetfüzetet. Itt képek következnek, képek állványra föl, állványról le, hümmögések, szép, szép, ez még szebb, tudod, ez a részlet, aztán újra képek, na most hunyorits, nagyszerű, kiváló... Meddig bírom jelzőkkel?

Egy Kolozsvár utcai négyemeletes ház tetejére mászunk. A földszinten a festőnek külön levélszekrénye van. Megnézi. Üres. Kémények, tévé-antennák, egy szárítóhelyiség és egy szükséglakás szomszédságában van Bizse János műterme. A padlót műanyag borítja. A műterem két falán opál üveggel fedett ablakok húzódnak.

— Tudod, a szórt fény miatt van. A festéshez kell — mondja.

Kinyitom az egyik ablakot, és kinézek. Északra a Makár domb lágy hullámai, a Mecsek oldalára kapaszkodó házak szürke betonkockái, a hegybe nyíló zöld völgyek.

— Szép innét a város... — mondom.

— Én meg, nézd, színes szalagokat rakok az ablak elé, hogy ha kinyitom és szellőztetek, ne bámuljak ki az utcára. Az embert az apró dolgok is könnyen elvonják a munkától...

Amíg elkészül a fekete, Bizse János képeket szed le egy tömött polcról.

— Nézd ezt a képet — mondja egy élénk, csupa-lángolás, kék olajfestményre. — Szabálytalan kupolák, ez lesz a címe. Moszkvai emlék...

Melléje állít egy kisméretű tájképet.

— Nézd, ez meg milyen egyszerű. Mecseki táj. Több mint húsz éve festettem... Most elveszem a kupolákat, és a tájkép mellé teszem ezt a két, ugyancsak régi vásznamat. Ugye, most egyszerre kiszínesedik a régi tájkép? Mert nem mindegy a képnek, hogy mi van mellette. A szomszédság sokat számít... Persze van itt még régebbi dolgom. — Két csendéletet húz ki az élére állított képek közül. Vázák, almák egy asztalon Cézanne-os elrendezésben. — Ezeket a negyvenes évek végén festettem... Vagy itt van ez a vászon. Tanulmányfej. Az egyik legkorábbi munkám. 1945-ben szerepelt először kiállításon. — Olajbarna férfiportré Mednyánszky modorában.

— Vallom, a festőnek végig kell járni a maga útját. Nem lehet kihagyni szakaszokat. Aki a végén kezdi, nem jut sehová. Azt hiszem, Brassai könyvében olvastam. Egyszer egy tizennégy éves gyerek elvitte a dolgait Picassóhoz, hogy mondjon véleményt a mester. Másnap Brassai megkérdezte Picassót: Milyenek voltak a képek? Picasso azt mondta: Ez a fiatalság zsenije. Egészen más a zseni fiatalsága. Először meg kell tanulnia majd a mesterséget. Anélkül nem lehet semmire se vinni.

— Hogyan történt a te indulásod?

Bizse egy régi, a mai ívpapírnál nagyobb alakú levelet tesz elém. Címzése: Bizse János úrnak, Pécs. „A Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társaságának nevében igazoljuk nagybecsű részvételét a Társaság által 1934. évi május hó 24—27. között rendezett Tehetségkutató Kiállításon, és örömmel állapítjuk meg, hogy értékes munkássága nagymértékben hozzájárult a Kiállí-

tás művészi színvonalának emeléséhez." Alatta keltezés, pecsét és aláírások. „Gosztonyi Gyula titkár. Török Lajos elnök."

— Egy tizennégy éves gyerek, egy negyedik gimnazista kapta ezt az írást... Pécsett születtem, itt jártam gimnáziumba, 1939-ben érettségiztem. Bezzegh Zoltán volt a tanárom. Két évig tanított rajzot nálunk. Akkor még fiatal tanár volt. Ő lelkesített, biztatott.

— Mondj valamit édesapádról!

— Nagyon sokat voltam a műhelyében. Minden nyáron a keze alatt dolgoztam. Tudom, mi a munka. A régi, lábbal hajtott fúrógép alaposan megizzasztott. Amíg a többi srác a strandra járt, én vasat reszeltem, fűrészeltem, kalapáltam. Hej, de sokat dolgoztam abban a műhelyben... — Egy pillanatra behunyja emlékeket látó, zölden csillogó szemét. — A munka szeretetét, az anyag ismeretét tanultam meg tőle. A legtöbbet...

— Érettségi után?

— Budapest következett, a képzőművészeti főiskola. Aba Novák Vilmos, Szőnyi István és Kontuly Béla voltak a tanáraim. 1945-től újra itthon vagyok. 1946-tól különféle iskolákban tanítottam. A képeim rendszeresen szerepeltek akkor már kiállításokon. Közvetlenül a felszabadulás után igen élénk művészeti élet zajlott a városban. Van egypár régi cikk-kivágásom abból az időből. „Vasárnap nyílik meg a pécsi Képzőművészek Szabad Szakszervezetének rendezésében Bizse János, Gádor Emil és Kelle Sándor kiállítása a Baranya vármegyei Múzeumban." „Ortutay Gyula közoktatási miniszter megvásárolta Bizse János egyik olaj csendéletét." „Bizse János vad, fiatal temperamentummal veti oda a színeket." Ilyeneket írtak az újságok.

— Mit jelentett az induló festőnek a társak közelsége? És a Párizsból hazatért Martyn Ferenc jelenléte?

— 1945-ben ismertem meg Ferencet. — Bizse János egy pilanatra elhallgat. Látom, mielőtt kimondaná, megrágja magában a szavakat. — Sokat tanultam tőle, az biztos. Mint embertől, mint mestertől, mint a szellem kitűnő művelőjétől. Művészi etikája, festői gondolkásmódja fogott meg.

— Véleményed szerint Nagybánya, Szolnok, Gödöllő, Kecskemét, Szentendre, Hódmezővásárhely mellett volt-e, van-e valamiféle pécsi iskola?

— Azt mondják, hogy nincs... — A festő beszívja alsó ajkát. Két jellegzetes ránc jelenik meg az arcán. — De amikor a mi csoportunk, a pécsi és baranyai képzőművészek bemutatkoztak 1969-ben a Galériában, a kívülállók észrevettek valamit. Egy jegyet, egy jellemző vonást, ami erre a társaságra illik. Mi, akik benne élünk, talán nem vesszük észre, nem is figyelünk rá. De aki odajött a kiállításra, az meglátta, hogy ez a társaság frisebb, elevenebb, mozgékonyabb, mint... Nem folytatom. Megfogadtuk, hogy esztétikáról, komoly dolgokról, elméletekről nem beszélünk.

— Martyn Ferenccel egyszer közös képet is festettetek.

Bizse elneveti magát.

— Hát persze... Te ilyesmire is emlékszel? Akkor az divat volt... Humorral kezdtük, de komolyan folytattuk. Röstellkedni valóm nincs miatta. Én akkor a gépipariban tanítottam. Gépekkel, mesterségekkel foglalkoztam. Világéletemben szerettem a szerszámokat. Én csináltam a képhez a rajzokat a gépekről, a szerszámokról. Ferenc a figurákkal foglalkozott. Aztán kölcsönösen beleavatkoztunk egymás munkájába. Én voltam a segéd, Ferenc a mester. Végül is elkészült a kép. Tanműhelyben lett a címe. Ha kicsit játékosan, ha ki-

csit kényszeredetten haladt is a munka, a nagy reneszánsz műhelyek levegőjéből, a közös alkotás örömében éreztem meg akkor valamit.

— Mondj még valamit, amire szívesen emlékszel a korábbi évekből?

— Kerestük egymást... Elmentünk egymás műtermébe... Beszéltünk a képekről... Jól vannak-e a szélek megoldva? Letakartuk a képet, csak az egyik sarkát hagytuk szabadon, aztán megkérdeztük egymástól: Te ezt hogyan folytatnád? Szakmai beszélgetések voltak ezek.

— Ma?

— Ma ez nincs meg. Talán nagyobb az emberek elfoglaltsága. Mondd, mikor ültünk le mi utoljára beszélgetni? Ferenccel is elég régen találkoztam. Talán szemérmesebbek lettünk. Meg érzékenyebbek. Somlyó Györgynek van egy verse... Nem. Szabó Lőrinc írta... Valaki a költő véleményét kéri, és ő őszintén elmondja. Mi lesz a következménye? Hát te is az ellenségeimhez tartozol? — mondja a másik ember. Mert nem bírja elviselni az igazságot. A költő azzal fejezi be a verset: És akkor elkezdtem hazudni és mellébeszélni...

— Úgy tudom, már nem tanítasz.

— 1972 óta a Művészeti Alap a munkáltatóm. Céltudatosan készültem erre az állapotra. Már a művészeti gimnáziumban fél óraszámban, fél fizetéssel dolgoztam.

— Ért valamikor sérelem, méltatlan bántás?

— Én mindig dolgoztam. Én mindig megtaláltam a lehetőséget a munkára.

— Emlékszel az 1959-es pécsi tavaszi tárlatra? Volt ott valami vita... Meg egy magnetofonszalagot is emlegettek sokáig...

— Tánc-szvit című képemmel szerepeltem a kiállításon. Ezen a tárlaton még elég nagy ellenkezést váltottak ki az elvontabb festmények. Az volt az érdekes, hogy az én képemet elvontsága ellenére mindenki megszerette. A konzervatívok meg a modernek is. Azt mondták, érzik benne a tánc ritmusát, a lendületet, a mozgást. Nem tudom, mennyit ér az a kép, de akkor ott, azon a kiállításon volt egy helyzeti értéke. Talán segített kaput nyitni az elvontabb festészet számára... Kosztolányi jut eszembe. A versről mondja, de alighanem a képre is érvényes. Nem kell agyonmagyarázni a műveket. Vagy tetszik, vagy nem. Goethe se magyarázta a verseit. Én is megtanultam: Mindig két képet kell az állványra tenni. És a nézőtől ezt kérdezem: Melyik tetszik? Az egyik biztos mindig jobban tetszik, mint a másik. És az emberek ettől megnyugszanak.

— Hogyan telik el egy napod?

— Nagyon szigorú programom van. Az a jó napom, amikor háromnegyed hat és hat óra között kelek. Beülök a kocsiba, és fölmegyek a Mecsekre, a Mandulásig. Híve vagyok a kocogó mozgalomnak. Ha nem sürget a munka, akkor végigfutom a nagypályát, ha nincs elég időm, akkor a kicsit. Dicu is el szokott kísérni. Nagyon jónak tartom, hogy megcsinálták azt a pályát. A futás mellett jók a kis állomások is. A torna az összes izmot megmozgatja... Aztán gyerünk vissza a városba. Mosdás, borotválkozás, közben rádió, reggeli, újság. Nyolc óra körül elindulok hazulról, és délig itt vagyok, dolgozom. Először megnézem, tegnap mit csináltam. Másnap mindig tisztábban lát az ember. Akkor vagy a tegnapi képet folytatom, vagy egy régebbit veszek elő. Az én módszerem az, hogy egyszerre nyolc-tíz festményt elkezdek. Mindig a legszerényebbel foglalkozom. Ha az ütem jó, akkor a sorban a legszerényebb előrelép,

és jön a következő. Ezt így vég nélkül lehet csinálni... Egy órakor hazamegyek. Ebéd után vagy visszajövök ide, vagy elmegyek a grafikai műhelybe, vagy otthon maradok. Most például a házi műhelyben intarziát csinálok. Majd ezeket is megnézed...

— Pihenés, alvás, egy kis ebéd utáni szieszta? — kérdezem, s megint a négy órára megbeszélt találkozásra gondolok.

— Nem jó. Nem szeretem. Inkább korábban fekszem. Nem szoktam sokáig fönnmaradni. Kilenc-tíz órakor már alszom. Jól alszom! Ha korán kelek, akkor az egész napnak üteme van.

— Könyvek?

— Az igen. A verseket szeretem.

— Például?

— Saint-John Perse verseit. Amit írtál róla, amikor Nobel-díjat kapott, kivágtam, és sokáig megőriztem. A Száműzetés, a Tenger... Az valami csodálatos... Annyi képi ötletet tud adni... A magyarok közül Ady a kedvencem. Meg Kosztolányi. Ha egy írónak valamelyik könyvét megszeretem, akkor a többit is meg akarom ismerni. A maiak közül így jártam Somlyó Györgygyel...

Most nézem meg jobban a szoba berendezését. A fal melletti polcon, ahol a bekeretezett képek némi helyet hagytak, könyvek. Edith Piaf: Nem bánok semit sem! Paul Cézanne levelei. S hat-nyolc Somlyó-kötet... Apró asztal mellett két összecsukható szék. Az egyik fémvázas, a másik apró lécekből összerakott. Már amikor Bizse János hellyel kínált, nehezen választottam. Elég kényelmetlennek látszott mind a két szék. Sehol egy heverő, egy vonzó fotel. (Ismerek költőt, aki verset írni is csak fekve tud...) A kényelem egyetlen jele a villanyrezsó és az ablak alatt a gázkonvektor.

— Nem rideg kissé ez a műterem?

— Csak itt tudok dolgozni. Persze, mielőtt jöttél, rendet raktam.

— Hogyan dolgozol?

— Járok, leülök, járok, leülök, így készül a kép. Előbb a vászon előtt tevékenykedem, aztán eljövök tőle, s mint kritikus szemlélem. Közelről is szólni kell a képnek, de összhatásának is meg kell lenni. Ez a fatalpú gyógypapucsom — mutat a földre —, ennyi kényelmet engedek meg magamnak.

A műteremben megsűrűsödnek az árnyékok.

— Na, menjünk tovább — mondja a festő.

Újra a lépcsőház, az utca, az autó. Nagy ívben a Szent István térre hajtunk. Pátzay szép szobra, a Nővérek mögött tesszük le a kocsit.

— Ezt is nézd meg — mutat Bizse a Nevelők Háza felé. — Ha eddig nem volt pécsi iskola, itt majd lesz. Tavaly nyitottuk meg a grafikai műhelyt. A Művészeti Alap és a tanácsok a fenntartói. Tíz alapító taggal indultunk. Vendégművészeket is fogadunk. Külföldieket is. Én vagyok a műhely vezetője...

„Egyemeletes, klasszicizáló későbarokk lakóház" — írják a műemléki könyvek. Az egyik legszebb régi pécsi épület. „Földszintjén kosárívben záródó, lizénákkal keretezett kapu nyílik. Fölötte csigás konzolokon, később átalakított vasrácsos erkély helyezkedik el..." Mi egy kétszárnyú, az udvarról nyíló vasajtón a pincébe ereszkedünk. A falban rozsdás vaskampók. Valamikor jóféle cirfandlival, gyükési, aranyhegyi borokkal telt hordókat gurgattak errefelé. A kimeszelt, betonozott padlójú pincében most gépek állnak. Kőcsiszoló, kézisajtoló.

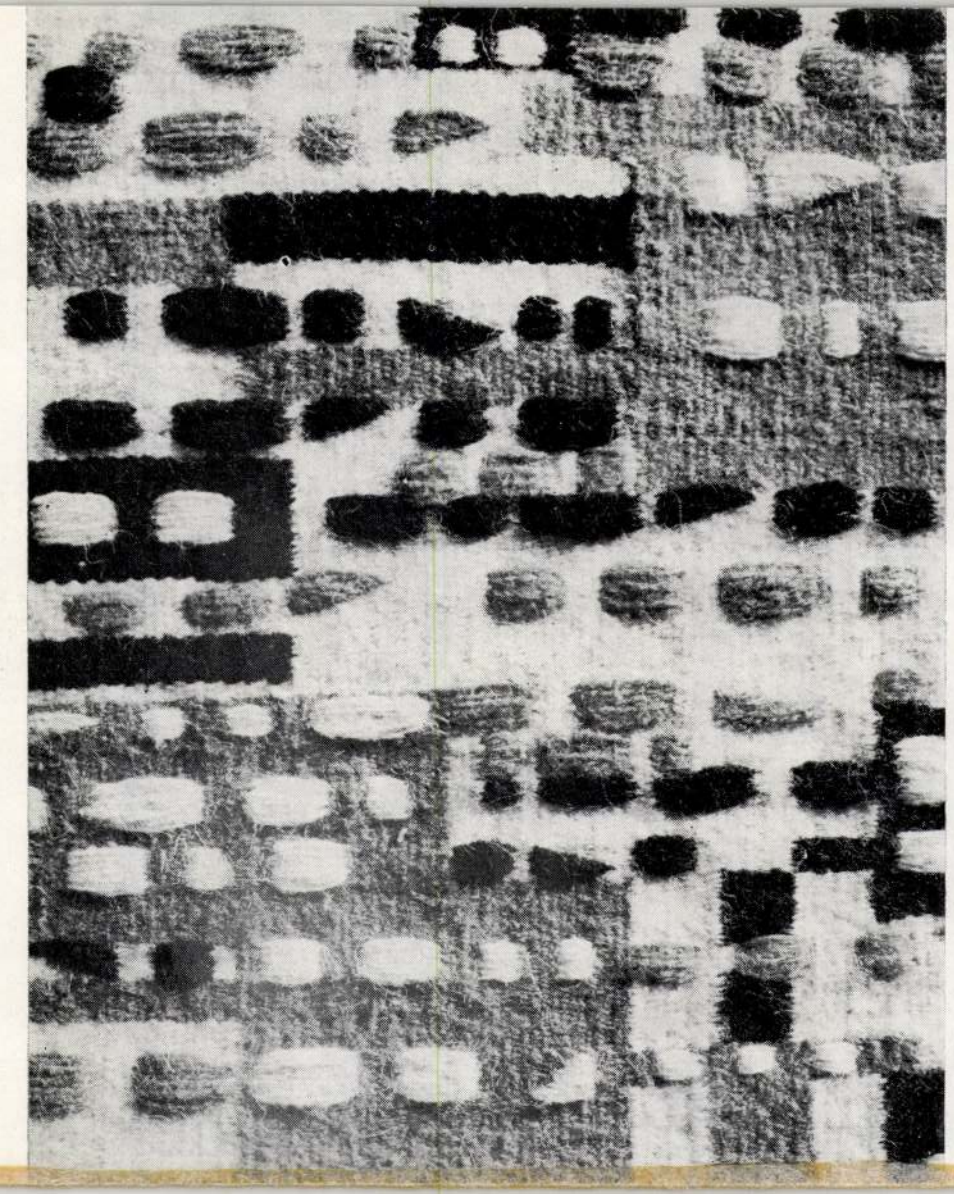

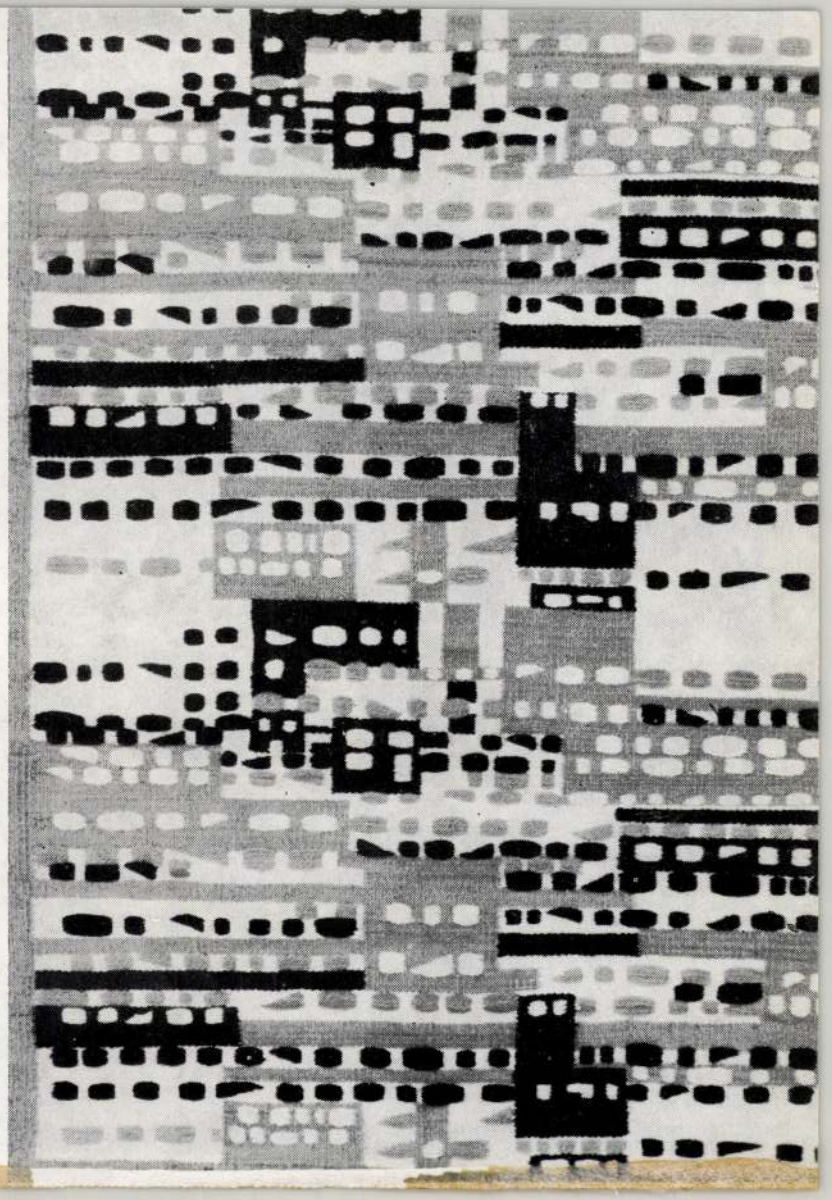

— Litográfiát és rézkarcot tudunk itt csinálni. Most készül egy album a harminc éves évfordulóra. Soltra, Bérces Gábor, Erdős és én három-három lapot adunk bele a mai Pécsről. Száz példányban jelenik meg az album.

Bizse kész levonatokat tesz elém. Elmagyarázza, hogyan készül a litográfia, a rézkarc. Az asztalokon munkaeszközök, papírlapok, tervek. Ez a pince valóban nem műterem, hanem műhely.

— Szeretek ide bejönni... Ez a műhely közös munkából született. A köveket a litográfiához például a bonyhádi zománcgyár adta, a kézisajtolót a MÁV-nyomda... Itt azon melegében látjuk egymás dolgait. A sokszorosító grafika mozgékony műfaj... Néha Martyn is bejön. Itt nem lehet mellébeszélni...

A Bartók Béla utcai hűvös lakásban folytatjuk a beszélgetést.

— Mit iszol? Bort vagy pálinkát?

— Pálinkát...

Nevet. Látom, hogy az ő gusztusát is eltaláltam.

— Tudod, azért csináltam így ezt a délutánt, a sorrendet, hogy most én is ihassak. Ma már nem ülök többet kocsiba. Valamikor biciklivel jártunk Mecseknádasdra. Később motorkerékpárt vettem. Most autóm van.

— Vannak kedves tárgyaid?

— Nem ragaszkodom hozzájuk. Nincsenek kedves tárgyaim. Sok képemet eltüzeltem már. Van egy fiókom — kihúzza a mellettem álló kis asztal fiókját —, ide belerakok mindent. — A zsúfolt fiókban dugóhúzót, papírvágókést, ollót, csontra száradt vadgesztenyét, spárgát, zsilettpengét pillantok meg. — Ha keresek valamit, persze, sose találom meg. Akkor kizsürizem az egész fiókot. Szpitty, röpül minden. A műterembe is csak a szükséges dolgokat viszem be.

Bizsémé, Zs. Kovács Diana bejön a szobába, és az asztalhoz ül:

— Én se mehetek be... — nevet az asszony.

— Amikor megkaptam a Kolozsvár utcai műtermet, azt mondta Martyn: János, most légy határozott! Különben vége a munkának...

Tulajdonképpen most azt kellene megkérdeznem: Aztán határozott voltál-e? Helyette azt mondom:

— Utazás, külföld?

— Franciaország. Párizs! — mondják szinte egyszerre.

— A tisztánlátás, a mérlegelés miatt fontos — tűnődik Bizse. — Hol van a magam helye ebben a világban?... Kétszer voltunk Franciaországban. De nagyon érdekes volt a moszkvai—leningrádi utazás is. Főként építészeti szempontból. A méretek, az arányok, a gazdagság, ami ott van...

— Itália?

— Nem olyan tiszta, mint Franciaország. A trecento, a quattrocento persze kivétel. Meg Firenze...

Diana veszi át a szót:

— Franciaországnak sugárzása van... Először voltunk Párizsban. Ági lányunk is velünk volt... Új város. Gyerünk egy kis szabad mozgásra... Ha egy új városba érkezünk, először mindig külön-külön bolyongunk... Aztán este valahol találkozunk... De most elfelejtettük megbeszélni a helyet... Egész nap mind a hárman másfelé jártunk, este mégis véletlenül összefutottunk a kivilágított kőtárnál... Csodálatos volt... A szobrok mindig más-más irányból kapták a fényt. Sétálva mentünk. A Szamothrakei Niké. A terem legmélyén a Milói Vénusz... Aztán beértünk a mezopotámiai terembe. Most is megborzongok. Ott volt egy nagy teremben a Bikafejes oszlopfő. Ezeket a

szobrokat én évekig ötször-öt centis fotókon láttam és tanítottam. Oda írták a kép mellé az eredeti méretet, de ez most valami egészen más volt... Óriási volt... Párizsban először Mezopotámiába szerettem bele...

— Róma zavart — mondja Bizse János. — Zavartak a rétegei. Az ókor, a középkor, a reneszánsz, a barokk mind egymás mellett és egymás fölött. Bolyongunk, bolyongunk, de nem látunk ki az erdőből. Az olaszok se tudnak mit csinálni Rómával. Ott van például a Colosseum. Olyan, mint nálunk, Pécsett a pincerendszer.

— Mit jelent a természet, a táj számodra, János?

— Az élettel azonos. Az ősz: a sárguló fűszálak játéka. A nyár: a víz felszínének tükröződése.

— És a szerszámok, a gépi szerkezetek?

— Hozzájuk nőttünk. Ragaszkodunk hozzájuk. Tele van az életünk gépekkel. Ahogy fölébredsz: villanyborotva, gázrezsó, kávéfőző... Régebben sokat foglalkoztam velük. Ma egyre komplikáltabbak. Szakemberekre kell bízni őket... Az emberrel, a figurával kellene többet foglalkozni. Ez az én mostani programom. Vagy inkább csak elképzelésem. Mert ha tudnám előre, hogy milyen lesz a következő képem, nem foglalkoznám már vele. Lehet, hogy ez nem divatos válasz. De nem akarok divatos lenni. Az op art akkor tetszett, amikor a nők ruháján láttam, 65-ben, Párizsban. Mentek az utcán, és együtt mozgott, vibrált vele a testük... Minden eredményt föl kell használni. De nem lehet megállni a művészetben...

Bizséné indiánarcán is a régi utazások emléke játszik:

— Motoros korszakunkban sokat mászkáltunk az országban. Az utazás arra jó, hogy kialakul az emberben az összehasonlítás mércéje. Szép a tenger, de ott Györöknél a Balaton se kutya. Vagy amikor Pestről jövet autóval elhagyjuk Szekszárdot, és beérünk a Mecsekbe, az embert megfogja valami: Gyönyörű ez a Dél-Dunántúl. Vagy amikor először jöttünk meg Párizsból, és megláttuk Uránvárost: Ez a Tillai-féle együttes nem is olyan rossz...

Bizsének is eszébe jut egy emlék:

— Egyszer Hódmezővásárhelyen töltöttem pár hetet a művésztelepen. A helybeliek sehogy sem értették, miért megyek föl minden nap a töltésre. Azért mentem föl, hogy lássak valamit.

— Dunántúlnak derűje van — mondja Bizséné. — Gyöngyösön születtem. A Mátra és a Mecsek között talán valami geológiai rokonság is van. Szőlő és barack terem ott is, itt is. Ezért érzem magam otthon Pécsett.

— János, hiszel te abban, hogy a XXI. században az embernek még szüksége lesz festett képekre?

— Manapság sokat beszélnek a környezetesztétikáról, de azt hiszem, ebbe a kép is beletartozik. Szükség van a köztéri szobrokra, a murális feladatokra. De szerintem a kép intimitása is meg fog maradni. Az új gondolatok mindig a rajzban, a táblaképben fognak megjelenni. Aztán nőnek át más művészetekbe. Az építészetnek a környezetesztétikára van nagy hatása. De ez nem teszi fölöslegessé a festészetet. Delacroix mondja valahol: Az épület geometriáját a fecskefészkek, a fák rajza oldja fel... Nem biztos, hogy a geometrikus épülethez geometrikus díszítés szükséges...

Kimegyünk az udvarra. A dél felé néző lakásra derékszögben Bizse bácsi, a Papa hajdani műhelyei húzódnak. Azóta, hogy nem pattognak itt a tüzes szikrák, nem hajlítanak vasat, nem reszelnek kulcsot, a szobákat kőlapokkal fölpadlózták, kimeszelték. Itt van a középső lány, Ágnes „zeneszobája". (Csak az ablakon pillantok be.) Itt van Bizséné, Zs. Kovács Diana szövőműhelye. (Ezt

majd holnap nézzük meg.) És itt van Bizse János házi műterme, ahol jelenleg faintarziái készülnek.

— Ezt se hagyjuk ki — mondja János.

— Nem mondták még rád, hogy túlságosan sokoldalú vagy?

— Nézzük csak! Csináltam már mozaikot, rézkarcot, litográfiát, freskót, sgraffitót, olajképet, hajlítottam vasat, domborítottam réztálat, most itt vannak a faintarziák . . . Nem is olyan sok ez. De ha az is. Tenni valami másikat, nekem az a felüdülés. A megoldott feladatok nem izgatnak. Csak ami még előttem áll . . .

Másnap három órára beszéljük meg Zs. Kovács Dianával a beszélgetés folytatását. Nem merek szólni. Ki jár júliusban, egy mediterrán városban, délután három órakor az utcán? Amíg leereszkedem a hegyről, egy falábú férfivel, egy szemüveges, kezében térképet szorongató csúnyácska lánnyal (úgy látszik, nem akarja kihagyni a város egyetlen nevezetességét sem), és egy fiatalasszonnyal találkozom, aki egy ablakon át kihajló idősebb hölggyel, amíg a kapuzárba dugja a kulcsot, azt beszéli meg, hogy azért jött haza korábban a hivatalból, mert várja a fuvarosokat, akik azt ígérték, hogy ma hozzák meg a téli tüzelőt.

— Üdv a dolgozónak! — fogad Zs. Kovács Diana a veranda legfelső lépcsőjén.

— Hát ami azt illeti, engem alaposan meg is dolgoztatnak Bizséék. Ilyen hőségben utcára menni . . .

— Megiszik egy feketét, és fölébred. A Mama már készíti . . .

— Nagy a család — mondom.

— Nagy? Mama nyolcvankét éves, s ma is nagyszerűen főz. Amíg szegény Papa élt, az volt a kívánsága, hogy minden nap délelőtt süssön neki három palacsintát. Tíz órakor feljött a műhelyből, és megette. Így is halt meg. Leült az asztal mellé, megette a három palacsintát. „Jól tudsz főzni, Mama" — mondta, és többet nem nyitotta ki a szemét.

— A lányok?

— Mari, a legidősebb, férjnél. Iparművészetit végzett. Az újpesti gyapjúszövőgyár tervezője. Ilyesmiket csinál — Bizséné a kezembe nyom egy köteg, kartonpapírra ragasztott szövetmintát. — Ági, a középső, fuvolás. A filharmóniánál meg a színház zenekarában játszik. Ha igaz, éppen most lépi át a határt. Belgiumba utazik a nemzetközi zenei táborba. A legkisebb Katalin. Ő van itthon. A művészeti szakközépiskolában végzett, ötvösséget tanult. Most fölvételizett a tanárképzőn. Rajz-biológia szakos tanár szeretne lenni . . .

— Mit jelent a neve előtt a Zs.? Hiszen maga nem Zsibéné, hanem Bizséné . . .

— Ohó, nem úgy van . . . Azt jelenti, hogy Zsolnai. Édesapám kecskeméti származék. Ott sok Kovács élt. Volt Tót Kovács, Mártélyi Kovács, Katona Kovács . . . Mi voltunk a Zsolnai Kovács-ok. De amikor én születtem, úgy látszik, lusta volt a jegyző, és csak annyit írt az anyakönyvi kivonatomba: Zs. Kovács Diana.

— Milyen volt az út Pécsig?

— Gyöngyösön végeztem polgárit, de már tizennégy éves koromban Pestre kerültem. Aztán jött a főiskola. Jánossal ott ismerkedtem meg, már az első évben. Tulajdonképpen művészettörténész akartam lenni, de a középiskolai rajztanárom azt mondta: Tudsz te annyira rajzolni, próbáld meg a főiskolát. Fölvettek. Kontuly osztályára jártam. Háború volt. Jóformán végiglötyög-

tem a főiskolát. Akkor át lehetett járni a bölcsészetre. Párhuzamosan ott is hallgattam előadásokat. A főiskolán Domanovszkynál megszerettem az iparművészetet, átmentem a gobelin szakra. Ott is végeztem. Azóta mindig együtt mozgott bennem a kettő, a művészettörténész és a faliszőnyegszövő.

— Dianának valamikor művészeti tanulmányai jelentek meg...

— Amióta megismertem, mindig izgatott Martyn művészete. Egyszer őszszel, Ferenc napra készítettem egy kis írást róla. Ő biztatott, ő szorított rá, hogy írjak. Így született meg az a pár tanulmány, amit olvashatott tőlem. Rippl-Rónai írói arcképeiről meg Martyn Don Quijote rajzsorozatáról. Van egy íróasztalfióknyi följegyzésem még. Annyi minden történt körülöttem, hogy egyszer meg kellene írni.

— Mozgalmas volt az élete?

— 1946-ban esküdtünk. Egy évre megszületett Mari. Ősszel a zárdában elkezdtem rajzot tanítani. Aztán átképeztek biológia szakos tanárnak. Kiváló minősítésű oklevelem van belőle, de ezt ne írja meg. Mindenki előtt letagadom. Tanítottam a Leöweyben, a szakérettségin, a honvédség tanfolyamán, a zenegimnáziumban, a bányaipari technikumban.

— De nem biológiát?

— Rajzot, művészettörténetet, ábrázoló geometriát.

— 1955 táján nekem is igazgatóhelyettesem volt a Janusban. Elég vidám idő volt. Nem igen értették derűjét a kollégák...

— Azért mentem át a művészeti gimnáziumba. Akkor ott csak zenei tagozat működött. Lantossal, Dulánszky Sárival aztán megcsináltuk a képzőművészeti tagozatot. A magunk szakállára fölvételi vizsgát tartottunk. A festők, Martyn, támogattak bennünket. Először úgy kaptuk meg az engedélyt, mint a zenegimnázium rajz szakköre. Hősi idők voltak... A Széchenyi Gimnáziumban tartottuk a rajzórákat. Egy olyan teremben tanítottunk, ahonnét az iskola pincéje nyílt. Óra alatt bejött a szenesember, a modellt elvettük a helyéről, a fűtő lement a pincébe, telemerte a kannákat, és folyt tovább a munka... Nagyszerűen dolgoztak a gyerekek. Olyan dolgokat csináltak, hogy kiállítást lehetett belőlük rendezni. Mások is fölfigyeltek. Akkor kitaláltuk, hogy iparművészeti tagozattá kellene alakulni. Kapcsolatot kerestünk a Zsolnay gyárral, a vasasokkal, a háziipari szövetkezettel, a dekorációs vállalattal. Mondták, kell nekik az utánpótlás. Rohantam Pestre. 1960-ban megkaptuk a minisztériumtól a végleges jóváhagyást. Azóta a művészeti szakközépiskola iparművészeti tagozatán minden évben egy osztályt indítunk szövők, ötvösök, keramikusok, díszítőfestők, illetve újabban grafikusok részére. Most is itt tanítok heti húsz órában. A szövő szakosztályt vezetem.

— Hogyan kezdődött a kapcsolata a művészi faliszőnyeggel?

— Mondtam már, a főiskolán tanultam szövést. De én nem akartam művész lenni. Aztán egyszer észrevettem, hogy nekem kell a csend, a nyugalom. Akkor kezdtem el terveket készíteni. Inkább csak a saját örömömre. Meg az iskolának csináltam terveket, amikor megindult a szövő szak. Ezeket leszőtték a gyerekek. Persze ezeknél a terveknél technikailag figyelembe kellett venni a gyerekek lehetőségeit. Amikor néhány szőnyeg elkészült, többen mondták, be kellene mutatni. 1968-ban Major Mátéék csinálták meg a kiállítást Pesten, az Építőművészek Szövetségében. Nem mindenkinek tetszett a dolog. Voltak akik azt mondták, nekem semmi közöm ezekhez a szőnyegekhez. A tervezés iskolai, tanári kötelességem. Azóta az iskolának nem tervezek. Az iskolában klasszikus darabokat másolunk, vagy az utolsó évben a gyerekek a maguk

készítette terveket szövik le... 69-ben vettem magamnak egy szövőszéket, és azóta itthon dolgozom. Több csoportos kiállításon vettem részt. 73-ban önálló kiállításom volt. A huszonhárom munkámból álló anyag járt Jugoszláviában és több dunántúli városban. Szőnyeget nem adok el. Csak annyit, hogy a következő munkához a fonal ára meglegyen.

Zs. Kovács Diana széjjelhajtogatja az újvidéki kiállítás plakátját. Aztán rejtélyes mozdulattal egy fotót tesz elém. A fehérreverendás alakot azonnal megismerem. VI. Pál pápa. Nemes díszítésű teremben egy embernagyságú faliszőnyeg előtt áll. A szőnyegen kardos, palástos vitéz, a fiatal Szent István király.

— Ezt is megírhatom?

— Mondja már... Legföljebb kihúzzák.

— Nem hiszem...

— Dr. Cserháti József megbízására készítettem a szőnyeget. A Szent István jubileumi év alkalmából magyar zarándokok vitték Rómába. A pécsi püspök adta át a pápának. Úgy tudom, a Vatikánban, az ajándékok folyosóján helyezték el. Nem minden nap kerül oda magyar kéz munkája. Két és félszer egy méteres a szőnyeg. Bizse készítette a tervrajzot, és én szőttem le. Az egyik lányom megszámolta: hatvannyolc féle vörös szín van benne. Nem plasztikusra, hanem darabosra akartam az alakot formálni. A francia gondolkodást akartam visszaadni. Inkább a mozaikhoz, mint a barokk szobrászathoz álljon közelebb. Nekem is nehéz pillanat volt, amikor a szőnyeg elkészült, és a püspök levágta a szövőszékről.

— Levágta?

— Igen. Ez mindig a megrendelő és a készítő ünnepi pillanata. Én is akkor látom meg először az egész szőnyeget. A szövés roppant koncentrált munka. Itt nem lehet fölfejteni a szálakat. S amikor dolgozom, mindig csak az a húsz-harminc centis sáv van előttem, amivel éppen foglalkozom. Csak amikor elkészült a szőnyeg, látom meg, hogy tudtam-e a kontaktust tartani a tervvel, vagy elcsúsztam valamerre. Egyébként a szövőszék, amin a szőnyeg készül, a lehető legegyszerűbb szerkezet a világon. Talán olyan ősi, mint a fazekaskorong. Jöjjön, nézze meg!

Lemegyünk az udvarba, Zs. Kovács Diana műtermébe. Fölveti a függőleges fonalakat, aztán megmutatja, hogyan bújtatja át a vízszintes szálakat, milyen a csomózás, milyen a bütykös technika, milyen a szumák szövés, milyen a szizálból készült falikép.

— A fonalat én festem — mondja, amikor a színek sokféleségén csodálkozom. — A szizál például eredetileg műanyagszál. Az aratógépeknél használják kévekötözésre. Megláttam benne a lehetőséget, hogy faliképet lehet belőle szőni. Így készültek ezek a darabok...

— Művészet vagy iparművészet a gobelin? — teszem föl a provokatív kérdést.

— Nem teszek különbséget a kettő között — szinte csattan a hangja. — Az egy. Nem lehet különválasztani. A régi nagy mesterek se ismerték a kettő között az értékkülönbséget. Rippl-Rónai egyaránt festett üveget, porcelánt, tervezett bútort, és nagyszerű festményeket készített. Ha elfogadnám a mechanikus felosztást, skatulyázást jelentene. A művészi elképzelés követeli meg, hogy ilyen vagy olyan anyagban csináljam meg. Ez Pécsett, azt hiszem, sosem jelentett gondot. A galériabeli kiállításon is együtt voltunk festők, szobrászok,

keramikusok, szőnyegszövők. És a nézők elfogadták ezt. Csak így lehet egységes képet adni egy területről.

Visszamegyünk a lakásba.

— Hogyan telik el egy napja?

— Az nagyon bizonytalan... Először végiggondolom, mi mindent kellene csinálni. Na, ez maradhat holnapra, ez is, ez nem, ez sem. Itt van tehát két dolog. Ezt meg kell csinálni. Na, hogyan osztod be hozzá a napodat, Bizséné? Ezt a két dolgot aztán elvégzem. Nem kapkodok. Nem akarok mindent megcsinálni. Jókedvűen szeretek dolgozni... Estére sosem hagyok munkát. Akkor a csöndre, a családra, a magányra van szükség. Igaz, azt mondják, sokat beszélek. De ez hozzátartozik a mesterségemhez, az iskolához. Másképp nem lehettem volna szervező se.

– Zs. Kovács Diana 1964 óta a Képzőművészek Szövetsége Dél-Dunántúli Szervezetének szervezőtitkára. Milyen munkát jelent ez?

— Milyent? Mennyit! Évi százharminc ezer forinttal gazdálkodom. Ötvenhat tagja van a csoportnak. Ebből tizennyolcan az országos szövetség tagjai. Levelezek, alkalmi munkásokat veszek föl, SZTK-kimutatást vezetek, kiállításokat készítek elő, négy megyében tárgyalok, utazok, meghívókat rendelek, a külföldi kapcsolatokat tartom. Az egyik feladat húzza a másikat. Olyan ez, mint a lavina.

— Megoldatlan problémák, gondok?

— Az ember néha vitatkozik, ez természetes. De mosolygok is. Akkor muszáj a másiknak is visszamosolyogni. Sokszor kérdezték már tőlem: Hogyan van türelmeme ennyi bolond emberrel foglalkozni? Azt szoktam mondani: Mindenki olyannak fogadok el, amilyen.

— Csupán egyetlen kérdést engedjen még meg. Hogyan lehet egyszerre ennyi mindent csinálni: gyerekek, iskola, szervezés, szőnyegek?

— Sajnos, azt hiszem, keveset tudtam a gyerekekkel foglalkozni. A kis dolgokért nem szóltam soha. De ami fontos, amiben az ember hisz, abban nem ismerek engedményt. Korán önállóságot adtunk nekik. Négy éves korukban már kimosták a zsebkendőjüket, a zoknijukat, a bugyijukat. Mindegyiknek volt a lakásban egy kis sarka. Az tabu volt. Ha az egyik bevonult, a másik nem szólhatott hozzá. Elmesélek egy édes esetet. Kati mindig gesztenyékkel játszott iskolást. Ő volt a tanító is, meg a diák is. — Gyere ki a padból, és énekelj — mondta az egyik gesztenyének. — Hamis vagy, menj helyre. — Így ment egész délután. Kicsit untam már a dolgot. Odaszólok neki: — Mondd, te Katalin, nálatok az iskolában mindig énekóra van? Egyszer oroszóra is kellene. — Eh, ahhoz szamarak — válaszolta... Egyszóval jókedvű család vagyunk.

— A derű mindenen átsegítette?

— Egy hiányom van. Az életet nem a pesszimizmus oldaláról nézem. Én minden pillanatnak tudok örülni. De arra képtelen vagyok reagálni, aki azt mondja, hogy a világ a katasztrófa felé megy. A legnagyobb bosszúságom, ha valamit húznak, nyúznak. Ez bosszant. Ez nekem tragédia. Ismeri a japán horoszkópot? Azt mondja rólam: Amit akarok, azt tűzön-vízen keresztül megcsinálom. Lehet. De nem a magam által kitalált dolgok érdekelnek, hanem a közös ügyek, ami másoknak használ. Persze néha kell a csend, a magány is. Tudom, hogy ez paradoxon. De ilyen vagyok.

Mint a szőnyegei — gondolom hazafelé. Sokszínű, sűrűszövésű, érzékletes, anyagszerű.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 — 6 -
JELENKOR
Pécs

Zs. Kovács Diána

JELENKOR KRÓNIKÁJA + A JEL

1029

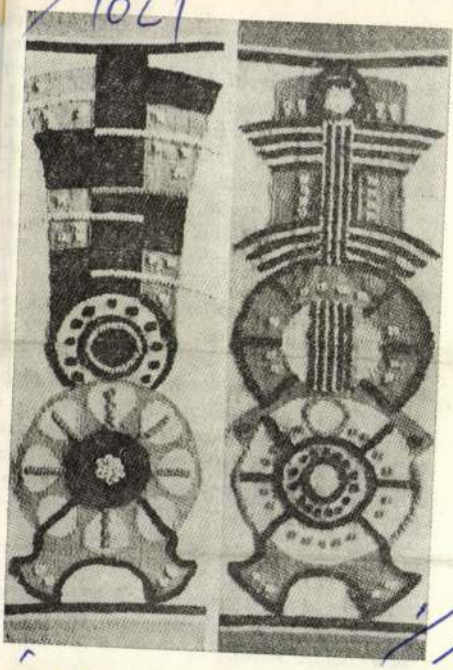

ZS. KOVÁCS DIÁNA faliszőnyegeinek kiállítása nyílt meg Pécsett április 13-án Baranya megye Tanácsa, Pécs megyei Város Tanácsa, a Kiállítási Intézmények és a Magyar Képzőművészek Szövetsége Dél-dunántúli Szervezete rendezésében.

„Zs. Kovács Diána szemlélete a nép művészetében gyökerezik, közelebbről: a dunántúli, baranyai, somogyi szövésben, hímzésben. Él a sokácok bütykös technikájával, az ormánsági szőttesek formavilágával, baranyai hímzések ornamentikájával, s meszszebbről a szumak szövés görögös hurkolásaival. Volt, hogy egyből egybe tett át öltésformákat faliszőnyegeibe, máskor alakos kompozicióvá csoportosította őket vagy éppen textúrájukat fokozta fel" – írja Koczogh Ákos a kiállítás ismertetőjében.

mányi Karának kiadásában, Penavin Olga, Bori Imre és Bányai János szerkesztésében megjelent Matijevics Lajos: A vajdasági magyar diáknyelv című kötete. A kiadvány tíz év gyűjtőmunkájának eredményét foglalja össze. „... az ifjúság nyelvének tanulmányozása, feltárása és bemutatása több szempontból is hasznos eredményekhez vezet, különösen egy ilyen területen, ahol több nép él együtt, és ahol a nyelvkeveredés, a szókölcsönzés állandó folyamat. Tanulmányozni a vajdasági magyar diáknyelvet hálás, de nem egyszerű feladat. Dolgozatomban megpróbáltam megvizsgálni, de tudatában vagyok annak a ténynek, hogy még nem fejeztem be a vizsgálatot, ennek a problémának a megközelítése túlságosan is összetett ahhoz, hogy egy értekezés minden kérdést érintsen..." – írja a szerző könyve előszavában.

*

Április 6-án szerkesztőségünkbe látogatott és pécsi írókkal beszélgetett IVÁN PINKOV bolgár költő.

*

Zs. Kovács Diana, textilművész

1021

P. BRESTYÁNSZKY ILONA

DÉL-DUNÁNTÚLI TEXTILMŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA SZABADKÁN

A dél-dunántúli textilművészek jugoszláviai kiállítása a reneszanszát élő magyar iparművészet egyik legrokonszenvesebb ágának új törekvéseit mutatja be négy művész, Zs. Kovács Diana, R. Fürtös Ilona, Honty Márta és Kustár Zsuzsa munkáinak keresztmetszetében.

A bemutatott munkák a textilművészet nagy egészéből csupán egy területet illusztrálnak, a textilfalikép sok és változatos technikát egybefogó műfaját. Ez a műfaj az utolsó 4–5 évben jelentékenyen gazdagodott, formanyelvében és technikájában egyaránt sokrétűbbé vált, nemcsak hazánkban – ahol a nagy beruházási munkák és a közönségigény komoly hátteret biztosít számára –, hanem szerte Európában. A textilfalikép, a gobelin nemzetközi nyelvét Lurçat újította meg, de sokat köszönhet a modern európai textilművészet az északi országok művészeinek is. A nemzetközi koncertben erőteljes hangokkal szólaltak meg a népi demokratikus országok, elsősorban a lengyelek, csehek és románok, helyi hagyományaik modern áttételeivel. A lausannei Nemzetközi Textil Biennálék, a madridi és barcelonai textilkiállítások az egyes országok eredményeit rendszeresen közkinccsé teszik. Az itt nyert inspirációk minden ország textilművészetében, így hazánkban is, gazdagítják a látásmódot s új erőforrásokat szabadítanak fel.

A felszabadulás után jelentkező új igények a falitextil hagyományos műfaja és technikái számára is fellendülést hoztak. Gobelinművészetünk azonban a legújabb időkig nehezen tudott megszabadulni a táblakép hagyományaitól, és Ferenczy Noémi nemes, a műfaj sajátos törvényeit érvényrejuttató művészete kevés folytatóra talált. A magyar textilművészetben az utolsó 4–5 évben jelentkeztek az első törekvések a táblafestészettől elkülönülő, önálló kifejezésmódra. A hagyományos technikák a gobelin, a csomózott faliszőnyeg és a batik, illetve a kézi festésű faliképek voltak. A magyar textilművészetben az első nagy fellendülést a kézi festésű technika érte el az 50-es években a batikolt képek műfajában.

Az új felfogás és kifejezési rendszer, mely többé vagy kevésbé átírt formában a felszabadult Magyarország jelképeit foglalta magába, úttörő képviselőit Bódy Irénben, Szuppán Irénben, Juris Ibolyában, Kürthy Ödönnében, Gulás Zsuzsában, Hübner Arankában, Szabó Mariannban és Szenes Zsuzsában találta meg. Az elmúlt két évtized során maguk az úttörők is más utakra tértek, többen közülük a batikolás technikájától is elpártoltak. De a batikolás szerepe még mindig előkelő a magyar textilművészetben, bár népszerűsége ma már meg sem közelíti az ötvenes évekét.

A szabadkai kiállításon e műfajt a Nagykanizsán működő Kustár Zsuzsa selyembatik falképe képviseli. A fiatal művésznő, aki tanulmányait az Iparművészeti Főiskolán csak néhány éve, 1966-ban fejezte be, elegáns, a szürkék és barnák színharmóniáira épített munkáiban önálló formanyelv kialakítására törekszik. Képeit zalai népmesei motívumokból építi fel.

A szövött, csomózott, vagy hurkolt technikájú faliképek műfaját a szabadkai kiállításon Zs. Kovács Diana, R. Fürtös Ilona és Honty Márta művei képviselik. Ahány művész, annyiféle, szerteágazó törekvés!

Zs. Kovács Diana, a Magyar Képzőművészek Szövetsége Dunántúli Szervezetének szervezőtitkára, a pécsi Művészeti Gimnázium szövő szakosztályának vezetője, 11 művével szerepel. Ezekben a szövéstechnika változatos skálájú virtuózának mutatkozik. Munkáit áthatja az anyag szépségei felfedezésének öröme. Műveiben a fáradhatatlan kutatókedv mellett a helyi népművészeti hagyományok átírása foglalkoztatja. A szá-

Víz alatt

Gepárdfutású lába volt nagy ollóujjai
kilincsrezeknél sárgább arcú
oboás-klarinétas
a szólam ha követelte fújt fagottot is
még fülemülét is utánzott
és a csalogány visszaüzent neki
s volt ő födetlen megnyilatkozás
múltból jelen
jegyezni-érdemes történetem
Isten halántékához leghosszabbik létra

Távolodása nyújtható folyó

Hajóm kéménye amikor tisztelgett
gondot-viselőn mosta oldalát

Vizikastélyom kacat
árboc vitorla tat cafrangjai
a hínárlétbe mállanak
úszó lakásom lesz nyálkás derengés

Fejfám a kormány lenne – elragadta
vonszolja-tolja messzire

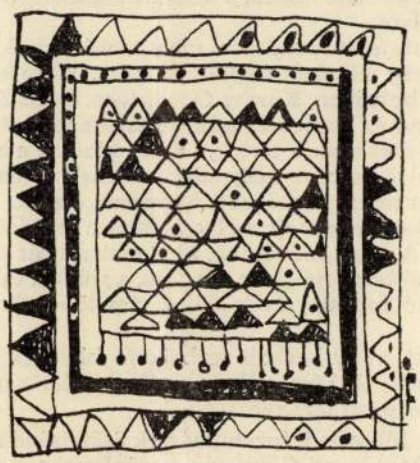

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP KIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

JELENKOR
Pécs
1971 — 5

mára követendő utat a régi technikának és a hagyományos színkompozícióknak mai életünk kereteibe illő átfogalmazásában látja. A sokacok bütykös technikájának változatos felületkezelését adja vissza pl. az Este c. szumák szőnyegében. A baranyai szőttesmintákat teszi át a Baranya I., II., III. szőttesek szürke, kék és lila fehér, fekete, szürke-fehér színharmóniáiba. A sokac fekete-fehér színharmóniákat viszi tovább szigorúan geometrikus kompozíciójú, csíkokban rendezett mintákkal a Fekete-fehér gyapjúszőttes faliképben. Az ormánsági szőttesek szín- és formavilága is modern alakot ölt dekoratív gyapjúszőtteseiben.

A népi motívumok teljesen új szellemű, az avantgarde törekvéseken átszűrt feldolgozását mutatja a finom lila-szürke-fekete színharmóniában létrehozott, szigorúan konstruktív felépítésű négyszögletes keretekben birkák jelzésére használt falapok változatos formáinak áttételeit alkalmazó Népművészet I. c. gyapjúgobelin, melyet okker színvilágra átírva is leszövött. Ez a különleges szépségű két munka mai eredményeinek szintézise, egyben jellegzetesen egyéni, magyar népi gyökerekre támaszkodó művész markáns vonásait mutatja.

A hagyományos gobelintechnika és ennek továbbfejlesztett változatai erőteljesen foglalkoztatják Európa legtöbb textilművészét, a különféle alapanyagok felhasználásával együtt. Viszont a szombathelyi Fali és Tértextil Biennálé és Buzás Árpád nemrégiben lezajlott kiállítása a Csók Galériában egészen új világba, a harmadik dimenzióba átlépő textíliák világába hívja kirándulásra a látogatót. Az új anyagok és új jelképrendszerek kereséséből a szabadkai kiállításon R. Fürtös Ilona munkái adnak ízelítőt.

A fiatal iparművésznő, aki a pécsi Művészeti Gimnázium szaktanára, főiskoláinak elvégzése óta sikeres pályát futott be. Több gobelinje középületekben látható, pl. a Művelődésügyi Minisztériumban, a Baranya megyei Tanács épületében, a pécsi Vízügyi Igazgatóságon. Könnyed, gyermekrajzokra emlékeztető, naiv mesejelleg karakterizálja anyagból kiinduló megfogalmazású gyapjú, műszálas kenderből szőtt gobelinjeit. A műszálat és a kendert keveri is, ez munkáinak rusztikus jelleget kölcsönöz, amely a képi tartalom sűrített, absztraháló kifejezésmódjához jól illik. Gobelinjeinek a kevert szálak gazdag felületjátékot adnak. Vonalvezetése még a kisebb darabokon is erőteljes, nagyvonalú. Színharmóniái hol tüzesek, barnák, vörösek, hol a színek ellentéteire épít, pl. a kékekre és vörösekre, mint a dél-amerikai szőttesek ihlette piros-kék Rozettában, vagy az Azték naptár erőteljes barna, vörös szabálytalan sokszögeiben. Némely munkájában a szecesszió tört színvilága is visszatér.

Bár alapjaiban monumentális igényű művész, egyes művein naiv mesélő kedve bűvöl el, mint a lankás baranyai táj ihletését őrző Villányi dombon, vagy a Hajnal néhány erőteljes vonallal összefogott kompozícióján. A Csillagkép c. kompozíción jelképrendszere erőteljesen tér el a tiszta absztrakció felé. József Attila verse ihlette a Kelő korongba hajítom c. munkáját, amelyen a napkorongba néző, kiegyenesedő emberpárban a Felszabadulást ünnepli.

A hagyományos gobelintechnikát műveli, de az ihlető témát absztrakt formarendszerben teljesen átírja a Kaposváron dolgozó Honty Márta. Ő is a nagy formátumokat igényli, szövött gobelinjei közül több a kaposvári új közületi létesítményeket (Kapos Hotel, Somogy megyei Tanács Tervező Intézete, MSZMP-székház) díszíti. Gobelinjein és erősen textil jellegű grafikáin gazdag mesélőkedve, ornamentális fantáziája a magyar népmesék elemeit alakítja át modern hangvételűvé. Dekoratív képzelőereje a népmesék csodamadarait, szarvasait, virágait, egyszerű geometrikus térkitöltő díszítmények sorával gazdagítja, egyben modern, gyakran freudi álomképekben gyökerező jelképekké alakítja át. Műveinek legtöbbször visszatérő motívuma az Égigérő fa, alatta kis madár, virág, de megjelennek az apró motívumokkal rafináltan bontott felületű, pompás ikonábrázolások is, mint az archaikus ízű Ikonmadonna.

A négy iparművésznő elveiben és célkitűzéseiben korszerű, ugyanakkor más és más egyéni áttételben a magyar népművészet vagy a hazai táj inspirálta munkássága – mint cseppben a tenger – textilművészetünk új törekvéseit tükrözi.

SZI

A FRANCIA K…
A MAGYAR NEMZETI GALÉRIÁBAN

Két év – 1968–1969 – francia „szép" könyvei a Magyar Nemzeti Galéria díszteremében ünnepet jelentettek a szép könyv híveinek és ismét bizonyították, hogy a könyv, mint ipari termék a művészi forma hordozója s képes esztétikai funkcióra, mégha netán a nyelv a néző számára érthetetlen is. A kiállításon nem a műtárgyszámba menő művészi könyvek vonultak föl, hanem a „szép" könyvek. Nem is a kisebb példányszámú, egyes bibliofil könyvklubok és társaságok intim műalkotásai, bár ilyen is akadt néhány, hanem az ún. normál kiadású „szép" könyvek, amik között természetesen művészi szépségű, „műalkotás"-számba menő könyveket is találtunk. Ezt a különbséget hangsúlyoznunk kell, mivel a könyvművészetben a szép a *művészihez* képest kevesebb.

A művészi könyvkészítés föltételezi a *nemes anyagok* választékos gazdagságát. A kiállításon föltűnt, hogy a francia könyvek között műnyomópapírra nyomott viszonylag igen kevés akadt, mert az bármilyen szép is, főleg reprodukciók számára, nehézzé, súlyossá teszi a könyvet, vakító fehérsége és csillogó vibrálása pedig nehezen olvashatóvá. Ehelyett egyéb kiváló minőségű papírok egész tömegével élhet a francia könyvkiadás, amiken – még offset eljárással is – kitűnően érvényesül a betű, rajta a fekete vagy más színű festék, a színes reprodukció is. A többszínnyomást még egyszerű hittan- és matematikakönyvekben is gyakran és gazdagon alkalmazzák.

A papír mellett a *betűtípusok* gazdagsága tűnt föl és a fokozatbeli merészség, amellyel a tipográfus, a könyvtervező él. A műszaki tökéletesség elemi föltétele a szöveget illetően a pontos *sorregiszter*, azaz a lap két oldalán a sorok pontos fedése, s ez még a kéthasábos szöveges oldalakon is érvényesült, oly hatalmas kötetben is, mint Zola nagy családregénye. Hogy ez mennyire nem könnyű feladat, bizonyította az „Aktív humanizmus" c. mű két kötete, amely gyönyörű sárga papíron készült, de a sorregiszternek csak néhol találtuk nyomát.

Érdekes volt megfigyelni a *betűvegyítés* föltámadását. Az eklektikára visszahatásként a betűvegyítést e század tipográfusai száműzték, ma újra divatba jön. S mert divattá válik, modorossággnak is hat. Jacquemard: A Krakatoa kitörése c. könyvének az az érdekessége, de nem sikere, hogy a jegyzet a főszövegtől eltérő típusú betű kövér fokozatából készült s ezáltal hangsúlyosabb, mint maga a szöveg. Ez az arányérzék fölborulása és sem logikai, sem esztétikai szempont nem indokolta.

A *kötések* korántsem mutattak annyi változatosságot, amennyire számítottunk. Az anyag nemessége azonban itt is érvényesült, a valódi bőrkötésnél nem kellett gyanakodnunk, hogy csakugyan valódi bőr-e, vagy csak rafinált utánzat. A nyersvászon több színben ugyan, de mégis szerényen képviseltette magát. A kötésről a dísz, a szín, a rajz a legtöbb könyvnél a burkolóra tette át székhelyét. Viszont érdekes volt megfigyelni az *archaizálás* jeleit, ha a tartalom azt kívánta. A Napoleonról szóló kötetek bőrkötése az empire szellemét lehelte, másik kiadvány a szecesszió halk és finom jelentkezésére utalt. Számos nagypéldányszámú könyv kötése kisipari módon készült, ami nálunk elképzelhetetlen.

Az *illusztrációkban* mindenféle irányzat érvényesült, kivéve a nonfiguratívot. A francia könyvkiadás nem félt 1968–1969-ben kiadott könyveibe múltszázadi illusztrációkat alkalmazni! – ha azok értékállónak bizonyultak. Archaizáló törekvésekkel és a népi karakterhez igazodó illusztrációkkal számos kiadványban találkoztunk, jeléül annak, hogy a „korszerű" illusztráció fogalma formai tekintetben nem egyértelműen zárt valami. Kínai tárgyú szöveghez kínai embereket, arcvonásokat, kosztümformákat idéző illusztrációkat alkalmazott a kiadó. A szótárak is színes illusztrációkat kaptak.

majd holnap nézzük meg.) És itt van Bizse János házi műterme, ahol jelenleg faintarziái készülnek.

— Ezt se hagyjuk ki — mondja János.

— Nem mondták még rád, hogy túlságosan sokoldalú vagy?

— Nézzük csak! Csináltam már mozaikot, rézkarcot, litográfiát, freskót, sgraffitót, olajképet, hajlítottam vasat, domborítottam réztálat, most itt vannak a faintarziák... Nem is olyan sok ez. De ha az is. Tenni valami másikat, nekem az a felüdülés. A megoldott feladatok nem izgatnak. Csak ami még előttem áll...

Másnap három órára beszéljük meg Zs. Kovács Dianával a beszélgetés folytatását. Nem merek szólni. Ki jár júliusban, egy mediterrán városban, délután három órakor az utcán? Amíg leereszkedem a hegyről, egy falábú férfivel, egy szemüveges, kezében térképet szorongató csúnyácska lánnyal (úgy látszik, nem akarja kihagyni a város egyetlen nevezetességét sem), és egy fiatalasszonnyal találkozom, aki egy ablakon át kihajló idősebb hölggyel, amíg a kapuzárba dugja a kulcsot, azt beszéli meg, hogy azért jött haza korábban a hivatalból, mert várja a fuvarosokat, akik azt ígérték, hogy ma hozzák meg a téli tüzelőt.

— Üdv a dolgozónak! — fogad Zs. Kovács Diana a veranda legfelső lépcsőjén.

— Hát ami azt illeti, engem alaposan meg is dolgoztatnak Bizséék. Ilyen hőségben utcára menni...

— Megiszik egy feketét, és fölébred. A Mama már készíti...

— Nagy a család — mondom.

— Nagy? Mama nyolcvankét éves, s ma is nagyszerűen főz. Amíg szegény Papa élt, az volt a kívánsága, hogy minden nap délelőtt süssön neki három palacsintát. Tíz órakor feljött a műhelyből, és megette. Így is halt meg. Leült az asztal mellé, megette a három palacsintát. „Jól tudsz főzni, Mama" — mondta, és többet nem nyitotta ki a szemét.

— A lányok?

— Mari, a legidősebb, férjnél. Iparművészetit végzett. Az újpesti gyapjúszövőgyár tervezője. Ilyesmiket csinál — Bizséné a kezembe nyom egy köteg, kartonpapírra ragasztott szövetmintát. — Ági, a középső, fuvolás. A filharmóniánál meg a színház zenekarában játszik. Ha igaz, éppen most lépi át a határt. Belgiumba utazik a nemzetközi zenei táborba. A legkisebb Katalin. Ő van itthon. A művészeti szakközépiskolában végzett, ötvösséget tanult. Most fölvételizett a tanárképzőn. Rajz-biológia szakos tanár szeretne lenni...

— Mit jelent a neve előtt a Zs.? Hiszen maga nem Zsibéné, hanem Bizséné...

— Ohó, nem úgy van... Azt jelenti, hogy Zsolnai. Édesapám kecskeméti származék. Ott sok Kovács élt. Volt Tót Kovács, Mártélyi Kovács, Katona Kovács... Mi voltunk a Zsolnai Kovács-ok. De amikor én születtem, úgy látszik, lusta volt a jegyző, és csak annyit írt az anyakönyvi kivonatomba: Zs. Kovács Diana.

— Milyen volt az út Pécsig?

— Gyöngyösön végeztem polgárit, de már tizennégy éves koromban Pestre kerültem. Aztán jött a főiskola. Jánossal ott ismerkedtem meg, már az első évben. Tulajdonképpen művészettörténész akartam lenni, de a középiskolai rajztanárom azt mondta: Tudsz te annyira rajzolni, próbáld meg a főiskolát. Fölvettek. Kontuly osztályára jártam. Háború volt. Jóformán végiglötyög-

tem a főiskolát. Akkor át lehetett járni a bölcsészetre. Párhuzamosan ott is hallgattam előadásokat. A főiskolán Domanovszkynál megszerettem az iparművészetet, átmentem a gobelin szakra. Ott is végeztem. Azóta mindig együtt mozgott bennem a kettő, a művészettörténész és a faliszőnyegszövő.

— Dianának valamikor művészeti tanulmányai jelentek meg . . .

— Amióta megismertem, mindig izgatott Martyn művészete. Egyszer őszszel, Ferenc napra készítettem egy kis írást róla. Ő biztatott, ő szorított rá, hogy írjak. Így született meg az a pár tanulmány, amit olvashatott tőlem. Rippl-Rónai írói arcképeiről meg Martyn Don Quijote rajzsorozatáról. Van egy íróasztalfióknyi följegyzésem még. Annyi minden történt körülöttem, hogy egyszer meg kellene írni.

— Mozgalmas volt az élete?

— 1946-ban esküdtünk. Egy évre megszületett Mari. Ősszel a zárdában elkezdtem rajzot tanítani. Aztán átképeztek biológia szakos tanárnak. Kiváló minősítésű oklevelem van belőle, de ezt ne írja meg. Mindenki előtt letagadom. Tanítottam a Leöweyben, a szakérettségin, a honvédség tanfolyamán, a zenegimnáziumban, a bányaipari technikumban.

— De nem biológiát?

— Rajzot, művészettörténetet, ábrázoló geometriát.

— 1955 táján nekem is igazgatóhelyettesem volt a Janusban. Elég vidám idő volt. Nem igen értették derűjét a kollégák . . .

— Azért mentem át a művészeti gimnáziumba. Akkor ott csak zenei tagozat működött. Lantossal, Dulánszky Sárival aztán megcsináltuk a képzőművészeti tagozatot. A magunk szakállára fölvételi vizsgát tartottunk. A festők, Martyn, támogattak bennünket. Először úgy kaptuk meg az engedélyt, mint a zenegimnázium rajz szakköre. Hősi idők voltak . . . A Széchenyi Gimnáziumban tartottuk a rajzórákat. Egy olyan teremben tanítottunk, ahonnét az iskola pincéje nyílt. Óra alatt bejött a szenesember, a modellt elvettük a helyéről, a fűtő lement a pincébe, telemerte a kannákat, és folyt tovább a munka . . . Nagyszerűen dolgoztak a gyerekek. Olyan dolgokat csináltak, hogy kiállítást lehetett belőlük rendezni. Mások is fölfigyeltek. Akkor kitaláltuk, hogy iparművészeti tagozattá kellene alakulni. Kapcsolatot kerestünk a Zsolnay gyárral, a vasasokkal, a háziipari szövetkezettel, a dekorációs vállalattal. Mondták, kell nekik az utánpótlás. Rohantam Pestre. 1960-ban megkaptuk a minisztériumtól a végleges jóváhagyást. Azóta a művészeti szakközépiskola iparművészeti tagozatán minden évben egy osztályt indítunk szövők, ötvösök, keramikusok, díszítőfestők, illetve újabban grafikusok részére. Most is itt tanítok heti húsz órában. A szövő szakosztályt vezetem.

— Hogyan kezdődött a kapcsolata a művészi faliszőnyeggel?

— Mondtam már, a főiskolán tanultam szövést. De én nem akartam művész lenni. Aztán egyszer észrevettem, hogy nekem kell a csend, a nyugalom. Akkor kezdtem el terveket készíteni. Inkább csak a saját örömömre. Meg az iskolának csináltam terveket, amikor megindult a szövő szak. Ezeket leszőtték a gyerekek. Persze ezeknél a terveknél technikailag figyelembe kellett venni a gyerekek lehetőségeit. Amikor néhány szőnyeg elkészült, többen mondták, be kellene mutatni. 1968-ban Major Mátéék csinálták meg a kiállítást Pesten, az Építőművészek Szövetségében. Nem mindenkinek tetszett a dolog. Voltak akik azt mondták, nekem semmi közöm ezekhez a szőnyegekhez. A tervezés iskolai, tanári kötelességem. Azóta az iskolának nem tervezek. Az iskolában klasszikus darabokat másolunk, vagy az utolsó évben a gyerekek a maguk

készítette terveket szövik le... 69-ben vettem magamnak egy szövőszéket, és azóta itthon dolgozom. Több csoportos kiállításon vettem részt. 73-ban önálló kiállításom volt. A huszonhárom munkámból álló anyag járt Jugoszláviában és több dunántúli városban. Szőnyeget nem adok el. Csak annyit, hogy a következő munkához a fonal ára meglegyen.

Zs. Kovács Diana széjjelhajtogatja az újvidéki kiállítás plakátját. Aztán rejtélyes mozdulattal egy fotót tesz elém. A fehérreverendás alakot azonnal megismerem. VI. Pál pápa. Nemes díszítésű teremben egy embernagyságú faliszőnyeg előtt áll. A szőnyegen kardos, palástos vitéz, a fiatal Szent István király.

— Ezt is megírhatom?

— Mondja már... Legföljebb kihúzzák.

— Nem hiszem...

— Dr. Cserháti József megbízására készítettem a szőnyeget. A Szent István jubileumi év alkalmából magyar zarándokok vitték Rómába. A pécsi püspök adta át a pápának. Úgy tudom, a Vatikánban, az ajándékok folyosóján helyezték el. Nem minden nap kerül oda magyar kéz munkája. Két és félszer egy méteres a szőnyeg. Bizse készítette a tervrajzot, és én szőttem le. Az egyik lányom megszámolta: hatvannyolc féle vörös szín van benne. Nem plasztikusra, hanem darabosra akartam az alakot formálni. A francia gondolkodást akartam visszaadni. Inkább a mozaikhoz, mint a barokk szobrászathoz álljon közelebb. Nekem is nehéz pillanat volt, amikor a szőnyeg elkészült, és a püspök levágta a szövőszékről.

— Levágta?

— Igen. Ez mindig a megrendelő és a készítő ünnepi pillanata. Én is akkor látom meg először az egész szőnyeget. A szövés roppant koncentrált munka. Itt nem lehet fölfejteni a szálakat. S amikor dolgozom, mindig csak az a húsz-harminc centis sáv van előttem, amivel éppen foglalkozom. Csak amikor elkészült a szőnyeg, látom meg, hogy tudtam-e a kontaktust tartani a tervvel, vagy elcsúsztam valamerre. Egyébként a szövőszék, amin a szőnyeg készül, a lehető legegyszerűbb szerkezet a világon. Talán olyan ősi, mint a fazekaskorong. Jöjjön, nézze meg!

Lemegyünk az udvarba, Zs. Kovács Diana műtermébe. Fölveti a függőleges fonalakat, aztán megmutatja, hogyan bújtatja át a vízszintes szálakat, milyen a csomózás, milyen a bütykös technika, milyen a szumák szövés, milyen a szizálból készült falikép.

— A fonalat én festem — mondja, amikor a színek sokféleségén csodálkozom. — A szizál például eredetileg műanyagszál. Az aratógépeknél használják kévekötözésre. Megláttam benne a lehetőséget, hogy faliképet lehet belőle szőni. Így készültek ezek a darabok...

— Művészet vagy iparművészet a gobelin? — teszem föl a provokatív kérdést.

— Nem teszek különbséget a kettő között — szinte csattan a hangja. — Az egy. Nem lehet különválasztani. A régi nagy mesterek se ismerték a kettő között az értékkülönbséget. Rippl-Rónai egyaránt festett üveget, porcelánt, tervezett bútort, és nagyszerű festményeket készített. Ha elfogadnám a mechanikus felosztást, skatulyázást jelentene. A művészi elképzelés követeli meg, hogy ilyen vagy olyan anyagban csináljam meg. Ez Pécsett, azt hiszem, sosem jelentett gondot. A galériabeli kiállításon is együtt voltunk festők, szobrászok,

keramikusok, szőnyegszövők. És a nézők elfogadták ezt. Csak így lehet egységes képet adni egy területről.

Visszamegyünk a lakásba.

— Hogyan telik el egy napja?

— Az nagyon bizonytalan... Először végiggondolom, mi mindent kellene csinálni. Na, ez maradhat holnapra, ez is, ez nem, ez sem. Itt van tehát két dolog. Ezt meg kell csinálni. Na, hogyan osztod be hozzá a napodat, Bizséné? Ezt a két dolgot aztán elvégzem. Nem kapkodok. Nem akarok mindent megcsinálni. Jókedvűen szeretek dolgozni... Estére sosem hagyok munkát. Akkor a csöndre, a családra, a magányra van szükség. Igaz, azt mondják, sokat beszélek. De ez hozzátartozik a mesterségemhez, az iskolához. Másképp nem lehettem volna szervező se.

– Zs. Kovács Diana 1964 óta a Képzőművészek Szövetsége Dél-Dunántúli Szervezetének szervezőtitkára. Milyen munkát jelent ez?

— Milyent? Mennyit! Évi százharminc ezer forinttal gazdálkodom. Ötvenhat tagja van a csoportnak. Ebből tizennyolcan az országos szövetség tagjai. Levelezek, alkalmi munkásokat veszek föl, SZTK-kimutatást vezetek, kiállításokat készítek elő, négy megyében tárgyalok, utazok, meghívókat rendelek, a külföldi kapcsolatokat tartom. Az egyik feladat húzza a másikat. Olyan ez, mint a lavina.

— Megoldatlan problémák, gondok?

— Az ember néha vitatkozik, ez természetes. De mosolygok is. Akkor muszáj a másiknak is visszamosolyogni. Sokszor kérdezték már tőlem: Hogyan van türelmeme ennyi bolond emberrel foglalkozni? Azt szoktam mondani: Mindenki olyannak fogadok el, amilyen.

— Csupán egyetlen kérdést engedjen még meg. Hogyan lehet egyszerre ennyi mindent csinálni: gyerekek, iskola, szervezés, szőnyegek?

— Sajnos, azt hiszem, keveset tudtam a gyerekekkel foglalkozni. A kis dolgokért nem szóltam soha. De ami fontos, amiben az ember hisz, abban nem ismerek engedményt. Korán önállóságot adtunk nekik. Négy éves korukban már kimosták a zsebkendőjüket, a zoknijukat, a bugyijukat. Mindegyiknek volt a lakásban egy kis sarka. Az tabu volt. Ha az egyik bevonult, a másik nem szólhatott hozzá. Elmesélek egy édes esetet. Kati mindig gesztenyékkel játszott iskolást. Ő volt a tanító is, meg a diák is. — Gyere ki a padból, és énekelj — mondta az egyik gesztenyének. — Hamis vagy, menj helyre. — Így ment egész délután. Kicsit untam már a dolgot. Odaszólok neki: — Mondd, te Katalin, nálatok az iskolában mindig énekóra van? Egyszer oroszóra is kellene. — Eh, ahhoz szamarak — válaszolta... Egyszóval jókedvű család vagyunk.

— A derű mindenen átsegítette?

— Egy hiányom van. Az életet nem a pesszimizmus oldaláról nézem. Én minden pillanatnak tudok örülni. De arra képtelen vagyok reagálni, aki azt mondja, hogy a világ a katasztrófa felé megy. A legnagyobb bosszúságom, ha valamit húznak, nyúznak. Ez bosszant. Ez nekem tragédia. Ismeri a japán horoszkópot? Azt mondja rólam: Amit akarok, azt tűzön-vízen keresztül megcsinálom. Lehet. De nem a magam által kitalált dolgok érdekelnek, hanem a közös ügyek, ami másoknak használ. Persze néha kell a csend, a magány is. Tudom, hogy ez paradoxon. De ilyen vagyok.

Mint a szőnyegei — gondolom hazafelé. Sokszínű, sűrűszövésű, érzékletes, anyagszerű.

Zs. Kovács Diana

ZS. KOVÁCS DIANA TEXTILMŰVÉSZNEK tárlata nyílt tegnap a leninvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központban. A művésznek 30, népi hagyományokkal rokon falitszőnyegét és textilképét állították ki. VI.3

Magyar Hirlap 1976/131/6

Horváth Diana

Horváth Diana textilkiállítása
február 13-án nyílt meg Miskol-
con a galériában.

-----: Kiállítási naptár.
MŰVÉSZET, 1976.február - 48.oldal

Zs. Kovács Diana, úparművész

-: A Jelenkor krónikája. 864.

Jelenkor, Pécs, 1977. szept. XX/9.

Gy. Kovács Diana (Pécs)

Grožnjauban a Szabadkai Képzőművészek Találkozójának harmadik kiállításán, mely aug. 18-án nyílt meg, – a művészek alkotásai is szerepeltek.

M. M.: Szabadkai Képzőművészek Grožnjauban. Magyar Szó, 1976. szept. 1.

Zs. Kovács Diána

Falikárpitjait mutatta be a tárlaton Zs. Kovács Diána.

Tasnádi Attila: Dunántúli mérvészek...
Vépszava, 1976. dec. 10 - 5. oldal.

Dr. Kovács Diána, Textilművész

L: Simon Béla

A Jelenlét krónikája 768

Jelenlét, Pécs 1976. júl.-aug. XIX/78

C8

Id. Kovács Dénes, iparművész

Második alkalommal rendeztek meg a Somogyi Képtárban a Dunántúli Társaslat, melyen szerepelnek a művész művei, falikárpitjai.

Tasnádi Attila: Dunántúli művészek kiállítása Kaposváron.
Népszava, 1976. dec. 10.

Zs.Kovács Diana

textilmüvész

— **Zs. Kovács Diana** textilművész anyagából nyílt kiállítás csütörtökön a leninvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központban. A tárlaton a művész 30, népi hagyományokkal rokon faliszőnyege és textilképe szerepel.

A müvésznő textilképeiből
és faliszönyegeiből kiállitás
nyilt a leninvárosi Derkovits
Gyula Müvelődési Központban.

Népszava, 1976. junius 4.
4. oldal

mazék. Ott sok Kovács élt. Volt Tót Kovács, Mártélyi Kovács, Katona Kovács ... Mi voltunk a Zsolnai Kovács-ok. De amikor én születtem, úgy látszik lusta volt a jegyző, és csak annyit írt az anyakönyvi kivonatomba: Zs. Kovács Diana.

– Milyen volt az út Pécsig?

– Gyöngyösön végeztem polgárit, de már tizennégy éves koromban Pestre kerültem. Aztán jött a főiskola. Jánossal ott ismerkedtem meg, már az első évben. Tulajdonképpen művészettörténész akartam lenni, de a középiskolai rajztanárom azt mondta: Tudsz te annyira rajzolni, próbáld meg a főiskolát. Fölvettek. Kontuly osztályára jártam. Háború volt. Jóformán végiglötyögtem a főiskolát. Akkor át lehetett járni a bölcsészetre. Párhuzamosan ott is hallgattam előadásokat. A főiskolán Domanovszkynál megszerettem az iparművészetet, átmentem a gobelin szakra. Ott végeztem. Azóta mindig együtt mozgott bennem a kettő, a művészettörténész és a faliszőnyegszövő.

– Dianának valamikor művészeti tanulmányai jelentek meg ...

– Amióta megismertem, mindig izgatott Martyn művészete. Egyszer ősszel, Ferenc napra készítettem egy kis írást róla. Ő biztatott, ő szorított rá, hogy írjak. Így született meg az a pár tanulmány, amit olvashatott tőlem. Rippl-Rónai írói arcképeiről meg Martyn Don Quijote rajzsorozatáról. Van egy íróasztalfióknyi följegyzésem még. Annyi minden történt körülöttem, hogy egyszer meg kellene írni.

– Mozgalmas volt az élete?

– 1946-ban esküdtünk. Egy évre megszületett Mari. Ősszel a zárdában elkezdtem rajzot tanítani. Aztán átképeztek biológia szakos tanárnak. Kiváló minősítésű oklevelem van belőle, de ezt ne írja meg. Mindenki előtt letagadom. Tanítottam a Leőweyben, a szakérettségin, a honvédség tanfolyamán, a zenegimnáziumban, a bányaipari technikumban.

– De nem biológiát?

– Rajzot, művészettörténetet, ábrázoló geometriát.

– 1955 táján igazgatóhelyettes volt a Janusban. Akkor ott tanítottam én is. Elég vidám idő volt. Nemigen értették derűjét a kollégák ...

– Azért mentem át a művészeti gimnáziumba. Akkor ott csak zenei tagozat működött. Lantossal, Dulánszky Sárival aztán megcsináltuk a képzőművészeti tagozatot. A magunk szakállára fölvételi vizsgát tartottunk. A festők, Martyn, támogattak bennünket. Először úgy kaptuk meg az engedélyt, mint a zenegimnázium rajz szakköre. Hősi idők voltak ... A Széchenyi Gimnáziumban tartottuk a rajzórákat. Egy olyan teremben tanítottunk, ahonnét az iskola pincéje nyílt. Óra alatt bejött a szenesember, a modellt elvettük a helyéről, a fűtő lement a pincébe, telemerte a kannákat, és folyt tovább a munka ... Nagyszerűen dolgoztak a gyerekek. Olyan

dolgokat csináltak, hogy kiállítást lehetett belőlük rendezni. Mások is fölfigyeltek. Akkor kitaláltuk, hogy iparművészeti tagozattá kellene alakulni. Kapcsolatot kerestünk a Zsolnay gyárral, a vasasokkal, a háziipari szövetkezettel, a dekorációs vállalattal. Mondták, kell nekik az utánpótlás. Rohantam Pestre. 1960-ban megkaptuk a minisztériumtól a végleges jóváhagyást. Azóta a művészeti szakközépiskola iparművészeti tagozatán minden évben egy osztályt indítunk szövők, ötvösök, keramikusok, díszítőfestők, illetve újabban grafikusok részére. Most is itt tanítok heti húsz órában. A szövő szakosztályt vezetem.

– Hogyan kezdődött a kapcsolata a művészi faliszőnyeggel?

– Mondtam már, a főiskolán tanultam szövést. De én nem akartam művész lenni. Aztán egyszer észrevettem, hogy nekem kell a csend, a nyugalom. Akkor kezdtem el terveket készíteni. Inkább csak a saját örömömre. Meg az iskolának csináltam terveket, amikor megindult a szövő szak. Ezeket leszőtték a gyerekek. Persze ezeknél a terveknél technikailag figyelembe kellett venni a gyerekek lehetőségeit. Amikor néhány szőnyeg elkészült, többen mondták, be kellene mutatni. 1968-ban Major Mátéék csinálták meg a kiállítást Pesten, az Építőművészek Szövetségében. Nem mindenkinek tetszett a dolog. Voltak akik azt mondták, nekem semmi közöm ezekhez a szőnyegekhez. A tervezés iskolai, tanári kötelességem. Azóta az iskolának nem tervezek. Az iskolában klasszikus darabokat másolunk, vagy az utolsó évben a gyerekek a maguk készítette terveket szövik le ... 69-ben vettem magamnak egy szövőszéket, és azóta itthon dolgozom. Több csoportos kiállításon vettem részt. 73-ban önálló kiállításom volt. A huszonhárom munkámból álló anyag járt Jugoszláviában és több dunántúli városban. Szőnyeget nem adok el. Csak annyit, hogy a következő munkához a fonal ára meglegyen.

Zs. Kovács Diana széjjelhajtogatja az újvidéki kiállítás plakátját. Aztán rejtélyes mozdulattal egy fotót tesz elém. A fehérreverendás alakot azonnal megismerem. VI. Pál pápa. Nemes díszítésű teremben egy embernagyságú faliszőnyeg előtt áll. A szőnyegen kardos, palástos vitéz, a fiatal Szent István király.

– Ezt is megírhatom?

– Mondja már ... Legföljebb kihúzzák.

– Nem hiszem ...

– Dr. Cserháti József megbízására készítettem a szőnyeget. A Szent István jubileumi év alkalmából magyar zarándokok vitték Rómába. A pécsi püspök adta át a pápának. Úgy tudom, a Vatikánban, az ajándékok folyosóján helyezték el. Nem mindennap kerül oda magyar kéz munkája. Két és félszer egy méteres a szőnyeg. Bizse készítette a tervrajzot, és én szőttem le. Az egyik lányom megszámolta: hatvannyolc féle vörös szín van benne. Nem plasztikusra, hanem darabosra akar-

tam az alakot formálni. A francia gondolkodást akartam visszaadni. Inkább a mozaikhoz, mint a barokk szobrászathoz álljon közelebb. Nekem is nehéz pillanat volt, amikor a szőnyeg elkészült, és a püspök levágta a szövőszékről.

– Levágta?

– Igen. Ez mindig a megrendelő és a készítő ünnepi pillanata. Én is akkor látom meg először az egész szőnyeget. A szövés roppant koncentrált munka. Itt nem lehet fölfejteni a szálakat. S amikor dolgozom, mindig csak az a húsz-harminc centis sáv van előttem, amivel éppen foglalkozom. Csak amikor elkészült a szőnyeg, látom meg, hogy tudtam-e kontaktust tartani a tervvel, vagy elcsúsztam valamerre. Egyébként a szövőszék, amin a szőnyeg készül, a lehető legegyszerűbb szerkezet a világon. Talán olyan ősi, mint a fazekaskorong. Jöjjön, nézze meg!

Lemegyünk az udvarba, Zs. Kovács Diana műtermébe. Fölveti a függőleges fonalakat, aztán megmutatja, hogyan bújtatja át a vízszintes szálakat, milyen a csomózás, milyen a bütykös technika, milyen a szumák szövés, milyen a szizálból készült falikép.

– A fonalat én festem – mondja, amikor a színek sokféleségén csodálkozom. – A szizál például eredetileg műanyagszál. Az aratógépeknél használják kévekötözésre. Megláttam a lehetőséget, hogy faliképet lehet belőle szőni. Így készültek ezek a darabok . . .

– Művészet vagy iparművészet a gobelin? – teszem föl a provokatív kérdést.

– Nem teszek különbséget a kettő között – szinte csattan a hangja. – Az egy. Nem lehet különválasztani. A régi nagy mesterek se ismerték a kettő között az értékkülönbséget. Rippl-Rónai egyaránt festett üveget, porcelánt, tervezett bútort, és nagyszerű festményeket készített. Ha elfogadnám a mechanikus felosztást, skatulyázást jelentene. A művészi elképzelés követeli meg, hogy ilyen vagy olyan anyagban csináljam meg. Ez Pécsett, azt hiszem, sosem jelentett gondot. A galériabeli kiállításon is együtt voltunk festők, szobrászok, kerámikusok, szőnyegszövők. És a nézők elfogadták ezt. Csak így lehet egységes képet adni egy területről.

Visszamegyünk a lakásba.

– Hogyan telik el egy napja?

– Az nagyon bizonytalan . . . Először végiggondolom, mi mindent kellene csinálni. Na, ez maradhat holnapra, ez is, ez nem, ez sem. Itt van tehát két dolog. Ezt meg kell csinálni. Na, hogyan osztod be hozzá a napodat, Bizséné? Ezt a két dolgot aztán elvégzem. Nem kapkodok. Nem akarok mindent megcsinálni. Jókedvűen szeretek dolgozni . . . Estére sosem hagyok munkát. Akkor a csöndre, a családra, a magányra van szükség. Igaz, azt mondják, sokat beszélek. De ez hozzátartozik a mesterségemhez, az iskolához. Másképp nem lehettem volna szervező se.

– Zs. Kovács Diana 1964 óta a Képzőművészek Szövetsége Dél-Dunántúli Szervezetének szervezőtitkára. Milyen munkát jelent ez?

– Milyent? Mennyit! Évi százharmincezer forinttal gazdálkodom. Ötvenhat tagja van a csoportnak. Ebből tizennyolcan az országos szövetség tagjai. Levelezek, alkalmi munkásokat veszek föl, SZTK-kimutatást vezetek, kiállításokat készítek elő, négy megyében tárgyalok, utazok, meghívókat rendelek, a külföldi kapcsolatokat tartom. Az egyik feladat hozza a másikat. Olyan ez, mint a lavina.

– Megoldatlan problémák, gondok?

– Az ember néha vitatkozik, ez természetes. De mosolygok is. Akkor muszáj a másiknak is visszamosolyogni. Sokszor kérdezték már tőlem: Hogyan van türelmem ennyi bolond emberrel foglalkozni? Azt szoktam mondani: Mindenkit olyannak fogadok el, amilyen.

– Csupán egyetlen kérdést engedjen még meg. Hogyan lehet egyszerre ennyi mindent csinálni: gyerekek, iskola, szervezés, szőnyegek?

– Sajnos, azt hiszem, keveset tudtam a gyerekekkel foglalkozni. A kis dolgokért nem szóltam soha. De ami fontos, amiben az ember hisz, abban nem ismerek engedményt. Korán önállóságot adtunk nekik. Négyéves korukban már kimosták a zsebkendőjüket, a zoknijukat, a bugyijukat. Mindegyiknek volt a lakásban egy kis sarka. Az tabu volt. Ha az egyik bevonult, a másik nem szólhatott hozzá. Elmesélek egy édes esetet. Kati mindig gesztenyékkel játszott iskolást. Ő volt a tanító is, meg a diák is. – Gyere ki a padból, és énekelj – mondta az egyik gesztenyének. – Hamis vagy, menj helyre. – Így ment egész délután. Kicsit untam már a dolgot. Odaszólok neki: – Mondd, te Katalin, nálatok az iskolában mindig énekóra van? Egyszer oroszóra is kellene. – Eh, ahhoz szamarak – válaszolta . . . Egyszóval jókedvű család vagyunk.

– A derű mindenen átsegítette?

– Egy hiányom van. Az életet nem a pesszimizmus oldaláról nézem. Én minden pillanatnak tudok örülni. De arra képtelen vagyok reagálni, aki azt mondja, hogy a világ a katasztrófa felé megy. A legnagyobb bosszúságom, ha valamit húznak, nyúznak. Ez bosszant. Ez nekem tragédia. Ismeri a japán horoszkópot? Azt mondja rólam: Amit akarok, azt tűzön-vízen keresztül megcsinálom. Lehet. De nem a magam által kitalált dolgok érdekelnek, hanem a közös ügyek, ami másoknak használ. Persze néha kell a csend, a magány is. Tudom, hogy ez paradoxon. De ilyen vagyok.

Mint a szőnyegei – gondolom hazafelé. Sokszínű, sűrűszövésű, érzékletes, anyagszerű.

Zs. Kovács Diana
Csillagképek
1968
Gobelin
220×128 cm

Zs. Kovács Diana, ipari művén

L: Bizse János

–: A Jelenkor krónikája 1152.

Jelenkor, Pécs, 1979. dec. XXII/12

04

Zs. Kovács Diana, textilnűvesi

L: Korniss D.

Láncz S: Képzőnűv. krónika 536-540

Jelenkor, Pécs, 1980. jún. XXIII/6.

Zs. Kovács Diana textilművész

1960-as években
a pécsi művészeti gimn.
tanára

→ Pinczehelyi Sándorné

MŰVÉSZET 1985/10/44.

A Miskolci Galéria tisztelettel meghívja Önt

Zs. Kovács Diana

textilművész kiállításának megnyitására

1976. február 13-án este 6 órára
a Miskolci Galériába

A kiállítást megnyitja

BERNICS FERENC
Baranya megye Tanácsa Művelődési Osztályának
vezetője

A kiállítás megtekinthető
március 7-ig, hétfő kivételével 10 — 18 óráig

BMi 76

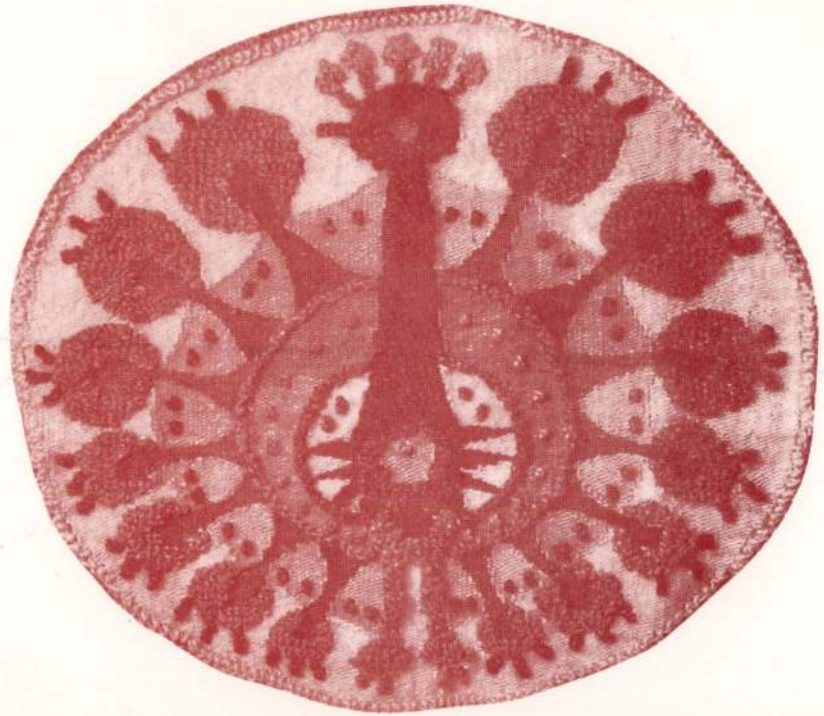

A Pécsi Galéria
tisztelettel meghívja

Zs. KOVÁCS Diana
textiltervező
kiállításának megnyitására
a Pécsi Kisgalériába
(Szt. István tér 4.)
1993. április 8-án, csütörtökön
délután 5 órára.

Megnyitja: Pilaszanovich Irén
művészettörténész,
a Műcsarnok igazgatóhelyettese

A kiállítás megtekinthető
május 2-áig, naponta 12–18
óráig, szombaton 10–18 óráig.
Kedd szünnap.

PÉCSI GALÉRIA • Pécs • Pf.: 162 • H-7601 • Tel./fax: (72)15-623

PÉCS
1993
III
31

Sinkovits Péter
Uj Művészet Szerkesztősége
Budapest
Báthori u. 10.
1054

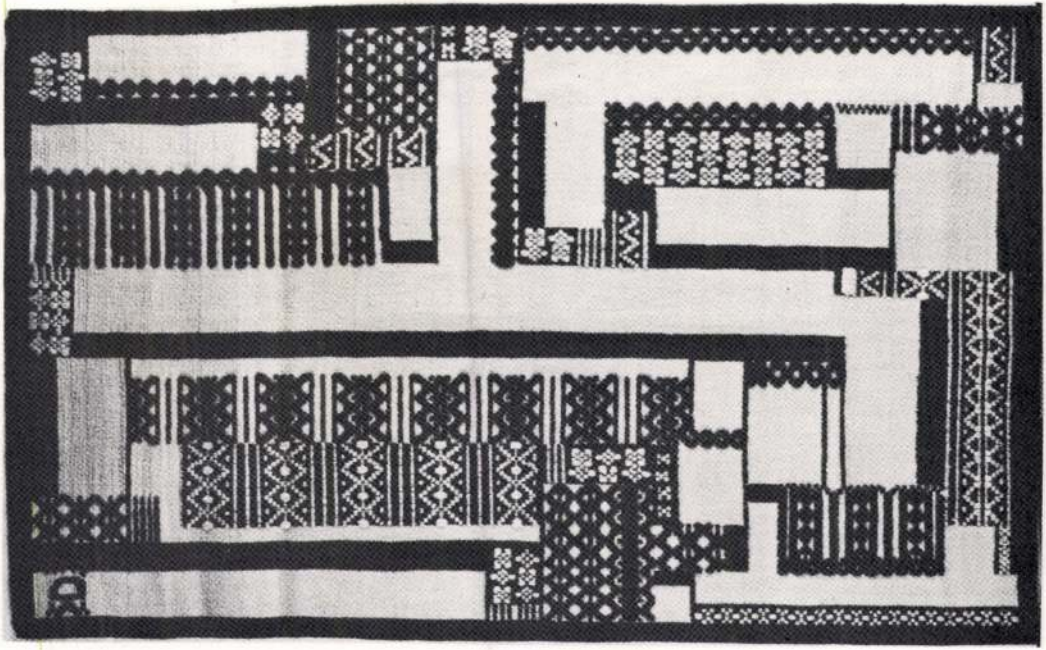

Zs. Kovács Diana tehilt.

Két napos országos konferencia Budapesten

Önkormányzatok és közoktatás

A héten kedden és szerdán országos konferenciát rendeztek Budapesten, „Önkormányzat és közoktatás" címmel. A program plenáris üléseken elhangzó előadásokból, illetve szekcióülésekből állt. Témák szerint szóba került a finanszírozás és tervezés, az önkormányzatok irányítása és kompetenciája, az iskolákkal való kapcsolatrendszer, a kistelepülések és kisiskolák sajátosságai, valamint az oktatási szolgáltató intézmények kérdése.

A konfertencián részt vett baranyai szakemberek közül *dr. Bárdi László*t, a Dél-Dunántúli Regionális Oktatási Központ igazgatóját kértem meg, foglalja össze röviden a tapasztalatokat, természetesen egy kicsit régiós szemszögből.

– Azt hiszem, a fő eredménye az összejövetelnek az volt – mondja dr. Bárdi László –, hogy a jelenlévők előtt tisztázódott, pontosan meg kell határozni a jövőben az állam, az önkormányzatok, az oktatási bizottságok és az iskolák feladatát és felelősségét. Véget ért a régi rendszer, amikor egyetlen felügyelő szerv volt, aztán az vagy jól csinálta a dolgát, vagy nem. Most több szinten történik a munka, a döntések, s ennek az a veszélye is megvan, hogy megkezdődik az egymásra mutogatás, hogy ki a felelős. Ezért fontos a pontos feladat- és szerepkörmeghatározás. Ezt vázolta nagyon konkrétan *dr. Dobos Krisztina*, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium helyettes államtitkára.

– Hogyan fogadták az államtitkár helyettes asszony előterjesztését?

– Az ügy fent említett részével nem volt gond, hiszen ezeket a problémákat mindenki ismerte a gyakorlatból. Aztán szóba került a Nemzeti Alaptanterv (NAT) is, melynek jelenleg az ötödik változatát éljük. A minisztériumnak eléggé világos az álláspontja, azonban egyes tudományos intézmények munkatársai, kollégák ezt a tervezetet élesen ellenzik, s ez ügyben kemény viták is folynak, folytak itt is. A minisztériumot az a vád éri, hogy a helyi kezdeményezéseket, ötleteket nem veszi figyelembe kellő mértékben. Pedig ez is fontos lenne, némi önkritikával elfogadni olyan javaslatokat, amik nem legfelülről származnak. Ezek az észrevételek, remélem, figyelmeztetőek lesznek, hogy okos gondolatok nem csak az MMK-ban születnek, s ezek értékelése nem jár semmiféle presztízsveszteséggel. De mivel Dobos államtitkár helyettes asszonynak alapvetően nem ez volt a témája, ezért vetettek véget a hirtelren kialakult vitának.

– Dél-Dunántúlon nagyon sok a kis falu és a kisiskola. Milyen változás várható ezek helyzetében?

– Itt a legnagyobb baj az, hogy egyszerűen nem tudják magukat fenntartani. 12 gyereket költségesebb iskoláztatni, mint 600-at, hisz nekik is kell fűtés, áram, minden. Ezért legtöbb helyzetben önkormányzatok társulása tart fenn egy-egy közös iskolát. Azonban mi történik, ha az egyiknek egyszer csak olyan ötlete támad, hogy ebből a szövetségből kilép? Az efféle összejövetelek arra jók, hogy az álláspontokat ilyen esetekben is közelítsük, találjunk valamiféle megelőző megoldást. S ez nem könnyű, mert Baranyában, Somogyban, Tolnában 1282 oktatási intézmény működik, 18 ezer pedagógussal, akiket 747 önkormányzatnak kellene eltartania, koordinálnia.

M. K.

Sok a „gázos" autó **Fotó: Löffler Gábor**

Késik az engedélyezés

Gázzal még nem szabad

Továbbra sem tudni, pontosan mikortól engedélyezik a személygépkocsik földgázzal illetve pb-gázzal történő üzemeltetését, holott februárban még úgy volt, április elejétől eltörlik az erre vonatkozó tilalmat.

Információink szerint azonban e hónap végén elhárulhat az akadály, mely egy minisztériumi rendelet módosításának lesz köszönhető. Mint az egyik, e téren leginkább érdekelt cég, a Globimpex munkatársa, *Major Ferenc* lapunknak elmondta, a KÖHÉM és az Ipari Minisztérium közös rendeletmódosítására a KÖHÉM-ben már rátették a pecsétet, az Ipari Minisztériumban viszont még tart a kodifikációs eljárás.

– Valóban úgy volt, hogy a rendelet átalakítására már márciusban sor kerül, s ebben az esetben április elsejétől elkezdhettük volna az autók gázmeghajtásúra való átalakítását és a „gázkutak" üzembe helyezését is. Most úgy tűnik, egy-két hónapot csúszik a dolog – mondta érdeklődésünkre a fővárosi szakember.

Mint Major Ferenctől megtudtuk, Baranyából több cég is együttműködési szándékát jelezte náluk, így a gázmeghajtásúra átállított autók megyénkben is kényelmesen és akadály nélkül üzemanyaghoz jutnak majd.

Az Ipari Minisztériumban kapott információ szerint a rendeletmódosításra rövid időn belül (talán már áprilisban) sor kerül.

Pauska

Éneklő Hét Pécsett

Tavaly májusában a Mátyás Király Ének-Zene tagozatos Ált. Iskola kórusa Párizsban járt, ahol a Párizsi Rádió Gyerekkórusának karnagya, *Denis Dupays* foglalkozott velük egy német, egy csehszlovák és egy francia kórus társaságában. A kapcsolatból barátság kerekedett, amiben nem kis része volt annak, hogy a karnagynak megtetszett a magyar kórus. Akkor adódott az az ötlet, hogy majd Pécsre látogat.

Denis Dupays tegnap megérkezett, hogy hétfőtől átvegye az első Éneklő Hét irányítását. A JPTE I. és II. sz. Gyakorló Ált. Iskolája, a Gyárvárosi Ált. Iskola, a Liszt Ferenc Zeneiskola és a Mátyás király Ének–Zenei tagozatos Ált. Iskola jelenlegi és régi kórustagjaiból alakult 130 tagú kórusnak francia műveket tanít be.

A mindennapos próbák hétfőn fél háromkor kezdődnek a Művészetek Házában. Mint *Kunváriné Okos Ilonától*, a Mátyás kórus vezetőjétől megtudtuk, a szervezésben nagyon sokan segítenek nekik, hiszen a karnagy útiköltségét az Alliance Francaise állja, a pécsi önkormányzat másolja a rengeteg kottát, a Kolping Egyesület szervezi a fogadásokat, a Székesegyházi Plébánia ingyen bocsátja rendelkezésre a hangverseny helyszínét, a Művészetek Háza biztosítja a próbákat.

Az április 16-án 19,30 órai kezdettel a Székesegyházban megtartandó koncert bevételét a légúti megbetegedésben szenvedő gyerekeknek ajánlják fel.

Cs. L.

Műtrágyával töltik meg felszállás előtt a repülőt a pogányi reptéren **Fotó: Laufer László**

Dolgozunk, hogy legyen kenyér

Felettünk a vörös csillag?

Újabban több rémült szem néz az égre, mit keres a kiskert szomszédságában lévő mezőgazdasági területen vagy épp a fejük felett egy vörös csillagos, vörös mezőben sarló-kalapácsos, orosz lajstromjelű repülőgép. Felesleges az aggodalom. Csak „pocokbombázó".

A Dél-Dunántúli Repülőgépes Szolgálat Bt. egyik ügyvezetője, *Bogár Imre* kérdésünkre elmondta, hogy az egykori Szovjetunió felségjeleivel ellátott gépet egy belorusz-magyar vegyesvállalattól *bérlik*. A repülőgép festésén nem változtathatnak, ahogy egy gépkocsikölcsönző sem változtathatja meg az általa igénybevett jármű színét, rendszámát.

– A Repülőgépes Szolgálat Állami Vállalat (RSZÁV) eladósodott – mondta az ügyvezető –, leépítették a mezőgazdasági repülést, elbocsátották a pilótákat és a szerelőket. Az Állami Vagyonügynökség viszont a tervezett kft.–k helyett csak kisvállalkozási szinten engedélyezte a további tevékenységet az ilyen területen dolgozó repülési szakembereknek.

– Mindenki fut a pénze után, mivel – mint állította – a cégnek az elbocsájtások után járó 200-500 ezer forintnyi végkielégítésre sem telik.

– Az RSZÁV meghirdette eladásra vagy bérlésre gépeit, de a beloruszoktól olyan ajánlatot kaptunk, ami összehasonlíthatatlanul jobb. A tőlük bérelt gép teljes szervizzel, alkatrészellátással, szerelővel együtt annyiba kerül, mint az RSZÁV-nál az úgynevezett „szárazbérlet", azaz símán, csak a repülőgép díja

— Tisztában vagyunk felelősségünkkel, főleg, ha emberekre vagy a „kiskertjükre" veszélyes anyagot szórunk. Legutóbb búzát műtrágyáztunk a külföldi lajstromjelű repülőgéppel. Ez váltotta ki az ijedtséget. Mi azért dolgoztunk, hogy az embereknek legyen kenyerük . . .

Ruzsinszky

Bach: Máté-passió

Forró sikerű hangverseny a Bazilikában

A pécsi hangversenyévad immár hagyományosan visszatérő eseménye a nagyheti Bach-passió-előadás. Szívet melengető érzés látni-hallani, hogy a korábbi évtizedekben Pécsett is meghonosított, emlékezetesen nagy sikerű oratórium-bemutatóknak van folytatása, akadtak olyan fiatal, tehetséges muzsikusok, akik elődeik nyomdokába lépve vállalkoznak Bach passióinak rendkívül nehéz és összetett feladatot jelentő megszólaltatására.

Nagyszerdán este 8 órakor a zsúfolásig megtelt Bazilikában a Máté-passió hangzott el, mely a lipcsei Tamás-templomban 1729 nagypéntekjén került először előadásra, a szerző személyes vezetése alatt. Elgondolkoztató módon akkor alig hatvan főnyi gárda állt csak Bach rendelkezésére. *Várdai István* hatalmas apparátust hozott összse a mű méltó, 103 számból álló teljes tolmácsolására, melyet elsősorban az előadói szándék gondossága, a formálás világos rajza, a stílushatások biztos ismerete jellemzett, bár le kellett küzdenie az akusztika okozta akadályokat.

A JPTE Női Énekegyüttese mellé felsorakozott a Pannon Volán Bartók Béla Férfikarának *(Lakner Tamás)*, a Pécsi Bach Énekegyüttesnek *(Dobos László)* tagjaiból alakult kórus, továbbá a *Kunváriné Okos Ilona* vezette pécsi Mátyás király úti Zenei Általános Iskola Kórusa. Társulásuk alkalmi volta ellenére sikerült meglepően egységes hangzással, gondosan felkészült, fegyelmezett, pontos és lelkes, dinamikai kontrasztjaiban is kimunkált produkcióval venni ki részüket az előadásból és a megérdemeltsikerből. Várdai István kitűnő muzsikus és szuggesztív erejű egyéniség, aki át tudta vinni akaratát és elképzelését együttesére, sajátos karmesteri mozdulataival főként a nagy hatású kórusjelenetekben. Bach lángelméje kifogyhatatlan a kórusok felépítésében, melyek jellegük szerint nyugodt lejtésű epikus-lírai korálok, de a rövidre fogott, a tömegek érzelmeinek, indulatainak kifejezését szolgáló turbák esetében – az egymásnak felelgető kettéosztott kórussal – Várdainak sikerült az izzó drámaiságot is kifejeznie.

Szerencsés kézzel válogatta össze az énekes szólistákat, akikre nehéz feladat várt, hiszen Bach elképzelése nyomán súlypontban az áriák, illetve a zenekarkíséretes recitatívók állnak. Ezt kiváló teljesítményt nyújtva meg is valósították. A tenoráriák nehéz, koloratúrákkal megtűzdelt feladatát hajlékony, technikai-intonációs rugalmasságú hangjával *Mukk József* oldotta meg. *Váradi Marianna* kulturált, szép szopránja jól érvényesült a lírai szólamokban, akárcsak az alt áriákat bensőséges érzelmekkel éneklő *Németh Judité*. A bariton nehéz és terjedelemes szólamát *Altorjai Tamás* énekelte dicséretes biztonsággal, kiegyensúlyozott szintű, melegen áradó hanggal. *Kuncz László*, aki nagyon otthonos az oratórium-stílusban, ezúttal is a tőle megszokott, megbízható átéltséggel keltette életre szólamát, akárcsak tenor-áriáinak drámaiságát érzékeltető *Haramza László*, valamint a rövid szólamokat éneklők közül a basszus hangú *Békési Zsolt*.

Figyelemre méltóan jó teljesítményt nyújtott az ugyancsak kettéosztott Pécsi Szimfonikus Zenekar. Tiszta, szép játék jellemezte az összmunkát. Megbízhatóan, az énekeseket segítve látta el feladatát *G. Szabó Mariann* (orgona), *H. Erdős Orsolya* (gordonka), *Kakuk Balázs* (viola da gamba), *Scherer Beatrix* és *Prehoffer Gábor* (blockflöte).

S bár a Bazilikában ezúttal meglehetősen alacsony volt a hőmérséklet, a csaknem háromórás produkció végén felforrósodott hangulatban, hosszantartó tapssal jutalmazta a közönség az élményt nyújtó Máté-passió valamennyi előadóját.

Dr. Nádor Tamás

Az ipartestületek közgyűlése elé

Baranya, Somogy és Tolna ipartestületeinek vezetői a 4. országos közgyűlésre készülve tartottak regionális tanácskozást Tamásiban. Az Ipartestületek Országos Szövetsége (IPOSZ), Magyar Kézműves Kamara előtt álló legfontosabb feladatokat *Szűcs György* elnök foglalta össze bevezetőjében.

A szövetség a 297 ipartestületben mintegy 300 szakmát képviselő 120 ezer iparos, s a mögöttük álló 150 ezer alkalmazott, 100 ezer segítő családtag és 30 ezer szakmunkástanuló gazdasági érdekképviseletét látja el. Nincsenek könnyű helyzetben, hiszen számukra is csak a túlélés és a megerősödés az egyetlen járható út, hogy a mai kor követelményeinek megfelelő szintre emelhessék a termékelőállítást, a szolgáltatást, a szervizelést. A legroszszabb az, hogy nincs elég tőkéjük, ugyanakkor felkészültségük sem a modern technikához.

A követelményeknek elébe menve három szinten igyekeznek változást elérni a szakmai oktatásban. A szakmunkástanuló képzésben már 60 intézetben, 6 szakmában, 70 osztályban kezdték meg 1991-ben az országos kísérletet, melynek lényege, hogy a tanulók a képzési idő kétharmadát kisipari üzemekben töltsék gyakorlaton, s az elméleti képzésben is a szakipari tudás megszerzése váljék elsődlegessé. A mesterek és alkalmazottak továbbképzése, az úgynevezett üzemek feletti képzés keretében tavaly már 670 iparos és szakmunkásképzést végző tanár vett részt németországi elméleti és gyakorlati oktatásban, s a német és a Phare program támogatásával három központi gyakorlati oktatóközpont létesül nemsokára hazánkban a legmodernebb technikával. Ugyancsak fontos szempontként szeretnék elérni, hogy minden szakmánál visszaállítsák a mestervizsga intézményét, mely a felsőfokú szakképzést, a vállalkozási egzisztencia alapítási és vállalkozásvezetési ismereteket is magába foglalná.

Az IPOSZ kisvállalkozói bank létrehozását szorgalmazza, hogy az eddigieknél is biztosabban és kevésbé nyomasztó feltételekkel és kamat mellett juthassanak hitelhez, illetve állami vagyon vásárlási lehetőségéhez az iparosok. Az Állami Vagyonügynökség végre rájött, milyen vásárló és termelőerőt jelenthet a hazai kézművesség, s ígéretük szerint a jövőben az IPOSZ is hozzájuthat az ÁVÜ privatizációs számítógépes információs bázisához, tehát elsőkézből és megtudhatják, hogy hol, milyen állami tulajdon kerül értékesítésre. S mivel náluk a szaktudás, jó lenne, ha lízingeléssel vagy különféle hitellehetőségekkel maguk is tulajdonossá válhatnának. Ehhez szorgalmazzák a kisvállalkozói bank létrehozását.

A márciusban megalakult Signal Biztosító Rt-ben érdekelt az Ipartestületek Országos Szövetsége is, s remélik, hogy a kézműiparosok a jövőben az érdekeiknek maradéktalanul megfelelő speciális biztosításokkal tehetik még biztonságosabbá tevékenységüket és létüket.

Murányi L.

MA

Szeretettel köszöntjük névnapjuk alkalmából ***ERHARD*** *nevű kedves olvasóinkat.*

A Nap kél 6.05, nyugszik 19.27 órakor

Hírek, tudósítások, események közölhetők 10-től 12 óráig a 10-053-as telefonszámon.

Hírszerkesztő: **CSUTI JÁNOS**

Ma 9-11 óráig panaszügyekben fogad, a 15-000-es számon hívható: **DR. DUNAI IMRÉNÉ**

Szerkesztőségi hírügyeletes 16-tól 19 óráig a 15-000-es számon: **REZES ZSUZSA**

Gyertyás körmenet

Nagyszombaton 16 órakor feltámadási szertartás lesz a pécsi temető kápolnájában. A belvárosi templomban 22.30 órakor kezdődik a feltámadási istentisztelet, amit gyertyás körmenet követ a Széchenyi téren.

— **Próbarepülés és betegszállítás** is volt tegnap a Pécsi Helikopteres Mentőszolgálatnál. Az új gép jövendőbeli vezetője a régi helikopterrel járta be a pécsi helyszíneket. Közben súlyos szívbeteget vittek operációra a fővárosba.

— **Ünnepi nyitva tartás.** Pécsett a Megyei Könyvtár holnap 9-13 óráig tart nyitva. Húsvét-hétfőn nem nyit ki.

Időjárás

Előrejelzés az ország területére ma estig: felhőátvonulásokból elszórtan várható zápor, az erős, gyakran viharos északnyugati, északi szél ma délutántól lassan mérséklődik.

Vízállás: Mohács 340 cm, apadó, vízhő 8,7 fok, Őrtilos -98 cm,apadó, 4,0, Barcs -60 cm, áradó, 6,8, Drávaszabolcs 33 cm, áradó, 8,2.

Erős, mint a sas

Az Erhard név német alapszavai nyomán nagylelkűt, becsületest jelent. Egyik értelme: Erős, mint a sas. A keresztények ma, nagypénteken Jézus szenvedésére és kínhalálára emlékeznek.

— **Francia ajándék-alma.** Szerdán a mohácsi székhelyű Délvidéki Református Menekültügyi Misszió csaknem 70 tonna Franciaországból érkezett almát osztott ki megyénk szociális intézetei között.

— **Egy falu termékei.** A Hosszúhetényi Művelődési Házban a község iparosai, vállalkozói állították ki termékeiket piac- és üzletszerzési céllal. A rendezvény a HEXPO nevet kapta.

— **A nyúlanyó játszóháza** címmel húsvéti rendezvényt tartanak holnap 9 órától Pécsett, az Alajos utcai Petőfi Sándor Művelődési Házban kicsiknek és nagyoknak.

— **Diák-győzelem.** A pécsi Tiborc utcai Általános Iskola negyedikes tanulója, Pozsgay Balázs a Zrínyi Ilona országos matematika-versenyen harmadik lett. Felkészítette Henzel Györgyi tanár.

— **Engedelmes-kutyaiskola** működik szombatonként a Szentlőrinci strand mögötti mezőn Szilágyi János vezetésével. A képzésre más községekből is hoznak ebeket.

— **Az Iskolánkért Alapítvány** javára, – mely a pécsi Felsővámház utcai Iskolát segíti, – adományok fizethetők a Magyar Külkereskedelmi Bank Rt. 246-11460-7007 számú csekkszámláján.

— **Táncakadémiai felvételi.** A Pécsi Művészeti Szakközépiskola táncművészeti tagozatának negyedikes tanulói, Pintér Ágota, Fejes Ádám és Kádár Péter felvételt nyertek a hollandiai Rotterdami Táncakadémiára.

— **Japán folyékony-tapéta.** Pécsett, az Iparosházban április 15-16-án japán folyékony-tapéta szórással történő felhordásával ismertetik meg az érdeklődőket.

— **Őz-tetem.** Pécsett, a Marx u. 13. számú közös-ház udvarán napok óta hever egy őz-tetem. Az állatot jármű gázolta el, majd bedobták az ablakok alá.

— **Állatorvosi ügyelet.** *Szigetvári kerület:* 10-én 06 órától 13-án 06 óráig Dr. Koralevicz Elek, Drávafok, Vasút u. 14. Tel.: 52-007.

Dolgozókat vár Mohácson a varroda

A Mohácsi Ruházati Ipari Szövetkezet legalább harminc éve ismert cég a városban, az e nevet viselő munkahelyen mégis csak harmadik éve dolgoznak az emberek. Az 1990 júniusára időzített fúziójukat egy német vállalkozóval ugyanis annak idején hét szabász mindent elkövetve ellenezte, és az önállóságuk megtartásáért a végsőkig elmentek. A megmaradt Városház utcai üzemrészükben a hátrahagyott eszközökkel, lízing-gépekkel beindították a termelést. A maroknyi csapat dacolt és pereskedett, s bár energiájuk jó részét a mind kilátástalanabb helyzetből való menekvés kötötte le, a varrodában a munka fokozatosan fellendült.

Mára a viszálykodás szerencsére elült. Német partnerüknek felajánlották megvételre az egyesüléskor bevitt ötven százalékos részesedési vagyonhányadukat, s az élt a felkínált lehetőséggel. A kapott pénzből a szövetkezet rendezte az adósságát, így kölcsönök nélkül gazdálkodhatnak. A talpra állásukat az önkormányzat azzal támogatta, hogy eltekintett a beütemezett háromszáz százalékos helyiségbérleti díj emelésétől. Időközben a volt üzlettárssal is normalizálódott a kapcsolatuk, és már nem okoz gondot a szabászoknak sem, ha bérmunkát kérnek tőlük.

A szövetkezetet újra alakítók közül hatan aktív dolgozók, az összlétszám megközelíti a hetven főt. Egyik részlegük Himesházán húsz nőt foglalkoztatva termel, Mohácson negyvenen varrnak. A múlt év utóján indították itt a második szalagot, de május 1-jétől további tíz képzett varrónőnek tudnának elfoglaltságot biztosítani. A kapacitásuk erre az évre lekötött. Német megrendelőjüknek bérmunkában gyermek- és felnőttméretű felsőruhákat, illetve sportruházatot csinálnak. Éppen tegnap kelt útra az a kamion, amely rohammunkában, sok túlórával készült dzsekiket vitt. Eredetileg ugyan azt tervezték, hogy a varrodát húsvét előtt egy hétre bezárják, aztán a próbavarrásokat értékelve a megbízójuk soronkívül kérte a munkát. Az elnökük, Kiss Józsefné pedig lévén pénzügyi szakember, azonnal osztott-szorzott, és összehívta a lányokat, asszonyokat. Érvei meggyőzőek voltak, szó nélkül vállalták napokon át a másfél-két műszakot, és teljesítették a szállítási határidőt. **B. M.**

Zs. Kovács Diana textiltervező kiállításának megnyitására kerül sor április 8-án 17 órai kezdettel a Szent István tér 4 szám alatti Pécsi Kisgalériában. Pilaszanovich Irén művészettörténész megnyitója után a kiállítás május 2-áig, hétköznap 12 és 18, szombaton 10 és 18 óra között tekinthető meg.
Fotó: Löffler Gábor

Rendezvények

Ma 10 órától a bosnyák tojásfestés hagyományait idézik a Szigetvári Művelődési Központban Kapronczay János klubvezető irányításával.

Ingyenes jogsegélyszolgálatot vezet ma 11-13 óráig a pécsi DOZSO-ban, 15-16 óráig a Nevelési Központban dr. Berényi István jogtanácsos.

Ma 16 órakor a Pécsi Ásvány- és Kőzetgyűjtő Klub foglalkozást tart Wéber Béla vezetésével a pécsi Szivárvány Gyermekházban.

Nyugdíjasoknak külföldi utakkal kapcsolatban tanácsadást szerveznek ma 16-18 óráig Pécsett, az Apáca utcai TESZ-központban.

Húsvét hétfőn a pécsi vásártér és a megyeszékhely piacai zárva tartanak.

04 - 05 - 07

A Komlói Vásárcsarnoknál egy árus-bódéban zárás után tűz keletkezett, mert nem kapcsolták ki a hősugárzót.

A Mohácsi Roma Kulturális Egyesület elítéli egy fiatalember tettét, aki orvul úgy megütötte Jankovics Gábor romacigány mutatványost, hogy az az egyik szemére megvakult. Az eset a Grafiti-diszkóban történt a Proszektura együttes fellépésekor.

Feltartóztatták

A Pécsi Rendőrkapitányságon, a Vargha D. u. 3-ban jelentkezzen az a két úr, aki április 5-én 11.00-11.30. között Pécsett, a Bogár u. 10. szám előtt látta, hogy két személy egy fiatal férfit feltartóztatott.

Közlemények

A Szigetvári Művelődési Központ Kaposvárra, a My fair Lady c. előadásra szervez színházbuszt.

Perec Gábor (Pécs, Melinda u. 41.) Kozármislényben egy fekete skótjuhász kan kutyát talált.(X).

A szigetvári Bosnyák Hétfő elnevezésű rendezvény borbemutatójára gazdák jelentkezhetnek Szigetváron, a József Attila u. 7-ben. Telefon: 73-10-217. Itt lehet nevezni a Csillagosban rendezendő városi borversenyre is.

A pécsi IH-ban Edda-koncert lesz április 13-án.

A PDSz Országos Választmányának ügyvivői, Pokorni Zoltán, Petrus László április 15-én 15 órakor a pécsi ANK-ban a Közalkalmazotti Tanács választásáról rendeznek fórumot.

Cigány közgyűlés

A Független Cigány Szövetség Megyei Szervezete tisztújító közgyűlését rendezi holnap 10 órakor Pécsett, a Megyei Közgyűlés épületében. Újjáválasztják a megyei vezetést.

Jótékonyság

A Lánycsóki Plébánia a helyi Népházban vasárnap keresztény jótékonysági bált szervez, melyen muzsikál a Karaitlanka együttes.

Fesztivál

A Harkányi Művelődési Házban a vasárnap 19 órakor kezdődő húsvéti fesztiválon lesz divat- és body building-bemutató, zenekari műsor.

Adáskiesés

Pécsett, a Nagyárpádi városrészben megrongálódott a közműalagúti kábel, ezért nincs tévéadás. Ma 8-10 óráig nem foghatók a tévéműsorok a pécsi Kertvárosban, mert a Kábelkom szerelői javítják a törzserősítőt, amit teherautó tett tönkre.

Pécsi Barátság Klub

Húsvéti locsolóbál

A *Szimpátia Klub* április 16-án 19 órától *Húsvéti locsolóbált* rendez a pécsi Kolozsvár-vendéglőben, melyre a Pécsi Barátság Klub tagjait, az érdeklődőket is várják. Locsoló-versmondóversenyt rendeznek, minden vendéget megajándékoznak egy piros tojással.

A Barátság Klub irodájában (Ferencesek utcája 1.) tájékoztatást nyújtanak az áprilisi rendezvényekről, a hazai és külföldi utazási lehetőségekről.

Egészségügyi szolgálat

Mindennapos felvételi ügyeletek gyermek belbetegek részére: Pécs város: POTE Gyermekklinika, Szigetvár város és járás, a pécsi és a volt sellyei járás: Megyei Gyermekkórház. Gyermeksebészeti, kórházi felvételt igénylő gyermekfülészeti betegek részére páratlan napokon: POTE Gyermekklinika; páros napokon: Megyei Gyermekkórház; a főépület rekonstrukciója miatt a 400 ágyas klinika földszintjén, Pécs és Baranya megye egész területéről érkező betegek részére.

Pécs város lakossága részére felnőtt belgyógyászat, sebészet, baleseti sebészet: POTE II. sz. Sebészeti és Belgyógyászati Klinika. Égési sérülések: Honvéd Kórház. Koponya- és agysérülések: Idegsebészet. Pécs város és a csatolt községek neurológiai betegeinek felvételét a Neurológiai Klinika; pszichiátriai betegek felvételét a Pszichiátriai Klinika látja. Mindennapos akut urológiai ellátás és felvételes ügyelet: POTE Urológiai Klinika. (Munkácsy M. u.) Szemészeti betegek ügyeleti ellátása 17 órától: POTE Szemészeti Klinika. (400 ágyas Klinika) Felnőtt fül-orr-gégészet: POTE Fül-Orr-Gégeklinika. (Munkácsy M. u.)

ÉJSZAKAI KÖRZETI ORVOSI ÜGYELET

Pécs város felnőtt lakossága részére egy helyen a Lánc utcai rendelőintézet földszinti ügyeleti helyiségeiben minden este 7 órától másnap reggel 7 óráig. Telefon: 14-347.

Fogászati ügyelet minden este 7 órától másnap reggel 7 óráig a Lánc utcai rendelőintézet földszinti ügyeleti helyiségeiben, gyermekek részére is. Telefon: 14-347.

Gyermeklakosság részére egy helyen, a Gyermekklinikán, Pécs, József A. u. (bejárat a Bajnok utca felől) délután 5 órától másnap reggel 7 óráig. Telefon: 10-938.

ÉJSZAKAI ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

Pécs, Lánc u. 20. 10/8. sz. gyógyszertár; Pécs, Bajcsy-Zsilinszky . u. 23. 10/14. sz. gyógyszertár.

SOS-ÉLET telefonszolgálat díjmentesen hívható a 12-390-es számon, este 7 órától másnap reggel 7 óráig.

ÁLLATORVOSI ÜGYELET

Állatorvosi ügyeletek 1993. április 10-én 06 órától 1993. április 13-án 06 óráig Baranya megye területén.

Pécs város és környéke: 10-én 06 órától 11-én 18 óráig Dr. Koszorús József, Pécs, Angster J. u. 12. Tel.: 32-894.

11-én 18 órától 13-án 06 óráig Dr. Mészö Zoltán, Pécs, Magyarürögi u. 145. Tel.: 34-489.

Pécsvárad és környéke: 10-én 06 órától 11-én 18 óráig Dr. Simor Zoltán, Pécsvárad, Kossuth L. u. 22. Tel.: 294.

11-én 18 órától 13-án 06 óráig Dr. Péter Lajos, Pécs, Pósa L. u. 21. Tel.: 28-092.

Komló-Sásd és környéke: 10-én 06 órától 11-én 18 óráig Dr. Merics Imre, Tormás, Rózsa F. u. 18. Tel.: 78-067.

11-én 18 órától 13-án 06 óráig Dr. Bakonyi Sándor, Liget, Fenyő u. 6. Tel.: 90-717.

Mágocs és környéke: 10-én 06 órától 11-én Dr. Szemenyei Károly, Mágocs, Ady E. u. 81. Tel.: 38.

11-én 18 órától 13-án 06 óráig Dr. Szemenyei Zoltán, Mágocs, Dózsa u. 46. Tel: 188.

Mohács és a volt mohácsi járás: 10-én 06 órától 11-én 18 óráig Dr. Buják József, Mohács, Széchenyi tér 3. Tel.: 69/11-406.

11-én 18 órától 13-án 06 óráig Dr. Makai Árpád, Olasz, Kossuth L. u. 109/a. Tel.: 10.

Siklós és a volt siklósi járás: keleti részén: 10-én 06 órától 13-án 06 óráig Dr. Reisz György, Siklós, Kossuth tér 1. Tel.: 72/51-731.

nyugati részén: 10-én 06 órától 11-én 18 óráig Dr. Papp Arnold, Vajszló, Széchenyi u. 18. Tel.: 48.

11-én 18 órától 13-án 06 óráig Dr. Varga László, Vajszló, Széchenyi u. 18. Tel.: 48.

Szentlőrinci kerület: 10-én 06 órától 13-án 06 óráig Dr. Kincses Imre, Bicsérd, Kossuth L. u. 63. Tel.: 73-445/26.

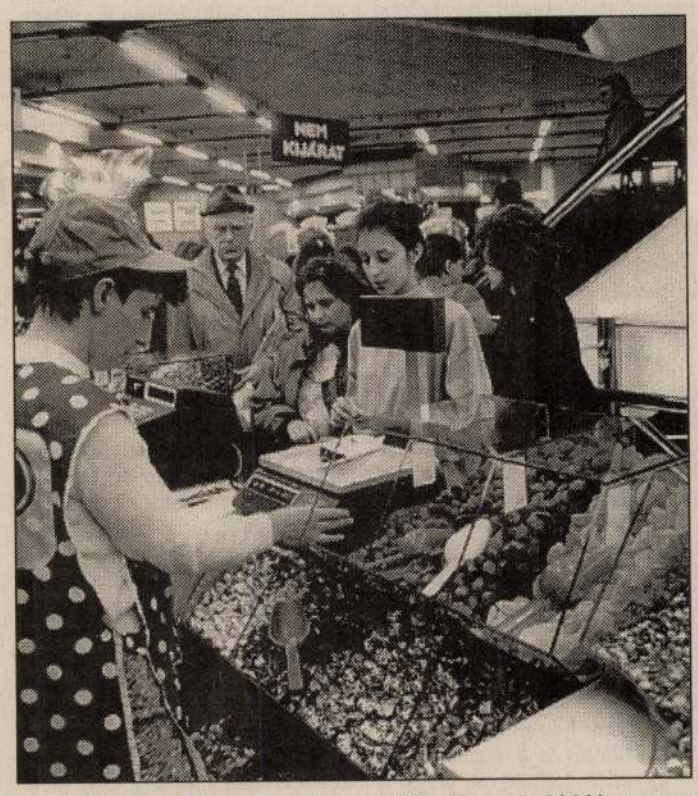

Eddig Eszékre jártunk az ismert Kandit csokoládéért, most már a Konzum áruházban is megvásárolható a horvát cég terméke
Fotó: Löffler Gábor

A Pécsi Galéria
tisztelettel meghívja

Zs. KOVÁCS Diana
textiltervező
kiállításának megnyitására
a Pécsi Kisgalériába
(Szt. István tér 4.)
1993. április 8-án, csütörtökön
délután 5 órára.

Megnyitja: Pilaszanovich Irén
művészettörténész,
a Műcsarnok igazgatóhelyettese

A kiállítás megtekinthető
május 2-áig, naponta 12–18
óráig, szombaton 10–18 óráig.
Kedd szünnap.

PÉCSI GALÉRIA • Pécs • Pf.: 162 • H-7601 • Tel./fax: (72)15-623

DÍJ FIZETVE

Lóska Lajos
művészettörténész
Budapest
Felsőzöldmáli u. 61–65.
1025

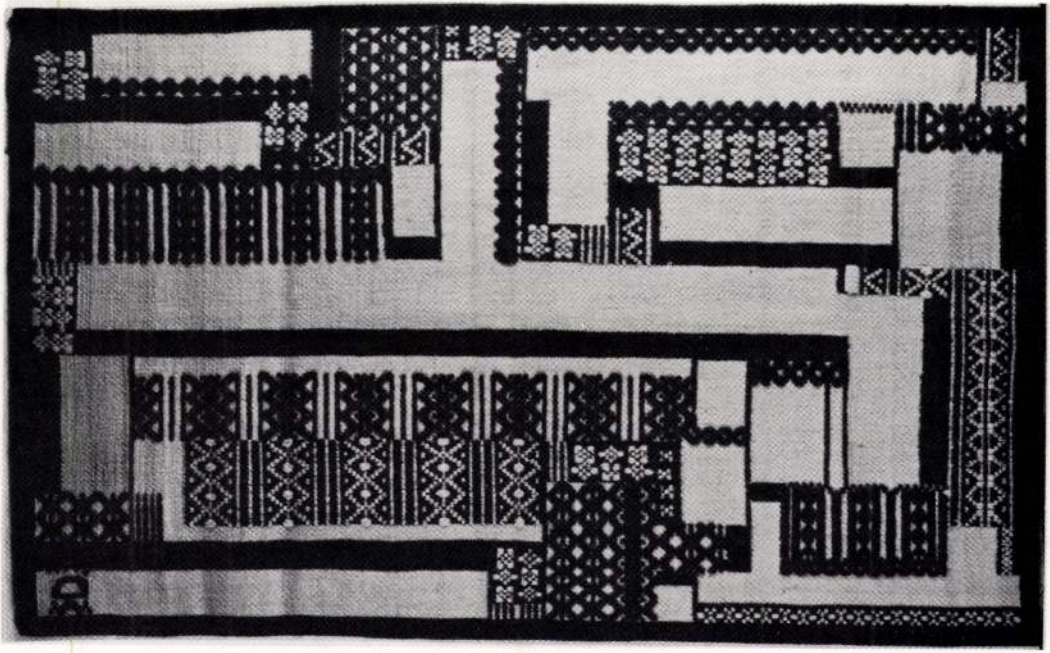

Az Akadémiai Kiadó téli újdonságai

Az Akadémiai Kiadó az elmúlt két hónapban hat új lexikont jelentetett meg, köztük a világviszonylatban is egyedülálló Környezetvédelmi Lexikont, amelynek kiadása iránt hat ország, hét könyvműhelye érdeklődik – jelentette be *Zöld Ferenc* igazgató, a kiadó téli újdonságokat bemutató – sajtótójékoztatóján.

Elhangzott: a lexikonok sorából kiemelkedik a Magyar Nagylexikon, amelynek első kötete nemrég látott napvilágot. A teljes mű – 16 kötet – összesen mintegy 150-160 ezer címszót tartalmaz majd. Az első kötet A-tól Anc-ig terjed, 9000 címszó, 500 színes fotó és rajz, valamint 25 térkép található benne. Húsz év után jelent meg a kétkötetes Budapest Lexikon teljesen megújított változata, valamint a Világirodalmi Lexikon 15. – a T betűt felölelő kötete. A világirodalmat feldolgozó sorozatból már csak két kötet van hátra, ezek várhatóan jövőre látnak napvilágot. Az Akadémiai Kiadó gondozásában jelent meg a világ első Kártyalexikonja is. A könyvben – amely mintegy 2300 címszót tartalmaz – az egyes játékok története, a kártyák ikonográfiájára és előállítására vonatkozó tudnivalók is megtalálhatók.

Ihlető táj a Mecsek

Egy pécsi művészházaspár emlékeiből

A Zengő-vidék minden időben megihlette a képzőművészeket. E régi igazságot erősítette nemrég *Zs. Kovács Diána* textilművész, aki férje, Bizse János: Szeptember című nagyméretű olajképét ajándékozta Pécsváradnak a várossá válás emlékére. A kép születése és az adományozás is a Zengő lábánál, a Bekében történt, ahol a Bizse-házaspár műterme 1971-ben felépült. Bizse János csak tíz éven át élvezhette a gyönyörű táj, a jó levegő áldásait. 1981-ben meghalt, s azóta felesége, Zs. Kovács Diana tölti itt a nyári hónapokat. Úgy mondja, ez tartja egészségben.

A Keleti-Mecseket a háború után újra felfedezték a pécsi festők. Mecseknádasdon a mai tájházban 1949-ben Martyn Ferenc szervezett művésztelepet, és azt Bizse János vezette. Ott és a környékben dolgoztak *Dvorszky Irocska, Cseh László, Erdős János, Lantos Ferenc.* Pécsváradon élt *Platthy György, Curilovic Ottokár.* Bizse János sokat dolgozott itt. A kor modern járművén, oldalkocsis motorkerékpáron járta a Zengő vidékét. Vázlatokat, pasztelleket készített, aztán Pécsett tette át mindezt a nagy olajképekre.

A művészházaspár élete és munkássága Pécshez kötődött kezdettől fogva: Zs. Kovács Diána egyik létrehozója volt 1959-ben a Művészeti Szakközépiskola elődjének, ahol textiltervező iparművészként szövést tanított. A pécsi származású, Aba Novák- és Szőnyi-tanítvány Bizse János szervezőmunkáját a Pécsi Grafikai Műhely tanúsítja. Munkásságára 1990-es életműkiállítása adott visszapillantást a Pécsi Galériában – halála után tíz évvel, születésének 70. évfordulóján. A látvány, így a tájélmény mértani szerkezetessége izgatta, s alkotott dekoratív egységet képein.

Telkeket árult 1970-ben a helyi tsz, és ők megvettek egy őserdőt, egy bozótost, amit így hagytak meg vad szépségében. Senki sem tudta a pontos határokat, csak *Tóth József* szomszéd, akivel a mai napig tart a jó barátság. 1971-ben épült fel a ház, az emeleten Bizse János műterme, lent Zs. Kovács Diánáé a szövőszékkel:

– Őt a táj érdekelte, fenséges léptékeit mindig újra és újra felfedezte magának – engem a vadvirágok, a növények játéka. Az erdőből most is idelátogató fácánok, őzek, rókák. Mindketten rengeteget dolgoztunk itt.

Ennek emléke a „Szeptember" című olajkép, amely az őszi tájat idézi elénk, azt a mecseki hangulatot, amit ma is átélhetünk. A Bekéből nagy lendülettel kinyíló völgyteknőt, az egészet koszorúzó erdőt, az őszi Zengő-vidék színeit, hangulatait. Zs. Kovács Diana szövőszékén most is készül egy különös, virágmotívumos textil. Munkái sokfelé elkerültek múzeumokba és magángyűjteményekbe. Legbüszkébb arra, amelyiket Rómába vitte 1972-ben *dr. Cserháti József* püspök VI. Pál pápának. Magánmegrendeléseket is teljesít a textilművész.

– A magánmunkákból utazom. Egy-egy szőnyegem egy-egy utazást jelent a Szentföldre, Spanyolországba, Amerikába. Az utóbbi években viszont ez a ház jelenti a pihenést és a munkát. Itt gyűjtöm nyaranta az erőt a tél elviseléséhez, itt lehetek együtt a családommal, az unokákkal, az emlékekkel, az emeleten Bizse János képeivel, idelent pedig a szövőszékkel, amelyhez most is odaülök még.

G. O.

Képünkön az adományozó és Kakas Sándor polgármester
Fotó: Patonai Attila

Videopiaci változások

Hótehénke meg az Egerek és emberek

Amikor 1985 decemberében megnyílt az első, hivatalos magyar videokölcsönző Budapesten, a pletykák szerint az első hetekben rendőrök kóválygottak a környéken, sőt a nyomozók a boltba is betértek, hogy elkérjék a kölcsönzők lakáscímeit. Így akarták ugyanis lebuktatni a vám nélkül behozott videolejátszókat. A kazettákkal nem volt semmi gond, hiszen azokat az akkor egyedüli forgalmazó, a MOKÉP dobta piacra. Nem tudni mennyire volt igaz a hír a nyomozók érdeklődéséről, de az biztos: már akkor érdemesebb lett volna más helyen kutakodni, hiszen ezidőtájt már nagy jövedelmeket hozó üzletág volt az illegális kazettabehozatal és kölcsönzés.

Akkoriban – mint egy havilap videorovatának vezetője – magam is összejöttem egy ügynökkel, aki a titoktartás fejében elmondta, mi is a dolga. Figyelni a világ mozikínálatát – a világ elsősorban Nyugat Németországot és Ausztriát jelentette –, és ha remény van a sikerre, akkor kimegy Bécsbe, megrendeli a kazettákat, és egy hét múlva kamionosok már be is csempészik az országba, ő pedig végigjárja vele állandó kuncsaftjait.

Hol van már a tavalyi hó, és hol vannak a nyolc évvel ezelőtti állapotok? Ez a nosztalgiázásként is felfogható sóhaj éppen úgy lehet az öröm, mint a bosszúság kifejezése. Hiszen ma már alig van nagyobb áruház, amelyikben ne lehetne műsoros kazettát is kölcsönözni, s talán nincs annyi éjjel, nappal nyitva tartó kis élelmiszer bolt, mint ahány videokölcsönző vasárnap is szolgálatára áll a tisztelt érdeklődőknek.

A kazettákat se feltétlenül Bécsből hozzák már, hiszen a közelmúltig – mondhatni – európai szintű másolóműhelyek szaporodtak el az illegalitásban. Előfordult, hogy a hazai mozikból lopták ki a sikeres forgalmazás esélyeivel rendelkező filmeket. A legújabb büntetőtörvények kicsit kockázatosabbá teszik az illegális másolást, de – vélhetően – az igazi veszélyt az jelenti a fekete videopiac számára, hogy a több mint féltucatnyi legális forgalmazó-kölcsönző cég egyre frissebb termékekkel szolgál az érdeklődők számára.

Az augusztusi kínálatban például már szerepelt az *Egy becsületbeli ügy*, amelynek egyik főszerepéért idén márciusban Oscar-díjra jelölték Jack Nickolsont. (Más kérdés, hogy végül nem ő kapta a kis szobrocskát.) S ez a film a világ mozijaiban – így Budapesten is – alig néhány hónapja látható. Hasonlóan friss a kis gyerekszínnel, McCalisterrel készült *Reszkessetek betörők 2.*, vagy a scifi-horror a *Fűnyíró*, mint ahogy fél év sem telt el a hazai mozibemutató óta, s máris kikölcsönözhető kazettán Steinbeck klasszikusának az *Egerek és emberek*nek a filmváltozata. A hazai piac változatos kínálatát mutatja, hogy már magyar gyártmányú pornókazetták is forgalomban vannak, olyan sokatmondó címekkel, mint például a *Dugibuli* vagy a *Hótehénke*.

A bőség és a viszonylagos frissesség feletti örömnek gátat vet, ha ezt a választékot hónapról hónapra, teljességében áttekintjük. Mert mi derül ki, ha a havonta megjelenő 35-40 kazetta címjegyzékét átböngészszük? Az, hogy meglehetősen egyoldalú ez a kínálat. Most nem beszélve a pornókról – az érdeklődés az újdonság múltával egyre csökkent iránta – csupa vér, erőszak, pszichikai véglet, agresszivitás, borzalom látható a kazetták túlnyomó többségén.

Már az is örömnek számít, ha egy – filmnek nem különleges – valódi irodalmi, esztétikai értékeket hordozó mű, mint az Egerek és emberek a piacra kerül. (Júliusban az egyetlen ilyen valamirevaló film *Az utolsó mozielőadás* volt.)

A filmművészet valódi értékeit szinte soha nem hozzák be az új kölcsönzők. Talán a MOKÉP őrzi még a kezdetekben összegyűjtött klasszikus filmrepertoár egy részét, s természetesen – mint jogtulajdonos – itt található szinte valamennyi 1945 után készült magyar film is a kazettákon. Mint ahogy a háború előtti magyar filmek tulajdonjoga alapján a Filmarchívum is forgalomba hozott néhány kazettát.

Ilyen hát a videopiac. Körülbelül most érte el a telítettségnek azt a fokát, amelynél sokkal több kölcsönzőt nem érdemes nyitni, és sokkal több kazettát sem érdemes behozni. Csak reménykedni lehet, hogy ebben a helyzetben jobban odafigyelnek a filmművészet barátainak, létszámban kétségtelenül nem olyan nagy, de közvéleményformáló hatásában jelentős táborára.

Bernáth László

A kisegítés elve az egyház társadalmi tanításában

„A társadalom van az egyénért, és nem az egyén a társadalomért" – állapította meg XII. Pius pápa A katolikus orvosok VII. nemzetközi kongresszusához intézet rádióüzenetében 1956 szeptemberében.

Mint általában minden kategorikus kijelentés, első olvasatban ez is ellenérzékeset és vitázó kedvet támaszthat – különösen Kelet-Európában egy gyökeresen más uralkodó szemlélet utóhatásaként. De fordítsuk csak meg ezt a tételt, s máris tapasztalhatjuk, hogy egy ilyen változat mennyire elrettentően hangzik és milyen végletes – s már kipróbált és megszenvedett – gyakorlati következtetésre vezet: „Az egyén van a társadalomért, és nem a társadalom az egyénért."

Különösen nyomasztó a gondolat, ha hozzákapcsoljuk az államot mint a hivatalból legfőbb társadalomszervező erőt, amely intézményesült fennállásának évezredei alatt – különféle jelleggel, céllal és mértékben – erős hajlamot mutatott arra, hogy a legfőbb helyett kizárólagos és mindenre ható legyen ebben a szerepben.

XII. Pius idézett megállapítása elvként a katolikus társadalmi tanítás alapját és a szubszidiaritás, vagyis a kisegítés elvének sarokkövét alkotja, szoros összefüggésben az emberi méltóság védelmével, érvényesítésével, a közjóval, a szolidaritással – ahogy erre *dr. Paolo Magagnotti* is utal *„A kisegítés (szubszidiaritás) elve az egyház társadalmi tanításában"* című 1991-ben kiadott tanulmányában. A könyv most jelent meg magyarul a Baranya Megyei Önkormányzat és a Pécs-egyházmegyei Justitia et Pax Bizottság közös kiadásában.

Az elvet - ahogy a szerző is teszi – XI. Pius pápa szavaival írhatjuk körül: *„ahogyan jogtalan az egyénektől elvenni és a közösségre bízni azt, amit saját erejükkel és igyekezetükkel el tudnak végezni, úgyanúgy jogtalan átadni egy nagyobb és magasabb szintű közösségnek azt, amit a kisebb és alacsonyabb szintű közösségek is el tudnak látni. Mindez egyszersmint a társadalom helyes rendjének felforgatása és súlyos megkárosítása. A társadalom bármiféle közbeavatkozásának természetes célja ugyanis a társadalmi test tagjainak támogatása kisegítés formájában, nem pedig azok elnyomása és beolvasztása."*

A katolikus társadalmi tanítás kiteljesítve a cél megfogalmazásán túl határozottan szól a kötelezettségről is a kisebb és a nagyobb társadalmi, szervezeti egység összefüggésében: a magasabb szintű szervnek támogatnia kell – segítségnyújtással – az alacsonyabb szintű szervet, a családot és az egyént abban, hogy elláthassa feladatát, ha erre egymagában képtelen lenne.

A kisegítés fogalma politikai és közjogi tartalommal a 80-as évek közepe táján lett – mondhatni ismét – az államközi és regionális konferenciák, megbeszélések leggyakrabban hivatkozott elve. Dr. Paolo Magagnotti tanulmányában pápai és más egyházi dokumentumok bemutatásával és az összefüggéseikre utaló megjegyzésekkel azt igazolja, hogy a kisegítés elve a katolikus egyház társadalmi tanításának régi hagyományú alappillére és a történelmi, társadalmi folyamatokban mindig időszerű tartalom építkezett rá.

Ilyen értelemben X. Leo pápa 1891-es *Rerum novarum* enciklikájától számítja a kezdetet a szerző és a pápai és más egyházi dokumentumok olvasására buzdítva végig kiséri azt a folyamatot, amelyben napjainkig új és új dimenziókat kapott az így tekintve immár száz éve érvényesített elv.

A most időszerű új dimenzióját II. János Pál pápa a *Rerum novarum* centenáriuma alkalmából 1991. május 1-jén megjelent *Centesimus annus* enciklikájával adta meg. A kisegítés elvét egy új és erőteljes szolidaritással összefüggésben fejti ki: *„jelentős erőfeszítéseket kell tehát tenni a kölcsönös megértés, megismerés és a lelkiismeret érzékennyé tétele érdekében. Ez az az óhajtott kultúra, amely növeli a szegény saját képességeibe vetett bizalmát, következőleg azt, hogy munkája által javíthat életfeltételein, és maga is hozzájárul a gazdasági jólélhez. De, hogy ez bekövetkezzék, a szegénynek – az egyes embernek vagy nemzetnek – szüksége van arra, hogy ténylegesen hozzáférhető lehetőségeket biztosítsanak a számára. Ilyen körülményeket teremteni, a fejlődés érdekében tett világméretű összefogás feladata".*

Dunai Imre

Álságok

Nem templombajáró, de istenhívő voltam akkor is, amikor ez nem volt éppen jó pont a hatalom szemében. Abban az időben is ismertem embereket, akik minden vasárnap elmentek a reggeli misére, viszont mások iránti gőgösségükkel, mások baja iránti teljes közönyükkel erősen rácáfoltak arra, amit mutatni szerettek volna vasárnapi felvonulásaikkal.

Milyen az élet, most kiderült, hogy azok is hiszik Istent, akik eddig egészen másképp beszéltek. Kiderült, hogy az élet kényszerítette őket arra, hogy hazudjanak. Érdekes. Na de mindegy. Most ők tolonganak be elsőkként a templomba, és lehetőleg legközelebb állnak az oltárhoz, mivelhogy ez nekik *dukál*.

Szóval megszaporodott azoknak a száma, akik tüntetően templomba járnak, csak éppen Jézus szerénységét és szegénységét nem kívánják magukévá tenni, inkább másokat intenek kitartásra és türelemre.

Ilyenek azok is, akik manapság birtokolják a hatalmat, és legszorgalmasabban saját fizetésük szintentartásán munkálkodnak, amíg az általuk jóváhagyott létminimum – elvégre nem ők élnek annyiból – már a minimális létezéshez sem elegendő.

A képmutatók olyan emberek, akik szép képet akarnak mutatni magukról, csak az a kellemetlen, hogy miközben forgatják ezt a képet mindenki felé, mögötte erősen látszanak ők is, teljes valójukban. Világéletemben megvetettem a képmutatókat, és egyre több van belőlük.

Hogy ez az átmenet kora, azért? Bocsánat . . . Milyen átmeneté? Minden kor átmenet egy másik korba, úgyhogy ez is úgy átmenet, mint az elmúlt, és a jövendő idő. Nem lehet ezzel megindokolni hamis ideálokat, erkölcsi lecsúszást, üresen pufogtatott frázisokat, ilyen mértékű közönyt a tömeg, a nép sorsának romlásával szemben.

Bán Zsuzsa

Magyar Zoltán

Vádbeszéd

Újabban sejtés költözik belém,
újabban felszisszen a gyanú,
szemlátomást ez ugyanaz a személy,
mint voltam én, egyszemélyben tanú

és tettestárs, bár hűvös idegen,
ha ráeszméltet ama régi társra,
ki nem szólított mindig nevemen,
és azt sem sejttette: ez mind hiába;

néhányszor kérdezett: miért? ki viszi át?
ám mindig ugyanazon a hőfokon
provokált félszeg, felémlengetett vitát,
s most újra kérdez, s kérdésekkel rokon

a hallgatás, amelyre feltekintek
két párhuzamos monológ után,
s tán válaszolhatnék is végre – mintegy
újabb kérdőjelekkel példálódzva után . . .

Zs. Kovács Diána ? textil

szombat

SZÍNHÁZ

Stúdiószínház: Komédiások (este f8 órakor).

FILM

Apolló: Felelősségük teljes tudatában (pszicho–thriller – 4, 6, 8).
Apolló klub: A turné (filmszatíra – f6). Csendes érintés. Rendezte: Krzysztof Zanussi. (f8).
Park: Made in America (filmvígjáték – 4, 6, 8).
Uránia: Gyilkos nap (krimi – 5, f8). Célkeresztben (bűnügyi film – 22).

RÁDIÓ

KOSSUTH RÁDIÓ

4.30-8.10 Reggeli Krónika. Benne: Óránként hírek 5.00 Krónika. Sport 5.40 Kertbarátok 6.00 Krónika. Sport 7.00 Krónika. Sport 8.25 Kopogtató 9.00 Hírek 9.05 Családi tükör 9.35 Olasz madrigálok 10.00 Hírek 10.05 Ismét a javából! 12.00 Déli Krónika 12.30 Világkosár 13.00 Hírek 13.05 A Magyar Népzene és Népköltészet Hete 13.40 Tetten ért szavak 14.00 Hírek 14.05 Oxigén. Ökológiai magazin 15.00 Hírek 15.05 Nyitott tér 15.35 Bizet: Az arles-i lány - II. szvit 16.00 168 óra 17.40 Visszhang 18.00 Esti Krónika 18.25 Szemle 19.00 Hírek 19.05 Sportvilág 19.40 Miska bácsi levelesládája - Határok nélkül 20.00 Hírek 20.05 Rádiószínház. Bölcs Náthán 22.00 Késő esti Krónika 22.20 Riportműsor 23.00 Hírek. URH: 8.30-10.00 Körzeti információs magazinok 16.00-17.00 Az Amerika Hangja magyar műsora 18.30 Szlovák nyelvű műsor 19.00 Román nyelvű műsor 19.30 Német nyelvű műsor 20.00 Horvát nyelvű műsor 20.30 Szerb nyelvű műsor 23.00 A BBC késő esti magyar műsora

PETŐFI RÁDIÓ

4.33 Reggeli dallamok 5.03 Nyújtózkodó. Benne: Félóránként hírek 8.05 Mindenütt jó, de... 10.00 Kölyökzene 10.30 Hírvidé 11.00 Hírek 11.03 Tövisek és virágok 12.00 Jó ebédhez szól a nóta 13.00 Hírpercek 13.10 Tükörben - Czine Mihály 14.00 A Magyar Népzene és Népköltészet Hete 14.26 Daráló 15.00 Hírek 15.03 Magunkat ajánljuk. Benne: 15.05 Szórakoztató antikvárium 16.00 Szív küldi... 17.00 Hírek 17.03 Körkapcsolás labdarúgó bajnoki és kosárlabda Szuper Liga mérkőzésekről 19.00 Hírek 19.05 A Magyar Népzene és Népköltészet Hete 20.00 Nemzetközi slágerlista 21.00 Hírpercek 21.10 Beszélgessünk! 22.00 Szállj velem - Vincze Lilla koncertje 23.00 Hírek

BARTÓK RÁDIÓ

6.00-8.59 Muzsikáló reggel. Benne: Félóránként hírek 9.05 Mennyei kávéház 10.00 Hírek 10.05 Hangfelvételek felsőfokon 11.35 A Magyar Rádió Gyermekkórusa romantikus szerzők műveiből énekel 12.00 Hírek 12.05 A Bartók Rádió kívánságműsora 14.00 Hírek 14.05 Magyar zeneszerzők műveiből 15.00 Opera-művészlemezek 16.00 Hírek 16.05 Kapcsoljuk a Gödöllői Zeneházat 17.30 Poggyász 18.00 Hírek 18.05 Aranyalbum 19.10 Köszöntjük a 70 éves Eősze Lászlót 20.05 Hasse: Püramosz és Thiszbé. Egyfelvonásos opera 22.00 Hírek 22.05 Összkiadás.

PÉCSI RÁDIÓ

9.00 Jó pihenést. Szórakoztató magazinműsor. 11.00 Műsorzárás. 12.00 Szerb nyelvű műsor. 13.50 Horvát nyelvű műsor. 15.00 Dél–dunántúli hírmagazin. A Pécsi Rádió közszolgálati műsora. 16.00 A Pannónia Rádió szolgáltató és kereskedelmi műsora. 18.00 Regionális német nyelvű műsor. 19.30 A MR német nyelvű műsora Pécsről. 20.00 A MR horvát nyelvű műsora Pécsről. 20.30 A MR szerb nyelvű műsora Pécsről. 21.00 Műsorzárás.

TELEVÍZIÓ

TV1

6.25 Falutévé - faludoktorral. 6.45 Híradó. 7.00-8.15 Napkelte. 8.15 Jó reggelt adj, Istenem! 8.25-12.00 Kapcsolj be! 8.25 Narnia krónikája. Angol filmsorozat. 18/10. rész: A csodálatos hajóút -II. 8.55 Cimbória. 9.15 Védd magad! 9.25 System 93. XII/3. rész. 9.50 Válogatás a Magyar Televízió Archívumából. Süsü, a sárkány kalandjai. Süsü és a sárkánylány. (1984 - ism.) 10.20 Amőba. 11.50 Három kívánság. 11.40 Jóga (ism.) 12.05 Szezám utca. 13.05 Telejáték. 13.20 Doromb. 13.50 Panoráma. 14.50 Légibusz. 15.35 Filmmúzeum. Az isteni sztárok. Királyi esküvő. Amerikai film. 17.40 Hőmérő. 18.40 Szerencsekerék. 19.12 Esti mese. 19.30 Híradó. 20.25 Uborka. 20.50 Térdre kényszerítve. Olasz film. 22.45 Médiamix. 23.10 La Toya Jackson. 23.50 Híradó.

TV 2

7.00 Napra-forgó. 8.00 Cigánymagazin. 8.25 Horvát nyelvű magazin. 8.50 Német nyelvű magazin. 9.15 Román nyelvű magazin. 9.40 Szlovén nyelvű magazin. 10.05 Szlovák nyelvű magazin. 10.30 Cigánykutatás 93. 11.00 Siófok-Kispest Honvéd bajnoki labdarúgó mérkőzés. 13.00 Família Kft. 105. rész (ism.) 13.30 Civil kurázsi. 13.55 Útkereső. 14.40 Rizikó. VII. rész: dr. Belmondo. 15.10 Nagylátószög. Válogatás a határon túli magyar stúdiók műsoraiból. 16.00 Csak a derű óráit számoltuk (ism.) 16.45 Stan és Pan. Amerikai rajzfilmsorozat. 16.50 Nézze meg az ember! 16.55 Autó 2. 17.25 Hupikék törpikék. 17.57 Az új Lassie. Amerikai filmsorozat. 18.25 „A jognak asztalánál..." Jogi ismeretterjesztő műsor. 18.50 A hónap művésze. Ferenczy Károly. 19.05 Műsorajánlat. Időjárás. 19.10 Kék hírek. 19.30 Váratlan utazás. Kanadai rajzfilmsorozat. 20.25 Zene, zene, zene. 21.15 Lyukasóra. 22.00 Híradó. 22.20 Időjárás. 22.25 Szabófalvától San Franciscóig. Beszélgetés Domahidy Miklós íróval. 23.25 Sára Sándor–sorozat. Könyörtelen idők. Magyar film.

HBO

17.00 Tapsi Hapsi és vendégei. 17.30 Állati élet: Az elefánt a természet bástyája. 18.30 A törvényen kívüli Josey Wales. Western. 20.45 Cookie. Am. vígjáték. 22.20 Bowe–Holyfield profi bokszdöntő. 0.25 Emmanuelle – 12.

PÉCSI VTV

14.00 Közvetítés felvételről Pécs Megyei Jogú Város Közgyűléséről (ism.) 17.15 Rajzfilmek. 17.35 Felemás (ism.) 18.53 Rinaldó Rinaldini 7. (ism.) 19.30 Napló: Az elmúlt két hét eseményei. 20.00 Jó estét Pécs! 20.30 HTV film: Reggeli műsorvezető (ism.) Budapest TV / Éjszakai randevú.

DUNA TV

16.00 Hírek, műsorismertetés. 16.05 Évforduló. 16.10 Kánon. Görög katolikusok Magyarországon. 16.40 A helység kalapácsa. Tévéfilm. 17.35 Tradíció. Néprajzi magazin. 18.20 80 nap alatt a Föld körül Willy Foggal. 18.45 Dunahíradó. 19.00 A Strauss dinasztia. Osztrák tévéfilmsorozat. 19.50 Dunasport. 20.05 És hamarosan a sötétség. Angol thriller. 21.40 Bartha Dénes Haydn–sorozata. 22.35 Évforduló. 22.40 Hírösszefoglaló.

vasárnap

SZÍNHÁZ

Nemzeti Színház: Bál a Savoyban (este 7 órakor).
Bóbita Bábszínház: Cini Samu kalandjai (de. 10 órakor).

FILM

Apolló: Felelősségük teljes tudatában (pszicho–thriller – 4, 6, 8).
Apolló klub: A turné (filmszatíra – f6). Csendes érintés. Rendezte: Krzysztof Zanussi (f8).
Park: Made in America (filmvígjáték – 4, 6, 8).
Uránia: Gyilkos nap (krimi – f4, 6, f9).
Művész Örökmozgó: Prosperó Könyvei (7).

RÁDIÓ

KOSSUTH RÁDIÓ

6.00-8.24 Vasárnapi újság 8.30 A Magyar Népzene és Népköltészet Hete 9.00 Hírek 9.05 Világóra 10.00 Hírek 10.05 Római katolikus szentmise közvetítése 11.00 Hírek 11.05 Gondolat-jel 12.00 Déli Krónika 12.20 Harminc perc alatt a Föld körül 13.00 Hírek 13.05 A Magyar Népzene és Népköltészet Hete 13.15 Vízkereszttől szilveszterig 14.00 Hírek 14.05 Szonda 14.35 Mit üzen a Rádió? 15.00 Hírek 15.05 "Magyarországról jövök..." 16.00 Hírek 16.10 Művészlemezek 17.00 Hírek 17.05 Irodalmi újság 18.00 Esti Krónika 18.20 Örökzöld operettdallamok 19.00 Hírek 19.05 Sportvilág 19.40 A Magyar Népzene és Népköltészet Hete 20.00 Hírek 20.05 Kapcsoljuk a Magyar Rádió Márványtermét 21.00 Hírek 21.05 Rádiódokumentumok - 1956. 22.00 Késő esti Krónika 22.20 Hangversenyközvetítés.
URH: 8.30-10.00 Körzeti magazinok 15.00 Angol óra 16.00-17.00 Az Amerika Hangja magyar műsora 18.20 Heuréka! 18.30 Szlovák nyelvű műsor 19.00 Román nyelvű műsor 19.30 Német nyelvű műsor 20.00 Horvát nyelvű műsor 20.30 Szerb nyelvű műsor 23.00 A BBC késő esti magyar műsora

PETŐFI RÁDIÓ

6.03 Holnap hétfő... 8.05 Az ördög három aranyhajszála 9.00 Hírek 9.03 World music 10.00 Helyettem írták 11.00 Hírek 11.05 Vasárnapi koktél 12.00 Jó ebédhez szól a nóta 13.00 Hírpercek 13.10 Nagyon szívesen 14.00 Húszas stúdió 15.00 Hírek 15.03 Petőfi kabaré 16.00 Poptarisznya 19.55 Egy nő. Esterházy Péter és Dés László estje az Egyetemi Színpadon 21.00 Hírpercek 21.10 A Rádió dalszínháza 22.49 Jazz 23.00 Hírek

BARTÓK RÁDIÓ

6.03-7.59 Népszerű muzsika - koránkelőknek 8.00 Hírek 8.05 Nikolau Kynarton játszik az Ingolstadti Apátság Klais-orgonáján 9.05 Emlékezetes előadások a Magyar Állami Operaházban 10.00 Hírek 10.05 Új Zenei Újság 10.50 Növendékhangverseny 12.00 Hírek 12.16 Európa hangversenytermeiből 13.10 Új kompaktlemezeinkből 14.00 Hírek 14.05 Jubialte Deo 15.00 Operafelvételeinkből 16.00 Hírek 16.05 Társalgó 17.00 Bach kantátái 18.00 Hírek 18.05 A Magyar Népzene és Népköltészet Hete 18.35 Kabaré 19.00 Szemle (ism.) 19.35 Kamarazene 20.00 Hírek 20.05 Tetten ért szavak 20.20 Az Elmer Iseler énekegyüttes énekel 20.43 Hangversenykülönlegességek 22.00 Hírek 22.05 Közvetítés az Asbóth utcai Kis- színpadról. Földi királyság.

PÉCSI RÁDIÓ

8.30 Vasárnapi telefonok. 10.00 Műsorzárás. 12.00 Horvát nyelvű műsor. 13.30 Szerb nyelvű műsor. 15.00 Dél–dunántúli hírmagazin. A Pécsi Rádió közszolgálati műsora. Benne: Zenés kívánságok. 16.00 A Pannónia Rádió szolgáltató és kereskedelmi műsora. 18.00 Gruss und Kuss (ism.) 19.00 Magyar nyelvű zenés sportmagazin. 19.30 A MR német nyelvű műsora Pécsről. 20.00 A MR horvát nyelvű műsora Pécsről. 20.30 A MR szerb nyelvű műsora Pécsről. 21.00 Műsorzárás.

TELEVÍZIÓ

TV 1

6.35 Falutévé magazin. 7.20 Mosómacik. Sztárnak születni kell. 7.45 A Biblia üzenete. 8.20 Halló vasárnap! 10.50 Növendékhangverseny. 12.05 Tévémagiszter. 14.25 Ünnepi ének. 14.40 Telesport. 16.20 Örömhír. 16.47 Walt Disney bemutatja: Csipet csapat. Jack a vadonból. III/3. rész. Kacsamesék (ism.) 18.30 Szerencsekerék. 19.00 A Hét. 20.00 Híradó. 20.15 Telesport. 21.10 Szeleczky Zita arcai. 22.55 Pillanatnyi pénzzavar. Magyar film. 23.00-23.45 Vízöntő.

TV 2

7.37 Frici, a vállalkozó szellem. 27. rész (ism.) 8.02 Julisuli. 21. rész. 8.35 PC abc. 9.05 Alfréd, a kacsa. 22. rész: Dolf hazatér. 9.35 Töpszli malac kalandjai. Angol bábfilmsorozat. Az újságíró. 9.45 Billy Webb csodálatos története. Angol tévéfilmsorozat. VI/4. rész. 10.10 Veszélyes játék (ism.) 10.58 Elrejtett tájak. 12.00 SOrSok 12.40 Gazdaképző. 13.15 A kristályszem. Amerikai tévéfilm. 14.45 Zenebolondok. 15.05 Magyarország ma. 15.45 Mesemondók találkozója. 6. rész: Debrecen. 16.35 Ebből is egy kicsikét... 17.05 K+P. 17.35 Delta. 18.00 Körzeti tévéstúdiók műsora. 18.40 Gyerekeknek. 19.00 Família Kft. 106. rész. 19.35 Ebből is egy kicsikét... Szórakoztató magazin. 22.05 Panoráma különkiadás. 23.30 Aréna.

HBO

8.00 Tapsi Hapsi és vendégei. 17.30 Az önmagát kísértő férfi. Angol krimi. 19.15 Az évszázad üzlete. Am. vígjáték. 21.00 Tűzsdecápák. Am. filmdráma. 23.40 A Sinclair–gyilkosság. Am. bűnügyi film.

BARANYA TV

(Ma csak Pécs kábelrendszerein) Centromédia képújság; PEAC-Tatabánya - asztalitenisz; PVSK-Opel Kápolnás - Ffi. kosárlabda NBI/B.; PMSC-Vasas - Labdarúgás; Diagnosztikai klinika nyílik Pécsett - riport; Pop műsor; Szóból szó; Zalahús akció - riport; Film: Vérvörös bűnjel; Pornó portrék - filmkészítők és forgalmazók; Centromédia képújság.

MECSEK TV

(Ma csak a megye kábelrendszerein) 18.55 A munkaügyi központ hírei. 19.00 Műsorajánlat. 19.04 G–REAKTOR (20 perc RAP). 19.30 Magazin: Profit a Kereskedelmi Banknál, Ha magas a vérnyomás 3., Mi újság Bródy János? Baranyai párthíradó. 20.05 Fordan Pódium. Sztárvendég: Demjén Ferenc. 20.45 Elátkozott család – amerikai film. 22.30 Heti horoszkó. 22.35 Erotika.

DUNA TV

16.00 Hírek, műsorismertetés. 16.05 Évforduló. 16.10 A világ végén. Egyház az örök jég birodalmában. 16.40 Bolond Istók. Petőfi Sándor elbeszélő költeménye nyomán. 17.40 Töredék. A magyar népi vallásosság tárgyi emlékei. A tákosi templom. 17.55 Mi magunk és egyéb állatfajták. Angol ismeretterjesztő filmsorozat. 18.20 Postabontás. 18.35 Mesesarok. 18.45 Dunahíradó. 19.00 Adj király, katonát! Magyar film. 20.50 Mesterségem címere. Magyar tudósok külföldön. Beszélgetés Dévényi Zoltán Floridában élő mérnökkel. 21.15 Budapest hangversenytermeiből. Haydn: D–dúr szimfónia. 21.40 Évforduló. 21.45 Hírösszefoglaló.

skandinév
SPÓROLJON !!!
SZENZÁCIÓS ÁRAKON MARADÉK SZŐNYEGVÁSÁR A
SZŐNYEGVILÁGBAN és a KETTELÉBEN
PR. OFFICE Üzletház Kertváros, autóvásár bejáratánál
Uránvárosban az Olympia Üzletházzal szemben

Az ITHAKA-TOURS Görög Utazási Iroda
minden pénteken indít járatot
TRIESZT-TARVISIÓ-ba
(oda-vissza Ausztrián keresztül)
Részvételi díj biztosítással együtt 2.000 Ft
Indulás:
1993. november 5-től minden pénteken 20.30 órakor
Jelentkezés, részletes felvilágosítás
ITHAKA-TOURS
Pécs, 39-es dandár u. 5/c.
Tel./fax: 72/310-674
Félfogadás:
hétfőtől-péntekig 10-16 óráig
(9028)

EZ SVÁJCI
EZ MÁS
Kedvezményes, nagyszabású svájci kilósruhavásár
Pécsen az Ifjúsági Házban
(Nagy Lajos király u. 13.)
november 22-én, hétfőn 8.00-17.00-ig
kabátok, JACKIE-K, pulóverek, egyéb női, férfi ruházat!
EZ SVÁJCI

Új! Új!
Csapágycenter KKT néven
Csapágyszaküzlet nyílik
november 22-én.
Cím:
Pécs, Mártírok útja 12.
Tel.: 411-377/172
Nyitva: hétfő-péntek 8.00-16.00-ig.
(102847)

INTERGALE üzletház
BÚTOR - LAKÁSTEXTÍL osztályának ajánlata:

✶ FÜGGÖNYÖK,
✶ KARNISOK,
✶ BÚTORSZÖVETEK és PLÜSSÖK,
✶ SZIVACS TÁBLÁK,
✶ SZIVACS GYERMEK ÁGYBETÉTEK,
✶ SZIVACS FOTELÁGYAK, HANCURKÁK,
✶ KÁRPITOZOTT BÚTOROK.
skandinév
Pécs Siklósi út 52. TEL.: (72) 332 - 486
(Autósbejárat a bőrgyári portán.)

KOVÁCS DIÁNA

*Önálló kiállításai:*1971 Pécs, Színház tér; 1984 Szigetvár, Dzsámi.

Megvalósult belsőépítészeti munkái: Pécs, Tünde Divatház, Miléva úti pihenőház, Viktória Divatház, „Az év lakóháza" (Pécs, Magyarürögi út 103.), Akadémia Székház; Szekszárd, Babits Mihály Művelődési Központ, 24 tantermes Iskola; Kaposvár, Corso cukrászda, Üzletsor a Sétálóutcában; Szántódpuszta, Idegenforgalmi Kulturális Központ; Szombathely, Művelődési Ház; Nagykanizsa, Centrál szálloda homlokzata.

Lakcíme: 7633 Pécs, Hajnóczi u. 1/B. Telefon: (72)19-131

WUNDERLICH Ilona belsőépítész

1949. június 23-án született Pécsett. 1975-ben végzett a Magyar Iparművészeti Főiskola belsőépítész szakán. Tagja a Művészeti Alapnak.

Lakcíme: 7621 Pécs, Munkácsy M. u. 39.

ZS. KOVÁCS Diána textiltervező művész

1923. április 1-jén született Gyöngyösön. 1946-ban szerzett diplomát a budapesti Képzőművészeti Főiskola gobelin szakán. Tagja a Képző- és Iparművészek Szövetségének és a Művészeti Alapnak. Jelenleg nyugdíjas. 1969-ben, 1970-ben és 1972-ben a Pécs Városi és a Baranya Megyei Tanács részesítette művészeti díjban. 1973-ban Szocialista Kultúráért kitüntetést kapott. 1977-ben Pécs Város Tanácsa jutalmazta művészeti díjjal.

*Önálló kiállításai:*1968 Budapest, Építőművészek Székháza; Gyöngyös. Művelődési Központ; 1969 Kecskemét, Katona József Múzeum; Szekszárd, Balogh Ádám Múzeum; 1970 Szabadka, Likovni Susret (Jugoszlávia); 1973 Pécs, Technika Háza; Eszék, Múzeum (Jugoszlávia); 1974 Szabadka, Bácska-Topolya, Zranjanin, Novi Sad (Jugoszlávia); Nagykanizsa, Thury György Múzeum; Zalaegerszeg, Göcseji Múzeum; Zalalövő, Művelődési Ház; 1975 Groznjan, Múzeum (Jugoszlávia); Opole, Múzeum (Lengyelország); Pirau, Galéria; 1976 Groznjan, Galeria (Jugoszlávia); Miskolc, Herman Ottó Múzeum; Eger, FEK; Leninváros, Művelődési Központ; 1978 Szekszárd, Szinyei-terem; 1979 Szekszárd, Művelődési Központ; 1982 Nagyatád, Művelődési Központ; 1986 Pécsvárad, Művelődési Központ. Művei közgyűjteményekben, közterületen: Pécs Városi Tanács; Baranya Megyei Tanács; Somogy Megyei Tanács; Borsod Megyei Tanács; Tolna Megyei KISZ Bizottság; Lahti, Színház (Finnor-

1983 Boglárlelle, Tóparti Galéria; 1985 Komló, Május 1. Művelődési Központ; 1986 Pécs, Pécsi Galéria.

Művei közgyűjteményekben, közterületen: Magyar Nemzeti Galéria, Budapest; Janus Pannonius Múzeum, Pécs; Állami Múzeum, Majdanek; Neue Galerie am Landesmuseum, Graz (Ausztria); Somogy Megyei Múzeum, Kaposvár; Szombathelyi Képtár, Szombathely.

Lakcíme: 7621 Pécs, Kossuth L. u. 29-31. Telefon: (72)17-550

VATA Emil díszlettervező művész

1932. augusztus 8-án született Hódmezővásárhelyen. Az Iparművészeti Főiskolát Budapesten végezte el 1955-ben. Munkahelye a Pécsi Nemzeti Színház. Tagja a Művézeti Alapnak. 1967-ben Jászai-díjjal tüntették ki. 1977-ben Pécs Városi Tanács művészeti díját kapta. 1980-ban a Győr-Sopron Megyei Tanács részesítette művészeti díjban. 1987-ben Rio de Janeiróban (Brazília) „Palletta Deovro" kitüntetést nyert.

Önálló kiállításai: 1970 Pécs; 1977 Budapest, Magyar Nemzeti Galéria; 1978 Hódmezővásárhely, Tornyai János Múzeum; 1988 Sásd; Pécs, Képcsarnok.

Művei közgyűjteményekben: Országos Széchenyi Könyvtár, Budapest; Magyar Színházi Intézet, Budapest.

Lakcíme: 7631 Pécs, Nagypostavölgy 23.

VANYUR István szobrászművész

1961. február 6-án született Siklóson. 1988-ban végezte el a Magyar Képzőművészeti Főiskolát szobrász szakon. A Szigetvári Művelődési Központban dolgozik. Tagja a Művészeti Alapnak.

Önálló kiállításai: 1987 Harkány, Bolgár Múzeum.

Lakcíme: 7900 Szigetvár, Zrínyi tér 3.

VIDA Gyula belsőépítész

1931, április 8-án született Gilvánfán. 1956-ban diplomázott a budapesti Iparművészeti Főiskolán belsőépítész szakon. Munkahelye a Megyei Építőipari Vállalat, Pécs. Tagja a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének és a Művészeti Alapnak. 1984-ben Zrínyi Emlékplakettel jutalmazták Szigetváron. 1986-ban Építészeti nívódíjat kapott Budapesten az ÉVM-től; 1987-ben megnyerte a Baranya Megyei Tanács „Az év lakóháza" pályázatát.

Kovács E.
fotós

Kovács fotós készítette a felvételeket
Gacs Gábor képéről.

Divényi István: Gacs Gábor
Müvészet, 1974. november - 23.oldal

MDK

Kovács E.

Fáy Dezső és Kovács E. könyvkötőmester diszalbuma /Fáy Dante-illusztrációi számára/

Fáy Dezső festőművész. Képes Pesti Hirlap 1932, LIV okt. 13. 3.

Táblakép „Tájkép" – Kovács E.

Szabad Művészet, 1949.

III. évf. 7.–8. sz. 346–347. o. Kiállítások.

Sebestyén György beszámolója:

Munkások művei körött.

Kovács E.

Szabad Művészet, 1949.

III. évf. 7.-8. sz. 346.-347. o. Kiállítások

Sebestyén György beszámolója:

Munkások művei között.

K o v á c s E.

müasztalos

Fővárosi Lapok.1867.ápr.14. /Fővárosi hirek: A "Magyarok albuma".../

Kovács Ede

szül. Bremóbányán 1861 máj.
5. Rk. 8 reál Körmöcbá-
nyán. Csak levélben jelent-
kezett a mintarajztanoda
I sz. szakosztályára 1880/81 I.

Herkály - puszta VIII. 5.

Kovács Endre

az alábbi fotopályázaton megvételt nyert

Kathy Imre: Müemlék és szabadidő. Építészeti fotopályázat, 1971. - Magyar Építőművészet, 1972.3.sz. 58-63.l.

Vavás Ludre

Kovács

K. *(Kovács)* 3. *Edgar*, magyarszármazású építész, festő és író, * Karapczeu (Bukovina) 1849 szept. 27. Czernowitzban, Lembergben, Bécsben és Zürichben tanult. 1872—88. Semper és Hasenauer műtermében, 1889—94. Kirschner műtermében dolgozott. Bécsi működése alatt virágcsendéleteket és genreképeket állított ki. 1900 óta a lembergi műegyetemen az építészet tanára.

Lex. I. 1884

Komárom:

A vár látképe:

A szigetet kép
a császári lobogó leng
rancsnok közelében, a
bástyákon ágyuk va
A híd közelében a ten
heverő s még égő vár
tért a „Dottis Landt
jelezve. Felirata a

„WAHRE CONT
balról ~~pedig~~ a külön ke
Comora" kezdettel és. i

Rézmetszet, mér

Lt

Kováts Edgar

Architekt, geb. 27. Sept. 1849 in Karapcin (Bukovina) von ungar. Eltern, absolvierte seine Fachstudien in Wien und Zürich und liess sich später in Wien nieder. K. nahm am Bau des Wiener k. und k. Hofmuseums, der Wiener Hofburg, des Lainzer kais. Palais teil. Sein Werk waren auch die Pläne des Lemberger Landtagsgebäudes und des Breslauer Museums.

Krück II. H. l.

Laid
Thieme B
Zi K.

Sonnino TV.167

Kováts Edgár

festő

Karaszóról (Bihar m.)

1869-ben 19 éves.

Kováts Edgár, festő, Karaszóról, (Bihar m.), 19 éves korában, 1869—1870 a festészeti szakoszt. hallgatója volt.

lása

Fleischer Béla 60. l.

T. 1047.

látjuk a bástyákkal megerősitett
u-on átkelő törököket Zrinyi csapa-
rben pedig lovasok küzdenek jobb-

elche H.G. Serini Bey der Muhr

15.6 : 28.7 cm.
homet. Türken Greul Frankfurt 1664.

Kovács Edit iparmüvész

Pályázatot hirdettek a KISZ Központi Bizottsága, a Népmüvélési Intézet és más szervek részvételével a müvelődési otthonok és az ifjusági klubok berendezésének megtervezése céljából.
A beküldött pályamüveket a Salgótarjáni Müvelődési Központban mutatták be. A kiállitáson a müvész első dijat nyert munkájával.
"Club design" cimmel, /vadas/ sign.-val közölt beszámoló a lap Képzőmüvészet c. rovatában.
Élet és Irodalom, Bp. 1972. dec. 9.
XVI. évf. 5o. sz. 12. lap.

Kovács Elek

Nagybányai kiáll. kat. 1912

79

Trencsén ötvöscrék 166 z-ik czék –
nabályzata VI. 289, 290

Kovács Elek

Nagybányai kiáll kat. 1912

78

Tocklescu Gergely VI. 203

Kovács Elek

Nagybánya k. k. 1912

125

IX Károly franczia kir. képe.

688. François Clouet

Kovács Elek

Nagybányai kiáll. kat.
1912 81

Tål, terra sigillata VI. 780

Kovats Elek

Nagybányai kiáll. kat. 1912.
82

Csipkeverés III 83.

Kovács Elek

Nagybányai kiáll. kat.
1912.

84

Rhé Gyula, IX. 129, 130

KOVÁCS ELEK

Jurecskó László: Boromisza Tibor. nagybányai korszaka. (1904-1914). Miskolc, 1996, Nagybánya kisvet 5, Missionárt Galeria

17

KOVÁCS EMESE

Nyitott Műterem

(MH/MTI) A képzőművészet, az irodalom és a zene különböző műfajainak képviselői is bemutatkoznak a Nyitott Műterem '99 elnevezésű rendezvénysorozat idei háromnapos programjában, Sebestyén János festőművész fővárosi műtermében. Az október 1-jén, pénteken, a terézvárosi Kmety György utcai műteremben – Berzeviczy Zoltán verses koncertjével – kezdődő kulturális programsorozatban a képzőművészetet Fischer György és Orosz Gergely szobrászművész, Kelemen Kettenbrücke Károly, Szurcsik József, Tzortzoglou Georgios és Sebestyén János festőművész, valamint Kovács Emese textilművész munkái képviselik. A fesztiválon közreműködik Léka Géza költő, a Timeless Life Quartet dzsesszegyüttes, Horváth Csaba koreográfus-táncos, illetve az Arcangelo barokk kamarazenekar.

MAGYAR HÍRLAP, 1999. SZEPT. 28. 8.o.

MDK

Kovács Elek szobrászm.

a zsüribizottság tagja

7. miskolci o.képzőm. kiáll. 1962. nov.

Herman O. Muz.

Kovács Elemér
rajzoló

több rajza repr
az alábbi munkén

Várady Barnya
I. K.

4881

Gyüjt

A hely neve	A tárgy megnevezése
Abaújszántó, Abaúj-Torna vm.	Röm. kat. templom története

Kovács Elemér

festő

1915-16.

Éimisk

193 D. 85. C.

Izabella:

Mellig és szem be ~~köz~~ ne
nek csipkeszalagjai vállait
Ekköves nyakéke csipkefod
ből valók s válltavetett p

ISABELLA VO

a jobb karnál:
durch Kunst-An
in Nürnberg
s legalól középütt:
Verlag von Ersz

Acielmetszet, m

96

Zimmer-Verzierunge
1848. Lief. II. N° 1.

Kovács Elemér

mélton sorakozik a kiválók közé.

Dékány András:
Függetl. Művészek a Nemz. Szal. Can.
M. 931. XI. 15.

Kovács Elvira

Szül. Budapesten 1896 jún. 4. Rkath. Tanítónői okl. 1916/17 I. elsőéves növendék Rakovszky D. 1916/17 II. negyedéves n.o

Honfoglaláskori lovas sírok

VIII. 205.

Kovách Elvira

festő

Ebs lexikonba

Sajáry-Kovách Elvira

alatt vétetett be.

Máramarossziget Kulturház épitkezési ügye III. 174.

Kovács Elvira

1916/17

Ferképzomfoiskévk

104. l.

[illegible]

Kovács Elza

16 éves, gimn. tan.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

KOVÁCS EMESE MAGYAR HÍRLAP 2001. V. 23.

Kortárs galéria a budai Várban

A Hess András téren nyílt meg a Secco Galéria, amely 200 négyzetméteres alapterületen, 30 kortárs képzőművész alkotásaival várja a látogatókat. A Café Odeonnal összekötött, többfunkciós kiállítóhelyen 2001 szeptemberétől egyéni és csoportos tárlatokat, társművészeti programokat szerveznek.

A Secco Galéria létrehozásával Kovács Emese textilművész és Sebestyén János festőművész régi álmukat valósították meg. „Koncz Gábor, a Magyar Kultúra Alapítvány igazgatója keresett meg bennünket azzal, hogy segítsünk funkciót találni az épületükben üresen álló két helyiségnek. Az alapterület nagysága és a magas bérleti díj miatt tőkéstárs bevonására volt szükség. A megfelelő partnert a Café Odeon tulajdonosában találtuk meg, aki erős szálakkal kötődik a filmművészethez" – mondja Kovács Emese. Tavaly nyáron mintegy 30 alkotót kértek fel az együttműködésre. A nyitó tárlaton látható 110 festmény, grafika és szobor tudatosan szemlélteti a mai stílusirányzatok sokszínűségét. A választékot a közvetlenül beszerzett képek mellett más magángalériák, így a szigetszentmiklósi Patak Galéria, a Ludvig Galéria és a Godot Galéria anyaga bővíti. A tulajdonosok nemcsak az elismert alkotókat szeretnék bemutatni, kutatják az ismeretlen tehetségeket: legutóbb a Képzőművészeti Egyetem végzős hallgatóinak műveit tekintették meg. Mivel a kortárs képzőművészet alkotásait ma csak egy szűk réteg képes megfizetni, elképzeléseik között szerepel, hogy a mecenatúrát fontosnak tartó pénzintézetek bevonásával részletre is lehessen vásárolni.

Sebestyén János festőművész szerint annyiban különleges a galéria-kávéház „együttélése", hogy a kiállítótérben nincsenek asztalok, viszont átjáróval kapcsolódik a kávéházhoz, melynek falain folytatódik a tárlat. A tulajdonosok szeretnék, ha a társművészetek nagyobb hangsúllyal, akár önálló eseményként is jelen lennének a Secco Galériában. „A következő hónapoktól szervezünk koncerteket, színházi kamaraelőadásokat, performance-okat és irodalmi műsorokat. Másik törekvésünk, hogy az árak és a turistaáradat miatt elmaradó magyar közönség visszatérjen a Várba. Nem giccses vagy antik tárgyakat kínálunk turistacsalogató céllal. Azt szeretnénk, ha a galéria színfoltot jelentene a Várban." *RJ*

Minden második háztartás „mobilos”

Majdnem megduplázódott a mobiltelefonok száma egy év alatt. A háztartások 43 százalékában ugyanis összesen 3,5 millió készüléket használtak idén március–áprilisban. Ez azt jelenti, hogy az érintett háztartásokban átlagosan 2,16 mobiltelefont használnak. A múlt év hasonló időszakában a háztartások mindössze 24 százaléka csupán 1,9 millió mobiltelefonnal rendelkezett. Többek közt ezt állapította meg a GfK Piackutató Intézet legutóbbi kutatása. A kutatók a 15 éves és idősebb felnőtt lakosságot reprezentáló 1000 főt személyesen megkérdeznek minden hónapban. Mobiltelefon a vállalkozó vagy cégtulajdonos háztartásfők családjának zömében található, de a szellemi szabadfoglalkozásúak, alkalmazott diplomások családjának többségében is.

Minél magasabb a háztartásfő iskolai végzettsége, annál nagyobb a handyvel rendelkező családok aránya.

A háztartás havi nettó jövedelme szerint a 90 000 forintnál kevesebbel rendelkezők alulreprezentáltak a mobiltelefon szempontjából. A nagyobb jövedelműeknél már meghaladja az átlagot az ellátottság mutatója. Sőt, a havi 150 000 forintnál nagyobb jövedelműek háztartásainak már legalább kétharmadában használnak mobilkészüléket.

Településnagyság szerint a 20 ezer lakosúnál kisebb falvak vagy városok alulreprezentáltak. Az ennél nagyobb városokban lévő háztartásoknak viszont többsége rendelkezik mobil telefonnal. Kivéve Budapestet, ahol ez az arány még csak 47 százalék. *GfK*

A MOBILTELEFON ELTERJEDTSÉGE A HÁZTARTÁSOKBAN

	2000 március–április	2001 március–április
A mobiltelefonnal rendelkező háztartások aránya az összesen 3 766 000-ből	24 százalék	43 százalék
Mobiltelefonok száma	1,9 millió darab	3,5 millió darab
Egy háztartásra jutó mobiltelefonok száma	2,1 darab	2,2 darab

Forrás: GfK Piackutató Intézet

Kovács Emil

festő

10 Kompozíció

Vasfüggönyi kiáll.

(festménypályázat)

1942

AZ ERNST-MÚZ

XLI

A Rákóczyak

I. Ferenc Jó

dunai hajójának díszberendezése,
birtokból származó festmény

Kovács Emil

rajztanár jelölt

Ferkpzomfoiskvk

1939-41. 149. l.

403/1944

1944. IX. 5.

A m. kir. vallás- és közokta
alatt a keb. számvevőség VII
solata:

Felhivom, ho
nevezésü 16.136 számu postata
emlékek Országos Bizottsága 1
fejében

Kovács Emil

festő

l.

Ferk pzomfoiskèvk

1939-41. 142. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

3/6 1946 szám.

... 87 ... 30 n.

46024/19

Hivatkozással f.évi május 24-
értesitem a t. Elnökséget, hogy a viz
tására 5.000 P-t és a zsipi ref.
3.000 P-t, összesen Nyolcezer /
elnevezésü 16.136 sz.postatakar
kötelezettsége mellett - egyide

Budapest, 1944. évi junius h

A kiadvány hiteléül:

min.shiv.igazgató.

A Müemlékek Orsz.Bizottsága te

Kovács Emilia

Kezepel a Vasas Szakszerv.
Kiállításán a Fővárosi
Művelődési Házban

Négyművelés 1967 III. n. 36 old.

Kovács Emilia

textiltervező hallgató

M.D.K

Az Eötvös József klubban rendezett textiltervező hallgatók kiállításáni részt vett.

Wirth Péter: Tekstiltervezi hallgatók kiállítása
Művészet, 1969. julius - 45 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kovács Emília

Szerepel a Vasas Kép. mű. Kör kiállításán képekkel

Nagyvaca 1967 II. 14. 2 old.

Kovács Endre

Grafikus

Szabad Művészet

1957. 384. l.

11

II

56800

1

19425 - vol.

Kovács Endre: Pig, Child, Fire! Gengszertörténet: Halász Péter – Bálint István, Rotterdam 1977
Pig, Child, Fire! Gangster story: Péter Halász – István Bálint, Rotterdam 1977

AN EXHIBITION OF PHOTOGRAPHY BY **ENDRE KOVÁCS**

KOVÁCS ENDRE FOTÓKIÁLLÍTÁSA

KASSÁK HOUSE STUDIO – SQUAT THEATRE

Photos of the History of the Hungarian Underground Theatre

KASSÁK HÁZ STÚDIÓ – SQUAT THEATRE

Fényképek a magyar színházi underground történetéből

The Ludwig Museum Budapest – Museum of Contemporary Art
cordially invites you to the opening of the exhibition

ENDRE KOVÁCS

KASSÁK HOUSE STUDIO – SQUAT THEATRE

Photos of the History of the Hungarian Underground Theatre
in the presence of the Artist
on 20 May, 2004, at 6 pm

A Ludwig Múzeum Budapest – Kortárs Művészeti Múzeum
tisztelettel meghívja Önt

KOVÁCS ENDRE

KASSÁK HÁZ STÚDIÓ – SQUAT THEATRE

Fényképek a magyar színházi underground történetéből
című kiállítás megnyitójára a művész jelenlétében
2004. szeptember 9- én, csütörtökön 18 órára

Nancy, 1971

Opening speech by

PÉTER HALÁSZ and CAN TOGAY

Open until 10 October, 2004, 10 am - 6 pm, (except Mondays),
on Thursdays till 8 pm
Ludwig Museum Budapest – Museum of Contemporary Art, Royal Palace, Building A
tel.: (+36 1) 375 91 75, fax: (+36 1) 212 25 34

A kiállítást megnyitja

HALÁSZ PÉTER és CAN TOGAY

A kiállítás megtekinthető 2004. október 10-ig, naponta 10-18 óráig,
csütörtökönként 20 óráig (hétfőn zárva)
Ludwig Múzeum Budapest – Kortárs Művészeti Múzeum, Budavári Palota, A épület
tel.: 375 91 75, fax: 212 25 34

LUDWIG KORTÁRS MÚZEUM MŰVÉSZETI BUDAPEST MÚZEUM
HEINZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA
artotel
PESTI
Budapest Panorama

Magyar Hírlap 2004. nept 9. szűt 14.

• **Kovács Endre** Fényképek a magyar színházi underground életéből című kiállítása ma este hat órakor nyílik a Ludwig Múzeumban (Budavári Palota, A épület). *(mh)*

Megrendelő részéről.

Dr. Simay Antal
cégvezető igazgató

M.D.K.

Kovács Endre
grafikus

A Budapesti Déry Huber Károly Képzőművészeti Szabadiskolájának hallgatói , 1948.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 131.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTUMFILMKIADVÁNYAI I
Bp. 1965.

MDK

Kovács Endre, graf. művész
horzászól az uj alapszab. mó-
dositásához

Magy. Képzőm. és Iparmův. Szöv. közgyül. - nek 2. napja -
MN - 1952 V. 27. - 5. l.

MDK

Kovács Endre

Plakát kiállitás 1948. N. Szal. képek

Kovács Endre

MDK

Résztvett az Ernst Múzeumban rend.Plakatmű-
vészeti Kiállitáson 1953-ban.

Plakátművészeti kiáll.1953.kat.

Kovács Endre

Plakátművészeti Kiállítás Ernst Múzeum 1953.
Lat.

Kovács Endre

építész.

Szül. Budapest 1891.
Oklevelet nyert 1911.

Névjegyzőkönyv 11. l.

Plósz Sándor.

Mellig, kissé jobbra. Diszma
lett a Lipót rend jelvényét szala
három sorban:

DR. PLÓ
VAL. BELSŐ
M. KIR. IGAZ

legalól balra: Az Atheneum kiadás
középütt: Minden jog fent
jobbra: Az Atheneum rézny

Fénynyomat, chp

Szn. 47-
474-900-

Kovács Endre

Kovács Endre okl. építész irodája
V. Személynök-u. 27. 115-54(

Budapest. 1940. sept.

Tulajdonos: Fodor József okl. mérnök Telefo

HANTOS Testvére

Nagyobbitott külön osztály ércfényezésben és kávéházi te

mint a nagysomkuti, malackai, galántai, bazini, somorjai és dunaszerdahelyi kir. járásbirósági

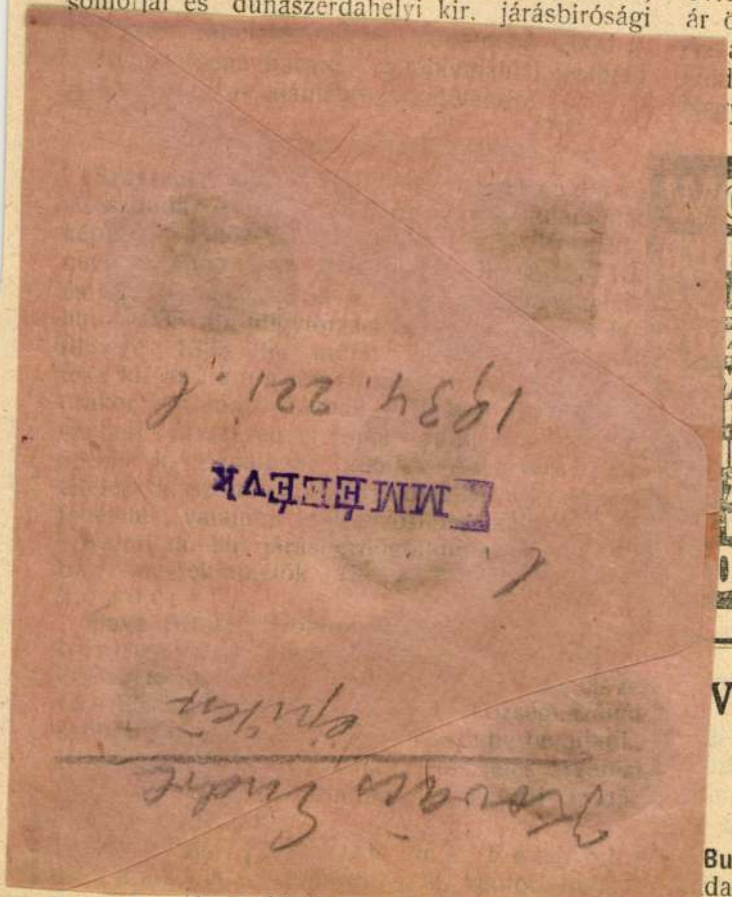

augusztus 16-án d. e. 11 órakor a g. k. iskola termében tartandó járásbeli ajánlatokkal

irkereskedését, műszaki rajz- és festékraktárát
, Ferenc József-rakpart 25. szám alá
helyezte át.

): Csuka
neider
) k 49 f,
5 f;
k 04-f):
az előirány-
41 k 71 f,

pitése)
közdülő ut-
nelletti 1·50
lis közuton
; a boród—
agyábránka
dszerü mű-
ászi m. kir.
6-án tartott
Fekete
Kálmán és
f, Alter
gó) 13880

irmegye al-

zdony-
Tardoskedd
mozdony-
-án árlejtést
Selten-
nyerte el
ggon és
esti szi-

Trencsén. (Utépités.) A Cobolyfalu vasuti állomáshoz vezető ut kiépitésére a trencséni m. kir. államépitészeti hivatal julius 31-én árlejtést tartott. Ajánlatot tettek: Löwien Arnold (Trencsén) 5715 k 26 f, Niegreni és Fuchs Albert (Trencsén) 6393 k 71 f-rel.

Löwien Arnold ajanlatát jóváhagyás végett felterjesztették a kereskedelemügyi ministeriumhoz.

Nagyenyed. (Ut- és hidépités.) A nagyenyedi m. kir. államépitészeti hivatal augusztus 2-án árlejtést tartott a vingárd—szászsebesi th. közut 3.5—3.7 km. szakaszának kiépitésére, valamint a gyulafehérvár—topánfalvi áll. közuton levő 243 sz. hid ujjáépitésére. Ajánlatot tettek: Szalavetz Herman és Schvarcz Ignác (Kolozsvár) az utépitésre az előirányzott 13,378 k 80 fillérből 0·5% árengedéssel, Botár Jenő és Lázár Miklós (Torockó) az utépitésre részleges ajánlattal. A hid épitésére nem érkezett be ajánlat.

Jóváhagyás végett felterjesztetett Szalavetz Herman és Schvarcz Ignác ajánlata.

Vác. (Laktanya tatarozás.) A váci 6. honvéd huszárezred kezelő bizottsága julius 30-án árlejtést tartott a váci külső és belső honvéd huszárlaktanyákban teljesitendő tatarozási munkára 7774 k 30 f előirányzattal. Ajánlatot tettek: Fazekas Károly (Vác) az előirányzattal, Novottny Ferenc (Vác) 12·5%, Nagy és Novottny (Vác) 10%, Szamek Sándor (Budapest) 4·5%, Spitzer és tsa (Budapest) 5·6% árengedéssel.

Kovács Endre

l –

Szabad Művészet

1957. 52. l –

42310 szám.

A Bizottság 189
dr. Gerecze Péter reális
hó 7-én, 30634 sz. a. kelt
leget engedélyeztem, els
Miután ez össz
összeg van a nyilvántartás
veskedjék jelentést tenni
a kérdés tárgyát képező
ben vagy annak után

Kovács Endre

Szabad Művészet
1952. 6. sz. 281. l.

Gerevich, Tiberio

L'arte antica ungherese.

Pubblicazioni dell'„Istituto per l'Europa Orientale" Roma.
Roma, é.n. 8-r, 26 l, 33 tabla
Frive.

I. 3, p. h. 1.-P

Beck Ö. Fülöp

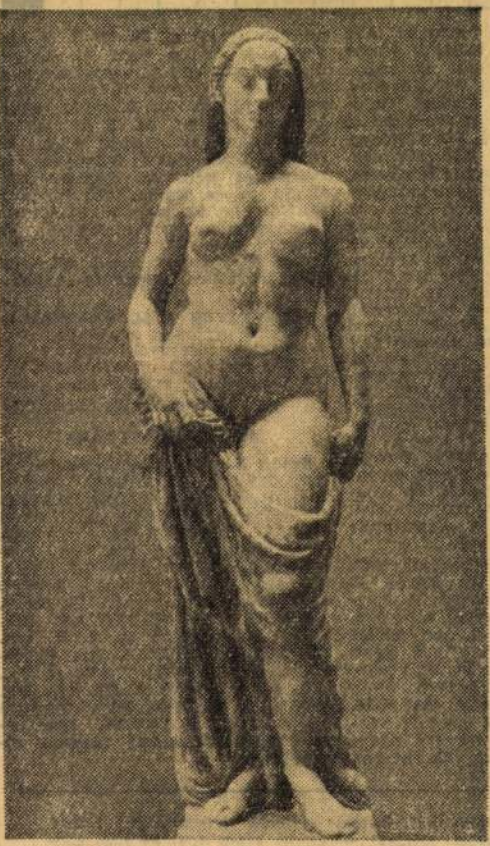

Beck Ö. Fülöp: Aphrodite

Almány: Kovács Endre
Négy szobrászt
Élet és Irodalom 1958
Aug 15

TES: (Kétbetűsek: AR, V.) – 1. Kisdiák éneke Halcsapda. 13. Mezei Brazíliai kikötőváros. kell. 16. Fizikai tudo- Vagynevű holland festő. franciául. 20. Nátrium- 21. ÁZR. 23. Férfinév. , spero (amig lélekzem. 5. Matuzsálemi növény- . Időhatározó szó. 28. vitál. 30. Csehszlovák n-felvevőgép márka. 33. Rom (latin). 36. Lassan- zászoktat. 37. NNA. 38. 0. Hangzik. 41. Mátka. ág. nagyon helytelenül, edt a „közel" szóval esítése. 44. Színművész- 45. Az a híres csomó. női név. 48. Üzemanya- ó. 49. Tolnai falu. 51. alami hibát. 52. Európai 54. Feladat. magán- Idegen állatkert. 57. ... Vásár. 58. Pozitív isztító. 61. Híres papri- latal, németül. 64. Ang- et híres tengernagya. ozó. 66. A Vigszínház művésze volt.

EGES: (Kétbetűsek: DG. D.) – 1. Viselkedés. 2. Kérdőszócska. 4. Reg- . 5. Medréből kiöntő. 6. dászgép. 7. Az SZTK „Kurdesibrák". 9. Benn esületben. 10. Helyhatá- . Tigris. idegen nyel- diák éneke (2.). – 16. eskös. 17 Akinek pén- 20. A virágtalan növé- rodószerve. 22. Idegen női név (kiejtve). 24. Nivó. 25. Magának jó kedve van. 26. Melyikünket? 27. Ami folyamatban van. 29. Olasz víziváros. 31. Folyó Spanyolországban. 32. Könnyen elbírjuk egy kézben. 34. E helyről ... 39. ... pánt. 40. Csíkos állat. 42. Ónoz. 43. Névelővel: bélyegsor. 44. Polinéziai nép. 46. Skálahangok. 47. Se ..., se száma. 49. Eléhajít. 50. Női név. 52. Dalmű. 53. Keserves sírnak. 55. Dunakeszibe olvasztott falu. 57. Elhihető. 58. Folyónk. 60. Szovjet folyó. 62. EKS. 63. Hórövidítés. **(Fenyősy Antal)**

MEGFEJTÉS A 31. SZÁMBÓL:
Rajta! gyorsan evezőhöz,
Talpra, reszkető legény!
Bár toronnyá nő a hullám,
A túlpartra szállok én.

(Petőfi: A bújdosó.)

JUTALMAZOTTAK:

Petőfi összes költeményeit nyerték: NYÁRI ROZÁLIA. Esztergom. Rozália u. 2. GYÖRI LÁSZLÓ. Orosháza, Sztálingrádi u. 6. KISS MÁRIA MAGDOLNA. Alsógöd, Felszabadulás útja 836. hrsz. (Ürgedomb). PETZ RUDOLF. Ózd, Középisk. diákotthon. BAZSÓ SÁNDOR. Dunaharaszti. Rózsa F. u. 78. ID. POLGÁR ISTVÁN. Bp., XIII., Sallai Imre u. 6. V. em. THUROCZY ZSUZSA. Bp., Kisújszállás u. 28. SIMON LÁSZLÓ. Bp., VII., Lenin körút 51. III. em. DR. MOLNÁR REZSŐ. Pécs. Kossuth tér 8. KOZMA JÁNOS, Igar. — **A jutalomkönyveket postán elküldjük!**

renc. Mesterházi Lajos. (felelős szerkesztő). Rideg –11. Telefon: 221—285. — Egyes szám ára: Ft 1.50. Elő- 0—850. — Előfizetés itt és bármely postahivatalnál. za. — Külföldön terjeszti a KULTÚRA Könyv- és Hír- ra Lapnyomda. F. v.: Kulcsár Mihály.

MDK

453. Kovács Endre, ép.

Szül.: Budapest, 1891 Okl. kelte: 1911 Sz.: 4790

A m. kir. József müegyetemen oklevelet, absolutoriumot vagy oklevélhonosítást nyert építészek névjegyzéke 1873-1928-ig.

EP-IP - EP-MÜV. 1931. márc. 1. 41.1.

Kovács Endre

Megalakult az első Képzőművészeti Munkaközösség,-mely szovjet mintára működik-közli a lap, öt grafikusművész taggal, közöttük a művésszel.

Irodalmi Ujság, Bp. 1952. szept. 25.
III. évf. 2o. sz. 8. lap.

Ludwig Múzeum

KIÁLLÍTÁSOK, TÁRLATVEZETÉSEK

KOVÁCS Endre
Pig, Child, Fire!
Sztavrogin vallomása
Halász Péter - Breznyik Péter - Koós Anna,
Rotterdam, 1977

Kovács Endre

Kassák Ház Stúdió – Squat Theatre
Képek a magyar színházi underground történetéből
2004. szeptember 9 – október 10.
→ Tárlatvezetés: 2004. október 7. 18 h
→ Vezeti: Kovács Endre

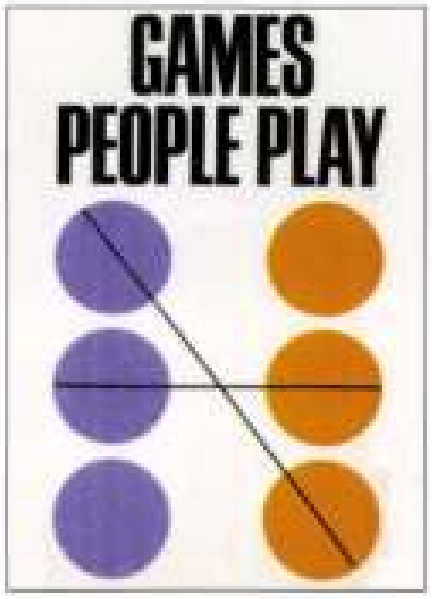

kis.terem

Jeanne van Heeswijk

Emberi játszmák / Games People Play

2004. szeptember 7 – október 31.

→ Jeanne van Heeswijk előadása
2004. október 5. 18:00 h

→ Finisszázs és premier
2004. október 28. 17:00 h

IRODALMI ESTEK

úzeum is helyet

Kovács Erika
ipanműész

Kovács Erika és pályáró-társai ké-
szítették az első kervsorozatot „0763"
feligével.

Fekete György: Klubberendezések - problémákkal.
MŰVÉSZET, 1973. február - 37. oldal

Kovács Erika, belsőépítén

L: Házi Tibor

Torday Aliz: Reflektorfényben a lámpa 2

Esti Hírlap, Bp. 1980. jún. 12.

Kovács Erika, iparművész

az OPTIM csaport tagjai Kovács Erika, Bánáti János, Bárkádi Attila, Ferenc István, iparművészek, lámpatervezők. Bizonyíték erre a pályázat nyertes, variálható „Felhő lámpa család" – jük. (emlitve)

A nagyváros fényei

1976. XI. 17. 17.05, Kossuth-Vné –

Kovács Erika

"Fény nélkül nincs élet"- igy kezdi Vadas József: "Dicstelen fények" c. beszámolóját, mely az évek folyamán kialakult világitótestek megformálásáról, tervezőiről ad képet. A fényszobrászat művelőivel kezdi, Moholy Nagy, Kepes György, Schöffer Miklós nevét emlitve, majd Kozma Lajos és Kaesz Gyula szereplésével folytatja, akik már a tizes-huszas években uj megoldást találnak a lámpa megtervezése terén. Utána évtizedek mulnak el, mig a fiatalon elhunyt Borz Kováts Sándor ismét uj formával jelentkezik, s ~~ez~~ megtervezi tiztagu fém lámpacsaládját. Kiemeli az ugyancsak fiatalon meghalt Kanyák Zsófia üveglámpa terveit, melyeket külföldön ma is árusitanak. Élet és Irodalom, Bp. 1976. szept 18. XX. évf. 38. sz.12. lap.

Kovács Erika

Kismühelyi munkára kényszerül Nádai Tibor és Házi Tibor iparművész is, mivel az ipar nem foglalkoztat lámpatervezőművészeket. Viszont a kereslet fennáll. Ennek következményeként hidet pályázatot berendezési tárgyakra a KISZ Központi Bizottsága, az Iparművészeti vállalat és a Művészeti Alap. A pályázaton dijat nyer az Opteam iparművészcsoport. Tagjai: Bárkányi Attila, Bánáti János, Radnóti György és Kovács Erika. Ugyanez a csoport egy másik pályázaton már évekkel előbb is dijat nyert Ferenczi ISTván közreműködésével. Az ipar még nindig nem érdeklődik, igy kisipari munkával készül a kivitelezés.
Vadas József cikkét lásd: Kozma Lajos nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. szept. 18.XX.évf. 38. sz. 12. lap.

Kovács Erika, [ipar művész]

L: Dienes Gábor

– Pályázati ... Borító 3.

Mozgó Világ, Bp. 1978 Különnám IV/VII

KOVÁCS ERIKA

mint az OPTEAM-csoport tagja

P.Szabó Ernő: Lámpakiállitás.Fényes Adolf Terem

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf.16.sz. 3.o.

SZERZŐDÉS

irányuló egyéb jogviszony létesitéséhez

MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri

feltételekkel:

szletesen:

Kovács Erika, belsőépítész

~~Edények mindennapra~~

a Fényes Adolf Teremben „Lámpakiállítás" látható márc. 19-ápr. 18-ig, ha a kiállítás az OPTEAM tervező csoport – Bánáti János belsőépítész, Bánkányi Attila ipari formatervező, Kovács Erika belsőépítész és Radnóti György ipari formatervező – lámpacsaládbemutatója.

Művészek és Kamaratermei, 1982. március.

Kovács Éva keramikus

1962-ben végzett az Iparművészeti Főiskolán

Kiállítása a Békéscsabai Munkácsy Mihály

Teremben. 1978. nov. 23 - dec. 7.

- katalógus a könyvtárban -

Kovács Éva, keramikus

□ KOVÁCS ÉVA keramikusművész munkáiból nyílik kiállítás holnapután 5 órakor Békéscsabán, a Munkácsy Mihály-teremben.

–:

□ Kovács Éva 2.

Esti Hírlap, Bp. 1978. nov. 21.

KOVÁCS Ernő *77, 111, 112*
Marosvásárhely, 1940. március 13.
NG Képz. Főisk. Buk., szobrász

Banner Erdély

tétikai értékrend a 14-15.

arországi müvészetben

Kovács Ernő gyűjtő

(1940 Marosvásárhely -)

Középiskolai tanár Pécsen.

A bukaresti Nicolae Grigorescu Képzőművészeti Főiskolán végzett 1967-ben

Igaz Gó 1972 november

Kovács Ernő, [?]

1848-as honvédőrnagy. A Hadtörténeti Múzeum őrzi „rajzait az aradi vár börtönéből."

(a. l.): Rajzos üzenet a vár börtönből

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. szept. 5.

Kovács Ernő

2

Első nyilvános szereplése

1967 Kolozsvár. Hazai egyéni

Kiállításai 1970 - Deva

Két művét dévai Rózsenden állítottál fel.

Igaz tyó 1972 november

Kovács Ernő

Máltás készitette a Jégverem u. 2.sz. ház terveit 1860/61-ben. Az épület heéyreállitásának tervét Kovács Ernő készitette 1969-ben.

Komárik Dénes: Rövid hirek budapesti müemléképületekről. - Müemlékvédelem, 1970. 1.sz. 55.1.

MDK

Kovács Ernő

az alanti épület sarkába illesztett szobo mü

Krisztin krtu postavezérigazg. uj épület....
Magy. Iparmüvészet. 1926. 176. o.

Kovács Ernő örnagy

Jesto

Testette az aradi vár foglyai 1852 ben c. kepet Asboth Lajos tábornok számára. A kep kérőbb Asboth János birtokába került. E kep az 1852-be az aradi vár-ba maradt foglyok arcképszerű hűséggel abrázolt kepe. Kovács a bécs testőrintézetből jött at a magyar hadseregbe; 1849. jun. 14 en a hegyes csatá-ban elfogtak a császáriak, s Zimonyba, majd Aradra vitték. Elitélve volt kötél általi halálra de megkegyelmeztek 16 évi vasfog-sagra. Jelenleg a lipotvári fog-ház parancsnoka.

A kepéket a Vas. Ujs. 1880. 24. szám közölte.

Az aradi vár foglyai 1852-ben. Vas. Ujs. 1880. 389. l.

Kovács Ernő

rajzoló

l.

Kacziány Géza

Magyar vértanuk könyve. Bp. 1906.

140. l.

Nagymé

Keg

Bátor vagyok Kegyelmes

Kovács

K. 4. *Ernő*, festő, * 1825 körül. A bécsi testőrintézetben szolgált s Bécsben tanult festeni. A szabadságharcban a magyar hadseregben őrnagy volt. A hegyesi csatában (1849 jún. 14) elfogták a császáriak s 16 évi várfogságra ítélték, amit az aradi várban töltött ki. Itt festette Az aradi vár foglyai 1852-ben c. képet, melyet 1880. közölt a Vasárnapi Ujság. Ismeretes egy, Wiersbiczky Longinusnét ábrázoló miniatűrje is 1852-ből (Tört. Képcsarnok). K. utóbb a lipótvárosi fogház parancsnoka volt.

Gy. L. I. 5861

ező várban (A), hol az egyik épületen
, a piaczon, a lóháton nyargaló pa-
katonák négyszögbe állítvák fel. A
nnak s itt ott őrszemek vehetők észre.
uplomot látjuk, a szigeten (C) a romokban
os (B) felől ketten menekülnek s az elő-
" (D) foglalja el. Az irányt balról van
kép alatt:

TRAFACTUR DER VESTUNG COMORA."

retben magyarázat ~~van~~ olvasható: „A. Die Vestung
F. Donau Fluss" befejezéssel.

etei a vonalkeretnek 11.8: 13.4 c/m.

ha 4593

126/94 № 163.

Kovács Ernő

Wiersbiczky Longinuszné. 10631

Térdig, kissé balra fordul, párnázott támlásszékben ül. Csipkefőkötőt, rülbevalót, gyöngynyakéket, kivágott fodros selyemruhát és arczképes brochet visel. Balkezében, a melyen karkötőt és karpereczet hord, legyezőt tart e felirattal: ARAD. Jelzése oldalt jobbra: Kovács Ernő Aradon 1852.

Aquarell, mér. 15.5: 12. cm.

Sz.n. 54-902
484-902-1.

Kovács Ernő

festo

Wiersbiczky Longi-
nusné szül. Rötth
Emilia
Miniatur

Jelzése

Kovács Ernő
Aradon 1852

Elép igyes
feltétlenül
művész

feleljen kettős szükségünknek, mely egyfelől a társasélet, másfelől az egyéni függetlenség. Nagy palotákat képzel, hol tetszés szerint közösen lehetne élni, vagy elszigetelve.

Különben nem kiván-e javitást az összes társadalom szerkezete? Reclus szoczialista, a szó legnemesebb értelmében. Tehetség, vagyon, hirnév, családi boldogság, a legmagasabb erkölcsi és szellemi élet — sok kiváltság jutott neki osztályrészül, melyeknek egy részét magamagának köszönheti. Más ragaszkodik a társadalomhoz, mely őt milliók és milliók fölébe emeli; de Reclus-t saját előnyeinek tudata nem teszi érzéketlenné e milliók szenvedése iránt; azt akarja, hogy ők is részesüljenek a boldogság, a tudomány, az erény, az anyagi javak áldásaiban, s minthogy a társadalom mostani alakja ezt lehetetlenné teszi: azért akar uj, jobb társadalmi rendszert.

Kérdeztem, van-e könyv, mely az ő reformeszméit teljesen előadja? Ez eszmék, felelé, mindenütt előfordulnak, könyvekben, lapokban ezerfélekép. Összegyüjtve, rendszerezve lángeszü iró által még nincsenek talán; de részben már gyakorlati alkalmazást kaptak az Egyesült-Államok egyes községeiben, melyekről többi közt Reclus tudós fivére, Elie, érdekes czikkeket közölt nem régiben. E virágzó közönségek a vallást vették ugyan alapul, nem mint a szoczialisták a testvériséget; az eredmény mindazáltal az lett, a mire a szoczialisták is törekszenek. Hogy e téren az első sikerült kisérlet Amerika vadonjaiban történt, igen természetes. Aránylag könnyü ujat alkotni ott, hol még semmi sincs. De régóta fennálló viszonyokat, minők nálunk vannak Európában, gyökeresen átalakitani, ez alig képzelhető erőszak nélkül. Mert mindenki szenved a rossz társadalmi állapotok miatt, még azok is, kiket leginkább kényeztet a szerencse; a legtöbb azonban öntudatlanul szenved; a költőibb kedélyeket búskomolyság fogja el; a többiek esznek, isznak, élveznek, nem törődve magasabb kérdésekkel s vak ellenségei minden haladásnak.

*

Szobámba vonultam, nyitott ablakomnál ülök. Előttem óriás hegyek, zord meredek sziklafalakkal; szeszélyes ormaik a felhőket szakgatják. Alattuk elterül a genfi tó gyönyörü viztükre, s azon túl, a távolban, ragyogó ködfátyol mögött tündöklik a Rhone völgyének nagyszerü nyilása.

*

Vannak emberek, kik csupa ellentétből állanak, s épen az teszi lelkök gazdagságát. Reclus szóval és tettel valóságos apostol; s nincs a mindennapi életben egyszerübb, nyájasabb ember, kivel jobban meg lehetne férni. Kedélyét az az egészséges vidorság jellemzi, mely az erős lelkek sajátja. Gyermeki naivsággal tud örülni, nevetni, s szerény, mint a ki egész életét az igaznak szentelte. Nem ismeri, mi a hiuság; nem is akarja tudni magáról, hogy a tudomány egyik ünnepelt hőse; épen oly kevéssé hajlong a hir, mint a rang, vagy a pénz előtt. Az emberekben mindig az *embert* nézi, s rokonszenve azonnal fölébred irántuk, mihelyt a jónak és szépnek legkisebb csiráját megsejditheti bennök.

Asztalnál szó volt arról a kis utazásról, melyet együtt tettünk Erdélyben, hét évvel ezelőtt. Mindjárt megemlitette azt a verespataki magyar embert, kihez betértünk, hogy arany gyüjteményét megnézzük. Épen egy hordón igazitott valamit, ingujjban, kék nadrágban, mikor udvarába léptünk. Reclus nem felejtheti el a mozdulatot, melylyel ott hagyva munkáját, fogadásunkra sietett. Ily eleven nyilvánulását még nem látta volt a vendégszeretetnek. Egész utazásából ez vésődött leginkább emlékezetébe.

*

Reclus kis salonjában, melyet remek tengeri tájkép diszit (a forradalmár Courbet-től), alkalmam volt érdekes egyénekkel találkozni. Ezek nem mások, mint *orosz nihilisták*. Többen laknak közülök Clarensban. Itt van a hires *Krapotkin* herczeg, ki harmadfél évig szenvedett Szent-Pétervár borzasztó tömlöczeiben, onnan megszökött, s most szoczialista lapot szerkeszt csaknem egyedül: «Le Révolté» czim alatt, mely miatt Genfből is kitiltották. Járt Sziberiában, s kitünő geologus. Látszanak rajta hánytvetett életének nyomai, s szelid külsején átérzik legyőzhetlen erélye. Azt állitja, hogy a muszka forradalmárok nem alkotnak titkos társaságot; mindenik önként választja a perczet s a módot, hogy magát a közös ügynek áldozza. A martyrság szenvedélye minden rangot, minden kort megszáll; tizenhat éves leányok vállalkoznak forradalmi iratok becsempészésére. S ez nem egy osztály harcza a másik ellen; az összes muszka társadalom ketté szakadt, felülről egészen le; itt a nihilisták, ott a kormány hivei; de ezek azért nem gyülölik amazokat; akárhány magas rangu muszka fölkeresi titkon külföldre menekült ismerőseit, pénzt ajánl nekik, s fölsohajt: «talán nektek van igazatok!»

*

Nehány kivégzett nihilista fényképét mutatják nekünk. Meghatók! Ime két testvér; védelem közben halálos sebeket kaptak, s a kórházi ágyban vették le. Még husz évesek nincsenek. Mily rajongó kifejezés e kiszáradt, sápadt arczon, e fájdalmasan nyiló ajakban, e mereven néző mély szemekben!

*

Több órát töltöttünk a genfi tavon, könnyü ladikban. Velünk volt Krapotkin és fiatal neje, ki rusznyák (kis-orosz) születésü, két éves korában, számüzött szüleivel, Szibériába vitetett; a genfi egyetemen tanul, s ásványokkal foglalkozik; francziául még akadozva beszél, ugy hogy társaságunk inkább oroszul beszélget, Reclus is értvén ezt a nyelvet.

A tulparton magasodó hegyóriások felé evezünk, melyek alján itt-ott nehány falucska fészkel. Lakóik többnyire nyomorult hülyék, oly fösvényen süt nekik a nap. Balra mind mélyebben s mélyebben bele látunk a Rhone völgyének regényes khaoszába. Nagyszerüségben ez a hegyszoros felülmulja látkörünk minden más pontját; az ember érzi, hogy uj, magasztosabb világ küszöbéhez ér, a jegesek világához. Ott emelkedik, fokról fokra, a hólepte Dent-du-Midi; nem láthatjuk egészen, csak egyik vagy másik orma mutatkozik olykor két fellegfoszlány között. Az egész völgy-torkot fényes ködpára tölti meg, mely elmosva részleteit, még neveli hatását.

A tó hajdan ide is benyult; de a jegesekről érkező Rhone iszapolásai évről évre előbbre tolták a szárazföld határát. S e működés nem szünt meg. Egyszer az egész genfi tó sik völgy lesz, folyóval közepén; de csak kétszázezer év mulva. Elmentünk a folyam mostani torkolatjához, mely egyre változik, holt ágakat hagyva kavicsos deltájában. A zöldes vizszalag sebesen és csavarogva hatol be a tó kéklő csendes vizébe; egy darabig követhetni folyását, de csakhamar alászáll, és eltünik. Fölfelé evezni a torkolatban igen bajos: kis csolnakunk körbe repült s a parthoz vetődött; egy másik, mely ugyanazt próbálta, mint mi, nagy erőlködéssel megküzdött, nehány perczig, az árral, de csakhamar hátrálni kényszerült.

*

Ebédnél, Reclus szép kis adomát beszélt gyermekkoráról. Intézetben volt, Németországban, angol és német fiukkal. Az angolokkal boxirozott; a németek az angolok mögé huzódtak, s alattomban üldözték; nem volt boldog. Nevelte keserűségét az, hogy mig a többiek étkeztek, rendesen fenhangon olvasnia kellett, s oly könyvekből többnyire, melyek bántalmazták a franciákat. Egyszer, olvasás közben, e mondatra bukkan: Die Franzosen sind ein gutes Volk, s következik a franczia nemzet dicsérete. E szokatlan örömre a gyermek megindul és sirva fakad. Mit csináltak a németek? Leszidták: «dummer Kerl», s a többi kedves kifejezések. Mit csináltak az angolok? Lelkesen, mindenfelől kezet nyujtottak neki.

*

Különben Reclus minden nemzetnek barátja; még a négerek jövőjében is bizik. Ismert nehány négert, kik nemesen képviselték fajukat. Egy amerikai ültetvényben, a legkiválóbb ember, kit ott talált, kiszabadult s visszahozott rabszolga volt. Keményen bántak vele, de még ura is tisztelte, akaratlanul.

Egy alkalommal, pénze elfogyván, Reclus teherhordó lett New-Orleans rakodó partján. Munkáját valami néger rabszolgával teljesitette, ki annyit tréfált és nevetett, hogy Reclus felkiáltott: «Mily boldog ön!» Meglepetve látta a változást, melyet e szavak pajtása arczán előidéztek. «Boldog én? — szólt ez mély, tompa hangon, — boldog? és szabad nem vagyok!»

*

Az általános földrajz, melyen Reclus most dolgozik, alkalmasint életének legnagyobb és legfontosabb műve lesz. Ugyanazon alakban jelenik meg, mint előbbi munkája: «A föld» melyet a természettudományi társulat jelenleg magyarra fordittat; de az uj mü két kötet helyett vagy tizre fog terjedni. Bámulatos, mily szorgalommal, mily erőmegfeszitéssel dolgozik Reclus. Mikor előjön irószobájából, egészen ki van kelve képéből, szemei kiállanak, erei dagadtak, s idő kell, mig magához tér. Nehány évig minden mozgást megtagadott magától, időnyerés végett; s pilulákkal vélte pótolhatni a sétálást. Nemcsak könyvekben kutat, de a nyelveket is megtanulja, melyek elősegithetik buvárkodásaiban, s minden évben utazásokat tesz. Európát már leirta; most Ázsián dolgozik, s azon igérettel váltunk el, hogy a jövő telet együtt töltjük Szyriában.

De Gerando Attila.

Uj találmányok.

A technikai ügyesség ujabb találmányai közül, következőket mutatjuk be ez alkalommal:

1. *Pedomotor.* Ez olyan készülék, melyre csak rá kell állani s megy az ember alatt azonnal. Persze amerikai találmány, s valami Garnall nevü uri ember találta fel Baltimore-ban. Mint a képről láthatni, három kereken áll ez a készülék, mely kerekek közül egyik jóval nagyobb a másik kettőnél, s ez utóbbi összeköttetésben áll egy negyedikkel oly módon, hogy midőn az alsó kerék mozog, ezen negyedik felső keréknek is mozognia kell, ellenben az utóbbi mozgásba hozza a nagy alsó kereket is. A lábbal csak rá kell állani egy vékony talpra, azonnal mozgásba jön ezen felső fogas kerék, s vele együtt valamennyi s a készülék viszi előrefelé az embert, ugy szólván akarata ellenére is. Még megállani is bajos, mert a készülék, ha már egyszer megindult, halad előre felé, s magának a testnek sulya hajtja folyton. A megállásra egy kis dörzsféket kell használni, mely a hátulsó keréknél látható, s melyet csak meg kell huzni, hogy e kerék talpához hozzá nyomuljon s megakadályozza azt az előhaladásban.

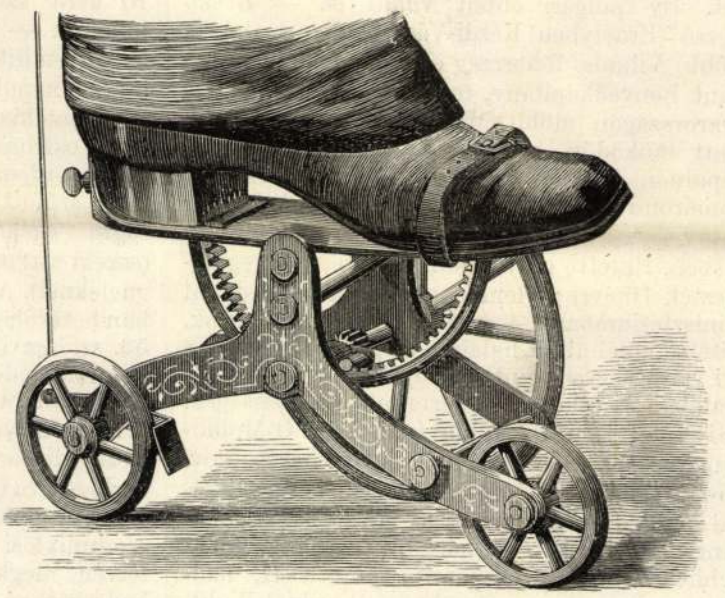

Pedomotor.

2. *A Rossian-féle vizmotor.* Voltaképen minden egyes vizi malomkerék, minden turbina egy-egy vizmotort képvisel, de azokat nem lehet kisebb gépeknek hajtására előnyösen alkalmazni, már csak azért sem, mert nagyon nehezen kezelhetők, s a gyorsaságuk tulkicsiny. Különösen esztergapadok, varrógépek, és más ily kisebb gépek számára igyekeztek már régebben is hajtókészülékeket feltalálni, mi azonban egészen csak Rossian gráczi gyárosnak sikerült.

Az ő általa összeállitott vizmotor nemcsak folyóknál és vizeséseknél állitható fel, hanem mindenütt a városokban, a hol vizvezeték létezik. A viz egyik csövön be-, a másikon kifolyik, s ezen utja alatt nem csak hogy forgásba hozza a készülék nagy

Az aradi vár foglyai 1852-ben.

A forradalomban kiválóbban szerepelt családok iratai közt még mindig vannak eddig ismeretlenül maradt becses emlékek. Ilyenek azok a képek is, melyek az aradi várat, foglyaival együtt ábrázolják, s jelenleg az Asbóth-család, jelesen Asbóth Lajos honvédtábornok és Asbóth Sándor honvédezredes, később északamerikai tábornok és miniszter, forradalmi és emigraczionális iratai közt az előbbinek fiánál, Asbóth Jánosnál, őriztetnek.

E képeket a foglyok egyike festette az aradi kazamatákban Asbóth Lajos tábornok számára 1852-ben, tehát akkor, mikor az Aradon elitélt közel 600 fogoly nagy része már vagy kivégeztetett, vagy elbocsáttatott, vagy a monarkhiának különböző más váraiba és börtöneibe elszállittatott. Az 1852-ben megmaradottak e képeken arczképszerü hűséggel vannak ábrázolva.

A képeken látható várfoglyokat az egyik fogolytárs adatai után mutatjuk be, a jegyzeteket kiegészitve a csász. haditörvényszékek ítéleteiből. Az egyik kép alakjai a következők:

Kovács Ernő őrnagy, maga a képek festője. A bécsi testőrintézetből jött át a magyar hadseregbe; 1849. jun. 14-én a hegyesi csatában elfogták a császáriak, s Zimonyba, majd Aradra vitték. Elitélve volt kötél általi halálra, de megkegyelmezték 16 évi várfogságra; jelenleg a lipótvári fogház parancsnoka. — *Vizkelety* Gusztáv, temesmegyei jegyző, ki polgári hazafias működése miatt kötél általi halálra volt itélve s e büntetést Haynau kegyelem utján változtatta 12 évi várfogságra. Szomszédja *Lénárd*, szabadkai polgármester jelenleg ugyane város főispánja; ez utóbbi, mint a polgári foglyok csaknem mind, vasban töltötte fogságát; a honvédekről az első félév után levették a bilincseket. Ily polgári elitélt *Natali* is. — *Benkő* Rezső (Erdélyben Kézdi-Vásárhelyen született, előbb Vilmos főherczeg ezredbeli főhadnagy,) mint honvédkapitány, majd őrnagy Felső-Magyarországon előbb Mészáros, majd Klapka alatt működött, részt vett a tokaji, kereszturi, kápolnai, bicskei, isaszegi, váczi, nagysarlói, komáromi csatákban, s a Komáromtól Világosig való visszavonulás alkalmával minden összeütközésben. Elitélve golyó általi halálra, megkegyelmezték 16 évre; jelenleg ezredes a honvédelmi miniszteriumban. — *Asbóth* Lajos tábornok, elitélve kötél általi halálra, megkegyelmezve 18 évi várfogságra; mint vezénylő parancsnok hét csatában és ütközetben verte meg az ellenséget: 1848 aug. 1-én Uj-Moldovánál, 4-én Ó-Moldovánál, szept. 27-én Zámnál a szerbeket, nov. 15-én Bogsánnál, deczember 11-én Resiczánál a határőröket; mint a tartalék-sereg parancsnoka 1849 február 3-kán Poroszlónál Schlick tábornok csapatait; mint a II. hadtest parancsnoka junius 20-án Perednél Wohlgemuth tábornok seregét. 1861-ben és 1863-ban még két izben elfogatott. Jelenleg teljes visszavonultságban Budán él. — *Krain* József alezredes (polkai születésü), elitéltetett golyó általi halálra, megkegyelmeztetett 12 évi fogságra; a Ferdinánd-huszárok parancsnoka volt s különösen Szolnoknál tüntette ki magát, a tiszai átjáratot védelmezve a császáriak ellen; később a lovasság és szekerész-kar fölszerelésével tett fontos szolgálatot; meghalt. — *Fekecs* őrnagy, elitéltetett 10 évre. — *Philipovszky* Tamás alezredes (morvaországi születésü, előbb az illir-bánsági 18-ik határőrvidéki ezredben volt hadnagy), golyó általi halálra itéltetett, megkegyelmeztetett 16 évre. Fehértemplom hős védelmezője, később a II. hadtest tüzérparancsnoka. Meghalt mint gr. Zselinszky gazdatisztje. — *Iszecseszkul* kapitány, golyó általi halálra itéltetett, megkegyelmeztetett 16 évre. — *Tóth* őrnagy, 12 évre volt elitélve. — *Freyburg* Lajos (pesti születésü), a nógrádi nemzetőrség őrnagya s nyug. cs. kir. kapitány, golyó általi halálra volt itélve, megkegyelmeztetett 18 évre. — *Birsy* József (Eszterházán született, s előbb 33-ik gyalogezredbeli főhadnagy volt), őrnagy a Görgey hadtestében, golyó általi halálra itéltetett, megkegyelmeztetett 16 évre. — Gyulai *Gaál* Miklós tábornok (zalamegyei szegvári születésü), kötél általi halálra itélték, megkegyelmeztetett 20 évi fogságra; mint cs. kir. ezredes lépett a honvédséghez, egy ideig komáromi parancsnok, kezdetben Perczel hadtesténél táborkari parancsnok volt, később tábornoki ranggal mérnökkari igazgatóvá nevezetett ki, s e minőségben több erődités vezetett; meghalt somogyi birtokán. — *Virzbiczky* Longin (Lembergben született), kapitány, kötél általi halálra itéltetett, megkegyelmeztetett 16 évi fogságra; jelenleg Budapesten él mint magánzó; egy század Koburg-huszárt hozott át Galicziából. — *Vanner* József ezredes (fehérvári születésü, s előbb 5-ik tüzérezredbeli főhadnagy), golyó általi halálra itéltetett s megkegyelmeztetett 16 évre; az összes tüzérség főparancsnoka volt, s a Damjanich által vezényelt 3-ik hadtest harczaiban, Komárom felszabaditásában, Buda ostromában kiváló része jutott.

Második képünk alakjai im ezek:

Ziegler György (gyulai születésü) kapitány, 12 évre; a peredi ütközetben jött át az osztrákoktól. A fogságban az angol nyelvet tanitotta. — *Schenovitz* Frigyes alezredes (rozsnyói születésü, s előbb hadnagy volt a Don-Migueleknél), mint kapitány a hires 9-ik (vörössapkás) zászlóaljban szolgált; 15 évre volt elitélve s Haynau 10 évre szállitotta le; a fogságban a mathezist tanitotta. — *Zierer* József őrnagy (Karlovitzon született), Görgey hadtestének északi Magyarországon viselt harczaiban vett tevékeny részt, majd a n.-kállói és n.-váradi vészbiróságoknál működött; golyó általi halálra itéltetvén, megkegyelmeztetett 16 évre. — *Jaszvitz* Ferencz alezredes (pécsi születésü), mint cs. kir. kapitány lépett a forradalmi seregbe s nagyobb szerepe a temesvári visszavonulásnál volt, golyó általi halálra itéltetvén, megkegyelmeztetett 16 évre; a foglyok szakácsmestere volt. — *Keresztes* Lajos őrnagy (temesvári születésü), a 13. honvéd zászlóalj parancsnoka, golyó általi halálra volt itélve, megkegyelmeztetett 16 évre. — *Phönixdorf* őrnagy 12 évre. — *Szupper* Sándor őrnagy, (budai születésü, nyug. császári hadnagy) a főhadiszállás rajz-irodájában volt alkalmazva, 10 évre szóló itéletét Haynau 4-re szállitotta le. — *Nyeregjártó* János (somorjai születésü) mint főhadnagy jött át az osztrákoktól, s a kápolnai, bicskei, iszaszeghi, nagy-sarlói stb. csatákban, Komárom felszabaditásánál és Buda ostrománál ott küzdött. Alezredes lett s a 3-ik r. érdemjelet kapta. Itélete kötél általi halálra szólott, Haynau azonban 16 évi várfogságra szeliditette. — *Csippik* János őrnagy (eszéki születésü, s előbb főhadnagy a Don-Migueleknél). A Damjanich-féle 3. hadtest harczaiban bezárólag Buda bevételéig résztvett, majd az 53. sz. honvéd zászlóalj parancsnoka lett s végül az aradi védelmező várőrséghez tartozott, golyó általi halálra itéltetvén, megkegyelmeztetett 16 évre. — *Krausz* Károly kapitány (gráczi születésü), a szegedi kórház parancsnoka volt s ezért 12 évi várfogságra itélték, s ezt a büntetést Haynau 7 évre szállitotta le. — *Virág* Gedeon őrnagy (kunszentmiklósi születésü), kötél általi halálra itéltetvén, megkegyelmeztetett 16 évre. A császári hadseregben főhadnagy volt a Nádor-huszároknál, azonban — mint a haditörvényszéki itélet mondja — «1848. okt. 21-én 153 legénynyel, kiket halálfenyegetéssel szökésre fölszólitott, Csehországból Magyarhonba hűtlenül megszökött». — *Csutak* Kálmán alezredes (makói születésü) ügyvédből lett katona, s hadnagyságról vitte alezredességig. Bem hadtesténél harczolt, majd 1849 márcziusában mint önálló dandárparancsnok az oláhok lefegyverzését vállalta magára. A haditörvényszék golyó általi halálra itélte, kegyelem utján 16 évi várfogságot kapott. — *Klementisz* György alezredes (Pilisen Pestmegyében született,) mint osztrák főhadnagy állott be a forradalmi seregbe, előbb a Görgey-féle 7-ik hadtestben szolgált, később Pöltenberg tábornok segédtisztje volt. 15 évre itéltetett el; meghalt mint orsz. képviselő. — *Brencsán* kapitány, 6 évre volt elitélve. Mint közmatróz ment a Dunagőzhajózási társulathoz és meghalt mint a Maximilián gőzös kapitánya. — *Apor* és *Lázár*, erdélyi kormánybiztosok. — *Tarnay* Antal (Makón született), kapitány volt a Bem hadtesténél s 12 évre itélték el. — *Szkenderovits*, szabadkai biró. — *Dáni*, az imént lemondott szegedi főispán. — *Meszéna* Ferencz báró alezredes, milanói születésü, mint osztrák főhadnagy jött át a magyar sereghez, a hol táborkari szolgálatot tett. — *Edényi*, azelőtt Reindl Lipót mint hadnagy jött át a magyarokhoz, a hol őrnagy lett. Meszénát is, őt is 12 évre itélte a hadi törvényszék; jelenleg mind a kettő honvédezredes. Az utolsó alak *Ottlik*, mint a láncról is látható, szintén polgári fogoly.

Képeink az aradi várnak kazamátáit tüntetik föl, illetőleg a várbörtönök udvarának vasráccsal elzárt azon részét, melyet ugy a foglyok, mint a várőrség «Zwinger»-nek neveztek. A várfoglyokat ide bocsátották ki pár órára «szabad levegőre» sétálni.

A bánásmód, melyben a foglyok részesültek, az időnkinti várparancsnokok szerint változott. Hol szigorubb volt, hol enyhébb, a mint a parancsnokban több volt az emberségesebb érzés vagy kevesebb. Legkeservesebb sorsa volt a foglyoknak a Libényi merényletére következő időben. Addig némely fogolynak, természetesen biztos fedezet mellett, még a városba menetelt is megengedték.

A foglyok ugy töltötték az időt, a mint épen lehetett. Igen sokan nyelvek tanulására használták föl fogságukat, a mire ott elég alkalom nyilt. A kinek pénze volt, külön élelmezhette magát s azok számára a szakács is kikerült saját körükből. A többiek a profosz kosztján éltek.

Uti jegyzetek.

(Reclus. — A svájczi ház. — Reclus szoczialista tanai. — Emlékezése Erdélyre. — Orosz nihilisták és Krapotkin herczeg. — A genfi tavon. — Adoma a németekről és angolokról. — A négerek. — Reclus nagy földrajza.)

Clarens, 1880. április.

Páris és Lausanne közt legérdekesebb a Jura vidéke. Épen feljött a nap, mikor először megpillantottam a szegényes, komor sikság szélén. A reggeli köd egyetlen sötét tömeggé olvasztotta hegyeit. Pártájuk élesen elvált a pirosodó egen.

Bevonulunk a hegységbe.

Gyönyörü fenyőerdők, gazdag mohlepelből fellövellő egyenes, magas sudarakkal. Joux hires erődje festőileg tünik elő egy völgyszoros meredek oldalán. Itt szenvedte fogságát Toussaint Louverture, a néger szabadsághős.

Szelidül a tájék. Svájczi emberek ülnek a waggonba. Mily visszatetszők! Francziául beszélnek, de a franczia nyelvnek az ő szájukban nincsen semmi bája. Beszédjük, alakjok, öltözetük, minden prózai, középszerü. Mily ellentét e nagyszerü természettel, melynek lakói!

Egyszerre feltünik, hegyeinek magasztos keretében, a tündöklő Léman kék tüköre. Csaknem szakadatlanul beépitett partjai fölött kopasz szőlők domborulnak, melyeket nemsokára kiszoritanak a tó keleti széléhez közeledő hegyóriások. Itt fekszik Clarens.

Clarensben a tó s az ezt követő országut közt több villa emelkedik, kertekkel körülvéve. Elysée Reclus, a nagy hirü tudós s hazánk meleg barátja lakik az egyikben, népes családjával.

Dolgozó asztalánál találtam. Nem változott, mióta utoljára láttam. A szellemi élet nála is megörökitette az ifjuságot. Nyilt, gondolkodó homloka, hátravetett hajával, — szelid kristályszemei, melyek ugy tudnak ragyogni a lelkesedés lángjától, vagy a megilletődés könyeitől, — mosolyra, nevetésre és daczra egyaránt rá termett ajkai, — szerény, de férfias magatartása, — nála minden a régi.

*

Szép sétát tettünk Reclus-vel s egyik munkatársával, ki mint ő, szintén menekült.

A menedékes utczák szőlőboritotta hegyoldalra vezettek. Mily élvezet volt itt barangolni a kényelmes utak erkélyén, s beszéd közben belemerülni a kilátás pompájába! Sok érdekest hallottam. Az ugynevezett «svájczi ház» épen nem sajátsága Svájcz vidékének. Nem a nemzeti izlés terméke; inkább a természeti körülményekből fejlődött. Mutatja az, hogy egészen más fajok tökéletesen hasonló módon épült házakban laknak; igy a Kaukazus cserkeszei. A svájczinak nincs érzéke a szép iránt. Többnyire olaszok vállalják el itt is az épitési munkákat, meggazdagodnak s letelepednek, mint a német vendéglősök. Semmi közös jelleg a tó partját elboritó házakon, villákon, mely összhangzásban volna a környező természettel. Minél czifrábbak, annál kevésbbé illenek e vidék magasztos költészetéhez. Az emberi kéz csak itt-ott hagyott meg valami festőit. Ilyen a Chatelard komor négyszegü tömege, magános domb tetején. Reclus nincs megelégedve az eddig világszerte uralkodó lakási viszonyokkal. Azt akarná, hogy az ember hajléka szorosabb viszonyban álljon a természettel, s inkább meg-

*

előállitani. A találmány ugyan csakhamar tévesnek bizonyult, mindamellett a kérdés még egyre foglalkoztatja a véleményeket, midőn más oldalról ismét egy rokontermészetü, nagy fontosságu fölfedezésről: a többi drágakövek müuton való előállitásáról értesitenek.

A fönnebbi czim alatt («On The Artificial Production Of Precious Stones») Mr. A. H. Allen, Sheffield városi vegyész, a londoni művészetek iskolájában érdekes előadást tartott, melyből angol forrás után kiemeljük a következőket.

Mr. Allen előadta, hogy az ásványtani synthesis vagyis a természetes ásványok mesterséges előállitása, oly tárgy, mely mindig nagy érdeklődést okozott s valószinüleg nevezetes kereskedelmi jelentőségü lesz a jövőben. A vegytan és az ásványok előfordulási módozatának tanulmányozása számos kisérletekre vezetett, a melyek által sikerült némely ásványokat mesterséges uton előállitani. Azon ásványok közül, melyeket rendesen a drágakövek közé sorozva, diszitési czélokra használnak, egy igen nagy rész silikátokból (kovasavas fémekből) áll, többé-kevésbbé tiszta minőségben. Pl. a hegyi kristály, amethyszt, avanturin, agát, cornelian, onyx, jáspis, kalczedon, chrysopras, és az opál. Ezek mind a silikát változatai s ékszerekre, az opál kivételével, nem nagy becscsel birnak. Többet közülök már meglehetős hiven utánoztak is üveg által.

A quarz vagy kovasav mikroszkopikus jegeczei többféle módon előállithatók; sőt igen szép mesterséges opál-utánzatokat is készitettek; ámbár az ilyen opálok a szinjáték szépségében sohasem versenyeznek a természetes drágakővel. Némely silikátokat azonban anynyira hiven készitettek, hogy azokat eredeti termény gyanánt ékszerül használták, sőt az ásványtani gyüjteményekbe is fölvették. Ilyenek pl. a gránát, zircon, jáczint és topáz utánzatai. A beryllt vagy smaragdot is készitették mesterségesen.

Az a kő, melyet a mineralogusok korundnak, az ékszerárusok szine szerint zafirnak, keleti rubinnak vagy keleti smaragdnak neveznek, vegytanilag tiszta aluminiumoxidból áll s szinét a benne föloldott csekély mennyiségü idegen fémoxidoktól nyeri. Ha aluminiumoxidot, a mit vegyésznek könnyü készitени, a durranógáz rendkivüli magas hőmérsékü lángjában megolvasztunk s az olvadékhoz kevés miniumot és kálibichromátot adunk, az a meghülés után piros, kobaltoxyd hozzáadásánál pedig kék szinü lesz. Mindkét szines anyag a természetes korunddal egyenlő keménységü s az első megfelel a rubinnak, az utóbbi a zafirnak. Csupán átlátszóságban és fényben nem érik utól a természetes drágakövet. Ennek elérésére sokan fáradoztak, de kisérleteikkel többnyire csak csekély mennyiségü s igen kis jegeczeket voltak képesek előállitani.

Legutóbb Frémy és Feil franczia vegyészek folytattak nagyobbmérvü kisérleteket s az átaluk elért siker minden tekintetben felülmulta az előző kutatókéit. Ők mintegy 50—60 fontnyi anyaggal dolgoztak, melyet szünet nélkül hevitve tartottak 20 napig. Ezen módon jelentékeny tömegben állitottak elő mesterséges korundkristályokat: pirosat, kéket, zöldet egészen tetszésük szerint. A nyert kövek erősen karczolták a quarzot és topázt s megkülönböztethetlenek voltak a természetes drágakövektől. Frémy és Feil még nem kértek szabadalmat eljárásukra, de joggal hihetjük, hogy ők azt is igénybe veszik, mihelyt gyárilag fogják alkalmazni müveletüket.

Van egy természetes ásvány, melyet azelőtt gyakran használtak föstékül és egyéb czélokra s a melyet ma rendkivüli mennyiségben készitenek mesterségesen: ez a *lapis lazuli* vagy ismeretesebb gyári nevén az *ultramarin*. Természetes állapotban ez fölötte drága volt. 1829-ben 1 angol fontnak ára, a mesterséges terményből, mely tökéletesen egyenlő a természetessel, még 12 font sterling volt; ma pedig ugyanannyi olcsóbb 6 pence-nél (mintegy 25 kr.). 1872-ben az összes ultramarintermelés több volt 8 millió kgrm-nál. Nos tehát, ebből azt akarjuk kihozni, hogy a mint a lapis lazuli mesterséges előállitását felfödözték, hasonlóképen a drágakövek gyártása szintén valószinü s vagy részben már meg van oldva, vagy csak idő kérdése. Beleszámithatjuk a drágakövek királyát a *gyémántot* is.

A gyémánt, mely fénye, ritkasága, nagy keménysége miatt legbecsesebb a drágakövek között, a vegyészek előtt régóta ismeretes, mint tiszta kristályos szén. Épen ez oknál fogva számosan tettek kisérleteket müvi előállitására. Mindenkor azonban nagy akadályok voltak a siker utjában. Ilyenek a szén teljes oldhatatlansága az összes ismert folyadékokban, nem illékonysága, az, hogy nem ismerjük a föltételeket. melyek között a gyémánt a természetben keletkezett, nagy ritkasága, jegeczalakja és innét valószinüleg igen lassu alakulása. Ámbár a gyémánt mesterséges előállitása a legnagyobb mértékben össze van kapcsolva e sajátságos nehézségekkel, még sem mondhatjuk azt csupán a bölcsészek ábrándjának, hasonlóan az örök mozdony fölfedezéséhez, a fémek átváltoztatásához vagy a kör négyszögitéséhez. Sőt a jegeczes szén — más szóval: a gyémánt — előállitása, mindig olyannyira a lehetőség határai közt forgott, hogy inkább az a csoda, hogy azt még határozottan el nem döntötték. Nem volna egy vegyész sem valami nagyon meglepetve, ha értesülne, hogy a gyémántkészités problemája megoldatott.

Legujabban ismét léptek föl nehányan, a kik a föladat megoldásáért már-már az elismerést követelték. Ezek között a legnevezetesebb Mr. James Mactear volt, a Tennant-féle hires glasgow-i vegyészi gyárak igazgatója, a kit átalában szellemes, találékony vegyésznek tartottak; ugy hogy midőn ő jelenté a problema megoldását, mindenki el volt készülve őt a szerencsés sikerért üdvözölni. Mr. Mactear maga is annyira meg volt győződve találmányának helyességéről, hogy az általa gyémántnak hitt példányokból többeket elküldött a British Museum ásványosztályába, a hol azonban a tudományos világ nagy meglepetésére, a szakértők vizsgálata után, az tünt ki, hogy azok nem igazi gyémántok; a mit később Mr. Mactear is beismert. Hogyan csalódhatott Mr. Mactear, a ki szintén jeles szakértő — megfoghatatlan.

A legvalószinübb irány, melyben a gyémánt mesterséges előállitása jövőben sikerülhet, Mr. Allen véleménye szerint, azon csak épen mostanában fölfedezett különös tényre alapitandó, mely szerint a gázok magas nyomás alatt igen jellemzett erővel birnak a szilárd testek föloldására. E sajátságos fölfedezés némi világot vet a gyémántoknál gyakran előforduló önkénytes megrepedési tüneményre is. Főképen az afrikai gyémántokról ismeretes, hogy azok a lelhelyen egészen épen találtatnak a bizonyos idő mulva maguktól megrepedeznek s széthullanak apróbb töredékekre. Ennek magyarázatára nagy valószinüséggel föltették, hogy az explozió valami — a gyémánt mikroszkopikus üregeiben összeszoritott — légnem nyomásának tulajdonitandó. S eme légnem állitólag tiszta szénsav. Ha ezen föltevés igaznak bizonyul be, ugy az igen nagy világot fog vetni a gyémánt természetes alakulására s valószinüleg használható kulcsot ad a gyémánt mesterséges előállitásához.

Kérdezzük most, mi haszna volna a gyémánt készitésének tudományos, ipari és müvészeti szempontból? Ökonomiai tekintetben a gyémánt mesterséges előállitása, habár egyelőre kis darabokban is, már igen nagy horderejü volna. Az olcsó, mesterséges gyémántok mindenhol helyettesitenék a természeteseket; a mi nagyot lenditene az iparon és müvészeteken. Mai nap még alig sejthetjük, mennyire sokféle uj alkalmazást lelne a mesterséges gyémánt. Diszitési czélokra, nagyobb darabokban való előállitása, bár egy ideig bizonyosan elég drága volna, szintén kétségtelenül követni fogná kicsinyben való előállitását, csak előbb ez következzék be. S ha már a gyémánt nagy darabokban is előállitható lesz, természetesen akkor fogja nyerni legkiterjedtebb alkalmazását. Sziklafurásoknál, kőmetszéseknél s egyéb hasonló czélokra nélkülözhetlen leend.

Kapcsolatban az előbbiekkel megemlitjük dr. R. S. Marsden vizsgálatait, ki ez idő szerint a kristallizálható elemek tulajdonságaival foglalkozik. Ő az előbbi eljárásoktól teljesen eltérőleg, szintén kapott egy jegeczes testet, a miről többen fölteszik, hogy az kristallizált szén vagyis gyémánt. Bizonyosat még nem tudunk róla.

Mr. Allen oly vérmesen bizik a gyémánt mesterségesen előállitásának kivihetőségében, hogy már most a legnagyobb érdeklődéssel tekintené mindazon társulatok és szövetkezetek

alakulását
valósitását
lehet, hog
a többi d
vőben ad

Visszavonulás.

A hátrálót már megfuvattam,
Fuss! — elveszett a nagy csata;
Csak vissza összetört vitézek:
Remények, vágyak vert hada!

Fellengzőn, mámoros dalokkal
Indult meg fényes seregem:
Heroldként sóhajom kiküldém:
«Szerelemért: üdv szerelem!»

Édes jelek biztatva szóltak:
Szivéhez nyitva áll az ut;
Hajh, visszaverve, tönkre sujtva!
Hazug volt minden jel, hazug.

Fuss! — üldöz már a gunykiáltás.
Futnék, csak volna még erőm;
Szivem halálos sebből vérzik,
S nincs ki segitne résztvevőn.

Szerelmem tépett lobogóját
Mégis magasra emelem;
Ha elbukom nehéz sebemben:
Hadd legyen az szemfödelem.

Körmendi Pál.

A GŐZHÁZ.

VERNE GYULA REGÉNYE

HUSZONHARMADIK FEJEZET. *

Egy elteveszteti lövés.

A következő nap (junius 5.) felét s az éjet csöndesen töltöttük a szálláson. Annyi fáradság és veszély után valóban jól esett a nyugalom.

Most már nem az oudei királyság széles és gazdag lapályai terültek el előttünk. Gőzházunk a még mindig termékeny, de már vizmosások által szakgatott Rohilkánd területén gördült tova. E százötven mértföld hosszu oldalaktól határolt nagy négyszög terület fővárosa Bareilli s magát az országot a Kogra és mellékfolyói áztatják, felséges mangó-fáktól s sürü cserjéktől és bozótoktól árnyalva, melyek azonban a müvelés hatása alatt lassanként ritkulni s eltünedezni kezdenek.

Delhi bevétele után itt volt a fölkelés középpontja, itt vitte véghez nagy hadjáratát sir Colin Campbell, itt folytatta szerencsétlen kisérleteit a Walpole hadteste; itt esett el Munro ezredes egy barátja, a 93. skót ezred ezredese, a ki magát Lucknow ostrománál, április 14-kén anynyira kitüntette volt.

Lehetetlen lett volna utazásunkra kedvezőbb talajt keresni ennél; egyenes és jó karban tartott utak, könnyen átjárható folyók gyors és könnyü haladást engedtek; s csak nehány száz kilométernyi ut állt még előttünk, mig a lapályt elhagyva a népóli hegység első lépcsőfokaihoz érendettünk.

Csakhogy most már komolyan számot kelle vetnünk az esős évszak változásaival. A musson szele, mely észak-keletről délnyugotra menő irányban uralkodik az év első hónapjaiban, most megfordult. Az esős évszak rohamosabb a partvidéken mint a félsziget belsejében, de később is következik be. Ennek oka, mert a felhők tömlője kimerül, mielőtt a tengertől a száraz belsejébe érkeznek. Irányukat is módositja némileg a hegyek falsora, mely elállja utjokat. A malabári partoknál május elején kezdődik az esőzés, mig a közép és északi tartományokban csak juniusban válik érezhetővé.

Mivel pedig már juniusban voltunk, előre látható volt, hogy utunkat az adott természeti viszonyok közt kellend folytatnunk.

Meg kell emlitenem, hogy derék Gummink

* Előbbi számunkban a fejezet száma tévesen volt «huszonegyedik»-nek nyomva «huszonkettedik» helyett.
Szerk.

Löw Tóbiás.

1844—1880.

Érzékeny veszteség érte az elmnlt héten a magyar jogászvilágot. Egyik legképzettebb, a jogász-körök itélete szerint is ritka készültségü fiatal tagját ragadta el a halál. *Löw Tóbiás* kir. főügyészi helyettes volt az elhunyt, ki e hó 7-én életének 36-ik évében fejezte be egyik legszebb czélnak: az igazság keresésének szentelt rövid, de munkás életét.

Löw Tóbiás a hires szegedi rabbinak, Löw Lipótnak volt fia, kinek elévülhetetlen érdeme az, hogy hitsorsosai szivében lángoló szavával, buzgó irodalmi tevékenységével, saját példájával és áldozatkészségével igyekezett felgyulasztani a hazaszeretet szent tüzét s e szép erény terjesztésében valódi bibliai prófétaként hatott a *magyar* Izraelben. Ő volt Magyarországon az első zsidó pap, a ki meggyőződése egész erejével vallá, hogy a magyarországi zsidóságnak magyarrá, hazafivá kell lenni. A szabadságharczra következett szomoru időben kézről kézre járt titkon olvasott forradalmi nagy beszéde, melyben valódi ihlettel mondá hitfeleinek: «Jeruzsálem falai összedőltek s istennek választott népe elveszté hazáját. Azóta mi erényekben szegények valánk, mert a legnagyobb erényt, a hazaszeretetet nem ismertük. Oh népem, légy te méltó nagy őseidhez, a szent prófétákhoz és ragadj fegyvert és siess védelmezni a magyarok hazáját, mely a te hazád is. Ha meg nem tudsz halni e hazáért: nem vagy méltó, hogy élj ennek földjén.»

Ennek az apának volt fia Löw Tóbiás, ki a

LÖW TÓBIÁS.

jogi pályán fiatal kora daczára is már egyik büszkesége volt a magyar jogászi köröknek. 1844. jun. 5-én született Nagy-Kanizsán. Iskoláit részint Szegeden, részint Budapesten végezte kitünő eredménynyel. Még mint tanuló magyarra forditotta Mohl államjogát s majd később többekkel Mackeldey római jogát. Átdolgozta Récsi közjogát. Számos jogi és államtudományi czikke már akkor feltünést keltett. Több évig munkatársa volt a «Pesti Napló»-nak, «Reform»-nak, «Pester Lloyd-»nak. 1867-ben mint fogalmazó lépett az igazságügyi miniszteriumba, honnét később a kodifikáló bizottságba került, 1870-ben pedig a főügyészséghez mint főügyészi helyettes, s ez állásában mint jelentékeny szónok is kitüntette magát. Jellem és kiváló müveltség mellett szerény és megnyerő modora által széles körökben vált rokonszenvessé.

1874 óta szerkesztője volt a «Magyar Igazságügy»-nek, melyben nem egy figyelemre méltó czikk jelent meg kitünő tollából s melynek szerkesztésétől csak kevéssel halála előtt lépett vissza. «A magyar büntető-törvénykönyv teljes anyaggyüjteménye», melyet az igazságügyi miniszterium megbizásából ő szerkesztett, pár száz ivre terjedő két nagy kötetben csak nemrég hagyta el a sajtót, s becses forrásmunkául fog szolgálni biráknak, ügyvédeknek.

Löw Tóbiás már több mint két év óta sulyos beteg volt, de mint lelkiismeretes hivatalnok betegen is egész odaadással dolgozott, ugyszólván haláláig.

Özvegyet és három fiugyermeket hagyott maga után, s öt fitestvére van, kik közül a legidősb Löw Vilmos ügyvéd New-Yorkban s a «Magyar Amerika» szerkesztője, dr. Löw Tivadar ügyvéd, dr. Löw Sámuel orvos Budapesten s dr. Löw Immanuel hitszónok Szegeden.

A boldogultnak hült tetemei e hó 9-én adattak át az örök nyugalomnak számos résztvevő kiséretében, kik közt nagy számmal voltak képviselve a birói kar, az elhunytnak volt pályatársai s az ügyvédi körök.

A drágakövek mesterséges előállitása.

Ez év elején ugy a tudományos és művészeti mint a kereskedelmi világban nagy feltünésre adott okot Mr. James Mactear angol vegyész azon állitólagos fölfedezése, mely szerint neki sikerült a gyémántot mesterséges uton

Zierer. Jaszvitz. Phönixdorf. Nyeregjártó. Virág. Csutak. Apor. Lázár. Meszena. Edényi.
Keresztes. Szuper. Klementisz.
Ziegler Schenovitz. Csippik. Krausz. Brencsán. Tarnay. Szkenderovitz. Dáni. Ottlik.

AZ ARADI VÁR FOGLYAI 1852-BEN. — EGYKORU FESTMÉNY UTÁN.

Korács Ernő

1926/27 – 1930/31 I.

Ferképzőmfoiskővk
104. c.

Kovács Ernő,

galsai

l.

Magy NM lent

104, 105. l.

106. l. (többször)

EGYETEMI NYOMDA

ÁPRILIS

30 nap — 17. hét

19 asárnap	
20 Hétfő	
21 Kedd	
22 Szerda	
23 sütörtök	
24 Péntek	
25 Szombat	

KOVÁCS ERNÖ
szobrászmüvész

Jochom István /lejegyezte/:
Látogatóban Kovács Ernőnél.

Uj Élet, XXV.évf. 1982. 15./569./sz.
17.old., képpel.

M.D.K.

Kovács Ernő szobrász

Bp. Budaörsi ut 65. sz. ház elötti Xav. Sz. Ferenc sobor kijavitása és kiegészitése.

Müemlékvédelem 1966/1.

53.1 .

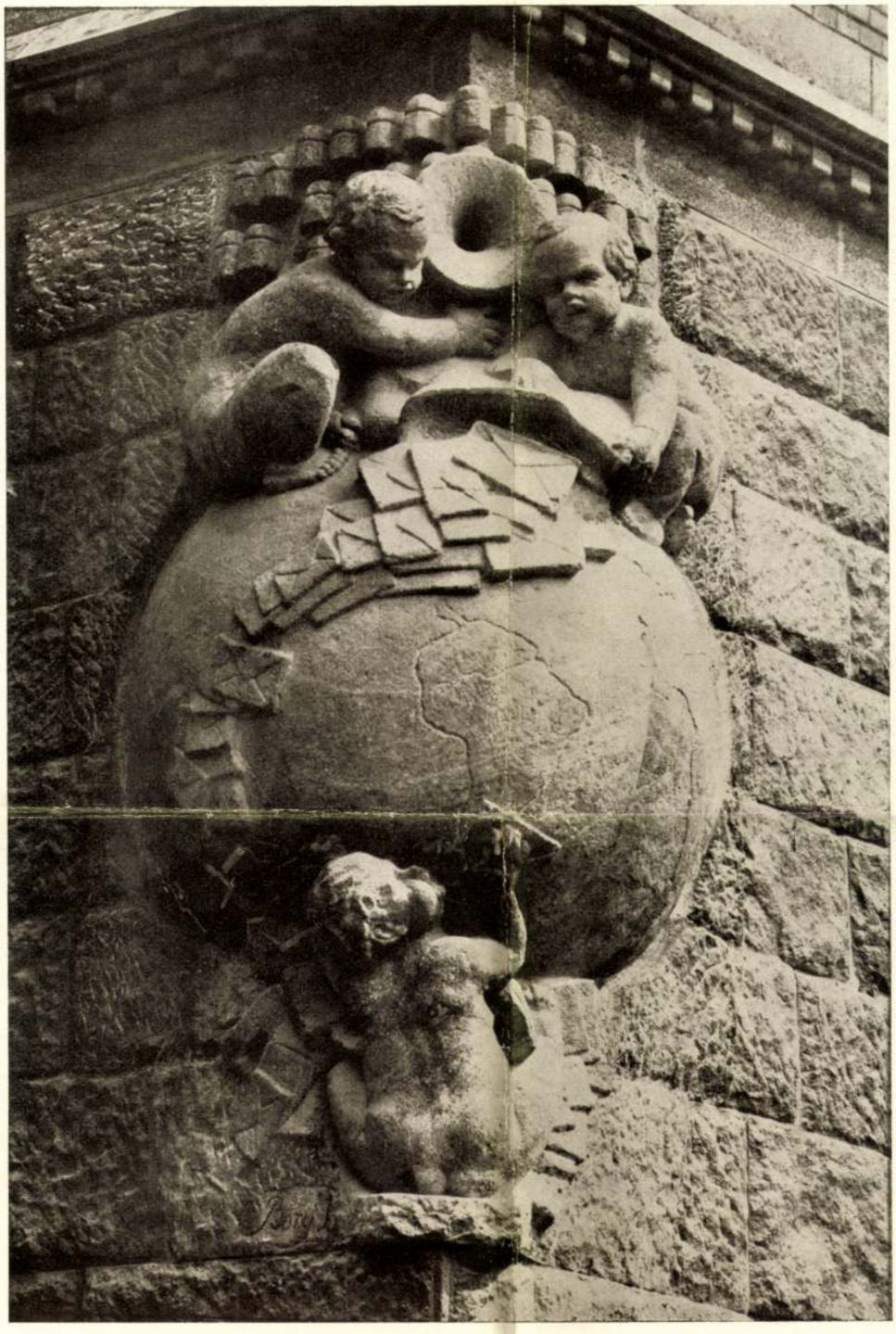

Bory Jenő: Az új postapalota sarkának faragottkő-szobordísze. ✦ Steinplastik an der Ecke des neuen Postgebäudes. ✦ Sculpture en pierre. Nouveau palais de la Poste.

Pogány Móric: A vértanu Batthyány Lajos gróf emlékére készült örökmécses. A fémmunka az Első Magyar Fém- és Lámpaárúgyárban, a kőfaragómunka a Seenger Béla r.-t. gyárában készült. ✦ Ewiges Licht. Denkmal für den Märtyrer Grafen Ludwig Batthyány. ✦ Monument en mémoire du martyre Comte Louis Batthyány.

KRÓNIKA

A SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK BUDAPESTI NEMZETKÖZI KONGRESSZUSÁNAK minden tekintetben sikerült és nagyszabású rendezése és ez alkalomból megtartott ünnepi összejövetelek és előadások fénye és zavartalan lefolyása általános örömöt keltett, mert mindenki tisztában volt az ehhez a kongresszushoz fűződő fontos nemzeti érdekekhez. Jól értesült forrásból tudjuk, hogy a fogadás és a vendéglátás pompája és melegsége, Budapest városának, a kongresszus tagjainak várakozásait messze túlhaladó csodás szépsége mellett nagy meglepetést és osztatlan elismerést váltott ki vendégeink sorából az a vaskos mappa, melyet megérkezéskor a kongresszus minden tagja szobája asztalán talált és amely magában foglalta a kongresszus és a vele kapcsolatos kirándulások, ünnepélyek, díszlakomák részletes programmját, Budapest látképeit, helyszíni rajzát és a legszebb városrészeket ábrázoló 20 drb művészi képes levelezőlapot. A kongresszus rendezősége, a székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala és — last not least — a székesfőváros házinyomdája komoly kultúrmunkát végeztek azzal, hogy nemes ízléssel, messzemenő áldozatkészséggel és a legtökéletesb reprodukáló technikák helyes alkalmazásával minden tekintetben kifogástalan nyomtatványokkal kedveskedtek szívesen látott vendégeinknek, kik hazatérve, bizonyára lelkes hirdetői lesznek a Budapesten tapasztalt fejlett magyar műveltségnek. Az e nyomtatványokon szerepelt rajzokat *ifj. Richter Aladár* és *Rónay Kázmér*, a cinkografiai munkákat pedig *id. Weinwurm Antal* műintézetében készítették. A kongresszusi tagoknak budapesti emlékei közt méltó helyet foglalnak el a nagy szeretettel és művészi érzékkel egybeállított kongresszusi nyomtatványok. Örülünk, hogy ezekből néhány szemelvényt e füzetünkben bemutathatunk olvasóinknak.

KERAMOS címmel a dunamenti Nógrádverőcén 4—5 évvel ezelőtt szerény agyagipari műhely létesült. Kezdetben jórészben köcsögök, fazekak, lábosok készültek a kezdetleges műhelyben s csak mellékesen próbálkozott Gorka Géza, a kis iparlelep alapítója, művészi edényfélék készítésével. Időközben az arány a közönséges használati edények és az iparművészet körébe tartozó dísztárgyak közt mindinkább megváltozott. A ma már modern gépekkel és segédeszközökkel és nagyszámú képzett munkásszemélyzettel rendelkező gyár újabban úgyszólván kizáróan művészi és technikai szempontból egyaránt igen sikerült díszedények készítésére rendezkedett be, melyek mindenütt, ahol eddig szerepeltek, általános és méltán megérdemelt tetszést aratták. A részben régi magyar népies edények szellemében készült, részben pedig a jelenkori művészeti törekvések formanyelvét feltüntető edényeket tüzes fényű máz borítja és az eltérő színű mázaknak az égetés közben egymással való elegyedése révén származó művészi folthatások sokszor egyedüli díszei a mindig választékos ízlésű edényformáknak. Ott pedig, ahol festett, vésett vagy karcolt díszítményeket alkalmaznak, felénk cseng a sajátos magyar ritmus és érvényesül a jó példák beható tanulmányozásából leszűrődő fegyelmezett művészi érzék. Örülünk, hogy az érdemes gyár a kedvezőtlen közgazdasági viszonyaink ellenére is megtudott erősödni, úgy hogy vezetői és artisztikus készítményeiknek sok barátja bizalommal nézhetnek a jövő elé. A Keramos-gyár készítményei az O. M. Iparművészeti Társulat kiállításán állandóan láthatók és meg is vásárolhatók. Melegen ajánljuk őket a nemes ízlésű és a magyar kezek munkáját szerető közönség figyelmébe.

A KRISZTINAKÖRÚTI POSTAVEZÉRIGAZGATÓSÁGI ÚJ ÉPÜLET sarkába illesztett angyalos szoborművet, melyet e füzetünkben mutatunk be, *Bory Jenő*, a Képzőművészeti Főiskola jeles tanára tervezte. A szoborművet a tanár vezetésével két növendéke, *Kovács* Ernő és *Vargha* Ferenc faragták kőbe a szokásos 1/3 nagyságú gipszminta nyomán. A nagyítást az eddig általánosan használt körzővel való háromszögelés helyett újrendszerű eljárással végezték, melyet Bory útmutatása szerint most alkalmaztak először. Ez igen egyszerű és szerkezete négy beosztott lécből áll (2 tengely, ordinata és abscissa), melyekről leolvassák a meghatározandó pontoknak tengelyektől való távolságát. Ez az eljárás teljesen bevált és ezzel jövőben fölöslegessé válik a körzővel való hosszadalmasabb nagyított átvitel.

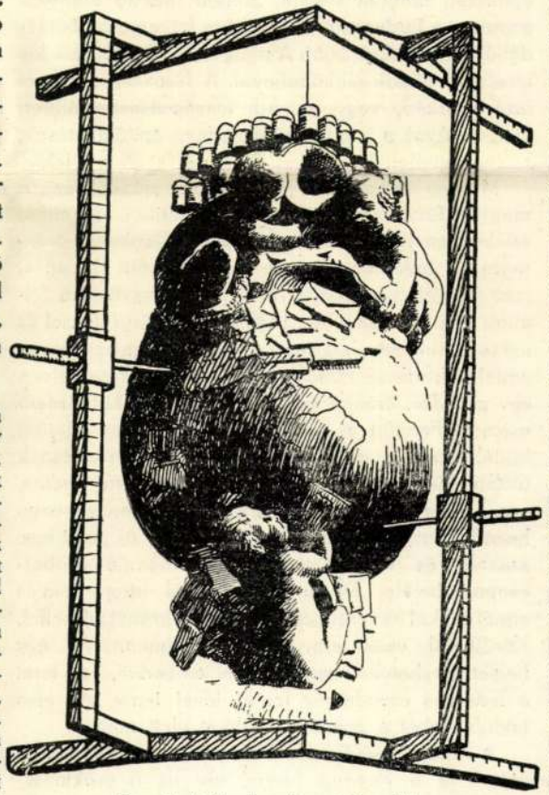

Bory Jenő újrendszerű pontozó eszköze.

A BATTHYÁNY-ÖRÖKMÉCS

ÍRTA I. L.

Sokszor megállapított városesztétikai igazság, hogy Budapest a nagyszerű terek, a gyönyörű természeti elrendezés és a rossz szobrok városa. A városfejlődés egyes szakaszait patétikus, vagy ami rosszabb: jelentéktelen szobrok zárják le. A feudális időkben keletkezett nagyvárosok finom figyelmességgel helyeztek el minden parkot, templomot, kutat. A polgári eredetű nagyvárosok közösség-eszményeiből hiányzik a művészet az utcán. Dőreség volna a kisvagyonú, kenyérgondoktól őrölt polgári lelkülettől nagy lovasszobrok és a márványbafaragott emlékjelek gesztusait várni. Hiszen éppen az ilyeneket adták legszívesebben a kiegyezés utáni idők Budapestjének politikusai. Allegóriák, felkiáltójelek, kőbevésett indulatszók gyakran kerültek egy-egy építészeti mondat végére. Sokkal inkább hiányzik azonban a budapesti architektúra folyamatos beszédéből az egyszerű pont. A nyugvójel. A csöndes kis térség, az ő halk szökőkútjával. A városkép részletét lezáró árkád, vagy a park kiszögellésébe állított gloriett. Azok a finom, csöndesszavú építőalkotások, melyek mellett történelmi hangulat száll a lélekre.

Minden olyan emlékjel, mely *ezt* ajándékozza a magyar fővárosnak, nemcsak esztétikai, de etikai értelemben is jelentős cselekedet. A Batthyány-örökmécs ott fogamzott meg a húsz év előtti Budapest izzó kegyeletvágyában. A főváros közgyűlésén felállott egy bizottsági tag, lapkiadó, *Surányi* József és azt indítványozta, hogy a nagy vértanu-miniszterelnök emlékét hirdesse majdan az ő kivégeztetése helyén egy csöndes, örökké égő s örök gyászunkat hirdető mécses. Fenkölt és elégikus gondolat. Egy elfojtott fájdalomnak s egy alig leplezett bosszúérzésnek utolsó, függetlenségi fellobbanása. *Quand même*, „csak azért is" formába is történtetett volna a buzgó hazafias érzés. S akkor lett volna egy új patétikus, szavaló és széles méreteivel imponáló szoborcsoport belőle. De a közhelyektől irtózó jóízlés ennél sokkal kevesebbet mondatott Surányi Józseffel. Körülbelül csak annyit kívánt, amennyivel egy helyet meghatottá, egy jelenetet emberivé, egy teret a fenséges csendesség terévé lehet tenni. Az első hódolat tehát a gondolat szülőjét illeti meg.

A második pedig a művészi megfogalmazójának szól. Az a *Pogány Móric*, aki az ő örökmécs-emlékével az akkori Ybl-díjat s az akkori Mérnök- és Építészegylet zsűrijének tetszését nyerte meg, persze mássá lett e két évtized alatt. Mint ahogy mindnyájan másokká lettünk. Az akkori terv még közel járt azon idők fürge, szilaj és fiatalos formaérzéséhez. Obeliszkszerű architektúráját s elnyújtott, néhol fellángoló körvonalait ma már idejétmult dolog lett volna eredeti formájában felépíteni. A nemzet nem érzi többé az égbekiáltás kényszerűségét s az, amit szecessziónak s függetlenségnek nézett az akkori architektúra, ma már helyet adott a stílustörténeti folyamatosság belátásának. Megváltozott tehát a Batthyány-örökmécs formája, felépítése és jó, hogy megváltozott.

Pogány talán úgy gondolkozott, hogy ha már a mostani, zűrzavaros, ellentmondásos idők korhangulatát vonalakban kifejezni nem is lehet, legyen meg benne reflexe a kegyelettel nézett történeti távolságnak. A Batthyány-féle vértanuság az idők rezignációján átszűrődve félig vallásos szférába, félig a történelem vonalába tartozik. A talapzat, a kőből faragott barok a kereszténység piedesztálja akar lenni a vártanuhalál tényéhez. A mécsest tartó bronzszekrény klasszicisztikus fogalmazása pedig az ünnepélyes hatáskeltés eszköze. Nagy megilletődöttséggel veszi át Pogány a készenkapott gondolatot és mint egy szent ereklyét helyezi oda a kis térség közepére. A kétféle anyagnak, a kőnek és a vörösréznek kemény s hideg anyagát könnyedebbé teszi a felület ornamentális kezelésével, helyenként csaknem lobogó, misztikus érzéseket sugalló díszeivel. A kő és a csillogó rézbádog felületének ma még ellentétes hatását majd enyhíti az idők patinája. A mag pedig, a mécses lángja csaknem elbúvik a vörösrubin üvegserleg köpenyében, az ereklyetartó házikó mélyében. Mint húnyó szem, vagy sötétből kicsillanó ragyogás vigyáz az éjszakában.

Egy műemlék annyit ér — mondja Riegl —, amennyit az utána következő nemzedékeknek szépség-értékben nyújtani képes. A Batthyány-örökmécs értékelése az etikai és a nevelő mozzanatain kívül városesztétikailag is mindig becses lesz. Szólni, hatni, megfogni, legendás halált hirdetni képes. A nagyotakarás szobrai között ez a szobor, vagy emlékjel nem akar többet, mint a gyász egy érzelemfoszlányát meglebbenteni. Összhangban a házakkal, melyek közt áll és az utcákkal, melyek szemhatárát lezárja. Legfőképpen pedig az emberekkel, akik e furcsa nagyvárosban nem riadoznak és nem szavalnak, csak megilletődnek egy percre — és tovább sietnek.

Magyar Iparművészet
1926. 176.

Kovács Erzsébet

KOVÁCS
ERZSÉBET

24

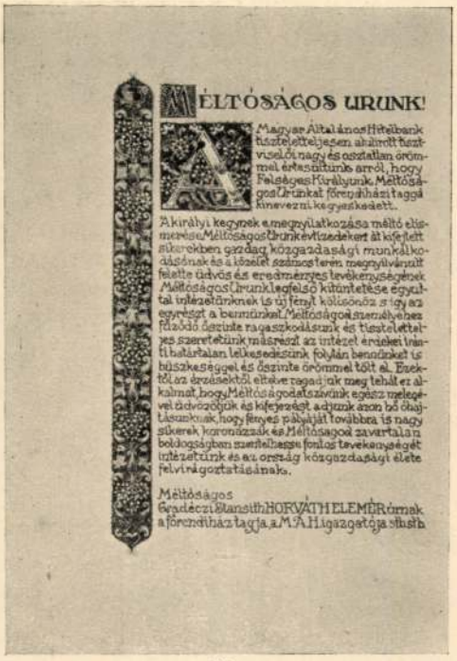

25

26

27

24—27. Kovács Erzsébet: Üdvözlőiratok. A 24 alatti bőrmappát készítette Schöntheil Irén, a 27 alatti dobozfedél zománcos ezüstcímerét készítette Wilfinger Béla.

24—27. E. Kovács: Begrüssungsadressen. Ausführung des Lederumschlags unter 24. von I. Schöntheil, die der emaillierten Silberarbeit unter 27. von B. Wilfinger.

Magyar Iparművészet 1916.

22

23

EMIL ORLIK.
THEOPHILE
STEINLEN

Szemelvények az O. M. Iparművészeti Múzeum plakátgyüjteményéből. 22. Emil Orlik. — 23. Theophile Steinlen.

Aus der Plakatensammlung des ungarischen Landeskunstgewerbemuseums. 22. Emil Orlik. — 23. Th. Steinlen.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Kovács Ernő
MŰEMLÉKVÉDELEM
1966 — 1—

1021

BUDAPESTI HÍREK

A BUDAÖRSI ÚT 65. sz. ház előtt Xaveri Sz. Ferenc szobrát a balatoni műút újjáépítése miatt áthelyezték az amerikai katonák temetőjébe. E szobrot Balásy Ágoston állíttatta 1769-ben, azután, hogy Xaveri Sz. Ferencet még 1710-ben Buda pestis veszély elleni örökös pártfogójának választotta a városi tanács. Idő múltával a talapzatot félig eltemette az odahordott föld, a szoborról pedig már lemállott az arc és a kéz. Kijavítva és kiegészítve került új helyére a szobor. A munkát Kovács Ernő szobrászművész végezte a Fővárosi Emlékmű Felügyelőség megbízásából. A művész a régiből minden megmenthető darabot megtartott, a laza felületeket megerősítette híg cementes kőzúzalékkal és csak a fagy miatt teljesen szétmállott részeket távolította el. A helyszínen mintázta meg a hiányzó részeket és e kiegészítésről öntött gipszminta szerint kőbe faragta. Annak ellenére, hogy kevés adat állt rendelkezésre (a szobrot még épségben mutató, elmosódott fénykép és a megmaradt szoborrészek), a kiegészítés szépen illeszkedik az eredetihez. A művésznek sikerült a szobrot visszaállítani régi alakjába, csak közelről vizsgálva lehet megkülönböztetni az eredeti anyagot és a kiegészítést. A talapzat ugyanannyi igényességet kívánó helyreállítása a Képzőművészeti Kivitelező Vállalat munkája.

TENNIVALÓK AZ IPARMŰVÉSZET TERÉN

A legújabb idők mélyreható politikai átalakulása nagy változásokat indított meg nemcsak a kormányzat minden terén, hanem a tudomány, irodalom és a művészeti termelés sokféle ágaiban is. Ezért a művészet fejlesztésére hivatott hatósági és társadalmi intézményeknek — nehogy a talajt veszítsék lábok alól — alkalmazkodniok kell a most kibontakozó új feladatokhoz és az új igényekhez. Alapos revizió alá kell venniök működésök programmjait, a célokat, amelyekért s az eszközöket, amelyekkel dolgoztak, ha hivatásukat a megújhodó Magyarországban is hasznosan és eredményesen betölteni akarják.

Áll ez természetesen az iparművészetre s az iparművészettel foglalkozó intézményekre és egyesülésekre is. Ezért időszerűnek láttuk, hogy körkérdéssel forduljunk iparművészetünk különböző szakmájában foglalatoskodó tagtársainkhoz, kérve véleményöket a legidőszerűbb, legsürgősebb tennivalók felől. Kérdésünkre igen értékes megfigyeléseket, megszívlelni való praktikus javaslatokat tartalmazó válaszokat kaptunk, amelyeket itt terjesztünk olvasóink elé abban a reményben, hogy az okos és célszerű kívánságok megvalósulása érdekében a hazai iparművészet minden munkása és minden igaz barátja nemes ügyszeretettel és lelkesedéssel közreműködni fog.

Bányai Viktor

Véleményem szerint minden azon fordul meg, sikerül-e a munka lehetőségét kellően megszervezni. Erre a célra legmegfelelőbbnek azt tartanám, ha az építészi és műszaki kamarák mintájára sürgősen felállítanánk az iparművészek kamaráját, amely nemcsak kulturális, de gazdasági tekintetben is erőt és hatalmat képvisel.

Arra való tekintettel, hogy a világháború pusztításai miatt rengeteg tönkretett otthont kell a közel jövőben vagy helyrehozni, vagy teljesen újraépíteni és berendezni, amely munka a jelenlegi és hosszú ideig megmaradó óriási előállítási árak mellett szinte lehetetlennek látszik, az Iparművészek Kamarája volna hivatva arra, hogy csakis egyszerű, de ízléses tervű bútorok és használati cikkek készítése mellett foglaljon állást s ennek megvalósítását a kormány hathatós támogatásával vigye keresztül.

A jövőben a lakásberendezések ügyét is a házépítés szabályozott szokásai szerint kellene intéznünk. Ahogy itt külön tervező építész és építőmester szerepel, a lakásberendezések terén is ugyanez az elv érvényesülhetne. A Kamarának oda kellene hatnia, hogy bútorokat csakis iparművészek tervei után készíthessenek az iparosok, amivel egyrészt nemcsak a tervezők becsületes megélhetése biztosíttatnék, de egyszerre átnemesednék egész bútoriparunk is, amelynek szükségét valamennyien szívből érezzük.

E módon művész, iparos, közönség is jól járna és számadását valamennyi megtalálná. Emellett óriási kulturális haszon is mutatkoznék: az, hogy a magyar iparművészet átélné a fenyegető válságot s néhány év alatt valóságosan az életbe kapcsolódva virágzóvá, egészségessé, izmossá válna.

Barta Artur

A feltett kérdésekre a következőket felelem: A megnehezült viszonyok között — éppen nálunk — az iparművésznek komoly, sokirányú tudással kell rendelkeznie, hogy feladatának megfelelhessen s hogy önmagának ez alapon tisztes megélhetést biztosíthasson. Ennek elérésére kell hogy anyagismeretét az új pótanyagokéval bővítse, amelyek szerepe a világháború hirtelen befejeztével egyelőre nem szünt meg. Ezek az új pótanyagok természetüknél fogva a technikában gyökerező más és más művészi megoldást igényelnek, mert enélkül rendeltetésüknek vagy sehogy, vagy alig felelhetnek meg. Ilyenekül ítélem többek közt például a papiranyagot és a linoleumot is.

Erős a hitem, hogy a beköszöntő béke rengeteg új technikai eljárást hoz magával. A várható fejlődésben az anyag megmunkálásának annyi új lehetősége nyílik, hogy a jövő iparművészének élete szükségképpen nem lesz egyéb, mint megfeszített tanulás és kísérletezés. A tudásnak az eddiginél csak sokkalta nagyobb tömegével állhatja meg győzelmesen a helyét.

Az iparművészet eddig a kevesek és kiváltságosak, a gazdagok igényeit szolgálta és elégítette ki s figyelmen kívül hagyta a szegény, de intelligens középosztály és a fel-

törekvő munkástömegek amazoktól különböző kívánalmait. Ezen a téren művésznek és iparosnak új irányban kell haladnia. Nem lehet más a jelszó, mint az, hogy ezentúl elsősorban a tömegek életét kell művészivé tennünk úgy, hogy aránylag olcsó, formában és anyagban művészi és jó tömegcikkeket bocsátunk a rendelkezésükre.

Művésznek és iparosnak látszat szerint ma csupán a kor szelleméhez kell alkalmazkodnia, mert a nemzetek ezentúl még gyorsabb és közvetlenebb érintkezése a kultúra terén is bizonyos nemzetköziséggel jár. Ám ez a felfogás téves. Mint eddig, úgy ezentúl is minden erős, nagy nemzet művészeti, tehát iparművészeti téren is elsősorban nemzeti irányban halad, amely nemzeti irányt az önálló alkotásra képtelen, gyenge népek utánoznak s amely csak ezen a réven válik nemzetközivé. Éppen ezért a mi különleges helyzetünkben arra kell törekednünk, hogy faji, nemzeti jellegünket a lehetőségig hangsúlyozzuk, mert ez az egyedüli út, amelyen nemcsak belföldi fogyasztásunkat dominálhatjuk, de külországok felé is kivitelre számíthatunk.

Hogy mindezt elérhessük, olyan iparművészgárdát kell teremtenünk, amely nagy látókörű műveltség mellett elsőrangú szakképzettséggel rendelkezik.

Emellett a közönséget is nevelnünk kell, mert addig az iparművészet ügye meddő marad. Iparművészeink legkiválóbbjait ebből a célból mint tanítóerőket kell alkalmaznunk azokban az iskolákban, ahol a jövendő publikum és a műiparosok tömege nevelkedik és készül az életre. Ezen a téren szükséges az is, hogy a pedagógusok az iparművészet lényegére, értékelésére és méltánylására tanítsák és szoktassák.

Az Iparművészeti Társulatra ebben az úttörő munkában gyönyörű szerep vár. Az ő feladata, hogy minden ipari termelésre az iparművészet befolyását biztosítsa. Ráháramlik, hogy gyáripar, a kézműipar s a nagy- és közvetítő kereskedelem képviselőit az iparművészekkel és nagyközönséggel állandó és benső kapcsolatba hozza s hogy az egyesületi adminisztráción túl közvetítőkapocsként szolgáljon az összes iparművészeti kérdésekben. Minden vonalon az övé kell maradjon a szervezés, az irányítás s nem kétlem, hogy ezt ügyesen, mindenre figyelve végre is tudja hajtani.

Fieber Henrik

Kovács Erzsi: Sír-kereszt kovácsolt vasból.

E. Kovács: Schmiedeisernes Grabkreuz.

Mlle E. Kovács: Croix tumulaire en fer forgé.

Ma sokan vallják Nietzsche-vel „tot sind alle Götter, es lebe der Übermensch“ és meghúzzák a lélekharangot a vallásos érzés felett. Rövidlátók és rossz pszichológusok, akik nem veszik észre, hogy az emberiségnek csak kis töredéke mentesíti magát az érzékfeletti világtól, a nagyobbik pedig mindig visszatér hozzá valamelyes formában. Sőt a tapasztalat azt bizonyítja, hogy minél inkább elnyomták a vallást, annál erősebben kapott lábra. Bismarck a Kulturkampfban elbukott; Franciaországban pedig a szeparáció a vallásos életet majdnem túlzásra fokozta; Angliában, Amerikában nem politikai faktor, de az emberek vallásos tömörülése és érte való áldozatkészsége szinte legendássá fejlődött. Úgy látszik, hogy a demokrácia a vallásnak sohasem ártott. Egy kis ideig tartó elkeseredett harc után, a vallások annál inkább megtalálják az utat a szívekhez, minél kevesebb aranylánc feszélyezi szabad mozgásukat. Terjesztőik bátrabbak, hívői ragaszkodóbbak. Az alsó papság ma oly hangokat hallat, amire nem volt példa az állami protekció és a feudális hierarchia alatt. Maga Renan intette a túlzó atheistákat, hogy vigyázzanak, mert eddig aranykelyhű, de falelkületű papok voltak, az üldözés pedig a fakelyhekhez aranyizgású papokat fog teremteni. Különben is a vallásos anarchia csak a legyőzött országok szokásos tünete; a győzőknek nincs okuk haragudni az Istenre. Wilson meglátogatja a pápát, Poincaré és Clémenceaunak legalább feleségei szö-

tani, majd az Iparművészek Testülete ugyanezt a gondolatot üzlet útján szándékozott megvalósítani, legújabban pedig a Magyar Iparművészek Szövetsége karolta fel ezt az ügyet és sürgős feladatává tűzte ki a kiállítási ház megvalósítását.

A gondolat többször cserélt gazdát, anélkül hogy eddig megvalósult volna. A megoldás formája is változott, előbb állandó kiállítási ház, majd üzlet s most újra a kiállítási ház mellett foglalt állást az iparművészek többsége.

Ezek a jelenségek azt mutatják, hogy a kérdést egyik egyesület sem kezelte elég

gtervezzük a
lyokat fogal-
ajd a minisz-
ünkre jönnek.
elik, jön egy
az egészet

nogy másképp
tunk.
sránkozzunk.
n s állapitsuk
s módokat és
magyar ipar-
ik.
illítási házzal
amint az sem
ontjában meg-
elérni a célt.
yanis az ipar-
azok, akik a
znak, a kiállí-
dig azok, akik
válják, inkább

az üzlet útján boldogulhatnának. Nagyobb kiállítási csarnok vagy ház, mely terjedelemben kielégíthetné a lakberendezőket — nem igen valósítható meg a főváros kereskedelmileg forgalmas helyén. Viszont nem kívánhatják a lakberendezők azt, hogy velük együtt kivonuljanak a város kevésbbé forgalmas helyére, a kiállítási házba azok, akik apró tárgyak készítésével foglalkoznak, olyan tárgyakkal, melyek kelendősége nagyban függ a helytől, ahol azok eladásra kerülnek, Ezeket a publikumnak helyébe kell vinnünk, hogy állandóan láthassa. Nagy tárgyakért, butorért és lakásberendezésért, mely mindig nagyobb értéket is képvisel, kimegy a közönség a távolabb eső kiállítási házba is.

Nyilvánvaló tehát, hogy az iparművészek tábora e tekintetben két érdekcsoportra oszlik, az egyiket nem rendelhetjük alája a másiknak, hanem mindkettőt ki kell elégítenünk. A kiállítási ház megvalósításának nehézségei ne késleltessék az üzlet ügyét s ha akár alkalmas a mai időpont, akár nem, nyélbe kell ütnünk mielőbb, óvatosan, ha másképp nem, egészen kis méretekben. Az elkövetkezendő gazdasági pangással nem érvelhetünk ellene, mert iparművészek eme gazdasági pangás alatt is lesznek, akik élni is akarnak, közönség is akad, a főváros műipari üzletei sem zárnak be bizonyára egészen erre az időre. A forgalom természetesen nagyon megcsappan, de ha a fővárosban csak két ilyen üzlet maradna nyitva, nem ok arra, hogy éppen a magyar iparművészek boltja hiányozzék. A kezdet nehézségeivel érvelhetünk csupán ellene, melyek a gazdasági pangás ideje alatt mindig súlyosabbak, ezért kell az ügyet óvatosan, kis terjedelemben indítani meg s nem azzal a magyar szokással, mely minden intézményünknek az átka, hogy az adminisztráló és reprezentáló szerveket és berendezéseket oly nagy tömegben vonultatjuk föl mindjárt a kezdet kezdetén, hogy azok felemésztik minden erőnket s a dolog lényege háttérbe szorul. Ne engedjük, hogy az eszközök kiszorítsák magát a célt, ne adjunk az ügynek hangzatos címet, márványtáblát, pazarul berendezett irodákat és vezérigazgatót, hanem fejtsünk ki annál több produktiv munkát és annál nagyobb alaposságot.

A minisztériumoktól pedig ne várjunk előre támogatást, ha kapunk annál jobb, de ne arra alapozzunk. A minisztérium sem ad addig, míg nincs hitelünk, ha van már valamink, akkor oda is benyithatunk.

Ha az iparművészek összeállanának és a saját erejükre támaszkodva, szövetkezeti alapon akarnák megvalósítani ügyüket, nem hihető, hogy azt az anyagi tőkét, amire szerényebb alapon szükség van, nem tudnák előteremteni maguk az iparművészek. Ügyes vezető erő mellett, egy kis áldozattal, kitartással és szorgalommal elérhetnénk a célt, kezdjünk hozzá tehát inkább ma, mint holnap. Összetett kezekkel várni az alkalmas időre dőreség, az eljő s ha bennünket készületlenül talál, újra lekéstünk.

A kiállítási ház megvalósításához több időre s nagyobb tőkére van szükség. Ehhez az iparművészek állami támogatásra is tarthatnak

vetkeznek a párisi érsekkel; az amerikai katonák milliókat gyüjtenek a győzelmes háború emlékére épülendő templomra; Londonban hiánytalanul jelenik meg minden párt és államférfiú a Te Deumon; Mercier kardinálist oly jubilációval ünneplik a belgák, mint a nemzeti hősöket szokás; a pápai udvarnál pedig egyre-másra jelennek meg oly államok akkreditált követei, amelyek eddig a „no popery“ elv alapján állottak. Szóval a vallást üldöző tendencia rövidéletű, mert nem számol az emberiségnek soha ki nem irtható transzcendentális vágyakozásával. A történelmi vallásnak pedig csak használ, mert amit magától le nem hányt, azt az ezernyi kritika, gúny következtében letisztítja magáról és ifjonti erőben lép ki az üldözés viharaiból.

Különben ha a vallást letiporjuk, a művészet rengeteg forrását apasztjuk és dugaszoljuk el. Nem csupán a középkor, amely majdnem kizárólag vallásos tartalmú, de a legmodernebb és valahányszor monumentális, nagy alkotást szült, mindig a vallásból merített ihletet. A legragyogóbb modern nevek, Puis de Chavannes, Besnard, M. Denis, Gaugin, Watts, Uhde, Böcklin, Klinger, Hodler, Rodin, Meunier, Bartholomé, vannak elkönyvelve a modern vallásos művészet lapjain. Azonfelül a művészek megélhetésének is gáncsot vetünk. Már gazdasági szempontból is igen fontos, hogy ezt az elég gazdag jövedelmi forrást ne hagyjuk szabadjára, illetve a külföldi behozatal prédájára. Az egyházművészeti szükségleteknek nivóssága és a honi művészek, iparosok számára való lefoglalására a kultuszminisztérium 1911. évben kinevezte a szakmegbizottját, aki 1914. év végén már két milliós forgalmat mutatott ki, ami magyar művészek és iparosok javára hódíttatott el a külföldtől. Az akció a háború alatt meggyengült. Most azonban, midőn a bekövetkezendő súlyos anyagi viszonyok között a művészek megélhetése, foglalkoztatása még nehezebb lesz, két kézzel kell megragadnunk az alkalmat, hogy minden templomi megrendelés itt az országban végeztessék. Nem szabad lemondanunk még az elszakítandó részek szükségleteiről sem, mert azok maguk termelőkkel még hosszú ideig nem fognak rendelkezni, másrészt az erőszakkal elragadott papság lelke még mindig ide szít s kellő adminisztráció folytán minden megrendelést az őshaza számára lehetne és kell lefoglalni. Ma talán még fontosabb ez akció mélyítése, mert anyagi és kulturális célja fokozott értékkel bír. Reméljük, hogy az új kormány megérti ennek a törekvésnek nagy jelentőségét és lélekkel támogatja úgy szakmegbizottját, mint az Iparművészeti Társulatot, mely annak életet adott és mindig hathatósan támogatta.

Kovács Erzsi: Síremlék kovácsolt vasból. — Elis. Kovács: Schmiedeisernes Grabdenkmal. — Mlle E. Kovács: Monument tumulair en fer forgé.

Jákó Géza

Az utóbbi időben egyre erősbödött szakköreinkben az akarat olyan irányban, hogy a magyar iparművészet állandó kiállítási csarnokhoz vagy üzlethelyiséghez juthasson. Előbb az Iparművészeti Társulat akart kiállítási csarnokot felállí-

3 l.

Magyar Iparművészet
1919.

Kovács Erzsi

Kézimunka kosár kovácsolt és domborított fémből, repr. Magyar Iparművészet 1919. 7. l.

Kovács Erzsi: Szenteltvíztartó domborított rézlemezből.

Repr. u. o. 8. l.

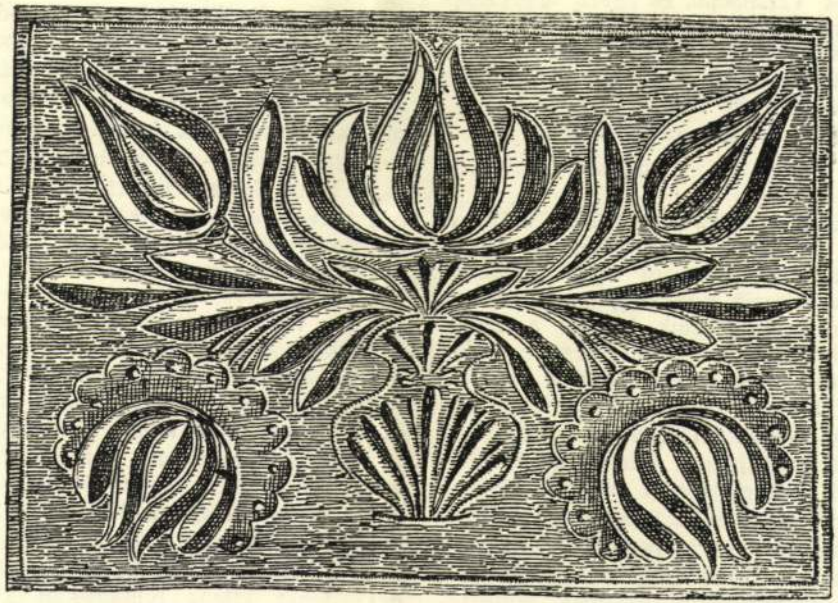

Bikali ládikó teteje. Schachteldeckel mit Kerbschnittverzierung.

E füzet szövege közé nyomott népművészeti képeket Kovács Erzsi rajzolta.

Magyar Iparművészet
1916. 10. szám

dulók rendelkezésére és elvállalja vidéki iparművészek, iparosok vázlatainak és egyéb munkáinak díjtalan véleményezését és elbírálását is. Erről alispán vagy polgármester urat azzal értesítem, hogy adott esetben az érdekeltek figyelmét a nevezett társulat közreműködésének kikérésére hívja fel.

Budapest, 1916. évi december hó 14-én.

Sándor János s. k.

A MŰVÉSZETÁPOLÁS KÖZPONTJA. A sokféle élelmiszer-, nyersanyag- és iparcikk-központ után végre egy olyan központalakulás híre érkezik hozzánk, amely nem a krumplitermelők és társaik, hanem a művészek anyagi jobblétét szolgálja. Bécsben alakul ez az egyesület, mely programmjába vette az esztétikai kultúra és a népművelés meg szórakoztatás feladatain kívül az irodalmi és művészeti szennyhajtások ellen való küzdelmet s felírta lobogójára a művészemberek gazdasági erősítését is. Ezt főleg egy „Német Művészi Csarnok" megteremtésével, népies helyárú művészi előadások, hangversenyek, irodalmi és színművészeti estélyek, műtörténeti felolvasások rendezésével, hasoncélú társulatok számára megfelelő programmok kidolgozásával s előadó-erők közvetítésével, estélyre siető hölgy fényűzésvágyában és szeszélyes kapkodásában eljut oda, ahonnan a toalettművészet elindult. A pápua nő is festett ruhát hord, de azt a ruhát festi, melyet a természet adott rá. A tetovált nőtől a mai kultúrizgalmak közepén ragyogó festett toalettes nőig — ez a viseletek történetének útja. Tehát festett toalett. Első sorban persze selyemre festve könnyű átvetőül, mely az alatta levő ruhától elüt. De bársony is jó anyag a festőecsetnek. Csak egypár arabeszk legyen ráhintve, bár az sem baj, ha végig be van vonva. (Vajjon ki fogja a híres magyar mágnást követni a pesti korzón, azt a Mária Terézia báljára sietőgavallért, Czobor grófot, aki egy régi olasz képet szabatott a kabátjába bélésnek?) A festett ruha egy raffinált és perverz érzékenységű kor gyermeke, amely a szemöldöktől a legkülső mezig mindent az ecset korrekturájával lát el és az emberi önkénynek rendeli alá a testet a legvégső következtetésig. Iparművészeti szempontból nem lehet ellene túlságosan kikelni, mert hiszen az ősi jávai technika, a batik tulajdonképp szintén ennek az eljárásnak a keretébe tartozik. Finoman hangolt színei a tül-

I. melléklet a Magyar Iparművészet
1927. évfolyama 5—6. számához.

Kovács Erzsébet: A Chorin Ferenc-emlékserleg. Domboritott ezüst. Készitette Bittner Lajos
Gedenk-Becher. Getriebenes Silber. ✦ Hanap mémorial en argent repoussé.

Kovács Erzsébet

KÉT SERLEG. A Gyáriparosok Orsz. Szövetsége május hó 28-án ünnepelte alapításának 25-dik évfordulóját. Ez alkalomból a szövetség alapítójának és 23 éven át volt elnökének, *Chorin* Ferencnek fia, Ferenc, a felsőház tagja, boldogult atyja emlékére a szövetségnek művészies serleget ajánlott fel, melyet a jubileumi lakomán avattak fel. Ezt a kiválóan sikerült serleget *Kovács* Erzsébet tanár terve nyomán *Bittner* Lajos aranykoszorús ötvösmester készítette. Kifogástalan munkájával híven valósította meg a jeles tervező intencióit és ezzel remekét alkotta meg a magyar ötvösművészetnek. –

Magyar Iparművészet

1927. 133. l.

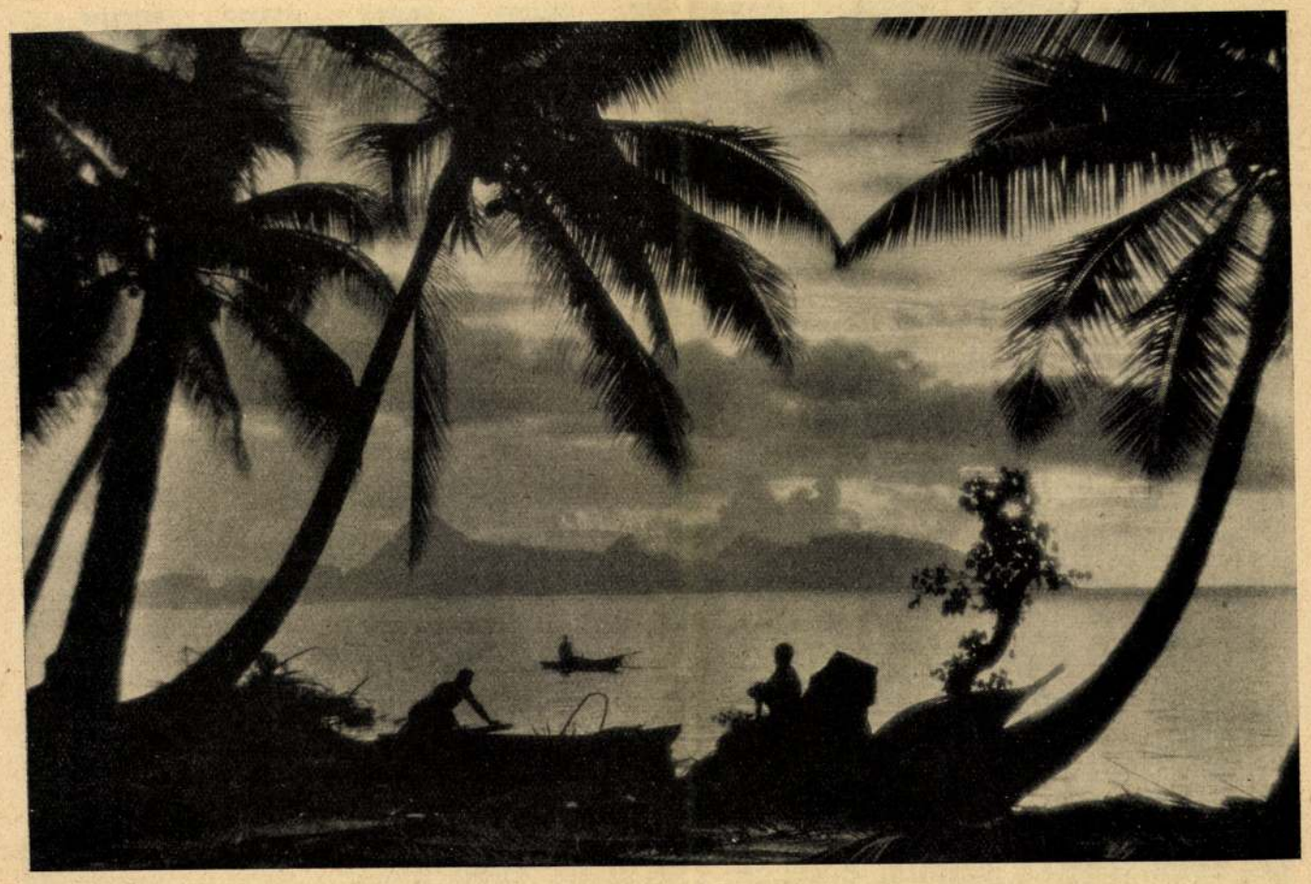

Alkonyat a trópuson

kezecskéit mintha imádkoznék. Népének ordítása közben az egeket hasogatja. A kétségbeesés és felháborodás majd szétveti őket, szinte ránkhullanak és egyenesen a fülünkbe kiáltják: Kamakuk! Kamakuk! Ti alávalók! Ti gyilkosok!

— Lieutenant Boinard — hallod?

A kamakuk-gyerek azonban Fritz Hahn mellén, mely a gorilláéhoz hasonlatos, szörnyű helyzetére eszmél és — *elkezd sírni.*

A sok marcona, légiós ábrázat megdöbbenve fordul oda... És mintha a kis kamakukból valami fényesség áradna ki, lassanként szokatlan derű szépíti meg a katonák arcát és a kemény vonásokat ellágyítja a megindult mosoly. Az elfogott majmocska úgy sír, mint egy kisgyerek. Mint egy párhónapos csecsemő. Keservesen és fájdalmasan. Az őspanaszt fújja a kegyetlen élet fülébe, a nagy szemrehányást: „Hát ezért születtem én erre a világra?..."

Ebben a pillanatban csend lesz. Halotti csend. Mint mikor zajos népgyűlésen az asztalra csap egy rettentő ököl. Az ember azt hiszi, hogy hirtelen megsiketült. Az ötszáz kamakuk torkát összeszorítja egy láthatatlan kéz, az ezer szemet karikára nyitja a rémület. Azért felettünk és mellettünk szorong a sereg és ágról-ágra ugrálva úgy kísér, hogy szinte elborít, mint egy mozgó, élő sátor. A kis síró-rívó kamakuknak éreznie kell, hogy itt ötszáz szív borul rá, ötszáz őrülten dobogó szív remeg vele együtt. Éreznie kell, hogy ebben a sátorban az élő szeretet lüktet. Mert mi érezzük ezt. És valami egészen puhára fő bennünk.

Susognak a levelek, reccsennek az ágak, röpködnek a hosszú farkak a temetői csendben. Az ötven „légionnaire" lógó fejjel kutyagol Kasbah Tadle felé. A kis kamakuk meg sír, sír keservesen...

Ha néha abbahagyja, akkor Fritz Hahn óvatosan megnyomja a farkát, mint egy csöngettyűgombot. És a csöppség rákezdi megint, szívrepesztően...

Késő délután van már, hogy világosságot látunk magunk előtt. Elértük az erdő szélét.

— Na, elengedheted, — mondja a hadnagy.

Megállunk. Az ötszáz kamakuk a fejünk felett lóg, mondhatnám, a nyakunkban ül. A csend kísérteties. Mindenki Fritz Hahnra néz, az ötszáz majom is. Az gyöngéden előgombolja inge alól a kisdedet és megsimogatja a fejét.

— Na, ne bőgj, te patkány, — búcsúzik tőle s felnyujtja a levegőbe.

Mint a zuhanó kő csap rá egy kamakuk. Kikapja a kezéből és fel a fa tetejére! Olyan erővel szorítja magához, hogy az apróság belenyekken.

Az ötszáz majom torkából pedig harsogva tört ki a hang:

— Kamakuk! Kamakuk! Kamakuk! Te rosszszagú! Te alávaló! Te rablógyilkos!

Elhagyjuk az erdőt, de ők felfejlődnek a legszélső fákon s onnan folytatják a szidást.

— Csend legyen — kiált rájuk vissza Fritz Hahn. — Nincs igazatok!

És fáradtan kutyagolunk tovább, Kasbah Tadle felé.

Ha szereti az Uj Időket, kérjük: közölje velünk azoknak a jóbarátainak és ismerőseinek a címét, akikről feltételezi, hogy előfizetnének a lapra, ha megismernék. Díjtalan mutatványszámot szeretnénk nekik küldeni. Ha megrendelik a lapot: értékes könyvekkel köszönjük meg fáradozását, azt, hogy címeiket hozzánk eljuttatta.

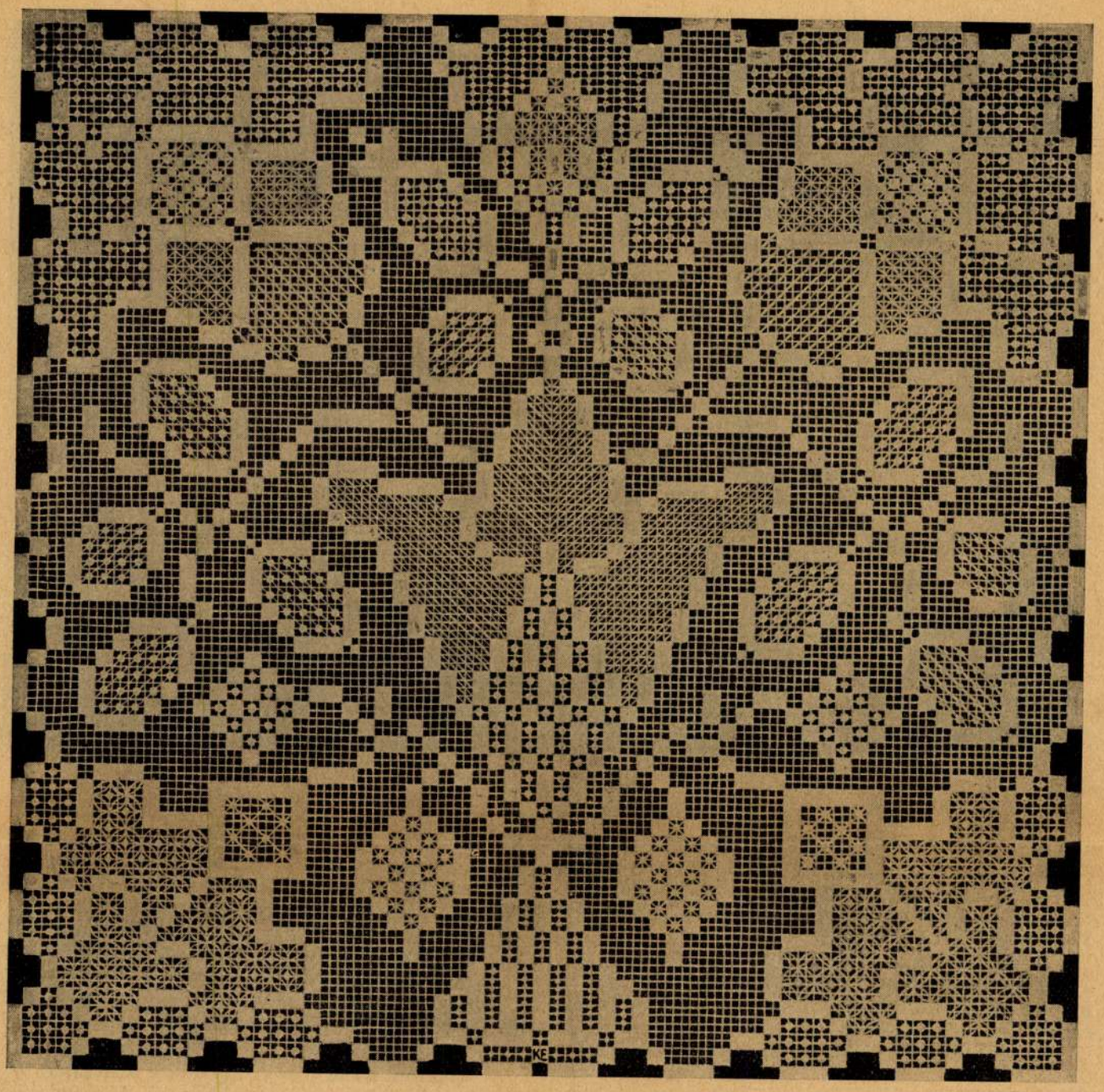

Terítő. Tervezte Kovács Erzsébet

Olvasójel

Azok, akik szeretnek olvasni és nemcsak az olvasást szeretik, hanem a könyvet is, jól ismerik azt a kedves, nyugalmas érzést, amely akkor fogja el az embert, ha egy nagyon érdekes fordulat, vagy egy nagyon színes és költői részlet után, jóleső fáradtsággal leteszi a könyvet, hogy néhány percig elgondolkozzék azon, amit olvasott.

Ilyenkor az ember gondosan helyezi maga mellé a könyvet. A világért sem fordítja ki durván, a tábláját a hátával összehajtva, hogy szegény könyvnek ropogjanak a csontjai és azzal sem sérti meg kedves barátját, hogy a legérdekesebb, legszebb résznél, szamárfüllel jelölje meg. Az ember könyvjelzőt tesz a könyvbe, finom, ízléses könyvjelzőt, amely a formájával, díszítésével beleillik a könyv hangulatába.

A könyvbarátok között sokféle könyvjelző divatos. Üdék, naivan tarkák voltak a gyönggyel hímzett biedermayer könyvjelzők, elszántan „egyéniek“ és elszántan „modernek“ a selyemfestésű, háborúelőtti könyvjelzők és egyszerűek és elegánsak az évekkel ezelőtt divatozó, égetett és mintázott bőrcsíkok, vagy szépen sodrott, bojtos, selyemzsinórok.

Mi, azonban, legjobban mindig a fém könyvjelzőket szerettük. Ezek finomak és komolyak, nem pattogzik le róluk a gyöngy, nem gyűrődnek össze, mint a selyem és nem szakadnak el, mint a bőrcsíkok. Ezek a sima fémlapok beleillenek a könyvbe, szerényen és nyugodtan végzik el kis kötelességüket.

Ilyen, fémből készült, művészien cizellált könyvjelzőt kap ajándékba az *Uj Idők* minden olvasója, *aki karácsonyi könyveit — akár csak egyet is — az Uj Idők kiadóhivatalában vásárolja.*

Akik az Uj Idők könyveit csinálják, lélekkel és szívvel végzik ezt a nehéz és mégis kedves munkát és egy szerény emlékeztetővel, szeretettel, szívvel adott ajándékkal, akkor is ott akarnak lenni olvasóinknál, amikor ők a munka eredményében gyönyörködnek, amikor a könyveket olvassák. *Reméljük, hogy az Uj Idők könyvjelzője karácsonykor ott lesz minden magyar könyvbarát legkedvesebb könyvében.*

Uj Idők. 1934. XL. 46 sz.

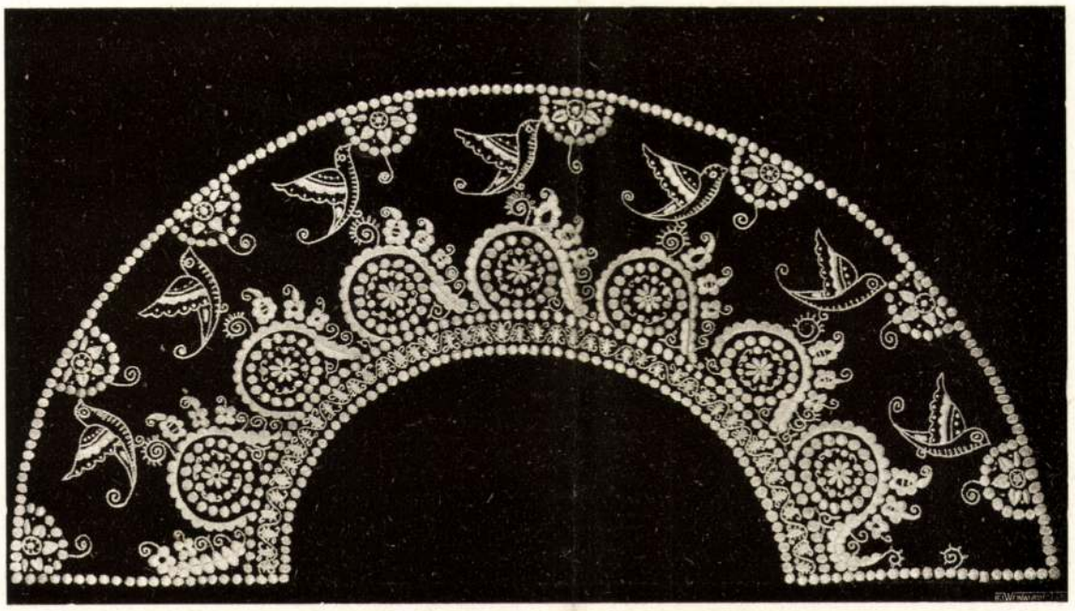

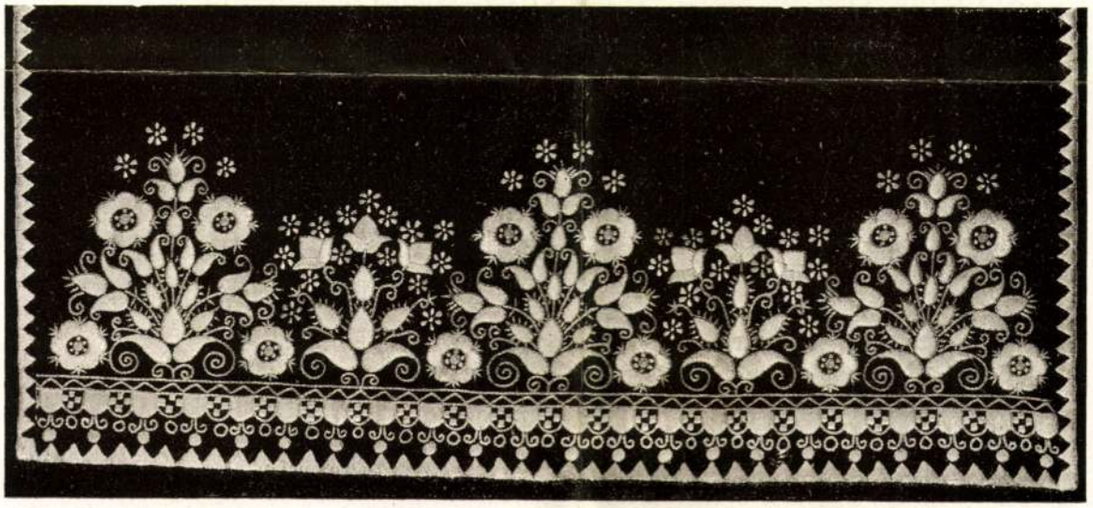

Budapesti Állami Nőipariskola. Hímzett legyező és kendőszéle. A felsőt Rucsinszky Anna, az alsót Kovács Erzsébet tervezte.
Budapester Staatliche Frauenindustrieschule. Fächer und Shawlende mit Zwirnstickerei.
École de Jeunes Filles à Budapest. Éventail et shale brodés.

Magyar Iparművészet
1925.

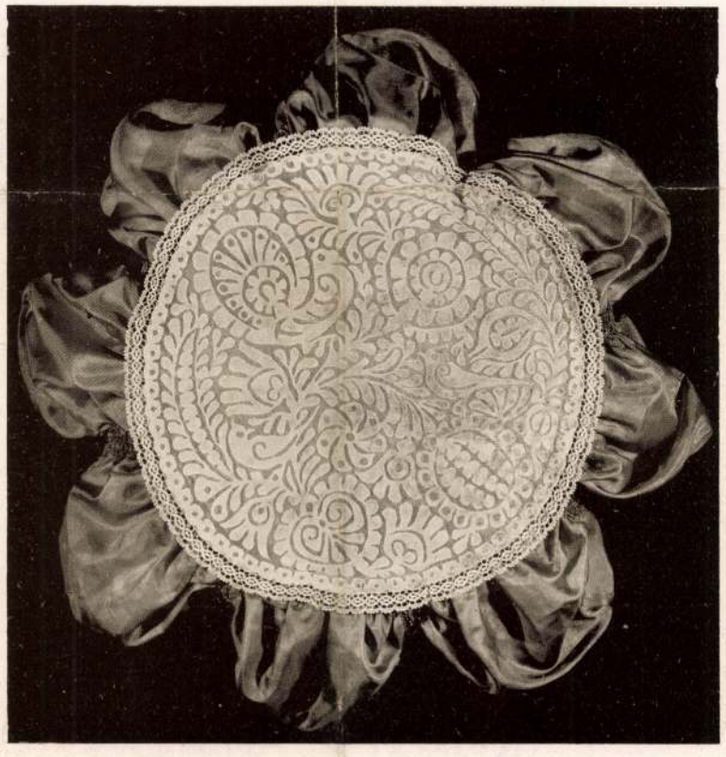

Budapesti Állami Nőipariskola. Tüllapplikációs párnák.
Budapester Staatliche Frauenindustrieschule. Polster mit Tüllapplikation.
École de Jeunes Filles à Budapest. Coussins Application. Battiste sur tulle.

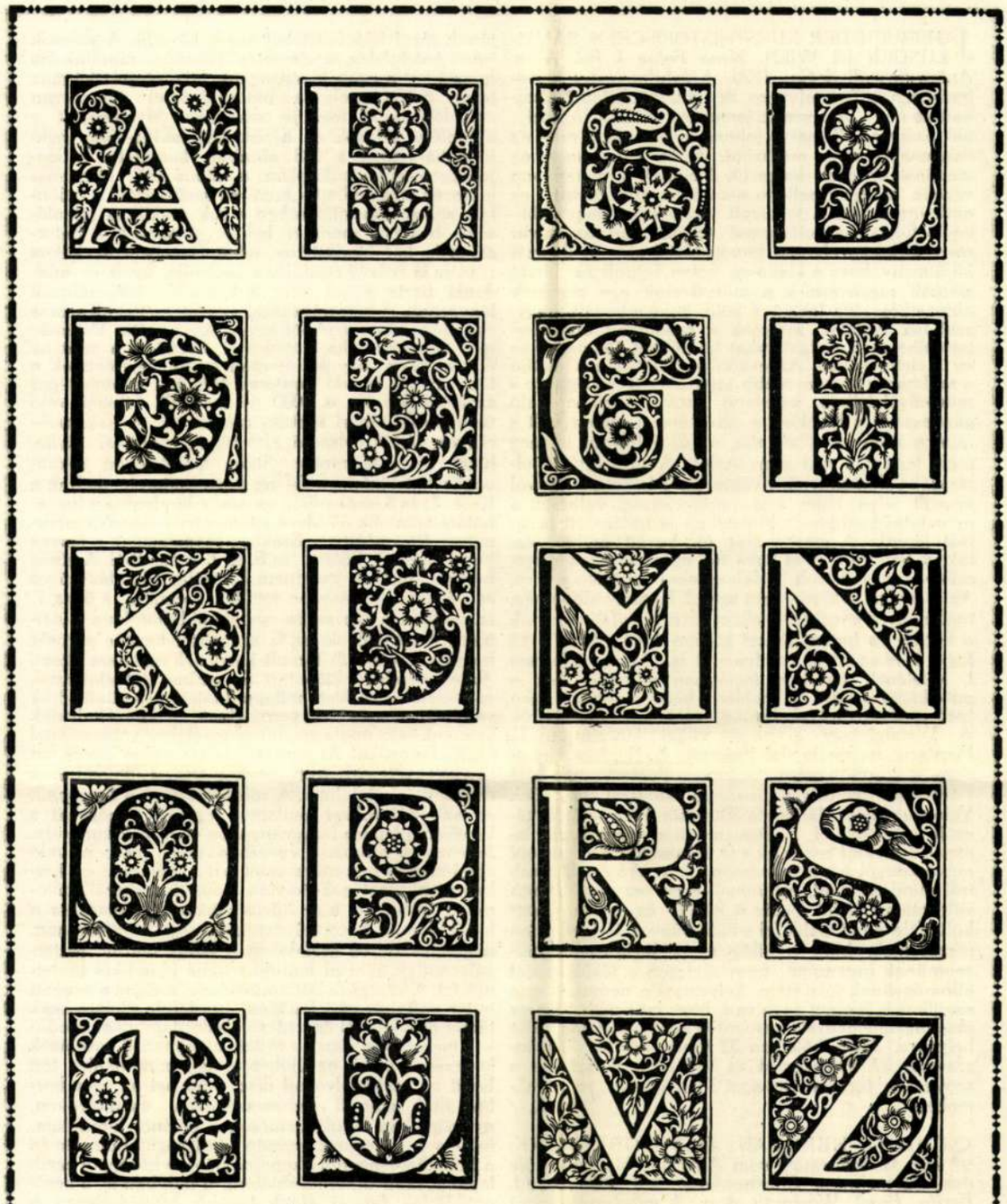

Kovács Erzsébet újabb iniciáléi

Magyar Iparművészet

1926.

JAHRBUCH DER KUNSTHISTORISCHEN SAMMLUNGEN IN WIEN. *Neue Folge I. Bd. Wien, Anton Schroll & Co., 1926.* A Jahrbuch der kunsthistorischen Sammlungen des allerhöchsten Kaiserhauses nagy, világszerte ismeretes publikáció, melynek összesen 36 vaskos foliáns kötete jelent meg, az összeomlás után megszűnt. A 36 kötet, melynek kiadását 42 éven keresztül Heinrich Zimmermann vezette, a legkeresettebb ritkaságok közé tartozik az antikvárpiacon. A változott viszonyok a nagy publikáció folytatását kétségessé tették, mert az udvar részéről addig élvezett támogatástól elesett; de az a körülmény, hogy a kiadásra Anton Schroll és Társát sikerült megnyerni s a műkedvelők egy részének áldozatkészsége lehetővé tette, hogy a bevált, nagyszabású vállalat, melynek a tudomány oly megbecsülhetetlen szolgálatokat köszönhet, fönmaradjon és új életre keljen. Az évkönyv kiállításának módja a multban a legkényesebb igényeket is kielégítette s műmellékleteiben, valamint szövegképeiben való gazdagsága s kiválósága általánosan ismert volt s mint a jelen kötet mutatja, az új évfolyam is meg fogja tartani a régi színvonalat. A sokszorosító eljárások valamennyi új vívmányának felhasználásával készült jelen kötet s a papirosanyag, valamint a nyomtatás kvalitása tekintetében is határozott javulást látunk. A szerkesztést új, bevált erőkre bízták, a bel- és külföld híres írói egész sorának közreműködése a közeli évfolyamokra biztosítva van. Ajánlásra az évkönyv nem szorul. Komoly alaposság, tudományos készültség jellemzik régi évfolyamainak a képző- és iparművészet körébe vágó cikkeit s ez fogja jellemezni új évfolyamait is. Az új évfolyam I. kötetének tartalma legjobban világítja meg a publikáció céljait. F. Eichler a bécsi gyűjteményben levő sascameóról, J. Bankó szent Ilona arcképéről, A. Weixlgärtner a bécsi világi kincstárról, L. Planiscig Jacopello dal Fioreről, L. Baldass Hieronymus Bosch művéről, G. Fiocco Paolo Veronese és Farinatiról, E. Ilris a „rustique" stílusról, G. Glück Velazquez-nek Margareta Theresia hercegnőről készült festményéről, F. Dworschak az osztrák renaissance érmekről értekezik s O. Benesch a XVI. század művészetéről közöl tanulmányokat. Az értekezések írói mind elismert, elsőrangú erők, az értekezések változatos tárgyai pedig a képző- és iparművészet különféle ágait ölelik fel s tudományos tárgyalásban részesülnek. Mint a világ egyik leghíresebb múzeumának organuma, természetesen a főslúlyt saját állományának közlésére helyezi; de nemcsak erre szorítkozik, hanem azon van, hogy más nyilvános és magángyűjtemények anyagát is kellő megvilágításba helyezze. Jelen kötetben 32 tábla, köztük öt heliogravure, 27 fénynyomat és 193 ábra illusztrálja a szövegben tárgyalt anyagot kifogástalan reprodukcióban. *Sz. L.*

SCHMITZ, HERRMAN: DAS MÖBELWERK. *Die Möbelformen vom Altertum bis zur Mitte des neunzehnten Jahrhunderts. Mit 683 Abbild. Berlin, Ernst Wasmuth, é. n.* A művészeti becsű bútorok iránt csak az utolsó évtizedben öltött nagyobb mérvet az érdeklődés. Rájöttek, hogy a jó bútor szépsége a felépítésben és a fa vagy más anyag megfelelő kezelésében rejlik s hogy az ornamentika csak mint az egésznek szerves része játszhatik a bútorművészetben szerepet. Ebből kifolyólag szabadulni iparkodtak a késői 19. századi, az építészeti és ornamentikai elemektől túltengő bútorok utánzásától s a bútorművészet saját céljának és technikájának megfelelő feltételeit kezdi követni. A stílusok iránti érdeklődés, megismerés kívánalma mindinkább fokozódott s ezen kívánságnak tesz eleget Schmitz jelen műve, mely a bútorművészet úgyszólván enciklopédiáját foglalja magában. Megismertet a különféle stílusok és népek bútorstílusaiban rejlő különbségekkel s 683 ábrában bemutatja a legjellegzetesebb bútorokon a stílusokat. Mindenki könnyen eligazodhatik ezen mű segítségével a különféle stílusok megítélésében s sok praktikus jelentőségű hasznot meríthet belőle. A szöveg a bútorstílusok karakterisztikus jeleit, vonásait a laikus részére is érthető modorban tárgyalja, úgyhogy mindenki tiszta képet nyer a különféle bútorstílusok lényegéről. A bútorművészet az építészettel áll szoros összefüggésben s ebből kifolyólag a bútor története is a monumentális építészettel kezdődik s mint az építészetben, úgy a bútorban is az egyiptomiak a többi népek oktató mesterei. Még ma is mintaképül szolgálnak a Kr. e. 2000. év második feléből való ülőbútorok, tábori székek, zsámolyok, székek, szekrények, ládák célszerű alakjuk és technikai kivitelüket véve tekintetbe. Stílus tekintetében rokonvonásokat tüntetnek fel az assyr bútorok, melyek a Kr. e. 7. és 8. századból az assyr királyoknak luxusbútorait tüntetik fel Mezopotámia palotáiban domborműves ábrázolásban. Ezekhez csatlakoznak a perzsa birodalomnak bútorai az 5. és 6. századból. A görög bútorok, melyek majdnem kizárólag domborműves és váza ábrázolásokon jutottak korunkra, a 6. és 7. században a perzsa és egyiptomi bútorokkal mutatnak rokonságot, de az 5. századtól kezdve a görög bútorok nemesebb formát kezdenek magukra ölteni. Az egyeneshátú ülőbútort az emberi test alakjának megfelelőleg hajlított hátlappal látják el s állati bőrök vagy drága szövetek szerepelnek ezeken általvetők gyanánt, vagy pedig gyapjúval megtöltött vánkosokkal födték be azokat. Az egyszerű bútor mellett gazdagon díszített, esztergályozott, berakott dísszel ellátott bútordarabokat is találunk. A római bútorok a 6. századi etruszk bútorokkal mutatnak egyező vonásokat s képeken, illetőleg faragványokon maradtak korunkra. Jellemző a bronznak egészben vagy részben való alkalmazása bútorokra, mint azt a pompejii és herkulanumi ásatások folytán napfényre került bútorokon láthatjuk s ez közös vonása a etruszk és a késői római bútorművészetnek. Az ülőbútorokon, nyugágyakon és asztalokon a lábak részint esztergályozottak, részint naturalisztikus plasztikát tüntetnek fel. A középkor bútorművészete, mellyel a nyugati bútor voltaképpeni fejlődése kezdődik, eleinte csak tömör deszkákból összeácsolt bútordarabokat produkál, melyeknek díszét a rajtuk alkalmazott vasalások képezik. Később az ülőbútoroknál mindinkább tért hódít az esztergályozott dísz, mint azt az ezen korból ránk maradt támaszszékeken, zsámolyokon, nyugágyakon látjuk, nemcsak a bizánci birodalom, hanem a középkori germán királyságok bútorain és a Földközi-tengertől Skandináviáig. A középkor egyik legfontosabb bútordarabjában, a ládában is, a késői antikládák formái élnek tovább, természetesen a stílusoknak megfelelő változatokban. A korai gót stílus a használati bútorokon keveset változtatott. Még a 14. század végéig is megtartják az asztal és az ülőbútorok az átöröklött formákat esztergályozott vagy négyélű lábakkal és a szekrények és ládák szerkezete is a korai középkor masszív alakjában jelenik meg, csak a díszítésben ölt nagyobb arányokat a síkdíszítés és a mérvmű. A késői gótikával a 15. század kezdetén határozott fordulat állott be

A ruhát vasárnap este, mielőtt a templomba mennek, beáztatják langyos szappanos vízbe. A mosáshoz való anyagok, szappan, szappanpehely stb. oly kitünőek, hogy a ruhát alig kell mosni, magától kiázik, kioldódik belőle a piszok.

Sok lakástakarítást és fölösleges izgalmat takarítanak meg a télen a klubokban, barátságos kis vendéglőkben, nyáron a szabadban tartott *piknikek*, amikor a lunch-basket-ből kikerül minden jó, de visszafelé nem kell cipelni semmit, mert *minden papírból van:* abrosz, szalvéta, kéztörlő, tányér, pohár.

Kanadában a modern orvostudomány követelményei szerint étkeznek: *az ételek egyszerűek*, lehetőleg minden étkezéshez van nyers zöldség és gyümölcs, héjastól meg sok tej és tejszín.

Az az anya, aki gyermekének egy pohár narancslevet, egy kistányéron szelet marhahúst, sajtot, egy tojást, nyers paradicsomot, néhány szem főtt aszaltszilvát, almát, friss salátát, egy darab barna vajaskenyeret és egy pohár tejet ad, több jót tesz, mintha félnapig főzött volna a gyermeknek.

A gyermeket itt ritkán fenyítik. Ha rossz, lusta, akaratos: élesztőt, csukamájolajat, narancslevet kap.

Ha a férj veszekszik, másnap nem kap feketekávét ebéd után, nem büntetésből, hanem a coffein miatt.

Különben ezekről az amerikai levél írója, akinek orvos a férje, sokat tudna írni. Megírhatná, milyen könnyen és csalhatatlan biztonsággal nevelik azokat a csodaszép, virágszirombőrű, nagy kerekszemű bébiket. Nem mintha ezt az európai orvosok nem tudnák, hiszen ide is Európából hozzák az orvosokat. Ismertem egy orvost Budapesten, aki 30 éven keresztül élesztővel gyógyította a gyenge gyermekeket. De otthon csak a betegeket kezelik, *itt az egészségesek vigyáznak magukra jóelőre, egyszerű életmóddal, egyszerű ételekkel.*

Nemzeti eledel itt a kakukfűvel fűszerezett töltött, sült pulyka, cranberry-mártással (csipkebogyóféle), leginkább karácsonykor találják, ilyenkor a házigazda szeleteli fel, nagy ünnepélyességgel és osztja szét. A hagyományok kedvéért, úgy mint otthon, a mákostészta és a borleves elmaradhatatlan karácsonyi étel. És a plumpudding, egy sajátságos tészta, ez akár egy évig is eláll. Használat előtt gőzben megpuhítják".

Köszönjük ezt az érdekes levelet. Azt mondja, hogy „nem író". Hivatásos író sem tudta volna ezt élvezetesebben, színesebben megírni.

Örülnénk, ha máskor is írna!

—

Üzenetek levelekre

SZ. TISZAI LAURA. 7178. — ERNYEI ALADÁR, KECSKEMÉT. 7294. — PÉTERHIDI GYULA. 7644. — GY. D. BUDAPEST. 7716. — Kérjük, közöljék pontos címüket, mert levélben szeretnénk válaszolni.

MAI LÁNY. 8078. „Önöknek köszönhetem, — írja, — hogy nem érhet olyan csapás, kellemetlenség, vagy bosszúság, amelynek ne keresném rögtön a jó és hasznos oldalát. És ha keresem, meg is találom. Erre nagyon büszke vagyok. Ezért tudok minden kicsiségnek örülni, ezért látom szépnek az életet és jóknak az embereket." Köszönjük, hogy ezt megírta. Jólesik olvasnunk, hogy boldog. Azok a leányok, akik félnek a hosszú jegyességtől, örülni fognak, ha megmondjuk nekik, hogy Önök ketten négy éve szeretik egymást, változatlan, mély szerelemmel, pedig négy évvel ezelőtt senki sem jósolt hosszú életet ennek a szerelemnek. Talán igaza van a barátnőjének is, mikor azt mondja, hogy okosabb, ha sokat kíván az ember, mert akkor a sokból valami keveset mégis csak kap, ha pedig keveset kíván, esetleg semmit sem kap. De azért *mi mégis inkább a költő bölcseségének adunk igazat*, hogy:

Földi ember kevéssel beéri,
Vágyait ha kevesebbre méri.

Ezt a keveset, amit becsületes munkával imádsággal, szeretettel érdemeltek ki az élettől, egészen bizonyosan meg fogják kapni. Mellékelt levelét átadtuk szépségápolási rovatunk vezetőjének. Szeretettel köszöntjük és továbbra is erőt, kitartást kívánunk. *„Keep on keeping on" kitartást a kitartásban*, ahogy Amerikában mondják!

FALU. 8112. Úri társaságban, ahol *egy* társadalmi osztályhoz tartozó emberek kerülnek össze, az idősebb hölgyet akkor is feljebb szokás ültetni az asztalnál, ha történetesen nálánál előkelőbb társadalmi állású *fiatalabb* hölgyek is vannak jelen. Továbbá általános szabály az, hogy az asszonyok előkelőbb helyet kapnak, mint a náluknál egy-két évvel idősebb leányok. Ebbe a leányok rendszerint már azért is szívesen belenyugosznak, mert a kornak kijáró tiszteletre

A MAGYAR REGÉNYEK SOROZATÁNAK ÚJ KÖTETE

SZÉKELY TIBOR:

És ne vigy minket a kisértésbe...

CÍMŰ REGÉNYE

Mit cselekszik az új Monte Christo, aki véletlenül olyan titok birtokába jut, amellyel rettentő hatalomra tehetne szert, szörnyű bosszút állhatna mindazokon, akik vétkeztek ellene, talán a világ ura lehetne? Erre a kérdésre ad választ Székely Tibor új regényében, amelyben egy mindennapi ember kivételes élményeit — hét lázas iramú nap történetét — tárja az olvasó elé s a megoldhatatlannak látszó kérdésre megkapó válasszal szolgál. Olyan válasszal, amilyen csak költőtől telik.

Ára 2 pengő

Egész vászonkötésben 3 pengő

Megrendelhető kiadóhivatalunkban, folyószámlára is

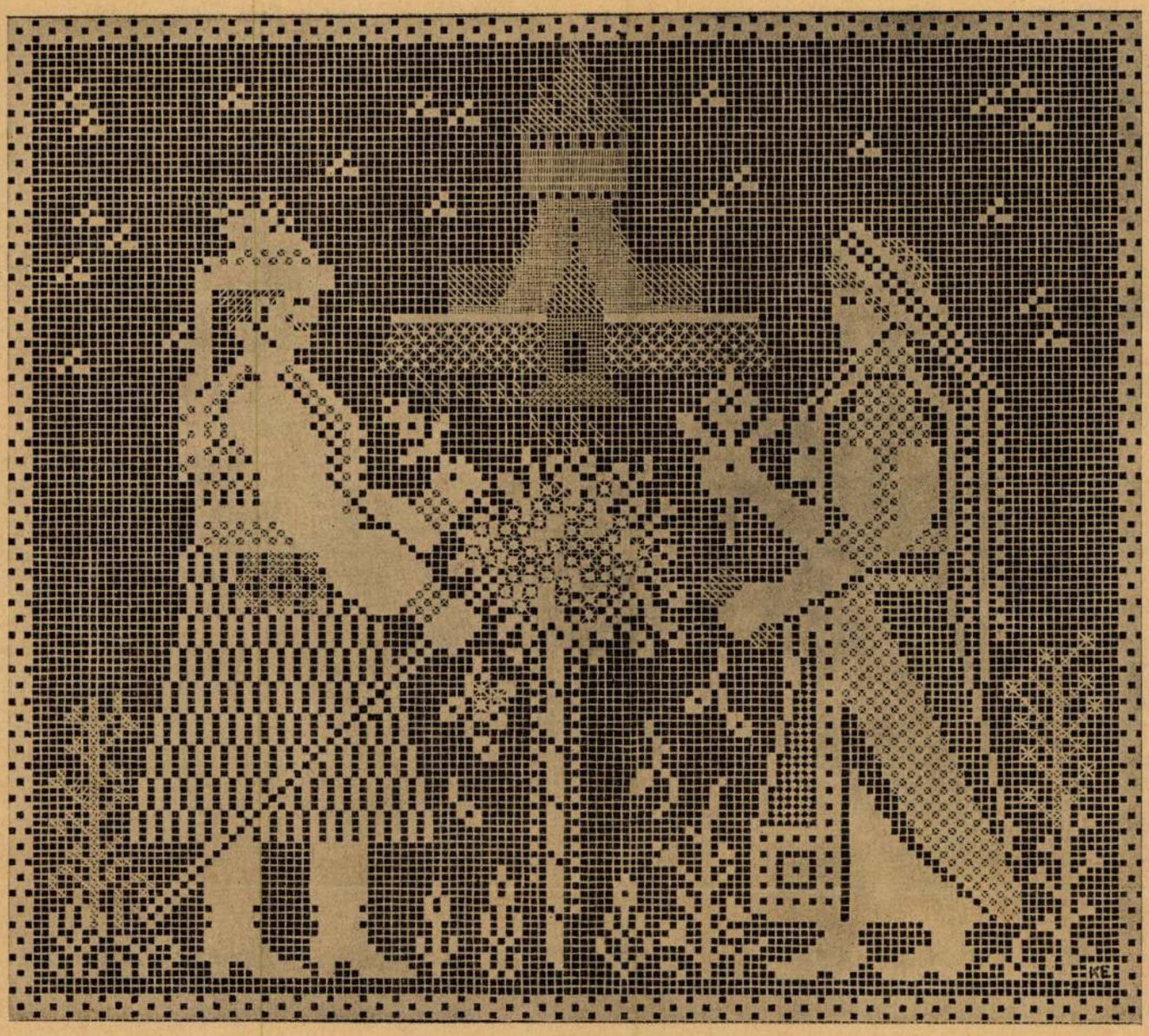

Tavasz. Tervezte Kovács Erzsébet

gyasztó), friss gyümölcs, saláta, mártás, krémek, üdítő italok, fagylaltok kerülnek elő.

Ebéd után az asztalt, edényeket a legtöbb helyen *azonnal rendbehozzák*, lehetőleg percek alatt. *A háziak mosogatnak, a vendégek törülgetnek és elrakják az edényt.*

A konyha rendszerint nagyon kicsi, hogy a háziasszony egy-két lépéssel mindent elérhessen.

Tegyük fel, hogy a fehér, mosható, zománcozott gáz- vagy villanytűzhely az egyik fal mellett van. Jobbfelől nagy kettős ablak, tele virággal, élénkszínű vagy hófehér függönnyel. Alatta a *„sink"*, a mosogató-apparátus, a legtöbb helyen bele van építve az edényesszekrény közepébe, mellette, kétfelől, különféle fortélyos tálcákra, rácsokra kerül a forró, szapanos lében elmosott és forró vízben öblített edény (ahol nincsen szárítóval ellátott, mosogatógép).

Nyeles mosogatót használnak, kis szűrővel ellátott gumicsövet az öblítéshez. Az edény egyenesen a helyére, a mosogató alatt levő szekrénybe kerül.

A tűzhellyel szemben van a frigidaire, úgy hogy a maradék ételeket vacsorára, másnapra vagy akár egy hétre előre elkészítve, azonnal elraktározhatják.

A konyha közepén üveglappal borított asztal, mellette magas szék, ezen ülve tisztítja a háziasszony a gyümölcsöt, zöldséget, kavarja összse a tésztaféléket.

A család, sok esetben a vendég is, rendszerint *a konyhában étkezik*, különösen színház után.

Tessék elképzelni, micsoda időmegtakarítás, az asztalszedés, az ételek ki- és behozása, a kiszolgálás körül! A háziasszony a sütőből, tűzálló üvegtálakban egyenesen az asztalra teszi az ételt, vagy a jégszekrényből a friss gyümölcsöt, előre elkészített salátát, hideg húst. Étkezés befejeztével pedig egy mozdulattal mindent visszatesz a helyére.

Meg kell jegyeznem, hogy a konyha ragyogó, szagmentes, barátságos, kényelmes. Különben, ahol az ebédlőben étkeznek, az is *a konyhából nyílik.*

A szobák közt általában alig van ajtó, függönyel, oszlopsorral vannak egymástól elkülönítve, kivéve a hálószobákat, melyekből 5—6 is van egy házban, angol szokás szerint, *mindenki számára külön.* Ezek a fürdőszobákkal együtt rendszerint az emeleten vannak.

A *heti munkabeosztás* a következő:

Hétfő: mosás.
Kedd: vasalás.
Szerda: varrás és javítás.
Csütörtök: vendégszobák, keveset használt helyiségek takarítása.
Péntek: nagytakarítás.
Szombat: főzés, tészta és piskótakészítés vasárnapra és egész hétre.
Vasárnap: minden szórakozóhely zárva, templom és pihenés.

Nagytakarításkor természetesen alaposan működik a porszívó és a villany padlófényesítő. De akinek nincs ilyen modern felszerelése, annak is minden takarítószerszáma hosszúnyelű, könnyen kezelhető, akár le sem kell hajolni, *selyemruhában lehet takarítani.* Még a padlófelmosók is *nyelesek* és ki- és becsavarhatók, anélkül, hogy egy ujjal hozzájuk kellene érni.

A mosókonyha a kicementezett, tágas, világos pincehelyiségben, az úgynevezett *basement*-ben van. Villanymosó- és szárító-gép, különféle alakú áztató edények szolgálják a háziasszony kényelmét. Kézzel csak a finom női selyemholmit, harisnyát mossák.

Uj Idők, 1934. nov. 18.

KOVÁCS ERZSÉBET – ötvös iparművész

Lenyűgöző honpolgári aktivitás

Brunszvik Teréz és Teleki Blanka őrangyalai tűzzománcból teremtődnek

Eltűnődöm a martonvásári napok fantasztikus gazdagságán, a sok helyi érték, a fáradhatatlan teremtő és alkotó kedv megnyilvánulási formáin, és arra gondolok: ezekben nem csak a „megmutatom magamat, magunkat" szándék munkál, hanem az a fölismerés is, hogy mélyebb demokratikus elkötelezettséggel és erősebb nemzeti érzéssel, lokálpatriotizmussal párosuló honpolgári aktivitás nélkül kiszolgáltatott és gyönge az ember és a demokrácia is. Itt régóta létezik egy értelmiségi mag, amely mindig messzebbre tekintett, hátrafelé a múltunkban s előre, a jövőt illetően is. Ez a kör új színekkel és értékekkel gazdagodott, több alkotó értelmiségi keresett és talált marasztaló otthont, szellemi hajlékot Martonvásáron. Ezt igazolja az a közös kiállítás is, amely tegnap este nyílt meg.

Készítettem egy kis gyors leltárt az ott élő alkotókból. *Benkő Sándor* faszobrász budapesti születésű, először mutatkozik be a martonvásári közönségnek. *Kacsáriné Krasznai Mária* textiltervező Pécsen született, mint nyomottanyag-tervező, s mint első és egyetlen kézifestő diplomázott az Iparművészeti Főiskolán. *Kovács Erzsébet* ötvös-iparművész szűkebb hazája a veszprém megyei Ősi. *Sánta Nóra* foltvarró Enyingen született, óvónő, tagja a Magyar Foltvarró Céhnek. *Sütő Petre Rozália* Székelyföld szülötte, a Kolozsvári Képzőművészeti Főiskolán szerzett diplomát. Nagybányán élt 1989. évi áttelepülésükig, jelenleg a martonvásári Művészeti Alapiskola tanára. Tegnap este a Budai út 3. szám alatt nyílt meg pincegaléria, amely egyben tisztelgés a

100 éves nagybányai művésztelep emlékének. *Váncsa Ildikó* Kokas Ignác tanítványa volt, ő az alapiskola képzőművészeti tagozatának tanára. *Zoltán Győző* ötvös-iparművész Szigetvárról indult. Az ő keze munkáját dicséri a Budapesti Kongresszusi Központ 8 méteres külsőtéri felirata mellett számos cégér, portál, lámpa s más használati tárgy Egertől Sopronig, ő is tanít az alapiskolában.

Feltűnő a sokféleség, amely sokszínű teremtő szándékkal, szellemiséggel párosul és jelzi, hogy a martonvásáriak komolyan gondolják: a művészet, a kultúra ad egy településnek rangot, sajátos arculatot, a polgároknak méltóságot. Emeltebb fővel járhat-kelhet az az ember, aki ennyi kincset, ennyi teremtő szándékot tudhat maga körül. Dicsérendő a régebben ott élő, már meggyökerező értelmiségiek nyitottsága, nem riválist látnak az újonnan érkezőkben, hanem a kiteljesedés, a gazdagodás lehetőségét.

Kovács Erzsébet és Zoltán Győző művészházaspár három éve él Martonvásáron. Három gyermekük van. Az édesanya arról is mesél, hogy Budapesten nem merték egyedül az utcára engedni gyermekeiket és a mindenhova történő kísérgetés a szülők sok idejét elrabolta. Martonvásáron nem csak nyugalmat találtak, de termékeny kapcsolatokat, művészbarát kört, feladatokat, amely szellemileg és lelkileg is gazdagította őket.

— Úgy tudom, Passauból a veszprémi Szent Mihály-székesegyházba szállított, Gizella királynő hamvait őrző ereklyetartót férjével közösen készítették.

— Igen, a mi elképzelésünket választották a megbízók. Mi arra törekedtünk, hogy ne legyen puszta másolat, legyen méltó a nagy történelmi örökséghez, Boldog Gizella emlékéhez, legyen magyar, de modernkedés nélkül korunk, a XX. századvég, s a mi gondolataink is megfogalmazódjanak a fém, a tűzzománc nyelvén. Volt más közös megbízásunk is, férjemmel készítettük a Magyar szentek sorozatot II. János pápa részére.

— Most pedig ugyancsak az önök jóvoltából, két angyal száll le közénk...

— Ajándék számomra, hogy megismerkedhettem a Brunszvik Teréz Baráti Körrel és alapítvánnyal meg annak egyik lelkes apostolával, Üvegesné Hornyák Máriával. Gazdagodtam általuk, új távlatokat nyitottak gondolkodásomban, érzelmeimben. A Brunszvik Teréz emléknapon, születésének 221. évfordulóján, július 26-án lesz a felújított Brunszvik Mauzóleum felavatása, megáldása. A mi hozzájárulásunk ehhez az emlékhelyhez: tűzzománcból formáltam meg Brunszvik Teréz és Teleki Blanka jó szellemeit, őrangyalait, akik a nyolcszögletű épület 2 fülkéjében állnak majd. Az én angyali Terézem kezében ott lesz naplója. A róla készült, legkevésbé idealizált, Barabás-féle rajz fotókópiája is helyet kap az egyik fülkében. Miséző asztalka és egy kis tabernákulum lesz még a helyiségben, ha valaki imádkozni akar saját lelki üdvéért, vagy Teréz emlékéért, legyen hol lehajtania a fejét.

Az Őrlángot szerkesztő *Hornyák Máriától* tudom: Beatrix holland királynőt kísérve alapítványuk védnöke, Göncz Árpádné is ellátogatott Martonvásárra. Beszélgetésük témája Teleki Blanka hamvainak hazahozatala volt. Csak óvatos becslésre vállalkoznak, hiszen többféle dátum szerepelt már. Legkorábban 1998 márciusára, az 1848-as forradalom 150. évfordulójára várható az esemény.

(Kép: *Kovács Erzsébet vázlatának részlete a Brunszvik kripta új oltárképéhez*)

Zágoni Erzsébet

olna titka

nem volt szabad végezni, ezért a keresztelés, esketés, temetés céljaira külön kápolnát emeltek, amelynek építési stílusa (például a temploméhoz hasonló négyzetes bordázat, az ablakok gömbös díszítése, kapujának az apátsági templom déli kapujával való rokonsága, az Istenbáránya karéjos keretben, a visszahajló, saját farkukba harapó sárkányok stb.) arra vall, hogy a kápolnát is ugyanaz a műhely építette, mint a templomot. Ezért kapott a Szent Jakab kápolna annak idején Madonna-szobrot és szárnyasoltárt, amelyek valamilyen szerencsés véletlennek köszönhetően vészelték át a török hódoltságot. Mohács után ugyanis hamarosan végeszakadt a szerzetesi életnek. 1562-ben a bencések elhagyták a kolostort, amelyet azután 1576-ban Szombathely polgárai felgyújtottak, nyilván, hogy a portyázó törökök ne fészkelhessék oda be magukat. A kápolnáról nincsenek közelebbi adataink, a templomot 1626-ban, majd 1660-1666 között javították, mert egy villámcsapás súlyosan megrongálta, s felgyújtotta. 1733-35 között és 1785-ben kellett még dolgozni a templomon, amelyet még egy vihar is alaposan megtépázott. E két XVIII. századi renoválás valamelyikének idején bonthatták le az ódivatúnak ítélt szárnyasoltárt, és dughatták el a gótikus középkori oltár mögé.

A megtalált és már felújított szárnyasoltár rövidesen a templom északi oldalhajójába kerül.

Dr. Csonkaréti Károly

„Isteni Béke Követei"

Jehova Tanúi Egyház sikeres nemzetközi kongresszust tartott Budapesten, a Népstadionban 1996. július 12-14-ig. A 2Kor. 5:18-20 verseivel összhangban a kongresszus jeligéje „Isteni Béke Követei" volt. A rendezvényen 11 ország küldöttei vettek részt Európából, Amerikából és Távol-Keletről. A kongresszus egyik kiemelkedő eseményének számított a Jehova Tanúihoz újonnan csatlakozott személyek megkeresztelése. Budapesten 510 a másik két magyarországi kerületkongresszussal együtt kereken 1000 személy keresztelkedett meg. A kongresszus témája a jeligének megfelelően az isteni béke volt. Ismételten kihangsúlyozták, hogy Isten nélkül nem lehetséges az igazi béke. A világ vezetői azonban figyelmen kívül hagyták Istent, aminek eredményeként az emberek és a nemzetek csak beszélnek és vitatkoznak a békéről. Századunkat azonban sokkal inkább jellemezte a háború, mint a korábbiakat. A vallásoknak vitathatatlan szerepe volt a háborúkban és öldöklésekben. Jehova Tanúi viszont nem vesznek részt semmiféle politikai konfliktusban. Békeszerető keresztényekké váltak, utánozva Jézus Krisztus példáját. A kongresszuson gyakorlati tanácsok hangzottak el, hogyan lehet ezt a példát követni napjaink kihívásai közepette. Számos előadást külföldi előadók tartottak, melyeket 6 nyelvre lefordítottak. A kongresszuson két új kiadványt is közrebocsátottak, melyekből minden résztvevőt megajándékoztak.

A 32 oldalas „Mit kíván meg tőlünk Isten?" című füzet és a 192 oldalas „A családi boldogság titka" című könyv újabb tanítóeszköz lesz a Tanúk kezében, melyekkel továbbra is sok igazszívű egyénnek segíthetnek a közeljövőben.

„... ÉGI AJTÓ NYITTATOTT NÉKI"

„Gyermektelenséged fiai még ezt mondják majd
füled hallatára: szoros e hely nékem (...)
És te így szólsz szivedben: Ki

ÖKUMENIKUS EGYHÁZI NAPTÁR

1996. július 23-tól július 29-ig

Július 23. Kedd

Katolikus naptár: Szent Brigitta szerzetesnő napja.

Görög katolikus naptár: Fókász felszentelt vértanú és Ezékiel próféta napja.

Ortodox naptár: Július 10. Pecséri Antal remete napja.

Zsidó naptár: Áv hónap 7.

Brigitta (Finstad, 1302 - Róma, 1373), a svéd történelem kiemelkedő alakja sokoldalú, színes egyéniség volt. Életrajzírói három női típus megtestesítőjét látják benne: az ősi germán szágák hősnőjét, a középkor szent asszonyát és az itálisi reneszánsz előkelő úrhölgyét.

Július 24. Szerda

Katolikus naptár: Árpádházi Boldog Kinga emléknapja.

Görög katolikus naptár: Krisztina nagyvértanúnő napja.

Ortodox naptár: Július 11. Szt. Eufémia nagyvértanú és Szent Olga napja.

Zsidó naptár: Áv hónap 8.

Kinga, IV. Béla elsőszülött gyermeke (1224-1292) Boleszláv krakkói herceg feleségeként is a legszigorúbb aszkéta életet folytatta. Szandecben apácazárdát alapított, s férjével együtt a krakkói püspök előtt letette az örök szüzességi fogadalmat. Férje halála után maga is belépett a szandeci zárdába, ahol főnöknővé választották. A kolostort feldúlták a tatárok, Kinga vezette az újjáépítési munkálatokat. Már életében is sokat beszéltek csodatételeiről, sírjánál pedig a legendaírók szerint 60 vak és 200 más beteg gyógyult meg.

Július 25. Csütörtök

Katolikus naptár: Szent Jakab apostol napja. Ünnep.

Görög katolikus naptár: Szent Anna elhunyta.

Ortodox naptár: Július 12.

Egy második századi apokrif könyv mondja el, hogy Mária édesanyját Annának, apját Joachimnak hívták, ők voltak Jézus nagyszülei. Az ünnep a 13-14. században terjedt el Európában, annak az érdeklődésnek a következményeként, mellyel Krisztus emberi természete és emberi valósága felé fordultak a hívők. Ez az érdeklődés a keresztesháborúkból visszatért lovagok elbeszélései nyomán támadt, és kiterjedt Jézus szülőföldjére, rokonságára is. Mária szülőháza, Anna asszony feltételezett háza helyére a Bethesda tó közelében az 5-6. században bazilikát építettek, melynek felszentelési napja július 26., innen ered az ünneplés dátuma.

Július 27. Szombat

Görög katolikus naptár: Pantelémon orvos vértanú napja.

Ortodox naptár: Július 14. Szt. Aquilász apostol a 70 közül, Pál tanítványa.

Zsidó naptár: Áv hónap 11. Sábbosz Náchmu.

A keleti egyházak szentje Pantaleimon (vagy Pentele) a kisázsiai Nikomédiában született pogány apától és keresztény anyától. A keresztény tanításokba anyja vezette be orvosnak készülő fiát. Irgalmasságból ingyen gyógyított, amíg 305-ben vértanúságot szenvedett szülőhelyén. Emlékét Dunapentele és Sárpentele helységnevek és a Pentelei családnév őrzi.

A zsidó naptár szerint ma van a vigasztalás szombatja. A napot arról a háftáráról nevezték el, melyet ekkor olvasnak fel, s kezdősorai így szólnak: Vigasztaljátok, vigasztaljátok az én népemet. Az ezt követő hat szombaton egy-egy vigasztalói háftárát olvasnak.

Július 28. Vasárnap

Katolikus naptár: Évközi

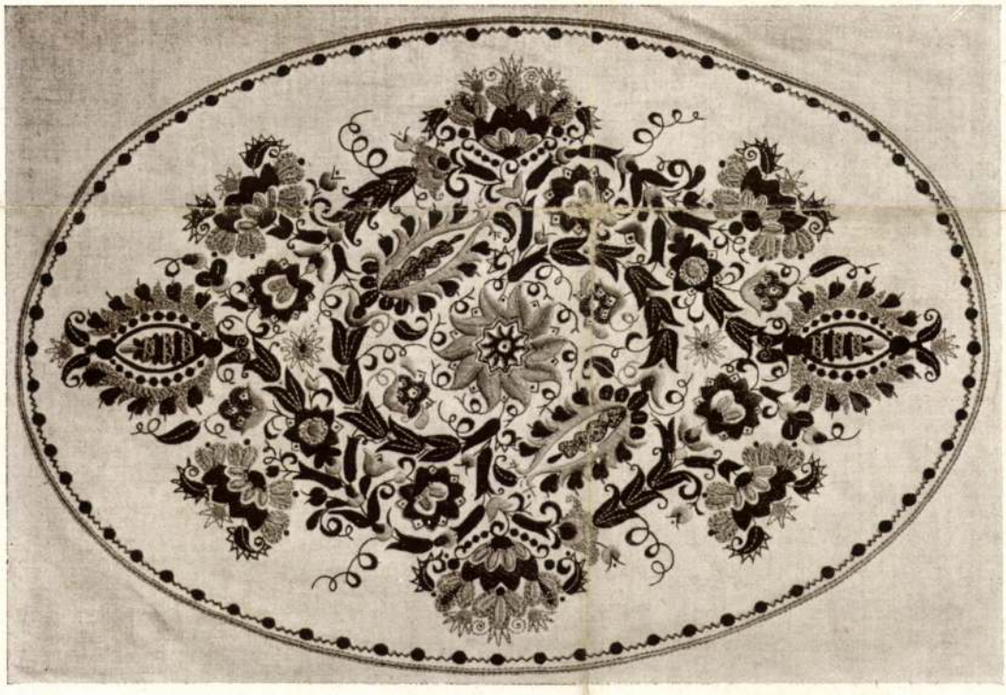

Szemelvények a budapesti m. kir. Állami Nőipariskola évvégi kiállításából. Tervezte Schick Iza. Készültek Drenesényi Károlyné osztályában. — Bunte Stickereien d. Staatl. Frauengewerbeschule, Budapest. — Broderies en couleur. École royale industrielle de jeunes filles, Budapest.

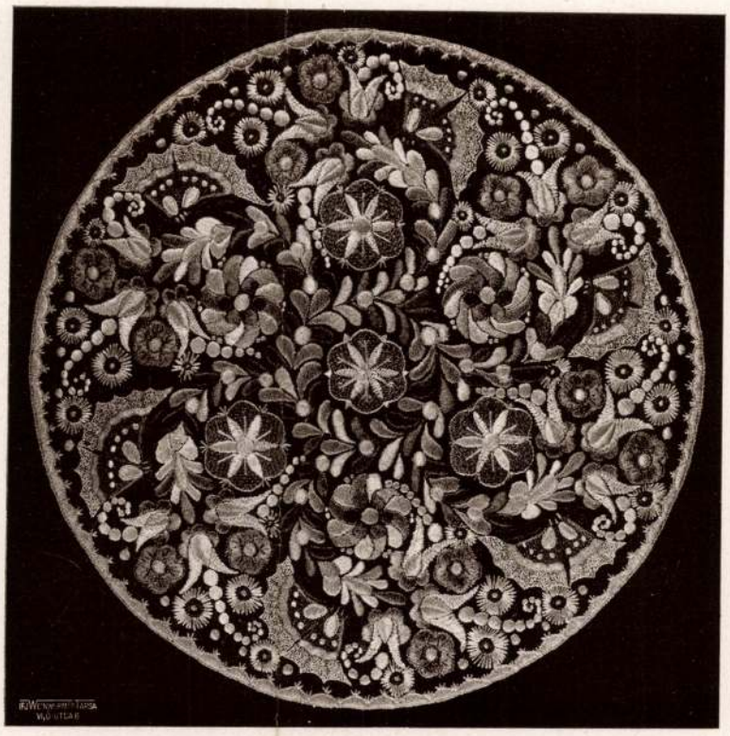

Szemelvények a budapesti m. kir. Állami Nőipariskola évvégi kiállításából. Párnák, színes hímzéssel. A felsőt tervezte Kovács Erzsébet tanár. Készültek Drenesényi Károlyné osztályában. — Bunte Stickereien der Staatl. Frauengewerbeschule, Budapest. — Broderies. École royale industrielle de jeunes filles, Budapest.

Magyar Iparművészet

1928.

1

2

3

A postabélyegek rajzaira hirdetett pályázat pályaművei: 1. Rokkant jeligés rajz. 2. Kovács Erzsébet megvásárolt pályaműve. 3. Tóth Gyula megvásárolt pályaműve.

Konkurrenz zur Erlangung von Entwürfe zu Postmarken: 1. Motto: „Rokkant". 2. E. Kovács: Angekauft. 3. J. Tóth: Angekauft.

vadászva járja az erdőket, berkeket, ez az igazi l'art pour l'art: vadászik benyomásokra, színt, mozgást, minden impressziót összegyüjt. Az impresszió-gyüjtés a művészetnek a természettel való kapcsolata, amely időszak előkészülés a produkálásra. Ez az Artemisszerű kapcsolata most is megvolt a művészetnek, de milyen formában! Sőt a grand art azt is akkreditálta, de annyira eltorzult a korszerűségben, hogy alig lehet ráismerni. Ez a benyomásgyüjtés ugyanis annyira egyéni és benső ügye minden művésznek, hogy nem igen bízza profán szemekre. Artemis szarvassá varázsolta és a saját kutyáival tépette össze a kíváncsi Akteont, aki rálesett. No a modern impresszionistákban, ha feltételezünk minden erényt, de már a szemérem, az hiányzott belőlük. Mert ők nemcsak hogy vadásztak, de egyúttal vadkereskedést is űztek.

Mutat még a művészet története apróbb, rövidke liézonokat, futó ismeretségeket, időszaki barátkozásokat poézissel, tudományokkal, respektive a történelemmel is kacérkodott (lásd a Piloty-iskolát stb.), de mindezek nem tartós frigyei. Hiszen most látjuk karöltve sétálni a lövészárkok mögött zsurnalisztákkal és hadfiakkal is. De mind e kapcsolatok csak rövid időre szólnak és lényegtelenek.

Amely kapcsolódások fejlődésében előrevitték és termékenyen hatottak rá, az csak az említett három: a morál, a mesterség és a természet.

A mesterség teljesen födi azt a fogalmat, amelyet a magyar nyelv oly nagyszerűen fejez ki. A mester mestere munkájának. Ahol dolgozik az „mű"-hely s ami kikerül kezemunkájából, azok művek. Nincs a föld hátán értékes anyag, aminek ne volna meg a mestere. Mily szép és fölemelő ez a kultúrában! És minden elképzelhető szükséges és szükségtelen tárgyra a legkisebbtől a monumentálisig mindenre rátette mesterkezét a mesterség.

Most még végzetes kárnak látszik, hogy amikor elérte a mesterség egy bizonyos tökélyét, hogy akkor a gyár, a tőkének ez a förtelmes pénzverő-pokla, belerontott. Elcsapta tisztes nevét, hogy ne emlékeztessen a hiányára s helyébe hozta ezt a szót, hogy ipar. Amilyen kifejező volt a mesterség, olyan semmitmondó ez. Utána is kerestem, honnét származik. De, sajnos, a nyelvtörténeti szótár még csak a Cs-nél tart. Budenz finn-ugor szótára pedig úgy tudja, hogy az eredeti tő ige: iparol. Belőle helytelenül névszónak véve az iparl-t, ebből került az iparlkod és iparkodik. Ettől nem lettem okosabb. Végtére is nem a szón múlik! Ugyan szebb volna: művészi mesterségek, mint iparművészet, dehát hagyján, ebben már benne vagyunk. És mintha ez a fogalom jobban kapcsolna a kereskedelemhez. Aki gyáriparos, talán onnét vette a nevét, hogy a kereskedelemmel való szoros kapcsolatában iparkodnék mind a kettőnek megfelelni: lenne mester is, de arra nem ér rá a kereskedés miatt, lenne kereskedő is, de azt meg a mesterségvágya nem engedi, így lett hát a kettő közt iparkodó iparos. No és a művészet a mi időnkben evvel az iparral talált kapcsolatot. Kényes téma ez most így kettesében is, de most még itt van a kereskedelem is harmadikul.

Már a jó kereskedőre megint van egy istenem az Olimposzon. Hermes (a görög és nem a római Mercur, a bankok istene) ideálja, netovábbja, a legmagasabb tökélye annak, hogy milyen legyen a kereskedő. Már az a

1*

Magyar Iparművészet
1916. 179. l.

hely, ahol születik, egészen tipikus. Az édesanyja Maja, ez a lágy édesség volt, a földtartó Atlasznak, tehát a népnek, leánya. A barlangban, ahol lakott, minden gazdagság föl volt halmozva. Tele volt az fényes triponokkal, vázákkal, bíborszövetekkel és hófehér leplekkel, arany és ezüst tárgyak, ételtartók tele ambróziával és nektárral. Az ember egy gazdagon felszerelt műkereskedést lát, olvasva a történetét és azt hiszi, minden tárgyon rajt az ára. Ebbe a nekivaló milieu-be született bele Hermes. De csak alig volt ideje megszületni, annyi dolog várt reá. Nem is késett egy pillanatig se. Amint Maja lecsukta fáradt szemeit, már kimászott a bölcsőből s rohant az üzlet után. A barlang előtt egy teknősbéka iparolt valamerre. „Te kellesz nekem, te színfoltos játékszer." Egy-kettőre kikészítette azt a varázsos hangszert, aminek a hangjától a vevő nem azt veszi meg, amire szüksége van, hanem amit el akarnak neki adni. Aztán leveleságakat köt a talpára, s hátrafelé ment, hogy utána ne mehessenek. Elhajtja aztán Apolló ökreit, de azoknak is megforgatja a csülkét. Vagyis az emberi tudás értékét azonnal beváltja anyagba. Ez a kereskedő.

Minden kapun-ajtón benéz, fent és lent, istenek és kofák között. Minden hírt tud, minden családi titkot, minden pletykát. Ő az, aki minden dolog, tárgy és anyag hovatartozandóságának ismeretét a születésével hozza. Már egy meghatározott üzleti programmal születik. Tudja hogyan lehet az anyagokat odaterelni, ahol felhasználhatják. Ismeri az utakat, a lehetőségeket, ismeri a határzárak nyitját, ismeri az emberi gyengeségeket. Ime, a művész rajzának a megfordítottja. A művész semmit se ismer, mindenen elbámészkodik, elörül, elcsodálkozik. Bent feledkeznék a bölcsőben egy kis gyertyafényért s a tengerparton elhunyorgatná az egész életét. Ennek a két ellentétnek a jövőben együttes szerepe van és kell hogy legyen.

Most értem tehát ahhoz a kemény dióhoz, aminek a feltörésére kértem szót. Ez a mesedió Norinbergából került hozzám, az öreg Drosszelmayer küldte, úgy hívják latinul, hogy Krakatukdió. Norinbergában ugyanis egy vásáros embernek a diószsákjain átvágtatott egy teherautó, tele munícióval. Minden dió összetört, de ezen az egyen csak átzökkent a muníciós autó. Nem is lehet ezt feltörni, ahogy Drosszelmayer írja, hanem csak egy olyan valaki haraphatja ketté, akinek a lábán még nem volt lábbeli és soha nem borotválkozott. Ha ez a különös valaki kettéharapta, akkor a belét neki adja az undokul förtelmes csúnyára átvarázsolt királykisasszonynak, akinek megbotlás nélkül hetet kell hátra lépni s aztán megint olyan tündérszép lesz, mint amilyen volt.* Így szól a mese a Krakatukdióról. A megfejtése kézenfekvő. A kereskedelem az a királykisasszony, akit az utolsó évek, évtizedek undokul eltorzítottak. E varázslatból a soha nem borotválkozott, mezítlábas morál szabadíthatja fel.

Legalább hetet kell a kereskedelemnek visszalépni, mire megint olyan arca lesz, amilyennek a Memling-, Holbein-, Dürer-képekről ismerjük. Ide az etika és művészet vissza varázsolhatják. Nyilvánvaló tehát, hogy az a hármas összeállítás, aminek a jegyében a művészetnek egy szebb jövőt jósolhatunk: művészet, mesterség és kereskedelem, ez így kevés is, sok is. A negyedik faktor nélkül akár ne is mozduljon.

Eddig ezt tapasztaltuk: a mesterségek a kereskedelemmel együtt gyáriparrá züllöttek. A művészet mind a kettőn lendített, de maga belepusztulna. A művészet a kereskedelemmel egy felborult mérleg lenne, egy olyan viszony, amely a büntetőtörvény előtt érne véget.

Ha mi a jövőben a jövőt látni, nem egy felhigított multat, hanem egy olyan életet, amelyben bizalommal és örömmel akarunk elhelyezkedni s az alkonyára ért grand art-tot új lendületre akarjuk hozni; ha a hüvelygyártásban kifáradt, hogy ne mondjam megzüllött ipart újra mesterséggé óhajtjuk tenni; ha végre a bögyét arannyal teliszívott, undokra elkuruzsolt kereskedelmet, Mercurt, megint Hermes vidám frisseségére akarjuk varázsolni, akkor a csontos kezű, soha nem borotvált, mezítlábas morál kérlelhetetlen igazságát be kell olyan szorosra kapcsolnunk, hogy e négyes összetételben a vezetés az övé legyen.

Etika, művészet, mesterségek és kereskedelem: ez legyen az új paizson. Végezetül engedjék meg, hogy definiáljam a morált.

A morál az, ami a legszubtilisabb gondolattól az utolsó karéj kenyérig mindenből hiányzik, de mivel ma ezt a hiányt mindnyájan érezzük, tehát teszünk róla, hogy legyen és lesz is!

* Ha megbotlik, örök életére csúf diótörővé lesz, ama híres Nussknackerré.

Az O. M. Kir. Iparművészeti Iskola grafikai osztályának munkáiból.

Vignette. Graphische Abteilung der k. Kunstgewerbeschule.

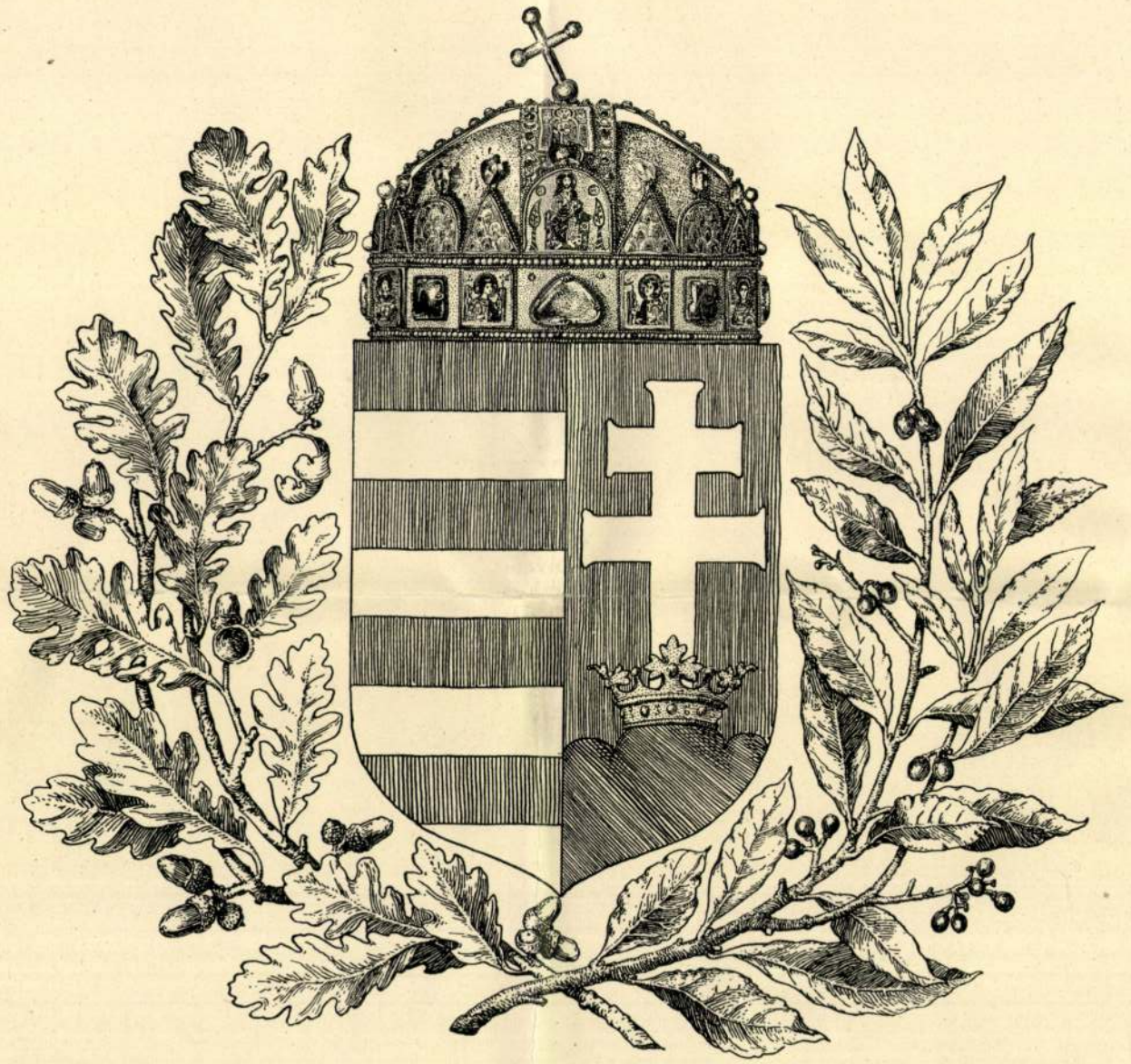

MAGYARORSZÁG KÜLÖN CÍMERE.
KOVÁCS ERZSI RAJZA.

UNGARNS WAPPEN.

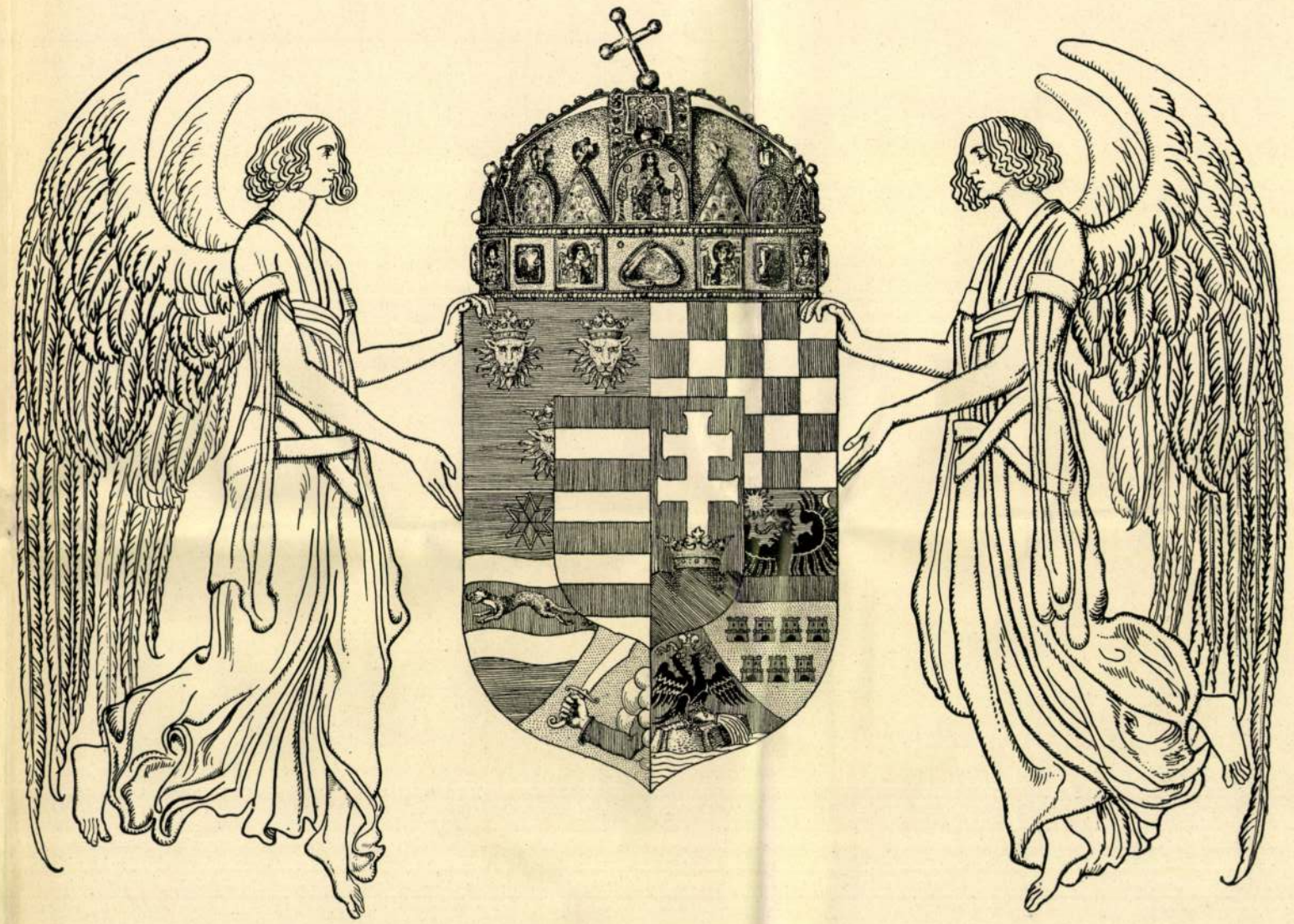

A MAGYAR KORONA ORSZÁGAINAK EGYESÍTETT CÍMERE. KOVÁCS ERZSI RAJZA.
A PAJZSTARTÓ ANGYALOKAT TERVEZTE KÓRÖSFŐI-KRIESCH ALADÁR.

VEREINIGTER WAPPEN DER LÄNDER
DER UNGARISCHEN KRONE.

Kovács Erzsi és

Körösfői Kriesch

Aladár.

K

és a rajzolnitudás egyáltalán nem zárja ki egymást. Dürer, Beham, Holbein, Burgkmeier, Lukas van Leyden és számos régi és új mester rég megalkotta már a címerrajzolás klasszikus példáit, stílusát. Csak körül kell néznünk Németországban, Ausztriában, Angolországban, hogy a címerek modern ábrázolására is kitünő mintákat találjunk.

A stílust nélkülöző címer azonban rossz heraldika, ha mindjárt közjogilag kifogástalan volna is. Úgy vagyunk a heraldikával, mint a sakkjátékkal. A figurákat kényem-kedvem szerint tologathatom, ugrathatom ide-oda; semmi sem gátolhat abban, hogy a toronnyal lóugrásokat, a lóval futármozdulatokat végeztessek, ha éppen úgy akarom. De ha igazán sakkozni kívánok, mégis csak kénytelen vagyok alávetni magamat a játék szabályainak. Heraldika nélkül meg lehet élni; de már ha heraldikát játszunk, nem tekinthetünk el művészi hagyományaitól sem.

Miért kellett éppen a mi címerünk hivatalos ábrázolásának ily kezdetleges formát öltenie? Ez a hiteles ábrázolás száz meg száz másolatnak, utánzatnak, faragásnak, pecsétnek, festésnek lesz ősanyjává; egész generációit fogja szülni a hozzá hasonló silány — talán még az eredetinél is silányabb magyar címer-utódoknak. Ugyanegy fáradsággal nyujthattunk volna a címerfestőknek igazán ízléses, jó mintát. A hozzáértő művészekhez kellett volna fordulni, pályázatot kellett volna kiírni, ahogyan a külföld teszi, kivált ha olyan fontos dologról van szó, mint az állam jelképének ábrázolásáról. A világ előtt ez nemcsak az állam hatalmát, közjogi állását jelképezi, de bizonyos fokig a kultúráját is. Az olyan provinciális, kisvárosias jellegű produktum, mint ez a mi címerábrázolásunk, aligha keltheti egy magas színvonalon álló kultúrnemzet jelképének benyomását. Pedig az ilyen kicsiség, melyet az emberek mindenütt látnak, mint etnografiai sajátosság, inkább belevésődik emlékezetünkbe, mint megannyi statisztikai adat, melyről tudomást nem szereznek.

És — ha már fontos kicsiségekről beszélünk — emlékezzünk meg itt egy másik fogyatékos kicsiségről is: a levélbélyegekről. Ezek a tarka papirszeletecskék bejárják a világot, mintagyüjteményeivé, reklámhirdetéseivé lesznek egy ország ízlésének. Nem csupán a gyüjtők albumaiban szolgáltatnak bőséges alkalmat az összehasonlításra, de az egész világforgalomban képviselik kibocsátóik kultúrszínvonalát. Ezért az államok versenyeznek abban a törekvésben, hogy levélbélyegüket kis műremekké alakítsák.

Nem vagyok ugyan bélyegszakértő, de amennyire ismerem a külföld póstajegyeit, mondhatom, hogy valamennyi között a miénk a legszegényebb, a legművészietlenebb, a legbalkánibb. Elszomorító ez annál is inkább, mert senki sem kételkedhetik benne, hogy akadna nálunk is bőven tehetség és tudás a kérdés ízlésesebb megoldására. Nem hihetjük, hogy gondos és modern színvonalon álló művészeti oktatásunk nem képzett volna ki olyan művészeket, kikre az izléses bélyeg tervezése és kivitele reábízható lenne. Csak a hivatalos köröket lehetne rávenni arra, hogy a művészi kérdésekben kivétel nélkül minden esetben a szakértők közreműködését vegyék igénybe. És szükségünk volna egy kissé önérzetesebb közvéleményre is, mely nem haladna el közönyösen az ilyen „apróságok" mellett, hanem érvényt tudna szerezni a jó ízlés követelményeinek. Mert az az álláspont, mely szerint „nekünk ez is jó", meg hogy „úgy sem lehet változtatni a dolgon", nem mozdítja elő a haladást.

A kultúra és a haladás elve csak egy lehet: a legjobbat mindenben, a kicsinyben mint a nagyban! Bozsok, 1915 december havában. Kiváló tisztelettel

Végh Gyula.

A szerkesztőség válasza. Való igaz, hogy nemcsak közjogi címersérelmek vannak, de művészi természetűek is, csakhogy ezeket nem igen tárgyalják a parlamentben. A címerkérdés minálunk az úgynevezett szakemberek dolga, a heraldikus, genealógus, politikus, jurátus s isten tudja még mi mindenféle virtusoké, csak éppen művészt nem eresztenek hozzá közel. Pedig a magyar címer van olyan szent és népszerű szimbolum, hogy a külső megjelenésének formáit ne engedhessük elhanyagolni. Lám az osztrákok mennyivel jobban vigyáznak az övékére s ilynemű nagy munkájuknak „Österreichs Wappenrolle"-nak minden egyes emblémáját művészember rajzolta. Szükséges lett volna ez a mostani címerkérdés alkalmával is, mert csak művészembertől várható, hogy rajztudásának kellő erejével s főleg látásának biztosságával tudja megoldani a mindenképpen kényes művészi és heraldikai feladatot. Az a rajz, melyet a hivatalos közlönyök s az ő nyomukon a napilapok is közöltek, nemcsak művészietlen, de — megdöbbenve tapasztaltuk ezt — súlyos hibákkal is tele van. Így pl. a hivatalos „ábra" a koronát magasabbnak tünteti fel, mint amilyen az a valóságban. Azok a zománcozott háromszögek, melyek a korona felső részét körülveszik, a rajzon csupa elnyúlt egyenlőszárú háromszögek, a valóságban pedig csaknem egyenlőoldalúak. S azok az árkolt zománcmüvű szentképek, melyek Szt. István koronáját díszítik, a rajzon a felismerhetetlenségig eltorzulva jelentkeznek. Emellett persze egész sereg esztétikai kifogást lehetne emelni. Értő szem azonnal látja, hogy Szlavónia címerében levő nyestet a hivatalos ábrázolat szaladó kutyával, a dalmát címer párducát pedig aszkóros pudlifejekkel helyettesíti. Mindezek a körülmények arra az elhatározásra késztették a Magyar Iparművészet szerkesztőjét, hogy a címerkérdés művészi megoldására kérjen fel két művészünket, akik e feladatot szívesen vállalták is és kellő elmélyedéssel, alapossággal igyekeztek azt megoldani. A Magyar Iparművészet mostani számának mellékleteként megjelent címereket Körösfői-Kriesch Aladár közreműködésével Kovács Erzsi rajzolta; előbbi tervezte a szárnyas alakokat, utóbbi rajzolta a koronát, a címereket és ő készítette a reprodukálás alá került tollrajzokat is. Azt hisszük, hogy olvasóink szívesen fogadják s hogy a magyar címer jövendő nagy szerepéhez méltó forma elterjedését minél szélesebb körben biztosítsuk, külön műlapokon is árúba bocsátjuk. (Megszerezhetők a Magyar Iparművészet kiadóhivatalában 1 koronáért.)

Az efféle hivatalos jellegű művészetnél — fájdalom — a korrektívum majdnem mindig elkésve érkezik. Mire a művészi grafikus

megjelenik, a „házi“ rajzolók már alaposan elpuskázzák a szóbanforgó feladatot. A dolog rendesen vagy úgy szokott történni, hogy az „illetékes“ „főhatóság“ pályázatot ír ki a művészek között s azután megjutalmazza a jó munkát s megcsináltatja a legrosszabbat (lásd az 1899. évi levélbélyegpályázatot), vagy úgy, hogy művészembert egyáltalában közel sem eresztenek a feladathoz s akkor olyan kékítőbe és zöldítőbe mártott fakó színnyomatok keletkeznek, amilyenek a bankjegyeink, szecessziós rámákba foglalt női fejekkel. Ott ahol a kellő jóakarat, szakértelem és a pályázatok korrekt elintézésének a módja nem hiányzik, mindig meg is van az eredmény, amiről bizonyságot tehetnek az újabban forgalomba került szép okmánybélyegeink. Ezekre annak idején az Iparművészeti Társulat írta ki a pályázatot s csak a legjobbak kerültek forgalomba. S ugyancsak a Társulat figyelmeztette a pénzügyminisztériumot annak idején ércpénzeink művészietlenségének tarthatatlan voltára. Utaltunk arra, hogy immár a Balkán-államokban is nagy gonddal modelláltatják meg a pénzeket, elsőrangú medailleurökkel, mielőtt a pénzverőben való sokszorosításukat elrendelnék s például a francia pénzeken levő híres Roty-féle „Semeuse“ (Magvetőnő), e nagy plakettművésznek egyik legbájosabb alkotása, mely milliók ízlését finomítja napról-napra. De úgy látszik sem példák, sem figyelmeztetések nem elegendők nálunk ama hivatalos copf megnyírására, mely az ilyen természetű dolgokat is aktákkal intézi el s elfeledi, hogy nincs hathatósabb eszköze a tömegek ízlésnevelésének, mint a bélyeges, címeres, csinos papiros vagy a sok millió reprodukcióban közkézen forgó műalkotás: a pénz.

IN MEMORIAM

HERVEY A. DEZSŐ, az O. M. Iparművészeti Társulat választmányának tagja, rövid szenvedés után november hó 30-án meghalt. E nagyműveltségű s minden jó és nemes tettre kész férfiú az utóbbi években igen lelkes és eredményes társadalmi munkásságot fejtett ki. A Szabad Lyceumnak fáradhatatlan főtitkára volt és az O. M. Iparművészeti Társulat választmánya és gazdasági bizottsága buzgó tagjukként tisztelték Hervey dr.-t, ki a rövid idő alatt, amíg a Társulat vezetőségében része volt, okos és szakavatott felszólalásaival és áldozatkészségével meg tudta nyerni tagtársainak osztatlan rokonérzését. A halálesetnek megrendítő következménye volt, amennyiben alig nehány nappal a temetés után Hervey dr. viruló szép özvegye önként vetett véget életének s ezzel teljesen árván maradt a két szerencsétlen Hervey fiú.

MITTERSZKY JÓZSEF, az iparművészeti iskola grafikai osztályának művezetője, december hó 18-án meghalt. Egyszerű nyomdászsorból vált ki szorgalmával, kitartó, komoly tanulásvágyával, megbízhatóságával úgy, hogy amikor az iparművészeti iskola megalakította grafikai szakosztályát, a művezetői állás betöltésénél kívüle más szóba sem jöhetett. Hét év óta látta el odaadó buzgalommal ezt a munkakörét, sőt őreábízták újabban a betűvetés tanítását is. Szerény, előzékeny modora és szigorú kötelességtudása miatt mindenki szerette és becsülte ezt a derék, jó embert, akinek váratlan halála iparművészeti iskolánknak s általában grafikai műiparunknak érzékeny veszteséget jelent. Hét gyermeke szerető atyjukat siratja benne.

BARNA. Röviden csak ennyi, névnek nem sok, de embernek egész volt az, akinek elvesztét e sorokban gyászoljuk, az Iparművészeti Társulat régi alkalmazottja: Barna. Innen-onnan tizenöt éve szolgálta már azt az ügyet, melynek mi is szolgái vagyunk, lelkiismeretesen, buzgalommal és hozzáértéssel. Nem volt iparművész, akit társulati kiállításokon jó vitrinához, pályázatokon egy pár barátságos szóhoz ne juttatott volna, adminisztrált, lapot expediált, megbízásokat végzett el, pénzeket hozott és vitt és határidőket tartott számon, egy háztartásnak mindig derűs és jólelkű mozgatója volt Barna. A halál is úgyszólván a munkaasztala mellől hívta el, ahol örökké, hivatalos órákon túl is rendelkezésére állt tervezőknek, kiállítóknak, irodáknak, választmánynak és növendékeknek: Barna. A halál nem sok időt adott neki az örök pihenéssel való megbarátkozásra, egy heves roham után, mikor éppen meg akarták operálni az egyetemi klinikán, meghalt. Egy kellemes, okos magyar fej tűnt el vele az Iparművészeti Társulat folyosójáról s egy kipróbált hűségű, derék munkás, olyasvalaki, akire nemcsak kegyelettel gondolunk, de a veszteség őszinte átérzésével is.

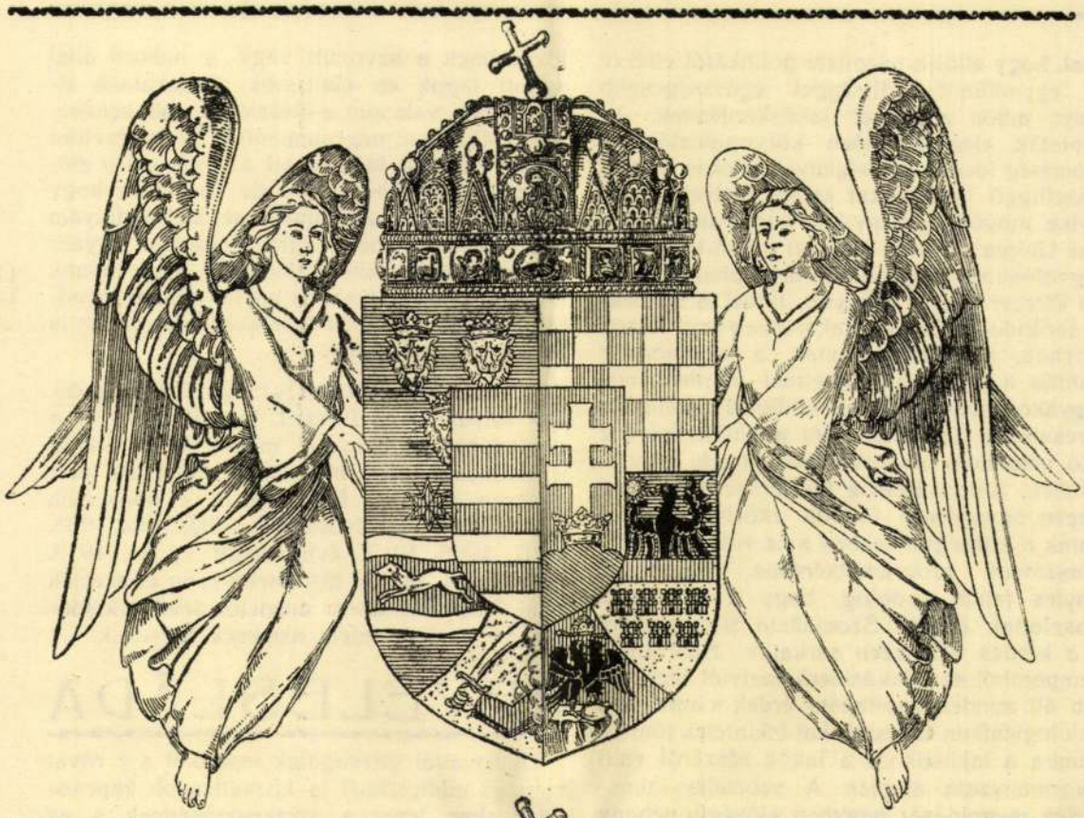

I. A magyar korona országainak egyesített címere. A Belügyi Közlöny 1915 nov. 14. számában (a miniszterelnökség 3970/1915. számú rendeletére) mellékletként közölt címer.

I. Vereinigter Wappen der Länder der ungarischen Krone.

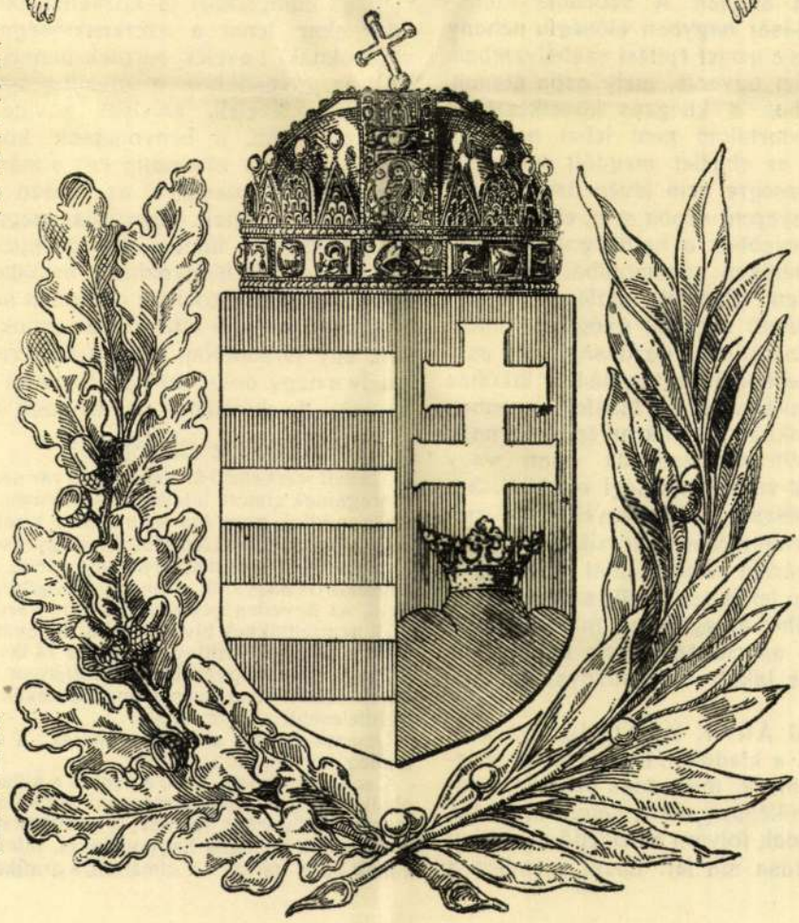

II. Magyarország külön címere. A Belügyi Közlöny 1915 nov. 14. sz. (a miniszterelnökség 3970/1915. sz. rendeletére) mellékletként közölt címer.

II. Ungarns Wappen. Beide Zeichnungen sind entnommen der amtlichen Veröffentlichung.

most, hogy ettől a telepítési politikától eltérve évi egymilliárd költséggel egészségesebb irányt adjon a német lakáskérdésnek. Az utópisták elég érthetően körvonalozták az emberiség ideális lakásigényeit. Morus Tamás összefüggő házsorokat kíván, melyek mindegyike mögött egy-egy kert van s ami hajdan csak Utópia szigetén volt, azt a mai kertváros megvalósítani igyekszik. Fourier phalansztereiben kétezer ember él együtt, Bebel is ilyenekről ábrándozik, Bellamy lakásaiban nagy közös konyhák, mosodák vannak, a villamosság szállítja a fűtést és világítást mindenkinek. A gyakorlatban azonban eddigelé mindig az egycsaládos lakáshoz, sőt a külön házhoz való vonzalom bizonyult erősebbnek. Brookfarmben, Amerikának e fourierszerű kísérleti telepén úgyszólván folyton ekörül folytak a csaták a községtanácsban s ez volt a községi választások programmkérdése. Végre is annyira fajult a dolog, hogy a társulatok feloszlottak emiatt. Szociálista szempontból ez a kérdés nem ezen sarkallik. Szociálista szempontból az a lakásideál, melytől legtávolabb áll minden kapitalista érdek s amelyben csak higiénikus és esztétikai tekintetek jönnek számba a lakásoknak a lakók részéről való önkormányzata alapján. A szociális lakáskérdés megoldását nagyban elősegíti néhány újabb könnyítés a német építési szabályzatban. A levegő-elmélet ugyanis, mely azon alapult, hogy a lakásban a kilégzés következtében előálló szénsavtartalom nem lehet nagyobb 0, 1%-nál, ez az elmélet megdőlt és ennélfogva az egészségre nem lévén ártalmas az alacsony mennyezetű szoba sem, ebben újabban engedékenyebbek a hatóságok. Sokkal fontosabb higiénikus szempontból az, hogy a lakás minden oldalról napfényt kapjon főleg az ibolyántúli sugarak gyógyító hatása miatt. Tehát szociális és gazdasági meg esztétikai szempontból az egycsaládos lakóház ma a legjobb lakásrendszer. Másfelől azonban még kertvárosokban is gyakran építenek nagy épületeket szélfogóképességük miatt vagy esztétikai okból vagy gazdasági okokból. S a nagyvárosi egészségi intézmények a mai emberre nézve semmivel sem teszik egészségtelenebbé a városi életet, mint amilyen a falusi. Általában tehát a szociális szempont épp úgy érvényesülhet az egyikben, mint a másikban és a lakás szocializálásának kérdésében a főhangsúly a lakók önkormányzatán van.

A NYOMDAI ÁRAK DRÁGULÁSA arra kényszeríti a kiadókat, hogy a lapok terjedelmét csökkentsék, mert csak ezzel ellensúlyozhatják némiképpen azt a nagy túlkiadást, amivel a nyomdák folyton emelkedő árai miatt a lapok előállítása ma jár. Ezzel szemben a jövedelmek a bevonult vagy a háború által sujtott tagok és előfizetők járulékainak elmaradása, valamint a hirdetések csökkenésével érzékenyen megcsappantak. Ezért egyelőre kettős számok kiadásával akarjuk a lap előállítását olcsóbbá tenni, de meglehet, hogy meg kell majd szorítanunk az idei évfolyam ívterjedelmét is, hogy gazdálkodásunk egyensúlya meg ne billenjen. Reméljük, hogy lapunk t. olvasói megértéssel és méltánylással fogadják e bejelentésünket és e nehéz napokban is kitartanak mellettünk.

A MAGYAR IPARMŰVÉSZET régibb évfolyamait és füzeteit keresik sokszor s a kiadóhivatal nem tud mindig eleget tenni a kívánságoknak, mert több évfolyam már egészen elfogyott. Ezért kérjük e lapok ama t. olvasóit, akik folyóiratunk 1903, 1904, 1905, 1907, 1908, 1912. évfolyamait és az 1913. évfolyam I. füzetét méltányos áron el akarják adni, hogy ezt az ár megjelölésével a kiadóhivatalnak bejelenteni szívesek legyenek.

LEVELES-LÁDA

LEVELESLÁDA

Új rovattal gazdagítjuk lapunkat s e rovat még az eddigieknél is közvetlenebb kapcsolata akar lenni a szerkesztőségnek s az olvasóknak. Levelek lesznek benne, melyeket írók az olvasókhoz s olvasók az írókhoz intéznek, levelek, amelyek röviden, szinte rapszódikusan, a benyomások közvetetlenségével fognak rámutatni egy s más félszegségre, fogyatékosságra, az ízlésen elkövetett erőszakra. Levelek intimitása megtűri nemcsak a kritikát, hanem egy csöppet a fricskát is, de nem hiányozhatik belőlük ott, ahol erre érdem mutatkozik, a cirógatás sem. A kor hangulatainak kell kifejezésre jutniok.e leveleken, egy társadalom apró felszisszenéseinek, amely a nagy dolgokat nem fogja fel kicsinyeseknek, de kicsikben is meglátja a nagyot.

AZ ÚJ MAGYAR CÍMERRŐL.

Tisztelt szerkesztő úr! Íme a magyar szent korona országainak címere hiteles ábrázolásban. Ne tessék ám gondolni, hogy kis falunk öreg bírája rajzolta, vagy az elemi népiskola valamelyik igyekvő tanulója. Korántsem. A hipertrofiált szárnyhajlású, rövidkarú, angolkóros angyalok, a sovány, szegényes kompozíció, az ügyetlen technika: ez a mi gazdag, tüzesvérű nemzetünknek hivatalos, bár halavány jelképe, mely a Belügyi Közlöny november 14-iki számában jelent meg, a magyar kir. minisztérium 3970/1915. M. E. számú rendeletének mellékleteként. Tehát a leghitelesebb címerrajzunk.

Lesznek sokan, akik azt mondják: a címer közjogilag helyes, ez a fődolog.

Csakhogy a jelképnél, a képnél a külső alak van olyan lényeges, mint a történelmi és a közjogi szabatosság. A figurális rajznak, a grafikának épp úgy megvannak a maguk hagyományai, mint a heraldikának és a három: a címertan, a grafikai technika

egyaránt találunk érdekes, tónusos, eredeti alkotásokat, míg a szakfényképészek között *Pécsi* József tökéletes portréi magas ízlésről tanúskodnak, aktjai pedig a legszigorúbb kritikát megállják. *Rónai* Dénes ugyancsak mutatja régi, stilusos művészetét, úgyszintén *Székely*, Aladár is, míg *Angelo* Pál, *Révész* Imre, *Werner* Irén, *Gémes* Irma, *Sóhár* Andor, *Veres* Pál, mindannyian művészi készséggel hirdetik szakfényképészeink fejlett ízlését. Dr. Fejérváry Sándor.

A FALU-SZÖVETSÉG megalakulásáról már megemlékeztünk lapunk legutóbbi számában. Az érdemes szövetség buzgón dolgozik céljai megvalósítása érdekében: a magyar falusi nép kulturális színvonalának és anyagi jólétének emelésén és e munkájában szívesen és a rendelkezésére álló eszközökkel támogatja a szövetséget az O. M. Iparművészeti Társulat. Így segítségére volt, amidőn egyes gazdaháztartások és kisebb gazdaköröknek 60—80 kötetből álló könyvtárai befogadása számára szánt tetszetős szekrénytipusok tervrajzait kellett beszerezni és részt vesz a Társulat népművészeti gyűjteményéből vett szemelvényekkel a Falu-szövetség vidéki kiállításain is, amelyeken artisztikus és célszerű szoba-, konyha- és olvasókörberendezéseket mutatnak be.

A BÉCSI GOBELIN ÉS SZŐNYEGKIÁLLÍTÁS. Még a művészeti eseményekben gazdag Bécs művészi életében is kimagasló esemény volt a fentjelzett két kiállítás. A Habsburgok tulajdonában több mint 900 db. művészi értékű, régi gobelin gyűlt egybe, az évszázadok folyamán. E gobelinek a schönbrunni kastély egyik szobájában voltak elraktározva, anélkül, hogy akár hozzáértő, akár kíváncsi szem tanulmányozhatta volna azokat. Csak a spanyol udvar hasonló nagyságú gobelin-gyűjteménye mérhető össze e mérhetetlen értékű gyűjteménnyel. Bécs múzeumi vezetőköreiben merült fel az eszme, hogy e csodás látnivalókat egy kiállítás keretében bemutassák a város közönségének és a Bécset szorgalmasan látogató idegeneknek 96 db. falkárpitot, csupa válogatott darabot állítottak ki a Belveder főépületének erre különösen alkalmas, barokk termeiben. A XV. századvégi francia gobelinek mellett a brüsszeli, XVI. századi gobelin művészet olyan színpompás, arannyal átszőtt, selyemremekekkel volt képviselve, amilyeneket egyes példányokban csak a legnagyobb múzeumi gyűjteményekben láthatunk. Amig Brüsszel a XVI. században, a franciáktól átvett művészetben főléje kerekedik oktatónak, a XVII. és XVIII. században viszont a franciáké lesz e téren is a vezető szerep. A XVII-ik századvégi és a XVIII. századból származó gobelinekből csak néhány darabot állítottak ki, mert ez a csoport magántulajdonban is többször előfordul. A bécsi Iparművészeti Múzeum nagy csarnokában 16 nagyméretű perzsa és török szőnyeg látható a Habsburgok tulajdonából, ezek közt a perzsa eredetű, világhírű „Jagdteppich." Ezt az arannyal átszőtt selyemszőnyeget Nagy Péter orosz cár ajándékozta a Habsburgoknak. Tükrében lovas vadászat van mesterien ábrázolva, számos alakkal. A hely szűke korlátoz abban, hogy részletesebben számoljak be a további, egytől-egyig elsőrendű darabokról. A múzem gazdag szőnyeggyűjteménye egészíti ki a fentemlített anyagot. Trenkwald, a múzeum tudós új aligazgatója rendezte mind a két kiállítást. Megfelelő képes katalógus kalauzolta a tudnivágyó közönséget. Csányi K.

PÁLYÁZATOK

PÁLYÁZATOK EREDMÉNYE. Az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulatban az újjászervezés után megindult szakosztályi élet egyik jelentős eredménye ama pályázatok kiírása, amelyeknek eszméje a szakosztályokból indult ki. A már régebben elbírált és lapunkban is közölt üvegfestmény-pályázaton kívül még három pályázatot hirdetett a társulat: fémből készülő sírkeresztek, sírrácsok, sírlámpások és egyéb síralkatrészek terveire, kőből készülő kettős-, egyes- és gyermeksíremlékek terveire, végül a társulat érmének mintájára. E pályázatok feltételeinek megállapításánál a szobrászati és kőfaragó, illetőleg a fémműves szakosztályok is közreműködtek és ugyancsak e szakosztályok egyes mecénás tagjai jelentékeny összeggekkel járultak a kitűzött díjakhoz. A sírkereszt- és síremlékterv-pályázatok célja, hogy a legjobb tervek megvalósításával és felhasználásával olyan emlékek jelezzék halottaink nyugvó porainak helyét, amelyek mint előkelően egyszerű, kegyeletes hangulatot teremtő, eredeti művészi alkotások a mi temetőinknek művészietlen, vagy legalább is sablonos emlékek tömegétől fülledt levegőjét felüdítsék. Azt akarjuk, hogy a temető ne csupán holtak birodalma legyen, de az ipari művészet is helyet találjon ott és a földi lét múlandóságával szemben a művészet örökkévalósága, a belőle merített tiszta lelki gyönyörűség vigasztalja a bánatos halandókat. Ezeknek a gondolatoknak kellett inspirálniok a pályázókat, ami kifejezésre is jutott abban, hogy a pályázatok általában sok jó, művészi gondolatot vetettek felszínre. Kissebb mértékben áll ez a sírkeresztpályamunkákra, amelyek szerzői nem értették meg egészen a pályázat intencióját és legtöbben gazdag díszítésű, költséges sírkereszteket terveztek, hogy a pályázati feltételek szerint szerényebb anyagi viszonyok közt élők igényeinek megfelelelő egyszerűségük mellett is artisztikus hatású és nehézség nélkül jutányos áron kivihető terveket kellett volna készíteniök. Ezért a bíráló-bizottság nem is adta ki a pályadíjakat, hanem a négy legjobb tervezetet egyenkint 600 korona jutalomban részesítette. A jutalmazott tervek szerzői *Horváth* Béla és *Hosszú Pintér* Gyula, *Tóth* Gyula, *Kovács* Erzsébet és *Csizik* Gyula. A kőből való síremlékek terveire kiírt pályázat eredménye sokkal kielégítőbb. A pályaművek legtöbbje formabeli gondosságával, nemes egyszerűségével, stilusérzékével, anyagszerűségével és szép arányaival a bíráló bizottság teljes elismerését érdemelte ki. A bizottság döntése szerint a 3000 koronás első díjat, beleértve Vas Viktor 1000 koronás adományát egyhangúlag *Tóth* Gyula egyik pályaműve kapta, a 2000 koronás második díjat és az egyik 1000 koronás harmadik díjat *Horváth* Béla és *Hosszú Pintér* Gyula közös pályatervei, a másik 1000 koronás harmadik díjat *Spiegel* Imre pályaműve nyerte el. Egyenkint 500 koronáért megvásárolták *ifj. Erhardt J. Ernő*, *Bodánszky* és *Messinger*, *Löffler* Béla, *Tóth* Gyula és *Ohmann* Béla pályamunkáját. A pályázat sikerét és a tervezők komoly törekvéseit honorálandó, az érdekelt kőfaragó iparosok közül eddig *Seenger* Béla 8 darab, *Gerenday A. és fia* pedig 3 darab pályamunkát vásárolt meg 500—1000 koronás áron. Reméljük, hogy a sok művészi érték, amelyet a pályamunkák nagy része mutat, nem megy veszendőbe, amennyiben az érdekelt iparosok

Magyar Iparművészet
1920. 95. l. (Pályázatok eredménye)

a pályatervek ismételt mostani kiállítása alkalmával még több tervet fognak vásárolni és megvalósítani. A harmadik, a Társulat érmének mintájára kiírt pályázat szintén igen jó eredménnyel végződött. A pályamunkák egy részében sok elismerésre méltó törekvés, stílusos kidolgozás és plasztikai kvalitás nyilvánult meg, ami az ifjabb éremszobrász generáció képességeit kedvező világításban láttatja. A 3000 koronás díjat *Tóth* Gyula kiválóan sikerült pályamunkája kapta, míg 2000 korona jutalomban részesült *Berán* Lajosnak jeles művészi kvalitásokat mutató pályaterve. Mindhárom pályázatra beérkezett munkákat a Társulat kiállította az Iparművészeti Múzeumban.

AZ ERZSÉBET KIRÁLYNÉ EMLÉKMŰVÉRE hirdetett utolsó, 1916. évi pályázat alkalmával az első díjakkal kitüntetett pályaművek szerzőit felszólították az emlékmű kivitelére alkalmas tanulmánytervek bemutatására. Ezek a tervek, illetve modellek néhány napig láthatók voltak a városligeti műcsarnokban, ahol azokat a bíráló bizottság ülésezése alkalmából felállították. A bíráló bizottságnak elnöke Andrássy Gyula gróf, tagjai Hültl Dezső dr. és Gerster Kálmán építőművészek és Stróbl Alajos és Bezerédi Gyula szobrászművészek voltak, kik egyhangúlag Hikisch Rezső építőművész és Zala György szobrászművész közös tervét ajánlják az emlékbizottságnak elfogadásra és megvalósításra. A zsűribe ezúttal — az eddigi szokástól eltérően — külföldi szakértőt nem hívtak meg. A királyné alakját, valamint az emlékmű arhitekturájának összhatását feltüntető modelleket a Műcsarnok téli tárlatán újból kiállították. Reméljük, hogy a most elbírált terveket lapunk legközelebbi számában bemutathatjuk olvasóinknak.

PÁLYÁZAT FALFESTŐMINTA (PATRON) TERVEZETÉRE. A Sipos testvérek budapesti falfestőminta (patron) gyárosok kérésére az O. M. Iparművészeti Társulat pályázatot hirdet polgári lakásokba való faliminta és a hozzátartozó friznek tervezetére. Kívántatik a mintának megadott nagyságú része eredeti nagyságú kontúrrajzban és az ötödléptékű színvázlat. A pályázat január hó 10-én jár le. Az I. pályadíj összege 1000 korona, a II. díj 500 korona, ezenkívül legalább 2000 korona áll rendelkezésre tervek megvásárlására. A részletes feltételek a Társulat irodája vagy Sipos testvérek (I., Gregussutca 8. szám) útján tudhatók meg.

MAGYAROS RUHATERVPÁLYÁZATOT hirdetett a Nőiszabók Országos Szövetsége utcai viselésre alkalmas magyaros jellegű tervekre. A biráló bizottság a beérkezett 97 pályamunka közül az I. 1500 koronás díjat Holló Erzsinek, a II. 1000 koronás díjat Tedesco Jucinak, az 500 K-ás III. díjat pedig Kertészffyné Winkler Margitnak ítélte oda. Ezenkívül megvásároltak hat sikerültebb tervezetet.

Jehring Aranka silhuettje.

IN MEMORIAM

LAJTA BÉLA, STIÁSZNY ALADÁR, LIPÓTH FERENC. A krónikás szomorú kötelességét teljesítjük, midőn három erőtől duzzadó, kiválóan tehetséges, érdemes fiatal magyar művészember tragikus haláláról megemlékezünk. *Lajta* Béla, az ifjabb építésznemzedék legszorgalmasabb és legértékesebb tagjainak egyikét a háborúval és a forradalmakkal járó nagy izgalmak és talán a túlfeszített munka is annyira megviselték, hogy súlyos idegbajba esett, amely a hamarosan bekövetkezett halálával végződött. Rajongással csüngött pályáján és komoly odaadással dolgozott a neki jutott művészi feladatok megoldásán. Fogékony lelkére a finnek művészete, majd a magyar népművészet hatott leginkább és e hatások szűrődtek át nemes ízlésén, mely alkotásait jellemzi. Az izraeliták budapesti vakok intézete és szeretetháza és a vasutcai kereskedelmi iskola, úgyszintén a szebbnél-szebb síremlékek, melyeken az ő komorságra hajló érdekes egyénisége talán legjobban érvényesülhetett, hosszú idón át hirdetni fogják a jeles magyar építő- és iparművész érdemes munkásságát, mellyel e lapok hasábjain behatóan foglalkoztunk.* Utolsó műve, az Erzsébet királyné emlékének terve, melyet Szentgyörgyi István szobrászművésszel együttesen készített, a Műcsarnok téli kiállításán látható. — *Stiászny* Aladár már az iparművészeti iskolában töltött tanulóéveiben föltünt a díszítő festészet körébe tartozó tervezeteivel; majd a textilművészet technológiával foglalkozott és mint szakoktató a fővárosi iparrajziskolában kapott alkalmazást. A háború kitörésekor ő is, mint sok más fiatal iparművész fegyvert fogott és részt vett az északi front első harcaiban. Még a háború elején orosz fogságba került és átszenvedte a szibériai hadifogság egész poklát. A háború befejeztével már-már odajutott, hogy útrakelhetett volna szeretett hazája felé, midőn gyilkos kór támadta meg és véget vetett ifjú életének. — A háború áldozata *Lipóth Ferenc* iparművész is, aki szintén egyik jeles tahetségű növendéke volt az iparművészeti iskolának és mint a Weltner-alapítvány ösztöndíjának első nyertese lépett az életbe. Az O. M. Iparművészeti Társulat kiállításán nagy föltünést keltett a Colormarmit nevű újszerű eljárásával készült artisztikus hatású műmárvány képeivel. Mielőtt azonban találmányát kiaknázhatta volna, hadba kellelt vonulnia és az oroszokkal való küzdelmeink közben ő is fogságba jutott. Haza már nem térhetett, mert lelketlen őrzői megölték és ezzel örökre eloltottak egy lelkesedéstől lángoló ifjú életet, melyhez a magyar iparművészetnek oly szép reményei kapcsolódtak.

* Lásd Magyar Iparművészet 1914. III.

Kovács Erzsi

nak, az óv meg a túlsok elmélettől s az iskolapad meg a gyakorlati élet mai nagy ellentmondásaitól. Általában is küzdeni kell az ellen a törekvés ellen, mely egyre több fiatalembert terel el becsületes mesterségétől a „művészet“ berkeibe s beleviszi őket a művésziskolákba, melyek újabb művésznevelőket képesítenek és így rendkívül gyorsan harapózik el a művészek száma. Általában a művésziskoláknak nemcsak a hivatalos szabályzatokat kellene figyelembe venniök, hanem a kezük munkájával tevékenykedő szakemberek tanácsait is jó volna időről-időre meghallgatni s ezt az új idők diktálta követelményt végre a fenntartó hatóságoknak is el kellene ismerniök. Pendl előadása, mint ebből is látszik, bizonyos körök számára nagyon is megszívlelni való gondolatokat nyujt, bár az is bizonyos, hogy általánosságban hangoztatott elvei nem mindenütt fedik a tényleges viszonyokat és az előadásnak vannak nagyon is vitatható pontjai.

AZ ESSENI IPARMŰVÉSZETI ISKOLA. Alig múlik el esztendő, hogy Németországban egy-egy új iparművészeti iskola meg ne nyílna, melyek alig két-három év elteltével már bebizonyítják kiváló használhatóságukat. Az utóbbi évek egyik legjobb ilynemű te[illegible]

PÁLYÁZATOK

ELDŐLT PÁLYÁZAT. A hadiemléktáblákra és emlékművekre hirdetett pályázat bírálóbizottságának február hó 10-én tartott ülésén Radisics Jenő miniszteri tanácsos, az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum igazgatója elnökölt a megjelenésében akadályozott Bárczy István polgármester helyett. A bizottság a beérkezett 273 pályaműnek behatóan megtekintése és megvitatása után sajnálattal állapította meg, hogy a pályázat a beküldött pályaművek nagy száma ellenére nem felel meg egészen a várakozásnak, mert alig akad néhány pályázó, aki a szép és hálás feladatot méltóan megoldotta volna. A pályázó művek közül a bizottság 300 koronáért megvásárolta Kovács Erzsinek két tervét, 500 koronáért Tóth Gyula és Diósi Antalnak négy pályaművét, 150 koronáért Megyer Antalnak, 100—100 koronáért pedig Thain Sándornak és Wessely Vilmosnak egy-egy tervét. A rendelkezésre álló összeget a bizottság egészen azért nem merítette ki, mert nem talált több díjazásra érdemes tervet. Valamennyi pályaművet az Országos

háztartási cikkek. Sajnálatraméltó eltévelyedések, lapos pohárköszöntők és sok fafaragóművészet székely kapukról átültetve. De sehol valami megkapóan egyszerű jele a kegyeletnek, az örökkétartó fájdalomnak, annak, hogy a művészen átviharzott egy-egy pillanatra a nagy vérzivatar. És különösképpen hiánya az architektónikus tudásnak, annak, ami nem a felszínen lebeg, hanem az anyagot a maga masszív erejével fogja meg és egész tömegéből fejti ki egyetlen szuverén gondolatát. Ebből a pályázatból alig-alig fog az utókorhoz szólni tudni akárcsak egyetlen memento is.

4. Néhány tanulság. Önkényt adódik mindebből, hogy nem a pályázati alkalmak hiánya és nem a fontos mozzanatok távolmaradása hat terpesztően iparművészeinkre. Az emlékpályázatra vásárlások céljára háromezer koronát szántak és ebből alig lehet kiadni ezerkétszázat. Szabadelvűbb pályázati feltételeket, az egyéni gondolat érvényesüléséhez szélesebb területet el sem lehet képzelni. És mégis: csak egy nagy gyöngeség jeleivel találkozunk. Valljuk meg: nagy a felszínesség, a kapkodás, a meg nem emésztett tudás mindenfelé. Fiataljaink nem tudnak vagy nem akarnak a dolgok végére járni, elmerülni, vajudásokkal és fájdalmakkal szülni, tanulni és magasrendű szenzációkat átélni. Vannak kész formák, tetszetős banalitások, bizonyos plakátrajzolói rutinok — és ezeknek a fogásoknak megvesztegető variációit úgy hívják, hogy pályamunka. Vajjon ott van-e az idők méhében a nagy genie is, ki mindent halomra dönt, vagy legalább a talentumok néhány tucatja, aki újra törvénybe iktatja a művészre vonatkozólag: a becsületes tudást, a néha tépelődő, de végül mindig diadalmas önbizalmat, a szigorú mértéket, mely egy nagy közösség etikai feladatait rakja a vállakra?

MŰVÉSZETI OKTATÁS

AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLÁK TÚLTENGÉSE. A bécsi iparművészeti iskolát a fenntartó hatóságok a közeljövőben tovább akarják fejleszteni s új osztályokkal óhajtják kibővíteni. Ez alkalomból a bécsi kereskedelmi kamara is állást foglal a kérdésben s a kibővítés részleteire vonatkozólag különleges kívánságokat vetett fel. Ezekhez szólt hozzá legutóbb a kamara gyűlésén Pendl Ervin, aki igen figyelemreméltó érveléssel ellenezte a továbbfejlesztést. Őt iparművészeti árúk terjesztése

106

107

108

Hadiemléktáblákra és emlékművekre hirdetett pályázat megvásárolt tervei. 106—108. Tóth Gyula és Diósi Antal pályaművei.

106—108. Angekaufte Projekte der Konkurrenz für Kriegerdenkmäler des Julius Tóth und Anton Diósi.

Diósi Antal ó

Tóth Gyula

109

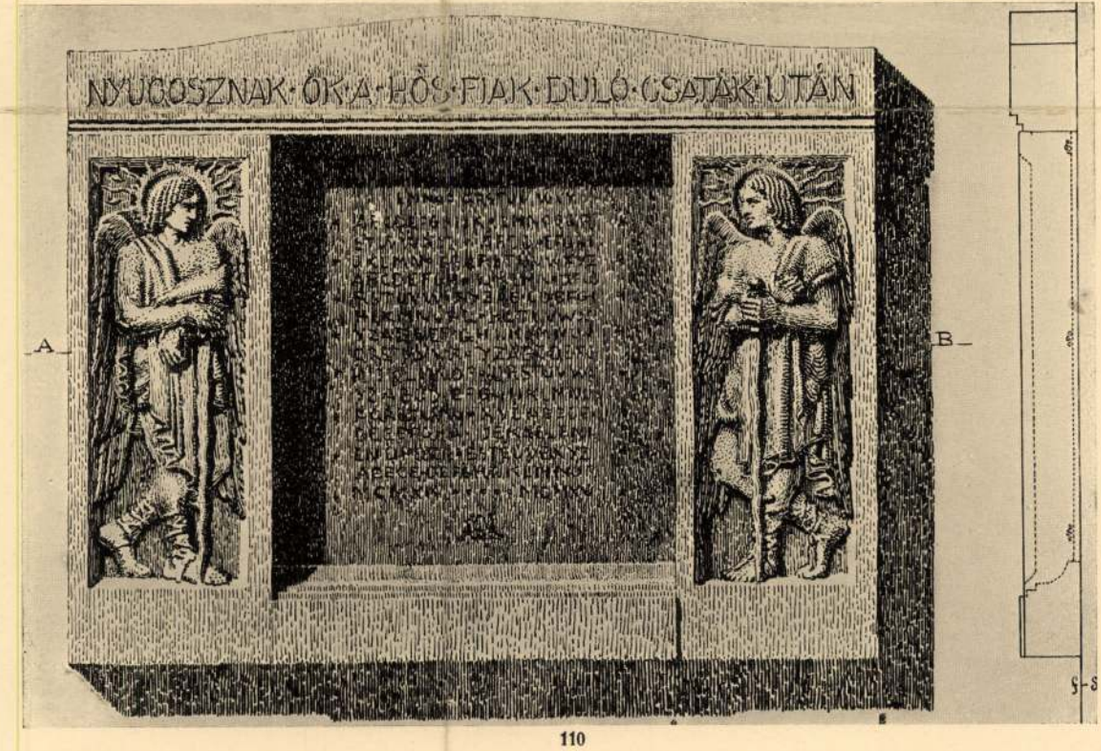

110

Hadiemléktáblákra és emlékművekre hirdetett pályázat. 109. Tóth Gyula és Diósi Antal pályaműve. 110. Kovács Erzsébet megvásárolt pályaműve.

Konkurrenz für Kriegerdenkmäler. 109. Entwurf des Julius Tóth und Anton Diósi. 110. Elisabeth Kovács's angekaufter Entwurf.

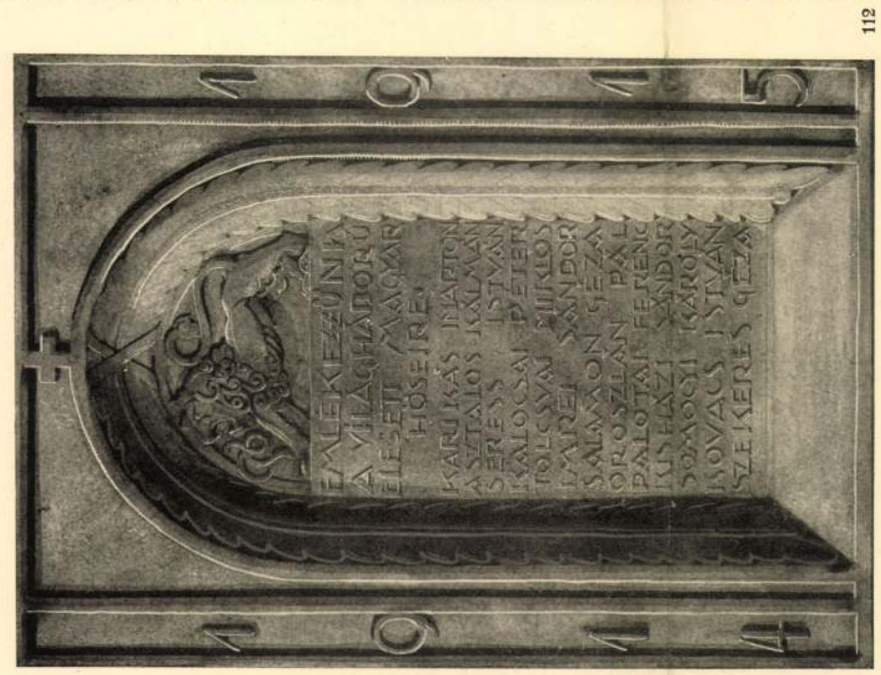

112

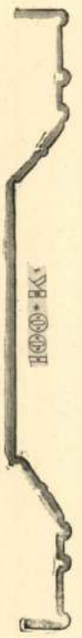

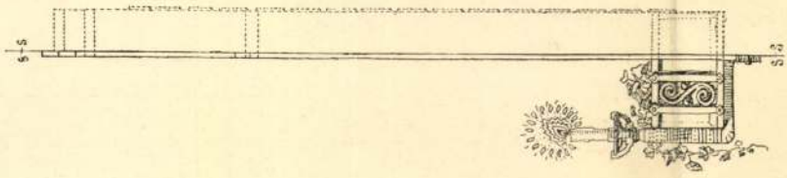

M = 1:5

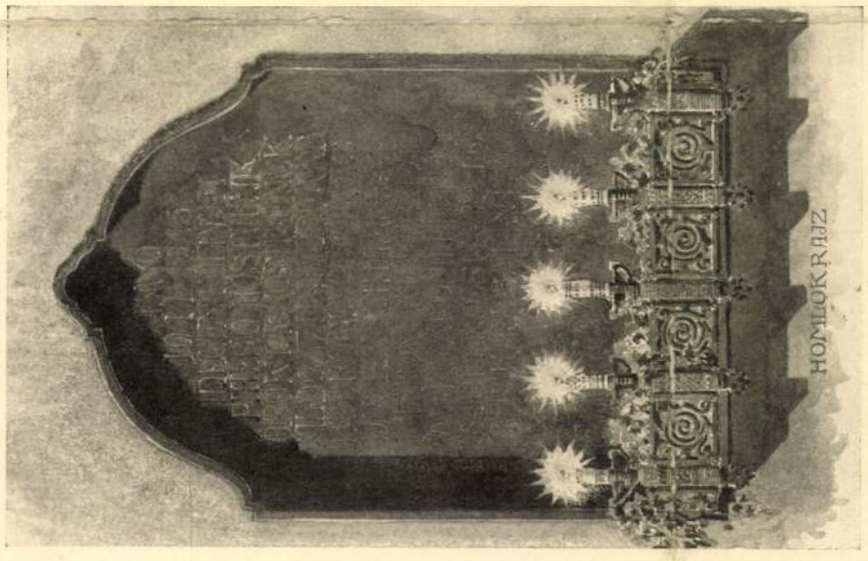

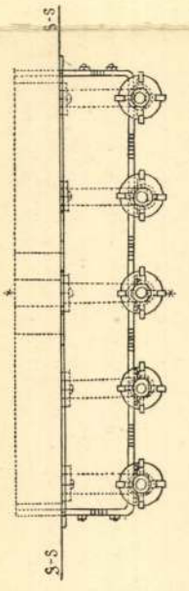

111

Hadiemléktáblákra és emlékművek terveire hirdetett pályázat megvásárolt tervei. 111. Kovács Erzsébet pályaműve. 112. Spiegel Imre pályaműve.

Angekaufte Entwürfe der Konkurrenz für Kriegerdenkmäler. 111. Elisabeth Kovács. 112. E. Spiegel.

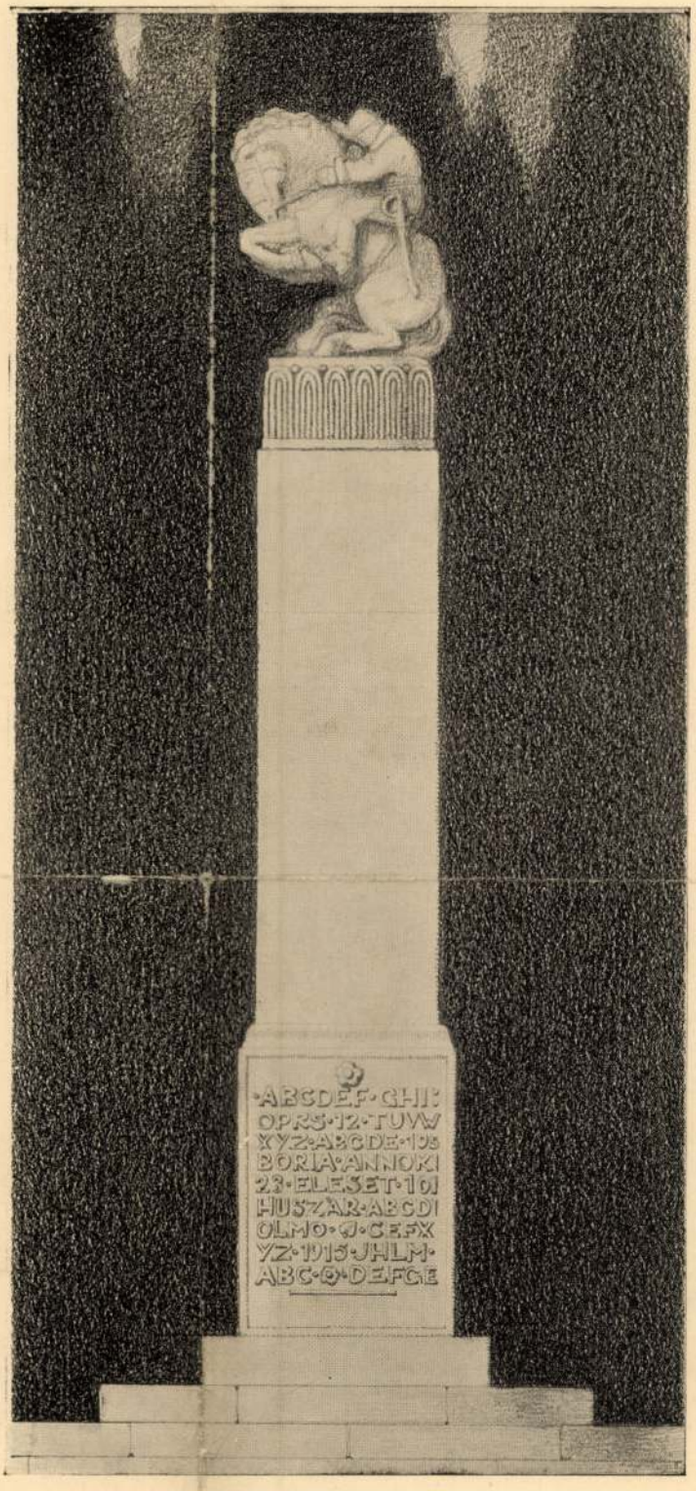

113

113. Hadiemléktáblákra és emlékművekre hirdetett pályázat egyik megvásárolt terve. Tóth Gyula és Diósi Antal műve.

113. Angekaufter Entwurf des J. Tóth und A. Diósi der Konkurrenz für Kriegerdenkmäler.

Magyar Iparművészet
1915. 108. l.

Dankó Ödön rajza.

„El Páristól!“ kiáltással már most is hallhatók a női divat terén. Dregernek, a műtörténeti írónak egy kisebb tanulmánya a régi és új férfidivattal foglalkozik A legjelentősebb változás, amely a száz év előtti férfidivatban beállott, a hosszú nadrág volt, a pantallon általánossá válása a különböző osztályok viseletében. Ebben a vasalás csak újabb keletű. Régen a vasalás okozta ránc egyenesen rossz jel volt: csak azokon a nadrágokon alkalmazták, amelyek az ócskaruhák közt megmolyosodtak s az ezáltal okozott hibákat igyekeztek vele elleplezni. Csak a férfidivat és a külpolitika nagy primadonnája, VII. Edvard néhai angol király hozta divatba s tette szépség tényezőjévé, mikor egyszer egy ünnepélyre sietve, észrevette, hogy a nadrágja hibás és egy szabóhoz ment, vasalással és éllel leplezni el a kis fogyatékosságot. Más viseleteket is ismer a mende-monda, melyek ily véletleneknek köszönhetik létrejöttüket. A tizennyolcadik század nagyon elterjedt férfikabát-formája volt a rövid spencer. Állítólag úgy keletkezett, hogy Lord Spencer egy vadászaton, mikor a frakkja balszárnya egy bozótba akadt s leszakadt, merész elhatározással a másikat is leoperálta s a szárnyaktól ment rövid zekét divatba hozta. A nyakkendő kultúrhistóriájából megtudjuk hogy mai formája a horvát férfiak színes kendőiből fejlődött ki, melyet ezek a nyakuk melegentartására az ing felett hordtak (Kravatte-Kroate). Ezernyi apróság van még a mai férfiöltözeten, melynek mindnek megvan a maga érdekes és gazdag hagyománya, századokkal feledésbe ment története, de egy komoly és ízléses életművészet gonddal megőrzi megmaradt szépségeit.

ÓVÁS A HISTORICIZMUS ELLEN. Így lehetne hívni azt a cikket, melyet egy német esztétikus Michel Vilmos intéz a mai iparművészekhez a Kunstwart című folyóiratban. Azokra a veszedelmekre figyelmezteti őket, mellyel a túlságos stílusutánzás jár. A veszedelem és az óváskiáltás nem újkeletű. Már Muthesius is erélyesen felszólalt ellene — hasztalanul. A históriai stílusok szeretete a kor divatos betegsége s akik rögtön találnak mindenre magyarázatot, a bajokat a kor romantikus hajlamaiban s a modern stílus hiányában látják. A dolog azonban aligha ilyen egyszerű. A romanticizmus inkább exaltált egyéniségeket teremt, mint szolgai másolókat. A modern stílus pedig hogyan is fejlődhetne, ha mindenki aggastyán már a szilaj ifjúság éveiben. Az egész modern historicizmus inkább kényelemszeretet és megalkuvás a nyárspolgári kívánalmakkal. A mai tervezőművész élményei csak akkor pattannak ki, ha Adriaen de Vries vagy XIV. Lajos kortársainak művészetén mámorosodott meg. Nem egyéb ez, mint igazolása annak a hanyatló s önérzet nélküli iparművészetnek, mely a francia s újabban a belga iparművészetben is uralkodik s a nagy ősök szerzeményét kamatoztatja ügyesen. De éppen az iparművészek fogják így saját maguk alatt fűrészelni a fát. Mert ha valóban megtanítják rá a kispolgárt, hogy a legszebb szalónokat a királystílusú francia lakberendezők, a legszebb, ebédlőt az angol cabinet-makerek csinálták, úgy az iparművészeti tervező lassanként feleslegessé fog válni. S helyére a műhelyi rajzoló kerül, akivel kényelmesebben is, olcsóbban is fog rendelkezni a műipar. A régi mesének, mely a tyúkról szól s az ő arany tojásairól, még ma is megvan a mély értelme.

PÁLYAUDVAROK. Körülbelül ugyanabban az időben, mikor az első Balkán-vonat megindult Berlinből Konstantinápoly felé, hogy a német közlekedő-technikának hódító fejlődéséről beszéljen a Balkánnak, megnyílt Németország egyik legnagyobb pályaudvara is, a százharmincöt millió márkával felépített lipcsei pályaudvar. Méreteiben s arányaiban egyenesen amerikai fogalmakra emlékeztet, de kvalitásos, ízléses mivoltában a németek nagy kulturális erejének bizonysága. Ámbár tagadhatatlan az is, hogy éppen ami a modern pályaudvar-építkezést illeti, a németek igen sokat tanultak a bostoni és chicagói mérnököktől, akik már jóval a németek előtt, a maguk óriás vasbeton-konstrukcióikat a tiszta anyagi törvények szerint, célszerűen, pompás áttekinthetőséggel tudták létesíteni. A németek maguk sem tagadják, hogy Amerika gigászi méretekben fejlődő közlekedő-technikája nemcsak a

130, 131. l
(Címerrajzok képpel)

jó mérnöki alapelveket, hanem a kellemes formákat is gyakran sugalmazta nekik. S míg azelőtt Németországban — még tizenöt-húsz évvel ezelőtt is — a pályaudvarok s állomási épületek gyakran a középkori vagy az antik templomok stílusában épültek s a várótermek bútorait csigák, voluták és meander-szalagok díszítették, újabban a mérnök-esztétika egyszerű, dísztelen, de kifejezően szabatos vonalvezetése érvényesül mindenütt. Egész sereg kisebb s nagyobb pályaudvaruk épült az utóbbi években: Hamburg, Hannover, Drezda, de kivált Karlsruhe, Stuttgart és Deutz állomásokon, amelyek már első tekintetre elárulják az érkező utasnak, hogy a modern célszerűségi architektúra nyelvén úgy beszélnek ma a németek, mint hajdani dómépítők a csúcsíves formanyelven. Nagyszerű statikai biztonsággal feszülő ívek a vasbeton karcsúságával futnak össze a pilléreken. Az üvegestetőzet gyakran egyetlen merész ívkonstrukcióról szórja szét a világosságot, a tisztaság és napfény sugarait törve keresztül a füstön. Az utas jólétének érzése, a könnyű tájékozóképesség összefolyik esztétikai kellemmel. Ajtók, jegypénztárak, táblák, feliratok egyetlen nagy tér körülhatároló vaskonstrukciójába vannak szervesen illesztve s a körülfutó tekintet egy pillanat alatt megtalálja, amit keresett. S mennyi minden egyéb területe van itt még az esztétikai meggondolásoknak: kezdve attól, hogy az állomási épületet a főközlekedő városi útvonalak tengelyeivel összhangban képezzék ki egészen a várótermek s éttermek belső berendezéséig. Tiszta anyagi igazságoknak: a fa, a fém, a bőr és a kerámia dísztelen szolídságának kell mindenütt párosulniok a színek gyengéd, de ízléses harmóniájával, melyek közt a belső berendezés finomabb s intimebb hangulatai is helyet kaphatnak. Az architektus törekvéseinek főcélja pedig mindig az állomási épület monumentális hatása lesz, mert térérzését és a tiszta, kifejező vonalritmust ebben fogja leginkább összegezni tudni. Úgy látszik azonban, hogy az utolsó évek ilynemű alkotásai közt nem a németek vezetnek, hanem egy finn építésznek Saarinnen Elielnek helsingforsi pályaudvara, mely az orosz kormány pazar bőkezűségével még csak most van épülőfélben s máris olyan profilokat mutat és olyan ritmusokat csendít meg, amelyhez hasonlókat még kevés építész mutatott s amellett még a finnek nemesen leszűrt nemzeti hagyományaiból is megéreztet valamit messze magasló tornyán. Egyszóval: a legnemesebb és leglázasabb törekvések tere kínálkozik itt a huszadik század építőelméjének, amelyben a logika tisztaságával alakul ki a közlekedés és az indusztrializmus követelményeinek egysége.

LEVELESLÁDA

CÍMERRAJZOK. Mult számunkban megindítottuk, ebben a számban folytatjuk azoknak a címerrajzoknak közlését, melyekkel a hivatalosan ajánlott, belügyminiszterileg elrendelt rajzok helyett művészek kezétől származó címermegoldásokat kap az olvasó. Ez a kérdés — úgy látszik — élénk visszhangot támasztott s kedvező jele ez annak, hogy a magyar állami címer művészies voltának fontosságáról sokan meg vannak győződve. Két levél is érkezett hozzánk ebben a tárgyban, melyeket azért nem közlünk itt, mert kelletén túl elapróznák ezt a művészileg s nem szavakkal elintézendő kérdést. Az egyiket „Körútontúli“ írta, a másikat lapunk régi barátja, az egész címerkérdés megindítója, Végh Gyula úr. Találó, olykor kemény kritikával kísérik mindketten a mult számunkban közlött címermegoldást, melyet szintén nem találnak még elfogadhatónak. Mind a kettőnek főkifogásai a pajzstartó angyalok rajzát illetik, továbbá azt az aránytalanságot, mely a korona, a pajzs és a tartó alakok közt van. E kifogások több vagy kevesebb jogosultságáról nem óhajtunk vitatkozni. A tervezetből hiányzó egységnek oka és egyúttal mentsége abban a körülményben van, amire Végh Gyula mutat rá levelében, hogy két különböző felfogású művész közös munkájáról van szó. Hangsúlyozni kell azonban, hogy művészi tervezetekről van itt szó s bizonyosan a művészek maguk sem gondolták, hogy az a címer, melyet nekünk nyujtottak, a kérdésnek végleges megoldását jelenti. Körösfői-Kriesch Aladár is, Kovács Erzsi is, a multkori címer tervezői, a maguk művészi felfogását még itt sem tudták annyira elnyomni, hogy az itt s amott ki ne ütközzék, éppen mert művészek s éppen mert a kezük vonásában egyéniségük egy darabkája is ott van. De a szerkesztőség művészetet várt tőlük, azt vártuk Helbing Ferenctől, a mostani számunkban közölt címer tervezőjétől is. A címerábrázolás nem pusztán másolómunka s nem elég a heraldikus elemek ismerete sem hozzá. Ezekből az elemekből minden művész más és más megoldásra fog bukkanni s ezért nem tekinthetjük mi sem az eddig közlött, sem az ezután még közlendő művészi címertervezeteink egyikét sem olyannak, amely a kérdést végleg dülőre juttatja s az egyedül üdvözítő megoldást adja. Az első talán a síkban való dekoráló jellegnek felel meg jobban, ez a mostani talán a grafikus feladatokra alkalmasabb, fogunk közölni plasztikus és esetleg különböző anyagokban megvalósított címer-variációkat is, mivel iparművészeti lap szerkesztőségétől nem

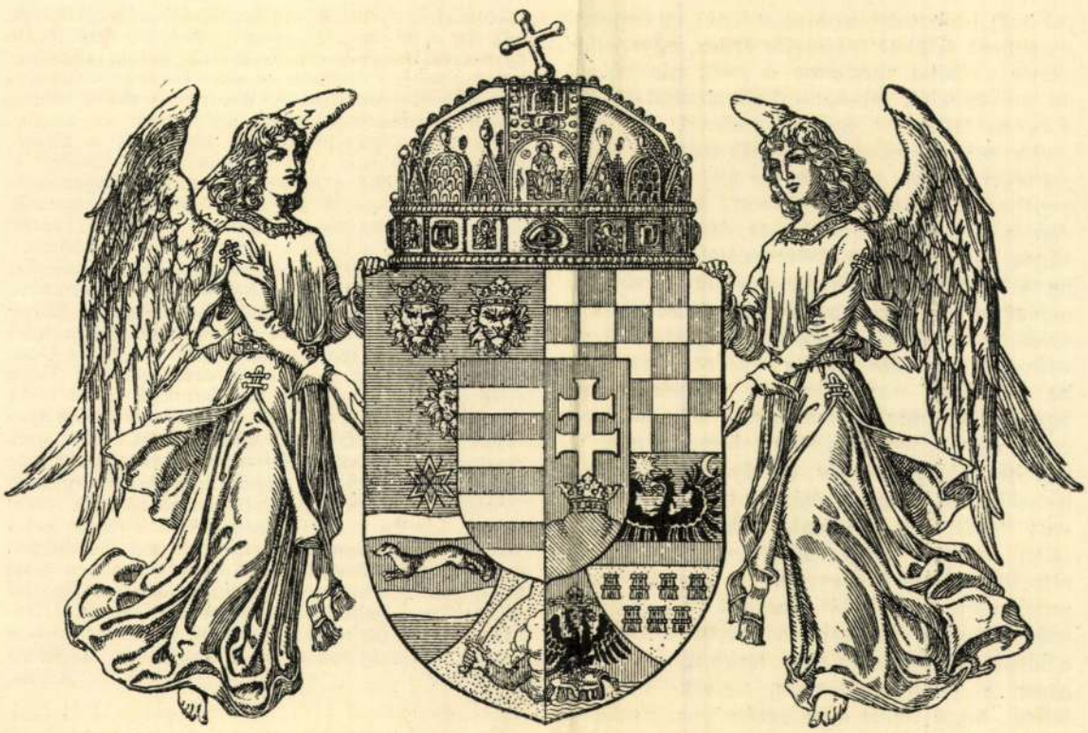

Helbing Ferenc: A magyar korona országainak egyesített címere. — A magyar címert ábrázoló s lapunk legutóbbi számában megindított sorozatnak III-dik változata.

F. Helbing: Vereinigter Wappen der Länder der ungarischen Krone. — III. Variante der in der letzten Nummer dieses Blattes begonnener ungarischen Wappenreihe.

is várható más, csak alkalomnyujtás arra, válasszon kiki olyan módon applikálható művészi címert, amilyenre éppen szüksége van. Hűek akarunk maradni kiindulópontunkhoz s meg akarjuk mutatni: mennyivel jobban jár a közízlés, hogy ha az efajta feladatot nem a hivatalszobák sötétjében, hanem egy vagy több művész világos műtermében valósítják meg.

Utóirat. Végh Gyula úr levelében figyelmeztet Otto Hupp kiváló német rajzoló művére, „ki talán a modern címerrajzolók között első helyen áll és úgy a Münchener Kalender sorozatában, mint számos exlibris- és címertervezetében a címerábrázolás kiváló példáit adja.“ Ezt a figyelmeztetést is, mint valamennyi többit, köszönettel vesszük.

A PISZKOS SZOBROK.

Mélyen tisztelt szerkesztő úr. Azt gondolom, minden jóízlésű magyar örömmel fogadta a „Magyar Iparművészet“ „Levelesláda“ rovatát. Az alkalommal szeretnék élni én is. Úgy-e szerkesztő úr, a szobrok, emléktáblák állandóan emlékeztetnek a kiváló emberekre, eseményekre. Megjelennek a szép formáiban. Tehát mindenképpen nevelők. Felállításuk után nyomban megindul az érc felületén az oxidáció. Ha a felület tiszta, gyorsabban, ha piszkos, lassabban. Ez az érc nemes rozsdája, patinája. Az érc védelmezője elbomlása ellen. Az antik évezredes-évszázados ércemlékek jellegzetesen szép kísérője.

A minap Budapesten, a Kossuth Lajos utcában jártam egy igen okos kis fiúval. Az árva öt éves Lacikával. Alig győztem felelettel. A Ferenciek-templomához érve, a nagy Wesselényi, az „árvizi hajós“ domborműves táblájára mutatott és ezt kérdezte: „Bácsi kérem, ki az a bácsi ott fönt, mit csinál, miért van ott, *miért olyan piszkos?*“ Rajongok a gyermekekért — lelkükért. Minden kérdésre meg tudtam felelni. De — szerkesztő úr kérem, az utolsó felelettel adósa maradtam. Írja meg kérem, hogy alkalomadtán mit válaszoljak a kis emberkének? Gödöllő, 1916 január 24. Hálás szolgája *Gönczy Miklós.*

A szerkesztőség válasza. A kis fiúcskának tessék megmondani, hogy kétféle patina szokott előfordulni a szobrokon. Az egyik a *patina vulgaris*, magyarul: nemes rozsda, a másik *patina budapestinensis*, magyarul: piszok. Az előbbit az idő, az évszázadok hozzák létre, az utóbbit a pesti füst, koromcsapadék keni rá a szobrokra és teszi hasonlatossá azokhoz a vaskályhákhoz, melyeket szorgalmas cselédlányok vasporral be- és kikennek. Nemcsak a Ferenciek templomán ilyen piszkos a szobor, mindenfelé ilyen szobrokat lehet látni, Arany János, Széchényi, Deák szobra mind roskadoznak a „patinának“ a súlya alatt, mit rákentek a századok. Igaz, hogy ebben nemcsak a köztisztasági hivatal vétkes, hanem hibásak egy kicsit a mi szobrászaink is. A mi klimánk ugyanis megkívánná a simára

csiszolt, polirozott szobrokat. Ehelyett azonban a szobrok felülete többnyire érdes, egyenetlen, szinte csábítja magához a port, piszkot. A mi művészeink túlságos realizmussal kezelik a bronz felületét: minden hajszál, a kabátgallér prémjének minden szőrszála ott van a szobron s amit a művész az agyagon gödröt, hepehupát, barázdát nyomott, az mind ott van a bronz felületén is az öntőmester túlságos lelkiismerete következtében. Azután, ha a művész nem eléggé előrelátó, a szobrműveken apró kis barázdák, gödröcskék is keletkeznek. Ezek is pompás lerakodóhelyévé válnak mindenféle szenny részére. Egyszóval ha a felület nem síma, a sokféle piszok úgy belepi, mint a kenyeret a lekvár. Ezen csak úgy lehetne segíteni, hogyha a szobrok bronzfelületét már az öntés alkalmával lecsiszolnák. Lám a házak tetején, a budavári fedeleken, a budai Ráctemplom tornyán milyen szép zöld patinája van a réztetőnek. Azt is ugyanaz a légkör csapja meg, mint a többi szobrot, de a sima felületen nem tud úgy megülepedni. Ha tehát a fiúcska azt kérdezi Öntől, hogy újra öntsék-e azért a pesti szobrokat, tessék neki azt felelni, hogy *azért* nem szükséges. Ezeket a szobrokat is meg lehetne tisztogatni, de csak úgy, ha nyakonöntenék néha őket. Valami jó erős vízsugárral, például az utcai locsoló csövével. Pár évvel ezelőtt a főváros hozzáfogott és elkezdte ezeket a szobrokat szappanyos kefékkel súroltatni. Ekkor persze a mosogatólével együtt kiöntötték a rozsdát is, a piszok mélyén büszkén, de csendesen meghúzódó patinát is. Ez nem volt helyes módszer. Az egyedüli mód valami erős, nem annyira oldó, mint inkább mechanikusan ható vízzuhatag volna és legalább is annyi szeretet a szobrok gondozásában, amennyit a szoborleleplezések alkalmával igérni szoktak a szónokok.

LEVELES-LÁDA

KÖZÉPEURÓPA ÉS MI, MAGYAROK.

Szerkesztő úr, bizonyára Önt is megszolította már a könyvesboltok ablakában a barátságos hirdetés: melyik a legolvasottabb háborús könyv? És Ön is tudomást vett róla, mint én, hogy ez a jeles német publicista könyve Naumann Frigyesé. A címe: Mitteleuropa. Ön is átlapozta bizonyára, s Ön is észrevette: szellem, jövőbelátás, álmodozó érzékenység és germán hit van benne. Önt is megállította egy oldala, néhány futó reflexióval erről a kérdésről: Mit tanulhat Berlin Bécstől? Ön is elolvasta bizonyosan s Ön is bólintott.

Dankó Ödön rajza.

A kölni kiállításon a legszebb dolgok közt is az osztrák ház lett a győztes. Magasan nyargaló legénykék egyszerre elcsendesedtek, mikor látták. Gondolkozóba estek. Felejthetetlen siker. Ha ez a csodálatos képesség Középeurópában hiányozna, akkor valami drága és sokatigérő vonás hiányozna az arculatáról. Nem uralkodni kell az Északnak a Délen, hanem keverednie vele. Nekünk több a lóerőnk itt fönt, nektek több a melodiátok ott lent. Engedjétek, hogy összekeverjük azt, amit mi ketten tudunk, csak akkor lesz meg igazán a kemény újnémet kultúrának az a hamva, mely a külvilág számára elviselhetővé teszi. A Párissal eddig bennünket összefűzött fonalak, ha a háború végleg meg nem semisíti is őket, de okvetlenül lazulni fognak. Akkor süt fel Bécs napja. Most nyitva az út, jobban mint valaha, a bécsi ipar számára Hamburgig és Danzigig. Sok kész produkció van, melyben Bécs egészen sajátos árúkat fog termelni, csak üljön végre technikailag és tőke dolgában erősen a nyeregben. Hiszen már látszik ez üveiparán, keramiáján, papirárúin, kalapokon, fátyolon, számtalan sok máson. Együtt akarjuk és együtt fogjuk Hamburgon és Trieszten át a többi nép háziberendezésének iparát ellátni. Így és hasonló áradozással nyujtja kezét Bécsnek Naumann. Ön elolvasta ezt. Szerkesztő úr, s nem gondolt arra, velünk szemben milyen mostoha, igazságtalan ez a különben alaposan képzett közgazdász. Vajjon nem vagyunk-e mi is Délen, nincsenek-e ott a mi fegyvereink is most Északon s nem lesz-e nyitva a mi Fiuménk is a világpiacnak?

Argus.

A szerkesztőség válasza. Sajnos, a mi kulturánk, a mi művészetünk és a mi hősiességünk a legtöbbször vártában maradt szín Európában. Amerikát egyszer kellett csak felfedezni, minket minden évben többször fedeznek fel szellemes felolvasók — a mult év őszén például Naumann is —, de még egyszer sem nyujtották értünk igazán, becsületesen, szeretettel a kezüket. Ha Naumann őszinte és egyenes, azt kellett volna mondania: Ott a Kárpátok alatt pedig egy más faj és más temperamentum lobog századok szűz erejével a keblében. Parasztlányok kezemunkájából csipkék, hímzések fakadnak, melyek indiai shawlokkal vetekednek. Erdeiben fa nő, melyből olcsó, tömör, egyszerű bútorral Európa összes irodáit, városzobáit, iskoláit bebútorozhatjuk. Földjében agyag van s ha erre az agyagra finomízlésü tervezők színeit égetjük, csodálatba ejthetjük vele Amerikát és Ausztráliát. Higyjétek el nekem, e népnek nemcsak nótái, cigányai és betyárai vannak, de kezek is, melyekben ma a puska, jövőben a gyalu és véső ereje döntögeti az elvakult előítéleteket.

PÁLYÁZATOK

PÁLYÁZATOK EREDMÉNYE. Az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulatban az újjászervezés után megindult szakosztályi élet egyik jelentős eredménye ama pályázatok kiírása, amelyeknek eszméje a szakosztályokból indult ki. A már régebben elbírált és lapunkban is közölt üvegfestmény-pályázaton kívül még három pályázatot hirdetett a társulat: fémből készülő sírkeresztek, sírrácsok, sírlámpások és egyéb síralkatrészek terveire, kőből készülő kettős-, egyes- és gyermeksíremlékek terveire, végül a társulat érmének mintájára. E pályázatok feltételeinek megállapításánál a szobrászati és kőfaragó, illetőleg a fémműves szakosztályok is közreműködtek és ugyancsak e szakosztályok egyes mecénás tagjai jelentékeny összeggekkel járultak a kitűzött díjakhoz. A sírkereszt- és síremlékterv-pályázatok célja, hogy a legjobb tervek megvalósításával és felhasználásával olyan emlékek jelezzék halottaink nyugvó porainak helyét, amelyek mint előkelően egyszerű, kegyeletes hangulatot teremtő, eredeti művészi alkotások a mi temetőinknek művészietlen, vagy legalább is sablonos emlékek tömegétől fülledt levegőjét felüdítsék. Azt akarjuk, hogy a temető ne csupán holtak birodalma legyen, de az ipari művészet is helyet találjon ott és a földi lét múlandóságával szemben a művészet örökkévalósága, a belőle merített tiszta lelki gyönyörűség vígasztalja a bánatos halandókat. Ezeknek a gondolatoknak kellett inspirálniok a pályázókat, ami kifejezésre is jutott abban, hogy a pályázatok általában sok jó, művészi gondolatot vetettek felszínre. Kissebb mértékben áll ez a sírkeresztpályamunkákra, amelyek szerzői nem értették meg egészen a pályázat intencióját és legtöbben gazdag díszítésű, költséges sírkereszteket terveztek, hogy a pályázati feltételek szerint szerényebb anyagi viszonyok közt élők igényeinek megfelelelő egyszerűségük mellett is artisztikus hatású és nehézség nélkül jutányos áron kivihető terveket kellett volna készíteniök. Ezért a bíráló-bizottság nem is adta ki a pályadíjakat, hanem a négy legjobb tervezetet egyenkint 600 korona jutalomban részesítette. A jutalmazott tervek szerzői *Horváth* Béla és *Hosszú Pintér* Gyula, *Tóth* Gyula, *Kovács* Erzsébet és *Csízik* Gyula. A kőből való síremlékek terveire kiírt pályázat eredménye sokkal kielégítőbb. A pályaművek legtöbbje formabeli gondosságával, nemes egyszerűségével, stílusérzékével, anyagszerűségével és szép arányaival a bíráló bizottság teljes elismerését érdemelte ki. A bizottság döntése szerint a 3000 koronás első díjat, beleértve Vas Viktor 1000 koronás adományát egyhangúlag *Tóth* Gyula egyik pályaműve kapta, a 2000 koronás második díjat és az egyik 1000 koronás harmadik díjat *Horváth* Béla és *Hosszú Pintér* Gyula közös pályatervei, a másik 1000 koronás harmadik díjat *Spiegel* Imre pályaműve nyerte el. Egyenkint 500 koronáért megvásárolták *Ujj Erhardt J. Ernő*, *Bodánszky* és *Messinger*, *Löffler* Béla, *Tóth* Gyula és *Ohmann* Béla pályamunkáját. A pályázat sikerét és a tervezők komoly törekvéseit honorálandó, az érdekelt kőfaragó iparosok közül eddig *Seenger* Béla 8 darab, *Gerenday A. és fia* pedig 3 darab pályamunkát vásárolt meg 500—1000 koronás áron. Reméljük, hogy a sok művészi érték, amelyet a pályamunkák nagy része mutat, nem megy veszendőbe, amennyiben az érdekelt iparosok

Kertészffyné Winkler Margit
Tedesco Juci

a pályatervek ismételt mostani kiállítása alkalmával még több tervet fognak vásárolni és megvalósítani. A harmadik, a Társulat érmének mintájára kiírt pályázat szintén igen jó eredménnyel végződött. A pályamunkák egy részében sok elismerésre méltó törekvés, stílusos kidolgozás és plasztikai kvalitás nyilvánult meg, ami az ifjabb éremszobrász generáció képességeit kedvező világításban láttatja. A 3000 koronás díjat *Tóth* Gyula kiválóan sikerült pályamunkája kapta, míg 2000 korona jutalomban részesült *Berán* Lajosnak jeles művészi kvalitásokat mutató pályaterve. Mindhárom pályázatra beérkezett munkákat a Társulat kiállította az Iparművészeti Múzeumban.

AZ ERZSÉBET KIRÁLYNÉ EMLÉKMŰVÉRE hirdetett utolsó, 1916. évi pályázat alkalmával az első díjakkal kitüntetett pályaművek szerzőit felszólították az emlékmű kivitelére alkalmas tanulmánytervek bemutatására. Ezek a tervek, illetve modellek néhány napig láthatók voltak a városligeti műcsarnokban, ahol azokat a bíráló bizottság ülésezése alkalmából felállították. A bíráló bizottságnak elnöke Andrássy Gyula gróf, tagjai Hültl Dezső dr. és Gerster Kálmán építőművészek és Stróbl Alajos és Bezerédi Gyula szobrászművészek voltak, kik egyhangúlag Hikisch Rezső építőművész és Zala György szobrászművész közös tervét ajánlják az emlékbizottságnak elfogadásra és megvalósításra. A zsűribe ezúttal — az eddigi szokástól eltérően — külföldi szakértőt nem hívtak meg. A királyné alakját, valamint az emlékmű arhitekturájának összhatását feltüntető modelleket a Műcsarnok téli tárlatán újból kiállították. Reméljük, hogy a most elbírált terveket lapunk legközelebbi számában bemutathatjuk olvasóinknak.

PÁLYÁZAT FALFESTŐMINTA (PATRON) TERVEZETÉRE. A Sipos testvérek budapesti falfestőminta (patron) gyárosok kérésére az O. M. Iparművészeti Társulat pályázatot hirdet polgári lakásokba való faliminta és a hozzátartozó friznek tervezetére. Kívántatik a mintának megadott nagyságú része eredeti nagyságú kontúrrajzban és az ötödléptékű színvázlat. A pályázat január hó 10-én jár le. Az I. pályadíj összege 1000 korona, a II. díj 500 korona, ezenkívül legalább 2000 korona áll rendelkezésre tervek megvásárlására. A részletes feltételek a Társulat irodája vagy Sipos testvérek (I., Gregussutca 8. szám) útján tudhatók meg.

MAGYAROS RUHATERVPÁLYÁZATOT hirdetett a Nőiszabók Országos Szövetsége utcai viselésre alkalmas magyaros jellegű tervekre. A bíráló bizottság a beérkezett 97 pályamunka közül az I. 1500 koronás díjat Holló Erzsinek, a II. 1000 koronás díjat Tedesco Jucinak, az 500 K-ás III. díjat pedig Kertészffyné Winkler Margitnak ítélte oda. Ezenkívül megvásároltak hat sikerültebb tervezetet.

Jehring Arany

Magyar Iparművészet
1920.

PÁLYÁZATOK

KÉT BÉLYEGTERVPÁLYÁZAT felett határoztak a napokban az illetékes bírálóbizottságok. Az egyiket a székesfőváros tanácsa hirdette a hatósági díjak és illetékek lerovására szolgáló bélyegek terveire. A három első díjat ~~Göndör Sándor~~, *Kovács* Erzsébet és ifj. *Pálinkás* József terveinek, a két második díjat ~~Gróf~~ János és *Haranghy* Jenő, a két harmadik díjat pedig *Kovács* Erzsébet pályaműveinek ítélték oda. Megvásárolta a bizottság még *Buday* Istvánnak tervrajzát. — A másik pályázatot a kereskedelemügyi miniszter hirdette a légipostaforgalom bélyegeinek tervére. A beérkezett 179 pályamű közül a bírálóbizottság egyet sem talált, mely a pályázat feltételeinek mindenben megfelelt volna s ezért nem adta ki a kitűzött díjakat, ellenben 2—2 millió koronával jutalmazta a viszonylag legkiválóbb tervek készítőit, névszerint *Haranghy* Jenőt, *Kovács* Erzsébetet és ifj. *Pálinkás* Jánost. A postavezérigazgatóság e három tervező bevonásával szűkebbkörű pályázat hirdetésével akarja a sokszorosításra alkalmas tervet beszerezni. Valamennyi pályamű egy hétig ki volt állítva az Orsz. M. Iparművészeti Társulatnak a régi Műcsarnokban levő kiállítási helyiségeiben. Hogy ez utóbbi pályázatnak nem volt meg a remélt sikere, ennek oka az, hogy a pályázók túlnyomó része nem vetett ügyet a pályázati felhívásnak egyik fontos feltételére, amely szerint *rézmetszettel* való sokszorosításra alkalmas rajzot kívántak. A tervrajzok többsége inkább fametszetjellegű volt, tehát durvábbvonalú tollrajz, mely nélkülözte a rézmetszetet jellemző finomságot. Általában pedig úgy ez utóbbi, mint a régebben hirdetett pályázatok alkalmával megállapítható volt, hogy grafikus művészeink alig tanulmányozták a bélyegrajzok remekműveit, holott sok nagy művész oldotta már meg tökéletesen a bélyegtervezés aprónak látszó, valójában pedig fejlett rajztudást, nemes ízlést és fegyelmezett dekorativ érzéket igénylő nehéz feladatát. Ezért a postavezérigazgatóság azt a régebben már felmerült helyes tervét, hogy postabélyegmúzeumot alapít és azt az érdeklődőknek hozzáférhetővé teszi, már a közel jövőben meg akarja valósítani. Emellett pályadíjakat fog kitűzni bélyegtervekre a művészi grafikát tanító művészeti iskolák növendékei között, hogy őket bélyegtervek készítésére buzdítsa. Mindenesetre örvendetes, hogy a postavezérigazgatóság helyes érzékkel oda törekszik, hogy felkeltse az ifjú grafikusnemzedék érdeklődését a bélyegtervezés iránt, mert ezzel jövőre biztosítja a magyar bélyegek művészi színvonalát. — A most lejárt pályázatok alkalmat adnak arra, hogy rámutassunk a most és régebben pályázatok nyomán tapasztalt visszásságokra. Megesett ugyanis, hogy egyes díjat nyert pályázók közvetlenül a pályázat eredményének kihirdetése után pályatervük rajzát — a pályázatot hirdető hatóság kifejezett tilalma ellenére — közlés végett odaadták valamely lapnak. Élelmes bélyegkereskedők e rajzok nyomán bélyegeket készíttettek és azokat már hónapokkal az igazi bélyegek forgalombahozása előtt külföldön új magyar bélyegekként értékesítették és megkárosítva ezzel a magyar postát, nagy anyagi haszonra tettek szert. Leghatározottabban elítéljük ezt az eljárást és elvárjuk az illető pályázóktól, hogy fékezzék hiúságukat és ne kövessenek el többé a művészi tisztességbe ütköző dolgokat. Mert nyilvánvaló, hogy abban a pillanatban, amikor a kitűzött díjat odaítélik valamely pályatervnek, az illető rajz korlátlan sokszorosítási joga egyedül és kizáróan a pályázat hirdetőjét, ez esetben a kereskedelemügyi minisztert, illetve a postavezérigazgatóságot illeti meg. A tervező tehát többé nem rendelkezik pályaművének sokszorosítási jogával és nem közöltetheti rajzát. Ha tette, jogtalanságot követett el.

PLAKÁTPÁLYÁZATOT hirdetett a Szent Margitsziget igazgatósága egy oly plakát tervére, mely hivatva volna a hazai és a külföldi közönségnek figyelmét felhívni a sziget természeti szépségeire és forrásának csodás gyógyhatására. A bírálóbizottság határozata szerint a beérkezett 18 pályamű egyike sem felelt meg teljesen a pályázat feltételeinek s ezért a kitűzött ötmilliós díjat nem adta ki, ellenben figyelemreméltó munkáknak ismerte el *Hamburger* István, *Haranghy* Jenő, *Petten* Ödön, valamint *Scharf* Nándor és *Vörös* Szilárd pályaműveit, miért az igazgatóság azokat megvásárolta. Az igazgatóság e művészek valamelyikének fogja a sokszorosításra kerülő plakát tervének elkészítésére szolgáló megbízást megadni.

PÁLYÁZAT PLAKÁT TERVÉRE. A Magyar Vaskereskedők és Gyáriparosok Orsz. Egyesülete az Orsz. M. Iparművészeti Társulat közvetítésével általános nyilvános pályázatot hirdet a jövő év nyarán rendezendő Vas-, Gép- és Háztartási Ipari Kiállítás plakátjára. A pályázat határideje 1927 január 10. Díjak 6 és 4 millió korona. A pályázat részletes feltételei a Társulat irodájában tudhatók meg.

PÁLYÁZAT A GENFI NÉPSZÖVETSÉGI PALOTA ÉPÜLETÉNEK TERVÉRE. Pályázhatnak a népszövetség kötelékébe tartozó minden nemzet művészei. A beküldés határideje 1927. évi január hó 25-ike. Az építési költségek nem haladhatják túl a 13·5 millió svájci frankot. A pályadíjak összege 30.000, 25.000, 20.000, kétszer 15.000 és kétszer 5000 svájci frank. Ezeken kívül tíz „vigaszdíj"-ra 2500—2500 frankot irányoztak elő. A megbízott építész a tervezésért és művezetésért az építési összegnek öt százalékát kapja.

MUZEÁLIS ÜGYEK

AZ ORSZ. MAGYAR IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM ÉS ISKOLA KÖNYVTÁRÁNAK CÍMJEGYZÉKE. 1913–1925. évi gyarapodás. Szerkesztette dr. *Szőnyi* László. Az anyagi nehézségekkel való küzdelme ellenére is szépen fejlődő könyvtár látogatói bizonyára örömmel fogadják a nagy gonddal és célszerű beosztással készült, most megjelent új címjegyzéket. Ennek kiadása a könyvtárnak az 1913. évi utolsó címjegyzék szerkesztése óta 1346 új művel való gyarapodása miatt vált szükségessé. A címjegyzék csak a könyvtár könyv- és reprodukált műlapokat magában foglaló mappa-anyagát sorolja fel; a sok ezer lapra terjedő fénykép-, kézirajz-, a negatíva- és a diapozitíva-gyűjteményről szóló különálló jegyzékekbe csak a könyvtár helyszínén tekinthetnek be a látogatók. A címjegyzékhez a múzeum főigazgatója, Végh Gyula írt előszót, amelyből megtudjuk, hogy a könyvtár látogatóinak száma is örvendetesen gyarapodik. Ugyanis 1914-ben 7633

látogató kereste fel a könyvtárt, ellenben 1925-ben már 14.460 látogató használta a könyvtárnak 48.314 művét. Az elmult esztendőben a könyvtár dotációja csak 1638 aranykorona volt, ami bizony nagyon kevés és a békebeli javadalmazásnak egynegyedét sem éri el.

AZ IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM KIÁLLÍTÁSAI. A magyar hímzés legszebb példái a XVII. században, a kastélyok és udvarházak szorgalmas úrasszonyainak kezén, a környező nép leányainak közreműködésével készültek. Leginkább oltárterítőkön, párnahuzatokon, lepedőszéleken fejtették ki pompás színérzékre valló és nagy rajzkészségről tanuskodó művészetüket. Ma eme tárgyak a múzeumi gyűjtemények féltve őrzött tárgyai. Ezek mellett az *úri-hímzések* mellett jelentős helyet foglalnak el a nép asszonyainak kezéből kikerült, gyakran igazi őserőről tanuskodó *népies hímzések*. Magángyűjteményeink közt e tekintetben a leggazdagabb dr. *Balassa* Istvánné úrnő hímzésgyűjteménye, melyben az úri-hímzések finomabbrajzú példányai mellett megtaláljuk a történelmi Magyarország népművészetének e téren készült legszebb darabjait is. Ezt az 1200 darabot felölelő, szinte páratlan gyűjteményt a közeljövőben mutatja be az Iparművészeti Múzeum a műszerető közönségnek. — A jövő év elején a hazai gyűjtőink tulajdonában levő *ezüst tárgyakból* (ötvösmunkákból, az ékszerek kizárásával) rendez kiállítást a múzeum. Az igazgatóság ezúton is felkéri lelkes gyűjtőinket, jelentsék be a múzeum igazgatóságánál (Budapest, IX., Üllői-út 33—37) a tulajdonukban levő idetartozó műtárgyaikat. *Cs. K.*

ÉLŐ ÉS ELFELEDETT TECHNIKÁK. A müncheni National Museum nemcsak szépségével, csoportosításának ügyességével, hanem a modern iparművészet megbecsüléseivel is a világ legjelesebb múzeumai között foglal helyet. Csak nemrég létesült ennek a múzeumnak új osztálya, az úgynevezett Neue Sammlung, amely külön vezetőkkel s buzgó gyűjtő- és vásárlómunkával arra törekszik, hogy az iparművészeti ízléskultúrát belevigye a nép minden rétegébe. Ezt elsősorban formailag és szerkezetileg jó ipari munkák szemléltetésével cselekszi. Míg azelőtt az ilyesmit mindig csak elmult korok termékein tudták, vagy akarták a múzeumok vezetői kézzelfoghatóvá tenni, addig Münchenben a modern alkotások legjavát is kiválogatják példaadásul. Így kerültek oda nemrég igen jó kézzel nyomott szövetek, kerámiai munkák, metszett üvegpoharak, horgolt csipkék, érmek és egyébb tárgyak. De a múzeum vezetői szándékosan kiválasztottak olyan tárgyakat is, melyek feledésbemerülő ipari tevékenységek utolsó üzenetei. Így például igen szép háncsfonású kosarakat mutattak be, melyeket Olaszországban fonnak jellegzetes bizánci mustrákkal s amilyeneket a Münchener Werkstätte is árusít. A haldokló iparágak közül valók a szép vasöntés példái is, amelyek közül megkapó egy svéd napóra ízléses formája. Ez a tevékenység arra a helyes ösztönre mutat, amely e feudális eredetű múzeumokat ma már mind a népnevelés és az ízléskultúra fokozatos terjesztésére vezeti a háború utáni megváltozott világban.

A MÚZEUMOK NEMZETKÖZI IRODÁJA. A népszövetség művészeti bizottsága azzal a tervvel foglalkozik, hogy megszervezi a múzeumok nemzetközi központi irodáját azzal a célzattal, hogy ez az intézmény nem csupán szellemi kapcsolatot létesítsen a múzeumok között, hanem közvetítse egyes műtárgyaknak kicserélését is. Egy nemzetközi (művészi) folyóirat-kiállításnak és a primitív művészetek alkotásait magába foglaló múzeum létesítésének tervével is foglalkozik a bizottság. Ezenkívül akarnak népművészeti kongresszust tartani és népművészeti kiállítást rendezni azzal a céllal, hogy újjáélesszék a mindenütt hanyatlóban levő népművészetet.

KÜLFÖLD

AZ EGYSZOBÁS LAKÁS. A lakásviszonyok külföldön sem sokkal jobbak, mint nálunk s az összehúzódást mindenfelé művészettel kell gyakorolniok a lakóknak. Ennélfogva az iparművészek jórésze sem palota-berendezésekkel van elfoglalva, hanem a szűkös polgári viszonyok berendező-gondolataival. Két fiatal bécsi lakásberendező (Niedermayer és Völk) egy intelligens házaspár részére egyszobás lakást tervezett s ennek felvételeit mutatja be az Innendekoration most megjelent száma. Lakó-, étkező- és hálóhelyül szolgál egyidejüleg ez a szoba. Egy közeli ajtó miatt ügyetlen sarkot szekrénytérnek alakítottak ki, melyben nemcsak ruhákat lehet tartani, de belülről világítható és tükre van s öltözködni is lehet benne. Ezzel már a további szekrények feleslegessé is váltak. A könyvállvány az ablakmélyedésben van elhelyezve s az így kiszélesített ablakdeszkán virágokat lehet elhelyezni. Egy alacsony commode szolgál az edények elhelyezésére, a fölötte levő kis secretair pedig az íróasztalt pótolja. Az asszony részére mennyezetes ágy, a férfi számára pedig a kandalló előtti kerevet szolgál hálóhelyül. Egy lecsapható asztal fiókokkal étkezés, varrás és munkaasztalul is szolgál. Ezeken kívül van még két kerekasztal, egy állólámpa, négy karosszék és egy füles-fotel, mindez pedig jó fenyőfából csíkos ripsz-huzattal, egyszerűen és elegánsan, ahogy azt a bécsi lakásízlés parancsolja.

LAKÁSKULTÚRÁRA VALÓ NEVELÉS. Emlékezetes, hogy még a háború előtt Németországban egyesületek alakultak abból a célból, hogy a munkásság széles rétegeiben röpiratokkal, vetített képekkel s egyéb hatásos eszközökkel hirdessék a célszerű és ízléses otthonok gondolatát. Ez a propaganda a háború alatt sem szünetelt, csak más jelleget kapott; akkor főleg az elpusztított vidékek lakosait oktatták ki arról, hogy miként kell házaikat olcsószerrel újjáépíteniök. Most, hogy Németországban újult erővel tör utat magának a nagyarányú kislakásépítkezés gondolata, igen érdekes propagandaeszközökkel igyekszenek ezt a széles néprétegek előtt népszerűsíteni. Egy építész és egy filmvállalkozó összeállottak s olyan mozgóképeket készítenek, amelyek a kislakásos építkezés, a kertváros-telepítés és a munkáslakásberendezés összes tudnivalóit közlik és a legnemesebb értelemben vett lakáskultusznak igyekszenek a szabadoktatás és a mozgószínházak közönségét megnyerni.

AZ EGYESBÚTOR FELÉ. Két bécsi építész új társascéget alapított „Haus und Garten" néven. A két fiatal építész neve, mint tehetséges Hoffmann-tanítványoké már jóideje ismeretes mindenfelé és nem meglepő, hogy dr. *Frank* József és dr. *Wlach* Oszkár most egy közös eszme s közös cél érdekében művészeti irányukat megállapító programmot is adott. A „Haus und Garten" csakúgy, mint eddig még minden hasonlószellemű vállalat az építészet, a kert

PÁLYÁZATOK

KÉT BÉLYEGTERVPÁLYÁZAT felett határoztak a napokban az illetékes bírálóbizottságok. Az egyiket a székesfőváros tanácsa hirdette a hatósági díjak és illetékek lerovására szolgáló bélyegek terveire. A három első díjat Gönczi Sándor, *Kovács* Erzsébet és ifj. *Pálinkás* József terveinek, a két második díjat Gróf János és *Haranghy* Jenő, a két harmadik díjat pedig *Kovács* Erzsébet pályaműveinek ítélték oda. Megvásárolta a bizottság még *Buday* Istvánnak tervrajzát. — A másik pályázatot a kereskedelemügyi miniszter hirdette a légipostaforgalom bélyegeinek tervére. A beérkezett 179 pályamű közül a bírálóbizottság egyet sem talált, mely a pályázat feltételeinek mindenben megfelelt volna s ezért nem adta ki a kitűzött díjakat, ellenben 2—2 millió koronával jutalmazta a viszonylag legkiválóbb tervek készítőit, névszerint *Haranghy* Jenőt, *Kovács* Erzsébetet és ifj. *Pálinkás* Jánost. A postavezérigazgatóság e három tervező bevonásával szűkebbkörű pályázat hirdetésével akarja a sokszorosításra alkalmas tervet beszerezni. Valamennyi pályamű egy hétig ki volt állítva az Orsz. M. Iparművészeti Társulatnak a régi Műcsarnokban levő kiállítási helyiségeiben. Hogy ez utóbbi pályázatnak nem volt meg a remélt sikere, ennek oka az, hogy a pályázók túlnyomó része nem vetett ügyet a pályázati felhívásnak egyik fontos feltételére, amely szerint *rézmetszettel* való sokszorosításra alkalmas rajzot kívántak. A tervrajzok többsége inkább fametszetjellegű volt, tehát durvábbvonalú tollrajz, mely nélkülözte a rézmetszetet jellemző finomságot. Általában pedig úgy ez utóbbi, mint a régebben hirdetett pályázatok alkalmával megállapítható volt, hogy grafikus művészeink alig tanulmányozták a bélyegrajzok remekműveit, holott sok nagy művész oldotta már meg tökéletesen a bélyegtervezés aprónak látszó, valójában pedig fejlett rajztudást, nemes ízlést és fegyelmezett dekorativ érzéket igénylő nehéz feladatát. Ezért a postavezérigazgatóság azt a régebben már felmerült helyes tervét, hogy postabélyegmúzeumot alapít és azt az érdeklődőknek hozzáférhetővé teszi, már a közel jövőben meg akarja valósítani. Emellett pályadíjakat fog kitűzni bélyegtervekre a művészi grafikát tanító művészeti iskolák növendékei között, hogy őket bélyegtervek készítésére buzdítsa. Mindenesetre örvendetes, hogy a postavezérigazgatóság helyes érzékkel oda törekszik, hogy felkeltse az ifjú grafikusnemzedék érdeklődését a bélyegtervezés iránt, mert ezzel jövőre biztosítja a magyar bélyegek művészi színvonalát. — A most lejárt pályázatok alkalmat adnak arra, hogy rámutassunk a most és régebben pályázatok nyomán tapasztalt visszásságokra. Megesett ugyanis, hogy egyes díjat nyert pályázók közvetlenül a pályázat eredményének kihirdetése után pályatervük rajzát — a pályázatot hirdető hatóság kifejezett tilalma ellenére — közlés végett odaadták valamely lapnak. Élelmes bélyegkereskedők e rajzok nyomán bélyegeket készíttettek és azokat már hónapokkal az igazi bélyegek forgalombahozása előtt külföldön új magyar bélyegekként értékesítették és megkárosítva ezzel a magyar postát, nagy anyagi haszonra tettek szert. Leghatározottabban elítéljük ezt az eljárást és elvárjuk az illető pályázóktól, hogy fékezzék hiúságukat és ne kövessenek el többé a művészi tisztességbe ütköző dolgokat. Mert nyilvánvaló, hogy abban a pillanatban, amikor a kitűzött díjat odaítélik valamely pályatervnek, az illető rajz korlátlan sokszorosítási joga egyedül és kizáróan a pályázat hirdetőjét, ez esetben a kereskedelemügyi minisztert, illetve a postavezérigazgatóságot illeti meg. A tervező tehát többé nem rendelkezik pályaművének sokszorosítási jogával és nem közöltetheti rajzát. Ha tette, jogtalanságot követett el.

PLAKÁTPÁLYÁZATOT hirdetett a Szent Margitsziget igazgatósága egy oly plakát tervére, mely hivatva volna a hazai és a külföldi közönségnek figyelmét felhívni a sziget természeti szépségeire és forrásának csodás gyógyhatására. A bírálóbizottság határozata szerint a beérkezett 18 pályamű egyike sem felelt meg teljesen a pályázat feltételeinek s ezért a kitűzött ötmilliós díjat nem adta ki, ellenben figyelemreméltó munkáknak ismerte el *Hamburger* István, *Haranghy* Jenő, *Petten* Ödön, valamint *Scharf* Nándor és *Vörös* Szilárd pályaműveit, miért az igazgatóság azokat megvásárolta. Az igazgatóság e művészek valamelyikének fogja a sokszorosításra kerülő plakát tervének elkészítésére szolgáló megbízást megadni.

PÁLYÁZAT PLAKÁT TERVÉRE. A Magyar Vaskereskedők és Gyáriparosok Orsz. Egyesülete az Orsz. M. Iparművészeti Társulat közvetítésével általános nyilvános pályázatot hirdet a jövő év nyarán rendezendő Vas-, Gép- és Háztartási Ipari Kiállítás plakátjára. A pályázat határideje 1927 január 10. Díjak 6 és 4 millió korona. A pályázat részletes feltételei a Társulat irodájában tudhatók meg.

PÁLYÁZAT A GENFI NÉPSZÖVETSÉGI PALOTA ÉPÜLETÉNEK TERVÉRE. Pályázhatnak a népszövetség kötelékébe tartozó minden nemzet művészei. A beküldés határideje 1927. évi január hó 25-ike. Az építési költségek nem haladhatják túl a 13·5 millió svájci frankot. A pályadíjak összege 30.000, 25.000, 20.000, kétszer 15.000 és kétszer 5000 svájci frank. Ezeken kívül tíz „vigaszdíj"-ra 2500—2500 frankot irányoztak elő. A megbízott építész a tervezésért és művezetésért az építési összegnek öt száztólját kapja.

MUZEÁLIS ÜGYEK

AZ ORSZ. MAGYAR IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM ÉS ISKOLA KÖNYVTÁRÁNAK CÍMJEGYZÉKE. 1913—1925. évi gyarapodás. Szerkesztette dr. *Szőnyi* László. Az anyagi nehézségekkel való küzdelme ellenére is szépen fejlődő könyvtár látogatói bizonyára örömmel fogadják a nagy gonddal és célszerű beosztással készült, most megjelent új címjegyzéket. Ennek kiadása a könyvtárnak az 1913. évi utolsó címjegyzék szerkesztése óta 1346 új művel való gyarapodása miatt vált szükségessé. A címjegyzék csak a könyvtár könyv- és reprodukált műlapokat magában foglaló mappa-anyagát sorolja fel; a sok ezer lapra terjedő fénykép-, kézirajz-, a negatíva- és a diapozitíva-gyűjteményről szóló különálló jegyzékekbe csak a könyvtár helyszínén tekinthetnek be a látogatók. A címjegyzékhez a múzeum főigazgatója, Végh Gyula írt előszót, amelyből megtudjuk, hogy a könyvtár látogatóinak száma is örvendetesen gyarapodik. Ugyanis 1914-ben 7633

látogató kereste fel a könyvtárt, ellenben 1925-ben már 14.460 látogató használta a könyvtárnak 48.314 művét. Az elmult esztendőben a könyvtár dotációja csak 1638 aranykorona volt, ami bizony nagyon kevés és a békebeli javadalmazásnak egynegyedét sem éri el.

AZ IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM KIÁLLÍTÁSAI. A magyar hímzés legszebb példái a XVII. században, a kastélyok és udvarházak szorgalmas úrasszonyainak kezén, a környező nép leányainak közreműködésével készültek. Leginkább oltárterítőkön, párnahuzatokon, lepedőszéleken fejtették ki pompás színérzékre való és nagy rajzkészségről tanuskodó művészetüket. Ma eme tárgyak a múzeumi gyüjtemények féltve őrzött tárgyai. Ezek mellett az *úrihímzések* mellett jelentős helyet foglalnak el a nép asszonyainak kezéből kikerült, gyakran igazi őserőről tanuskodó *népies hímzések*. Magángyüjteményeink közt e tekintetben a leggazdagabb dr. *Balassa* Istvánné úrnő hímzésgyüjteménye, melyben az úri-hímzések finomabbrajzú példányai mellett megtaláljuk a történelmi Magyarország népművészetének e téren készült legszebb darabjait is. Ezt az 1200 darabot felölelő, szinte páratlan gyüjteményt a közeljövőben mutatja be az Iparművészeti Múzeum a műszerető közönségnek. — A jövő év elején a hazai gyüjtőink tulajdonában levő *ezüst tárgyakból* (ötvösmunkákból, az ékszerek kizárásával) rendez kiállitást a múzeum. Az igazgatóság ezúton is felkéri lelkes gyüjtőinket, jelentsék be a múzeum igazgatóságánál (Budapest, IX., Üllői-út 33—37) a tulajdonukban levő idetartozó műtárgyaikat. *Cs. K.*

ÉLŐ ÉS ELFELEDETT TECHNIKÁK. A müncheni National Museum nemcsak szépségével, csoportosításának ügyességével, hanem a modern iparművészet megbecsüléseivel is a világ legjelesebb múzeumai között foglal helyet. Csak nemrég létesült ennek a múzeumnak új osztálya, az úgynevezett Neue Sammlung, amely külön vezetőkkel s buzgó gyüjtő- és vásárlómunkával arra törekszik, hogy az iparművészeti ízléskultúrát belevigye a nép minden rétegébe. Ezt elsősorban formailag és szerkezetileg jó ipari munkák szemléltetésével cselekszi. Míg azelőtt az ilyesmit mindig csak elmult korok termékein tudták, vagy akarták a múzeumok vezetői kézzelfoghatóvá tenni, addig Münchenben a modern alkotások legjavát is kiválogatják példaadásul. Így kerültek oda nemrég igen jó kézzel nyomott szövetek, kerámiai munkák, metszett üvegpoharak, horgolt csipkék, érmek és egyébb tárgyak. De a múzeum vezetői szándékosan kiválasztottak olyan tárgyakat is, melyek feledésbemerülő ipari tevékenységek utolsó üzenetei. Így például igen szép *háncsfonású* kosarakat mutattak be, melyeket Olaszországban fonnak jellegzetes bizánci mustrákkal s amilyeneket a Münchener Werkstätte is árusít. A haldokló iparágak közül valók a szép vasöntés példái is, amelyek közül megkapó egy svéd napóra ízléses formája. Ez a tevékenység arra a helyes ösztönre mutat, amely e feudális eredetű múzeumokat ma már mind a népnevelés és az izléskultúra fokozatos terjesztésére vezeti a háború utáni megváltozott világban.

A MÚZEUMOK NEMZETKÖZI IRODÁJA. A népszövetség művészeti bizottsága azzal a tervvel foglalkozik, hogy megszervezi a múzeumok nemzetközi központi irodáját azzal a célzattal, hogy ez az intézmény nem csupán szellemi kapcsolatot létesitsen a múzeumok között, hanem közvetítse egyes műtárgyaknak kicserélését is. Egy nemzetközi (művészi) folyóirat-kiállításnak és a primitiv művészetek alkotásait magába foglaló múzeum létesítésének tervével is foglalkozik a bizottság. Ezenkívül akarnak népművészeti kongresszust tartani és népművészeti kiállitást rendezni azzal a céllal, hogy újjáélesszék a mindenütt hanyatlóban levő népművészetet.

KÜLFÖLD

AZ EGYSZOBÁS LAKÁS. A lakásviszonyok külföldön sem sokkal jobbak, mint nálunk s az összehúzódást mindenfelé művészettel kell gyakorolniok a lakóknak. Ennélfogva az iparművészek jórésze sem palota-berendezésekkel van elfoglalva, hanem a szűkös polgári viszonyok berendező-gondolataival. Két fiatal bécsi lakásberendező (Niedermayer és Völk) egy intelligens házaspár részére egyszobás lakást tervezett s ennek felvételeit mutatja be az Innendekoration most megjelent száma. Lakó-, étkező- és hálóhelyül szolgál egyidejüleg ez a szoba. Egy közeli ajtó miatt ügyetlen sarkot szekrénytérnek alakitottak ki, melyben nemcsak ruhákat lehet tartani, de belülről világitható és tükre van s öltözködni is lehet benne. Ezzel már a további szekrények feleslegessé is váltak. A könyvállvány az ablakmélyedésben van elhelyezve s az így kiszélesített ablakdeszkán virágokat lehet elhelyezni. Egy alacsony commode szolgál az edények elhelyezésére, a fölötte levő kis secretair pedig az íróasztalt pótolja. Az asszony részére mennyezetes ágy, a férfi számára pedig a kandalló előtti kerevet szolgál hálóhelyül. Egy lecsapható asztal fiókokkal étkezés, varrás és munkaasztalul is szolgál. Ezeken kívül van még két kerekasztal, egy állólámpa, négy karosszék és egy füles-fotel, mindez pedig jó fenyőfából csikos ripsz-huzattal, egyszerűen és elegánsan, ahogy azt a bécsi lakásízlés parancsolja.

LAKÁSKULTÚRÁRA VALÓ NEVELÉS. Emlékezetes, hogy még a háború előtt Németországban egyesületek alakultak abból a célból, hogy a munkásság széles rétegeiben röpiratokkal, vetített képekkel s egyéb hatásos eszközökkel hirdessék a célszerű és ízléses otthonok gondolatát. Ez a propaganda a háború alatt sem szünetelt, csak más jelleget kapott; akkor főleg az elpusztított vidékek lakosait oktatták ki arról, hogy miként kell házaikat olcsószerrel újjáépiteniök. Most, hogy Németországban újult erővel tör utat magának a nagyarányú kislakásépitkezés gondolata, igen érdekes propagandaeszközökkel igyekszenek ezt a széles néprétegek előtt népszerűsiteni. Egy épitész és egy filmvállalkozó összeállottak s olyan mozgóképeket készitenek, amelyek a kislakásos épitkezés, a kertváros-telepités és a munkáslakásberendezés összes tudnivalóit közlik és a legnemesebb értelemben vett lakáskultusznak igyekszenek a szabadoktatás és a mozgószinházak közönségét megnyerni.

AZ EGYESBÚTOR FELÉ. Két bécsi épitész új társascéget alapitott „Haus und Garten" néven. A két fiatal épitész neve, mint tehetséges Hoffmann-tanítványoké már jóideje ismeretes mindenfelé és nem meglepő, hogy dr. *Frank* József és dr. *Wlach* Oszkár most egy közös eszme s közös cél érdekében művészeti irányukat megállapító programmot is adott. A „Haus und Garten" csakúgy, mint eddig még minden hasonlószellemű vállalat az épitészet, a kert

száma meghaladja a háromezret. Ha tehát minden tag egy-egy aranykoronát befizet, eltűnik a költségvetési hiány s meglenne a gazdálkodás egyensúlya. Ajánlja, hogy az elnökség szólítsa fel a tagokat, hogy fejenkint egy-egy aranykoronával egészítsék ki tagsági díjukat. Ő felajánlja a maga részéről az aranykoronát. Igazgató rámutat a felszólítás nyomatásával és szétküldésével járó nagy költségekre s a bizonytalan eredményre. Ez az akció tehát meglehetős kockázattal jár, ezért nem csatlakozhatik a javaslathoz. A közgyűlés ezután az elnök kérdésére közfelkiáltással elfogadja az eléje terjesztett 1924. évi költségvetést.

4. Az egyik alelnöki, a választmányi és a számvizsgálói tagságokat a jelölőbizottság javaslata alapján a közgyűlés közfelkiáltással a következőképpen tölti be: *Alelnök:* Seenger Béla. *Választmányi tagok: Tervezők:* Benkhardt Ágoston, Berán Lajos, Bodon Károly, Faragó Ödön, Telcs Ede. *Műiparosok:* Bodonyi Jenő, Hauswirth Ödön, Jauernik Nándor, Nagy Antal, Tull Viktor. *Műbarátok:* Szablya János, Szalai Emil dr., Wolfner Gyula, Tabakovits Dusán, Ybl Ervin dr. *Számvizsgálók:* Ország Róbert, Pongrácz János, Szőnyi László dr., *póttagok:* Böhm Béla, László Henrik. Elnök abból az alkalomból, hogy a társulat nehány hét mulva végképpen elköltözködik az iparművészeti múzeumból, hogy elfoglalja új otthonát az Andrássy-úti ú. n. régi műcsarnokban, visszapillantást vet a társulatnak a múzeum falai között eltöltött éveire, az itt rendezett fényes kiállításokra, az elért szép sikerekre s ezért helyénvalónak látja, hogy megemlékezzék azokról az érdemes férfiakról, kik támogatták a társulat törekvéseit és akiknek segítségével odajutottunk, hogy átléphessük egy új korszaknak küszöbét, telve jó reményekkel, bízva iparművészetünk gyönyörű fellendülésében. Az igazgatóság nevében javasolja, hogy *Klebelsberg Kunó* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternek, a társulat iránt való hálája jeléül válassza meg a társulat védnökévé, továbbá a társulat tiszteletbeli tagjaivá: *Bánffy Miklós* grófot, *Bartóky József* dr.-t, *Kertész K. Róbert* h. államtitkárt, *Petrovics Elek* és *Végh Gyula* múzeumi főigazgatókat. A közgyűlés egyhangú helyesléssel és lelkesedéssel fogadja az elnök által előterjesztett javaslatot, mire az elnök a nevezetteket megválasztottaknak jelenti ki. *Gaul Károly* id. megemlékezni akar a súlyos betegségről, amelyen *Alpár Ignác* elnök az utóbbi években szerencsésen átesett és tagtársainak nevében örömének ad kifejezést afölött, hogy az elnök májusi olaszországi útja oly jó hatással volt egészségére. Ezért üdvözli őt s kívánja, hogy egészsége s megerősödése tartós legyen. Erre a közgyűlés az elnök éltetésével véget ért.

Dunántúli faragványos mángorlófa. Ungarische Volkskunst. Geschnitztes Rollenholz. ◆ Rouleau de calandre sculpté. ◆ *Kovács Erzsi* rajza.

AZ ORSZ. MAGY. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT VÁLASZTMÁNYÁNAK 1924. június hó 24-én tartott alakuló üléséről. Jelen vannak: Alpár Ignác elnök, Seenger Béla és Szablya Frischauf Ferenc alelnökök, Bodonyi Jenő, Gaul Károly id., Hauswirth Ödön, Kulcsár Sándor, Lakatos Artur, Majovszky Pál, Menyhért Miklós, Végh Gyula vál. tagok és Györgyi Kálmán igazgató, aki a jegyzőkönyvet vezeti. Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére id. Gaul Károly vál. tagot kéri fel. Elnök felhívja a választmányt, hogy az alapszabályok 45. §. értelmében magát 10 meghívott taggal egészítse ki, továbbá, hogy alakítsa meg a társulat igazgatóságát és az alapszabályok rendelkezései szerint megkívánt bizottságokat. A választmány egyhangúan közfelkiáltással elfogadja a jelölőbizottság javaslatát, mire az elnök megállapítja és kihirdeti a választás eredményét. *Meghívott tervezők és iparosok:* Edvi Illés Aladár, Holló Mihály, Horváth Béla, Kiss Ferenc, Kóródy György, Kovács Erzsébet, Mátrai Lajos, Nagy Sándor, Zadubánszky Irén, Zsolnay Mattyasovszky Tibor. *Igazgatóság:* Elnök: Alpár Ignác. Tagok: Szablya Frischauf Ferenc, Seenger Béla alelnökök, továbbá Bartóky József dr., Hosszu István, Kulcsár Sándor, Lakatos Artur, Menyhért Miklós, Schóber József. *Bírálóbizottság:* Hosszu István, Jungfer József, Majoros Károly, Menyhért Miklós, Nádler Róbert, Telcs Ede, Végh Gyula, Wolfner Gyula, Ybl Ervin lov. *Kiállítási bizottság:* Ágotai Lajos, Bodon Károly, Faragó Ödön, Fischer Zsigmond, Grabowieczky Léon, Hauswirth Ödön, Holló Mihály, Horváth Béla, Jungfer József, Kóródy György, Kovács Erzsébet, Lakatos Artur, Menyhért Miklós, Meyer Antal, Nádler Róbert, Petrovits Elek; Végh Gyula. *Gazdasági bizottság:* Bodonyi Jenő, Hauswirth Ödön, Herbert Viktor, Jellenz Béla, Nagy Antal, Schóber József, Szablya János, Tabakovits Dusán. *Propaganda-bizottság:* Bartóky József dr., Bodonyi Jenő, Edvi Illés Aladár, Fischer Emil, Glück Frigyes, Helbing Ferenc, Hosszu István, Kiss Ferenc, Kóródy György, Kölber Dezső, Krausz Simon, Kulcsár Sándor, Lakatos Artur, Ligeti Miklós, Majovszky Pál, Mátrai Lajos, Schóber József, Szablya János, Szalai Emil, Tull Viktor, Wolfner Gyula, Zadubánszky Irén. Erre az elnök az ülést berekeszti.

AZ ORSZ. MAGY. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT VÁLASZTMÁNYA 1924. szeptember hó 5-én tartotta első ülését az Andrássy-úti Műcsarnokban *Alpár Ignác* elnöklésével. Jelen voltak: *Seenger Béla* alelnök, *Bodon Károly, Gaul Károly, Grabovieczky Léon, Hauswirth Ödön, Holló Mihály, Edvi Illés Aladár, Jellenz Béla,*

fejlődését, lélektanát, kulisszamögötti látványait és mesterfogásait ismerteti. De mindenesetre alkalmas arra, hogy az inflációs világ nagy mulatságai után elalélt aukciókból még jobban kiábrándítsa az amúgy sem túlontúl bízó emberiséget. Mühsam ugyanis — aki főleg a mai német aukciósházak tevékenységét tárgyalja részletesen — mintegy megbízható Baedeker, pontosan megmondja az idegeneknek, hol, melyik korcsmában mérnek tiszta bort, melyiknél kell a gazda körmére nézni. Azon az igen helyes állásponton van, hogy elsősorban az eladók érdekeit kell az aukciósháznak védelmeznie, mert az a gyengébb fél az eladási küzdelemben. Ennélfogva a visszaélések megszüntetésére törvényhozási intézkedéseket sürget, mert a többszöri berlini rendőri beavatkozások enélkül alig érhettek el eredményt. Beszél a katalógusnélküli, a látszataukciókról, a kereskedők gyűrűjéről, melynek célja távoltartani a privátvevőt, hogy az árú olcsón hulljon az ölükbe, a véletlen árakról, a kiállításokról, az ajánlás művészetéről stb. Szerinte az aukcionálás szempontjából az a cég a legmegbízhatóbb, amely a katalógusában feltűnő módon és kertelés nélkül kijelenti, hogy mindazért, amit a katalógusban közölt, szavatosságot vállal. Ilyen azonban csak kevés van. Henrici (metszetek és kéziratok), Schidloff (bécsi cég), a Dorotheum (bécsi állami intézet), de ezek is csak az aukciót követő 14 napig kezeskednek. Az aukciósháza német földön is leginkább a pénz rohamos esésének éveiben öltött nagy méreteket, amikor a visszaélések is legjobban felburjánoztak. Azóta az árak inkább visszaesést mutatnak, a becsületességi hullámvonal pedig emelkedő irányzatú. Mindamellett bizonyos fajtájú dolgok még ma is egyre nagyobb árakon kelnek el. Ilyenek elsősorban a régi metszetek. Egy Chodowiecki-lapért a kilencvenes években csak 5—10 márkát fizettek, ma ugyanazért a lapért a harmincszorosát is szívesen megfizetik. Kétségtelen, hogy a divatnak és a tömegszuggesztió hatásoknak e részben is nagy befolyásuk van. Mühsam könyve bátor és eleven kis kalauz a mai német aukcióüzemek dzsungeljében és ha a viszonyok ismerőinek nem mond is sok újat, sok tudásapparátussal felszerelt hasonló munkánál becsesebb, mert a becsületes tisztítás vágya vezeti a tollát.

Jehring Aranka szilhuettje.

KÖNYV A TAPÉTÁRÓL. (G. E. *Patzaurek: Die Tapete.* Walter Hädecke-Verlag, Stuttgart.) A stuttgarti múzeum tudós igazgatója, aki annyi okos kezdeményezéssel és szellemes irással lepte meg a világot, ezúttal ismét felfedezett valamit a mult kultúrkincsei közt: a tapétát. Előbb egy kiállításon, utóbb könyvben mutatta be a tapéta multját és jelenét. A szövött szőnyegek, a gobelinek közeli rokonai a vászonra, vagy papírra nyomott mustrák, melyeket azután a falak díszéül kifeszítettek, majd felragasztottak. Ilyenféle falburkolással csak a tizenhatodik században díszítették az európai lakásokat, de Kínában már jóval előbb elkezdődött ez a szokás. Ötölük származott át Európába a kézzel, fadúccal nyomott, papiros- vagy pergamenttapéták szokása. Igaz, hogy Cennino Cennini már a XIV. században nyomott selyemre és egyéb textilanyagokra mustrákat, de ezek még csak kezdetleges kísérletek voltak a falbevonás olcsóvá tételére. A tizenhetedik században azonban már hengergéppel kísérletezett Regensburgban Glorez András, a tizennyolcadik században pedig már Goethe is említést tesz egy heilbronni szállodáról, melyben a falak „francia papírral" vannak ízlésesen bevonva. Száz évvel ezelőtt pedig az eldugott kis vadászkastélyokban már olyan szép tapéták voltak, hogy valóságos színörömet kelt a látásuk. Igaz, hogy a tapétagyártásban mindig — még ma is — ott kísért a veszedelem, hogy valamely nemes anyagot: fát, márványt, bőrt, selymet akarnak vele utánozni, de ez minden új és olcsó anyag állandó ízlésbeli veszedelme. A negyvenes-ötvenes évek gótizáló tapétáit a túlhajtott naturalizmus virágdíszes, rácsos, lombos, tarkaszínű tapétái, majd a neorokokó szertelen cifraságai váltják fel. A modern, egészséges irányzat kialakulása az angoloknál kezdődik Morris, W. Crane és Voysey tapétáival. A mai német nagyipar a legjobb tervezőművészeket: Bruno Pault, Lucian Bernhardot, Dagobert Pechet állítja az indusztria szolgálatába, míg az oszták iparban Hoffmann, Jungnickel voltak jó hatással a fejlődésre. Kivált a rendszeres tapétakiállítások szolgálják erőteljesen a közönség és a tervezők, meg gyárosok ízlésbeli fejlődését. A legújabb fejlődés, kivált a német nagyiparban, igen ügyesen legyőzte a tapéták eddigi technikai hátrányait is, mert ma már olyan tapétákat tudnak előállítani, amelyek a legerősebb napfényhatásokra sem fakulnak meg és a szappanos vízzel s kefével való lemosástól úgyszólván hetenként vadonatújakká válnak. Gyönyörű mintalapok, igen finom nyomdai kiállítás ékesítik Patzaurek könyvét.

AZ ÉLET ÉS A MŰVÉSZET. Októberre egy pompás gazdagságú kettős számmal lepte meg olvasóközönségét a *Deutsche Kunst und Dekoration*, Koch-nak kitünő darmstadti folyóirata. Mintha Európa gazdasági és kulturális válsága felhőrebbenés nélkül

suhant volna el Németország felett, színes képek, könyvvastagságú szövegrész, száznál is több kép egy boldog és szakadatlanul dolgozó ország vidám és tartalmas életét revelálja e füzetben. Az ember azt sem tudja, mit lapozzon benne előbb. A müncheni Secessio tizedik tárlata alkalmából a legjelesebb festők műveinek reprodukcióit vonulnak fel előttünk, míg a szobrászati részt Lutschanskynak, egy Párizsba származott, Rodin-hatáson nevelkedett fiatal orosznak nyers, de erőteljes plasztikája képviseli. Egy hamburgi ház külseje és belseje mint valami színes mozgóképen vonul el előttünk. Pfeiffer Eduard, az ismert müncheni iparművész a fejedelmi baroknak egy modernizált formájában valamelyik mai pénzkirálynak egész pompavágyát, ceremóniaálmát kielégüléshez segítette. Szokatlanul erőteljes tehetség a színes öltések festészetében az oxfordi Marian Lorch, míg Bécs fiatalságát egy Dina Kuhn nevű keramikus rokokólelkessége és a Bincini-vállalat fujt üvegei képviselik. Mintha minden sor és minden kép Koch régi eszményéért küzdene ma is: az életnek művészettel való átitatásáért, amely gondolatot különben maga a kitünő szerkesztő egy iskolai művészetnevelő programmcikkben is hangoztatja.

ALEXANDER KOCH: *Das Schöne Heim.* Még alig három éve annak, hogy megjelent Kochnak fent irt című könyve (l. Magyar Iparművészet 1920. 19. old.) és máris elfogyott minden példánya, úgyhogy egy újabb kiadás vált szükségessé. A most megjelent második kiadás (176 oldal) szűkebb terjedelmű ugyan az első 260 oldalasnál, ámde tartalma látszólagos csökkentésének ellenére még tanulságosabb az előzőnél, mert cikkei tömörebbek, az ismétléseket kiküszöbölték és a kiadó több érdekes új tárgykört vont könyvének keretébe. Nem kevesebb, mint harminc jeles német esztétikus és gyakorlati iparművész szegődött Alexander Koch mellé, hogy a lakásművészet körébe tartozó kérdésekről, elsősorban természetesen a lakás művészi berendezésének föltételeiről megírják véleményüket és útbaigazítást adjanak az ingadozó ítéletűeknek. Élvezetes formában, könnyedén csevegve közlik a mondanivalójukat, úgyhogy mindvégig lekötik az olvasó figyelmét. Nem csupán az otthonának művészi berendezésével foglalkozó laikus, hanem tervező művészek és iparosok bőséges okulást meríthetnek Alexander Kochnak érdekes könyvéből, amelyet ezért szívesen ajánlunk olvasóink figyelmébe.

ASSZONYI MUNKA. Huszonötéves jubileumát ünnepli októberi számában a „Stickerei und Spitzen" című darmstadti művészeti folyóirat. S ebből az alkalomból egész sereg német és külföldi iparművész mondja el, hogyan segített felemelni a negyedszázad előtt annyira lecsúszott női kézimunkaízlést ez a folyóirat. A boltokban kapható minták, az elkezdett hímzések, a gépi csipkék, de maga az oktatás egész vonala is akkor még a teljes ízléstelenség jegyében állott. Mikor Koch folyóirata megindult, elsősorban jó példák bemutatásával, de főleg pályázatok kiírásával kezdte meg toborzó munkáját. Azóta figyelmét kiterjeszti a női kézimunka minden ágára: a tűfestéstől a tüllhímzésig és a gobelintől a gyermekruháig. „Aki mindenből ad valamit, az mindenkinek nyújt valamit" — ez az elve s ehhez minden számában következetes. Cikkeinek pedig az az alaptörekvése, hogy a női kézimunka öntudatát, a lélekben szunnyadó finomabb ösztönöket fölkeltse. Cikkei tehát — mint ebben a számban is — nem rideg technikai útbaigazításokat adnak, hanem az asszonyi lélek kultúráját művelik. Csak néhány sort idézünk egyik mostani cikkéből: — „Asszony, ezt a nevet csak az a nő érdemli meg igazában, akiben az élet napfényes, amivel azt akarjuk mondani, hogy: nyugalmas, melegségetárasztó, tápláló, anyai, áldozatothozó, türelmes, hallgatnikész, békességet, csendet teremtő." Ennek a magas etikai értelemben asszonyiságra termett nőnek alkotó iparművészetét támogatja alá a 25 éves folyóirat.

Dunántúli spanyolozott tükörfa. ✦ Ungarische Volkskunst. Gravierter Taschenspiegeldeckel. ✦ Art paysan hongrois. Couvercle gravé d'un miroir. *Kovács Erzsi* rajza.

AZ IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT KÖRÉBŐL

AZ ORSZ. M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT 1924. június hó 24-én az Orsz. Iparművészeti Múzeumban tartott XXXIX. rendes *közgyűlését.* Jelen vannak Alpár Ignác elnök, Seenger Béla és Szablya-Frischauf Ferenc alelnökök, Bodonyi Jenő, Gaul Károly id., Hauswirth Ödön, Holló Mihály, Kovács Erzsébet, Kulcsár Sándor, Lakatos Artur, Majovszky Pál, Menyhért Miklós, Végh Gyula, Zadubánszky Irén választmányi tagok és a társulatnak számos tagja.

1. Az elnök üdvözli a megjelenteket, megállapítja, hogy a közgyűlés idejét és helyét a napilapok közölték, a tagoknak szóló meghivót és a tárgysorozatot a Magyar Iparművészettel együtt már 10 nappal ezelőtt a tagoknak megküldték és megnyitja a közgyűlést. Jegyzőkönyvének hitelesítésére felkéri Gaul Károly id. és Mócsai József társulati tagokat. Távolmaradásukat kimentették: Fischer Zsigmond, Gróh István, Graboviczky Léon, Hosszu István és Szablya János. Felhívására *Györgyi Kálmán* igazgató felolvassa a választmánynak a társulat 1923. évi működéséről szóló jelentését.

A jelentés részletesen beszámol az Andrássy-úti Műcsarnok félemeleti helyiségeinek megszerzése

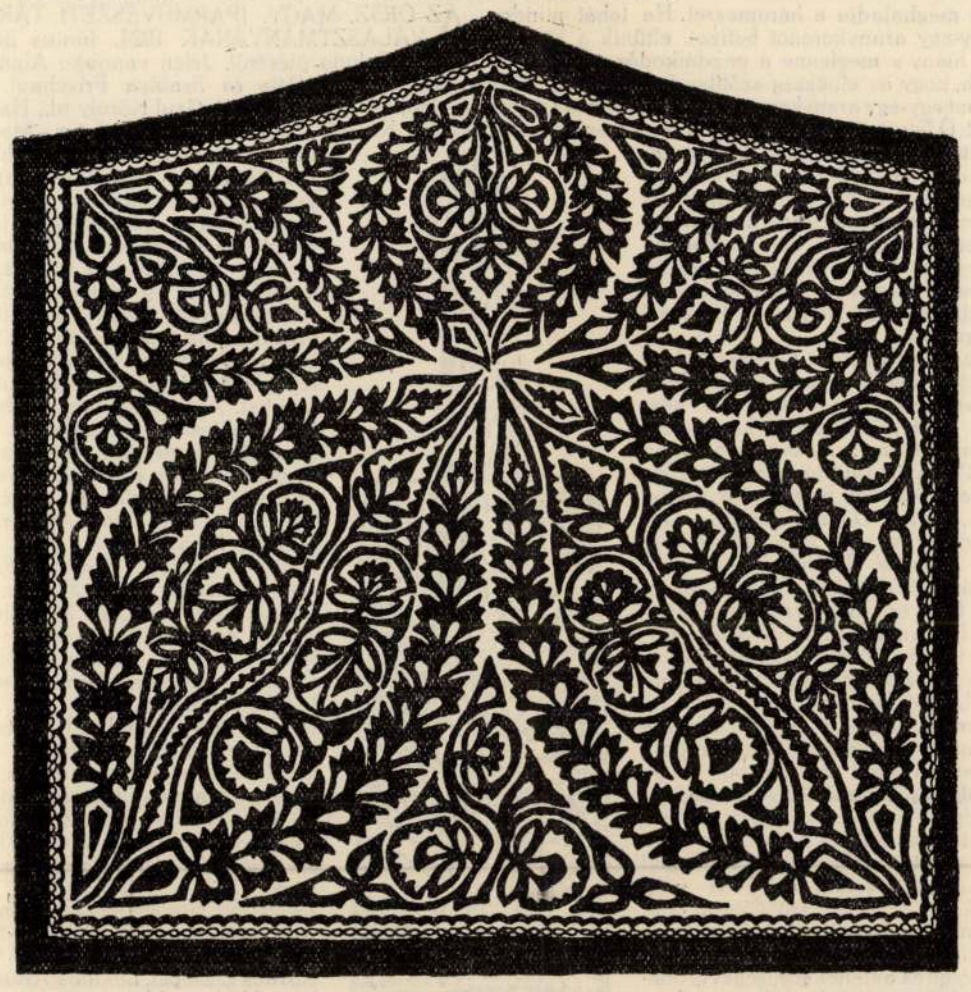

Biharmegyei magyar szűrnek rávarrott díszítése. ✦ Ungarische Volkskunst. Mit Tuchapplication gezierter Rückenteil eines Bauernmantels. Art paysan hongrois. Détail du dos d'un manteau décoré d'application. *Kovács Erzsi* rajza.

érdekében tett lépésekről, majd az Országos Magyar Iparművészeti Részvénytársaság megalapításának szükségességét okolja meg. Továbbá beszámol az 1923. évi karácsonyi kiállítás eredményeiről és az 1925. évi párizsi nemzetközi iparművészeti kiállításon való részvételünk kérdése felett való döntést sürgető lépésekről. A Magyar Iparművészet fentartásáért való küzdelemről és a Társulat két régi tisztviselőjének, Szécsén Ferenc titkárnak és Komáromy Árpád irodatisztnek, a társulatnál betöltött munkakörükből elégtelen javadalmazásuk miatt való távozásáról szóló jelentések rávilágítanak a súlyos gondokra, amelyek a lefolyt évben is a Társulat vezetőségére nehezedtek. Ezek miatt határozta el az 1923. év október hó 21-én megtartott rendkívüli közgyűlés a tagsági dijaknak emelését, amit a belügyminiszter jóvá is hagyott. Az előző év gazdálkodásának eredményéről szóló beszámoló és az idei aranykoronákban egybeállított költségelőirányzat megokolásával zárul a választmány jelentése.

Mócsai József sajnálja, hogy a társulatnak fennállása XXXIX. évében oly nagy nehézségekkel kell megküzdenie, holott rászolgált a társadalom hathatós pártfogására. Különösen kívánatosnak tartja, hogy a főpapság intenzivebben foglalkoztassa az érdemes és képzett iparosokat s ezért kéri az elnökséget, hogy ennek elérésére tegye meg a célhoz vezető lépéseket. *Szécsén Ferenc* köszönettel fogadja a választmányi jelentésnek róla szóló megemlékezését s kijelenti, hogy mindig igaz szeretettel foglalkozott iparművészetünk ügyeivel s ezért nem tartja a társulat tisztviselőinek sorából való távozását véglegesnek, mert reméli, hogy a társulat megerősödésével és munkakörének kiterjesztésével ismét alkalom nyilik közreműködésére. Ezek után az elnök kérdésére *a közgyűlés közfelkiáltással a választmány jelentését tudomásul veszi, amit az elnök határozatképpen ki is mond.*

2. Igazgató felolvassa a számvizsgálók jelentését a társulat számadásainak átvizsgálásáról. A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, a választmánynak az 1923. évre megadja a felmentést.

3. Igazgató előterjeszti az 1924. évi költségelőirányzatot, amely szerint a várható 11.612 aranykorona kiadással szemben egyelőre csak 8601 aranykorona bevételre számithatunk. A költségvetési hiány tehát 3011 aranykorona. *Zadubánszky Irén* utal arra, hogy a fölolvasott jelentés szerint a társulat tagjainak lét-

KOVÁCS ERZSÉBET

Ötvösmunkák az Árpád-házi szentekről

Kovács Erzsébet martonvásári műhelyében készültek az 1991-es pápalátogatás ajándékai is

Kovács Erzsébetet akár egyházi ötvösművésznek is nevezhetnénk, hiszen – bár ő világi alkotónak tartja magát – a legszebb feladatait mindig a katolikus egyháztól kapja. 1991-ben a pápalátogatási hivatal felkérésére a szentatyának készített ajándékokat. A Magyar szentek sorozatot Gizella királyné ereklyetartója követte. Az üveghengerben rögzített ereklye köré a művész három hónap alatt készítette el a hordozó házikót. A balatonfüredi Kerek-templom 14 stációját Krisztus születésének 2000. esztendejében fejezte be a művész. Tavaly Szent Mihály tiszteletére a franciaországi Tours-ban állított ki, majd elkészítette a martonvásári egyházközség felkérésére a Magyarok nagyasszonya című művet.

Osgyán Edina

Kovács Erzsébet otthona Martonvásárhely egy csendes utcájában, a Brunszvik-család gazdasági épületének tőszomszédságában van. (Érdemes lenne néhány szót ejteni erről az elhanyagolt, elfeledett, eszmei értékében mégiscsak jelentős épületről is a későbbiekben.) Csigalépcső visz le az emeletről a ház alsó traktusában kialakított kicsi műhelyig. Elöl, a bejáratnál áll a műhelyasztal, rajta a műhelylámpa, a festéktartó üvegcsék, az ötvösszerszámok és a különböző vastagságú ecsetek sorakoznak. A legizgalmasabb látvány a zsúfolásig telt festékesszekrény a szemközti falon: a művész – mint mondja – legszívesebben kékkel dolgozik, a szín 18 árnyalata található meg szekrényében. Az asztal mellett bújik meg a két kicsiny égetőkemence, melyek akár 800 fokra izzítják fel a rezet.

A legfontosabb részmunka a szuroktáblánál kezdődik: a rézlemezt a művész a táblára ragasztja, majd kalapáccsal rekeszeket üt ki rajta. Az apró kövek őrléséből nyert színeket vízzel keverve viszi a rekeszekbe. – A rekesz zománcolása nem nehéz fizikai munka. Erős könyököt és csuklót igényel, mert folyamatosan ütögetni kell az anyagot – jelzi az alkotó.

Az ötvösművész a herendi porcelángyár ipari iskolájában tanult, majd a budapesti pénzverő műhelybe került. A zománcozás porcelánhoz hasonló műfaja a miniatűrkészítés, azzal a különbséggel, hogy a fehér porcelán helyett itt fémre készítik el a porcelánalapot. A pénzverő akkor még rendszeresen dolgozott arannyal és ezüsttel is, s az elmúlt rendszer alatt itt készültek a kitüntetések is egyfajta rézötvözetből, amelyről a laikus aligha mondta meg, hogy nem nemesfémet, hanem aranyozott fémlapot tart a kezében.

– Az ötvösség technikai oldaláról már szinte mindent tudtam, mire bejutottam a főiskolára – mondja az alkotó, aki 1981-ben kezdte meg első szemesztere az Iparművészeti Főiskolán.

Első jelentős munkáját – a Magyar szentek sorozatot – 1991-ben a katolikus egyház felkérésére készítette el. A pápa látogatását előkészítő hivatal először úgynevezett áldoztatókelyhek gyártását kérte a művésztől, ám a munka végül elmaradt. Az iroda koordinátora ugyanakkor megbízta Erzsébetet a pápának szánt szentképek elkészítésével. Apránként születtek meg a kicsiny képek, a Papnevelde utca könyvtárában sorakoztak a munkák az odalátogatók örömére. A szentképek terveit a katolikus egyház ellenőrizte, a különböző egyházrendekben használt színek és a szentek szimbólumai miatt.

1996-ban a veszprémi székesegyház a Passauban beázott királyi sírból hazahozott Gizella-karcsonereklyéhez tartót készíttetett. Nem hirdettek nyilvános pályázatot, ismert ötvösök közül választották ki a kivitelezőt. Az üveghengerben rögzített ereklye köré a művész három hónap alatt készítette el a hordozó házikót. A házikó tetejére került a bajor–magyar címer, a tartóka jobbjára *Gizellát*, a bal oldalára *Szent Mihályt* helyezte el. Féldrágaköves, ametisztes foglalatokkal rögzítette a képeket, hogy ne csak díszes, de erős is legyen a képtartó. A veszprémi székesegyháznak egy kikötése volt: a mű méltó legyen az ezeréves kézfogóra, amikor *Szent István* és Gizella ereklyéje Veszprémben találkozik.

A balatonfüredi Kerek-templom 14 stációját Krisztus születésének 2000. esztendejében fejezte be a művész. Tavaly Szent Mihály tiszteletére a franciaországi Tours-ban állított ki, majd elkészítette a martonvásári egyházközség felkérésére a Magyarok nagyasszonya című művet.

– Nem vagyok elkötelezett egyházi alkotó – mondja Kovács Erzsébet. – Néha tartok egy kis kitérőt, ilyenkor ékszereket, világi képeket készítek a magam örömére. A Vigadó Galériában vagy a Műcsarnokban például főleg világi műveket mutattam be. Az egyház képviselőinek szerencsére tetszenek a munkáim, és a leghálásabb feladatokat rendszerint tőlük kapom.

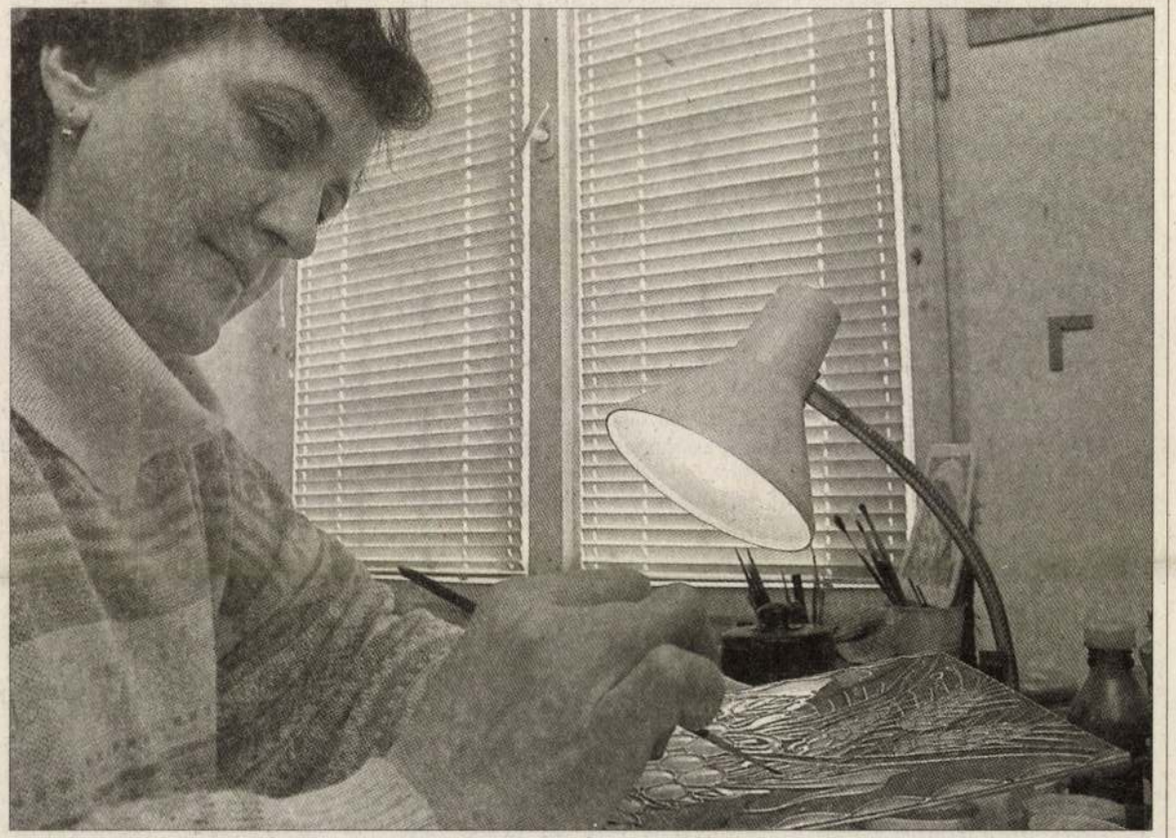

A zománcolás nem nehéz, de erős könyököt és csuklót igényel, mert folyamatosan ütögetni kell az anyagot FOTÓ: VÁNYI ÁKOS

MAGYAR NEMZET 2002. 01. 31

XX. század hajnala. Hímzések egy koron selyemmel, arannyal… (okt. 31-ig), Kozma Lajos kézműves iparművészeti ösztöndíjasok beszámoló kiállítása (febr. 24-ig)

Kassák Múzeum: Új szerzemények 1991–2001 – XX. századi művészek alkotásai (márc. 17-ig)

Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár: A fajátékok története (ápr. 7-ig)

Magyar Nemzeti Múzeum: Új szerzemények 2001. (márc. 24-ig), A bajor–magyar kapcsolatok 1000 éve (febr. 3-ig)

Mezőgazdasági Múzeum: A magyar mezőgazdaság ezer éve (jún. 30-ig)

Néprajzi Múzeum: Erdélyi tájakon – Balog Ernő ismeretlen fotográfiái (márc. 2-ig)

Petőfi Irodalmi Múzeum: Jókai világai. Szent István képe a magyar irodalomban (jan. 31-ig), Tolle, lege! Vedd, olvasd! – A nyomtatott könyv a magyarországi reformációban (febr. 28-ig), Szerb Antal-emlékkiállítás (ápr. 30-ig), Chagall-plakátkiállítás (jan. 31-ig), Látkép gesztenyefával – Nemes Nagy Ágnes-emlékkiállítás

Szépművészeti Múzeum: A századforduló világa – 1900 – európai rajzok és grafikák a Szépművészeti Múzeum anyagából (febr. 24-ig)

KIÁLLÍTÓTERMEK

Benczúr Galéria: Tervrajzok a múltról – Csordás Zoltán grafikai lapjai (jan. 31-ig)

Erdős Renée Ház – Kiállítóterem: XVII. kerületi képző-, ipar- és fotóművészek kiállítása (febr. 17-ig)

Ernst Múzeum: Párizs, egy évszázad fényképekben – A Roger-Viollet gyűjteményből (febr. 20-ig)

Károlyi Palota Kulturális Központ: Antal Imre gyimesi csángó festőművész kiállítása (febr. 20-ig)

Vármegye Galéria: Határok nélkül – a Kárpát-medencében élő kortárs képzőművészek kiállítása (febr. 28-ig)

Régi, leromlott házak álltak a részben önkormányzati tulajdonban lévő telken, ahonnan folyamatosan bontották el az elmúlt évtizedben a pusztuló lakhelyeket. Az alpolgármester elmondta: először egy birtoktestté kellett egyesíteni a több területből álló telket. Tavaly júniusban szavazott a testület a beruházás elfogadásáról. A Fidesz–MDF tizenhárom képviselőjén kívül még öten szavaztak a beruházás ellen, ők a Lajos utca és a Bécsi út között elterülő telken építendő szociális bérlakások épületét formázza meg. A Lajos utca felé eső részen egy négyemeletes, míg a Bécsi úton egy háromemeletes házat építenek fel. A két épületet egy kétemeletes híd köti majd össze. A földszinti részen üzlethelyiségek számára alakítanak ki bérleményeket. A házak mellé egy majdnem hatvan férőhelyes parkolót építenek. A beruházás költségeihez az önkormányzat a Széchenyi-terv lakásprogramján keresztül 165,5 millió forintos támogatást nyert el. Ezt az összeget a kerület önkormányzati forrásból csaknem 71 millióval egészíti ki. A közel 240 millió forint a beruházás hatvanöt százalékát teszi ki. Hangsúlyozta: a tervek készen állnak és véglegesek, a jogerős építési engedélyt arra megkapták. Az alpolgármester hangsúlyozta, hogy a bérlakásokra vonatkozó lehetőségeket jelenleg a Történeti Múzeummal megkötendő szerződésen dolgoznak, mert a területen a júniusi építkezést régészeti feltárások fogják megelőzni. Ezzel párhuzamosan az önkormányzat elindítja a megvalósítási eljárást, hogy milyen feltételek alapján kívánja megpályáztatni az építkezést. Júniusig mindenképpen döntést hoznak a beérkezett pályázatokról – tette hozzá *Hutiray Gyula.*

Parkolási gondok szomszédainknál is

Bécsben szigor, Romániában káosz van · Pozsonyban nincs hely, Kijevben még a közlekedés is nehéz

FOLYTATÁS A 21. OLDALRÓL >

Itt a parkolók az ingatlankezelő társaság kezelésében állnak, mely intézményt a városi tanács felügyeli. A tízperces állásért is egyórás díjat kell fizetni a parkolóőrnek, órák ugyanis nincsenek. Ez utóbbi megoldást Romániában eddig csak kevés nagyváros (például Bukarest, Brassó, Kolozsvár) központjában vezették be, de az alkalmazás csak további bosszúságokat okozott, hiszen az infláció miatt azok a fém százlejesek, amelyek elnyelésére pár évvel ezelőtt az órákat rendszeresítették, lassan eltűntek a forgalomból, hiszen olyan kis értéket képviselnek, amit sem a kereskedő, sem a vásárló nem tekint már odaadandó vagy elveendő visszajárónak…

Szlovákiában mára mindenki rájött arra, hogy a főváros úthálózata és parkolási kapacitása nem a huszonegyedik századnak épült, s főleg nem úgy alakították, hogy egy önálló állam fővárosához méltó legyen. A gondok már a nyolcvanas években jelentkeztek, pedig akkor még Prága volt az egységes Csehszlovákia fővárosa, s minthogy centralizált országról volt szó, Pozsonyban vajmi kevés intéznivalójuk akadt a vidéki városok, falvak vezetőinek. 1993-tól mindez megváltozott, de mert Pozsonynak egyetlen új útja sem épült fel, illetve nem modernizálódott tömegközlekedése, így Pozsony az állandó forgalmi dugók városa lett.

A főváros gyakori látogatói azonban azt is tudják, hogy amennyiben nem érkeznek be a városközpontba reggel nyolcig, legjobb, ha kocsijukat valahol az elővárosban hagyják. Semmi esélyük ugyanis arra, hogy a belvárosban parkolót találjanak. A főváros szinte minden hivatala, intézménye az Óvárosban található pár négyzetkilométernyi területen, a parkolóhelyek szinte csak ezeket az intézményeket szolgálják, azonfelül alig van várakozási lehetőség. Ami mégis adódik, az többségében magánterület, s a tulajdonosok parkolási lehetőség biztosításával vállalkoznak. Ez viszont azt jelenti, hogy a szlovák átlagember számára szinte elérhetetlen díj fejében állíthatja biztonságos helyre kocsiját a belváros látogatója. A 12 ezer koronás bruttó átlagbér mellett harminc koronát – mintegy 360 forintot – is elkérnek fél óra parkolásért a belvárosban.

A Dnyeper folyó mentén elterülő, 2,6 milliós, az utóbbi néhány esztendőben rendkívül nagy lendülettel épülő-szépülő Kijevben az autósok számára ma elsősorban a közlekedés okoz problémát. Különösen a város szívében csúcsidőben a közlekedési dugók miatt többnyire csak lépésben lehet előre araszolni. Ezzel szemben viszont a parkolás egyelőre nem okoz különösebb gondot, mivel a széles járdák és útszélek szinte mindenütt kedvező lehetőséget nyújtanak a gépkocsik leállítására. A belváros szívében lévő hivatalok előtt általában nagyon kevés a parkolóhely, de a közeli mellékutcákban szinte mindenütt elegendő a hely az autók számára, és ezért még csak fizetni sem kell. Fizetni csak a kialakított, általában dróthálóval körülvett parkolóhelyeken kell. A milíciának emellett nem áll jogában megbírságolni a gépkocsivezetőket, még akkor sem, ha a leállított autóik nyilvánvalóan akadályozzák a közlekedést. Ahol nincsenek erre vonatkozó tiltó táblák, ott a közlekedési rendőrség is tehetetlen. Ennek ellenére azonban mégsem kell irigyelni a Kijevben közlekedő gépkocsivezetőket, mivel a közlekedési milícia munkatársai a fővárost csaknem teljesen behálózó tévéláncon keresztül árgus szemmel figyelik szinte minden mozdulatukat, és azonnal lecsapnak a szabálytalanságot elkövetőkre.

Ismeretes, Budapesten a kilencvenes évek közepén vezették be a fizetőparkolást, elsőként a Belvárosban és a Nagykörúton. Azóta két másik parkolási társulás is alakult. Két cég a fővárosi önkormányzat részvételével működik, a harmadikat a városrészek hozták létre. A parkolás szabályozása a Fővárosi Közgyűlés hatásköre, a kerületek csak néhány kisebb részletkérdésben hozhatnak döntést. A várakozási díjak megállapítása a főpolgármester feladata, ő a kerületi önkormányzatok véleményét kikérve hoz döntést. Az érintett területen lakók ingyenes parkolókártyát kapnak, a helyi vállalkozók pedig kedvezményes bérletet vásárolhatnak. A parkolási időt túllépők a várakozási alapdíj ötszörösét fizetik bírságként, de a közterület-felügyelet kerékbilincset is helyezhet az autóra.

Bonyolítja a helyzetet, hogy három különböző társulás működik. Az Erzsébet körúton lévő automaták ugyanis nem fogadják el azt a parkolókártyát, amelyet a VII. kerületi mellékutcákon használnak az ott dolgozó vállalkozók. A fizetőövezet bővítése minden alkalommal vitákkal járt, jelenleg a Ferencváros középső részének bevonása miatt elégedetlenek az ott élők. A fizetőparkolás bevezetésével egy időben ugyanis mintegy harminc százalékkal csökkentették a férőhelyek számát, és több mellékutcában megszüntették a kétoldali parkolást.

A parkolási társulások ügyében nemrég vizsgálatot kezdeményezett az ügyészségnél egy terézvárosi képviselő. Az ügyet most a közigazgatási hivatal vizsgálja. Az ellenőrzés célja, hogy kiderüljön: jogszerű-e a díj elkérése a közterületen való várakozásért? A közigazgatási hivatal várhatóan a jövő hónapban zárja le a vizsgálatot.

Kovács Erzsébet

1915/16 – 1918/19

Ferképzőmfoiskolák

104. l.

F. Kovács Erzsébet

szül. Báttaszék 1889.

iparmunkás

Electr.

Szefeltex - 773. l.

TELEFON
58-8-35

FISCHER

ÖSSZECSUKHATÓ KÁRPI

BUDAPEST, XI., HORTHY M

Korszakalkotó

„FIDOR“

kis lakásokban r

SZABADALOM bej. F. 7299/a. sz. a.

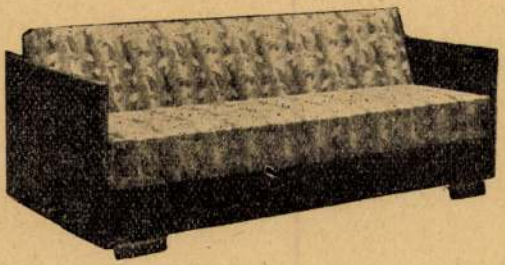

„Fidor” kanapé-ágy szellőző ágynemü-tartóval.

A támlája tetszés szerint fokonként szabályozható. A benne elhelyezett ágynemü állandóan szellőzik, mert a támlát tartó kereten egy lenge függöny van.

Kovács Erzsébet

1909/10 – 1913/14

Ferképzomfoiskvk

104. l.

(Madonna-domborművek) Ghiberti művészetéhez állanak a legközelebb, de a klasszikus reliefstílusra valószínűleg Michelozzo alkotásai tanítják. Okiratokkal igazolt első alkotása a firenzei székesegyház énekes karzata (1432—38), mely jelenleg Donatello cantoriájával együtt az ottani Museo dell'Operában van elhelyezve. Építészeti elemeiben R. az antik művészet formáihoz ragaszkodik. A külön táblákra osztott domborművek Dávid 150. zsoltárát illusztrálják, éneklő, zenélő ifjak, hajadonok, gyermekek, puttók ábrázolásával. 1437—39-ig R. a campanile öt domborművét faragja Giotto és Andrea Pisano már meglévő reliefjeinek stílusához igazodva. 1441—1443-ig jön létre a Firenze melletti Peretola község Sta. Maria-templomának domborművekkel ékes tabernákuluma, amelyen először találkozunk R. színes majolikáival. E mű anyaga még nagyrészben márvány, a majolika csak mint másodrendű dekoratív elem jelenik meg rajta és jellemző példája a különböző anyagok, a fehér márvány, bronz és színes majolika együttes alkalmazásának, melyet különösen a quattrocento kedvelt nagyon. Ez után R. alkotásai, kevés kivétellel, színes majolikákból készültek. Ezek között legnevezetesebbek a firenzei székesegyházban levő két dombormű, Krisztus föltámadása (1443) és a Megváltó mennybemenetele (1447) a sekrestye-bejáratok felett és a Pazzi-kápolna kerek reliefje. Az ötvenes évek végén faragja márványból Benozzo Federighinek, Fiesole püspökének síremlékét (jelenleg a firenzei S. Trinitàban), amelyen kivált a négyszögletes fülkét körülvevő, színes majolika-lapokból álló szalagdísz nevezetes. Ugyanakkor jön létre a Firenze [illegible] egyik majolika-

Kovács Erzsébet

posta bélyegekre kürt
pásázaton megvétel
(100 K)

Minvéres 1916. 82. l.

Papucs selyemből, XVIII. sz. - V. 157.

Kovács Erzsébet

Hadiemléktábla és emlékművekre hirdetett pályázat.

Fents megvásárolt pályaműve, repr.

Magyar Iparművészet

1915. 106. l.
107. l.

F. Kovács Ernőtől

az 1930. 7–8. számtól

a Magyar Iparművészet

Szerkesztéséért és Kiadá-

sáért felelős.

F. Kovács Erzsébet

Wód

Magyar Iparművészet

1929 59. l.

(Házuparunk fej-
lesztése érdekében.)

F. Kovács Erzsébet

Kovácsolt vas
könyvtámasztók,
fenti terve után
készítette Tiringer
Ferenc.
Repr.

Magyar Iparművészet

1930. 7–8. sz.

Itt jegyzem meg, hogy
fenti csak az 1930. 7–8.
sz. szerkesztéséért és kiadásáért
volt felelős. A 9-ik számtól
már Szabbya Frischauf Ferenc

Kovács Erzsébet

ötödik

1914 – 15

Érettségi 1930. 85. l.

Landon E. G.

Mellig, III kissé bal
kála ~~nem visel~~ lebetéswalt. Mellé
melynek szalagjára a job
kendője ferete, mellfod
ja tölgyleveles. Felirat

LOUDO

a jobb karnál:

durch Kunst
lung in

s legalól középütt:

Verlag von Er

Acélmetszet, méretei

9

Zimmer-Verzierungen
1848. III. Lief. No 2.

Kovács Erzsébet

textil

1925–28

Éinnisk 1930.85. l.

Lacy F. M.

Mellig, jobbra fo
szer fodrított, bajusza
nyakkendője felett a
tól bal csipője felé re
jának paszománts

LASCY.

a jobb karnál:
durch Kunstan
in Nürnberg
s legalól középütt: „

Acélmetsze

Zimmer-Verzierun
fer. 1848. II. Lief. № 2

noknak kedvekért a hasznokért követésre való például kibocsáttattanak. Pozsony, 1776. 8r., (rongált), fbőrkts . . . . . 2.—

4884. FENELON SALIGNIÁK FERENC, Telemakus bujdosásának történetei. Ford.: HALLERKŐI HALLER LÁSZLÓ. Kassa, 1758. K. 4r., bőrkts II. nyomtatás! . . . . . 6.—

4885. FENYŐ MIKSA, Casanova. Tanulmány. Budapest, Nyugat. 8r., fve . . . . . 1.—

4886. FENOUILLOT, FALBAIRO, Ujj módi gonosztevő. A' fiui szeretetnek jeles példája öt fel vonásokra szabott dráma, vagy érzékeny játék. Béts, 1791. K. 8r., fve. (Címlapja sérült!) . . 2.—

4887. FERDINANDY GÉZA, A királyválasztás joga. Bpest, 1920., 8r., fve . . . . . —.20

4888. —, A királyválasztás joga. Bpest, 1920. És még 12 hasonló értekezés. Fűzve . . . . . 1.—

4889. II. FERDINÁND (1618—37) német római császár, magyar király nemesi levele KELLEŐ BÁLINT számára 1626. máj. 6.-ki kelettel. Címeres miniature-jével és nagypecséttel . . . . 60.—

4890. II. FERDINÁND (1618—37) magyar király címeres nemeslevele a HAULOWICH-CSALÁD részére, Bécs, 1629. nov. 18-i kelettel. Hártyaoklelél a család címeres miniaturejével és a király s. k. aláírásával, selyemzsinóron függő viaszpecséttel . . . . . 100.—

4890/a. II. FERDINÁND (1618—37) magyar király nemességadományozó oklevele a DIENES-család részére. Bécs, 1633. febr. 22.-i kelettel. Pergamentoklevél Ferdinánd s. k. aláírásával . . 70.—

4891. FERENC magyar király (1792—1835) címeres bárói levele a BELEZNAY-bárói család részére, Bécs, 1800. okt. 3.-i kelettel. 4r., gyönyörű könyvalakú vörösbársonykötésben . . . . 65.—

4892. FERENCZY JÁNOS, Közönséges geographia. Pest, 1825. 8r., fve . . . . . 2.—

4893. —, Közönséges geographia. Pest, 1825. 8r., papírkötés . . . . . 2.—

4894. FERENCZY JÓZSEF, Felolvasások, az irodalom és szépművészetek köréből. Bpest, 1909. 8r., fűzve . . . . . 1.—

4895. FERENCZI ZOLTÁN, Deák élete. Bpest, Akadémia. 1904. 8r., 3 kötet, er. vktsek . . . . 3.—

4896. FERRARIUS, SIGISMUNDUS, De rebus Hungariae provinciae ordinis praedicatorum. Viennae Austriae, Formica. 1637. APPONYI II. 830. K. 4r., egykorú préselt pergkts. Szép példány! 16.—

Kikiáltási ár pengőben

4897. FESCH, PAUL, Dossiers maçonniques. La Franc-Maçonnerie contre l'Armée. Paris, 1905. 8r., fűzve 2.50

4898. FESSLER, I. A., Die drey grossen Koenige der Hungarn. Breslau, 1808. 8r., papírkts . . . 2.—

4899. —, Die alten und die neuen Spanier. Berlin, 1810. 8r., 2 kötet, fvktsek 2.50

4900. —, Die alten und neuen Spanier. Ein Völkerspiegel. Carlsruhe, 1814. K. 8r., 2 kötet fvktsek 2.50

4901. —, Resultate seines Denkens und Erfahrens als Anhang zu seinen Rückblicken auf seine 70jährige Pilgerschaft. Breslau, 1826. 8r., fve . 4.—

4902. —, Rückblicke auf seine siebzigjährige Pilgerschaft. Leipzig, 1851. 8r., fvkts. (Foltos példány) 2.50

4903. FESTSCHIRT für Franz Klein zu seinem 60. Geburtstage. Wien, 1914. 8r., fvkts 1.50

4904. FEUILLET, OCTAVE, Le roman d'un jeune homme pauvre. Dessins de MOUCHOT, gravés par MÉSULLE. Paris, s. a. (1900.) 8r., er. vkts . 8.—

4905. FEYÉRNÉ KOVÁCS ERZSÉBET, Az Uj Idők kézimunkakönyve. Bpest, 1935. 4r., er. vkts . —.50

4906. FÉNYES ELEK, Magyar Országnak, s a hozzá kapcsolt tartományoknak mostani állapotja statisztikai és geographiai tekintetben. Pest, 1836—37. I—III. 8r., fve és kötve. Csak 3 kötet 3.—

4907. FÉNYES ELEK, Magyarország leírása. Pest, 1847. 8r., 2 rész egybekötve, fvkts. (Az első kötet címlapja hiányzik!) . . . . . 3.—

4908. —, A magyar birodalom statisticai, geographiai, és történeti tekintetben. Első kötet: Komárom vármegye. (Több nem jelent meg!) Pest, 1848. 8r., fűzve . . . . . 2.—

4909. —, Az ausztriai birodalom statistikája és földrajzi leírása. Pest, 1857. 8r., fvkts . . . . 3.—

4910. FÉNYES LÁSZLÓ, Jókai Mór utolsó évei körül. Válasz Vészi Józsefnek. Bpest, 1904. 8r., fve 1.—

4911. FÉNYES LÁSZLÓ, A társadalom és a nemi kérdés. Bpest, 1907. Szüzek a vásáron. A „Pall Mall Gazette" leleplezései. Szeged, 1901. 8r., 2 füzet 1.50

4912. FICHTE, IOHANN GOTTLIEB, Angewandtes Naturrecht. Jena u. Leipzig, 1797. 8r., fve 1.50

4913. FIEDLER, JOSEPH, Aktenstücke zur Geschichte Franz Rákóczy's und seiner Verbindungen mit dem Auslande 1706, 1709 und 1710. II. Wien, 1871. 8r., fve . . . . . 1.—

4914. FIGURALE COMPOSITIONEN für die malerische Ausschmückung von Decken, Wänden

Kovács Erzsébet

iparműven

mit. Battanek 1889

okt. 26.

lásd

Révai XX. 510. l.

DR. ING. BIERBAUER VIRGIL
ÉPITÉSZ
BUDAPEST II., ZÁRDA-UTCA 57. TEL.: 55-1-04.

Müemlékek országos Bizottsága

B u d a p e s t IX
Rákos utca 2.

Kovács Erzsébet

Fegér Gyulainé
iparművész

lásd

Révai XXI. 522. l.

Kovács Erzsébet

Hadtört. Múzeum
elismerő dicsőklevele
hősi emlék tervéért.

Képzőművészet

1927. 3. n.

F. Kovács Erzsébet

Sárközi néphimzés elemeiből önzcállított terítő, fenti terverte

Repr.

Muskátli

1937. 89. l.

Kovács Erzsébet

özv.

Valence 1922

165. l.

F. Kovács Erzsébet

ivód

Magyar Iparmüvészet

1929. 108. l.

Villamosvasúti motorkocsi I. osztfülkéje. Spanyolország részére készült a Ganz-Danubius gyárban. Az intarziákat terverte Fenti. Repr. u.o. 116. l.

a párisi és ~~[illegible]~~ [illegible]
hülföldi 48-as forra-
dalmi események
ábrázolásához. Az ilyen
követ nyomtatás utá
lecsinolták, s ú~~jabb~~
képeket rajzolhattak
rá. —

A vidéki, különösen a magyar
könyomatos művészet
további kutatása érté-
kes eredményeket vet-
het fel, mert a vidéki
nyomdák mellett, mint
azt ~~az~~ Adattárbuk ~~közölt~~
~~fehér~~ világosan bizo-
nyitja leginkább magya
rajzolók és festők mi
ködtek, akik ~~[illegible]~~ nin
máig ismeretlenek;
Mi - a lehetőségekhez

Kovács Erzsébet

Diszoklevél és Karettája fedelének intarziás belső lapja - Fenti terve alapján

Repr. -

Magyar Iparművészet

1927. 204. l.

Kovács Erzsébet

1926-évi postabélyeg pályázatra első díj.

Magyar Iparmuvészet

1926. 87. l.

FRIEDRICH OTTÓ. ABÉLARD ÉS HELOÏSE.

Kovács Ernőtől

Ajtóveretek, kovácsolt vasból.
Készítette Tiringer Ferenc, Kecskemét.

Repr.
Magyar Iparművészet
1927. 174 l.

cz 39.
jai éremlelet 13.
llásos tárgyú érmek (olasz) 144.
rmezői éremlelet 13.
s- és fémipar-kiállítás érme 137.
smegyei kelta pénzek 61.
gh Ödön 37.
lenczei pénzek 142.
rőtövek (ókori) 47.—50. 56.—58.
rseczi éremlelet 141.
ső szerszámok (ókori) 57.
spasianus pénzei 79. 80.
szprémmegyei éremleletek 13.
tuloniai pénzek 144.
lenoisy 57. 58.
ıkovce 61.
:zay Mihály gróf 37. 44. — arany emlék-
érmei 44.
léki múzeumok éremgyüjteményei 103.—
106.
ellius pénze 78.
lkermarkti veretek 131.

Kovács

K. 5. *Erzsébet*, iparművész és grafikus, * Bátaszék 1889 okt. 26. Mint tervező az iparművészetnek szinte minden ágában kitűnt. Ő tervezte a budavári koronázó templom számára a Szent István-ornátust. Minden stílushoz alkalmazkodó számtalan rajza jelent meg folyóiratokban, kivált a Magyar Iparművészetben. Az Állami Nőipariskola tanára.

É. f. I. 582 l

en
kla tetején van ~~[illegible]~~ palánk veszi kö-
vezető út széles. A bástyafal ablakai
sarkain álló két kerek torony teteje
en jobbról, facsoport köti le figyelmünk-

COPAN."

vonalkeretnek 9.9: 14.4 c/m.

595

126/94 № 153.

F. Kovács Erzsébet

népi keramikai ter-
veit Varga Béla
fazekasmester kivi-
telezi -

Magyar Iparmuvészet

1931, 142. l.

Meppel.

F. Hermann Schneider

Hofrat Professor Dr.
phil. Dr. h.c.
Ordinarius für Pädagogik
und Philosophie

Heidelberg, Plöck 91

Fernruf 1978, 1743

F. Kovács Erzsébet

Palóc falurészlet,
fenti rajzai
repr.
Magyar Iparművészet
1931. 16. l.
26 l.

				62.902	60

ecember hó 31-én.

János s. k.
ető alelnök

Csák István s. k.
ellenőr

ózgyűlés által kiküldött számvizsgálók:

éza s. k.

Houba Károly s. k.

NYZAT AZ 1935. ÉVRE.

BEVÉTEL

		Egyenként		Összesen	
		pengő	fill.	pengő	fill.
	I. RENDES BEVÉTELEK:				
1	Tagdíjak és alapítványok	16.000	—		
2	Kamatok	400	—		
3	Kiállítások	25.000	—		
4	Kiadványok, hirdetések	1.600	—		
5	Vegyes bevételek	10.000	—		
6	Államsegélyek	20.000	—		
7	Fővárosi segélyek	1.000	—		
8	Adományok	300	—	74.300	—
9	1934. évből áthozott egyenleg			75	06
				74.375	06

Kovács Erzsébet

Lisznyai Damó Tihamér emlékverseny örökös vándordíja. Alapította a Hunnia Csónakázó Egyesület. Tervezte fenti. Készítette Kozmann Nándor

Repr.

Magyar Iparművészet

1926. 131. l.

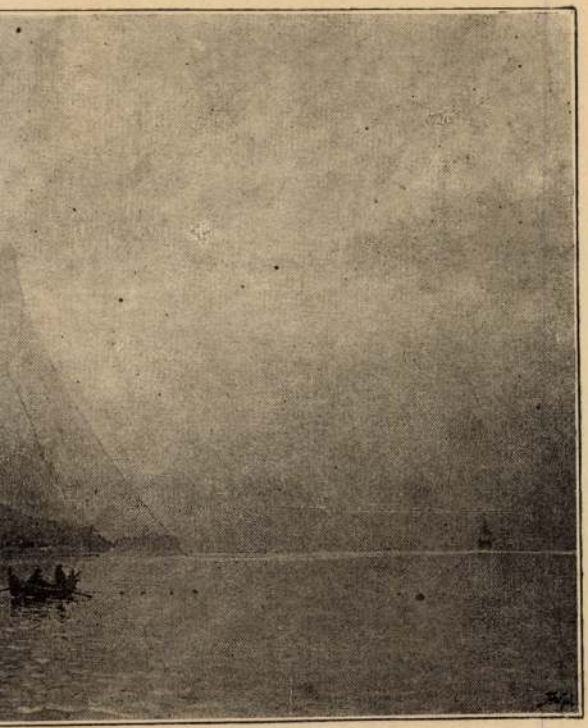

ØELSTEN. SOGNEFJORD.

Kovács Erzsébet

vid

Magyar Szarmúviszet

1925. 187. l -

LVIO. SZÉL-ROHAM.

Kovács Ernőtől

Matyó ornamentikájú
selyemhímzés párnája.

Repr.

Magyar Iparművészet

1924. 100. l.

FIRLE WALTER. REGGELI ÁJ

Kovács Erzsébet

Függőlámpak, kovács ok
vasból, szverte fenti.
Készítette Tiringer Fe-
renc, Kecskemet.

Repr.-
Magyar Iparmuvészet
1928. 179. l.

Kovács Erzsébet

szül

Szabadon

F. Kovács Erzsébet

Cród

Magyar Iparmüvészet

1935. 1–2. sz

58. l.

Kovács Ernőtől

rajzai a Corvin-
áruház építészeti dekorációiról.

Repr.

Magyar Iparművészet

1926. 1–2. sz.

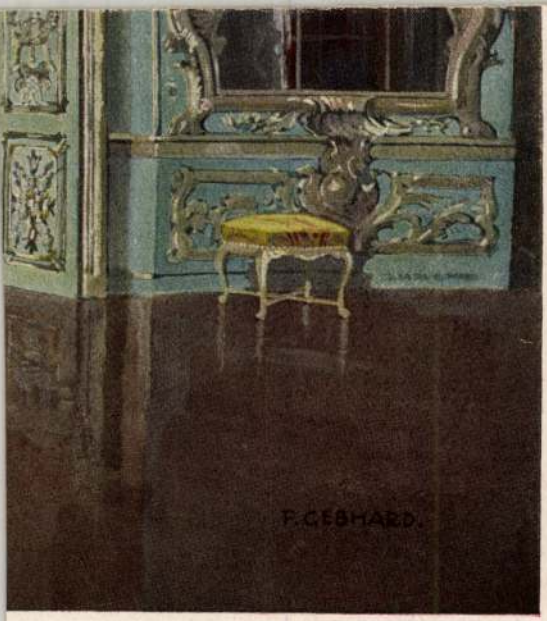

. Az Amalienburg tükörterme.
— Schloss Nymphenburg bei München. Spiegelsaal der 1739. Gemälde von F. Gebhard. — Nymphenburg near lesigned by Cuvillié. From a painting by Gebhard.

Hoffmann (Stuttgart) kiadása.

Az Athenaeum rt. nyomása.

Kovács Erzsébet

Oklevelek, repr.

Magyar Iparmuvészet

1928. 78, 79. l.

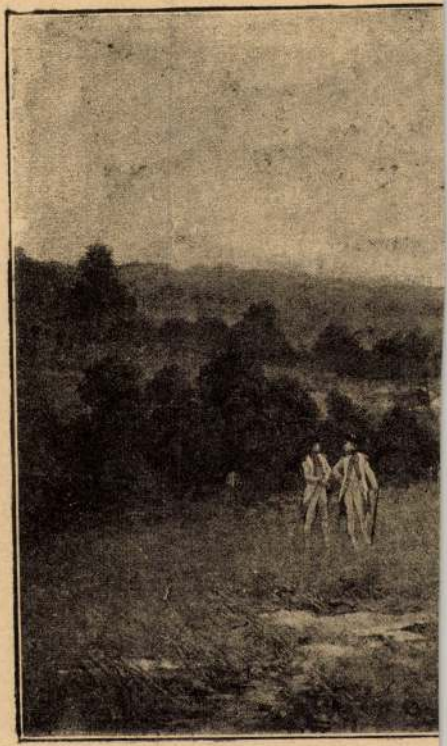

FLAMENG FRA

Kovács Erzsébet

KOVÁCS ERZSÉBETNEK, a budapesti állami nőlpariskola kiváló képzettségű, nemes ízlésű tanárának, lapunk nagyrabecsült művészi munkatársának újabb grafikai munkái közül három díszes oklevelet mutatunk be e füzetünkben. Az egymástól teljesen eltérő ornamentikával díszített igen sikerült diplomák a sokoldalú jeles művésznőnek e téren is ritka szakavatottságát bizonyítják.

Magyar Iparművészet

1928. 85. l

Kovács Erzsébet

Saját

Művészeti lexikon

4 11 l -

~~Bécs V. 164.~~

Kovács Ernő

Művészet 1915. 144

Kovács Ernőhöz

Magyar Művészet

1926. 538.

Szkutarii bársonyterítő a cretneki ev.

templomban VIII. 50.

Kovács Erzsébet

Kröteljesen ügyesen rajzolt arch. ábrák (tollrajzok) az Arch. Értesítő 1920–22. 39. kötetében fentitől.

T. 5432.

foglalja el bástyáin lobogókkal,

. Wiener thor és befejezése

cm.
eibung. Königr. Ungarn. Frank-

Kovács Erzsébet

MAGYAR MŰVÉSZET

1926, 538

LEVELEZŐLAP

Feladó:

Viktória-nyomda.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Kovács Erzsébet

rajztanárnő.

a képz. főiskola ideglenes tanára

1919 —

iparművészet

Évk. képzőfőisk. 1931-32. 77. l.

Eger

Ezen 1596-ki l

~~A város és a vár lát~~

balról ~~Balra~~ látju

III. Mahomed emberei

holdas lobogot mat litüz

átszelt város teruel el melyet

nek s a melynek ép

a „Bischofs H." és a

ve. Felirata fölül

„ER

A° 1596 vom

és alól jobbra: „29."

Rézmetszet, me

nak 10.6: 18.2 cm.

Lt

Kovács Ernő

Sírkeresztet kovácsolt vas-
ból. Régi Magyar Iparművé-
szet 1919. 6. l.

Kovács Erzsébet

Budapesti állami
nőipariskola. Domboritott erűst chorsch-
gombok és doborfedél.
Terverték és kesi-
tettek Kovács Erzsé-
bet vezetésével az
ötvös tanfolyam nő-
vendékei.

Magyar Iparművészet

1918. 116 l.

Rudolffal együtt koruk legtipik
sabb vándor festői.A 10-es évek
sodik felétől kezdve többször e
togatott hozzánk.Valósággal raj
gott a Duna-völgy festői vidéke
iránt.1818-tól kezdve egymásutá
jelentek meg a Dunát ábrázoló k
nyomatos sorozatai:"Donau-Ansic
ten....264 BLL. , "Malerische
Donaureise vom Ursprunge bis Bel
grád",1833,vagy rajzai és akvare
jei után készült litográfiák,töb
nyire F.X.Sandmann kivitel
zésében.Jakob Alat képein az idi
kus elemek helyébe a genre-szerü
lép.Nem pogány pásztorok és nimf
hanem nyájat legeltető,a mezőn d
ző,vagy a Dunapart fáinak árnyék

Kovács Erzsébet,
Nérelyhidi

Thieme Becker

XXI. 361. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Kovács Erzsi

Szamos rajza
iparmüvészeti
emlékekről
a köv. lemben

Csáiparmmuz

Gondos rajzok
de nem elégé
plasztikusak

2970

31. A. Ferrel:

(Sz. Beesben 1825. május 22-én.)

Virágos okor.

Az előtért el
kerti
le virágokból összeva
kifelé hajolnak. T [illegible]
gész dió fekszik. Al
[illegible] fehér Iris
mellette a halovan
pán szárán lepke ü
A fürt egy rébe le

Vászon, me
~~Rynker 189~~
~~Rysza 7.~~
~~V: 31.~~

T A bokréta közepét fehér Iris, egy sárga s két halovány rózsa képezi. Körülötte két folyóka, kék jáczint, makbimbók, teljes virágú tulipán, kék őszi rózsa, hajnalka, skarlatpiros verbena s nefelejts bontakozik ki. Elől az asztalon

V: 224.

Kovács Erzsébet

illustrációi az
alábbi műben

Az Orsz. Magy. Iparművészeti Múzeum és
gyűjteménye. 1896—
1915. Ap. 1915.

Egy nevezetes párbaj. Elbeszélés. Irta *Mayne* W. Angolból --- --- --- --- --- --- 57
Két kérő. Régi történet. Irta *Gyarmathy* Zsigáné (képekkel) --- --- --- --- 61—69
A zöld fegy és a sárga mókus. Életkép. Irta *Mikszáth* Kálmán (képekkel) --- 98—105
A csizmadia meg a hegy. Életkép. Irta *Zempléni* Árpád (képpel) -- --- --- --- 109
(képekke
Ezredes é
Zöldi M

Kovács Erzsébet

vajzoló,
iparos

erőd

Ert 1928

41-1

ásügyi miniszterium.

921.évi LIV.t.c. 32.§-a értelmé-
ől és más alkalmas egyénekből
akértő Bizottság alakittatik,
sztett kérdésekben szakértői vé-

2.§-ában nyert felhatalmazás
gjává az 1939 - 1945 évi időszak
em, hogy ezt a kinevezést elfo-
tékes munkásságával és nagybecsü
k.
vezett tagjai az idézett törvény-
orra szóló szakértői esküt, vagy
sznek. Ezért fölkérem Nagyságo-
dejüleg kinevezett és értesitett
államtitkár ur felhivására a

Kovács Erzsébet

rajzai a kövi-
nüben

Dr Bárány Istvánné
dr. Oberschall Magda:
O. M. Iparmüvészeti
Muzeum. Verető
a muzeum gyüte-
ményeiben. Vasmü-
vesség. Bp. 1932.

Kovács Erzsébet

l.

Bán 107. l
115. l.

Kovács Erzsébet

összefoglaló rajzos
illusztrációkat készített
az Arch. Ért. 1920 –
1922. évf. részére –

~~Szabó János, áll. tanító~~

~~V. 265.~~

Kovács Erzsébet

illusztrációkat rajzolt az Arch. Ért. 1915 és 1916-évfolyamaihoz. Ugylatszik fényképek után készültek e tollrajz illusztrációk.

INDICE GENERALE

Kovács Erzsébet

grafikus

l.

Szépművészet

1940. 69. l.

Kovács Erzsébet

iparművész

1

Szépművészet

1943. 1946. 1.

A multját ilyképen nagy áldozatokkal megbecsülni karó Győr valóban nemes példát mutat a nagy idéki városoknak minden téren. Becéző szeretettel gja rendbehozni európai értékű, de magyar zamatú műemlékeit, irodalmi és művészeti egyesületeivel polja régi, híres szülöttjeinek emlékezetét és a fiatal ók, művészek támogatásával, az ifjú tehetségek részére tűzni szándékolt, a minden évben kiadásra kerülő Győr város díjá"-val gondos segítő kezet fog majd yujtani a magyarság jövendőbeli reménységeinek, az i magyar kultúrtörzs kibontakozni készülő új termé-nek. A Győrben rendezendő bemutatkozó kiállítások ifjú magyar képzőművészeknek nyujtanak majd új ret és támogatást. A győri jubileumi alap tervbevett dalmi, képzőművészeti esetleg zenei díjainak leg-egfelelőbb cdaítéléséhez a város valószínűleg ki gja kérni az Orsz. Irodalmi és Művészeti Tanács, lamint az Ösztöndíj Tanács és a Kisfaludy Társa-g segítségét is.

A jubiláló Győr a régi magyar polgári erények avára hallgatva, így illeszkedik bele a legtermé-nyebb kultúrpolitikába s folytatja azt az értékes unkát, melyet a nagyemlékű győri polgár, Ecker nos, a tudós polgármester, Czech János kezdettek g, folytatja azzal az áldozatkészséggel, amelyet szobrot kapott Bisinger Józseftől és más fiaitól ult.

Az egész ország hálával és elismeréssel tekint

K

Kovács Erzsébet

Magyar Iparművészet

1924. 22. l

AZ 1924. ÉVI JÓTÉKONYSÁGI BÉLYEGEK rajzait a kereskedelemügyi miniszter szűkebbkörű pályázaton szerezte be, amelyre 52 hazai művészt szólított fel. Résztvett a felszólítottak közül 15 művész mindössze 49 tervvel. Háromféle tárgyú póstabélyeget kellett tervezni: hazánk reményteljes jövőjének a serdülő ifjúságot, a csecsemővédelmet és a fertőző betegségek, főképpen pedig a tüdővész elleni védelmet érzékeltető rajzú bélyegeket. A bíráló bizottságban a postaigazgatóságon kívül a kultuszminisztérium képviselője, a Szépművészeti és az Iparművészeti Múzeum és az Államnyomda igazgatói, az O. M. Iparművészeti Társulat és a Bélyeggyűjtők Egyesületének kiküldöttei vettek részt kik a kitűzött három díjat *Biczó András, Helbing Ferenc* és *Kovács Erzsébet* egy-egy művének ítélték oda. Valamennyi pályaművet nyolc napig kiállították az Iparművészeti Múzeumban. Az új bélyegeket márciusban hozzák forgalomba.

Szines cód

tésig, vagyis 1873-ig. *Klebelsberg Kunó gróf* vallás- és közoktatásügyi miniszter nagybalatoni bevezető beszéde nyitotta, éleg a múlt évi november hó 25-től ez évi január hó 27. közti időben, vasárnaponként megtartott érdekes előadásokat.

Az első előadó *Gárdonyi Albert dr.* volt, aki „Budapest történetét" tömören foglalta össze. Utána *Kurcsinszky Bálint*, a római világ alapos ismerője „A római kor emlékeit" tárgyalta. *Szőnyi Ottó dr.* „Az Árpádok", *Lux Kálmán dr.* „A gótika" emlékeit ismertette belintőan. *Csányi Károly*, aki „A reneszánsz emlékeiről" szólott, részletesen megemlékezett Mátyás király csodás értékű műkincseiről, amelyekből ma csak néhány darab ismerétes a világ különböző gyűjteményeiben. A reneszánszunk rövid korát lövárosunkban a török hódoltság kora váltja fel, melynek emlékeit *Foerk Ernő* sorakoztatta fel; majd „A barok-kor" aránylag jóval nagyobb számban megtévő emlékeit *Kertész K. Rábert* h. államtitkár, míg végül „A neoklasszi-

Helbing Ferenc

Kovács Erzsébet

Meyer-Meyer Antal

K

ÚJ MAGYAR LEVÉLBÉLYEGEK kerülnek az 1923. év elején forgalomba. A magyar királyi postaigazgatóság ugyanis a Petőfi-centennárium alkalmából ötféle Petőfi-bélyegeket bocsát ki, amelyeknek tervrajzait 30 művész között hirdetett szűkebb pályázat útján szerezte be. Az Orsz. Képzőművészeti Társulat, a Képzőművészek Egyesülete és az O. M. Iparművészeti Társulat a postaigazgatóságnak különkülön 10-10 művészt ajánlott, kik közül 14 vett részt a pályázaton. Figyelemreméltó, hogy az Iparművészeti Társulat részéről ajánlott 10 művész közül kilencen, ellenben a másik két művészegyesület 20 művésze közül csak öten pályáztak. A bíráló-bizottság beható tanácskozás után a kitűzött díjak közül kettőt *Helbing* Ferencnek, (Petőfi arcképe, Talpra magyar!), kettőt *Kovács Erzsébet*nek (Petőfi szobra, griffmadáron repülő János vitéz), egyet pedig Haranghy Jenőnek (Haldokló Petőfi) ítélte oda. Ez alkalommal eldöntötték a légi-postabélyeg tervrajzára hirdetett pályázatot is, melynek nyertese Megyer-Meyer Antal, ki Budapest felett repülő, szárnyas embert ábrázoló bélyeget tervezett. Illetékes szakférfiak véleménye szerint az új bélyegek úgy művészi, mint pedig a sokszorosító technika szempontjából igen sikerültek és a legszebb és a legjobb bélyegek, amelyeket eddig a magyar posta forgalomba hozott.

Magyar Iparművészet

1923. 32. 4

MDK

Kovács Erzsébet

A Halászbástya és a Gellérthegy az uj bé[illegible]
Nemzeti Ujság 1927. jul. 21. 13.l.

MDK

Kovács Erzsébet iparművész

Vasvirágtartokat tervezett az Iparműv. Társ. jub.kiállitására.

Ybl Ervin: Az Iparműv.Társ.jub.kiáll.

Magy.Iparművészet, 1925. 173.lap

Kovács Erzsi, iparnüvész M.D.K.

terve az Orsz. Iparnüvészeti Társulat hadi emlékmüvezre hi-irt, de meddő pályázatán egyik megvételben részesült.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1915. XXXVI. évf.

febr. 17. sz. 7. old.

MDK

Kovács Erzsébet

Lisznyai Damó Tihamér-emlékverseny örökös vándordija. Alapitotta a Hunnia Csónakázó Egyesület. Tervezte Kovács Erzsébet, készitette Kozmann Nándor. Repr.

Magyar Iparművészet, 1926. 131.lap

MDK

Kovács Erzsébet

Falikaros lámpák kovácsolt vasból, repr.

Magyar Iparművészet 1928. 24o.l.

MDK

Kovács Erzsébet

Valló I.dr.: Győr város a magyar kulturáért.
Szépmüvészet 1943. 146.l.

MDK

Kovács Erzsébet, első dijat kapott

2 bélyegtervpályázat. Magy. Iparmüvészet, 1926. 197. o.

Kovács Erzsébet

KTK

rajznaárnőjeltek részére az iparművészet mb. tanára egy évre, 1919.

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25. Bp. 1926.

Kovács Erzsébet

MDK

A főváros olcsó butorokra hirdetett pályázatának nyertesei.

Magyar Iparművészet 1927. 87.o.

Kovács Erzsébet MDK

Két bélyegpályázat. két III. dij

Magyar Iparmüvészet 1926. 197.o.

Kovács Erzsébet MDK

Két bélyegpályázat. I. dij

Magyar Iparmüvészet 1926. 197.o.

MDK

Az 1924. évi jótékonysági bélyegek

Kovács Erzsébet

Magyar Iparmüvészet 1924. 22.o.

MDK

Uj magyar levélbélyegek.

Kovács Erzsébet

Magyar Iparmüvészet 1923. 32.o.

MDK

Cimerrajzok

Kovács Erzsi

Magyar Iparmüvészet 1916. 130.o.

M.D.K.

Kovács Erzsébet tervezése

Himzett vánkos. Repr.

Az Orsz. M. Iparm. Társ., a Baross Szövets. iparm. és háziipari kiáll. emlékalbuma. Bp. 1929. Szerk: Györgyi Kálmán. 12. l.

MDK

Kovács Erzsébet

A Corvin-áruház fölépcsője korlatjának részlete.Kovacs Erzsébet rajza.Repr.4.1.

Fából faragott s részben aranyozott falikar a nagylépcsőházban.Kovacs Erzsébet rajza. Repr. 5.1.

Magyar Iparművészet,1926. 1-2.sz. 4,5.l.

Kovács Erzsébet

A Corvin-ruhás Terézanyácska kalandjai.
Képekre: Kovács Erzsébet rajza. Negr. 4 f.

Rabó Jánosné s részben Szmrecsányi Lajosné
s Nagyiepcsóbeszéd. Kovács Erzsébet rajza.
Negr. 3 f.

Magyar Iparművészet. 1926. 1-2. sz. 4 p. f.

MDK

Kovács Erzsébet

Az udvar pilléreinek olasztikus diszitése.Kovács Erzsébet rajza.Repr. 7.l.

Az udvar pilléreinek plasztikus diszitése.Kovács Erzsébet rajza.Repr.7.l.

Magyar Iparművészet,1926.l-2.sz. 7.l.

MDK

Kovács Erzsébet

Az udvar pilléreinek plasztikus diszitése.Kovács Erzsébet rajza.Repr. 6.l.

Az udvar pilléreinek plasztikus diszitése.Kovács Erzsébet rajza.Repr. 6.l.

Magyar Iparművészet,1926.1-2.sz. 6.l.

MDK

Kovács Erzsébet

A Corvin-áruház vasbetonból készült szellőz
tető rácsa. Kovács Erzsébet rajza. Repr. 8.l.

Magyar Iparművészet, 1926.1-2.sz. 8.l.

MDK

Kovács Erzsébet

Védjegyei igen biztató jövőt ígérnek.
Védjegyeiről rajz-repr. a 124.-ik old.

Radványi László dr.: A védjegy, a reklam és az iparművészet.

Magyar Iparművészet, 1928. 121-124-ig.l.

M.D.K.

Kovács Erzsi

tervét megvásároltár a falon elhelyezhető hadi emlékekre kiírt pályáraton.

Építőipar - Építőművészet, Bp.1915. 39.évf.

22.sz. 129.old.

MDK

Kovács Erzsébet

Domboritott ezüst ékszerek, gombok és dobozfedél. Tervezték és készitették fenti vezetésével a bpesti áll.nőipariskola ötvös-tanfolyam növendékei.
Magyar Iparmüvészet 1918. 116.l.

MDK

Kovács Erzsébet

siremléktervéért 600 korona jutalomban részesült

Pályázatok. MI, 1920, 95 l.

Kovács Erzsébet és Csizik Gyula MDK

600 korona jutalomban részesült sirkeresztpályamunkájáért /Iparm. Társ./

Pályázatok. Magy. Iparművészet 1920. 95-96. l.

MDK

Kovács Erzsébet

Függőlámpák, kovácsolt vasból. Terv.: Kovács E.
Készitette Tiringer Ferenc.

Magyar Iparművészet, 1928. 180.l.

Kovács Erzsi

Az Iparművészeti Társulat pályázatot hirdetett hadi emléktáblák és emlékművek tervére, azzal a célzattal, hogy ezeket a táblákat a háború befejeztével egyes községeknek rendelkezésére bocsássa és ezzel elősegítse azt az akciót, mely minden hazai községben méltó emléket akar állítani az elesett hősöknek. A pályázatra 102 pályázó 273 pályaművet küldött be. A birálóbizottság Radisics Jenő elnöklésével február hó 11-én döntött és sajnálattal állapította meg, hogy a

144

pályázók közül csak kevesen oldották meg méltóképen a kitüzött feladatot, úgy hogy a pályaművek vásárlására szánt összeget ki sem meríthette egészen a bizottság Végeredményben megvásárolta a bizottság ötszáz koronáért Tóth Gyula és Dióssy Antal négy pályaművét, egyenként százötven koronáért Kovács Erzsi, Mayer Antal és Spiegel Imre egy-egy pályaművét, valamint száz-száz koronáért Thain János és Weszely Vilmos egy-egy pályaművét.

Művészet 1915. 144. l
(kitüntetések)

Kovács Erzsébet

Szerepel az alábbi tárlaton

Pirchala Imre: Ifjú művészek
Kiállítása Esztergomban

Komárom megyei Dolgozók Lapja
1968 XI. 14

MDK

Kovács Erzsébet

1926. februárjában hirdetett rondes postabélyegek tervp.-án pályaművét megvásárlásra ajánlották.

Magy. Iparművészet, 1926. 87.l.

MDK

Kovács Erzsébet

1926. februárjában hirdetett rendes postabélyegek tervp.-on első dijat nyert tervrajzával.

Magy. Iparművészet, 1926. 87. lap

MDK

Kovács Erzsi

Dunántuli spanyolozott tükörfa. Kovács Erzsi rajza. Repr.
Biharmegyei magyar szürnek rávarott diszitése.Kovács Erzsi rajza. Repr.
Dunántuli faragványos mángorlófa.Kovács Erzsi rajza.Repr.

Magy.Iparművészet, 1924. 104, 105, 106.lap

MDK

Kovács Erzsébet tanár

A bpesti m.kir.Állami Nőipariskola évvégi kiáll.-ból. Párna, tervezte Kovács Erzsébet tanár.Repr.

Magy.Iparművészet, 1928. 168.lap

MDK

Kovács Erzsébet

A postabélyegek rajzaira hirdetett pályázaton megvásárolt pályamüve. Repr.

Magy. Iparmüvészet, 1916. 179.lap

Kovács Erzsébet

A postatakarékpénztár részére kiadott befizetési
megbízásról pénzküldés. Dépr.

Dépr.Ipartudósított, 1916. 179.Isp

MDK

Kovács Erzsi

Magyarország külön cimere. Kovács Erzsi rajza. Repr.

Magy. Iparművészet, 1916. I-II.

MDK

Kovács Erzsi

A magyar korona országainak egyesitett cimere. Kovács Erzsi rajza. A pajzstartó angyalokat tervezte Kőrösfői-Kriesch Aladár. Repr.

Magy. Iparművészet, 1916. II. Mell.

MDK

Kovács Erzsébet

Az Iparmüv.Társulat posta- és hadibélyegekre kiirt pályázatán loo koronáért megvásárolták egy pályamüvét.

Müvészet,1916 82 l.

MDK

Kovács Erzsébet

Magyar Iparművészet 1928. 257.l.

MDK

Kovács Erzsébet

Magyar Iparművészet 1928. 163.1.
Repr. 179.1.

MDK

Kovács Erzsi

Ajtóveretek kovácsolt vasból, repr.

Magyar Iparmüvészet 1927. 174.l.

MDK

Kovács Erzsi

Jánszky és Szivessy: Selyemernyős faragott és aranyozott facsillár, rajz,repr.

Gerő Ö.: A Forum-szinház átépitése.
Magyar Iparművészet 1927. 1-2. sz. 5.l.

Kovács Erzsébet

iparművész

Iparművészeti Társulat kiállitása - a Technológiai Muzeumban - tárgyaival szerepel.

Pesti Hirlap
1930.VII.12.

M.D.K.

Kovács Erzsébet

Petöfi- feláras- bélyeg terve , 1923.

1o és 15 koronás

Iránytü a bély egek világában . [illegible]p. 1964. 68.1

Kovács Erzsébet M.D.K.

Jótékonysági- feláras- bélyegek terve, 1924.

500 K-ás

Iránytü a bélyegek világában Bp. 1964. 68. l.

Kovács Erzsébet

grafikus

művésztanárnő

A magyar bélyegpályá-
zaton I. díjat nyert,
de művei nem kerültek
kivitelre.

Ul. 4220.

Nemzeti Újság.

1926. ápr. 16. (J. E.
J.: Megjelentek
az új 16 és 20 fillérés
postabélyegek.)

Carton
Szenszyt

~~Lotz Károly:~~

3609 Amorettek.

~~Az~~ Egymás felé fordulta röpül
a széltől lobogtatot kendőn átlép
melyet a másik, a kiner balban
fog. Mindkettöjük haja hullámos.
Szénrajz, méretei ~~130:170~~ cm.
Vétetett az 1905: III. 7-iki 20
(213-905)

1905

KOVÁCS ERZSÉBET

Sümegi : A kecskeméti... Bp 1996

L. Sz. : 27. 321

109. o.

ILLYÉS GYUL

1088.

MTAK

Kedves Lajos,

köszönöm őszinte s

ségedet nem. Könnyü volna isten

- esendő, gyönge emberekkel pró

hősiesség. A Válaszra nem mondha

mint amilyennek szeretnénk, ami

nem az? Mert nem volt elég erő e

hagyják el azok is, akik még va

László is, én is faképnél hagyná

Laci szivesebben irná regényeit,

- nem beszélek tovább. Nincs jog

kifogásaidat, - máris meghallga

Kovács Erzsébet

Született Bátaszéken 1889 október 26-án. Autor-textil tervező, aranymüves. Tanulmányai: a budapesti Képzőművészeti Főiskolán.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l 172 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Kovács Erzsébet

A „Női ipariskola" volt előadója.
Várkápolnának vasműves kapukat tervezett. Postai bélyeg pályázat elsődíj nyertese. Tagja a Szocialista Iparművészek Társaságának.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 172 l.

MDK

Kovács Erzsébet

Irásművészeti kiáll. Magy. Iparművészet, 1926, 128 l.

MDK

Kovács Erzsébet

Bélyegpályázat. M.Iparművészet, 1916, 2oo 1.

Kovács Erzsébet
jótékonysági sor, 1924

P: Unrein Jánostól Drahos Istvánig.
A Bélyeggyüjtő, 1937. 125-127 l.

MDK

Kovács Erzsébet

N.P: Irásmüvészeti kiáll. Magy. Müvészet, 1926, 538 l.

Kovács Erzsébet

Pestről Váczi utczai 328. sz. a.

213 sz gyönggyel és bársonnyal hímzett

Kép. 92 old.

III. Tárgyjegyzék az 1846. évi Iparmükiállitáshoz Pesten

Molnár László: Reformkori himzések és kézimunkák az Iparművészeti Múzeumban. 83. o.

Az Iparmüv. Múz. és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müvészeti Múz. Evkönyve. VIII. 1965. Múzeumi Ismereteterjesztő Közp. Bpest. 1966

Kovács Erzsébet

Rendezte az Iparművészeti-
Társulat kiállítását
Andrássy-uti székházban.

P. H. 929. XII. 1.

Kovács Erzsébet.

Kovácsolt vaslámpa terveit-melyeket Thiringer Ferenc kecskeméti vasmüves kivitelezett-szerepeltek az Spormüvészeti Társulat korácsonyi kiállításán, a régi Mücsarnokban.

Nemzeti Ujság, 1928. dec. 2.

Sz. Kovács Erzsébet

szerepelt az Iparművészeti Tanács kiállításán.

M. 1933. VII. 16.

Kovács Erzsébet.

Az Iparművészeti Társulat a régi Műcsarnokban rendezett karácsonyi kiállításán szerepett a rajzai után vasból készült világítótestek, melyeket Tisinger Ferenc kecskeméti lakatosmester kivitelezte. (említve)

Budapesti Hirlap, 1928. dec. 2.

Kovács Erzsébet.

A végi Műcsarnokban rendezett Ipornűvészeti Társulat kiállításán fémtárgy-művei szerepeltek.

Magyarság, 1928. dec. 2.

portokban is. Egyes napokon élő mannequineket vonultatnak fel és mindig sok ezernyi közönsége akad ennek a kápráztató fényű mutatványnak.

De a divatművészet mellett kiválnak a franciák az iparművészet más ágaiban is. A magastűzű kerámiában már az 1900. évi nagy világkiállításon vívták ki maguknak az elsőbbséget és utolérhetetlenek a pâte-nak nevezett áttetsző s gyakran megkapó színhatásokat kiváltó szabadkézzel formált üvegcsodák készítésében is. Lalique és Marinot világhírre jutott mesterei a művészet ez ágának; akad is sok utánzójuk, de ők eddig elérhetetlenek maradtak.

Talán egyetlenegy nemzet sem használja oly sokféleképpen és oly nagymértékben művészi célokra a kovácsolt vasat, mint a francia. Nem csupán az épületek széles erkélyein sűrűn alkalmazott díszes vaskorlátok és kapuk adnak bőséges alkalmat a francia vasműveseknek művészi invenciójuk érvényesülésére, hanem a belső helyiségekben is gyakran látjuk a vasból készült díszes használati tárgyakat, csillárokat, tűziszerszámot, asztali lámpákat, polcokat, ellenzőket stb.-t. Ezért van annyi jó mestere a francia vasművességnek, mely technikai kiválósága mellett művészi szempontból is megállja a magasabb igényű bírálatot. Sőt a modern francia iparművészet talán épp e téren érte el a legjobb eredményeket. Mindenesetre sokkal komolyabb, érettebb felfogás nyilvánul a francia vasművesek munkáiban, mint a lakásművészet terén. Örömmel állapítjuk meg, hogy a francia vasművesek között magyar mester is szerepel és pedig dicsőségesen. Neve Kiss Pál, a kiállított művei közül egy remek kaput e füzetben mutatunk be.

A bútorművészek közül Pierre Charreau és a nyilván német származású Ruhlmann mester válnak ki előkelő térmegoldásaikkal, nemesarányú, célszerű bútoraikkal és intérieureik harmonikus színakkordjaival. A többi tervezőnek művészete, beleértve a hírneves Dufresne-ét és Follot-ét is, még mindig nagyon ingadozó. Műveik divatcikkek, melyek talán tetszhetnek is a mai közönségnek, de bizonyos, hogy rövid idő mulva idegenszerűen hatnak majd, vagy nevetségesekké válnak éppen úgy, mint a negyedszázad előtt hirtelen felburjánzott, de csakhamar elvirágzott szecessziónak ma már jobbára lomtárba került bútorai.

A többi francia csoportokhoz képest legmaradibb felfogás nyilvánul az ékszerek vitrináiban. Úgy látszik, hogy a mesésértékű, csodástűzű gyémántokat, rubinokat, zafirokat, topázokat, smaragdokat, az irizáló opálokat, gyöngyöket és egyéb szemet kápráztató drágaságokat nem vérbeli művészek formálják ékszerekké, hanem mesteremberek. Nyilvánvaló, hogy az amerikai vevők konzervativizmusa az, ami visszatartja a francia ékszerészeket az újszerűbb, merészebb megoldásoktól.

Az idegen nemzetek túlnyomó része — mint már említettem — külön pavillonokat épített iparművészetének bemutatására. Minthogy ezek az épületek egy előre megadott terület méreteit nem haladhatták meg és ennélfogva nem fogadhatták magukba a kiállításra küldött anyag nagy tömegeit, az illető nemzetek — Monakót kivéve — részben a Grand Palais-ban, részben az egyes szakcsoportok részére épített külön csarnokokban helyezték el készítményeiket. Ez a szétosztás megnehezítette az áttekintést, különösen, ha még figyelembe vesszük, hogy az iparművészeti oktatás csoportjaiban újból találkozunk a kiállításon szereplő nemzetek legtöbbjével.

A párisi kiállításból.
Jan Szczepkowski: Kápolna részlete.
(Varsói Iparművészeti Iskola.)
Kovács Erzsi rajza.

E cikknek nem lehet célja, hogy minden egyes pavillonnak, a Grand Palais minden termének gazdag tartalmát részletesen ismertesse. Ezért csak a kiállításon szerzett főbb benyomásokról óhajtok beszámolni.

A franciák iparművészetéről szóló megjegyzéseimet még a textilművészetük magas fejlettségének elismerésével óhajtom kiegészíteni. A sokféle gobelinek, szőnyegek, nyomott és szövött díszítményekkel borított szövetek beláthatatlan sora szerepel a kiállításon és akad köztük sok igaz művészi érzékkel megkomponált darab. E szakmában csak az angolok vetekedhetnek a franciákkal. Emezek változatosabbak, tervezeteik merészebbek, eredetibbek, mint a fegyelmezettebb ízlésű angoloké. A szigetországbeli fegyvertársak különben is kitettek magukon. A Grand Palais-beli arannyal díszített óriási kék termük installációja

a legszebb a kiállításon és gondosan megválogatott, elsőrangú anyag tölti meg vitrináikat. Agyagiparuk, üvegjeik, nemesfémiparuk, könyvművészetük stb. minden darabja egy magas kultúrájú, szertelenségtől szigorúan tartózkodó nemzet művészi érzékének és tudásának egy-egy dokumentuma. Előkelő hely jutott Nagybritannia csoportjában Tonbridge síremlékének, mely egyik legjelentősebb, nagyobbszerű alkotása az egész kiállításnak.

A franciák másik szövetségesének, Olaszországnak iparművészete messze esik az angolokétól. A kiforratlanság, kapkodás, a biztos ítéletnek hiánya nyilvánul az olasz csoportban szereplő alkotások legtöbbjéről, legbántóbban pedig az olasz pavillon belső architektúrájában és díszítésében. A belgák, svájciak és a spanyolok nagyjában egy szinten álló, kétségtelenül igen fejlett iparművészete sok szemet gyönyörködtető művet alkot, de határozott nemzeti vonás nélkül. Csak az utóbbiak üvegművészete egyénibb a velük egysorba helyezett népekénél.

Nemzeti jellegűek a finnek, a lengyelek, a cseh-szlovákok, a Jugoszlávia csoportjában szereplő horvátok (a szerb iparművészet annyira fejletlen, hogy itt szóba sem jöhet), a svédek és a dánok csoportja. A finnek ezúttal lemondtak az önálló pavillon építéséről, noha köztudomású, hogy az 1900. évi párisi nagy világkiállítás egyik főérdekessége a zseniális Saarinen Eliel terve nyomán készült finn pavillon volt. Ezúttal szerényen meghúzódtak a Grand Palais egyik termében. A lengyelek nemzeti jellege már pavillonuk külső architektúrájában is érvényesült, de még szemmelláthatóbban jutott kifejezésre a bútorokon, a remek, erőteljes fafaragványokon, a textiliákon, a gyermekjátékokon és a fali díszítményeken.

A párisi kiállításból.
Jan Szczepkowski: Kápolna részlete.
(Varsói Iparművészeti Iskola) Kovács Erzsi rajza.

Cseh-szlovákiának a régi Cseh- és Morvaországra eső részében a volt osztrák kormányok már évtizedek óta nagy erővel fejlesztették az iparművészetet és híresek voltak már a régi monarchia idejében a prágai iparművészeti iskola és a csehországi ipari szakiskolák is. Ennek a tervszerű kultúrpolitikának eredményeit mutatta a mostani kiállítás, mint ahogy a kassai, iglói, késmárki, homonnai, körmöcbányai, hegybányaszélaknai és a pozsonyi volt magyar állami ipari szakiskolákból kikerült iparosnemzedék készsége hozta létre a megszállt magyar felvidék iparművészeti műhelyeiben készült kiállítási tárgyakat. A világpiacon már évtizedek óta előkelő helyre jutott pozsonyi volt Izabella Háziipari Egyesületnek lefoglalt, vagy az áldásosan működött Egyesület által nevelt munkásnemzedék hímzései ma a „Detva"-egyesület munkái között szerepelnek. Ámde el kell ismernünk, hogy a cseh-szlovák köztársaság csoportjaiban az elsőrendű csiszolt üvegeket, finom porcellánkészleteket, színes cserepeket és finom csipkéket kiváló szakértelemmel válogatták össze és igen ügyesen és tetszetősen rendezték el.

A dánok csoportjában kimagaslanak a világhírű kopenhágai porcellángyárnak és Kählernek magas művészi színvonalú edényei és plasztikái. Figyelemreméltó, hogy a kir. porcellángyár újabban magastűzű grès-edényeket is készít és pedig kiváló sikerrel.

A svédek amellett, hogy a Szajna partján külön pavillonjuk is van, két nagy termet töltöttek meg iparművészetükkel és nagyon fejlett háziiparukkal. Szenzációja nemcsak a csoportnak, hanem az egész kiállításnak is a négy év előtt alapított Orrefors-üveggyár készítményei. Két fiatal művész: *Simon Gate* és *Eduard Hald* áll a gyár élén s ketten, vetekedve egy-

mással tervezik a csodásan szép üvegeket, melyek ma az évszázados multra visszatekintő cseh és angol üvegipar legtökéletesebb gyártmányai mellett is diadalmasan állják meg helyüket. Általában a figurális kompozíciókat ábrázoló vésett üvegeknek van a legtöbb bámulójuk. Nekem a teljesen dísznélküli, vagy csak igen diszkrét ornamentummal ékített zöldesszínű, kecsesformájú üvegek tetszettek legjobban. Nemes egyszerűségükben annyi báj és művészi érzék nyilvánult, hogy muzeális értékűvé válik minden egyes tárgy. A svéd háziipar most is példás eredményeket mutat be. Itt nincs tere a lelkiismeretlen üzéreknek. Nagytekintélyű, szakképzett szervezet tartja kezében a svéd háziipartermelés irányítását és értékesítését s ez meg is látszik a kiállított szőtteseken, hímzéseken, cserepeken. E tekintetben sokat tanulhatunk a svédektől.

Az északi nemzetekről szólva, fel kell említenünk a Szovjetoroszország kiállítását is. A minden tagozás és dísz nélkül épített szabálytalan alakú orosz pavillon berendezése nem volt készen látogatásom idejében. Csak az egyik termében láthattam a népművészet és a háziipar csoportját. Ezt eddig még nem ronthatták el a szovjet hatalmasai. Változatos, mert hiszen nem egy nemzet, hanem Szovjetoroszország területén lakó sokféle (tunguz, morvin, osztják stb.) nép különkülön egyéniségét kifejező hímzések, cserepek, fafaragványok dús sorozatát mutatták itt be a népi munkát jellemző gondosságot, a hamisítatlan jó anyagot és színeket, a célszerűség és tartósság követelményeinek megfelelőt. Annál érthetetlenebb, szertelenebb és sokszor bizony a jóízlésbe ütköző dolgokat láttunk a Grand Palais emeletére helyezett bolyseviki csoportban, melynek nagyrészét a színpadművészet foglalja el. Egyes maquettek úgy hatnak itt, mint valamely gyár géptermei és elképzelhetetlen, hogy miként lehet e zavaros, idegenszerű miljőben rendes színdarabot előadni.

A párisi kiállításból.
Jan Szczepkovski: Kápolna részlete.
(Varsói Iparművészeti Iskola.) Kovács Erzsi rajza.

Éppoly furcsák a magyar volt „Ma"-isták műveihez és a gyászosemlékű bolyseviki uralom plakátjaihoz hasonló dekoratív festmények, grafikai munkák, sőt még a gyermekeknek szánt egyes játékok is. Az volt az érzésem, hogy a művészi fejlődés egy akut betegségének szimptomái ezek az akarva rosszat, csunyát alkotó törekvések, melyeknek meg van a maga szabályszerű lefolyása: az inficiálás tünetei, a fokozatos fejlődés, a krizis, majd pedig a visszatérés az egészséges állapotra. Úgy látszik ez az őrület Oroszországban ma még nem érte el a tetőpontját, de bizonyos, hogy attól messze már nem lehet.

Az osztrákok kiállításaikat a már említett Cours de la Reine-en épült pavillonban központosították, melynek szomszédságában levő egy kis elárusító bódéban fürgén árusítják a Wiener Werkstätte tetszetős apróságait. A Grand Palais-ban csupán a hírneves bécsi iparművészeti iskola szerepel egy nagyobbszabású kiállítással, amely ennek a merészen előretörekvő intézetnek erősségét, de egyúttal gyengéit is mutatja. Maga az osztrák pavillon alaprajzi elrendezése és berendezése teljesen eredeti, mint *Josef Hoffmann* minden műve. Kétségtelen, hogy legmeglepőbb és mély hatást keltő a kollektív csoportot magábafoglaló hosszú terem, a mennyezetig érő üvegszekrényeivel, melyek faszerkezetét valami sajátos bizarr szövettel vonták át. Az egész helyiségnek derült hangulatát még fokozzák az üvegtárlókat megtöltő groteszk kerámiák, a nevetségesen, de mindig művészi érzékkel torzított állat- és emberalakok (Powolny) és furcsa edények, gyermekjátékok, színes batikok és hímzések stb. A szomszédos termekben az osztrák iparművészet oszlopai: *Hanak, Strnad, Behrens* tanárok kaptak

külön helyeket a terveik nyomán készült műveknek, ugyanott mutatja ba a hírneves *Lobmeyr* világhírű üvegjeit, annak ellenére, hogy gyára a békeszerződés után most már cseh területre került és neki a cseh csoportban is kellett kiállítani. Mint újdonság, ezúttal először szerepel a nemrégen alapított Augarten-porcellángyár, melynek gyártmányait művészi elgondolásuk, finomságuk és tökéletes technikai kivitelük a régi császári Alt-Wien-porcellángyár méltó utódjává avatják az új vállalatot.

A franciák kiállításának legkevésbé sikerült része a francia falu, melynek néhány sablonos, minden jellegzetesség híján levő épületén és ezek belsejében alig található érdeklődésünket lekötő rész. Népművészetből alig láttunk valamit. Annál remekebb az évszázados multú francia kertművészet, mely úgy a szabad ég alatt alkotott változatosan alakított pompás parkrészekben, mint pedig a fedett csarnokokban bemutatott nemesített virágcsodákban mutatja be magas fejlettségét.

Színekben gazdag képet tár elénk a francia kolóniáknak több hatalmas épületét elfoglaló csoportja, mely Marokko, Tunis, Algir, Tonking és Cochinchina benszülötteinek sajátos exotikus művészi készségének alkotásait, valamint a francia befolyás alatt ott készült iparművészeti munkák gazdag sorozatát mutatja be. A messze keletet a francia gyarmatokon kívül Japán, China, Törökország képviselik és ide sorozhatjuk Görögországot is. A sárga faj művészei ezúttal is remekelnek évezredes iparművészeti kultúrájukkal és technikájuk utólérhetetlen tökéletességével, ellenben a török és a görög kiállítók csoportja a keleti bazárok színvonalát alig haladja meg.

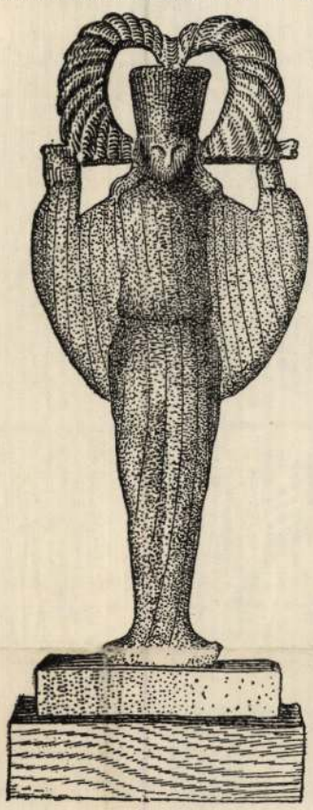

A párisi kiállításból.
A zakopanei iparískolában készült faragvány.
Kovács Erzsi rajza.

A Szajnának a Pont Alexandre III. mellett levő partjáról léphetünk a sokoldalú Poiret mester által tervezett és berendezett három álló hajóra. Ezeken vannak a kiállítás legelőkelőbb vendéglői és innen nyílik a legjobb kilátás a hét bizonyos éjjelein a Szajna közepén meginduló, tündéri hatású fontaine lumineuse-re, mely mindig a nézők beláthatatlan tömegét vonzza a pazarul kivilágított kiállításba.

Közvetlen szomszédaink közül Románia nem vett ugyan részt a kiállításon, de szomszédságában, a Concorde-tér egyik sarkán levő és időleges kiállításoknak szánt úgynevezett Musée du Jeu de Paume-ban szereztek maguknak nehány termet, amelyben megrendezték a maguk külön Exposition d'art roumain ancien et modern-jét.

Páris előkelő útvonalain sok száz óriási árbócon lengő vörös-sárga-kék zászló és plakát hirdeti ezt a kiállítást, melyet azzal a célzattal rendeztek, hogy az oláhok évszázados kultúrájának hirdetője legyen. Ezt csak a felszínes műveltségű és a művészettörténelemben járatlan közönséggel hitetheti el ez a kiállítás. Mert ami benne évszázados művészi munka, az bizánci stílusú és bizánci eredetű. A XVII. és XVIII. századi ötvöstárgyaik a brassói és nagyszebeni mesterek közismert műhelyeiből kerültek ki. Újabbkori művészetük pedig kezdetleges és jórészben nem éri el a rajzakadémiák növendék-kiállításainak színvonalát. Népi művészetük csoportjában pedig látjuk az oláh katrincák, hímzett ágyneműek és cserepek mellett az erdélyi magyarság és szászság agyagművességének, hímző- és szövőiparának jellegzetes készítményeit. A kiállítás katalógusának előszava hemzseg a történelmi „tévedések"-től. Nincs terünk arra, hogy azokat itt megcáfoljuk és csak annak a megállapítására szorítkozunk, hogy ami ebben a nagy hűhóval hirdetett kiállításon művészet van, az konvencionális, vagy kiforratlan.

Ha most felvetődik a kérdés, hogy helyes volt-e a magyar kormánynak az az elhatározása, hogy lemondott Magyarországnak a kiállításon való részvételéről, akkor fentartás nélkül igennel felelek. A kiállításon szereplő államok — kivéve az oroszokat — több évig készültek erre a nemzetközi versenyre és elő tudták teremteni a kiállításon való részvételekkel járó nagy költségeket is. Még a szegénységével kérkedő Ausztria (a kormány, Bécs városa, a bécsi kereskedelmi és iparkamara és az osztrák pénzintézetek egyesülete) is 9 milliárd korona rendelkezési alapot adott össze, amihez még a jobbára gazdag kiállítók részéről fizetendő illetékek járulnak. Megvolt tehát mindenütt a méltó szerepléshez szükséges idő és pénz. A mi államháztartásunk csak az úgynevezett szanálás óta kezd biztosabb alapra helyezkedni. Ezért nem tudott a kormány már évek előtt e kérdésben határozni. Amikor pedig 1923. év végén kiszámították a kiállításon való legszerényebb keretek közé szorított esetleges szereplésünk költségeit, akkor kitűnt,

egyesület egyéb hazafias és humánus adományain kívül a Magyar Iparművészek Testületének támogatására szoruló tagjai részére 250 K-t adományozott, továbbá hogy dr. Tafner Vidor (Beszterczebánya) két művésziesen megmunkált fémhamutálcát ajánlott fel értékesítésre az inséges iparművészek részére.

KÉT REMEKMŰVŰ MISEORNÁTUST mutatunk be e füzetünkben. A székesfővárosi iparrajziskola jeles tanára Megyer Antal tervezte az egyiket, melynek alapszíne violába játszó mélyvörös, díszítése arannyal átszőtt tompaszínű polikrom selyemhímzés. A másiknak tervezője Kovács Erzsi rajztanár, ki lila alapra applikált krémszínű selyemmel és sok aranynyal díszítette a zöld alapszínű miseornátusát. A casulák alakja eltér a megszokott, művészietlen, merevített szövetből készült misemondóruhák ismert szabásaitól. Nagyobb, bővebb amazoknál s artisztikus redőzete lágyan simul a pap alakjához és mozdulataihoz. Érdekes a Kovács Erzsi tervezte pluviálénak szabása is, melynek régen bevált mintája a magyar parasztsuba. Ez a sugárszerű varratokon kívül még abban is tér el a pluviálék általános mintájától, hogy a hátsó részén nincs a csuklyából degenerálódott teljesen fölösleges, lapos táska, helyette azonban széles gallér díszíti a komoly és előkelő hatású papi köpenyt. Mindkét ornátus tervezését egyházi szempontból Fieber Henrik kultuszminiszteri egyházművészeti referens irányította, aki az egyházi körök egy részének egészen megokolatlan maradiságával szemben a történelmi bázisból kiinduló és egészséges esztétikai érzésből fakadó modern törekvések térfoglalása érdekében — mint lapunk olvasói tudják — igen áldásos és eredményes munkásságot fejt ki. Megyer Antal ornátusát Rétay és Benedek műhelyében, Kovács Erzsiét pedig a budapesti Hermina-zárda hímzőosztályában készítették, mindkettőt Ő felsége rendelésére a budai kir. palota Szt. István-kápolnája számára.

MOZIBERENDEZÉSEK. A modern építő- és berendezőművészetnek művészi szempontból sem érdektelen kérdése az, hogy milyen legyen a mozgószínház installációja. Éppen a mai építész és tervező számára — bármennyire meg van is kötve a keze a megadott térviszonyok, rendőri szabályok stb. következtében — izgató problémává válik itt: az üzleti, technikai és esztétikai szempontok összeegyeztetése. S valljuk meg, hogy aki látta már az orchideák növését színes filmeken, a vizek felett rezgő paloták tónusát naplementében a vásznon lepörögni — önkénytelenül is érezte, mennyivel előbbre haladt e tisztán technikai művészet az ősrégi architektúra hátrányára, amely sehogy sem tud ma még megfelelő keretet adni e szép képekhez. A moziarchitektúra mindenesetre a reklámművészet szolgálatában kell hogy álljon és így sem homlokzatától, sem belső díszétől senki sem várhat puritán lemondást arról, ami a tömegek számára vonzó. Bizonyos, hogy az üzleti architektúra egyik ágával van itt dolgunk és így a vasbetonnak, üvegnek, a márványnak, a világítóhatások jó csoportosításának és a kellő ízléssel alkalmazott üzleti grafikának éppen annyi szereppel kell bírnia, mint a minden egyéb hasonló jellegű építészeti feladatban. Bizonyos az is, hogy e tekintetben a színházépítés és berendezés csak kevés tanulsággal szolgálhat, mert hiszen a mai „amerikanizmus“ közepette, a folyton változó izgalmakkal dolgozó elsötétített mozi nem tanulhat egy parfümös, dekolletált hölgyközönséggel, fényes világítás és foyerkkal és nagyon kényelmes páholyokkal elgondolt színházi nézőtértől. Mégis, úgy tetszik, a mozgószínháznak is több súlyt kellene vetnie a konstruktív szépségekre, mint az ma — és főképp nálunk — történik. A régi panoráma-stílus még túlságosan sok izzóval és túlélénk színekkel dolgozik a szecessziós homlokzatokon. S még kirívóbb az ízléstelenség a belső területeken. Az építész keze rendesen hiányzik itt s innét van, hogy a legtöbb moziban van egy rossz kárpitosművészet, mely kényelmetlen Thonet-székeket rak egymás hegyibe-hátába szűk páholy-ketrecekkel és sok plüssel, van egy cizellőrművészet, mely a lámpákon és izzókon mázsaszámra szerepelteti a nehéz vörös bronzot, van egy foyerművészet, mely a bécsi Werkstättet oltja át magyarba és puhafába és van egy textilművészet, mely a függönyt és a falakat a leghejehujázóbb előindiai és kínai ornamentikval ülteti tele. Ezzel ellentétben egy építészetileg és ornamentikában jól átgondolt mozi (mint aminő az e téren legjobb Kino-színház, a berlini Nollendorfplatzon, Kaufman Oszkár földink, a jeles színházépítő alkotása) vajjon mire tanít. Mindenekelőtt arra, hogy a homlokzat és a bejáró architektúrájának tömör, ablaktalan egységével, nagy márványsíkjaival, kevés, de nyugodt szobrával és finoman hajlított tetőzetével már kifelé is elárulhatja művészi és technikai jellegét, melynek a szolgálatában áll a belseje. Az előcsarnok öltözője, mennyezete, kevés, de jól formált bútora a tágas tisztaság és nemes egyszerűség benyomását keltheti. Benn a teremben a kényelmes, külön-külön párnázott fotellek közt az elefántcsontszín az uralkodó, a huzatok és a páholyfüggöny violaszínű, a függöny szürke, kevés lineáris dísszel, melynek géphímzése a frizek

Magyar Iparművészet
1915.

szisztémájánál. Innét van, hogy a nagy textilvállalatok nemcsak műszaki, de tervező-személyzetük java részét is külföldiekből kénytelenek toborozni. Maga a Kattaunder-cég, mely évenkint 37 ezer fontot fizet ki rajzokért, 10 rajzolót tart Párisban és mintegy 38 idegen, főleg francia, rajzolót Angliában s e rajzolók mintáival főleg az angol, európai és amerikai fogyasztóközönséget látják el, míg az angol rajzolókéival Indiát. A nagy tapétagyárosok is egyre több német és francia rajzolót kénytelenek üzemükbe venni. Az angol iparművészeti nevelés nagy hiányait már az állam és a londoni községtanács is belátta, de az iskolaszervezés nehézkes formái miatt nem igen tud a bajokon segíteni. Mindent egybevetve, Rauecker igen alapos tanulmánya arról győz meg bennünket, hogy az idejüket mult formák konzervativizmusa ezen a ponton is megbosszulja magát Londonban, a fürgébb versenytársak nagyobb készültsége itt is hovatovább háttérbe szorítaná a gőgös szigetországot s rövidesen ízlése is mélységes megaláztatást szenvedne az „inváziós barbárok“ miatt. Az ilyen mély gazdasági problémákat pedig Anglia — egy világháborúval igyekszik kettévágni.

KRÓNIKA

A KÉVE ÉRME. A Magyar Iparművészet mostani számának címlapját egy háborús plakett rajza díszíti, mely arra van hivatva, hogy messze földön hirdesse az ércben megnyilatkozó szimbolikus gondolatot: egy nemzet titáni küzdelmét. A Kéve érme méltó nemcsak ennek az előkelő ízléssel vezetett művészegyesületnek a multjához, de a nagy háború egész ideológiájához. Az antik mondavilág gyönyörű részlete: Herkulesnek a hidrával való küzdelme, nagyszerű plasztikai formanyelvet sugallt Zutt tanárnak, aki az ő firenzei tanulmányainak minden leszűrt tudását beleviszi a lapidárisan egyszerű vonalakba. Csak a minap volt alkalmunk e művésznek egyéni karakterét, tiszta és tudatos pályáját megrajzolni. A Kéve érmével mindazoknak a plaketteknek, melyekhez a nagy háború adott neki sugalló gondolatokat, a koronáját alkotta meg. Minden vonalában, a hátlapjának finoman vezetett allegórikus kévéjében, kardjában és évszámában is egy szinte túláradó fiatalos erő feszül, a bronzból hasad ki a gondolat és az ünnepi nagyvonalúság egész erejével reng. A Kévének, mely az érem hasznát teljesen jótékony célokra: művészek segélyzésére és a Vöröskereszt javára fordítja, az a szándéka, hogy ezt a plakettet külföldön is terjessze. Azt hisszük, az ottani éremkedvelőknek is reveláció lesz. Hírvivője nemcsak egy izmos fiatal művésztehetségnek, de annak a kultúrmunkának is, mely itt vésővel, szerszámmal, tollal és az apostolok türelmével dolgozik s nem kevésbbé hősies feladatokat old meg, mint a csatatéren vérző testvérei.

ÚJABB ADAKOZÁSOK érkeztek be lapunk ezidei I—II. számának megjelenése óta az Országos Magyar Iparművészeti Társulathoz a háború miatt inségbe jutott magyar iparművészek részére. A nemesszívű adakozók névsora a következő: dr. Petrovics Elek 30 K, Nagy Virgil 20 K, Bokor Irma (Pozsony) 10 K, dr. Jankovics János 10 K, Mihalik István (Gyula) 10 K, Schoditsch Lajos 10 K. Az újabb adakozások összege 90 K. A mult számban közölt kimutatás szerint 4562 K folyt be, mely összeg a most közölt adományokkal és a Budapesti Központi Segélyző Bizottság elnöksége által már régebben kiutalt 600 K-val együtt 5252 K-ra emelkedett. Eddig huszonkét iparművész részesült összesen 1250 K segélyben. E helyen megemlítjük még, hogy a Steindl-céh hazai művészetet pártoló

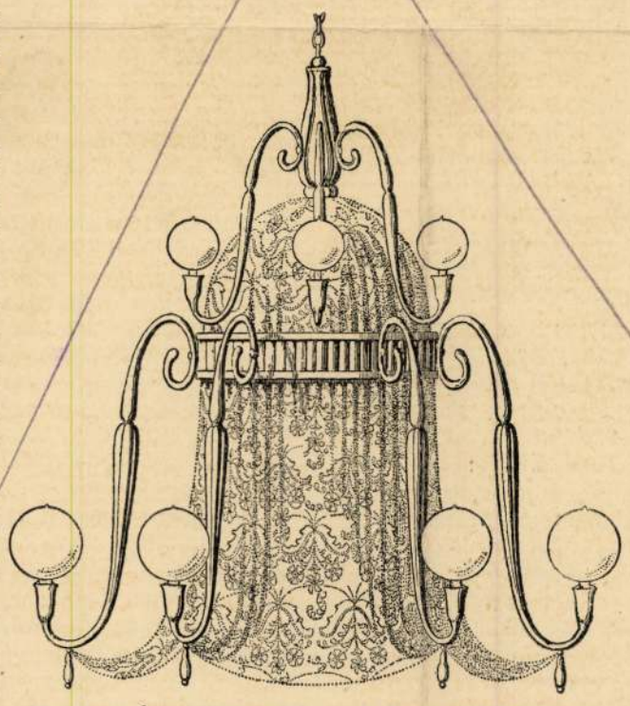

Benckhardt Ágost: Szaloncsillár. A. Benckhardt: Salonluster.

F. Kovács Erzsébet

Varga Béla

Kgaimák.

~~Gorka Géza: Kerámiák.~~ F. Kovács Erzsébet: Kerámiák, készítette Varga Béla.
— Keramik. — Ceramics. — Poteries. — Ceramiche.

Magyar Iparművészet
1930. 7-8. sz.

Az Athenaeum r.-t. nyomása.

82

82. Kovács Erzsi: Zöld dalmatika és stóla applikált és aranyhímzésű díszítéssel. Készült a budapesti Hermina-zárdában.

82. E. Kovács: Grüne Dalmatika und Stola, geziert mit Applikationsarbeit und Goldstickerei. Ausgeführt im Budapester Herminen-Kloster.

Kovács Erzsi

81

81. Kovács Erzsi: Zöld misemondóruha hátulja, applikált és aranyhímzésű díszítéssel. Készült a budapesti Herminazárdában.

81. E. Kovács: Grünes Messgewand, Rückansicht, geziert mit Goldstickerei und Applikationsarbeit. Ausgeführt im Budapester Herminen-Kloster.

Magyar Iparművészet
1915. 73. l.

Zöld misemondó ruha eleje.
m. o. 72. l.

Zöld pluviále applikált és hímzett díszítéssel.
m. o. 75. l.

Fordítás

összefüggéseket is keresnek: általában a vallásos festészet újraéledését látják e mozgalom keretéül. Az új vallásos irányú festészet megteremtésében pedig elsősorban a gótika és a középkor eszmés főleg érzésvilága felé fordult érdeklődésnek van oroszlánrésze. A naturalista-materialista természetlátás után következő korszak a lélek naív és spontán érzéseinek formábavágyakozását, a primér érzésreligiót juttatta újra uralomra. Lehmbruck, Schmidt-Rottcluff és az expresszionizmus annyi úttörője az átszellemült és megittasult lélekállapotoknak nagyvonalú kivetítődéséhez az absztrakt formákat a középkor falfestési és síkdíszítő, továbbá plasztikai monumentalitásában látják, helyesebben ebben látják a követésreméltó példaképeket. Ha még hozzá ez a belső átéléstől fűtött megszólalás az anyagnak ama természetes korlátozottságával is küzködik, amilyen az ólomkarikás színes táblaüvegekben adódik, úgy előáll egy neme a befelé elmélyült pátosznak, mely annál őszintébb, minél hevesebb küzdelmet vív a kifejezőeszközökkel. Formailag ezt úgy lehetne kifejezni: a színes üveg technikája a szögletes, aszketikus arcok, a csontos alkatok, a merev mozdulatok ritmusának összefogására minden síkdíszítő technikánál alkalmasabb. Ha még hozzávesszük ehhez a háború utáni miszticizmusnak és a lelkek általános transzcendentális fogékonyságának tüneteit, megvan a kulcsa annak, hogy miért jelentkezik mindenütt új képviselőkkel a szép régi technika: az üvegfestés.

LALIQUE ÜVEGEI. A modern iparművészet ismerőinek nem kell bővebben magyarázni, hogy kicsoda Lalique René. A modern ékszer színhangulatainak feltalálója, a stilizált állati és növényi formák bájának megteremtése az ő nevéhez fűződik az ékszerművességben. Egy-egy diadém, vagy breloque, melyet ő a vitrinbe helyezett, a francia nő fensőséges toalettművészetének koronáját jelentette s mint egy drága hangszer oly csodásan zenélt hangok nélkül is. Lalique most újabban párisi műhelyében üvegeket készít fémbeolvasztással. Ezeknek a vastag üvegedényeknek egészen különleges növényi és állati formákat ad, amely bizarr forma ellenére is egyszerű háztartási vagy toalettigények praktikus kielégítésére alkalmasak. Vannak köztük dobozok, ékszertartószelencék, tükör- és pudertartók, kandallódíszek, egyszóval olyan tárgyak is, amelyeket azelőtt sokkal masszivabb anyagokból állítottak elő, mint az üveg. Hatásuk főtitka a színezés sokféleségében rejlik és mindegyik tárgy más és más élénk színben játszik, de sok a törtszín is, amelyek az élénk színek skáláját kellemesen egészítik ki.

MARTINE. A francia Art et Décoration augusztusi száma egy új francia berendezőcéget mutat be, amely színes textiljeivel, nagy kárpitozott bútoraival, falfestésekkel, lámpákkal, porcellánokkal s egyéb iparművészeti tárgyakkal kelt maga iránt figyelmet. Az ismertetésből aztán megtudjuk, hogy az atelier Martin művészeti vezetője — Poiret. Az egykor ünnepelt, de ma már kissé visszacsúszott ruhatervező most tehát friss babérokat gyűjt és erre való területnek a lakásberendezést tartja. Kétségtelen, hogy itt is főleg régi fegyvereivel igyekszik a hódításra: a bútorok erős, élénk színeivel, a textilnek puha koloritjával, az egésznek teatrális csoportosításával. Valami keleties és meseszerű van ezeknek a dolgoknak megjelentetésében. Majdnem azt mondanók: háremberendezéseket látunk. Hálószobájának, fürdőszobájának erős asszonyi parfümje, szőnyegeinek buja ornamentikája, egyes bútorainak gazdag díszítése fényűző és érzéki pompára vall. Poiret tehát az installálóművészetben sem tagadja meg magát, a kosztümök és balletruhák, melyek egykor a Minaretben mozogtak, most ugyanolyan keleti melódiákat muzsikálnak, de a bútorok orchestrumán. Mindenesetre érdekes jelenség a színeknek e ruhafaja a francia iparművészetben, amely körülbelül most jutott el oda a kolorizmusban, ahol a müncheni és bécsi iparművészet a háború előtt volt.

A POÉTA EMLÉKE. Camille Roy Lyonban élt, költő volt. Egy csomó chansont költött, amelyyel nemcsak a modern francia lirát gazdagította, hanem a dalszerzést is, elsősorban pedig szülőföldjének vidám derűjét szolgálta. Most nemrég Lyon városa elhatározta, hogy emlékét méltó módon fogja megörökíteni. A megbízást egy odavaló építész és szobrász kapta s igazi francia szellemmel oldották meg feladatukat. Kikeresték a lyoni liget legszebb pontját s egy kis forrás fölé odaállították a gyönyörű emlékoszlopot, melybe belevésték a költő reliefjét, fölötte pedig néhány éneklő gyermekfejet. Fönt az ének száll a gyermekek ajkáról, lent a szökőkút csobog egy medencébe, az egészre pedig repkények borulnak és fák zöldelő lombjai hajlanak susogva. Kétségtelenül a legpoétikusabb emlék, mellyel egy költőnek áldozni lehet és a legszebb instrumentum, mellyel verseinek hangulatát tisztelőiben ébren lehet tartani. Hogy pedig miért mondjuk ezt el? Azért, mert a francia költő példájának gyújtani kellene minálunk is. A mi régi gazdagságunk idején csak elvétve jutott a városszépítés intézőinek eszébe, hogy a költő emlékezetét össze lehet kötni az utca, vagy tér hangulatos díszítésével s csak egyetlenegy esetben (Szép Ilonka kútja a Várban) lágyultak el egy kút poéziséig. Ma, amikor anyagiakban és anyagokban megfogytunk, talán nekünk is eszünkbe juthatna, hogy a költőnek memóriájához gyakran egy szép relief is elég, ha a hely, a faragás és a természet, mely hozzája társul, esztétikailag becsessé teszi.

BEÉPÍTETT BÚTOROK. Az amerikai példa ragadós és sok egyéb amerikai berendezőelv mellett újabban európai lakóházakban is teret hódít a bútorok beépítésének ötlete. A hely- és anyagmegtakarítás az egyre kisebb méretekre összezsugorodó lakószobákban, de kivált szállodákban nagyonis megfontolandó körülmény és kétségkívül a szoba intimitását is fokozza néhány ügyesen beépített bútor. Szállodákban, — főleg Párisban — továbbá Óceánjáró hajókon már régtől fogva érvényesül ez a szokás, mely újabban a nagyobb hallokban és a polgári lakóházban is otthonra lelt. Azonban helyeselni semmiesetre sem lehet. Legkevésbé pedig ott, ahol elegendő tér és anyagi eszköz állt a berendezőtevékenység rendelkezésére. A bútor jellegéhez mégis csak hozzátartozik a mozgathatóság, a helyváltoztató képesség. (A neve is : mobilia, Möbel ezt a tulajdonságát domborítja ki.) Voltak ugyan régente, kivált a középkorban és a reneszanszban is beépített ágyak, szekrények stb., de az akkor sem, ma sem emeli a lakószoba higiénáját, tisztaságát, kényelmét. Még leginkább a beépített, falbamélyített könyvszekrény állhat meg a mai lakóházban, amely ellen alig lehet kifogást emelni, sőt egyenesen fokozza az olvasó- vagy dolgozószoba hangulatát. Bizonyos nyugalmat, finom keretet ad a beléjehelyezett könyvsoroknak és evvel a szoba rendeltetését még jobban hangsúlyozza. A többi bútornak azonban itt is az az előnye, hogy nem épületalkatrész, hanem ide s oda tolható bútor.

LAKÁLYOSSÁG. Talán nem jó magyar szó, de a fogalom, melyet föd, régi, jó és magyaros. Lakályos helyett talán inkább úgy kéne nevezni a jól berendezett szobát, hogy otthonos. Régen úgy mondták volna : vendégmarasztaló. Egyszóval az a szoba, társalgó, hall, klubterem vagy más efféle, melyben gazda is, látogató is jól érzi magát. S az bizony nem azonos avval, amit „ízléses"-nek nevezünk. Egy jó mély ülőbútor, mely oda van téve a kandalló elé s az oldalán egy kis asztalka áll, alatta finom szönyeg terül el, látványnak egészen szép lehet, de hogy a testi kényelmet és a lakályosságot is szolgálja-e, az már csak akkor dől el, hogyha beleülünk. Az attól függ, hogyan lehet benne olvasni. Ablaktól, lámpától elég világosságot kap-e. A többi ülőbútorban elhelyezkedőkkel tudok-e jól beszélgetni stb. S ezért van az, hogy egy szoba lakályossága elsősorban ugyan a szoba alaprajzi viszonyaitól függ, de másodsorban mégis csak a berendező kéztől, sőt még ettől sem annyira, mint annak az ötletességétől, aki használja. Egy-egy bútor helye sokszor csak évek gyakorlata, kísérletei után állapítható meg véglegesen. Úgylátszik, hogy ennek az eltalálásához több kell, mint ízlésbeli készség. Kell, hogy az embernek a bútorokhoz személyes érdeklődése fűződjék, meghitt viszonyban legyen velük.

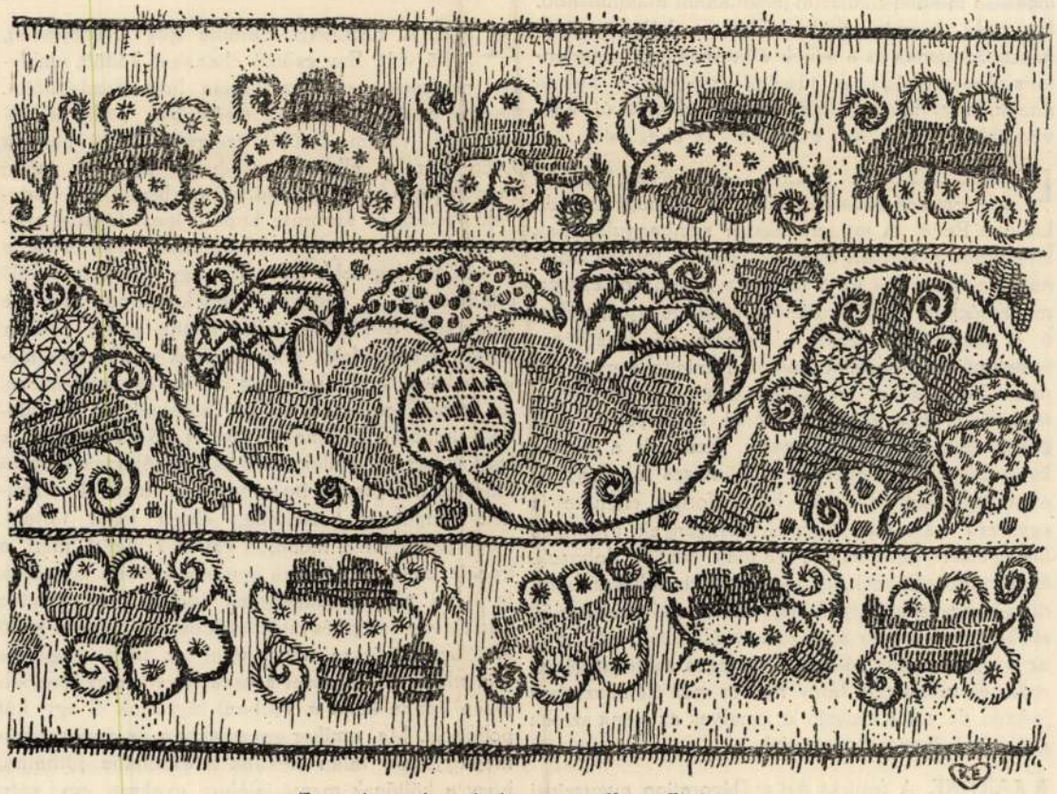

Tiszántúli párnahaj tarka hímzése. ✦ *Kovács Erzsi* rajza.
Ung. Volkskunst. Buntgestickte Polsterbordüre.
Art paysan hongrois. Broderie panachée d'un coussin.

Magyar Iparművészet
1924. 126 l.

ladoznak azokon, bekevernek porral, megrémítenek tülkeik ordításával, elszédítenek benzínbűzeikkel. Mindezt a városban is megkaphatod tőlük, most tehát kerüld el őket. Másodszor nézz szét a tájon, hogy tájékozódjál. Amerre lefelé halad a nap, arra van nyugat s ha le is megy majd, abban az irányban mindig világosabb marad az ég alja: könnyen visszatalálsz. Ha szerencséd van és jól eszedbe vésed utasításaimat, hamarosan megleled a nekedvaló irányt. Valami szelíden kanyargó, síma gyalogösvény lesz az. Lépj rá bátran és bízd rá magad. Át fog vezetni a szénporos városaljai grundokon, át a pályaudvarok salakbuckáin, szeméttelepek mellett, sínek és dokkok labirintusán. Mint kedvesen hajladozó élőlény, szinte talpaid alá símul majd és csalogat előre. Tudja ő jól, az ösvény, hogy merre lehet leghamarább kijutni a szabad levegőre, hol nyílnak a rések és kapuk a hátadmögött elterülő roppant börtönből.

...Egyszerre csak, — úgy másfél, kétórai csendes gyaloglás után — megváltozik körülötted a tájék. Egy dombhajlat mögött elmarad a vasútvonal, hátad mögé sorakoznak a kémények, a raktárházak, a kábeloszlopok, a betonszínek, a hangárok. Szemed kimerült recehártyáját nem izgatják többé a szemafórok merev körmei, roppant gyárkoporsók, palatetőszemfedőit nem látod többé, sem az acéldaruk kétségbeejtő akasztófáit. Nagyon vigyázz, hogy hátra ne nézz ekkor, mert ezek azok a ritka pillanatok, amikor kővédermed melledben a szív a felismeréstől. Gondolj Lót feleségére, aki Szodomából menekülvén, nem tudta visszatartani magát. Megállott, hátranézett és sóbálvánnyá változott. Elég annyit tudnod, hogy hátad mögött az alkonyat most gyújtotta fel a várost, lángörvények kavarognak fölötte. De te, egyetlen egymagadban, kiszabadultál és most meg fogod menteni magad, most elmenekülsz...

...Ha már idáig jutottál utadon és gondolataidban, akkor nincsen baj, akkor a gyógyulás megkezdődött. Titokzatos belső tisztulás, megfrissülés és megmosakodás éreztetni fogja a hatását. Emlékezz rá, hogy Antaiosz a mondában valahányszor földanyjával érintkezett, új erőre kapott s legyőzhetetlen volt, mígnem Heraklész a levegőbe emelte és úgy szorította agyon. Ilyen levegőbe emelt életet folytat ma a „kultúremberiség" városlakó része. Üveges kalitkákban emeletekre vonatja fel magát és ott fulladozik fűtőtesteinek, gáztűzhelyeinek és villanyvasalóinak közelében...

*

Így szólt az én kedves, rusztikus lelkületű barátom, aki egyébként a belváros legforgalmasabb negyedében, egy bérpalota felső emeletén rendezte be „gyógyszalónját". (Hogy melyik utcában, azt nem merem ideírni, mert megharagszik.) És eltávozott.

Néhány nappal a látogatása után ismét megtámadta szememet a „konjunktívusz". (Barátomtól egyébként tudom a betegség nevét: valami „tivítisz"-szel végződő szó és szemgyulladást jelent.) Lázongtak az idegeim és mint a ketrecébe zárt állat, szaladoztam a szobaajtó és az íróasztal között.

Egyszerre csak a homlokomra csapva felkiáltottam:

— Most beveszem az orvosságot, a Solum Ballagátumot!

Pontosan az utasítások szerint cselekedtem. Koradélután volt, meleg, fellegtelen nyáridő. Lenn az utcafenékről tompultan szállott fel a lárma, a taxik kürtjei tikkadtan sikongtak, mint a kukorékolásban kimerült kakasok.

— Kiskabát, kalap, aprópénz, semmi más, — idéztem vissza rendelkezését. Aztán alászállva, a lépcsőház aknáján keresztül, mint ólomcipőjében a tengerfenékre zökkent búvár, földet érintettek lábaim a kapu előtt.

— Hogyan is fejezte ki magát? — kutattam tovább szavai után és eszembevágódott Antaiosz, akit Heraklesz a levegőbe emelve szorított keblére...

— Goromba ember lehetett, — mormoltam a városi lakók könnyed cinizmusával és lépteimet a sarki villamosmegálló felé irányítottam.

— Itt felszállok a legelsőre — határoztam el.

Hogy ne láthassam a kocsi számát sem és még csak azt se tudjam, merre fog elvinni, lesütöttem szemem a földre és vártam.

Alig egy félóra mulva jött is egy kocsi (átkozott pesti közlekedés), felpattantam rá és így szóltam a kalauzhoz:

— Átszállót kérek és a végállomáson figyelmeztessen!

Rámmeresztette szemét, aztán vállat vont és jegyet adott.

Behúzódtam egy sarokba, szemem lehúnytam és átadtam magam a már-már jelentkező egyedüllét boldog kellemességének.

Füleim mindazonáltal tudomásomra adták, hogy mikor ürül ki, majd ismét, mikor telik meg a kocsi. Az első perronon, a kisszakasz-különítmény felől időnkint fel-felmorajlott a küzdelem.

— Hé! Maga keménykalapos! — bömbölte a vezető medvehangja. — Maga, maga! Dobja csak be fatter! Dobja csak be!

Aztán megint egy következő állomásnál:

— Kisnagyság, halló! Ne blicceljük el az érmét, galambom!

Lábamra tapostak a kanyarodóknál, vállaimra roskadtak, egy kisfiú megkérdezte, hogy hány óra van, aztán orromra vert a cserkészbotjával.

— Oppardon! — kért bocsánatot illedelmesen, de én makacsul szemem elé ernyőztem tenyeremet s mint vén harcosok a homéroszi időkben, elboruló érzelemmel hallgattam tovább a modern Bábel eleven hőskölteményének lüktető verssorait...

Háromszor mégis fel kellett pillantanom, mert ugyanannyiszor hajolt fölém egy-egy árnyék. Háromízben éreztem a pörköltkávéval hamisított foghagyma enyhe illatát. Szelíd és jóságos arcát egészen az arcom mellé közelítette mind a három, míg okuláréik fölött bizonyos rezignációval siklott végig rajtam pillantásuk. Mint akik túlságosan ismerik az emberi cselekedetek hiúságát és az elektromos járműveken elkövetett félszeg ravaszkodásokat és álomszínleléseket.

— A jegyeket kérem — hangzott fel mindannyiszor.

— Csak egy jegyem van — feleltem és átnyujtottam.

Mind a három meglepődött, mert bilétámat hosszas vizsgálat ellenére mégis érvényesnek találták.

— Végállomás — súgta végre halk hangon a kalauz és gyöngéden megérintette vállamat. Felpattantam a padról és ki akartam fúrni magam a tömegből. A kalauz ekkor a hónom alá nyúlt.

— Lesegítsem? — kérdezte s úgy nézett rám, mint a kórházba igyekvő betegre, résztvevőn és nagy sajnálkozással.

— Nem, köszönöm, — hárítottam el és leszállottam.

Csősz. Kovács Erzsébet recemunka-terve

Solum Ballagátum

— Elbeszélés. —

Írta: **Terescsényi György.**

Orvosom „kötőhártyalobot“ és „nervus-spannungot“ állapított meg s az ő eredeti terminológiájával „Solum Ballagátumot“ rendelt.

A sok olvasástól, lámpafénynél való körmöléstől csakugyan sűrűn meglátogat a szemgyulladás, az idegek „felspannolására“ pedig egyéb izgalmak mellett nagyszerű méreg (Balzac óta) a feketekávé.

Kétség nem fér ahhoz, hogy a fennebb jelzett kellemetlenségek tökéletes ellenszere viszont a „Solum Ballagátum“.

Kitünő orvosbarátom következőkép adta meg e dallamos elnevezésű orvosság használati utasítását:

— Nem szabad tervezgetned, vagy előre felkészülnöd rá. Egy napon, ebéd után, amikor megállapodik az időjárás és nem lehet tartani vihartól, elindulsz. Úgy, ahogyan a sarki trafikba szoktál leszaladni bélyegért, vagy cigarettáért. Fejedbe csapod a kalapodat, zsebedbe teszel némi aprópénzt. Akkor felszállsz egy villamosra, mindegy, hogy melyikre.

— A végállomásnál szóljon, — mondod a kalauznak.

— A jármű aztán letesz valahol a külső periférián. Valami sörgyár, vagy remíz tájékán, esetleg egy temetőfal alatt, vagy egy gyárkémény árnyékában. Akárhol tesz le, az bizonyos, hogy a városból kivezető út is lesz ottan. Ezután csak a következőkre kell vigyáznod: Először is elkerülöd a széles, forgalmas és sivár kövesutakat. Autók és szekerek sza-

Ujdők 1934. 43.sz

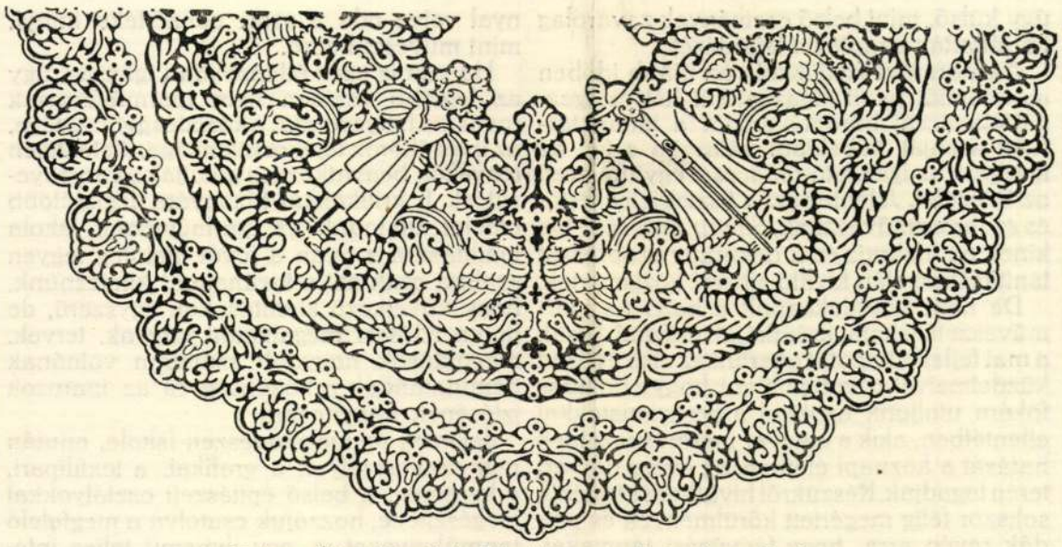

Budapesti Állami Nőipariskola. Tüllaplikáció terve. Tanár: Kovács Erzsébet.

zést adott nekik. Ezeket az előnyöket használta fel, páratlan szervezőképességét érvényesítve, az iskolának negyedszázadon át buzgó igazgatója, *Ágotai Lajos*.

Az iparrajziskolának, mint a szakiskolák területén álló, de a gyakorlattal és bizonyos fokig a felsőiparoktatással is kapcsolatokat kereső átmeneti tagozatnak rövid ismertetése után áttérhetünk szemlénk során az ipart és a művészetet szoros egységben művelő tanintézet kiállítására.

A felső iparoktatásnak negyedik iskolája az iparművészetet műveli, e szakmába tartozó művészek, tervezők képzésével foglalkozik. Hazánknak e nemben egyedüli tanintézete hat év mulván fennállásának félszázados évfordulóját ülheti meg. Mint említettük, 1881-ben Trefort közoktatásügyi miniszter létesítette a fafaragó műhelyt, melyből az intézet dekoratív szobrászati osztálya fejlődött, melyhez már a dekoratív festés, az ötvösség, a fa- és rézmetszők, majd a kisplasztikai osztályok csatlakoztak. Az iskola vezetését a képzőművészeti iskola igazgatója intézte. A tanítás négy külön bérhelyiségben folyt. Az iskola növendékeinek száma az öt évfolyamban alig emelkedett száz főre. A dekoratív festési és szobrászati osztályok népesek voltak, míg a többi szakmák alig vonzottak néhány tanítványt. A tanított szakmák sorozata természetesen hiányos volt, a kerámiai, a grafikai sokszorosító, a textilosztályok felállításáról történt ugyan említés, de azok kellő fedezet hiányában nem voltak megszervezhetők. Ilyen hiányok mellett a tantestület mégis igen buzgón végezte munkáját és pedig nem lévén semmiféle személyi létszámba osztva, különböző fokú, de összesen véve, igen csekély fizetésért; mégis több ízben rendezett kiállításai legalább az erkölcsi elismerést szerezték meg számára és az érdeklődést az iskola felé fordították.

Az akkori idők kissé tájékozatlan felfogását jellemzi, hogy irányadó férfiak, a kiállítások terjedelme, az általános tárgyak exakt tanítása és a szakoktatásnak részlegesen kedvező eredményeit tekintve, az iparművészeti iskolában képzőművészeti iskolánk vetélytársát vélték felfedezni. A tanításnak azonban a gyakorlattal legtöbb esetben nem volt kellő kapcsolata, úgy hogy a végzett tanítványok nem tudván elhelyezkedni az életben, más pályákra léptek át, cserben hagyva az iparművészetet. El kell azonban ismernünk, hogy a tehetségesebbek jó alapkiképzésüknél fogva magasabb tanulmányokat végeztek és mint építészek, szobrász- és festőművészek szereztek elismert nevet maguknak.

Az 1896-ik évvel az iskola részére a fejlődés külső keretei megadattak: beköltözhetett az Iparművészeti Múzeummal közösen bírt otthonukba, az Üllői-úti palotába. Az új otthonhoz fűzött remények azonban csak lassan valósultak meg és nem egyszer

Magyar Iparművészet

1925.

úgy külső, mint belső események zavarólag hátráltatták az intézet fejlődését.

Az iparművészeti iskola az újabb időben autonómiát nyert: igazgatóját két és igazgató-tanácsát háromévenkint a tanári testület a saját kebeléből választja s így az igazgató az igazgató-tanáccsal együtt vezeti az intézetet. Jelenleg ezt a tisztet jeles festő- és szobrászművészünk, *Simay Imre* tölti be, kinek az alakrajz és a dekorativ szobrászat tanításában elért kiváló sikerei közismertek.

De nem szándékozunk e helyt az iparművészeti iskola krónikáját megírni, csak a mai fejlett állapotot akartuk az első évtized küzdelmeivel szembeállítani, hogy a haladás fokára utaljunk azokkal a pesszimistákkal ellentétben, akik a magyar iparművészetnek hatását a köznapi életben, az every day art terén tagadják. Részükről hivatkozás történik sokszor félig megértett körülmények és példák révén arra, hogy fényűzési tárgyakat, sokszor gazdagok, a túlgazdagok ízlésének megfelelve tud iparművészetünk előállítani, az egyszerű, de nemes ízlésű alkotásokkal nem tudja a közönséget meghódítani. Ezek a pesszimisták utalnak ünnepélyeink — véleményük szerint — gondolatszegény, hiányos és nyers ízlésű dekorációjának kereteire; templomaink, középületeink, közhivatalaink céljuknak meg nem felelő diszítésére, sivárságára stb., stb. és végül, ha állításaik cáfolatot nyernek, úgy végső ütőkártyául bankjegyeinket mutogatják, gúnynyal vetve oda a szót: pénzértéke annyi, mint művészi becse.

Ha van is ezen állításokban igazság, úgy az legtöbb esetben nem iparművészeink rovására helyezendő; a közízlés gyöngesége, az intézőkörök tájékozatlansága, illetéktelen tényezők beavatkozása gátolják az érvényesülést. E kritikákkal bizonyára legtalálóbb cáfolat utalnunk az iparművészeti iskola kiállítására s talán a jövőt illetőleg legyen szabad csak azt a kívánalmat kifejeznünk, hogy következő kiállításokon egyszerű, de finom ízléssel megalkotott tárgyak, tervek, megoldások nagyobb számban volnának bemutatandók a közönség és az iparosok ízlésének irányítására.

Jelenleg az iparművészeti iskola, miután régi szakosztályait a grafikai, a textilipari, a kerámiai, a belső építészeti osztályokkal kiegészítette, hozzájuk csatolva a megfelelő tanműhelyeket is, egy ilynemű teljes intézetté vált. Az iskola külső terjedelmében mutatkozó gyarapodásnál fontosabb az egyes tanszakoknál mutatkozó haladás megállapítása.

A mult évtizedek nyugtalan kísérletezésével szemben, mely úgy a tananyagra, mint a tanítási módokra is kiterjedt és iparművészeti iskolánkat sem hagyta érintetlenül, ma örömmel állapíthatjuk meg a nyugodt, rendszeresen haladó munka uralmát. A történelmi stílusok is átvették az oktatásban az azokat megillető szerepet, viszont a magyar népi diszítmények sem ejtettek el, az ékítményes rajzolásban és tervezésben és a textilosztály idevonatkozó tárgyainál leljük azoknak alkalmazását.

Az általános bevezető tantárgyak úgy látjuk, mintha háttérbe szorultak volna, hisszük, hogy ez nem az elemek elhanyagolására, hanem a növendékek jobb előképzettségére vezethető vissza. A geometria testek, egyszerű tárgyak rajzolása, a mértani tanulmánnyal részleges kapcsolatban*, mint a térbeli és formai gondolkozás hathatós tréningje, mintha a csendéletszerű ábrázolás javára el volna ejtve, mi sajnálandó, éppen a modern rajzoktatás szempontjából. Az alakrajz területe kibővült a mozgó állatok rajzolásával. Az emberi alak rajzolása, mely szerencsés módon mellőzi azt az egyhelyben ma-

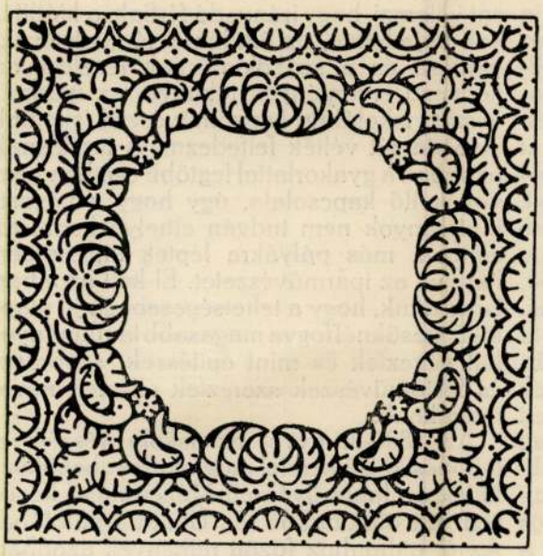

Budapesti Állami Nőiparisk. Tüllaplikáció terve. Tanár: Kovács Erzsébet.

* Eredményeinek felhasználása, a látszati és a projektiv ábrázolási módok egymás mellett való alkalmazása.

Február 17-én kerül szétküldésre

1935. évi ajándékkönyvünk:

AZ UJ IDŐK KÉZIMUNKA KÖNYVE

SZERKESZTETTE
FEYÉRNÉ KOVÁCS ERZSÉBET
KÖZREMŰKÖDTEK
KÖVESSI EDIT ÉS
UJVÁRYNÉ KERÉKGYÁRTÓ ADRIENNE.

AZ UJ IDŐK 1935. ÉVI AJÁNDÉKKÖNYVE.

Ezévi ajándékkönyvünk albumalakban, 24×30 cm. nagyságban jelent meg, művészi kiállításban. Minden előfizetőnknek díjtalanul küldjük meg. Aki az albumot színes, egészvászon-kötésben óhajtja, a bekötési díj fejében 2 pengőt térít kiadóhivatalunknak.

UJ IDŐK SZERKESZTI HERCZEG FERENC

XLI. évfolyam, 7. szám
Budapest, 1935 február 10

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Andrássy-út 16.
Telefon: Aut. 26-6-83, 24-5-09.

Negyedévre 6.40 pengő
Egyes szám ára 50 fillér
Félévre 12.50 pengő

nyebb eszközökkel rendelkező községeknek is megkönnyítse a művészi feladatok megoldását, mindazt a gondolatot, hogy a magyar vitézséget és hazafiságot dicsőítő emlékművek létesítésével az erre elsősorban hivatott magyar művészek munkája forrjon össze. Budapest, 1915. évi június hó 25-án. Sándor János s. k.

BIZOTTSÁGOSDIÉSPLAKÁTCENZURA. A főváros törvényhatósági bizottságának egyik tagja nemrég kifogásolta a hirdetőoszlopokon látható plakátokat. Éles bonckés alá vette e plakátokat, nem jövedelmezőségük szempontjából, vagy abban a tekintetben, hogy jól vannak-e felragasztva, hanem művészi követelmények tekintetében. S arra a megállapításra jutott, hogy ezek a plakátok „zsargonstílusban“ beszélnek. Nem akarjuk most felvetni azt a kérdést, hogy akinek az isten bizottsági tisztséget ad, ad-e hozzá szükségképpen grafikai ízlést és tudást is. Arról sem akarunk vitatkozni, mi lehet a legméltóbb feladata ma a főváros önkormányzatában ülő férfiúnak, aki körül a húsinség, a tejmizéria, a jéghiány, a munkanélküliség s a tízezernyi rokkant elhelyezkedésének kérdései süvöltenek — vajjon mi lehet méltóbb tárgya egy bizottsági tag retorikájának ilyen időkben, mint a plakátok nyelvjárásának tanulmánya. Minderről lehetne vitatkozni, de nem ez itt a kérdés. Hanem, hogy csakugyan olyan megmosolyogni és lesajnálni valók-e a pesti plakátok. Nos, e lap olvasói legjobban tudják, hogy mi sohasem zárkóztunk el a litográfia ez újabb termékeinek szigorú bírálata elől s az utca képeskönyvét sokszor forgattuk megérdemelt kritikával. De végeredményben lehetetlen el nem ismerni, hogy — néhány szertelenséget nem számítva — a magyar plakátművészet ma finomabb, nemesebb stílusú, mint valaha s úgyszólván mindennap egy-egy friss gyönyörűséggel szolgál a szemnek. Falus Hadegészségügyi plakátja, Major Csókvásár-hirdetése olyan szerencsés megoldásai a hirdetéstől várható grafikus hatásoknak, hogy a pesti utca lármájába üdítő élmények gyanánt illeszkednek. S nemcsak az illusztrált, hanem a pusztán tipográfikus ötletekkel ható plakátok közt is sok jó akad. Igazán rossz szolgálatot tesz most bontakozó üzleti grafikánknak az, aki a könnyen befolyásolható közönségnek azt kiáltja a fülébe, hogy milyen céda teremtések a plakátrajzolók, ahelyett, hogy a kolbászok és a zsemlyék aggasztó dekadenciájáról szónokolna.

Kovács Erzsi rajza.

Zeichnung der E. Kovács.

Magyar Iparművészet
1915

a Louis XVI stílus egyszerűsítésével, mai nyelvre átültetésével, a jó és kényelmes formák keresésével s a megbízható anyagok összekomponálásával sikeresen oldotta meg a neki jutott iparművészeti feladatokat. Hogy Roth Miksa artisztikus üvegfestései, Maróti Géza csodálatosan finom, szép plasztikája mint egészítik ki ezt a nemes törekvést, arról illusztrációink eléggé számot adnak. A magyar iparosok ezúttal is igen tiszteletreméltóan állták meg helyöket, mert szeretettel, becsületesen és a tervezők intencióinak megértésével technikai szempontból is tökéletetes munkát végeztek. — A számok s pénzügyi műveletek rideg életéből ezúttal is erős művészi sugárzású otthonba jutott egy hatalmas pénzintézet. S a vezetői tudatában is vannak, mily értékes és pénzzel alig megfizethető művészambiciók szerencsés realizálása ez a palota. Erre vall az a nálunk szinte szokatlan nobilitás, melylyel e bank igazgatósága a tervező műépítésznek s a berendező iparművésznek meleg elismerő sorokkal is sietett honorálni évekhosszat tartó munkájuk gyümölcsét. Az egész intim házavatás néma ünnepélyességéhez ez az előkelő gesztus a legstílusosabb.

A BELÜGYMINISZTER A HAZAI MŰVÉSZETÉRT ÉS IPARÉRT. Az O. M. Iparművészeti Társulat vezetőségének tudomására jutott, hogy külföldi sírkőgyárosok ügynökei már most bejárják az országot és képes árjegyzékeik bemutatásával megrendeléseket igyekeznek gyüjteni létesítendő hadiemlékekre. Nehogy ezek az eszközeikben nem válogatós tolakodó vendégek a magyar érdekeket megkárosítsák, az O. M. Iparművészeti Társulat elnöksége sürgős felterjesztéssel fordult a belügyminiszterhez, amelyben rámutatott a magyar művészetet és ipart fenyegető veszélyre s kérte őt, hogy körrendelettel hívja fel a hatóságokat a hazai művészet és ipar érdekeinek szemmeltartására. Egyben a Társulat felterjesztésének másolatát megküldte a Hősök Emlékét Megörökítő Bizottságnak azzal, hogy támogassa a Társulat akcióját. Örömmel állapítjuk meg, hogy a belügyminiszter magáévá tette a Társulat álláspontját, amennyiben a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez:

Magyar királyi belügyminiszter. 18987/Eln. szám. Tárgy: Hadiemlékművek emelése. A Hősök Emlékét Megörökítő Országos Bizottság tudomásomra hozta, hogy azt a kegyeletes célt tűzte maga elé, hogy a mai hőstettekben és egyéni cselekedetekben oly gazdag és dicsőséges háború lezajlása után művészi szépségű, maradandó emléket igyekszik emelni, illetve emeltetni Magyarország városaiban és községeiben azoknak a dicsőséges emlékű hősöknek, akik a harctéren szerzett sebesülésük vagy betegségük következtében meghaltak.

A Bizottság a megemlékezés megörökítésének legalkalmasabb módját az emléktábla vagy szabadon álló emlékmű létesítésében látja s azt reméli, hogy a városok és községek sietve fogják törvényhatóságaik és községi előljáróságaik útján elhúnyt hős szülötteik iránti kegyeletből megszerezni ez emlékművek t.

Az emléktáblák és emlékművek művészi színvonalának biztosítására, de másrészt azért is, hogy ez alkalommal is istápolja a magyar képzőművészet és ipar érdekeit, a Bizottság felhívta a Magyar Képzőművészek Egyesületét, a Magyar Iparművészeti Társulatot, a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletet és a Magyar Építőművészek Szövetségét arra, hogy tagjaikat szólítsák fel emléktáblák, önálló emlékművek tervezésére s az ekképp egybegyült anyagot saját kebelükben elbírálván, a megfelelőknek ítélteket a Hősök Emlékét Megörökítő Országos Bizottságnak rendelkezésére bocsássák. Ilyenformán a magyar hősiességet és hazafiságot hirdető és dicsőítő emlékműveket kizárólag magyar művészek és iparosok fogják készíteni.

Tudomásomra hozta továbbá a nevezett Országos Bizottság, hogy mielőtt még ez eszme kivitelére kerülhetett volna a sor, egyes külföldi kereskedők élelmessége már ezen a téren is versenyre akar szállni a magyar érdekekkel. Külföldi sírkő- és emlékműgyárosok mintasorozatos füzeteiket árjegyzékkel ellátva már szétküldözgetik a magyar vidéki városokhoz és községekhez s ezen képes árjegyzékek alapján fölhívják a törvényhatóságokat és előljáróságokat, hogy kegyeletes célú emlékműveiket náluk rendeljék meg. Ezek a hangzatos reklámfüzetek, a maguk sokatigérő, de silány emlékmű-reprodukciójukkal esetleg alkalmasak lehetnek arra, hogy nagyszámú megrendeléshez juttassák a külföldi sírkő- és emlékműgyárosokat s ezzel háttérbe szorítsák a magyar művészeknek és iparosoknak mindnyájunkra nézve becses érdekeit.

Az Országos Bizottság felkérése, illetve a fentiekben előttem kifejezésre juttatott aggodalma folytán felkérem alispán (polgármester) urat arra, szíveskedjék odahatni, hogy amennyiben törvényhatósága, vagy a törvényhatóság területén levő egyes városok és községek netalán a háborúban résztvettek ily módon való megörökítésével foglalkoznának, a hadiemlékművek megszerzése és mindennemű tájékozódás céljából a Hősök Emlékét Megörökítő Országos Bizottsághoz (Budapest, IV. Hajó-utca 16) forduljanak, mert az Országos Magyar Iparművészeti Társulat, valamint a Magyar Képzőművészek Egyesületének, a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek és a Magyar Építőművészek Szövetségének emlékműanyaga a Hősök Emlékét Megörökítő Országos Bizottság által fog kiállíttatni, reprodukáltatni, árjegyzékbe foglaltatni és alkalmas füzetben megismerés céljából a városokhoz és községekhez is kiküldetni.

Fel kívánom még hívni a figyelmet arra, hogy az Országos Magyar Iparművészeti Társulat a rendelkezésére álló jeles hazai, művész- és technikai erők közreműködésével teljes készséggel és egészen önzetlenül szívesen támogatja a hatóságokat a hadiemlékek létesítésével összefüggő minden művészi kérdésben, úgymint tervek, minták, költségvetések beszerzésére és elbírálására, tervpályázatok hirdetésére vonatkozó tennivalókban, sőt készséggel megküldi nekik a Társulat pályázatain díjazott és megvásárolt művészi tervezetek reprodukcióit is.

A segítésnek a Társulat által felajánlott módozatai eredményesen szolgálhatják mindazt a törekvést, hogy az e téren várható keresletnek és termelésnek megfelelő irányt mutasson s a szeré-

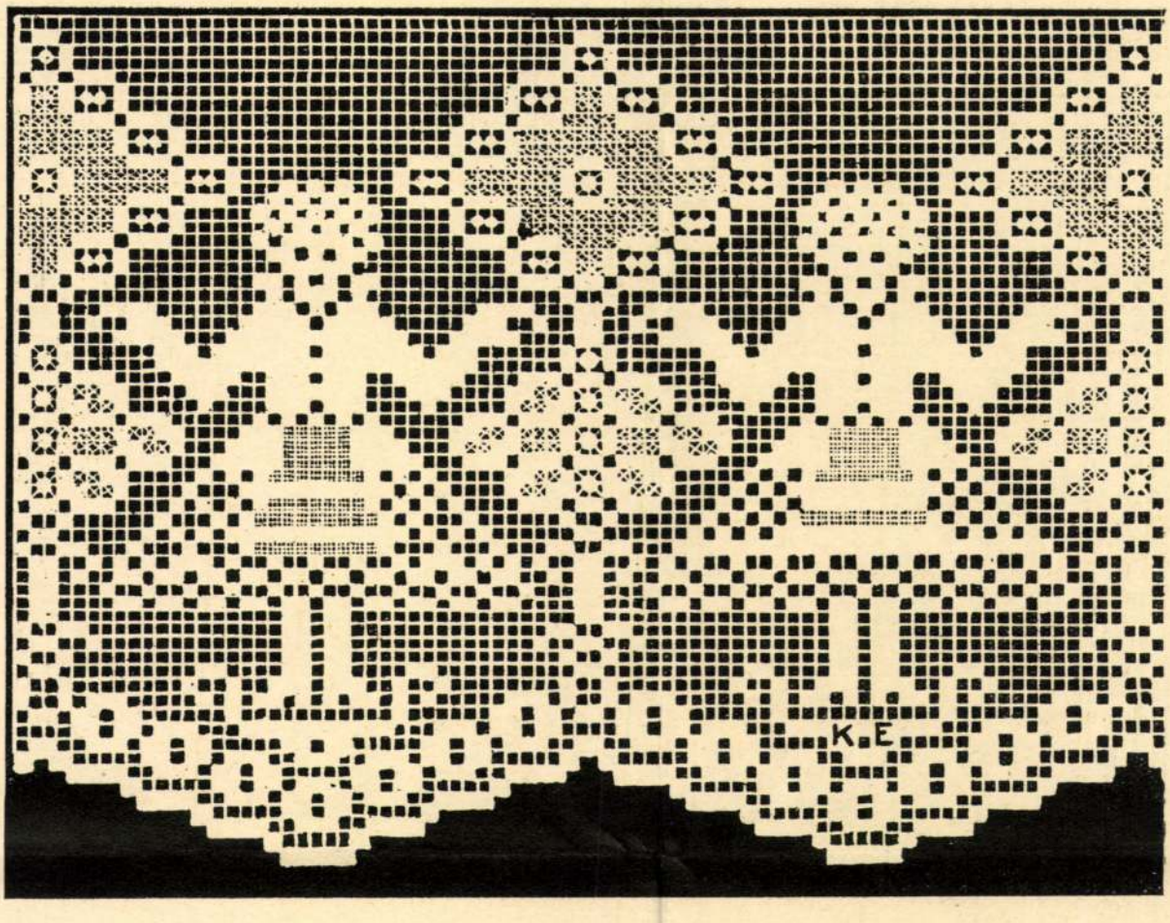

Horgolt szegély. F. Kovács Erzsébet terve. Alkalmas keresztszemes hímzésre és recemunkára is.

A SOMOGYMEGYEI VITÉZI SZÉK magyar délutánja a magyar dal és a magyar viselet nemzeti jelentőségének kiemelése volt.

Vasárnap, március 8-án délután 5 órakor a kaposvári színházban a somogyvármegyei vitézi szék nagyszabású magyar délutánt rendezett. A magyar lelkesedéstől izzó teremben a somogymegyei vitézi szék kapitánya, vitéz Bayor Ferenc ezredes, a megnyitóbeszédében a jelenlévő Bornemisza Géza iparügyi minisztert kérte fel beszédének elmondására, aki világosan magyar hittel foglalt állást a magyar ruha mint nemzetgazdasági és nemzeti érdek védelmére. Majd dr. Ferenczy Ferenc mondta el beszédét a zamatos magánszámok, énekszámok és Igmándi Hegyessy L.-né főispánné nívós beszéde után, amivel bevezette a tulajdonképeni magyar ruhabemutatót.

A ruhabemutató két részből állott. A székesfőváros Lajos-utcai iskolája ruháit (mintegy 20-at) Érczhegyi Irén tanárnő mutatta be önmagán, néhány növendékén és a helybeli — erre vállalkozó leánykákon. E ruhákat mind egy kéz, az Érczhegyi keze tervezte. Ez az egység meg is látszott azokon. A ruhák mindegyikét a díszek tömöttsége jellemezte, amiért inkább távoli hatásúak.

A bemutató második részében a M. Kir. Áll. Nőipariskola (Rákóczi tér 4) negyven ruhája került bemutatásra. Az iskola annyira fontosnak

Munkálli 1936

tordás

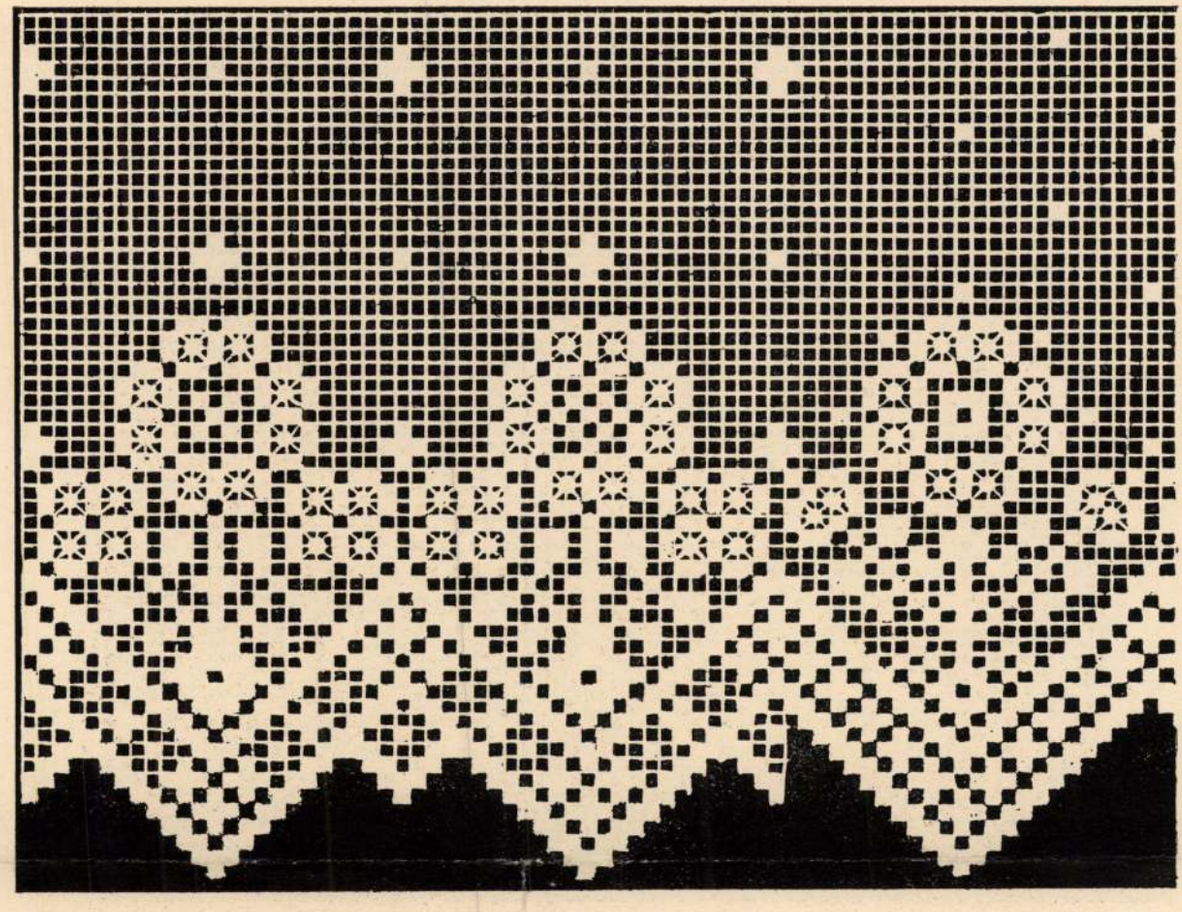

Kétféle horgolt szegély. F. Kovács Erzsébet terve. Alkalmas minta keresztszemes hímzésre vagy recemunkára is.

tartja a magyar ruha propagálását, hogy nem jelmezszerű ruhákat, hanem olyan estélyi, délutáni, utcai és fogadó ruhákat szeret készíteni, amik magyar jellege kidomborodik ugyan, de nem zavarja azokat sem, akik a ruháknál nehezen szoknának meg feltűnőbb színeket, vagy a nagy divattól merőben eltérő szabást. A ruhákat Müllerné Konkoly-Thege Ilona, Zsindelyné Rédly Irma, Dolesch Anna, Just Krisztina, Linhart Adél, F. Kovács Erzsébet, Farnadi Ilona, Fries Erzsébet, U.-né Kerékgyártó Adrienne tervezték választékos, a legkényesebb igényeket is kielégítő ízléssel.

Az a lelkes ünneplés, amivel a ruhákat fogadták, reményt nyujt arra, hogy Kaposváron jó talajba hullott a magyar ruha gondolatának magva. Hiszszük, hogy a legközelebbi vitézi ünnepélyen — az épülő vitézi székház felavatásán — már az utca is azt a képet mutatja majd, amit a bemutató utolsó számaként vitéz Bayor ezredes álmodott meg : Egy olyan őrségváltást, ahol magyarruhás leányok, asszonyok, férfiak tarkítják még virágosabbra azt a szép virágos Kaposvárt.

SZ.

A MAGYAROS ÖLTÖZKÖDÉSÉRT. A magyar divat megteremtése, mely évtizedekre visszanyúló óhaja a magyaros irányú díszítőművészet barátainak, kezd erőteljes visszhangra találni fent és lent, hivatalos körökben és a társadalomban. Rövid vonásokban be akarunk számolni e mozgalom utóbbi időkben észlelt eredményeiről. Az iparügyi minisztériumban nemrég Kruchina Károly báró elnökletével a divatszakértők és írók bevonásával ankét volt a magyaros irány érvényesítéséről a női divatban. A komoly divatirányítók részéről az a vélemény alakult ki, hogy az előkelő és főrangú hölgytársadalom kezdeményezése kívánatos, mert a felülről jövő példa nálunk is szép eredményeket hozna, úgy amint az Angliában, Ausztriában (a tiroli és salzburgi népies divatban) és Romániában (ahol az anyakirályné áll a mozgalom élén), már be is vált. A tanévzáró ünnepségek sorában két iskola növendékei is rendeztek remek divatbemutatót június hó folyamán. Szívnek és szemnek igaz gyönyörűsége volt az Állami Nőipariskolának Spolarich László igazgató és F. Kovács Erzsébet tanárnő által rendezett magyaros ruharevűje, amelyről a napisajtó is nagy dícsérettel emlékezett meg. Ezt követően Zadubánszky Irén igazgatónőnek a fővárosi nőipariskolában bemutatott magyar divatbemutatóján csodáltuk meg a lágy színeknek özönét, az egyszerűség gráciáját és azt a mosolygó kedvet, mely a magyar ruhadivat alkotásain végigömlött. Érthető, hogy az ilyen festői divat legjobban a fiatalokon hódít és legfrissebben a kerti környezetben hat. A Gyermekvédő Ligának kitűnő ötlete az, hogy az idei, Szent Istvánnap előestéjén a margitszigeti alsó-vendéglőben meghívott bel- és külföldi előkelőségek számára garden-partyt rendez, amelynek fénypontja: a magyar ruhabemutató. Előre meg lehet jósolni, hogy sok-sok mademoiselle és miss fog itt gyönyörködni s lelkes követőjévé válni a magyaros „nyáriká"-nak és a magyar hímzésű kisestélyinek.

IPARMŰVÉSZETÜNK TOKIÓBAN. A balti államok sorozatos sikerei után jóleső érzéssel emlékezünk meg a magyar iparművészeti munkáknak Japán fővárosában aratott nagy erkölcsi és anyagi sikeréről. Egy önzetlen és lelkes műbaráttól indult ki ennek a kiállításnak eszméje. Watanabe Metzger Nándor, akit kiváló Petőfi-fordításai révén is nagyrabecsülnek a japán fővárosban, felkérte az Iparművészeti Társulatot, hogy a magyar propaganda érdekében küldjön ki egy nagyobb iparművészeti és háziipari gyüjteményt, amelynek ő ott nemcsak kiállítási és szervezési munkálatait végzi el, de értékesítéséről is önzetlenül kíván gondoskodni. Május tizenhatodikán nyílt meg a kiállítás. A magyaros jellegű díszítés, a népéletből merített falfestmények és az anyagnak nagyon ízléses csoportosítása valósággal elragadtatást keltett a látogatókban. A Matsuzakaya Department Store emeletén valóban egy darab magyar műipari élet bontakozott ki színes remekeivel s ezt még pergő film és időnként magyartárgyú hanglemezek muzsikája is hangulatos módon festette alá. A magyar érdekek védelmét Tokióban a spanyol követ, Santiago Mendez de Vigo látja el aki igen kedves módon a japán főváros diplomatáit és a társasági előkelőségeket is mind meghívat a kiállítás bemutatójára. Azok a meleg szimpátiák, melyek a magyarság iránt odakinn már régóta megvannak, e kiállítás folytán csak fokozódtak. A Hungária című kultúrfilm ezúttal is lelkes tetszést váltott ki. Maga a kiállítás pedig, amely az első s eddigelé egyetlen európai iparművészeti bemutatkozás volt a távol Japánban, akkora sikerrel járt, hogy a rendezőbizottság legszebb reményeit is túlszárnyalta. A kiállított tárgyaknak több mint a fele elkelt s főleg azok a tárgyak, amelyekben magyaros jelleg érvényesült. A nagy sikeren felbuzdúlva, a kiállítási bizottság azt kérte társulatunktól, hogy a jövőben még szélesebb keretben s lehetőleg évenként rendezzük meg odakint iparművészetünk kiállítását.

BÚTORIPAROSOK A KERESKEDŐK ELLEN. Több mint négyszáz bútorkereskedő működik a fővárosban és ezeknek nagyrésze nem éri be azzal, hogy kereskedik, hanem különféle bútoripari megbízásokat is vállal. Úgy az asztalosok, mint a kárpítosok ipartestületei már régóta követelik, hogy a kontárokról szóló, kissé már elavult törvényes intézkedéseket aként szabályozzák újból, hogy ezzel a megélhetésüket rontó bútorosok határsértéseit meglehessen akadályozni. Miránk, az iparművészet szempontjából, de magának a nagyközönség izlésbeli igényei miatt sem lehet közömbös ez a mozgalom. Hiszen az árrombolás, mely e bútoripari tereken könyörtelenül folyik, főkép az ilyen „csarnokok" és „bútorházak" silány, érdektelen bútorainak hihetetlen tömegével történik. A bútorkereskedők jelentékeny része hitvány anyagokkal és kizsákmányolást jelentő bérekkel tartja kezében a kisiparosoknak igen nagy számát s teszi lehetetlenné a becsületes kézművességnek az ezekkel való versenyt. Míg más országokban a bútorok „kvalitásos" termeléséért az iparművészet a bútorgyárakkal kénytelen felvenni a harcot, nálunk a bútorosok egyes pénzéhes csoportjai rontják a termelés színvonalát. Kívánatos tehát, a magyar bútor jóhíre érdekében is, hogy ebben a harcban a kormányhatóság a gyengébb felet igazságos támogatásban részesítse.

OLYMPIA ÉS MŰVÉSZET. Megemlékeztünk már róla, hogy a berlini olympiai játékok alkalmából a versenyek rendezőbizottsága milyen sokféle módon igyekszik foglalkoztatni a német művészeket és iparművészeket. Az osztrák olympia-rendezőség is már hónapokkal ezelőtt versengésre szólította fel a festőket, szobrászokat és iparművészeket, hogy a sportok minden ágát, főleg az osztrák életet e nemben művésziesen dolgozzák fel. A nemrég kiállított munkák beszámoltak e gondolat nagy sikeréről. Szép és lelkes eszme ez, méltó a nagy görög hagyományokhoz. „A kocsik és az énekek küzdelmébe" szólították egykor Athén ifjúságát és sehol sem volt oly tökéletes összhang a testápolás és a művészetalkotás közt, mint az ókori görög világban. Maga az olympiai játék is ennek a férfias múzsa-tiszteletnek egy neme volt. Ez az, amit Berlinben és Bécsben elevenen átéreztek, de amiről a mi testnevelési köreink elfelejtkeztek. Sajnosan megrövidítve ezzel a művészi életet és kárt okozva a versenysportok szent ügyének is, mely már évtizedek óta művészi ajándékokkal való felfrissítésre szorul.

4 1
1936.

ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSUNK ÁTSZERVEZÉSE. Az Iparművészeti Társulat irodáival kapcsolatban három évvel ezelőtt állandó mintatermek nyíltak meg, amelyek az iparművészet, háziipar és népművészet köréből vett anyagukkal eddig is nagyo látogatottak voltak. Most az egész kiállítás anyagát s főleg a régi magyar népművészet színes csoportjait egész sereg látnivalóval még gazdagabbá tettük. Az ilymódon átszervezett mintatermekben már a megnyitást követő napokban is látható gyönyörűséggel szemlélték meg az itt időző idegenek. Főleg a nemzetközi asszonyhét résztvevőinek angol csoportja tüntette ki a kiállítást figyelmességével s nagyarányú vásárlásokkal. A legszebb régi és új népies textilholmikból s kerámiai megfaragott munkákból vittek magukkal hazájukba. A társulatnak ez az állandó jellegű kiállítása, mely egyúttal a legművésziesebb ajándékoknak is olcsó bevásárlóhelye, az érdeklődők számára minden köznap délelőttjén nyitva van.

AZ UTOLSÓ KERÁMIKUS. A birminghami Ruskin-Galleriesben szomorú kiállítás volt nemrég. Az egy évvel ezelőtt elhúnyt Mr Howson Taylor modern kerámiai munkáit mutatták be. Ő volt az utolsó kismester, aki a még Ruskin idejében alkotott kis agyagégető kemencében s a valódi kézművesség szellemében dolgozott. A smethwicki műhely azóta már meg is szűnt. De a Taylor ügyes kezével formált s az ő nagy szakértelmével égetett mázosedények mélységes csodálatot keltettek. E kerámiai tárgyak egyrésze vetélkedik a „sang de boeuf"-mázú Sung-kori edényekkel, mások galambszürke vagy a Crimson-rózsaszín mázak ragyogó felületével keltettek feltűnést. Taylor munkamódszereiben is alázatos követője volt a ruszkinista műhelyi szellemnek.

JUBILEUMI KIÁLLÍTÁS. Ebben az évben két derék ipartestület ünnepli meg félszázados fennállását Budapesten. Mind a kettő sokat tett a magyar otthonok megszépítése és ízléses fejlesztése érdekében. Az egyik a szobafestők és mázolók ipartársulata. Nemcsak nagy, önállóan tervező műhelyei, de kismesterei is telve vannak azzal a vággyal, hogy a szerényebb sorsú emberek életét is színekkel, örömmel tegyék derűsebbé. Ugyanez a gondolat uralkodik ötven év óta a másik jubiláló ipartestület, a kárpitos- és paszományos-testület körében. Az a pompázó, hívságos irányzat, mely a mult század nyolcvanas éveiben mint „dekoráció" uralkodott a lakásokban, eltűnt s helyet adott az egyszerű, kényelmes ülőbútorok kultúrájának. Itt is a sok-sok száz szorgos kézműveskéz dolgozott legtöbbet, hogy a közvéleményt helyes irányba terelje. A festő-ipartársulat egyebek közt kiállítással is szándékozik megünnepelni jubileumát, melyet a Technológián rendeznek augusztusban. Ugyanoda tervezik a kárpitosipar jubileumi kiállítását is ez év őszére.

IPARMŰVÉSZETI MINTARAKTÁR BRÉMÁBAN. Azt a példát, melyet három évvel ezelőtt a mi Iparművészeti Társulatunk hívott életre, a kiviteli célra szánt iparművészetnek s háziparnak mintatermeit, most Brémában is megvalósították. A birodalmi kultúrkamara támogatásával egy régebbi múzeum épületében rendezték be az exportcélokra szolgáló áruminta-bemutatást, amelynek az a furcsa érdekessége, hogy az árúk készítője seholsem szerepel. A kiállítás látogatója csak a kiskereskedelmi árat látja feltüntetve, minden egyéb felvilágosítást a közvetítő irodától és az előállító cégtől kell megtudakolnia.

MŰVÉSZEGYESÜLETEK. A Városok Lapja, mely élénk figyelemmel kíséri nagyobb városaink kulturális életét is, kimutatást közöl a Magyarországon lévő művészegyesületekről. Budapesten mintegy 25 alapszabállyal rendelkező művészegyesület fejt ki tevékenységet. Ezek közül körülbelül nyolcnak vannak műpártoló tagjai is. A nagyobb vidéki városokban mintegy 20 művészetpártoló egyesület kizárólag helyi tevékenységet fejt ki. A főváros 4 darab 800 pengős ösztöndíjjal és 2 drb. 2800 pengős jutalomdíjjal mozdítja elő a művészek kiképzését. A vidéki városok művésztelepeiket segélyezik. Idáig tart az érdekes beszámoló, csak az a kár, hogy a műpártolás és a számszerű segélyezések felsorolása hiányzik. Ebből azonnal kitűnne, hogy vidéki városainkban menynyire hiányos még ebben a tekintetben a hatósági és társadalmi „művészetpártolás" fogalma.

HÍREK MINDENFELŐL. Salzburgban az ottani ünnepi játékok ideje alatt a Mozarteumban színpadi technikusok és kosztümtervezők részére tanfolyamokat tartanak. Ezek keretébe beillesztik az arcfestés történetét és jelenkori módjait is. Párizsban, az ottani Magyar-Házban kis kiállítás volt magyar háziipari és iparművészeti anyagból. A propaganda-jellegű kiállítást a magyar katolikus misszió tagjai rendezték. Lipcsében az eddigi őszi árumintavásárokon szokásban volt „háztartási osztályok" helyett új, szélesebbkörű osztályokat állítanak fel ezzel az elnevezéssel: „Művészet és műipar az építkezésnél." Ez már annak a következménye, hogy az újabb építkezéseknél a művészetet és iparművészetet is kötelezően szerephez kell juttatni. Londonban máris megindultak az előkészületek a jövő évi koronázási ünnepségekre. A britt kerámiai századok szövetsége pályázatot írt ki porcellán- és kőedényáruk terveire, melyek VIII. Edward arcképével vannak díszítve. New-Yorkban a legnagyobb amerikai rádióvállalatnak a televíziós előadások céljaira egy különleges studióra volt szüksége. Megvettek tehát egy kis levitézlett cifra színházépületet s modern akusztikai elvek szerint teljesen átalakították. Úgy a színpad, mint a nézőtér átalakítását Lescare, a híres építész végezte.

• PÁLYÁZATOK •

AM. KIR. KERESKEDELEM- ÉS KÖZLEKEDÉSÜGYI MINISZTÉRIUM PÁLYÁZATA A HORTHY MIKLÓS HÍDON ELHELYEZENDŐ HADITENGERÉSZETI EMLÉKRE. Az Országos Haditengerészeti Emlékmű Bizottság (O. H. E. B.) kérelmére az alábbi feltételek mellett nyilvános tervpályázatot hirdet a budapesti Horthy Miklós

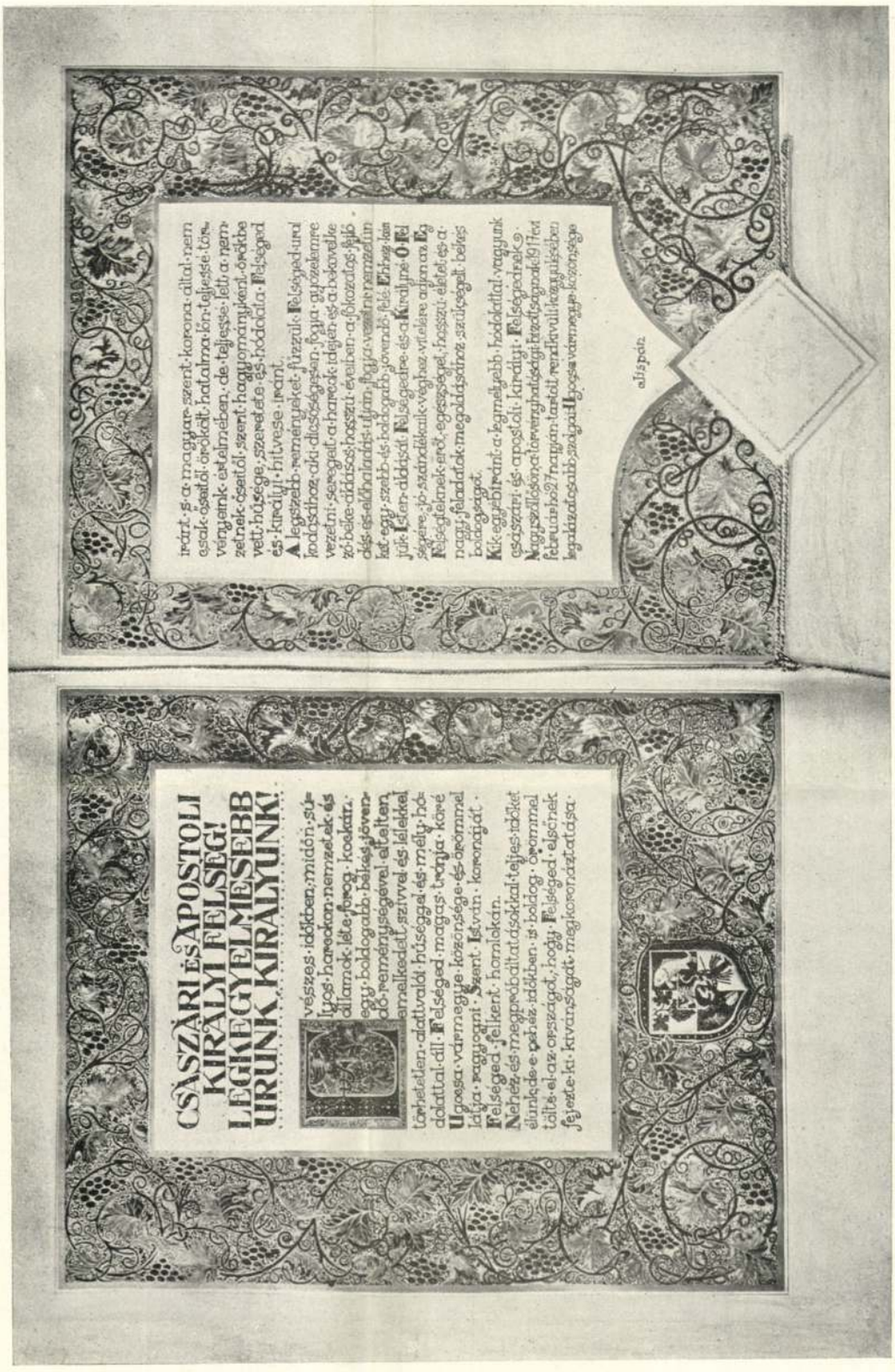

206

254 206. Kovács Erzsi: Ugocsa vármegye hódoló felirata. 206. E. Kovács: Huldigungsadresse des Ugocsaer Komitats.

Magyar Iparművészet

1917.

205

205. A Kilényi-féle gyüjteményből: Mária a gyermek Jézussal. Olasz reneszansz.

205. Aus der Sammlung Kilényi: Maria mit dem Kinde. Italienisch, Renaissance.

Kovács Erzsébet

Török sírcsolékek rajzai fentitől.

Magyar Iparművészet 1917. 256, 257, 258, 261. l.

BUDAPEST SZÉK
A krétapapí
nyomta az

YAR
VÉSZET

SZETI MÚZEUM ÉS ISKOLA
ETI TÁRSULAT KÖZLÖNYE

KTATÁSÜGYI
SZTER MEG-
KESZTI

ALMÁN

ZÁSZLÓK. A nemzeti hadsereg bevonulása óta egyre-másra hallunk és olvasunk díszesen himzett zászlókról, melyeket egyes buzgó nőegyletek készítenek, vagy rendelnek *Horthy* kormányzó, illetve hadseregünk ezredei számára. Ünnepélyes alkalmakkor aztán napfényre is kerülnek hazafias hölgyeink e munkái s így megállapíthatjuk, hogy kevés akad köztük, amely művészi szempontból igazán méltó volna a nemes lelkesedéshez és áldozatkészséghez, amely e zászlókat létre hozta. Ezért örvendünk, hogy végre akadt olyan zászló is, amely izlésesen tervezett, nemes ornamentikájával és páratlanul tökéletes munkájával méltó feltűnést kelt és általános tetszészt arat. Ezt a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége ajánlotta fel a nemzeti hadseregnek; tervét *Kovács Erzsébet* tanárnő készítette, a hímzés munkáját pedig a budapesti állami nőipariskola lelkes tanítónői vállalták, kik *Piller* Erzsébet vezetésével hónapokon át minden szabad idejöket feláldozva, önzetlenül végezték a fáradságos és nagy készséget igénylő munkát.

JUBILEUM. Az ez évi január hó 11-én tartott rendkívüli közgyűlés megnyitása előtt meleg ünneplésben részesítették az O. M. Iparművészeti Társulat igazgatóját, *Györgyi* Kálmánt aki 1895. január 15. óta, tehát huszonöt évig áll a Társulat szolgálatában és buzgón dolgozik a magyar iparművészet érdekében. Róth Miksa alelnök lendületes beszédben méltatta a jubiláns érdemeit, majd leleplezték arcképét, melyet Körösfői Kriesch Aladár festett és átadták neki a választmány díszes üdvözlő iratát, mely Helbing Ferenc tanár mesteri műve.

AZ ANYAGHIÁNY, sok egyéb nehézség mellett, egyik legfőbb kerékkötője az iparművészeti tevékenység fellendülésének. Az iparművészet azonban abban a szerencsés helyzetben van, hogy nem az anyag tömegével, hanem aránylag csekély anyagfelhasználás mellett annak megmunkálásával és megnemesítésével hat. Ha a nemesanyagok csekély készlete elfogy, pótanyagok, — amelyeknek megbecsülésére a háború megtanított bennünket — elegendő mennyiségben állanak rendelkezésünkre. A közönség természetesen idegenkedik ezektől a pótanyagoktól, de nevelni kell és lehet arra, hogy az ilyenekből készült tárgyakat is értékeseknek és valódiaknak ismerje el, ha azok immár nem surrogátumok és nem akarnak jobbnak és többnek látszani, mint amilyenek valóban, hanem anyagukhoz alkalmazkodnak és annak sajátosságait, hatáslehetőségeit ügyesen kiaknázzák.

A MOVE HORTHY PLAKETTJE, mely zsákodi Csiszér János sikerült műve, nemsokára kapható lesz. Előjegyzéseket már most fogad el a MOVE propaganda osztálya (IV., Váci-utca 38.). A 24 centiméter átmérőjű, márványlapra erősített érem ára 2000 korona, a 6 cm. nagyságú éremé 200 korona.

AZ ANGOL IPARMŰVÉSZET szervezetének kiépítése már a háború folyamán egyik legfőbb gondja volt úgy az angol művészetpolitika vezetőinek, mint az arra hivatott társadalmi és gazdasági intézményeknek. Ennek a bölcs előrelátással megalkotott programmnak egy pontjáról már lapunk korábbi számaiban írtunk; most kiegészítjük híradásunkat azzal, hogy a londoni kereskedelmi kamara több művészeti és iparművészeti szövetséggel együttesen egy új intézményt létesít, amelynek céljait öt pontba foglalták össze: Ezek: 1. az angol kézműés nagyipar olyan termékeinek állandó londoni kiállítása, amelyek a művészi megcsinálás szempontjából kifogástalanok; 2. a kiállítással kapcsolatos árúcsarnok berendezése; 3. alap létesítése a kiállított legértékesebb termékeknek az állam részére való megvásárlása céljára; 4. szervezet megalkotása, amely a művészi kézműipart gyárosokkal, kereskedőkkel stb. szorosabb kapcsolatba hozza; 5. vidéki- és vándorkiállítások rendezése a londoni mintájára. Mind az öt pont nagyon jó ismerősünk; úgy hangzik, mintha az Iparművészeti Társulat régi programmjából sajátították volna ki az angolok. De ez a programm ma is integráns része a mi munkatervünknek is és talán a megujhodott Társulatnak sikerül megvalósítania mindazt, amit az idők mostohasága, az együttműködés hézagossága és legtöbbször az érdekeltek közömbössége eddig késleltetett.

FÉNYŰZÉSI ADÓT FESTMÉNYEKRE ÉS SZOBROKRA vetett ki a német nemzetgyűlés olyképen, hogy ezentúl minden, közvetlenül a művészektől vásárolt festmény és szobor árának 15%-át be kell szolgáltatni az állampénztárba. Ez az új adótörvény méltán nagy elkeseredést váltott ki a művészi körökből s a berlini művész-egyesület alaposan megokolt fölterjesztésben éleshangú óvást emelt a művészi alkotásoknak ilyetén való súlyos megadóztatása ellen. Igazságtalannak mondják ezt az „antiszociális" és kulturaellenes rendelkezést és — nagyon helyesen — rámutatnak egyes divatos operettszerzők és felkapott írók aránytalanul busás jövedelmére, melyet külön fényűzési adó nem terhel, továbbá, nagyarányú megbizásoknak örvendő építészek csorbítatlan óriási jövedelmére és követelik a művészi munkásságukat sújtó megadóztatásnak megszüntetését. Nem tudjuk még, vajjon mostanában lesz-e foganatja a német művészek tiltakozásának; de kétségtelen, hogy a nemzetgyűlés nyilván elhamarkodott új adótörvénye hosszú életű nem lehet, mert győzni kell a nagyműveltségű németség józanabb belátásnak, mely nem tűrheti, hogy kicsinyes szatócspolitika kerékkötője legyen a művészi kultura haladásának.

RÉGI MEISSENI PORCELLÁNOKÉRT, amelyek a drezdai állami gyűjteményekből valók, néhány hónappal ezelőtt tartott árverésen két millió márkát fizettek műkereskedők, múzeumigazgatók és gyűjtők. A porcellánok legjavát az ismert kopenhágai műkereskedő, Rasmussen, vásárolta meg.

AZ ÁRÚK HELYES ELNEVEZÉSÉNEK kérdésével foglalkozik egyik német művészeti folyóirat. A cikkiró fejtegetésének alaptétele, hogy az egyes árúk helyes elnevezése csakis azok származásából, eredetéből és a tárgy tulajdonságaiból vezethető le. Az egyetemek technológiai intézetei, a technikai és kereskedelmi főiskolák kevés figyelmet fordítanak erre a nagyfontosságú kérdésre, holott nemcsak gyakorlati és gazdasági, hanem nemzeti szempontból is, a nyelv tisztasága érdekében szükséges, hogy egyes árúknak idegen nyelvű, francia, angol stb. elnevezése helyett, mint például: batist, voile, satin, cheviot, necessaire, store, shawl stb. stb. a nemzeti nyelv megfelelő kifejezéseit használják. Emellett az egyes árúk anyagának fogalmát is helyesebben kell meghatározni és kifejezni, nehogy megtévesztéseknek legyen kitéve a közönség. A tapasztalat mutatja, hogy a legtöbb gyáros előszeretettel használ idegen nevet árú megjelölésére; ez jobban hangzik.

Magyar Iparművészet
1920. 21. l.

Egy kissé mintha félnének a termelők attól, hogy árúikat helyes néven nevezzék. A cikkíró ennek a visszás állapotnak sürgős reformját kívánja és különösen fontosnak jelzi a reformot a származás megjelölésének védelme szempontjából. A származási hely elismert jó neve egyszersmind jellemzője az árú jóságának is, tehát értéktöbbletet jelent, amit utánzott árúk készítői hasznukra fordíthatnak. Az ilyen visszaéléseket az egyes árúk szigorú terminologiájával lehetne megszűntetni, aminek legmegfelelőbb módja egy *műszaki* szótár összeállítása volna. A nálunk használatos üzleti és műszaki nyelv — köztudomású dolog — szintén hemzseg az idegen kifejezésektől, a nagyzoló, csillogó hangzású, idegen nyelvű árúelnevezésektől. A műszaki nyelv megmagyarosítása érdekében most a Magyar Mérnök és Építész Egylet indított mozgalmat és egy magyar műszaki szótár kiadását tervezi, amelynek szerkesztőbizottsága *Edvi Illés* Aladár vezetésével dolgozik. A szótár iparművészeti vonatkozású anyagának összeállításánál mint szakemberek *Csányi* Károly a múzeum osztályigazgatója, *Gróh* István az iskola h. igazgatója és *Róth* Miksa, a társulat alelnöke működnek közre.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

AZ O. M. IPARMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN 1920. tavaszán a Múzeum tisztviselői a következő ismeretterjesztő előadásokat tartották illetve tartják: Április hó 20-án: Csányi Károly: Díszruhák és textiltárgyak a hg. Eszterházy-gyűjteményben. Április hó 27-én: Layer Károly dr.: A hg. Eszterházy-gyűjtemény ötvöstárgyai. Május hó 4-én: Végh Gyula: A hg. Eszterházy-gyűjtemény elefántcsont tárgyai. Május 11-én: Payr Hugóné dr.: Zománcos tárgyak és ékszerek a hg. Eszterházy-gyűjteményben. Május hó 18-án: Csányi Károly: Holicsi fajanszok. Május hó 25-én: Layer Károly dr.: A porcellán plasztika a XVIII. században. Június hó 1-én: Payr Hugóné dr.: A múzeum bútor-gyűjteménye. Június hó 8-án: Csermely Sándor dr.: Olasz bársonyok. Az előadások délután 5 órakor kezdődnek. Belépődíj nincsen.

AZ ORSZ. M. KIR. IPARMŰVÉSZETI ISKOLÁN alkalmazott új tanárok lapunk legutóbbi számában közölt névsorát kiegészítjük azzal, hogy a folyó tanévben megbízást kapott *Kaesz* Gyula építő- és iparművész, aki a nappali tanfolyamok alsóbb osztályaiban a bútortervezést tanítja és vezeti a műhelygyakorlatokat. Ugyan ő tanítja az esti tanfolyamon az iparművészeti rajzot és a gyakorlati perspektivát.

SZAKOSZTÁLYOK alakultak az O. M. Iparművészeti Társulat kebelében. Az eddig megalakult tiz szakosztály szervezését a Társulat vezetősége a közismert események miatt csak közvetlenül az idei rendes közgyűlés előtt fejezhette be s ezért a munka nem is indulhatott még meg ezekben az új alakulatokban. De az általános örömből és helyeslésből, amellyel az érdekelt körök, ú. m. a tervezők, a művészi iparosok és gyárosok, valamint az egyes szakmák iránt érdeklődő műbarátok a szakosztályok szervezését fogadták, azt a reményt merítjük, hogy immár most túlesve az alakiságokon, az egyre torlódó bajok és nehézségek elhárításán, áldásos és gyümölcsöző munka biztosítékainak megteremtésén fognak munkálkodni az oly sok jeles erővel rendelkező szakosztályok. És ebben a munkában közreműködhetik a Társulat minden tagja, mert egyszerű jelentkezés elég ahhoz, hogy szakosztályi üléseken részt vehessen és fel is szólalhasson. A rendes tagsághoz két szakosztályi tagnak ajánlása és a felvétel felett döntő tagok szavazata szükséges.

AZ O. M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT választmánya lapunk legutolsó számának megjelenése óta három ülést tartott. 1919. dec. 16-án tartott ülésen Körösfői *Kriesch* Aladár visszapillantást vetett a forradalom korszakának gyászos hónapjára, majd javasolta igazoló bizottságnak azzal a feladattal való kiküldetését, hogy a vezetőség és társulat tagjainak a kommunizmus alatt tanusított magatartását megvizsgálja és szükség szerint határozzon is a vétkesek ügyében. Hosszabb vita után a bizottság tagjaiul megválasztották Jungfer Józsefet, Majovszky Pál dr.-t, Róth Miksát, Végh Gyulát és Vértes Rezsőt, póttagokul pedig Benkhard Ágostont és Kiss Józsefet. Ezután Róth Miksa alelnök előterjesztése alapján a választmány elfogadta az alapszabályok módosítására vonatkozó javaslatot és elhatározta, hogy január 11-ére rendkívüli közgyűlést hív egybe az alapszabályok módosítása végett. Györgyi Kálmán igazgató részletes beszámolója következett, a társulatnak a kommün alatti helyzetéről és a vezetőségnek időközben végzett munkájáról. A többi között jelentést tett az iparművészeti termelés megindítása érdekében a társulat javaslatára a kereskedelmi miniszertől egybehívott ankétről s a Magyar Iparművészet c. folyóiratnak válságos helyzetéről, amelybe papirínség és a nyomdai árak mérlelhetetlen emelése miatt jutott. A társulat karácsonyi vásárja, amelyet a belvárosi főreáliskola tornatermében rendezett, úgy művészi, mint anyagi tekintetben figyelemreméltó sikerrel járt. A választmány felhatalmazta az elnökséget, hogy a szakosztályok megalakításának előkészítő munkálatait az alapszabályok intencióinak megfelelően megkezdje; végül beható megvitatás után dr. *Bartóky* József indítványára elhatározta, hogy az egyházművészet fellendítése érdekében akciót indít és megbízta az elnökséget, hogy erre a szakosztályok bevonásával részletes javaslatokat dolgozzon ki.

A választmány következő ülését 1920. április hó 16-án tartotta, amelyen *Róth* Miksa alelnök emlékezett meg az időközben elhunyt *Fieber* Henrikről, majd jelentést tett a módosított alapszabályok belügyminiszteri jóváhagyásáról, a szakosztályok megalakításáról és a magyar művészet jövőfejlődése érdekében két társegyesülettel karöltve megindított mozgalom eddigi eredményeiről. Tudomásul vette a választmány az igazoló bizottság határozatairól szóló jelentést; elfogadta a gazdasági bizottságnak a társulat zárszámadásaira, 1920. évi költségvetésére és a tisztviselők nyugdíjszabályzatának módosítására vonatkozó javaslatait. Ezután *Györgyi* Kálmán igazgató számolt be a legutóbbi ülés óta előfordult ügyekről. Bejelentette, hogy a Magyar Iparművészet további megjelenését sikerült biztosítani azzal, hogy a kereskedelemügyi miniszter megfelelő mennyiségű papirost utalt ki, a főváros pedig megengedte, hogy a lapot a fővárosi házinyomdában nyomathassuk. A társulat az iparművészeti iskolával együttesen a két intézmény birtokában levő népművészeti anyagból kiállítást rendez, amely május hó 15-én nyilik meg a múzeum nagy csarnokában. Végül a választmány 111 új tagot vett fel a társulat kötelékébe.

koszorújával, olykor a titokzatos napimádás elferdült szimbolumával: a napkerékkel is hirdetik a kikelet varázsát. Átsüt az ornamensen az ősi sámánhit. Legtöbb helyütt már csak öregasszonyok értik a nyelvét. A tojásdíszítés szerszámával, melyet egyik helyen kandérnak, másutt kicsicának neveznek, már többnyire csak ők vannak barátságban. Az egész eljárásban a jávai batiktechnikának a testvérére ismerünk, a kispórolással való díszítés ősi formájára. Sokféle nemzetiségünk között nem a magyar nyújtja ebben a tojásírómesterségben a legpompázatosabb példányokat. Az oláhokénak több a színpompája, a szerbeknél több a színritmus, a németek jobban tudják a növényt a figurával keverni. De a magyar ornamentáció mindtől tanult valamit s azonkívül a magáéból is ad: kedves, naiv pajkosságot, jóízű humort és a színek skálájának megnevezhetetlen futamát. „Hímezik a tojást" és a hímes gondolatnak csak anyaga, festéke, motívuma ezerféle.

A kispórolásnak egy másik módját is ismerte valamikor a népművészet: ezt a már jóformán feledésbe ment „kékfestő"-iparágban űzték. Az Alföldön s a Dunántúl egyes vidékein talán még ma is vannak a ládafiában házilag szőt vásznak, gyolcsok, melyeket babos, karikás, gyertyalángos, csirkelábas mustrákkal hajdani kékfestők „tarkáztak." Mind-e népi technikák persze halálraitéltettek abban a pillanatban, melyben a kisipar kezdetleges szerszámait kiszorítja a gépi erővel berendezkedő nagyipar. A népművészetnek lassú halálát pedig az elmúló szépségnek szentimentális siratása meg nem akasztja sehol.

Vegyük például a hajdani gazdag és artisztikus bábsütő-mesterséget, melyet Németország egyes vidékein művészek közbejöttével naiv és kedves formációval mesterségesen akarták feltámasztani. De sikerülhetett-e olyan világban, melyben a hajdani népdalromantika egyszerű érzelmessége fonákul hat és a szerelmes szó drótszárnyakon repül, nem apró jelképes süteményvallomásokban? Gyönyörű emlékeit e hajdan híres magyar művészetnek még őrzik múzeumaink s az etnográfiai múzeumnak vármegyék és városok szerint csoportosítva legalább másfélezer bábsütő mintája van, vagy amint hívják: ütőfája. Maga a mézeskalácssütő-mesterember szokta volt faragni a régi időben hársfába, vagy egyéb kemény fákba a negatívot, melybe azután belegyúrta az édes, mézestésztatömeget. Ahány forma, annyi felvillanása a népléleknek: a lovagló katonától a sonkásujjú divathölgyig, a francia svalizsértől a lengyelzsidóig. S ha már a legeslegelejéré akarunk visszamenni e népi ügyességeknek, alighanem itt is az ősvallásnak valamely totemisztikus maradványa öröklődött át, mert a mézeskalácssütés legősibb formái egy-egy kart, lábat mutatnak, amelyet a szenvedő, gyógyulásért fohászkodó odarakott a kegyhely oltárára. S talán a beteg szív fedezte fel hamarább a mézeskalácsnak, mint „offer"-nek jótékony hatását, semmint a vágyakozó szív.

E csodás virágokat hajtó, modelláló népművészettel kapcsolatban ne feledkezzünk meg ikertestvéréről sem, mely szintén könynyek szépségével van tele: a viaszgyertyamártók ősi művészete az, mellyel a búcsújáró-helyek oltárait népesítették be apró viaszszobrocskákkal. Stájerországból származott át szokásuk a Dunántúlra s egy-egy törött kéz, egy összecsukló láb, egy szaporodást szimbolizáló állatka a maga gügyögő egyszerűségével tudott szólni Mária képéhez. Színes viasz szolgált a formálás alapjául s többnyire a falu mézeskalácsművésze volt az, akinek plasztikai érzéke mentette meg a vallásos kegyelet e tradicionális formáit.

Puha viasztól keményfáig, hasító bicskától cizelláló vésőig mindennel tud bánni a parasztkéz. Az anyagok skálájában a legnemesebb iparművészeti fémig: a sárgarézig kalandozik el a formateremtő képzelet. Újabban nagyon gyűjtik a jóformán végkép kiveszett parasztcsattokat. Már jóval a híres prágai gomb-múzeum kezdeményezése előtt figyelmessé lett nálunk Dékáni Árpád a határvidéki rézcsattoknak, Könyöki József a felvidéki tótság ing-, szűr- és köpönyeg-fibuláinak érdekes formáira. Az alföldi paraszt nadrágszorítójának magyaros virágokkal vésett geometrikus formájú kapcsolója éppoly ősi, szinte románkori motivumkészletet mutat, mint ahogy a gömör- és nyitramegyei váll- és mellcsattok alapformáit könnyű összehasonlítani a korai középkor fémműves emlékeivel. Ősi konzerváló erő munkált évezredeken át a mi népművészetünkben is, dacolva a gép, a nagyváros, a vasút megsemmisítő hatásával. Elég ama szigetekre utalni, melyeket annyiszor csodál még ma is az erre járó

külföldi: kalotaszeg ősi népviseletére, a matyók színektől párás falvaira, a sokácok tarka csoportjaira és legfőképen a Sárközre, a magyar ornamentika tündérföldjére. A néppsziche mind-e helyeken ezeréves színkészségeket örökít át, amelyeknek nem a tisztántartására, hanem inkább elfakítására valók voltak minálunk az egyidőben gombamódra elszaporodott háziipari egyesületek. Korcs, rosszul fizetett s épen az ízléstelenség kultúráját szolgáló háziipar lett abból, ami valamikor egy kezdetlegesebb termelőforma mellett hittel megtöltött művészet volt. Pedig, hogy a jóvezetés, a szűzi ösztönök megóvása sikerrel is járhat, az öcsényi gyerekrajzok is mutatják. A tarka keszkenőről, a vasárnapi táncolókról, a libbenő szoknyák fodrairól mély élmények emlékét őrzik ezek a rajzok. A mozdulatok zenéje itt csakugyan ősi ritmusok és szavak megrezzenésével társul. A színszimfóniák mélyek és egyszerűek, mint a gyermekkorál. Ezek talán az utolsó zsoltárok, melyek a magyar népművészet sokezeréves fájáról tiszta gyermeki ajkakról szálltak az ég felé.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában, Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában — Amen.

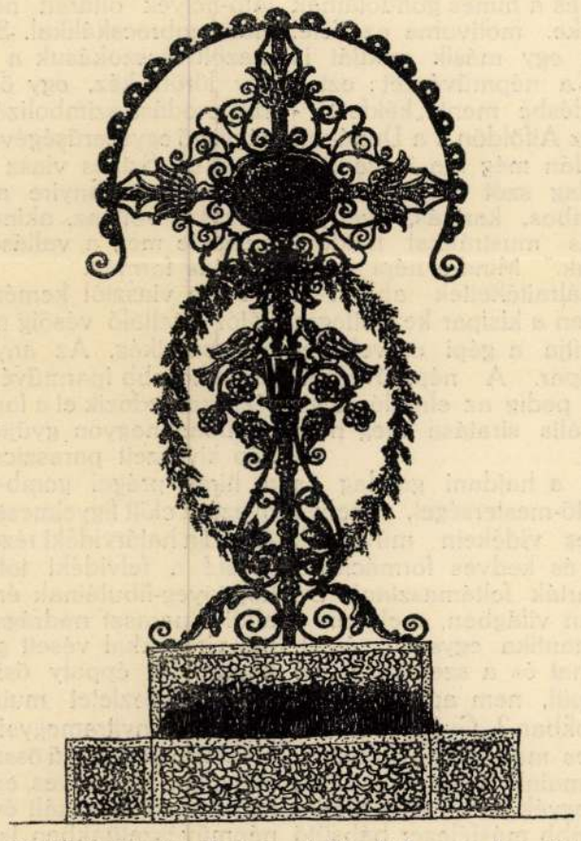

Fémből készült sírkereszttery pályázat. Kovács Erzsébet 600 K díjjal jutalmazott pályaműve.

Konkurrenz f. Entwurf von Metall-Grabkreuz. Elisabeth Kovács mit 600 K prämierter Entwurf.

Concours de projets pour croix funéraires en mital. E. Kovács Prix de 600 C.

Magyar Iparművészet
1920 1920.

Kovács Erzsébet

Rajz repr. -

Magyar Iparművészet

1923. 34. l.

ségszerűségek hatása alatt álló világ ismét meg fogja tanulni — még pedig leginkább az építészet történetéből, — hogy az építészeti mű szépsége a harmónikus arányokon alapul, hogy az építészet téralkotó művészet, nem pedig ornamentika és történeti stilusok alkalmazása. Így majd megtaláljuk az útját az új monumentális művészetnek is, amely az eljövendő idő szellemét méltó és igaz módon fogja kifejezésre juttatni, — mert a kulturának akkor ismét lesz eszmei tartama, a ház és palota, színház és árúház, gyár és emlékmű kifejezésével." (Leo Adler.)

Így talál a bizakodó szellem átmenetet a súlyos jelenből a jobbnak remélt jövőbe. Ha napjaink feladatait ezer nehézség közepette az adott korlátolt eszközök felhasználásával lelkiismeretesen és céltudatosan igyekszünk megoldani, azzal valami újnak, nagyobbnak útját készítjük elő.

Népünket csak úgy menthetjük meg az őt fenyegető szörnyű sorstól, — és ez ma a legégetőbb feladat — hogyha a magunk művelésére gondolunk, törődünk otthonunkkal és családunk erkölcsi, szellemi és ízlésbeli művelésével. E törekvésünk ki fog hatni szélesb körökre is. Ha pedig egy egész nemzet nemesbedik, komolyan, becsületesen tanul, dolgozik és alkot, akkor kétségtelen, hogy ismét nagy és erős lesz.

*

Régi és új művészet. Amiként kultúrák merülnek el, épúgy eltünnek bizonyos művészi kifejezési formák is, hogy helyet adjanak a kor szellemének megfelelőbb, újabb más formáknak. Nem elszomorító jelenség ez az elmúlási folyamat, mert új élet fakad belőle; ami pedig igaz és maradandó érték, az tovább is él és hat.

A régi művészet nagyszerű alkotásainak ma is örülünk, felemelően hatnak ma is, ezren és ezren gyönyörködnek bennök és okulást merithet belőlük még sok jövendő nemzedék is. De tanítómestere legyenek és ne mintái az utókornak, olyan tanítómesterei, akiknek tanítását megszakítás nélkül folytatni kell. Átalakulva él a mult. Aki azt üres másolatokkal akarná új életre kelteni, az épolyan meddő munkát végezne, mintha holt kísérletekkel akarná a duzzadó életet pótolni.

*Sokat áldozhatunk a multnak; ünnepi órákban élvezzük a letünt korok alkotásait, de úgy, hogy a mult szemlélete ne sodorjon el jelen életünktől. Egyes régészek ugyan beleélhetik magukat a multba, de a nép és a művészek erre nem képesek. Ezek korunk forrásaiból merítenek és ezektől ittasodnak meg. Ebben a kábulatban alkossanak, élvezzenek és növekedjenek bele a jövendő korba. Olyan vezetőket akarunk, akik megmutatják nekünk a jövőbe vezető utat, a multnak megismerésére akad tanítómester elég. A mult életét csakis az érti és az érezheti át, aki maga él egy erős és egyéni életet. Bármennyire szeressük és nagyrabecsüljük is a régit: jelenünket tárva kell tartanunk a mai kor művészetének.**

* Szemelvények Alexander Koch „Das schöne Heim" című művéből.

Kovács Erzsébet — Domborított násfa

A TERVEZŐK FELADATAIRÓL

ÍRTA ANDOCSY GYÖRGY

Ha a hetvenes és a nyolcvanas években az iparművészet terén beállott hanyatlásnak okait kutatjuk, akkor meg kell emlékeznünk az iparszerűen tervezgető rajzolókról, akik az anyagok és technikák alapos ismerete nélkül akkoriban boldogították tervezeteikkel a gyárakat és a műhelyeket. De meg kell majd állapítanunk azt is, hogy ama kornak izlésbeli eltévelyedése nem csupán a tervezők bűne volt.

Az iparművészeti tömegárúkat gyártó ipar, nevezetesen a bútoripar, a fémdíszművesség, az ú. n. cuivre poli-ipar, a sajtolt ötvösmunkák, a papiermaché, a gépelt bőrdomborítások stb. terén valósággal tombolt az ornamentális őrület, fittyet hányva a gépi munka stilusát szabályozó legelemibb törvényeknek. Általában az volt a törekvés, hogy a gép utánozza a kézimunkát, azaz, hogy a lehetőleg olcsón gyártható árúnak olyan legyen a látszata, mintha kézzel készült volna. Az ízlés elfajulásának tulajdonítható, hogy a vásárló közönség sem látott különbséget egy gondosan és művészi érzékkel, kézi munkával készült ötvösmű és a vékony fémlemezből sajtolt ú. n. dísztárgyak között, amelyekkel akkoriban elárasztották a polgári lakásokat. A díszítményen — bármilyen is lett légyen az — fordult meg az árú kelendősége, nem csoda tehát, ha nagyon megbecsülték azokat a fürge rajzolókat, tervezőket és kompilátorokat, kik mindenre voltak kaphatók. Merészen nekimentek minden kor stilusának és vígan gyártották zagyva tervezeteiket. Időközben azonban fordulat állott be az iparművészet terén. Mindinkább tért hódított az a helyes felfogás, hogy a gépnek nem lehet az a feladata, hogy utánozza a kézimunkát és megtévessze a közönséget. Sőt voltak, kik azt hitték, hogy a gép tönkreteszi majd az iparművészetet és véget vet majd a művészi kézművességnek s csak lassan kezdték belátni, hogy a gépnek is meg van a maga jogosultsága az iparművészetben, ha helyesen irányítják munkáját. Túlesvén az ésszerűtlen díszítési mánia elleni harcon és a gyermekbetegségeken, az új stílus a fölösleges és az izlésbe ütköző díszítmények kiküszöbölésére törekedett csupán. Belátták, hogy a stílusok, ornamentumok és a szurrogatumok forgatagából csak úgy menekülhetünk, ha az anyagnak és a célnak szigorú szemmeltartásával alkotjuk meg tárgyainkat. És mindinkább érvényesült a munkákban a cél, a tárgy rendeltetése és megkeresték az anyagokban rejlő szépségek kiaknázására vezető utakat. Kutatták a vonalak és az arányok szépségeit és mindinkább szigorúbb mértékkel vizsgálták a végzett munkát, mert nem leplezte többé a dúsan felrakott díszítés tömege az anyagoknak és a megmunkálás tökéletlenségeit.

Ezekből a törekvésekből fakadtak azok az egyszerű, célszerű formák, amelyek azt a látszatot keltik, mintha a gyári ipar teljesen elpártolt volna a tervezőművészektől, akikkel a hetvenes és a nyolcvanas években és az ú. n. szecesszió idejében oly szorosan együttműködött. Érdekes pedig a dologban az, hogy nem a gyáros kereste a célnak és a rendeltetésnek legjobban megfelőle formákat, hanem a tervező *művész* — jelen esetben már nem a tervezést iparszerűen végző kontárrajzoló — volt apostola az új szépségideáloknak, ő harcolt leglelkesebben a szertelen díszítgetés és a stíltelenség stílusa ellen. Sokan talán még ma sem látják be, hogy éppen a célnak legjobban megfelelő, leegyszerüsített forma kitalálásához kell alapos művészi és technikai tudás és választékos ízlés és nagy tévedés, ha azt hiszik, hogy ilyen egyszerű formák előállításához nem kell művész. Vajjon hová jutunk majd? Megmaradunk-e a célhoz alkalmazott, leegyszerüsített formák mellett, vagy pedig ismét belevisz a fejlődés törvénye a formagazdagság világába, a mértéktelen díszítés és az ebből eredő megcsömörlés felé, amiből megint a primitív művészethez való visszatérés menthet meg minket? Ma már tisztán látja mindenki, hogy tévhitet hirdettek a legutóbbi években a „Los vom Ornament" jelszóval terjesztett túlzó tanok. A cél szemmeltartása feltétele a tárgy művészi mivoltának, a leegyszerüsített forma az ész szülötte, de mellette érvényesülhet, és kell is érvényesülnie a jó ízlésnek és a művészi érzéknek és gondolatnak. A műremekben mindezeknek egyesülniök kell. A dísztelen célforma sohasem válthat ki oly érzéki ingert, mint egy művészi alkotás, még akkor sem, ha azt jóízlésű művész tervezte. Az emberek ősi idők óta oda törekszenek, hogy szépítsék és díszítsék a környezetük tárgyait és ez a kiirthatatlan vágy ma is meg van és kizárja az iparművészetben a célforma rideg elvének uralmát, mert a díszítésnek alkalmazása — mely a szigorú célszerűségi elv szerint voltaképpen fölösleges — máris rést üt a szigorú elven. És most odajutottunk, hogy megállapíthassuk a határvonalat az iparművészet körébe tartozó gyári termelés és a kézművesség között. A gyárilag előállított munkáknál a célszerűség szempontjának kellene jobban érvényesülnie és a használhatóság követelményeivel szemben a díszítő elemeknek csak alárendelt szerep juthat, mert nyilvánvaló, hogy a díszítő műveletek inkább a kézművesség körébe tartoznak.

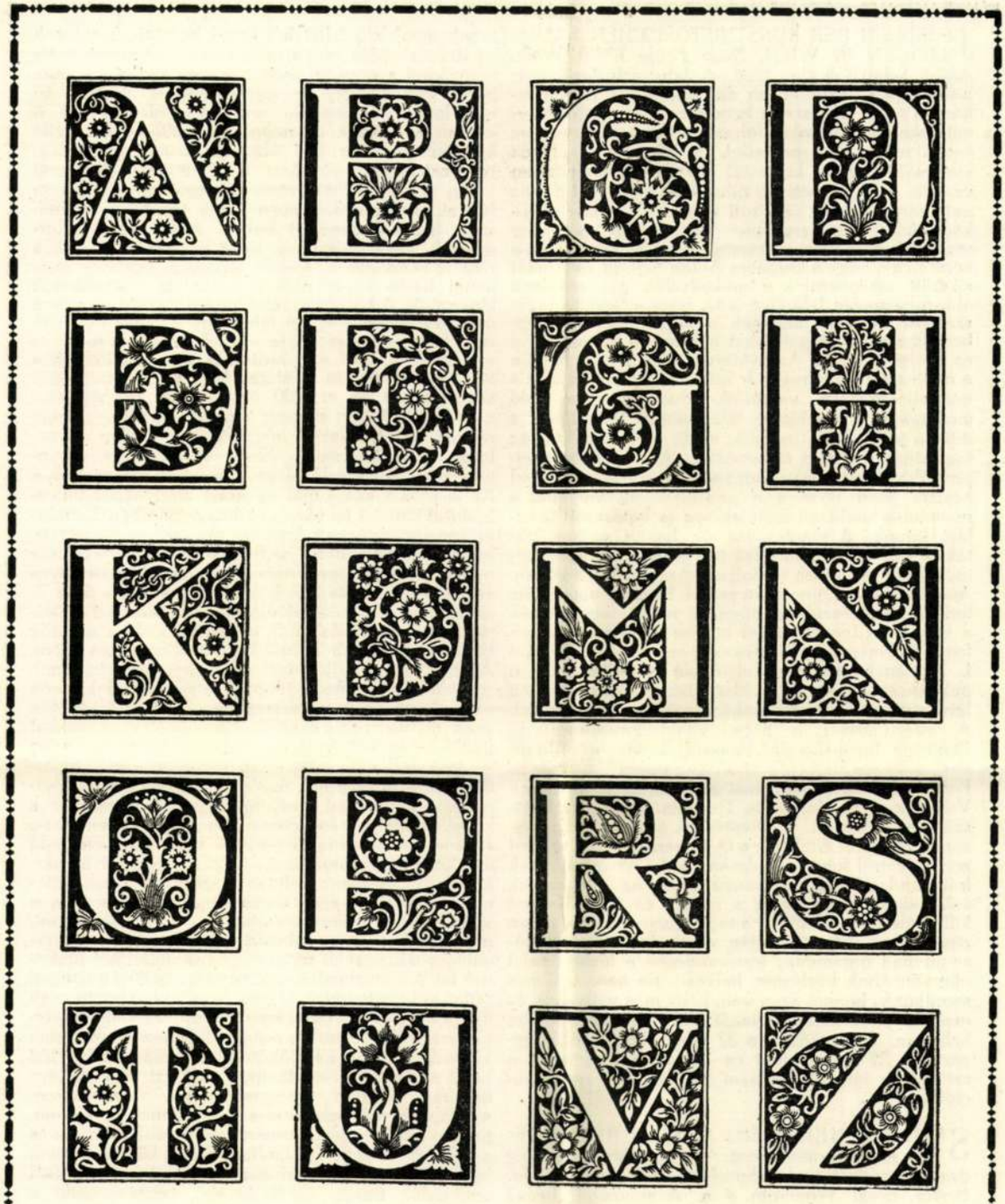

Kovács Erzsébet újabb iniciáléi

Magyar Iparművészet

1926.

JAHRBUCH DER KUNSTHISTORISCHEN SAMMLUNGEN IN WIEN. *Neue Folge I. Bd. Wien, Anton Schroll & Co., 1926.* A Jahrbuch der kunsthistorischen Sammlungen des allerhöchsten Kaiserhauses nagy, világszerte ismeretes publikáció, melynek összesen 36 vaskos foliáns kötete jelent meg, az összeomlás után megszűnt. A 36 kötet, melynek kiadását 42 éven keresztül Heinrich Zimmermann vezette, a legkeresettebb ritkaságok közé tartozik az antikvárpiacon. A változott viszonyok a nagy publikáció folytatását kétségessé tették, mert az udvar részéről addig élvezett támogatástól elesett; de az a körülmény, hogy a kiadásra Anton Schroll és Társát sikerült megnyerni s a műkedvelők egy részének áldozatkészsége lehetővé tette, hogy a bevált, nagyszabású vállalat, melynek a tudomány oly megbecsülhetetlen szolgálatokat köszönhet, fönmaradjon és új életre keljen. Az évkönyv kiállításának módja a multban a legkényesebb igényeket is kielégítette s műmellékleteiben, valamint szövegképeiben való gazdagsága s kiválósága általánosan ismert volt s mint a jelen kötet mutatja, az új évfolyam is meg fogja tartani a régi színvonalat. A sokszorosító eljárások valamennyi új vívmányának felhasználásával készült jelen kötet s a papirosanyag, valamint a nyomtatás kvalitása tekintetében is határozott javulást látunk. A szerkesztést új, bevált erőkre bízták, a bel- és külföld híres írói egész sorának közreműködése a közeli évfolyamokra biztosítva van. Ajánlásra az évkönyv nem szorul. Komoly alaposság, tudományos készültség jellemzik régi évfolyamainak a képző- és iparművészet körébe vágó cikkeit s ez fogja jellemezni új évfolyamait is. Az új évfolyam I. kötetének tartalma legjobban világítja meg a publikáció céljait. F. Eichler a bécsi gyűjteményben levő sascameóról, J. Bankó szent Ilona arcképéről, A. Weixlgärtner a bécsi világi kincstárról, L. Planiscig Jacopello dal Fioreről, L. Baldass Hieronymus Bosch művéről, G. Fiocco Paolo Veronese és Farinatiről, E. Ilris a „rustique" stílusról, G. Glück Velazquez-nek Margareta Theresia hercegnőről készült festményéről, F. Dworschak az osztrák renaissance érmekről értekezik s O. Benesch a XVI. század művészetéről közöl tanulmányokat. Az értekezések írói mind elismert, elsőrangú erők, az értekezések változatos tárgyai pedig a képző- és iparművészet különféle ágait ölelik fel s tudományos tárgyalásban részesülnek. Mint a világ egyik leghíresebb múzeumának organuma, természetesen a fősúlyt saját állományának közlésére helyezi; de nemcsak erre szorítkozik, hanem azon van, hogy más nyilvános és magángyűjtemények anyagát is kellő megvilágításba helyezze. Jelen kötetben 32 tábla, köztük öt heliogravure, 27 fénynyomat és 193 ábra illusztrálja a szövegben tárgyalt anyagot kifogástalan reprodukcióban. *Sz. L.*

SCHMITZ, HERRMAN: DAS MÖBELWERK. *Die Möbelformen vom Altertum bis zur Mitte des neunzehnten Jahrhunderts. Mit 683 Abbild. Berlin, Ernst Wasmuth, é. n.* A művészeti becsű bútorok iránt csak az utolsó évtizedben öltött nagyobb mérvet az érdeklődés. Rájöttek, hogy a jó bútor szépsége a felépítésben és a fa vagy más anyag megfelelő kezelésében rejlik s hogy az ornamentika csak mint az egésznek szerves része játszhatik a bútorművészetben szerepet. Ebből kifolyólag szabadulni iparkodtak a késői 19. századi, az építészeti és ornamentikai elemektől túltengő bútorok utánzásától s a bútorművészet saját céljának és technikájának megfelelő feltételeit kezdi követni. A stílusok iránti érdeklődés, megismerés kívánalma mindinkább fokozódott s ezen kívánságnak tesz eleget Schmitz jelen műve, mely a bútorművészet úgyszólván enciklopédiáját foglalja magában. Megismertet a különféle stílusok és népek bútorstílusaiban rejlő különbségekkel s 683 ábrában bemutatja a legjellegzetesebb bútorokon a stílusokat. Mindenki könnyen eligazodhatik ezen mű segítségével a különféle stílusok megítélésében s sok praktikus jelentőségű hasznot meríthet belőle. A szöveg a bútorstílusok karakterisztikus jeleit, vonásait a laikus részére is érthető modorban tárgyalja, úgyhogy mindenki tiszta képet nyer a különféle bútorstílusok lényegéről. A bútorművészet az építészettel áll szoros összefüggésben s ebből kifolyólag a bútor története is a monumentális építészettel kezdődik s mint az építészetben, úgy a bútorban is az egyiptomiak a többi népek oktató mesterei. Még ma is mintaképül szolgálnak a Kr. e. 2000. év második feléből való ülőbútorok, tábori székek, zsámolyok, székek, szekrények, ládák célszerű alakjuk és technikai kivitelüket véve tekintetbe. Stílus tekintetében rokonvonásokat tüntetnek fel az assyr bútorok, melyek a Kr. e. 7. és 8. századból az assyr királyoknak luxusbútorait tüntetik fel Mezopotámia palotáiban dombormüves ábrázolásban. Ezekhez csatlakoznak a perzsa birodalomnak bútorai az 5. és 6. századból. A görög bútorok, melyek majdnem kizárólag dombormüves és váza ábrázolásokon jutottak korunkra, a 6. és 7. században a perzsa és egyiptomi bútorokkal mutatnak rokonságot, de az 5. századtól kezdve a görög bútorok nemesebb formát kezdenek magukra ölteni. Az egyeneshátú ülőbútort az emberi test alakjának megfelelőleg hajlított hátlappal látják el s állati bőrök vagy drága szövetek szerepelnek ezeken általvetők gyanánt, vagy pedig gyapjúval megtöltött vánkosokkal födték be azokat. Az egyszerű bútor mellett gazdagon díszített, esztergályozott, berakott dísszel ellátott bútordarabokat is találunk. A római bútorok a 6. századi etruszk bútorokkal mutatnak egyező vonásokat s képeken, illetőleg faragványokon maradtak korunkra. Jellemző a bronznak egészben vagy részben való alkalmazása bútorokra, mint azt a pompejii és herkulanumi ásatások folytán napfényre került bútorokon láthatjuk s ez közös vonása a etruszk és a késői római bútorművészetnek. Az ülőbútorokon, nyugágyakon és asztalokon a lábak részint esztergályozottak, részint naturalisztikus plasztikát tüntetnek fel. A középkor bútorművészete, mellyel a nyugati bútor voltaképpeni fejlődése kezdődik, eleinte csak tömör deszkákból összeácsolt bútordarabokat produkál, melyeknek díszét a rajtuk alkalmazott vasalások képezik. Később az ülőbútoroknál mindinkább tért hódít az esztergályozott dísz, mint azt az ezen korból ránk maradt támaszszékeken, zsámolyokon, nyugágyakon látjuk, nemcsak a bizánci birodalom, hanem a középkori germán királyságok bútorain és a Földközi-tengertől Skandináviáig. A középkor egyik legfontosabb bútordarabjában, a ládában is, a késői antikládák formái élnek tovább, természetesen a stílusoknak megfelelő változatokban. A korai gót stílus a használati bútorokon keveset változtatott. Még a 14. század végéig is megtartják az asztal és az ülőbútorok az átöröklött formákat esztergályozott vagy négyélű lábakkal és a szekrények és ládák szerkezete is a korai középkor masszív alakjában jelenik meg, csak a díszítésben ölt nagyobb arányokat a síkdíszítés és a mérvmű. A késői gótikával a 15. század kezdetén határozott fordulat állott be

KOVÁCS Erzsébet ötvös

Ötvösmunkák

Sárospatak (ÉM) – Kovács Erzsébet és Zoltán Győző ötvösművészek munkáiból válogatott tárlat nyílik november 5-én, kedden este 6 órától Sárospatakon A Művelődés Háza galériájában. Az alkotókat és alkotásaikat Pap Gábor művészettörténész mutatja be az érdeklődőknek.

Észak M.N. 1996 XI. 5

Kovács Erzsébet
iparművész

Iparművészeti és háziipari kiállitás

Szerencsés ötlet volt egyszer a nyári szezonban is kiállitást rendezni és alkalmat adni a Szent István körüli hetekben Pestre tóduló vidékieknek is iparművészeti és háziipari cikkek vásárlására. Iparművészetünk és háziiparunk legjobb mesterei vonultak fel az Iparművészeti Muzeum mostani kiállitására és valósággal nehéz szerepe van a kritikusnak, aki katalógus nélkül kénytelen áttekinteni a hatalmas anyagot. Nem rajta mulik, ha valamit nem vett észre. A kiállitó iparművészek közül fel kell jegyeznünk Kovács Erzsébet, Báthory Julia, G. Lázár Ilona, ifj. Szuchy Ferenc, Molnár Kálmán, Baja Sándor és Végh Ilona neveit és külön kell megemlékeznünk Gosztonyi Alice szobráról. Ez a fiatal szobrászművésznő, aki Kisfaludy-Stróbl Zsigmond tanitványa, nem elsőizben lép most a nyilvánosság elé, de most mutatja meg végre igazi formáját. Mostantól kezdve a legnagyobb tehetségek sorában kell számontartani. Külön figyelmet érdemel a Herendi porcellángyár kiállitása, amely a világ minden táján feltünést kelthetne.

Lipót
1929 VII. 14

7

alvány

(esetleg

bélyeg

Gosztonyi Alice: Madonna

F. Kovács Emánuel

iparművész

Iparművészeti Társulat kiállításán - Iparművészeti Múzeumban - kerámiai terveivel szerepel

Magyarság
1929.VII.14.

F. Kovács Erzsi
iparművész

Iparművészeti és háziipari az Iparművészeti Muzeu

Az Iparművészeti Muzeum egész f
tusát az *Országos iparművészeti és ház*
részére foglalta le három hónapi időtá
hatalmas kiállítási anyag, melyet az
Társulat igazgatója, *Györgyi Kálmán* g
s *F. Kovács Erzsi* országos kéziipari fel
zett el művészi izléssel és szakszerűség

A nagyszabású kiállítás anyaga
azt, amit ma a *magyar iparművészet*
népművészet együttesen nyujt azokon
mékeken, melyek egyrészt a hazai izlés
gálják, másrészt az idegenforgalom s a
delések szempontjából *hatalmas propa*
jelentenek.

Ez a kiállítás tulnőtt az *Iparművészeti Társulat* rendes tárlatainak keretein, amit az magyaráz, hogy a Társulattal karöltve, a *Baross Szövetség* és a *Baross Gábor Kör* is részt vesz a kiállításon szervezeteivel, melynek védnökségét *vitéz nagybányai Horthy Miklósné* és *Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszter* vállalták.

A leggazdagabb anyaggal a *keramia* s a textil van képviselve. *Keramiánk ma világhires,* amiben kétségtelenül a magyaros zamattal tervezett szin- és formavilág és a máz tüzes ragyogása mellett a technikai felkészültség is fontos szerepet játszik.

F. Kovács Erzsi a régi magyar csempék és edények évszázados patináját tudta felrakni kollekcióján, mely modern formanyelven is *izig-vérig magyar. Gádor István* hipermodernsége nélkülözi a magyar zamatot, míg *Gorka Géza* széles sikokba helyezett plasztikája ha modern is, de magyaros s egyéni. Szép kollekciója van a *hódmezővásárhelyi* művészek agyag és majolika telepének, míg a *herendi* kollekció nem elég érdekes. *Zsolnai* is inkább technikát, mint magyaros specialitást mutat be. A *Vass József* nevét viselő *székesfehérvári hadiárvák intézetét, Zilzer Hajnalka, Szalay M., Endrő Margit* neveit kell fölemliteni még, míg a metszett kristályüveg mesteri vésnöke *Báthory Julia,* s a figurális mozgásritmus hihetetlen bravurral van *Komáromi István* üvegszobrán kifejezve. Érdekesek még a parádi üveggyár csipkemotivumos tányérjai is.

Az idegenforgalom szempontjából a *textilvilág* itt felhalmozott szépségei meg nem becsülhető értéket képviselnek. Közös vonása a textil hatalmas

Pesti Hirlap
1929 VI 14.

zsefné óarany hatásu himzései, *Bayer Róbertné* pazar mezőkövesdi tervezetei, továbbá *Hollaender Béláné*, *Kosztolányi Gyuláné* s a sárközi népművészeti háziiparkollekciója említendők meg. Feltünők *Sebők Margit speciális technikáju modern diványpárna-tervei*, *Pader Emma* gyöngyhimzései, *Bikkfalvy Hella* selyemmel varrott diszgomb-tervei. *Egy sereg szép szőnyeg magyaros vagy keleti motivummal ékesen hirdeti a szőnyegkulturának magas fejlettségét*. *Remsey Jenő* és *Nagy Sándor* festőművészek tervei után Gödöllő küldött szép kollekciót — továbbá egy sereg szőnyegüzem s más kiállitók darabjai vannak a falakon.

Az ötvösművészet *Tóth Gyula* és *Megyer Major* aranykelyheivel, *Hámos Sarolta* egy klasszikus szépségü szentségtartóval van méltóan képviselve. Itt van *Gosztonyi Alice-nak* is sok érzést kifejező bronz Madonnája s egy vitrin G. Lázár Ilona faragványaival, továbbá Damkó, Reményi egy-egy szép alkotása.

Az Iparművészeti Társulat idegenforgalmi *emléktárgy-akciója* nyomán készült bőr, fadiszmüáru, játékáruk stb. pompás, változatos tömege minden bizonnyal nagy kelendőségnek örvend majd. Az emléktárgyak tervezőművészei kifogyhatatlanok ötletekben ugy a tárgyak művészi kivitelezését, mint praktikumát illetőleg.

Grabowieczky Leon és Nagy Lászlóné játéktervei a legszebbek, *Kiss Erzsi* és *Strasser Lily* nippjei szellemesek, mig *Csányi Ilus* autóbabái magyaros karakterükkel feltünők.

Le a be
Kifizeten

tusz tán a legtöbb kivánni valót hagy
n magyarosak, primitivek a kivitelben
ek sincs *magyar karakter-feje* az egész
ncsak egy gummiáru-gyár *bazárárui*
melyek között egy rosszul sikerült for-
róbálja dokumentálni a magyar ka-

ndezési-tárgyak, könyvek, modern szo-
, nőiruhák, diványpárnák, sálok soka-
átogatót, az érkező idegent, a vásárló
zent Istvánheti Pestre rándulókat az
Muzeumban, hol ez a nagyszabásu ki-
zott gazdag anyaga valóban nemzeti
s egy nagyra hivatott nemzet magas
áját dokumentálja.

* **Sz. Gy. L.**

délelőtt az Iparművészeti Muzeum-
keretek között nyitották meg az Or-
vészeti és Háziipari Kiállitást. A megl-
lentek a kereskedelmi miniszter kép-
rvay Jenő h. államtitkár, a főváros
yer Jenő és *Liber Endre* tanácsnok.
lezősége részéről *Györgyi Kálmán*, az
nűvészeti Társulat igazgatója *Rausch*

50

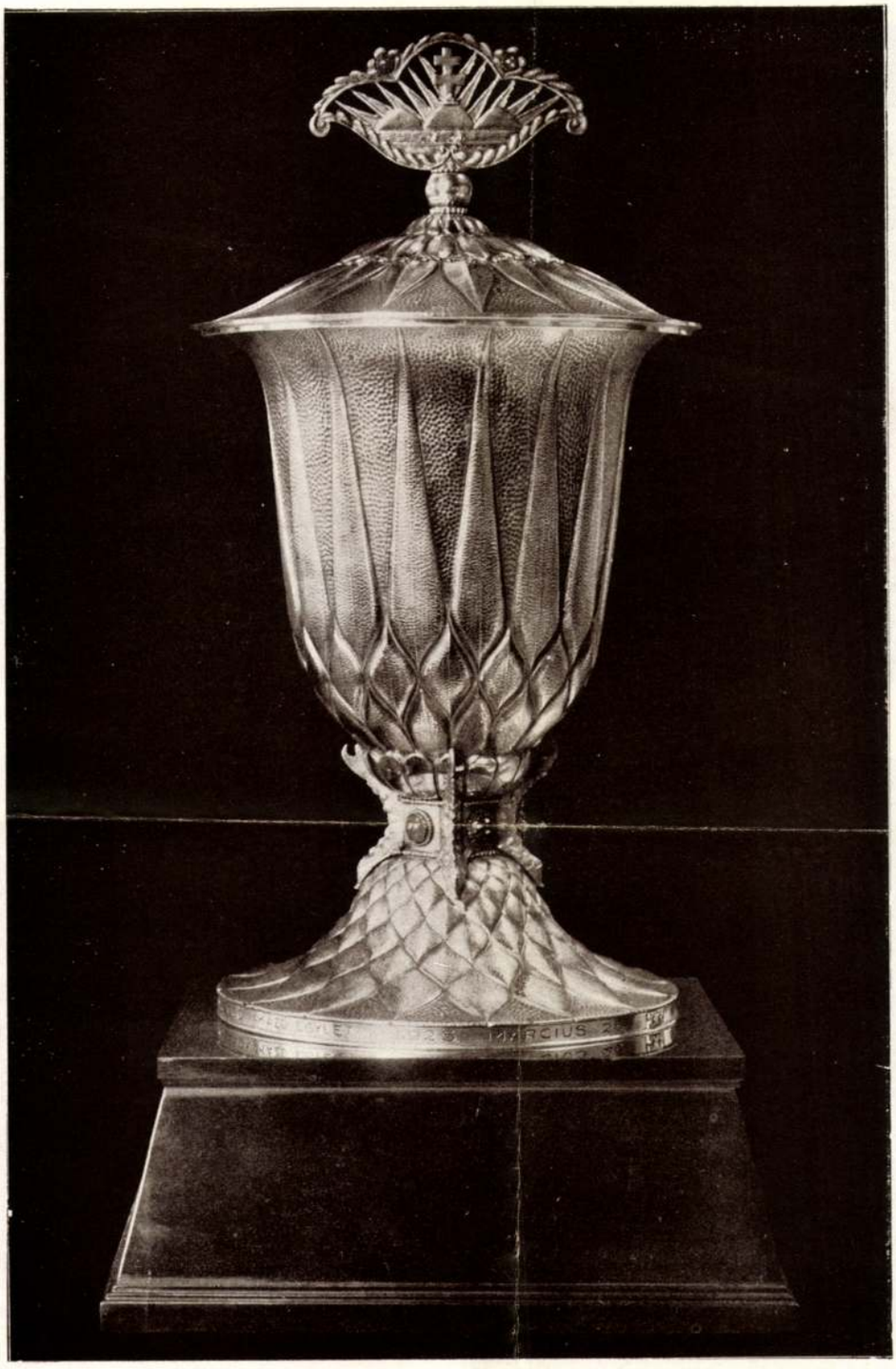

Lisznyai Damó Tihamér-emlékverseny örökös vándordíja.
Alapította a Hunnia Csónakázó Egyesület. Tervezte Kovács Erzsébet, készítette ~~Kozmann~~ Nándor.
Wanderpreispokal ✦ Coupe en argent repoussé.

Magyar Iparművészet
1926.

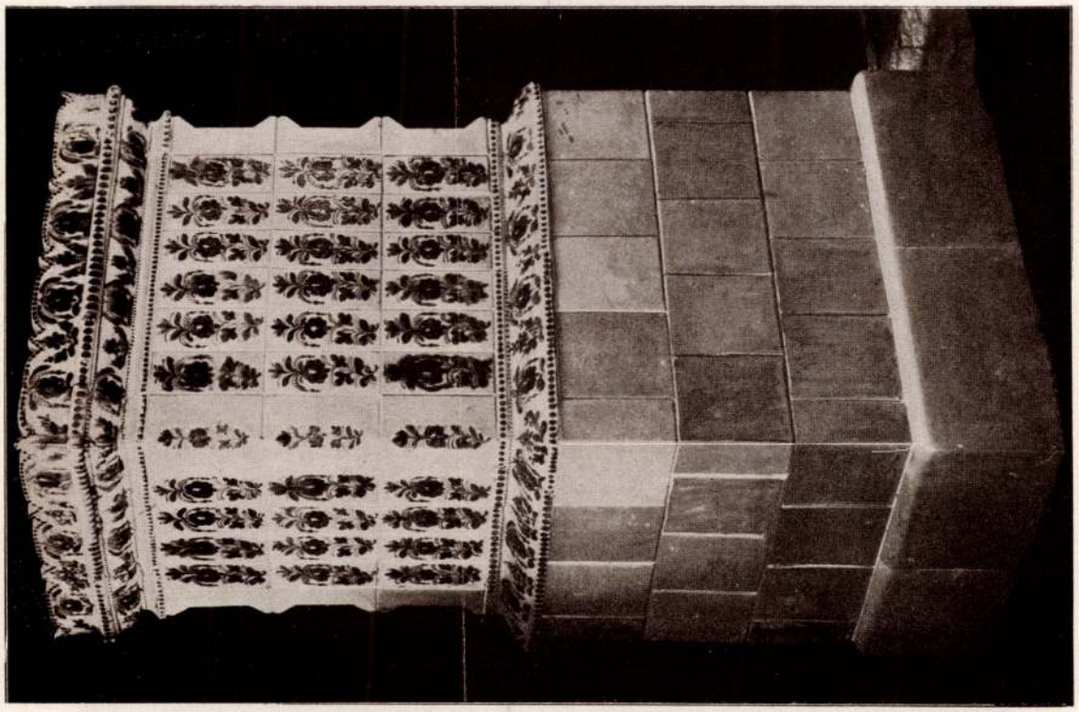

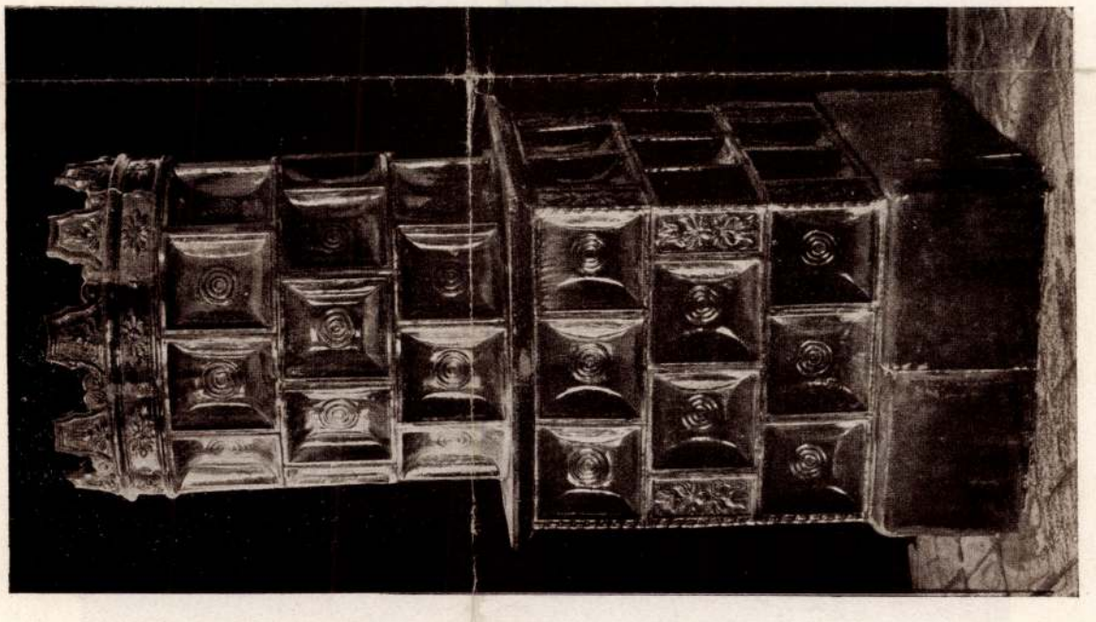

A hódmezővásárhelyi művészek agyagipari műhelyének mázas csempekályhái.
Glasierte Kachelöfen der Kunstkeramische Werkstätte in Hódmezővásárhely (Ungarn). ✦ Poêles des usines d'Art décoratif à Hódmezővásárhely (Hongrie).

Kiállító művészek:

Acsa Szűcs Imre
Balás Benedek
Bauer István
Bukovácz Lajos
Büki Zsuzsanna
Csókos Varga Györgyi
Farkas Mihály
Fehér László
Gáspár Aladár
Gombos István
Gonda Alexandra
Hegedűs 2 László
Horovitz Magdolna
Kiss Ervin Gábor
Magulya Zsuzsa
Korompai Péter
Kovács Árpád
Kovács Erzsébet
M. Tóth István
Mészáros Edit
Miklós János
Móder Rezső
Nagy Miklós
Németh Kata
Németh László
Orbán Sándor
Orisekné Farsang Erzsébet
Paczona Márta
Palotás József
Revák István
Rohonczi István
Rozsnyai Sándor
Seredink Péter
Sütő Petre Rozália
Szegedi Csaba
Székely János Jenő
Szentes Ottokár
Tábori Csaba
Tóth Adrien
Ujházi Péter
Várnai Gyula
Wisloczki Helga
Zocskár Andrea
Zoltán Győző

A székesfehérvári
Szent István Király Múzeum
meghívja Önt a

FEJÉR MEGYEI ŐSZI TÁRLAT

megnyitójára.

A kiállításnyitón megjelenteket
SZABÓ GÁBOR
a Fejér Megyei Közgyűlés elnöke
köszönti.

A kiállítást
TÓDOR JÁNOS
író, újságíró nyitja meg

2003. október 18-án,
szombaton délután 4 órakor
a Csók István Képtárban.

A kiállításon díjakat adnak át:
Fejér Megyei Önkormányzat
Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata
és a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete

különdíjat
a Paletta, képzőművészeti alapanyagok boltja
(Székesfehérvár, Kossuth u. 8.)

KOVÁCS ERZSÉBET

A Herendi porcellángyár újabb dísztárgyai: Kuruc. Mintázta K. Strobl Zsigmond. À jour-váza. — A magyar művészek hódmezővásárhelyi agyagipari műhelyének újabb engobe-edényei. — Neuere Plastiken der Herender Porzellanfabrik. Engobe-Geschirr aus Hódmezővásárhely. — Porcelaines de Herend. Nouvelles poteries engobées de Hódmezővásárhely.

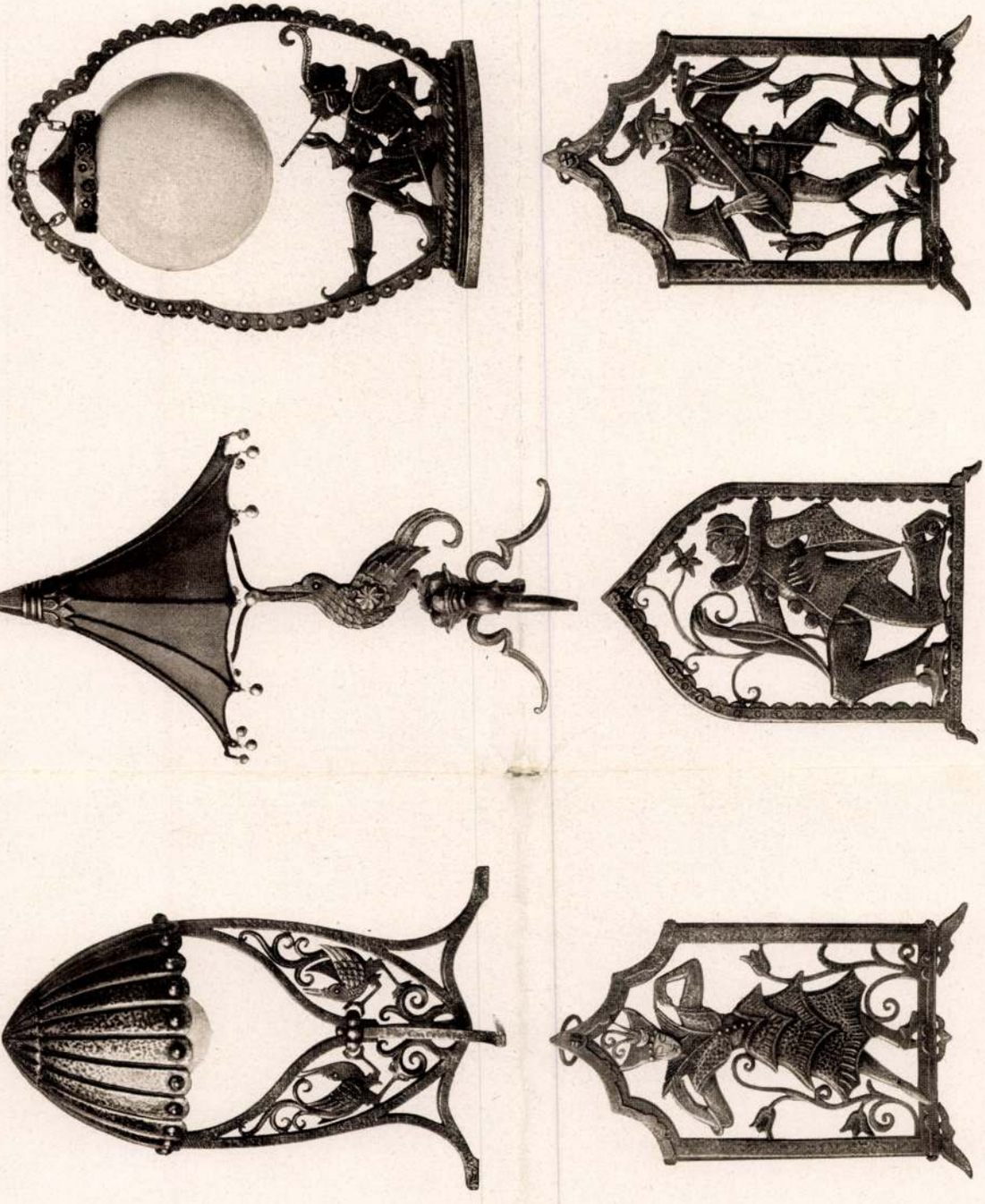

F. Kovács Erzsébet terve után Tiringer Ferenc kecskeméti műhelyében készült kovácsoltvaslámpák. — Schmiedeiserne Lampen. — Ouvrages en fer forgé.

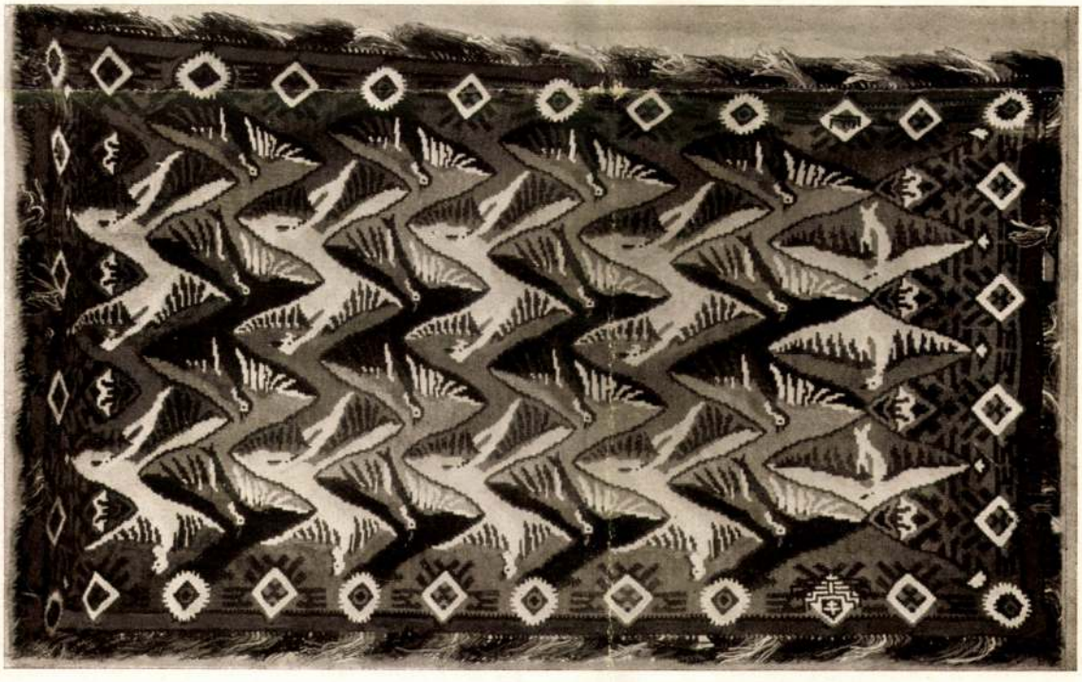

Nagy Sándor (Gödöllő): Assisi Szt. Ferenc. Gobelin és csomózott szőnyeg. — St. Franziskus v. Assisi. Gobelin. Knüpfteppich. — Gobelins.

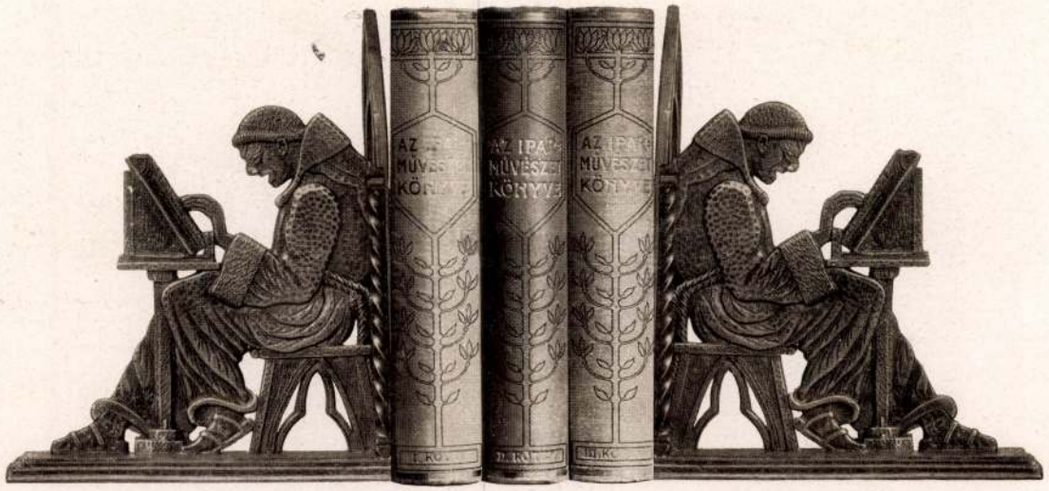

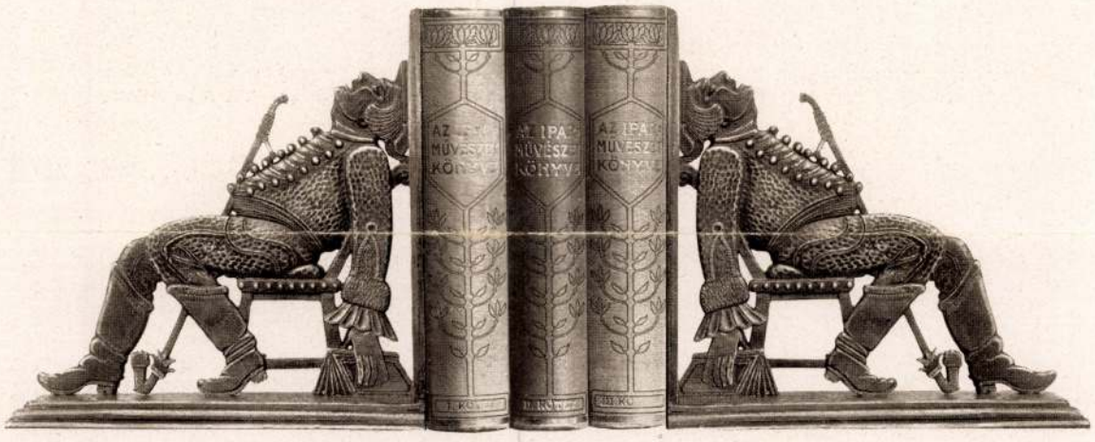

F. Kovács Erzsébet: Könyvtámasztók kovácsolt vasból. Készültek Tiringer Ferenc kecskeméti műhelyében. — Schmiedeiserne Bücherstützen. — Appui-livres en fer forgé.

Magyar Iparművészet

1929.

F. Kovács Erzsébet

l.

Ipsarmikiall

Bp. (1930?)

29. tabla

— A sirbavitel	"
— A szent sir	"
— Solt házassága	"
Aranyozott keretben K 33.—	
Flesch-Brunningen: Mater fidelis . . .	Aquarell-facsi
— Mater fidelis	Heliogravure

Oldal	A műlap nagysága		Árak koronákban			
	margó nélkül	margóval	21	2, 3, 36	26, 29, 32, 35	10, 11, 14, 16, 17, 20, 24, 28, 34, 37
			számú keretben felszerelve			
39	43×31	80×60	—	**58**	**64**	**68**
61	55×85	—	—	—	—	—
61	55×85	—	—	—	—	—
61	55×85	—	—	—	—	—
47	17×27	40×50	—	**58**	**64**	**68**
38	17½×25	40×50	—	—	—	—
25	27½×47	60×80	—	**58**	**64**	**68**
9	51×39	95×73	—	**62**	**66**	**72**
9	37×28	66×50	—	**48**	**52**	**60**
9	51×39	95×73	—	**82**	**88**	**92**
9	37×28	66×50		**58**	**62**	**70**
64	63×48	80×60	**64**	**68**	**76**	**80**
4	27×17½	50×40	—	—	—	—
71	26×19	50×40	—	—	—	—
4	16×24	40×50	—	—	—	—
27	21×27½	40×50	—	—	—	—
4	70×43½	105×75	—	**72**	**76**	**84**
34	58×80		**46**	**50**	**52**	**58**
11	68×55	—	**40**	**44**	**48**	**50**
37	75×106	—	**74**	**76**	**80**	**84**
71	90×66	—	**52**	**54**	**55**	**57**
5	45×45	90×70	—	**60**	**62**	**65**

F. Kovács Erzsébet

férje =

Fejér Gyula ny.
minisztéri osztály-
főnök

szternek jelen kelet és ügyszám alatt
zett rendeletének másolata:

papirnemű gyár részvénytársaság ál-
sága részére szállitott cikkek ára
:/ korona 65 fillért engedélyezvén,
ez összeget a Műemlékek Országos
nyugtájára, elszámolás kötelezettsége
entmegjelölt alnaplójában kiadáskép

másolat hiteléül:

F. Kovács Erzsébet

Keramikus

d.

Iparm. Kiáll

Bp. (1930?)

Színes tábla

8 t. mtan

SZABAD.

BIZTOSITÓ TÁRSULAT

ZIONI GENERALI.)

TTATOTT 1831-BEN.

TARTALÉKOK ÖSSZEGE **417** MILLIÓ KORONA.

ÓÜGYNÖKSÉGÉTŐL.

Brassó, 191 4 december 19.

zágos Bizottsága

Budapest

F. Kovács Erzsébet

lásd

Magy. Iparm

1939. 5. sz. I. l.

A hivatalos

Ebergé
ig

KIFIZE
MAGY. KIR. A
Budapest, 10/10 6

F. Kovách Erzsébet

l.

Czak György

8. l. 27. l.

37. l – 43 l. 58 l.

69. l. 81. l. 138. l

192. l

lvádó urnál egyidenleg ker
a kiutalványozását.
özlése mellett maradtam

s 5. Kiválo tisztelettel

Storno Ferenz

a műemlékek országos
zottságának tagja.

F. Kovács Erzsébet

l.

Magy. Ipam

1938. 150 l.

F. Kovács Erzsébet

MI. 1931. Bor P:
24, 25-26. l.
képpel

AUTOMATA-BÜFFÉK

Gombamódra szaporodnak Budapesten az automata-büffék. Sokak szerint anyagi leromlásunk jele: már nem telik vendéglőre. Mások szerint annak a nyugati gondolatnak a beférkőzése, mely szerint nem muszáj minden étkezéshez félórára, órára leülni. A pincér, fizetőpincér, italos, kenyeres tartása a gazdának, a borravalók pedig a vendégnek olyan fölösleges kiadást jelentenek, melyet meg is lehet takarítani. Bennünket itt a dolog szociális és gazdasági oldala csak annyiban érdekel, amennyiben olyan új szükséglettel állunk szemben, mely belső-építészeinknek és berendezőinknek új feladatot jelenthet.

A mi automata-büfféinkkel, hogy a hisztorikummal kezdjük, nagyon sajátos bajok ütköznek ki. Az első ilyen büffét (legalább az újabb sorozatban, mert hiszen a háború alatt is voltak automata-büffék) az Adriát a Rákóczi-úton egy Bécsben élő győri származású magyar építész (Stolzer) csinálta. Az Uniót az Erzsébet-körúton szintén Stolzer csinálta, de a festést, padlót, bútorokat Fränkel György pesti építészre bízta. A másik Erzsébet-körúti büffét, valamint a Baross-tér melletti Imperial büffét bécsi építész (Hirschenhauer) tervezte s a festést, padlót, bútort ismét Fränkel. A vámházkörúti büffét Reitzer Bécsben élő pesti építész készítette. Mióta azután ezek a büffék olyan jól funkcionáltak, az építtetők gondoltak egyet és kikapcsolták a tervező építészt, berendezőt és saját elgondolásuk alapján iparosokkal csináltatták meg az egész büffét. Úgy gondolták, hogy a legfontosabb úgyis maga az automataszerkezet, melyet az iparos készen szállít s a síma márványburkolathoz sem kell tervező. Igy keletkeztek a Teréz-körúton a Magyar ház, az Uránia mellett az Ideal s a régi Nemzeti Színház helyén épült büffé stb. Kivételes eset, amely a Teréz-körút 43. szám alatt épülő büffénél történt, hogy az építető munkaközben belátta, hogy bütféje, úgy ahogy vezetés nélkül az iparosok azt csinálják, sehogy se sikerül, s a beteg, félkész munkát elvitték az orvoshoz, hogy csináljon belőle valami épkézláb dolgot. Igy jutott ez a munka Fränkel György kezébe. A többi most készülő büffé egy kivételével, tudtunkkal szintén tervező nélkül készül — házilag. Az az egy kivétel a Berlini-téren van a nyugati pályaudvarral szemben és teljes egészében Bálint Ferenc tervei alapján és vezetése mellett készült.

Ezek után áttérhetünk az esztétikumra, mint a bennünket elsősorban érdeklő kérdésre. Az előrebocsátottakra főleg azért volt szükségünk, hogy az esztétikum letárgyalása után következtetéseket vonhassunk.

A büffék közül az Adria, a vámházkörúti, az Imperial s az Erzsébet-körúti hatnak kevés kifogással teljesnek. Az egyszerű márvánnyal födött automaták szellemében sikerült itt úgy a bejáratmegoldásban, mint a belső kiképzésben viszonylag jót csinálni. Az Unió büffénél a külső kiképzés nyugtalan és túlzsúfolt s belül az amerikai színek túlkihangsúlyozása a megrendelő intencióinak megfelelt ugyan, de nem hat jól. Az Unió, Erzsébet-körúti és Imperial büffénél a falfestést és a padló kiképzését Fränkel György jól oldotta meg. A falfestés különösképpen érdekes, mert nem patronnal készült, hanem teljes egészében megtervezett s a foltok elhelyezésével és a színek finom árnyalásával hat. A formák szögletes lezárása pedig nagyon megfelel az automataszerkezetek szögletességének és nagysíkú voltának. A padlók megoldása rokon szellemű. A készen kapott köveknek és fekete, fehér, piros színének szerencsés kombinálása úgy, hogy a keletkező foltok egységes s a festéssel rokon nagyvonalú rajzot adjanak. Az Unió büffénél még pasztellel fölrajzolt és tejjel rögzített falfestményekkel is próbálkozott Fränkel, melyek összefoglalt formáikkal jól beleillenek az egész belső kiképzés egységébe.

A Teréz-körút 43 alatt épülő büffében a feladat az volt, hogy a helyiséget — melynek hátsó felét azért, hogy ott egy felső helyiséget is lehessen beszorítani, a készítő iparosok túlságosan alacsonyra csinálták — az építésznek világítási hatásokkal és formai összefogásokkal ismét magasabb hatásúvá kellett varázsolnia. S ez Fränkelnek, valamint az, hogy az egészbe egységes harmóniát öntsön, igen jól sikerült is. Bálint büfféje a Nyugatival szemben szintén jó: egységes és harmonikus. A lehetetlen alaprajz nehézségeit és a bejáró adott alkalmatlan voltát szerencsésen kiegyensúlyozta Bálint a kiképzés ötletességével és a fényhatások elhelyezésével, úgyhogy ez a büffé talán a legsikerültebb az eddig megépítettek között.

A többi büffé képe már kevésbbé kielégítő. A legrosszabb az Oktogon melletti «Magyar ház». A régi mezőkövesdi műselyemhímzésekkel kirakott, kopott freskókkal fedett falak közé állították be itt a márványos, síma, egyszerű automatákat. Az egész

Magyar Iparművészet
1931.

úgy hat, mint egy mezőkövesdi népviseletbe öltözött parasztlány városi kalappal a fején. Hasonló szellemben ízléstelen az Uránia melletti és a régi Nemzeti helyén megnyílt büffé. Mindkét esetben meghagyták a régi stukkót és műmárványoszlopokat s csak a helyiség alsó részét és a bejárót alakították át. A bejárónál is az új portál alól kilátszik a régi kiképzés.

A helyzet tehát az, hogy a pesti büffék közül a valamelyest sikerülteket bécsi vagy Bécsben élő magyar építészek tervezték, kivéve a Teréz-körútit, ahol bár csak késve, a szanáláshoz pesti építész kapott munkaalkalmat és a berlinitérit, ahol az egész munkát művészre bízták. Kérdés honnan ez a bizalmatlanság az itthoni belső-építészekkel szemben? Nyilván onnan, hogy részben belső-építészeinknek nem volt még alkalmuk arra, hogy egy ilyen teljesen mai feladat mai szellemű megoldására való képességeiket megmutassák és részben, mert a világot járt megrendelők látják, hogy a megvalósított átlag belső-építészetünk a nyugati belső-építészethez viszonyítva annyira elmaradt, hogy nincs nagy bizalmuk a máról holnapra végzett átnyergeléssel szemben. Pedig ma már vannak részben külföldről hazakerült, részben a mai szellemmel rokonságot tartó tervezőink, akik megállnák a helyüket minden viszonylatban. Ezt legjobban mutatja, hogy a megvalósított sikerült büffeket Bécsben élő magyar építészek, sőt itthon élők tervezték.

Az, hogy egyes büffeépíttetők egyáltalában nem fordulnak belsőépítészhez, hanem maguk csapnak fel tervezőnek, szintén speciálisan helyi bajokból következik. Elsősorban talán gazdasági bajainkból. Azután nálunk sem a megrendelők külföldön nem járt részének, sem a közönség nagy részének nincs érzéke aziránt, hogy meglássa a különbséget a mai szellemben és teljes harmóniával megoldott és a házilag összetákolt helyiség között. Nincs mai szellemű stílusérzéke. Igaz, hogy nem is sok alkalom kínálkozott eddig arra, hogy az új művészettel megismerkedjék.

BOR PÁL

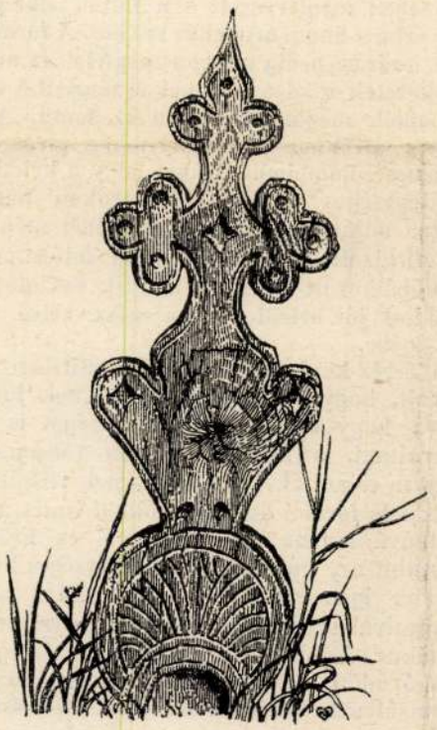

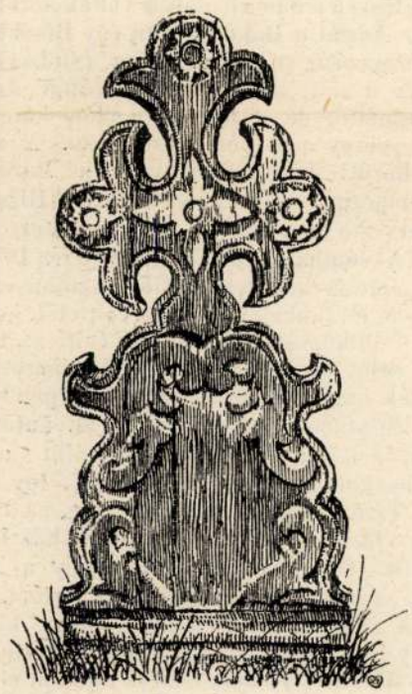

Palóc fakeresztek. F. Kovács Erzsébet rajzai.

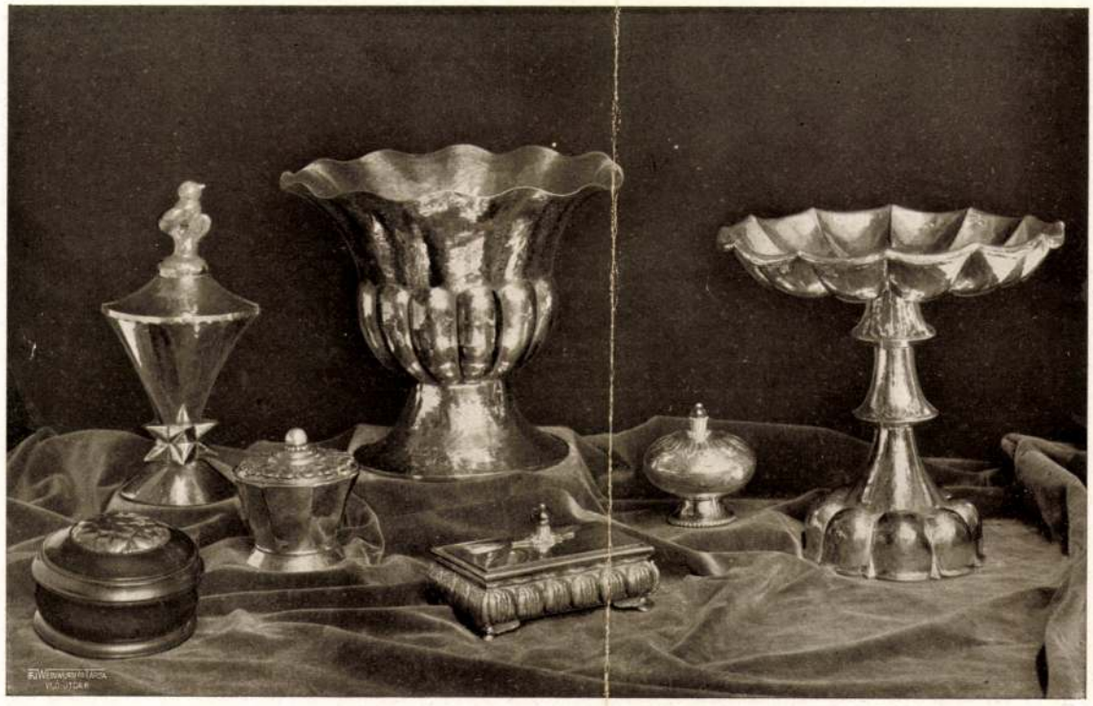

Nádosy Irma: Domborított ezüstmunkák. Endró Margit (Karcag): Mázas engobe-os edények. — Getriebene Silberwaren. Glasierte engobierte Töpferwaren. — Objets en argent bosselé. Poteries.

F. Kovács Erzsébet terve után Varga Béla keszthelyi műhelyében készült színes majolikák. — Glasierte engobierte Töpferwaren. — Poteries.

Magyar Iparművészet

1929.

Második fejezetben a subrikákat, mesterkéket tárgyalja. Majd a szálhúzások másik fajára, a vagdalás-okra tér át, a két irányban húzott szálak és a visszamaradtak megerősítésére készült minták bemutatásával. Ez mindjárt jó átmenet a pókolásokhoz. Itt az áttört terület határolt formákhoz kötött, de éppen kis területe és a megerősített szélekhez kapcsolódása, a nagyobb szabadság (mert nem köti már magát a lánc és vetülék szálak irányához) nagyon gazdag lehetőségeket mutat.

A kötések fejezet három részre oszlik: bogozott, hurkolt és fonott kötésekre.

Az egész munka dícséri a szerzőt. Méltón sorakozik a Magyar Népművészeti Füzetek írásai közé. A szerző pedig jogosan tagja annak a kiváló textil-, fonalas művességgel foglalkozó szakíró gárdának, melynek kitűnő tagjai: F. Kovács Erzsébet, G. Kövessi Edith, Palotai Gertrud, U. Kerékgyártó Adrienne és Undi Mária.

Ezt a művet is, mint az említett illusztris szerzők minden munkáját, olvasóink és iskoláink különös figyelmébe ajánljuk. Sp.

Az Uj Idők második kézimunkakönyve Feyérné Kovács Erzsébet szerkesztésében valóban nagy örömet jelent nem csupán az Uj Idők nagy olvasótáborának, hanem az egész magyar kézimunkázó közönségnek.

A könyv már májusban megjelent, de a közönség most a nyári szünet után érzi különösen hálaját a szerzők és a kiadókkal szemben, mert már beszámolhat a nyári szünet alatt élvezett hatásáról.

A rendkívül szép kiállítású és nagyszerű fényképezett ábrákkal, valamint pompás — F. Kovács Erzsébet által rajzolt — szöveg-illusztrációkkal gazdagon díszített könyv szerencsés ajándék az olvasók és érdekes esemény a könyvpiac számára.

A szöveg írója és a szakleírások közlője dr. Liffa Aurélné Sárváry Margit.

A szerkesztő F. Kovács Erzsébetet, a M. Iparművészeti Társulat örökös tagját, számos tervpályázat nyertesét nem kell közönségünknek külön bemutatnunk. Kézimunkaterveiben sokszor gyönyörködtünk e lap hasábjain.

Dr. Liffáné Sárváry Margit nagy ismerője a kötéseknek, horgolásoknak, s rendszerező természete tette lehetővé, hogy azt a sok horgolási, kötési fogást rendszerbe foglalva tanulhatja, ismerheti meg a közönség.

Mindkét illusztris szerző a M. Kir. Állami Nőipariskolának kötelékében működik harmadfél évtized óta.

A könyv fejezetei kiterjednek az anyagok, a szerszámok és a legegyszerűbb horgolási, kötési kifejezések mindegyikére. — Olyan is kedvet kap a munkára, akinek semmi gyakorlata nincsen.

Megtanít a kezdésre, a mintás kötések érdekességeire, a horgolt csipkék nagy sorára. — A jó fényképek az eredményeket, a kiválóan értelmes és szemléltető rajzok a kötés, horgolás menetét ismertetik meg az érdeklődőkkel.

Az Uj Időknek ez már a második kézimunkakönyve. Az első a hímzéseket tartalmazza, hasonló alapossággal és hozzáértéssel. — Szerkesztője ugyancsak F. Kovács Erzsébet tanár, munkatársai Kövessi Edith és Ujváriné Kerékgyártó Adrienne tanárok, ugyancsak a M. Kir. Áll. Nőipariskola lelkes tantestületének tagjai.

Mindannyiukat és nagyszerű szakismeretüket jól ismerjük a Muskátli keletkezése óta.

Arról értesülünk, hogy az Uj Idők harmadik kézimunkakönyve is készülőben van.

MILYEN LEGYEN A MAGYAR ASSZONY KÉZIMUNKÁJA? Ezzel a címmel írta meg dr. Wienerné Bakoss Margit kis — éppen női tarsolyba elférő — kézikönyvét.

Tiszta szándékkal, meleg szeretettel és nagy lelkesedéssel ad általános irányítást, tanácsot a női kézimunkázó magyar asszonyoknak.

Valóban eltévelyegtünk, valóban hamis utakon jártak kézimunkázóink, s járnak még ma is.

Wienerné ugyanazzal a céllal írta kis könyvét, amivel mi a Muskátli lapjait már 1932 óta.

Ő is tisztán látja a nagy hibákat, s nagyon jól tette, hogy kis füzetében — aminek valóban minden magyar lány és asszony tarsolyában van a helye — kiállott kiáltani a magyar kézimunka érdekében.

A női lélek és a kézimunka kapcsolatai egyik fejezetének címe, — a mi programunk is. Minden szavát aláírjuk. A fonalas munkák történetéről című fejezete nagy ilyen irányú olvasottságáról tanuskodik.

A leggyakrabban elkövetett hibák során sokan magukra kell hogy ismerjenek. Ad is tanácsot, — hogy csakis szaküzletben beszerzett, garantáltan jó minta után dolgozzanak. Itt meg kell jegyeznünk — a nők védelmében — a szomorú valót, ami a szaküzletben garantáltan (de ki által?) szak és üzlet és minta az legtöbbször az, amitől óvja a szerző is, mi is, a magyar honleányainkat. Amíg a kézimunkaboltok nagyobb és magyarabb ízléscenzúrával nem rendelkeznek, addig néhány ilyen irányban jól vezetett iskolában és néhány — a közönség részére hozzáférhetetlen műértő asszonyoknál van meg csupán a helyes és hamisíthatatlan magyar kézimunkaminta.

Jó szerencse, hogy a könyvecske végén megnevezi azokat a munkákat, amik eligazítják a közönséget a kézimunkaminták útvesztőiben.

A szerző nem csupán jó tanácsot osztogat, hanem példája is a helyesen gondolkozó, hazafias érzésű és nagy szaktudású magyar asszonynak, aki hódmezővásárhelyi szőrhímzésminták gondos másolásával nagyon nagy szolgálatot tett a magyar hímzésnek.

Ő az aki fáradtságot nem kímélve készít pontos másolatokat a hódmezősásárhelyi hímzésekről, hogy ezt a nagyszerű magyar népművészetet megismertette és megszerettette.

Mai számunk is közöl néhányat ezekből a szép hímzésekből a 93, 94 és 95. oldalakon.

E lelkes magyar asszonynak az érdeme, hogy e lap hasábjain többször felhívta elvasóink figyelmét erre a rendkívüli magyar munkára.

Tanácsait észrevételeit érdemes megszívlelni minden lelkes magyar honleánynak. Sp.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Spolarich László. 26.641. — Kir. Magy. Egyetemi Nyomda. (Felelős: Thiering Richárd.)

Muskátli

1937. 6-7. sz.

Délbaranyai fejdíszek. Rajzolta: Grynaeusné Papp Emília.

	Folyó szám	Kelet		Tárgy
		hó	nap	
				18 8 9 i 28

	Bevétel		Kiadás		
	korona	fill.	korona	fill.	

Rigler r.-t. III. 1909/02793.

Feyérné Kovács Erzsébet

hárs sok cedulát
leány neve alatt.

A gyorsíró-vándordíj
ezüst sérlege. Fenti
tervezte, készítette
Misák László
Repr.
Magyar Iparmúvészet
1931. 34. l.

lotában. XVI. Lajos stílű berendezés.
. Gastzimmer. Louis XVI. Ausstattung um 1760—1770. Gemälde
is XVI. furniture about 1760—1770. From a painting by Bayerlein.

agenheit, Hoffmann (Stuttgart) kiadása.

Az Athenaeum rt. nyomása.

Feyér Gyuláné

l. Kovács Erzsébet

alatt.

Révai XXI. 522. l.

NEMZETI SZALÓNBAN. Olthatatlan vágy a „Kék Madár" elérése után, vagy tényleges érdeklődés idegen országok, sőt világrészek idegenforgalmi plakátjai iránt volt-e az, ami két héten át meglepően nagy tömegeket vonzott e tanulságos kiállításra — nem tudom. Mindenesetre e nagy látogatottság fontos tanulság és a kiállítási anyag összegyüjtőinek legnagyobb sikere.

A megnyilvánuló érdeklődés mellett a látogatók ízlését és jó ítéletét dícséri, hogy a kiállított két új magyar Konecsni plakáttervre adták le a legtöbb szavazatot, míg ezeket egy igen nívós svájci Arosa koffer- és orosz színpadplakát követték.

Hozott-e művészi meglepetést ez a kiállítás? — Technikait mindenesetre. — Herbert Matter fotós svájci plakátjai előállításuk ökonómikus volta mellett igen művésziek és reklámhatásukban is legelső sorban állanak. Idegenforgalmi plakátreklámban kétségtelenül ez a jövő útja. De csak művészek és nem mesteremberek számára.

Nem újak, de tökéletesek és művészileg a legmagasabb fokot jelentik A. M. Cassandre „Waggons-Lits" plakátjai; iparművészi termék szempontjából ízlésesek az osztrák plakátok, amelyekből frisseségben csak Puchinger „Alpenlandja" tűnik ki. A németek közül Jupp-Wiertz követi a háború alatti (1915—16) német plakátstílust. Szépen fest és plakátjai rendben tartott vidékeket mutatnak. A francia plakát mesterei Cassandre-on kívül, úgy látszik, nem kaptak idegenforgalmi plakátmegbízást — a kiállítás tanusága szerint. Ez sajnálatos, mert a francia anyag így távolról sem érzékeltette az igen magas francia plakátkultúrát.

Külföldi lapokban reprodukált orosz plakátok után igen kellemesen leptek meg az orosz plakátok igen jó nívójukkal.

•KIÁLLITÁSOK•

AZ ÉSZT SAJTÓ TALLINNI KIÁLLÍTÁSUNKRÓL. Az a testvéri, meleg szeretet, amelylyel az észt nép kormányférfiai, hivatalos és művészeti körei, valamint a nagyközönség kiállításunkat Tallinnban fogadták, híven tükröződik az egész észt sajtó cikkeiben, méltatásaiban és kritikáiban.

Az észt lapok kivétel nélkül nagy terjedelemben foglalkoznak a magyar kiállítással, hosszasan beszámolnak írásban és képekben a megnyitás ünnepi óráiról és a legnagyobb dícséret, elismerés hangján emlékeznek meg a magyar iparművészet, népművészet és házipar kiváló fejlettségéről, magas művészi értékéről. Elmondhatjuk, hogy az észt sajtóból kicsendülő megbecsülés és elismerés hangja a magyar művészeti kultúrának győzedelmes előhaladását jelenti, mert egyik legnagyobb értéke — a szeretetteljes rokoni érzület kifejezése mellett — a művészet szemszögéből értéket vizsgáló és meg-

FEYÉRNÉ KOVÁCS ERZSÉBET ELŐADÁSA. Jubiláris kiállításunk előadássorozatában nagy értéket jelentett Feyérné Kovács Erzsébetnek, az Állami Nőiparisk ola tanárnőjének előadása, amelyet „A nő és az iparművészet" címen január 31-én, a kiállítás körtermében tartott.

A nagyszámban megjelent előkelő közönséget Seenger Béla, társulatunk alelnöke üdvözölte és felhívta a figyelmet az előadásra, amely már témájánál fogva is érdeklődésre tarthat számot.

Előadó bevezetésül rávilágított a mai művészeti irányzatok néhány eltévelyedésére, majd arról emlékezett meg, hogy a nőnek belekapcsolódása a művészet és iparművészet fejlődésébe egészen újkeletű. Ismertette a mult századok céhrendszerének szabályait, amelyek a nőt már eleve teljesen kizárták a művészetek és műiparok míveléséből. Utalt arra, hogy a művészképző és az iparművészetre nevelő iskolákat is csak a legutóbbi évtizedekben nyitották meg a nők részére.

A nők társadalmi helyzetéből önként adódott, hogy a nőt örökletes hajlamai és a családban betöltött szerepe természetszerűleg a textilanyagok megmunkálására tették legalkalmasabbá.

Amióta azonban a nő különösen az iparművészet terén szabadabban érvényesülhet, azóta a kerámiában, fémfeldolgozásban, üvegdíszítésben és a grafika egyes ágaiban — úgy az alkotóerőt, mint a kivitelt illetőleg — figyelemreméltó eredményt ért el. Előadó itt például állította a jubiláris kiállítást, ahol a nők a férfiakkal mindenben egyenrangú alkotásokkal vonultak fel.

Különösen a textiltervezés és megmunkálás terén remél F. Kovács Erzsébet eredményes fejlődést és éppen ezért szükségesnek tartja az iskolai szakoktatás és előképzés helyes irányú megszer-

vezését. Kívánatosnak tartja a nők részére oly iskolatípus felállítását, amely figyelembevéve a textilipar mai nagyarányú fejlettségét, elsősorban széleskörű betekintést nyujtana a technikai megoldások gyakorlatába, hogy azután szakok szerint széttagolva, oly erőket nevelhessen, amelyek nemcsak az alsó- és középfokú, valamint az ilyirányú szakiskolák kézimunkaoktatását láthatnák el, hanem egyúttal vezetésre alkalmas szakerőket a háziipar, a textilműhelyek, a szakmai kereskedelem számára is. A továbbképző tanfolyamokkal az elsőrendű, valóban képzett szakmunkások nevelése is elérhető lenne, ami, különösen ha a külföldi rossz utánzatok helyett a forma- és színgazdag népművészetünk felkarolását venné alapul, textiliparunk és kézimunkaiparunk nagyarányú fejlődését jelentené.

Feyérné Kovács Erzsébet mindvégig érdekes és szellemes előadását a hallgatóság hálás tapsokkal ünnepelte. Végül az Iparművészeti Társulat nevében Seenger Béla alelnök mondott köszönetet előadónak.

MDK

F. Kovács Erzsébet

Az Iparmüvészeti Társulat kiáll. Magyar Iparmüvészet 1930.
145.l.

MDK

F.Kovács Erzsébet iparmüvész

O.Iparm. és Háziipari kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1929. 132 ~~kk~~ l.

F.Kovács Erzsébet, graf. MDK

Palóc fakeresztek. Repr.

"A bemutatott karanesági fakeresztek nepmüvészetünk bizonyitékai."

Dr. Ebner Ármdor: Palóc fakeresztek. -M.Iparmüvészet. 1931.1-2.sz. 15-16.l.

MDK

F.Kovács Erzsébet, ip.műv.

Könyvtámasztók kovácsolt vasból. Repr.

Készültek Tiringer Ferenc.kecskeméti
műhelyében.

Magy.Ip.művészet. 1929. 161-62.l.

M.D.K.

F. Kovács Erzsébet tervezése

Kovácsolt vaslámpák. Repr. Készültek Tiringer Ferenc kecskeméti műhelyében.

Az Orsz. Iparm. Társ., a Baross Szövetség kiáll. emlékealbuma. Bp. 1929.
Szerk.: Györgyi Kálmán. ~~xxxx~~. 42.-43. l.

M.D.K.

F. Kovács Erzsébet tervezése

Repr./

Szines majolikák/Varga Béla keszthelyi műhelyében készültek.

Az Orsz. M. Iparm. Társ., a Baross Szövetség kiáll. emlékalbuma. Bp. 1929.
Szerk. : Györgyi Kálmán. 37. l.

MDK

F. Kovács Erzsébet

Kovácsoltvas lámpák, repr.

Magyar Iparművészet 1929. 163.l.

MDK

F. Kovács Erzsébet

Kovácsoltvaslámpák, repr.

Magyar Iparművészet 1929. 163.l.

MDK

F. Kovács Erzsébet

Szines majolikák. Terv.: F.Kovács Erzsébet, készül
Varga Béla keszthelyi műhelyében. Repr.

Magy.Iparművészet, 1929. 150.lap

Γ. Κονιορ Παπαδοπουλ

Σπύρος Μιχαήλιδης. Ιστορ.: Γ.Κονιορ Παπαδοπουλ, Αθηναι
Λογίου Βελλα κοσμητευτ μαθητεύσαν. Μεθυ.

MDK

F. Kovács Erzsébet

Kovácsoltvaslámpák. F.Kovács Erzsébet terve.Repr.

Magy.Iparművészet, 1929. 163.lap

MDK

F.Kovács Erzsébet

F.Kovács Erzsébet: Könyvtámasztók kovácsolt vasból. Készültek Tiringer Ferenc kecskeméti műhelyében. Repr.

Magy.Iparművészet, 1929. 162.lap

MEGHÍVÓ

1994. 07. 25-én (hétfőn) 19^{00}-kor a martonvásári általános iskola (könyvtár) Szent László u. 1.

KOVÁCS ERZSÉBET

ZOLTÁN GYŐZŐ

ötvös iparművészek kiállításának megnyitója.

A kiállítást megnyitja: Pap Gábor művészettörténész

Megtekinthető: VII. 25-től VIII. 7-ig

naponta 9-12 , 14-19 óráig

CSONGRÁDON,

a Tari László Múzeumban a Bihari író fia: Szabó Pál című tárlat várja a látogatókat. A Tiszai Galériában Kovács Erzsébet és Zoltán Győző ötvös iparművészek kiállítása várja az érdeklődőket. A Zöldkert u. 4. szám alatt, Dózsáné Fodor Irén homokóra magángyűjteménye látható. Ma, pénteken délután 3 órai kezdettel a Piroskavárosi Általános Iskola rendezi meg jótékonysági műsoros délutánját az intézmény tornatermében. Este 6 órától az Ifjúsági Házban aerobik foglalkozás lesz. Este 7 órától a Művelődési Központban a Magányosok klubja rendezi meg Télapó-buliját. Szombaton délután 3 órától a Bercsényi utcai óvoda jótékony

KOVÁCS Erzsébet
Reggeli Délmagyarország 1995. dec. 8.

Nádosy Irma: Domborított ezüstmunkák. Endró Margit (Karcag): Mázas engobe-os edények. — Getriebene Silberwaren. Glasierte engobierte Töpferwaren. — Objets en argent bosselé. Poteries.

149

Magyar Iparművészet

1929.

F. Kovács Erzsébet terve után Varga Béla keszthelyi műhelyében készült színes majolikák. — Glasierte engobierte Töpferwaren. — Poteries.

Kovács Erzsébet, festő, pedagógus

A köszegi művésztelepre harmincan érkeztek az idén, amelyet a Pedagógusok Szakszervezete Közp. Vezetősége szervez. — Itt van például Kovács Erzsébet, Szászhalombattáról és Szabóné Józsa Angéla, Budapestről.

Szakály Éva: A művésztelepen: pedagógusok ecsettel.
Vas Népe, 1983. júl. 21.

MDK

F.Kovács Erzsébet

kovácsolt vas könyvtámaszték

Magy.Iparmüvészet 193o, 7-8.sz.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kovács Eszter,
szobrászművész

MAGYAR HÍREK

1983 DEC 24

1021 *

A Londonban és Locarnóban élő *Kovács Eszter* szobrászművész művei korunkat tükrözik. Noha nonfiguratívak művei, mégsem szakadnak el a természettől. Számos kollektív kiállításon vett részt, művei szerte a világon magángyűjteményekben találhatók.

bo tanár úr hivatása magaslatán állt. *„Ha öt perc maradt az órájából, harctéri történeteket mesélt, csodálatos stílusban, és persze olaszul. Úgy tudott az osztály, hogy az hihetetlen... Egy nemzetközi latintanár-kongresszuson is feltűnést keltett előadásával."*

Boros László egy termelőszövetkezettől ment nyugdíjba, mint szállításvezető. Négy unokájáról mesél.

Brósz Róbert még aktív, a budapesti egyetem római jog tanszékének professzora. Elmondja, hogy Gödön élnek, ahol szebb, boldogabb, egészségesebb az élet, mint a zajos, füstös városban.

Aztán *Heveri „Pista"* szólal fel — kezében kis magnetofon, hogy társaié után a maga rögtönzött szavait is hazavihesse emlékbe. *„Ladies and Gentlemen* — kezdi — *I hope you understand"* — aztán persze magyarul köszöni meg a meghívást em-

A legsze
mutatkozá
mondja i
ember:

*„Amiko
járműre e
fel, a sof
bácsi? A i
bédi, mié
nem érzi?
is csak e
Szülőfalu
pásztora
kem, négy
nóta mo
nyáját...,
zetgetem
ben, egye
Kisküküll
magyar-sz
nek adok
rint ismer
tőlem ké
nem hasz

KOVÁTS ESZTER

NÉPSZAVA 2000 II 29

Ecset, zongora, versmondás

Rajzfilmtervezőnek készül Kováts Eszter, a tizenéves festőművész

A Liszt Ferenc téri Szabó Ervin Gyerekkönyvtárban egy tizenöt éves gimnazista grafikáiból, festményeiből, képeslap- és matricasorozatából látható kiállítás. A Kováts család legidősebb gyermeke, Eszter azonban nem csupán tehetséges képzőművész, hanem gyönyörűen zongorázik, imád verset mondani és már Kazinczy-díjjal is büszkélkedhet.

Csontos Gabriella írása a NÉPSZAVÁNAK

– Mióta rajzolsz?

– Szüleim szerint másfél éves koromban már rajzoltam. Beszélni még nem tudtam, inkább csak gügyögtem. Nagyon szeretek rajzolni, kedvencem az olajpasztell és a tus, de dolgozom tollal, grafittal, szénnel és festékkel is. Mindig a hangulatomtól függ, hogy mi lesz a képen. Van, amikor csak úgy „kijön belőlem" egy téma, máskor sokáig tervezem, milyen legyen a végleges forma. Nyáron szénnel rajzoltam portrékat a Balaton-parton.

– Nemcsak hagyományos festményeket, grafikákat készítesz, hanem képeslapokat, matricákat is tervezel.

– Két évvel ezelőtt apa libákról szóló történeteket mesélt nekünk, és innen jött az ötlet, hogy kacsás matricákat készítsek. Képeslapsorozatból pedig kétfélét terveztem: karácsonyi hangulatút és csigákat ábrázolót. Megnyertem az Apisz füzetborító-pályázatát is. Most a Teleki Blanka Gimnázium rajztagozatára járok, érettségi után rajzfilm- vagy díszlettervező szeretnék lenni.

– Kinek a rajzfilmjei állnak hozzád legközelebb?

– Dargay Attila figuráit szeretem, mert mindegyik más és más. Hasonlítanak egymásra, de mégsem ugyanazok. *Walt Disney* figurái szerintem egyformák, ezért nem nagyon kedvelem őket.

Dargay Attila figuráit szeretem, mert mindegyik más és más. Hasonlítanak egymásra, de mégsem ugyanazok. Walt Disney figurái szerintem egyformák, ezért nem nagyon kedvelem őket.

– Mit csinálsz akkor, amikor nem képzőművészettel foglalkozol?

– Nyolc éve zongorázom. A testvéreim – *Hanna, Miron* és *Jázon* – szintén tanulnak zenélni, néha együtt is muzsikálunk. Szeretek verset mondani, rendszeresen indulok szavalóversenyeken. Tavaly Kazinczy-díjat is nyertem.

– Szeptemberben pedig a fővárosi önkormányzattól tanulmányi ösztöndíjat kaptál.

– Az ösztöndíjra pályázni kellett, csak hetven gyerek nyerhette el. Én is köztük voltam. Könyveket, oklevelet és hetvenezer forintot kaptunk. Természetesen ezt az összeget is rajzeszközökre költöttem.

Kováts Eszter: Van, amikor csak úgy „kijön belőlem" egy téma, máskor sokáig tervezem, milyen legyen a végleges forma GY. BALÁZS BÉLA FELVÉTELE

llítás megvalósult képei

ja kapuit a genfi etközi szalon

ig is a legnagyobb seregszemléi voltak a világ
evő cégeknek. A csillogó autócsodák egy részé-
ak az adott kiállítás idejére szól az élettartama.
ül azonban néhány a sorozatgyártásig is eljut.
z is hozzá lehet jutni, amelyek a tavalyi genfi
ári darabnak számítottak. Nem minden terv jut
ok olyan koncepciót csodálhat meg a közönség
elyekből soha sem lesz hétköznapi autó. Hogy
ntik el a tervek sorsát, az már a tervezők titka.

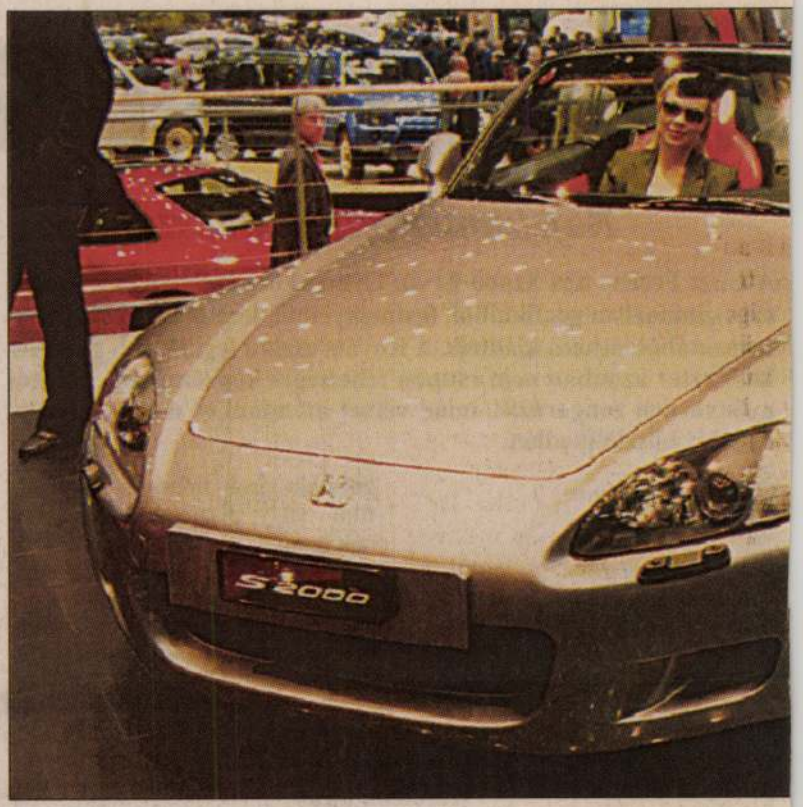

hagyománytisztelet példája lehet a Porsche standja is az idei autószalonon. Az előzetes tájékoztató szerint a német konszern Audi-kiállítóhelyén jó néhány olyan modell foglal majd helyet, amelynek neve nem

KOVÁCS Erzsébet iparművész

A május 4-én a németországi Passauból hazánkba érkező *Boldog Gizella* ereklyéinek készít ereklyetartót *Kovács Erzsébet* és *Zoltán Győző (a képen)* martonvásári iparművész házaspár. A veszprémi Szent Mihály Székesegyházban elhelyezendő ereklyetartó fő darabjai már nagyrészt el is készültek.

(MTI-fotó)

Miklós Nóra: két aranyérem

Szegeden rendezték meg az országos ifjúsági egyéni és páros tekebajnokságot. A versenyen nagyszerű zalai siker született, hisz *Miklós Nóra (képünkön)*, a ZTE-ZÁÉV versenyzője a lehetséges három aranyérem közül kettőt megszerzett.

Szombatona párosok versenyében A fehérvári Csoma Zsuzsa oldalán 879 fával nyert a kettős, amelyből 457 fát ütött Miklós Nóra. Vasárnap, az egyéni számban viszont az egerszegi lány viszonylag gyengébb teljesítménnyel, 415 fával hetedik lett. Az összetett versenyben ellenben — ennek eredményét az egyéni és a páros gurítások adják — ismét nem talált legyőzőre, így 872 fával újabb aranyérmet szerzett Miklós Nóra. A siker értékét növeli, hogy az országos döntő felmenő rendszerű volt, így valóban csak a legjobbak kerülhettek a fináléba. Miklós Nórát ketten — Horváth Károlyné és Major Mihályné edzők — készítették fel a versenyre.

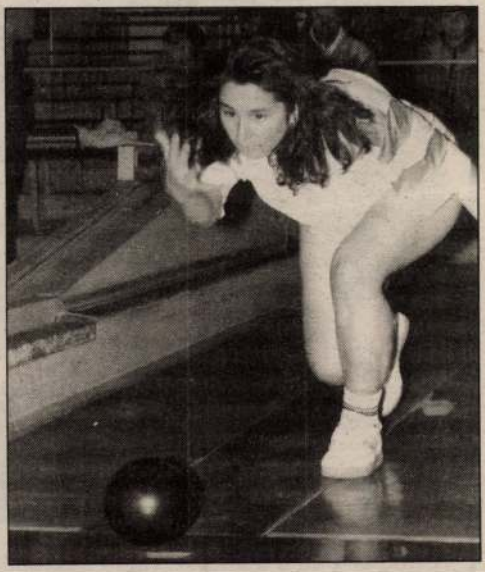

Futball-fesztivál H

Május 1-jén egész napos fut- ban a csapat „csontkovácsa". A

MDK

Kovács Eszter, VIII. o. tan.

Magyarbólyi ált. isk.

48. Harc a békéért.

Magy. Ifj. Képzőm. Kiáll. /VIT/. Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949. aug. 16. -szept. 1o. Kat.

Kovács Etelka

A legujabb müvésznemzedék tagjait felsorolva emliti meg a müvészt M.: "A téli kiállitás" c. beszámolójában, mely a Mücsarnokban rendezett tárlaton szereplő müvészekről szól.

Képes Családi Lapok, Bp. 1891. dec. 6.
XIII. évf. 49. sz. 778-779. lap.

Kovács Etelka MDK

Alföldi táj, olf.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

MDK

Kovács Etelka festő

Két képének nevét megváltoztatja:
„A kis rakancátlankodók"
„Erika" (tanulmányfő) (KT-nál)
1891.

MDK-A-I-1/2966.

Kovács Etelka

csoportkiállításon szerepelt Hódmezővásárhelyen.

Csongrádmegyei Hírlap 1967. ápr. 22.

MDK

Kovács Etelka festő

A finnici tárlaton nevezett képét (?) gr Károlyi

Istvánné vette meg. 1891.

MDK-A I - 1/2915.

Kovács Etel

"Gémeskút" c. műve a Pfeifer-festőisk.tárlatán.

Sz.U.N.934.X.10.

MDK

Kovács Etelka festő

Thurn Taxis hit. főhgnő tulajdonában levő képét
(Regensburgban) berlini palotra küldi. 1891.

MDK-A-I - 1/2898.

MDK

Kovács Etelka festő

"Emma"
"Kapucinus"
"Buza között"
"A Balaton partján" c képei KT-nál. 1891.

MDK-A-I-1/2880.

Kovács Etelka MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1889/90. téli kiáll.

Kovács Etelka MDK

Részlet a halászbástyáról, szénrajz

Műcsarnok 1888. Őszi kiáll.
I. sorozat

V. Károly:

Vállon alól balra
lonban van ábrázolva.
rövid, bajusza hosszú.
Az aranygyapjas rend jel
lapzaton:

CHARLES
ROI D' ES

s alól balra: „Ph. J. Mailla

952

Reimetszet, mére

Kovács

K. 6. *Etelka*, festő Budapesten. 1887—1891-ig többször állított ki a Műcsarnokban.

É. K. I. 5881

Kovács Etelka

festőnő

1889. Bpest.

1. Csendélet. Olajf. 200 frt.

Téli kiállítás 1889/90.

1891. Budapest.

(196) Erike. Olajf. 100 f

Téli kiállítás 1891/92

Kovács Etelka
Pest

A Képzőművészeti Társulat kiállításain a következő művekkel vett részt:

1887. őszi kiáll.: Én!, olajf., 90 ft. — Alföldi táj, olajf.

1888. őszi kiáll. I. tor.: Részlet a Halászbástyáról, szénrajz, 100 ft.

Kovács Etel

1885/86 – 1890/91. Deák Ébner iskola.

Ferkèpzomfoiskèvk

104. l.

köznapiak, csak a legnemesebb érzések tükröződéseit akarja ábrázolni. Terjedelmes, sok alakból álló kompozíciói kevéssé eredetiek és az üzemszerű gyártás folytán gyakran ismétlődnek. Rendesen nem egyebek plasztikába átültetett festményeknél, oltárképeknél, de ezeken a feltételeken belül is lenetőleg szobrászilag fejezi ki magát. Az alakok rendszerint egymás mellett semleges háttér előtt állanak. A színezés sem valószerű, leggyakrabban csak a kék és a fehér szerepel. R. azonban nemcsak az oltárképeket, hanem azoknak keretét is majolikából készítette és azokon virág- és gyümölcsfüzéreken kívül a szeráffejek is nagy szerepet játszanak. Ezek az oltárdomborművek olcsóságuknál fogva a festményeket pótolták. R. legelső művei a firenzei Ospedale degli Innocenti előcsarnoka homlokzatán, az ívek között lévő majolikakorongok, melyeknek bájos csecsemői népszerűség tekintetében a leghíresebb R.-majolikák közé tartoznak. A R.-műhely gerincét azonban az architektonikus keretbe foglalt majolika oltárkép-domborművek képezik. A legnevezetesebbek a la-vernai, foianói, gradarai, varramistai, sienai (Osservanza), arezzói templomok számára készültek. A firenzei Ospedale degli Innocenti Angyali Üdvözlet-reliefje Verocchio befolyását árulja el, mely R.-nak különösen a 80-as években létrejött művein érvényesül. Bizonyára Verocchio formákat élesen hangsúlyozó stílusának hatása alatt hagyta el R. egyik főművén a részben színes ónmázat is: a firenzei Loggia di San Paolo Szent Ferenc és Domokos találkozása dom-[illegible] a képmásszerű fejek má-

Kovács Etelka

festő

l.

Lykaköröm

101. l.

rüche hätten im Lichte der spärlichen li-
bereinigt werden können. Zwar bedeuten die
oder historisch Wesenhaftes, auch ist ihre
llig und in den seltensten Fällen an bedeut
den Meistern Albert und Péter und ihrem
rwerke. Der Künstler stand auch im Hochmit-
e der sozialen Szene. Das Aufdämmern von
n schon eine Individuationsphase bedeuten
und kunstesthätisch damals eigentlich nur in Ita-
bten, dass speziell in der Plastik die Reihe
, die im ununterbrochenen Rapport die tech-
ngenschaften ihrer Meisterschaft einander
, zeitlich mit dem Auftauchen Albert J. und

hren gelegentlich des Baues die Freilicht-
les erhaltenen Ruinenbestandes möglich war

Dr KOVÁCS Éva, művészettörténész

Martyn Klára - díj 1989.

eml. = Jelenkor 1989., 1. hátsó borító.

ként. Henszlmann ekkor már közel
távozásakor is tekintélyes életmûvet
ûvek megszületésében jelentõs része
társszezõként Alexander Boleslavín
n – Georgina születése elõtt két
nagy arányelméleti mûve elsõ kötetét
tized alatt elmélyülten, kitartóan és
obb felismerésének kimunkálásán és
ak és méltatásának sajnos nem itt a
és gyermektelen házasságban élt
öszöntött a nagy szerelem. Georgina
a világra gyermeküket, egyelõre nem
duló csapástól és örömtõl zavarodott,
tanácsért és segítségért az egyetlen
gi barátjához, Pulszky Ferenchez. A
; a családfõ hivatalosan a *Daily News*
Kossuth Lajosnak a szárd udvarhoz
t ekkortájt fogalmazza a „Garibaldi
Kossuthtal való szakításához vezet, s
litikusi nyugalomba vonulásához a

M E G H I V Ó

A Tudományos Minősitő Bizottság meghivja Önt

KOVÁCS ÉVA

Herman Russeau párizsi ötvösmester /1360k.-1423u./ és
a Valois udvartartások luxusmechanizmusa
c. doktori értekezésének
1993. május 24.-én /hétfőn/ de. 10 órakor
a BM Duna Palota Kamaratermében /1051-Bp. Zrinyi u. 5./
tartandó nyilvános vitájára.

Az értekezés opponensei:

Dr ENTZ GÉZA + a müvészettörténeti tudományok doktora
Dr JÓNÁS ILONA a történettudományok kandidátusa
Dr VAYER LAJOS akadémikus, müvészettörténész

Az értekezés megtekinthető a MTA Könyvtárában /Bp.V.Arany J. u. 1./
A nyilvános vitában minden jelenlevő részt vehet és irásban
előzetesen észrevételt is tehet.

TUDOMÁNYOS MINŐSITŐ BIZOTTSÁG

Kovács Éva műot.

Bardely J. és
Kovács Dorka

K O V Á C S É V A

HERMAN RUSSEAU PÁRIZSI ÖTVÖSMESTER (1360 k. - 1423 u.)

és a Valois udvartartások luxusmechanizmusa

Doktori értekezés tézisei

B u d a p e s t

1987/1992.

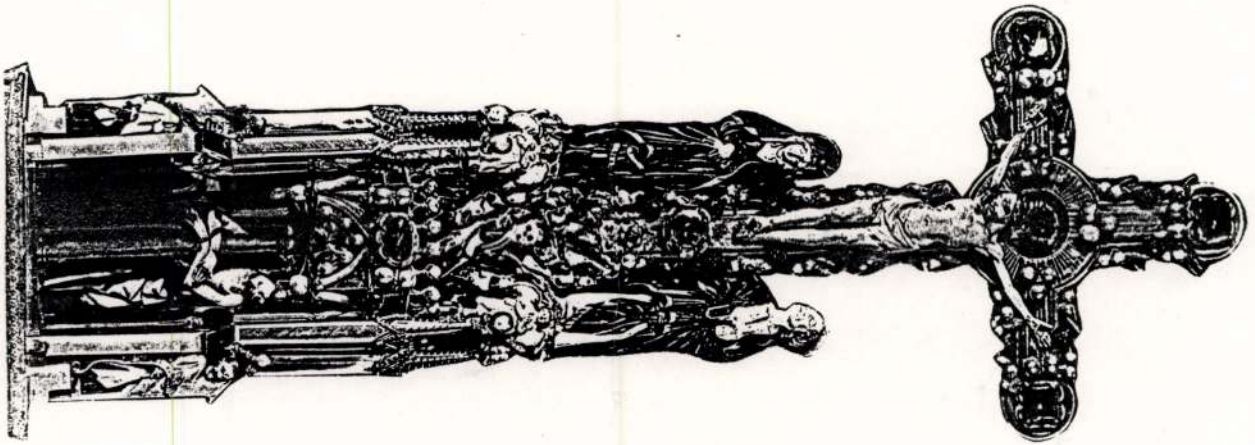

Az értekezés célja az esztergomi Főszékesegyházi Kincstárban őrzött Mátyás-kálvária mesterének meghatározására irányult. Az internacionális gótika udvari fényűzésének e nagyon jellegzetes műfajából, az arany alapu plasztikus zománcból hihetőleg a virágkor egyik fő példája maradt ránk Merész Fülöp burgundi herceg hajdani "nagy ékszerében". Főmű, ha nem is az egykorú fényűzési mutatók szerinti "jóságban", azaz diszességben és materiális értékben, hanem szublimált mivoltában és stilusának érett kiteljesedettségében.

A rangos ötvösmunka sokmindent elárult önmagáról a klasszikus módszerek, stiluselemzés és irott források segitségével. A Mátyás-kálváriát illető, "személyes tudománytörténetben" az előbbi, nevezetesen annak a meggyőződésnek a kialakulása, hogy az alakok stilusa az André Beauneveu nevével jellemezhető, V. Károly uralma idején született áramlathoz kapcsolódik, megelőzte a darab forrásbeli azonositását. Ebben az ekkortájt készült új Szelényi-féle fényképek segitettek, megmutatva, hogy a kálvária nagyitást bámulatosan tűrő aranyzománc alakjai a monumentális szobrok kicsinyitett, egyenrangu megfelelői. Készülési idejéről (1402-1403), feltehető helyéről, eredeti rendeltetéséről és jelentésének árnyalatairól az irott, illetve irodalmi források tájékoztattak. A mester, vagy szállító, (a kettő néha ugyanaz, néha nem) azonban közvetlen úton megközelithetetlennek bizonyult, mert 1./ ritka kivétel az, ha egy tárgyat mesternévhez kapcsolva emlegetnek; 2./ mindössze egyetlen bélyeges, névvel feloldható példa található a fennmaradt plasztikus aranyzománc tárgyak között, s az is a 15.század második feléből - a termelés viszont olyan nagy-

mértékű volt, hogy az emlékanyag egymással való összevetéséből semmiféle bizonyossággal kimutatható műhelykapcsolatokról, netán "kézről" nem elemezhető ki biztos stilusösszefüggés; 3./bizonyosan tudni, hogy ezúttal a mester, vagy szállitó nevét nem várhatjuk közvetlenül a fő forrásokból, az elszámolásokból, mivel Flandriai Margitnak, aki megajándékozta urát a szép, ezüst talapzatos arany kereszttel, nem volt külön számvitele. Saját tekintélyes jövedelmeiről nem tartozott elszámolással, sőt újévi ajándék céljára - nyilván magának a hercegnek, hiszen a család kölcsönös ajándékozásait is ő állta - rendszeresen kapott ezer aranyat, melynek ellentétele sohasem jelenik meg a hercegi számvevőszék irataiban.

II.

Maradt tehát a megközelités másik, áttéles módja: milyen tipusu szállitó, s az adott tipuson belül milyen személyiség lehetett egy ilyen, meghatározott alakalomra készült tárgy készitője? A kérdést majdnemhogy hirdetés formájában lehetne legjobban megfogalmazni, igy valahogy: "Kerestetik Párizsban, 1400 körül egy elsőrangú, hagyományos, de nem avatag stilusu ötvösmester, aki jól ismeri Valois Fülöp burgundi herceg izlését, ezt bizalmi feladatok teljesitésével, különösképpen személyes ékszerek és ruhadiszek gondos készitésével bizonyitotta, s ugyanakkor képes nagy ékszert is kompilálni, s azt a művesség szabályai szerint a lehető legjobban, jó szerkesztéssel és *maçonnerie*-vel megcsinálni, ugy, ahogyan azt megmondják neki." Ez igy, természetesen, a végeredmény visszavetítése,de nem egészében. Ugyanis a munka során szinte kezdettől fogva

kialakultak olyan evidens nézőpontok, néha tényként kezelhető mozzanatok, amelyek meghatározták a szállitó- illetve mesterkérdés megközelitésének az adott körülmények között egyedül járható utját. A hihetetlenül népes, s látszatra gyakorta szinte azonosan viselkedő szállitógárdát csoportokra kellett bontani, meghatározni miben azonosak, mi az, ami véglegesen elkülöniti az egyes foglalkozásokat, van-e specializálódás a csoportokon belül, mi a viszonyuk egymáshoz, ki-ki hogyan kapcsolódik klienseihez, hol van látszólagos, vagy valódi ellentmondás a működésükben, magyarán az egymással szoros kapcsolatban álló Valois udvartartások luxusmechanizmusának a források tömegéből nyerhető képét a szállitók szempontjából értelmezni.

Ötvöstárgyat ugyanis nemcsak az ötvös szállit, hanem a többnyire felsőolasz származású bankár és a helyi váltó is, mindegyik egyéb árufélességek mellett. E szállitmányok néha olyannyira személyre szólóak, hogy joggal merülhet fel az előzetes megbeszélés, egyfajta "concertálás" gyanuja is; igy a kifejezett megrendelés fogalmát fenntarthatjuk a közvetlen a készitő szállitotta tárgyakra. Másrészt tudjuk, hogy az ötvös is kereskedhet. Elő is fordulnak feltünően nagy szállitmányok divatos formájú "kis ékszerek", bárkinek ajándékozható diszes szent alakok és "nagy ékszerek", de tömegárunak számitó ezüst edények formájában is. Az viszont zavarba ejtő, ha a bankár, vagy a pénzváltó javitást és kiegészitést vállal, tehát ötvösként viselkedik, holott ezt a céhelőirások tiltják. Igaz, hogy az előirásoktól a Szentegyház és a királyi család esetében el lehet tekinteni - de mivel a

hasonló esetek nem annyira kivételnek, hanem terjedő gyakorlatnak számitanak, a helyzet magyarázatra szorul. A Valois udvarok szállitóinak, rendszerint Párizs-városi polgároknak, foglalkozását mindig pontosan és következetesen megnevezik - honnan akkor ez az anomália ? Anomália egyáltalán ? Hogy a kérdésre válaszolni lehessen, igen nagy ráhagyással kellett dolgozni. Számos kis életrajzot állitottam össze, hogy a személyek révén jellemezni tudjam a csoportokat (mint később értesültem , az eljárást prosopográfiai módszernek hivják), majd miután a csoportok jellemzőit meghatároztam, nagyrészüket félretettem, s csak a főszerplőket mutatom be röviden. Ők a körités, s a *pièce de résistance* a leginkább számitásba vehető mester életrajza. Már ezen a ponton elárulhatom, hogy neve, a fent jelzett körülmények miatt, csak kérdőjellel kerülhet a Mátyás-kálvária elé. Viszont ő készitette, ugyancsak Merész Fülöpnek, a Három Fivérnek nevezett hires ékszert, ahogyan azt korábban már megirtam.

III.

A munka fő forrásbázisa a Valois udvartartások leltárai és az elszámolások. Utóbbiakból legjobban feldolgozott a dijoni anyag, mig ott a leltárakat hiányosan adták ki, s nem analizálták. Mintaszerű a királyi, az Anjou- és Berry-levéltárak közzététele, itt viszont alig maradt elszámolás. A királyi udvarban ez a forrásfajta főleg VI. Károly uralmának idejéből származik, eltekintve néhány régebbi és legújabb szondázástól. Használtam még a kiadott párizsi végrendeleteket, s ahol lehetett, a krónikák közléseit.

Ami a feldolgozás egészét illeti, eleve le kellett mondani a felmerülő nevek nagyobbik hányadáról, nemkülönben az elveszett tárgyak százairól. Ez még a meglehetősen kontrasztos madártávlati képből is kiderül. Mig ugyanis a szállitógárda fő alakjainak bemutatását összevontam, a főszereplő életrajzához minden morzsát igyekeztem összegyűjteni. Ez az eljárás megnöveli alakját, viszont olyan részletekkel is szolgál, amik érthetőbbél teszik a tabló egészét is.

Ami a szállitót illeti,a fő feladatot a Valois udvartartás kiszolgálása jelentette. Az a gyanum, hogy sokkal több ember mozgósitásáról volt szó, mint mondjuk ma az angol királyi család udvari szállitóinak esetében. A legnagyobb volumenű szállitásokat a különféle bankár-kereskedők eszközlik. Ugyanakkor a művesek között szinte aránytalanul sok az ötvös, aki gyakran dolgozik együtt a szabóval, himzővel, nyergessel, s valamilyen formában a kereskedővel is. Mivel a levantei kereskedelmet az olaszok tartják kézben, az övék, a lombard bankároké a drágakő- és gyöngypiac ellenőrzése. A hazaiak, a pénzváltó bankárok a nemesfémforgalmazás örökithető királyi privilégiumával rendelkeznek, igy ők bonyolitják az ezüst használati edények *en gros* szállitásának tetemes hányadát. A kereskedő tehát vállalkozó, csak az nem világos, hogy mi az aránya ebben a mennyiségben a készárunak és mi a rendelésnek. Ugyancsak tisztázatlan az ötvösökhöz való viszonyuk: ki szállit nekik? Dolgoztat/hat/nak polgárjog és műhely nélküli munkásokkal (*vallet, ouvrier compagnon*), vagy mégis átadják nyersanyagukat, a nemesfémet és drágakövet feldolgozásra az

ötvösnek, s az igy , rajtuk keresztül teljesit rendeléseket is? Valószinű, hogy mind a két lehetőséggel számolni kell, továbbá a helyzet változásával is, az adott, mintegy százévnyi időhatáron belül. 1375-ben például a dijoni udvarból még hat különféle emberhez kellett fordulni Párizsban, hogy V. Károly számára ajándékba megvegyenek és feldiszitsenek egy arany keresztet. Később a helyzet az ellenkezőjére fordul. Több kereskedő áll össze egy-egy nagyobb szállitmány, főleg az újévi ajándékok beszerzésének bonyolitására. Igy volt ez a rendalapitás nevezetes újévjén (1402/1403) is, amikor még a prezentáló követeknek osztott készpénzajándékot (!) is ők szolgáltatták, miközben maguk is ott találhatók a megajándékozottak és ajándékozók között is. Az elszámolás a számvevőszéken rendszerint az adójövedelmek terhére ment - kettős hasznot biztositva az immár vállalkozó kereskedő-bankárnak, vagyis a kölcsönként kezelt szállitmány árának kamata mellett biztositotta az elhelyezési lehetőséget árujának, a nemesfémnek és drágakőnek is. Ezek már Jacques Coeur elődei, de olyan vállalkozók, akik inkább a mai menedzsernek felelnek meg, nem igazi tőkések, noha néha magánemberként nagyon gazdagok. Annyira módos egyetlen műves sem lesz, mint némelyik, szép palotával és birtokkal rendelkező kereskedő, főleg a francia pénzváltók közül. A társadalmi ranglétrán is egyre feljebb juthatnak, több udvarban egyszerre cimzetes kamarások, néha tanácsosok, Dino Raspondi Dijonban udvarmester is; időnként a király nemesiti a legérdemdúsabbakat. Az érdemek azonban gyakorta politikai érdemek, mert noha mindenfelé szállitanak, egy-egy udvarhoz szorosabban kötődnek.

Hogy a lombard szinonimájának, a nagy Dino Raspondinak a példáját idézzem, köztudott, hogy ő bonyolitotta Jean de Nevers kiváltását a szerencsétlen "magyarországi utazás" után a török fogságból, de azt suttogták, hogy része volt az Orléans-i herceg meggyilkolásában is. Egy Armagnac, tehát Orléans-párti pénzváltót, Jean de Tarenne-t az 1418-as zavargások alkalmával a Capeluche fiával együtt kivégeztette.

A pénzváltókat és kereskedőket bemutató fejezetekhez több kitérő csatlakozik. A rendalapitás ujévjének elemzése mellett kitérőket kellett tenni az edényfélék, a *vaisselle* kedvéért, amiről egyébként nemrég jelent meg kitűnő monográfia Ronald Lightbown tollából. Az ötvös ugyanis leginkább "*esmailleur*", azaz cimerköltő mivoltában fogható meg a kereskedő ügyfeleként. Főleg a pénzváltók tartottak láthatólag nagy készleteket használatra szánt ezüst edényfélékből, amit ha eladtak, mintegy "monogrammozni" (*signier, seigner, armoyer*) kellett, azaz ellátni zománcos, vésett, vert, néha plasztikus cimerekkel vagy jelvényekkel. Emellett gyakran a kereskedők vállalták az edénynemű javitását, felújitását, olykor ujra feldolgozását is. Az edényneműhöz tartoznak olyan tárgyak is, amit ma egyáltalán nem sorolnánk ide. Például adott alkalommal a misemondáshoz szükséges edények készletében szerepel az oltárkereszt, gyertyatartók és békecsóktábla is (*chapelle*; - nem tévesztendő össze az ugyancsak kápolnának nevezett paramentum-együttessel). A *vaisselle*-hez számitják az asztali gyertyatartót, fáklyatartót s az ugyancsak kevéssé edény jellegű asztali diszkutakat és asztali hajókat is, a teriték e magisztrális, néha igen nagyméretű és fantasztikus

témájú tartozékait.

Az excursus a személyes jelvényekkel diszitett, illetve a rendhez tartozó darabokról szól - lévén a Mátyás-kálvária egykori párja egy hatalmas arany-ezüst-zomác diszhajó, az alakuló lovagrendnek, a Mézières-i parabola ábrájával kifejezett vallásos és politikai célkitűzéseiről. Egyébként a király ajándéka, minden bizonnyal a megajándékozott intenciói alapján, hiszen a hatalmas ár egyharmadát is magára vállalta.

Rátérve az ötvösökre, ők készitik az összes edényféle mellett a "kis" és "nagy ékszereket", a kitűzőket, nyakláncokat, diszöveket, ruhadiszéket - de természetesen a nagy kereszteket, figurális kompozicíókat és asztali hajókat is. Specializálódás legfeljebb elvétve és kifejezetten személyre szólóan fordul elő. Nem specialista az *emailleur* sem. Ha társadalmi elhelyezkedésük felől közeledve csoportositjuk őket, látjuk, hogy vannak néhányan, akik elszegődnek az udvarokba. Ezek a *par excellence* "udvari" ötvösök, akik főleg az apanázs-birtokok vidéki központjában működnek - láthatólag egy archaikus szituáció továbbéltetői. Helyzetük leginkább a 13. században a királyokhoz és főpapokhoz szegődött, s végül gyakran birtokadománnyal honorált ötvösökéhez hasonló, azzal a lényeges különbséggel, hogy meghatározott évi bérért dolgoznak gazdájuknak, s egyre kevésbé jutnak nagyobb feladatokhoz. Feladataik a javitások és a fiatalabb családtagok számára való szállitások mellett a megrendelések bonyolitása, tárgyak átvétele, leltárak vezetése, ellenőrzése. Ha eltekintünk az ötvösködéstől e tisztség neve a királyi udvarban az *argentier*, amit Dijonban egyetlen alkalommal az első szegődött ötvös,

Josset de Hal személyével le is utánoznak. Josset, mint hasonló helyzetű társai is, nem művesként csinált karriert, hanem az adminisztrációban. Először Burgundia főkincstartója, majd a városi és a királyi bürokrácia lépcsein hág egyre magasabbra. Természetesen nem mindegyikük viszi ilyen sokra, s ugyanakkor alig fordul elő, hogy az elszegődött műves műhelyt nyitva önállósitsa magát, mint például Josset de Hal himző megfelelője, Robinet de Varennes, aki később is mindvégig megmaradt burgundi udvari szállitónak. A francia művészet Párizs-centrikus, s az angolok bevonulásáig az is marad. Áll ez nemcsak Burgundia, hanem az Anjouk és természetesen Jean de Berry vonatkozásában is. A szállitók protagonistája pedig, ha nem szabvány ajándékokról, felszerelési tárgyakról, hanem személyes jellegű, alkalomszerű, s éppen ezért feltétlenül rendelésre készitendő művekről van szó, az önálló párizsi polgár, műhellyel rendelkező céhes ötvösmester. Tehát az udvari ötvös feladatát valójában a párizsi polgárok töltik be, eltekintve a 14.század derekán egy kurta időszaktól,a szegődött mesterek fénykorától. Vannak mozzanatok, amik arra vallanak, hogy helyzetük a kereskedő-szállitókéhoz hasonló. Először is, miközben a legkülönbözőbb helyekre szállitanak és teljesitenek megrendeléseket, egyikük-másikuk jobban kötődik egy bizonyos udvarhoz, egy bizonyos megrendelő személyéhez. Ők is cimzetes kamarások rendszerint párhuzamosan több udvarban, nekik is lehetnek hercegi keresztkomáik, jószolgálatokért, családi események alkalmával kijár nekik is az ajándék, gratificatio. Egyikük sem lesz azonban olyan módos, mint a kereskedőknek egy egész rétege.A művesek szempontjából a

megrendelőikhez fűződő viszony jelentőségét csak részben lehet lemérni a statisztikának itt is fontos mérlegén - inkább a megbizások jellege számit. S mik ezek a megbizások ? Először is az ötvösművészet legkevésbé időtálló termékeinek előállitása, a *par excellence orfèvrerie*, vagyis a diszruhákhoz, a himzés bizonyos részeiként, vagy szövött motivumok élénkitésére használt, vastagon aranyozott ezüst lemezből (*or moulu*) vert pitykék. Ruhadiszek persze nemcsak pitykék lehetnek, hanem drágakövek is, s ezek foglalása ugyancsak az ötvös dolga, s ő szállitja az alkalomhoz illő ékszereket is. Az alkalomra a devizák utalnak, a személyes, s olykor változó jelvények. VI. Károly parancsára rendszeresen, de máshol is nagyon gyakran szinte az ünnep másnapján beolvasztják, megsemmisitik ezeket. Mégis ez a legszemélyesebb ügye a megrendelőnek, vagyis a devizák világa. Ez az, amit maga talál ki, kompilál össze, saját életére vonatkoztatatott rébusz, megindító allúzió, ostentativ életfoglalat, tehát a fejedelmi mecénásság igazában megragadható pontja. A másik ennek az ellentéte, az abszolút nagyigényű megrendelés, egy "legjobb" korona, diszkereszt, ereklyetaró, lehetőleg sok és válogatott drágakővel és gyönggyel diszitve. A kettő mindig rivalizál egymással, s mindig az *orfèvrerie* a győztes a *joyaux*-val szemben. Emez mindig sürgős, ennek gyors, éjjel-nappal készitéséhez alkalmaznak segédeket, akikről az azuttal szószerint veendő borravaló-kiutalásokból értesülünk - a nagy munka általában ráér, úgyis gyűjteni kell hozzá a válogatott kövket, olykor cserélni, szinte gyermekesen keresve a semmivel felül nem múlható gazdagság választékos tökélyét. (Egyébként ez a helyzet

a himzőkéhez hasonló, akiknek ugyancsak a diszruhák kedvéért kell gyakran félbehagyni a nagy megrendelések, kápolna- és szobadisz- együttesek munkáját.) A Huizingai ősznek valami furcsa aurája lebeg a nagy ötvösök munkássága felett: míg a ruhadiszek eleve megsemmisitésre szántak, a "legjobbra" tervezett nagy művek szinte sohasem tekinthetők befejezettnek, vagy egyáltalán el sem készülnek.

A többi meg, edények, brossok, plasztikus alakok, "nagy ékszerek" a szokványos körébe tartoznak, egy homogén klientúra számára készen is vehetők. Kivéve ismét a különleges alkalamakat: ilyenkor a megrendelő diktál, sőt gyakran nem is a megrendelő, hanem akinek szánják, ha ajándékról van szó, hiszen a bizalmas ötvös ismerheti igazán kliense izlését. Ez a tendencia világosan kirajzolódó vonal a korszak mecénási képén, ez, és a szállitók bizonyos hierarchiája is. Burgundiában például hasonló, személyes dolgokat más készíti Fülöp hercegnek és más az örökösnek, Jean de Nevers-nek.

További, speciális bizalmi feladat a javitás, a kincstár tárgyain elvégzendő kisebb-nagyobb restaurálási munkák megcsinálása.

Merész Fülöp számára, aki a jelvények kiötlésében határozottan lemarad a fiatalabb generáció, főleg királyi unokaöccse mögött, ilyen bizalmi feladat még a válogatott drágakövek "kis", azaz viselésre szánt ékszerekké való formálása. Az ötvös csak foglalja az ékszert, de a köszörülés nem az ő dolga, hanem a dragakőcsiszolóé. Mint ahogyan nemcsak a tokot, az övszalagot, és a nem ritkán használt csörgőket veszi készen, hanem a pitykék készitésére alkalmas speciális lemezt és a drágakövek

aljára ragasztott aranyfóliát is - utóbbiakat az aranyverőtől. Ha nagyon jól megy az ötvösnek, rendelkezik bizonyos mennyiségű drágakővel, gyönggyel, de ez nem számottevő, s főleg igazán különleges darabjai sincsenek.

V.

Kire illenek ezek a kritériumok, ki lehet az a bizalmi feladatokat ellátó, a dijoni udvarhoz és Merész Fülöp személyéhez kiváltképp kötődő párizsi mester, akinek plasztikai stilusa az V. Károly környezetében kialakuló, a századfordulón már "klasszikus", érett alakformálást a fiziognómiai vonások hangsúlyozásával társitva, olyan visszafogottan patétikus, beteljesült szuggesztivitással sugárzik, hogy tudósok generációját tévesztette meg a keltezés tekintetében ? Ki az az ötvös, aki az alakformálás mellett ennyire gyakorlott az ékszerfinomságú részletek kidolgozásában, s ennyire helytáll a mesterség minden fogásának alkalmazásában, maximálisan betartva a "lehető legjobban, ahogyan csak tudod" kivánalmát minden céhnek ? Kiben lehetne végülis fölismerni az esztergomi kereszt névtelen nagy mesterét ?

Senki jobban nálam nem hihet a történelem szubjektiv mozzanataiban - főleg, ha a tárgyak történetéről van szó -, és senki nem kedvelheti jobban a konkrét adatok nyujtotta biztonságot; ezért marad kérdőjel a kálvária mesterének neve előtt, amely név korántsem ismeretlen az ötvösségtörténetben, sőt a korszak két legtöbbet emlegetett nevének egyike. E nagystilű mesterség két akkor legfontosabb képviselője közül a fiatalabbik, Jean (Hennequin) du Vivier mellett/után

statisztikailag is a legtöbbször előforduló párizsi mester. A szerep első megformálója, Hennequin, három királyt szolgált, ő kisérte II. (Jó) János királyt a londoni fogságba, majd hazatérve kegyekkel dúsan elhalmozva szolgálta tovább a királyokat és hercegeket, sok koronát készitett, közöttük V. Károly király hires "legjobb" koronáját, amiről ha valami fogalmat akarunk alkotni, gondoljunk IV. Károly császár prágai "Szent Vencel-koronájára". Jean du Vivier nagyivű pályája a szegődött műves nem túl rangos helyzetéből indult, hogy az udvari szállitó párizsi céhtag tevékeny évtizedei után a királyi verdében viselt tisztséggel is gyarapodjon. Társadalmi pályafutása a nemesítésben tetőzött. Du Vivier dolgozott Merész Fülöpnek is, de kezdetben és vele párhuzamosan azt a szerepkört, amit ő teljeséggel ellátott a királyi udvarban, egy Vinant de Vermoutier dit de Couloigne nevű párizsi polgár töltötte be Dijonban, aki azonban korán meghalt. Vinant halála után, a nyolcvanas évek közepétől utóda veszi át a helyét, azonnal személyes jellegű feladatokkal, két nyakban viselhető kis ereklyetartóval a herceg és gyerekkori társa részére, illetve egy nagy diszkeresztre szóló megrendeléssel, amit később majd javitani is fog. Lehetséges, hogy személyében Vinant egyik segédjéről van szó, hiszen később majd az ő egykori segédje, Guelden Happart is a dijoni udvarban lesz sokat foglalkoztatott és részben az övéhez hasonló feladatokat ellátó bizalmi férfiú, aki azonban Jean de Nevers házanépéhez tartozik. Őket hármójukat összeköti még az is, hogy három Párizsba került *nem franciáról* van szó. Ezért irják az irnokok e mester nevét annyiféleképpen és mindig eltérően attól a formától, ahogyan a

nyilván saját maga készitette, és végig azonos pecsétjén feltüntette. A változó irásmód miatt bontották szét a kutatók a rávonatkozó forrásanyagot és csináltak belőle kettő, illetve három személyt

Én ezt a jelek szerint "északi", korán Párizsba került, s Párizsban tanult ötvöst vélem az esztergomi kereszt mesterének, aki egyéb dolgokkal is közreműködött a rendalapitásra való készülődésben. Szállitott a hercegné számára is, és elkészitette, egyébként valószinűleg a csüngődisz nélkül, a sugárzó, kettős arany napot ábrázoló nyakláncot a rend leendő fejének. Ezt az alkalmat a javitó munkák tömege előzte meg, s olyan hihetetlen mennyiségű drágaköves ékszer (közöttük a Három Fivér) foglalása, ami önmagában is elég lenne az e tekintetben tökéletesen hiányos hagyatéki leltár kiegészitésére.

Ki, ha nem ő lehetne a rendkereszt mestere ? Pályaképében - Merész Fülöp 1404-ben bekövetkezett halála után - mintha erre utaló változás következne be. Előszöris lecsap rá Jean de Berry. A megrendelésekben pedig csupa nagy, vagyis "legjobb" tárgy szerepel. Egy sokat emlegetett "Kálvárihegy-ékszer" és az ünnepélyes külsőségek között a párizsi Notre-Dame-nak ajándékozott nagy arany ereklyetartó tábla mellett minden előzőnél csodálatosabb kereszt, amit Berry hercege halálos ágyán a királynak adományozott, s amit az ötvös műhelyéből vittek az öntödébe. Nem lehet ennek a fordulatnak az oka a Passio, vagy Arany Fa rendjének ereklyetartó keresztje ? Neki szántak ugyanis egy másik korszakos ötvösszobrászati feladatot is, melyben a kincstár aranyát akarták a zavarodott és

könnyelmű VI. Károly ellenében tezaurálni. Sajnos, a királyi Trinitás (valószinűleg a Kegyelem Trónusa formájában) nem készült el, az erre szánt arany elment az Anjouk sziciliai ügyleteire.

A mester alakját 267 forrásadat segitségével próbáltam megrajzolni. Ezek nagyobb része kiadatlan, s a kiadottak bizonyos hányadát is ujra elolvastam. Az adatokból egy hihetetlenül tevékeny, társadalmi elismerésekkel nem külösen kitüntetett, nem is különösen gazdag, egy inkább másodrangú helyen saját házzal biró férfiú meglehetősen szellemszerű alakja rajzolható meg, aki özvegyet és fiút hagyott maga után. Születésének és halálának ideje csak becslés eredménye, valószinűleg minden munkája elpusztult, személyes vonatkozású csak az a pecsétsor, melyen sokféleképpen félrehallott neve az általa hitelesnek tartott RUSSEAU formában található, s keze nyomát néhány nyugta őrzi, keresztnevével aláírva:

I r o d a l o m j e g y z é k

Le reliquaire de l'Ordre du Saint-Esprit Le "dot" d'Anne de Bretagne, La Revue du Lovre, 1981. 246-251.

A gótikus arany *ronde-bosse* zománc időrendje, elterjedése az irott források tükrében, Művészettörténeti Értesitő, XXX-1981.165-170.

L'Ordre du Camail des ducs d'Orléans, Acta Historiae Artium, XXVII-1981. 225-231.

A gótikus *ronde-bosse* zománc a budai udvarban, Művészettörténeti Értesitő, XXXI-1982. 89-94.

A Mátyás-kálvária az esztergomi Főszékesegyházi kincstárában, Budapest, 1983. (magyarul és angolul; németül: 1984.)

Egy magyarországi himzőmester: Étienne le Bièvre, Ars Hungarica, 1984/2. 177-182.

Les dernières oeuvres du brodeur Étienne de Bièvre et la Chapelle de la Toison d'or, in: Neue Forschungsergebnisse und Arbeitsvorhaben, CIHA-kongresszus, Bécs, 1983; megj. 9. kötet, Wien, 1985.

Hansse Melluel párizsi ötvös (1413), Művészettörténeti Értesitő, XXXIII-1984, 42-45.

Egy különös mecénás: Szakállas Lajos, in: Sub Minervae Nationis Praesidio, Tanulmányok Németh Lajos 60. születésnapjára, Budapest, 1989. 26-30, 396.

Könyvismertetés: R.W. Lightbown, Secular Goldsmiths'Work in Medieval France, Acta Historiae Artium, XXVI-1980. 330-332.

KOVÁCS ÉVA

ISKOLAGALÉRIA

Kovács Éva mint önálló alkotóművész tizenöt esztendeje dolgozik, s máris egyike legismertebb kerámikusainknak. Munkáiból most a csepeli Iskolagalériában nyílt kiállítás. Megnyitó beszédet Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria nyugalmazott főigazgatója mondott.

É 3. sz. 43.

kulcsszám, megnevezés:

havi törv. munkaidőnek megf

3. A dijazás számitásánál alapulvett munk
4. A jogviszony tartama:
5. A feladat irányitója:
6. A szerződéshez szükséges előzetes eng

A kifizetésre kerülő dijból progressziv jöv
levonásra.

Budapest, 197.....

.....

megbizott

Vrováts Ferenc

románcucűrén

Tűzzománcol Kecskeméten

Dunaujvárosi Hírlap

1979 aug. 24.

Ferenc, Munkácsy-díjas szobrászművész

...ag egyetlen községében sincs annyi kuruc kort idő
emlékmű, mint Vaján. A kuruc szabadságharcra emlékeztető
műalkotásokat korábban is helyeztek el a várkastély
környékén. 1969-ben Vay Ádám halálának 250. évfordulóján
a múzeum parkjában két köpontrét állítottak fel:
Kovács Ferenc szobrászművész „Rákóczi"-szobrát és
Marton László —"— „Vay Ádám" köbe faragott portréját.
(említve)

Reszler Gábor: Szoborpark, tájház Vaján.
Kelet-Magyarország, 1980. okt. 19.

MAHIR SAJTOFIGYELO
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kovács Éva, keramikusművész

PEST MEGYEI HÍRLAP

1981 NOV 3

Hírlap 1021

KIÁLLÍTÓTERMEKBEN Losonci Miklós

Csillagszemű kerámiák

Kovács Éva keramikusművész kiállítása a tápiószelei Blaskovich Múzeumban november 10-ig tekinthető meg. Bíró Ádám akvarelljei a Dunamenti Regionális Vízmű váci egységének központjában láthatók november közepéig.

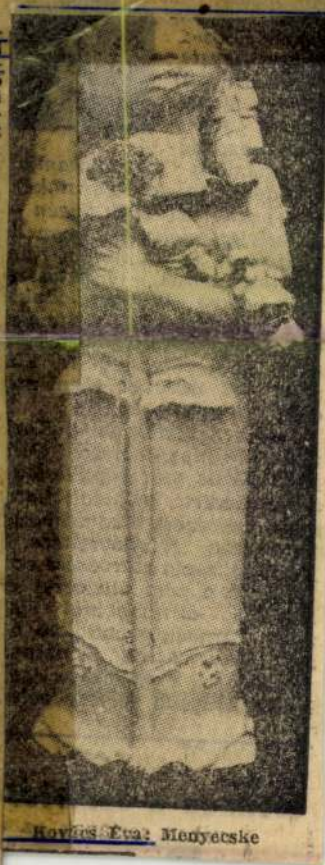

Kovács Éva: Menyecske

Figurálisan

A felejthetetlen *Kovács Margit* nemcsak klasszikus életművet hagyott hátra, hanem *divattá* is emelte a kerámiát. Önértékein túl ez is hozzájárul *Kovács Éva* művészetének közönségsikeréhez, mely megérdemelt. Ismert keramikus, 1962-ben kapott diplomát az Iparművészeti Főiskolán. Nem nézte le az ipari tervezést sem, 1965-ig a Gránitgyárban készített különböző edényeket, készleteket. Ettől kezdve azonban *önálló alkotóként* ismert, aki lassan két évtizede szerkeszt figurális kerámiát. Részt vett munkáival a siklósi és pécsi biennálékon és szerepelt az I. torontói iparművészeti világkiállításon. Munkássága országosan ismert és elismert, ezt igazolja szegedi, dunaújvárosi, békéscsabai, budapesti és gödöllői kiállításainak sikere.

Életet idéz

Tápiószelei bemutatkozása rendkívül szabatos a témaválasztást és a formakezelést illetően is. E kerámiák kis szobrok — *az életet idézik*, annak szerelem, születés, anyaság, tánc, lakodalom, elmúlás — fejezeteit. Olyan jelentős munkáinak játékos kedvessége, hogy a *Temetés-jelenet* kék alakjai sem nyomasztók, ha el is térnek a *fehér Táncosok* kört alkotó négyes csoportjától. Minden alakja *csillagszemű*: Kovács Éva hisz az emberi jóságban, szépséggel teremti, bővíti is azt. Nincs resellnivaló azon, hogy lelkületen Kovács Margit tanítványa, eljesítményeiben az önérték rvénye és értékrendje csilm mély tisztasággal, egyszetökéletességgel.

képnapló

cenben, ingyen kvártélyoskosztos egyetemistaként már egyre világosabban fogalmazta meg maga számára életprogramját. Már debreceni egyetemistaként — a harmincas évek végén — eltökélt szándéka volt, hogy újságíró lesz. Azért, mert a munkásmozgalomba hivatásszerűen akart bekapcsolódni, s erre számára — úgy ítélte meg — legnagyobb mozgási lehetőséget ez a pálya nyújt. Első írása 1941 tavaszán jelent meg a Népszavában.

1942-ben vették fel a Kommunisták Magyarországi Pártjába. Előtte már röpcédulákat írt, terjesztett, baloldali fiatalokat szervezett. Megbízatása a parasztság felvilágosítása, a földmunkásság szervezése volt. 1944-ben a párt fegyveres ellenállás szervezésével bízta meg. Partizáncsoportokat hozott létre, vezetett. A második világháború vége felé az egyik legtevékenyebb részese volt a

Csökken a születéss

Díszdoktorra avatták Leontief professzort

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem díszdoktorává fogadta *Wassily Leontief* Nobel-díjas közgazdász professzort, a New York-i egyetem gazdaságkutató intézetének professzorát, aki *Nyitrai Ferencné* államtitkár meghívására tartózkodik hazánkban. Ez alkalomból hétfőn az egyetemi tanács ünnepi nyilvános ülést tartott.

Leontief professzor az úgynevezett *input-output analízis* közgazdasági elemzési módszer kidolgozója; ezzel az eljárással a termelési ráfordítások és kibocsátások mérege, a gazdaság különböző ágazatai közötti kölcsönös összefüggések vizsgálhatók, segítséget adva így a népgazdasági tervezéshez, az ágazatok fejlődési folyamatai okozta kölcsönhatások előrejelzéséhez.

A tiszteletbeli doktori cím adományozásáról szóló *honoris causa* oklevelet *Csizmadia Ernő* rektor nyújtotta át Wassily Leontiefnek.

Pilisnyereg védőire emléke

Koszorúzási ü

Vasárnap, a kora reggeli órákban özönlöttek a turisták, a természetkedvelők *Dobogókő, Esztergom, Klastrompuszta* és *Feketehegy* irányából *Pilisnyereg* felé, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója alkalmából leróják kegyeletüket az ottani *szovjet hősi emlékműnél.*

A Magyar Természetbarát Szövetség és Komárom megyei szervezete, valamint a Dorogi Bányász Természetbarát Szakosztály közösen rendezte meg az immár hagyományos emlékünnepséget, amelyre az

gyászat

KOVÁCS ÉVA

KELET-MAGYARORSZÁG 1996 ápr 28

Kovács Éva keramikusművész korzózó szerelmesei, várandós menyecskéi, esküvőre készülő hajadonjai, ruhácskáik fodraiban kellemkedő kisasszonyai csak humoros megfogalmazásuk miatt sodródnak a dísztárgyak provinciájába. Kovács Éva a fonák helyzeteket, a modoros kényeskedőket is pajkos megértéssel, kacér huncutkodással állítja a tárlatlátogató elé: jól szórakozik a szenvelgőkön, a piperkőcök feje fölött összekacsint a közönséggel. Vidám hangulatot árasztó kerámiái a nyíregyházi Képcsarnokban láthatók

Balázs Attila felvétele

Világhálót szövöget a FIAT

A Palio pályafutása hamarosan Brazíliában kezdődik

Torino (MTI) — A FIAT az elkövetkező négy évben világméretű ipari hálót sző egy és ugyanazon termék, a Palio gyártására. A torinói vállalat a világ egyetlen autógyártója, amely vállalkozott arra a kalandra, hogy modern és univerzális népautót gyártson a fejlődő gazdaságú országok számára.

Az első ízben a torinói autószalonon bemutatott Palióból az ezredfordulóra már évi 1 millió darabot kívánnak gyártani. A FIAT azt reméli, hogy a nagy tömegű sorozatgyártással sikerül jelentősen csökken- [illegible] költségeket és pick-upként és kis furgonként. Az autógyár számára ez az egyetlen mód arra, hogy elérje a kívánt szériaszámot.

A Paliót egyelőre Brazíliában, Argentínában, Lengyelországban és Törökországban gyártják, de ha a tárgyalások sikerre vezetnek, később Kínában is megindul a termelés.

Minden telephely egy, legfeljebb két modellt gyárt majd minimum évi százezer darabban, s mindjárt az elején magas, 50 százalékot is meghaladó arányban szerel be helyi gyártmányú alkatrészeket, de akár 90 százalékban is, mint például Brazíliában. A négy az egyetlen, amely alkalmas arra, hogy kivédje azokat a többé-kevésbé brutális gazdasági recessziókat, amelyek óhatatlanul be fognak következni az érintett országok némelyikében az elkövetkező években, mivel az üzemek nem egyetlen, hanem több piacra gyártanak.

A Palio pályafutása Brazíliában kezdődik az elkövetkező hetekben a három- és ötajtós, kétmotoros — 76 lóerős dízel- és 106 lóerős benzinmotorral működő — modell piacra dobásával. A brazíliai debütálás azzal magyarázható, hogy jelenleg a dél-amerikai pi[illegible]

Autókereskedők figyelem!

Polgáron a 35-ös és 36-os főút találkozásánál autószalon céljára alkalmas épület

ELADÓ

(volt Renault-szalon).

***Érdeklődni:* ÁFÉSZ, Polgár, Hősök u. 6. Makó Albertnél Telefon: 52/391-855**

HI/0909/HI

FEHÉRGYARMAT VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE PÁLYÁZATOT HIRDET aljegyzői állás betöltésére.

Pályázati feltételek:

— Állam- és Jogtudományi Egyetem.

KOVÁCS Éva keramikus

NÓGRÁD
1989-10-12

Kiállítás a Csohány-teremben

Kovács Éva keramikusművész kedvelt és ismert csillagszemű, bájos, légies figuráival, kompozícióival harmóniát teremt. Elvarázsolja a nézőt játékos és mégis komoly világával. Tudja és vállalja, hogy egyre zaklátottabb életünkben szükség van a derűre, a mosolyra, az érintésre, az összekacsintásra, az emberi szóra. Művészetének titkáról találóan maga mondja: „Ez egy gyönyörű játék, az agyag és az én játékom."

Kovács Éva alkotásaiból kiállítás nyílt tegnap Salgótarjánban, a Képcsarnok Csohány-termében. Kerámiáit 18-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Borsos Tamás (XVII. század), ki-letve a Daniel István kuruc követ küldetésének históriáját versbe szedő Kovásznai Sándor (XVIII. század) műveiben találhatjuk. Mikes Kelemen két ízben is megfordult Bukarestben, itt töltötte 1739—40 telét. Egy századdal később Barabás Miklós festőművész lakott Bukarestben, élményeiről hátrahagyott emlékirataiban számolt be (Bp. 1902). Itt telepedett le és dolgozott mint udvari festő és fotográfus a kolozsvári születésű Szathmári Pap Károly. A XIX. század 40-es éveiben Ürmösy Sándor hoz híreket a havaselvei magyarokról, Kolozsvárott kiadott könyvében. A magyar szabadságharc leverése után

sületeket alapított; Oroszhegyi Józsával együtt 1860-ban megindította az első bukaresti magyar újságot, a Bukuresti Magyar Közlönyt; fontos szerepe volt a 48-as magyar emigránsok támogatásában. Az addigi magyar feljegyzésekkel ellentétben Koós belülről ábrázolja Bukarest és az itt élő magyarság világát. Könyvében különben 1815-ig vezeti vissza a ref. egyházközség és a magyar népiskola történetét, bár már előbb, a XV. század óta éltek magyarok Bukarestben. Értékes adatokat tartalmaz a bukaresti és az egész havasalföldi magyarság életéről a múlt század második feléből Veress Sándor, századunk első

KOVÁCS ÉVA KERÁMIÁI

Szentendre, Művelődési Központ

Kovács Évának már majdhogynem végzete a siker: rátalált egy arány- és formarendre, amely simogató gyöngédséget ébreszt az emberben, akár a kölyökállatok gömbölyűbb fejformája. Nem is kellett nagyon keresni: ez az arány- és formarend ugyanaz, mint amelyet az etológusok táblázatokon mutatnak be. Így azután a kerek fejű, bumfordi emberkéket, lánykákat fodros vagy egyszerűbb ruhájukban a szó szoros értelmében úgy viszik, mint a cukrot — tudniillik *édes*ségüket veszik elsősorban észre bennük...

Pedig ezek a figurák nem csak és nem elsősorban bájosak: erényük inkább egyszerűségükben és tárgyszerűségükben rejlik. Abban ugyanis, hogy szervesen nőnek ki a korongolt, edényszerű formákból, tovább folytatva Kovács Margit hagyományát, de a mézeskalácsbáb-színességet egyfajta nagyon finom, rózsaszínes, gyöngyházas, halovány drappos mázfajtával helyettesítve, és ízléssel „meglovagolva" a század eleji boldog békeidők iránti nosztalgia hullámát.

A siker bizony csapda is: akit a „közönség" szeret, az azt csinálja, amit várnak tőle. Nem könnyű így újítani. Kovács Éva azért megkísé-

3-4

Pellionisz Valéria
repr: Kislány húgával

T 3

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Kovács Éva
Keramikusművész
KISALFÖLD
1984 SEP 06

1021

Látva és látatlanul

Kovács Éva kerámikusművész idilli bátorsága

Mire e sorok megjelennek, *Kovács Éva* keramikusművész utolsó munkáját is elvihették a győri Képcsarnokból. Ez a dolog rendje, mondhatja akárki, nincs itt semmi csodálkoznivaló. A dolog arányai és bizonyos szimptómái azonban elgondolkodtatnak. A művésznő összesen 76 kerámiát állított ki a bemutatóteremben. A tárlat nyitása a múlt hét csütörtökén volt. E hét keddjére — úgy, hogy szombaton és vasárnap az üzlet zárva volt — mindössze 11 kiállítási tárgy maradt a 76-ból. Ezek az arányok. A tünetek: Szegedről hat kerámiát rendeltek látatlanban!, esetleg a megrendelő máshonnan ismerheti Kovács Éva művészetét. A megmaradt 11 mű közül is néhányon már ott díszelgett a felirat: megvásárolták. Szinte a szezonvégi kiárusítások lényegében mindenki számára hasznos rohama tarolta le a tárlat anyagát. A rohamnak természetszerűleg nem állt ellene senki.

Az arányok a tünetekkel együtt azért meggondolkodtatóak, mert mindenki úgy tudta — a magas kultúrpolitikustól kezdve az önkéntes utcasarki közgazdászig —, hogy a gazdasági nehézségek és az életszínvonalban észlelhető kedvezőtlen változások következményeként a pénzért vásárolt kultúrát károsodások érik. Erre megfigyelések, statisztikai adatok vannak. Az emberek megnézik és jobban megnézik, hova teszik a pénzüket, s a kialakult helyzetre egyáltalán nem pozitíve jellemző ösztönnel elsősorban a kultúrától vonják meg a forintjaikat. Az általános megfigyelések nyilván helytállóak, a győri Képcsarnok Kovács Éva-tárlatához hasonló kivételek azonban letagadhatatlanok.

Miben keresendő ennek a pánikszerű üzleti érdeklődésnek a titka? A győri Képcsarnokot Kovács Éva tárlatával nyitották meg újra a két hónapig tartó átalakítás után. A közönség „kiéhezett". Lehet. Az emberek idővel növekvő értékű művészi alkotásokra fordítják az idővel nem törvényszerűen növekvő vásárlóerejű forintjaikat, azaz a kerámiát úgy kezelik, mint az aranygyűrűt, a bélyeggyűjteményt stb. Nincsen kizárva. De valószínűleg tévednénk, ha ezeket a másként elhanyagolhatatlan külső körülményeket, esetleges okokat tennénk meg fő „bűnbaknak". Keressük inkább másutt. Kovács Éva művészetében és abban a kereskedelmi és esztétikai szempontból egyaránt pozitíve minősülő tényben, hogy ezúttal közönség és művészet úgy találkozott, ahogyan nagyon ritkán találkozik.

Mindebből adódik a következtetés: hibát követnénk el, ha a Képcsarnok tárlatainak értékelésekor megfeledkeznénk a közönség és a művészet kapcsolatának üzleti oldaláról. Ám akkor is hibáznánk, ha az üzleti sikert tekintenénk az esztétikai nívó perdöntő igazolásának. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a körszellemnek megfelelően figyelmet fordítunk az egyébként nem vásári művészet eladhatóságára, piaci rangjára.

Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a kerámia a közönség körében egyike a legnépszerűbb alkotói lehetőségeknek. Hányszor hallhatjuk ajándékozási időszakokban: „talán valami kerámiát"? Miközben ilyesmit nem hallunk, hogy valami szobrot, rezet, öntöttvasat, festményt, márványt, gipszet stb. A kerámia tehát hálás műfaj, közel áll az emberhez, az emberek lelkéhez, látásvilágához, mintha benne öltene testet a civilizáció során „elvesztett" kéz, kézügyesség iránti nosztalgia, amit Kovács Éva figurális kerámiái azzal is fokoznak, hogy az egyszerű élet himnikusan emelkedett témáit fogalmazzák láthatóvá meganynyi meseszerű, tetszésbe andalító elemmel. Anya gyermekével, táncoló pár, lánykoszorú, pletykázó lányok, ölelkező pár, ülő gyerekfigura stb. Az alkotások az életünkben olykor hiába keresett harmóniából, szépségből, fondorlatosságtól mentes egyszerűségből adnak példát igen erős és mosolygatóan bájos népi ihletéssel. A színek észrevétlen fi-

ALKATRÉSZ SZAKUZLETUNKBEN
(Győr, Gutenberg tér 2.)

engedményes vásár!

	Régi ár:	Új ár:
UNI 11–E Elektronikus univerzális kézimüszer	4340,–	2600,–
FK–2 Kézi feszültségmérő	717,–	359,–
SS–1 autórádió antenna	297,–	119,–
Nefelejcs hangjelző (gépkocsiba)	235,–	135,–
Forrasztó páka 220 V 50 W	229,–	160,–
Forrasztó páka 220 V 100 W	264,–	185,–

Amig a készlet tart!
MOST ÉRKEZETT!
Gépkocsi transzverter 6–12 V
Szovjet képcsövek, elektroncsövek, koaxkábel.
Várjuk Kedves Vásárlóinkat!

RAVILL

IPARCIKK GYŐR SOPRON MEGYEI KERESKEDELMI VÁLL.

MINDEN SZÍNBEN

A Gardénia Csipkefü
legszebb madeira mé
választhat fehér, lila

GY
centru

ati

AZ AUTÓKÖZLEKEDÉSI TANINTÉZET

GYŐRBEN
1984. szeptember 12-én személygépkocsivezetői gyorsitott és tehergépkocsivezetői
szeptember 18-án segédmotor és motorkerékpárvezetői
szeptember 28-án nehézpótkocsi és autóbuszvezetői
SOPRONBAN
1984. szeptember 10-én személygépkocsivezetői, segédmotor és motorkerékpárvezetői
TANFOLYAMOKAT INDÍT
Jelentkezés és bővebb felvilágositás:
Győr, Táncsics M. u. 43. Telefon: 18-633
Sopron, Győri u. 3. Telefon: 11-167

Költségvetési intézmény azonnali belépésre felvesz:
1 növényvédelmi szakmérnököt soproni munkahelyre,
1 számitógépes csoportvezetőt egyetemi vagy főiskolai végzettséggel győri munkahelyre.
Fizetés a 21/1983. (XII. 7.) ÁBMH számú rendeletben foglaltak szerint.
Jelentkezés: „Sürgős 11146" jeligére leveleket a Kiadóba, Győr, Tanácsköztársaság u. 51.

A Répcelak és vidéke Általános
Szövetkezet pályázatot hirdet s
az alábbi egységekre:
21. sz. Kisvendéglő, Répcelak
8. sz. italbolt, Nagygeresd (IV
10. sz. Italbolt, Zsédeny (IV. os
22. sz. élelmiszer háztartási bo
25. sz. zöldség és virágbolt, Ré
1984. november 1.–1989. októb
Pályázhat bárki, aki megfelelő rendelkezik, nem esik foglalkoz a szövetkezettel munkaviszonyb vállal, hogy sikeres pályázat es munkaviszonyt létesit.
A pályázatokat legkésőbb 1984 benyújtani a szövetkezet közpo Petőfi Sándor u. 46.
A versenytárgyalásra – a közje október 8-án 9 órakor kerül sor központjában (tanácskozóterm
A pályázati feltételekről tájéko felvilágositást a szövetkezet szá 1984. szeptember 10-től.

APRÓHIRDETÉS

ADÁS-VÉTEL

NEC magnós táskarádió, hordozható kis tv, kis táskamagnó, Transistor Diora asztali rádió, mind újszerű állapotban eladó. Győr, Pablo Neruda u. 9. IV/1. (Vásárcsarnoknál.)

ZX-es Lada 1500-as 1987-ig vizsgázott eladó. Érdeklődés a 12-794-es telefonon vasárnap, hétfőn és kedden 16 órától. Cim: Győr, Radnóti M. u. 25. I. 4.

Parkettesiszológép eladó. Csepreg. Deák F. u. 10.

Yamaha PS 10 orgona, garanciális, eladó. Érdeklődés: Győr, Röppentyű u. 1/b., délutánonként.

PK-s Trabant Spec. vonóhoroggal, friss műszakival és PV-s Lada Combi eladó. Győrszemere, Felpéci u. 62. Érdeklődés: 16 órától.

ZUK tgk. friss műszakival sürgősen eladó. Érdeklődés: Abda, Pagony u. 20., délután 14 órától.

2 db 9 hónapos vemhes tehén sürgősen eladó. Győrzámoly, Szabadság u. 20.

PG-s Trabant reális áron eladó. Győr, Vági I. u. 14.

9 hónapos vemhes csordára járó üsző eladó. Rábapatona, Rákóczi u. 35.

Lengyel lakókocsi eladó. Illés, Győr, József A. u. 51. 9028.

Tacskó kölyök eladó. Kisbácsa, Kalapács u. 22.

Égetett darabos mész megrendelhető. Ugyanott CP Trabant Lim. eladó. Bornemissza László. mészégető kisipáros, 8564 Ugod, Petőfi S. u. 87.

Sötétkék velúr babakocsi sportrészszel, mózeskosár, körjáróka eladó. Szil, Vörös Hadsereg u. 15.

8 hetes üszőborjú eladó. Bogyoszló. Arany János u. 23. Foki F.

Jól húzó 15 éves kancáló eladó, vagy herélt sodrott lóra cserélek. Csorna, Táncsics u. 78.

2 db bikaborjú és egy előhasi tehén fiával eladó. Himód, Kossuth u. 62.

Eladó 3 db borsózöld 240×160-as 40 mm lamellaszélességű műanyagredőny. Érdeklődés: Mosonmagyaróvár, Aranyossziget u. 80.

4 éves, jól tejelő tehén, 3. üszőborjával eladó. Halászi, Dózsa György u. 4.

PD-s Traba műszakival Érdeklődés:

1500-as Lada, TÉ-s eladó. Fertőd, Gárdonyi u. 19. Telefon: 45-997.

Vinyisztó kazán eladó. 9028 Győr, Virág u. 37. Érdeklődés: délután 17 órától.

Új lemezkazán eladó. 9028 Győr, Virág u. 39. Kovács Sándor, érdeklődés egész nap.

RS—09/124-es traktor eladó, vagy nagyobbra cserélném. Morovicz Tibor, 9086 Töltéstava, Petőfi u. 49.

MZ TS 250/1 motorkerékpár újszerű állapotban 11 ezer km-rel, 10 ezer forintért eladó. Dör, Kossuth L. u. 49.

IS frsz. Zsiguli kifogástalan állapotban eladó. Érdeklődni lehet: Csorna a Csonaki borozó vezetőjénél.

Jó állapotban lévő IZ-s Lada eladó. Farád, Fülöp J. 1.

UV frsz. Wartburg de Luxe 1986-ig érvényes műszakival olcsón eladó. Mosonmagyaróvár, Tuhován u. 12. Érdeklődés: 12 óra után.

Eladó fehér 1200-as Zsiguli. Érdeklődés: 21-479-es győri telefonon 17 óra után.

INGATLAN

Sopronban, Magyar út 25. C/1. sz. földszinti, 2 szoba összkomfortos tégla OTP lakás 55 m² eladó kp + OTP átvállalással. Érdeklődés: naponta 16—19 óráig.

Sopronban 2 szobás öröklakás 86-os beköltözéssel eladó. Érdeklődés: 17 óra után, Jegenye sor 4. IV/16.

Sopronban, Frankenburg u. 9. szám alatt kétszoba, konyha, komfortos alagsori lakás eladó azonnali beköltözéssel. Megtekinthető 15—18 óráig. Tóth.

Soproni kertes, garázsos 3 szoba összkomfortos 116 m²-es magánrendelkezésű lakásomat eladom, soproni cserét, telket, öreg házat beszámitok. „Más megoldás is érdekel 958" jeligére a soproni Hirdetőbe, Lenin krt. 9.

600 000 Ft kp-vel + esetleg OTP átvállalással kisebb, új vagy félkész, kertes házat vennék Sopronban. „Készpénz 589" jeligére a Kisalföld soproni Szerkesztőségébe.

Gönyün, Kossuth u. 3. sz. alatt, főút mellett háromszobás komfortos családi ház, ipari árammal, vízvezetékkel ellátott nagy gazdasági épületekkel. 1600 □-öles telken eladó. Érdeklődés a fenti címen.

Ménfőcsanakon 500 □-öl kerttel, régi ház eladó. Érdeklődés: Ménfőcsanak, Vörös Csillag u. 12.

Győrújbaráton eladó 1½ szintes családi ház. Érdeklődni lehet: Novák Józsefnél, Győrújbarát, István u. 140.

Jó állapotban lévő családi házat vagy központifűtéses lakást vennék készpénzért Csorna, vagy Farád központjában. „Ezévi költözés" jeligére a csornai hirdetésfelvételbe.

Első emeleti 2 szobás OTP öröklakás, alatta garázzsal el-

1021

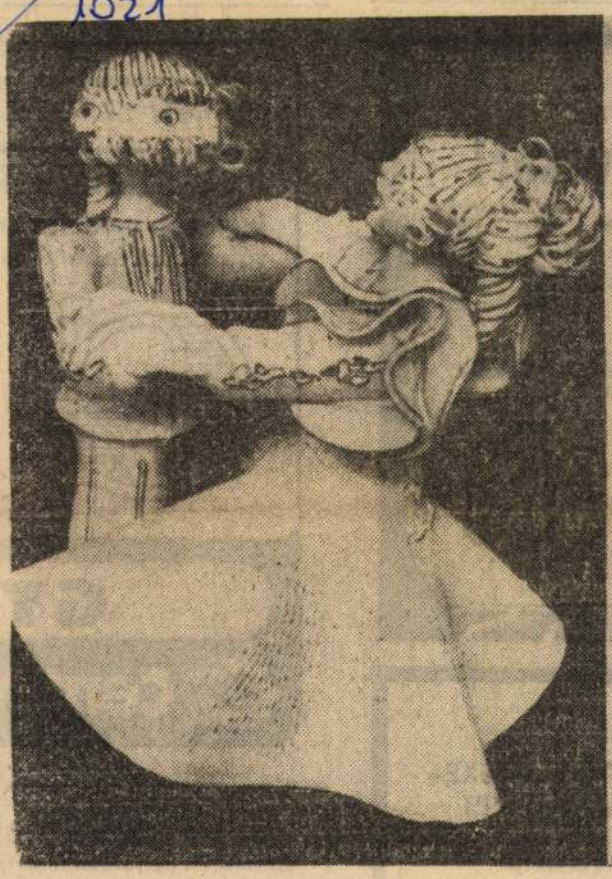

Látva és látatlanul

Kovács Éva kerámikusművész idilli bátorsága

Mire e sorok megjelennek, *Kovács Éva* keramikusművész utolsó munkáját is elvihették a győri Képcsarnokból. Ez a dolog rendje, mondhatja akárki, nincs itt semmi csodálkoznivaló. A dolog arányai és bizonyos szimptómái azonban elgondolkodtatnak. A művésznő összesen 76 kerámiát állított ki a bemutatóteremben. A tárlat nyitása a múlt hét csütörtökén volt. E hét keddjére — úgy, hogy szombaton és vasárnap az üzlet zárva volt — mindössze 11 kiállítási tárgy maradt a 76-ból. Ezek az arányok. A tünetek: Szegedről hat kerámiát rendeltek látatlanban!, esetleg a megrendelő máshonnan ismerheti Kovács Éva művészetét. A megmaradt 11 mű közül is néhányon már ott díszelgett a felirat: megvásárolták. Szinte a szezonvégi kiárusítások lényegében mindenki számára hasznos rohama tarolta le a tárlat anyagát. A rohamnak természetszerűleg nem állt ellene senki.

Az arányok a tünetekkel együtt azért meggondolkodtatóak, mert mindenki úgy tudta — a magas kultúrpolitikustól kezdve az önkéntes utcasarki közgazdászig —, hogy a gazdasági nehézségek és az életszínvonalban észlelhető kedvezőtlen változások következményeként a pénzért vásárolt kultúrát károsodások érik. Erre megfigyelések, statisztikai adatok vannak. Az emberek megnézik és jobban megnézik, hova teszik a pénzüket, s a kialakult helyzetre egyáltalán nem pozitíve jellemző ösztönnel elsősorban a kultúrától vonják meg a forintjaikat. Az általános megfigyelések nyilván helytállóak, a győri Képcsarnok Kovács Éva-tárlatához hasonló kivételek azonban letagadhatatlanok.

Miben keresendő ennek a pánikszerű üzleti érdeklődésnek a titka? A győri Képcsarnokot Kovács Éva tárlatával nyitották meg újra a két hónapig tartó átalakítás után. A közönség „kiéhezett". Lehet. Az emberek idővel növekvő értékű művészi alkotásokra fordítják az idővel nem törvényszerűen növekvő vásárlóerejű forintjaikat, azaz a kerámiát úgy kezelik, mint az aranygyűrűt, a bélyeggyűjteményt stb. Nincsen kizárva. De valószínűleg tévednénk, ha ezeket a másként elhanyagolhatatlan külső körülményeket, esetleges okokat tennénk meg fő „bűnbaknak". Keressük inkább másutt. Kovács Éva művészetében és abban a kereskedelmi és esztétikai szempontból egyaránt pozitíve minősülő tényben, hogy ezúttal közönség és művészet úgy találkozott, ahogyan nagyon ritkán találkozik.

Mindebből adódik a következtetés: hibát követnénk el, ha a Képcsarnok tárlatainak értékelésekor megfeledkeznénk a közönség és a művészet kapcsolatának üzleti oldaláról. Am akkor is hibáznánk, ha az üzleti sikert tekintenénk az esztétikai nívó perdöntő igazolásának. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a körszellemnek megfelelően figyelmet fordítunk az egyébként nem vásári művészet eladhatóságára, piaci rangjára.

Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a kerámia a közönség körében egyike a legnépszerűbb alkotói lehetőségeknek. Hányszor hallhatjuk ajándékozási időszakokban: „talán valami kerámiát"? Miközben ilyesmit nem hallunk, hogy valami szobrot, rezet, öntöttvasat, festményt, márványt, gipszet stb. A kerámia tehát hálás műfaj, közel áll az emberhez, az emberek lelkéhez, ízlésvilágához, mintha benne öltene testet a civilizáció során „elvesztett" kéz. kézügyesség iránti nosztalgia, amit Kovács Éva figurális kerámiái azzal is fokoznak, hogy az egyszerű élet himnikusan emelkedett témáit fogalmazzák láthatóvá meganynyi meseszerű, tetszésbe andalító elemmel. Anya gyermekével, táncoló pár, lánykoszorú, pletykázó lányok, ölelkező pár, ülő gyerekfigura stb. Az alkotások az életünkben olykor hiába keresett harmóniából, szépségből, fondorlatosságtól mentes egyszerűségből adnak példát igen erős és mosolyogtatóan bájos népi ihletéssel. A színek észrevétlen finomsága is a mondanivaló közvetlenségét, egyszerűségét szolgálja.

Idilli világ Kovács Éváé és az idilli törekvést korunkban jóvátehetetlen elhamarkodottsággal hazugnak, a problémáktól való megfutamodásnak szoktuk minősíteni — óhatatlanul kizárólagosságot igénylő ízlésterror és más egyéb terror jegyében. Pedig az idillivel kapcsolatos óhaj erőteljes, művészileg színvonalas, életes hangsúlyozása éppúgy visszhangozhat a művész környezetében, mint a harsogó plakátművészet. Plakáton ezúttal a hivalkodás, a keresettség értendő. Kovács Éva vállalja az idillit, mert ehhez is bátorság kell. Ezt a bátorságot értékelik a vásárlók — *látva és látatlanul.*

P. M.

1984 SEP 06
KISALFÖLD
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
SAJTÓFIGYELŐ

ALKATRÉSZ SZAKUZLETU
(Győr, Gutenberg tér 2.)

engedményes vásár!

	Régi ár:	Uj ár:
UNI 11–E Elektronikus univerzális kéziműszer	4340,–	2600,–
FK–2 Kézi feszültségmérő	717,–	359,–
SS–1 autórádió antenna	297,–	119,–
Nefelejcs hangjelző (gépkocsiba)	235,–	135,–
Forrasztó páka 220 V 50 W	229,–	160,–
Forrasztó páka 220 V 100 W	264,–	185,–

Amig a készlet tart!
MOST ERKEZETT!
Gépkocsi transzverter 6–12 V
Szovjet képcsövek, elektroncsövek, koaxkábel.
Várjuk Kedves Vásárlóinkat!

RAVIL
PARCIKK

A Gardénia Csipkefü
legszebb madeira mé
választhat fehér, lila
GY
centr

ati

AZ AUTÓKÖZLEKEDÉSI TANINTÉZET

GYŐRBEN
1984. szeptember 12-én személygépkocsivezetői gyorsított és tehergépkocsivezetői
szeptember 18-án segédmotor és motorkerékpárvezetői
szeptember 28-án nehézpótkocsi és autóbuszvezetői

SOPRONBAN
1984. szeptember 10-én személygépkocsivezetői, segédmotor és motorkerékpárvezetői
TANFOLYAMOKAT INDÍT

Jelentkezés és bővebb felvilágosítás:
Győr, Táncsics M. u. 43. Telefon: 18-633
Sopron, Győri u. 3. Telefon: 11-167

Költségvetési intézmény azonnali belépésre felvesz:
1 növényvédelmi szakmérnököt soproni munkahelyre,
1 számítógépes csoportvezetőt egyetemi vagy főiskolai végzettséggel győri munkahelyre.
Fizetés a 21/1983. (XII. 7.) ÁBMH számú rendeletben foglaltak szerint.
Jelentkezés: „Sürgős 11146" jeligére leveleket a Kiadóba, Győr, Tanácsköztársaság u. 51.

A Répcelak és vidéke Általáno
Szövetkezet pályázatot hirdet s
az alábbi egységekre:
21. sz. Kisvendéglő, Répcelak
8. sz. italbolt, Nagygeresd (IV
10. sz. Italbolt, Zsédeny (IV. os
22. sz. élelmiszer háztartási bo
25. sz. zöldség és virágbolt, Ré
1984. november 1.–1989. októb
Pályázhat bárki, aki megfelelő rendelkezik, nem esik foglalkoz a szövetkezettel munkaviszonyb vállal, hogy sikeres pályázat es munkaviszonyt létesit.
A pályázatokat legkésőbb 1984 benyújtani a szövetkezet közpo Petőfi Sándor u. 46.
A versenytárgyalásra – a közje október 8-án 9 órakor kerül sor központjában (tanácskozóterm
A pályázati feltételekről tájéko felvilágositást a szövetkezet szá 1984. szeptember 10-től.

APRÓHIRDETÉS

ADÁS-VÉTEL

NEC magnós táskarádió, hordozható kis tv, kis táskamagnó, Transistor Diora asztali rádió, mind újszerű állapotban eladó. Győr, Pablo Neruda u. 9. IV/1. (Vásárcsarnoknál.)

ZX-es Lada 1500-as 1987-ig vizsgázott eladó. Érdeklődés a 12-794-es telefonon vasárnap, hétfőn és kedden 16 órától. Cím: Győr, Radnóti M. u. 25. I. 4.

Parkettcsiszológép eladó. Csepreg, Deák F. u. 10.

Yamaha PS 10 orgona, garanciális eladó. Érdeklődés: Győr, Röppentyű u. 1/b., délutánonként.

PK-s Trabant Spec. vonóhoroggal, friss műszakival és PV-s Lada Combi eladó. Győrszemere, Felpéci u. 62. Érdeklődés: 16 órától.

ZUK tgk. friss műszakival sürgősen eladó. Érdeklődés: Abda, Pagony u. 20., délután 14 órától.

2 db 9 hónapos vemhes tehén sürgősen eladó. Győrzámoly, Szabadság u. 20.

PG-s Trabant reális áron eladó. Győr, Vági I. u. 14. IV/14.

Saci II. gyermek szobabútor eladó. Érdeklődés: egész nap. Cím: Győr, Szőnyi Márton u 8. sz. fszt. 1. Bedő Pálné.

King Texán galambok, panorámás mély babakocsi eladó. Győrszentiván, Bárányréti u. 26.

2 ajtós polieszteres szekrény, 1 m datolyapálma eladó. Győr, Stadion u. 20. I/2.

Felvonó, 400 kg teherbírású, távirányításos, 1300 db bontott hódfarkú cserép eladó. Németh, Vámosszabadi, Szabadi u. 22.

Vámkezelt Sony FH–7 mini hifi torony (2×60 W) eladó. Érdeklődni lehet: Bittera, Győr, Tanácsköztársaság u. 37. V/6., 15 órától 18 óráig.

Eladó könyvszekrény, székek, fürdőhenger, Evrika 3 mosógép, csillár. Kotura, Győr, Ba[illegible]

9 hónapos vemhes csordára járó üsző eladó. Rábapatona, Rákóczi u. 35.

Lengyel lakókocsi eladó. Illés, Győr, József A. u. 51. 9028.

Tacskó kölyök eladó. Kisbácsa, Kalapács u. 22.

Égetett darabos mész megrendelhető. Ugyanott CP Trabant Lim. eladó. Bornemissza László, mészégető kisiparos, 8564 Ugod, Petőfi S. u. 87.

Sötétkék velúr babakocsi sportrészszel, mózeskosár, körjáróka eladó. Szil, Vörös Hadsereg u. 15.

8 hetes üszőborjú eladó. Bogyoszló, Arany János u. 23. Foki F.

Jól húzó 15 éves kancaló eladó, vagy herélt sodrott lóra cserélek. Csorna, Táncsics u. 78.

2 db bikaborjú és egy előhasi tehén üszővel eladó. Himód, Kossuth u. 62.

Eladó 3 db borsózöld 240×160-as 40 mm lamellaszélességű műanyagredőny. Érdeklődés: Mosonmagyaróvár, Arany Jánosszigeti u. 80.

4 éves, jól tejelő tehén, 3. üszőborjával eladó. Halászi, Dózsa György u. 4.

PD-s Trabant műszakival Érdeklődés: után. Fertőd, 33.

1200-as Lada bi és 850-es adó. Érdeklődés: Sopron, Farkas II. emelet 9, IV. emelet 15

1 db 3 és sárga, fehér herélt csikó den munkára mas, sürgős adó. Fer miklós, Bélt

Új Terra 5 ti traktor Benkő László Felszabadulás X. 39.

Páncéltökés zongora, v stilbútor jó ban eladó. Miklósné, Gy hel u. 8.

UI frsz. 1 igényesnek Érdeklődés: tól Győrújfa badság u. alatt.

Barkas ko adó, vagy 2 cserélnem. Szabadság u.

Renault 16 katrészek

1500-as Lada, TÉ-s eladó. Fertőd, Gárdonyi u. 19. Telefon: 45-997.

Vinyisztó kazán eladó. 9028 Győr, Virág u. 37. Érdeklődés: délután 17 órától.

Új lemezkazán eladó. 9028 Győr, Virág u. 39. Kovács Sándor, érdeklődés egész nap.

RS–09/124-es traktor eladó, vagy nagyobbra cserélném. Morovicz Tibor, 9086 Töltéstava, Petőfi u. 49.

MZ TS 250/1 motorkerékpár újszerű állapotban 11 ezer km-rel, 10 ezer forintért eladó. Dör, Kossuth L. u. 49.

IS frsz. Zsiguli kifogástalan állapotban eladó. Érdeklődni lehet: Csornán a Csonaki borozó vezetőjénél.

Jó állapotban lévő IZ-s Lada eladó. Farád, Fülöp J. 1.

UV frsz. Wartburg de Luxe 1986-ig érvényes műszakival olcsón eladó. Mosonmagyaróvár, Tulipán u. 12. Érdeklődés: 12 óra után.

Eladó fehér 1200-as Zsiguli. Érdeklődés: 21-479-es győri telefonon 17 óra után.

INGATLAN

Sopronban, Magyar út 25. C/1. sz. földszinti, 2 szoba összkomfortos tégla OTP lakás 55 m² eladó kp + OTP átvállalással. Érdeklődés: naponta 16–19 óráig.

Sopronban 2 szobás öröklakás 86-os beköltözéssel eladó. Érdeklődés: 17 óra után, Jegenye sor 4. IV/16.

Sopronban, Frankenburg u. 9. szám alatt kétszoba, konyha, komfortos alagsori lakás eladó azonnali beköltözéssel. Megtekinthető 15–18 óráig. Tóth.

Soproni kertes, garázsos 3 szoba összkomfortos 110 m²-es magánrendelkezésű lakásomat eladom, soproni cserét, telket, öreg házat beszámítok. „Más megoldás is érdekel 988" jeligére a Soproni Hirdetőbe, Lenin krt. 9.

600 000 Ft kp-vel + esetleg OTP átvállalással kisebb, új vagy félkész, kertes házat vennék Sopronban. „Készpénz 589" jeligére a Kisalföld soproni Szerkesztőségébe.

Gönyün, Kossuth u. 3. sz. alatt, főút mellett háromszobás komfortos családi ház, ipari árammal, vízvezetékkel ellátott nagy gazdasági épületekkel, 1600 □-öles telken eladó. Érdeklődés a fenti címen.

Ménfőcsanakon 500 □-öl kerttel, régi ház eladó. Érdeklődés: Ménfőcsanak, Vörös Csillag u. 12.

Győrújbaráton eladó 1½ szintes családi ház. Érdeklődni lehet: Novák Józsefnél, Győrújbarát, István u. 140.

Jó állapotban lévő családi házat vagy központifűtéses lakást vennék készpénzért Csorna, vagy Farád központjában. „Ezévi költözés" jeligére a csornai hirdetésfelvételbe.

Első emeleti 2 szobás OTP öröklakás, alatta garázzsal el-

Kovács Éva, keramikusművész

dr. Magláth Imre művészettörténész 80-ik születésnapjára megkapta a Munka Érdemrend aranyfokozatát és megkapta Kovács Éva egy szép kerámia szobrát.

Világvasárnap.

1984. aug. 26., Kossuth 9.00 (Kné).

1021

1984.VIII.31. TV 1. 20,00 /Kerekes/

TV Híradó

- Kóthónapi szünet után ismét megnyilt a Képcsarnok Vállalat felujitott győri bemutatóterme. Sok szép kiállitásnak adott már otthont ez a parányi hely, nem véletlen, hogy a nyitásra sok érdeklődő jött el. Igaz, az első percekben nem is annyira a megujult bemutatótermet, mint inkább Kovács Éva kerámikusművész bübájos alkotásait vették szemügyre. A fejkendős nénikéket, a csufolódó menyasszonyokat, vőlegényeket, a vidám táncolókat, a huncut leskelődőket. A szeretetre méltó figurák

Kovács Éva kerámikusművész

a szabolcsi honokvilágból nőttek ki és indultak az elmult években ország- és világjárásra. A győrieknek oly távoli Nyirség mégis ismerősnek tűnhet. Kovács Éva kerániái a város szülöttének, Kovács Margit gazdag művészetét idézi. Pusztán névrokonságról van szó, és természetesen a példaképp szemet, lelket, gondolkodást gazdagitó művészetének vállalásáról. Az utóbbi időben pedig Kovács Éva éppen Szentendrén álmodja, alkotja szobrait. A kiállitás szeptember 8-áig látható a Képcsarnok győri kiállitótermében.

KOVÁCS ÉVA KERÁMIÁI
Dunaújváros, Képcsarnok

Kovács Éva kerámiavilágának gyakori ihletője a magyar népművészet. Külön kis egyéniségként jelentkező figurái, ezek az apróbb-nagyobb csil-

lagszemű lények többnyire barátságosak, ritkábban közömbösek; néha csúnyácskák vagy szomorkásak; de semmiképp sem érdektelenek. *Jellemük van.* Életünk főbb mozzanatait jelenítik meg: agyagból formált színielőadás.

Formák és díszítmények számtalan változatát teremti meg Kovács Éva a képlékeny agyagból, mondhatni, asszonyi fantáziával. Ahány figura, annyi frizura, copf, lokni, lófarok, konty, masni, virág a hajban. Ruhájuk is egyedi, a fodros ingvállról a hímzett kötényig minden megtalálható. A fejkendők, vállkendők csipkeszerűek, szövöttek, még rojtos is akad közöttük. A máz szerepe itt csak *másodlagos, szabad utat enged* a formának és a díszítménynek. Ezek az egyszerű figurák nem jelentik a kerámia művészetének forradalmi megújítását; inkább megnyugtatóak. Úgy érezzük: az az őszinte szeretet sugárzik belőlük, amely az anyát fűzi össze gyermekével. *(Képünkön hármas lánycsoport a kalotaszegi viseletet idéző kötényekkel)*

Pellionisz Valéria

4.0.

ségét a cukor értékpapírjaiba fek
teti.

Az uralkodó farkastörvények é
telmében tönkre is megy, még a gáz
tűzhelybe is bedugja szegény fejé
Ám szerencséjére játszik a filmbe
Gerard Depardieu is, aki számos nő
ügye közepette szakít időt arra i
hogy kifogjon a nagy halako
Ügyes csalétekkel eteti meg őke
Így aztán a kétségbeesett vidéki kis
ember nyugodtan becsukhatja a sü
tő ajtaját, és vígan lubickolhat ú
villájának azúrkék fürdőmedencéjé
ben. Gondoljuk csak meg, menn
csalafinta színész él még Franciaor
országban, például: Jean-Paul Bel
mondo, vagy Alain Delon... Ráju
mindig számíthatunk.

Székely Gabriell

TŰZHARC

Színes angol film

KOVÁCS ÉVA – keramikus

1996. 07. 11. É-szaz – Magyarország

MŰSOR, PROGRAM, ÁLLÁS

Kovács Éva kerámiái

Kovács Éva keramikusművész munkáiból látható kiállítás Miskolcon az Iparművészeti Galériában (Zsolcai kapu 1.).

ges felújítások iskolapéld

**(ÉM –
nagy-
kséges-
okra is
énzfor-
ak kell**

jítások-
ől 15–20
karban-
elektro-
újításá-
len na-
égeztet-
i Ilona
Nagy-

A CSEPEL GALÉRIA MEGHÍVJA ÖNT

KOVÁCS ÉVA

keramikusművész

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA
1987 február 26.-án (csütörtökön) 18^{00} órára
A kiállítást megnyitja:

dr. FODOR PÉTER
Művelődési Minisztérium főosztályvezetője

Megtekinthető:
1987 febr. 26-tól márc. 15-ig
keddtől-vasárnapig 10-18 óráig

Budapest XXI., (Csepel) Tanácsház tér 3.

KOVÁCS ÉVA

keramikus

Petőfi Népe
96.03.28

Tavaszváró tárlat

Kovács Éva keramikusművész kiállítását tekinthetik meg az érdeklődők március 30-ától a kecskeméti E Galériában (Piramis-udvarház). A tavaszváró kiállítás megnyitója vasárnap 11 órakor lesz.

Hosszu lesz a tél. A »*Meteor*« legfrissebb időjóslásának az a lényege, hogy az idei tél nagyon sokáig fog tartani, ami elég baj a mai keserves, drága időben, amidőn élelemre, fűtőanyagra, ruházatra, lakásbérre alig birja pénzét összekuporgalni a szegény ember. A »*Meteor*« jóslása ekkép hangzik: Szaturnusz befolyása ez évben s a jövő év első hónapjában érvényesül földünk légkörére leginkább és a deczember 21-i s a január 18-i változási napok hatáskörében befolyásolja légkörünk a hideg jellegü időjárást legjobban. Ezt követőleg gyengül hatása, melyet Juppiter fog továbbra átvenni tőle s akadályozza a korai, állandó tavaszi időjárás beállát. A *Meteor* deczember havára hideg havas időt jósol s e hó változási napjait 7-, 12-, 13-, 16-, 20-, 21-, 23- és 26-ra teszi. Ezek közül legerősebb hatásuak a 7-, 12-, 16-, 21- és 26-iak.

litást elnyerni óhajtják, h
tésre a kitüzött időben je
avagy zárt irásbeli ajánlat
számvevői hivatalában a
nyujtsák be.

A később beérkező aj
lembe nem vételnek. Az
nalkozó közelebbi adatok
vevői hivatalos órák alatt

Nagybányán, 1909. de

A városi tanács megb

Mar

Kiadó laptulajdonos: ÉGI

D. Kovács Éva (Debrecen)

Hortobágyi Alkotótálor

Fesihegyi Galéria
1995 sept 13 - okt 4

D. Kovács Éva

rep. Virágzó gyümölcsfák
0.40×60

Horbolágyi Alkotó-
tábor 1992
Debrecen

Kovács Éva kerámikus

KOVÁCS ÉVA KERAMIKUS kiállítása látható tegnaptól a szegedi Gulácsy Lajos Teremben. A Szentendrén élő alkotó a magyar népművészeti elemek felhasználásával megformált alkotásait mutatja be a tárlaton.

Népszabadság, 1988. aug. 11.

Kovács Éva
keramikus

Kiállít Dunaföldváron, majd Hódmezővásárhelyen.

Dunatáj, IX. 1986. 3. n.

KOVÁCS ÉVA keramikus

Hírek: Kiállítását hétfőn Hajdúszoboszlón, a városi művelődési központban nyitották meg.

Népszabadság 1983. II. 8.

Kovács Éva Kerámikus

Kiállítása nyílik a Képcsarnok szegedi termében.

N.N.: Mapkerdőtek szegeden az ünnepi hetek

Magyar Nemzet 1970 VII. 14 hold.

Kovács Éva

kerámiái

Kis figurái külön világban élnek.
Művészi szuverenitásuk és eredetiségük
dekorativitásuk varázsával ragad.

Koczogh Ákos: Kovács Éva kerámiái.
Művészet, 1971. január - 42.lap

Kovács Éva
keramikus

Sokan fedezik fel ujra a fanhas
márak szépségét Kovács Éva
művében. Munkám nagyszerűséget
az agyag anyagszerűséget.

Koczogh Ák os: Kovács Éva kerámiái.
Művészet, 1971. január - 42.lap

Kovács Éva

keramikus

Kovács Éva megmutatta hogy
mennyi változatot, szépséget
lehet adni a használati edé-
nyeknek.

Koczogh Ák os: Kovács Éva kerámiái.
Művészet, 1971. január - 42.lap

Kovács Éva

keramikus

Diplomáját 1962-ben kapta. Először a Gránit gyár iparművészeti tervezője. 1966 óta önálló művész.

Kocsogh Ik os: Kovács Éva kerámiái. Művészet, 1971. január - 42.lap

Kovács Éva
keramikus

Kiállításon vett részt Paeniza,
München, Frankfurt, Würzburg
városokban.

Kocsogh Ák osi Kovács Éva kerámiái.
Művészet. 1971. január - 42.lap

Kovács Éva

Keramikus

Szeged Ünnepi Hetei-ben nyílt meg Kovács Éva első kiállítása. Több külföldi kiállításon és a pécsi Biennalen vett részt.

Kossegh Ik os: Kovács Éva kerámiái.
Művészet, 1971. január - 42.lap

Kovács Éva

keramikus

„Keramiák" (repró)

Kovrogh Ákos: Kovács Éva keramikái.
Művészet, 1971. január – 42 lap.

Kovács Éva

Keramikus

Kovács Éva szereti a kubusokat, a hengeres formákat, határozott vertikális és horizontális mintázatokat.

Koczogh Ák os: Kovács Éva kerámiái.
Művészet, 1971. január - 42.lap

Kovács Éva, keramikus

-első mestere Borsos Miklós volt, majd Csekovszky Árpád. Figurákat is készít: Don Quijote, bagoly, vőlegény és menyasszony (mázas): Cél: a használhatóság

Magyar Hírlap, 1970. XI. 13. 16. l.

Kovács Éva
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726
1970 JUL 18
DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

Kovács Éva és Puskás Imre kiállítása

1021

Ahogy az már nyárról nyárra lenni szokott: rangos és bizonyára nagy érdeklődést keltő kiállítás nyílt meg a Szegedi Ünnepi Hetek alkalmából a *Képcsarnok Vállalat* Kárász utcai bemutatótermében.

A tegnap, pénteken délután átadott kettős tárlat anyagának készítői — *Kovács* Éva kerámikusművész és *Puskás* Imre textilművész — fiatal koruk ellenére is számottevő képviselői a jelen években nagy fejlődésnek indult magyar iparművészetnek.

Ami Kovács Éva munkáit illeti, azok elsősorban természetes, mondhatni, ösztönösen tiszta formáikkal keltenek érdeklődést. Az a tény pedig, hogy színezésüket ugyancsak az indulatok — s nem a sokszor kipróbált ötletek — diktálták, csak még inkább rokonszenvessé teszik őket. Noha Kovács Éva most bemutatott anyagát még nem határozza meg a kerámiaművészet nagy művelőire jellemző, tüstént felismerhető egyéni stílus, használati célokra, s egyben gyönyörködtetésre készített munkái így is emlékezetesek maradnak. Azok számára pedig, akik megvásárolják őket, feltétlenül féltett lakásdíszekké válnak.

Puskás Imre — aki egyébként Szegedről elszármazva vált a textilművészet jeles képviselőjévé — valamivel több is, de egy kicsit kevesebb is az imént említett fiatal kerámikusnál.

Több, hiszen alakokat mintázó subaszőnyegei tulajdonképpen nevéhez fűzhető, eredeti „találmányok", de mégis kevesebb, mert a hagyományos szőnyegformák készítésekor — némely esetben, s hangsúlyozzuk: *véleményünk* szerint — engedékenyebbnek bizonyul. Azokra a nemcsak ötletekben, de színben — sőt: *színezettségben* — túlgazdag darabjaira gondolunk, amelyek fémesen csillogó szálaikkal népszerűséget talán igen, de a szigorúbb mércékkel mérők előtt csorbítatlan rangot aligha szereznek. Kár ezekért az olcsóbbnak tűnő megoldásokért, hiszen Puskás Imre éppen a népmesék alakjainak groteszkbe hajló — formában egyszerű, színben visszafogott — megidézésével tud igazán újat adni, s faliszőnyegei közül is a természetes árnyalatokban gazdag, kompozícióban ötletes, de szolíd darabok tetszenek igazán.

Mindenesetre: nagy sikert jósolunk a Képcsarnok ünnepi kiállításának, és örülünk, hogy két ilyen tehetséges, s reméljük, nagy jövő előtt álló fiatal művész munkáinak adott helyet a mindig szívesen látogatott bemutatóterem. A kettős tárlatot *Koczogh* Ákos művészeti író nyitotta meg.

L. A.

2 és fél szobás, gázfűtésesért. „Belváros 9172" jeligére a Sajtóházba.

nak albérleti szoba adó. Gémes Anna, va u. 20.

A Szarvasi Állami Gazdaság sárgahegyesi kerülete felvételre keres 1 fő esztergályost. Fizetés megegyezés szerint. Munkásszállás, napi háromszori étkezés térítés ellenében biztosított. Utiköltséget felvétel esetén térítünk.

Takarítónőket 8 órai munkára, valamint nyugdíjas takarítónőket és portásokat felveszünk. Szegedi Vasipari Szövetkezet, Kátai köz.

Felvételre keresünk tömegcikk iparban lehetőleg jártas elő- és utókalkulátort, valamint MEO-st, nagy gyakorlattal vagy technikumi végzettséggel. Jelentkezni lehet Szegedi Tömegcikk Készítő Ktsz, Szeged, Zákány u. 44. sz. alatt.

A Gorzsai Állami Gazdaság Makó, igási kerülete fejőgulyásokat vesz fel. Több dolgozóval belépő nagy család részére közműves lakást biztosítunk. Érdeklődni lehet az igási kerületben. xS. 155 542

A Szegedi Patyolat V. (Fonógyári u. 4.) magasnyomású kazánfűtői vizsgával rendelkező kazánfűtőt, férfi betanított segédmunkásokat centrifuga kezelőnek, valamint éjjeliőrt (lehet nyugdíjas is) vesz fel. x. 155 579

A Szegedi Ruhagyár azonnali belépéssel felvesz gyakorlattal rendelkező gyors- és gépírókat és gépkocsivezetőt. xS. 155 596

Felvételre keresünk: kőműves, ács, vasbetonszerelő szakmunkásokat, segédmunkásokat, valamint tehergépjármű-rakodókat és épületasztalosokat. Jelentkezni: Szeged Járási Építőipari Szövetkezet, Szőreg, Tolbuhin tér 12. szám. xS. 155 585

A Sz
Vállalat
helyel
rakodó
kat, lak
munkás
kost, r
sokat é
vállalat
Szeged,

xS. 155 363

Szegedi Fémipari Vállalat közgazdasági technikumot végzett férfi munkaerőt keres. Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán. xS. 155 661

Utaselátó Vállalat rókusi üzemébe pénztárost és csaposokat felvesz. Jelentkezni Rókuson a söntésben kell. S. 155 634

A Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat érettségizett, kereskedelmi érzékkel rendelkező üzletszerzőket alkamaz. Jelentkezés kézzel írott önéletrajzzal a vállalat Kiss Ernő u. 3. sz. alatti boltjában. x. DK. 1130

Szövetkezet építész technikust keres részlegvezetői beosztásba, Fizetés gyakorlati időtől függően, megegyezés szerint. Jelentkezés a szegedi Sajtóházba. „Sürgős" Dk. 1133. jeligére a Sajtóházba.

Április 4. u. BÖLCSŐDE azonnali belépéssel mosónőt és gondozónőt keres. Dk. 822

Baranyaterv felvételre keres vízrendezés, víz és vízműépítés tervezésében jártas, hosszabb gyakorlattal rendelkező általános mérnököt. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés levélben. Cím: Pécs, Zrínyi u. 11. sz.

Szakképzett felszolgálót és mixernőt keresünk azonnali belépéssel Móra Ferenc Mgtsz étterme.

parkettás, festő, bádogos szakmunkásokat, kubikosokat, valamint nyugdíjas szakmunkásokat. Jelentkezés: Brüsszeli krt. 8. sz. Munkaügyi osztály.

Anyagkönyvelőt, nyugdíjas férfit éjjeliőrnek felveszünk. Nívó Ksz, Konzervgyár mellett. S. 155 664

Gépkocsival rendelkező férfi munkaerőt felveszünk azonnalra. Lehet nyugdíjas is. Universal Ktsz, Szeged, Gogol u. 28. xS. 155 665

Megfelelő végzettséggel rendelkező tömegcikk iparban jártas belső ellenőrt felveszünk. Jelentkezni lehet: Szegedi Tömegcikk Készítő Ktsz, Szeged, Zákány u. 44. sz. alatt. xS. 155 663

Gépírni tudó adminisztrátort keresünk 5 napos munkahétel. PIERT-lerakat, Szeged, Moszkvai krt. 4.

Portás és telefonkezelő munkakör közös ellátására csökkent munkaképességű férfi munkaerőt keresünk szegedi munkahelyre. Nappali szolgálat. Jelentkezést írásban postafiók 518. számra kérjük.

Öntözőgép kezelőket felveszünk. (Nyugdíjasokat is.) Jelentkezés a tsz központi irodájában mindennap 12-től 13 óráig. Fizetés megegyezés szerint. „Búzakalász Mgtsz, Tiszasziget.

Kovács Éva
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged
1970 III 18

1021

Iparművészek kiállítása Szegeden

Tegnap délután ünnepélyes keretek között nyílt meg Szegeden a Képcsarnok Vállalat Kárász utcai termében Kovács Éva és Puskás Imre textilművész alkotásaiból rendezett kiállítás. Megnyitó beszédet Kocsogh Ákos művészeti író mondott. Felhívta többek között a figyelmet arra, hogy még mindig él egy iparművészetet lebecsülő szemlélet, amely gátolja annak fejlődését. A képzőművészet és az iparművészet megkülönböztetés túlhaladott, helyesebb lenne az anyagformáló művészet elnevezés alkalmazása.

Kovács Éva kerámikusművész alkotásainak használati szerepet szánt. Kávés, tea-, likőrös és egyéb készletei formajegyeikben geometrikus megoldásokat hordoznak. Értelmi és érzelmi szigorúságot, visszafogottságot tükröző mélytüzű kékek, sárgák és variációik alkotójuk gazdag, színes egyéniségét bizonyítják.

Puskás Imre szegedi születésű textilművész faliszőnyegei oldott, szabadabb érzelmi életről, elvontabb gondolkodásmódról beszélnek. Harmonikusan összeválogatott, erőteljes, élénk színek dinamikus művészegyéniséget sejtetnek. Technikai megoldásokban is a gyorsabb, a formálhatóbb módszereket kedveli: ragasztást, tűzést. Érdekes hangulatot árasztanak az orosz ikonok ihlette „Öregek" című faliszőnyegei.

SALTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-976
CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

ást ígérő
alakult v
lszereléseke
re hivatko
sak a felét
egítségnek.
ndokot. his
elkészíte
a szorosan
ak a fele
sre. nem
ttunk el er

nét teljes
an. A spor
ehhez az anyagi

a segítség, ami reméljük, nem is várat magára sokáig.

ZELMAN FERENC

ti NB I-esek is készülnek

k ban a Ferencváros, a Csepel,
s a Salgótarján és a Szombat-
hely elleni mérkőzéseken
e szintén a második félidőben
kerekedtünk ellenfelünk fö-
lé, vagy biztosítottuk be a
győzelmet. A Pécsi Dózsa el-
leni idénynyitón pedig sú-
lyos egyéni hibák miatt
vesztettünk és a csapat meg-
felelő erőnlétét bizonyította,
hogy a mérkőzés utolsó ne-
gyedórájában a vendégek
16-osán játszottunk. A július
26-i, Újpesti Dózsa elleni
MNK-mérkőzés miatt azon-
ban változtatni kellett a

végezték, de a pálya kímé-
lése miatt a Dózsa-sportte-
lepen játsszák az NB I-esek
a jövő heti előkészületi mér-
kőzést és az MNK-találko-
zót is. Az első jelentős erő-
próbát a július 21-én, ked-
den sorra kerülő Eisenhüt-
tenstadt elleni mérkőzés je-
lenti.

H. Gy.

1970. július 14-én
T. Vegyes

Kovács Éva
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
MAGYAR IFJÚSÁG
1970 NOV 13

1021

Cél: a használhatóság

Kovács Éva keramikusművésznél

— Van, aki faliképeket csinál, mások nagy alakú figurákat formáznak agyagból, én pedig edényeket készítek. A modern háztartásban helyük van a művészi kerámia edényeknek. Az edény formáját a lehető legjobban egyszerűsíteni kell, mert akkor tölti be tökéletesen a funkcióját, ha amellett, hogy esztétikus, használható is a minder napi életben.

Kovács Éva kerámikusművész szavai ezek, s az iparművészeti boltokban vásárolható munkái, valamint a saját lakásában látható kerámiák igazolják az elmondottakat.

— Mi szabja meg azt, hogy mikor milyen edényt formáz?

— *Az, hogy egy időszakban, helyzetben mire van szükség a háztartásokban. Mindig a saját háztartásomból, a környezetemből, ismerősöknél, barátoknál adódó helyzetekből indulok ki.*

— Például?

— *Vendégek jöttek, s akkor vettem észre, hogy a kétnapos süteményem bizony már száraz. Le kellett szaladni frissért a boltba. Másnap nekiültem, fedővel ellátott kerámia tálat korongoztam. Olyat, amelyik napokig frissen tartja a süteményeket. Bármit csinálok, arra törekszem, hogy azt a vásárló jó érzéssel vegye kézbe, s szívesen használja később evésre, ivásra, ételek tárolására.*

— Melyik a kedvenc edénytípusa?

— *A készleteket kedvelem. Ezekre a szokások, a mindenkori divat szerint van szükség. Most a kávéskészletekből nem lehet eleget készíteni. A közelmúltban kezdtem éppen kiegészítőket csinálni a kávéskészletemhez. Láttam, hogy a kávét kerámia csészékből kínálták, s a süteményt hozzá sem színben, sem formában nem illő porcelán tányérból. Ezért a kávéscsészékhez azonos színben, formában kisebb tálat is készítek, amiből süteményt, gyümölcsöt vagy éppen tejszínhabot lehet kínálni. Azután itt vannak az egyre szaporodó víkendházak, ahol rokonokkal, barátokkal meleg napokon szíve-*

sen elsörözgetünk. Szerencsére túl vagyunk már azon, hogy mustárospohárból igyunk sört. Csináltam hát söröskészletet is, s egyikhez-másikhoz kancsó helyett nagy, lapos peremes tálat. Elképzeltem, hogy a háziasszonyok finom, omlós pogácsákat sütnek a sörhöz. Végül a likőröskészletekről anyit, hogy mostanában egyre többen az eredeti, márkás üvegben teszik a rövidítalt az asztalra. Újabban a korsót kerámia tálcával helyettesítettem, amire a poharakat lehet tenni.

Kovács Éva fiatal művész, 1962-ben végezte el az Iparművészeti Főiskolát. 1966 óta önállóan alkot. Kiállított már Siklóson, Pécsett, Angyalföldön, szerepelt a fiatal művészek kiállításán, legutóbb pedig Szegeden volt önálló tárlata. Egyéni formájú, színösszeállítású, szigetelőgyűrűkkel díszített, fával kombinált, rézdrótbeégetésű edényeit ismerik Faenzában, Münchenben, Frankfurtban és Wüstburgban is. Első mestere *Borsos Miklós* volt, majd *Csekovszky Árpádtól* tanult. Pihenőként, sok-sok edény után néha figurákat is készít. Don Quijotét, aki szíve helyén viseli Dulcineáját. Kocsikerékszemű bagolyt, vőlegényt és menyasszonyt. Ahogyan ötletei és játékos kedve sugallják . . .

(mátyás)

MAG

ttt

TERMÉSZET
TUDOMÁNY
TECHNIKA

ÉNEKLŐ HEGY

Nem messze Alma-Atától, az Ili folyó jobb partján soha nem látott méretű homokhegy emelkedik: magassága eléri a 120 métert, hosszúsága pedig majdnem másfél kilométer. A hatalmas megdermedt homokhullám északi lejtőjét a szél annyira összetömörítette, hogy az ember lépései sem hagynak rajta semmi nyomot. Ezen a kérgen könyen fel lehet jutni a sivatagi homokbuckó gerincére, amelynek három csúcsa van. A szem elé tárul egy meredek déli lejtő is, de az északi lejtőtől eltérően már porhanyós. És ahogy ezen a lejtőn lefelé haladunk, futóhomok lavinája zúdul utánunk. Egyidejűleg egy növekvő és fokozottan erősödő zaj is hallatszik, ami aztán az orgonaszóra emlékeztető hanggá erősödik fel. Azok az útitársak, akik az északi kemény lejtőn állnak, talpuk alatt érezni fogják a talaj remegését, mint valami földrengés előjátékát.

Mindez csakis meleg, száraz időben történik meg. Esős időben, amikor a homok nedves, a homokhegy nem énekel, helyette mély „sóhajtásokat" lehet hallani a mélyéből . . .

Csendes időben pedig a hegy hallgat (természetesen, ha senki sem zavarja a nyugalmát). De ha erős szél kerekedik az Illa folyó felől, elkezdődik a sivatag igazi szimfóniája.

Az „éneklő hegy" titka a következő. A homokbuckó a hegynyúlványok által képzett folyosóban helyezkedik el. A levegő, amelyet a lejtők irányítanak, úgy áramlik itt, mint valami laboratóriumi szélcsatornában, illetve egy hatalmas orgonasípban. Ez az áramlat töméntelen sokaságú homokszemcsét hord magával. A hegygerincnél homokhordalék képződik. Ez a homokszemcsékből álló „száraz csapadék" szakadatlanul zuhanásban van a déli lejtőn lefelé. Egy kis idő múlva felcsendül a kísérteties zene, amelyben a szél zúgása összekeveredik a homokzuhogás hangjaival, amely elérheti a fülsüketítő fortisszimót: ezt a természeti zenét néha még tíz kilométerről is meg lehet hallani. Nemegyszer előfordult, hogy a kikötőőröket is megzavarta ez a morajlás: kijöttek a partra, hogy fogadják a hajót, és aztán bosszúsan vették tudomásul, hogy a hajókürtnek vélt hang nem volt más, mint a homokbuckó morajlása.

Semmi kétség, hogy ez a ritka jelenség a homokzuhatagnak köszönhető. De mi az, amí ennek a hangnak ilyen szokatlan erősséget ad?

Egyes kutatók arra a következtetésre jutottak, hogy itt nagy szerepet játszik a homokszemcsék elektromos töltése, amely egymáshoz való súrlódásuk következtében keletkezik. Laboratóriumi kísérletekkel kimutatták, hogy ha a homokot villamossággal feltöltik, az szórás közben nem egyszerűen susog, hanem csattog és ropog, „zenél" is. Ebben szerepet játszanak az azonos töltésű, egymást taszító homokszemcsék rezgései. Ezek légnyomás ingadozásokat okoznak, amelyeknek rezonanciája felerősíti a hangokat úgy, ahogy ez a több ezer tagú kórusoknál is előfordul. A homokszemcsék „kórusában" az énekesek száma több milliárd, bár igaz, hogy ezek a szereplők mikroszkopikus méretűek.

Természetes, hogy a hang távolhatásaihoz hozzájárul az említett hegyek, dombok folyosója, az éneklő homokbuckák. Az éneklő hegy évről évre több turistát vonz.

Sz. E.

AZ ORVOS VÁLASZOL

Levelekre röviden

F. M., Budapest. A laboratóriumi leleteket az [illegible] mindig csak a vizs- probléma kínozza, amit magába zár. Mit lehetne tenni? Próbálja rávenni,

KOVÁCS ÉVA

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

K

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1981 MÁJ 9

1021

Kovács Éva keramikusművész alkotásaiból kiállítás nyilt Békéscsabán a Munkácsy Mihály-teremben. Mintegy százötven népi ihletésű lakásdiszitő kerámiafigura látható a tárlaton.

gia, az angol reneszánsz, vagy a filozófia. Széles körű műveltségében békés egymás mellettiségben él Vergilius klasszikus bölcsessége, John Cage aleatorikus zenéje, a pop-artos Claes Oldenburg „Puha írógépe". Recenzióiban, alkalmi kritikáiban, T .S. Eliotról, Musilról, Beckettről, Salingerről és másokról szóló esszéiben, tanulmányaiban sok irányú érdeklődése tükröződik.

Talán első pillantásra meglepőnek tűnik, hogy módszerbeli megegyezéseket ritkán találunk Kermode írásaiban. Kermode ugyanis – elsősorban irodalomkritikus lévén – nem hisz az egyedül üdvözítő módszerben, ahogy nem hisz a nagy összefoglalások mindenhatóságában sem: mindenkor az elemzett anyag természetéhez kívánkozó lehetséges megoldásokat keresi. Ezért van, hogy nem alkalmazza egységesen a szakirodalomban elterjedt terminológiát sem, és

tételre épített
újkori regényfo
feltett kihívásra
a modern reg
újítás eredmény

Két műfaj, k
Mindkettőt szi
hangsúlyozottar
pontjuk korláto
ismerik. S ha
cseppet sem kö
hogy mélyebbe
szemléletű moc
gyarapodni fog
ban, de önisme
jut azon az úto
zontra törekvő

Bezzeg János:

eszembe jutottál költészet napja

már akkor kellett volna hát persze mig ki nem hűlt
a hir mikor a befejezett teremtés utáni csendben megkezd
szentté avatásod s helyet foglaltál J. A. mellett a Tragikus
Zsenik Mennyei Csarnokában no igen akkor kellett volr

is ezt hisz az már mindig hiányával lesz jelen azt már nem
lehet megirni mikor még szavakat kerestem hogy van jogo
rólad dehát miért is miért hiszen a „betemetett siron elkurv
szavak szeretkeznek párzanak" ennyi volt csak ennyi a bels
ból nem olvadt papirra több de most már igy is jó
talán idecsempészlek ebbe a versbe mi nem is rád hasonl
elnézem épül a tavasz a sineken túl a temetőben is
ibolyák nyílnak s te vándorolsz tovább az időbe zárva
és nem irom meg most se mit akkor kellett volna
elsötétitem ezt a szobát hangoddal forog a fekete korong
MEGSZÜLETIK ÖFELSÉGE A VERS

- Szeretek játszani. Szerintem a játék az a z élet sója. Ugyhogy játékék nélkül nem ér semmit az egész!

Kovács Éva

1021

1982. IV. 29./Kné

Esti magazin

- Kovács Éva kerámikus kiállitása ma nyilt meg a Derkovits teremben. Tárlatvezetők Nagy Izabella.

- Ebben az évben, ha jól emlékszem, 4. kiállitása nyilt Kovács Évának. Kalauzoljon engem itt a Derkovits terembéli kiállitáson! Egy korábbi beszélgetés alkalmával már mondta, hogy igyekszek minden kiállitást egy szinben tartani. A Derkovits kék és fehér.

- Öt ablakkal indul. Kerámia ablakok. Ezekbe az ablakokba vannak a kis rejtett csodák. Az első a karácsonyi ablak, ahogy kivülről látszik, karácsonyfa, kisvonat, kis zacskó, Jancsi bohóc, Ez a fatábla becsukható, kinyitható . Ugyhogy egy ilyen játékossága van az egésznek. A következő ablak, az egy függönyös ablak. És bent van a menyasszony, vőlegény pár. És ha kinyitom az ablakot, akkor ott állnak, függöny nélkül. Utána következő ablak külső tábláján van egy mézeskalács szív. Ha kinyitom az ablakot, akkor benne pedig van egy kékvirágos menyasszony. A következő ablakban muskátlik nőnek és van csipkefüggöny, és még egy ablak van, ahol egy ilyen két kis madár is ül kint, az ablaknak a fáján. Hát ez egy kis játékos kerámiaplasztika.

- Egy-két évtizede szentségtörésnek tartották volna, hogyha valaki kerámiából függönyt készit.

- Nagyon sokmindent szentségtörésnek tartottak volna. Nagyon sokáig az volt, hogy nem anyagszerü az, amit nem ugy csinál meg az ember, hogy az ősi törvényhez térjen visszza. Én vallom azt, hogy az agyag az egy nagyon kellemes, nagyon képlékeny, és miértne csinálhatnék én belőle függönyt, hogyha meg tudom csinálni?

- Minden kiállitásán szereti ilyen életképszerüen elrendezni a figuráit? Láttam már siratóasszonyokat, lakodalmas menetet, nadehát ezek a kerámiák általában nem igy kelnek el, ugye?

- Hát nem igy kelnek el, és ebbe az egészbe azt hiszem, hogy nem tul hagyományos az, hogy valaki a zsánerképpel állitja össze a kerámiafiguráit . Énnekem ez tetszik. Hogy aztán ez mennyire időtálló, mennyire maradandó, ezt nem tudom.

- Látszik, hogy élvezi a játékot és az apró ötleteket.

R. Kovács Éva

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1983 MAR 17

1021

R. Kováts Éva rajza

NCSES

NIEL

Játékfilmszemle

ődíjának

yertese.

Kovács Éva

(Nyíregyháza, 1938-

Müveivel résztvett az V.Országos Kerámia Biennálén - Pécs,1978.

- Katalógus a könyvtárban -

MDK

Kovács Flóra, keramikus

Kiállítása jelentős volt.

Fennik Flóra: Portré, rendelésre 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. szept. 1.

Kovács Éva, keramikus

MDK

Kiállítása nyílik meg
Szegeden.

– : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 18.

MDK

Kovács Éva, [ ]

Kerepel a XIV. ker.-i kiállításon.

— : Hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. júl. 9.

Korán Éva

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
1970 JUL 11

1021

A HÉT KULTURÁLIS ESEMÉNYEIBŐL

Új könyvek

VERSEK

JÁNOSY ISTVÁN: KUKORICA ISTENNŐ. Válogatott versek. (Magvető)

SZÉPPRÓZA

SZATMÁRI GYÖRGY: FEGYHÁZ A KÖRÚTON, Regény. (Kossuth)
TAMÁSI ÁRON: ÁBEL AZ ORSZÁGBAN. Regény. (Szépirodalmi. Olcsó Könyvtár)
KATHERINE MANSFIELD: EGY CSÉSZE TEA. Novellák. (Magyar Helikon)
KLAUS POCHE: NEM A VONAT JÖN ÉRTED. Regény. (Zrínyi)
LIVIU REBREANU: AKASZTOTTAK ERDEJE. Regény. (Kriterion, Bukarest)
I. SZ. TURGENYEV: A KÜSZÖBÖN. Regény. (Kriterion, Bukarest)

ISMERETTERJESZTŐ MŰVEK

MITOLÓGIAI ÁBÉCÉ. (Gondolat)
RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓ ÉVKÖNYV 1970. (Minerva)
COLIN M. TURNBULL: AZ AFRIKAI TÖRZSEK ÉLETE. (Gondolat)

BIBLIOGRÁFIA

A MAGYAR IRODALOM BIBLIOGRÁFIÁJA 1960. Összeállította: Kozocsa Sándor. (Gondolat)

Filmbemutatók

A KARDFORGATÓ NŐ. Színes japán film. Bemutató: július 16-án
A BÁTOR KISASSZONY. Csehszlovák filmvígjáték. Bemutató: július 16-án.
FUTÓHOMOK. Lengyel film. Bemutató: július 16-án.

Színházak

VERDI: AIDA Bemutató a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon, Margaret Tynes vendégszereplésével, július 11-én.
LEHÁR FERENC: A MOSOLY ORSZÁGA. Bemutató a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon, július 12-én.

Hangversenyek

A MAGYAR ÁLLAMI HANGVERSENYZENEKAR hangversenye, július 13-án a Károlyi-kertben. Vezényel: Oberfrank Géza. Közreműködik: Zempléni Kornél.
GLORIA LANNI (Olaszország) zongoraestje, július 11-én, Keszthelyen.
A LISZT FERENC KAMARAZENEKAR hangversenye, július 15-én, a Kiscelli Múzeum parkjában. Vezényel: Sándor Frigyes. Közreműködik: Tarjáni Ferenc.
GERGELY FERENC orgonahangversenye, július 15-én, a tihanyi Apátsági templomban. Közreműködik: a Magyar Hársfatrió.

Kiállítások

V. BALATONI NYÁRI TÁRLAT. Kiállítás a Keszthelyi Múzeumban. Megnyitó: július 12-én.
DEBRECENI NYÁRI TÁRLAT. Kiállítás a debreceni Déry Múzeumban. Megnyitó: július 17-én.
KOVÁCS ÉVA és PUSKÁS IMRE iparművészek kiállítása a szegedi Képcsarnokban. Megnyitó: július 17-én.
DIÓSY ANTAL festőművész kiállítása a pécsi Képcsarnokban. Megnyitó: július 17-én.
AKVARELL-BEMUTATÓ a veszprémi Képcsarnokban. Megnyitó július 17-én.

1970. JÚLIUS 11.

ÉLET
IRO

IRODALMI

XIV. évfolyam 28. szám

Csere

AZ IDE

Fábry

VÉGRE

Holló

JÖVŐKUTATÁS

JAPA

AZ ÚJ

Szuly Gy

PÁL

Láto

SIPOS

Kovács Éva

Szerepel a XIV. kez. Tanács
Munkácsy kép. műv. szakkörének
tárlatán

Esti Hirlap 1970 VII. 9

Horváth Éva

Kiállítása nyílik 1970. júl. 17-én

Kiállítások
Élet és Irodalom Bp. 1970. júl. 11.

Kovács Éva

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 JUL 17

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

1021

Kiállítás

Kovács Éva kerámikusművész és *Puskás* Imre textilművész közös kiállítását rendezi meg a *Képcsarnok Vállalat* Kárász utcai kiállítótermében. A ma, pénteken délután 5 órakor megnyíló tárlatot *Koczogh* Ákos művészeti író nyitja meg.

Érdekessége a kettős bemutatónak, hogy egyik részvevője, Puskás Imre szegedi származású. A fiatal — 1958-ban diplomázott — művész előbb mint anyag- és modelltervező dolgozott, majd 1962-től önálló alkotói tevékenységet folytat. Ettől az időtől jelentkezik rendszeresen a Képcsarnok kiállításain is mind nagyobb érdeklődéssel kísért műveivel. Puskás Imrét egyébként nemrég mutatta be a televízió — egy jól sikerült riportfilmben.

16.05 Carlo
vezény
16.57 Mikrof
szerkes
17.07 Művész
18.05 Rádiósz
hagjáté
a magy
18.52 Népdal
19.35 Miről
Társasá
gyülése

VT TV

Jó szórakozást

Kovács Éva

Mokkás Lészletekkel

Szerzőnek a Képszámvi) Válhalat

győri boltjában

l.q.: A győri Képszámok első éve

Kisalföld 1969 XII. 30.

Kovács Éva
Grafikus

MDK

„Álszentek" c. grafikáját közli a Napló. } repro

Napló, 1963. nov. 17. 5. lap

Kovács Éva

A Néprajzi Múzeum kiállítótermében grafikákat mutatott be.

– Bertha Zoltán – Fiatal képzőművészek kiállítása
Napló, 1963. nov. 17. 5. lap

Kovács Éva

MDK

„Táj" című grafikája
jelent meg a Naplóban.

Napló, 1964. ápr. - 26. 8. lap

Korább Éva

MDK

Franz Kafka „Per" című regényéhez készült illusztrációját közli a Napló.

Napló, 1964. máj. 10. 8. lap

Kovács Éva, gyermekrajzoló MDK.

A XIV. ker. Május 1. úti ált. isk. tanulója.
„Népi táncosok" című vízfestmé-
nyével nyert díjat.

Fró Kató: Magyar gyerekek világsikere
Népszabadság, bp. 1959. jan. 16. 5. l.

Kovács Éva Iparmüvész

Tisztelettel az Iparterv táslatán.

Magyar Nemzet
1969 ápr. 20

KOVÁCS ÉVA.

Keramikusművész. A Szegedi Ünnepi Hetek alkalmából rendezett alkotásaiból kiállítást a Képcsarnok Vállalat. Különféle készletek, tálak, geometrikus formák.

Laczó Katalin: Kiállítási Napló.

Tiszatáj, 1970. szept. 989. l.

Kovács Éva

Kerámiákkal

Szerepel az alábbi táslatok

Gy. Gy.: Az angyalföldi kövészek
tarasi táslata

Hajtókő, 1969 IV. 8

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kovács Éva

MDK

„Az öregasszony" című
grafikája jelent meg
a Napsóban

Napló, 1964. jan. 19. 9. lap

Kovács Éva

keramikus

Készletek készítésével foglalkozik

Domanovszky György: Hol tart ma a magyar...

Művészet, 1970. február – 21 lap.

Kovács Éva
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR IFJUSÁG

1970 JAN 30

ŐSI RITMUS

1021

Kovács Éva metszete

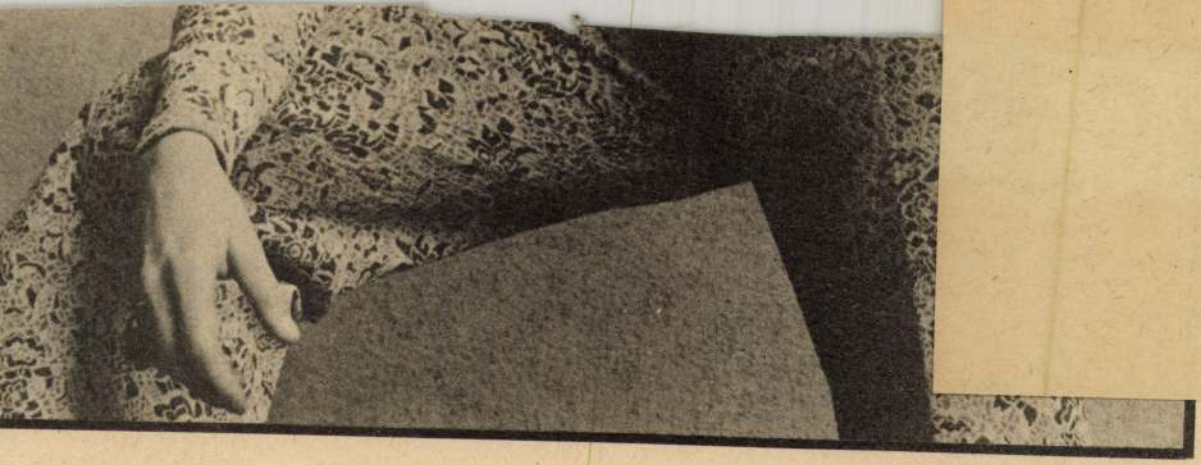

MDK.

Kovács Éva

Kiállitási hir

Magyar Nemzet 1967 jun.6.

Kovács Éva

Szerepelt a dél-dunántúli szépíróművésznő
társaban.

Dunántúli Napló 1967. júl. 23.

Kovács Éva, grafikus

Ősi ritmus. metrum
repr.

Magyar Ifjúság, 1970. jan. 30. 14. o.

Kovács Éva

Részt vett az I. Országos Kerámia Biennálén Pécsett.

Ipari Művészet, 1968. 5-6. sz. 59. l.

Kovács Éva, kerámikus

tál korsóval
repr.

(mátyás): Cél: a használhatóság
Magyar Ifjúság, 1970. XI. ~~6~~ 13. 16. l.

Kovács Éva

erlé: Kerámia kiállítás
kerül a siklósi várban.

Magyar Hírek. 1967. VI. 6. 5. o.

Kovács Éva, porcelánfestő 7 Ok

Kovács Istvánnak, az eozintechnika felújítójának lánya. A fiatal porcelánfestőgárda egyik legtehetségesebbje.

Faludi András: Porcelánfestők között a pécsi Zsolnay-gyárban 12. l

NÉPSZABADSÁG, b. n. 1960. dec. 18. [Vidéki]

1021 Kovács É.

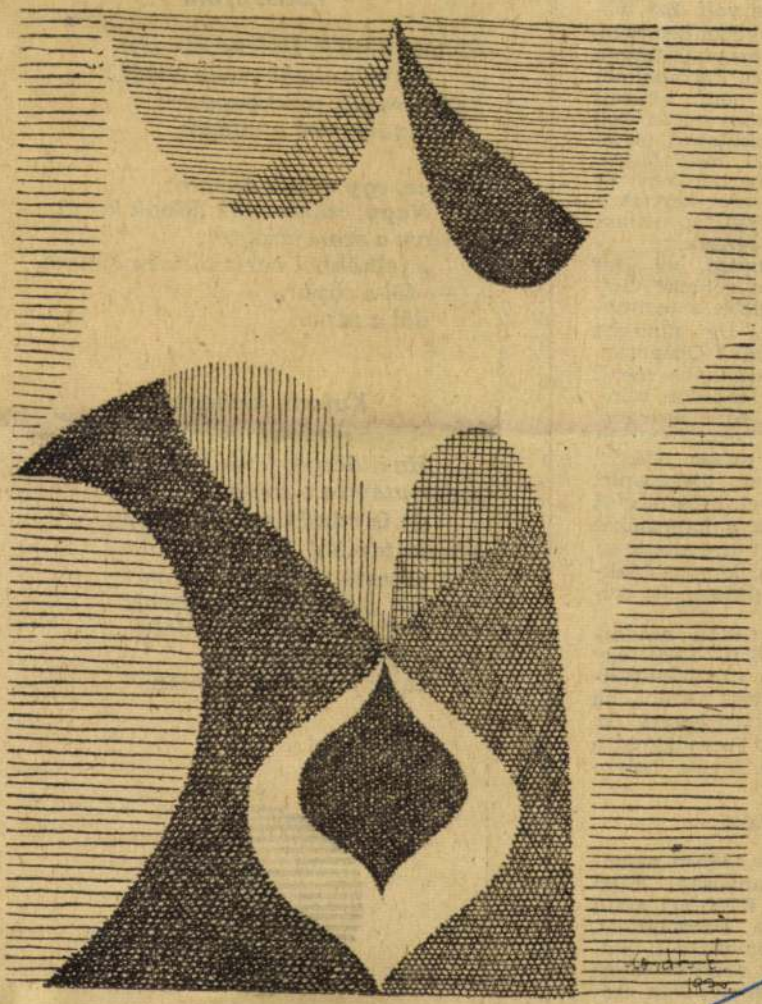

rendőrségen, hogy
zejöveteleket tar-
és a szobámban
vannak a falon.
a után az an-
ki egy bulletint,
Roosevelt, Chur-
képe volt. Ezt tűz-
. A képet levettem,
at megszakítottam
am és Forradalmat
kül nem lehetett
a könyvtárba sem
házkutatást tarta-
onnal megtalálják.
a sparherdben, K.
a egyszer keresik a
. Kénytelen voltam
nyósomnak.
űzanyám, mi lesz
i lesz velünk? Ösz-
k emelte a tekinte-
ából. De mindjárt
könyv? Odaadtam
A konyhába ment.
dott, lehordott min-
k a fejét csóválta,
sák, bevette az ab-
eli mázas edényt,
sztalra, ujságpapírt
önyvet, arra megint
issza a hagymákat
dényt újra kitette az
or a konyhaablak-
kacsintott: Itt ke-

ehívtak a rendőr-
Churchill képe egy
nem volt bünteten-
n sincs semmi, ha
nyelven beszél. Az
n és Forradalmat a
znap biztos helyre

MDÁSZ

en az időben nyom-
Szabadság Pécsi
dó KFT.-nél azt a
n és Forradalmat,
Összefirkált, alá-
nem azért szeretem
(valószínűleg erő-
yol Állam és Forra-

CSEPELI SZABÓ BÉLA

Álm

s pi

És í

liheg

—

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-066, 337-748, 340-726
1971 FEB 2 N
ÉLET ÉS IRODALOM

Ha didergő, fáradt embert
sodor utamra a sorsa,
én is mindjárt vele fázom,
s tűzkutamból, kulacsomból
szeretettel megkínálom
egy-két cseppnyi pálinkával:
S ha idegen, ha barátom,
duruzsoló kemencetűz
izzik fel érte a számon.

Kovács Éva, kerámikus

- edényeket készít: fedővel ellátott tálat, kávéskészleteket tállal, sörös-készletet tállal, likőröskészletet tálcával.

(mátyás): Cél: a használhatóság
Magyar Ifjúság, 1970. XI. 13. 16. l.

Kovács Éva, keramikus

- 1962-ben végzett az Iparművészeti Főiskolán. 1966 óta önálló. Kiállított Siklóson, Pécsett, Angyalföldön, fiatal művések kiállításán. Szegeden önálló tárlata volt.

(mátyás): Cél: a használlhatóság
Magyar Ifjúság, 1970. XI. 13. 16. l.

Kovács Éva, kerámikus

főként használati tárgyakat

állított ki.

Bacsó Katalin: Kiállítási napló

Kovács Éva és Puskás Imre kiállításáról

987-989. old.

Tiszatáj, Szeged. 1970. október XXIV/10

Shovács Éva
keramikus

M.D.K

Kerámia ét kerési edényekkel
szerepelt a tárlaton.

Molnár László: Az első pécsi kerámiai biennale
Műrészet, 1969. február – 43 lap.

Korán Éva

Kerámiákkal szerepel az anyagi földi művészek tárlatán

-is- : Tanácskörtársaság az anyagi földi művészek szemével

Előre 1969 IV. 20

Kovács Éva keramikus

Kávés és italos készletekkel (eml.) szerepel az Ipartesi kiállító tekintében

H. gy.: Fiatal iparművészet tárlata

Magyar Nemzet 1969 IV. 20.

KOVÁCS Éva Zsanuhu

Baraksó Erzsébet: Gyönyörű játék [intejú].
In: Szülőhelyik Szabolcs-Szatmár. Szerk. Kopka János
Nyíregyháza: Sz-Sz. M. Tos. 1985 203-208.

Dr. Kovács Éva

(1933, Hajdúszoboszló)

Debrecen
Tanácsköztársaság útja 60.
4032

Vasút a Hortobágyon

Komáromi Tibor

(1946, Abony)

Debrecen
Darabos u. 8. VIII/48.
4026

Téli puszta

MDK

Kovács Éva

Mai magyar kerámia kiáll. siklósi várban 1968.
Janus Pannonius Mu. füzetei 14.

Kovács Éva, gyermekrajzoló 704

Kiosztottók az Indiában és Angliában rendezett gyermekrajzkiállítás magyar nyerteseinek – köztük Kovács Évának – az oklevelet.

– : Innen – Onnan 2. lap

[Borítólap belseje]

Család és Iskola, bp. 1959. február X/2. sz.

Kovács Éva,

1963-ban tanulmányi ösztöndíjban részesült.

Jelenlét, 1965. 6. 12. 545. old.

melk

Kovács Éva

Anya e. műve

Jelenkor 1959. Pécs 4. sz 80. l utáni
Műmellékletet

Kovács Éva

MDK

Szerepelt a pécsi Jamis Pannonius Muzeum és a Képzőművész Szövetség Baranya megyei munkcsoportja által rendezett kiállitáson. /Nov. 10-től ..../

Nagy Zoltán: Fiatal pécsi képzőművészek kiállitása. Orvosegyetem. 1963. dec. 12.

Kovács E. Zsuzsa

Képzőművészeink tárlatán

Felszabadulásunk 25. évfordulója tiszteletére rendezett házi kiállítása november 12—16-ig volt látható a harmadik emeleti átjáróban.

A kiállításra beérkezett körülbelül 70 darab festmény és grafikák közül a bíráló bizottság 45 darabot javasolt kiállításra.

Idézet a zsűrizés alkalmával felvett jegyzőkönyvből: „A bíráló bizottság egyöntetű megállapítása a kiállításra érkezett anyaggal kapcsolatosan, hogy egységes, korszerű művészetszemléletre való törekvést mutat. A kiállítási anyag ismét a régi, nagy hagyományokkal rendelkező Beloiannisz kör munkásságára emlékeztető."

A kör tagjainak eredményes munkásságát csak aláhúzza az a szomorú tény, hogy helyiségüket tekintve igen mostoha körülmények között dolgoznak. Pedig ez a lelkes, sok sikert elért együttes ezen a téren nemcsak több támogatásra érdemes, de jelenlegi helyiségükben csaknem teljesen lehetetlen a közös alkotói tevékenység.

A kör eredményesen szerepelt a képzőművészeti körök VIII. országos kiállításon, melyet májusban rendeztek meg Debrecenben.

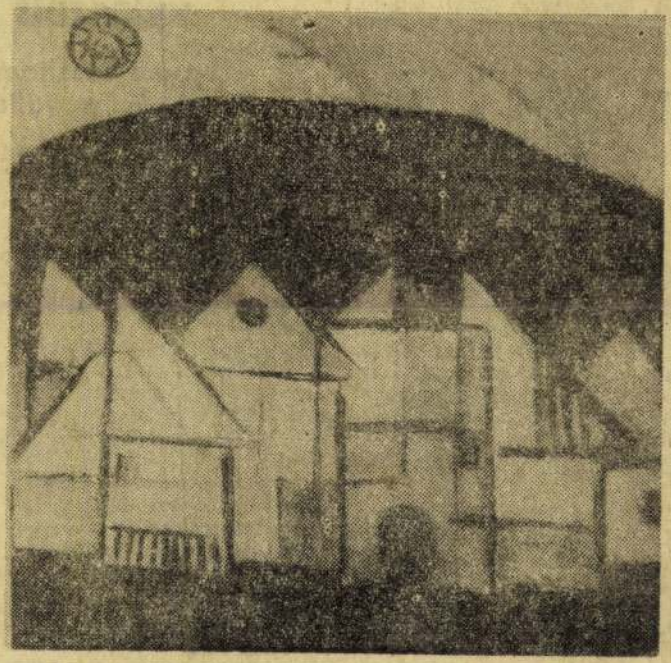

Tihany **Kovács E Zsuzsa**

A képzőművészeti kör közeli terveiből kiemelkedik a tavasszal gyárunkon belül megrendezésre kerülő 20 éves jubileumi kiállítás.

Az üzemünkben nemrég bemutatott képek jelenleg a Fővárosi Művelődési Házban (Bp. XI. ker. Fehérvári út 47) láthatók.

Felhívjuk gyárunk azon dolgozóinak figyelmét, akik képzőművészettel foglalkozni szeretnének, jelentkezzenek a szakkörbe. Foglalkozások: szerdán és pénteken 16-tól 19 óráig a XI. kerület, Fehérvári út 74 sz. alatti helyiségünkben (Munkavédelmi oktatóterem.)

MEGÁFON
Budapest

1989 DEC 6

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

KST

A közel ezer főnyi tagság az elmúlt évben 1 123 280 forintot takarított meg, erre az év végén 14 532,40 forint kamatot fizettek ki. Az egy főre vonatkoztatott átlagos havi betét az előző évi 90,— forinttal szemben 100,— forint volt.

Az év folyamán 527 tagnak folyósítottak kölcsönt, 526 000 forint összegben.

A kölcsönigények kielégítése az év elején az előző évekhez hasonlóan problémát okozott a KST-vezetőségnek, mert a rendelkezésre álló összeg nem fedezte az igényeket. Az aktívák segítségével azonban sikerült az igények elbírálásánál a sürgősségi sorrendet a lehető legméltányosabban megállapítani.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján megállapítható, hogy az ezer főnyi tagság — ami a vállalat létszámához viszonyítva nem magas — a KST-nek törzsgárdája, akik meggyőződtek arról, hogy érdemes belépni a KST-be, mert kényelmes azáltal, hogy semmi utánjárást a betételhelyezés nem igényel, és szükség esetén a KST kölcsönt nyújt.

Napja
vála

Legyen
és

Sajtótájékoztatóra
— a vasipari lapok
tőit, munkatársait, a vasasszakszervezet vezetősége. Nemeslaki Tivadar főtitkár számos közérdekű, a dolgozókat érintő, korábban elhangzott kérdésre válaszolt ezen a tájékoztatón.

Az elmondottak középpontjában azúttal is az új gazdaságirányítási rendszer, illetve a szakszervezetek ezzel kapcsolatos tennivalói álltak. A főtitkár megállapította, hogy

a szakszervezetek hatásköre megnövekedett az új gazdaságirányítási rendszerben. Ezt a hatáskört tehát érvényesíteni kell.

A „hogyan"-ra kiváló alkalmat kínál sok egyéb mellett a vállalati tervezésben való véleményezési jogkör. A szakszervezet nem a tervek elkészítésében — ez a vállalatok vezetőinek feladata —, „csak" a véleményezésben vehet részt,

zóan. Ami a beruházásoknál lényeges: e tekintetben azt kell figyelemmel kísérnie a szakszervezetnek, hogy a beruházási összegből mennyi kerül szociális fejlesztésre, és hogy az ehhez szorosan kapcsolódó bérfejlesztés arányos-e?

Az érdekvédelemről szólva Nemeslaki Tivadar főtitkár fontos feladatként említette meg az érdekek összehangolását, — minden esetben a többség javára. Vagyis: a vállalati és az egyéni érdekek olymódon való egyeztetését, hogy ez az összehangolás minden esetben a többség javát szolgálja. Az gazdaságirányítási rendszerben

kiterjedt a szakszervezet hatásköre a vállalati nyereség vizsgálatára is.

Nevezetesen arra, hogy miből, milyen termékekből, milyen módon lesz a nyereség.

Nemeslaki Tivadar ezt követően tájékoztatta a jelenlevőket néhány olyan közérdekű javaslatról, amelyeket — a vasasszakszervezet illetékes fórumok elé — például a SZOT — terjesztett. Ezek egyike a nyugdíjak rendezése, pontosabban: a régi és az új

FIGYELMEZTETŐ SZÁMOK

Óvjuk értékeinket!

Kovács Éva

Gólés Zénelete szeregel
a III. Országos Kerámia Biennálén
Pécsett

Népszava 1972 október 27
r. old.

Kovács Éva
festő

Kovács Éva „Este"-jével szerepel
a fővárosi pedagógusképzőmű-
vészek Ernst Múzeumi tárlatán.

Horváth Béla: Kiállítási jegyzetek.
MŰVÉSZET, 1973.január - 5.oldal

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-086, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1972 ÁRA: 6

Kovács Éva

DUNANTULI NAPLO

1021

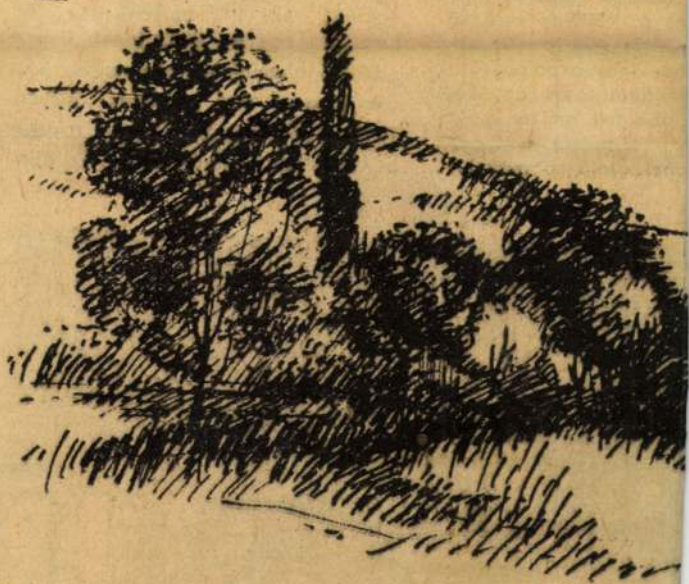

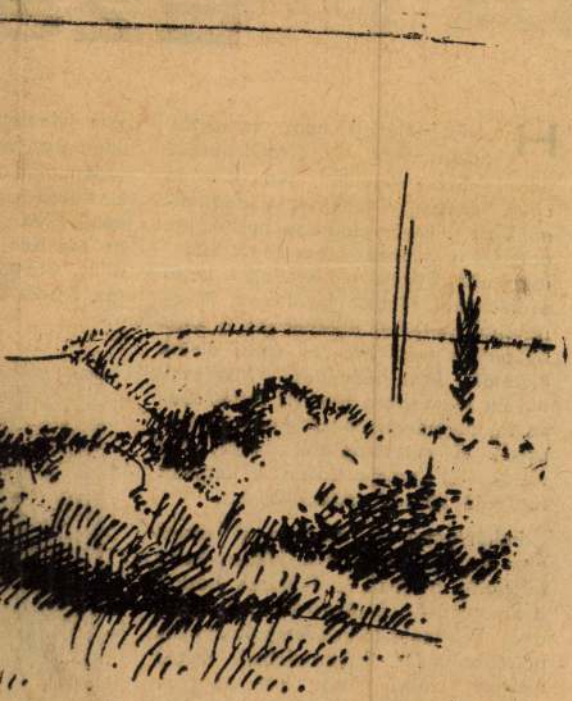

KOVÁCS ÉVA RAJZA

Kovács Éva kerámiákat

a győri Képcsarnokban megnyílt Kovács Éva Kovács Éva kerámiáinak és Lehoczky János tűzikovács kiállítása. Kovács Éva kerámiaalkotásokat mutat be a kiállításon. (emlitve)

Kisalföld, 1973. Nov. 23.

Kovács Éva

a gyűri Képcsarnok Váll. bemutatótermében kerámiái szerepelnek.

s.b.: ügyeletes riportereink jelentik.

Kisalföld, Győr, 1941. dec. 8.

Kovács Éva

Fedeles tál, mintázott — mag.: 15
talp Ø: 13
fedél Ø: 23

Fedeles tál, fúrás — mag.: 14,5
talp Ø: 31
fedő Ø: 23

Kerámia Symposion Sirlós, 1972.

Kovács Éva

Készlet

- mélytányér száj Ø: 20
  talp Ø: 15,5
- levesestál száj Ø: 34
  mag.: 8
  talp. Ø
- fedeles leveses tál mag.: 17
  talp. Ø: 30
  fedel Ø 22,5

Kerámia Symposion Siklós, 1972.

Kovács Éva

Tál I. ⌀ 34,5
mag.: 2,5

Tál II. ⌀ : 31,5
mag.: 6

Kerámia Symposion Siklós, 1972.

Kovács Éva

– fedeles edény II. mag.: 29,5
talp Ø: 16
fedél Ø: 11

Kerámia Symposion, Siklós 1977.

Kovács Éva

– fedeles edény I. mag.: 18
tatp Q: 16
fedél Q: 11

Kerámia Symposion, Sillós 1977.

Kovács Éva

– kiöntő

mag.: 20
talp Ø: 17,5
szél Ø 17,5

Kerámia Symposion Siklós, 1972.

Kovács Éva

- fedeles tálaló

fedél Ø: 25
talp Ø: 31
mag: 15,5

Kerámia Symposion Siklós, 1972.

Kovács Éva

— kupa

mag.: 15
káj Ø: 10,5
talp Ø: 12,5

Kerámia Symposion Siklós, 1972.

Kovács Éva, keramikus

● KIÁLLÍTÁS. Kovács Éva keramikusművész kiállítása ma nyílik meg Balatonfüreden, az Iparművészeti Vállalat bemutatótermében.

– O Kiállítás

12.

Esti Hírlap, Bp. 1981. jún. 23.

Kovács Éva, keramikus

□ KOVÁCS ÉVA keramikusművész munkáiból ma délután 1/2 5-kor bemutató nyílik a Balatonfüred Centrum iparművészeti és ajándékboltban, dr. Szentléleky Tihamér nyitja meg.

– □ Kovács Éva

2.

Esti Hírlap, Bp. 1981. júl. 23.

Kovács Éva, keramikus

SZÁZÖTVEN KERÁMIA FIGURA látható Kovács Éva keramikusnak a békéscsabai Munkácsy-teremben szombaton megnyílt kiállításán.

– : Hír

20

Népszabadság, Bp. 1981 ápr. 12

Kovács Éva, keramikus

AZ OSZTRÁK—MAGYAR EGYESÜLET rendezésében, ünnepélyes keretek között nyitották meg kiállítást a bécsi Collegium Hungaricum különtermében Kovács Éva magyar kerámikus alkotásaiból.

— Hí

8

Népszabadság, Bp. 1981. jún. 12.

1980. junius 2. Televizió 19.3o M

102

TV-Híradó.1.

- Az idei "könyvhét" gazdag választékából ma azokat a szép kivitelü, nagyrészt színes albumokat mutatjuk be, amelyeka Corvina és a Képzőművészeti Alap Kiadójának gondozásában jelentek meg. Kovács Éva és Lovag Zsuzsa a albuma a magyar koronázási jelvényeket mutatja be. 58 nagyon szép színes fotoval, 29 rajzzal. Nemcsak e becses tárgyak pontos leírását, de történetüket is feldolgozzák a szerzők.
Egy másik könyv az Iparmüvészeti Múzeum gyüjteményeit ismerteti, kis tanulmányokkal, sok színes képpel.
A XX. század elejének egyik vezető szobrász egyénisége volt Bekő Fülöp. Fél évszázados müködéséről írt könyvet Konta Sándor. Ugyancsak 5o évet ölel fel egy kitünő fotóriporter Bojár Sándor képeinek albuma, amelyben a mai magyar történelem kiemelkedő eseményei láthatók a ripert-fotókon.
A Képzőművészeti Kiadó új sorozatot indít a nagy magyar festők müveinek jobb megismertetésére. Az első két kötet most jelent meg, kitünő nyomdatechnikával. Az egyik album Paál László a másik idősb Markó Károly legszebb képeinek reprodukcióit tartalmazza.
Végül a magyar állami élet egyik központját, szimbólumát az Országházat mutatja be egy színes fénykép album. Az impozáns müemlékről Egry Margit írta tanulmányát.

Kovács Éva

KOVÁCS ÉVA KERÁMIKUS tegnap Balatonfüreden megnyitott kiállításnak az Anna-bál kínálta a témát: ötven figurális kompozíciója a palotást táncoló fiatalokat és a báli jeleneteket eleveníti meg. Balatonfüreden — Az Anna-báli készülődés jegyében — ma a mezőtúri fazekasok munkáiból is kiállítás nyílik.

Magyar Hirlap 1981/7/24/11

Kovács Éva, keramikus

KOVÁCS ÉVA keramikusművész alkotásaiból nyílt meg kiállítás Budapesten, a Pataky István Művelődési Központban. A tárlat, amelyen több mint félszáz népi ihletésű kerámia látható, június 23-ig tekinthető meg.

– Hd

8.

Népszabadság, Bp. 1980 jún. 7.

Kovács Éva

KOVÁCS ÉVA keramikusnak, a békéscsabai Munkácsy-teremben tegnap megnyílt kiállításán másfélszáz népi ihletésű színes kerámiafigura látható. A művész ezúttal lakásdiszitő kerámiákkal jelentkezik.

Magyar Hirlap 1981/5/12/12

Kovács Éva

KERÁMIAKIÁLLÍTÁS nyílt tegnap a székesfehérvári Dómus áruház fedett udvarán. Kovács Éva itt kiállított, mintegy negyven nagyméretű figurális kompozíciója egy vidám kerti találkozó jeleneteit varázsolja a látogatók elé. A kiállítást november 11-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Magyar Hirlap 1981/1o/5/ 8

Kovács Éva

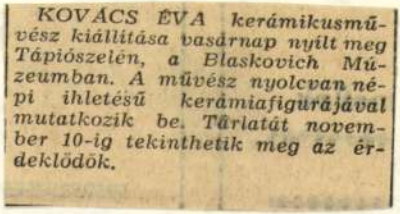

KOVÁCS ÉVA kerámikusművész kiállítása vasárnap nyílt meg Tápiószelén, a Blaskovich Múzeumban. A művész nyolcvan népi ihletésű kerámiafigurájával mutatkozik be. Tárlatát november 10-ig tekinthetik meg az érdeklődök.

Magyar Hirlap 1981/lo/6/9

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1980 JAN 21
BUDAPESTER RUNDSCHAU
Éva Kovács

1021

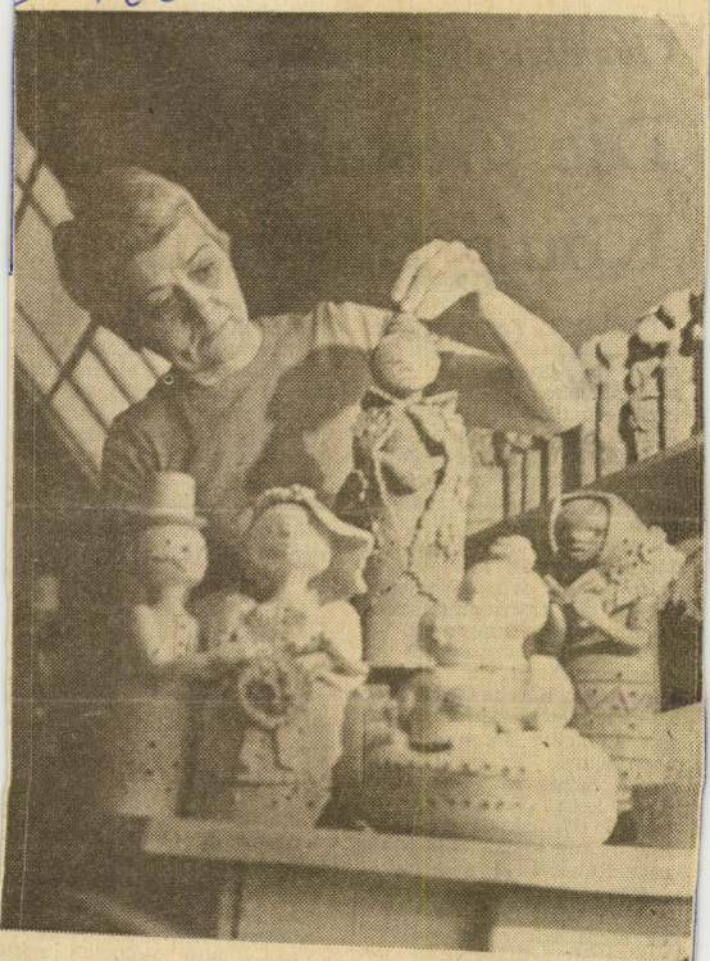

In Gödöllő (20 km östlich von Budapest) wird Ende Februar eine selbständige Ausstellung der Keramikerin Éva Kovács eröffnet

Chron

Die

Kö

Stephan I., der Begründer des ungarischen Staates, wird in ungarischen und ausländischen Chroniken gleichermaßen erwähnt. Sein Name kommt auch in der Volksdichtung späterer Jahrhunderte immer wieder vor: Nicht nur bei uns, sondern auch bei anderen Völkern Europas besingen Sagen und Lieder seine Taten.

In Ungarn wurde sein Name in der transdanubischen Spielmannsdichtung am längsten bewahrt, doch auch im Zusammenhang mit Ortsnamen und Kirchenstiftungen knüpften sich zahlreiche Sagen an seine Person. Dennoch wurde der erste ungarische König in seiner Heimat kein Volksheld wie László (Ladislaus) der Heilige, König Matthias oder Ferenc Rákóczi

Wie jemand zum Sagenhelden wird oder warum er es nicht wird, ist rationell kaum zu erklären. In diesem speziellen Fall können wir jedoch annehmen, daß das volkstümliche Bild vom leben ließ, ist reich und weitverzweigt. Ein Stephans-Kult wurde vor allem unter den deutschsprachigen Bewohnern von Niederösterreich, der Steiermark und Böhmen gepflegt.

In Bayern, wo dieser Sagenkreis besonders reich erblühte, erschien Stephan in den meisten Sagen als Freier in Bamberg. Die wichtigste Aussage des Sagenkreises war die opferbereite Bekehrungstätigkeit der Deutschen unter den heidnischen Barbarenvölkern Europas. Die Sagen betonen die Verdienste Heinrichs und seiner Schwester Gisela bei der Zügelung der Ungarn, die seit den Streifzügen einen furchterregenden Ruf hatten. Stephan erscheint hier als heidnischer Ritter, der von Heinrich dem Heiligen bekehrt und zum Verbündeten gemacht wird — indem ihm Heinrich seine Schwester Gisela zur Frau gibt.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1979 NOV 17

Kováts Éva

NÉPSZAVA

1021

Kováts Éva: Balaton-part

ka (5. b. 2.
zeti Színház
(7). **Főv. Mi**
élhetek mu
kül (7). **Ma**
Kettős hely
Gyermekszín
veled ugyan
lektor Szín
csora (fél
Vadkacsava
rémi Zoltán
Pesti Szí
(7). **Józse**
ház: Villor
(7). **Operet**
vitéz (bem
színház: I
rály (7). **Józsefvárosi**
Színház: Gvilkosok éjszakája (7) **Thália Színház:** Horváth Anikó cembalóestje (Évszázadok muzsi-

sag me
ti.

R.Kováts Éva

Tanulmány

Népszava,1978.szept.30./6.oldal

R. Kováts Éva: Tanulmány

Kovács Éva

Békéscsa-
bán, a Munkácsy Mihály Terem-
ben Kovács Éva keramikus mű-
vész válogatott alkotásait mutat-
ják be.

Magyar Hirlap 1978/277/9

Kovács Ferenc

Beleszeretett Sárszentlőrincbe

A tűzzománc él, és ezt az anyagot imádni kell

Oláh Erika, egy budapesti, háromemeletes, minigarzonos betonépületből költözött néhány évvel ezelőtt Sárszentlőrincre. Gondolta, egy olyan kistelepülés, mint a félreeső Lőrinc, kellemes otthona lehet.

— *Hogyan jutott eszébe, hogy Sárszentlőrincre költözzön?*

— Egy kedves barátom szülei élnek itt. Egyszer meghívtak egy rövid látogatásra, és amikor megláttam a település hangulatos utcáit, házait, rögtön beleszerettem ebbe a kis faluba. Amikor ideköltöztem, számomra maga a fantasztikum volt, hogy ha kinyitottam a ház ajtaját, akkor a kertbe léptem ki. A gazok és a kultúrnövények megkülönböztetését is meg kellett tanulnom.

— *Hogyan jutott a tűzzománcozás közelébe, hiszen ez nem gyakori mesterség?*

— A pályaválasztásnál nagy gondban voltam, nehezen döntöttem, hogy mi is szeretnék lenni. Már akkor (és most is) nagyon szerettem álmodozni, rajzolni és a fémek eleven, élő formáit kedveltem főként. Így majdnem ötvös lett belőlem. Ugyanakkor imádtam verset mondani, a nagy álmom az volt, hogy valamikor egy színház közelében fogok dolgozni, esetleg díszlettervezőként. Az élettársam foglalkozott tűzzománccal és mellette kerültem közelebb ehhez a csodálatos mesterséghez. Ekkor még az élettársamé volt a művészi munka, az enyém pedig az iparos része, magyarul én végeztem a segédmunkát. Ma már közel negyedik éve, hogy önállóan foglalkozom a tervezéssel és a kivitelezéssel. Zsűriztetett képeim vannak, kiállításokra viszem a műveimet. Miután egyedül kezdtem dolgozni, nagyon sokat szenvedtem a képek megvalósításával. A saját gondolat, vagy érzés kivitelezése óriási terhet rakott a vállamra. Elég sokat kínlódtam azzal, hogy bízni tudjak magamban és abban, hogy a kész termékek olyanok lesznek, amilyennek elképzeltem őket. Maga a zománc olyan anyag, amit nem szabad elrontani. Ezt úgy értem, hogyha a festő elront valamit a vásznon, akkor lekaparja, vagy átfesti az elrontott részt. A tűzzománcozásnál nincs lehetőség a javításra. Itt előre kell látni, színben, térben mindent, mi is lesz a végeredmény. A zománc él . . .

— *Mit jelent ez?*

— Mondhatom, hogy nagyon belemerültem a zománckészítés technológiájába, technikájába, ez szükséges a képek elkészítéséhez. Rézlapot maratok, kísérletezek a zománcok különböző fajtáival, egy kis kemencében kiégetem őket. Mindezt itt a házban. Volt egy barátom, aki nem tudott úgy elmenni a lakásában lévő pirosruhás madonna mellett, hogy egy pillantást ne vetett volna a falon függő zománcképre. Ő azt mesélte, hogy minden alkalommal más és más a kép hangulata, különböző érzéseket sugall a rá eső fények hatására. A tapasztalat nem egyedi, hanem általános. A zománc életre tud kelni és nemcsak a művészek, vagy a kép elkészítőjének szemével nézve.

— *Mit lehet szeretni egy rézlemezre égetett anyagban?*

— A csillogását, a sejtelmességét, azt, hogy nem lehet kiismerni, nem lehet kisajátítani, ami az emberek egyik legfőbb vágya. A zománc nagyon izgalmas anyag. Számomra a formák megálmodása, a képek kivitelezése, a munkafolyamat megtervezése mind izgalmat, feszültséget rejt magában a végső kialakulásáig. A zománccal való foglalkozás egyfajta sajátságos gondolkodásmódot követel.

-Garay E-

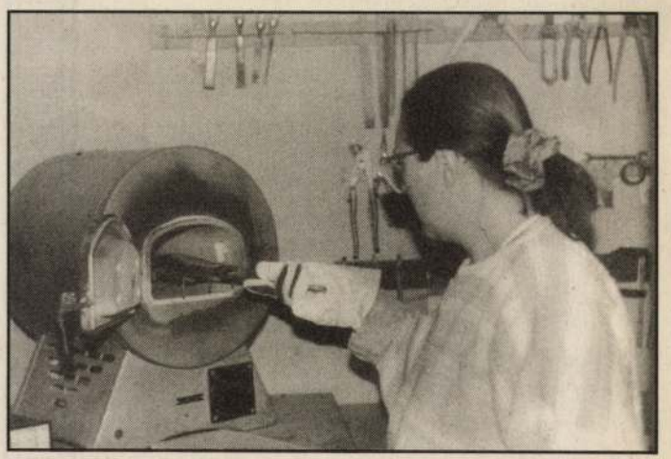

Oláh Erika féltő gondoskodással rakja be a közel hétszáz fokos kemencébe a legújabb alkotását

A hónap műtárgya – Porta Galéria

Táj barnában

Kovács Ferenc alkotása

A Tolna Megyei Könyvtár Porta Galériájában nem az alkotás – festmény – jelenléte a meglepő, hanem, hogy az Kovács Ferenc keze munkája. A festőművészt aligha kell bemutatni, hiszen lakóhelyéről – Bonyhádról – gyakorta elindul határokon belüli és kívüli utazásokra, ahonnan kész alkotásokkal és színes vázlatok sokaságával tér haza.

Élményeinek rögzítését mindig tisztán, rendezett formában oldja meg. Apróságnak tűnő, de egyéniségéhez tartozó, karakterének meghatározója ez a rendhez, a tisztasághoz való ragaszkodás. Nem pusztán művészi magatartás ez részéről, de pedagógusként is hasonlóan cselekszik katedrán éppen úgy, mint nyáridőben a művészeti táboraiban.

Legkedveltebb technikai eszköze, vagy leginkább használt, az akvarell. Ez alkalmas a pillanat szülte ihlet, a látvány gyors, pontos följegyzésére. Frissességet, határozottságot követel az alkotótól. A fáradt, lassú lelket és kezet nehezen viseli. A színek szivárványos harmóniájának megjelenítésére kényszeríti az alkotót, a művészt. Kovács Ferenc magas szinten művelőjévé vált a vízzel higítható, keverhető festékek alkalmazásának. Tolna megye megannyi pontján állt meg, tisztelettel fejet hajtva a természet szépsége előtt, hogy aztán a maga gondolatiságán átszűrve a látottakat, megszólaljon. Képeiről mindig derű és csak ritkán sugárzott borús hangulat.

Meglepő a Porta Galéria barnában köszönő festménye. Komor a kép. Szinte válogatni kell a formák közül a leginkább meghatározót. A kompozíció centrumát, ahonnan indul, ahova irányulnak a rendezett alakzatok. A fák, bokrok – mert természetelvű ábrázolásról van szó – rajzolata sem a Kovács Ferenctől megszokott. Mindez azért hat az újdonság erejével, mert ez a munka a legfrissebbek közül való. Az elmúlt őszön született a Hónig pusztai tavaknál. Pasztellkrétarajz, velur papíron. A művész valami másságra törekvése fogalmazta a szokásos hangjától eltérően ezt a tájképet.

Az új keresése pedagógiai munkálkodására is jellemző. A szaktanácsadói tevékenysége során, a megye általános iskoláiban nyomon követheti a vizuális nevelés alapvető gondjait, fejlesztésének irányát. Minden eszközt felhasznál sikeres tanári eredményeihez. Pedagógiai és művészi alkotás kölcsönhatásban vannak Kovács Ferenc életében.

Mindent megoszt, tapasztalatait önzetlenül továbbadja szakköreiben szorgoskodó tanítványainak. Legfrissebb tapasztalásának eredményét, most a Tolna Megyei Könyvtár Porta Galériája nézőivel osztja meg.

Decsi Kiss János

Egér bizony nem állsz magad!

A Pulitzer– és Nobel– díjas John Steinbeck egyik legismertebb alkotása az Egerek és emberek című kisregény, ami világszerte a siker útját járja. Harmincegy nyelvre fordították le, s tíz évvel megjelenése után, 1947–ben már nálunk is játszották a Madách Színházban. Szekszárdon e hónapban mutatta be a kisregény színpadi változatát a Veszprémi Petőfi Színház társulata.

A szerző századunk amerikai prózaírói között az egyik legmeghatározóbb egyéniség. Írói pályáját az új műfajok és kifejezésmódok keresése, életét meglepő fordulatok jellemezték. Steinbeck, aki volt mezőgazdasági szezonmunkás, pénzbeszedő, ácssegéd, cukorgyári vegyészlaboráns is, majd újságíró lett, beskatulyázhatatlannak tűnt több kritikus szemében. Valójában témáinak egységes hátteret adott az azonos földrajzi táj, a fizikai valóság megjelenítése és az író sajátos érzelmi–értelmi állásfoglalása.

Steinbeck idilljeinek és tragédiáinak visszatérő helyszínei Kalifornia termékeny völgyei, tengerparti kisvárosai, isten háta mögötti kis települései, tanyái. Hősei pedig azok, akik kívül esnek az érvényesülésért való tülekedés létharcain, primitív emberek, kisfarmerek, mezőgazdasági munkások, akiknek egyszerű létproblémái a mesterkéletlen természeti valóság síkján merülnek fel, és annak kemény, ősi törvényei szerint is oldódnak meg.

A történet két otthontalan mezőgazdasági vándormunkásról szól, akik arról ábrándoznak, hogy egyszer saját tanyát vásárolva a maguk urai lehetnek. Furcsa páros a hatalmas testi, ám igen csekély értelmi erővel bíró Lennie, és az őt tiszteletre méltó türelemmel, egyben kellő szigorral és szeretettel istápoló George. Közös ábrándjuk – ami új munkahelyükön már–már elérhetőnek látszik – a magánytól, az elhagyatottságtól menekíti meg, s egymásra utaltságukban barátokká teszi őket. Ám reményük nem teljesedhet be, mert Lennie féktelen rajongása a puha és meleg dolgok simogatása iránt katasztrófát idéz elő. Egy – a símogatásától nyakaszegett – kiskutya teteme fölött bánkódik Lennie, hogy nem gondozhatja majd saját tanyájukon a nyulakat, amikor vigasztalást nyer a gazdaságból menekülni készülő fiatalasszonytól, aki a gazda fiának, a csak az ököljogot ismerő, agresszív Curleynek a felesége. A nő csalódott. Önmagát kissemizettnek, filmkarriertől és pompától balszerencse és rosszakarók miatt megfosztottnak érzi. Az ekkor már nem a buja csábító ellenszenves szerepében megmutatott Curleyné, párhuzamot érezve kettejük helyzete között az együgyű Lennie előtt kitárulkozik. Istállóbéli furcsa párbeszédük inkább egymás melletti „elbeszélés", ám élvezettel diskurálnak nagy álmaikról ők: az önnön esendőségét fel nem ismerő fiatalasszony és a féleszű Lennie, aki engedélyt kap a vonzó teremtménytől, hogy cirógathassa annak selymes haját. Az egyre vadabb simogatástól megijedő aszszonyka sikolyaitól megijedő Lennie csitító próbálkozása végzetszerű. Hasonlóan a hatalmas, símogató mancsaiban utolsót cincogó egérkékhez, felnyüszítő kiskutyához Curleyné sikolya is elhal Lennie szorításában, aki nem akar bajt okozni, mégis elroppantja a karjaiból szabadulni akaró nő gerincét. Bár azzal nincs tisztában a „gyilkos", hogy tette milyen következményekkel járhat, mégis tudja, hogy bajt csinált és – emlékezve társa szavaira – oda menekül, ahol George és ő még a tanyára érkezés előtti estét töltötték. Curley eközben hajtóvadászatot szervez, hogy saját kezével lőhesse agyon Lennie–t, aki harcias természetének korábban is célpontja volt már, ám akkor habókos vasmarkában úgy összezúzódott egyik ökle, mintha csak egy gép kapta volna el. George elszakad Lennie üldözőitől és a megbeszélt helyen, a bokrok közt rá váró társát – miután ezredszer is elmeséli neki, hogy miként élnek majd saját földjüket dolgozva – a „mese" végén saját reményeitől is megfosztva magát, megmenekíti a vendettától gyermeki lelkületű társát. A színdarabnak, a kisregénynek, s a belőle készült – idehaza is bemutatott – nagysikerű filmnek közös az üzenete. Közös Robert Burns–nek a 18. századi skót–angol parasztköltőnek versével, amire a mű címe is utal, s amit a költő egy őszi szántás közben fészkéből kiborított egérhez címzett. A vers egyik versszaka Szabó Magda fordításában így szól: *Egér bizony nem állsz magad!/ Hány szép reménység/ megszakad,/ egér meg ember hasztalan/ tervezgeti;/ öröm helyett/ csak gyász marad,/csak kín neki.*

– Nagy László –

ény

nes...

am szavatolja. Az államkötvényen
nem évül el, teljesítéséért az állam

tudni az államkötvényről?

iemelt értékesítést követően az MNB
elek mellett forgalmazza, eladja és
z államkötvényt. Amennyiben a
ünk a futamidő lejárta előtt az MNB
tőzsdei árfolyamhoz közeli áron
gy amennyiben venni akarunk, ak-
ötvényt. A Magyar Államkötvény így
nek is jó lehet. A Magyar Államköt-
avinni. Ingyenes értékpapírszámlán
hogy elvesztés, lopás vagy meg-
e fenyegetne. A kiemelt értékesítési

Ogilvy&Mather

1021

9

R. Kováts Éva

BARANYAI FALU

László An

Szav

Paranc

A magyar
mértéktartó
áradozást.
átmeneti leg
hamarosan
ról. Jó p
köszöntés.
szó jelent
gája. Akik
szonyban,
ban állok, azokkal
löm tehát, hogy a szolgá-
juk vagyok. Természetesen
szó sincs ilyen meghajló
szándékról. A nyelv úgy se-
gített magán, hogy teljesen

A volt barát azt kérdezheti:
már az is baj, ha készségesen a másik rendelkezésére áll?! Egyet érdemes: higgadt elbúcsúzás után leten-

1982 JAN 9
NÉPSZAVA
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-149, 340-726
SZAKSZERVEZETI SAJTÓFIGYELŐ

Magyar Hí...
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor ... 11.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 NOV
JELENKOR
Kovács Éva

vészei: Nádor Judit és Fürtös György *Kakas* és *Kalitka* című munkái is funkcionális szerepűek: térelválasztó rács, vagy egyéb építészeti cél szolgálatába állíthatók. Nádor Judit madaras faliképei a pécsi gyár sajátos anyagának, a pyrogránitnak a változatos, művészi felhasználását bizonyítják, míg Fürtös György munkái a mázas kerámia korszerű felhasználásának eredményeit mutatják.

A faliképek két jelentős, monumentális darabja G. Staindl Katalin Munkácsy-díjas *Harkányi legenda* és *Emberpár* című alkotása. Talán ezeken a képeken ötvöződik leginkább egységes egésszé az ábrázoló igény és a dekoratív funkció. A nagyméretű felületekhez a művész kitűnő arányérzékkel nyúlt, művészi elgondolását a mesterség alapos ismeretének biztonságával oldotta meg.

A Biennálé a kerámia-dísztárgyak és porcelán falburkolatok bemutatása mellett lehetőséget adott arra is, hogy a művészi kivitelben készülő étkészletek, kávéskészletek, a gyárak sorozatgyártására tervezett (de még nem gyártott) porcelánfigurák is szerepelhessenek a kiállításon. Sajnos – művészeink közül csak kevesen jelentkeztek ilyen művekkel, így a seregszemlén ez a műfaj kissé szegényes maradt. – Pedig Vígh Éva likőröskészlete, W. Kálmán Anikó és Szekeres Károly kávéskészlete arról győzi meg a látogatót, hogy a művészi kvalitás magas szintjéért ezen a téren is érdemes fáradozni. A gyári porcelánplasztika modern törekvéseit képviseli a pécsi Török János *Ülő nő* figurája. Az anyagszerűség mellett a korszerű, modern vonalvezetésre, formaadásra törekedett s a több oldali nézőpont egységes kialakítására.

Minden „első" rendezvény voltaképpen kísérlet, a folytatás előiskolája. Az első Kerámiabiennále ennél mégis többet hozott. Szélesebb, bátrabb gesztussal tárulkozik ki hazai kerámiaművészetünk az ország érdeklődése előtt, mint azt kezdetben hittük. Örömmel, s már az elkövetkezők elé is tekintő bizakodással várjuk az országos érdeklődés visszhangját.

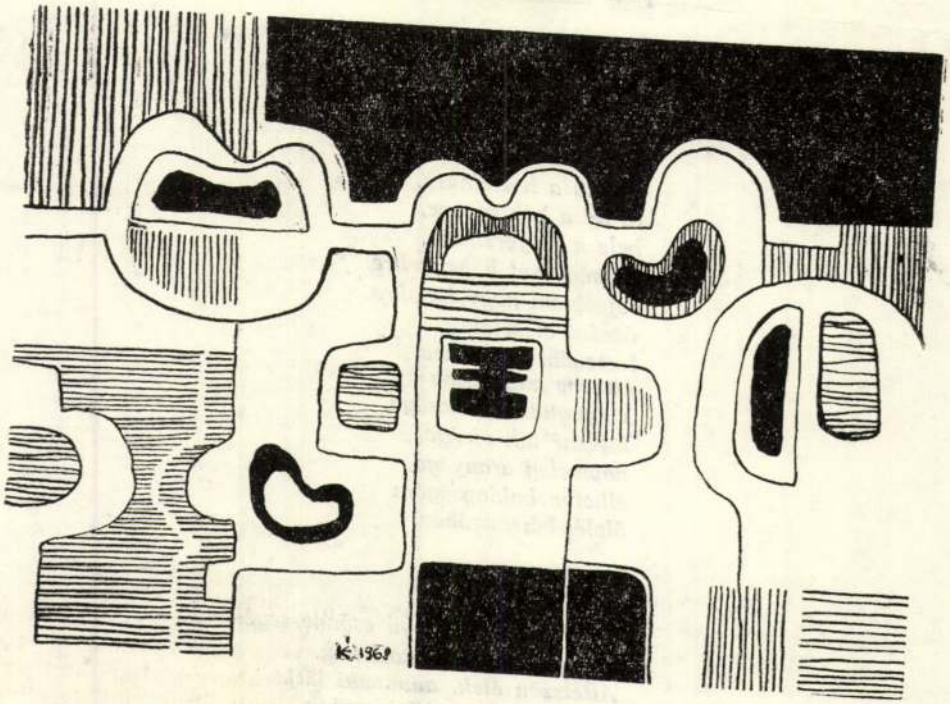

KOVÁTS ÉVA rajza

KISS DÉN

Este, váratlan mentem

1

Olyan kicsi az anyám.
Bújt hozzám, mint a kisfiam.
Apró kezével úgy ölelt át,
mint gyermekkoromban én a nagy fát,
csodálva erejét,
mert állt mindig erősen,
mozdíthatatlan
napsütésben, szélben.

Én meg fáradt, esendő voltam,
kikezdett a remegés.
Álltunk soká a szoba földjén,
ő mezítláb, az ágyból szállt ki.
Úristen! Mennyire szeret az anyám.
Zokogni szerettem volna
vagy kiabálni.

2

Ha festő lennék,
őt rajzolnám szüntelen.
De nemcsak papírlapra,
hanem a házfalakra,
és föl a kék egekre,
bele a tenyerembe,
vésném vad kőhegyekre,
rajzolnám nagy hajókra,
óceánt átszelőkre,
festeném vitorlákra,
öltözne muzsikába
s nyugtatná puhasága,
kisérné fák virága,
napmeleg aranyága,
élhetne boldogságom
ölelés-bársonyában.

3

Nagy, kéklő szárnyú csöndességek
anyám szeméből utolérnek.
Áttetszően élek, mindenki látja
mit rejt bőröm lélek-zsákja.

HÁRS ÉVA

AZ I. ORSZÁGOS KERÁMIA BIENNÁLE PÉCSETT

Az országos jelentőségű kulturális rendezvények sorába új műfaj kérte felvételét: a kerámiaművészet. A patronálást Pécs vállalta. A filmszemle évente megújuló seregszemléje mellett így váltakozva kerül sor egyszer a kisplasztika, másszor a kerámiaművészet két évi termésének átfogó bemutatására.

Véletlen, hogy a mai hazai kerámiaművészet első országos pécsi seregszemléje egybevág a Zsolnay-kerámia száz éves jubileumával, a hagyományait felélesztő, nagymultú Pécsi Porcelángyár ünnepségsorozatával. – De épp e hagyományokat figyelembe véve, nem véletlen, hogy ez a város fogadja otthonába, vendégszeretetébe a ma élő kerámia legkiválóbb képviselőit. Az a kutató, kísérletező kedv, újat akarás, amely Zsolnay Vilmos nagyszerű munkásságát jellemezte, az az igény, mely az európai korszerűségre és a hazai népi hagyomány megmentésére egyaránt ügyelt – valahol tovább él a mai kerámiában és éppen ez az első Biennálé bontakoztatja ki kendőzetlen, teljes valóságában.

Az elmúlt évben rendezett Kisplasztikai Biennále – ahogy szobrászaink vélték – missziót vállalt, olyan műfaj megmentését, amely érdeklődés, anyagi ráfordítás hiányában már-már az eltűnéssel fenyeget. Ám kerámiaművészetünk virágkorát éli, Kossuth-díjas, Munkácsy-díjas alkotóink műveivel nemcsak kiállításokon, de a művészi árut kínáló üzletekben is találkozhat az igényes vásárló.

Kerámiaművészetünk felnőtt és a magas művészi rangot viselő európai mezőnyben a saját útját járja. Ez az út nem volt könnyű azok számára, akik elsőkként indultak. Ma ők a tanítók: Gorka Géza, Kovács Margit, Gádor István. S mögöttük tanítványaik s azok tanítványai – azonos forrásból merítve, mégis mind más hangon, új gondolatokkal.

A Biennále seregszemléjét Gádor István és Kovács Margit Kossuth-díjas művészek munkái fémjelzik. Kovács Margit a tőle megszokott finomsággal formálta bájos alakjait, amelyekről ezúttal sem hiányzik a felületet beborító, a népi díszítőkedvre oly jellemző ornamentika, a gazdag mesevilág. Emellett feltűnő a komponálás egyszerűsége, a művész lényeglátó, a tökéletesig fokozott alakítókészsége. Nagyszerű példa erre a kürtöt fújó pásztor figurája, mely maga is átlényegült, kürt formát öltött. Kinek jutna eszébe vitába szállni ezúttal az absztrahálás művészi igazát illetően?

Gádor István kerámiái nem ilyen egyértelműek. Bonyolult formák, ritmikus mozgások, szépen munkált, gonddal formált negatív áttörések jellemzik szoborszerű, a térplasztika tömeghatását érzékeltető alkotásait. Faliképei, kerámia lapjai a műfaj legszélső határán állanak, olyannyira képi igényűek. A felület gazdag anyagszerűsége, tökéletes-szép máztechnikája a kerámiamesterség legmagasabb csúcsait érinti – ugyanakkor a kompozíció festői rendje túlnő az „alkalmazott művészet" dekorativ igényén – önálló képi funkciót visel.

A kiállítás figyelmes látogatója könnyen eligazodhat a művek között: két fő csoportra talál. Az egyikben az alakos ábrázolások, emberi- és állatfigurák dominálnak, a másikban falburkolatok, fali képek – a modern architektúra társművészetei. Az előbbiek a bevezetőben említett népi hagyományokra épülnek, az utóbbiak a legkorszerűbb anyagok, épületstílusok kiegészítő elemei, szerves velejárói. Népi fazekasok, faragók, díszítőművészek öröksége egyfelől – kiművelt, raffinált technológia, a díszítőkedv áradó gazdagságának a mai ember automatizált, gépesített, kibernetikus

világára vetített szigora a másik oldalon – imponáló teljességet nyújt és a mérlegelés, összehasonlítás tág lehetőségét kínálja.

A folklór zamatos íze, őszinte világa talán leginkább a zalai Németh János alkotásaiban jut érvényre. Emberalakú fazekai és zömök, ugyancsak emberi jellemvonásokat hordozó állatfigurái olyan kedves humort árasztanak, amilyent csak a kiegyensúlyozott, egészséges szemléletű népi világban találunk. Funkció-forma – jellem kitűnő egységben, művészi megfogalmazásban érvényesül munkáin s hozzátehetjük – egyéni színt, önálló, sajátos világot teremt a kiállított művek együttesében.

Népi ihletettségű a Munkácsy-díjas Kiss Rooz Ilona művészete is. A gazdag színekkel, játékos formákkal alakított mázas kerámiák (*Király, Királynő, Lovas pár* stb.) a betlehemes misztériumok és ősi népi játékok, mesék világát idézik.

Gorka Lívia Munkácsy-díjas, nemes, fenséges tartású kerámia-madarain a népi hagyomány áttételesen érvényesül. Előképeit talán nem is annyira a kerámiában, mint inkább a népművészet egyéb területein kell keresnünk. A tiszta fogalmazás, művelt formakultúra mellett különösen szép a felületek megmunkálása, a máz sajátos, raffinált alkalmazása.

Papp János *Kocsihajtó* című samott-kompozíciója a mithológia világához vezet vissza. Érdekes példa az egyre inkább önálló plasztikai igénnyel fellépő kerámiára, egy kicsit talán az ókori agyagszobrocskák, terrakották, modern változata – de inkább a kultikus szobrok, figurák nagyobb méretében. A modern lakás, vagy középület díszítésében ma egyre inkább tért hódítanak a nagyméretű, ún. „padlóvázák". (Bár elnevezésüket egyáltalán nem találom helyénvalónak – hisz a váza váza marad, akár padlóra, akár polcra helyezik – a tárgyak azonosítása miatt kényszerűségből használnom kell a hibás terminus-technicust). A Biennálé kiállításán a forma több változatával találkozunk. Ezeknél a vázáknál a felnagyított forma a felület gazdag megmunkálását teszi lehetővé, különböző ornamentális, de gyakran figuratív díszítésekre inspirálja tervezőjét. A Munkácsy-díjas Majoros János vázája érdekes példa a rusztikusan mintázott vázatest folyamatosan, az edény kerek testét követve szemlélhető figurális ábrázolására. A pécsi Gazder Antal henger-alakú vázája süveges nyakrészével törökkori emlékeket idéz.

A kiállítás másik – s talán hangsúlyosabb fele – a tér- és építészet-plasztika világába vezeti a látogatót. Itt kevés az alakos ábrázolás, ha van is, áttéve, elvonatkoztatva jelenik meg, tér-rács, falburkolat, vagy dekoratív igényű falikép funkcióját viselve. Gazdag, plasztikus felületével különösen érdekes Csekovszky Árpád Munkácsy-díjas, *Sejtek* című mázas kerámiája, amely kórház számára készült nagyobb falikép részlete. Az elvontnak tűnő formák a sejtek, élő organizmusok állandó mozgását érzékeltetik, a kerámia anyagszerűségének határán belül az élet funkciójára utalnak.

Az izgalmas, játékos felületű falburkolatok a porcelán (félporcelán) felhasználásának új, korszerű lehetőségeit tárják fel. Ambrus Éva, az Alföldi Porcelángyár tervezője váltakozó nagyságú, domborúan kiemelkedő idomok variációjából alakított folyamatos, izgalmas-szép felületet alkotó burkolófalat. Hasonló elgondolásból indult ki Eőry Miklós terve is, itt azonban a művész gazdagabb, tagoltabb osztásokat komponált. Szávoszt Katalin falburkolata konstruktív építettségű, lineáris rend, a vízszintesek és függőlegesek egyensúlya, egyforma értéke jellemzi. Ötletes megoldású és játékosan szép felületet alakít ki Horváth László falburkolat-terve. Az egyforma méretű és zárt sorokba rendezett korongok ritmusát bizonyos távolságokon fedések, felemelések szakítják meg s ezzel a sík felület téri plaszticitást nyer. A falburkolatok között a fali-*kép* igényével lép fel Janáky Viktor igen érdekes kompozíciója, mely vízben úszó halra, vagy sugárzó napkorongra is emlékeztethet, miközben változó méretű – eredetileg ipari célra gyártott – apró porcelángyűrűit (mint a kompozíció részelemeit) vizsgálgatjuk. Falképnek készült Garányi József Munkácsy-díjas, *Fura madár* című kompozíciója is, ugyanazzal az ábrázoló-díszítő igénnyel, amellyel a középkortól-napjainkig az olajfestmény táblaképek születtek s amelyek helyét a modern ember világából egyre inkább kiszorítják a falba épített, vagy arra rögzített porcelán, kerámia, samott burkolatok, faliképek. A Pécsi Porcelángyár tervezőmű-

KOVÁCS ÉVA

KELET MAGYARORSZÁG 1996, máj 6

TÁRLAT

Ballagók

Kovács Éva művészete két szilárd pillérre épül, a szobrászat terén szerzett megbízható képzettségére és a kerámiakészítéshez nélkülözhetetlen anyagtani találékonyságra. Mindkét irányú adottságait a főiskolai tanulmányok fejlesztették ki benne kreatív tulajdonságokká. Sokoldalúan iskolázott szobrász Borsos Miklós tanszékén lett belőle, a kerámika különböző válfajainak hibátlan kivitelezéséhez szükséges eljárásokat, a színek, a mázak alkalmazásának módjait, fortélyait Csekovszky Árpádtól tanulta. Kitűnő munkáiból egy válogatás a nyíregyházi Képcsarnokban látható.

Balázs Attila felvételei

Szal

Kapcsolatok é

Nagy István Attila

Bizonyára nem egyszerű a nak, hogy a Móricz Zsigm padán bemutatott előadá ritka kivételektől eltekint közönségsikert arattak. F padra állított darabok szá Sarkadi Imre Oszlopos Si májától egészen a mostan ley Ismerősök című életk

Valami olyasmi lehet ges magyarázat, hogy a ahogy néhány éve nevezik raszínpadon a testközels megérinti a nézőket az el legezhetnek a színészekke a távolság az arcjátékot. hiteles, fájdalmas vagy fe

Robert Harley Ismerős ja egyszerre építkezik a c ni dramaturgia elvei alap a fodrászüzletbe „gyűjti" lálkoznak a barátnők, h sák a frizurájukat, megtu híreket. Amíg elkészül a temény, felkerül a pakol zolódik előttünk néhány lye van ebben az örömnel a bánatnak.

A veszteségek, még a bak sem magasztosulna mert a fodrászszalon egy tragikus hős. Ettől persz lesz értéktelen a történet azt látjuk, ami a mi életü lehet valamikor.

Hat nő sorsa jelenik r maraszínpad játékterében vegy, valamikor a polgá ként bizonyára más utal most. Lassanként túljut a di ismét megtalálni a hely játékában van valami fa megformálja Clairee sze és okosság, védekezés és gyás. Alapvetően mindi történetet, pedig érzéke megtanulta, hogy fegyeln nie.

Csoma Judit Valery s münk előtt változik át. valami durvaság, amelly gától az embereket. Cs tosan engedi magához úgy, mint valamikor a tö a barátnői sem tudják (Anette) megjelenésével l Valery távolságtartó ma dattalanul felvett szere

---

CSÁK GYUL

Hull

Mikéntha fénysugár lövel ből, úgy meglepte Rozit, állóban látta téblábolni naputánra beszéltek új r de

a fiú bizonyára nem tu telennek tetsző időt

s máris megint kívánt ni a frissen felfedezett sá világot,

a Szerelmet,

vagyis Rozit, gondol örömforrás lesz őt meglá

Valóban repült volna fiúhoz, de egy sátáni kés úgy libegett a buszmegál mintha nem tudná, hogy

olyan erős vonzás öve amely erőterének úgysem lenállni.

Csakhogy a fiú is ugya tos játékot kezdte játszan *ságba mélyedt, meg feliz* parazsát bámulta, és Rozi ként viselkedett.

És ezt a „nem ismerlek is folytatta, amikor hozz Rozi. A harmadik érintés

azdaság

et elérni

latokig, szö-
adományozó
kig. Annak,
noly eredmé-
ni képes ser-
jon, többféle
. Azon kívül
megteremtő-
korlati gaz-
ja, az is cél,
értéstenyész-
hatással le-
oga lehet az
nka, amely-
ként innen
i értékű te-
het ellátni a
gazdaságá-
rban pedig a
életét is for-
zen ok-tatá-
tott tenyész-

ogatásában
vő *Stefan-*
tésgondozó
e minőség-
en a telepen.
a tangazda-
zött eltelt három évben
anélküliséget iktatott be a
ruárban indult itt újra az
ka, a meszeléstől a fertőt-
n jött az első süldőállo-
egyedei azóta kocákká
odszor is megfialtak."
lgármester *Gáva János*
ámogatta a főiskola nap-
t mezőgazdasági mérnök
ai nosztalgiából is szerette
költözik az élet a sertéste-
s tisztában volt, hogy eb-
csak előnye származhat.
Tény, hogy a tangazdasági
t jelenlegi dolgozója az-
unkanélkülijeinek a tábo-
Jó látni, hogy a volt té-
r szinte minden részleget
llalkozásba, s összességé-
ötven napkorinak adnak
lehetőséget."
kori tangazdaságától ha-
magnóról ismét Sinóros-
igazgató mondatai szól-
asági sertéstelepprogram
énzügyi nehézségekkel in-
en fontos dolog, amiben

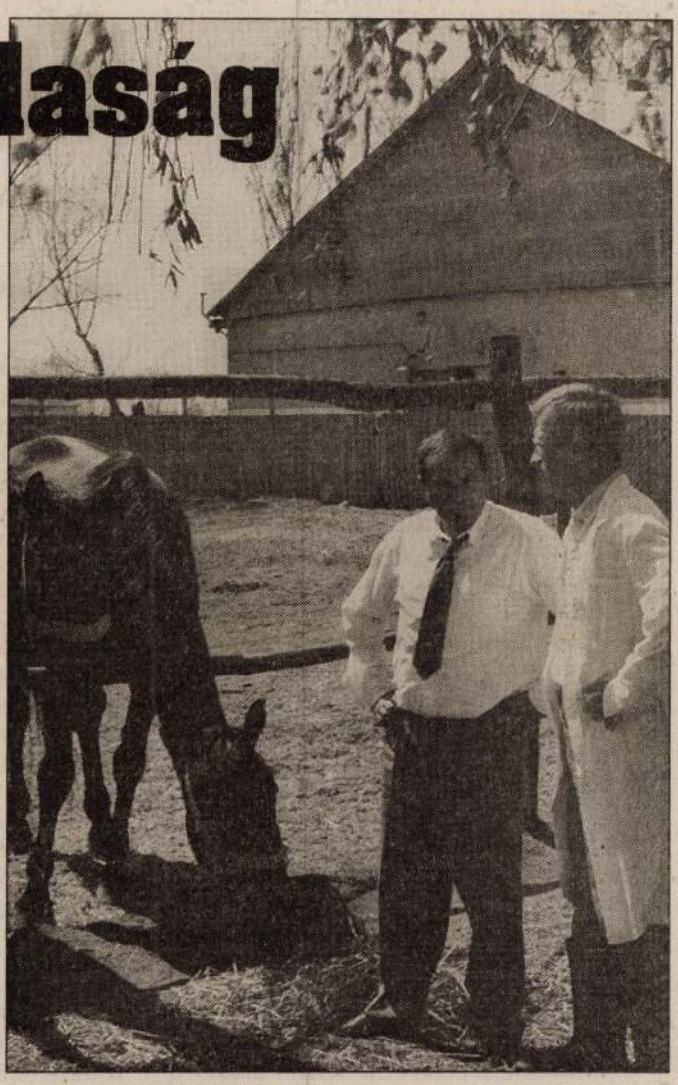

Gáva János és dr. Técsy László *A szerző felvétele*

egyértelműen sikerült jó döntést hoznunk, hogy olyan, nagy tapasztalatokkal rendelkező szakember jöjjön ide a tangazdaság élére, akinek a szellemétől várható egy ekkora változás. Újólag igazolódott, hogy ha a gondolat és a koncepció rendben van, akkor gyorsan lehet nagyszerű eredményeket elérni.

A telep megvételét lehetővé tévő önkormányzatok is felismerték, hogy a lecsökkent állatlétszámról, a háztáji gazdálkodás jelenlegi szintjéről lehetetlen elmozdulni kiváló tenyészanyag nélkül. Nem mindegy, hogy egy ilyen törzstelepről olyan képességű egyedekkel látjuk el hamarosan az árutermelő gazdaságokat, amelyek átlag tizenegy utódot fialnak. Tangazdaságunk lehet majd a térség tenyésztési központja. Ezzel a természetközeli teleppel pedig, amelyhez hasonlókat a fejlett Európában most szeretnének létrehozni, egy olyan érték van máris a intézményünk kezében, amellyel ha jól sáfárkodik, akkor biológiai, technológiai alapja lehet egy, a megye állattartását fellendítő, korszerűsítő programnak.

Galambos Béla

csak térkép e táj

lén megye középiskolai
, majd 1975-ben *Fris-*
essenyei György Tanár-
anszékvezetője és akko-
gató-helyettese a föld-
tanszékre hívta Boros
lót, akinek neve ekkor
r nemcsak a megyében,
nem országosan is is-
ert volt szakmai ber-
kben.
Mostanában a Nyírség
a Felső-Tisza vidék ag-
rföldrajzi kutatásával,
y-egy megbízás alapján
s tájak geográfiai vizs-
atával, továbbá a tanár-
ést szolgáló tankönyv-
ek, jegyzetek, segéd-
könyvek stb.
írásával
foglal-
kozik.
Felso-
rol-
ni is
hosz-
szú,
g kutatási eredményeit
ográfiák, hány tudomá-
llandó szerzője, s minde-
ldrajzoktatás és a föld-
metodikai kérdéseivel is
k.

zs Attila felvétele

Szerénysége miatt az újságíró mástól tudja meg, hogy folyóiratot indított, alapító szerkesztője az Észak- és Kelet-Magyarország Földrajzi Évkönyv sorozatnak, publikációinak száma meghaladja a 110-et, s az idén jelenik meg első önálló könyve Tokaj-Hegyalja szőlő- és borgazdaságáról, amelyet majd a teljesen elkészült Bodrog című útikalauza követ. Társadalmi megbízatásai közül elég csak azt említeni, hogy a Magyar Földrajzi Társaság Nyírségi Osztályának titkára, tagja a Magyar Földrajzi Társaság országos választmányának, 1991-ben pedig beválasztották a Nemzetközi Földrajzi Unió Magyar Nemzeti Bizottságába, az Akadémia geomorfológiai albizottságába, a nyíregyházi földtudományi szekcióba stb. Több kitüntetéssel ismerték el addigi munkáját, ám neki az igazi örömet a munka, a tanítás, újabb ismeretek szerzése jelenti. A hazai terepmunkáin kívül évtizedek óta rendszeresen elviszi tanítványait a Kárpát-medence országaiba, s a hivatalos és egyéni szakmai tapasztalatszerző-ismeretgazdagító tanulmányútjain Európa szinte minden országában megfordult. Külföldi tapasztalatait nemcsak az oktatásban (Eurázsia regionális földrajzát tanítja a főiskolán és a miskolci magánegyetemen), hanem — az összehasonlító vizsgálatai révén — a tudományos alkotómunkájában is hasznosítja.

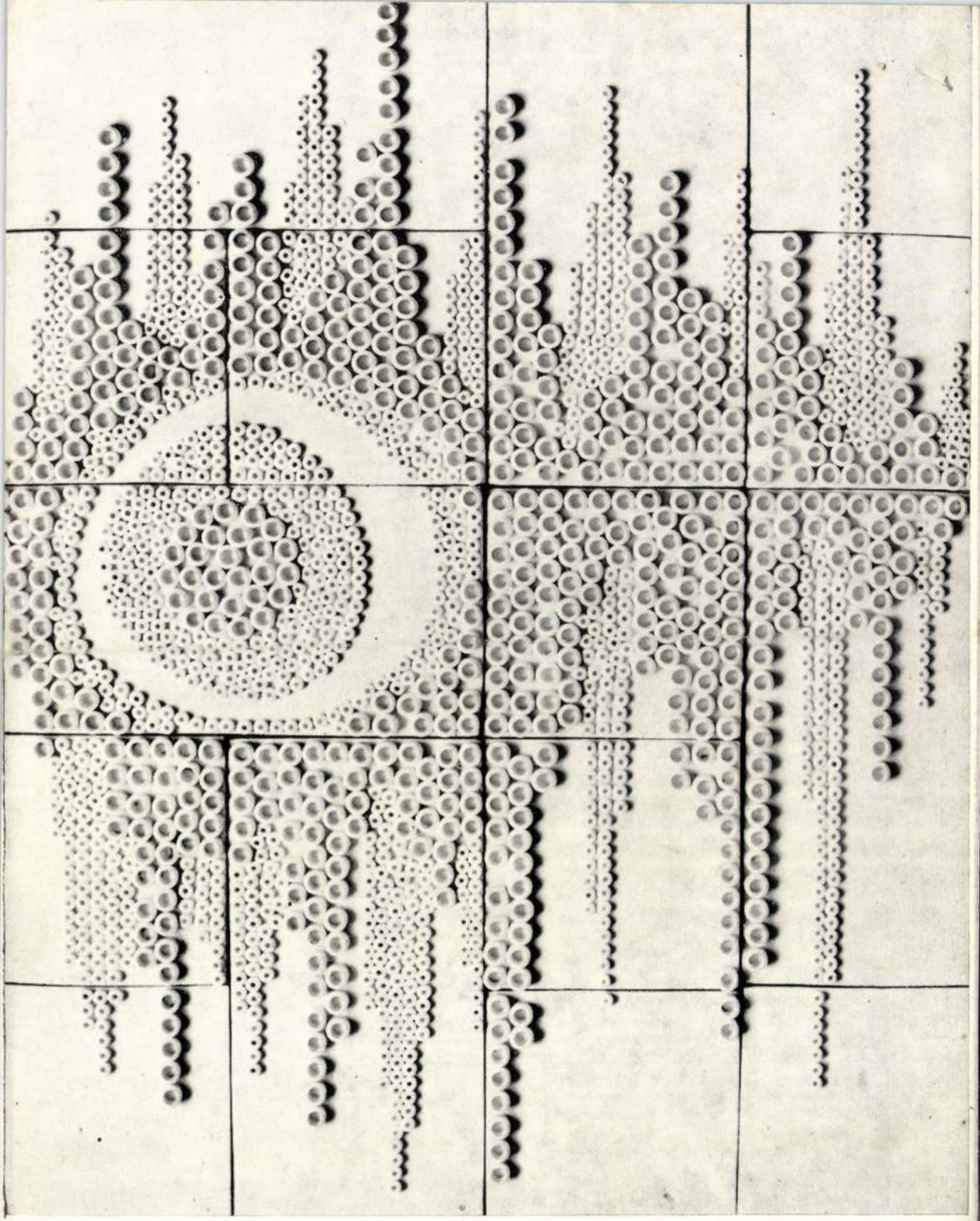

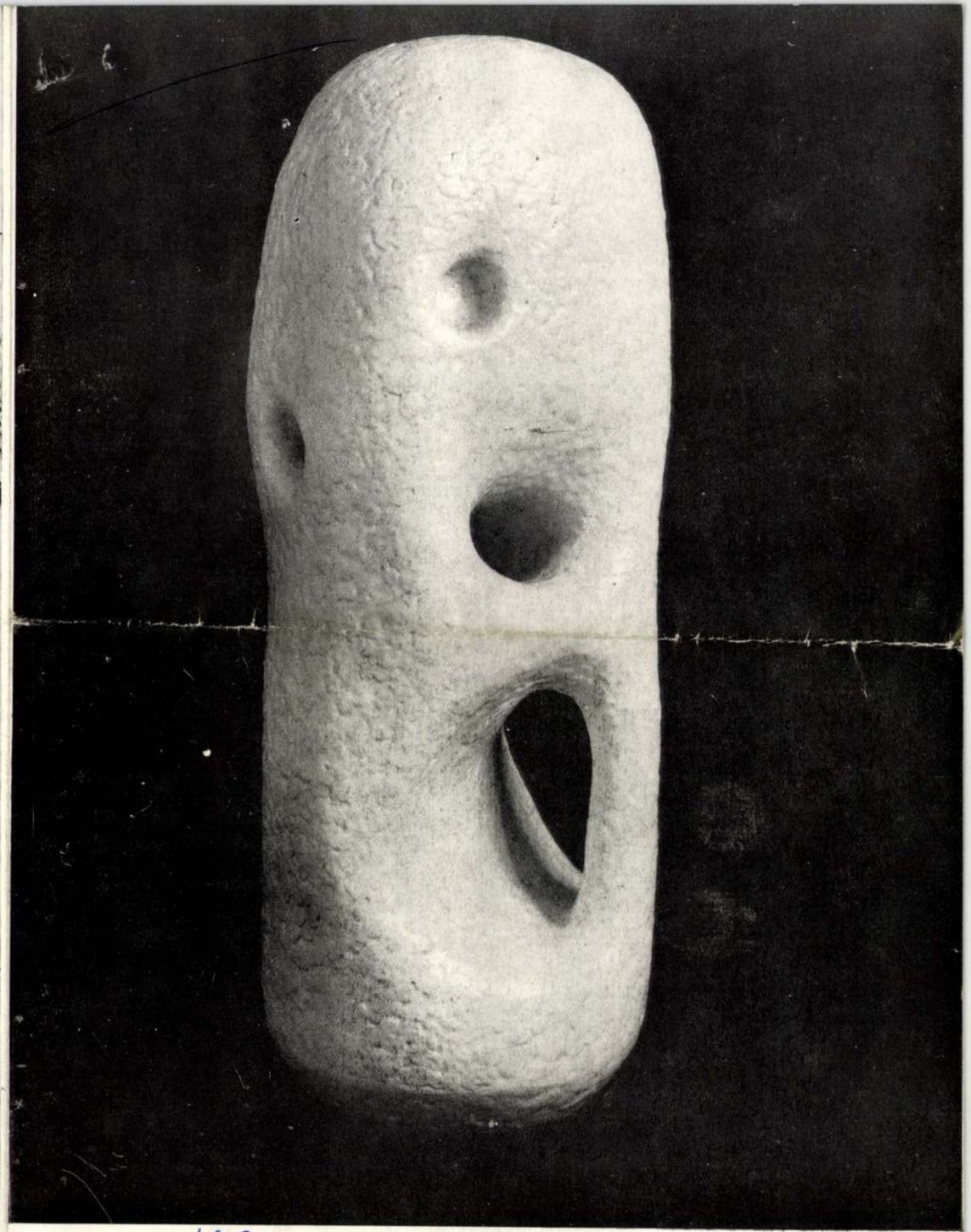

1021

-1.

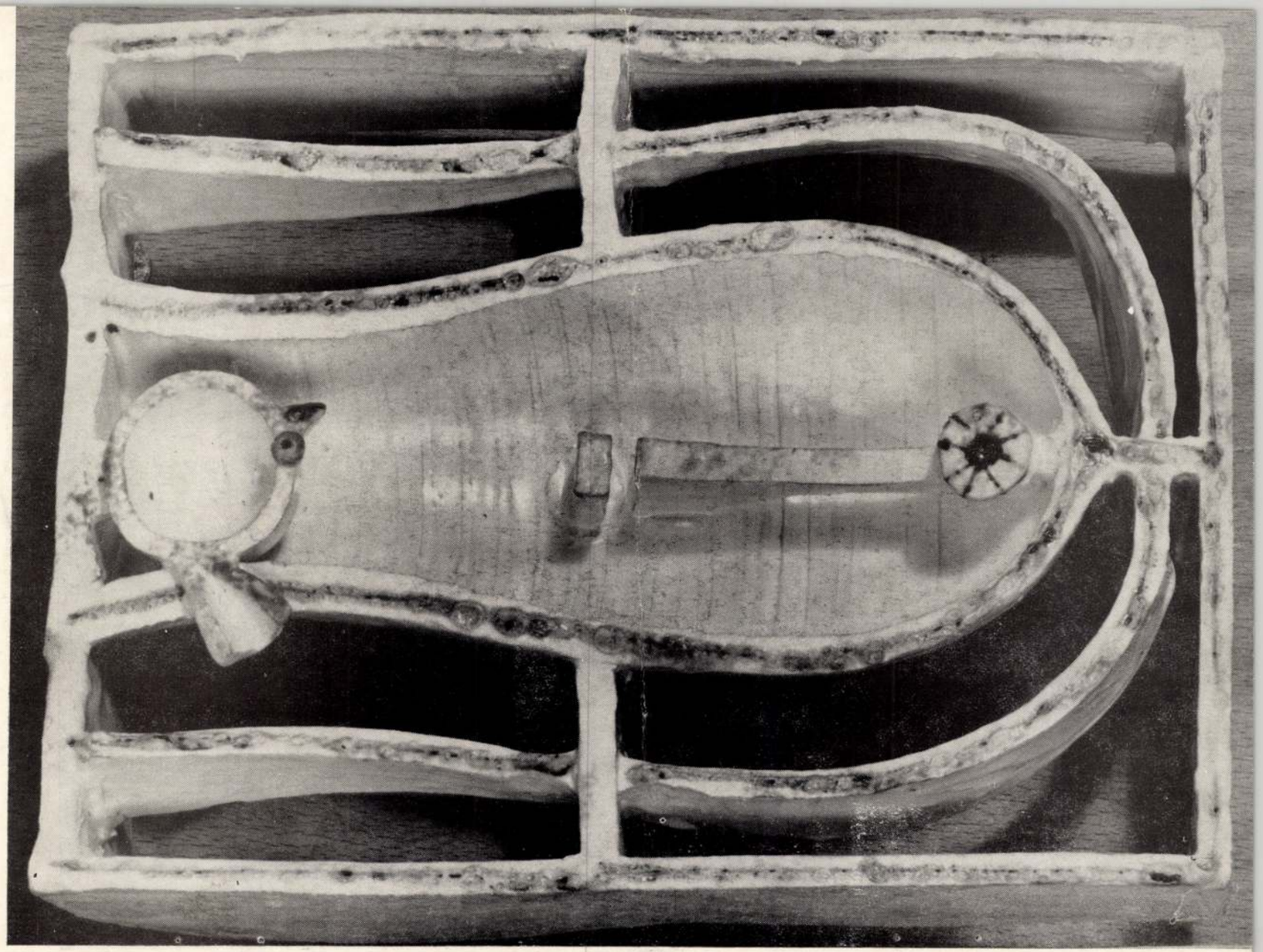

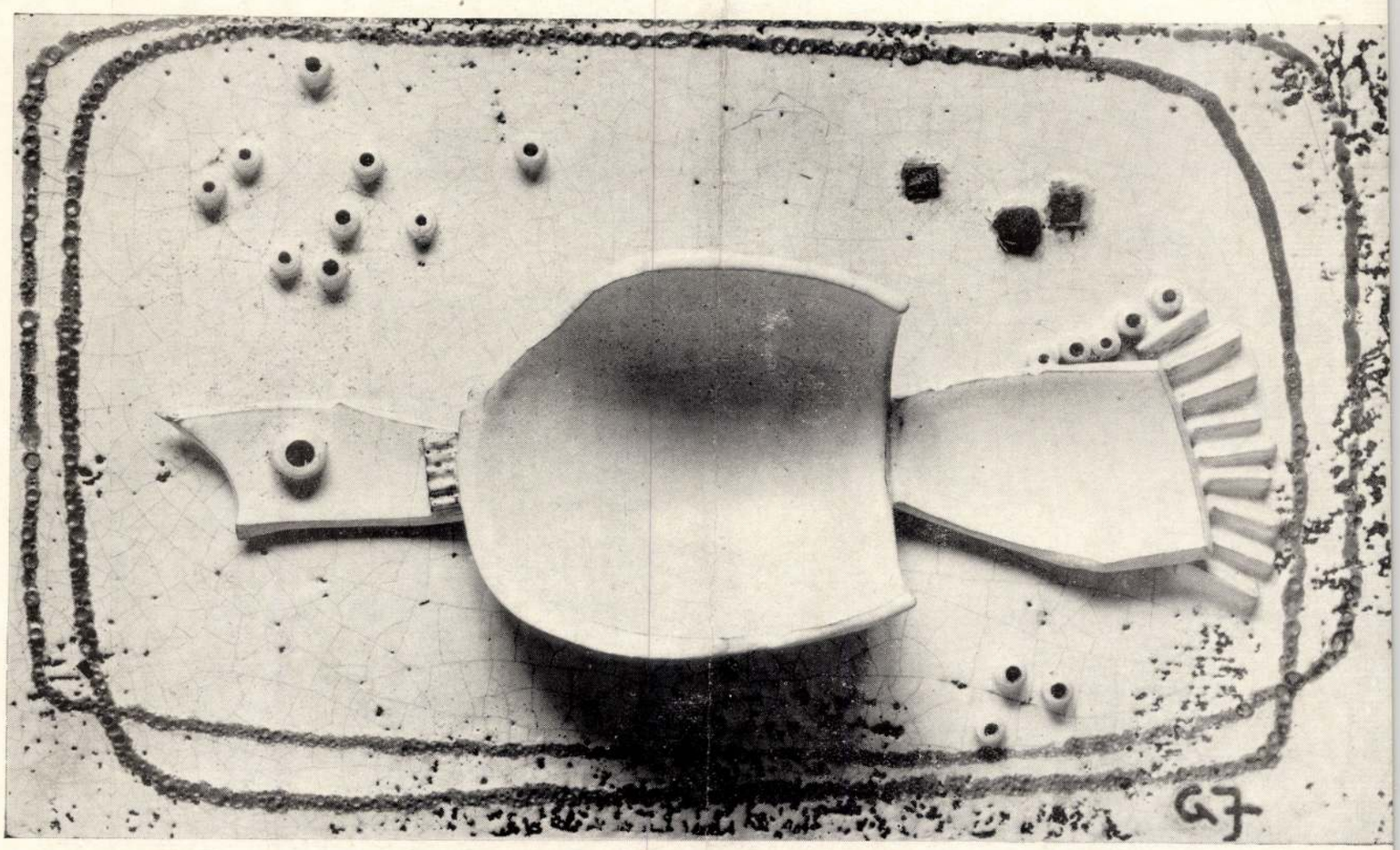
G7

R.Kováts Éva

Háztetők

R. Kováts Éva: Háztetők

Népszava,1978.dec.9./6.old.

Kovács Éva

KOVÁCS ÉVA keramikusművész alkotásaiból nyílt kiállítás tegnap a gödöllői helytörténeti gyűjtemény épületében. A tárlaton 40 népi ihletésű szines kerámiafigura látható.

Magyar Hirlap 1980/3/22/4

Kovács Éva

KOVÁCS ÉVA keramikusművész alkotásaiból nyílt kiállítás pénteken Budapesten, a Pataky István Művelődési Központban. A tárlaton 60 népi ihletésű kerámiafigura látható. A tárlat június 23-ig látogatható.

Magyar Hirlap 1980/6/7/9

- Éva Kovács

Békéscsaba, Munkácsy Mihály Gallery:
- Ceramics by Éva Kovács.

In the country
Daily News, 1978. nov. 29.

MK SAJTOFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Éva Kovács

DAILY NEWS

1981 ÁPR 16

FOTO MTI — B. TOTH

Heitere, volkstümliche Keramikfiguren von Éva Kovács werden im Munkácsy-Saal von Békéscsaba gezeigt.

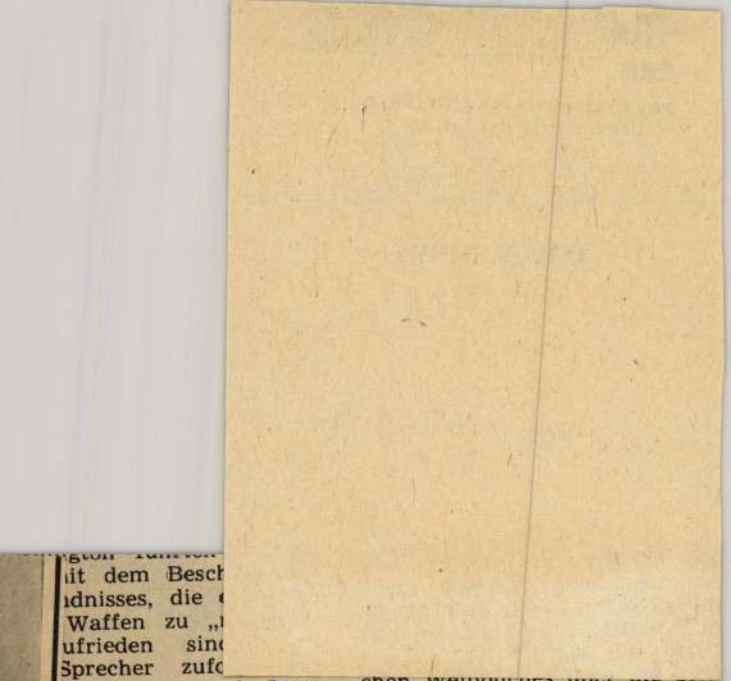

...gton ...
...it dem Besch...
...dnisses, die ...
Waffen zu „...
...ufrieden sin...
Sprecher zufo...
Weinberger und Luns
...ie Stellungnahme der
Planungsgruppe der
...e in der Vorwoche in
...e. Diese Stellungnahme
...owjetischer Zuspitzung
...n der Entwicklung in
...vohl die weitere Gestal-
Ost-West-Verhältnisses,
...h der Verhandlungen
...istungskontrolle abhän-
...acht.

...em Programm des NATO-
...ekretärs, der sich seit
...in Washington aufhält,
...n Mittwoch eine Unter-
...mit Außenminister Haig,
...nerstag wird er von Vi-

...bia
...ssung

...chen Weißbuches über die ...
...sche Militärpolitik deutlich. De...
von Nott vorgeschlagene Eta...
beträgt nach der Aufstockun...
12,274 Milliarden Pfund. Di...
Notwendigkeit der Aufstockun...
begründete er in seinem Weiß...
buch mit den „weltweit einsetz...
baren Fähigkeiten" der Sowjet...
union.

Frühling läßt Bananen sprießen

Bozen, 15. April (DPA) — I...
einem Garten in Bozen sprieße...
Bananen. Unglaublich, abe...
wahr, kommentierte am Mitt...
woch die italienische Nachrich...
tenagentur ANSA ihre Meldun...
aus Südtirol. Das Ereignis ar...
Südhang der Alpen ist die Folg...
eines meteorologischen Phänc...
mens: Seit Tagen ist Bozen d...
Stadt mit den höchsten Temp...
raturen in Italien. Das Tage...

Kovács Éva, keramikus

KOVÁCS ÉVA keramikusművész kiállításának Tápiószele, a Blaskovich Múzeum ad otthont. A fővárosban élő művész ez alkalommal mintegy 80 népi ihletésű figurájával mutatkozik be.

8

– : Hú

Népszabadság, Bp. 1981. okt. 6.

Kovács Éva, keramikus

● KOVÁCS ÉVA keramikusművész kiállítása mától február 6-ig tekinthető meg a Budavári Iparművészeti boltban. A kiállított tárgyak meg is vásárolhatók.

– o Kovács Éva

8

Esti Hírlap, Bp. 1982 jan. 29

.07: Pillanatkép.
.12: Hamari Júlia énekel. Szt.
.48: Zenekari muzsika. Szt.
.01: Könyvszemle.
.11: A Beaux Arts trió játszik. Szt.
.13: Nemzetközi sajtószemle.
.33: Tip-top parádé. Szt.
.03: Monteverdi: IV. madrigálkötet.
.36: Csak megnyomok egy gombot... Riportműsor.
.01: Versenyművek. Szt.
.05: Nemzetközi kapcsolatok a XX. században.
.35: Beatzene. Szt.
.20: Derűre is derű.
.50: Fra Diavolo. Háromfelvonásos opera. Szt.
.08: A kamarazene kedvelőinek. Szt.

20.00: Delta. Tudományos híradó (sz.).
20.25: Bankrablás. Amerikai film (sz.).
21.45: A fele sem igaz! Vetélkedőműsor.
22.15: A TV Galériája. Szykesznian Wanda grafikus (sz.).
22.55: TV Híradó 3. (sz.).

2. MŰSOR

20.00: Pulzus. Könnyű, zenei panoráma (sz.).
20.45: Öt perc meteorológia (sz.).
20.50: TV Híradó 2. (sz.).
21.10: Mit gondol rólunk Berta Bulcsu? A pécsi körzeti stúdió műsora.
21.55: Az akasztófa árnyékában. Francia tévéfilmsorozat. 1. rész: A bűntett (sz.).

MHSAJTÓFIGYELŐ
MSHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kovács Éva, keramikus

1982 JUL 24

PEST MEGYEI HÍRLAP

Lányok 1021

Kovács Éva műve

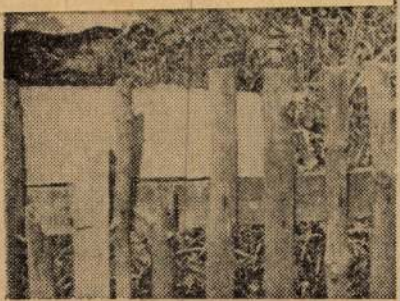

Fabók Mária ma otthon a soros háziasz-

Kovács Éva

Kovács Éva keramikusművész kiállítása június 22-én, pénteken, délután négy órakor nyílik meg Szekszárdon, a Babits Mihály művelődési házban. A rokokó-figurákat bemutató kerámia-tárlat július 8-ig tekinthető meg.

Magyar Nemzet 1984. VI. 20.

Kovács Éva keramikus

P. V.: Kovács Éva

Miskolc, 1983. október

Kovács Éva kerámikus

Pogány Gábor: Kerámia, most

Miskolc, 1983. február

Kovács Éva keramikus

R. Szücs Julianna: Kőcsögosztály és vidéke

Művészet, 1982. szeptember

Kovács Éva keramikusművész

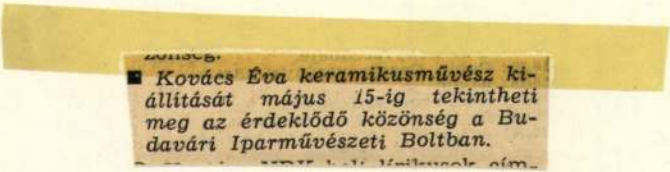

■ Kovács Éva keramikusművész kiállítását május 15-ig tekintheti meg az érdeklődő közönség a Budavári Iparművészeti Boltban.

Népszabadság, 1985. V. 10

Kardos Éva

Rejz

Budapest, 1984. /4.

Kovács Éva

Kiállítás Soltvadkerten

Magyar Nemzet 1985. III. 26.

Kovács Éva

— **Kovács Éva keramikusművész** kerámiáiból nyílik kiállítás február 15-én, délután 5 órakor, a Simontornyai Vármúzeumban. A tárlatot Bihari József, a Pest megyei Múzeumok igazgatója nyitja meg. Megtekinthető április 28-ig.

Magyar Nemzet 1985. II. 14.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1981 APR 16

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

- Kovács Éva keramikus - művész

/1021

Ismét nagy érdeklődés kíséri Kovács Éva keramikusművész bemutatkozását a Képcsarnok rendezésében, Békéscsabán, a Munkácsy Mihály teremben. Az április 11-én megnyílt kiállítás 18-ig tekinthető meg

Fotó: Gál Edit

2

TE

✱

A Jugoszláv Szocialista zövetségi Köztársaság Elöksége a jugoszláv—magyar azdasági együttműködés ejlesztésében több éven át égzett munkájának elismeéseként Faluvégi Lajosnak, Magyar Népköztársaság inisztertanácsa elnökhe-ettesének a Jugoszláv ászlórend Vállszalaggal Ér-emrendet adományozta. A tüntetést a Jugoszláv Szoalista Szövetségi Köztársa-ig Elnökségének elnöke neében Zvone Dragan, a SZSZK Végrehajtó Tanácsa nökhelyettese tegnap adta

✱ VARSÓ

Varsói hivatalos helyről ármazó közlés szerint yelőre nem született döns az élelmiszer-jegyrender további kiterjesztéséről. mint a PAP lengyel hírgynökség alapján kedden te jelentettük, a lengyel inisztertanács megvizsgál-annak a lehetőségét, hogy húson és a cukron kívül a sztre, a rizsre és más élelszerekre is bevezessék a

be

ági

Puja Frigyes külügyminiszter meghívására *Józef Czyrek*, a Lengyel Népköztársaság külügyminisztere 1981. április 14—15-én hivatalos, baráti látogatást tett Magyarországon.

A lengyel külügyminisztert szívélyes, elvtársi légkörű találkozón fogadta *Kádár János*, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára és *Lázár György*, a Minisztertanács elnöke.

A külügyminiszterek tájékoztatták egymást országaik belső helyzetéről, megbeszélést folytattak a két ország együttműködesének fejlesztéséről, és áttekintették az időszerű nemzetközi kérdéseket.

Megelégedéssel állapították meg, hogy a Magyar Népköztársaság és a Lengyel Népköztársaság kapcsolatai a marxizmus—leninizmus, a proletár internacionalizmus

Az „afgán helyz

és a valóság

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kovács Éva, kerámikus-művész

HÉTFŐI HÍREK

1980 NOV 9

1021

i [illegible], vállalatok illetékeseit, hogy ne csak központi számaikat, hanem valamennyi közvetlen számukat is adják meg. Mind a közületi, mind pedig az egyéni telefonkönyvek a korábbinál *bővebb, részletesebb tájékoztatást* közölnek majd a különféle szolgáltatásokról, tudnivalókról.

Az új budapesti telefon-[illegible]

● KOVACS ÉVA keramikusművész tárlata november 13-án nyílik Dunaújvárosban. Képünkön: kétalakos kerámia a kiállítás anyagából.

MK SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Éva Kovács

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1981 JUN 22

Im CH Wien 1021

Keramiken von Éva Kovács

Nach vielen Ausstellungen in Ungarn sowie in München, Würzburg, Frankfurt, Kopenhagen, Sofia, Moskau, Toronto und natürlich Faenza war die Künstlerin Eva Kovács nun im Wiener Collegium Hungaricum mit ihren Werken präsent.

Dort zeigte sie einen repräsentativen Querschnitt ihres Schaffens der letzten Jahre, stellte Kleinplastiken und Keramiken aus.

Éva Kovács arbeitete nach Abschluß der Hochschule für Bildende Kunst (wo sie eine Schülerin von Miklós Borsos, einem der größten zeitgenössischen ungarischen Bildhauer war) sechs Jahre lang als Designerin in einer Steingutfabrik. Sie zog mit vielen gelungenen Speiseservicen und nützlichen Haushaltkeramiken die Aufmerksamkeit auf sich; die Fachpresse lobte vor allem ihre Phantasie, die verspielten Züge ihrer Entwürfe, deren Leichtigkeit.

Als sie dann vor allem auf figurale Keramik umsattelte, ließ sie ihre Designer-Vorzüge weiterhin spielen. Ihre Formenwelt, die Motive erinnern unmißverständlich an die ungarische Volkskunst und innerhalb deren vielleicht an den zum Jugendstil tendierenden Zweig. Die Kombination figurale Keramik und Annäherung vom Jugendstil her, birgt die Gefahr in sich, daß die Werke einen süßlichen Einschlag erhalten. Dem kommt Éva Kovács mit einer gut abgewogenen Portion Komik zuvor. Diese Spur von Humor — oft nur in einer Geste, der Haltung, der Kleidung und vor allem in der Haartracht angedeutet — macht die Figuren nicht nur heiter und liebenswert, sondern bietet gleichzeitig auch die Möglichkeit, ihnen Züge einer Persönlichkeit zu verleihen.

Die Wiener Ausstellung der Künstlerin Éva Kovács, eröffnet von Frau Professor Maria Bilger, Leiterin der Meisterklasse für Keramik an der Hochschule für angewandte Kunst in Wien,

N.

Auf de

Drehscheibe entstehen humorvolle Figuren

...tionen Seckau,
...rg, Eisenstadt
...t waren. Im
...en Jahr wurde
...im österreichi-
...allendorf auch
...k aufgezeich-
...9 schnitt das
...e Fernsehen
...nit, das das Or-
...eutschkreuzberg
150. Geburtsta-
Goldmark gab.
...nahm das En-
noch weitere
Grazer Oper
Oper *Dis Kluge*
...s Orchester für
...ng „importierte"
...zombathely. Mit
...rk gastierte es
...in Westdeutsch-
...igshafen, Fürth,
...gen, Wolfsburg,
...burg), in der
(Olten, Hanau
sogar in Holland
...ndhoven).
...atertätigkeit wur-
...emeinen in war

Kovács Éva

KOVÁCS ÉVA kerámikus alkotásait bemutató kiállítást nyitottak meg tegnap a bécsi Collégium Hungaricum különtermében, az Osztrák—Magyar Egyesület rendezésében.

Magyar Hirlap 1981/6/12/11

Kovács Éva, keramikus

● KERÁMIÁK. Kovács Éva kerámikusművész kiállítását ma este nyitják meg Kőbányán, a Pataky István Művelődési Központ kisgalériájában.

– Kerámiák

8

Esti Hírlap, Bp. 1980 jún. 6

Kovács Éva

KOVÁCS ÉVA KERAMIKUS kiállítása a szegedi Móra Ferenc Múzeum képtárában vasárnap nyílt meg. A fővárosban élő művész ez alkalommal mintegy 180 népi ihletésű kerámiafigurával mutatkozik be.

Magyar Hirlap 1981/6/2/9

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
Éva Kovács
DAILY NEWS
1981 JUN 11

Fröhlichkeit in Keramik

Überall sucht Éva Kovács das Positive

Aus der Sternenaugen-Welt von Éva Kovács.

Sternäugige Mädchen, bärtige Männer, tanzende Paare, ratschende Frauen, ganze Hochzeitszüge, die meisten Figuren dreißig Zentimeter, manche fünfzig Zentimeter groß — das sind die typischen Kleinplastiken von Éva Kovács, einer ehemaligen Schülerin des großen ungarischen Bildhauers und Kossuth-Preisträgers Miklós Borsos. Vom 11. bis 17. Juni wird eine Auswahl aus dem Schaffen von Éva Kovács im Wiener Ungarischen Kulturinstitut, dem Collegium Hungaricum, gezeigt.

Sie strahlen Fröhlichkeit aus, die Figuren von Éva Kovács, und meist widerspiegeln sie Momente des menschlichen, oft des bäuerlichen Lebens. Die Budapester Künstlerin „weiß aus Erfahrung, daß das Leben auch viele Enttäuschungen bringen kann. Vielleicht liegt es darin, daß ich überall das Positive suche und auch versuche, das Leben von der heiteren Seite zu zeigen." Volksmotive wählt sie vorwiegend deshalb, weil dies ihrer Meinung nach die ausdrucksvollsten, reichhaltigsten und aufrichtigsten Motive sind. Dazu studiert sie die ungarischen Volksbräuche, alle Gebiete der Volkskunst und ist bemüht, die Formenwelt miteinander zu verschmelzen.

Nach dem Besuch der Kunstgewerbehochschule in Budapest war sie zunächst als Gebrauchskeramikerin tätig, bis sie der Geschirrgestaltung müde wurde und sich der Kleinplastik widmete. „Ich wollte etwas anderes versuchen. Im allgemeinen erfinde ich jährlich irgendeine neue Form, mit der ich versuche, aus dem Material das Wesentlichste herauszufinden. Ich bin nicht gerne an etwas gebunden. Die figurale Darstellung macht es praktisch unmöglich, zwei vollkommen gleiche Gestalten zu schaffen", bekennt die Künstlerin, deren eigenwillige, graziöse Figuren sie weit über die Grenzen Ungarns hinaus bekanntmamachten. Nach zahlreichen Ausstellungen in Ungarn selbst, der Vorstellung ihres Schaffens in München, Faenza, Moskau, Kopenhagen, Sofia und Toronto hat nun das Wiener, das österreichische Publikum Gelegenheit, die Arbeit der Künstlerin kennenzulernen. **(NN)**

Nachrichten
NEWS
Donnerstag, 11. 6. 1981
15. Jahrgang, Nr. 113 6,50 Ft

Präsident Nigerias in Budapest eingetroffen

Budapest, 10. Juni (MTI) — Am Mittwoch traf der Präsident der Bundesrepublik Nigeria, Alhadji Shehu Shagari, zu einem offiziellen Besuch in Budapest ein. Er folgt einer Einladung des ungarischen Präsidenten Pál Losonczi. Shagari wird von Außenminister Ishaya S. Audu, Planungsminister Frau Akekine Ebun Oyagbola, dem Ko-Präsidenten der gemischten Kommission für ungarisch-nigerianische Zusammenarbeit, Landwirtschaftsminister A. Ibrahim Gusau, dem Minister für Wissenschaft und Technik Sylvester Ugoh, Finanzminister Victor Masi sowie dem Botschafter Nigerias in Ungarn, Lawrance Fabunmi begleitet.

Die nigerianischen Gäste fuhren nach ihrer Ankunft von einer Eskorte begleitet zum Parlament, wo sie mit militärischen Ehren empfangen wurden.

Auf dem Kossuth Lajos tér vor dem Parlamentsgebäude wurden die Gäste aus Nigeria vom ungarischen Staatspräsidenten Pál Losonczi herzlich begrüßt.

Sowjetisch—algerische Verhandlungen abgeschlossen

Zusammenarbeit soll vertieft werden

Moskau, 10. Juni (TASS/ADN) — Zweitägige sowjetisch-algerische Verhandlungen auf höchster Ebene sind am Mittwoch im Moskauer Kreml zu Ende gegangen. Dabei wurden Fragen der Zusammenarbeit zwischen beiden Staaten auf allen Gebieten erörtert. Es wurde festgestellt, daß die sich in letzter Zeit verschärfende internationale Lage eine weitere Aktivierung der politischen Konsultationen und des Meinungsaustauschs zwischen der UdSSR und Algerien zu aktuellen Weltproblemen, vor allem zu Fragen des Kampfes gegen die Kriegsgefahr und für die Erhaltung des Friedens, erforderlich

Länder. Beide Seiten unterstrichen die große Bedeutung der ökonomischen Zusammenarbeit.

In den Gesprächen, die in herzlicher und freundschaftlicher Atmosphäre verliefen, hat sich die Gemeinsamkeit der Positionen der Sowjetunion und der Demokratischen Volksrepublik Algerien in den erörterten aktuellen Fragen bestätigt.

Das ZK der KPdSU, das Präsidium des Obersten Sowjets und die Regierung der UdSSR gaben am Dienstag ein Essen zu Ehren Chadli Bendjedid. In seiner Tischrede verurteilte Leonid Breschnew den von den USA entfachten und „seinem Ausmaß

Tagung des ZK der PVAP

Warschau, 10. Juni (MTI) — Die Sitzung des Zentralkomitees der Polnischen Vereinigten Arbeiterpartei wurde am Mittwoch mit einer kritischen Diskussion fortgesetzt. Es gab allgemeine Übereinstimmung darüber, daß die PVAP bis heute nicht in der Lage war, gegen die konterrevolutionären Versuche, deren Ziel es ist, das sozialistische System zu stürzen, wirksam aufzutreten, noch nicht einmal die Größe der Gefahr wurde richtig erkannt. Es sei ein rascher und erfolgreicher Wandel erforderlich, den das jetzige Plenum zu vollziehen habe, wurde von mehreren Rednern betont. Alle Redner erkannten ausnahmslos die Berechtigung der Kritik an, die der Brief des ZK der Kommunistischen Partei der Sowjetunion an das ZK der PVAP enthält.

Als Quelle der Hauptgefahr von rechts wurden einige örtliche und zentrale führende Gremien der Gewerkschaft „Solidarität" bezeichnet. Als eine anhaltende und gefahrvolle Tendenz wurden die Versuche zu schrittweisen Machtübernahm bezeichnet, die von „Solidarität" ausgehen. Der ZK-Abteilungsleiter J. Brych betonte, es müßte entschlossene Schritte unternommen werden, um aus „Solidarität" die Radikalen zu entfernen. Die Bewegung könne nur gerettet werden, wenn sie ihre Reihe von den Konterrevolutionäre säubere, sagte er.

Einige der Redner kritisierte die Wahlversammlungen, di gegenwärtig innerhalb der Partei stattfinden. Im Gegensat zum Statut und den Prinzipie der PVAP gebe es Delegierte, di Ansichten vertreten, die der Marxismus-Leninismus fremd

Kovács Éva

Kiállítás Soltrad Vesten

Weprmaria 1985. III. 26.

Kovács Éva

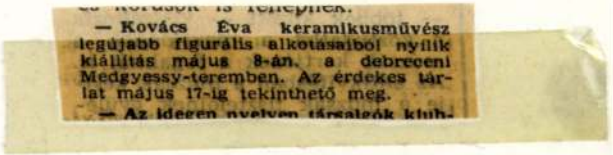

— Kovács Éva keramikusművész legújabb figurális alkotásaiból nyílik kiállítás május 8-án, a debreceni Medgyessy-teremben. Az érdekes tárlat május 17-ig tekinthető meg.

— Az idegen nyelven társalgók klub-

Magyar Nemzet 1986. V. 6.

Kovács Éva, keramikusművész

Tatabánya-Újváros főterén lakásművészeti kisgaléria nyílt egy pár hónapja, vezetője Kutasiné Kiss Mária a tervek szerint a megyében élő képzőművészeket is tömörítő aurea alkotóközösség műveiket bemutatják és értékesítik.
Legközelebb, aug.-ban Kovács Éva keramikus jön a kisgalériába.

-vér-: Kisgaléria a főtéren.
Dolgozók Lapja, 1984. júl. 18.

KOVÁCS Éva keramikus

Kiállitása volt: 1985. ápr. 5-től Ifjusági Ház Galériája, Pécs

Jelenkor, 1985.5.sz.28.évf. Krónika rovat

KOVÁCS Éva keramikus

MN 1995. dec. 8

KOVÁCS ÉVA kerámiáiból látható kiállítás a Galéria Kiállítóteremben (Budapest XI., Karolina út 17.).

Kovács Éva, művészettörténész:
A Magyar Koronázási Jelvény egyéttes kutatásának hat éve:
Művészettörténeti Értesítő, 1986. XXXV évfol. 1-2 szám, Címlap.

A címlapon: A magyar koronázási palást részlete, 1031.
Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ÉRTESÍTŐ

1986/1—2.

SZERKESZTI:

MOJZER MIKLÓS

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

BATÁRI FERENC, DERCSÉNYI DEZSŐ, MRAVIK LÁSZLÓ, NAGY ILDIKÓ, PROKOPP MÁRIA
JÁVOR ANNA

TECHNIKAI SZERKESZTŐ:

JÁVOR ANNA

TARTALOMJEGYZÉK

TANULMÁNYOK

MARIA PÖTZL-MALIKOVA: Zur Porträtmalerei Franz Anton Palkos (Franz Anton Palko portréfestészetéhez) 1

KUTATÁS

KOVÁCS ÉVA: A magyar koronázási jelvényegyüttes kutatásának hat éve..... 25
LOVAG ZSUZSA: A korona-kutatás vadhajtásai 35
MAROSI ERNŐ: A magyar korona a jelenlegi kutatásban és a populáris irodalomban 49
BERTÉNYI IVÁN: A magyarországi Anjouk heraldikájának néhány kérdése..... 56

ADATTÁR

SZILÁRDFY ZOLTÁN: Carel van Savoy váci képének ikonográfiája..... 68
SZVOBODA D. GABRIELLA: Brocky Károly arcképei Viktória királynőről és Albert hercegről.. 71
BELLÁK GÁBOR: Benczur Gyula: Vajk megkeresztelése, 1875 és az 1869-es történeti festménypályázat 75
PUSZTAI LÁSZLÓ: Roskovics Ignác Szent István-arcképe egy Zsolnay-kerámián 78

SZEMLE

Dercsényi Dezső: Magyar Műemlékvédelem. Az Országos Műemléki Felügyelőség Évkönyve IX. Budapest 1984. 600 oldal 449 képpel (Az Építésügyi Tájékoztató Központ kiadása)..... 81
Sisa József: Il Neogotico in Europa nel XIX e XX Secolo. (A neogótika Európában a 19. és 20. században) Nemzetközi tudományos konferencia, Pavia—Milánó 1985. szeptember 25—28..... 82
Ruzsa György: Tatlin. Szerkesztette Larisza Alekszejevna Zsadova. Corvina Kiadó é. n. (Budapest 1984).... 85

VITA

Borsos Béla: Anyag és technika stílusformáló szerepe az európai üvegművészet történetében című doktori értekezésének vitája 89
Molnár László: Az európai porcelánművészet a 18. században című doktori értekezésének vitája..... 90

1350. URH (szt.): 66,02; 66,62; 66,92; 67,19; 67,85; 69,98; 70,40; 71,42; 72,11; 72,77

János bácsi! (Benedek Tibor, Fónay Márta, Gál Sándor); Lőrinczy Pál: Ha én férfi volnék... (Törőcsik Mari); Hadi emlékeiről mesél Nagy Endre
Közreműködik: Johannesz Zsuzsa. Zenei szerkesztő: Herczeg László. Az összeállítás rendezője: Bodnár István
15.45: Csillagszóró
16.00: Szív küldi...
Műsorvezető: Novotny Zoltán. Zenei szerkesztő: Palásti Pál. Szerkesztő: Mike Klára. Rendező: Bodnár István
16.55: Van ez így!
Kovács Zoltán jegyzete
16.59: Reklám
17.00: Hírek. Időjárás
17.05: Sebészkéssel, a test és lélek gyógyításáért
Találkozás dr. Szentpétery Félixszel
Szerkesztő-riporter: Czégé Anikó
17.45: Csillagszóró
17.57: Reklám
18.00: Mítoszvilág 2. rész
Égiek és földiek ügyes-bajos dolgai
Berkek, ligetek lakói: najádok, nimfák — és a többiek
Sárospataki Zsuzsanna és Szabó Kálmán műsora
Km. Béres Ilona, Hegedűs D. Géza, Papp János, Papp Zoltán, Szabó Zsuzsa, Aczél Anna, valamint a Németh László Gimnázium diákjai, tanárai
És aki mindezt ajánlja: Földi Ottó

19.00: Hírek. Időjárás

19.03: Műsorajánlat

19.05: A halálra táncoltatott leány
Balladajáték
Írta: Csoóri Sándor
Zenéjét Gryllusz Dániel és Sipos Mihály állította össze
Km. Csíkos Gábor, Galkó Balázs, Hűvösvölgyi Ildikó, Jancsó Adrienn, Jani Ildikó, Kézdy György, Kozák András, Kránitz Lajos, Lázár Katalin, Ronyecz Mária, Sörös Sándor, Szabó Gyula, Venczel Vera, a Bartók táncegyüttes Tímár Sándor vezetésével, valamint a Kaláka és a Muzsikás együttes
Szerkesztő: Zala Zsuzsa. Rendező: Kóváry Katalin (1975)

19.42: Népzene

20.00: Nemzetközi slágerlista
Kajárik Andrea és Jáki Béla műsora

21.00: Hírpercek
Szerkesztő: Forró Evelyn

21.10: Szombat esti láz
Szórakoztató műsor sok zenével, énekesek, előadók közreműködésével
Helyszín: Metro Klub
Műsorvezető: Csűrös Csilla. Szerkesztő: Koltay Gergely

23.00: Hírek. Időjárás

23.03: Sporthíradó
Szerkesztő: Földy Attila

23.10: Máról holnapra — éjfél előtt
Póttarisznya
B. Tóth László és Dombóvári Gábor műsora
A műsor ideje alatt hívható telefonszám: 138-8555

0.15: Magyar és idegen nyelvű vízjelzőszolgálat
(Csak középhullámon)

0.15—5.50: Máról holnapra — éjfél után
A Póttarisznya folytatása
Bemondó: Földi Ottó
A műsor telefonszáma: 138-8555
A Magyar Rádió éjszakai műsora
Óránként: Hírek. Időjárás
5.03: Nótacsokor

BARTÓK

URH (sztereó): 67,04; 67,97; 68,24; 68,36; 68,48; 68,72; 69,38; 70,10; 70,43; 70,64; 72,08 MHz

6.00: Muzsikáló reggel
Műsorvezető: Varnusz Xavér. Bemondó: Géczy-Bojtár Attila. Szerkesztő: Fejérvári Sándor
A zenei kínálatból: Haydn-művek — Versenyművek két hangszerre és zenekarra — Barokk concertók — Heinz Holliger oboázik — Részletek Donizetti-operákból — Yo-Yo Ma gordonkázik — Nyitányok — Új kompaktlemezeinkből
6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00: Hírek. Időjárás

9.00: Műsorajánlat

9.05: Mi közöm hozzá?
Lator László — Szigettenger című most megjelenő kötete alapján — beszél „könyvekről, versekről, barátairól"
Zenei szerkesztő: Herczeg László. Rendező: Markovits Ferenc. Szerkesztő: Gartner Éva

10.00: Hírek. Időjárás

10.05: Hangfelvételek felsőfokon
Szerkesztő: Varga Ferenc
Nikolaus Harnoncourt három Mozart-szimfóniát vezényel az Európa Kamarazenekar élén
1. Esz-dúr szimfónia K. 453. (33 p.), 2. g-moll szimfónia K. 550. (37 p.), 3. C-dúr (Jupiter) szimfónia K. 551. (41 p.)
(Az 1991. december 5-ei, a bécsi Musikverein nagytermében megtartott hangverseny lemezfelvétele)
(Kompakt)

12.00: Hírek. Időjárás

12.05: Most mi van veled?
Beszélgetés zenéről, irodalomról Kovács Éva keramikusművésznővel és Vidor Miklós íróval
Simoncsics Zsuzsa és Kerekes András műsora

12.50: Európai Utas
Módos Péter jegyzete

12.55: Honi kultúránk
Szakáts Ildikó műsora
A tartalomból: — Portré a kétszeres Kossuth-díjas jelmeztervezővel, — Szentesi szobrok Liège-ben és Párizsban — A Mission Art Galéria a nagybányai művészetért — Polgár Rózsa textilfestő művész kiállítása — Karácsonyi előzetes — néprajzi, képzőművészeti kiadványokról

13.45: Aforizmarádió
Gondolatok a Szindbád Klubból
Csillag Sándor és Hollósi Gábor műsora

14.00: Hírek. Időjárás

14.05: Diszkotéka
Lemezbarátok órája
Műsorvezető: Bánkuti Gábor. Szerkesztő: Varga Ferenc
(A november 25-ei adás ism.)

15.00: Arany-kollekció
Batyuskov Szergej műsora II/2. rész
Maria Callas születésének 70. évfordulóján a kitűnő énekesnőre emlékeznek a meghívott stúdióvendégek egy ritkaságszámba menő élő operafelvétel kapcsán
Közreműködik: Sass Sylvia, Takács Paula és Antal Imre
Szerkesztő: Schubert Ferenc

16.00: Hírek. Időjárás

16.05: Kapcsoljuk az Óbudai Társaskört!
Fiatal Művészek Pódiuma
Bíró Ágnes és Szabó Gábor hegedűhangversenye
Zongorán km. Lugossy Anna és Schmidt Nóra
I. Bíró Ágnes hegedül, zongorán km. Lugossy Anna
1. Mozart: C-dúr rondo K. 373., 2. Veress Sándor: Szólószonáta, 3. Csajkovszkij: Meditáció, 4. Sarasate: Navarrai jota
II. Szabó Gábor hegedül, zongorán km. Schmidt Nóra
1. Debussy: Szonáta hegedűre és zongorára, 2. Chausson: Poéma, 3. Bloch: Nigun, 4. Ravel: Tzigane

17.30: Dzsessz
Bemutatjuk a Talizmán együttes új koncertfelvételét
Bevezeti: Zipernovszky Kornél. Szerkesztő: Göczey Zsuzsa

18.00: Hírek. Időjárás

18.05: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót!
A Kóruspódium évadzáró hangversenyei
II/1.
I. A Székesfehérvári Primavera Vegyeskar énekel, vez. Horányi Ottilia
1. Clemens non Papa: Gyermek született, 2. Kodály—Weöres Sándor: Öregek, 3. Bárdos Lajos: Szeged felől
II. Pannon Volán Bartók Béla férfikar énekel, vez. Lakner Tamás és Schöber Tamás (Szólót énekel: Oswald Levente, zongorán km. Kanizsainé Madari Melinda)
1. Kyrie-gregorián dallam (Oswald), 2. Liszt: Isten a természetben (Lakner), 3. Alfred Ugh—Morgenstern: Az idő (Lakner, Kanizsainé), 4. Bartók: Senkim a világon (Schöber), 5. Kodály—Kölcsey: Huszt (Lakner), 6. Luigi Zaninelli feld.: A széles folyónál (Lakner, Kanizsainé), 7. Bárdos Lajos: Danadana (Lakner)
III. Miskolci Hassler Énekegyüttes énekel, vez. Sándor Zoltán
1. Lassus: Felkelt már a nap, 2. Morley: Itt a vidám május, 3. Hassler: Kyrie és Gloria a Miséből, 4. Lennermann feld.: Minden éjjel, minden nappal, 5. Sargent feld.: Kis Dávid

19.05: Hangszerszólók

19.30: Kapcsoljuk a New York-i Metropolitan Operát

Dvorzsák: Ruszalka
Háromfelvonásos opera
Szövegét Jaroslav Kvapil írta
Vez. John Fiore. Km. a New York-i Metropolitan Opera zenekara és énekkara. Karigazgató: Raymond Hughes. Rendezte: Otto Schenk.
Ruszalka — Gabriela Benecková, Az idegen hercegnő — Janis Martin, Boszorkány — Stefania Toczyska, A herceg — Ben Heppner, Vízimanó — Szergej Kapcsak, Erdőőr — Christopher Schaldenbrand, Erdei tündérek — Korliss Uecker, Kathryn Krasovec, Kitt Reuter-Foss
Ruszalka, a vízitündér beleszeret az ifjú Hercegbe, aki az ő tavába szokott járni fürdeni. Kérésére a Boszorkány emberré változtatja Ruszalkát, de súlyos feltételekkel: el kell némulnia, és ha a Herceg méltatlanná válnék szerelmére, és elhagyná, akkor a férfi nyomban halál fia lesz. A Herceg beleszeret a gyönyörű lánnyá lett sellőbe, és magával viszi kastélyába, hogy feleségül vegye. Szerelme azonban nem tart sokáig, mert ahogy udvarában megjelenik az Idegen hercegnő, neki kezd udvarolni, és kiadja az útját néma menyasszonyának. Az öreg Vízimanó elmegy a boldogtalan Ruszalkáért, és visszaviszi magával régi otthona, a tó mellé. A szerencsétlen lányt szörnyű helyzetbe sodorta szerelme: most nem tündér, de nem is emberi lény. A Boszorkány azt tanácsolja, ölje meg a Herceget, csak így szabadulhat meg az átoktól, de Ruszalka erre nem hajlandó. Ám a Herceg sem boldog, bűntudata gyötri elhagyott menyasszonya miatt. Felkeresi a sellőt, és arra kéri, csókolja meg. Ruszalka figyelmezteti ennek következményeire, de a férfi ezt sem bánja, forrón megcsókolja Ruszalkát, és a karjaiban meghal. A vízitündér pedig visszatér a mélybe, társai közé.
Kb. 20.30: Hírek. Időjárás
kb. 20.35—kb. 20.50: Összeállítás Kassák Lajos műveiből

Anyám címére; 23. kórterem; Hűen önmagamhoz; Kis könyv haldoklásunk emlékére; Boldogító pillanatok; Bevezető sorok egy könyvhöz; Szénaboglya; A harangok
Korányi Tamás műsora
(az 1992. július 19-ei adás ism.)
kb. 21.40: Hírek. időjárás
kb. 21.45: Ördögváltozás Csíkban
Tamási Áron novelláját Rajhona Ádám olvassa fel

kb. 23.00: Flor Peeters orgonál

23.15: Jorge Bolet zongorázik, a Juilliard vonósnégyes játszik
1. Liszt: Hófúvás — transzcendens etűd (7 p.), 2. Franck: f-moll zongoraötös (37 p.)

24.00: Hírek. Időjárás

0.05: Komolyzenei zsákbamacska
Fejérvári Sándor műsora

2.00: Hírek. Időjárás

2.03: Szózat

Itt vagyunk!
138-7878
A Magyar Rádió Közönségszolgálata
Kérdezhet — válaszolunk, üzenhet — visszahívjuk!
Várjuk leveleiket is.
Címünk: Magyar Rádió Közönségszolgálat Budapest, 1800 Bródy Sándor u. 5—7.

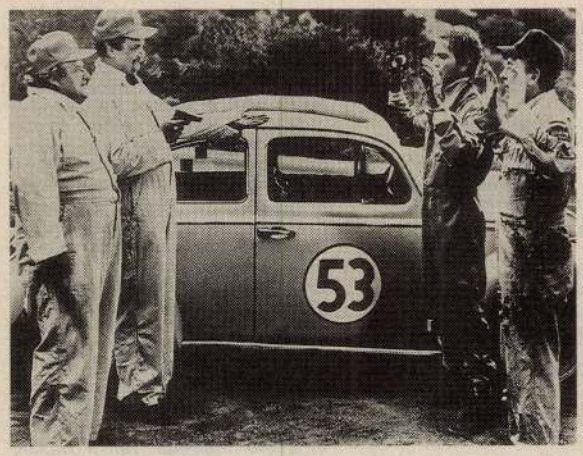

Tv1 15.30

Kicsi kocsi legújabb kalandjai

Mesél a Filmhíradó

Különleges archív felvételek láthatók a műsorban. Lehár Ferenc például maga vezényli az Operaházban A garabonciás című dalművét a bemutatón. Képünkön a komponista, aki 1930. december 22-én a rádióstúdióban is dirigált s üdvözölte a hallgatókat.

Tv2 18.25

Egy faun délutánja

Tv1 23.55

Az Orosz Balett 1912. május 29-én mutatta be Nizsinszkij koreográfiája alapján a Debussy zenéjére komponált táncjátékot. A Párizsi Opera Balettegyüttese ezt az előadást rekonstruálta az angol filmben.

TV 1

6.23: Műsorismertetés

6.25: Falutévé — faludoktorral

6.45: Híradó (15')

7.00—8.15: Nap-kelte
Reggeli információs magazin

8.15: Jó reggelt adj, Istenem!
Református ifjúsági műsor (8')

8.25—11.30: Kapcsolj be!

8.25: Narnia krónikája
Angol filmsorozat (30')
18/13.: **Az ezüst trón**
A forgatókönyvet C. S. Lewis regényéből Alan Seymour írta. Zene: Geoffrey Burgon. Rendező: Marilyn Fox

8.55: Cimbória
Telefonos vetélkedő (10')

9.05: SZEGASZTOK! (10')

9.15: System '93
Ma ötödik alkalommal láthatják a sárgák és a zöldek nagy versenyét az angliai Castle parkjában.
Írta: Janie Grace. Animáció: Herman Serano. Zene: Harvey és Rex Brough. Rendező: John Combes. A magyar változat munkatársai: Horváth Tünde szerkesztő, Duronelly Györgyi gyártásvezető

9.40: Képhiba (ism. — 3')

9.45: Védd magad! (10')
Bogdán András rendőr sorozata
Készíti a Kamaszodó Kamaszadó
Szerk.: Takács Vera. Fel. szerk.: É. Szabó Márta.

9.55: Cigánykerék
(ism. — 25')

10.20: Amőba (25')
Tudományos műsor kamaszoknak
A beszélő géptől az energiatakarékos háztartási gépekig.
Műs.-vez.: Szily Nóra és Szayly József. Szerk.-rend.: Csépányi Mariann

10.45: Friss (25')
Fiatal magazin
Gy.-vez.: Lakatos György

11.10: Jóga
Dr. Weninger Antallal (ism. — 18')

11.30: Szomszédok
Teleregény, 173. fejezet (ism. — 30')

12.00: Déli harangszó
12.02: Képújság

12.05: Panoráma (ism.)

13.05: Vasas—Dubrovnik
Vízilabda KEK-mérkőzés (50')
Közvetítés a Komjádi uszodából
Rip.: Knézy Jenő

13.55: Szezám utca (59')
(Sesame Street)
Amerikai feliratos gyermekműsor

14.55: Tájak, városok, emberek
A Külpolitikai Főszerkesztőség műsora
Romániai magyar cigányok (30')
A riportfilm bemutatja a marosvásárhelyi gettósodott cigányokat, más nevükön házicigányokat. És találkozhatnak a nézők a korondi (székelyföldi) cigányokkal, akiket sátoros cigányoknak hívnak.
Főszerk.: Chrudinák Alajos. Szerk.-rend.: Cselényi László. Gy.vez.: Tőkés Antal. Vágó: Zádor Anikó. Op.: Zalányi Ferenc H.S.C.
15.25: Reklám

15.30: Családi mozidélután a Disney-vel
Kicsi kocsi legújabb kalandjai
Amerikai film (94')
Forgatókönyv: Don Tait. Zene: Frank de Vol. Fénykép.: Frank Phillips. Rend.: Vincent McEveety
Louise néni — Gloria Leachman (Andai Györgyi), D. J. — Charles Martin Smitz (Kerekes József), Priendle — John Vernon (Tolnai Miklós), Pete — Stephan W. Burns (Csankó Zoltán), Melissa — Elyssa Davalos (Kiss Erika)
(Feliratozva a Teletext 666. oldalán!)

17.10: „...az én váram"
Lakáskultúra mindenkinek (25')
Szerk.-műsorvez.: Osskó Judit

17.35: Lottósorsolás (5')

17.40: Hazanéző (55')
18.35: Reklám

18.40: Szerencsekerék
Vetélkedőműsor (30')

19.12: Esti mese
Jó éjszakát kíván a Disney!
19.24: Reklám

19.30: Híradó (25')
19.55: Reklám

20.05: Telesport (15')
Műsorvez.: Gundel Takács Gábor
Benne: **TS-karácsony**
20.23: Reklám

20.30: Európai Filmtár
Hommage à Federico Fellini
Júlia és a szellemek
Olasz film (1965 — 134')
Írta: Federico Fellini és Tullio Pinelli. Fénykép.: Gianni di Venanzo. Zene: Nino Rota. Rend.: Federico Fellini
Giulietta — Giulietta Masina (Földi Teri), Susy, Iris, Fanny — Sandra Milo (Bánsági Ildikó)
(Cikk a 43. oldalon!)
22.45: Reklám

22.50: Grand Slam Teniszverseny
Elődöntő
Közvetítés Münchenből, felvételről
Rip.: Vitray Tamás
23.50: Reklám

23.55: Egy faun délutánja
Angol balettfilm (11')
Zeneszerző: Claude Debussy. Koreográfus: Vaclav Nizsinszkij. Díszlettervező: Leon Bakst. Rend.: Colin Nears
Faun — Charles Jude, Nimfa — Marie-Claude Pietragalla

0.05: Híradó(5')

A szelvények bedobásának határideje XII. 15. Sorsolás: 1993. december 18-án.
CENTRUM ÁRUHÁZAK Rt.

Kovács Éva, művészettörténész 1.) Folytatás

A Magyar Koronázási Jelvényegyüttes kutatásának hat éve.

A Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Bizottsága 1984. nov.-i ülésén foglalkozott a koronázási jelvények hazakerülése (1978) óta folytatott kutatásokkal. Erre az alkalomra készült Marosi Ernő, Kovács Éva és Lovag Zsuzsa referátuma, amelyeket a Művészettörténeti Bizottság döntése alapján az alábbiakban közlünk. Az előadások jegyzetek nélkül készültek, az idézett publikációkra a szerzők a szöveg közben hivatkoznak, a közölt képek a három referátumot együttesen illusztrálják.

Művészettörténeti Értesítő, 1986. XXXV. évf. 1-2 szám, 25-old.

Kovács Éva, művészettörténész 2.) Folytatás.

A Magyar Koronázási Jelvényegyüttes kutatásának hat éve.

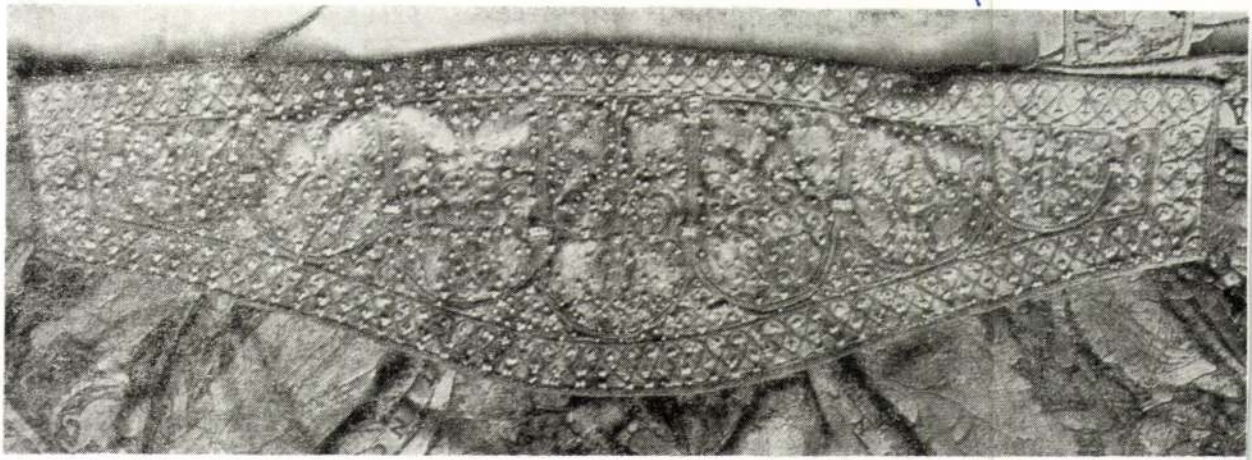

1. Humerale gallérként szolgáló szegélydísze (amictus parura): a koronázási palást gallérja, 12. század második fele.
Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum

Művészettörténeti Értesítő, 1986.
XXX vény 1-2 szám, 26-ald,

KUTATÁS

A MAGYAR KORONÁZÁSI JELVÉNYEGYÜTTES KUTATÁSÁNAK HAT ÉVE*

hazaérkezés előtt

Amikor a magyar koronázási jelvények 1978 elején azaérkeztek, bizonyos tekintetben tudományos vákuumba kerültek. A helyzet megértéséhez tudni kell azt, ogy a jelvénytörténet, aminek valóságos megalapítója

459—470.; Komjáthy Miklós, Szent István koronája-e a szent korona, Élet és Tudomány 1970, 43. sz. 2023—2027; Győrffy György, Mikor készülhetett a szent korona, *ibid.* 1971. 2. sz. 58—63. Meglehetősen paradox helyzet, aminek vannak politikai motívumai is. S a számításba vehető okok között valószínűleg nem az a tény

Kovács Éva művészettörténész 3.) Folytatás
a Magyar Koronázási Jelvényegyüttes kutatásának évei.

2. Szent Callixtus miseruhában, díszes humeraléval. Reims, Székesegyház nyugati homlokzata, déli kapu, 13. század eleje

Művészettörténeti Értesítő, 1988.
XXXVII. évf., 1-2 szám 27-dik.

Kovács Éva, művészettörténész 4. Folytatás.

a Magyar Koronázási Jelvényegyüttes kutatásának hat éve.

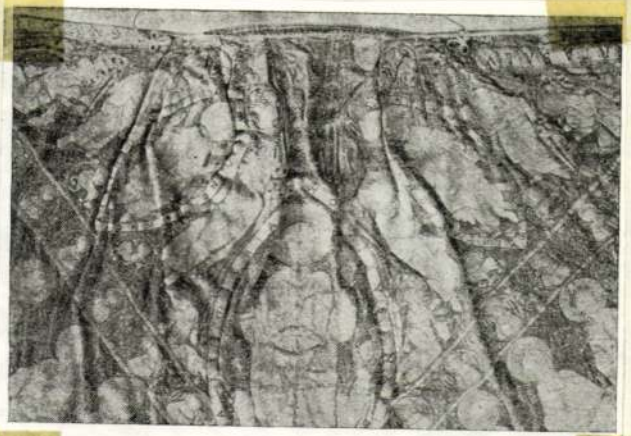

3. A magyar koronázási palást (részlet) a nyaknál nagy ráncokkal

Művészettörténeti Értesítő 1986 XXXV. évf. 1-2. szám, 27-old.

Kovács Éva, művészettörténész 5.) Folytatás

a Magyar Koronázási Jelvényegyüttes kutatásának hat éve

4.) Előbbi /3/ a rámok kibontások után. /repr./

7.) Szent Bertalan apostol alakja, részlet a koronázási palástról. /repr./

8.) Az előbbi részlet elemző rajza. /repr./

Művészettörténeti Értesítő, 1986. XXXV. érf. 1-2 szám, 28-30-31-old.

Kovács Éva, művészettörténész 6. Folytatás:
a Nagyar Koronázási Jelvényegyüttes kutatásának hat éve.

5. Szent Lőrinc vértanú alakja a palást alsó sávjáról, rajta medaillont ábrázoló folt.

Művészettörténeti Hírlap, 1986, XXXVI/29.
1-h. szám, 29-dd.

7. Szent Bertalan apostol alakja, részlet a koronázási palástról

Kovács Éva, művészettörténész

14.) Folytatás

a Magyar Koronázási felvényegyüttes kutatásának hat éve.

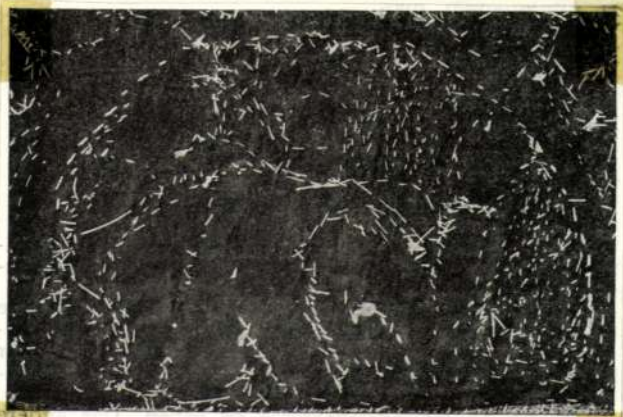

6. Előbbi hátoldalról, nagy öltésekkel felerősítve a támasztó szövetekre

Művészettörténeti Értesítő, 1986. XXXV. évf. 1-2 szám, 29-old.

Kovács Éva, művészettörténész 1.) Folytatás.
a Magyar Koronázási Jelvényegyüttes kutatásának hat éve.

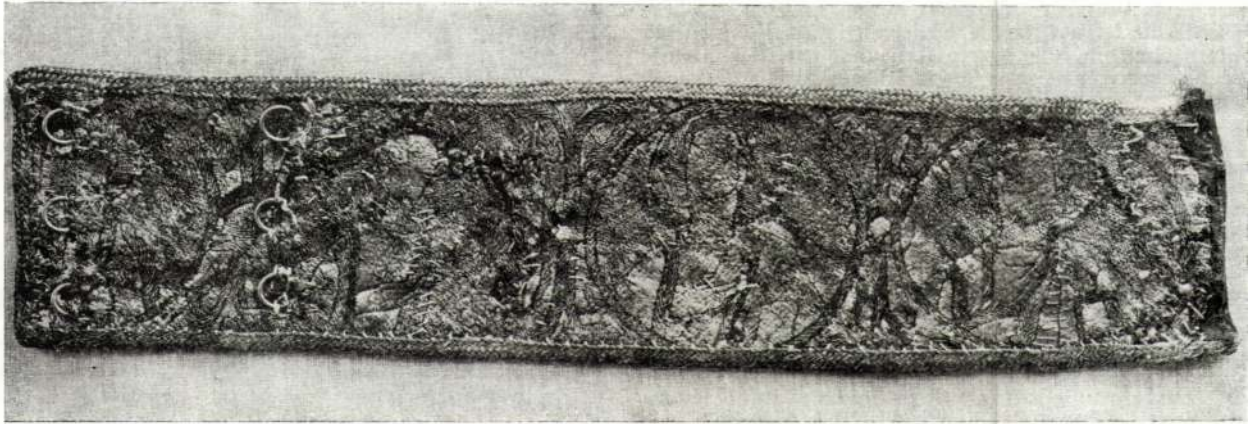

9. A koronázási palást; a kapcsoló pánt

Művészettörténeti Értesítő, 1986.
XXXV. évf. 1–2. szám, 3. rész.

rer Gestaltung her untersucht werden und wir auf diese
Veise Hilfe leisten für die Einleitung wissenschaftlicher
ntersuchungen, die unsere Kentnisse erweitern, sowie
er Konservierung und notwendigen Restaurierungen
enen.

A megfelelő TV és sajtó publicitástól kísért konferencia
onban elsősorban mégis inkább szimbolikus jelentő-
gű; megszüntette a jelvények körül kialakult paradox
lyzetet, amennyiben Magyarországon, optimális körül-
ények között, az arra legilletékesebb tudósok számára
ozzáférhetővé tette a régen elzárt tárgyakat. Természe-
sen képet nyújtott a tanácskozás a kutatás akkori álla-
otáról, amivel kapcsolatban azonban meg kell mondani,
gy a korábbihoz képest a helyzet alig változott. Az
adások többségében a történész-, illetve jelvénytörté-
sz szempontok érvényesültek, s végül is többnyire olyan
zisek hangzottak el, amiket meg lehetett volna írni a
rgyak vizsgálata nélkül is, vagy rosszabb esetben olya-
k, amikre nem hatottak a tárgyak vizsgálatából levon-
tó tények. Lényegében ez vonatkozik többnyire a kül-
ldi hozzászólókra is, akiktől már korábban ismert tézise-
t halhattunk.

Mielőtt kissé részletesebben ismertetném az Insignia

8. Az előbbi részlet elemző rajza

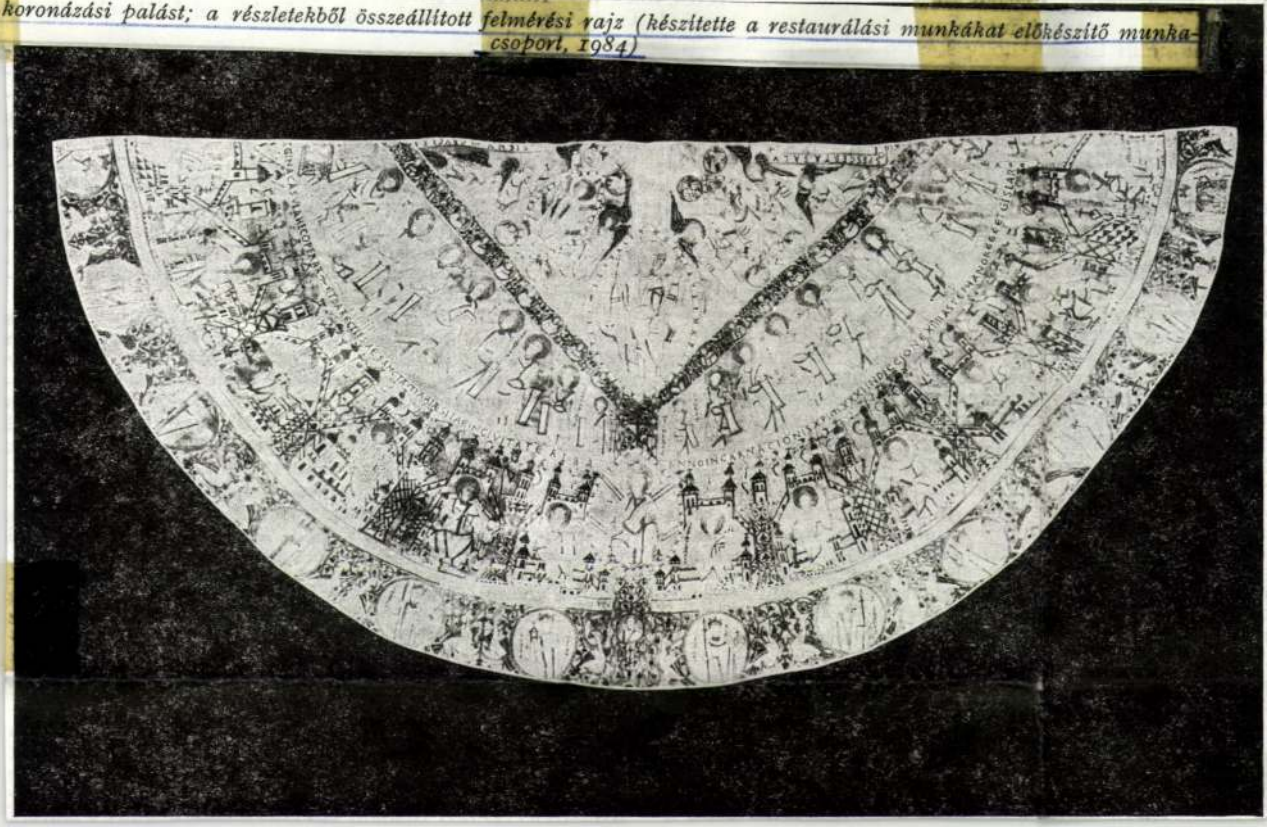

10. A koronázási palást; a részletekből összeállított felmérési rajz (készítette a restaurálási munkákat előkészítő munkacsoport, 1984)

ylló rendszerében. Vizsgálatai kétirányúak. Egyrészt a
ománcszíneket „méri", mégpedig úgy, hogy közülük az
pak (nem áttetsző) árnyalatokat összehasonlítja az 1600
rnyalatot regisztráló Munsell-skála próbadarabjaival, s
z így nyert eredményeket (színegyüttes, színek előfordu-
sa) számítógépbe táplálja be. Közlése szerint mintegy
oo darab zománc adatait tárolja; de a koronával kap-
olatos eredményeket mind ez ideig nem közölte. Refe-
tumában igen minuciózus megfigyelésekről számolt be
korona felső zománclapjait illetően. A technikai jellegű
egfigyeléseket természetesen a vizsgálódás adott lehető-
gei (nem láthatók a hátoldalak) korlátok közé szorí-
tták. Technikai természetű észrevételeit konfrontálva
középkori aranyzománc történetének egyéb meghatá-
zó tényezőivel — habár igen óvatosan fogalmazva — a
ései keltezés felé tart, pontosabban elképzelhetőnek véli
arany rekeszzománc továbbélését a román stílus
orában, amikor a vörösrézre készült ágyazott zománc a
orszak uralkodó ötvöseljárásává változott. A kései kelte-
st igyekszik alátámasztani a Sionból származó (Victoria
d Albert Museum) egyébképpen vitatott készülési idejű
önyvtábla feliratos részleteivel is, melynek zománcbetűi
alóban igen hasonlónak látszanak a felső koronán levő
évfeliratokhoz, bár e ponton talán meggyőzőbb ered-
ényre számíthatnánk egy epigráfustól. Buckton törté-
eti horizontú észrevételeit és Szvetnik Joachimnak a
vakorlatból leszűrt tapasztalatait összegezve határozot-
n léptünk előre a korona megismerésében. Apró részlet-
egfigyeléseken keresztül vezethet a szolíd híd az újjá-
tékeléshez; hasonló kisebb megfigyelések közzétételével
sérletezett e sorok írója is, részben a koronát, részben
palástot illetően. Ami a palástgallért illeti végérvénye-
n igazságot kell szolgáltatni néhai Ipoly Arnold püspök-
k a különös formájú, de eredeti állagát őrző, s jelenleg
jjel lefele odavarrott ruhakiegészítő valóban amictus
rura kellett legyen, ez a gyolcsra applikált miseruha-
egészítő állógallér, aminek emléke igen kevés, de igen
l felismerhető ábrázolása annál több ismeretes, főleg a

referált, megidézve a két évtizeddel korábban Schramm
és Deér között lezajlott vitát e sokféle jelentésű ősi szim-
bólum tárgyiasulásáról, illetve jelvénnyé válásáról —
mindenesetre a modern jelvénytörténet teljes fegyverze-
tében, imponáló forrásismerettel, elasztikus gondolatfű-
zéssel kerülve a mindenáron konklúziókat. Két előadás
foglalkozott a korona ékköveivel, az azóta elhunyt Koch
Sándor professzor mineralógiai szempontból, Kádár Zol-
tán pedig a középkori szimbolikus képzetek tükrében.

Székely György a 11. századi koronaküldések és király-
csinálások forráshelyeit gyűjtötte össze, Váczy Péter a
sokat idézett Merseburgi Thietmar-helyet analizálta,
ami István megkoronázásáról tudósít, a szerző interpre-
tációjában tudatos kétértelműséggel.

A korai jelvénytörténetet illetően két korábbi feltevés
látszik ma már ténnyé szilárdulni. Egyrészt, hogy István
hatalmának egyik jelvénye a lándzsa volt, másrészt, hogy
ez is, koronája is, Aba legyőzése után császári hadizsák-
mányként a Szent Péter-templomba, Rómába került, s
onnan tűnt el sokkal később. A másik nagy érdeklődéssel
kezelt kérdés volt a koronaküldésekről szóló történetek
csodás elemeinek vizsgálata, illetve a „szent", az „angya-
li" és az egyedül érvényesen koronázó „szentistváni"
korona eszméjének jelentése, eredete és politikai tartalma
(Váczy, Győrffy, Vajay). Közhely, hogy a középkori
uralkodó Istentől eredeztetett hatalmának (hatalmi jel-
vényeinek) első hordozója a keresztény uralkodó arche-
típusa, Nagy Konsztantinosz császár; ugyanakkor az
uralom égből küldött jelvényei nem tévesztendők össze az
égi eredetű győzelmi koszorúval. Veszélyes lehet tehát
ezeket a nagyon általános és áttételes toposzokat adott
helyzetben betűszerint venni, illetve megfordítva, racioná-
lis bizonyítéknak felfogni. Vagyis, ha találunk egy legen-
dás híradást egy koronaküldésről, mint például a pápa
először a lengyelnek szánt, majd Istvánnak elküldött
koronája, vagy László herceg álma fivérének Gézának az
égből kapott koronájáról, ez korántsem bizonyíték egy
Rómából érkezett diadém egykori megléte, vagy a corona

Kovács Éva, művészettörténész 9.) Folytatás

a Magyar Koronázási Jelvényegyüttes kutatásának hat éve.

Művészettörténeti Értesítő 1986. XXXVIII. 1-2 szám, 32-old.

BELSŐ KÉNYSZER VEZETETT

1021

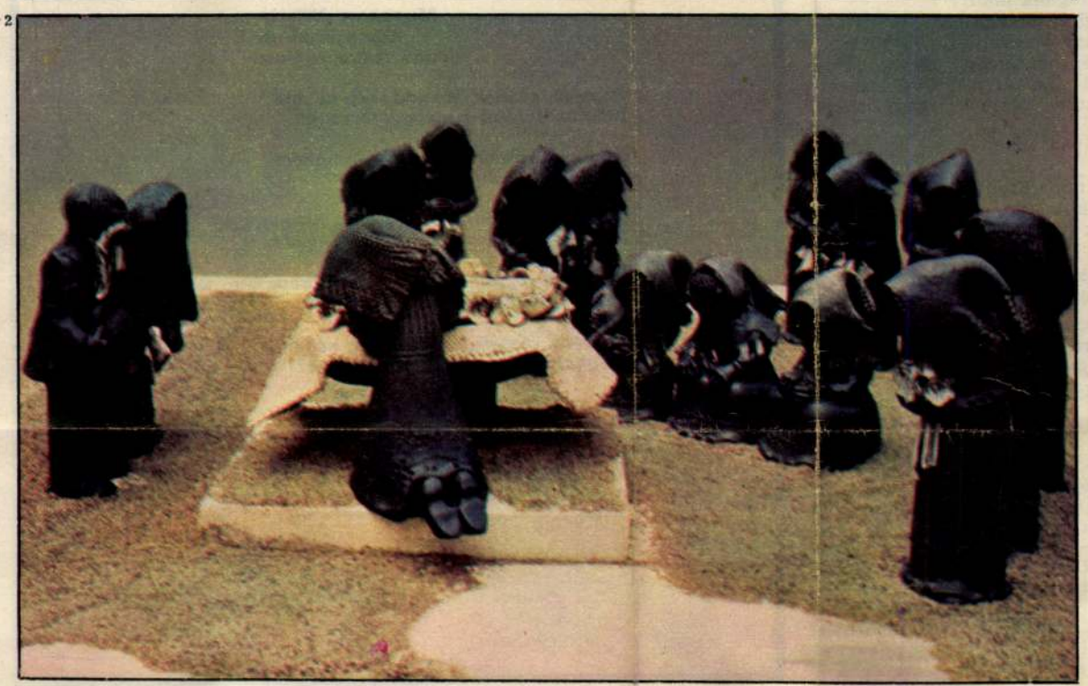

KOVÁCS ÉVA MŰTERMÉBEN

1. FECSEGŐ LÁNYOK

2. SIRATÓK

3. ESKÜVŐ ELŐTT

4. CSILLAGSZEMŰ BARÁTNŐK

MILOS JÓZSEF FELVÉTELEI

— Jól nyaraltatok?

— Isteni volt. Gyere fel egyik este, rengeteg filmet csináltunk.

— Tulajdonképpen az állás miatt hívtalak.

— Az állás? Teljesen kiment a fejemből, ne haragudj.

— Nem, dehogy.

— Hívjál fel a jövő héten, vagy gyere ide. Legalább megnézed a filmeket.

Ezzel akar elijeszteni — gondolta Ernő, de megígérte, hogy feltétlenül felugrik hozzájuk, aztán letette a kagylót. Semmi értelme. Megnézi a másikat — határozta el.

— Reggel később jövök, el kell intéznem valamit — mondta Marikának.

— Jó, menj csak.

Másnap megnézte a munkát és elfogadta. Tulajdonképpen bármit elfogadott volna, de ez érdekesnek ígérkezett. Rengeteg szakkönyv, csupa újdonság. És nincs külön főnök. Egyedül lesz, nem kell alkalmazkodnia senkihez.

Szombaton, reggelizés közben lelkesen mesélte Nórának az új helyet.

— Ha gondolod, hogy jobb... — mondta Nóra.

— Biztosan. Egyedül leszek, én osztom be az időmet és a pénz se rossz.

— Te tudod — mondta Nóra, és kent magának még egy vajaskenyeret.

— Tettél fel kávét? — kérdezte Ernő.

— Persze.

— Megyünk valahova?

— Minek? Nem jobb itthon?

— Ott jó, ahol te vagy.

— Kati holnap érkezik. Kijössz elé?

— Jobb lenne, ha csak te mennél.

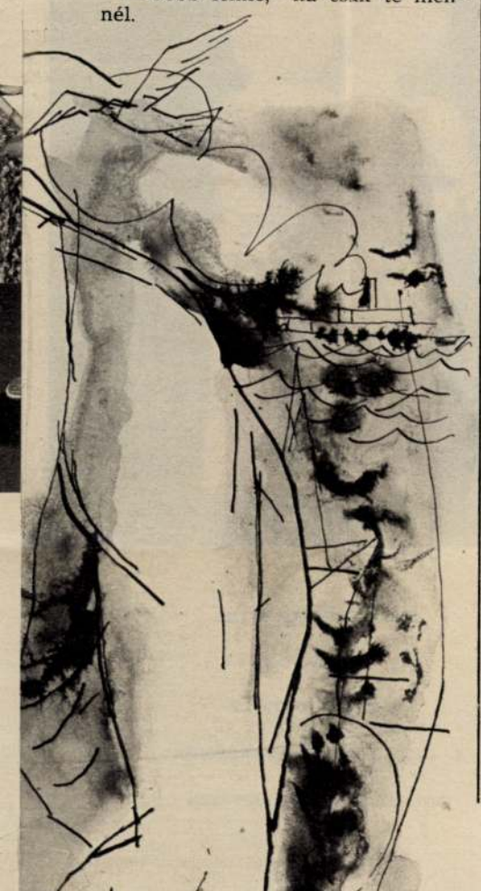

— Miért?

— Nincs szükség harmadikra.

— Ugyan, ne hülyéskedj.

— Nem tudhatjuk, mit szól az egészhez.

— Mit szólna?, Különben sem érdeklik a kapcsolataim.

— Szeretném, ha a miénk érdekelné.

— Miért?

— Mert el akarlak venni feleségül.

Nóra kezéből majdnem kiesett a vajaskenyér.

— Feleségül? Komolyan mondod?

— A legkomolyabban.

— Alig ismerjük egymást, nem gondolod, hogy korai lenne?

— Én mindig ismertelek. — Megfogta a kezét. — Jobban ismerlek, mint bárkit a világon.

— Nem is tudom.

— Nem akarod?

— Váratlanul jött. Nem számítottam rá.

— A válaszod?

Nóra kicsit gondolkodott, aztán szinte súgva mondta:

— Igen.

Ernő megcsókolta a kezét.

— Behozom a kávét.

— Most?!

— Persze — mondta vidáman Nóra.

Ernő rágyújtott egy cigarettára. Valahogy másképp képzelte.

— Mit mondjak Katinak? — kérdezte Nóra, amikor a kávéval visszajött.

— Az igazat. Beszéld meg vele. Mondj rólam egy csomó jót, aztán este felmegyek és bemutatkozom. Biztosan szimpatikus leszek neki.

— Miből gondolod?

— Neked is szimpatikus vagyok, nem?

— Örülni fog. Annyiszor mondta, hogy ne éljek egyedül.

— Na látod. Utána csak le kell bonyolítani.

— Mit?

— Az esküvőt.

— Nagy murit csapunk.

— Egy elit helyen.

— Hol fogunk lakni?

— Majd megbeszéljük.

— Nálam — jelentette ki Nóra.

— Nekem mindegy, de gondolnunk kell Katira is. Övé lesz az egyik, hátha férjhez megy, vagy valami.

— Hol van az még — legyintett Nóra.

— Na, na. Ezek a fiatalok ma nem vacakolnak.

— Csak ne fesd az ördögöt a falra.

— Mindegy. Egy lakás manapság főnyeremény.

— Nekem mondod?... — legyintett Nóra, aztán megkérdezte: — Mikor jössz?

— Vacsorára. Katinak pihennie kell.

— Hát jó, legyen ahogy akarod.

Másnap este Ernő a legelegánsabb ruhájában, virággal a kezében jelent meg Nóráéknál. Kati szebb volt, mint a képeken, és úgy fogadta, mint egy régi ismerőst. Pillanatok alatt összebarátkoztak. Aztán Nóra behozta a vacsorát, felbontották a pezsgőt, és úgy ültek ott együtt, mint akik összetartoznak évek óta...

(Vége)

Deák Mór

ELÉGIA

be kéne már vallani:
nem a legkisebb fiú győzött
— a hó nem olvadt meg körülöttem
és soha nem sikerült az ágyra dőlnöm
elvesztett kedvesem mozdulatával

a mesék s az emlékek összefonódnak
ahogy az őszi madarak az ég kékjével
s jaj én is leverhetetlen vagyok
magamról akár a rozsda

mesék emlékek — az ágyra dőlök
álmomban néha hegedű szól
s már nem fogom megtudni: tücsök zenél-e
vagy lakodalomban húzza a cigány

— olyankor szénaillatú az ágyam
(mint az első ölelés lagzija
puha égrenyíló) s elfelejthető
mennyiért váltom meg havonta

elindulok: arcomra ráfagy arcod
s egyetlen hópihe tépi fel
szemem sarkából egészen ajkamig
karmol — bevérzi a havat

— de valahol
egy nagyon régi árokparton
a falu templom-ajkától
öreg házunk csipásodó szeméig
a fű között
tücsök cigánykodik

Polgár Julianna

MESEBELI KÉRDEZGETŐ

Munkácsy Mihály
Rőzsehordó nő
című festményéhez

Rőzsém, rőzsém, mondd meg nékem,
pihenni szabad-e meggyötörtnek?!

Rőzsém, rőzsém, mondd meg nékem,
megszedni tudnálak-e örökre?!

Rőzsém, rőzsém, mondd meg nékem,
súlyodat miért nem gazdám nyögi?!

Rőzsém, rőzsém mondd meg nékem,
lesz-e remény az égbe átszökni?!

Rőzsém, rőzsém, mondd meg nékem,
meghalni adsz-e nyugalmat, erőt?!

*

Rőzsém, rőzsém, mondd meg nékem,
ki a legszánalmasabb az erdőn?!

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kovács Éva, kerámiaművész

NŐK LAPJA
Budapest
1983 JUL 23

Beszélgetés Kovács Évával

Kovács Éva Thököly úti műterme egy budapesti bérház legfelső emelete. Helyiségeit teljesen megtölti az előkészített vagy már kiégetett kerámiák tömege. Szinte félünk, hogy a födém leszakad, annyi figura zsúfolódott össze. Az utóbbi években végtelen folyamként áramlik itt át az alkotások szüntelen sora. Ez már önmagában is arról beszél, hogy Kovács Éva munkáit kedvelik és keresik. De hogy ezek a művek épp ilyenek lehessenek, ahhoz a művészi felfogás és meggyőződés mellett a szakmai, technológiai ismeretek fölényes tudása szükséges.

— A főiskolai képzés után — mondja a művész — a technológiai ismeretszerzés útját, úgy érzem, mostanig végigjártam. A főiskola után a Gránit gyár tervezője voltam, érdekelt a használati edények formatervezése. A legszigorúbb követelményeket ezek támasztják a tervezővel szemben, mert az ipari formatervezés emberközpontú és esztétikus kell, hogy legyen.

— Végül is hogyan határozta el magát arra, hogy a formatervezéssel felhagy, szobrászati megoldások felé törekszik?

— Ebben szándékosság kevés volt, belső kényszer vezetett erre az útra. Hogy az út, amin járok, jó-e, vagy sem, nem vagyok hivatott elbírálni. De mindig lényegesnek tartottam, hogy mondanivalóm közérthető legyen és sokakhoz szóljon. A közérthetőség nehéz kérdés, mert az érdeklődő társadalom igen sokrétű. Azok a műalkotások érik el céljukat, amelyeket sokan tudnak befogadni.

A közérthetőséget váltakozó sikerrel és sikertelenséggel már sokszor megkérdőjelezték. Kovács Éva kerámiáinak népszerűségét a kiállítások és a vásárlások igazolják. Ehhez témaválasztási és technológiai kivitelezési módszerei is hozzájárulnak.

A kiállítások egyes figurái nem csak önmagukban lezárt alkotások — bár természetesen lehetnek azok is —, hanem összességükben különböző élményanyagok csoportos elbeszélései. Így a falusi esküvő a menyasszonnyal, vőlegénnyel, nyoszolyólányokkal, vőféllyel, majd a fiatalasszony és az anya gyermekével, végül a halál a siratóasszonyokkal. Egyes jeleneteinek bizonyos etnográfiai tartalmai vannak, de ezek nem népviseletben, inkább elvonatkoztatottan jelennek meg.

— Gyerekkori élmények élnek bennem. Ezeket mai szemmel nézve mondtam el — játékos áttételben — az élet lényeges jelenségeit.

A kerámia alapformáinak visszaadása mellett igen sok olyan elemet látni a felületen, amely új kísérletezéseinek eredménye, és ez ugyanakkor a műves jellegnek is megfelel. Örömmel fedeztem fel a textillenyomatok alkalmazását díszítőelemként, hiszen a kerámiaművesség kezdetén még korai textil és háncs tartóedények lenyomatait ott látjuk az őskori cserepeken.

— Az évekig tartó formatervezési gyakorlat kialakított egy sajátságos készítési technológiát. Az edény készítése során a formázás titkait el lehet sajátítani, csodálatos plasztikai játékokat, de ezek az edénykészítésnél már nem alkalmazhatók. Ezért a figuráimon szeretem alkalmazni ezeket a kikísérletezett lehetőségeket. Ha kendőt rakok rá, akkor textillenyomattal díszítem, a merevebb formát bekarcolással érzékeltetem. Ha az Anna-bál nyári, fodros, felszabadult hangulatát adom vissza, akkor ez megjelenik a ruhákon és az alakok kezében fogott virágokon is. Ezek a felületet játékosan megbontják.

— *Korábbi pályája éles kanyarokkal volt te*li. Ilyen lesz a jövő is?

— Nem tudhatom előre. Ha eljön az ideje és szükségét érzem, majd akkor változtatni fogok, mert a bennem lévő belső kényszer természetszerűleg alakít tovább.

Szentléleky Tihamér

Színpompás jelenet az o

ssam neki
emet."
nézetekből
hiszen az
tetlen a vi-
kofjev vé-
fiája, me-
ain fejtett
n műveket
neszerzők-
elmű: „Ko-
van szük-
mely szel-
an lépést
gával."
vissza sok
urópai tar-
unióba. A
ár hazájá-

oszkvában,

Novosztyi-
jelent meg
hogy egy
erült elé,
lt Lake Ci-
náló azzal
karmestert,
bb is élet-
ha másna-
adni Pro-
A progra-

mot természetesen nem változtatták meg, s a tudósítás szerint megtartották a hangversenyt.

Miért ez az ellenállás? — tűnődik Prokofjev, hiszen az amerikaiak mindig szívesen hallgatták ezt a művet, s a bostoni, New York-i nagyzenekarok rendszeresen tartották műsorukon, sőt lemezfelvételeket is készítettek az előadásokról. Hogyan lehetséges tehát, hogy egy karmestert halállal fenyegetnek csak azért, mert műsorára tűzi a művet? Talán azért — folytatja cikkében Prokofjev —, mert az V. szimfónia az emberi szabadság himnusza. És itt mondja el gyönyörű ars poeticája, amit hadd idézzek szó szerint: „Véleményem szerint a komponistának épp úgy, mint a költőnek, a szobrásznak vagy pedig a festőnek az Embert, a Népet kell szolgálnia. Meg kell szépítenie az emberi életet, és meg kell védenie. Elsősorban és legfőképpen az emberhez, a néphez kell tartoznia, hogy művészetével tudatosan felmagasztalhassa az emberi életet..."

*

Most, amikor már fülünk és lelkünk hozzászokott a tizenkétfokú-

sághoz
kus
mitől
muzsik
ség —
„elhar
a hag
jegyzé
pregn
rosan
formá
drama
gol",
kieme
amely
sában
muzsik
nak.
játéko
arietta
szikus
zadi
mes r

Mag
Nagy
zője,
egyko
ta a r
játéko
ez. N
élen,
dástól
leszth

Kovács Éva

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 JAN 8

DAILY NEWS

Kovács Éva

1021

Ceramics by Éva Kovács

After Faenza, Munich, Toronto–to Gödöllő

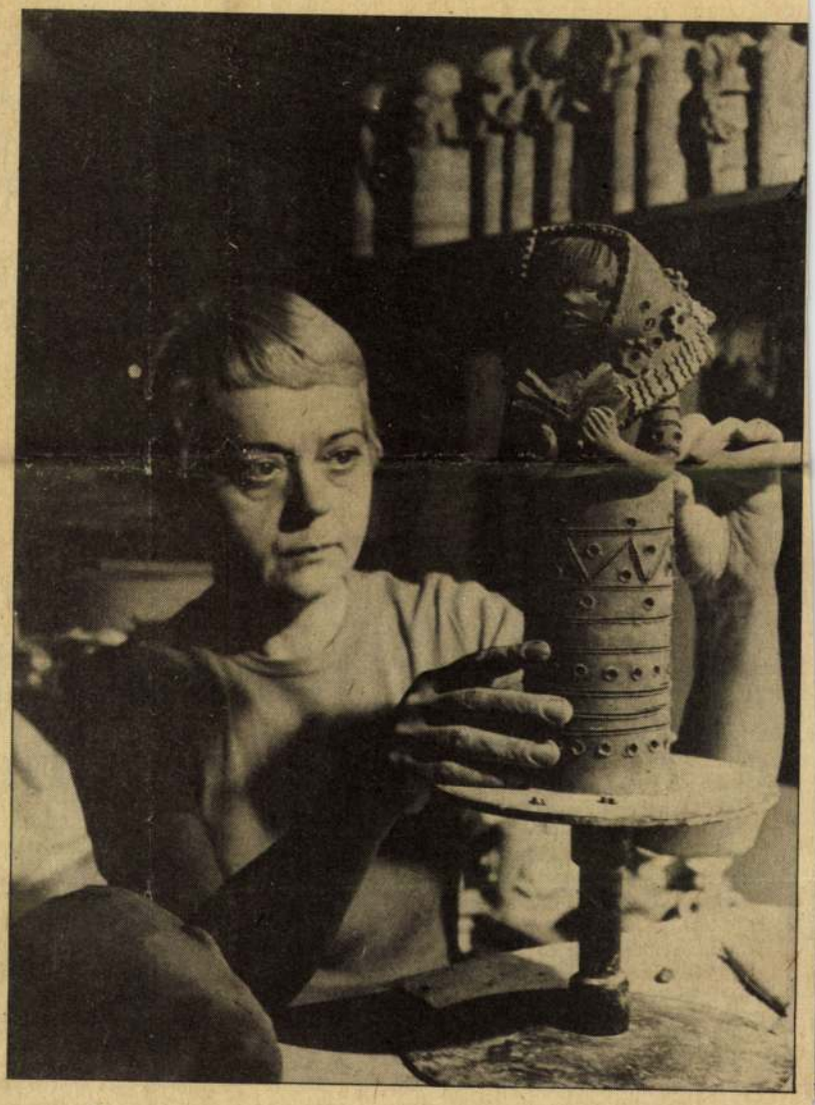

Ceramic figurines, dressed in frilly blouses and lace-hemmed shawls are on show in the Budapest studio of ceramic artist Éva Kovács. Naturally, all the finery of the figures is made from clay by the artist who graduated from the Budapest School of Arts and Crafts in 1962 as a pupil of Kossuth Prize laureate sculptor Miklós Borsos. No wonder that the characteristic features of sculpture can be discerned on her figurines. Only their basic shapes are made with the aid of the potter's wheel—faces, hands and apparel are all done with painstaking handwork.

The clay figurines are fired in electric ovens at 960 deg. C. The next phase of the work is painting and decorating. Then a second and final firing follows.

Miss Kovács has a preference for quiet colours—whites, pale yellows, and faded browns and blues. That's what makes her figurines, placed on shelves or tables in homes, blend into their surroundings, at the same time lending an atmosphere of brightness.

Éva Kovács at work

PHOTO MTI — BÉLA TÓTH

Her figures, girls or multi-figure compositions seem to come to life. The rigidity of clay is softened with the figurines' inclining their heads, looking up or down, and a reflection of wonderment or youthful innocence on their faces. The girls' hairs are often tied up with ribbons, enhancing the youthfulness of their faces.

During the past decade Miss Kovács presented her work at several individual or joint exhibitions, both at home and abroad. She has exhibited her works at Faenza, Munich, Würzburg and Toronto, Canada.

Her next show will be in the museum of Gödöllő, north of Budapest, at the end of February.

Béla Tóth

"Newlyweds"

LEADING POLITIC
GUNNED DOWN IN SICILY

Palermo/Sicily (UPI) — Italy's urban guerrillas have carried out their first assassination of the New Year, gunning down the president of Sicily's regional council in the most clamorous political killing since that of former Premier Aldo Moro.

Santi Mattarella, 44, a Christian Democrat and protege of Moro, was shot to death Sunday afternoon while returning home from church with his wife, son and daughter.

Within hours of the killing, three urban guerrilla gangs claimed responsibility for the shooting—the Red Brigades gang that killed Moro, the extremist Front Line gang believed closely linked to the Red Brigades, and an ultra-rightist fascists squad group.

Mattarella was killed by six shots from a 38-caliber pistol fired at close range into his chest, side and head through the window of his Fiat 132 automobile. His wife Irma, who was sitting at his side in the car, was wounded in the hand when she tried to move between the gunman and her husband. He was the highest ranking politician killed by urban guerillas since Moro was shot by the Red Brigades May 9, 1978 after being held hostage for 54 days.

The Sicilian regional council president also was the first victim of political violence this year. Last year urban guerrillas killed 22 persons and wounded 83 others.

Investigators said they were unsure which urban guerilla gang killed Mattarella, but the central government in Rome ordered a special squad of anti-terrorist investigators into Sicily to help with the inquiry.

The killing of Mattarella was the latest in a series of increasingly violent attacks in Sicily, which has been largely spared from the urban terrorism that has plagued Rome and northern Italy.

The previous bloodiest attack in the island province was the killing last Sept. 25 of judge Cesare Terranova, 58, and his police bodyguard.

Nosing out 'bent coppers'

London detectives launch new mission

London (Reuter) — Rarely has the London underworld seethed with such "bother" (trouble) or "aggravation" (potential trouble).

Detectives are turning up in the backstreet taverns and clubs frequented by criminals. They chat patiently with brooks over pints of beer, and visit convicts in jail.

Their mission is an important one: to nose out and pursue corrupt detectives—"bent coppers" in the underworld vernacular—who are "doing the trades" or taking bribes from criminals.

It is an exercise many Londoners feel to be long overdue.

The British once believed their police to be incorruptible. Not any more. Scandals in the 1970s included the jailing of the former head of Scotland Yard's famous flying squad, commander Kenneth Drury. Some 300 officers have been forced to leave the Metropolitan police.

Now the London demi-monde is rife with rumours about the biggest probe of all, codenamed "operation countryman", an investigation by 80 officers who have been drafted from police forces outside London.

"Countryman" chief Leonard Burt has tried to make the investigation watertight, and for security reasons has established his headquarters at Guildford, a country 40 miles (60 kms) south of the capital.

In the absence of official information, London's gossipy crime world, an incestuous labirinth of interconnecting relationships, is filled with rumours, and "the word" in the pubs and clubs is surfacing into the capital's press.

One detective is reported to have taken an £80,000 ($170,000) brite, to be shared with colleagues, for protecting a whole criminal gang.

There have been enough convictions in the 1970s to establish that bribe-taking is far from unknown in the 3,000-strong London detective force, whose traditions go back to the

osaurs became extinct

obel-prize-winning professor

he and his team believed the asteroid struck with a force of 100 million hydrogen bombs and dug out a crater 100 miles (160 km) long.

The dust thrown up by the explosion cast the earth into semi-darkness for several years and the lack of sunlight killed plants and deprived animals of food, professor Alvarez suggested in a paper presented to the annual meeting of the American Association for the Advancement of Science here.

Scientists have generally believed that dinosaurs were killed off by a drought which caused climatic changes to which they could not adjust.

Professor Alvarez said his team's theory was based mainly of the dsicovery of a member of the platinum family of metals. iridium, at sites in Denmark and Italy.

Iridium is much more abudant in meteorites than in the earth's crust, he said.

The concentration of iridium at

ring inside

Kovács Éva

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Terami Tusmúvész

VAS NÉPE

1981 MÁJ 1

1021

Lakásdíszítő kerámiák

Kovács Éva keramikusművész alkotásaiból kiállítás nyílt Békéscsabán a Munkácsy Mihály Teremben. Mintegy százötven népi ihletésű lakásdíszítő kerámiafigura látható a tárlaton.

A textiltisz
az ország leg
lat 170 dolgo
vállaló helyer
lió 500 ezer f
ben az árbev
volt. A tárgyi
tenni, hogy a:
pontilag elren

A nyereség [illegible] kedvezőbb képet mutat. 1979-ben 2 millió 350 ezer forint, 1980-ban 4 millió 860 ezer forint nyereséget ért el a vállalat. Ez több mint kétszerese az előző évinek.

Azt sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy az 1980. évi munka alapján négy szalon érdemelte ki a „minőségi jelet". Az erre illetékes szervek Szombathelyen a Joskar Ola városrész, a Derkovits városrész szalonját, továbbá a kőszegi és a sárvári szalont tartották érdemesnek erre a kitüntetésre.

Az eredményekhez a vállalat nyolc szocialista brigádja is hozzájárult. Idei terveik még biztatóbbak a lakosságnak. 1981-ben 19—20 millió forintos beruházással korszerűsítik üzemeiket.

niszter és a K
zászlaját, valar
met.

A Budapeste
szombathelyi ö
képviselte: egy
váló Munkáért
pedig a Kiváló

A Centrum k
a Köztársaság t
áruház — forg
éppen huszadré
forgalmának. H
bathelyiek is m
bizonyíthatja, h
zalékkal haladt
értéket.

Kovács Éva

MTI SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1980 DEC 25

Három kislány

1021

Kovács Éva kisplasztikája

vezessenek be.
(Az MSZMP IX. K
sának határozata, 1

Kátay Beatrix általi
tanuló, Szentendre:

— Anyu mondta, születtem, akkor indul nem ment munkába, r tam elég erős gyerek, hogy *többet legyünk e* tyával, az öcsémmel i de vele csak egy évig, mert akkor nem kellett napközibe mennem és mindig otthon volt az anyu.

Özv. Kiss Béláné, nyugdíjas, Diósd:

— Biztos jó dolog, a két menyem, a lányom is otthon maradt. Én nem tudom. Megszültem öt gyereket, megélt négy, és *én bizony dolgoztam* annyit a földön, napszámba, hogy elég, oszt' fölneveltem mind a négyet, tisztességgel. Ezek meg, no, jobb, ha hallgatok. Mondják, van olyan, amelyik még öt évig is otthon marad. Hogy nem szégyelli magát. Az ura meg, ugye, bejár Pestre, dolgozni, na, hagyjuk.

Tóth Istvánné közművelődési titkár, Váci Kötöttárugyár.

— 1250 dolgozónkból szeptember 30-án 164-en voltak gyesen. Számuk csökken, márciusban még 180-an voltak. A korábbinál kevesebben mennek el, és nem töltik ki a teljes időt. Van óvoda, bölcsőde, így egy, másfél év után visszajönnek. A 800—900 forintot még a 290 forintos pótlékkal is kevésnek tartják, hiába, egy kötőnő nálunk 5000 körül keres. A visszatérőket egy műszakban foglalkoztatjuk, ez nagy kedvezmény, sajnos egyre kevesebb az

Drozsnyik István: Múzsa gitárral

okoz, hogy a szülőt hirtelen felvál óvónő nemcsak vele, hanem m 35—40 társával is foglalkozik. Ez kapcsolat természetesen nem oly intenzív, mint az anya—gyerme A pedagógus számára könnyebb kezelhetők a már — úgymond — k zösségi tapasztalatokat szerzett gy rekek. Inkább vállaljuk azonban kezdeti idegenkedés nehezebb mu ikával járó feloldását, mert állítju a kicsi születésétől óvodába ker léséig eltelt idő olyan *érzelmi plus* ad a gyereknek, amely pótolhata lan.

Kovács Tamás autószerelő, S getszentmiklós:

Kovács É. 4

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Tervezői munkáról

PESTI MŰSOR

1980 NOV 19

1021

Kovács Éva

keramikusművész kiállítása november 27-ig látogatható Dunaújvárosban, a Képcsarnok bemutatótermében.

Kovács Éva 1962-ben szerzett diplomát az Iparművészeti Főiskolán. Ezután négy évig a Gránit Gyár tervező iparművésze volt. 1966 óta önálló alkotóművészként dolgozik. Első önálló kiállítását 1970-ben rendezte Szegeden. Finom, egyszerű vonalú edényeivel szerepelt az I. Iparművészeti Világkiállításon, Torontóban, majd részt vett a Siklósi Kerámia Szimpozionon és a Pécsi Biennálékon. A kedves, bűbájos alkotások a művésznő játékos kedvéről, gyermek- és emberszeretetéről vallanak.

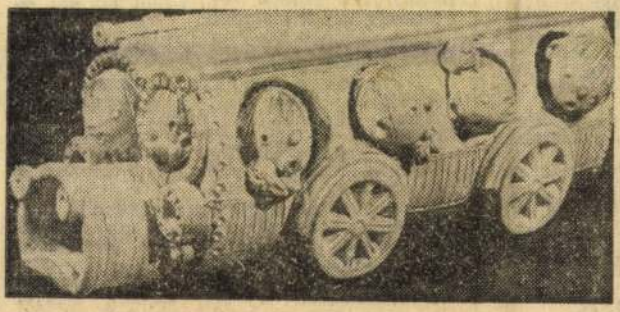

KOROK — STÍLUSOK

címmel művelődéstörténeti foglalkozássorozatot indított a *Petőfi Irodalmi Múzeum* szakközépiskolásoknak.

E sorozat célja az, hogy bemutassa a korstílusokat, középpontba állítva az irodalmi stílust. Egy adott kor a művészetektől a divaton át a legapróbb hétköznapi szokásokig mindenben tükröződik. A múzeum pedagógusai tehát segítségül hívják a társművészeteket éppúgy, mint a mindennapi élet rekvizitumait.

Az idei tanév (1980—81) témája a *reneszánsz* és a *barokk*. A diákok elsősorban a magyar irodalom és nyelvi stílus legfőbb jegyeit és változásait ismerhetik majd meg. Természetesen kitekintenek a kor európai művészetére, a legfontosabb tudományos eredményekre, a felfedezésekre és a hétköznapi életre (divat, szokások, érintkezési formák, magánlevelek stb.) is — képek és egyéb szemléltető anyagok segítségével. A gyakorlatokhoz grafikussal segédanyagokat készíttetett a múzeum, így például öltöztetőbabákat a különböző korokra jellemző ruhadarabokkal, összeilleszthető épületelemeket, korabeli Európa-térképet a kulturális központokkal, történelmi, tudományos, művészeti kronológiai táblázatokat. A foglalkozásokat az Egyetemi Színpad művészei irodalmi szemelvények bemutatásával teszik élőbbé. Az előadótermet néhány korabeli műtárgymásolattal díszítették, melyeket a legsikeresebb tanulók között kisorsolnak majd az év végén megrendezett, koncerttel egybekötött zárófoglalkozáson.

A hetenként ismétlődő foglalkozásokkal párhuzamosan egyéni érdeklődők számára előadásokat és koncerteket rendeznek, így például december 3-án, délután 5 órakor a *Venus, Bacchus és a többiek az iskolaszínpadon* címmel *dr. Kerényi Ferenc* színháztörténész tart előadást, december 13-án, délután 4 órakor pedig a *Tinódi Kamarazenekar* ad hangversenyt.

(csorba)

tató Afrika állatvilágából. A földtörténet emlékei Magyarországon (csütörtökön 11—19 óráig).

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM (XIV., Városligeti krt. 11. Tel.: 420-565). A vasút története a lóvasúttól 1945-ig. A mai vasút. A repülés története. A hajózás története. Az autó és a motor. A városi közlekedés kialakulása (áll. kiáll.). Gőzmozdonyok Csehszlovákiában (a Prágai Technikai Múzeum vendégkiállítása).

MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM (XIV., Vajdahunyad-vár. Tel.: 420-573). Ekék a XVIII—XIX. században. Az erőgép története. Erdészet és faipar. — Vadászat. Pásztorélet. A szőlő- és borgazdaság története (áll. kiáll.). Agrártörténeti emlékek védelme című fotókiállítás.

SEMMELWEIS ORVOSTUDOMÁNYI MÚZEUM (I., Apród u. 1—3. Tel.: 351-934). Képek a gyógyítás múltjából (áll. kiáll.). Az állatorvoslás múltjából Magyarországon (idősz. kiáll.). Nyitva: 10.30—18.00 óráig.

TŰZOLTÓMÚZEUM (X., Martinovics tér 12. Tel.: 572-190). A tűzvédelem fejlődése (áll. kiáll.). Gépkocsitűzesetek (idősz. kiáll.). Nyitva: szerdán, csüt., pént. 9—16 óráig, vas. 9—13-ig.

POSTAMÚZEUM (VI., Népköztársaság útja 3. Tel.: 427-938). Posta — posta-műszaktörténeti áll. kiállítás.

ÖNTÖDEI MÚZEUM (II., Bem József u. 20.). Nyitva: naponta 10—17 óráig.

EVANGÉLIKUS ORSZÁGOS MÚZEUM (V., Deák Ferenc tér 4.).

LISZT FERENC EMLÉKSZOBA (VI., Liszt Ferenc tér 8. III. em.). Nyitva: hétfőn és csüt. 14.00—16.30-ig.

A KIÁLLÍTÓTERMEK PROGRAMJÁBÓL

A kiállítások hétfő kivételével 10—18 óráig látogathatók, az ettől eltérő nyitvatartásokat külön jelezzük.

MŰCSARNOK (Hősök tere) A Szovjet kultúra napjai keretében: „A Szovjet Fotográfia 60 éve" c. kiállítás nov. 16-ig. „A haza képekben" — tájképfestészeti kiállítás. Mai Szovjet Iparművészet című kiállítás. Féner Tamás fotóművész kiállítása.

DOROTTYA UTCAI KIÁLLÍTÓTEREM (V., Dorottya utca 8.) Paszternak Vilmos (USA) grafikai kiállítása.

FÉNYES ADOLF TEREM (VII., Rákóczi út. 30.) Csizmadia László, Ficzek Ferenc, Gellér B. István, Pinczehelyi Sándor és Valkó László kiállítása nov. 16-ig.

HELIKON GALÉRIA (V., Eötvös Lóránd u. 8.) Sáros András Miklós grafikusművész kiállítása.

PATAKY ISTVÁN MŰVELŐDÉSI KÖZPONT (X., Pataky István tér 7—14.) Emmanuil Miszko szobrászművész és Georgij Poplavszkij grafikusművész kiállítása.

DUNA GALÉRIA (XIII., Rajk László u. 95.) Művészeti naptárak 1981. (árusítással egybekötve).

FŐVÁROSI TANÁCS ÓBUDA GALÉRIA (III., Fő tér. 1. Zichy kastély) Geometrikus és strukturális törekvések c. kiállítás.

JÓZSEFVÁROSI KIÁLLÍTÓTEREM (VIII., József krt. 70.) „A képeslap" című kiállítás.

CSEPEL GALÉRIA (XXI. Vasmunkás tér) Pató Róza szobrászművész kiállítása. Nyitva: hétfő kivételével 13—19 óráig.

XXI. ker ISKOLA GALÉRIA (XXI., Rákosi Endre út 138—140.) Jancsek Antal festőművész tárlata. Nyitva: vasárnap kivételével 10—18 óráig, szomb. 14—18 óráig.

Ú.

B.

vételével du. 2—7-ig, szombat, vasárnap 10—7-ig.

VIGADÓ GALÉRIA (V., Vigadó tér. 2.) Dr. Vajda Ernő fotóművész emlékkiállítása.

Az alábbi kiállítótermek naponta 9.30—18 óráig látogathatók, vasárnap zárva tartanak.

STÚDIÓ GALÉRIA (V., Vörösmarty tér 1.) Bernáth (Y) Sándor festőművész kiállítása.

CSONTVÁRY TEREM (V., Vörösmarty tér. 1.) Fejér Csaba festőművész kiállítása.

DERKOVITS TEREM (VI., Lenin krt 63.) K. Mészöly Laura kiállítása.

MÚZEUMI ÓRÁK, ELŐADÁSOK,

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM

Csütörtökön, 13-án, du. ½3-kor: Történelmi Klub — általános iskolásoknak.

Kedden, 18-án, du. 3-kor: Tudománybarát körök konzultációi. Du. 6-kor: A Magyar Nemzeti Múzeum Gyűjteményei sorozat — előadás.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

Szombaton, 15-én, du. 3-kor: a Múzsák kertje közelről című kiállításhoz kapcsolódó filmek vetítése.

Vasárnap, 16-án, de 9.30-kor és 10.30-kor: Tárlatvezetések. A XIX. századi magyar festészet. Vezető: Egyed Istvánné De. 11-kor: Vasárnapi Kórusmuzsika. Közreműködik: a Pécsi Tanárképző Főiskola.

Kedden, 18-án, du. ½6-kor: a Magyar Nemzeti Galéria Klubja. Művészeti foglalkozások, vizuális játékok gyermekeknek. A permutációs művészet — Victor Vasarely építkezési módja.

Szerdán, 19-én, du. ½6-kor: a Magyar Nemzeti Galéria Baráti Körének összejövetele.

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM

Csütörtökön, 13-án, du. 3-kor: Ifjú Múzeum Barátok Klubja — Régészeti korok kerámia művessége. Restaurálási elvek és módszerek.

Vasárnap, 16-án, de. 11.30-kor: Reneszánsz Kórusmuzsika. Közreműködik: a Várpalotai Bányász Béke Kórusa.

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

Csütörtökön, 13-án, du. 3-kor: Műelemzés gyermekeknek Vezeti: Geskó Judit művészettörténész.

Vasárnap, 16-án, de. 10-kor: Tárlatvezetés — Spanyol festészet.

NÉPRAJZI MÚZEUM

Csütörtökön, 13-án, du. ½5—½6-ig: „Gyermekjátszó" Közreműködik: a Boróka Együttes.

MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM

Vasárnap, 16-án, de. 11-kor: Az őskor kőbaltája. Előadó: dr. Nováki Gyula. De. 11-kor és du. 3-kor: filmvetítés.

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM

Csütörtökön, 13-án, de. 11-kor: Közlekedéstörténeti kisfilmek vetítése.

Kedden, 18-án, de. 12-től du. 18 óráig: Szocialista brigádok napja a Közlekedési Múzeumban. Du. 13 órakor: Közlekedésismereti szakkör foglalkozása — középiskolás diákok számára.

Kovács Éva

Grafikusművész

Illusztrációja Daniel Hevier: A varázs-cilinder nyulacskája c. műséjéhez.

Új Tükör
1989 ápr. 30.

— Hunyd be a szemed és nem [illegible] félni — tanácsolta neki a bűvész.

Hunyd be a szemed, hunyd be a szemed, dünnyögött a cilinderben a nyulacska. Akár nyitva van, akár csukva van, mindig ugyanazt látom, mindig ugyanazt a sötétséget. A sötéttől pedig félek.

— [illegible] a híres bűvész! — dülleszt[illegible] mellét a nyulacska. — Figyelj csak, visszavarázsollak a kalapba!

meztette őt
zóul.
Mit tehetet
nyulacska? Ö
ta magát a
legeslegalján,
elaludt.
Jó éjszaká
lacska!
Szlovákból fo
TÓTH I

KOVÁCS ÉVA RAJZA

ANGELO NYOMÁBAN

ötte dél-angliai Worthingbe
mcsak a kellemes klíma vonz-
a látogatókat, hanem a város
lan látványossága is. A ten-
elepülés 34 esztendős szülött-
ímfestőként keresi kenyerét,
járt akor elhatározta, hogy
gelo példáját követve fres-
orítja a katolikus templom
tét. Nyomban munkához is
után elnyerte a plébános és
az egyházközség t
sét és anyagi támo
A lelkes és vállall
Bevans szeretné
tus-kápolna mennyezetfreskóinak má-
solatát. Mindent úgy akar tenni,
ahogy azt annak idején nagy elődje
tette. A különbség csak annyi, hogy
míg Michelangelo négy évig dolgozott
művén, Bevans – tervei szerint – há-
rom esztendő alatt végezne a feladat-
tal. A freskók – véleménye szerint –
éppen olyanok lesznek majd, mint az
eredetiek voltak elkészültükkor. Igaz,
az ő műve másolat lesz csupán, az ere-
detinek hajszálpontos utánzata, de eb-
ben a minőségben egyetlen és párat-
lan lesz az egész világon.

INTERNATIONAL
Herald Tribune
Published with The New York Times and The Washington Post

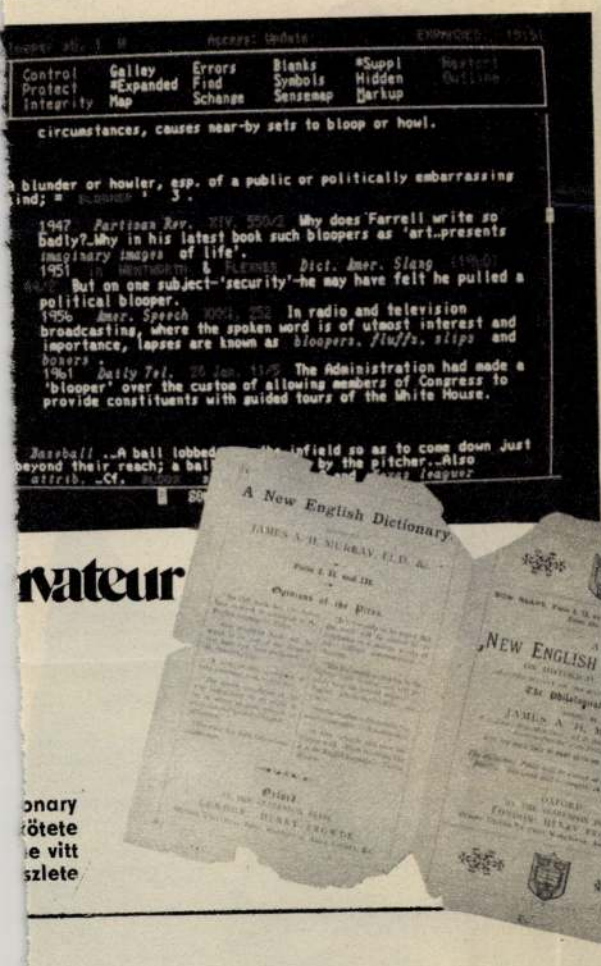

rvateur

onary
ötete
e vitt
szlete

A második kiadás két szerkesztője, Simpson és Weiner a húsz kötettel

Kovács Éva

grafikusművész

Kovács Lajos: „A hóru nos nap" c. mesejének illusztrációja

Uj Tüzi,
1989 máj 14.

Kovács Éva

grafikusmérnök

„A'thekezett mületérnyi" c. Kovács Lajos író meséjének illusztrációja.

Új Tükör,
1989 okt. 15.

Vélasquez „Mariann osztrák királyné" című képe

szinte gyere
vállalkozót, a
emberek szer
duceri pályaf
rény sikerrel
a Godspellt,
is aratott kir
országba, így
A nagy átt
vetkezett, a
tóján. A szak
soltak a szinte
Eliot-versekre
Nos, a Macsk
lió dolláros
tucat országb
lemezeladásol
emléktárgyak
ló **A nyomor**

lepont

Kovács Éva
Tervező művész

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

DÉLI HÍRLAP

1983 SEP. 6

/1021

* Ma délután 5 órakor nyílik a Mini Galériában Kovács Éva keramikusművész kiállítása. Dusza Árpádné, a Miskolci Galéria igazgatója mond megnyitót. Képünkön a művésznő Anya és gyermeke című munkája látható.

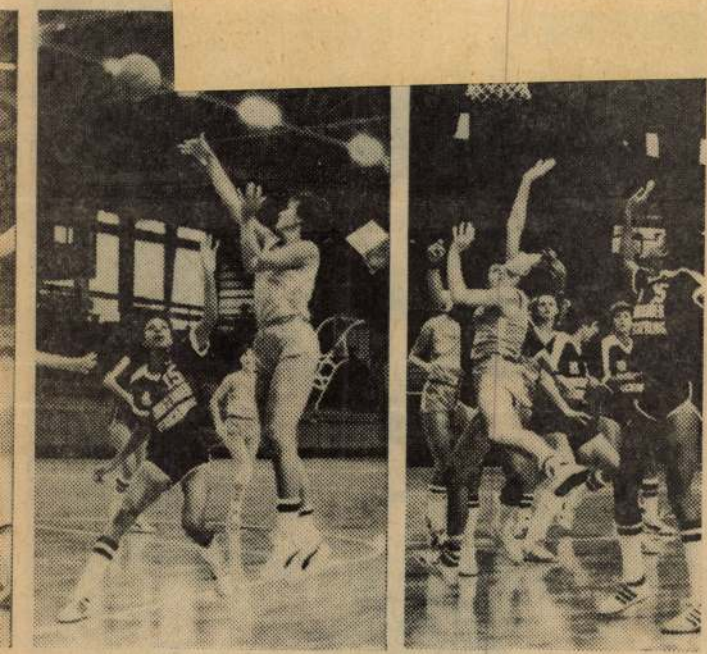

—DVTK mérkőzésről

(Szabó István felvételei)

ssaiak nverték

zetközi tornát

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

KOVÁCS ÉVA

KERAMIKUSMŰVÉSZ

MUNKÁIBÓL RENDEZETT

BEMUTATÓ

MEGTEKINTÉSÉRE

1987. ÁPRILIS 30—MÁJUS 9.

KÉP CSAR NOK

SZINYEI MERSE TEREM

SZEKSZÁRD, KÖLCSEY LTP. 2.

F. k.: Köteles István

Interpress — Budapest

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

KOVÁCS ÉVA

KERAMIKUSMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1987. JÚNIUS 4 – ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA
DR. FODOR PÉTER
A MŰVELŐDÉSI MINISZTÉRIUM FŐOSZTÁLYVEZETŐJE

A TÁRLAT MEGTEKINTHETŐ
1987. JÚNIUS 4 – 13.

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
BUDAPEST V., VÁCI UTCA 25.

Fk.: Köteles István

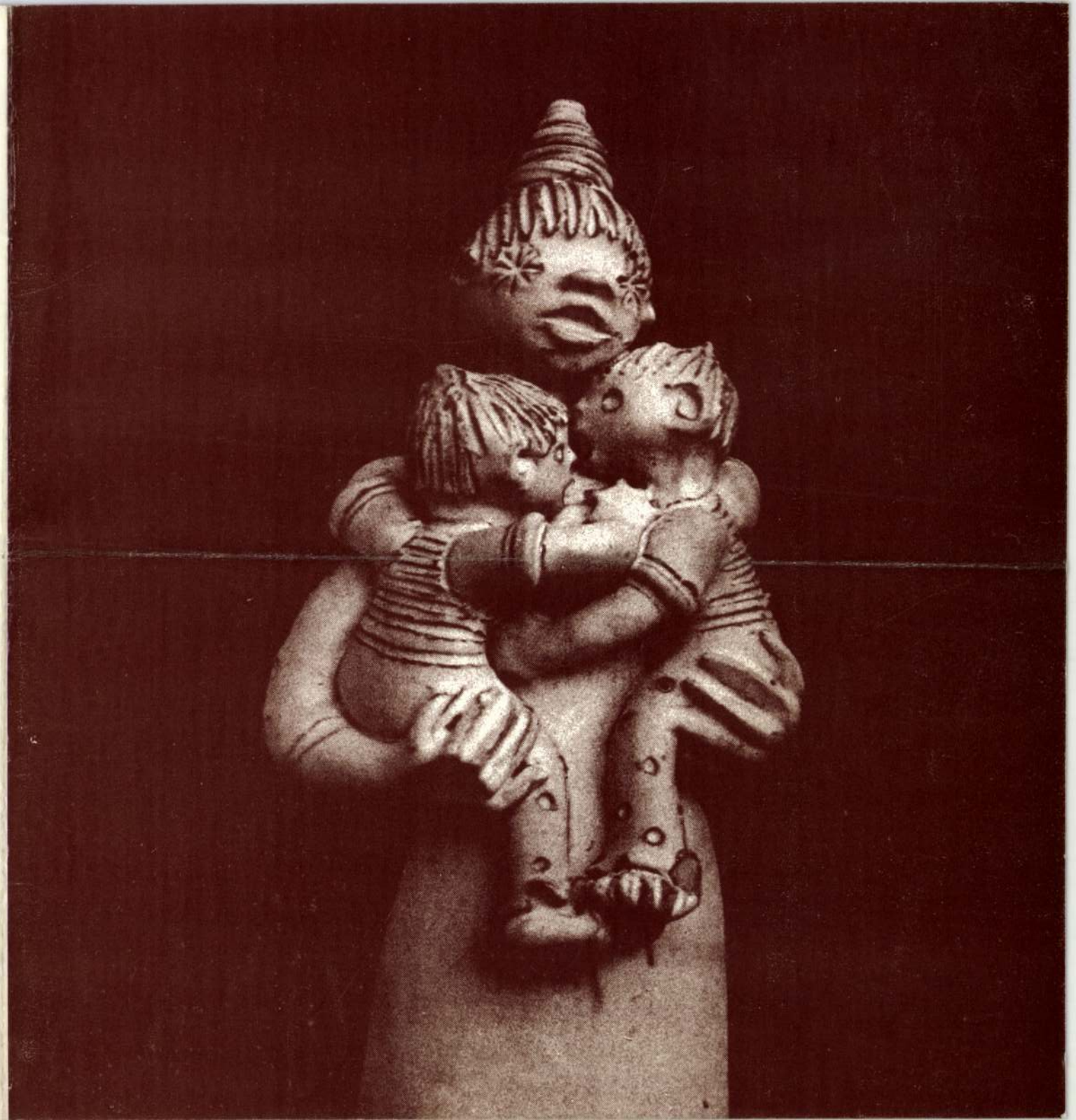

AZ ŐSI ANYAG MESTERE
KOVÁCS ÉVA keramikusművész kiállítása elé

Egy-egy művész önálló tárlatát jelentős eseménynek tekintjük. Esemény, mert az alkotó műveit nyújtja át nekünk, nézőknek. Íme: ez a véleményem a világról. Tessék nézzétek, örüljetek vagy töprengjetek. De esemény azért is, mert a művész nem kevesebbre vállalkozik, mint arra, hogy alkotói teljesítményének egy adott szakasza összegzését közre adja. A kiállítás esemény – jellegén túl – talán nem túlzás – ünnep is. Ünnep, mert mai rohanó, gyakran feszültségekkel telített életünkben jólesik és szükséges, hogy néha megálljunk. Visszanézzünk, körbetekintsünk és észrevegyük azt ami mássá, talán szebbé, boldogabbá, gazdagabbá, emberibbé teheti mindennapjainkat. A kiállított alkotások hozzájárulhatnak ahhoz, hogy másképpen vélekedjünk kis és nagy dolgokról, a szűkebb és tágabb környezet történéseiről, de talán másképpen nézzünk egymásra, máshogyan szóljunk egymáshoz.

A művész számára a nyilvánosság: megméretés. Hiszen a művek önmagukban kell, hogy értékelést kapjanak. A látogatóknak átnyújtott művek alapján a néző mindig a kész alkotást látja és azt minősíti. Nem „köteles" az alkotói folyamat belső körülményeiről tudni. Ő a NÉZŐ. Számára a kész produktum a megítélés alapja.

Kovács Éva keramikusművész kiállítása nem hétköznapi alkalom, hanem ünnepi esemény. Hozzájárul ahhoz, hogy megérintsen minket játékosan komoly világa. Hogy ezt megteheti, annak az az előfeltétele, hogy ismeri az embereket, jártas a mesterségben, szinte mindent tud alkotóeszközéről: az agyagról.

A „csak" kívülálló könnyen alakíthatónak tartja az agyagot, hiszen szinte éppúgy készíthető belőle használati tárgy, mint otthonunkat díszítő kerámia. A keramikus azonban tudja, mint minden mesterségnek, ennek is megvannak a belső törvényei. Mint mesterembernek tökéletesen ismernie és tisztelnie kell az agyagot, hogy engedelmeskedjenek akaratának. Meghatározó már kiválasztása is, hogy mi lehet belőle: iszapolás, gyúrás, formázás, szárítás, színezés és égetés után. Az ember, a tűz együttesen formálják a hideg, nedves kézzel gyúrható ősi agyagot. Jelképes, türelmes, engedelmes, igazi alkotótárs az agyag.

Kovács Éva megvívja önmaga harcát, mielőtt megjeleníti gondolatait. Számára is nélkülözhetetlen, hogy megtalálja saját hangját, sajátos kifejezési eszközeit, amellyel elfogadtatja művészetét a szakmával, a közönséggel. A belső, magányos vívódások, a megélt kudarcok és a makacs újrakezdések életigenlő figuráiban válnak láthatóvá. A mesterség minden fogását ismerő művész a használati tárgyakon át jutott el addig, hogy kedve szerint alkothasson – gondolatait, érzéseit, hangulatait, egyéniségét gyúrva bele műveibe. A kompozíciók sajátos, mással össze nem téveszthető jegyeinek, ritmusának kialakításához, megőrzéséhez szükség van szakmai felkészültségre és tisztességre, kemény, néha konok kitartásra és állandó újat akarásra. Kovács Éva kellő élményanyaggal, gazdag képzelőerővel rendelkezik ahhoz, hogy szigorú mércéje szerint formálja műveit. A mesterség és a közönség iránti tisztelettel, elkötelezetten az ilyen és csakis az ilyen alkotói magatartást vállalja kellő következetességgel. És ekkor még hátra van az a mindig gyötrő pillanat, amikor kinyílik a kemence ajtaja, hiszen ekkor dől el, hogy mivé vált, mit hordoz a megmunkált agyag. Művei, alakjai érzelmeket fejeznek ki. Gondolok az évődő szerelmesekre, a pletykázó asszonyokra, az ártatlanságukban is kacér menyasszonyokra, a szellemes megoldású lábtól alvó házaspárra, a kerékpározókra, a vidámság, az öröm pillanatait idéző táncospárokra, a bájosan egyszerű három gráciára, a világot akár körbehajtó szekerezőkre, a gyermek és az anya örök kapcsolatát ábrázoló kompozícióra. Nézem sok, számomra kedves alkotását. Ezek közül egy, a gyermekét óvón magához ölelő anya és az anyja ruhájába kapaszkodó gyermek figuráját. Találóan fogalmazza meg az együvétartozás, az egymásrautaltság érzését. Szeretetet sugallnak ezek a nemes egyszerűséggel és természetességgel megformázott alakok. Az anya csúcsba felrakott haja, szemének csillagképe, a dolgos kezek símogató melegsége, az anya és a kislány ruhájának fodrozása, a tiszta érzelmeket kifejező uralkodó fehér szín, a megjelenő kevés kék sárga színezés, az egyszerű, csak szükséges mértékű díszítés: jellegzetes elemei művészetének. Az új megoldások, új kifejezések keresésének egyik lehetőségét jelzik különleges fás faliképei.

Emberismerete abban is jelen van, hogy nem csak szeret bennünket, de észreveszi hibáinkat, kisebb – nagyobb esendőségeinket is. És ezzel közvetlenné teszi kapcsolatunkat. Teszi ezt kedvesen, szeretettel, játékosan, humorral. Sajátos arculatú, szellemes, vérbő figuráival mond véleményt rólunk. Derűt áraszt, groteszkséget sem nélkülöz, az emberi érzések mélységét elővarázsoló művész. Néha összekacsint velünk: ilyenek vagyunk. Mert tudja és mi is vele együtt tudjuk, hogy a világ nemcsak a jót és a rosszat ismeri. Egymásfigyelésünk szükségességét erősítik kerámiái, nem feledve ennek gyakori hiányát. Alkotásai rólunk és nekünk szólnak.

A szakma, a kritika figyelemmel kíséri Kovács Éva pályaképének alakulását, fel- és megjegyezve azokat az állomásokat, kitérőket és csomópontokat, amelyek együttesen alkotják pályája ívét. Szentendre egyik hangulatossá formált török-kori házában él és dolgozik a hófehér hajú, határozott, meleg tekintetű asszony: Kovács Éva keramikusművésznő. Nagy utat tett meg, amíg a szatmári Nyírcsaholyból Debrecenen és Budapesten át eljutott a művészetek, a művészek városába. Akarat, hit, a „tudom mit akarok" előre vivő megszállottsága vezette. Itt, a maga alakította világban él. Mindig jelentőséget tulajdonított és tulajdonít a valahová tartozás tudatának. Sokat jelentett számára a gyermekkor élménye, a szülőföldhöz, a családhoz való kötődés, amely útravalót adott a világban az eligazodáshoz. Egyik mesterével, Borsos Miklóssal együtt vallja: „Gyökerek, tövek feszülnek a mélyben, s a mélyből szívják a nedveket, miként az ember is a múlt mélyéből és a jelenben felülről, a fényből kapja azt, amiből a jelent alakítja, valósítja meg."

Ha van, akkor mi a titka művészetének ? Találóan és tömören maga mondja: „Ez egy gyönyörű játék. Az agyag az én játékom." Valóban csak játék ? Nem, sokkal inkább az élet igenlése és a művész örök küzdelme az anyaggal, hogy olyanná váljék, amilyenné álmodja a maga örömére és a mi gyönyörűségünkre.

Így alkot Kovács Éva tisztességgel, szigorúan önmagához, illően az elődök, a mesterek értékrendjéhez, önálló és méltó fejezetet írva a kerámiaművesség történetébe.

Fodor Péter

Az IDEA Iparművészeti Vállalat

tisztelettel meghívja Önt

KOVÁCS ÉVA

kerámikusművész

bemutatójára a

BUDAVÁRI BOLTBA

(Bp. I., Úri u. 26–28.)

Megtekinthető: október 17–23-ig

hétfőn:	10–18 óráig
keddtől–péntekig:	9–18 óráig
szombaton:	9–13 óráig

A kiállított tárgyak a helyszínen megvásárolhatók.

Kovács Éva

Ars Hungarica 1984/2

EGY MAGYARORSZÁGI HÍMZŐMESTER: ÉTIENNE LE BIÈVRE*

A magyarnak, illetve magyarországinak nevezett *Étienne Le Bièvre* vagy *Étienne de Bièvre* neve nem ismeretlen sem a hazai, sem a külföldi szakirodalomban. Nevét mamagyarra is, németre is lefordították, Hódnak illetve *Bieber*nek nevezve a hímzőt.[1] Egyébként, ha ez a fordítás egyáltalán jogos, akkor véleményem szerint a „Hódos" forma jöhetne még leginkább számításba, mint a hódlakott tavak, patakok mellett gyakori középkori helységnév.[2] Ez azonban akár Párizsban is ráragadhatott, mivel ott is a hódról nevezték el azt a boulogne-i erdőből a városba futó patakot, aminek vizét részben már a középkor folyamán befedték.

A művész etnikumának eldöntése aligha művészettörténeti kérdés; ettől függetlenül azonban kétségtelenül patrióta indítékaim is voltak, amikor elhatároztam, továbblépek a különféle francia forráskiadványokban fellelhető értesülések összegyűjtésén, ami az eddigi művészettörténész reflexiókat kiváltotta. Megkísérlem tehát feltárni a művesre vonatkozó forrásanyagot, elkészíteni azt az immár csak képzeletbeli *oeuvre*-katalógust, amit az írott források nyomán rekonstruálni lehet: végső soron esettanulmányt egy történetesen a magyar királyságból elszármazott párizsi polgárról és udvari szállítóról. Helyzete, szerepe és tevékenysége ugyanis alkalmas arra, hogy felmérjük egy vezető hímzőmester helyzetét, szerepét és tevékenységét a 14–15. század fordulója művészeti centrumában, illetve a Valois hercegek udvartartásában. Erre részben statisztikai jellegű megfontolás jogosít fel: Étienne hímző neve a leggyakrabban előforduló nevek közül való, Henryet Gonthier, Robert de Varennes és Jehan Clarey mellett.

A Valois udvarok szállítógárdájára vonatkozó források természetesen elszámolások, igen pontos és részletes, személytelen adminisztrációs termékek; nagyon ritkán, véletlenül tartalmaznak a művesek személyes viszonyaira vonatkozó információkat. István mester esete e tekintetben bizonyos kivételt jelent: öt különféle peres ügyéről van tudomásom, adószedők szidalmazásáról és elkergetéséről, fizetési kötelezettség megtagadásáról, egy miatta kirobbant kalamitásról, ami végül egy magyar segédjének agyonverésével végződött, egy elszámolási perpatvarról a burgundi herceg *argentier*-jával, s végül két segédjének látványos módon lopással való megvádolásáról – valószínűleg alaptalanul, sőt csalárdul.[3] Nem kívánok mindezekből a hímzőmester magyar volta

*(Előzetes jelentés a hímzőkre vonatkozó források feldolgozásából. Elhangzott a Nagy Lajos király halálának ötszázadik évfordulójára rendezett kiállítást követő tudományos ülésszakon, Székesfehérvárott, 1982 nyarán.)

mellett érveket kovácsolni, azt azonban meg kell állapítanom, hogy ez az izgága magatartás a hímző jellemzője volt, korántsem tekinthető tipikusnak a párizsi művesek és polgárok Európa különféle tájairól verbuválódott hadában. Szerencsére, ezek a mozzanatok számos fontos információval szolgálnak a mester magánéletéről: a Châtelet feljegyzéséből megtudjuk például, hogy 1382-ben a Sainte Opportune-templom mellett lakott, tehát a jobbpart gazdag polgári negyedében. 1402-ben a háza a *rue de Harengerie*-ben, tehát a heringpiac közelében volt, egyébként Robin de Varennes, ugyancsak királyi hímzőmester házának szomszédságában. A templom helyét őrzi egy tér, de az utca tudomásom szerint eltűnt a modern Párizs topográfiájából, körülbelül a mai Városház tér táján lehetett. Ehhez csak annyit fűznék még hozzá, hogy mivel a környék népe az Aprószentek temetőjéhez tartozott, valószínűleg az ő csontjai is e leghíresebb középkori temető földjébe kerültek.

Az 1389-ben történt nagy kalamitásnak csak a hátterében volt a hímzőmester, viszont az érdekeltek, a hímző korábbi és akkori munkásai, sejthetőleg miatta vesztek össze. A többrendbeli fenyegetések, ivások és verekedések során végül is István mester Clay nevű segédjét, akit éppúgy mint őt, magyarnak neveztek, halálosan megsebesítették. Mivel a szerencsétlen véget ért *Clay le Hongre*-nak, a gyilkosnak adott felmentő levél *(lettre de rémission)* szerint nem rokona, hanem gazdája volt *Étienne le Bièvre*, lehetséges, hogy kettejük kapcsolata nemcsak a Párizsba jutott magyarok közötti kapcsolatot jelenti, hanem magyarországi összeköttetést is. Vagyis azt, hogy a műhellyel nem rendelkező munkás Magyarországról kereste fel a jól szituált párizsi mestert. A verekedés leírása során értesülünk arról is, hogy István mester ezt megelőzően megfordult Lombardiában.[4] Nemcsak a meggyilkolt magyar és annak gyilkosa dolgozott együtt a hímzőmesterrel, de kölni németek is. Ez derül ki a másik, ugyancsak segédekkel kapcsolatos perpatvarból, aminek a forrásait a század elején tették közzé.[5] Magyar Istvánnak, azaz „*Steffain Unger*nek" ripuari dialektusban írott leveléről van szó, amiben is egy kollégájához, talán egykori munkatársához, *Wilhelm van Bumbel* kölni hímzőmesterhez fordult, mivel két ugyancsak kölni illetőségű segédje ellopott tőle egy vászonra készült triptychont; az oltárelőtét Merész Fülöp burgundi hercegé volt, s ő másolni adta oda a két segédnek, akik feltehetően szülővárosukba vitték azt magukkal. Ezzel párhuzamosan *Philippe de Bourgogne* is a kölni festő- és hímzőcéhhez fordult egy latin nyelvű levélben, segítségüket kérve az ügy kivizsgálásához. Erre választ is kap, méghozzá elutasítót: szó sincs itt lopásról, a kölniek derék emberek, István mester meg nem az: *is eyn schalck*; s félő, hogy bizony igazuk volt.

Erre a német nyelvű levélre alapozzák a magyarországi mester német származását, valamint festő mivoltát. Előbbi nincsen kizárva, csak ehhez legalább azt kellene bizonyítani, hogy a kérdéses levelet valóban ő írta, s nem valakivel íratta. Ez viszont pillanatnyilag lehetetlen, márcsak azért is, mert a hímzőnek még az aláírását sem ismerjük, amit a mesterek pecsétjükkel együtt a nyugtákra adni szoktak, lévén, hogy a mesterre vonatkozó adatokat legbővebben szolgáltató helyről, Dijonból egyetlen nyugtát sem láthattunk. Ugyanis az összeset, szám szerint 24 darabot kiemelték a számszék iratai közül, hogy felhasználják abban a perben, amit Étienne *Josset de Halle*, hercegi *argentier* ellen indított, bizonyos járandóságokat követelve tőle.[6] A per kimenetele nem ismeretes, illetve talán erre vonatkozik az a viszonylag szerény összeg, 25 frank, amit később a második burgundi herceg, *Jean sans Peur* fizettetett a hímzőnek.[7] A per ellenére

sem szakadtak meg azonban a burgundi udvarral való kapcsolatai. Pedig közben meghalt Fülöp herceg, aki feltehetően a hímző leggyakoribb megrendelője volt. Ez azért figyelemre méltó, mert a burgundi örökös egyébként láthatólag mellőzte azt a művesgárdát, amely korábban apjának dolgozott. Nem volt ez alól kivétel Herman Russeau, a korszak legnagyobb ötvöse sem. A magyarországi mester azonban ez idő tájt már koros lehetett. *Jean sans Peur* mindenesetre egy ízben mintegy kegydíjként utalt ki számára egy bizonyos összeget, s ugyanakkor megbízták a hímzőt, hogy folytassa azokat a munkákat, amit még a korábbi uralom alatt kezdett el.[8] A munka nemigen haladt, a kegydíj kevés lehetett, mert végül is István mester különböző személyeknek elzálogosította a különféle félig vagy félig se kész darabokat, amelyeket 1419-ben a hímzőmester halála után visszavásárolt a burgundi udvar.[9] Ezek között váratlanul előkerült az a triptychon-előrajz is, amit a kölni munkásokon követelt, ezenkívül, egyebek között, félig vagy egészen kész tabernákulumos apostol alakok. Utóbbiak közül került ki valószínűleg az Aranygyapjas rend híres ornátusának első rétege, az antependiumok monumentális, voluminózus, kora trecenteszk fogantatású ülő prófétái és apostolai, – de ez a kérdés egy külön, részletes tanulmány tárgya lesz (Bécs, Kincstár).[10]

Meg kell itt említeni a leglényegesebb tanulságot, azt ti. hogy a hímző nem festő, ellenben mesterségbeli felkészültségéhez az alakrajzolás hozzátartozik. Téves tehát az az elképzelés, miszerint a kölni segédeken keresett triptychon festmény lett volna, *Étienne de Bièvre* műve. A vászonra festett oltártábla egész egyszerűen a hímzéshez szánt előrajzot tartalmazta, nyilván lavírozott színjelzésekkel. Az inkriminált darabon kívül még két teljes nagy kompozíciójú hasonló oltártábla, *„pourtraicture"*-je is előkerült e furcsa közös hagyatékból, *Philippe de Bourgogne* és *Étienne de Hongherie* mecénási kapcsolatának utolsó terméséből. A hímzővel is úgy van ez, mint az ötvössel: az én ismereteim szerint ugyanis ezen a francia terrénumon és ebben a korszakban nem fordul az elő, hogy szobrász vagy festő szolgáltatná a modellt, tervet vagy előrajzot az ötvösnek. Ez csak a 15. század második felében kezdődik el. Az ötvös mesterséghez természetesen nem csak a rajzolni tudás, hanem a plasztikai formálás ismerete is hozzátartozik.

A párhuzamot még tovább is bővíthetjük, Ha egy ötvösről azt írják, hogy *„esmailleur"*, az nem azt jelenti, hogy zománcozni tud, hanem azt, hogy ismeri a címerköltésnek az ötvösségben alkalmazott szótárát akár zománcos, akár vert vagy vésett formában. Ugyanígy a hímzőt meg gyakran *„brodeur et armeurier"*-nek mondják a francia források. Ez ugyanazt jelenti a hímzőmesterségben, mint a „zománcozó" az ötvösségben, nem pedig fegyverkovácsot. A hímzőnek tudnia kell – applikáció, illetve fonál segítségével – hitelesen visszaadni a címereket. Ez a követelmény a magyarázata annak, hogy a címerfestők, illetve festők és hímzők azonos céh keretében tevékenykednek.

Van egy műfaj, amiben a két szuverén művesség tudója, a hímző és az ötvös gyakorta együttműködik. Ez a műfaj a nagyúri kliensek számára a legfontosabb, legszemélyesebb, s ugyanakkor tökéletesen efemer: a díszruhákról van szó, a visszatérő évi ünnepek, ünnepi alkalmak vagy alkalomszerű ünnepélyek néha hamarjában, éjjel-nappali munkával előállított kellékeiről, a megrendelőre vonatkozó allúzióteli alkalmi devizákkal, ékszer- és hímzésfantáziákkal, amiket az alkalom múltán gyakran megsemmisítenek, különösen az ötvös részét, a hímzést kiegészítő arany pitykéket, részleteket, betűket.

István mester munkáinak jó része is efféle volt, első megrendelője *Philippe de Bourgogne*, majd az ő fiai, lánya és unokaöccse részére, továbbá VI. Károly királynak és Lajos öccsének, akinek udvarában a hímző először nyerte el a címzetes kamarási rangot, majd egy további Valois unokafivér, *Charles de Navarre* számára, aki a magyarországi mester második megrendelője volt, a jelenleg ismert források tanúsága szerint. *Charles de Navarre* szerényebb udvarához tán szorosabb szálak is fűzték a hímzőt, mivel az adószedők elkergetése miatti első pörében ennek az udvarnak tagja volt a műves egyik kezese. Navarrai Károly számára egy „zsáknak" nevezett bő köntösre liliomokon álló gyöngyhímzéses sasokat készített, illetve egy „*hopelande*-ra", azaz bő felső köntösre átalvetőt, *escharpe*-ot utánzó, ugyancsak gyönggyel hímzett motívumot.[11]

A fiatal VI. Károlynak és Lajos öccsének, aki akkor még a Valois grófja címet viselte, kakastollakat hímzett két *pourpoint*-re, azaz szoros menteszerű ruhadarabra és a hozzá való rövid köntösre; ezek a kakastollak egyébként az első találmányok a királynak bőséges és állandóan változó jelvénykészletében.[12] A király öccséből nemsokára Touraine herceg lett: ekkortájt egyszer Bourbon nagybátyjuk tiszteletére az *Espérance*-övnek nevezett minta került a hímző és a nagy ötvös, Jean du Vivier közreműködésével zergebőr köntösére és hódszőr kalapjára.[13]

Isabeau királyné ünnepélyes párizsi bevonulása alkalmával Magyar István mester Robin de Varennes királyi hímzővel közösen szállítja a burgundi hercegi udvarba a díszruhákat: tánchoz és tornajátékhoz való mentéket és köntösöket, arany fákkal, galagonyával, tölggyel, bárányokkal, arany nappal, csengőkkel, drágakővel és gyöngyökkel, Fülöp hercegnek, fiának, *Jean de Nevers*-nek, a későbbi félelemnélküli hercegnek és a burgundi kedvenc unokaöccsének, *Philippe de Bar*nak.[14] Az ötvöskellékek szállítója ez alkalommal főleg Herman Ruissel: a vele kapcsolatos elszámolásokból tudni, hogy szinte az ünnepek másnapján lefejtették és beolvasztották a díszruhák ötvöskellékeit.[15] Talán ugyanerre az alkalomra készültek a király és öccse számára azok a díszruhák, amiknek a munkadíját csak 1390-ben, tehát a következő évben fizették ki.[16] Ismét egyforma ruhákról van szó a két királyi fivér számára: a köntösöket arany napok – a fiatal király felesége tiszteletére kreált regényes rendjének jelvénye – díszítik, sugarait azonban az V. Károlytól örökölt rekettyevirágok és termés alkotják. Utóbbiakból formálta az ötvös, ismét Jean du Vivier, az Isabeau (Ysabeau) királyné tiszteletére viselt ipszilonokat. Az öltönyhöz 40 arany nappal kihímzett csuklya is készült, *chaperon*, amit a divatfiak ez idő tájt kezdtek fordítva, az arcrésszel fejre tenni, a vállrészből kialakítva a festői, lecsüngő vagy turbánszerű formát, illetve az armagnac–burgundi háborúságok idején lecsüngő füléből pártjelvényt formálni. A szűkszavú leírások ellenére sem kell sok fantázia ahhoz, hogy elképzeljük, milyen látványos, vagy éppen bizarr lehetett egy-egy hercegi díszruha. Csak annyit még, hogy az egykorú ábrázolások valószínűleg még a részletezőbbek sem képesek hitelesen megközelíteni e mindörökre eltűnt viselet sajátos varázsát.

Továbbra is érezzük a kihívást az ötvös és a hímző párhuzamba állítására: István hímzőmesterről szóló első írásos híradásból megtudjuk, hogy 1373-ban burgundi Fülöp herceg királyi bátyja, V. Károly megajándékozására egy *joyau de brodeure*-t, azaz „hímzett ékszert" vásárolt tőle, valószínűleg aranyhímzett egy- vagy többrészes táblát, esetleg drágakövekkel és gyöngyökkel kidíszítve, mint ahogyan az ötvöstárgyakat szokás.[17]

Efféle kisebb ékszert az ötvös is, a hímző is, megrendelés nélkül, eladásra is készíthetett. Hasonlókkal szolgált a kereskedő is. Ami viszont az ötvös számára a speciális nagy megrendelés, egy-egy különleges kövekkel díszített „jó" kereszt, vagy egyedi ikonográfiájú, különleges alkalomra szánt nagy ékszer, ugyanaz a hímző számára a megrendelt „szoba" vagy „kápolna", azaz díszágy tartozékai a hozzávaló falkárpitokkal, illetve a misemondáshoz szükséges paramentum-együttes, beleértve az oltár feletti és előtti kárpitot, vecsernyepalástokat és a szerpapi ruhákat.

István mester szállított hasonlókat minden fontos hercegi megrendelőjének, VI. Károlynak, öccsének, de főleg *Philippe de Bourgogne*-nak. Ezek a megrendelések gyakran elhúzódtak, részben azért, mert valóban sok munkát kívántak, de meg háttérbe is szorultak a gyakori, sürgős és alkalmi ruharendelések mellett. A nagy munkák közben előfordulnak apróságok is: például *Louis d'Orléans*-nak levendulászacskók, majd egy gyöngyhímzéses liliomokkal és díszgombokkal ellátott tarsoly, amiben *Bègue de Vilain*, VI. Károly *chambellan*ja a titkospecsétet tartotta.[18] A sors különös játékából következően a hímzőnek egy munkája bizonyosan eljutott Magyarországra, sőt talán itt is maradt. A „magyarországi utazás" alkalmával, ami nem egyéb, mint a szerencsétlen végű nikápolyi csata, Merész Fülöp kedves embere, gyerekkori barátja, az egyik Trémoille uraság, aki végül el is pusztult a törökök fogságában, Étienne mesternél rendelte meg az útra szánt, vadászkutyával díszített szobafelszerelést.[19] Tudjuk, hogy a nyugati lovagok az egyik budai kolostorban rakták le értékeiket a csatába indulás előtt; arról is van hír, hogy ezeket az értékeket megdézsmálták volna.[20]

Megrendelői és munkái alapján bátran mondhatjuk, hogy az udvari művesség e fontos ágában István hímzőmester egyike volt a legfontosabbaknak. Működésének közel fél évszázados időszakában talán nem a királyi udvarban foglalkoztatták leggyakrabban, hanem a burgundi herceg környezetében. Ebben az időben a burgundi jelentette a legnagyobb gazdagságot és a legvalóságosabb hatalmat a királyságban, Étienne mester helyzete tehát felér a királyi udvarban nálánál többször előforduló műves helyével, aki egyébként valószínűleg Robin de Varennes volt, ha úgy tetszik burgundi renegát, hiszen pályafutását Dijonban kezdte, mint elszegődött udvari műves, a fiatal *Philippe de Bourgogne* szolgálatában.[21] Robin hímző csak később lett önálló mester és párizsi polgár, a királyi és a többi hercegi udvartartások szállítója. Ez ugyanis a leglényegesebb különbség a *par excellence* udvari műves és az udvari szállító városi polgár között: amaz egyetlen gazdához kötött, emez mindenki számára dolgozhat, s egyszerre akár minden udvarban lehet címzetes kamarás. István is az volt természetesen, legelébb Lajos orléans-i herceg, majd a burgundi, illetve a királyi udvarban is. Mivel *Jean de Berry* udvarának számadásai csak töredékekben maradtak meg, nem tudjuk, hogy mi volt a magyar hímzőmester és a korszak legfinomabb mecénásának kapcsolata. Ámbár senki más, mint ő nem lehetett „István, *monseigneur* hímzője", aki egy újév alkalmával vánkost ábrázoló kis zománcos ékszert kapott ajándékul a hercegtől: esetleg célzásként a hímző mesterségére?[22]

Tudnunk kell, hogy az udvarok reprezentációját szolgáló műves- és szállítógárda hihetetlenül népes volt a 14–15. századi Franciaországban. E reprezentáció protagonistája azonban a párizsi műves volt, nemcsak a királyi, de az összes Valois hercegi udvartartást tekintve is. A protagonisták között is vannak kivételes helyzetűek: ilyen volt a Magyarországról elszármazott István hímzőmester is, az internacionális gótika Párizsá-

nak Vasarelyje, aki azonban még innen volt azon a határon, mikor a művesből vállalkozó lehetett, s így szegényen halt meg, valószínűleg ugyanabban a zavaros 1419. évben, melynek őszén utolsó támogató gazdáját, Félelemnélküli Jánost meggyilkolták a montereau-i hídon ácsolt kulisszapalotában.

JEGYZETEK

1. A. MEISTER: Neue Dokumente über Kunstbeziehungen zwischen Burgund und Köln um die Wende des 14. Jahrhunderts. In: Historisches Jahrbuch des Görresgesellschaft, 21–1900. 78–85. PÓR A.: Magyar festő és hímző Parisban. In: Archaeológiai Értesítő, 1901. 35–38. B. PROST: Inventaires mobiliers et extraits des comptes des ducs de Bourgogne de la maison de Valois (1363–1477). I. köt. Párizs, 1902–1904. 332; 4. j. THIEME–BECKER Künstlerlexikon, IV.köt. Lipcse, 1910. 17, 263. BAUMGARTEN S.: Hód István, Claus Sluter magyar kortársa. In: Magyar Művészet, 1937. 292–293. G. TROESCHER: Kunst- und Künstlerwanderungen in Mitteleuropa 800–1800. I. köt. Baden-Baden, 1953. 108–109; 662–664. sz. KOVÁCS É.: Későközépkori francia inventáriumok magyar vonatkozásai. In: Művészettörténeti Értesítő, 1972. 122.
2. Vö. A Magyar Szent Korona Országainak helységnévtára. Bp., 1913. 665.
3. Párizs, Archives Nationales (PAN), X 2A 10 fol. 154r-v. és JJ 149 240 sz. fol. 124v. Uo. Archives de l'Assistance Publique, Liasse 45-à 49. Dijon, Archives Générales du Département de la Côte-d'Or et de l'Ancienne Province de Bourgogne(DCO), B 15 fol. 45v. A. Meister i.m.
4. 1389 augusztusában történt eseményről van szó. PAN, JJ 149 240 sz. fol. 124v.
5. Vö. A. Meister i.m. 83–85.
6. 1396/97 ápr. 10, 26. DCO,B 15 fol. 45v.
7. 1411/12 ápr. 2, 12. DCO, B 351 és B 1576 fol. 103v.
8. 1412.szept. 24. DCO, B 1571 fol. 113r.
9. 1319.jún.25. DCO, B 1601 fol. 89v–90v. V.ö. M. MOLLAT, Comptes généraux de l'État Bourguignon entre 1416 et 1420. I. rész. Párizs, 1965. 80–81; 298. sz.
10. Párizs, Bibliothèque Nationale (PBN), Colbert 500, 127 fol. 28v-3or. Részleteket közöl belőle L. DE LABORDE: Les ducs de Bourgogne. Preuves. II. köt. Párizs, 1851. 247–248; 4105–4112. sz. Az Aranygyapjas rend ornátusáról alapvető J. VON SCHLOSSER: Der Burgundische Paramentschatz des Ordens vom Goldenen Vlie/3e. Bécs, 1912. M. SCHUETTE–S. MÜLLER-CHRISTENSEN: Das Stickereiwerk, Tübingen, 1953. 254–268. sz. H. FILLITZ: Katalog der Weltlichen und Geistlichen Schatzkammer. 4. kiad. Bécs, 1968. 44–46.
11. 1379. júl. 10. PBN, ms. fr. 26 016, 2532. sz.
12. 1383 okt. 4. PBN, ms. fr. 20 877, 37.sz.
13. L. DOUET D'ARCQ: Nouveau recueil de comptes de l'argenterie des rois de France. Párizs, 1874. 187.
14. DCO, B 385 Liasse 3 Cotte 181. L. még: B. PROST–H. PROST: Inventaires mobiliers et extraits des comptes des ducs Bourgogne de la maison de Valois (1363–1477). II. köt. Párizs, 1908–1913. 3244, 3253–3254. sz.
15. Uo. 3303. sz.
16. PAN, KK 21 fol. 20r, 21r, 101v-102r.
17. 1373.ápr. 28. B. Prost, i.m. I. köt. 1789. sz.
18. 1390.nov.23., dec. 13. PAN, KK 21 fol. 92v, 103r.
19. L. DE LA TRÉMOILLE: Livre de comptes 1395–1406 Guy de la Trémoille et Marie de Sully. Nantes, 1887. 41.
20. J. DELAVILLE DE ROULX: La France en Orient au XIVe siècle. Pièces justificatives et tables. Párizs, 1886. 38, 305.
21. B. Prost, i.m. I. köt. 112–113; 9. j.
22. B. PROST, Achats de joyaux par le duc de Berry (1385–1386). In: Archives Historiques Artistiques et Littéraires, II. 1890/1891. 413.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kovács Éva,
festőművésznő

Népszava

1984 AUG 29

1091

le egyéb jogot nem."

Ez szerintem eléggé érthető.

(ba)

---

gszüntették

lamennyi burkolólap állapotát vizsgálja meg. Ennek

Kovács Éva keramikusművész kiállítása nyílik augusztus 30-án 17 órakor Győrött, a Képcsarnok bemutatótermében. Képünkön a művész egyik figurális alkotása

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kovács Éva, keramikus-művész

DOLGOZÓK LAPJA

1984 AUG 2 91

1021

Agyagfigurák a kisgalériában

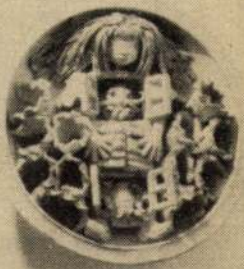

Kovács Éva kerámikusművész kiállítása nyílt meg Tatabányán, a Lakásművészeti Kisgalériában. A művész játékosságot, kecsességet sugárzó agyagfiguráival gyakori vendége a külföldi kiállító termeknek is. A kiállítást szeptember 8-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Fotó: Fenyvesi Ágnes

lett. Ez a szándéka ugyan él órán át sikerült, de addig is sok helyzet adódott a hazaiak előtt. A 21. percben Peszeki átadása után Bankó 3 méterről lőtt fölé. Hernádi, Ormándi, majd Peszeki lövését háritotta Mausz kapus (aki a Videoton ifiből vonult be katonának).

A 30. percben szöglet után Peszeki és Eszényi ugrott fel a labdáért és a vendégek játékosa kézzel ütötte el a labdát. 11-es, amit Szilágyi értékesitett. 1:0.

Öt perc múlva született meg a mérkőzés legszebb gólja: Varga keresztlabdájával Ilosvay az alapvonalig futott, beadását Szilágyi középre fejelte és Ormándi kapásból a hálóba lőtt. 2:0. A 40. percben Ormándi lőtt bombagólt. 3:0.

Szünet után folytatódott az esztergomiak jó támadójátéka, bár néha már ellentámadásra is merészkedtek a vendégek. Peszeki szerezhetett volna kétszer gólt, de a kapus szerencsével mentett. Az 56. percben a felfutó Molnár lövését bravúrosan mentette Radics.

A mérkőzés utolsó szakaszában Hernádi újabb rohamokra vezette a hazaiakat. A 68. percben az ő átadása után Peszeki lőtt gólt. 4:0. A 77. percben Gál

VISCOSA—III
0

Nyergesújfal
vezette: Pam
sa: Bulfán —
náti, Szalai,
zsik, Putz, Va
nosi), Dudás,
(Dibusz). Edz

Alacsony sz
küzdelmes mérkőzésen igazságos döntetlen eredmény született. A játék folyamán a hazai csapat több helyzetet dolgozott ki, de csatárai ezt nem tudták kihasználni. A vendégek kevesebb gólhelyzetet teremtettek, lelkes, időnként taktikus játékukkal mégis rászolgáltak az egyik bajnoki pontra.

A hazai csapat játékosai közül teljesítménye alapján senki nem emelhető ki.

ÉPÍTŐK—DOROG
2:0 (2:0)

Budapest, Népliget, 300 néző, vezette: Gál. Dorog: Csepecz — Péntek B., Merényi, Sági, Csikós, Harmat, (Polgárdi), Halász, Marosvölgyi, Szanyi (Bauer), Domján, Kapusi. Edző: Magyar György.

Az első fordulóban látott Viscosa elleni játék nem sok jóval biztatta a dorogi szurkolókat az Építők elleni mérkőzésen. A borúlátóknak

Szünet után sem változott a játék képe, bár az Építők a mezőnyben többet engedett az ellenfélnek. Akadt is egy-két dorogi helyzet, de a gyors ellentámadások inkább Csepecz kapus képességeit tették próbára. Többször csak nagy bravúr árán tudta a további góloktól megőrizni kapuját.

Az utolsó negyedórában a dorogiak tíz főre fogyatkoztak: ugyanis mindkét cserét kihasználták, s a cserekéntbeállt Bauer összefejelt ellenfelével, felrepedt a fejbőre, melyet a kórházban varrtak össze. Az így megfogyatkozott csapat már végképp nem jelentett veszélyt.

Az első negyedóra színvonalas, jó iramú játék után, alacsony színvonalú lett a mérkőzés. A hazaiak magabiztosan őrizték előnyüket, a dorogiak pedig egy pillanatig sem tették azt kétségessé. Mindössze Csepecz

Kovács Éva keramikus

Kovács Éva keramikusművész kiállítása október 7-től 17-ig tekinthető meg Miskolcon, a Szőnyi István Teremben.

Fiatal szovjet és magyar képző-

Népkabadság, 1987. X. 6

Kovács Éva keramikus

■ Kovács Éva keramikusművész kiállításának megnyitása 26-án, csütörtökön lesz a Csepel Galériában.

Népszabadság, 1987. 11. 24

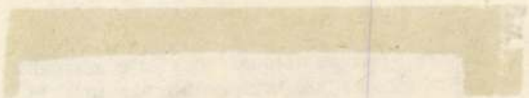

Kovács Éva kerámiák

KOVÁCS ÉVA kerámiaművész kiállítása nyílt meg Veszprémben. Az alkotó ötven kompozícióját június 25-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

[illegible] hatalmas tűz

Népszabadság, 1986. VI. 19

Kovács Éva keramikus

KOVÁCS ÉVA miniatűr kerámiaszobraiból nyílt kiállítás pénteken a simontornyai vármúzeumban. A keramikusművész magas hőfokon tartósított, fehér mázzal bevont agyagfigurái a népművészet hatását mutatják. Kovács Évának ez a tizenhetedik önálló kiállítása.

Magyar Hirlap, 1985.11.16

Kovács Éva, grafikus

Tóth – N

Új Tükör, B p. 1986, jan. 19.

39.

XXIII/3

ESKUVŐ A TENGER FENEKÉN

Páratlan ceremónia zajlott le a napokban a Karib-tenger mélyén, a kubai Varadero város közelében. Itt esküdött örök hűséget egymásnak a 18 éves Odalys Castañeira és a 21 esztendős Eduardo Garcia-Oña. Az ünnepi aktus résztvevői, az anyakönyv-

PARIS MATCH

VILLÁMKARRIER

Az angol tizenévesek a bulvárlapok oldalain és a reklámplakátokon ismerkedtek meg, s szerettek bele a lenge öltözetű, bájos Samantha Foxba. A dúskeblű és kívánatos testű tizenkilenc éves fotómodell ma már énekesnőként is a befutottak közé tartozik. „Érints meg, hogy érezzem testedet" című lemeze, melynek fülledt szövegű dalait gyönge, csipogó hangon szólaltatja meg, elkészülte után rögvest a sikerlista második helyére rukkolt.

A szép és sikeres Samantha fiatal kora ellenére érett üzletasszonyként gondolkodik. Nem, a szexnek nincs külö-

Kondus Éva, keramikus

-: Karai Tükör

Új Tükör, Bp. 1986. máj. 11

43

XXIII/19

Kovács Éva, grafikus

V. K.

Új

39.

XIII/48

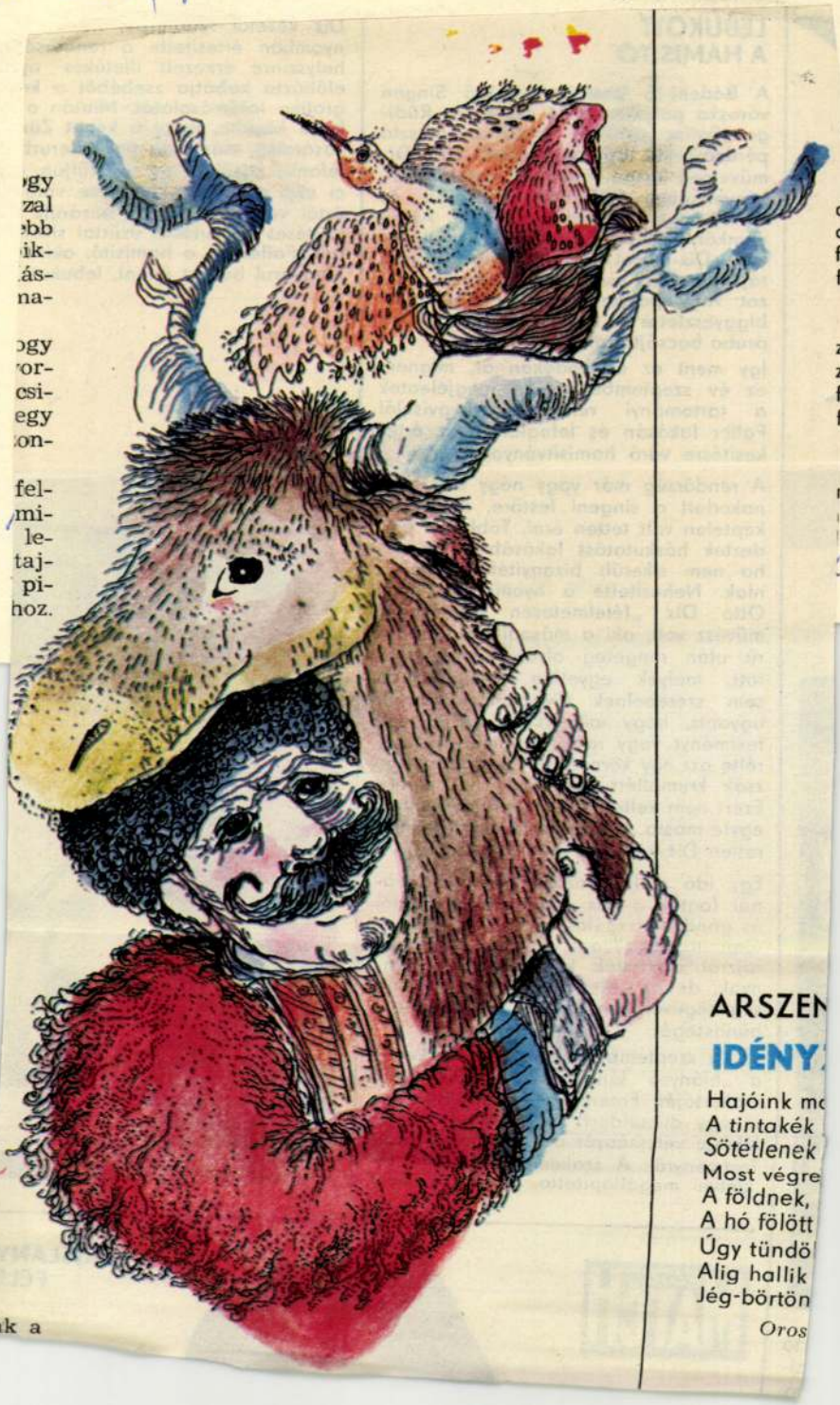

KOVÁCS EVA
RAJZA

ómókus

...együtt ültünk a

ARSZEN

IDÉNY

Hajóink m
A tintakék
Sötétlenek
Most végre
A földnek,
A hó fölött
Úgy tündö
Alig hallik
Jég-börtön

Oros

művész volt, ak[illegible]
rú után rengeteg olyan képet alkotott, melyek egyetlen katalógusban sem szerepelnek. Gyakran előfordult ugyanis, hogy mihelyt befejezett egy festményt vagy rajzot, nyomban elcserélte azt egy környékbeli paraszttal egy zsák krumpliért vagy más hasonlóért. Ezért nem keltett évekig feltűnést, hogy egyre-másra kerültek elő addig ismeretlen Dix-képek a műtárgypiacon.

Egy idő múltán azonban mégis gyanút fogtak a Dix Alapítvány szakértői és gondos vizsgálatnak vetették alá az újonnan felbukkant műveket. Azóta 25 rajzról derítették ki, hogy hamisítványok, de az „elkövetőre" a rendőrség segítségével sem tudták rábizonyítani bűnösségét.

Ez év szeptember 9-én végre előkerült a „hiányzó láncszem". A Dix-képek szakértőjét, Freerk Valentient fölkereste egy düsseldorfi műkereskedő, hogy kikérje véleményét egy frissen vásárolt festményről. A szakember a képre tekintve megállapította, hogy az nem

PARIS MATCH

KISLÁNYBÓL FELESÉG

Hét esztendő – Sophie Marceau számokban kife ifjú és szép s

D. Kovács Éva festő

Nike-termékek az építőiparban

Debrecen (HBN) – Technikai, tervezési segítséget nyújtani a felhasználóknak – ez a cél vezérelte a fűzfői Nitrokémia Ipartelepek vezetőit, amikor elhatározták, hogy országos rendezvénysorozat keretében mutatják be régi és leendő partnereiknek az építőiparban használatos termékeiket. Ennek egyik állomásaként tartottak szimpóziumot tegnap Debrecenben, a Technika Házában. A Nike itt bemutatott, korszerű hőszigetelő anyagai a családi házak építésénél és az előre gyártott panelből épített toronyházaknál, illetve azok rekonstrukciójánál is felhasználhatók, s mintegy 30 százalékos fűtésienergia-megtakarítást tesznek lehetővé.

„A kivitelezési tervek szempontjából sajnos hazánkban nem túlzottan rózsás a helyzet, a nyugati világban sokkal színesebben, igényesebben építkeznek" – vélekedett Szabó Elek, a Nike osztályvezetője, aki szerint a cég új termékei ezen a téren is áttörést hozhatnak. Erre debreceni példaként a Béke–Wesselényi-lakótelepet említette, ahol már a cég homlokzati burkolóanyagait használták fel a kivitelezők.

ÁRFOLYAMOK

Budapest (MTI) – 21 üzletben összesen 210,0861 millió forint forgalmat bonyolított le tegnap a Budapesti Értékpapírtőzsde árfolyamértéken. A részvények forgalma (9 kötés) árfolyamértéken számolva 11,4890 millió forintot tett ki. A CA Befektetési Alap forgalma 295 000 forint volt árfolyamértéken. A kárpótlási jegy árfolyamértékű forgalma 1,3000 millió forintot ért el.

A Dunaholding Rt. részvényére egy üzletet kötöttek, 16 000 forintos áron. Az IBUSZ Rt. papírjára két kötést realizáltak (napi átlagára 1056 forint). A Pick Szeged Rt. (1400 forint) és a Szövetkezeti Sörgyár Rt., Martfű (840 forint) papírja egy üzletben forgott. A Skála-Coop Rt. részvénye négy üzletben cserélt gazdát (n. á.: 708 forint). A CA Befektetési Alap négy üzletben szerepelt, mindegyikben 9500 forintos áron. Az államkötvény 1995/C sorozatát egy üzletben vették, 100,43 százalékos nettó árfolyamon. A 360 napos diszkontkincstárjegy III. sorozatát egy esetben vették, 91,32 százalékos árfolyamon.

Kárpótlási jegy

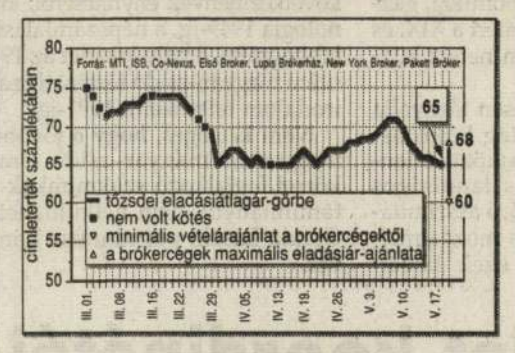

Tőzsde

INDEX május 18-án: 673,88, +4,49.

Hivatalos árfolyamok

Érvényben: 1993. május 18.

Pénznem	VALUTA Vétel	VALUTA Eladás	DEVIZA Vétel	DEVIZA Eladás
Angol font	133,64	136,44	134,51	135,21
Ausztrál dollár	60,61	61,85	61,13	61,43
Belga frank*	262,58	267,24	263,65	264,81
Dán korona	14,05	14,31	14,14	14,20
Finn márka	15,66	16,06	15,84	15,94
Francia frank	16,03	16,31	16,07	16,15
Görög drachma*	39,77	40,61	–	–
Holland forint	48,17	49,03	48,35	48,57
Ír font	131,38	133,98	132,35	132,99
Japán jen*	78,50	79,70	78,88	79,18
Kanadai dollár	68,28	69,68	69,02	69,36
Kuvaiti dinár	289,81	295,31	292,56	293,94
Német márka	54,01	54,97	54,24	54,48
Norvég korona	12,72	12,96	12,80	12,86
Olasz líra**	58,93	60,21	59,24	59,56
Osztrák schilling*	767,94	781,54	771,25	774,65
Portugál escudo*	56,16	57,26	56,58	56,86
Spanyol peseta*	70,72	72,24	71,16	71,54
Svájci frank	59,47	60,55	59,66	59,94
Tr. és cl.-rubel	–	–	27,43	27,57
Svéd korona	11,87	12,13	11,96	12,02
USA-dollár	87,25	88,81	88,04	88,44
ECU (Közös Piac)	105,43	107,39	105,90	106,40

A megadott számok 1 egységre értendők, forintban.
* 100 egység, ** 1000 egység

Az Ávü véleménye: a vt és Antal is felelős

Kilencszáz MGM-alkalmazott a leváltott vezető visszahelyezését kéri

SZAKÁCS TAMÁS

Budapest/Debrecen (HBN) – **Tegnap lapunkban beszámoltunk arról, hogy május 14-én az Állami Vagyonügynökség (Ávü) igazgatótanácsának a döntése alapján felmentették a beosztásából Antal Sándort, aki korábban mint vezérigazgató, az utóbbi másfél hónapban pedig mint az Ávü által kinevezett vállalati biztos irányította a Magyar Gördülőcsapágy Műveket (MGM). A cégnél tartott vizsgálat megállapításairól – ezek feltehetően a felmentés indokaiul szolgáltak – Szegő Lászlóné, a vagyonügynökség ellenőrzési igazgatóságának az ügyben illetékes munkatársa adott tájékoztatást. Az MGM dolgozói aláírást gyűjtenek a leváltott vezető visszahelyezése érdekében.**

Rendcsinálás az MGM egyik csarnokában. Az Ávü is sepreget?
Fotó: F. Szilágyi Imre

„A Magyar Gördülőcsapágy Művek privatizációjának első lépéseként döntés született a profilidegen berettyóújfalui volt Elzett-gyáregység leválasztásáról. Ez a gyár korábban jelentős veszteségek forrása volt. Ekkoriban alakította át az MGM az említett gyáregységet teljes egészében állaami tulajdonú, egyszemélyes kft.-vé" – mondta „nyilatkozatában" Szegő Lászlóné. „Az átalakítást az érvényes előírások betartásával hajtották végre. Az újonnan létesült társaságnak azonban további tőkebevonásra volt szüksége ahhoz, hogy az ezer embernek munkát adhasson, működőképességét megtarthassa. Ekkor kezdtek tárgyalásokba a francia állampolgárságú Gáthy-Kiss Sándorral, aki motorkerékpár-gyártó sorral kívánt a társaságba üzlettársként beszállni."

Az MGM-et ebben az időszakban még vállalati tanács irányította. Ezt a testületet felelősség terhelte a főbb döntések meghozatalakor – ideértve az új üzlettárs befogadását az egyszemélyes kft.-be. „A vállalati tanács azonban nem győződött meg a leendő üzlettárs üzleti-szakmai múltjáról, piaci ismereteiről, gazdasági elképzeléseinek a realitásáról." (Az Ávü munkatársa szerint a két hónapig tartó vizsgálat során sem tudtak az üzleti elképzelésekkel kapcsolatos számításokat, terveket, megrendeléseket felmutatni). Azért, hogy az új, „megmentést hozó" motoroskerékpár-gyártás megvalósításával kapcsolatos konkrét feladatokat minél zökkenőmentesebben megvalósítsák, már a tárgyalások időszakában kinevezték Gáthy-Kiss Sándort a kft. ügyvezető igazgatójának. Ezt követően – állította Szegő Lászlóné – pénzügyi szabálytalanságokról, majd jelentős vagyonvesztésről érkeztek jelzések az MGM-hez. 1992 őszén ennek ellenére a Gáthy-Kiss és Fia kft. a Velosorex gyártósorral – amelynek apportálásáról a tárgyalások folytak – beszállt az MGM kft.-jébe. A Cyklon-Berstal Kft. azóta csődöt jelentett, adóssága a korábbi szint kétszeresére nőtt.

Az Ávü ellenőrzési igazgatósága szerint Antal Sándor tehető felelőssé azért, hogy a Cyklon kft. tőkeemelésekor a bizonytalanul meglévő apportot rendben lévőnek fogadta el. Ennek következtében többségi tulajdonba került a Gáthy-féle kft. Ugyanakkor az is kiderült, hogy Gáthyék megtévesztették az MGM-et, mivel a felajánlott apportot (a motoroskerékpár-gyártáshoz szükséges teljes gyártósor és technológiai leírás) két bank zálogjoga is terhelte. Csak bonyolítja a helyzetet, hogy a Gáthy-Kiss és Fia Kft. is csődöt jelentett. Ha a hitelezőkkel nem jön létre megegyezés, fennáll a veszélye annak, hogy a bankok érvényesítik zálogjogukat. Ez esetben pillanatnyilag nem tisztázott, hogy a Szegő Lászlóné szerint erősen hiányos gyártósorral lehet-e még gyártást végezni, s a gépeknek a kft. szempontjából marad-e még értéke.

Az Ávü a volt vállalati tanácsot teszi felelőssé azért, mert a még teljes egészében állami tulajdonú kft.-ben tapasztalt gondokat látva – a kapott jelzések ellenére – nem tette meg a szükséges intézkedéseket azért, hogy a helyzet súlyosbodását megelőzze. A vegyes tulajdonú társaságban pedig a vt nem figyelt arra, hogy az állami tulajdonú üzletrész későbbi sorsa hogyan alakult. Szegő Lászlóné szerint Antal Sándor, mint az állami üzletrész tulajdonosi jogait képviselő személy, hibát követett el azzal, hogy bár a gazdasági társaság taggyűlésein napirendre tűzte a helyzet tisztázását, ám nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a szükséges lépéseket kikényszerítse.

Az MGM készletezésével kapcsolatos állítólagos anomáliákról az Ávü munkatársa annyit mondott: bejelentés kapcsán találkoztak ezzel a problémával. Mivel a rendelkezésre álló igen rövid idő alatt nem tudtak egyértelműen állást foglalni, ezért felkérték az adóhatóságot, hogy illetékesi körében vizsgálja meg az MGM készlet-nyilvántartási gyakorlatát.

Szegő Lászlóné úgy vélte: további elemzést igényel az, hogy a motoroskerékpár-gyártással vagy anélkül a Cyklon-Berstal Kft. működőképessége hogyan őrizhető meg úgy, hogy a munkahelyek a lehetőség szerint ne szűnjenek meg. Nagy kérdés, hogyan végződik majd a Cyklon és a Gáthy-Kiss és Fia kft. csődegyezségi tárgyalása. A gazdasági tények mindenesetre lesújtóak. A Cyklon-Berstal Kft. – amelyben 240 millió forint az MGM, azaz az állam részesedése – 370 millió forint veszteséget halmozott fel, s az esetleges sikeres csődegyezséget követően minimum 110 millió forint forgóeszközre lenne szüksége a termelés fenntartásához.

A tegnapi nap fejleménye, hogy a késő délutáni órákig több mint kilencszáz MGM-alkalmazott írta alá azt a levelet, amelyet a vállalat szakszervezetei kívánnak mielőbb eljuttatni Csepi Lajoshoz, az Ávü ügyvezető igazgatójához. A dolgozók azt kérik Csepitől, hogy a vagyonügynökség igazgató tanácsa Antal Sándor felmentéséről hozott határozatát vonja vissza. Mint a levélben olvasható: Antal Sándor a munkavállalók többségének a teljes bizalmát élvezi annak ellenére, hogy az emberek élet- és munkakörülményei külső tényezők hatására folyamatosan romlanak. „Számos példáját láttuk már hasonló intézkedéseknek az Ávü részéről, s valamennyi az adott vállalat felszámolásával végződött" – olvasható a levélben, amely utal arra is, hogy amerikai és német partnerekkel folyamatban lévő tárgyalások kimenetele válik bizonytalanná a mostani helyzetben. Amennyiben az Ávü döntését fenntartja és nem helyezi vissza Antal Sándort, illetve nem hajlandó egyeztetni a vállalati érdek-képviseleti szervezeteivel, úgy a törvényes határidő elteltével sztrájkot helyeznek kilátásba a levél aláírói. Az egyeztetésre nyolc napon belül a vállalat telephelyén kerülne sor – a szakszervezetek ajánlata szerint.

Önkéntes csökkentés

Párizs (MTI) – Inkább saját fizetésük csökkentését vállalták a második legnagyobb francia reklámcég munkatársai, mint hogy harminc-negyven társuk elveszítse állását. A Publicis hirdetővállalatnál az igazgatóság kezdeményezésére tartottak az alkalmazottak szavazást, és csaknem háromnegyedük vállalt szolidaritást a veszélyeztetett munkatársakkal.

Az alternatívát az igazgatóság javasolta, s egyben ígéretet tett arra, hogy megfelelő jövedelem esetén pótolják a kieső fizetéseket, az alkalmazottaknak részesedést biztosítanak a vállalati jövedelemből. A nagyobb fizetéseket 4–8 , a közepeseket két százalékkal csökkentik, az alacsony fizetéseknél elmarad a tervezett emelés, a legkisebbeket viszont három százalékkal meg is növelik. Az önkéntes fizetéscsökkentést már más üzemekben is megszavazták: legutóbb egy építőipari gépeket gyártó vállalatnál hoztak hasonló döntést az ott dolgozók.

Támogatás tejtermelőknek

Budapest (MTI) – Tejárkiegészítést ad az FM az intervenciós alapból a tehénállomány további csökkenésének megakadályozása érdekében. Az intézkedéssel a tehénállomány további csökkenésének szeretnének gátat szabni. Jelenleg ugyanis nem működik még elismert módon a tejterméktanács, valamint a garantált ár és a termelési kvótarendszer bevezetésére sem lehet számítani belátható időn belül. A tervezett átmeneti intézkedést a piacszabályozás indokolja. Az ártámogatás költségigénye a második fél évben – amikor is az intézkedés várhatóan hatályba lép majd – mintegy 600-800 millió forint lesz. A termelőkhöz a tejfeldolgozó üzemek közvetítésével jut el a támogatás.

Újabb aszályos év

Budapest (MTI) – Újabb aszályos évre, korai betakarításra és szerény terméseredményekre számíthatnak a gazdák, ha tovább tart a meleg, csapadékszegény időszak – jelentette be a Földművelésügyi Minisztérium illetékese. Bár a várható terméseredményeket még nem lehet megbecsülni, a hónapok óta tartó száraz, meleg időjárás hatására a talaj felső 50 centiméteres termőrétegében a kritikus 30 százalék körülire csökkent a növények számára hasznosítható víz mennyisége. A csapadékhiány, a megkésett vetés és a hiányos műtrágyázás hatására hiányosan kel a kukorica, s nedvesség híján a kiszórt gyomirtó szerek ellenére is erős lesz a gyomosodás. Az időjárás a cukorrépának sem kedvezett, emiatt akár 20–30 százalékkal is csökkenhet a termés várható mennyisége.

INGATLANPIAC

Lakások

Települések, övezetek	Belső hasznos alapterület (nm)	Lakásárak Ft/nm
Debrecen		
Árpád tér	–	–
Belváros	54	25 925
Béke–Wesselényi-ltp.	–	–
Csapó utcai ltp.	71	19 718
Dobozi-ltp.	–	–
Egyetem sugárúti ltp.	106	30 188
Fényes udvar	35	25 714
Kertváros	–	–
Libakert	52	25 961
Nagyerdő	–	–
Postakert	–	–
Sestakert	52	28 846
Sportcsarnok környéke	–	–
Széchenyi-kert	–	–
Tócóskert	40–56	27 500–23 214
Tócóvölgyi ltp.	63	26 984
Újkerti	–	–
Vargakert	62	20 967
Vezér úti ltp.	–	–
Vénkert	35	28 571

Ingatlanok*

	Felépítmény alapterület (nm)	Telek (nm)	Ár forintban (felépítmény/nm)
Bihari-telep	–	–	–
Hatvan utcai kert	–	–	–
Homokkert	–	–	–
Lenctelep	–	–	–
Téglaskert	–	–	–
Veres Péter-ltp.	105	537	26 666

* Saját földterülettel rendelkező házak

Forrás: Bróker Ingatlanügynökség, „ING–GÉP" Kft.
Megjegyzés: a táblázat többségében az elmúlt héten megtörtént adásvételek adatait tartalmazza.

Gyermeknapi totó, III.

1. Ki repült túl közel a Naphoz és közben megolvadt szárnytollai között a viasz?
a) Ikarosz.
b) Daidalosz.
c) Minosz király.

2. Kinek a verséből idézzük a következő részletet?
„Ki gépen száll fölébe, annak térkép e táj"
a) Radnóti Miklós.
b) József Attila.
c) Tóth Árpád.

3. Mi az obszervatórium?
a) Gázok mérőműszere.
b) Csillagvizsgáló intézet.
c) Afrikai emlős.

4. Időtartamot jelez-e a fényév fogalma?
a) Igen.
b) Nem, távolságot.
c) Nem, fénymennyiséget.

5. Hallja-e a pilóta saját gépe hangrobbanását?
a) Igen.
b) Nem.
c) Elképzelhető.

6. A középkorban kinek a nevéhez fűződik a „gömbölyű világ" gondolatának elindítása? Hajóútjával igazolni is akarta ezt.
a) Cook.
b) Fernel.
c) Kolumbusz.

7. Ki végzett békákkal kísérletet az állati elektromosság bizonyítására?
a) Volta.
b) Franklin.
c) Galvani.

8. Melyik repülési verseny része a rókavadászat?
a) Hőlégballon.
b) Vadászrepülő.
c) Vitorlázórepülő.

9. Mi a B–612?
a) Repülőgép-töltőanyag oktánszáma.
b) Saint-Exupery Kis Hercegének bolygója.
c) Bombázórepülőgép-típus.

10. Ki találta fel 1611-ben a csillagászati távcsövet?
a) Kepler.
b) Kempelen.
c) Leonardo da Vinci.

11. Melyik gyermekjáték fizikai törvényére épül az űrhajózásban alkalmazott giroszkóp, mely jelzi, ha az űrhajó eltér eredeti pályájáról?
a) Csúzli.
b) Jojó.
c) Pörgettyű (vagy csiga).

12. Melyik magyar tudósról nevezték el a Hold túlsó oldalán krátert?
a) Neumann János.
b) Semmelweis Ignác.
c) Teller Ede.

13. Mit tartalmaznak a Földre zuhant meteorok?
a) Uránt.
b) Aranyat.
c) Követ vagy vasat.

13+1 Van-e szüksége a rakétának előrehaladásához levegőre?
a) Igen.
b) Néha.
c) Nincs.

(A megfejtéseket a következő címre kérik eljuttatni:
Debreceni Légisegély Szolgálat alapítvány, Db., Szent Anna u. 32.

Beküldési határidő: május 25.)

E. Lakatos Aranka szobra: Telkibányai istentisztelet Fotó: Horváth Katalin

A Déri Múzeum a Munkácsy-kultusz ápolója

Debrecenben lesznek az eseménydús emlékév legfontosabb rendezvényei

Budapest (ISB – D. Á.) – Debrecen lesz a középpontja annak az országos rendezvénysorozatnak, amelyet a Munkácsy Mihály-emlékbizottság rendez jövőre, a világhírű festő születésének 150. évfordulója alkalmából. A Budapesten, a Nemzeti Múzeumban rendezett sajtótájékoztatót követően Sz. Kürti Katalin muzeológustól megtudtuk: Munkácsy ugyan járt Debrecenben, de szorosabb kötődései nem voltak a városhoz.

Viszont a debreceni Déri Múzeum volt az, amely már 1930-ban külön termet biztosított Munkácsy műveinek, s azóta is jelentős részt vállal a Munkácsy-kultusz ápolásában. Fodor István, a Nemzeti Múzeum főigazgatója bevezetőjében emlékeztetett arra a nagypénteki bejelentésre, miszerint a Golgota című Munkácsy-kép (stílszerűen a sajtótájékoztató épp e festmény előtt zajlott) idén nyár végén, ősz elején Debrecenbe kerül, s legalábbis ebben az évezredben letétben ott is marad. Az amerikai tulajdonos eredetileg a Nemzeti Múzeumot szemelte ki kiállítási helyszínnek, de mivel ott nincs képtár, így elfogadta, hogy a restaurálást követő néhány hónapos budapesti bemutatás után a Golgota Debrecenbe kerüljön.

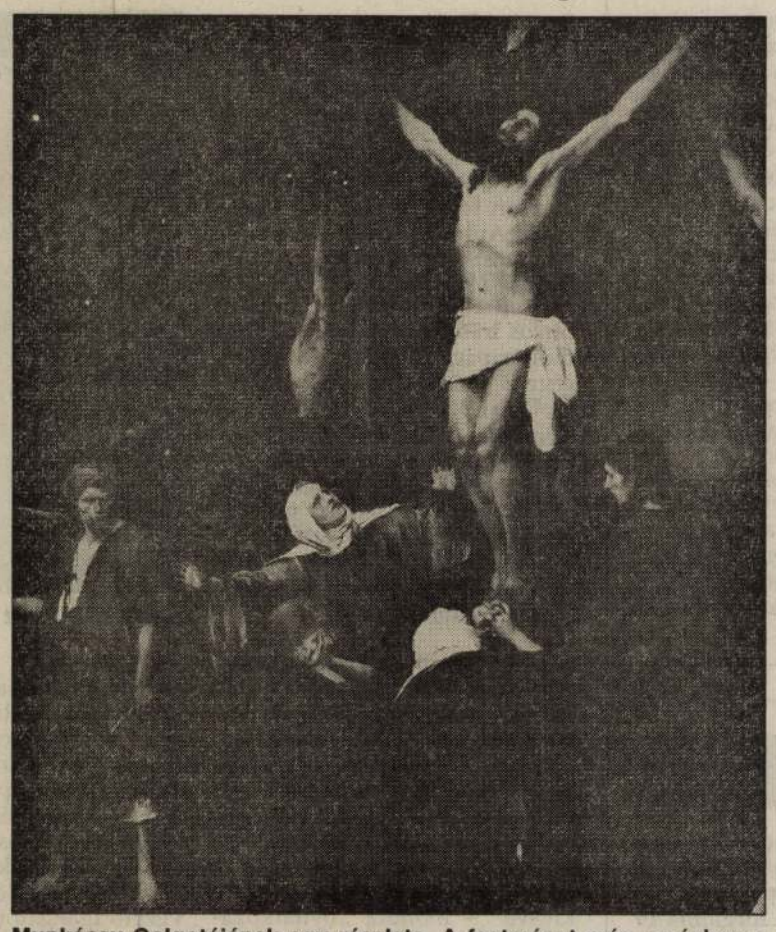

Munkácsy Golgotájának egy részlete. A festményt még ez évben a Déri Múzeumban helyezik el

Gazda László, a Hajdú-Bihar megyei múzeumok igazgatója, a Munkácsy-emlékbizottság ügyvezető elnöke ismertette az 1994-es Munkácsy-év eseményeit. Február 20-án, születésének 150. évfordulóján koszorúzásokra kerül sor Munkácson, Békéscsabán, Budapesten, a Kerepesi temetőben s később Miskolcon is. A debreceni Déri Múzeumban kiállítás nyílik Munkácsy élete és kultusza címmel. Márciusban tudományos emlékülést rendeznek Debrecenben.

További rendezvényekre kerül sor Munkácson. Párizsban is lesz tudományos ülés, miként több más (még tengerentúli) országból is van érdeklődés. Április 18-án Békéscsabán nyílik állandó Munkácsy-kiállítás. Az emlékbizottság könyv kiadását is tervezi, és a Déri Múzeum Munkácsy-terméhez is készül egy kiállításvezető kiadvány. Ez már az Ecce homo mellett ismertetné a tőle jobbra helyet kapó Golgota történetét is...

Gazda László lényegesnek tartotta még megjegyezni, hogy bizonyos kezdeményezések valóban voltak a Krisztus-trilógia harmadik darabjának ideiglenes Debrecenbe kerülésével kapcsolatban, de mint mondta, „ennél több egyelőre nem történt".

A zsidóság története Magyarországon

HALMOS SÁNDOR

Gonda László: A zsidóság Magyarországon (Századvég Kiadó).

A debreceni zsidó gimnázium egykori tanára volt dr. Gonda László, a könyv szerzője, aki 1951-től az izraeli Natanján élt, s csaknem haláláig – 1985-ig – dolgozott a magyarországi zsidóság történetének megírásán. Litván György előszavából az olvasó több fontos – részben felvilágosító – megállapításról is értesül. Minthogy a magyar zsidóság egyetemes történetét feldolgozó művek, Kohn Sámuel és Venetianer Lajos könyvei még 1884-ben, illetve 1922-ben jelentek meg, Scheiber Sándor és Gonda László elhatározták, hogy közösen megírják a magyar zsidóság történetét napjainkig, a történelemtudomány korszerű szempontjait és eszközeit alkalmazva. Scheiber vállalta a mohácsi vészig, Gonda 1526-tól a vészkorszakig. Scheibert halála megakadályozta vállalásában, ennek következtében Gonda tömör összefoglalásban ezt a részt is megírta.

Gonda műve nem tévesztendő össze Magyarország történetével. A századonként vagy fél évszázadonként változó körülmények tükrében adja a zsidók történetét. Nem „elbeszélő" történelmet ír, hanem a zsidók változó jogi helyzetét a kazárelmélet kezdetétől a nyilas uralomig.

Az olvasó a zsidók történelmi útján két – napjainkig visszatérő – jelenséget figyelhet meg: 1. Az évszázadok folyamán rendszeres volt a zsidók bevándorlása Magyarországra nyugatról és északkeletről, attól függően, hogy éppen hol üldözték őket. 2. I. László és Könyves Kálmán uralma óta a XX. századig a zsidók sorsa Magyarországon az államhatalom, a nemesség, a polgárság érdekeitől függött. Hol behívták őket az országba, hol kiűzték őket; hol kibírható körülmények között megtűrték, hol üldözték őket; hol felhasználták képességeiket, hol csökkentették lehetőségeiket. Bizonyos körök vetélytársat láttak bennük. Idegen elemként kezelték őket, és ez nem változott még a liberális korszakban élvezett egyenjogúság – emancipáció – és a vallási recepció idején sem. Jogok megadása és megvonása váltakozott még a XX. században is. A magyar zsidóság politikai, gazdasági törvényes jogaiért a XIX. és XX. század folyamán nehéz küzdelmet folytattak.

A szerző részletesen tárgyalja a kongresszusi neológ hitközségek és az ortodoxia közti ellentéteket. Részletes és tanulságos a felvilágosodással járó asszimiláció és magyarosodás mozgalmainak bemutatása s ezek következményeként a nagyszámú kitérés.

A történelmi rész után található a Függelék, amely Zeke Gyula történész és Prepuk Anikó munkája. Ez a rész a magyar zsidó történelemmel tudományosan vagy akár laikusan foglalkozók számára nyújt nagy segítséget. A függelékben található: a magyarországi zsidóságra vonatkozó újabb kori törvények szó szerinti közlése II. József türelmi rendeletétől az 1946. évi XXV. törvénycikkig a zsidóüldözés megbélyegzéséről és a következmények enyhítéséről; kronológia 1949-ig, a népszámlálásig; bibliográfia, amely kísérlet az 1960 utáni magyar–zsidó történeti szakirodalom feltárására 1991-ig.

Nem kétséges, hogy a jövőben megírandó magyar–zsidó témakörrel foglalkozó szakmunkák és tanulmányok nem nélkülözhetik Gonda László posztumusz könyvét.

A tér és idő valójában a tudat koordinátái

TÓTH ERVIN

Debrecen (HBN) – D. Kovács Éva kiállítását a DOTE-galériában rendezték meg az egyetem elméleti tömbjében. A képek május 16-ig voltak láthatók.

D. Kovács Éva festői világa két sarkpont körül alakult: indulásakor a jelenségek külső világa, a természet, majd mindinkább a saját belső világa s lelkisége között. Bár fejlődésének irányvonalai élesen nem határolhatók el – mert sohasem elégedett meg a külső impressziók visszaadásával, megtalálta a belső tartalomhoz vezető utakat is. Orvosi hivatása mellett a képzőművészet művelésével kívánta teljesebbé tenni életét. Megismerkedett Tar Zoltán, majd később Égerházi Imre festészetével. A hortobágyi alkotótábor légkörében, a művészek közösségében elkerül minden formalista játékot, s csak azt a világot festi, amelybe belenőtt, amelyet megismert. A Hortobágy és világa jelenik meg elsősorban a képein, amely sokszínűségével, ezerarcúságával lebilincseli. Tájábrázolásában, szín- és ecsetkezelésében mindinkább a befelé való nézés, a mívességnek nemes értelemben vett érzékeltetése köti le figyelmét. Jelen tárlatában, mely a Vízöntők hajnalán címet viseli, a konkrét és elvont tudattartalmak köré csoportosítja vizuális elképzeléseit. Már a címekben is mutatkoznak ezek a törekvések: Szenvedés és életöröm, Tisztelet az életnek, Charon ladikján, az Élet diadala, Harmónia, Kútba néző, Múltjába rohanó jövő, s olyan belső élmények kifejezésére törekszik, amelyek már életének egy-egy vizuális töredékét jelentik, amelyeket szavakban már korábban, versesköteteiben is megszólaltatott. Bátran mondhatjuk, hogy költészete kulcs piktúrájának mélyebb megismeréséhez. Kovács Éva finom megközelítéssel fordul a sorsok ábrázolásához, érezteti az embernek a világmindenséghez viszonyított kicsinységét, utal a tér és idő örökké változó fogalmaira, melyekről filozofikus határozottsággal vallja, hogy ezek a tudat leglényegesebb koordinátái, „az alkotó iránytűi". D. Kovács Éva nem feledteti, sőt minden művében hangsúlyozza áhitatát és csodálatát a tér és idő, a végtelen problematikája előtt, megszállottan kutatva ecsetjével is a dolgok összefüggéseit, tudomásunkra hozva: az emberiség még messze van attól, hogy megismerje a mindenség működtető törvényeit...

A súlyos és kozmikus gondolatok képi átváltása s vizuális megfogalmazása nem egy festményén meghaladja a kifejező erejét, nem teszi áttekinthetővé logikáját. De D. Kovács Éva festői erejének állandó formálódása nyilván eljuttatják arra a fokra, ahol teljes értékűvé válhatnak műveinek szerkezeti felépítettségei is.

Kútbanéző (olajfestmény)

Vissza a tengerhez

9. Velencei Építészeti Biennálé, Izraeli pavilon

Back to the Sea: ezzel a címmel jelezte a kortárs izraeli építészet egyik fontos irányát az idei izraeli pavilon. A kurátorok, Sigal Barnir és Yael Moria Klain nem a hálásnak ígérkező, könnyedebb, romantikus megközelítést választották: Kafka Átváltozás című enigmatikus kisregényéből indultak ki, abból a mozzanatból, amikor Gregor Samsa arra ébred, hogy bogárrá változott.

TEL AVIV néhány évtized alatt lett az alapító 60 család kis telepéből többszázezres világváros, multinacionális cégek székhelye, éjjel-nappal nyüzsgő életre berendezkedett, szórakozóhelyekkel teli modern üzleti központ. Yafóig húzódó, tizennégy kilométer hosszú homokos tengerpartja Izrael kapuja, átmenet az épített környezet és közvetlen természet-lét között. A velencei pavilon felső szintjét betöltötte az a 22 méternyi körívű falra vetített panorámafilm, melyet Ariel Efron készített erről a tengerpart-szakaszról. A filmen a part mindennapi életképei az ide készült – megvalósult vagy papíron maradt – építészeti tervekkel együtt jelennek meg, izgalmas szinkronicitásban, melyben egyszerre van jelen a város múltja, jelene és a hozzá fűződő ideák: 1880 és 2004 között minden, ami valóságosan vagy gondolatban ezekhez a homokdűnékhez tartozott és tartozik. A filmhez kapcsolódik Ehud és Ganit Mayslits Kassif Neuland projektje is; a névválasztás az Izraelt megálmodó Theodor Herzl ország-látomás regénycímére, az *Ősújország*ra utal, és a jelenlegi Tel Avivvel szemben a tengerpart túloldalán, egy tengerben álló „másik" város vízióját mutatja be.

A pavilon másik attrakcióját a Morus Tamás által is megjelenített kollektív mítosz, a „holnap szigete" ihlette. David Palterer és Norberto V. Medardi világhírű építészeket hívott, hogy egy-egy utópisztikus tervvel teremtsenek kapcsolatot a mai Tel Aviv és a jövőben lehetséges terjeszkedés között. Az irány a pavilon átfogó koncepciója szerint itt is a tenger, a meghívottak névsora pedig erőteljes elképzelést tükröz: nem csupán építészeti, hanem társadalmi utópiáról van szó. Ilyen összeállítást kínál Andrea Branzi (az Archizoom társalapítója), Peter Cook (az Archigram egykori főalakja), a Coop Himmelb(l)au, Adolfo Natalini (a fejlődés iszonyatos ellenutópiájáról – 12 Karácsonyi mese, 1972 – elhíresült Superstudio egyik alapítótagja) és az Ortner & Ortner (a Haus-Rocker-Co egykori alapítója) terveiből a két kurátor. Az építészeti víziók egyben a kulturális, életmód- és gondolkodásbeli megújulást kínálják, víz és ember együttélésének újfajta esélyét körvonalazzák.

G.E.

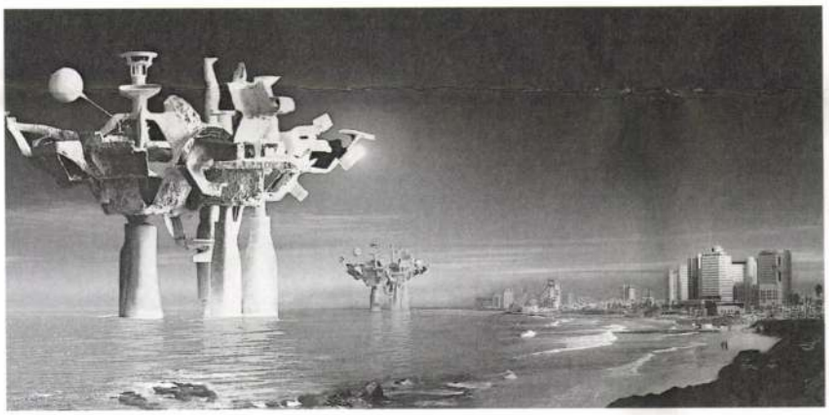

ORTNER&ORTNER TENGERI VÁROS, TEL AVIV

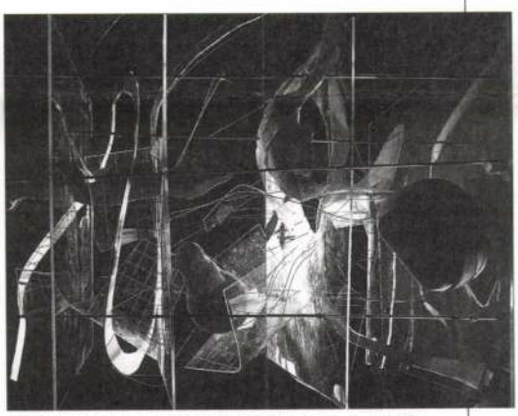

COOP HIMMELB(L)AU: TENGERI TORONY, TEL AVIV, 2004

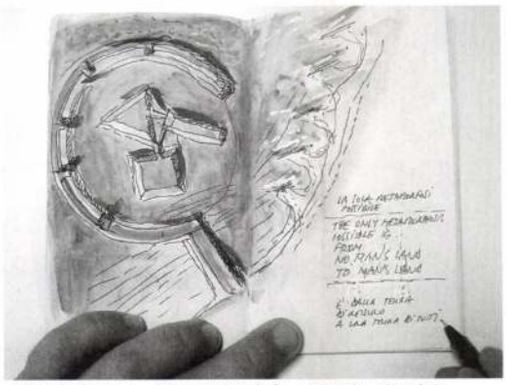

ADOLFO TATALINI: A SENKI FÖLDJÉTŐL AZ EMBER FÖLDJÉIG

Élet(mód)színház / Squat – a házfoglalók

Kovács Endre fotókiállítása Halászék színházáról, Ludwig Múzeum, szept. 9. – okt. 10.

A hatvanas évek végi Magyarországon sajátos kiutat talált egy fiatal színházcsinálókból álló csoport, amikor a legendás Egyetemi Színpadból kiválva, a zuglói Kassák Művelődési Házban megalakították a Kassák Ház Stúdió amatőr társulatát Halász Péter és Koós Anna vezetésével. Évekkel később fontos hollandiai megálló után New Yorkban telepedtek le, és Squat Theatre néven működtek tovább. A Magyarországon (majd kissé New Yorkban is botránykőnek számító alkotó tevékenységét fotózta évekig a már 74-ben kivándorló Kovács Endre. Az eddig itthon alig ismert, terjedelmes anyag most először volt látható a Ludwigban.

A CSOPORT évtizedekig együtt élt és együtt dolgozott – a színházlét volt választott életformájuk. A korabeli honi közegben, a '68-as megmozdulások után, a létező szocializmus hazugságai, teátrális modora közepette ez hiteles gesztus volt. A 90-es években a csoport emblematikus figurája, Halász Péter kivált a Squatból, és létrehozta a Love Theatre társulatát, majd hazatért Budapestre és a Városi színház vezetője lett. Itt is, mint azelőtt mindegyik társulatával, a kor visszás tendenciái ellen forduló produkciókat állít színpadra.

A fotós Kovács Endre a kezdetektől, a Kassák Stúdió megalakulásától dolgozott együtt velük. Többszáz fotója rögzíti a próbák, előadások pillanatait, a társulat közös életének fordulóit, a lakás- és szobaszínházi előadásokat, a betiltást és az illegális működést. A 76-ban elűzött társulat előadásait, már Nyugat-Európában és Amerikában ismét Kovács fotózta.

A Kassák Stúdió alapélményét 1968 és 1971 adta: 1968-ban még az Egyetemi Színpaddal Krakkóban és Wroclawban, színházi fesztiválokon találkoztak a lengyel Jerzy Grotowski produkcióival, aki „szegény színház" eszméjével, a színház mint az eleven test önkifejezése gondolatból kiindulva, radikálisan átala-

MÁJUS ELSEJE. AZ AKASZTÓFA ÉPÍTÉSE. HAPPENING. CAN TOGAY, MÁRTON JÁNOS. NANCY 1971

kította a század színházi gondolkodását és gyakorlatát. Aztán 1971-ben, már mint Kassák Stúdió, Nancyban megismerték Robert Wilson totális élőkép-szerű előadásait, és az élmény hatására elkötelezték magukat a színház új szemlélete mellett. Halászék színházát mindvégig jellemzi a testi jelenlét szimbolikus értelmezése, a közösségi elkötelezettség, melyben a színház döntő szerepet vállal. Összenő a színpad és az otthon.

Ez az avantgárd szemlélet azonban a korabeli Magyarországon keresztezte a hatalom terveit, egyre több rendőr és spicli tűnt fel a Kassák körül, míg végül 1972-ben betiltották a színház működését. Ekkor illegalitásban vonultak, Halász nagymamájának Dohány utcai lakásán folytatták a munkát. A nyilvános térből a privát szférában szorultak, ami valójában nagyonis megfelelt a társulat szellemének és törekvéseinek: az általuk gyakorolt színház éppen maga az autentikus életmód. Személyes és nyilvános így teljesen egybemosódott az életükben, és ennek cselekvő részese lett maga a lakásszínházba ellátogató közönség is. Néző és játszó egészen közel került egymáshoz, a színház közös aktussá vált. A Dohány utcai lakáson kívül más helyszíneken is felléptek: barátok lakásán, balatoni szabadtéri helyeken, a bogláriban és a lipótmezei Sárga házban is. A művészet tiltott zónájába szorultak, de tevékenységük a magyar kultúra akkor legaktuálisabb, élő szelete lett.

1976-ban, időszakos politikai „enyhülés" közepette előbb Szolzsenyicinnek, majd több kelet-európai művésznek is ajtót mutattak Nyugat felé. Halászék is köztük voltak. A Lakásszínház társulata először Párizsba, majd Rotterdamba ment. Itt is többször betiltották produkcióikat, de talán az itteni kirakat-nyilvánosházak élményével gazdagabban jutottak az Egyesült Államok bevándorlási engedélyéhez, New Yorkba költöztek. Ott a magánszférából, a lakásból a legnyilvánosabb utcai helyszínre, egy kirakatba költöztek, ez lett a játékterük – noha itt is rendszeres rendőri figyelem kísérte előadásaikat. Majd a területfoglalás jelképeként fölvették a Squat ('területfoglaló') Theatre nevet is. Ekkor vált nyugat-szerte szubkultúrává a Squat-létforma. Radikális szemléletükben a pop art és a performansz gesztusait nyílt politikai állásfoglalásokkal ötvözték.

PIG, CHILD, FIREI SZTAVROGIN VALLOMÁSA. HALÁSZ PÉTER, BREZNYIK PÉTER, KOÓS ANNA. ROTTERDAM, 1977

Halász Péter színháza mindig az élet és a játék szoros összefonódása köré szerveződött. A nyilvánossá tett privátszféra és a magánember számára is átlátható politika elve ebben a színházban sokszor szinte anarchista szókimondással jelent meg. Halász a művészet és az élet egységét, a morális és személyes értékek azonosságát hirdette és ezt az eszményt követi ma is. Kovács Endre fotói ezt a közvetlen kapcsolatot dokumentálják 1969-től máig, Halász és korszakos társulatainak munkafolyamatában.

Szegő György

Más hangon – alternatív hangszerek

Ken Butler kiállítása, 2B Galéria, október 15. - november 20.

A maguk helyén a tárgyakat fetisizáljuk, azok pedig alávetik magukat a tőlük kívánt feladatnak. Beilleszkednek, mint a szerszám a készletbe, a számítógép az íróasztalra. A tárgyak a társadalom funkcionális tagjai – míg meg nem öregednek, el nem romlanak, esetleg ki nem mennek a divatból, hogy másikkal helyettesítse őket a használó. Ma hamar megvénülnek. De Butler nem enged a divat diktatúrájának.

KEN BUTLER 1978 óta készít experimentális hangszereket a hétköznapi használati tárgyainkból. Azóta a nemzetközi művészeti életben mint „hibrid eszközök legendás készítőjét" ismerik. Csinált már szánkóból csellót, sakktáblából gitárt, kézifegyverből hegedűt. Egy interjúban így nyilatkozott: „Néha azt gondolom, a hangszereim a kultúra és a zene fegyverei a támadó pop-kultúra ellen." Alkotásait a Metropolitan Museum of Arts, a Lincoln Center, a bostoni Museum of Fine Arts vagy az amszterdami Stedelijk Museum is gyűjti. Sikerült neki egyesíteni a vizuális kultúrát és a zenét – közönsége szineztéziás képességétől függetlenül. Talán, mert gyermekkorában hegedülni tanult, majd Franciaországban és az USA Colorado egyetemén tanult festeni, 1977-ben diplomázott. Performanszainak résztvevője volt Laurie Anderson, John Zorn, Jon Rose és a kortárs zenei élet más nagyságai. Dolgozott filmesekkel, táncosokkal, mély nyomot hagyott gondolkodásában a világzene, előadásokat tartott szerte a világon. Hibrid hangszerei mellett, illetve azokkal performanszot, installációt, kollázst csinál.

Butler képes bevonni előadásába a közönséget is, mert mély asszociációkat kelt, miközben előítéleteinkkel ütköztet. A tárgyak átformált teste és magányos lelke mellé a bemutatóin részt vevő közönség pszichés energiáit is „beleépíti" zenéjébe. A köznapi tárgy művészetében működő hangszerré és szoborrá lesz: interaktív plasztikává, kedvünk támad megszólaltatni a sosemvolt „valamit". Azaz, mégiscsak támad „már láttam" érzésünk, mert formái gyakran az ember testét idézik, a multimédia gesztusa pedig számtalan módon utal a kortárs nagyvárosra.

A hibrid teremtésének pillanatában a tárgyak kiszabadulnak a hasznosság kötelékéből, és elszabadulnak. Szakadt, törött, elnémult állapotukban kifejezetten veszélyesek, szinte a kísértetvilág részeivé válnak. Elveszítik eredeti identitásukat, sorsuk a tragédia lesz. De nem remény nélkül: a tárgyak a költői ihlet segítségével átváltozhatnak, új identitáshoz juthatnak, és az áldozat szerepéből kitörve új létre születnek. Az anarchiából furcsán, szokatlanul összeálló látomás lesz, melyben Butler a tárgyat azelőtt használó társadalom felé – a (még) működő többi tárggyal együtt – görbe tükröt tart. Lázadás ez az őrült szemétgyártó fogyasztói világ ellen, melyben az újjáéledő tárgyak keltette asszociációk városi gerillaként viselkednek: megszólalnak, de hallgatásukkal megnyugtatnak és izgatnak is. Butler szirénhangnak nevezi az új kompozíciókban újjászületett tárgyak zenéjét. 1978-ban, portlandi otthonában hallotta először egy csorbult balta csábos szirénhangját. Ösztönösen összeszedett hozzá még néhány tárgyat, rákötött egy mikrofont, és ez lett az *Axe Violin*, a *Baltahegedű*, Butler első hibrid hangszere. Azóta, 25 éve, hasonló találkozásokból sorra készülnek efféle hangszerek. Butler magát „bricoleur"-nek nevezi. A nehezen lefordítható francia szó kézműves embert jelent, aki mindenhez ért, ezermester, de egyben utal Claude Lévi-Strauss spontán alkotójára is, aki egyszerű technikákkal fordul a világ felé, és általuk értelmezi, éli át a valóságot. Butlert, a barkács-embert mondták már utcasarki evangélistának és politikai aktivistának is. Vadul komponál újabb tárgyakat. Több mint 400 hibridje van, többségük, mint az *Object Opera*, interaktív tárgy. 1980 óta 26 multimédiás performanszot tartott, ezekbe zenéket, animációt, filmet, diaporámát vont be – több mint ezerszer lépett föl hangszereivel zenészként.

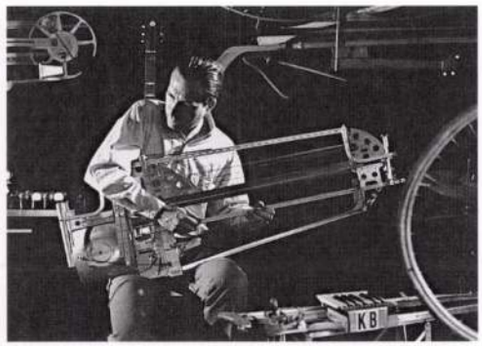

Butler a hangokat a kaotikus nagyvárosi lét ellen „megváltásként" alkalmazza. A kollektív kaotikus zajból, a működő város tárgyi és emberi anarchiájából új rendet, új harmóniát próbál kivonni. A hangok individummá idomításával nemcsak zenét, de csendet is képes teremteni. Erre a paradoxonra az óbudai vernisszázst követően a Spinóza kávéházban is kísérletet tett.

Sz. Gy.

KOVÁCS FERENC
1926 - 1990

Szobrászművész, kétszeres Munká-csy-díjas. Tanulmányait 1953-ban végezte a Képzőművészeti Főiskolán, ahol Pátzay Pál, Mikus Sándor és Beck András voltak a tanárai. 1965-től 1986-ig az Iparművészeti Főiskolán tanított.

Külföldi és hazai tárlatokon 1954-től szerepeltek munkái. Egyéni kiállításai voltak szülővárosában Kiskunfélegyházán, Debrecenben, Dunaújvárosban, Szentendrén, Budapesten.

Realisztikus köztéri szobrai Győrben, Szolnokon, Miskolcon állnak, álltak. Élete utolsó éveiben elvont, nonfiguratív plasztikákat készített.

FÜRDŐZŐ
papír, tus, 300x212 mm.
j.j.f.: Fürdőző
Ltsz.: K. 85. 366.1.

"Szobrait elégikus hangvétel, s egyszerű, tömör formaadás jellemzi; bennük a magyar falu jellegzetes egyéniségei és élethelyzetei jelennek meg jelképi célzattal. Újabban eredeti formálású nonfiguratív térplasztikákkal kísérletezik, amelyek a környezettel való kapcsolataik révén nyújtanak esztétikai élményeket" -

Művész életrajzok

IRODALOM

A Bács-Kiskun Megyei képzőművészek kiállítása. Budapest - 1972. Katalógus.
Művész életrajzok. Budapest, 1985. 356-357.o.

ALMÁSI TIBOR

A PATKÓ IMRE GYŰJTEMÉNY

Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutatóintézet Könyvtár Budapest
26 757

XÁNTUS JÁNOS MÚZEUM
GYŐR, 2000

tarthatjuk számon a városhoz az 1930-as évek első felében kapcsolódó Borbereki Kovács Zoltán-életmű néhány jelentős alkotását is: mindenek előtt a Damjanich János Múzeum épületének bejárati falát díszítő két, összefogott, kompakt szerkesztésű - egykori emlékmű-részlet - domborművet: a háromalakos Aratók és a négyalakos Kubikusok (1939) címűt. Borbereki Kovács műhelyéből került a Tisza-Szálló és Gyógyfürdő épülete elé a játékos megformálású Leány halakkal című díszkút (196), amely L.Menyhért László jellemzése szerint az épülettel egybehangolva Szolnok legszebb, intim hangulatú terét hozza létre, s kiváló mestermunka a Tisza-parti sétányon látható Verseghy-büszt (1934) is. Szolnok is magáénak tudhatja - a város Rendelőintézetének épülete fogadta be századunk egyik legnagyobb szobrászának, Medgyessy Ferencnek egyik 1955-ben faragott, mesteri kőszobrát: a lágy körvonalakkal közrefogott, tömbszerűen fogalmazott, gyermekét szoptató anyát ábrázoló alkotás egy-egy példánya a budapesti Gellérthegyen és a debreceni Medgyessy Múzeumban is megtalálható. A Művésztelep kertjében rejtőző XVIII. századi indiai bivalyszobor (1926 körül) - itt hiába kerestük a Pátzay Pál megformálta Vidovszky Béla-bronzszobrát; csak posztamensét találtuk -, s a telep bejáratával szemben látható, Papi Lajos által kialakított ún. Török kút (1975) a város érdekes, artisztikus emlékei közé sorolható. Rejtélyes, furcsa, besorolhatatlan, az újabbkori magyar köztéri szobrászatban társtalan alkotást fedezhetünk fel a Koltói Anna úti egykori gimnázium, a ma kollégiumnak otthont adó épület előtt: Kamotsay István 1974-ben állított, nyilvántartási címe szerint Műszaki-technikai fejlődést szimbolizáló szobrát. A kompozíció középpontjában egy rozsdás csődarabokból összeállított, kitárt karú alakot stilizáló fal áll, amely előtt és mögött vízszintesen elhelyezett sorban tizenegy fekvő üveglap alatt feliratok, idézetek rejlenek. A kompozíció fémrészét már alaposan megrágta a rozsda, az üveglapok töredezettek, a feliratok olvashatatlanok voltak látogatásunkkor: sajnos a kompozíció így nem képviselheti már az eredeti művészi elgondolást, koncepciót.

E fentebb futólagosan elemzett köztéri alkotások mellett bárhol, bármikor, bármilyen ürüggyel felállíthatták volna a közelmúltban Szolnok szobrait: ifj. Szabó Imre Tanulófiú (1966. 605. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet Kollégium), Bencsik István Ülő lány (1960. Táncsics út), Gyenes Tamás Ácslegény (1972. Ipari Szakmunkásképző Intézet), Kovács Ferenc Guggoló fiú (1972. volt Megyei Tanács és Úttörőház közötti park), Simon Ferenc Tanulólány (1974. Tiszaparti Gimnázium), Kucs Béla Ivó nő (1972. volt MSZMP-székház előtt) - ez maga a Nagy Megtestesült Köztéri Közhely -, Papi Lajos Kuporgó (1975. Várkonyi tér), Nagy István Zenélő (1983. Városközpont), Lajos József Tiszai hajósok (1979. Tiszahídfő), stb. című alkotását; ezek több-kevesebb mesterségbeli tudással kivitelezett, szokványos, közhelyszerű szobrászati termékek. A semmitmondó, plasztikai újdonságot nem hozó, másolatok szintjén vergődő művek a hatvanas-hetvenes-nyolcvanas évek szobrászati tömegtermelésének szellemében és gyakorlata szerint jöttek létre: a feladat puszta teljesítése esetén a szobrászi invenció nem kéretett számon. A sablonok sorában ott állnak az esztétika, a szobrászat tartományait alig-alig megközelítő mellszobrok, arcképek (Solymosi Ignác, Tisza Antal, Vásárhelyi Kálmán, Sajó Elemér stb.).

Fotó: Tarpai Zoltán

Az országosan megszokott-megunt szobrászi kifejezések bombasztikus hatású példányai között méretei, hangsúlyai révén is kiemelkedett a már fentebb jellemzett és időközben helyéről eltávolított Kossuth téri munkásmozgalmi monumentum, s kiemelkedik a Szabó László-Barna Gábor alkotópáros tiszaligeti bejárónál álló Felszabadulási Emlékműve (1970): az ívesen meghajló, a szép természeti környezetet szétroncsoló betonhéj - esetlen-modern zászló-imitáció, vagy csak egyszerűen háttér? - előtt, kezében fáklyát tartván egy fiatalember bábja igyekszik diadalmasan előre. Csak azt tudnánk, miért, hová siet oly öles léptekkel, s miért szorongat a kezében - az elektromosság századában - fáklyát?

Netán ez valami szimbólum lenne? (A testtartás, a mozdulat közvetlen párhuzama a budapesti,Kiss István megformálta, 1919-es plakátról átvett motívumot feldolgozó Tanácsköztársasági Emlékmű). Szokványos elemekből építkezik Gyurcsek Ferenc és Kampis Miklós Szolnok 900 éves jubileumi emlékműve (1975) is. A dombon ma-

...grafia Imricha Esterházyho

Ivan Rusina

Imrich Esterházy sa narodil 17.12.1663 v Galante. Základné vzdelanie získal v Trnave a Šoproni. Roku 1680 vstúpil do rehole pavlínov. Filozofiu študoval vo Viedenskom Novom Meste, teológiu v Ríme na Collegiu germanico-hungaricum. Na kňaza ho vysvätili roku 1688. Tesne potom precestoval Taliansko. Po návrate ho menovali profesorom; do roku 1695 prednášal filozofiu a teológiu na trnavskej univerzite. Potom odišiel do Chorvátska, kde sa stal predstaveným pavlínskeho rádu. Roku 1706 ho menovali vacovským, o dva roky neskôr záhrebským biskupom. Na tomto poste sa snažil zlepšiť pastoračnú činnosť. Bojoval za práva Chorvátov, jeho návrhy reforiem však na uhorskom sneme neprijali. Roku 1723 ho menovali vesprémskym, o dva roky neskôr ostrihomským arcibiskupom a primasom Uhorska. Túto funkciu zastával 20 rokov. Zomrel 6.12.1745 v Bratislave, kde ho aj pochovali.

Ostrihomskí arcibiskupi patrili k dôležitým mecénom výtvarného umenia nielen na Slovensku, ale v celom Uhorsku. Na prvom mieste medzi nimi stojí nesporne Imrich Esterházy. Nebol však prvý, ani jediný; napr. už v 17. storočí J.Lippay vybudoval v Bratislave letný arcibiskupský palác s rozsiahlou záhradou (prestavaný v 18.storočí Esterházym) a Szelepchényi zamestnával nielen dvorských umelcov, ale bol sám aktívnym grafikom a zberateľom umeleckých diel. Reťaz mecénov pokračovala aj po polovici 18.storočia. Medzi objednávateľov umeleckých diel patril aj primas J. Batthyány, veľký odporca jozefínskych reforiem, ktoré obmedzovali aj výtvarnú výzdobu kostolov. Rozsahom mecénskej činnosti však Esterházy prevýšil týchto arcibiskupov. Nad jeho rakvou L.Fischer povedal, že sa nedá v číslach vyjadriť, koľko dal primas zhotoviť kaplniek, oltárov, zlatých kalichov, strieborných krížov a ornátov, svietnikov a ozdôb. Predčil ostatných aj jasnozrivosťou pri výbere tvorcov, veľkorysosťou podpôr, systematickosťou tejto aktivity i jej výsledkami. Trvale, ale aj jednorázovo pre neho pracovali mnohí umelci. Uvádzame z nich len významnejších: z architektov J.E.Fischer z Erlachu, F.A.Pilgram, zo sochárov bratia Donnerovci, z maliarov A.G.Bibiena, F.A.Palko, P.Troger, M.Speer, z grafikov J.G.Rugendas. Viacerí z nich Esterházyho aj portrétovali, napr. G.R.Donner, M.Donner, F.A.Palko, J.Kurtz. Ďalšie jeho portréty sú autorsky anonymné. Možno ho spodobnil aj viedenský maliar S.J.Linckh, ktorý pre Esterházyho namaľoval päť portrétov a azda jeden z nich bol portrétom samotného arcibiskupa.

Esterházyho portrétovali mnohokrát. Neviedlo však množstvo portrétov k morálnej dileme arcibiskupa ? Mal zbožný a pokorný duchovný - akým Esterházy podľa svojich súčasníkov bol - dať sa tolkokrát portrétovať ? Veď veľký počet portrétov len potvrdzuje Pascalove slová: "Sme tak nadutí, že by sme chceli, aby nás poznal celý svet a dokonca i tí, ktorí prídu po nás." Nie je však nadutosť, pýcha, pocit vlastnej veľkosti a dôstojnosti protikladom kresťanskej pokory ? Dá sa vôbec tento rozpor prekonať ? Shakespeare v Kupcovi benátskom hovorí, že svet je len divadlom a každý má svoj part, svoju rolu. A Imrich Esterházy mal dokonca hneď dve role: bol súčasne služobníkom božím (vtedy sa podpisoval proste "brat Imrich") i ostrihomským arcibiskupom, najvyšším cirkevným hodnostárom krajiny a kráľovským radcom. Túto dvojrolu potvrdil v reči nad jeho rakvou aj L.Fischer, keď o ňom povedal, že "sám sa cítil byť viac služobníkom boha ako vládcom sveta". Esterházyho dvojrola, dvojjedinosť potom určila aj charakter celej portrétnej tvorby. Dalsa oslavovať v pozícii vládcu a tak vznikla skupina oficiálnych reprezentačných portrétov (čo je cisárovo, cisárovi), iné diela však mali vyjadriť jeho pokoru, dobročinnosť, milosrdnosť (a tu môžeme dokončiť načatý citát: čo je božie, bohu).

V našom príspevku sme jednotlivé portréty nezaradili chronologicky (všetky sú z rokov 1725-1745), pretože cieľom nebol úplný súpis jeho portrétov. Pokúsili sme sa zoskupiť známe, ale aj určené portréty podľa sociálnych funkcií, ale aj jednotlivých rolí, s ktorými sa arcibiskup stotožňoval a v ktorých sa nechal zobraziť.

1. Oficiálny reprezentačný portrét (bratislavský maliar, tridsiate roky 18.storočia, Trnava). 22.8.1725 zomrel ostrihomský arcibiskup August Kristián Saský a o týždeň neskôr, 1.9.1725, sa jeho nástupcom stal Imrich Esterházy. Svoj post zaujal neobvykle rýchlo. Zvyčajne sa s menovaním spájali mnohé prieťahy, či už zo strany dvora alebo pápežskej kúrie: napr. po jeho smrti cisárovna pre spory s uhorskými stavmi neobsadila miesto arcibiskupa,

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1982 JAN 29
NÉPSZABADSÁG
Kovács Éva keramikus művész

1021

... Zenedélután.
4.00: Jó utat!
4.45: A Spandau Ballett felvételei
5.30: Könyvről — könyvért!
5.40: Egészségünkért!
5.45: Dallamról, dallamra.
7.00: Disputa.
7.30: Ötödik sebesség.
8.33: Magnósok, figyelem!
9.18: Román dallamok.
9.39: Operettkettősök.
0.00: Régi nóta, híres nóta.
0.33: Slágermúzeum.
1.26: Zenés játékokból.
2.00: Nemzetiségek hete a Rádióban. Látogatás a szlovákoknál.
3.20: Könnyűzene.

3. MŰSOR

.00: Iskolarádió.
.30: Szimfonikus zene. Szt.
.05: Barokk muzsika. Szt.
.07: Pillanatkép.
.12: Hamari Júlia énekel. Szt.
.48: Zenekari muzsika. Szt.
.01: Könyvszemle.
.11: A Beaux Arts trió játszik. Szt.
.13: Nemzetközi sajtószemle.
.33: Tip-top parádé. Szt.
.03: Monteverdi: IV. madrigálkötet.
.36: Csak megnyomok egy gombot... Riportműsor.
.01: Versenyművek. Szt.
.05: Nemzetközi kapcsolatok a XX. században.
.35: Beatzene. Szt.
.20: Derűre is derű.
.50: Fra Diavolo. Háromfelvonásos opera. Szt.
.08: A kamarazene kedvelőinek. Szt.

16.20: Menekülés a börtönbe. Tévéjáték.
17.20: Öt perc meteorológia (sz.).
17.25: Természetbarát (sz.).
17.45: Horgásztízperc (sz.).
17.55: Szülők iskolája. 12. rész (sz.).
18.25: Szemtől szembe. Len Murray, az angol TUC szakszervezet főtitkára (sz.).
19.10: Tévétorna (sz.).
19.15: Esti mese (sz.).
19.30: TV Híradó (sz.).
20.00: Delta. Tudományos híradó (sz.).
20.25: Bankrablás. Amerikai film (sz.).
21.45: A fele sem igaz! Vetélkedőműsor.
22.15: A TV Galériája. Szykszner Wanda grafikus (sz.).
22.55: TV Híradó 3. (sz.).

2. MŰSOR

20.00: Pulzus. Könnyű, zenei panoráma (sz.).
20.45: Öt perc meteorológia (sz.).
20.50: TV Híradó 2. (sz.).
21.10: Mit gondol rólunk Berta Bulcsu? A pécsi körzeti stúdió műsora.
21.55: Az akasztófa árnyékában. Francia tévéfilmsorozat. 1. rész: A bűntett (sz.).

Telefon: 337-748, 340-726

Kovács Éva

Kovács Éva

DÉLI HÍRLAP

1983 SEP 23

/1021

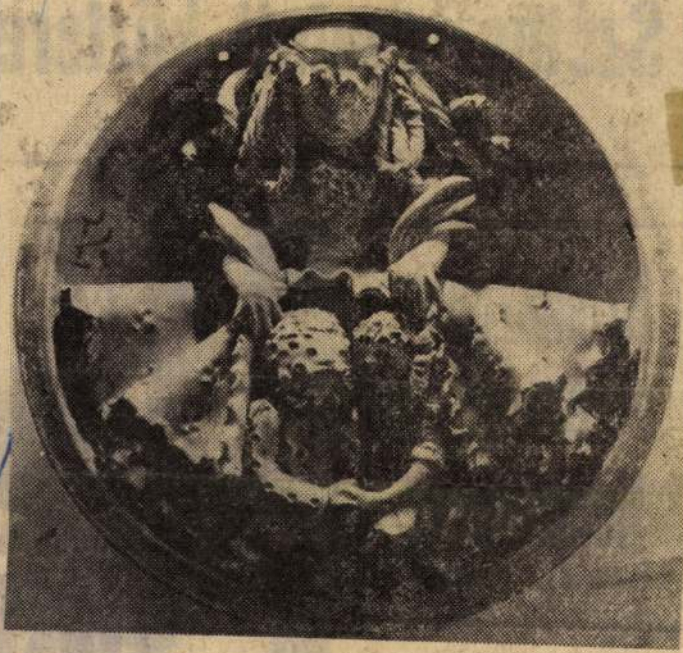

* *Szeretjük a környezetünkbe belesimuló kerámiát, mert emberszabású, kedves, mert művészeti értéket hordoz, és mert anyagilag is viszonylag könnyen elérhető. A Kossuth Művelődési Ház Mini Galériájában rendezett kerámiakiállítasnak, Kovács Éva munkáinak is sikere van.*

Szétosztogatott köztere

(GLOSSZA A 3. OLDALON)

Színházunk az új Nemzetiért

(Távirat a 6. oldalon)

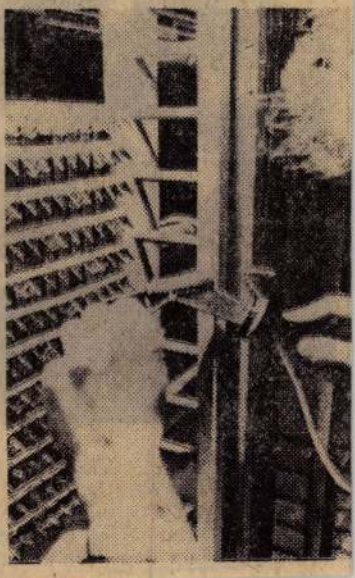

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kovács Éva, kerámikus-művész

DOLGOZÓK LAPJA

1981 ÁPR 25

1021

1981. április 25., szombat

Kovács Éva kerámikusművész népi ihletésű alkotásai
(MTI Fotó: Tóth Béla felvétele — KS)

Kiváló gazda

Komárom megyei Parképítő- és Kertészeti Vállalat

Fóliasátor. A külső szemlélő semmi szokatlant nem vesz észre rajta. Pedig csodájára járnak az ország minden részéből a szakemberek. A Komárom megyei Parképítő és Kertészeti Vállalatnak ezt az 650 négyzetméteres fóliasátrát ugyanis a langyos tatai karsztvízzel fűtik. A kettős fóliaköpeny közé vezetett 20 fokos víz temperálja a benti hőmérsékletet. A szegfűnövő láthatóan „elégedett" a körülményekkel. Ezüstös zöld limbók, pompázó virágok.

Kovács F.
fotós

Kovács F. fotós készített egy fotót
a „Somogyi-szobrok drámaisá-
ga" című cikkhez.

Illés Jenő: A Somogyi szobrok drámaisága.
Művészet, 1975.április - 42.oldal

Kovács
fotós

A tájkép kategóriában díjazott
Nemes Kovács fotós

Gopcsa Katalin: Az év legjobb képe.
Művészet, 1973.május - 27.oldal

Kovács F.

fotós

Kovács F. készített reprodukciót Egri Mária Műteremről műteremre című cikkéhez.

Egri Márta: Műteremről műteremre.
Művészet, 1975. február - 19. oldal

Kovács F.
fotós

Kovács F. fotós készítette az arról
Moholy Nagy László: Fischhof A-
gota portréjáról.

Apró Ferenc: Moholy-Nagy László és . . .
Művészet, 1975. március - 34 oldal.

Kovács F.
festés

Kovács F. festés készített Mészáros
Mihály „Dózsa" művének reprójat.

— kiállítási naptár
Művészet, 1975. május. - 49 oldal.

Kovács
fotós

Javítják a metró mozgólépcsőjét.

— Jaimüvek

Tükör, 1974. nov. 26 - 6 lap

Horváth
Jolán

Átadták az 1975. évi SZOT
díjakat.

— Elismerés
Tiekiot, 1975. május 6–7 oldal.

Kovács
Fotós

Kovács Fotós készítette Szauter
Kovács János emlékművéről
készült fotót.

------: Lelepleztek egy szobrot /1965-beli Tv. készült film szöveg/
Művészet, 1975. április - 6.oldal

Kovács F.
falés

Kovács falés készítette a felvételt
Anna Margit művéről.

Néray Katalin: A "népmüvész" Anna Margit.
Müvészet, 1974.október - 39. oldal.

Kovács F.
fotós

Somogyi József „Kubikos II" művet, a „Martir emlékmű" fotóját Kovács F. készítette.

Rózsa Gyula: Szobrászatunk 30. esztendeje...
Művészet, 1975. április - 8.oldal

Kovács F.
fotós

Kovács F. fotós készítette a fotókat Kovács Borz Sándor „Fenivázas asztal és szék"-ésről, valamint a művész „Lámpák" jairól.

Herczeg Ibolya: A jubileumi ipar művészeti...
Művészet, 1975. május – 8 oldal.

Kovács F.
fotós

Kovács fotós kiszutette a fotót Nádas László „Játék"-airól.

—: A gyerek irlaga
Művészet, 1975 majus - 10 oldal.

Kovács F.

fotós

Kovács F. fotós készítette a fotókat a „Háitartás" című ciklkhez.

—: A háitartás

Művészet, 1975. május -12 oldal-

Veress F.
fotós

Veress F. fotós készítette a fotóhoz a "Lakás" című cikket.

—: A lakás
Művészet, 1975. május - 14 oldal

Kovács F.
fotós

Kovács F. fotós készítette
a fotókat az „Öltözködés"
című albumhoz.

—: Öltözködés
Művészet, 1975. május - 20 oldal.

Kovács Ferenc

festette 1855-ben az egri Fájdalmas Szűz temető" kápolnájának mellékoltár képét.

Voit Pál szerk.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

2841

Korbes Ferenc (szobrász)

Részt vett 1973.-ban a Műcsarnokban rendezett II. nemzetközi szimplasztikai biennálén.

Népszava, 1973. szept. 30. 101. cfg. 229 sz. 8 p.

Kovács Ferenc
Mohács

Részt vett a Balatoni Nyári
Tárlaton.

Kovács Gyula: Nyári tárlatok.
MŰVÉSZET, 1972. szeptember - 34. oldal

KOVÁCS FERENC, szobrász

Miskolc új és helyreállított létesítményei 1945-1970.
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák.
34.-Parasztasszony, -I.ker. Bajcsy Zs. utca. /Petőfi Kollégium előtt/. Kovács Ferenc műve.-201.old. 4.jegyz.

ifj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 186.old

A Herman Ottó Múz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

KOVÁCS FERENC, szobrász

Miskolc új és helyreállitott létesitményei 1945-1970.
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák.
48.-Miskolci Nemzeti Szinház, I.ker. Déryné utca 1.sz.
7. Főlépcsőház dombormü.-Kovács Ferenc müve. 201.old. 4.je

ifj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.o.

A Herman Ottó Muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 197.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Kovács Ferenc szobrászművész

1972 AUG 20

Magyar Hírlap

mint egymillió utast szállított.
ÚJ DISZKÚTTAL lett gazdagabb Kiskunfélegyháza. Kovács Ferenc Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását a Szabadság téren állították fel.

Alkotmányunk

1 2

Kovács Ferenc

A Budapesten 1973 őszén megtartott Kisplasztikai Alkotások 2-ik nemzetközi Biennáléjára műtárgyat beküldeni.

Németh Lajos: The Second International Biennale of Small Sculpture. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974. 54. p.

1721

2

Kovács Ferenc

Ez alkalommal a mester absztrakt stílusú alkotásokkal szerepelt.

Németh Lajos: The Second International Biennale of Small Sculpture. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974. 54. p.

1721

Korács Ferenc
szobrász

Kiszülő művével a
műrész (repro)

Fedor Ligues: Ci hő nehéz, de . . .
Nők Lapja, 1974. junius 29 - 10 lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

Kovács Ferenc szobrászművész

1972 FEB 6

1021

A kul

Petőfi Sándor születése 150. évfordulójának megünneplésére készül Aszód. Az ünnepségek nyitányaként az ősz folyamán leleplezik a múzeum előtt Petőfi mellszobrát. Kovács Ferenc szobrászművész alkotását. A tanács renováltatja a Kossuth Lajos utca 5. számú házat, ahol Petőfi mint gimnazista 1835—1838 között lakott.

•

Kiállítást készítenek elő az

Ha

olatok meg

Kovács Ferenc.

Bács-Kiskun megye képzőművészeti kiállítása nyílt meg az Ernst Muzeumban, ahol márvány és mészkő térplasztikái „Maszk" c. alkotása szerepel. (említve.)

Sárvári Márta: Bács-Kiskun megye képzőművészei Budapesten.

Magyar Nemzet, 1942. febr. 23.

Lovrici Miklós:

Kovács Ferenc új szobrai

– REFLEXIÓK A DUNAÚJVÁROSI KIÁLLÍTÁSHOZ –

1021

A régi portrékra két Munkácsy-díjat kapott. Elsősorban azért, mert parasztfejei nemcsak ábrázolási erejükkel tűntek ki, hanem azzal, hogy hamisítatlan alföldi atmoszférát, sorsot, egyszóval magatartást jelöltek.

Kovács Ferenc 1964-ben válaszúthoz ért. Hosszított töprengés tisztázta számára, hogy a régi eszményeket folytatni ugyanúgy fölösleges, mint az új, felismert formát kizárólagossá merevíteni. Így alakult ki azon szobrászi gyakorlata, mely mindmáig egy időben két fajta – ábrázoló és asszociációs – alakzat megközelítésével építi plasztikáit.

A dunaújvárosi kiállítás merőben új formavilágából válogatott. Kovács Ferenc nem a népművészet, nem a távoli kultúrák, hanem évmilliók hallgatását hallotta meg, zöld diabázban radart figyelt, carrarai fehér márványban, siklósi mészkőben tarantella pókok, csigák és kagylók keltek életre, egyszerre növények, állatok, galakszisok, múlt és jövő. Ez az üzenet az idő medrében keletkező, és bazaltra, kőre osztódó anyag emberi humánummá terebélyesedő vonulata, melynek intellektuális közlését jelentik Kovács Ferenc új szobrai.

E furcsán különös formák nem merő absztrakciók, hiszen a természet rejtélyes és eddig kevéssé ismert valóságát érintik. Tördelt idő- és térsíkok tárulkoznak fel, medúza-jegyzetek, harmonika redőzetű tengeri rózsák, éjszaka szövetű madarak, maszkok és kagylós totemoszlopok. Az éj és az óceán ciklonos örvényei egyszerre térképezik fel az ősidő eltűnt, a csillaghalmazok létező és a gondolat születő formáit. A feltárt idő teljességének szilárd tömbjei, – így is nevezhetnénk Kovács Ferenc új szobrait, amelyekben a régi eredmények műhelyérzékenysége eszmei távlattá bővült a követhető asszociációs hálózattal.

Babits verse feketének nevezi az anyag „rejtett lelkét". Kovács Ferenc meggyőző szobrászi érvekkel módosítja e költői megállapítást, s arra a következtetésre jut, hogy az anyag igazi „lelke" színes, feketétől fehérig minden tónust tartalmaz, a hajnal fényeit, a zenit színözönét és a napszállat árnyait. Ezen egyetemes koncepcióvá növekedett anyag mosolyodik el Kovács Ferenc művészetében, ezért tartozéka nemcsak szobrászatunk új törekvéseinek, hanem századunk emberi megismerésének is.

Kovács Ferenc szobrairól

Életünk, 1973. 3.

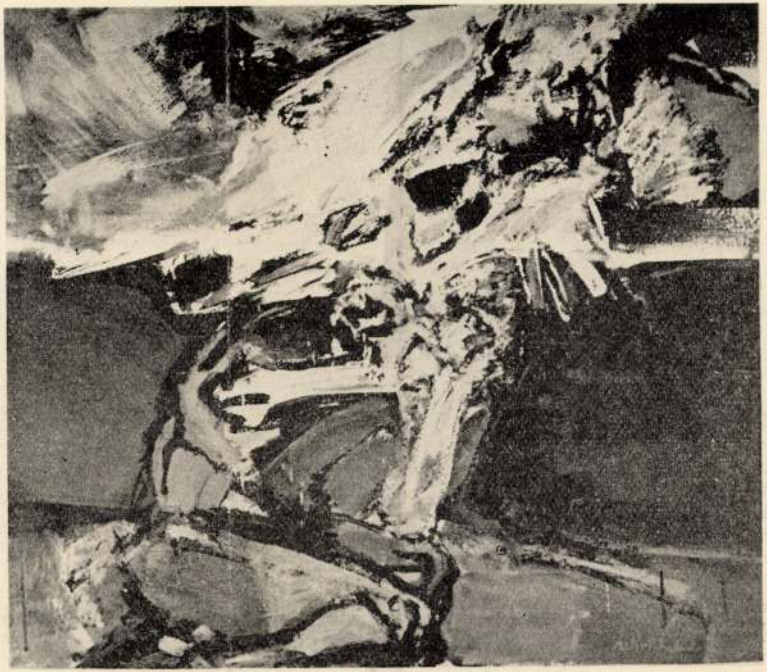

M. NOVÁK ANDRÁS: *ELŐRE*

Kovács Ferenc

a Madáchokban szept. 22.-én nyíló II. nemzetközi kisplasztikai biennálén művei szerepelni fognak.

Magyar Hírlap, 1943. szept. 12.

Kovács Ferenc szobrai 1021

1972. X. 28. 19.00. Ka.

Esti krónika I.

- Következő,riportunk szinhelye Aszód, ahol ma Petőfi szob rot avattak és emlékünnepséget tartottak.

- /verset mondanak/

- És hogy a kis gimnazista Petőfi Sándor a szinészekkel meg ne szökjön Aszódról, tanára szigoru szobafogságra itélte a fiut. Petőfi ekkor itt tette első esküvését. E ész életében a zsarnokság ellen fog küzdeni. A Pest megyei nagyközség büsz ke arra, hogy három évig náluk diákoskodott, itt kezdett ver seket csinálni a szabadság és a szerelem halhatatlan géniusza. Petőfi Sándor ma XXX Aszódon is szobrot kapott, a költő kőbe vésett arcmását, amelyet a hajdani evangélikus gomnáZium, a mai Petőfi Múzeum öreg műemléképülete előtt állitottak fel, Cseterki Lajos, az Elnöki Tanács titkára avatta fel.

/elmondja az avató beszédet/

- Amikor Kovács Ferenc szobrászművész megkapta Aszód nagy- községtől a megbizatást,egy Petőfi portré elkészitésére, amely a nagyközség első köztéri szobra, nehéz dolga lehetett, hászen a kamasz Petőfit kellett megfogalmazni.

- Nagy feladat volt, már két Petőfi portrét készitettem és úgy éreztem, hogy ezeknél sokkal jobbat kell csinálnom. Na- gyon kemény anyagból készitettem, piros szinó andezitből azért hogy olyan legyen a mint az acél.

- Petőfi vonásait tekintve is kemény, konok, makacs, ahogy innét Aszódról is meg akart szökni a szinész társasággal, és

1921

Horváth Tamás Szőcsi

- 7 -

1972. X. 28. 19.00. Ka.

Buti krónika I.

- Következő, riportunk asinhelye Aszód, ahol ma Petőfi szob rot avattak és emlékünnepséget tartottak.

- /verset mondanak/

- Es hogy a mis gimnazista Petőfi Sándor a szinészekkel meg ne szökjön Aszódról, tanára szigoru szobafogságra itélte a fint. Petőfi akkor itt vette első esküvését. B ész életében a szarnokság ellen fog hindeni. A Pest megyei nagyközség büszke arra, hogy három évig náluk diákoskodott, itt kezdett verseket csinálni a szabadság és a szerelem halhatatlan géniusza. Petőfi Sándor az NKK Aszódon is szobrot kapott, a költő köbe vésett arcmását, amelyet a hajdani evangélikus gomnázium, a mai Petőfi Mázeum öreg műemléképülete előtt állitottak fel, Csatarki Lajos, az Elmöki Tanács tit/kára avatta fel.

/elmondja az avató beszédet/

- Amikor Novács Ferenc szobrászszüvész megkapta Aszód nagyközségtől a megbizatást, egy Petőfi portré elkészitésére, amely a nagyközség első köztéri szobra, nehéz dolga lehetett, hiszen a kamasz Petőfit kellett megfogalmazni.

- Nagy feladat volt, már két Petőfi portrét készitettem és úgy éreztem, hogy csaknál sokkal jobbat kell csinálnom. Nagyon kemény anyagból készitettem, piros szinó andezitből azért hogy olyan legyen a mint az acél.

- Petőfi vonásait tekintve is kemény, konok, makacs, ahogy innét Aszódról is meg akart szökni a szinész társasággal, és

ahogy itt első esküjét tette, hogy amíg él, mindég a zsarnokság ellen fog küzdeni, e: érződik, sugárzik, izzik a szoborból.

- Igen ezt a dacot szerettem volna kifejezni, azt hiszem ez valamelyest sikerült.

- A szoboravatást és a koszpruzási ünnepséget, emléktábla lepleződése követte. Pest nagy nemrégiben elhunyt neves Petőfi kutatójának dr. Mezősi Károlynak állitottak domborműves emléktáblát a Petőfi Múzemban.

- Szatmári Ilona riportját hallották.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 OKT 28

Pest m. Hírlap

Kovács Ferenc szobrászművész

Az aszódi Petőfi

Aszód, a Petőfi-emlékekben bővelkedő Pest megyének Petőfi-emlékekben leggazdagabb települése. A Petrovics s a Hrúz-család innen származott — a domonyi öregtemetőben nyugszik a költő nagyapja —, és ide tért vissza: szülei itt kötöttek házasságot. S mert szívüknek azután is kedves maradt e mezőváros, Sándor fiukat az aszódi latin iskolába íratták, mivel ő Pesten, az iskola helyett, „sokat ólálkodott a színházak körül". Három évet töltött a mezővárosban a még gyermekifjú költő, életének mondhatni, a legnyugodtabb, folyamatosabb, készülődő szakaszát. Ahogy később visszaemlékezett, itt kezdett verseket „csinálni", itt volt először szerelmes és itt akart először komédiásnak állni.

A Petőfi-nevelő Aszódon, büszkén gondoltak mindig a költőre, emlékét megőrizték. Ám az emberek emlékezetén túl Aszódon sokáig más alig emlékeztetett Petőfire. A már a XVII. században is működő latin iskolával, épületével — hol a költő diákoskodásának idejében a nagy tudású Koren István oktatta egymaga a tárgyak seregére, fogta latin, német, francia beszédre tíz-tizenhat éves diákjait, köztük a sok olvasás miatt társaitól Könyves Sándornak nevezett Petőfit is —, méltatlanul bánt az idő, s a körülmények. A családok sorát költöztették kénytelenségből e házba, amelyről aztán a vakolat tégláig lemállott.

1955-ben fogott a Petőfi-rekvizitumoknak, s egyúttal a Galgavölgye népművészeti és régészeti emlékeinek felkutatásához, gyűjtéséhez egy Aszódra akkor érkezett fiatal tanár — ma a múzeum igazgatója —, Asztalos István. Hosszú évek fáradozása, szenvedélye növesztette a gyűjteményt. S ennek gyarapodásával gyűjtőjének múzeumalapító terve is mind több megértésre, biztatásra, támogatásra talált. Hosszan sorolhatnánk néhai dr. Mezősi Károly Petőfi-kutatótól, megyei múzeumigazgatótól és néhai Kovács László Kossuth-díjas járási népművelési felügyelőtől kezdve, a helyi párt- és tanácsi vezetőkig, az aszódi gimnázium igazgatójáig és diákságáig, kiállításrendező-kirakatrendezőig és amatőr fényképészig mindazokat, akik felkarolták a múzeum ügyét, hogy a célra szabaddá tett termek, s vele a kiállítások, rendezvények száma évről évre növekedjék. Mert nem sok község tett annyit múzeumáért, mint Aszód, az 1958-ban, az egykori latin iskola épületében megnyitott Petőfi Múzeumért: például, hogy lakók sorát költöztette volna el, lakások sorát utalta volna ki érte. Tavaly a múzeumot bezárták — hogy a Petőfi-évre az épületet rendbe hozzák, tatarozzák.

Új Petőfi-szoborral is gazdagodott a község az évfordulóra. Igaz, eddig is állott Petőfi-szobor — de nem a diák Petőfié. Kovács Ferenc szobrászművésznek a közelmúltban a múzeum előtti kis téren felállított Petőfi-szobráról azonban, a még gyermekifjú Petőfi szeme néz ránk.

A helyi Petőfi Emlékbizottság az aszódiakat a község szépítésére, a házak, utcák csinosítására kérte fel az évfordulóra: hiszen Aszód Petőfi-emlékekben bővelkedő megyénknek Petőfi-emlékekben leggazdagabb községe — a számos megyei Petőfi-ünnepségnek is itt zajlik egy jelentős része.

A házakat valóban községszerte kifestették, tatarozták. A múzeum előtti kis tér is egészen megújult.

Az ünnepségsorozat, amelyre készültek, ma megkezdődik. Délelőtt tíz órakor a helyi Petőfi Múzeumban Kiss Károly tanácselnök megnyitja a költő születésének 150. évfordulója alkalmából rendezendő Petőfi-emlékünnepséget. Ennek szónoka Cseterki Lajos, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára lesz. A Petőfi-szobor megkoszorúzása után Hargitai Károly, a Pest megyei Tanács művelődésügyi osztályának vezetője megnyitja a Petőfi Múzeum új, állandó kiállítását, majd dr. Mezősi Károly Petőfi-kutató emléktáblájának leleplezésére kerül sor.

Padányi Anna

désügyi M
szetoktatás
jának, s a
Varsányi
gyei vezet
és *Straky*
ceni Kodá
vészeti Sz
gatójának
talmas beszámolóikkal, bátor, nyílt problémafelvetéseikkel, körültekintő elemzéseikkel, a résztvevőket is hasonlóan tartalmas és színvonalas hozzászólásokra inspirálták, s így a találkozó a közös ügy elkötelezettjeinek izgalmas összejövetelévé vált.

Milyen problémákkal küzd zeneoktatásunk falun, s milyen teendők várnak az illetékes szervekre ezekkel kapcsolatban? E kérdésekre választ, iránymutatást, megoldást segítő javaslatokat adni — ez volt a tanácskozás fő célja. Mert sok a gond. És a találkozón — szerencsére — az eredmények értékelése mellett — a fő hangsúly a gondok megvitatására esett.

3

Fiatal zenepedagógus számára falun állást vállalni — elsősorban hivatástudat kérdése. A jelenlevők — akik szívvel-lélekkel vállalták az áldozatos, és nem nagy anyagi és erkölcsi megbecsülést jelentő állást — mindannyian tudatában vannak feladatuk jelentőségének. Épp ezért sajnálkozva és aggódva állapították meg, hogy egyre kevesebb fiatal zenepedagógus megy falura. A megoldásokat kereső javaslatok között a vállaljon a Művelődésügyi Minisztérium és a Zeneművész Szövetség.

4

A zeneiskolán kívüli zenei nevelés leghatékonyabb formáiról is értékes gondolatok hangzottak el. Itt elsősorban azokról a fiatalokról van szó, akik már elhagyták az iskolapadokat, kiestek a rendszeres pedagógiai felügyelet alól. A szakmunkástanulók vagy a lakóhelyüktől távol eső községekben tanuló fiatalok zenei nevelésében fontos szerepet játszhat a jól kiépített, megfelelő személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező kollégiumi hálózat. Az Ifjú Zenebarát-mozgalom országszerte szaporodó csoportjaival szintén igen hatékony eszköz. S, hogy a mozgalomnak az eddiginél fokozottabb mértékben kell törődnie a munkás- és parasztfiatalokkal — ez már a találkozót megelőzően az IZB idei közgyűlésén is elhangzott. A kórusmozgalom szerepét, jelentőségét, úgy hiszem, fölösleges részletezni. S bár amatőr kórusaink eredményeivel ma már világszerte joggal büszkélkedhetünk, mégis sok tennivalónk akad még e téren is. „Elszomorodott szívvel látom — mondta Péter Miklós beszámolójában —, hogy a ré-

A

DOMUS

Lakberendezési Áruházban

többféle színben és változatban
ismét kapható
a múlt évben nagy sikert aratott

SZISZTÉMA BÚTOR

Cím: Budapest XV., Sípos Dénes u. 9–11.

Nyitva: hétköznap 10-től 18 óráig,
szombaton 10-től 15 óráig.

Megközelíthető a 25-ös és a 70-es
autóbusszal (a végállomásig).

OTP-ÜGYINTÉZÉS ◆ BOYSZOLGÁLAT

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kovács Ferenc szobrász-művész

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

1972 FEB 51

EK — TUDÓSÍTÁS

sére készül Aszód. Az ünnepségek nyitányaként az ősz folyamán leleplezik a múzeum előtt Petőfi mellszobrát, Kovács Ferenc szobrászművész alkotását. A tanács renoválttatja a Kossuth Lajos utca 5. számú házat, ahol Petőfi mint gimnazista 1835—38 között lakott.

Petőfi ünnepség

Petőfi Sándor születése 150. évfordulójának megünnepié-

1021

látogatásának és pos[illegible]
csolat-felvételének kérdését;
az elszakadt családok szabad
egyesítésének kérdését észa-
kon, illetve délen; továbbá

Felvétellel kapcsolatban érd
oktatási előadójánál lehet,

Kovács Ferenc nekrológ

● KOVÁCS FERENC kétszeres Munkácsy-díjas szobrászművész, a Magyar Iparművészeti Főiskola nyugalmazott tanára életének 64. évében elhunyt. Temetése január 26-án, pénteken délután kettőkor lesz az Óbudai temetőben — tudatja a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége.

Népszabadság, 1990. jan. 24.

Hajdúbihari Napló

Kovács Ferenc szobrászművész

1973 JUN. 3

„Nyíregyházi Nyár"

Az idén június 12. és augusztus 20. között rendezik meg a Nyíregyházi Nyár kulturális rendezvénysorozatot, amely minden eddiginél színvonalasabb programot ígér. Június 12-én a nyíregyházi Tanárképző Főiskolán megnyílik a szabolcsi képzőművészek első nyári tárlata, amelyen hat művész 90 alkotását mutatják be. Júliusban Kovács Ferenc szobrászművész alkotásaiból a szabadtéri színpad parkjában rendeznek kiállítást, míg augusztus első napjaiban mutatják be az országos népművészeti pályázatra beküldött legszebb munkákat, s ugyanakkor tartják az országos népművészeti konferenciát is. A város szabadtéri színpadán a miskolci Nemzeti Színház a Cigánybárót, a debreceni Csokonai Színház a Carment adja elő. A filharmónia Kálmán Imre-emlékhangversenyt rendez Nyíregyházán. (MTI)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ályi TSE
Gépjavító
masovsz-
ok. Püs-
ancsháza
p—Bihar-
Hajdúszo-
— Deb-
Mikepércs
nospércsi
Bocskai
beháza—
Nagy I.),
éz, Nagy
Konyár-
Pocsaj—
ismarja—
ár—Tépe
: Hajdú-
I.—DVSC
ssy, To-
: Hajdú-
VSC (8.30,
). — Út-
zellőző—
kai (10,
Hajdúszo-
Porcsin,

SZÍNHÁZ

Ma 10-kor **Carmen**, Horváth Árpád bérlet, 7-kor **Részeg eső**, Rátkay bérlet 1—2. Kedden 7-kor **Bolha a fülbe**, Biztosítási és Önsegélyező bérlet 1—2.

TV

VASÁRNAP

BUDAPEST

9.48 Műsorismertetés. 9.50 Tévéovi. 10.20 Látogatás a IX. kerületi Úttörőházban. 11.00 Bp. Honvéd—Bp. Spartacus férfi bajnoki kézilabda-mérkőzés. 12.15—12.45 Szolnok megye kiváló együttesei. 14.33 Műsorismertetés. 14.35 „Hát én immár kit válasszak . . .?" Dokumentumfilm. 15.10 Nóta szól . . . Összeállítás a szilveszteri nótaműsorból 15.25 Keresztül Etiópián. Angol filmsorozat. 15.50 Együtt indultunk . . . 16.20 Bűvészettörténet. Rodolfó bűvészműsor-sorozata. 16.35 Műsorainkat ajánljuk. 17.00 Magyarország—Jugoszlávia válogatott vízilabda-mérkőzés. 18.05 Delta. Tudományos híradó. 18.30 Reklámműsor. 18.35 A visszhang titka

Július 16-án, 19 órakor az Emeleti Galériában

Kovács Ferenc faszobrász
kiállítása
A kiállítást megnyitja: Dr. Hanh Ferenc
művészettörténész

Vàci Nyár '92

KOVÁCS Ferenc

STOFFÁN GYÖRGY

Az utolsó négy esztendő 4.

AVENUE CARDINAL MINDSZENTY

1973-ban a prímás londoni látogatást tett. Idézzük most a SZER akkori adásának szövegét, hiszen mint friss tudósításból, ebből tudhatunk meg legtöbbet az angol sajtót hetekig foglalkoztató eseményről:

„1973. július 13-án este lépett ki Mindszenty József bíboros prímás az Osztrák Légitársaság gépéből Európa legnagyobb légikikötőjének, a londoni Heathrow Airportnak a »mozgó fedélzetére«, személyi titkárának, monsignore Mészáros Tibornak kíséretében. Ispánki Béla pápai kamarás fogadta a magas vendéget. Elsőként a londoni magyar lelkész, majd a a repülőtéri igazgatóság főtisztviselője üdvözölték.

A fogadóbizottság tagjai voltak még Msgr. Rederic Miles, a westminsteri érseki iroda igazgatója és gróf Pejacsevich Márk…

A westminsteri érseki palota kapujában Mindszenty bíboros urat Heenan bíboros érsek köszöntötte. Elmondotta, hogy a gondviselés különös ajándékának és rendkívüli megtiszteltetésnek tartja, hogy a magyar bíborost éppen ő láthatja vendégül, ő, aki 1949 februárjában a prímás »népbírósági ítélete« alkalmával a londoniak impozáns tiltakozó gyűlésén ünnepi szónokként emelhette fel szavát, s szólíthatta tiltakozásra a nemzetek lelkiismeretét a magyar főpap igazságtalan meghurcolása ellen…"

A Times is első oldalon foglalkozott a bíboros látogatásával. Bár a Vatikán ismét nemtetszését fejezte

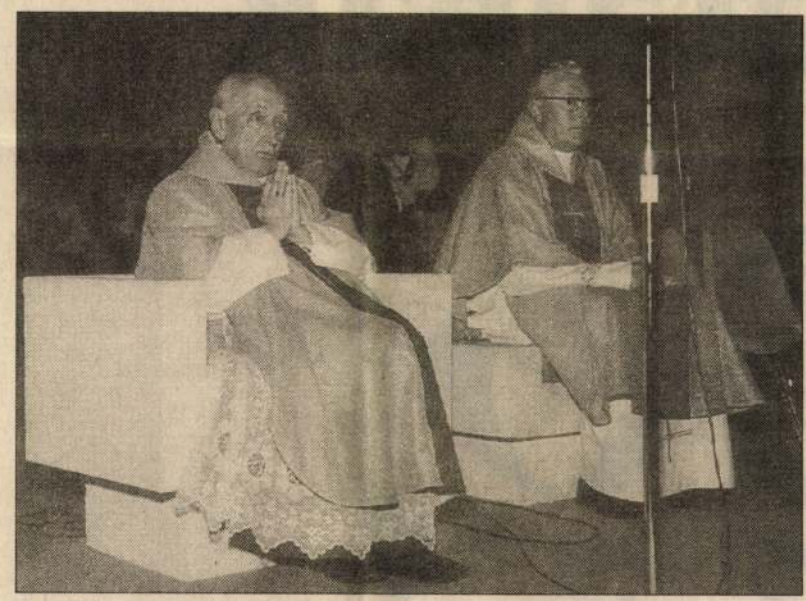

New York – New Brunswick. Utcát neveztek el róla

ki, Mindszenty érsek fogadta a sajtó képviselőit: – Önök is tapasztalhatták, nem siettem Budapestet elhagyni. Minden vágyam az volt, hogy szeretett népem körében éljek, szenvedjek és meghaljak. A körülmények alakulása folytán azonban Nyugatra kerültem. Mint minden ember, én is igyekeztem itteni életem számára feladatot találni. Ezt abban találtam meg, hogy a nagyvilágban szétszórt híveimet látogatom…

Július 15-én a westminsteri székesegyházban latin nyelvű misét pontifikált. Heenan bíboros tiszteletére jeléül saját trónját engedte át vendégének, s a prédikációt is ő mondta. Ennek lényege a következő volt: „Míg Mindszenty bíboros száműzött marad, a világ nem felejtheti el, hogy a kommunizmus hajthatatlan ellensége a vallásnak… Mi, akik szabadon élünk, nem nyugodhatunk bele, hogy bármely hitfelekezet tagjai hitükért üldöztetést szenvedjenek…"

Másnap Manchester polgármesterét látogatta meg Mindszenty bíboros. A polgármester történelminek nevezte a magyar prímás látogatását, hivatkozva arra, hogy magyar ember utoljára 1851-ben járt e hivatalos helyiségben, Kossuth Lajos személyében. Ma is olvasható a bejegyzés, amit Mindszenty prímás írt a város emlékkönyvébe, megjegyezve, hogy Manchestert a „demokrácia bölcsőjének" tekinti.

Július 17-én Európa első '56-os emlékéhez ment el a bíboros. Kovács Ferenc alkotása a Polish Heart Club oldalán, London szívében van. A koszorúzás után a klub vezetői 150 ezer főnyi lengyel emigráns nevében köszöntötték a száműzött magyar érseket.

Angliai látogatásának kiemelkedő eseménye volt, amikor díszvacsorán fogadta Winston Churchill, a nagy államférfi unokája, aki 140 képviselő előtt beszédében a következőket mondta: – Ez a ház (alsóház – *a szerk.*) emlékezvén Mindszenty bíboros üldöztetésére és bebörtönöztetésére, amit a nemzeti szocialista és kommunista elnyomás félelem nélküli leleplezésével vont magára, ez a ház üdvözli önt, mint a szabadság és a demokrácia egyik legkiemelkedőbb bajnokát Európában, s melegen köszönti, mikor kiszabadulása óta most először meglátogatja Nagy-Britanniát.

Az angliaiak ünneplése fellelkesítette a kanadaiakat. Mindszenty bíboros szeptember 18. és 28. között látogatta meg ezt az országot, gyűjtötte maga köré a kanadai magyarságot. Érdekes gondolatoknak adott hangot a prímás Kanadában. Beszédeiben hangsúlyozta: *„ha Magyarországról beszélünk, ne Kelet-Európát említsünk, s ha valamilyen összefüggésben a magyar kormány kifejezést kelleme alkalmazni, úgy azt magyarországi rendszernek nevezzük."*

Szellemi erejének teljében s a fogadtatástól felvillanyozódva tette meg a fáradságos utat. Angliához hasonlóan Kanada sem maradt el Mindszentyt szeretettel és nagyra becsüléssel fogadni. Torontóban díszvacsorán köszöntötte őt Sharp külügyminiszter és McDonald, Ontario miniszterelnöke.

A kanadai látogatást New York-i villámlátogatás követte. A bíboros New Brunswickba ment, ahol felszentelte az újjáépített Szt. László-templomot, amelyet 1840 körül építettek az első magyar betelepülők. A város polgármestere díszvacsorán, 1300 ember jelenlétében tette közzé, hogy a templom előtti utcát „mától *Avenue Cardinal Mindszenty*nek hívják…"

A következő utazás Dél-Afrikába vezetett. Hosszú lenne a felsorolás, melyben az út összes programjáról említést tennénk. Csupán annyit kell leírnunk, hogy a látogatás talán utoljára hozta össze Dél-Afrika 2500-3000-es magyar lakosságát. Állami szinten is követték a bíboros programját. Amellett, hogy motoros rendőri kísérettel vonulhatott Johannesburg utcáin, s fogadta a miniszterelnök is, aggódva figyelték prédikációit, melyekben burkoltan bár, de szót emelt a faji megkülönböztetés bűnéről. Elutazása után a dél-afrikai sajtó nem kommentálta a látogatást…

Bécsbe visszaérve már csak a karácsonyi és a szilveszteri ünnepek vártak a bíborosra. Nem számított, nem is számíthatott arra, hogy a hírhedt Casaroli-féle „Ostpolitik" 1974-ben megfosztja a pápa által többször megerősített, esztergomi érsekségtől. Pedig ez történt.

(Következik: „Mindszenty legyen a pápa!")

A hercegprímás és kísérete Dél-Afrika miniszterelnökénél

Dupla ajándék a PHILIPS barátainak

vásárol egy kitűnő PHILIPS
leomagnót. És lehet, hogy
tékes ajándékot is nyer.

1250 típusú
levíziót vagy a
6470 típusú
eomagnót választja,

Éppen nyer:

t vagy **7000,– Ft-ot**
kifizeti a vámot Ön helyett.

BOLTOK:
- SKÁLA METRO ÁRUHÁZ
- SKÁLA BUDAPEST ÁRUHÁZ
- DEBRECEN ÁRUHÁZ
- ARRABONA ÁRUHÁZ
- IPARCIKK ÁRUHÁZ
- NYÍRFA ÁRUHÁZ
- KONZUM ÁRUHÁZ
- SZEGED NAGYÁRUHÁZ

PHILIPS PARTNEREK

Ajka	- SZET ELEKTRON BT (Béke u. 18.)
Baja	- JÓKER KFT (Csanádi u. 2.)
Balatonkeresztúr	- DOMINÓ ÁRUHÁZ
Barcs	- GALAXIS ELEKTRONIK ÜZLET (Bajcsy-Zs. u. 45/a.)
	- DUNAKON KFT (Bajcsy-Zs. u. 57-59.)
Békéscsaba	- PHILIPS BOLT (Munkácsy u. 3.)
Bonyhád	- AUTÓ PLUSZ ÜZLET (Fáy ltp. 13.)
	- ELECTRONIC MŰSZAKI BOLT (Bacsó B. u. 39.)
Budapest	- HOLLAND RT (Garay Üzletház, Garay u. 45.)
	- KAINDL (Bajcsy-Zs. u. 7.)
	- PREMIER KFT (Rákóczi u. 30.)
Dombóvár	- ÁFÉSZ (Petőfi u. 15.)
Dunakeszi	- VAS ÉS FÉMKER KFT (Tanácsköztársaság u. 144.)
Fonyód	- MÉSZÁROS JÁNOS (Ady E. u. 23.)
Gyöngyös	- DIÓDA KFT (Kossuth L. u. 4.)
Hatvan	- IDEÁL KFT (Kossuth L. u. 4.)
Kaposvár	- GONG KERESKEDELMI KFT (Kanizsai u. 63.)
	- IMPULZUS ELEKTRONIKAI KFT (Kossuth L. u. 10.)
Kazincbarcika	- BANBO KFT (Lenin u. 52.)
Kecskemét	- MÉDIA KFT (Bajcsy-Zs. u. 3.)
Kerecsend	- KERCENT ÁRUHÁZ
Miskolc	- MIKROBIK KFT (Széchenyi u. 49.)
Nagyatád	- ATÁD ÁRUHÁZ (Széchenyi tér)
	- AGRO-HOBBY SZAKÜZLET (Piac tér)
Pápa	- TELEPROFI KFT (Deák F. u. 1.)
Salgótarján	- TVILL (Tarjáni u. 12/a.)
Siófok-Kiliti	- FERRO GMK (Vöröshadsereg út 11.)
Siófok	- MEGACITY ÁRUHÁZ (Somogyi B. u. 4.)
Tatabánya-Dózsakert	- VÉRTESALJA ÁFÉSZ (Vadász u.34.
Zalaegerszeg	- FORMA-TRADE (Vöröshadsereg u. 37.)
	- OMEGA (Tompa u. 12.)
	- ZELKA 5. sz.BOLT (Kossuth u. 40.)

KOVÁCS FERENC Kurir, 1990. dec. 20

Philips&Mather

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

Kovács Ferenc

szobrászművész
(1926–1990)

emlékkiállításának megnyitójára
1996. szeptember 5-én 17 órakor
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(Budapest, III., Lajos u. 158.)

A kiállítását megnyitja:
FÁBIÁN LÁSZLÓ író

A kiállítás megtekinthető 1996. október 13-ig
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kovács Ferenc, munkácsy díja

1973 APR 30

szobrászművész

Magyar Nemzet

— Petőfi Sándor szobrát, Kovács Ferenc Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását, vasárnap Petőfi-emléknapon avatták fel a kiskunsági Petőfiszálláson.

1000

N KEL...

Kovács Ferenc, szobrász

Szerepel.

↓

Rózsa Gyula: Pécsi jelentés 7.

NÉPSZABADSÁG Bn. 1974. okt. 15.

Kovács Ferenc, nobrán

Megemlítve. (Állami vásárlás.)

Miklós Pál: Képzőművészeti krónika

652 - 662.

XVII

JELENKOR, Pécs, 1974. júl.-aug. 7-8.

Kovács Ferenc

Részt vett a II. nemzetközi Kisplasztikai Diamólim, a Diósarnokban.

Pózsa Gyula: Kisplasztika nagy tételben.

Tótóhatár 13/ dec 188-o.

Kovács Ferenc

Fekete márvány plasztikái szerepelnek a XIII. Szegedi Ulyári Tárlaton - említve

Népszava 1972 augusztus 2 2.old.

Kovács Ferenc
szobrász

„Térforma I"
(repro)

Aszalós Endre: Bács-Kiskunnegyei képzőművészek.
Művészet, 1972. junius - 43 oldal.

Kovács Ferenc
szobrán

Köztéri szobrainval, portréival
komoly sikereket ért el Kovács
Ferenc. Térformái, Mank és Torzó
művei szerepelnek a tárlaton.

Oszalós Endre: Bács-Kiskunmegyei képzőművészek
Művészet, 1972. junius - 43 oldal

Kovács Ferenc
szobrász

1972. októberében, Koppenhágában, egy képzőművészeti kiállításon vett a művész.

-.- Magyar művészek külföldön.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 75.oldal

Kovács Ferenc
festő

A lódzi Modern Múzeumban
rendezett kiállításon részt vett.

.-. Magyar művészek külföldön.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 75.oldal

Kovács Ferenc festő

Szerepel a"Bács-Kiskun megye
képzőművészei"c.tárlaton az
Ernst Muzeumban.

Magyar Nemzet 1972 február 23 4.old.

2

Kovács Ferenc

„Mask" c. sobra emlitve

Magyar Nemzet 1972 február 23
4. old.

Kovács Ferenc

A kubizmusba erőltetett látványszobrászat jellemzi egyebek között a figurális köplasztikában Kovács Ferenc munkásságát.

Rózsa Gyula: A Munkácsy-díj nemzedéke

Uj irás 1972/2 111 old.

Kovács Ferenc, [ ]

Kiállít Kenthelyen.

R. Gy.: Balatoni nyári tárlat

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 19.

Kovács Ferenc

Parasztfej/ mészkő/

MNG.: Kiállitás a SZOT képzőművészeti pályázatára érkezett alkotásokból
Népmüvelés 197o/1o hátoldal

Kovács Ferenc

A Mücsarnokban megnyitott Nemzetközi Kisplasztikai Biennálén szereplő művéről Vadas József: "Mi van az ébenfa dobozban?" c. beszámolójában a művész "harmonikázó ritmusait" emliti csupán, a résztvevő külföldi művészek felsorolása mellett.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. okt. 6.
XVII. évf. 12. lap 4o. sz.

Kovács Ferenc

A tárlaton bemutatott műveli:

„Kőműves", mórvány, 40 cm.

„Szimbiozis", mészkő, 42 cm. (reprodukció)

„NS Almakirály", mórvány, 40 cm.

Kovács Béla: Miskolci téli tárlat '70.

Miskolc, 1970.

Kovács Ferenc, kobrán

Elkészítette Petőfi mellszobrát.
Művét Aszódon Lebyenik el.

— :o Petőfi jubileum 12.

ESTI HIRLAP, Br. 1972. febr. 4.

Kovács Ferenc

a kétszeres Munkácsy-díjas szobrászművész – az emlékplakett alkotója – Petőfi Sándor 150. születésének évfordulóján, kiskunfélegyházán, az ünnepi tanácsülésen kapta meg az emlékplakettet.

Petőfi Népe, 1973. jan. 3.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 DEC 14

Déli Hírlap

Kovács Ferenc

1021

★ Kütterv

(Kovács Ferenc plasztikája)

Demokratizmus az üzemben

A Diósgyőri Gépgyár dolgozóit az elmúlt években egyre jobban bevonták a termelési és gazdasági feladatok meghatározásába, az élet- és munkakörülmények alakulását befolyásoló elképzelések és döntések kialakításába. Az üzemi demokrácia érvényesítésének fórumain, a termelési tanácskozásokon rendszeresen részt vesz a dolgozók 80—83 százaléka. A tanácskozáson évente ötszáz javaslat hangzik el. Ezek nagy részét a vállalatvezetés hasznosítja.

Elkészült a présgép-alap

Mint arról már néhány nappal ezelőtt beszámoltunk, az ország legnagyobb teljesítményű bálázó présgépét

* *Az országgyűlés folytatta Miklós, Borsod megyei képvi*

Kovács Ferenc

A Műcsarnok magyar képtárlatán szerepelt Segesdy György, Kovács Ferenc, Borsos Miklós és Vigh Tamás szobrai, Szőnyi István, Ferenczy Noémi alkotásai.

Magyar Hirlap 1969.2.évf.261/9

Kovács Ferenc

A Műcsarnokban rendezett II. nemzetközi biennálén Kovács Ferenc alkotásai is képviselik hazánkat. II. kisplasztikai biennálé

Benedek Miklós: Ünnepi hárlatok a fővárosban

Észak-Magyarország 1973/241 4 old.

Kovács Ferenc szobrász

„Móricz" szobra Leányfalun

áll.

Pestmegyei Hírlap 1971 december 12

9. old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUL 4
Daily News

Ferenc Kovács

1021

SCULPTORS' HOLIDAY CAMP: Sculptor Ferenc Kovács, of Budapest, seen at work in an international sculptors' holiday camp at Nagyharsány, southwest Hungary. Sculptors' summer campings have been held on this site in Baranya County for some years. A number of leading sculptors, from the German Democratic Republic, Czechoslovakia and Rumania as well as Hungary, have been invited this year for holidays at the camp, located at the site of a former quarry. The visitors sculpt several works during their holidays and leave them as a present to the County administration. The crop of recent years—several dozen sculptures—now adds up to an outdoor museum

PHOTO MTI — J. BAJKOR

— More than hali
king's protest wall
including some
police brutality a
ficial corruption,
torn down durir
night. Foreign ob
believe the Peking authorities were responsible for the move.

This morning the walls lining the tree-shaded Eternal Revolution Street where the three-week-old campaign is concentrated was virtually denuded of posters with only about 20 still intact.

The main casualties were posters reporting factional strife in the provinces and expressing individual grievances. More restrained posters critising the Peking municipal leadership for dragging its feet in the current anti-Lin Piao and Confucious drive, were not touched.

Foreign observes said it was too early to write off the Chinese "Street Democracy" experiment completely.

At least one of the original poster-writers has refused to take the decision to remove the posters lying down. He is a worker who styles himself "Golden Monkey" after the rebellious hero of the Chinese monkey legend.

...bogged down.

The Ethiopian information ministry today denied that one of Emperor Haile Selassie's grandsons, Rear Admiral Iskiner Desta, had been arrested by the armed forces. No comment was available from the armed forces.

The admiral fled to the French enclave of Djibouti from Ethiopia's big naval base at Massawa in February when an uprising by the armed forces spread to the fleet. He eventually returned to Addis Ababa, but by then a new man had been appointed navy commander.

Iceland's swin

Reykjavik/Iceland (AP) — Iceland's general election Sunday returned the conservative-inclined Independence Party as the largest single party.

The Independence Party's leader, Geir Hallgrimsson, 48, stressed repeatedly throughout the election campaign: "Iceland's security can only be guaranteed by continued membership of Nato and by bilateral defence agree-

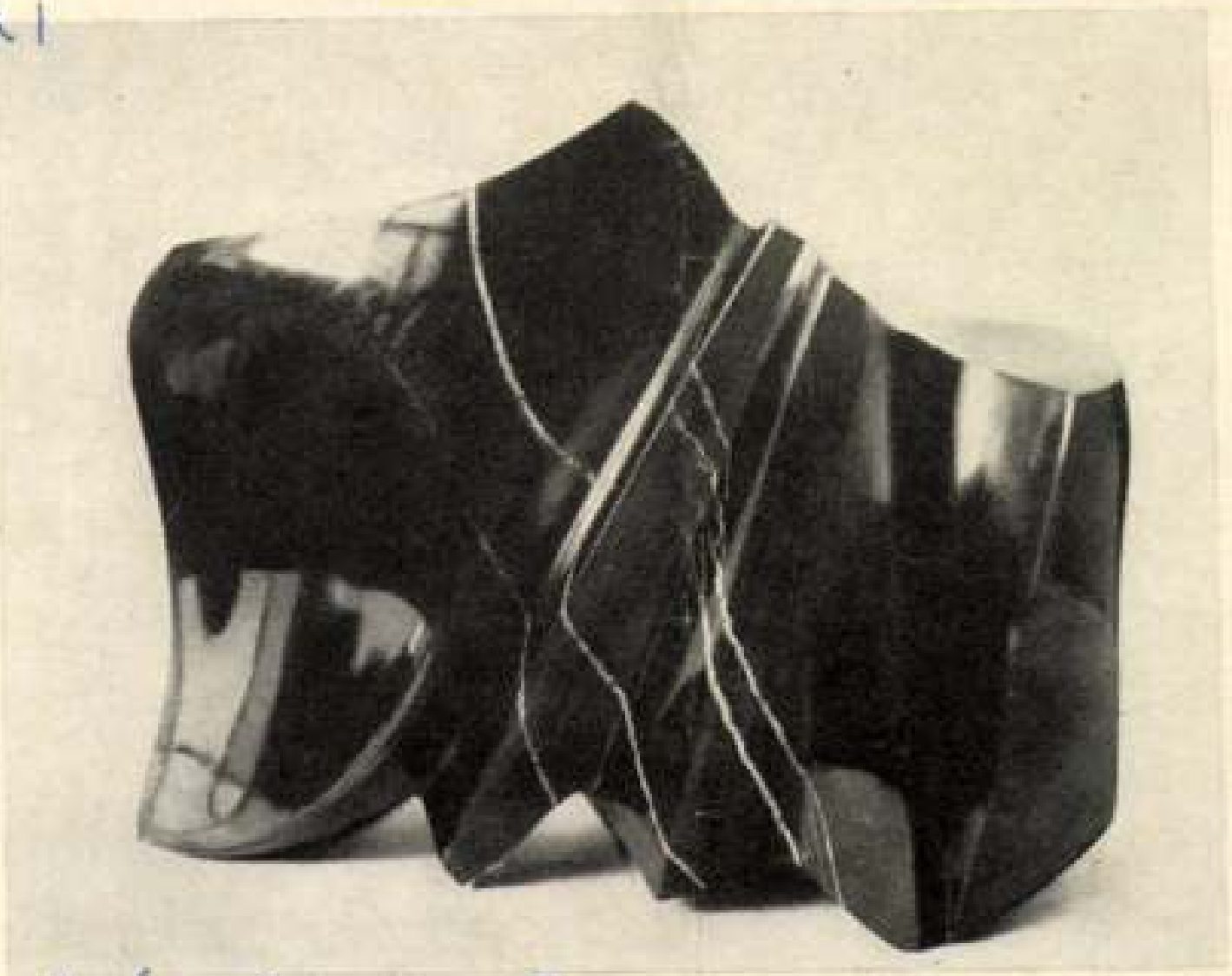

21 Kovács Ferenc

20. Shiro Hayami: Ko, 1972
21. Kovács Ferenc: Erozio II. (fotó Kovács F.)

Művészet, Budapest, 1974. 6.

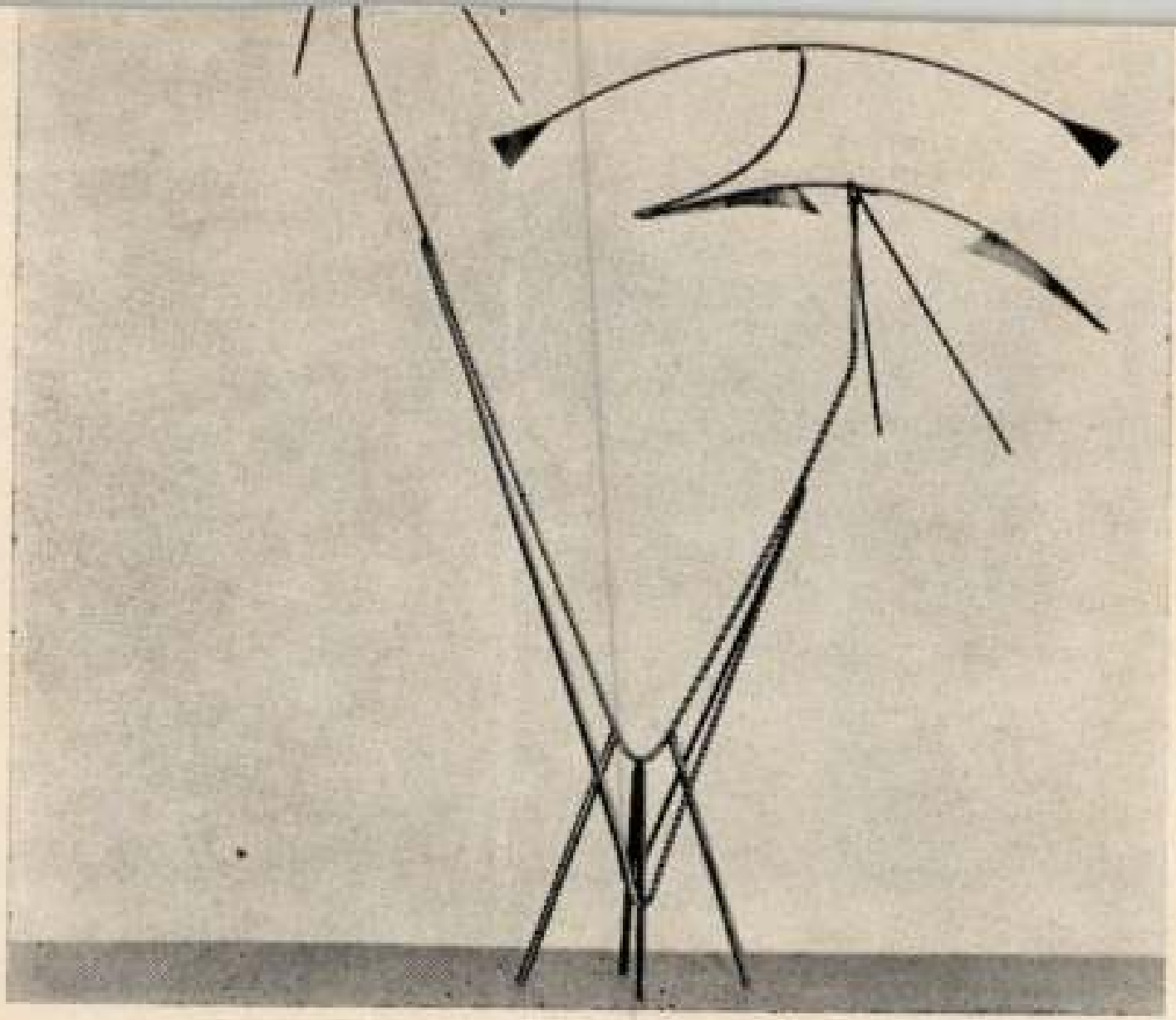

24

24. Van Thienan, Marcel: Kettősség, 1972

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kovács Ferenc szobrász-

PETŐFI NÉPE művész

1972 AUG 23

— Új képzőművészeti alkotással gazdagodott Kisrenc Munkácsy-díjas szobrászművész díszkútját a Szabadság téren állították fel. A művész a múzeumban rendezett önálló kiállítása alkalmából korábban szülővárosát két szoborral is megajándékozta.

ALLATE

Kovács Ferenc
szobrászművész alkotását Petőfi
Sándor szobrát avatták fel Aszodon
- ott járt három évig gimnazium ban -
a múzeum előtti téren.

Petőfi szobrot avattak.

Írszak - Magyarország 1972/256 4 old

Korán Ferenc

Szimultán rep.

Miskolci Tárlat 1970

Kovács Ferenc

Munkái szerepelnek a szeptember 22-é megnyiló II.Nemzetközi Kisplasztikai Biennálén a Műcsarnokban.

Magyar Nemzet 1973 szeptemb 12.
4. old.

Kovács Ferenc

1. Kőműves Márvány 40 cm
2. Szobrász —"— 42 cm

Miskolci Téli Tárlat 1970

Kovács Ferenc

NS Munkácsy Mihály

40 cm

Miskolci Téli Tárlat 1970

Kovács Ferenc, szobrász

kerepel.

↓

— : Nemzetközi kisplasztikai biennálé
a Műcsarnokban 7.

Népszabadság, Bp. 1973. szept. 12.

Kovács Ferenc, szobrász

Kiállít a Műcsarnokban.

– Ma nyílik a nemzetközi kisplasztikai biennálé 7.

Népszabadság, Bp. 1973. szept. 22.

Kovács Ferenc, szobrász

Megemlítve. (A II. bpi biennálé)

Rózsa Gyula: Kisplasztika nagy tételben

7.

Népszabadság, Bp. 1973. okt. 10.

Kovács Ferenc, szobrász

Szerepel.

↓

— : Kisplasztikai biennálé 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. szept. 18. —

Kovács Ferenc, szobrász

Szerepel a biennálén.

Harangozó Márta: Kisplasztikák szeregszemléje 2.

ESTI HIRLAP, Br 1973. okt. 1.

Kovács Ferenc

Parasztasszony (harasztimészkő szobor)
Petőfi kollégium előtt, 1966.

Miskolc, 1971.

Kulturális Tájékoztató, 63. l.

Slovács Ferenc

Nyírségi paraszt, vörösmárvány 32 cm

Nyírségi parasztlásszony, vörösmárvány 30 cm

Dolgozó emberek között kiáll.

Ernst múzeum, 1968. jan.

Kovács Ferenc

Nyírségi parasit vörösmárvány
— " — parasitasszony — " —
30 cm

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Kovács Ferenc

Neve említve.

Népszava, 1974. júl. 5. 102. evf. 155 sz. 4p.

Kovács Ferenc

Miskolci diszkút-terv, mészkő
44 x 36 cm

Diszkút, márvány, 60 cm

Angyalföldi kipző-és iparművések
kiáll. Műcsarnok 1974

Kovács Ferenc

Masek, fekete márvány 43×35 cm

Nautilus, márvány, 79×40 cm

Angyalföldi képző-és iparművének kiáll. Műcsarnok 1974

Kovács Ferenc

Diszkút, mámány
60 cm. repr.

Angyalföldi képző és iparművészet
kiáll. Műcsarnok 1974

Kovács Ferenc
nobrási

Kovács Ferencet meghívtál a villányi alkotótelepre, de az a meghív ást nem fogadta el.

Vadas József: Villány 1973.
Müvészet, 1973.szeptember - 40.oldal

Vondics Ferenc

A Szir-csoport emlékére készült szobra a Szent István parkban kerül felállításra. (Schmidt Ferenc építésszel közös munka.)

[Szir: Weinberger Dezső mozgalmi neve.]

Magyar Hírlap, 1970. II. 7. 7. l.

Kovács Ferenc

Bemutatott művei: „Ülő fiú, mészkő", 42 cm; „Női fej", mórvány, 45 cm; „Férfi-fej", mórvány, 45 cm; „Anya gyermekével", mórvány, 40 cm.

Zala Tibor: XI. magyar Képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968.

13 f

Kovács Ferenc

Plasztikái szerepelni fognak a magyar anyagban a II. Neuzetkösi Kisplasztikai Biennálén.

Hírek; Műgyűjtő, 1973/3. sz. 61. l.

Kovács Ferenc
szobrász

A II. Nemzetközi Kisplasztikai Bien-
nalen a művész a magyar kis-
plasztikát képvisette.

------:Kiállitási naptár.

Müvészet,1973.november - 46. oldal

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Kovács Ferenc, Munkácsy-díjas

1972 DEC 7

Magyar Hírlap

Petőfi-kultusz Kiskunfélegyházán

Kiskunfélegyháza nemcsak Bács-Kiskun megye, hanem az ország Petőfivel kapcsolatos települései között is előkelő helyet foglal el. Bár a költő szülőhelyének kérdésében az irodalomtörténet Kiskörös mellett foglalt állást, Félegyházán nem csökkent a Petőfi-kultusz. A költő születésének 150. évfordulóját nagyszabású ünnepségsorozattal ünnepli a város. Ennek a programnak két országos jelentőségű mozzanatáról tájékoztatott *Bense György*, a városi tanács művelődésügyi osztályának vezetője:

— Több megyei alapítású díj után most Félegyháza városa megalapította *a Petőfi-emlékplakettet:* az évforduló tiszteletére, s annak emlékére, hogy a költő itt gyerekeskedett, s több verse szól az itt töltött időről. A plakett *Kovács Ferenc* Munkácsy-díjas szobrászművész munkája. Egyik oldalán *a költő portréja*, a másik oldalon a híres *félegyházi hattyú*, amely egyébként a város főterén álló Hattyú-ház homlokzatán is látható.

— Petőfi születésének évfordulójáról december 31-én *ünnepi tanácsülésen* emlékezünk meg s itt adja át a tanács első ízben a plakettet. A határozat szerint *elsősorban félegyháziak kaphatják meg*, kivételes esetben másutt élők is. Olyan *intézmények, üzemek, iskolák, társadalmi szervek, brigádok* is elnyerhetik, amelyek a Petőfi-kultusz ápolásáért a legtöbbet tették.

J. E.

...nfűtőket
...ou 8-as,
...nyomású
...nhoz),
...ásokat
...szolgálat,
...szabad),
..., női
...nkásokat,
... műhely-
...itókat,
...s- és
...rókat,
...ámolót.

...tkezés:
...st, IX.,
...t. u. 41.
...zaerő-
...odáson.
...fon:
...15 mellék.

takarítónőket,
gázkazánhoz vizsgázott fűtőket,
dukkózó szakmunkásokat,
fiatal galvanizáló szakmunkásokat,
fiatal polgári fegyveres őröket,
mechanikai műszerészeket,
elektro-műszerészeket.

Jelentkezés az intézet személyzeti osztályán, Bp. II., Gábor Á. u. 65. Megközelíthető a 11-, 91-es autóbuszokkal. Érdeklődni lehet a 155-877 telefonon, a munkaerő-gazdálkodáson.

...es tanévre 8
...iskolát végze
...számára: kőmi
...burkoló, aszta
...tő, villanyszere
...gázszerelő, köz
...szerelő, bádogo
...mákban. Ösztön
...egészítést, tan
...ban való fogla
...tást biztosítunk.
...műves szakmát
...tó fiataloknak
...tanuló otthoni e
...zést biztosítunk.
...tes jelentk. írásb
...Április 4.« Épít
...Szövetkezet, Bp. VIII., Auróra u. 23—25. — Munkaügy.

VEGYES

Állandó bejárást, ablaktisztítást, nagytakarítást vállalok. Tel.: 332-649.

...mekben számuk 19 ezer darabbal nőtt. A kocák számának ilyen kismértékű ingadozása a korábbi években nem volt tapasztalható.

A KSH-nál megtudtuk azt is, hogy az összeírás időpontjában a legtöbb szarvasmarha — 151 ezer — Szabolcs-Szatmár megye területén volt. Legkevesebb Budapesten van, számuk alig éri el az 5 ez-

Kovács Ferenc, szobrász

Szerepel a Műcsarnokban.

↓

— : Kisplasztikai biennálé 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973 aug. 15.

Kovács Ferenc, szobrász

Részt vesz a biennálén.

— : September 22-én nyílik a II. nemzetközi kisplasztikai biennálé 7.

Népszabadság, Bp 1973. aug. 22.

Kovács Terenc szobrászművész.

Az MTA újszegedi biológiai központja a nyáron meghívásos pályázatot írt ki szobrászművészek számára az épület előtti tér díszítésére. Egy köplasztika kidolgozásával hértek fel a művészt. Az 5 köbméteres kőtömb feldolgozására – a beküldött pályázatok alapján – kapott megbízást.

Csongrád Megyei Hírlap, 1973. jan. 21.

Kovács Ferenc szobrász

Nyalc esztendeje avatták fel Petőfi-szobrát (említve).

Bozsó Ferenc: Kalocsai szobrok.
Petőfi Népe, 1974. ápr. 28.

Horváth Ferenc

A keszthelyi múzeumban megrendezett Balatoni Nyári Tárlat-on (július hó) „Térforma" című szobrával vett részt.

D. T.: Képzőművészet.

Vigília 1972/9 634 old.

Kovács Ferenc

88. Torsió grámit 32x66x30

89. Erőrió I. márvány 21x39x38

II. Nemzetközi Kisplasztikai Biennálé Bp. 1973.

Kovács Ferenc

90. Grózió II. márvány 27x36x19

91. – " – III. – " – 21x29x21

II. Nemzetközi Kisplasztikai Biennálé Bp. 1973.

Kovács Ferenc

92. Erőrió N. mársány

26x27x30

II. Nemzetközi Kisplasztikai Biennálé Bp. 1973.

Kovács Ferenc

Torzió repr.

II. Nemzetközi Kisplasztikai Biennálé Bp. 1973.

Kovács Ferenc

Erdő III. repr.

II. Nemzetközi Miniplasztikai
Biennálé Bp. 1973.

Kovács Ferenc
korábbi portrei után most zárt, már-
ványból kimunkált ritmikus térkon-
strukciókkal jelentkezik. Részt vett
a balatoni nyári tárlaton (keszthelyi
múzeum.)

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1972/212 6 old

Kovács Ferenc.
Munkácsy-díjas szobrászművész alkohásáb, egy új diszkuhal. Kiskunfelegyházán a szabadságtérén sílli lothák fel.

Magyar Ilvlap 1972/230 13 old

Kovács Ferenc
Müveivel kitünt a kiállitásan.

Bojár Iván: Bács-Kiskun müvészete
bemutatkozott Budapesten.

Magyar Hirlap 1972/65 9 old.

Kovács Ferenc
szobrászművész alkotásait mutatták
be vasárnap a művész szülővárosában.
Kiskunfélegyházán.

Magyar Hírlap 1972/175 8old.

Kovács Ferenc

A VIII. Szegedi Nyári Tárlaton
alkotása szerepel.

Adat: A VIII. Szegedi Nyári Tárlat.
Magyar Szó, 1942. aug. 20.

Kovács Ferenc

Keszthelyen, július, hóban rendezett
Balatoni Nyári Tárlaton szerepelt
Térforma műve (emlétve)

D. G.: Képzőművészek.
Vigilia, Budapest, 1972, szept. 634. old.

Kovács Ferenc, [ ]

Nyíregyházán bemutatják térplasztikáit.

— : Nyíregyházi nyár 7.

Népszabadság, Bp 1973. máj. 22.

Kovács Ferenc szobrász.

A kiskunfélegyházi Holló László Képző-
művészeti Kör vendége volt már a
művész.

Varga Mihály: Kiharzválják a lehetőségeket.
Petőfi Népe, 1974. márc. 8.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Délmagyarország (Szeged)
1971. JÚL. 11

Kovács Ferenc
szobrászművész

8

DM röviden

/1021

Nemzetközi szobrásztábor

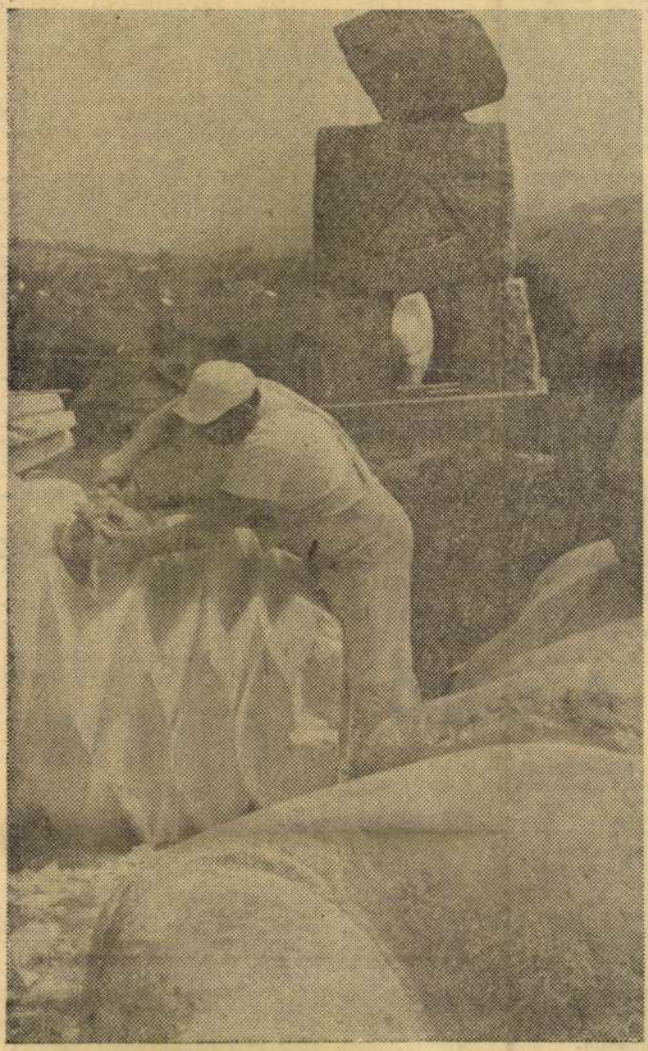

Villány szomszédságában, a nagyharsányi hegy tövében levő régi kőbányát ismét szobrászművészek népesítették be. A már hagyományokkal rendelkező művésztáborban több neves, közöttük néhány külföldi — NDK-ból, Romániából, Csehszlovákiából meghívott — szobrász dolgozik. A művészek alkotásukat a megyének ajándékozzák. Így, az elmúlt évek alkotásaiból, már több tucat mű díszíti a szabadtéri kiállítást. Képünkön: Kovács Ferenc budapesti szobrászművész munka közben.

MI? HOL? MIKOR?

1974. JÚLIUS 11., CSÜTÖRTÖK — NÉVNAP: LILI

A Nap kel 3 óra 58 perckor, és nyugszik 19 óra 40 perckor.
A Hold kel 22 óra 19 perckor, és nyugszik 11 óra 06 perckor.

VÍZÁLLÁS

A Tisza vízállása Szegednél szerdán plusz 732 cm (apadó).

TÍZ ÉVE

halt meg Maurice Thorez (1900—1964), a Francia Kommunista Párt főtitkára, a francia és a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő vezetője.

MOZIK

Szabadság: A francia kapcsolat. (Színes amerikai, felemelt helyárral, fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor.) **Fáklya:** fél 3 órakor: A siker lovagjai. (Színes, m. b. szovjet), háromnegyed 5 és 7 órakor: Teresa doktornő. (Csak 16 éven felülieknek, színes lengyel.) **Vörös Csillag:** délelőtt 10 órakor: A francia kapcsolat. (Színes amerikai). Délután 3, fél 6 és 8 órakor: La Mancha lovagja. (Színes olasz.)

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR

Klauzál tér 3. sz. (13/57-es) este 10 órától reggel 7 óráig. Csak sürgős esetben.

BALESETI ÜGYELET

Ma a balesetet szenvedett személyeket Szegeden a II. sz. Sebészeti Klinika (Pécsi u. 4.), veszi fel.

ÁLLATORVOSI ÜGYELET
Szeged város területére

Július 13-ig hétköznapokon este hat órától reggel hat óráig elsősegély és nehéz eliés esetére ügyeletes:

I. és III. kerület, Szőreg, Gyálarét, Kiskundorozsma területén: dr. Palotás Gyula kerületi állatorvos. Lakása: Szeged, Partizán u. 7. Telefon: 12-694.

II. kerület, Algyő, Tápé területén dr. Duba István állatorvos. Lakása: Ujszeged, Odesszai krt. 8. sz. Telefon nincs.

Az állatorvos kiszállításáról a hívó köteles gondoskodni.

RÁDIÓ

Kossuth

4.25—7.59 Jó reggelt! A Kossuth rádió reggeli zenés műsora. 8.00 Hírek, időjárásjelentés. 8.05 Műsorismertetés. 8.13 Budapest és a vidék kulturális programjából. 8.20 Mezei Gyula népi zenekara játszik, Endrédi Mimi és Menyhárt Pál énekel. 9.00 Monda és valóság, I. rész: A Halhatatlan héroszok. 9.25 Versenyművek. 10.00 Hírek, időjárásjelentés. 10.05 Bator fája. Mongol népmeséből. 10.53 Verdi: Simone Boccanegra — az opera finálója. 11.14 Gondolat. A Rádió irodalmi lapja. 12.00 Déli krónika. 12.20 Ki nyer ma? 12.30 Reklám. 12.35 Melódiakoktél. 13.30 Az alkalmizók. 14.00 Szovjet dalok fesztiválja III. 14.19 Fúvószene. 14.34 Hét bagoly. 15.00 Hírek, időjárásjelentés. 15.10 Élet részletre. 15.59 Hallgatóink figyelmébe! 16.00 A világgazdaság hírei. 16.05 Régi híres énekesek műsorából. 16.20 Hol járt, mit csinált? 16.35 A Marosvásárhelyi Maros Művészegyüttes zenekara játszik, Balogi Dénes, Kerestyéry László, Kerekes Tóth Erzsébet, Szentmártoni Elvira és Szőllősi Erzsébet énekel. 17.00 társaság Nemzeti Ünnepén: Ez széles, szép országban. 18.40 Pacheibel: Chaconne és változatok. 18.48 Miért igen — miért nem? 18.58 Hallgatóink figyelmébe. 19.00 Esti krónika. 19.25 Kritikusok fóruma. 19.35 Boross Lajos népi zenekara játszik, Melis György nótákat énekel. 19.55 Rendezte: Rácz György. A konzervmester vasárnapja. 20.40 Hírek. 20.43 A főszerepben: Jussi Björling. Mascagni: Parasztbecsület. Egyfelvonásos opera. 22.00 Hírek, időjárásjelentés. Kb. 22.15 Sporthírek. 22.20 Tíz perc külpolitika. 22.30 Részletek Bernstein Candide és Botrány Tahitiben c. zenés játékából. 23.15 Zenekari muzsika. 24.00 Hírek, időjárásjelentés. 0.10—0.25 A Skaldowie együttes műsorából.

Petőfi

4.25—7.59 A Petőfi rádió reggeli zenés műsora. 8.00 Hírek, időjárásjelentés. 8.05 A varázshegedű. Részletek Egk operájából. 9.00 Hírek. 9.03 Négy Sosztakovics-poéma. 9.19 Nagy Éva és Kovács Ferenc énekel, a Körmendi-együttes játszik. 9.49 Variációk a csöndre. 10.00 Zenés műsor üdülőknek. Közben: 11.45 Néhány szó zene. 12.03 Mongol népdalok. 12.13 Zenekari muzsika. 13.00 Hírek, időjárásjelentés. 13.03 Szolnoki stúdiónk jelentkezik. 13.20 Czifra György Chopin-felvételeiből. 13.45 Időjárás- és vízállásjelentés. 14.00 Ifjúsági randevú — kettőtől hátig. 18.00 Hírek, időjárásjelentés. 18.10 Csak fiataloknak. 19.10 Reklámműsor. 19.13 Bach: h-moll szvit. 19.39 Olvasólámpa. 19.54 Jó estét, gyerekek! 20.00 Esti krónika II. 20.25 Új könyvek. 20.28 A Rock mesterei. 20.58 Az utolsó álmodozó. 21.46 Könnyűzene Lendvay Kamilló szerzeményeiből. 22.15 Két vonósnégyes. 23.00 Hírek, időjárásjelentés. 23.15 Népdalok, néptáncok. 24.00—0.10 Hírek, időjárásjelentés.

TÉVÉ

Budapest

17.18 Hírek. 17.25 Sakk-matt. 17.45 Tízen Túliak Társasága. 18.10 A Mongol Népköztársaság Nemzeti Ünnepén. 18.30 A gazdaság növekedésének kérdései. II. rész: Munkaerő. 19.15 Esti mese. 19.30 Tv-híradó — 1. kiadás. 20.00 Parasztok. Reymont regényének magyarul beszélő jengyel tévéfilmváltozata. VIII. rész: A gazdasszony. 20.55 Dalok Velencéből. Könnyűzene az Eurovízió műsorából. 21.15 A Tv-Galériája. Bemutatjuk Rétfalvi Sándor szobrászművész és Fürtös Ilona textiltervező iparművész kiállítását. 21.55 Tv-híradó — 2. kiadás.

Belgrád

16.45 Magyar nyelvű tv-napló. 17.45 Gyermekműsor. 18.30 Népi muzsika. 19.00 Tv-tanácsadó. 19.40 Zöld jelzés. 20.30 Dosztojevszkij: Bűn és bűnhődés. — dráma. 21.30 Jelzések. 22.35 Komoly zene.

Második [illegible]

KOLLÁTH ANNA
(SZERK. / UR.)

ZORA • 68

43

A muravidéki kétnyelvű oktatás fél évszázada

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Forrás

1973 6

1021

Kovács Ferenc
szobrász

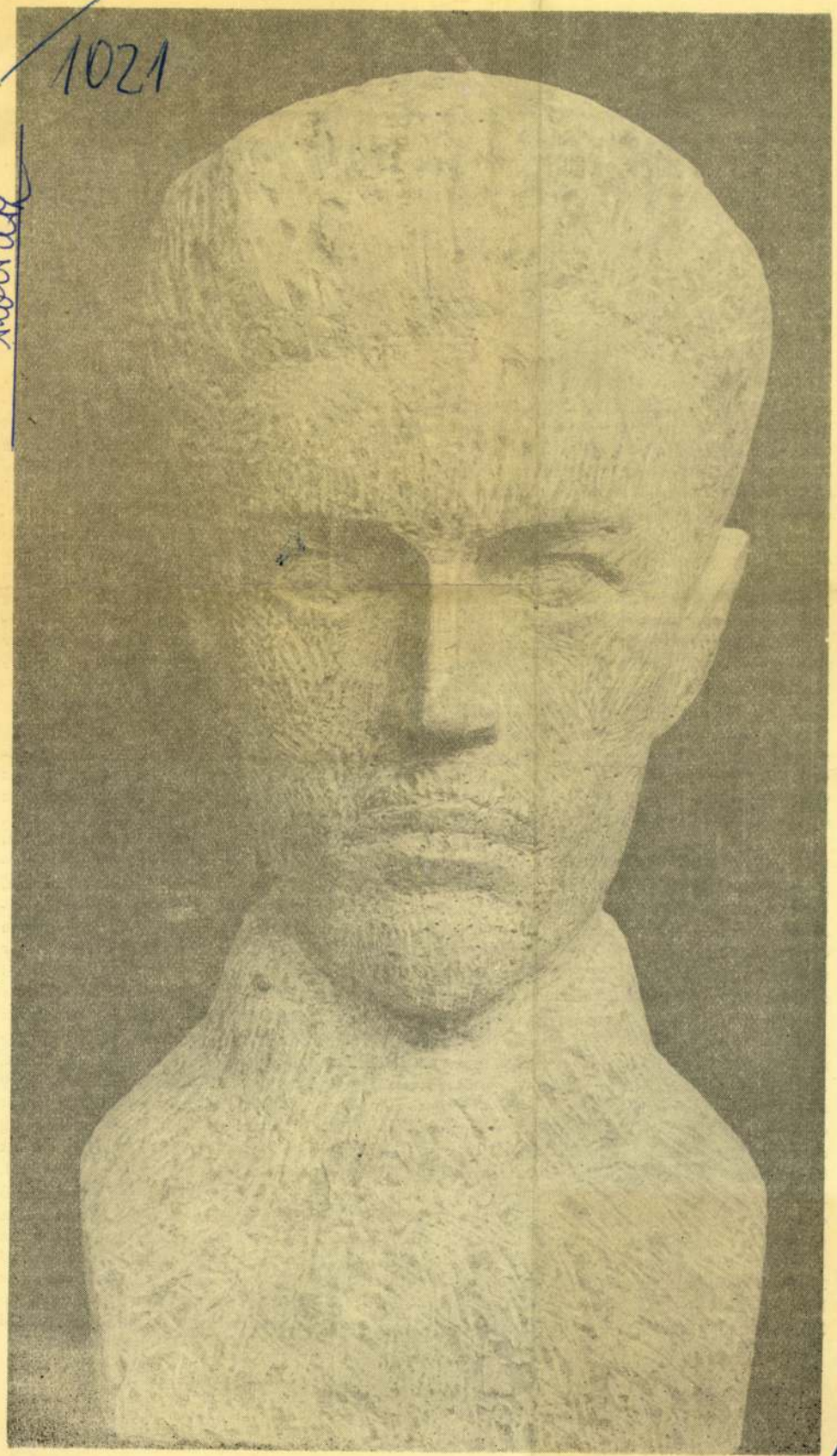

JEGYZETEK—TANULMANYOK

BARTA JÁNOS

CSOKONAIRÓL — MAGUNK KÖZÖTT

Az utóbbi években sokat írtak arról, hogy Debrecen hazánk három részre osztottságának korában, majd még a 18. század folyamán is különleges helyet tudott magának kiharcolni: az egymással rivalizáló hatalmak között viszonylag önálló tudott maradni, s mintegy külön gazdasági-politikai egységet képezett. Tájak és birodalmak határán nőtte ki magát az akkori Magyarország legnagyobb városává (Csokonai idejében harmincezer lakosa volt); mint más világrészeken a sivatagok peremén, itt a nagy alföldi steppe határán, a természetek csaknem minden segítsége nélkül amolyan szárazföldi kikötővé vált (Gulyás Pál írt hozzá verset „Debrecen, ó kikötő" címmel). A történészek mondják, hogy a latin portus és középkori származékai ekkor még nem okvetlenül vizi kikötőt jelentettek, hanem mindenféle forgalmi csomópontokat és átrakóhelyet. Ilyen értelemben volt csomópont Debrecen, amely aztán jellegzetes félönkormányzati szervezetet épített ki magának, s amelyben mindenféle földesúri hatalomtól függetlenül egy korai polgári jellegű társadalom alakult ki. De ha a művelődéstörténész Debrecent mond, akkor ezekben a századokban nemcsak Debrecenre magára kell gondolnunk: a város maga egy hazai kulturális szféra, úgynevezett kultúrkört jelentett, amely természetesen magyar hagyományokat is hordozott, de voltaképen az észak-európai protestáns-teológus-racionalista kultúrkör impulzusait hullámoztatta tovább, és természetesen elég korán megnyitotta kapuit a francia felvilágosodás előtt is, amíg — és elkülönülésében éppen ez az egyik döntő tény — a magyar katolikus Dunántúl és Felvidék egyértelműen a mediterrán barokk irodalom és művészet égöve alatt bontakoztatta ki a maga, a felvilágosodástól elzárkózó, hagyományőrző kultúráját. Debrecen tehát, ismert művelődési intézményei: kollégiuma, könyvtára, nyomdája révén a magyar kultúrának egy specifikus tartományát jelentette — hordozója nemcsak a város lakossága, professzorátusa, diáksága, hanem az egész keleti magyar kálvinizmus, ameddig a centrum kisugárzása elért.

Ennek a kulturális tájnak életrevalóságát, termőerejét, viszonylag még fiatalságát az dokumentálja, hogy ekkoriban nemcsak jó politikai-gazdasági-kulturális vezetőket tudott magának kitermelni — néhány főbírójának és lelkészének a híre a jelenkorig elér —, hanem a kor színvonalán álló tudósokat is, elsősorban a humán tudományok köréből, de ami korai magyar természetismeret és természettudomány van, annak is a debreceni kollégium a fölnevelője. A debreceni kultúra televényében persze egy-egy költő is megjelenik — mint a kor iskoláiban dívik —, itt is találkozunk a verselgető professzor típusával, akinek tantervszerűen is idomítani kell növendékeit a verselés gyakorlatára, amit majd falusi tanítók, kántorok posztjain művelnek tovább a maguk kis községének életrendjébe illeszkedve.

Hogy egy kulturális táj vagy nagyobb közösség milyen tehetségeket tud feldobni, aligha számítható ki és jósolható meg előre; talán mégsem a véletlen munkája; amikor a közösség kibontakozásának megfelelő fázisához eljut, megjelennek, helyesebben megjelenhetnek a kiemelkedő tehetségek. Várható is, meglepő is ez a felbukkanás, mint ahogy utólag visszanézve is van valami meghökkentő abban, ahogy a 18. század utolsó éveiben ez a debreceni kultúra egy addig megfoghatatlan méretű költői lángelmét dob fel Csokonai személyében. Irodalomtörténetünk széltében ismert, de mélyebb értelmezést eddig nem kapott problémája: Csokonainak és debreceni környezetének viszonya. Képiesen kifejezve azt lehetne mondanunk: a fa olyan súlyos gyümölcsöt hozott, amelyet már nem volt képes elhordani. Szokták hibáztatni hol a kollégium tanári karát vaskalaposságáért, esetleg ijedősségéért, a lázongó diák és a Martinovics-per egybeesésének ügyén, a hibáztatásokból kijuthat Csokonainak is, aki szinte provokálta maga ellen az ítéletet, és az átlag diákvétségekből elég sokat szedett magára. A kicsapatás körül a legkomolyabb tényező éppen az: a tanárok többé-kevésbé tudták, kit zárnak ki. Amikor a fiatal Schillert kicsapták totálisan fegyelmezetlen és lázadó magatartásáért a különben is fegyelemre épült kadétiskolából — a parancsnokság nem tudhatta, hogy a leendő klasszikust teszi ki a katonaság soraiból, ahol amúgy sem lett volna sok keresnivalója. De Csokonai kizárása előtt már meghozta első költői

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kovács Ferenc
Szolnok

Forrás

1973 6

1021

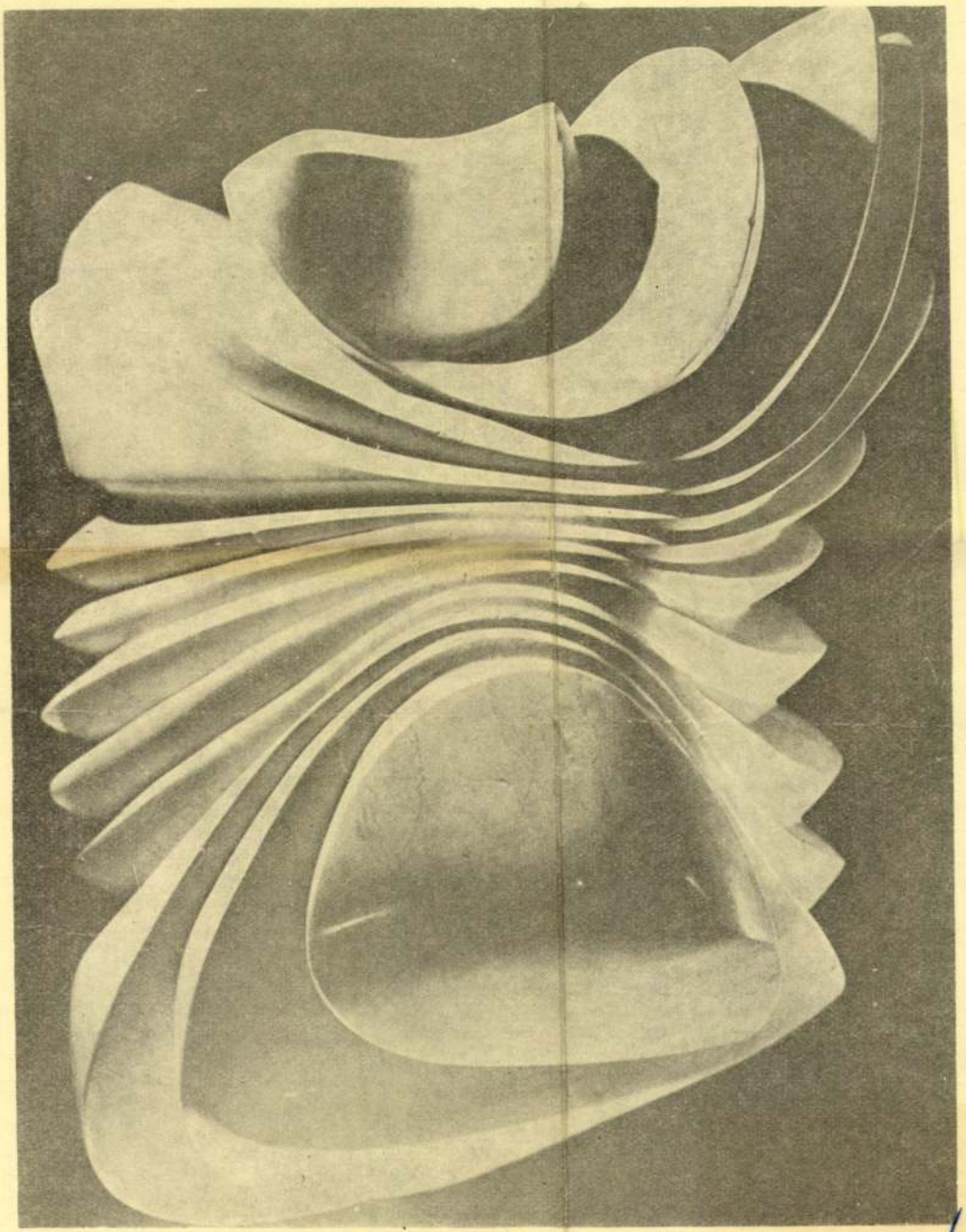

kus lépcsején. Napjainkban a fölfelé áramlás egyenlővé vál
bontakozási, önmegvalósítási lehetőség akarásával és elérésé
folyamat. Akkor is, ha belső tényezői — a jobb körülménye
közt nem mindig zavartalan az összhang, ha olykor fölcserélő
nya és aránya, meg az emelkedés gyorsasága és íve bővelke
szakmunkásból feltalálóvá lenni, jómódúból gazdaggá törek
és így tovább.) Kirajzolódnak itt is a csoportok. S valószínű, h
ságain nyugvó csoportokban társadalmunk mai szakaszának mélyen jellemző egységeit, szintjeit láthatjuk.

Ha így van, akkor érdemes is, szükséges is többet foglalkoznunk a társadalmi mobilizáció elemzésével, befolyásolásával, jó tendenciáinak fölkarolásával. Talán helyesen értelmezzük a pályaművek ama jelzését is, hogy a szocialista és humanista tartalmú mobilizáció egyike napjaink létkérdéseinek. Ebben nem szabad lanyhulást, kivált megállást engedni: aki ebben konzervatív, voltaképp a szocialista fejlődés dolgában konzervatív. Nézzük a másik oldalt. Mi módon szolgálhatjuk jól a fölfelé áramlást? A pályaművek nem annyira az elemzés, mint inkább a jelzés eszközeivel adnak választ. Sarkított helyzetekkel fölfokozott feszültséggel érzékeltetik, hogy a meglevő tendenciák nemegyszer erejüket vesztik, vagy eltorzulnak a kellő biztosítékok híján. Azt a nem egészen új igazságot erősítik ezek a drámaivá élezett, figyelmeztetések, hogy **társadalmunk jellegével még nem áll összhangban a biztosítékok rendszere.** Más szóval, hogy a biztosítékok további kiszélesítésénél, tökéletesítésénél kevés feladat nevezhető sürgetőbbnek és felelősséggel teljesebbnek.

3.

Eddig a pályaművekben fölhalmozott jelenségekről, tényekről, megfigyelésekről, gondolatokról esett szó. Az összegezés és a következtetés is bizonyíthatta, hogy az a szociográfiai műhely, amely a Forráshoz kapcsolódik, ismét gyarapította társadalomismeretünket, új szempontokat adott a társadalmi gyakorlat elemzéséhez, ilyenformán a tervezéshez és az irányításhoz is. Más értéket is kifejezett a pályázat. Résztvevői — írók, újságírók, pedagógusok, munkások, termelőszövetkezeti parasztok, tisztviselők, jogászok, alkalmazottak — természetes kötelességüknek és joguknak érezték, hogy fölfigyeljenek társadalmunk friss jelenségeire, kutassanak az okok és az összefüggések után, megmutassák azokat a csomópontokat, ahol halaszthatatlan a javítás, a segítés, körvonalazzák a megoldás útjait s módjait. Magas szintű társadalmi felelősségtudatról, érett közösségi magatartásról tanúskodtak tehát. Továbbá arról, hogy **a társadalmi tervezés, irányítás és ellenőrzés igénye, képessége és megvalósításának lehetősége mind szélesebb körben, mind tisztultabb, hatékonyabb formában jelentkezik.**

Mégsem mérhetjük csupán ezekkel a minőségekkel a pályázat színvonalát. Hiszen egyedi alkotásokat bírálunk el, a szociográfiai gondolkozás és ábrázolás sajátos értékeinek és követelményeinek alapján. Együttesen kell figyelembe vennünk, hogy a kiemelt anyag a társadalmi életnek mennyire jelentékeny és milyen kiterjedésű részét érinti, az összefüggések és a minősítések mennyire megalapozottak és mélyek, az ábrázolás mennyire hiteles, tárgyias, egyszersmind érzékletes, eleven, világos. Teljes értéket ezeknek a hibátlan összhangja biztosíthat. Ilyen makulátlan alkotás a pályázatra nem érkezett. Még a legjobb írások sem mentesek a belső egyensúly bizonyos hiányaitól. Hol a személyes, egyedi mozzanatok kerekednek fölül az objektív és általános elemeken, hol a halomba gyűjtött vagy éppen önmagukban vizsgált tények és adatok nem engednek kilátást a lényeges összefüggésekre, következtetésekre. **Itt is, ott is az elméleti megalapozás és a gondolati rendszerezés mutatkozik egyenetlennek vagy következetlennek.** Márpedig ez a hitelességet és a jelentékenységet csorbítja, az ok-okozati és a szerkezeti összefüggések területén hagyva homályos pontokat. (Hogy gyakran a leíró , az elbeszélő, a nyilatkoztató és közlő elemek színvonala is ingadozik, csupán megemlítem.)

Tekintsük mintának ezeket a műveket. Talán nem kevés joggal állapíthatjuk így meg, hogy mai

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Forrás

1973 6

1021 Kovács Ferenc
szobrász

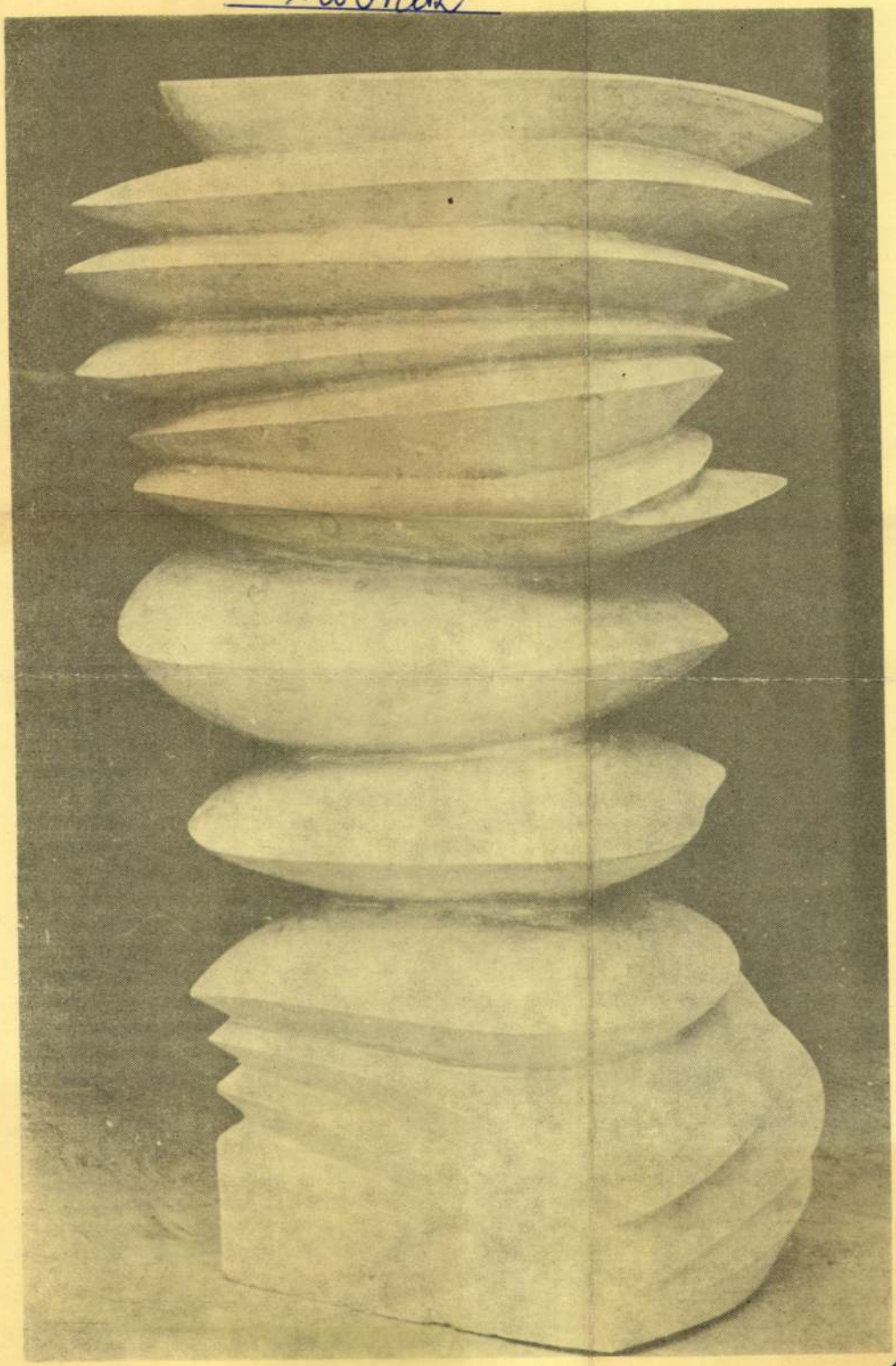

SZÉCHENYI

RAFFAI SAROLTA

MEGBÉKÉLÉS

A konyha áporodott levegőjéből sűrű keményítőszag próbálkozott kitörni. Előbb az ablaküvegnek csapódott, s maszatos párát hagyott maga után, majd fölgomolygott a mennyezetre, ott felhőzött nyugtalanul. Eltökélten, fehéren tűrtek a falak, mozdíthatatlanul — sok, parányi csermely vize lopakodott alá a rájuk száradt mészréteg gócsörtös, egyenetlen szemcséit kerülgetve.

Az asszony ajtót nyitott.

Hűvös, áttetsző, halványszürke páravonulat húzott át a küszöb felett, végeláthatatlan tartalékból kígyózott elő, mind magasabbra emelkedett. A szellőzetlenség nehéz szagát a tetőgerendáknak szorította, hogy azután az ajtó felé terelgesse módszeresen, ívesen görbedve, akár a puhatestű, hátborzongatóan idegen tengeri virágok.

Az asszony önfeledten bámulta a kétféle páratömeg birkózását, az elhasznált megveretését, s mert lépteket hallott az udvar felől, sietve csukta be az ajtót. A tűzhely elé guggolt hirtelen, s egy nagy tuskót a gazdagon izzó parázsrétegre dobott. Arcát odatartotta a forró, piros-arany sugárzásnak, az pedig ontotta rá a hőt, szemeit szurkálta évődve, játékosan, s az asszony úgy érezte, eljövendő nedvességüket is kiszárította, magába szippantotta az irgalmas forróság.

A léptek hangja felerősödött. Ő nehézkesen állt fel. Hetek óta egyre erőteljesebb nyilallásokkal kínlódó, meddő ölét a nyitott tűzhely ajtaja elé duzmasztotta, s hogy kötője már-már pörkölődni kezdett, odafordult az asztalhoz. Igazgatta rajta a tányérokat egy álltó helyében, hogy csípői a most éledő lángok játékát egy ideig takargathassák, titkolhassák még az ember elől.

A bakancsok megtorpantak odakint, egyhelyben csoszogtak, egymáshoz verődtek. Forgolódva kenődtek a lábtörlőhöz, akár nadrágszíjhoz az élesedő borotva kése — azután bejött az ember. Szimatolt egy kicsit, majd rissz-rossz bársonykabátját lekanyarította korán hajlásnak induló hátáról, s hogy a vedlett kucsmát is a székre dobta, deresedő haját a szokott rendbe simogatta vissza féltenyérrel, ráérős mozdulatokkal.

— No — mondta elégedetten s a mosdótálra pillantott. Némi töprengés után odalépett, s tessék-lássék belemártotta kezeit. Akkurátusan meg is törölgette őket, s a kendőt szépen elteregette a fakó székháton.

1972 OKT 7

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kovács Ferenc szobrászművész

Keletmagyarország

E I 1021

Petőfi-emlékszoba

Kiskunfélegyháza város tanácsa Petőfi-emlékszoba berendezését, s emlékplakett alapítását határozta el, a költő születésének közelgő 150. évfordulója alkalmából. A Petőfi-emlékplakettet Kovács Ferenc Munkácsy-díjas szobrászművész, a város szülötte készítette. Az érem egyik oldalán Petőfi arcképe, a másikon az egykori Petrovics-féle mészárszék, a híres félegyházi hattyúház homlokzati címere látható. A plakettet első ízben 1972. december 31-én a költő emlékének szentelt ünnepi tanácsülésen adják majd át azoknak, akik kiemelkedő eredményt értek el a Petőfi-kultusz ápolásában, illetve a Petőfi-kutatásban.

A neves kiskunsági Petőfi-emlékhelyen, ahol a költő gyermekéveit töltötte, ugyanekkor nyitják meg az emlékszobát is. A város tanácsa e célra két helyiséget biztosított a hattyúházhoz közeli épületben, amelynek helyén egykor a költő szüleinek lakóháza állott. A szobákat a nemrég elhunyt kiváló Petőfi-kutató, a hosszú ideig itt tevékenykedő Mezősy Károly hagyatékából és korabeli tárgyakból rendezik be.

netrendjét.

Megválasztották a KK-bizottságot is, amelynek elnöke a rendező MLSZ elnöke, *dr. Terpitkó András*. Titkár: *Petri Sándor*, az MLSZ főtitkára. Alelnök: *Luca Bajakics* (Jugoszlávia). Tagok: *dr. Hans Tschank* (Ausztria), *Francesco Bertoldi* (Olaszország), *Jan Forret* (Csehszlovákia). Pénztáros: *Josef Liegl* (Ausztria). Ellenőr: *Ludwig Uhlir* (Csehszlovákia).

A KK küzdelmeiben — csakúgy mint az előző esztendőben — 6 csapat indul. Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország és Olaszország 1—1 klubcsapattal képviseltetí magát, Jugoszlávia két együttessel szerepel, mivel a védő Celik automatikusan jogot nyert az újabb indulásra.

A tavalyi mezőnyből egyedül a Celik található az ismét mérkőző csapatok között. Olaszországot a háromszoros KK-győztes (1932, 1934, 1961.) Bologna képviseli. Jugoszláviából a kétszeres KK-győztes Celik mellett az 1966—67-ben VVK-t nyert Dinamo Zágráb szerepel. Ausztria képviseletében a Linzer ASK 5 évi szünet után próbál

Ferenc Kovács

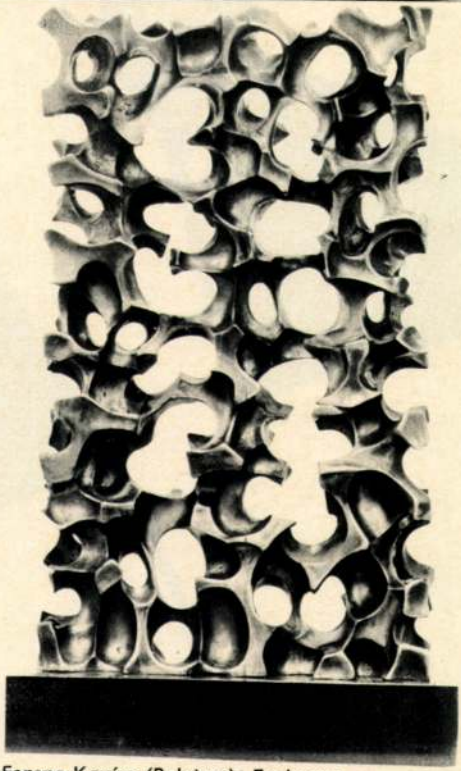

Ferenc Kovács (Belgium): Enclosure

Hungarian Review, 1973. dec. 1.

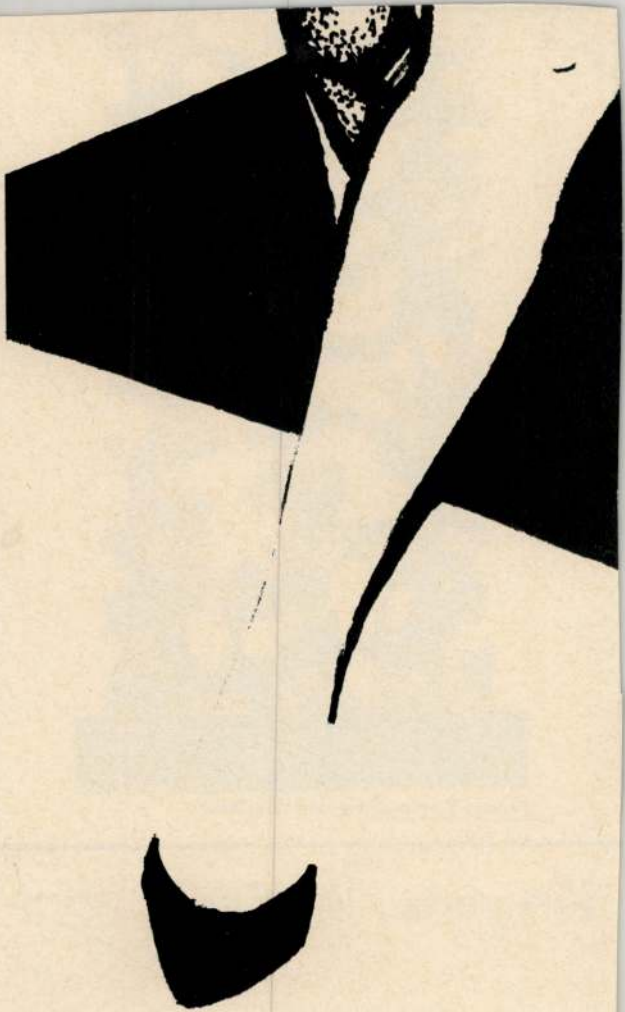

Ö
51
726

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kovács Ferenc szobrász-művész

1972 OKT 7

Népújság Heves

Petőfi-emlékszoba és emlékplakett

1972

Kiskunfélegyháza Városi Tanácsa Petőfi-emlékszoba berendezését, s emlékplakett alapítását határozta el a költő születésének közelgő 150 évfordulója alkalmából. A Petőfi-emlékplakettet Kovács Ferenc Munkácsy-díjas szobrászművész, a város szülötte készítette. Az érem egyik oldalán Petőfi arcképe, a másikon az egykori Petrovics-féle mészárszék, a híres félegyházi hattyúház homlokzata, címere látható. A plakettet első ízben 1972. december 31-én a költő emlékének szentelt ünnepi tanácsülésen adják majd át azoknak, akik kiemelkedő eredményt értek el a Petőfi kultusz ápolásában, illetve a Petőfi-kutatásban.

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kovács Ferenc

KÖNYVTÁROS
Budapest

1972 APR

1972

ASZÓDON TÖLTÖTTE diákéveinek egy részét Petőfi Sándor, annak egyébként családját is több szál fűzte a községhez. Ezért határozta el a költő születésének közelgő 150. évfordulója alkalmából a Pest megyei nagyközség tanácsa, hogy ősszel felállíttatja Petőfi mellszobrát, Kovács Ferenc alkotását, és rendbehozatja azt a házat is, amelyben 1835-től 1838-ig a költő lakott. Mindezen felül kívül-belül tataroztatja a községi könyvtár épületét; e könyvtár ugyanis Petőfi Sándor nevét viseli.

AZ EMBER ÉS A címmel közös

be.

— Nem úgy kell! Nem
— kiabálják a körbenállók.
— Mán nekem ne mondjá
én a „plakéton" így láttam

Hét és nyolc óra között
kívül — megindul a szúny
re nem számítottunk. Ettő
fest a távcsőre várakozók s
sportköri bemelegítés edzé
éppen kukucskál, azt mo
szolidaritásból. A csillagász
kezével mindig utána állít

Kovács Ferenc szobrász

a Műcsarnokban rendezett Fiatalok Stúdiójának jubileumi kiállításán szerepelnek művei.

(b. a.): „Stúdió 64–64"
Magyar Nemzet, 1969. jan. 4.

Kovács Ferenc
szobrász

Kőből készített térplasztikáit
mutatta be a Biennálén.

Rideg Gábor: Biennálék előtt.
Művészet, 1974.január - 1.oldal

Horvács Ferenc

szobrász

A budapesti Semmelweis Orvostudomá-
nyi Egyetem Merő Imre úti toronyépület
frontján a lábazat felületén hőburkolat
terveiszpályázatán vett részt a művész.

—: Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március - 48 oldal

Kováts Ferenc

szobrász

A váci Hajóki hető - Pokolsze get Rév-
kikötőben elhelyezendő szobrászati al-
kotásra kiírt pályázaton részt vett.

—. Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március - 48 oldal.

Kovács Ferenc

A Kerzthelyi múzeumban nyílt balatoni nyári tárlaton márványból kimunkált térkonstrukciói szerepelnek.
(említve).

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra.
Magyar Hírlap, 1972 aug. 2.

Kovács Ferenc

Keszthelyen, a 6. balatoni nyári tárlaton plasztikái szerepettek:

R. Gy.: Balatoni nyári tárlat.
Népszabadság, 1972. aug. 19.

MSZMP SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kovács Ferenc szobrászművész

PETŐFI NÉPE
1972 SEP. 6

„Közelebb Petőfihez"

Mit terveznek Kiskunfélegyházán?

A jubileumi év eseményeinek egy részéről már múlt időben kell szólnunk. Kiskunfélegyházán ugyanis júniusban kezdték el ünnepelni Petőfi születésének 150. évfordulóját: Kovács Ferenc, kiskunfélegyházi születésű Munkácsy-díjas szobrászművész alkotásait mutatták be a művelődési központban.

A kiállítás zárónapján, július 31-én került sor Petőfi szobrának koszorúzására, a költő halálának 123. évfordulója alkalmából. A napokban tartott előadást a könyvtár olvasótermében Somogyi György szakfelügyelő „Hogyan tudtam Petőfi eszmei világát, költészetét közel vinni tanulóimhoz" címmel.

Október 6-án Petőfi életéről és munkásságáról, 1973. január 10-én „Petőfi és Kiskunfélegyháza" címmel a költőnek a várossal való kapcsolatáról, április 20-án dr. Mezősi Károly „Közelebb Petőfihez" című könyvéről rendeznek előadást és ankétot. Az utolsó előadásra május első felében kerül sor, ez — a tervek szerint — Petőfinek a ma élő hazai és külföldi költőkre gyakorolt hatásáról szól majd.

Bekapcsolódik az ünnepségsorozatba a Petőfi mozi is. A december 18—23-ig tartó filmhéten a költővel kapcsolatos dokumentum- és játékfilmeket mutatják be. Két filmet vetítenek február 18-án a művelődési központban: „A ma Petőfije" és a „Petőfi forradalmisága és internacionalizmusa" című dokumentum-, illetve tudományos kisfilmet. Április 3-án a „János vitéz" című rajzfilm szerepel a Petőfi mozi műsorán.

Két színházi előadást is terveznek: a kecskeméti Katona József Színház január végén bemutatja Fekete Sándor „Borostyán, a vándorszínész" című drámáját, január végén pedig a Déryné Színház művészei lépnek színpadra „A helység kalapácsa" című vígeposz színpadi változatával. Szerepel a művelődési központban a Budapesti Irodalmi Színpad is, március elején.

Vetélkedőkben sem lesz hiány: „Ki tud többet Petőfiről?" — ez a címe a középiskolások és a szakmunkástanulók számára szervezett fejtörőnek, amelyre február 12-én kerül sor. Az általános iskolák szavalóversenyének döntője március 15-én lesz. Májusban a költő nevét viselő szocialista brigádok mérik össze Petőfiről szerzett ismereteiket.

Az utolsó ünnepi rendezvényt a jövő év augusztus 20-án tartják. Kiskunfélegyházán találkoznak egymással a Petőfi nevét viselő megyénkbeli termelőszövetkezetek képviselői.

L. A.

használ
megye
ugyanis
malomi
lája és
lája. M
évek ma
meg, ak
úgyszólv
fenyeget
Most —
giumnak
sikerül
az után
molnár
pusztán
foglalkozik, hanem a keveréktakarmányok gyártásával is, sőt akad szerepe a raktározásban. Így tehát voltaképpen nehezen határozható meg, hogy a tröszt 22 ezer alkalmazottjából mennyien foglalkoznak pusztán a liszt előállításával.

K. N.

Bálint Géza t

Az eredményes gazdálkodás lehetővé tette az üzem fejlesztési elképzeléseinek megvalósítását. Saját erőforrásból 2,5 millió

Nemzetközi otthonl

Az idén szeptember 22. és október 2. között rendezik meg a hagyományos „Otthon" kiállítást, a BNV főterét körülvevő pavilonokban, összesen 12 000 négyzetméternyi területen. Ez a sorrendben hetedik lakberendezési bemutató ezúttal nemzetközivé szélesedik; részt vesznek rajta, csehszlovák, jugoszláv és osztrák kiállítók is.

A legtöbb bútoripari vállalat ifjúsági összeállítással is jelentkezik a kiállításon, hogy a fiatal házasok otthonalapítását megkönnyíthesse. Ilyen tekintetben a leggazdagabb a Tisza Bútoripari Vállalat választéka; öt különféle színes összeállítással vonul ki a bemutatóra.

A kiállítás rendezői messzemenően tekintetbe veszik a mai lakásadottságokat: a bemutató boxok alapterülete a házgyári kislakások méreteivel megegyező.

A kiállított bútorok egy részére — azokra, amelyek gyártását az ipar három hónapon belül vállalni tudja — a vételár 30 százalékának lefizetése mellett előjegyzést vesznek fel. A kiállításra a belépés díjmentes, belépőjegy helyett 5 forintos tombolaje-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kovács Ferenc szobrászmüvész

1972 OKT 7

Dolgozók Lapja

1021

Petőfi-emlékszoba és emlékplakett Kiskunfélegyházán

Kiskunfélegyháza város tanácsa Petőfi-emlékszoba berendezését, s emlékplakett alapítását határozta el, a költő születésének közelgő 150. évfordulója alkalmából. A Petőfi-emlékplakettet Kovács Ferenc Munkácsy-díjas szobrászművész, a város szülötte készítette. Az érem egyik oldalán Petőfi arcképe, a másikon az egykori Petrovics-féle mészárszék, a híres félegyházi Hattyúház homlokzati címere látható. A plakettet első ízben 1972. december 31-én a költő emlékének szentelt ünnepi tanácsülésen adják majd át azoknak, akik kiemelkedő eredményt értek el a Petőfi-kultusz ápolásában, illetve a Petőfi-kutatásban.

A neves kiskunsági Petőfi-emlékhelyen, ahol a költő gyermekéveit töltötte, ugyanekkor nyitják meg az emlékszobát is.

Napjainkban
szonyok tová
a gazdasági m
kéletesítésének
tos területe eg
ságirányítás h
növelése, a poli
irányítás színv
lése, másrészt
latok, szövetkez
chanizmusának,
vezetés, az üzem- és munkaszervezés állandó korszerűsítése. Ennek továbbfejlesztését célozta a Központi Bizottság múlt év decemberi határozata a vállalati üzem- és munkaszervezés korszerűsítésére és a szocialista munkaverseny-mozgalom továbbfejlesztésére.

A szocialista termelőerők és

— Az ügyviteli rendszer javítása, racionalizálása.

— Az üzem- és munkaszervezés fontos eszköze legyen a dolgozó kollektívák munka- és kereseti feltételeinek javításában.

— S végül e fontos tevékenység tegye lehetővé az állami támogatások arányainak foko-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

MŰVÉSZET

Kovács Ferenc

1972 JUN

grafikai biennáléknak. Grafikusaink itt kap-

1021

Kovács Ferenc: Térforma I.
Formation spatiale I
Пространственная форма I

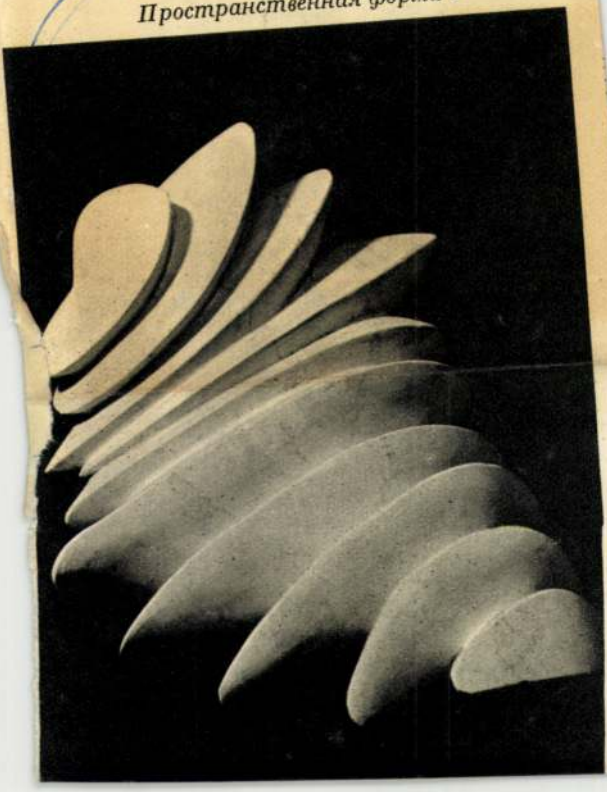

cióktól, most két teljesen elvont, formában, színben kiegyensúlyozott síkkonstrukcióval és egy, síkelemeket és figurát együttesen tartalmazó montázzsal szerepelt. Legsikerültebbnek az utóbbit, a *Requiem*-et érezzük. Egymás elé vetülő, sötétebb-világosabb lilás felületeivel, s a kép bal oldalán rendkívül érzékletesen rajzolt térdelő nőalakkal tökéletes hangulati egységet teremtett a művész.

Egyéni hangja, erőteljes kompozíciói révén emelkedik ki a nonfiguratív csoportból Rozanits Tibor. Fogalmak kifejezésére egyaránt képes elvont konstrukciókkal *(Fájdalom)*, vagy konkrétabban a tárgyi valósághoz közelítő formákkal *(D. G. emlékére)*, az aprólékos műgond, a szilárd kompozíció, erős kontrasztok alkalmazása jellemző sajátossága

Kovács Ferenc

„Almakirály" c. szobra
szerepel az I. Miskolci Téli Tárlaton

Napjainkk 1971 január
5.old.

Ihovács Ferenc

Nöi fej (szobor)

Népmüvelés 1969/2 30 old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971 DEC 12

Kovács Ferenc
1021

1971. DECEMBER 12., VASÁRNAP

PEST MEGYEI

PEST MEGYEI ALKOTÁSOK

Móricz-portré

Leányfalu országos hírét a változatos — a maga nemében lebilincselő — táj és *Móricz Zsigmond* növelte. Itt alkotott, a nyugodt, nagy víz és a hirtelen dombok között a loncsos kertben, ide gyűjtötte az Alföld népét, fáit, a rét tocsogóit, a Hortobágyot — itt sarjadtak jövősebző írásai.

Hajdani sétái egyik pihenőhelyén áll *Kovács Ferenc* haraszti kőből készült Móricz-portréja, melyet a busa fej hatalmas tömbjére korlátozott. *Ady* zömöknek, *Beck Ö. Fülöp* szép férfinak látta — de ami lett, azt kutatja *Juhász Gyula* verse nyomán Kovács Ferenc szobra. Indulásakor valóban az volt, amilyennek *Medgyessy Ferenc* ismerte, rendezett őserő, de villámos feszültség, konok hivatásvállalás is jellemezte:

„És jöttél, hogy a kárvalló szegénység
Ezer bajának örök hangot adj,
Hogy parlagán viruljon tiszta szépség
S látásra nyíljon itt a szív, az agy!"

A megszakadásig ilyen volt Móricz Zsigmond, ahogy Juhász Gyula verse leírta igazi énjét, nemcsak szelíd, hanem indulatokkal is zsúfolt, népéhez hasonló, de sorsával elégedetlen. Ő látta, s káromkodni szeretett volna, hogy itt arany helyett mindig sár lesz az emberből, hívják Turi Daninak vagy Rózsa Sándornak, s ha nem, akkor is belepusztul, mint a kis Árvácska vagy Nyilas Misi. S hogy ez ne legyen tovább, ezért kezdett hozzá a nagy népi dráma megírásához. Ezt a mosolyát elnyelő, villámló Móriczot hívta meg kőbe Kovács Ferenc, e gyülekezetből azt az embert, aki az *Ebéd* és a *Barbárok* írója volt. Üzöttségét, belső horpadásait, meggyőződésének mozdíthatatlanságát is jeleníti az arcmás. Hátulról epikus nyugalom árad a koponya gömbjeléből, oldalt a népi karakter *illyési* leírása ismétlődik: *„hiúzszem szögellet... mongol mosoly, a hun pupillaláng"*.

Az oroszlános tekintet az energiát sűrítő boltozatos hajzuhataggal és a szájhoz tömődő bajusszal egészül ki, hatalmas lelki és fizikai erőt sugall a tompított orrvonulat és a rejtőző szempár is. A vésőnyomokban érződik a szobrász elszántsága, hogy nem nyugodott meg addig faragni az először tompa és érzéktelen követ, míg az anyag hozzá nem járult a teljes írói és szobrászi igazság feltárásához.

Végül, hosszas küzdelemben, megadta magát a kőtömb — Móricz lett, *az igazi, a teljes Móricz Zsigmond*, akinek minden írása egy téglasort jelentett a mi életünkhöz. Köszönet Kovács Ferencnek, hogy szobrában ezt a termő folyamatot szilárd látvánnyá alakította.

Losonci Miklós

...SOK

(Rajzok a Lityeratumaja Gazeta -ból)

KERESZTREJTVÉNY

KEDÉLYES KARMESTER

VÍZSZINTES: 1. Sir Thomas Beecham, a neves karmester leállított egy próbát a londoni operaházban: „Az első pozaun túl hangos". A zenészek közölték vele, hogy az első pozaunos ma nincs is itt. Sir Beecham válasza: (lásd itt és a függ. 38. sz. sorban). 13. Dalbetét. 14. Svéd természetkutatós, a virágos növények első rendszerbe foglalója (Carolus, 1707—1778). 15. Francia ipari központ a Saone torkolatánál. 16. Pillangó. 18. Cégforma. 19. Budapesten Kodály Zoltánról nevezték el. 21. Előidézni. 23. Associated Press; 1848-ban alapított USA-hírügynökség. 25. Szovjetunióbeli nép. 26. Vita magánhangzói. 27. Reális. 30. Ásvány. 31. Yttrium és vanádium. 33. ...Máté földjén: Ady-vers. 35. Hármas. 37. A múlt idő egyik jele. 38. Összetételekben: új. 40. Figyelmeztetés. 42. Úttörők csoportja. 43. Megfog. 44. Papírra vetés. 45. Hibáztatá. 46. Vizet ad. 47. Ferde a szemtengelye, de gyógyítható. 50. Élénk színű virágos növény. 51. Szigetlakó. 52. Nyugat-afrikai köztársaság. 53. Hízók laknak benne. 55. Egymást követő betűk. 57. A házba. 58. Kölyök. 60. Tortaszelet! 62. Északolasz tartományi fővárcs. 65. Kassák Lajos folyóirata volt. 66. Függő. 69. Heveder. 71. Bála egynemű betűi. 73. Híres díj névadója. 74. Tüzet szüntető. 75. Romai államférfi, i.e. 82-ben diktátor (i.e. 138—78). 78. Sav jelzője.

FÜGGŐLEGES: 1. Környékének nevezetességei: Vezuv, Pompeji, Sorrento, Capri. 2. Ritka férfinév. 3. ...Vénusz. 4. Francia polgári realista, a Gorlot apó írója. 5. Néma jel! 6. Béke, oroszul. 7. Minden Tóni eredeti neve. 8. Jód és nitrogén. 9. ddd! 10. Helyére tevő. 11. Nyerő férfinév (!). 12. ...Lisa. 17. Kiejtett betű. 20. Személyes névmás. 22. Rettegett orosz cár volt (1533—1584). 24. Tartalékok. 28. Ritka radioaktív fém. 29. Kén és rhénium. 32. Bársony. 34. Szoros Bulgáriában, az 1877-es orosz—török háborúban nagy harcok színhelye volt. 36. Ritka női név. 37. Egyes országokban a bírák viselete. 39. Hónap, röv. 41. Perc háromnegyed része! 42. Omladék. 48. Ballonkabátban van! 49. Névutó. 52. Francia alpesi üdülőhely. 54. A vezérkos viseli. 56. Athéni törvényhozó, híres az alkotmánya (i.e. 640—559). 57. Képes volt rá. 59. Dutyiban a helye. 61. Dörgés. 63. Zilált. 64. Kiejtett betű, helyrag is. 67. Fordított tiltakozás. 68. Kortárs író (János). 70. Szó a Halotti beszédből. 72. Elek! 76. Urán és hidrogén. 77. Szovjet repülőgéptípus.

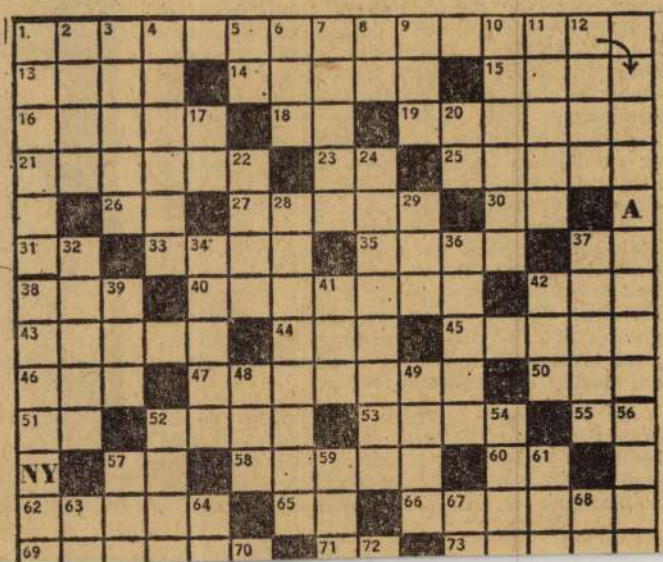

...or a televízióban

nemzetközi táncdalfesztivál résztvevőivel a *„Még egy bőrt"* című műsorban. O'Henry *„A visszaeső bűnös"* című írásából s még néhány más humoreszkjéből tévéjátékot készült, Jókai Mór a *„Vasrács"* című írását Rényi Tamás adaptálta s rendezte.

A december 26-i műsor az *„Egri csillagok"* második részével kezdődik. Közönség elé kerül a *„Bartók-bemutatók nyomában"* című sorozat újabb folytatása.

A *„Magyar tudósok"* sorozatban ezúttal dr. Germanus Gyulához látogatnak a TV munkatársai. *„Halhatatlanul"*

Kovács Ferenc

művét, „Parasztasszony" (harapti mépkő" pobor), Miskolcon a Petőfi kollegium előtt helyeztéhel (1966).

Bartha László és Flach Antal, Miskolc, 1971. Miskolc 1971.

63 P.

Kovács Ferenc

a Műcsarnokban rendezett „Új művek" ámú kiállításon mórvány munkái szerepeltek.

Miklós Pál: Új művek – régi viták.

Társadalmi Szemle, 1971. (?) F.

Korács Ferenc

elkészítette az 1944-es legendás Szir csoport emlékművét.

Új szobrok a fővárosban és vidéken

Magyar Hírlap, 1969. február 11. G. l.

Losonci Miklós: Képzőművészetünk időszerű kérdései.
Művészet, 1971. julius - 32.oldal

Kovács Ferenc MDK

szerepelt az építészhallgatoknak kiállitásán,
/A kollégium társalgójában/

"Csendélet"
"Salakhányó"

"Festőálvány" /rézkarc/

-ÉVI-: Egykiállitásról.

Jövő Mérnöke 1964 márc. 9.

Kovács Terence, kétszeres Munkácsy-díjas szobrászművész szabadtéri szoborkiállítás nyílt meg a szlovákiai Tanácsköztársaság téren. A kiállítás alkalmával kiosztott díjak közül a harmadikat Kovács Terence szobrászművész kapta.

Népszabadság, 1984. júl. 24.

Kovács Ferenc: Térplasztika

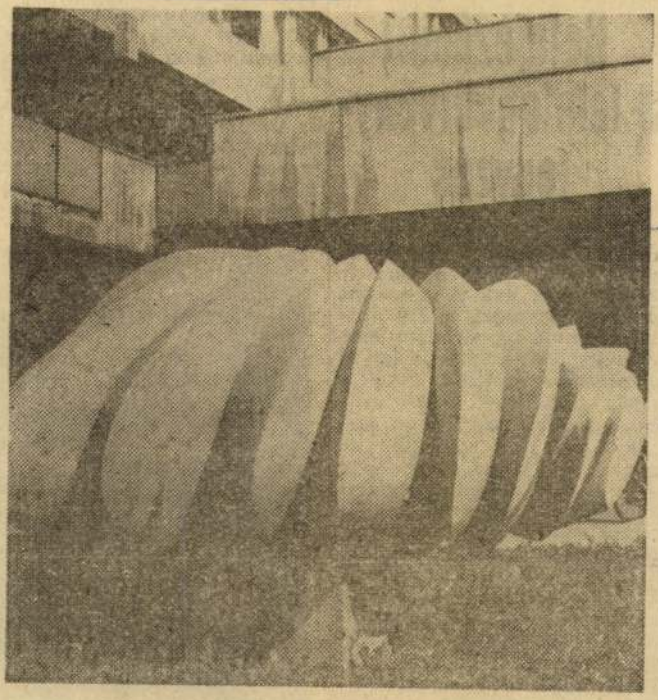

Szentesen, a Kossuth téren nagyarányú építkezések voltak a 70-es évek elején. A Novák Márta által tervezett lakóépületek környezetében kapott helyet más művek társaságában Kovács Ferenc térplasztikája. A háttérben levő épületek kubisztikus formáit a szigorú szerkezetesség uralja, melyet erős függőleges — vízszintes tagoltság jellemez. A kagylószerű formákból csigavonal mentén szerveződő térplasztika viszont ezzel teljesen ellentétes térszervezést képvisel. Ez az alkotás csak környezetével együtt érthető meg. Lekerekített, csupa ív es vonallal határolódó formái a háttér szerkezetes rendjével feszültségbe kerülnek, hiszen két, egymásnak ellentéteiként felfogható térrendszer lépett kapcsolatba egymással. Végső soron egymás hatásának kioltására törekednek, megtartva önállóságukat, hiszen az épület, mint használati tárgy, sokféle szerepkörnek felel meg, maga a térplasztika viszont pusztán anyaga szépségével, formáinak [illegible] szerűen szervezett ka[illegible] távai, ritmusával kíván [illegible] ni, magára vonva tekintetünket, tornáztatva tudatunkat. Nem szobor Kovács Ferenc műve, hanem inkább az adott tér egy kitüntetett hangsúlyú része.

Felállítva: 1976-ban. Anyaga: mészkő. Méretei: 100x200x120 centiméter.

T. A.

gathattak — hallgathatnak előadásokat a meghívottak.

Befejeződött a telefonkötvény-jegyzés

A múlt év végén meghirdetett szegedi telefonkötvény-akció kedden, január 31-én véget ért. A tervezett bevételi összeget, a 310 millió forintot ugyan nem érte el a jegyzett érték, de így is sikeresnek ítélték meg a posta illetékesei: 294,3 millió forinttal zárták az első „fordulót". A második az adatok feldolgozásával és a műszaki előkészületekkel kezdődött, hogy mielőbb hozzáláthassanak az új telefonvonalak kiépítéséhez.

Vojnár László, a Szegedi Postaigazgatóság vezetőhelyettese elmondta, a kedd esti végeredmény a következő volt a Szegedi Körzeti Telefonkötvény jegyzésénél: *5110 magánelőfizetői igényt tartanak nyilván, s ugyanerre a közületek 263-an jelentkeztek.* Magánszemélyektől érkezett jegyzés Szegeden 4001, a községekben összesen 362 volt, míg *Hódmezővásárhelyen* 747-en iratkoztak fel a listára. A gazdálkodó szervek jegyzése is a vártnak megfelelően Szegeden volt a legtöbb, mégpedig 207, a községekben 17, Hódmezővásárhelyen 39 közintézmény, vállalat, szövetkezet „állt be a sorba".

A Szegedi Általános Telefonkötvényt, amelyet telefonigény nélkül lehetett váltani az egész ország területén, 140 millió forintért *jegyeztek* a pénzüket kamatoztatni kívánó cégek. A jegyzési rekordot egy vállalat tartja — 30 millióval.

felszerelt laboratóriumban, és az úgynevezett villamos géptéremben sajátíthatják el.

A szakközépiskola nevezetességei közé tartozik a rádióamatőrök klubja: itt országosan is kiemelkedő eredményeket elért tanárok és tanulók dolgoznak. A rádióamatőrök körében a szó szoros értelmében messze földön jegyzik *ifj. Nagy Gyula* és *Kovács István* tanárok nevét.

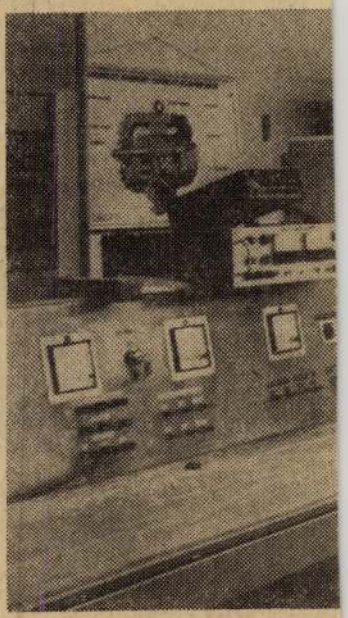

Felvételünk a villamosgépter Tibor harmadik osztályos tan

A szent ez évi

Folytatás az 1. oldalról.)

így később *Tiszaug* lakosságát is szolgálja.

Végül az árvédelmi mun-

Kovács Ferenc, kétszeres Munkácsy-díjas szobrászművész

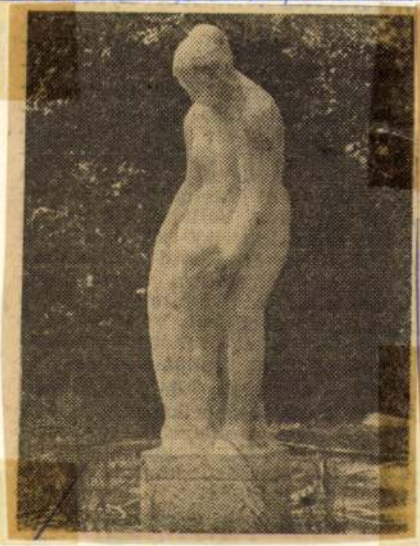

Kovács Ferenc: Fürdő nő

A szobrot (alsó képünk) a deszki Tüdőszanatórium parkjában állították fel. Ritkán adódik a szobrász számára olyan alkalom, amikor a környezeti adottságokat az általa formált szobor szolgálatába állíthatja. A Fürdőző nő figurája a parkban levő tavacska szigetének partjára került. Valóságos vízparton, árnyas fák hűvösében bontakozik ki a krétafehér mészkőből formált, telt idomú nőalak. Kitűnően elhelyezett szobor. A szobrász találó témaválasztásával megteremtette a műnek és környezetének harmóniáját.

A puha, gömbölyded formákkal képzett asszonyalak éppen a testét borító leplekből bontakozik ki. Tömör, kedvesen mackós megformálásában Medgyessy mester hatását fedezhetjük fel. Kovács Ferenc kiváló érzékkel engedte érvényesülni a mészkő anyagának szépségeit. Az érzékenyen mintázott, kedves tekintetű arc, a felsőtest és a kezek valóságos voltával szemben a kibontatlan formák sajátos feszültséget, sejtelmességet kölcsönöznek a szobornak.

Felállítva: 1964-ben Deszk, szanatórium parkja. Anyaga: mészkő. Nagyság: Másfélszeres életnagyságú.

T. A.

T. A.: Szobrok Csongrád megyében.

Csongrád Megyei Hírlap, 1983. dec. 1.

Kovács Ferenc professzor MDK

Szerepelt az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete által az orvosok és eü dolgozók müveiből rendezett kiállitáson.

"Táncolók" c. képe

Cséri Lajos: Gondolatok a II. Képzőművészeti és Iparmüvészeti Kiállitásról.
EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZO 1963 okt. 1.

Kovács Ferenc

MDK

Szerepelt az Ernst Múzeumban rendezett kiállításon.

„Parasztfej." repr.

Balogh Jenő: "Dolgozó emberek között"

MUNKA 1964 jul. -

Kovács Ferenc
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1964 JUL
MUNKA

KOVÁCS FERENC: PARASZTFEJ

problematikus is. Mintha a faktura, a meghökkentő, sokszor elkápráztatni akaró képfelület a festői mesterség ars poeticájává magasodnék. A néző sokszor úgy érzi, hogy a festésmód túlcsiszolt nyelvtana, sőt a kifejezési formajáték a neki megfelelő téma megválasztásának is vezérnyelvévé lesz. Utalhatunk itt Kóka Ferenc kulturált előadású és színvilágában talán legkiemelkedőbb Egyesült Izzóban-jára, vagy a megmunkálás eszközeiben és azok hangszerelésében valóságos példatárt adó, gondosan kiszámított Kőbányára (Xantus Gyula), Balogh Ervin Építőállványok-jára, amelyet a valóság szövevényes formajátéka ihletett meg. És utalni lehet Szabó Ákosnak az Aszfaltozók a körúton című, s a végletességet jelző képére, amely a fenti jegyeket a legraffináltabb naturalizmus eszközeivel mutatja fel. Ide sorolhatjuk Bér Rudolf Laboratóriumát is: a térképezés és a teret érzékeltető tárgyak voltaképpen egy teljesen elvont tér- és színvilágot idéznek, jó érzékkel, de példaként arra, hogy a tárgyias előadás nem áll feltétlenül ellentétben az elvontsággal. Szinte Gábor Homok és gépje sajátos helyet foglal el a körben. Itt a mondanivaló és a megjelenítési mód a helyes szintézishez közelít.

Szakmai körökben érdemes lenne többet beszélgetni a felületmegmunkálás előtérbe kerüléséről, főképpen azért, nehogy egy beidegzés folytán a rész emelkedjék az egész fölé, a mesterség a művészet fölé.

A tartalomhoz zavartalanabbul férkőzhet a néző például Szabó Zoltán Almahámozóiban. Szabó szilárd térkonstruáló igénye figyelemre méltó, talán tovább kellene lépnie a látszati perspektivikus és az önállóan konstruált tér még zavaró ellentmondásainak felszámolásával s bizony a rajz biztosabb kezelésével. Somos Miklós törekvése is jól érzékelhető. Főleg a Zsákolók-ban ad az értelem számára is világos képet, amely a képzet tömörségében, igen tudatos téralakító szándékkal, matematikai pontosságú színképpel s mindezek arányosságával jelenik meg. Egészen különös helyet foglalt el a kiállításon Kurucz D. István Kútnál című képe. Az benne a legmegkapóbb (s éppen a környezetében tűnik ki), hogy mondanivalója olyan egyszerű formában jelenik meg, amely a megjelenítés ABC-jéül is szolgálhat, a színkép mint egy magyarázó képről olvasható le anélkül, hogy érzésvilágunk közönyös maradna varázsa iránt.

Végül szólni kell egy manapság sokat vitatott dologról, éppen mert ezzel a kiállítással kapcsolatban is felbukkant a kritikában. Lehet-e tendenciózusan szólni az emberről, ha ő maga nincs jelen a képen?

A műfajok hagyományos osztályozása

alapján könnyen felelhetünk erre nemmel. De ha hiszünk szemünknek és eszünknek és megértjük, hogy a mai művész objektív okokból kell hogy elszakadjon a jelenségek illúzióját keltő ábrázolásmódtól, akkor be kell látnunk, hogy új képírási jegyek, új szimbólumok, ha tetszik: új allegóriák születése törvényszerű folyamat, mint ahogy az is törvényszerű, hogy új szív és értelem más jelentést ad annak a környezetnek, amelyet a mai ember alakít és amelynek egyben része is. Eszméink számára rettenetesen szűkek a hagyományos keretek, s minden bizonnyal csak újat igérő átmenet lehet a formabontás, az eszmei felkészülés ujjgyakorlata a raffinált mesterségbeli igényesség. Csak a gyengéket téríti le a szürrealizmus hatása. Egyébként ebben az izmusban nem a tárgyak vagy a szimbólumok eluralkodása bizonyítja az elidegenedést, hanem a félelem, a szkepszis, a patológikus koncepció. A mozgalom, a csoportosulás szándékából azonban hiányzik a szkepszis, és az élettel tartott konkrét kapcsolat biztosítékot nyújthat egy egészséges koncepció kialakításához. A mozgalom szempontjából ezért az évről évre tartott seregszemlékben a legfontosabb, hogy tagjait a közös céllal, eszmei egységben végzett munka minősége izgassa. Elvbarátság, őszinte kritikai egymást-segítés, az eredmények gondos és kíméletlen elemzése — ez adhat szárnyat az alkotó fantáziának.

BALOGH JENŐ

ját. Érdekesen
esen követi a
ésre álló gaz-
sanyagot, hősé-
plófeljegyzéseit
artozók, barát-
ársak emléke-
angulatteremtő
nutatja be a
zázadvégi Bu-
as érzelmű, de
t még törve be-
et polgárságát,
ai iskolát, a
néletet, majd
időszakot. Ez
só part, ahon-
ehetséges ifjú
a elindul. A
éléssel, belülről
igen határozott
nkritikai szán-
Emberileg is
Stromfeld fej-
útja, amely
ztönösen, majd
latossággal ve-
radalomhoz és
sosztály ügyé-
hez: tiszta embers
erkölcsi érzéke, h
szeretete és a háborús
években szerzett tapasz-
talatai indítják el s ve-
zetik őt szükségszerűen
a munkásosztály soraiba.
Az író az emberi fejlő-
dés frappáns példáját
fejti ki a rendelkezésre
álló életrajzi dokumen-
tum-anyagból. Könyve
jó segítség az iskolában
történelmet tanuló fiata-
loknak, az idősebb nem-
zedéknek pedig fel-
tárja a sokszor rosszul
vagy hiányosan ismert
események igazi arcula-
tát. (Kossuth Kiadó.)

Mind a kritika mind
az olvasóközönség meg-
lepetéssel fogadta an-
nak idején **Takács Imre: A csillagok árulása** cí-
mű regényét, amely
most második kiadásban
jelent meg. Több verses-
kötet után ez az író első
gos költői alkotásaihoz.
Egy szép szerelem tör-
ténete, Öblös Sanyi és
Ági elrontott, ártatlan
kapcsolata a téma; szo-
morú végű, igaz mese ez
a két háború közötti
társadalmi nyomorúság-
ról. Eredeti figurákat is-
merünk meg belőle,
olyan fontos emberi vi-
szonylatok között, mint
a barátság, a szerelem,
a család. (Szépirodalmi
Kiadó.)

Egy egész életműnek
mintegy mérlege kíván
lenni **Benjámin László: Világ füstje** címe vers-
kötete, amely híven tük-
rözi e költészet tévedé-
seken és vívódásokon
át történt kitisztulását.
(Szépirodalmi.)

SZENTE FERENC

A

ANCSICS

ADTA KI

Botond—Bolics György: Korunk csodái

A második, bővített kiadásban most napvilágot látott kötet az utóbbi néhány évtized nagy technikai találmányait, a valóban korszakalkotó tudományos felfedezéseket mutatja be. Ez a kiadás számot ad arról is, ami az előző kötet megjelenése óta történt a tudomány és a technika világában.

Hirsch Lajos: Porelszívás, porleválasztás

A kötet részletesen ismerteti a porelszívás elméletét és gyakorlati módszereit, az e célra szolgáló berendezések szerkezetét, működési elvét, a gépek üzemeltetésével, kezelésével és karbantartásával kapcsolatos tudnivalókat. A portalanítás gyakorlati irányelveinek ismertetését a témakörhöz tartozó méréstechnikai eljárások, számítások és vizsgálati módszerek közlése egészíti ki.

Munkavédelmi őrnapló

A napló azzal a céllal készült, hogy a munkásvédelmi őr valamennyi észrevételét — amely saját és munkatársai egészségének, testi épségének veszélyeztetésével kapcsolatos — bejegyezze. Ezúttal második kiadásban jelent meg.

Sztrókay Kálmán—Bori István: Még száz elektrotechnikai kísérlet

A Kis Technikus Könyvtár legújabb kötete a szerzők Száz elektrotechnikai kísérlet című művének folytatása; újabb, már több elméleti és gyakorlati ismeretet igénylő elektrotechnikai kísérletet ír le minden részletre kiterjedő alapossággal.

Molnár Gábor: A fehér arany vadonában

Az óriáskígyó és jaguárvadászat magyar mestere ebben az könyvében életének arról az időszakáról mesél, amikor Fordlandiában, a nagy autógyár brazíliai kucsuklültetvényén dolgozott. Az Útikalandok sorozatban második kiadásban megjelenő könyvet a szerző fényképei illusztrálják.

Dr. Szendei Ádám: Hogyan táplálkozzunk helyesen?

A Válaszolunk a dolgozók kérdéseire sorozatban legújabb füzete a táplálkozástudomány elvei alapján nyújt hasznos tanácsokat a helyes étrend összeállításához. Kitér arra is, hogy mikor mit és hogyan fogyasszunk. Bemutatja az összefüggést a táplálkozás, az egészség és a munkaképesség között.

Kovács Ferenc

/ épitész / szobrász

A Metro Déli pályaudvari állo-
másának Alkotás utcai végfal
díszét közös terv alapján Gózsa
Balint és Kovács Ferenc készítette.

Horváth Béla: Ahi tanítok tanult.
Művészet, 1975. május - 36 oldal.

Kovács
fotós

A Budai Várpalota építhetésé-
nél feltárt gótikus szolormaradványokat bemutatják a közönségnek.

—: Régészet
Tükör, 1976. ápr. 6 – 6 oldal.

Kovács Ferenc

pedagógusz festőművész tárlata dec. 2o-án nyilt meg Bonyhádon, 25 képet mutat be a művész, aki a helyi ált. iskola tanára.

Magyra Hirlap 1974 351/8

Kovács Ferenc

három kiállitott müve közül kettő már korábbról ismerős, a Maszk -a harmadik-gondosan faragott-csiszolt fekete márványkompozició.

Magyar Hirlap 1974 3ol/6
Láncz:Kisplasztikai biennálé Pécsett

Kovács Ferenc

Jórsa Bálint – Kovács Ferenc megbízást kapott az új Belvárosi Távbeszélő-Központban felállítandó dekorativ dombormű kivitelezésére.

------: Köztéri munkák.

Müvészet, 1976. január – 42.oldal.

Kovács Ferenc

A várbeli Hilton Szállóban külön bőző méretű falfelületek mészkő burkolat tervezésére pályázik Kovács Ferenc.

------:Képzémüvészeti pályázatok.

Müvészet, 1976. január - 42.oldal.

Kovács Ferenc, szobrász

L.: Varga Imre

Lagzi J.: A magyar kultúra .... 75–78.

TISZATÁJ, Szeged, 1976. június XXX/6.

Kovács Ferenc

A Hilton Szállóban van Kovács Ferenc kő domborműve elhelyezve.

———:Köztéri munkák.

Művészet, 1976. április - 48.oldal.

Kovács Ferenc

Szentesen a Városközpontban elhelyezett „Térplasztika"-t Kovács Ferenc készítette.

-----:Köztéri munkák.

Művészet,1976.március - 48.oldal.

Kovács Ferenc, festőművész

Kiállítás Varsóban. (Magyar Nemzet, 1975. május.)

— : fotókiállítás Varsóban 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. márc. 11

Korán Ferenc, szobrán

Kiállítása nyílt meg Varsóban.

— : Hi

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. máj. 11.

Kovács Ferenc

Torzó, 1971. diabáz, H: 65 cm
Masir, 1971. fekete márv., 43 cm

IV. Országos Kisplasztikai Biennálé
Pécs, 1974.

Kovács Ferenc

Hullámritmus, 1971. febr. márc.,
1971., 40 cm., repr.

IV. Országos Kisplasztikai Biennálé
Pécs, 1974.

Kovács Ferenc

szobrái

Forrás 1973/6/33,75,88

Kovács Ferenc

szohrai

Forrás 1973/6/124,162,163

Kovács Ferenc

Kiskunfélegyházán született. A 60as évek
a Tizek csopprtjához tartoz ott.
Nagy hatással volt müvészetére Nagy István,
Meggyessy.

Forrás 1973/6/161
Losonczi: Látogatás Kovácsnál

Kovács Ferenc

Amatőr képzőművészeti kiállítás nyílt meg felszabadulásunk 30. évfordulója tiszteletére, a megyei művelődési központban. Különdíjat jelentő megbízást kapott Kovács Ferenc és Tóth József.

Tolnamegyei Népújság, 1975. május 23.

KOVÁCS FERENC, szobrasz

A festoi anyaghoz rokon szemléletü szobrok társulnak. KOVÁCS FERENC cápaalakú " CIKLON" -ja belso mozgalmakra utal az oceánt idézo csiszolt, de monumentális cseppformatumával. 372.old

LOSONCI MIKLÓS: "Művésztelep 72".A XV.Soproni Ünnepi Hetek képzomüvészeti kiallitasa 371.old

Soproni Szemle, Helytörténeti folyóirat. XXVI.évf. 1972. 4.szam

Kovács Ferenc, nobrász

Dinkút : Repr

[Térképen is bejelölve.]

Akász László: Kishunfélegyháza

2278 – 2284.

Élet és Tudomány, bp. 1974. nov. 29. XXIX/48.

Kovács Ferenc, nobrász

Asódon felállítják alkotását:
Pelőti mellszobrát.

— : Hírek 224.

KÖNYVTÁROS, Bn. 1972. ápr. XXII/4

Kovács Ferenc szobrász

a villányi elhagyott kőbányából alakított szabadtéri szobrászműhelyben 1964-től rövidebb-hosszabb időre telepedett le a művész.

Akácz László: Megújul a villányi szobormühely.

Napló /Veszprém/, 1975. szept. 20.

Kovács Ferenc szobrász

a Fidtal képszőművészek Stúdiója fedezte fel először a Villány mellett bezárt kőbányát. 1967-ben telepedtek itt be szobrászművészek, sőt az idősebb szobrászok is odaköltöztek Villányba, vitték, csiszolták a nemes anyagot.

A.L.: Egy különös szobormühely.
Petőfi Népe, 1975. aug. 17.

Kovács Ferenc szobrászművész

1967-ben kezdődött meg a villányi elhagyott kőbányának „hasznosítása". szobrászművészek hosszabb-rövidebb időre telepedtek le Villányban. A művész is dolgozott itt.

akácz László: Kőóriások a villányi szabormühelyben.

Dalgozók Lapja (Komárom), 1971, aug. 10.

MDK

Kovács Ferenc

Feleségem, márv.

III. Miskolci Orsz.Kiáll. Herman Ottó Muz. 1957.

Kovács Ferenc

Derkovits Gy. ösztöndíjas

Odaítélték a Derkovits ösztöndíjat.

Magyar Kanzel
1956. okt. 14.

Kovács Ferenc

M.D.K.

Méltatás

Ortner Tivadar: Tavasi tárlat.
Nők Lapja, 1959. ápr. 23 - 17 szám

M.D.M

MDK

Kovács Ferenc, II.é.hallg.

Tanulmányfej

Ifjusági Képzőm. és Iparm.kiáll. N.Szal. 1950.jun.
9.1.

Kovács Ferenc
szobrász

M.D.K

Erhel Ferenc szobrát készíti el,

gazdonyi gerő: Uj emlékművek 5 l.
Magyar Nemzet, 1960 jan. 30.

M.D.N.

M.D.K

Kovács Ferenc
szobrász

Plasztikai anyagával szerepel a kiállitásban.

Dutka Mária: Fiatal művészek kiállitása. 8 l
Magyar Nemzet, 1960. jan. 24.

H.D.K.

Rood w Ferenc
[illegible]

Pecsztihai anyagával szerepel a kiállítás.

Ottka Mária: Fotal [illegible] kiállítása 2 l
Magyar Nemzet, 1960. jan. 24

MDK

Kovács Ferenc, szobrász

Hunyadi gipsz

Műcs.-Tav. tárl. a Műcs.-ban. Hősök tere
1952 máj. 10 - jun. 4. Jegyz. 14. l.

M.D.K.

Kovács Ferenc
festőművész

Méltatás.

D. Fehér Zsuzsa: Utcák, — Kovács művészete - 1959-ben.
Élet és Irodalom, 1960. febr. 12. 10 l.

11 D.M.

Rendes Ferenc
[illegible]

Méltatás

D. Fehér Ferenc. Útvál, – tenek munkásete – 1959-ben
Élet és Irodalom, 1960. febr. 12.

40k

Kovács Ferenc, szobrász

Az Erkel Színház részére Erkel mellszobrát mintázza.

— : félszáznál több szobrot, domborművet helyeznek el az idén Budapesten

Népszabadság, Bp. 1959. nov. 27. 7. l

M.D.V.

Kovács Ferenc
szobrász

Műveiről.

G.J.: Ujabb képzőművészeti alkotások díszítik vidéki.
Magyar Nemzet, 1960. febr. 16 4 l.

de D. U.

KOVÁCS Ferenc szobrász

Erkel Ferenc szobra (az Erkel-Színház részére

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 135. sz. 3. l.

(g. i.) Új szobrok Budapesten

M.D.K.

Kozács Ferenc
szobrász

Családtagjairól készült szobrokról.

D. Fehér Zsuzsa: Gondolatok másfél évtized magyar képzőművészetéről.
Művészet, 1960. augusztus. 10 kep.

M.D.K.

Horváth Ferenc
szobrász

A miskolci Nemzeti Színház
előterében domborműveit
helyezték el.

Feladatok, eredmények — 41 kép.
Művészet, 1960. augusztus.

Szüts Béláné

Kovács Ferenc márványszobra:

„Olvasó lány"

Béke és szabadság, 1954. szept. 1.

V. évf. 35 sz.

M. D. K.

KOVÁCS Ferenc szobrász

1926 —

Női mellszobor

Olvasó leány

A M. N. Galéria ánagjegyzéke I./a. r.:

Bp. 1959. 272. l.

Kovács Ferenc MDK

Petőfi, repr.

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kovács Ferenc MDK

Édesanyám, repr.

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kovács Ferenc MDK

B.L. portréja, vörösmárvány

Édesanyám, vörösmárvány

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kovács Ferenc nobrázt

Studio tag volt, nevre emlitve

„Studió 58-68"

Magyar Wenzel
1969 jan 7

Korács Ferenc

1. „SZIR" emlékmű terv bronzöntvény 40cm
2. Virág —"— 80cm
3. Nike repr. —"— 70cm

V. Balatoni Nyári Tárlat
1970. Keszthely

Kovács Ferenc

Szerepel a Kiskun félegyházai
Hálaton (aug. 20-án nyílik)

N.N.: Minden ötödik évben
Kiskun Napok

Magyar Nemzet 1970 VII. 5

Kovács Ferenc és Hencsey László

műveiből nyílik kiállítás
szeptember 15.-én de. az újpesti
Mini Galériában.

Magyar Nemzet 1968 szept. 15

Kovács Ferenc

Nitó i. szobra (eml.) szerepel az arábbi Táslatan Keszthelyen

Tóth Sándor: Balaton Nyári Táslat

Délmagyarország 1970 VII. 23

Kovács Ferenc
szobrász

„Táncoló lánykák" Repr.
A lágymányosi lakótelepen áll.

T. Réka Margit: Új lakótelepeink ékessé-
Élet és Tud. XXIII. 1968. XI. 29. 48. n. 2277 kis.

Kovács Ferenc

Szabrát Kövtéren állítják fel.

A „Pest-megyei ruhufacsaró lány"
a Városligetben
Pestmegyei Hírlap, Bp. 1970. máj. 71.

Kovács Ferenc

Ferfilej

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Réti Múzeum 1970. júl. 19-aug. 9.

Kovács Ferenc, szobrász

1967-ben a Képzőmüv. Alap táblaképfejlesztéséből 27 festményt, kisplasztikai vásárlásból 28 szobrot adott a Pécsi Modern Magyar Képtárnak. Kovács egy művel szerepel. 225.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs. 1968

Kovács Teréz

Kiállít

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Hajdú-Bihari Napló, Debrecen, 1970. aug. 18.

Csokány Kálmán

1. Kétség

2 Ávar

3.

Erkel Ferenc Múzeum 1970. május

Gyula

Kovács Teréz

1, Szimbolikus fej. 1968. kő 50 cm.
2, Erdőszegén, 1960. vmárv. 38 cm
3, Anya gyermekével, 1967. márv. 40 cm.

Magyar Művészet 1945–1969.
Műcsarnok szept–okt

MDK

Kovács Ferenc, szobrász

A budapesti partizánok emlékművét készíti. (Szent István park.)

— : a Budapest-centenáriumra 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. nov. 11.

Kovács Ferenc

Diskun féleg yhózán született 1926-ban. A Képzőművészeti Főiskolán Pátzay Pál, Mikus Sándor, Beck András tanítványa volt. 1953-ban végzett.

Losonci Miklós: Szobrok között (Kovács Ferenc műtermében) „Művészet" folyóirat Budapest, 1968. márc. 3.sz. 27 l.

Kovács Ferenc

Hamarosan Derkovits öszlöndijas lett.
Jelenleg az Iparmüvészeti Főiskola tanára.
Diplomamunkája az „Olvasó lány" (1953);
Pátzay Pál hatása mutatkozik meg.
Losonci Miklós: Kobrok között (Kovács Ferenc
műtermében). „Művészet" folyóirat, Bpest. 1968.
márc. 3. 2. 27 l.

Lovász Ferenc

Ezzmei - formai segítségget a mű megalkotásához Medgyessy Ferenctől nyert 1954 és 1961-ben Munkácsy díjas. Ezzmé-nyei az egyiptomi szobrok, Michelangelo.

Losonci Miklós: Szobrok között (Lovász Ferenc műtermében) „Művészet" folyóirat, 1968 III. 3. sz 27 l.

Kovács Ferenc

További eszményei: Maillol és főleg Medgyessy Ferenc. A szobrok forrásvidéke a falu, művei elégikus hangvételűek. (Bihari paraszt). Agyagban, fában „tanulja" a szobrot és művét kőbe véglegesíti.

Losonci Miklós: Szobrok között (Kovács Ferenc műtermében) „Művészet" folyóirat, Bp 1968. III. 271

Kovács Ferenc

Intérieur művei (Erkel, Madách), utcára, temetőre jellemzőek (Székely Mihály síremléke, Weiner Leo, József Attila emléktáblája) című alkotásai.

Losonci Miklós: Kobrok között (Kovács Ferenc műtermében) „Művészet" folyóirat.
Budapest, 1968. márc. 3. sz. 281.

Kovács Ferenc

Portréi közül kiemelhetjük „Feleségem" és „Édesanyám" című alkotásait. További jelentős művei: „Parasztasszony", „Parasztfej" és „Cipős paraszt".

Losonci Miklós: Kobzok között. (Kovács Ferenc műtermében) „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. március 3. sz. 28 l.

Kovács Ferenc

Említve

V.E. trostalmi nap Kiskunfélegyházán

Petőfi Nyelve, Kecskemét 1970. aug. 18.

Kovács Ferenc

Legujabb szobra a „Bihari paraszt"; erős szépséget iger műtermi vázlatai közül az „Anyaság". Elmélyedés jellemzi művészetét.

Losonci Miklós: Szobrok között (Kovács Ferenc műtermében): „Művészet" folyóirat, Bp. 1968 márc. " 3 n. 28 l.

8

Kovács Ferenc

közölt műve, fekete-fehér reprodukció:
„Citerás paraszt."

Losonci Miklós: Szobrok között (Kovács Ferenc műtermében) „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc. 3 sz.

2 Fl.

KOVÁCS FERENC

„PARASZTFEJ" MÉSZKŐ.

(REPR).

NÉPMŰVELÉS, 1970. OKT.

Kovács Ferenc építész

Zsüritag az alábbi pályázatok

Kovács Ferenc: A tabáni Rácz gyógyfürdő terv pályázata, 1969

Magyar Építőművészet 1970/4 2 old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1970 NOV 12

1021

Áprilisra elkészül a Marx—Engels emlékmű

Készülődés Pest-Buda centenáriumára — Felújítják a milleniumi emlékművet

Ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

A fővárosi tanács végrehajtó bizottsága a népművelési főosztály jelentése alapján részletesen megvitatta a *képzőművészeti beruházások helyzetét*. Megállapították, hogy az elmúlt öt évben 179 jelentősebb képzőművészeti alkotás került elhelyezésre *Budapesten*. A többi között felhívták a figyelmet: a rendelkezésre álló összegeket egyre nagyobb arányban használják fel az épülő új lakótelepek változatosabb városképének kialakításához.

Az idén, Lenin születésének 100., felszabadulásunk 25. évfordulójának évében különösen sok színvonalas alkotás készült el. *Rákosszentmihályon Mikus Sándor, Rákoskeresztúron Laborcz Ferenc, Pestlőrincen Buza Barna* művét állították fel, mindhárom alkotás ünnepélyes hangvételével hitelesen közvetíti a felszabadulás eszmei mondanivalóját. *Kovács Ferenc alkotása, a Szir partizáncsoport* emlékműve a XIII. kerületi István parkban kapott helyet, a napokban avatták fel *Makrisz Agamemnon* művét a spanyolországi szabadságharcban részt vett magyarok emlékművét, az V., Néphadsereg téren. A főváros művészi síremléket állíttatott a többi között *Csortos Gyulának, Ströbl Alajosnak és Ferenczy Bélának.*

A következő évi feladatokból kiemelkedik a *Marx—Engels* emlékmű, amelynek felállítását 1971 áprilisára tervezik. Az újpesti partizán emlékművet *Varga Imre* és *Szikra Éva* tervezi, pályázatot írnak ki a XII. kerületi szovjet hősi emlékmű elkészítésére, megkezdődnek a zuglói munkásmozgalmi emlékmű munkálatai is. *Somogyi Józsefet* bízták meg Bartók Béla emlékszobrának elkészítésével. A Március 15. teret *Tar István* díszkútja díszíti majd.

Megkezdődtek az előkészületek Pest, Buda és Óbuda egyesítésének 100. évfordulójára. Az emlékmű helyének meghatározására és megoldására több művésztől is kérnek javaslatot. A Városligetbe nagyméretű szökőkút elhelyezését tervezik, több szobrot akarnak felállítani a „Libegő" környékén, és újabb képzőművészeti alkotásokkal gazdagodik a Margitsziget. Az eddigi egyik legnagyobb szabású munka lesz a millenniumi emlékmű felújítása.

Rottenbiller u. 44. szám alatt.

Felveszünk szövetkezetünkbe tűzőnőket, felsőrészkészítő szakmunkásokat, textil varrónőket, varrónőket. — Nyugdíjasokat is részmunkára betanítunk. Jelentkezés: Budapest, VII., Rotttenbiller utca 32, I. em. Takarékosság Cipőkészítő Szövetkezet.

VEZETŐ MELLÉ

TITKÁRNŐT

azonnal felveszünk

OMKER

TELEFON:

122—680, 115—821.

Kislányom mellé gyermekszerető nőt keresek délelőttre. 268—168, öt órától.

AZONNALI BELÉPÉSSEL ÉPÍTŐIPARI technikumi végzettséggel rendelkező

autószer... lakatos, gép... szerszámké... csőszere... esztergál... szakmunká... tovább... vizsgázott ... fűtőt (alac... nyomású kaz... segédfűtő... takarítónő... betanítc... autószerelők... lakatosok... férfi, női segédmunkásokat. Szakképzettség nélküli dolgozókat autószerelő és lakatos munkára betanítunk. Jelentkezés a vállalat 2. sz. üzemegységének munkaügyi kirendeltségén, Budapest, XIII., Véső utca 9.

Festőket-mázolókat, villanyszerelőket, segédmunkásokat — 15 éves kortól is — asztalosokat, víz-gázszerelő szakmunkásokat keresünk budapesti kiemelt munkára. Jelentkezés: »Április 4« Ktsz, Budapest, VIII., Aurora u. 23. Munkaügy.

Felveszünk férfi és női dolgozókat papírfeldolgozó, műanyaggyártó és nyomdaüzemünkbe. Könnyű, tiszta munka. Jelentkezés: PV Csomagolóanyaggyár munkaügyi osztály, Bpest, XIII., Szabolcs u. 4; XIV., Ilka u. 31; VII., Dózsa György út 48.

V., Haris köz 6. IV. emelet, személyzeti és oktatási osztály. Telefonszám: 189—732.

Angyalföldi Bútorgyar felvételre keres asztalos szakmunkásokat, valamint nő és férfi betanított munkásokat. Jelentkezés: munkaügyi osztályon, Bpest, XIII. Lehel utca 8. sz. Bejárat a Dévai utcáról.

Férfi segédmunkásokat gondnokságra, ugyanitt állandó délutánra takarítónőket 4 és 8 órai munkára felveszünk. Jelentkezés: Elektromodul, Bpest, XIII., Visegrádi utca 47/a—b. Gondnokság.

Üzletszerzőket élelmiszer kiskereskedelmi gyakorlattal, közgazdasági végzettséggel azonnali belépéssel felvesz budapesti nagykereskedelmi vállalat. A jelentkezésben az eddigi munkakörök részletes leírását kérjük. »Gyakorlott üzletszerző — 125« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Azonnal felveszünk: erős- és gyengeáramú termékeink eladására kereskedelmi gyakor-

Bécsi utca 3, I. emelet. Munkaügyi osztály.

Tehergépkocsivezetőt, kocsikísérőt, lakatost, gépírónőt, betanított munkást, nyugdíjas kőművest, villanyszerelőt, vízvezetékszerelőt felveszünk. Unitechnika Ktsz, Bp., VII., Wesselényi u. 74. Személyzeti osztály.

Felvételre keresünk üzemünkbe varrónőket, kézimunkásokat, bedolgozó varrónőket és kézimunkásokat. Jelentkezés: hétfő, szerda, péntek 9-től 2 óráig. Csecsemőruházati Szövetkezet, Budapest, XIII., Szegedi út 14—16.

Felvételre keresünk gépészmérnököt műszaki fejlesztő munkakörbe, gyakorlattal rendelkező programost, diszpécsert, utókalkulátort, statisztikust, energetikust, bérelszámolót és gyors- és gépírónőt. Leveleket kérjük a Felszabadulás téri hirdetőbe. »Sürgős 1722« jeligére.

...kast, felvesz: A... Balzac ut...

Prototípus ... be felvesz... lyos, hori... rós, f... szakmunk... gédmunká... lentkezés: ... IX., Sc... 48. sz. te...

Bútorvásá... pénzért: t... hálószobá... tat, háro... miét, ga... lat, szőn... tékot, sz... 599.

Veszünk típustort, miét, ruhane...

Vásárolo... elégedve, régi és rekamiét... könyvek...

Azonnal feleslege... kamiét, kombin... bútort, hálószob...

Kovács Ferenc

"SZIR" c. szobra a XIII. ker-be
került.

Áprilisra elkészül a Marx-Engels em-
lékmű
Népszava, Bp. 1970. nov. 12.

Kovács Ferenc

Férfifej márv. 30 cm
Női —"— —"— 36 cm

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Déri Múzeum, 1970. júl. 19 – aug 9.

Kovács Ferenc MDK

Női portré, kő

Női fej, kő

Petőfi, márvány

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kovács Ferenc

„Zászlót tartó" dombormű,
6 m², haranti mészkő,
Kevermezzo, Hatvan, Pártház,
Főbejárat.

Tájékoztató 64/65 – képző- és
Iparművészeti Lapszátus

42 l.

Kovács Ferenc

Munkásmozgalmi Emlékmű, nobor
350 cm., bronz,
Veszprém megye, Várpalota, Főtér.

Tájékoztató 64-65 képző-
és Iparművészeti lektorátus

47 l.

Kovács Ferenc

Székely Mihály Sizemlés, dombormű, 220 x 80 cm., harsonti mészkő, x11 rev. Farkaszéti lemelő.

Tájékoztató 64/65 Képző és Iparmüvészeti Lektorátus

311.

Kovács Ferenc nobrás

Petőfi nobrát 15 én aratjál
fel Kalocsán (emlitve)

Nejmona 1966 márc. 6.

Kovács Ferenc

Weiner Leo Emléktáble, portré, másfeles életnagyra), karanti mén Zó,
vt. Zer: Weiner Leo-u-1.

Tájékoztató 64/65, képző és Iparmi-
véneti Sektorátus 4 l.

Kovács F.

vérmesstő

(alighanem Karacs F.)

A zágrábi püspöki megye térképe Szeman József rajza után 1822. I–IX lap.

l. Gereczerajztár

450. h.

5	-	207					
						Báthori István.....	vászo
6	-	150	-	-	-	Ismeretlen festő:	
						Szilágyi Mihály.....	vászo
7	-	151	-	-	-	Schaffer Béla:	
						Hunyadi János.....	vászo
8	-	152	-	-	-	Ismeretlen festő:	
						I. Mátyás.....	vászo
9	-	308	-	-	-	Ismeretlen festő:	
						Pázmány Péter.....	vászo
10	-	202	-	-	-	Vánosik (?)	
						Stefnitz Pál.....	vászo
11	-	377	-	-	-	Ismeretlen festő:	
						II. Rákóczy Ferencz.....	vászo
12	-	21	-	-	-	Kupetzky János:	
						Saját arczképe.....	vászo
13	-	375	-	-	-	Ismeretlen festő:	
						Pekry Lőrincz arczképe.....	vászo
14	-	435	-	-	-	Ismeretlen festő:	
						Zrinyi Ilona képe.....	vászo
15	-	376	-	-	-	Ismeretlen festő:	
						Pekry Lőrinczné.....	vászo

MDK

Kovács Ferenc Derkovits-díjas szobrász-
művész

alkotását, a két olvasó lány-t a Villányi
úti lakótelep előtti kis parkban állítják
fel. (repr.)

Új szobrok Budapestem.

Ország-Világ, Bp. 1958. augusztus 27. 10-11. l.

Kovács Ferenc

Olvasó leány, márvány

III. M.Képzőművészeti Kiállitás 1952.dec.1953. márciua katalogusa, 18 lap

MDK

Kovács Ferenc

Olvasó lány, szobor

Németh L: IV. Magy. Képzőm. kiáll. Szabad Nép, 1954. jan. 18.

MDK

Kovács Ferenc

Pogány Ö.G: A Képzőm.Kiáll. szobrászai. MN.
1956. febr. 23.

Kovács Ferenc
szobrász

M.D.K.

Táncoló lánnyal' bronzszobra, síremlék
terve, „gyermekfeje valamint Bruce József szobra.

Dutka Mária: A VII. Magyar Képzőművészeti Kiállítás (szobrászat)
Magyar Nemzet, 1919. ápr. 4.

12 l.

M.E.M.

Kovács Ferenc

szobrász

M.D.K.

Győrött állítják fel alkotását

Napló:

Magyar Nemzet, 1959. jan 4.

4l.

MDK

Kovács Ferenc

szobrászművész, 1500 frt jutalom.

Kossuth- és Hunyadi-szobor ... pályaművek.
Szabad Nép, 1951. nov. 1. 6 l.

Kovács Ferenc, MDK.

„Az újjászülető miskolci színháznak mintaz új alkotásokat ...“

–: Nyolcvannég képzőművész készít új alkotásokat nagy ~~vidéki~~ ipari városoknak, vidéki iskoláknak

Népszabadság. Sp. 1909. júl. 3. 8. l

Kovács Ferenc MDK

sz. 1926.

szobrász

Tanitóképző után/ a Képzőm. Főiskolán Pátzay Pál és Beck András növendéke.

"Olvasó leány kut" Mikszáth Kálmán tér. 1954.

38.o.

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

Kovács Ferenc MDK

szobrász

"Munkás gyermekkel" Ságvári liget. Úttörő állomás. /Kucs Bélával és Rozbora Bélával, Beck András irányítása mellett./ 1950.

39.o.

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

Kovács Ferenc, szobrász 170k.

Győrött 1959. május. 22-én leplezték le Kovács Ferenc szobrászművész művét, mely 1919-es vöröskatonát ábrázol.

- ünnepi nagygyűlések, baráti találkozók, emlékmű = tábla - avatások ....

Népszabadság, Gy. 1959. május. 24. 1. l

Kovács Ferenc festőművész

Munkácsy-díj III. fok.

NN: ünnepélyesen kiosztották...

Népszava 1956 ápr. 4. 84évf. 81. sz. 7 l.

KOVÁCS Ferenc

Olvasó lányok, szobor (repr.)

Művelt Nép 1955 11. évf. 52. n. dec. 25. 6 l.

MDK

Kovács Ferenc

Fej, gipsz
Anya, xipxx kő

M.O. Képzőműv. Főisk. MEFESZ körének kiáll.
1949. febr.

MDK

Kováts Ferenc
Nagybányai vizimalom, festm.

B.A: Erdélyi képzőművészek a Műbarátban. Magyar Nemzet, 1941. ápr. 27. 17 l.

MDK

P.Kováts Ferenc
Nagybányai vizimalom, festm.

G.S: Erdélyiek kiáll. a N.Szal.-ban. Uj Magyarság, 1944. márc. 18. 8 l.

Kovács Ferenc

MDK

Női fej

Beneze László A magyar képzőművészet mai eredményei /Gondolatok a VI. Magyar Képzőművészeti Kiállításról/ Csillag. 1956. X. évf. február

360.l.

MDK

Kovács Ferenc

Bencze László: A magyar képzőművészet mai eredményei /Gondolatok a VI. Magyar Képzőművészeti Kiállításról/ Csillag, 1956. X. évf. február
359. l.

Kovács Ferenc

szobrászmüvész MDK

nyerte Győr város pályázatát a Tanács-
köztársasági emlékmüre.

.-.

Müterem 1958 I. évf. 12. sz. 45.o.

Kovács Ferenc MDK
szobrász

"Két olvasó lány"-át a 'illányi uti lakótelep előtti parkban állitják fel.

Müterem 1958 I. évf. 10. sz. 45.o.

MDK

P.Kovács Ferenc

Nagybányai táj, olaj
Nagybányai vizimalom, olaj
Tájkép, olaj

Műbarát VIII. kiáll. Erdély. 1941. ápr.

Kovács Ferenc
Madarat eresztő, gipsz
Fiatal férfi, gipsz

Ifjusági Kiállitás. Nemz.Szal. 1957.

Kovács Ferenc, rajztáv

- Női fej c. műve a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon

Újvári Béla: A XI. M. Képzőművészeti K. Magyar Ifjúság, 1966. V. 3. 17. l.

Kovács Ferenc, szobrász

– munkái az Ernst Múzeumban a Dolgozó emberek között c. kiállításon.

Ujvári Béla: Szándék és tett
Magyar Ifjúság, 1968. II. 9. 9. l.

Kovács Ferenc

Szoborportrái emlékoc

Pestmegyei Hírlap 1970 május 21
4. old.

Kovács Ferenc

műve szerepel a Munszeti Galéria

Kiállításán: „Lenin alakja a magyar

szobrászatban"

Magyar Munszet 1970 május 5

4. old.

Kovács Ferenc

alkotását állítják fel a Szt. István parkban, az ellenálló szír csoport emlékére.

Budapest, 1969. 5. szz

42. l.

Kovács Ferenc

Mázvány fejekkel

szerepel az alábbi tárlatok

Kontha Sándor: Miskolci
Téli Tárlat

Társadalmi Szemle 1971 I. 79 old.

Kovács Ferenc, [szobrász]

MDK

Új művek c. kiállítás, Műcsarnok.

Megemlíthe: Zászló c. márvány absztrakciója.

Rózsa Gyula: Stabil mobil 7.

Népszabadság, Bp. 1971. m. árc. 11.

Kovács Imre

Lenin mellszobor 1965
gipsz 60 cm

Lenin alakja a magyar
szobrászatban

Kovács Ferenc

Portrékkal

szerepel a

Mistolni Téli Táslatan

Láttuk, Lalottuk...

Petőfi Rádió

1970 XII. 11

Kovács Ferenc

Totem repr.

6. Balatoni Nyári Tárlat

Kotács Ferenc

Totem (márvány) márvány
52 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat

Kovács Ferenc

Anllámzó formák márvány 36 cm
Térforma —"— 32 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat

Kovács Ferenc

Szobrokkal szerepel a Koppenhágában (októberi), majd Aarhusban nyíló mai magyar képzőművészeti kiállítás anyagában.

Műgyűjtő, 1972/3. sz. 63 l.

Kovács Ferenc

Petőfi szobrát Ausódon avatják fel.

Magyar Nemzet 1972 o Ztóber 24
4. old.

Kovács Ferenc nyomány

Petőfi nyomát
Anyódon avattak fel.

Magyar Nemzet 1972 október 29
9. old.

Kovács Ferenc
szobrászművész
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG
1969 FEB 12

1021

KULTURÁLIS HÍREK

SZOVJET FILMMŰVÉSZKÜLDÖTTSÉG érkezett A tűzön nincs átkelés című film bemutatójára Budapestre. Tagjai: Gleb Panfilov rendező, Inna Csurikova és Mihail Kononov, a film szereplői, valamint Anatolij Balihin, a Szovjet Állami Filmbizottság tagja.

*

ANGLIAI TURNÉRA indul március 4-én a Magyar Állami Hangversenyzenekar. Londonon kívül hét városban lépnek dobogóra Sulyok Tamás és Erdélyi Miklós vezetésével.

*

AZ 1944-ES SZIR-CSOPORT emlékművét nemrég mintázta meg Kovács Ferenc szobrászművész.

*

FÁKLYAVIVŐK címmel mutatja be tanácsköztársasági műsorát a Sztereo Színház. A Kossuth Klubban február 22-én sorra kerülő előadáson a korabeli zenei, irodalmi alkotások és sajtódokumentumok szerepelnek.

VILÁGHÍRŰ KUBAI KOREOGRÁFUS, Alberto Alonso tanítja be Pécsett a Romeo és Julia című balettet. A bemutató március 21-én lesz a pécsi Nemzeti Színházban.

*

IBSEN HEDDA GABLER című háromfelvonásos színművét mutatja be február 28-án a békéscsabai Jókai Színház.

*

A III. ORSZÁGOS AMATŐRFILMSZEMLÉT június 6-tól 8-ig tartják Győrött.

*

BACH H-MOLL MISÉJÉT mutatja be február 27-én a Zeneművészeti Főiskola hallgatóinak százharminc tagú énekkara és ötvenfőnyi zenekara Vásárhelyi Zoltán vezetésével.

*

MÁSODIK JÁTÉKFILMJE előkészületein dolgozik Sándor Pál; a millenniumi idők egyik leánynevelő intézetében játszódó történet címe: Szereti ön Ódor Emiliát?

1969 I. negyedévér

a Dunai Vasmű

Cs, K és H típus

acélszerkezetű barakkok

és csarnokok összeszerelését,

palázását és bádogosmunkáit

26. sz. Állami Építőipari Vállalat

Dunaújváros, Kenyérgyár u. 1.

Telefon: 64–51, 153-as mellék.

Kovács Ferenc, szobrász

Petőfi-szülőházon lelepleztek
művét: Petőfi-szobrát.

—: Hír

19.

Népszabadság, Bp. 1973. ápr. 30.

Kovács Ferenc

Fulton emlékére
márvány 17×36 cm

XIII. Szegedi Nyári Tárlat
1972 jul.–szept.

Kosács Ferenc

Qaza-r márvány 17 x 32 cm

Lilienthal emlékére -"- 21 x 38 cm

XIII. Szegedi Nyári Tárlat

1972. jul. - szept.

Kovács Ferenc

Totem rajz.

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely 1972.

Kovács Ferenc

Márványba faragott, zenei ritmusu alakzatait kiemeli a román főváros sajtója, mely a Dalles Csarnokban rendezett „-Konstruktivista tendenciák a magyar müvészetben"- c. kiállitáson szereplő müvészek alkotásairól számol be.
A lap Tájékozódás c. rovatában "Magyar müvészek Bukarestben" cimmel felsorolja a tárlaton szereplő müvészeket.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. jan. 27.
XVII. évf. 4. sz. 7. lap.

Kovács Ferenc szobrászművész

Bpesten, a Műcsarnokban szept. 22-én nyílik meg a Második Nemzetközi Kisplasztikai Biennálé, melyen alkotása szerepel.

Téka

1973. IX. 13. 18.40 | 11 | - Hné -

Kovács Ferenc szobrászművész

Ma nyílik a budapesti nemzet-
közi kisplasztikai biennálé, melyen
alkotása szerepel.

Népszabadság, 1973. szept. 22.

Kovács Ferenc szobrászművész

Az új-belgrádi Modern Művészeti Múzeumban legutóbb megnyílt a magyar kiállítás, melyen alkotása szerepel.

B.T.: Belgrádban megnyílt a magyar képzőművészeti kiállítás.
Magyar Szó, 1943. szept. 4.

Kovács Ferenc szobrászművész

A Bperti Műcsarnokban rendezték meg a II. Nemzetközi Kisplasztikai Biemálét, melyen lágy vonalu gránit- és márvány-alkotásait látjuk.

Leskó László: Stílusirányzatok „kézfogása". Somogyi Néplap, 1973. okt. 14.

Kovács Ferenc szobrász

Női fej. (szobor)

(rézk.)

Péter Imre: Studió 58–68

Népművelés, 1969. febr. 30–31. old.

Kovács Ferenc

„Parasztansony" c. szobra a Városligetben" emlétve

Magyar Nemzet 1971 március 3 f-old.

Kovács Ferenc
nobán

„Almakirály" - a szerepel a
tadaton.

Borbély László: Az I.miskolci téli tárlat.
Művészet, 1971. április - 36.oldal.

Kovács Ferenc

építész

A cserhátszentiványi "Toronyrom".

A templom, melyhez tartozott 1752-ben épült ujjá. 1761 és 1767-ben renoválták. 1866-67-ben négy ácsmes valamint ifj. Pásztori J-zsef, Sinagel Ferenc szécsé építészek és Szvoboda "ntal gyöngyösi építőmester és Kovács Ferenc váci kőművesmester költségvetés ket /t/ ill. tervrajzokat nyujtottak be a váci püspökhöz.

167.o.

Repr.: Pásztor József 1866-67 es templombővitési és toronyépi si terve. 96. kép.

Genthon:Nógrád. 1954.

Kovács Ferenc

festő MDK

Homokterenyei r.k. templom főoltára. 1871
/Ezt Márton a koldussal/.

223. o.

Genthon:Nógrád. 1954.

Kovács Ferenc

„A könnyűipar legszebb termékе" díjat kapta (pamuttípusú-selyem és len-kender szövet-termékek).

Ipari Művészet, 1967 3. sz., 8. l.

Kovács Ferencz István

farczasok

Csurgó

l.

Ezredévesk'áll

XI. csop 23. l.

Bécs.

A Repraesentatio navium
tissimi D. comitis Theodori a
Ujvár, requisitis desideratae
ditatis, aeque ac venustatis a
pon a háttérben Wien látható
nyal, az előtérben pedig a Du
ben A. Das grösste neuartige
kleinere neuartige Schiff, C.
die Spatzier-Schalupe és E di
párton a közönség járkál. Jel
I Z Scul.

Szines rm., mér. a vk.

Kovács Ferenc

veszprémi képfaragó

l. Pehm 145. l.

lásd Schmidt Ferenc alatt

Z VILÁGITÁS
golcsóbb kastélyok, villák,
stb. részére.
IŐ! ERŐ!
ilágosítást ad:
gáz Részvénytárs.
., Andrássy-ut 17. Telefon 26-60.

*

Maria Farina gegenüber dem apítva 1709. Vezérképviselet erházygasse 39.

*

Az idegenek találkozóhelye. el- és külföldi lapok, figyelmes kávés.

*

angú szálloda, modern kénye- ő konyha és italok, figyelmes ;.

*

iumei czipőkülönlegességek dús d-szálló-épület.

*

sébet-tér. Adria-palota. Telefon-

*

Krőszl János. Üllői-ut 9. A Park-Club, a Nemzeti és Országos Kaszinók kárpitosa. A koronás aranyérdemkereszt birtokosa.

*

Lemberg. G. Schneider utóda J. Rollauer kávéház, Idegenek találkozóhelye a város központján. Az összes bel- és külföldi lapok, figyelmes kiszolgálás.

Lemberg. Hotel Georges. Elsőrangú szálloda a város központján, több mint 100 elegáns szalon, fényes étterem és kávéház, kitünő konyha, a legjobb bor és pezsgőborok. A házban lift, villanyvilágítás és fürdőszobák. Figyelmes kiszolgálás és kényelemről az igazgatóság gondoskodik.

*

Lemberg. Central kávéház a belvárosban. Összes külföldi lapok. Figyelmes kiszolgálás, a magyarok szórakozó helye. Tulajdonos Bechtloff Vilmos.

*

Lemberg. Orenstein és Koppel. Mezei-, ipar- és keskenyvágású vasutak, mozdony és gépalkatrészek gyára.

*

Lemberg. Hotel San-souci. Szajnochi-utcza 1—5. Kényelemmel berendezett szálloda, mérsékelt árak. Danka M. tulajdonos.

*

Ladstädter P. és Fiai cs. és kir. udv. szállító, szalma- és nemezkalap gyára. Lemberg, Akademicka 10.

Kovács Ferenc

XVIII. szkeli képfarágó
Veszprémben, azonos
Schmidt Ferenc József
nobrárszal.

Luveszprüspvár

109. l.

MDK

Kováts Ferenc festőművész.

Erdélyi kiáll. N.Szal. 1939. jan.

MDK

Kovács Ferenc

Róma via Giulia 1942., fametszet

Morcote 1946, "

Magy. Rézkarcoló Művészek Egy. 25. kiáll.

Szalmássy Gal. 1948. febr.

MDK

Kovács Ferenc

Nettuno 1939.	fametszet
Róma ponte Fabrizio 1941,	"
Nettuno 1942.	"

Magy. Rézkarcoló Művészek Egy. 25. kiáll.

Szalmássy Gal. 1948. febr.

Nettuno 1939. Tamotazet

Roma ponte Fabricio 1941. "

Nettuno 1942. "

MDK

Kovács Ferenc dr.

az Egyesület tagja

Magy. Rézkarcoló Művészek Egy. 25. kiáll.
Szalmássy Gal. 1948. febr.

MDK

Kovács Ferenc mérnök

A magasépitési ügyosztály iskolaügyeket intéző alosztályában 1941-ben. Halászközép 1941. 159 l.

MDK

Kováts Ferenc festő

Réti István: Erdélyi m. művészek a N.Szalonban.
Az Est, 1939. jan. 3. 15 l.

Kovács Ferencz

ötvös 1762
1766

lásd Pozsony

Mih. Pors. 127

Kovács Ferenc, pozsonyi ötvös legény

V. 127.

Kovács Ferenc
ötvös Pozsony

Kovács Ferenc
aranyműves

1773-tól választott polgár Pesten

Schmall

I. 150. l.

öltve jár a merész, de sivár, tehetetlen é
A félműveltség veszélyeit senki se

ei tagadják meg. Egyik tábor a libera-
dság az eszménye örök ellentétben látja
szabadságot nyujt is, de elejti a *gazda-*
hirdetik, hogy a szocializmust csak a
a fenn és e téren már rámutatnak több
és szocializmus egy harczvonalban küzd.
ség elvei diadalmasan nyomulnak előre.
mzetköziség elvének úgynevezett örök
és mindig mélyebb gyökeret ver. Van-
nnek a keresztény czivilizácziónak, mire
eje ma is a keresztény kultura. Hogy a
y ennek még nagy útja van, az előttem
t, ha az állam és társadalom intézmé-
molyan mérlegeli «szeresd felebarátodat,
ztusi tantól az állam és társadalom intéz-
világhirű állambölcseleti és publiczisztikai
eszméiben» abból a feltevésből indul
ot, egyenlőséget és nemzetiséget másként
másként az *állam*. Ebből az ellentétből
politikai forradalmat 1879-től 1848-ig.
, midőn az emberiség legféltékenyebben
k helyt kell állnia. Értelmi és erkölcsi
nek fel kell szerelni, hogy érvek erejével,
gelhesse a küzdő áramlatok valódi érté-

Kovács Ferenc

aranyműves Pest.

1773-tól választott

polgár Pesten.

Schmall L., Adalékok

Bp. 1899 I. 150. l.

Vagyis a városi

képviseleti testület

tagja.

Réżitcze, XVII. n. VI. 149.

Kovács Ferenc

aranyműves Pest

1773. választott

polgár

Horváth-Szentpéteri

254. l

Kovács Ferenc

festő Egerben.

1859-60-ban nála
dolgozott részben
már önállóan
Kassai Vidor.

Vas. Lip. 1920. 68. l.

(Kassai Vidor
nyolcvan éves.)

„Festé Kovács Ferenc 1852"

---

signaturát olvastam egy tengeri sajrepen, mely egy XVII. ~~7.~~ v. XVIII. századi németalföldi v. német Eip másolata.

A másolat igen ügyes

Kovács Ferenc

egri festő

l.

Kassai Vidor emlé-

kiratai

87-96. l.

párja feléje száll. A burgonyát szedegetők fejkötője piros kendővel ~~van bekötve~~, vállkendőjük sárga, ingválluknak könyökig érő ujja fodros, ruhaderekuk kivágott, köténykök kék, szoknyájuk barna. Az égbolt felhős s a szántóföldeken mezei virágok díszlenek. Jelzése a zsákon: »L H« és alól jobbra: »*Ludw. Hartmann München.*«

Fa, méretei 54·5 : 91 cm.

1873: III. 66. — 1876: IV. 33. — 1878: V. 76. — 1880: V. 76. — 1881: V. 76. — 1883: V. 224. — 1884: V. 181. — 1885: V. 181. — 1886: V. 181. — 1887: V. 181. — 1888: V. 181. — 1889: V. 204. — 1890: V. 204. — 1891: V. 238. — 1892: V. 238. — 1893: V. 298. — 1894: V. 17. — 1895: V. 38. — 1896: V. 38. — 1897: V. 38. — 1898: V. 38.

~~Vétetett 1872-ben. — Magy. Képt. 302. — Ltsza 203.~~

— 1900: V. 38. — 1901: V. 38. — 1903: V. 38. — 1904: V. 38. — 1905: V. 38.

— Magy. Képtár 302. — Uj lelt. száma 203. — 1905. átv. jegyz. 379. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 2022, és a leltárban 2977. — Vétetett 1872-ben 1950 frton (3900 K).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Múzeumban.

Kovács Ferenc

Zongoraművész

Közlezrkiáll

1272 l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Kovács (Franz) Ferenc

Goldschicker

1822: Pest

Vojd. 176. l

British Museum II. 234.

Kovács Ferenc

váci kőnüves

A váci kőnüves és kőfaragó céh 1868-ban avatta mesterré

Duray 163. l.

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

Lásy Imréč. + 1641.

EGYÉB ADAT

...eg.

...n

...lkeresztje

...ón, arany keresztt. Előlapján lap...
...k és fekete komancsal egy füg-

Kovács Ferenc

Született Kiskunfélegyházán 1926-ban.
Tanulmányai: a bp.-i Képző- művészeti
Főiskola. Történt Budapest 1962.
Munkássy díj: 1954, 1961.
Szobrászat, Budapest (é. n.) 117 l.
Sculptura Hungarica a mai magyar

MDK

P.Kovács Ferenc

Téli tájkép, olaj

Mübarát VIII. kiáll. Erdély. 1941. ápr.

MDK

Kovács Ferenc

F.A.E: M. Rőnk. Művészek Egy. kiáll. Szab. Nép, 1949, jul. 15.

Kovács Ferenc

Dutka Mária: G.Somorjai Magda festészetéről. Kiállitásismertetés, képekkel /fotók: Kovács Ferenc./

Magyar Építőművészet, 1970. 6. sz. 57. l.

Kovács Ferenc

építésztől nóló riport:

A város nolgálatában

Budapest, 1970. 2. sz. 3f. 1.

Kovács Ferenc

és mások felvételei illusztrálják

A Budapest c. folyóirat 1969. 1o. számának cikkeit

20-21. l.

Kovács Fanny

szobrász

Szinyey-Merse Társaság Tavaszi Szalon kiállítása - Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel.

Ujság
1933.V.10.

KOVÁCS FERENC, csutorásmester

A veszprémi csutorás mesterek névsora 1722-1891

84.-Kovács Ferenc: Első adat 1815

259.old

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorások 241.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971

Tanár Kolsis Iván dr

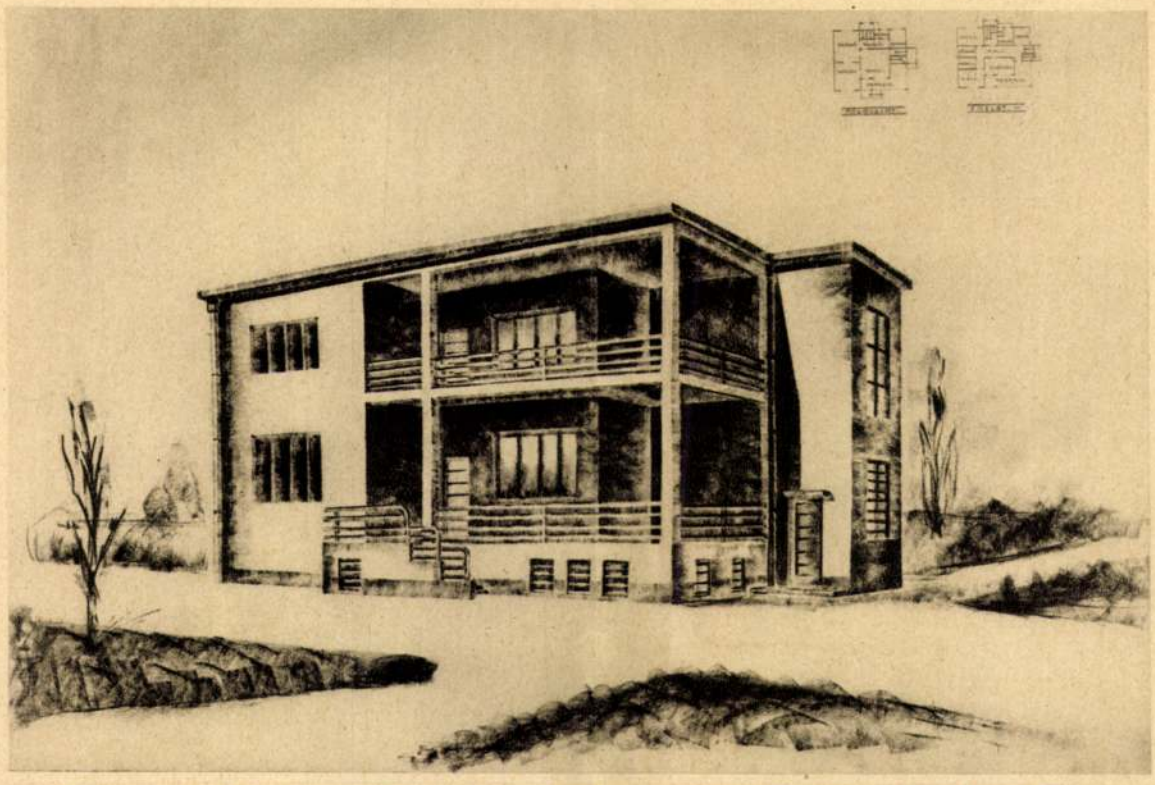

Családi lakóház — Familienhaus — Family-house — Maison familiaire — Casa familiare
Stud. Arch. E. Szóbel III. éves építészhallgató

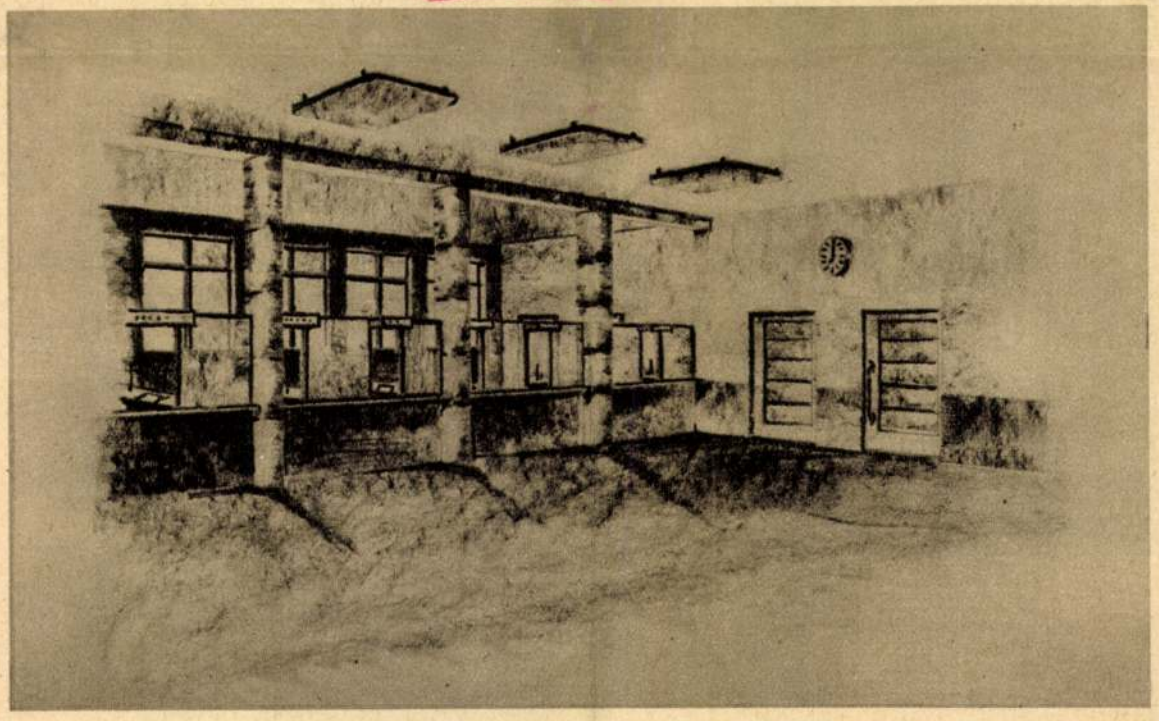

Posta felvételi helyisége — Schalterhalle eines Postgebäudes — Counter-hall of post-office — Guichet de bureau de poste — Interiore di ufficio postale
Stud. Arch. E. Szóbel III. éves építészhallgató

Építészhallgatók

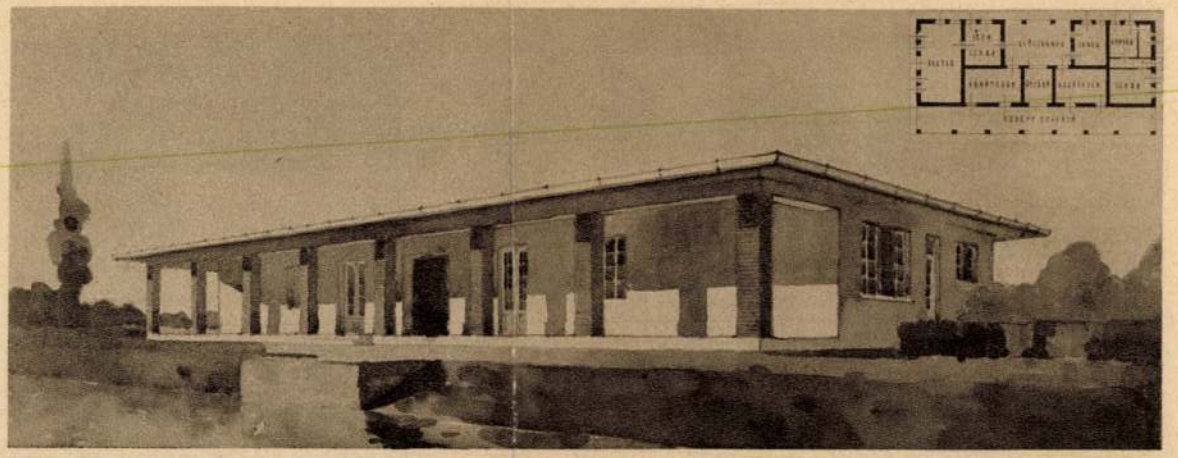

Hajóállomás – Flusshafen — Fluvial harbour — Port fluvial — Porto fluviale
Stud. Arch. F. Kovács III. éves építészhallgató

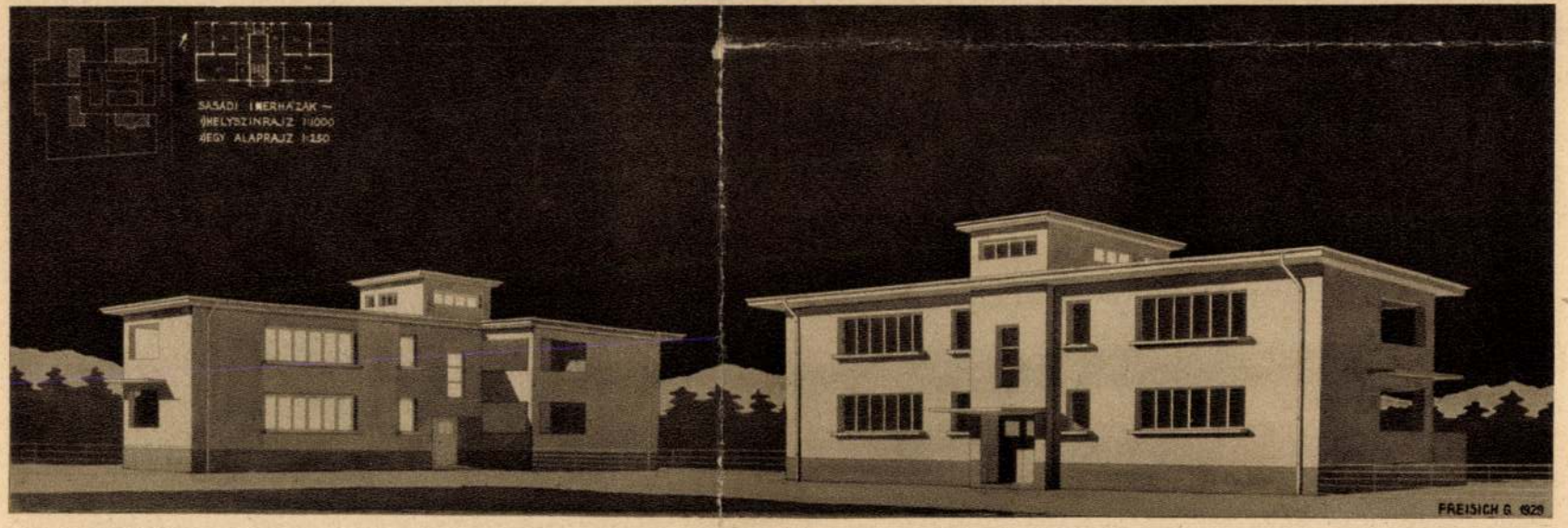

Kislakásos házcsoport – Wohnhausgruppe mit Kleinwohnungen – Group of houses with small dwellings – Groupe de maisons à petits logements — Gruppo di case a piccole abitazioni
Stud. Arch. G. Preisich III. éves építészhallgató

Magyar Hírek, 1973. ápr. 28.

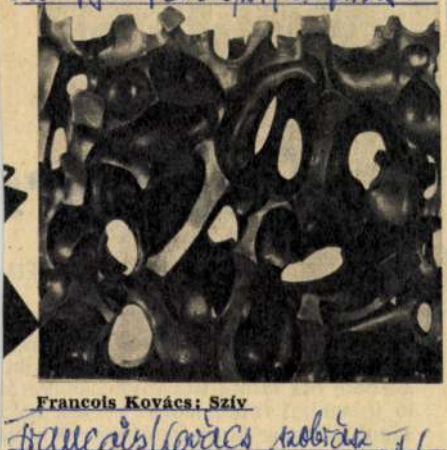

Francois Kovács: Szív

Francois Kovács szobrász kiállítása

Francois Kovács kiállítása

1021

A New York-i Fontainebleau Art Gallery-ben 1972 decemberében rendezte meg Francois Kovács magyar származású szobrászművész kiállítását. Kovács sajátos látásmódú és tematikájú művész: szobrai bonyolult, áttört, csavart formáinak ihletője a mikroszkopikus világ. A sejtek, szövetek — csak erős nagyítással látható — erdeje határozza meg Kovács szobrászművészetét: mintegy bronzba önti ezt a mindenütt meglévő és mégis szinte észrevehetetlen világot.

A kiállítás katalógusa betekintést nyújt e sajátos képzőművészeti világ tárgyaiba — párosítva közli a szobrokat és az azokat ihlető mikroszkopikus felvételeket. Az élő szervezet titkait ellesni — nem új dolog a képzőművészetben. Kovács biztos kézzel ötvözi a sejtábrák „hagyományos" képét a modern művészet formanyelvével.

Francois Kovács Magyarországon született 1920-ban. Orvosi diplomát szerzett, de közben rajzolni tanult Gallé Tibor stúdiójában. Több stomatológiai és antropológiai tanulmányt jelentetett meg. Orvosi gyakorlata alatt ragadta magával a mikroszkóp világa.

Kortárs

SZEMLE A SZOMSZÉD

A jugoszláviai, romániai, szlovákia ban, folyóiratokban böngészve e jubi kezdete óta szinte folyamatosan Petőfi ló írásokkal találkozunk, s ezek sok ságuk ellenére közös motívumaik révé untalan összecsengenek.

A romániai *Korunk* című irodalmi és a Szlovákiában megjelenő *Irodalm* 1973-as első száma Petőfi szám. Mind gazdag dokumentációval felépített ta foglalkozik a XX. század első felének kultuszával: hogyan értékelték Petőfit ban a romániai, illetve a szlovákiai ság körében. A Korunkban *Kozma* De tőfi-kultusz a romániai magyar irodal éveiben címmel közöl cikket, az I Szemlében *Turczel* Lajos tekinti át a lágháború közti időszakot: Petőfi for örökségének ápolása a haladó sajtóba 38 között. Mindkét visszapillantás Ady ja a láncszemet, a fogódzót visszafelé fiig és előre is Petőfitől — hozzánk Szigeti Ernő írta húsz év távlatából: i háborgásaink mögött mindig ott kísért szelleme" — állapítja meg Kozma I hozzáteszi: „szükséges erre legalább e tetni már csak azért is, mert a románi fi-kultusz nem szakítható el az Ady ápolásától".

Különösen érdekes Turczel tanulm az a részlete, amelyben leírja, hogy 1937-ben a budapesti rendőrkapitán lamrendészeti ügyosztálya betiltotta fi-vers nyilvános előadását, milyen ránkozás-hullám csapott fel a szlová gyar nyelvű lapokban. Ugyanakkor 1 ben a Magyar Napban és a csehsz Népszavában számos híradást olva azokról a Petőfi-estekről és előadások lyeket a munkásotthonokban, a mu démiákon és a magyar fiatalok sze ben rendeztek Prágától Komáromig.

Kozma Dezső a romániai *Keleti Ú* sábjairól idéz a 100. évforduló idejé tőfi meg nem értésének nagy ünnepé lünk" — fakadt ki keserűen az ötven cikkíró. De voltak, akik akkor is ért tőfit. A romániai magyar írók Pető tervezték, Benedek Eleket kérték f r[illegible]sére.

[illegible]ívumok sorába tartc
legkülönfélébb
közel ho
Az
ban él.
ni formanyelvét. „... ez alakította ki egyé-
... a mik-

Kovács Ferenc

1848-ban festi meg az egercseki rk. templom oltárképét.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII.

Budapest 1972.

6481

Kovács Ferenc
fotós.

A kiállítás katalógusának
fotóit készítette

Ugvári Béla: Néhány észrevétel a Stúdió 71...
Művészet 1972 magyar - 42 oldal

Kovács Ferenc

Fiatal képzőművészek tárlata nyílt meg hétfőn a szekszárdi Babits Mihály Művelődési Központban. A tárlaton a Szekszárdon élő Kovács Ferenc, Schubert Péter és Takács Béla 22 olajfestménye, illetve tusrajza és színes metszete látható.

Magyar Hírlap 1972/288 Sold

Kovács Ferenc

épített Bpest

a Thaly-Kalmán-utcai

csőhálózati ügyeletes

telep szerpályázatán

díjazva.

MMÉE Közl.

1941. 203-l.

Kovács Ferenc

a győri rendőrségi szék-
ház tervpályázatán
megvétel

MMÉEKözl

1941. 203. l.

NYOMTATVÁNY

BUDAPEST 9 MAJ 17 D 4 D

MAGYARORSZ 2 FILLÉR

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Mücmlékek Országos Bizott-
~~sága~~

BUDAPEST

IX. Rákos u. 11.

Mérnökök Nyomdája, Budapest 6378.

MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPITÉSZ - EGYLET

Budapest, IV., Reáltanoda-u. 13-15. Telefon: 185-330.

MEGHÍVÓ.

A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZ-EGYLET MŰ- ÉS KÖZÉPÍTÉSI SZAKOSZTÁLYAI

1940. évi május hó 20-án, hétfőn d. u. ½7 órakor ülést tartanak, melynek tárgya:

I. KOVÁCS FERENC ismertetése:

A mosonmagyaróvári városház tervpályázatáról.

II. Bírálóbizottság kiküldése.

Ülés előtt 6 órakor a működő bizottság ülést tart.

Ülés után szakosztályi vacsora.

A Szakosztályok Elnöksége.

Kovács Ferenc

MINERVA

Kovács Ferenc

a szegedi elme- és
ideglinika terop
megvétel

MMELKözl

1942. 208. l.

Kovács Ferenc

a kiskunfélegyházai
postaépület terop
díjat nyert

MMÉ Ekörl

1938. 251. l.

5830

40.214. — K. M. E. Ny.

Kovács Ferenc

Kiskimhalasi városi
közkórház kibővi-
sésének terve.
megvétel

MMÉEKözl

1940. 33. l.

SZOMBAT

1

Kat. Ujév
Prot. Ujév

Ó görög

1944 JANUÁR 31 nap

1943 Dec. 1.
Bonifác

Kovács Ferenc

épitész

terverte az esztergomi
főgimnázium épületét
1878-ban. A 65000 frb-ban
kerület épületben 1880-
ban nyílt meg a főgimná-
zium

Körösy László dr

Esztergom Esztergom 1887.
380. l.

615 535 611
614 538 614
601 603

Kovács Ferenc

épitész

45. éves korában meghalt

Esztergomban

Vas. Ujs. 1882. 221. l.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztert

6/1939.III. szám.

A Müemlékek Orsz.Bizottsága t. Elnökségének,

Budapest.IX.Hőgyes Endre-u.

Hivatalból.
zszolgálati ügyben.

Kovács

K. 7. Ferenc, építész, * 1850, † Esztergom 1882 márc. 20. Tanulmányai végeztével Esztergomban telepedett le. s u. o. Majer Antallal közösen tervezte és építette a gimnázium épületét (1880)

É. G. I. 584 l

ordultan
~~ezoe~~ s talapzatra helyezett tojásdad medail-
éjét babérkoszorú övezi, haja és körszakálla
ngének gallérja lehajtott és vértbe ~~[illegible]~~ öltözött.
ényét nyaklánczon viseli. Felirata a ta-

EMPEREUR D'OCCIDENT,
AGNE, DES INDES, &c.
rt Schülp."

.

tei a vonalkeretnek 12·9 : 7·9 cm.

Kovács Ferenc

esztergomi egyiten

1882. márc. 20 án

32 éves Eszabe

1850 elhunyt -

[illegible]

Az Egyiten Ipar

1882. 110 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 ..... év

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztai

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Kovács Ferenc
épitész

Az esztergomi gymnazium disszes
épületét a hó 8án (1880. szept)
avatjak föl. Az egyemeletes, palo-
tasszerű uj épület a ferencziek kolos-
tora és bencsesek szekháza közt áll s
Kovács Ferenc és Major Antal hef-
beli épitőmesterek tervei szerint le-
tesült. 1878. okt. 22 n hefertek el
minden egyszer az alapkövet 1)

Kovács Ferenc épitész
meghalt 45 éves korában Eszter-
gomban. 2) 1882 márc végén.

1) Az esztergomi gymnazium.
Vas. Ujs. 1880. 601.
2) Halálozások. Vas. Ujs 1882. 220l

Kovács Ferenc

iparművész

Talpas pohár

(Kehely?)

Terverte és készítette

Kőrösmezőn 1908/9.

VII. t.

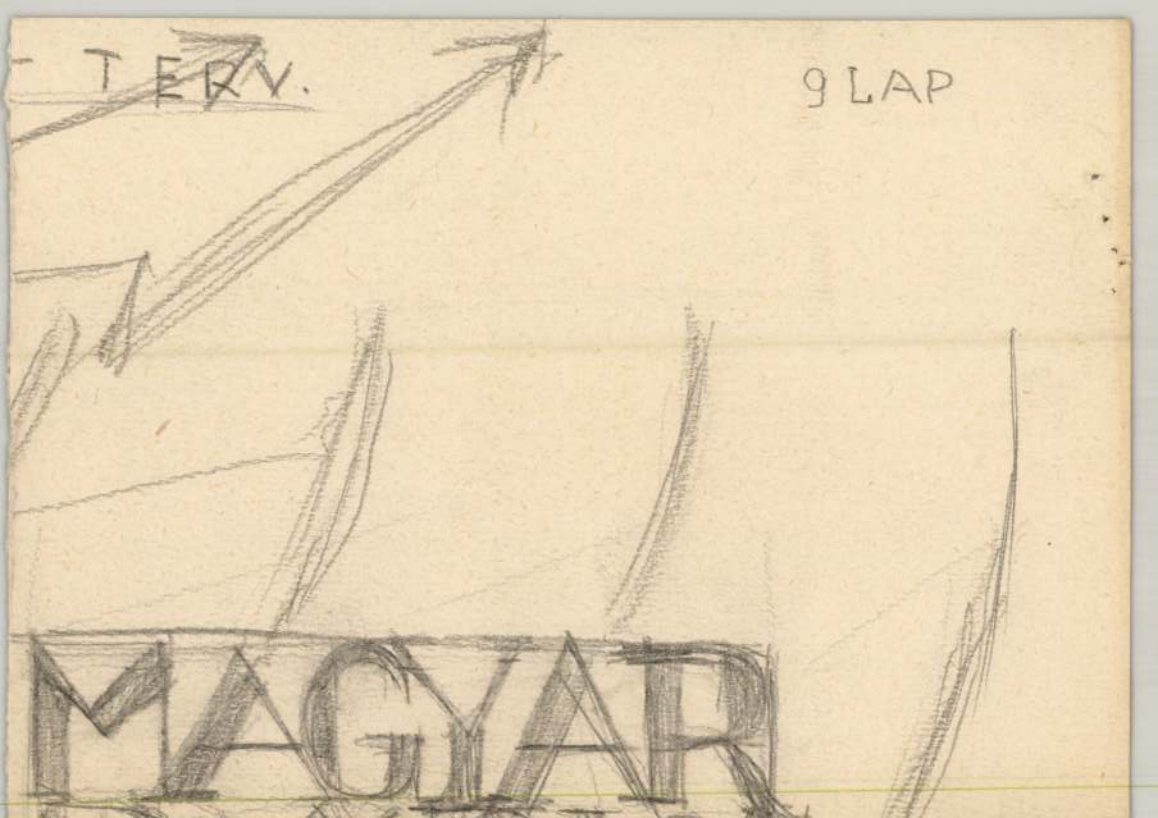
TERV.
9 LAP
MAGYAR

Kovács Ferenc

Domborkép, gipsz-
minta után domború-
lotta vörösrézből festi

Repr.

Körmöcbánya 1909/10

XII. t.

SzENT

Kovács Ferenc

EMKE tól 300 K

Éstimisk 1908/9.

14. l.

obbrafordult. Aranyszalagok-
ok felett ékbe szabott, haja és
szürke. Nyakán négy gyöngy-

és piros szemekkel. Világos-
és szegése prém.

·5 cm. — Lelt. sz. 541. — Vété-
5389 és az 1895 márczius 26-iki
ea Lanfranconi gyüjteményéből
- Átvétetett 1895 május 5. és 6.
gyta az 1895 május 30-iki 28402
Átvételi jegyzék 684. tétele.

Kovács Ferenc

200 K államsegély

Kőszínisk 1908/9. 13. l.

537.

ülve s kissé balra nézve. Jobb
melynek levelei közé mutató-
asztalra könyökül, hol kalamá-
ost és könyveket látunk. Paró-
bajusza leberetvált. Nyakkendője
írő nadrágja piros. A faragott
a háttérben zöld függöny és
foliánsok közül a „Petri Lambe-
tar: Hungariae" válik ki. Alól kö-
Hauzinger F. 1779." olvasható.
vászonra, méretei 141 : 101·5 cm.
Hauzinger József.
100 frton. Sohár Pálnétól sz. Kollár Melania
95. junius 6-án. (106/95 sz.). Kifizettetett ugyan
a 151. sz. nyugtára. Elszámoltatott 1895. XII.
n (326/95). A elszámolás tudomásul véte-
1896. X. 16-án a 36690. sz. leirattal (218/96).

Kovács Ferenc

esti tanfolyam
80 k államsegély
Eritimisk 1907/8. 19. h

BUDAPEST, IX., RÁKOS-U. 10.

ó. ----szám.

ágos

M e d v e y L a j o s

gimnáziumi rajztanár Urnak

G y ő r .

Baross-ut 30

Kovács Ferenc

EMKE tól 300 K

Kritimisk 1909/10. 9. l.

520.

) szül. 1821. megh. 1889.
ádos s szárnysegéd a π hadtestnél;
ei főszolgabiró.

jobbra. Előre fésült haja, bajusza s körsza-
e s szemöldöke barna. Sötétkék atillája
ítra van csapva, ttöltényt áskájának szijan
nm látható, derekát kardhordója szorja s
áttört kosara széles. Jobbra az asztalon for-

nra, méretei 79:63. c/m.
iaúdéka 1894. május 15.
z. leiratot a min. köszönet tárgyában (205/94)
Ferenc Keretét javítosta (321/98)

Kovács Ferenc

Végbiz. elégséges eredm.

Értimisk 1909/10. 10. l.

Gyarapodás.

van ábrázolva
zélben ~~látható~~. (Caputiumot hord.) Haja
tvált. (Collareja látszik és hermelines

sága 6.3: a bronzkeret átmérője 9.5 cm.
X. 25-én (236/94).

81

1325

Kovács Ferenc

200 k államsegély

Értimisk 1909/10. 8. l.

én és a XIX.sz.elején,

Gyarapodás.

n ül és szembenéz

Jobbkezével a jogar végét fogja, mely
an, balját pedig kissé fölemelte és ki-
rd. Gallérja csipkéből való, kivágott se-
etett piros bélésü palást, sárga brokát.
ék bátsony
nek áthuzata

cm.
leinberger F.-től 1000 koronán (287/94).
30-án (326/95).
vette 1896: IV. 14-én a 228, illetőleg az
(218/96).

37)

1894: VII. 234.
1907: V. 19.

196

Kovács Ferenc

EMKE-től 300 K

Erdimisk 1910/11. 15. 1.

Vizverető-cső, római VI. 204

Kovács Ferenc

kresk. min-töl
600 K

Értimisk 1910/11.15.l.

Vétetett A. Gyfentitát 1895
fr 25 kr. J. — Elszámoltatott 1895
nyolcsa néve l. a. 59601 min. s

1897: VII. 31-én az Iparmúvészeti

szarad
~~[illegible]~~ végén és a XVI. első felében).

mek Jézussal.

rdul~~[illegible]~~, ül~~[illegible]~~ Madonna (térden alól látható)
árnán álló gyermek Jézust fogja, ki jobbját áldásra
t baljában keresztes gömböt tart, ~~[illegible]~~ -
fejét ök dicsfény öveni. Öltözete a Madonnának:
megkötött magas ruha szűk újakkal; ~~[illegible]~~ a gyer-
ól erő ing és vállain átvetett kendő. A háttér
kereten alól cherub-fej van.

deti keretben, méretei 69:44 cm.
t 25 kr.
375.*)

Kovács Ferenc

EMKE-tól 3 ook

Értesítés 1907/8.

No. 1.

BUDAPEST
1936 FEB 12
62

Kovács Ferenc

Ötvös

1907 -10

Éírnisk 1930. 85. l.

Coburg Fülöp hg.

Mellig, kissé bal
bajusza hosszú. ~~Orrán~~ ~~cs~~ ped
rend jelvényét viseli, mellét (
díszíti. Paszomántgalléros
tól bal csipője felé rendszala

FÜLÖP

Szász Cóburg G

a jobb karnál: Danthage
883

s alól jobbra: K. k. Ho

Könyomat,

96

Kovács Ferenc

ötvösségből

II. díj.

Eötvösmúsk 1907/8.

15. l.

16-168.
622.

GÖMÖRI

r. kath. te

egy kicsit előre és akkor egyenesen leláthat a pokolba.

Midőn Szent Péter lenézett, egy darabig nem látott többet, mintha valami mély kútba nézett volna. Valami végtelen örvény nyílt meg előtte.

Az első, amit homályosan meglátott, az angyal volt, aki már úton volt le a mélységbe. Szent Péter látta, amint az angyal minden félelem nélkül szállt lefelé a nagy sötétségbe és csak a szárnyait terjesztette ki egy kissé, hogy ne essék le hirtelen.

De amint Szent Péter szeme hozzászokott a sötétséghez, mind többet és többet látott. Meglátta először is, hogy a paradicsom nagy sziklahegyen fekszik, melyet széles szakadék vesz körül és ennek a fenekén volt az elkárhozottak otthona. Látta, mint száll az angyal méiyebbre és mélyebbre anélkül, hogy elérte volna a mélységet. Egészen megrémült, mikor látta, hogy milyen végtelen lefelé az út.

— Csak fel tudna jönni ismét anyámmal! — mondta.

Mi Urunk szomorú nagy szemével ránézett Szent Péterre. — Nincs olyan súly, melyet egy angyal fel ne emelhetne — mondta.

Olyan rettentő nagy volt az a mélység, hogy soha egy napsugár nem juthatott odáig, hanem örök sötétség uralkodott. De mintha az angyal útjában világosságot vitt volna magával és így Szent Péter kivehette, hogy mit lát a mélységben.

Az egész végtelen sötét sziklasivatag volt. Éles hegyes sziklák álltak ki a mélységből és közöttük sötét mocsarak fénylettek. Nem nőtt ott egy fűszál sem, egy fa sem, nyoma sem volt az életnek.

Mindenfelé a hegyes sziklákra elkárhozottak kapaszkodtak. Ott voltak a sziklák csúcsain, hova abban a reményben kusztak fel, hogy kiszabadulhatnak ebből a mélységből, de mikor látták, hogy sehova sem juthatnak, ott maradtak mintegy megkövesülve a kétségbeeséstől.

Szent Péter látta, hogy néhányan ott hevernek kitárt karokkal, tele végtelen vágyódással és tekintetük folytonosan felfelé van irányozva. Mások kezükkel takarják el arcukat, hogy megszabaduljanak a reménytelen borzalomtól maguk körül. Valamennyien mozdulatlanok voltak, mintha egy tagjukat sem tudták volna megmozditani. Némelyek a pocsolyákban hevertek és még arra sem volt erejük, hogy feltápászkodjanak.

A legborzasztóbb az volt, hogy végtelen az elkárhozottak száma. Mintha a mélység alja csupa testekből és fejekből állott volna.

Szent Pétert újra elfogta a nyugtalanság. — Meglátod, hogy nem fogja megtalálni őt — mondta Mi Urunknak.

Mi Urunk ugyanazzal az elszomorodott tekintettel nézett rá, mint az előbb. Jól tudta, hogy Szent Péternek igazán nem kell az angyal miatt nyugtalankodnia.

De Szent Péternek még mindig úgy tetszett, hogy az angyal nem tudja megtalálni az anyját az elkárhozottak nagy tömegében. Kiterjesztett szárnyakkal lebegett ide-oda a mélységben, mialatt kereste.

Egyszer csak az elkárhozott szerencsétlenek egyike meglátta az angyalt a mélységben. Felugrott és kiterjesztett karokkal kiáltotta felé: Vígy magaddal, vígy magaddal!

Erre felelevenedett az egész tömeg. Az a sok-sok milliónyi tömeg, mely lent a pokolban szenvedett, egy pillanat alatt felugrott és kiterjesztett karokkal kiabált az angyal felé, hogy vigye őket is magával a paradicsomba.

Kiáltásuk felhallatszott a Mi Urunkhoz és Szent Péterhez és szívük megremegett a bánattól, mikor meghallották. Az angyal tovább is ott lebegett az elkárhozottak felett, de amint ide-oda repült, hogy megtalálja, akit keres, az elkárhozottak valamennyien utána rohantak és az egész olyannak tetszett, mintha valami forgószél ragadta volna meg őket.

Végre az angyal meglátta, akit keresett. Összecsukta szárnyait és mint a villám csapott le. És Szent Péter felkiáltott az örömtől, midőn meglátta, hogy átkarolja az anyját és magával emeli.

— Áldott légy, aki elhozza édesanyámat ide! — mondta.

Mi Urunk csendesen rátette kezét

Kováts Ferenc fametszete

öreg édesanyám, — mondta, — aki néhány nappal ezelőtt halt meg.

— Most már tudom, hogy mi bánt, — mondta Mi Urunk. — Azért szenvedsz, mert édesanyád nem jutott be a paradicsomba.

— Úgy van, — mondta Szent Péter és annyira elővette a bánat, hogy elkezdett zokogni és jajgatni.

— Azt hiszem, mégis csak megérdemeltem volna, hogy ő idejusson, — mondta.

Midőn Mi Urunk megtudta, hogy miért búsul Szent Péter, maga is elkomorodott. Bizony Szent Péter anyja nem volt olyan, aki megérdemelte volna, hogy bejusson a mennyországba. Nem gondolt soha egyébre, csakhogy pénzt gyűjtsön és ha szegények álltak meg a küszöbe előtt, sohasem adott nekik alamizsnát vagy egy darab kenyeret. De Mi Urunk megértette, hogy Szent Péter nem vehette észre, mennyire fukar volt az anyja és nem részesülhet az üdvösségben.

— Szent Péter — mondta, — hogy tudhatod előre, hogy az anyád jól érezte volna magát nálunk?

— Íme, csak azért mondod ezt, hogy ne kelljen meghallgatnod kérésemet, — válaszolta Szent Péter. — Ugyan ki nem érezné magát jól a paradicsomban?

— Az, aki nem tud örülni a mások örömének, az nem érzi jól magát, — mondta a Mi Urunk.

— Van itt más is, aki nem illik ide — mondta Szent Péter és Mi Urunk észrevette, hogy mire gondol.

Nagyon elkomorodott, hogy Szent Pétert ilyen mély bánat fogta el, hogy már azt sem tudja, mit mond. Várt egy darabig, mert azt hitte, hogy Szent Péter megbánja a dolgot és megérti, hogy az anyja nem érdemes a mennyországra, de Szent Péter nem akart engedni.

Erre Mi Urunk odahívott egy angyalt és megparancsolta, hogy menjen le a pokolba és hozza fel Szent Péter anyját a mennyországba.

— Hadd lássam én is, hogyan hozza fel ide! — mondta Szent Péter.

Mi Urunk kézen fogta Szent Pétert és egy sziklához vezette, mely egyik oldalán meredeken nyult le a mélységbe. Megmutatta neki, hogy csak hajoljon

Pásztortűz 1940. ápr. 2.

P. Kovács Ferenc

grafikus

lásd

Képművészet

1940. 18. l.

Kiadásért felelős: Mariay Ödön dr. — 42.118.

Gio: Palazzo Montecatini. Milano ..... 8—9
ia. Vízvezeték ..... 8—9
o: Szálloda, Seltren, Líbia ..... 8—9
ino Aurelio: Fegyveres Victoria ..... 220—221
György—Zárai Lukács: Az ONCSA nagytétényi
intaháza ..... 8—9
-Rónai József: Tollrajzok ..... 49—50
omogyi parasztok a görgetegi csárdában, Kugli-
k, Öreg hölgy, Kalitkás nő, Karácsony ..... 62—63
. A Fasiszta Párt Kiállítási Csarnoka. (Libera,
e Rienzi, Guerini építészek) ..... 8—9
Foro Mussolini" ..... 62—63
i Egyházművészeti Kiállítás 1934. Magyar
rem ..... 62—63
i Világkiállítás „Civiltá Italiana" pavillonjának
odellje ..... 8—9
ongresszusi palotájának modellje ..... 8—9
o Edoardo: Anya, Éva ..... 220—221
y Gyula: Családi kör ..... 140—141
risztus Pilátus előtt, Völgyben, Kurucok, Tájkép
ekérrel, Szegénylegény, Mulatozó társaság,
ájkép, Madárdal, Jászberényi táj, Erdő széle,
ibonyi táj ..... 188—189
dám társaság ..... 216—217
ay György: Csodaszarvas ..... 238—239
viry Lili: Csipkerózsa ..... 238—239
dia látképe ..... 8—9
ti Alberto: Nő vörösben és kékben ..... 220—221
gata Antonio Giuseppe: Repülő ..... 220—221
r Wilhelm: Nyugati front ..... 222—223
ny Gyula: Páholyban ..... 260—261

Kovács Ferenc

1930/31

Ferkèpzomfoiskèvk

104. l.

nősen Girolamo játszik mint szobrász és építész jelentős szerepet. Tervei szerint épült a Párizs melletti boulognei erdőben majolikából a Madridkastély, amely századok mulva a forradalomnak esett áldozatul. *Fra Ambrogio* della R., kitől a sienai S. Spirito máztalan nagy csoportja (Jézus imádása 1504) származik, nem tudjuk biztosan, hogy az előbbiek fivére volt-e. *Ybl.*

ROBERT (ejtsd: *rober*), 1. *Hubert*, francia tájképfestő, * Párizs 1733, † u. o. 1808. Rómában a francia akadémián volt Pannini tanítványa. Tájképeket antik templomok és paloták romjaival (mintegy 19 a Louvre-ban, 2 budapesti Szépm. Múz.), továbbá párizsi részleteket (Párizs, Carnavalet Múz.) festett. Előbbi képei miatt Robert des Ruines-nek is nevezik. Kerteket is tervezett. — Irodalom: *Gallibot*, Hubert R. et son temps (Párizs, 1895).

R., 2. *Léopold*, francia festő, * Les Eplatures (La Chaux-de-Fonds mellett, Svájc) 1794, † Velence 1835. Girardet rézmetsző és Jacques Louis David tanítványa. Rómában és Nápolyban az olasz népéletet tanulmányozta és azt idealizálta a 30-as években nagyrabecsült teatrális képein, melyek David klasszicizmusával szemben akkor a realizmust képviselték. A leghíresebbek: Visszatérés a Madonna del Arco ünnepéről (1827), Aratók megérkezése a Pontini mocsarakba (1830, mindkettő Louvre). Charlotte Bonaparte hercegnő iránt érzett szerelme miatt öngyilkos lett Velencében. — Irodalom: *Clément*, L R. d'après sa correspondance inédite (Párizs, 1874).

ROBERT-FLEURY (ejtsd: *flöri*), 1. *Nicolas*, francia festő, * Köln 1797, † [illegible] 1890. Korán Párizsba jutott,

Kovács Ferenc

látd

z

Szépművészet

1940. 18. l.

P. Kovács Ferenc

festő

lásd

Művészeti hetek

Kolozsvár 1942.

43. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Kováts Ferenc

Vas. Rjs. az Új Magyarság
Képes mell. 1939 jan. 15

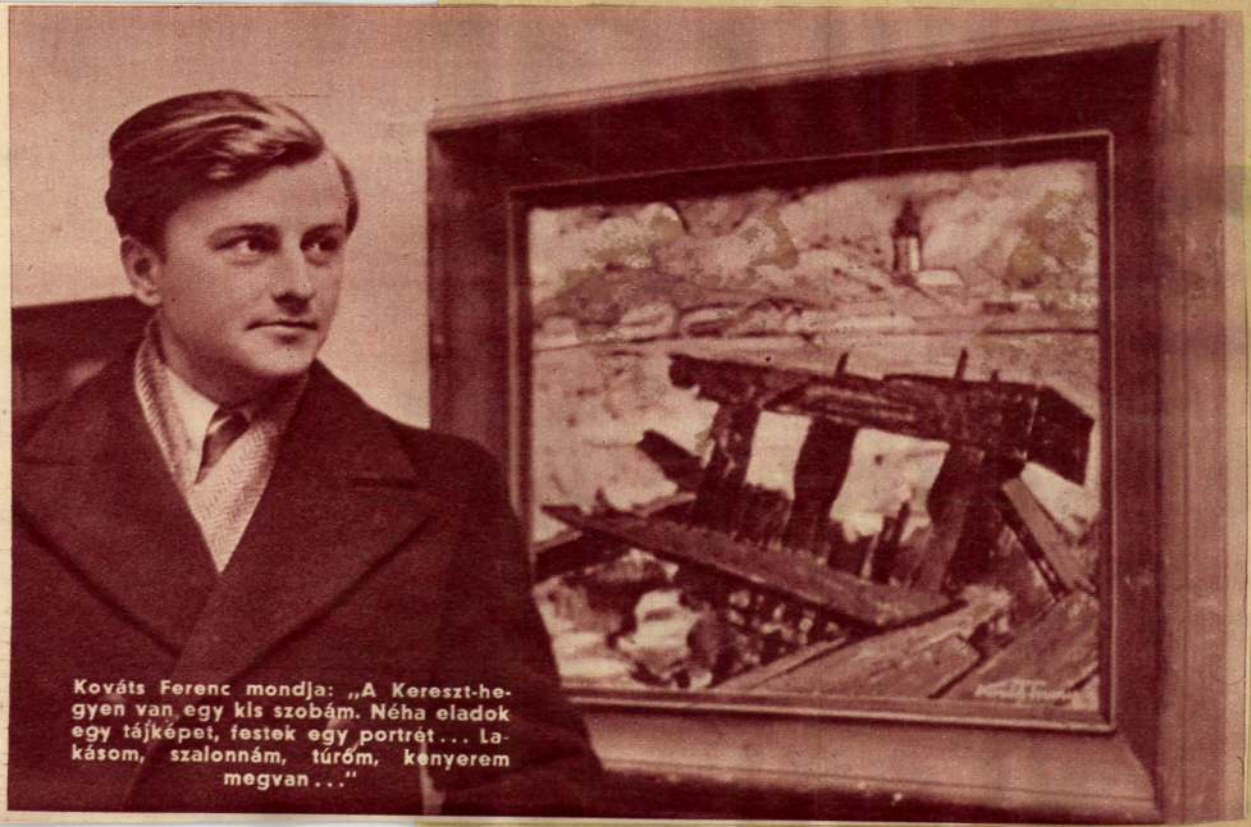

Kováts Ferenc mondja: „A Kereszt-hegyen van egy kis szobám. Néha eladok egy tájképet, festek egy portrét... Lakásom, szalonnám, túrom, kenyerem megvan..."

Kovács Ferenc

KÉPEK ÉS SZOBROK AZ ERDÉLYI MAGYAR KIÁLLITÁSON A NEMZETI SZALONBAN

Kovács Ferenc: Zsilip

Pesti Napló 1939
képes melléklet
január 8

P. KOVÁTS FERENC (Nagybánya): NAGYBÁNYAI RÉSZLET

KÉPZŐMŰVÉSZE

Az építészeti és a dís

Írta: K

VI. Befeje

XVIII. *A tizenkilencedik század stílusa eklektikus,* kiválogató, vagy összeválogató, vagy egy régebbi stílust választ ismétlésre, vagy pedig több régiből alkot újszerűt, mint pl. Fässl a pesti Vigadóban arabot, bizáncit és román elegyítve zseniálisan.

XIX. *A magyar stílus.* Történelmi stílusok magyar árnyalatai, pl. a XVI. és XVII. században a pár tázatos renaissance; a XVIII. század elején a pá losok barokkja (Egyetemi templom). De valójában inkább magyar díszítő stílus van, mely gyönyörűen simul rá minden stílusra.

A magyar *díszítmény* fő motívumai: *ívelt* vonalak *virágos* elrendezés (koszorú, csokor), nem mindig közös száron, de rendesen kihegyezve. Szegfű, tu lipán, rózsa (aranyvirág), liliom, chrysanthem istenfai palmetta. Pávatoll s egyéb állati és ember figurális motívumok. Teli színcsokor (vörös, zöld és violaszín); tiszta kék kevésbé használatos.

Az ú. n. „modern" stílus is eklektikus, mindig hasonlít valami régire, sőt sokszor a legrégebbi eset

P. Kovàts Ferenc

festő, a jelenlegi
nagybányai festőiskola
növendéke.

Képzőművészek
1932. 51. 7.
(Erdélyi művészek)

smeretlen művész.

századból.

an, csaknem arczélben és sima
rem előlapján van ábrázolva.
za kipödrött, szakálla leberet-
dugta. Öltözete: körülcsavart
a paszománt gallérral és jobb
e. Felirata kettős körben vésett
LAJOS«, alól: »+ ARADON OKT.

nérője 4 cm. — Lelt. sz. 1177. —
rsch) Emil ajándéka 1907 április
ett az 1909 november 24-iki 5395
5-iki 656 (351–910) és a 3211–910
1910 január 10-iki (2095–909) és
910) sz. jegyzékek alapján. — Be-
(41–908).

Kovács Ferenc dr
grafikus.

LÓSPORT

Egyforma elbánást kérünk

Mint halljuk, újabb vizsgálat van folyamatban az egyik hajtó ellen, akinek lova több hónapos szünet után meglehetős istállóbizalommal támogatva nyert egy versenyt. Felhozzák a trénер ellen, hogy az általa trenirozott versenyló nyerési ideje és utolsó futásai között több másodperces differencia van, könyvvizsgálatról hallunk, manipulációról beszélnek stb. stb. Egyszóval újból viharzik az ügetősport.

Magunk részéről nem találunk abban kifogásolni valót, ha az egyesület vezetősége egyes formaváltozások ügyében vizsgálatot indít, már csak azért sem, mert ezzel annak a bizonyítékát lehet látni, hogy *a zsüri őrködni kíván a versenyek tisztasága felett.* Lenne azonban ezzel kapcsolatban egy szerény megjegyzésünk: a vizsgálat és az egyes versenyekben történő szabálytalanságok után sujtó szigor *egyformán terjeszkedjék ki kis és nagy trénerekre.*

Ugyanakkor, amikor az alig pár lóval éldegélő kis trénert egy meglepetésszerű győzelem után felelősségre vonnak, nem egyszer tapasztalhattuk, hogy a »nagyok«-nak bizony meglehetős elnézésben van részük. (Bizonyítéka ennek az a példátlanul csúnya látvány, amelyet a legutóbbi *Boróka—Szép Ilonka* verseny nyujtott és amelyet megjegyzés vagy megkérdezés nélkül [illegible] kétségkívül meg-

SZINHÁZ ÉS FILM

„KORUNK ZENEKÖLTŐI"
második estje

Ismételten meg kell dícsérnünk *Robert* Györgyöt, a *Szimfonikus Zenekart* és mindazokat, akik a »Korunk zeneköltői« hangversenysorozatban közreműködnek. Ma élő zeneszerzők műveinek előadása és ebben a sorozatban a sok első budapesti előadás nemcsak változatosságot és érdekességet jelent Budapest zeneéletében, hanem korszerű és jövőbe mutató világlátást is, amelynek fejlesztésére ma a zene az egyik legjobb eszköz.

A tegnap esti második hangversenyen először hallottuk Budapesten a legjelentősebb mai német zeneszerzőnek, Paul *Hindemith*nek »Gyászzene« c. négytételes művét *Garai* György kifogástalan mélyhegedűszólójával. Az 1936-ban, V. György király halála napján írt kompozició Hindemith egyik legjobb alkotása. Minden kertelés és a franciákra jellemző szín- és hangulatkeresés nélkül kimondja ez a keserű és fanyar zene Európa fáradtságát, kimúlását, melyet Hindemith megrendítő őszinteséggel és erővel gyászol. A mai nyugatiak között egyedülálló zenei tehetségével így szolgálja az új fejlődést, az uj zenei kifejezések alakulását. *Ibert* »Saxophon concertiná«-ja érdekes, de jelentéktelen mű.

A harmadik budapesti bemutatót, *Ravel* »Don Quijote« dalait *Korék* Endre adta elő meggyőzően. Ravel találékony lírikusnak és eklektikusnak mutatkozott ezekben a dalokban, helyenkint Kodály hatását ismertük fel. *Sztravinszkij* Petruska-szvitjének, *Bartók* Két kép-ének és *Honegger* »Pacific 231.) c gépzenéjének ritmusnehézségeivel Robert és a zenekar nem tudott teljes eredménnyel megküzdeni, de ha azt számítjuk, hogy a kompozíciók jó előadásához 7—8 próba kell egy állandóan működő zenekarnak is, akkor szép eredménynek kell tekintenünk a tegnap esti előadásokat. A szólókat *Bedő* Béla (saxophon), *Szemere* György (zongora) és *Brunovszky* József (fuvola) adta elő megfelelő felkészültséggel.

Bartók János

MA ÚJ RIVELS-REVÜ PREMIER

CAROLA HÖHN

akinek **Felejts, ha tudsz!** című vígjátékát Wolf Albach **Retty**-vel a férfi főszerepben csütörtökön mutatja be az Uránia.

A szórakozott művésznő esete az ebédmeghivással

A kiváló drámai művésznőt próba közben meglátogatta a déli lap színházi munkatársa, elcsevegett a művésznővel, azután további jó munkát kívánt és elkö-

Pest 1944. febr. 1.

AHOL AZ ANGOLSZÁSZOK PARTRASZÁLLTAK

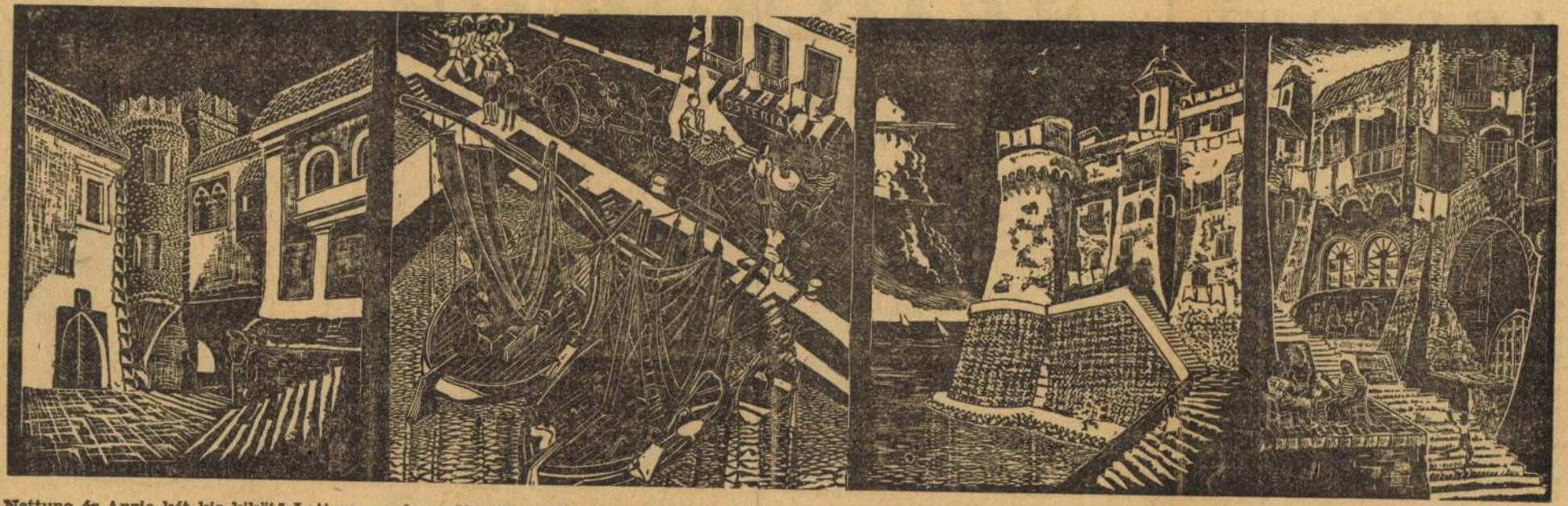

Nettuno és Anzio két kis kikötő Latiumban, a kékvizű Tirreno-tenger partján. Csendes, nyugalmas városkák, tengeri fürdők, ha úgy tetszik, de inkább csak az olaszok fürödnek itt, mert szürkés, vulkánikus eredetű homokjukra nem sok idegen téved. Eltéik a maguk idillikus, háborítatlan életét és álmukban se gondoltak rá, hogy nevüket a rádióbemondók és a rotációsok többet fogják ismételni, mint a legnépszerűbb filmcsillagok, vagy operaénekesek neveit.

Az 5000 lakosú Anzio ősrégi latin kikötőváros: Antium utódja. A Tirreno-tenger rablói és a hasonló hajlandóságú volszkusok voltak az első lakói. Anzióban halt meg Coriolanus. Minthogy mindössze 59 kilométernyire van az „urbs"-tól, a rómaiak szívesen látogattak el komor sziklái, öreg paratölgyei és antik villamaradványai közé. A kis Anzio csupa hangulat és csupa festőiség.

Nettuno Anzio mellett fekszik. A szeszélyes tenger hol csapkodja, hol csókolgatja szeszélyesrajzú szikláit. A tengeren kívül Nettuno legérdemesebb látnivalója komor kastélya, amely közvetlenül a vízparton emelkedik és amelyet VI. Sándor, a Borgia-pápa építtetett 1496-ban. A várost a szaracén időkben alapították a szomszédos Anzio menekültjei. Nevét Nettuno egy antik Neptun-templomtól kapta, amelynek ma már a romjai sincsenek meg.

Az öt kép, amelyet bemutatunk, egy magyar művész: dr. Kováts Ferenc képei, a fametszetek tömör nyelvén foglalják össze Anzio és Nettuno festői mondanivalóit.

Kovács Ferenc festő

KOVÁTS FERENC.

* 1911. Nagybánya. A nagybányai Szabadfestőiskolán kezdte meg tanulmányait, Thorma irányítása mellett, majd a budapesti Képzőműv. Főiskolán Réti tanítványa. Kiállított: Nagykároly, Gyűjteményes kiáll. 1929. Kolozsvár.

129. Zsilip, olajf. 150.—

Nemzeti Szalon 1939. jan.
Erdélyi kiáll

Kováts Ferenc festőművész, Nagybánya—Baia Mare, Str. Vlad. Tepes 39.

Pietro Veglia (élt a XV. század végé

Virginia halála:

A előtérben ~~középütt~~ ,
ginia, ~~és~~ és a jobb kezében le
Balra egy (ifjú ~~xxx~~ ~~xx~~ vi
beszélne; ~~xxx~~ jobbra ~~xxx~~ háro
Az ~~xxxxx~~ előbbiek közül kettő Vi
jobb kezét felemelve beszél. X
~~xxxx~~ pedig ~~xxxx~~ ösnetet kézzel (nézi a jelen
tokkal és a völgyben folyóval.

Olajfestés, fára, mérete
~~Pietro Veglia.~~
~~Faragott régi keretben.~~
Ára ~~800 lira.~~ 370 f

234

13

148/95

Kovács Ferenc

közölt reprodukciók:

34. sz. „Citerázó paraszt" (sättői mészkő, 150 cm,) Kiskun félegyháza, Móra F. tér,

35 cm. „Leányfej" (mészkő, 45 cm) Bpest Műcsarnok.

Sculptura Hungarica a mai magyar szobrászat, Budapest 1191 Év és lapszám nélkül.

Kovács Ferenc

Almakirály c. műve (eml.)

Szerepel az alábbi Táslatok

Borbély László: Az első hiskolci Téli Táslat

Napjaink 1971 I

M & K

Kovács Ferenc

Kiállítási kir

Szociálista művészet

1967 okt.

MDK

Kovács Ferenc, grafikus

Rep.: Rep.

— : fürdőző

VM 7.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 17.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kovács Ferenc

Táncoló lánykák c. szobra /kepő/
a lágymányosi lakótelepen áll

J. Riha hazgit: Uj lakótelepeink
élkességei

Élet és Tudomány 1968 XI. 29

Korán Ferenc

Szír csoport c. emlékművét (emlj)
a Szent István parkban
állítják fel

V.A.: Új szobrok történelmünk,
irodalmunk nagyjairól

Négszabadság 1969 X. 25

M.D.Y

Kovács Ferenc
nohrán

„Szimbolikus műz fej"-e
szerepel a tárlaton.

Vidos Zoltán, A Fiatal Képzőmüvészek..
Müvészet. 1969 okt. 19. lap

Kovács Ferenc

Született Liskun/félegyházán 1926 január 9-én. Szobrász. Tanulmányait Derkovits festőiskola és a budapesti Képzőművészeti Főiskolán. / Beck A., Mikus S. és Pátzay P. :/

Fehér Mórton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334p 172 l.

Kovács Ferenc

1957: Derkovits öntöndijas. Műsei: szobrok, 1919-es Emlékmű /: Győr :/ stb.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966.

334 l 172 l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kovács Ferenc, szobrász

MDK

A Szent István parkban a Szír-csoport kap emlékművet. Kovács Ferenc készíti.

V. A.: Új szobrok történelmünk, irodalmunk nagyjairól 6.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 25.

Kovács Ferenc

festő

M.D.K.

Rosit vett a tailaton

Bojár Iván: Magyar műveszet 1945-1969

Magyar Hirlap, 1969. szept. 21.

Kovács Ferenc szobrász

Kezdet a XVIII. ker. Népfront kiállításán

Kovácsolta Művészetért 1969 V.-n.

Kovács Ferenc Munkácsy-díjas

Rádi úton „Női fej". A Képzőművi Főiskolán Beck András, Mikus Sándor, Pátzay Pál tanítványa volt. Tömör fogalmazás, a felület gondos megmunkálása, nem a legsikerültebb alkotása. A portré a legnehezebb műfaj.

Reprodukálva.

Pestmegyei Hírlap 1968. dec. 21. 4.o. Stefaits: Váci szobrok

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Kovács Ferenc

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 FEB. 6.

NÉPSZABADSÁG

Budapest

Szerdán avatják a Szir-csoport emlékművét

A fővárosi jubileumi ünnepségek nyitányaként szerdán leplezik le a XIII. kerületi Szent István parkban a *Szir-csoport* emlékművét. *Kovács Ferenc* szobrászművész és *Schmiedl Ferenc* építész alkotását. A szobor nem magát Szirt mintázza; az illegalitás körülményei között is elszántan harcoló, névtelen partizánokat szimbolizálja.

zeti Múzeum I. emeleti előadó-
termében megrendezésre kerülő
kamarahangverseny-sorozaton.

AZ UNIVERSITAS együttes
február 8-án mutatja be Füst
Milán Zongora és Szomory De-
zső Incidens az Ingeborg-koncer-

Kovács Ferenc

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP
Budapest

KRÓNIKA • KRÓNIKA • KRÓNIKA

SCHOLZ ERIK festőművész műveiből kiállítás nyílt Debrecenben, a Medgyessy-teremben. A tárlaton a művész negyven olajfestménye látható.

FÖLTÁMADOTT A TENGER címmel új, forradalmi műsorra készül az Állami Népi Együttes ének- és tánckara a felszabadulás 25. évfordulója alkalmából.

A SZIR-CSOPORT EMLÉKÉRE készült szobrot a XIII. kerületi Szent István-parkban állítják fel. Kovács Ferenc szobrászművész, és Schmiedl Ferenc építész alkotását február 11-én leplezik le.

MESZLÉNYI JÁNOS szobrászművész munkáiból kiállítás nyílott a Derkovits-teremben. Ezúttal négy szobrát és tizennyolc különféle rézdomborítású reliefjét láthatja a közönség.

MŰZEUMVASÚT építésére kötöttek szerződést Győr-Sopron megyében. A nagycenki Széchenyi-kastély évszázados hársfasora mellett szállítja majd a turistákat a Széchenyi-síremlékig.

KAMARAZENEI fesztivált rendeznek Kalocsán. A Bács-Kiskun megyei hegedűszakos hallgatók Baján tartanak találkozót.

HELYI MUNKÁSMOZGALMI KIÁLLÍTÁST rendeznek a Tolna megyei Tamási községben, Gögös Ignác falujában.

az ENSZ tagja, tanácskozási joggal hívták meg részvételre 1947 végén az Európai Gazdasági Bizottságba, ahonnan ebben az időben *komoly segítséget kaptunk*. Nagy reményeket tápláltunk abban az irányban is, hogy a bizottság az ENSZ alapokmánya szellemében mindent megtesz majd — nagyhatalmak egyhangú integrációjára — az európai újjáépítés előmozdításáért és ezen keresztül az európai béke megszilárdításáért.

Kormányunk helyeselte ezt a politikát és

nak továbbra is az olcsó nyersanyag- és élelmiszerszállító szerepét kívánták adni. *Asher* amerikai delegátus, *a természet törvényeit hívta tanúul arra, hogy olyan országoknak, mint Magyarország, Románia, Bulgária, meg kell maradniuk nyersanyag- és élelmiszer-szállítóknak.*

A fordulat éve után erősödött a nyomás. Az akkori idők parancsoló követelménye volt, hogy ennek ott is ellenálljunk, harcoljunk a gazdasági, kereskedelmi kap-

Kovács Ferenc
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

1970 FEB 12

1021

Felavatták Szir és partizáncsoportja emlékművét

Ünnepi zászlódíszt öltött szerdán a XIII. kerületi Szent István park, ahol Budapest felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából katonai tiszteletadás mellett avatták fel Szir és partizáncsoportjának emlékművét. Hantos János, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese mondott ünnepi beszédet:

— Szoboravató ünnepségünkön azokra a hősökre emlékezünk, akik szembefordultak a fasiszta terrorral: akik valóságos érdekei felismerésére akarták rávezetni Budapest népét; akik hirdették a független, demokratikus Magyarország eszméjét és akik életük kockáztatásával, vagy feláldozásával végrehajtott partizánakciókkal fáklyaként világító példát adtak.

— 1944. szeptemberétől több partizáncsoport harcolt Budapestért, a kommunista párt irányítása alatt. E csoportok egyikének vezetője volt Weinberger Dezső, akit „Szir"-nek ismert a mozgalom. A fasiszták megölték szüleit és öt testvérét. A keserűség és a fájdalom, az iszonyat és a gyűlölet adhatta kezébe a fegyvert, majd elvtársai segítségével tudatos kommunista harcossá nőtt.

— Csoportja a városban élve, a járókelők között elvegyülve többnyire estefelé hajtotta végre akcióit. Ezek jellemzője német katonai gépkocsik kézigránátozása volt. A Szálasi-puccs után érzett keserűségük megsokszorozta erejüket. Eredményes kézigránátos támadást hajtottak végre a Forgách utcai nyilasszékház, az Andrássy úti nyilasház, a „Hűség háza" ellen, az antibolsevista ifjúsági tábor Üllői úti helyiségei ellen. A legnagyobb akciójuk talán a Metropol-szálló robbantása volt. Itt lakott a német megszálló rendőrség és az SS-tisztek nagyobb csoportja. A robbantás 19 SS-tiszt halálát okozta. Nagy volt a visszhangja.

— Hősök voltak! De nem hiszem, hogy tetteiket a hősiesség keresése indította. Azt hiszem, nem is tekintették önmagukat hősöknek. Ha e kérdésre kellett volna válaszolniok, talán azt mondták volna egyszerűen: azt tettük, amit meggyőződésünk és lelkiismeretünk parancsolt. Azt tették, amit a magyar munkásosztály, küzdelmes harcokban megedzett pártja kért tőlük. Azt tették, amivel a nemzet becsületét segítették menteni a világ haladó közvéleménye előtt. Valóságos hősök voltak, hősies pózok nélkül.

— A Szir emlékének szentelt műalkotás nem Weinberger Dezső szobra. Kovács Ferenc szobrászművész helyesen járt el, amikor az ellenségtől önmagát védő, de ugyanakkor előrelépő és csapásra kész partizán általánosított típusát alkotta meg.

A bensőséges ünnepség az Internacionáléval ért véget

da

otthon

oknak. Valamit csinálni is kéne — mondogatják.

Támad olyan érzésem, ezt az egyet elhibáztuk. Azzal vétettünk, hogy nagyon jót akartunk. Talán mégsem idős emberek napközi megőrzésére lenne szükség elsősorban. Számukra otthonosabb lenne az otthon, ha apró, kézbeli eszközökkel valami hasznos munkát végezhetnének. Olyat, amit számon lehet tartani: ezt én csináltam még mindig jól csináltam, pedig de régen voltam fiata' Hadd foglalkozna valamivel, akinek ez hiányzik.

Tervek

Takó Sándorné, az otthon gondnoka beszámol róla, hogy a községi tanács végrehajtó bizottsága ülésén is szóba került ez a téma. Találnának is megfelelő munkát, de nagyobb helyre lenne szükség.

Bővíteni akarják a napközit, kinőtték az igények. Gondolom, az alaptalan aggodalmak a kívülről érdeklődők szájából is elfogynának, ha nem „szegényházak" nézhetnék ezt a kis házat Kisteleken. Olyan szép szavakkal, példabeszédekkel mondogatják a bentlevők, ez lenne az utolsó kívánságuk. Hogy adhassanak valamit ők is.

Horváth Dezső

ás nélkül

DELMAGYARO

A NAP HÍREI: SZÖVETSI
ÉPÜLT KI A MOSEL FOLYÓN
NYEK KEZÉBE KERÜLT BEI
— FRANCIAORSZÁGBAN M
KÖZIGAZGATÁSI VÁLASZTÁ

Katonalevél

Az orosz seregeknél beosztott brit hadituđósítók jelentik: A rohamosan előrenyomuló orosz csapatok egy sziléziai kisvárosban olyan váratlanul lepték meg a németeket a „tervszerű kiürítés és visszavonulás" során, hogy azok még a Feldpostot, a cenzúrázott és cenzúrázatlan tábori levelek halmait is ottfelejtették. A „nem továbbítható" levelek közt így találták meg a következő levelet: „Kedves Mama! Hétfőn ötven kilométerrel jöttünk vissza, kedden harminccal. Szerdán huszonöt kilométert vonultunk hátra, csütörtökön negyvenöt kilométernyire szakadtunk el az ellenségtől. Ha így haladunk tovább, főzz jó ebédet, vasárnapra otthon leszek! Szerető fiad: Fritz."

Számla Németországnak

Sir Walter Citrine a Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség tegnapi ülésén a német békefeltételekkel kapcsolatban a következő fontos bejelentést tette: a németeknek meg kell fizetniök a háború által okozott károkat áruban és pénzben, még akkor is, ha a német föld megszállás alatt lesz, akár

Kovács Ferenc

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ZALAI HÍRLAP
Zalaegerszeg

1970 FEB 17

1021

Ünnepélyesen felavatták Szir és partizáncsoportjának emlékművét

Ünnepi zászlódíszt öltött szerdán a XIII. kerületi Szent István park, ahol Budapest felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából katonai tiszteletadás mellett avatták fel Szir és partizáncsoportjának emlékművét. Hantos János, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese mondott ünnepi beszédet:

— Szoboravató ünnepségünkön azokra a hősökre emlékezünk, akik szembe fordultak a fasiszta terrorral; akik valóságos érdekei felismerésére akarták rávezetni Budapest népét; akik hirdették a független, demokratikus Magyarország eszméjét és akik életük kockáztatásával, vagy feláldozásával végrehajtott partizánakciókkal fáklyaként világító példát adtak, mozgósítottak, reményt nyújtottak, és követésre ösztönöztek.

— 1944 szeptemberétől több ilyen partizáncsoport harcolt Budapestért, a kommunista párt irányítása alatt. E csoportok egyikének vezetője volt Weinberger Dezső, akit „Szir"-nek ismert a mozgalom.

— A fasiszták megölték szüleit és öt testvérét. A keserűség és a fájdalom, az iszonyat és a gyűlölet adhatta kezébe a fegyvert, majd elvtársai segítségével tudatos kommunista harcossá nőtt.

— Csoportja a városban élve a járókelők között elvegyülve, többnyire estefelé hajtotta végre akcióit. Ezek jellemzője német katonai gépkocsik kézigránátozása volt. A Szálasi-puccs után érzett keserűségük megsokszorozta erejüket. Eredményes kézigránátos támadást hajtottak végre a XIII., Forgách utcai nyilasszékház, az Andrássy úti nyilas-ház, a „hűség háza" ellen, az antibolsevista ifjúsági tábor Üllői úti helyiségei ellen. A legnagyobb akciójuk talán a Metropol-szálló robbantása volt. Itt lakott a német megszálló rendőrség és a SS-tisztek nagyobb csoportja. A robbantás 19 SS-tiszt halálát okozta. Nagy volt a visszhangja.

— A Szir emlékének szentelt műalkotás nem Weinberger Dezső szobra. Kovács Ferenc szobrászművész helyesen járt el, amikor az ellenségtől önmagát védő, de ugyanakkor előrelépő és csapásra kész partizán általánosított típusát alkotta meg. Mert igaz, hogy az emlékmű Szir-nek és csoportjának szól, mégis fővárosunk felszabadulásának 25. évfordulóján tiszteletünk és köszönetünk mindazoknak szól, akik Budapest felszabadító harcaiban részt vettek.

Partizáninduló hangjai csendültek fel, lehullott a fehér lepel az emlékműről. Ezután a Magyar Partizán Szövetség és az egykori harcostársak nevében Fehér Lajos, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Magyar Partizán Szövetség elnöke, dr. Csillik Gábor rendőralezredes, Padányi Mihály, ÉVM felügyeleti csoportfőnök, és Jamrich Mihály vállalati igazgató; az MSZMP budapesti és XIII. kerületi bizottsága, a tanács és a KISZ nevében helyeztek el koszorút a szobor talapzatára.

A bensőséges ünnepség az Internacionáléval ért véget.

len keménységét. Apja néhány év múlva bányaszerencsétlenség áldozata lett. Jock hitt abban, hogy az öreg Yablonski munkáltatók profitéhségének ldozata, ez vette a szakszervezet soraiba. jó fellépésű, agilis fiatalember hamarosan felemelkedett bánya mélyéről — először z UMW (United Mine Workers, Egyesült Bányamunkások) apparátusába, majd — 942-ben — vezetőségébe.

„Jock" Yablonski,

Ezt a testületet akkor már bb mint két évtizede egy ndkívüli egyéniség, az Oroszlán"-nak becézett John Lewis vezette. Diktarikus, ellentmondást nem ző módszerekkel. L. Lewis a huszadik század ső felének jellegzetes amerikai szakszervezeti figurája lt. Az életet dzsungelnek tetette, amelyben a vadon rvényei uralkodnak, és melyben az egyetlen igazi rancs — átvitt és fizikai értemben egyaránt — az életn-maradás. Az eszközök m számítanak, a siker mindat igazol — ez volt az roszlán" jelmondata és vési stílusa. S valóban, akmég a bányászok számára legalább kil az „Oroszlá és politikai erőssé tett UMW.

1963-ban meghalt John L. Lewis, és megkezdődött a szakszervezet életének egyértelműen szégyenteljes, mindmáig tartó szakasza. Az új elnök, a „Tony"-nak becézett W. A. Boyle diktatúrájával vált az UMW — még amerikai értelemben is — egyik „legsárgább", leghirhedtebb szakszervezetté. Ezt a munkások is észrevették: az „Oroszlán" halála óta félmillióról mintegy százezerre csökkent a taglétszám, és a Yablonski-ügy óta tovább terjedt a tömeges kilépés járványa.

Ha egy mondatban akarnánk megfogalmazni az okot, az valahogy így hangzana: 1963-tól az UMW kizárólag Tony Boyle és a monopóliumok érdekeivel törődött.

Harmat Endre

Következik:

Fegyver a folyóban

ból keltezett jelentéseiben az olvasható, hogy palesztínai fegyveresek nagy számban járnak a jordániai főváros utcáin. A reguláris hadsereg járőrei — írja a Reuter — eddig nem tettek kísérletet arra, hogy a partizánokat lefegyverezzék, habár Husszein rendelkezéséből ez következne.

A Felsőbagodi Mezőgaz

gépírót kere felvételre

adminisztrációs munkak

(Középiskolát végzettek

Jelentkezés személyesen jénél.

M.D.K.

Skovács Ferenc
szobrász

Ertel Ferenc szobra.

Feladatok, eredmények – 40 kap.
Művészet, 1960. szeptember

Kovács Ferenc, szobrász 7 04

„Olvasó lány" c. kompozíciója. Repr.

–: A IV. Magyar Képzőművészeti Kiállítás anyagából 30. kap [hátsó borító]

Család és Iskola, bp. 1954. jan.–febr. V/1-2. sz.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

PETŐFI NÉPE

1966 DEC 22

Új szobor Kiskunfélegyházán

1021

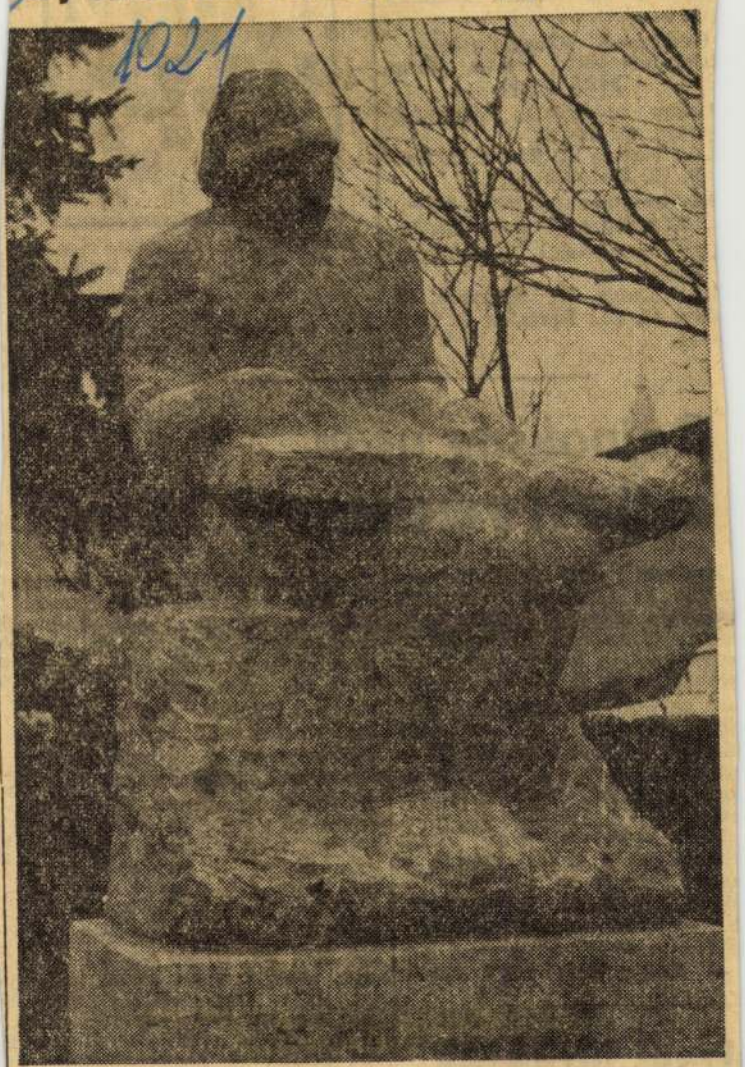

Kiskunfélegyházán ezekben a napokban helyezték el a Móra Ferenc téren a Képző- és Iparművészeti Lektorátus által a városnak adományozott mészkőszobrot, a Citerás parasztot, Kovács Ferenc Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását.

Az új szobor ünnepélyes felavatása december 30-án délután 3 órakor lesz a Móra Ferenc téri parkban. Ünnepi beszédet dr. Belényi István, a városi tanács vb-elnökhelyettese mond.

megyei

Az Északi csoportban eddig játszott mérkőzések eredményei.

Kecskeméti Közgazdasági—Kiskunfélegyházi Petőfi Gimn. 34:29 (13:9)

Leány mérkőzés. Kiskunfélegyháza, v.: Szász.
Ld.: Nemes 12, Báder 11, Sze- 9, ill. Horváth 13.

Kiskunfélegyházi Móra G.—. Közgazdasági 61:51 (24:25)

Fiú mérkőzés. Kecskemét, Szabó.
Ld.: Danis 15, Magyari 13, ányi 13, ill.: Bertalan és Tóth —11.

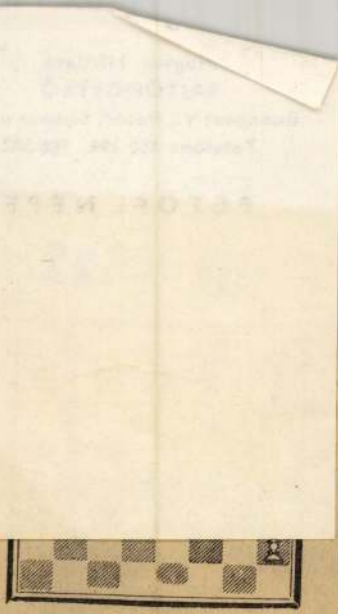

Ebben az állásban világos már biztos volt a győzelmében, mert 1. f5 után nem látni, hogyan védekezik sötét a fenyegető királyszárnyi gyalogelőnyomulás ellen. Így folytatódott: 1. f5, Hc4! 2. fg:, Hd6† 3. Kg8 (Hiba. Jobb 3. Kf8, ami biztosítaná

Bajnokság után a Soltvadkerti TE-ről

Amikor alig egy hónappal zelőtt az izgalmas osztályozó nérkőzés után a soltvadkerti sapat öltözőjébe nagynehezen ejutottam, a helyiséget majd zétvetette az öröm. Befurakodam egykori csapatom utódai özé, de akkor mégsem volt lkalom az újdonsült NB III-as sapat boldogságtól meghatóott edzőjével való beszélgeésre.

Most kerestem erre újabb ehetőséget, s *Zsikla Tamás*, a sapat nem is oly rég még jákosa, megyénk legfiatalabb dzője, szerénységgel, de mégis oldogan nyilatkozott

— Kétségtelen, hogy nehéz volt a bajnoki hajrá — kezdte —, hisz a tavaszi sikertelenség után, amikor még az 5—6. helyen tanyázott csapatunk, nem gondolhattunk komolyan arra, hogy bizonyítványunkba bekerül a „Felsőbb osztályba léphet" megtisztelő eredmény. A feljutás csak az év második felében vált titkos reményünkké.

Őszinte baráti beszélgetésünk során elmondta az edző, hogy az őszi fordulóban a Jánoshalmán elvesztett mérkőzés után már nem sok esélyük volt, de a Halasi MÁV elleni döntetlen, majd a Bajai Bácska legyőzésével újra kinyílt az NB III. kapuja előttük, s az utolsó hazai mérkőzés Császártöltés ellen már egy kiforrott együttes állt ki és győzött a táblázat éllovasait ijesztgető császártöltésiekkel szemben. A mezőny legjobb — szinte behozhatatlan — gólaránya már biztosította a második helyet, ezzel az osztályozóra való jogot.

A felkészítésről elmondta az edző, hogy folyamatos volt a javulás. Bár a csapat csupa soltvadkerti „bennszülöttből"

izsei birkózók lusi Kupát

ovics Endre, a megyei MTS őelőadója abban a reményben dta át *Magyari Sándor* lajosizsei edzőnek a díszes kupát,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Kovács Ferenc

1021

1966. december 30. péntek

Petőfi-kiállítás és emlékest

A kiskunfélegyházi járási könyvtár és a járási TIT-szervezet rendezésében december 30-án este 6 órakor nyílik meg a járási könyvtár olvasótermében a Petőfi-emlékkiállítás. Ez alkalommal a költő születésnapjára emlékező ünnepséget is tartanak.

Az emlékesten dr. Mezősi Károly, a Pest megyei múzeum igazgatója mond ünnepi beszédet. Surányi Ibolya előadóművésznő Petőfi-verseket tolmácsol.

Az est keretében bemutatják Kovács Ferenc szobrászművész díjnyertes Petőfi-szobrát, amelyet a közeljövőben Kiskunfélegyházán állítanak fel.

RÖVID páncéltőkés zongora eladó vagy bérbe kiadó. Ugyanott diófafróasztal eladó. Kecskemét, Berényi Pál utca 2. 8583

170 KG-OS hízott sertés eladó. Kecskemét, Méheslapos, Benczur Gyula utca 29. Merászéknál. 8585

42 ÉVES pénzügyi szolgálattal rendelkező nyugdíjas férfi elhelyezkedne. Ajánlatokat „Jó munkaerő" jelígére a Kecskeméti Magyar Hirdetőbe. 8586

IDŐS, egyedülálló asszonyt keresek 2 kisgyermek mellé, január 1-el. Kecskemét, Szentistvánváros 32. Műkerti népbolt mellett. Juhászék. 8587

KÜLÖN bejáratú bútorozott szoba kiadó, 1—2 nő részére. Kecskemét, Kurucz körút 37. 8588

HÁLÓSZOBABÚTOR igényesnek eladó. Kecskemét, Rendőrfalu, Bakonyi utca 18. 8589

KÜLÖN bejáratú bútorozott szoba, igényesnek kiadó. Kecskemét, Simon István utca 21. Érdeklődni 16 órától. 8590

KÜLÖN bejáratú, száraz világos bútorozott szoba kiadó. Kecskemét, Nagyenyed utca 10. 8591

ALIG használt hálószobabútor, konyhabútor, matracok eladók. Kecskemét, Zsinór utca 50. 8593

MEGVÉTELRE keresek Fiat Topolinó

M.D.K.

Kovács Ferenc

A budapesti uj Sportcsarnok tervpályázaton
a B/ feladatnál megvett Szatmári Béla tervnél
munkatárs

Magyar Epitőművészet 1966/6.6.1

Kovács Ferenc

Kati, repr.

Miccsarnok 1999 VII. Magy. Képsön. Kiáll.

Kovács Ferenc MDK

Táncoló lányok, bronz

Kati, márvány

B.S. siremlékterv, gipsz

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kovács Ferenc MDK

Olvasó lányok, gipsz

Női fej, vörös márvány

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kovács Ferenc MDK

Hunyadi, gipsz

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

MDK.

Kovács Ferenc

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 jan.p.42.

Kovács Ferenc MDK

Olvasó leány, márvány

Mücsarnok 1952/52 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kovács Ferenc MDK

Olvasó lány, márvány

Micsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kovács Ferenc szobrász

M.D.K.

Müve a kiállit son

Ritly Valéria: A XIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Magyar Nemzet 1966. okt. 22. 4.l.

Kovács Ferenc, szobrász

1964

Művét, Petőfi Sándor mellszobrát,
Kalocsán állítják fel.

– : Hír

8

ESTI HIRLAP, 1966. márc. 5.

MDK

Kovács Ferenc

Parasztfej, vör.márv.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.

1964.máj.

Kovács Ferenc, építész M.D.K.

és Kiss Albert részletes rendezési terve alapján készült Kelenföldi lakótelep modellfelvételét közli:

BUDAPEST, Bp. 1967. V. évf. 4. sz. 9. old.

Kovács Ferenc

A Medgyessy-hagyományból indult szobrászművész.

Németh Lajos: Modern magyar [illegible]

Corvina 1968

148.l.

Korán Ferenc szobrász

A szír partizánszoport emlék-
művének egyik tervezője

MTI 1969 nov. 26

Korán Ferenc szobrász

Munkány díjas
Olvasó lány a Thälmann utcai
lakótelepen (eml.)
A „Szis csoport" emlékművére 1968-ban
kapott megbízást

Dániel Mária: Szobor a bálzaknak

Esti Hírlap 1970 I. 26

Kovács Ferenc, szobrász

MDK

Egyik szobra, az Olvasó lány, a Thälmann u.-i lakó negyedet díszíti.

Most elkészült műve a SZIR-csoport emlékét fogja őrizni. A szobor sűttői mészkőből készült.

Dániel Márta: Szobor a bátrak nak

3.

ESTI HIRLAP Bp. 1970. jan. 26.

MDK

Kovács Ferenc, szobrász

A SZIR - partizáncsoport
emlékmű vét alkotta.

— : Ünnepi dísz Budapesten 1.

ESTI HIRLAP Bn.1970.jan 23.

Kovács Ferenc, szobrász

MDK

A emlékmű alkotója.

A emlékmű:
(felvétele) Repr.

–: Felavatták a hír- csoport emlékművét
5.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 12.

MDK

Kovács Ferenc, szobrász

Az emlékmű szobrász-alkotója.

–: Szerdán avatják a SZIR-csoport emlékművét 8.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 7.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

NÉPSZABADSÁG
1966 DEC 31

ortalalatos szelvényre bukkantak. A szelvények értékelése még tart.

1031

Petőfi-emlékkiállítás Kiskunfélegyházán

Pénteken Kiskunfélegyházán *Petőfi-ünnepséget* tartottak. A költő atyja, Petrovics István egykori mészárszékében, a Hattyúházban — amely most járási könyvtár — *emlékestet* rendeztek. *Dr. Mezősi Károly* Petőfi-kutató, Pest megyei múzeumigazgató emlékezett a költőre. *Surányi Ibolya* előadó-művésznő Petőfi verseiből szavalt. A Hattyúház olvasótermében kiállítást nyitottak meg a *Petőfi-dokumentumokból;* itt mutatták be Kovács Ferenc szobrászművész Petőfi-szobrát is, amelyet Kiskunfélegyházán állítanak fel.

lomkő nagyságú fogaskerekek
s alulról vizsgálja a hatalmas
szerkezetet.

— Az elv hasonló a faliórához, csak a méretek mások. Azután segít *Tomek Béla* művezető és *Csuri László*, a híres órás.

— A szegedi óráscsaládból?

— Igen — válaszolja *Mohács Ferenc*, a debreceni Finommechanikai Vállalat műszaki vezetője. — Ő a régi órásdinasztia leszármazottja. Édesapja készítette a Nagytemplom óráját is. Most a Kontakta és Alkatrészgyár fő mérnöke, a stadionórák és

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

1966 OKT. 23

...az ember

1021

KOVÁCS FERENC: NYÍRSÉGI PARASZT
(A XIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat anyagából)

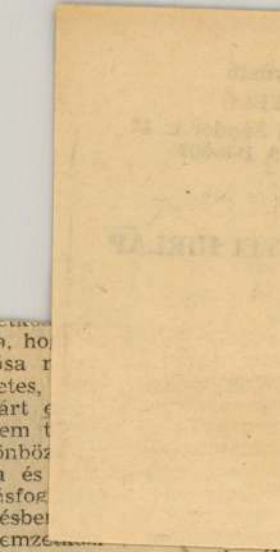

art po-

elni a
szere-
szinte
t ez a
jogossá-
az élet

omban. Erre vonatkozólag ekünk vannak saját tapasz-alataink is 1956-ból. Az egy-égről azonban nem elég sak beszélni, nem elég csak atározatokat hozni, hanem

feltétlenül szükséges, hogy az egységet viták alapján a gyakorlatban teremtsük meg.

Jövekvő szerepük van e té-en a taggyűléseknek és a pártcsoportoknak, hiszen új s új kérdések vetődnek fel, melyekre a kommunistá-nak válaszolniuk kell. Szük-éges, hogy az eddiginél ár-ékenyebben reagáljunk a különböző jelenségekre, meg-felelő fórumokon vitassuk meg az időszerű kérdéseket, és aztán határozottan foglal-junk állást a párt politikája mellett. A párt egységének erősítése állandó, mindenna-pos harci feladat.

Sokat vitatott téma nap-jainkban a párt vezető és irányító szerepe. Ezzel kap-csolatban Rózsa István elv-társ kijelentette: a gyakor-az évek során bonyolultabbá vált. Szükséges, hogy a párt munkáját, politikáját hozzá-igazítsuk az új körülmények-hez. Ezzel kapcsolatban helytálló az a megállapítás, hogy minden hez értő ember nincs. S minthogy a gazda-ság, a kulturális élet külön-

A járási pártb

Adorján Kálmán, *Arany* János, *dr. Ábrahám* Antal, *Ábrahám* Vince, *Balán* Mik-lós, *Bodó* Viola, *Bodó* Ist-vánné, *Bozsó* István, *Busa* Vilmos, *Csápenszki* István, *Csizmás* Sándor, *Dobó* An-tal, *Farkas* István, *Farkas* Cs. Lajos, *Farkas* Vilmos, *Farkas* Lajosné, *Fazekas* Já-nos, *Fülöp* János, *Gabnai* József, *Gergely* Mihály, *Gyuris* Dezső, *Kakuszi* Im-re, *Kanalas* Sándor, *Kecs-keméti* Gáspár, *Keresztúri* József, *Kispéter* László, *Ko-csis* Mária, *Kovács* Jenő, *Kovács* Sándor, *Korsós* Já-nosné, *Lajkó* Andrásné, *Makra* András, *Murányi* György, *Nacsa* József, *Nieszt*

1021

A KŐPARTIZÁN

A szobor: egyetlen robusztus kőtömeg. A fehér kőből súlyosan mozduló figura bontakozik ki; lábával elszántan előre lép, karját ütésre emeli. A szobor arctalan, mint egy jelkép, s mozgással teli, mint a valóság. Talapzatán, a posztamensen kőbefaragott mondat: *„A hős budapesti partizán, Szir emlékére, aki csoportjával bátran harcolt a német megszállók és hazai cinkosaik ellen."*

A szobrász: *Kovács Ferenc.* Nevét számos köztéri szobor tette ismertté, ezek sorába lép most a napokban elkészült Szir-emlékmű is, melyet a főváros felszabadulásának előestéjén, február 12-én avat fel a Fővárosi Tanács és a Magyar Partizán Szövetség a Szent István park Balzac utcai torkolatánál.

— *A szobor pályázatra készült* — újságolja téli napfény világította, tágas műtermének egyik sarkában, a szobor gipsz-mintájára mutatva a művész. — *A pályázat lényeges feltétele az volt, hogy a szobor úgy állítson emléket a szinte legendássá vált Szir-csoportnak, hogy egyben általánosabb érvényű is legyen, a fasizmussal szembeni ellenállási mozgalom egészét érzékeltesse. Ezért született meg bennem az elgondolás: a szoborral a helytállást, az ütőképességet kell szimbólikus módon kifejeznem, egy fegyvertelen — mert hiszen nemcsak fegyveres ellenállás létezett —, s az illegalitásra utalóan kicsit titokzatos figurával.*

Kovács Ferenc a Szir-csoportra, s az ellenállási mozgalomra vonatkozó irodalom alapos áttanulmányozása után, és a Partizán Szövetség szakembereivel folytatott sűrű konzultációk *közepette egy évvel*

1/0

teljesítenek.
megbecsülést, anyagi támogatást és
rkatonai szolgálatot teljesítő had-
k hozzátartozóinak. Ennek meg-
a honvédelmi hozzájárulás.

isszafizetés?

n befizetett hozzájárulás összegét
apta vissza, ha azt bizonyos for-
e. Az *új* szabály szerint a bevo-
visszafizetésére *hivatalból* kell
gy a jövőben a sorkatonai szol-
án a visszafizetéssel kapcsolatos
és az arra jogosult *minden kére-*
etett pénzét.

lással kapcsolatos új rendelke-
tek hatályba, és azokat a folya-
lkalmazni kell. Ebből következ-
, akik az említett időpont után
agy azután válnak fizetésre kö-
nelt mérték szerint tartoznak fi-
akik a fizetési kötelezettség alól
után már nem kell fizetniük.

lás fizetésének *időtartama* nem
tehát, aki sorkatonai szolgálatot
ővidebb időtartamban teljesített:
évnél rövidebb, de legalább két
nai szolgálatot teljesített: a hon-
napig tartozik fizetni.

DR. NÉMETH TIBOR
alezredes

VÖRÖS CSILLAG
TRAKTORGYÁR

FELVETELRE KERES:
VILLANYSZERELŐKET,
BETANULÓ
VILLANYSZERELŐKET,
HŐKEZELŐ
SZAKMUNKASOKAT,
BETANULÓ
HŐKEZELŐKET,
BETANULÓ
FORGACSOLOKAT,
FÉRFI
SEGÉDMUNKASOKAT.

42 órás munkaidőre, jó kereseti lehetőséggel. Vidékieknek munkásszállá son helyet biztosítunk.

Jelentkezés:
Vörös Csillag Traktorgyár, Munkaerőgazdálkodás.
Telefon:
272–020/134-es mellék.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRSZÉTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPHADSEREG
Budapest
1970 JAN 17

Kovács Ferenc

1021

KÖRKÉP

„... az ellenállási mozgalom egészét érzékeltesse" (Kovács Ferenc)

A GYORSAN MÚLÓ NAPOK SEBES IRAMODÁSÁVAL EGYRE KÖZELIBB LESZ A NAGY TÖRTÉNELMI ÉVFORDULÓ, A NEGYEDSZÁZADOS JUBILEUM, HAZÁNK FELSZABADULÁSÁNAK 25. SZULETÉSNAPJA. MÉLTÓ KÖSZÖNTÉSÉN – BÁR MÉG CSAK JANUÁRT ÍRUNK – MÁRIS SOKAN MUNKÁLKODNAK: ÚJ REGÉNYEK KÉSZÜLNEK, FILMEK, SZÍNDARABOK, SZOBROK IDÉZIK A SZABADSÁGOT HOZÓ HARCOK EMLÉKEIT, MEGANNYI MŰVÉSZI ALKOTÁS ADÓZIK KEGYELETTEL – NÉPUNK NEVÉBEN – A FELSZABADÍTÓ HŐSÖKNEK, S AZ ANTIFASISZTA ELLENÁLLÁSI MOZGALOM HARCOSAINAK.

HADD AJÁNLKOZZUNK MOST AFFÉLE „TÁRLATVEZETÉSRE" E MŰVEK SORÁBAN, BEMUTATVA NÉHÁNYAT KÖZÜLÜK.

ezelőtt kezdett munkához, először agyagvázlat, majd a gipsz-minta elkészítéséhez. A következő lépés egy kis márvány-vázlat kifaragása volt, annak tanulmányozása végett, hogy miként „viselkedik" a kompozíció kőben. Az eredeti

ERITÁS

talos, tetőfedő, bádo-
illanyszerelő, festő, par-
ló, lakatos, autósze-

A HONVÉDELMI HOZZÁJÁRULÁSRÓL

A Magyar Közlöny 1969 november 4-i számában jelent meg a Népköztársaság Elnöki Tanácsának 32. számú törvényerejű rendelete, amely módosította a honvédelmi hozzájárulásról szóló korábbi rendelkezéseket. Ugyanebben a számban meg a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány ete, amely elrendelte a családi segély összegének fel-t. A Magyar Közlönyben 1969 december 28-án került sre a munkaügyi miniszter rendelete, amely a sor-olgálati idő beszámításával kapcsolatban állapított bályokat. Mindezekről a sajtó is közölt tájékozta-lemények eléggé szűkszavúak, és nem adnak ot a legközvetlenebbül érintett sorköteleseknek, Indokolt tehát, hogy részletesebben szóljunk tról.

haza védelmével kapcsolatos állampolgári általában a sorkatonai szolgálat teljesítésé-eget. Egyes sorköteles korban levők viszont kü-különféle okok (alkalmatlanság, szociális körül-

védelmi hozzájárulás fizetésére határozatot hozó pénzügyi szerv felettes szakigazgatási szervének vezetője egyes hadköteleseknek a fizetés alól felmentést adjon. Rendkívüli és indokolt körülménynek tekinthető az, ha a hadköteles havi keresete, illetve bármely forrásból származó jövedelme egy kereset (jövedelem) nélküli eltartásra szoruló hozzátartozó esetén a 800 forintot, két ilyen hozzátartozó esetén pedig az 1100 forintot nem haladja meg, vagy ha a hadköteles sorkatonai szolgálatát valamelyik szocialista ország hadseregében már teljesítette.

2 A korábbi rendelkezések szerint a hozzájárulás fizetésének kezdő időpontja: annak, aki sorkatonai szolgálatot bármilyen oknál fogva nem teljesít, illetve nem teljesített, születési évfolyamának sorkatonai szolgálatra első ízben történő behívását követő hónap 1. napja, a tanulmányi szolgálathalasztásban részesített hadköteles esetében pedig a szolgálathalasztás megszüntét követő harmadik hónap 1. napja volt.

A módosított rendelkezés a honvédelmi hozzájárulás fizetésének kezdő idejéül általánosságban a 22. életév betöltésének évét jelöli meg.

A tanulmányi szolgálathalasztásban részesített hadkötelesek honvédelmi hozzájárulásának fizetéséről szóló szabály olyképpen *módosult*, hogy az *csak a felsőoktatási intézmények hallgatóira vonatkozik*. Azokra is csak akkor, ha a szolgálathalasztásuk a 22. életév betöltése után szűnik meg. A felsőoktatási intézmények hallgatóin kívül *egyéb* tanulmányi **szolgálathalasztásban részesítettről a fizetés kezdő időpontjának felemelése miatt nem lehet szó.**

3 Már említettük, hogy azok a hadkötelesek, akik valamilyen oknál fogva sorkatonai szolgálatot *nem* teljesítenek, előnyös helyzetbe jutnak azokkal szemben, akiket behívnak. Erre tekintettel pártunk és kormányunk a honvédelem terheinek arányosabb viselése érdekében úgy látta célszerűnek, hogy nagyobb terhet kell hárítani azokra a hadkötelesekre, akik sorkatonai szolgálatot nem teljesítenek.

Kovács Ferenc

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA
Budapest

1970 ÁPR 8

1021

Klapka György honvédtábornok születésének 150. évfordulója alkalmából a Budapesti Fővárosi Tanács emléktáblát állított az V. Akadémia utca 1. számú ház oldalán. Az avatáson dr. Ember Győző akadémikus, az Országos Levéltár főigazgatója mondott beszédet, majd megkoszorúzták a Kovács Ferenc szobrászművész készítette emléktáblát

(Jentetics László felvétele)

AZ ERŐ
ÉS
HÁLÓZ
TERVEZŐ
VÁLLALAT

azonnali belépéssel felvesz

ÉRETTSÉGIZETT FIÚKAT,

AKIKET GEODÉZIAI-KITŰZŐI MUNKÁRA KIKÉPEZ.

Jelentkezés a személyzeti osztályon, Budapest, V., Széchenyi rkp. 3. III. em. 344.

Gyakorlott gép-gyorsírónőt azonnal felvesszünk. Vénusz Fodrász

ilmlomot. 121-612.

HANGSZER

Jó állapotban levő hosszú, bécsi zongora sürgősen eladó (olcsón). Budapest, XIII. ker. Angyalföldi út 17. II. 46.

LAKÁS

Fiatal, gyermektelen értelmiségi házaspár záros határidőre — lakásuk elkészültéig — komfortos albérletet keres lehetőleg Budán. »Pontos fizetők« jeligére a hirdetőbe.

Szoba, konyhás lakást cserélnék hasonlóra, v. nagyobbra megegyezéssel, külső kerületekben is. VIII., Szigetvári u. 4. III. 37.

Jól jövedelmező 2 liftes, 1 szoba komfortos házfelügyelőséget cserélünk hasonló főbérletre. II-es ház van. Nyugdíjazás és betegség miatt. XI., Bocskai út 1.

Szabad rendelkezésű lakrészt vennék készpénzért, eltartás és

VÁLLALATOK FIGYELEM!!!

VÖRÖSHAGYMA TERMELÉSÉHEZ HŐKEZELT ÉS HŐKEZELETLEN DUGHAGYMA MINDEN MÉRETBEN, KIS ÉS NAGY TÉTELBEN ELADÓ. ÁR MEGEGYEZÉS SZERINT. MÉK KÖZPONT, Kecskemét, Bercsényi u. 4—6. Telefon: Kecskemét, 25—81, 24—77.

Parkettcsiszolást, lakozást porelszívós géppel, garanciával vállalok azonnalra. 123—

1021

Munkásmozgalmi emlékmű, Kovács Ferenc alkotása (Szolnok, Kossuth tér)

Kovács Ferenc

JÁSZKUNSÁG
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A Képcsarnok Aba-Novák terme Szolnokon

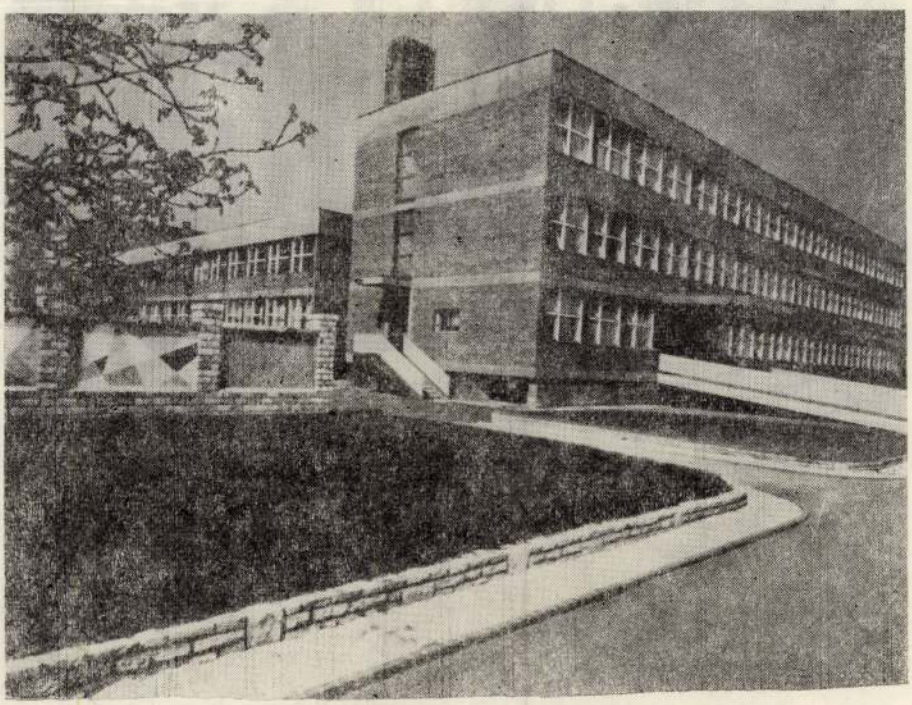

A Tisza-parti Gimnázium és Szakközépiskola Szolnokon

Bugac ● Fülöpjakab ● Gátér ● Kunszállás ● Pálmonostora ● Petőfiszállás

Petőfi Népe
1993. VIII. 26

Kiskunfélegyháza és vidéke

NEHEZEN INDULT, DE SIKERES LETT

Véget értek a Kiskun Napok

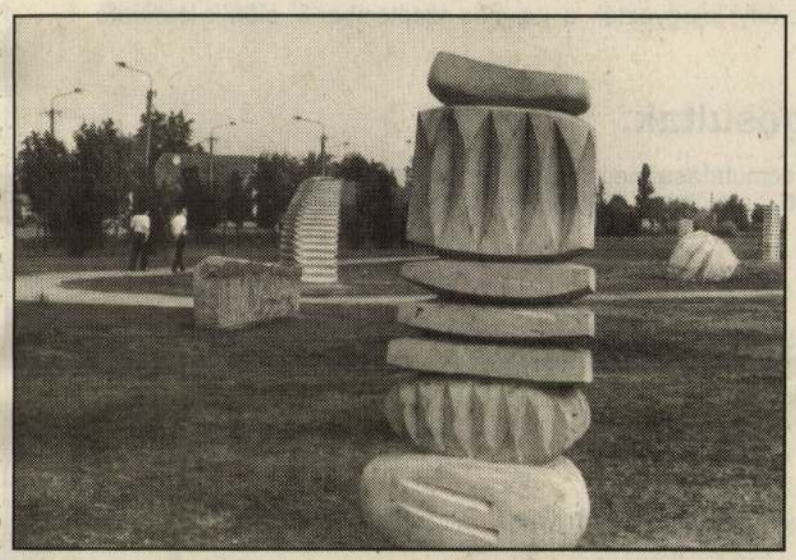

● Az ünnepen avatták fel Kovács Ferenc szobrászművész alkotásaiból létesített szoborparkot. (Gaál Béla felvétele)

Az ünnep pillanatai elszálltak, véget értek a Kiskun Napok rendezvényei Félegyházán. Már csak néhány plakát és díszlet emlékeztet a közel egyhetes ünnepre. Dr. Kardos András alpolgármestert, a szervezőbizottság elnökét kértük meg, vonja meg a rendezvény mérlegét.

— Egy település életéhez szervesen hozzátartozik a hagyományok megőrzése. Kiskunfélegyháza esetében az egyik, talán a legjelentősebbnek mondható ilyen rendezvény az ötévenként megrendezésre kerülő Kiskun Napok. Mivel az ezt megelőző ünnepséget 1985-ben tartottuk, a következő 1990-ben lett volna esedékes. Akkor ez, a rendszerváltást követő népszavazás, parlamenti és helyhatósági választások miatt nem valósulhatott meg. Ezért határoztunk úgy, hogy tekintettel az újratelepítés évfordulójára — három év csúszással — az idén rendezzük meg.

A szervezés gondolata kezdetben elég sok vitát váltott ki a képviselők körében, főleg miután kiderültek a várható költségek: mintegy tízmillió forintról van szó. Jó néhány képviselő fel is vetette, nem biztos, hogy a jelenlegi gazdasági helyzetben célszerű egy ilyen ünnepség megszervezése. Végül idén márciusban mégis elfogadták a javaslatot, s utólag immár úgy tűnik: megérte.

Maga az előkészület körülbelül másfél éve kezdődött. Számos felhívást tettünk közzé, amelyekben ötleteket, javaslatokat kértünk az ünnepségekkel kapcsolatosan. Ezeket egybevetve saját elképzeléseinkkel kezdtük el a szervezést. Bizottságot hoztunk létre, amely feltérképezte a lehetőségeket. A testületi pozitív döntést követően aztán gőzerővel tudtuk megindítani a munkát.

— *Túl az eseményeken, ismerve a vélemények egy részét is, hogyan látja: sikeres volt a rendezvény?*

— Mindenképp annak tartom. Ha csupán azt veszem figyelembe, hogy milyen tömegeket mozgattunk meg, ez már alapjában véve sikernek mondható. De mindezen túl olyan visszhangok, visszajelzések bizonyítják az ünnepségek jó hangulatát, amelyek birtokában jogosnak tűnik ez a megállapítás.

Nyilván mint minden hasonló elemzés, ez is tanulságokkal szolgál. A mi esetünkben talán az tűnik megfontolandónak, hogy a jövőben rövidebb időtartamú ünneplést szervezünk. Mert egyrészt az emberek többsége, munkájából vagy egyéb elfoglaltságából adódóan, képtelen minden eseményen részt venni, ugyanakkor fennáll annak a veszélye is, hogy beleláradnak az ünneplésbe. Bőven elégségesnek tűnik a két-három napos időtartam. Mindemellett úgy látom, hogy az emberek gondjaik mellett igyekeznek kihasználni minden olyan eseményt, amely legalább átmenetileg kikapcsolhatja őket a hétköznapok egyhangúságából. Jól példázza ezt a 20-ai utcabál is. Jómagam jó néhány Kiskun Napokat megértem már, de engem is meglepett az a tömeg, amely szinte éjfélig hömpölygött a Kossuth utcán a Béke térig.

Összegzésképpen: azt a néhány negatív visszhangot leszámítva, úgy érzem, valóban sikeres és mindenképpen emlékezetes ünnepet sikerült szerveznünk. Végül is ez volt a célunk.

Szász András

Az alapítvány is kiállított

Érdekes kiállítással mutatkozott be a Kiskun Napok keretében az érdeklődőknek a Félegyházán immár másfél éve működő, karitatív célú United Way Alapítvány. A népszerűsítésen túl, céljuk valamennyi polgár figyelmét felhívni a civilizációs ártalmak, a stressz, a káros környezeti hatások, a túlgyógyszerezettség veszélyeire.

Az alapítvány élvezi jó néhány helyi cég és vállalkozó iparos támogatását, de további segítő támogatásokat vár, ötlet, munka vagy bármilyen segítség formájában. Az United Way Alapítvány teljesen nyitott, nemes célú programokat kezdeményez és támogat Félegyházán. Részt vesz egészségügyi megelőző programok szervezésében, támogatja a kultúra, oktatás fejlődését. Hathatós támogatást nyújt sérült és hátrányos helyzetű embereknek. Hunyadi u. 6. szám alatti irodájában várja azokat, akik szívesen részt vennének az alapítvány munkájában.

b.n.k.

Fazekasok Korondról

● A Kiskun Napokra a korondi fazekasok is elhozták alkotásaikat.

Heves viták a bizottsági ülésen

Alternatív általános iskola

Kibővült az iskola

Fülöpjakabon bensőséges ünnepség keretében adta át dr. Józsa Fábián, a Belügyminisztérium politikai államtitkára az iskola új szárnyát. Ennek hasznos alapterülete 452 négyzetméter, s az építkezés költsége a tervezett keretet nem haladta meg. Kilencmillióba került. Az augusztus 20-i ünnepségre elfogadta a meghívást dr. Balogh László, a megyei közgyűlés alelnöke és Kovács Dezsőné, Klárika néni, a falu egykori tanító nénije. Józsa államtitkár ünnepi beszédében megemlékezett államalapító királyunkról,s az önnállósult Fülöpjakab fejlődését felelevenítve gratulált a szép új létesítményhez.

Bugacnak címere lesz

Ma délután hat órakor tartja soron következő testületi ülését a bugaci önkormányzat. Ezen előterjesztés hangzik el a község címerének alapítására. Napirenden szerepel emellett még többek közt egy emlékmű állításának a gondolata, melyet a háborúk és a forradalmak áldozatainak az emlékére emelnének.

Elmaradt a közgyűlés

Kunszálláson határozatképtelenség következtében elmaradt a képviselő-testület augusztus 16-ára tervezett ülése. Csakúgy,

KOVÁCS Ferenc részére

ÁLLAMI VAGYONÜGYNÖKSÉG

Az ÁVÜ Igazgatótanácsa elfogadta, hogy a Zalakerámia Rt. állami tulajdonban levő részvényeinek egy részét az Állami Vagyonügynökség kárpótlási jegyre cserélheti.

A döntés alapján az Állami Vagyonügynökség felhívást tesz közzé a tulajdonában levő, 46.880 darab 46.880.000,- Ft névértékű Zalakerámia Rt. részvény kárpótlási jegyek ellenében történő jegyzésére.

A jegyzés kezdő időpontja: 1993. augusztus 30. /hétfő/

A jegyzés záró időpontja: 1993. szeptember 3. /péntek/

A jegyzési időszak egy alkalommal, legfeljebb két héttel meghosszabbítható, illetve, amennyiben az összes, rendelkezésre álló részvényt lejegyezték, a jegyzés szeptember 3. előtt is lezárható.

A jegyzésre kizárólag a saját jogon kárpótoltak jogosultak.

A jogosultságot az eredeti kárpótlási határozattal, a kárpótlási jegy átadás-átvételi jegyzőkönyvével lehet igazolni, személyi igazolvány bemutatása mellett. Egy személy egyszerre csak egy határozattal jegyezhet, ez a kikötés vonatkozik a meghatalmazottakra is - egyszerre csak egy megbízó részére jegyezhet a meghatalmazott -, maximum 80 darab kárpótlási jegy felhasználásával.

Allokáció szabályai:

Túljegyzés esetén először minden jegyző három részvényt kap. Amennyiben ez után is marad elosztható részvény, megvizsgálják, hogy lehet-e további három darab részvényt kiosztani. Ez a folyamat ismétlődik /három részvényenkénti ugrással/ mindaddig, amíg marad kiosztható részvény. Amennyiben a fennmaradó részvények száma már nem tenné lehetővé a három további részvény kiosztását, az allokáció során fennmaradó részvényeket a kerekítés szabályait alkalmazva fogják elosztani.

A Zalakerámia Rt. részvények kárpótlási jegyre történő jegyzése során a 2:3 átváltási arányt kell figyelembe venni, azaz 3 db 1.000,- forint névértékű részvényért 2 db 1.000,- forint címletértékű kárpótlási jegyet kell átadni.

Az Állami Értékpapír Felügyelet döntése értelmében a kárpótlási jegy részvény jegyzés ideje alatt a részvények becserélési árfolyama változatlan.

Az átváltásra kerülő részvények szavazási jogot megtestesítő törzsrészvények. A részvények per-, igény- és tehermentesek.

1993. évi osztalékszelvényt tartalmaznak.

A részvényjegyzők a megkapott részvényekről letéti igazolást kapnak. Amennyiben valamely részvénytulajdonos a részvényeket az értéktárból ki kívánja váltani, az ezzel kapcsolatos költségeket köteles megfizetni.

A részvények jegyzésére rendelkezésre álló idő alatt az alábbi helyeken lehet jegyezni:

Creditanstalt Értékpapír Rt.
Budapest V. ker., Nagysándor József utca 10.

Budapest Értékpapír és Befektetési Rt.
Budapest V. ker., Deák F. u. 5.,

valamint a **Budapest Bank** kijelölt vidéki igazgatóságain és fiókjaiban:

Veszprém, Brusznyai Á. út 26.
Szeged, Klauzál tér 4.
Miskolc, Mindszent tér 4.
Zalaegerszeg, Kossuth út 2.
Székesfehérvár, Bástya utca 8.
Pécs, Búza tér 6.
Kecskemét, Dobó krt. 13-15.
Nyíregyháza, Bessenyei tér 17.
Tatabánya, Szent Borbála tér 6.

További információ a Budapest Értékpapír és Befektetési Rt., továbbá a Creditanstalt Értékpapír Rt. központjában kapható.

(9407)

Tisztelettel meghívjuk Önt

KOVÁCS FERENC
festőművész

és

TRISCHLER FERENC
szobrászművész

kiállítására a

DUNA GALÉRIÁBA

Budapest, XIII. Pannónia u. 95.
(Dráva u. sarok)

2003. október 1-jén
(szerdán) 17.00 órára.

Megnyitja:
ANGYAL MÁRIA
művészettörténész

Közreműködik
LUKÁCS SÁNDOR
színművész
és
INHOFF EDE
trombitaművész

Megtekinthető
Október 1-jétől október 15-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

KOVÁCS FERENC
festőművész

TRISCHLER FERENC
szobrászművész

KOVÁCS FERENC

Tisztelettel meghívjuk Önt

KOVÁCS FERENC
festőművész

és

TRISCHLER FERENC
szobrászművész

kiállítására a
DUNA GALÉRIÁBA
Budapest, XIII. Pannónia u. 95.
(Dráva u. sarok)

2003. október 1-jén
(szerdán) 17.00 órára.

Megnyitja:
ANGYAL MÁRIA
művészettörténész

Közreműködik
LUKÁCS SÁNDOR
színművész
és
INHOFF EDE
trombitaművész

Megtekinthető
Október 1-jétől október 15-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

KOVÁCS FERENC
festőművész

TRISCHLER FERENC
szobrászművész

KOVÁCS FERENC

KOVÁCS FERENC

OLNA ÉS KÖRNYÉKE 1996. szeptember 28., szombat

TOLNAI NÉPÚJSÁG

tetéssel

gy mi nem termelő üzem va-
unk. Igen, kifizetik a bérün-
. Én magas jövedelmű peda-
gusnak számítok, 37 év
nkaviszony után kaptam
n februártól 50 ezer bruttót.
ágítani, fűteni is kell, ez a
alapvetőbb dolog. Nem pa-
olunk. Akkor mondja meg,
y mire megy el a pénz?
— *Azt mondta, hogy imád*
gozni. Mostanában valósá-
rémtörténeteket hallani a
gyerekekről. Önnek van rá-
sa a dologra: valójában mi-
ek ők?
– Tényleg nagy a változás.
le mit látnak a tévében, az
ı? Volt nekem korábban
ı tanítványom, aki azóta
örtönben is ült. De mindig
sen gondolok rá. Tisztelet-
volt akkor is, ma is az.
mai gyerekek egész má-
Bemegyek az iskolába,
ımikor nem is köszönnek.
ttől függetlenül nagyon
em őket. Mindenkivel

Kovács Ferenc tárlata Tolnán. A műélvezők a tolnai művelődési ház képzőművészeti kiállításainak sorában most egy héten át Kovács Ferenc tanár-festőművész alkotásaival ismerkedhetnek. A tárlatnyitón – a helyi zeneiskolások megszokottan magas színvonalú hangulatteremtése után – Decsi Kiss János méltatta a saját útjaihoz hűséges, műveit őszintén vállaló, tisztességes felkészültségű alkotót, a sokak számára ismerős hangulatú tájképeket, valamint a kultúra éltetésére irányuló tolnai törekvéseket. Egy rögtönzött nyilvános interjúból a művész-tanártól megtudhattuk, hogy a pasztell lágysága igazodik legjobban a saját stílusához, de az akvarell a „szíve csücske". FOTÓ: G.K.

Versmondásban, fociban mérték össze tudásukat

A Petőfi emlékünnepen

A hagyományok szerint a Petőfi emlékháznál megemlékezéssel és koszorúzással kezdődött, majd versmondó és sportversennyel folytatódott Sárszentlőrincen a költő emlékünnepe, a helyi általános iskola által évente rendezett Petőfi nap, pénteken.

A sárszentlőrinci általános iskolások és hasonló korú vendégeik Kajdacsról, Nagydorogról, Pálfáról, Györköny-ből, Pusztahencsérről és Paksról a Deák Ferenc iskolából, tanáraik kíséretében hallgatták meg a Petőfi emlékháznál *Csepregi Béla* evangélikus lelkész, Petőfi kutató beszédét, majd megkoszorúzták az emléktáblát. Ezt követően két helyszínen folytatódtak az események. A kultúrházban a Petőfi Sándor versmondó verdik–nyolcadik osztályosok legjobbjának *Kovács Nikolett* bizonyult, aki Nagydorogról érkezett, őt a szintén nagydorogi *Balogh Edit* követte, harmadik pedig a paksi *Krieser Angéla* lett. A győztesek kettőezer, a második helyezettek ezerötszáz, a „bronzérmesek" ezer forint értékű könyvet választhattak maguknak a helyszínen, a *Nagy Zoltán* helybéli fazekasmester által készített emlékplakett és a szintén lőrinci Zsivora György Alapítvány szövőműhelyében készült népművészeti baba mellé, amit minden résztvevő megkapott. A verseny egyik támogatója, a szekszárdi *Kasler Ottó* által felajánlott különdíjakat *Krieser Angéla* és a sárszentlőrinci *Király Pál* kapták.

A sportpályán a felsőtagozatos fiúk kispályás fociban

Helytörté

Az 1800-as évek végének

Az őcsényi közösségi ház
általános iskola az elmúlt

Kovács Ferenc festő

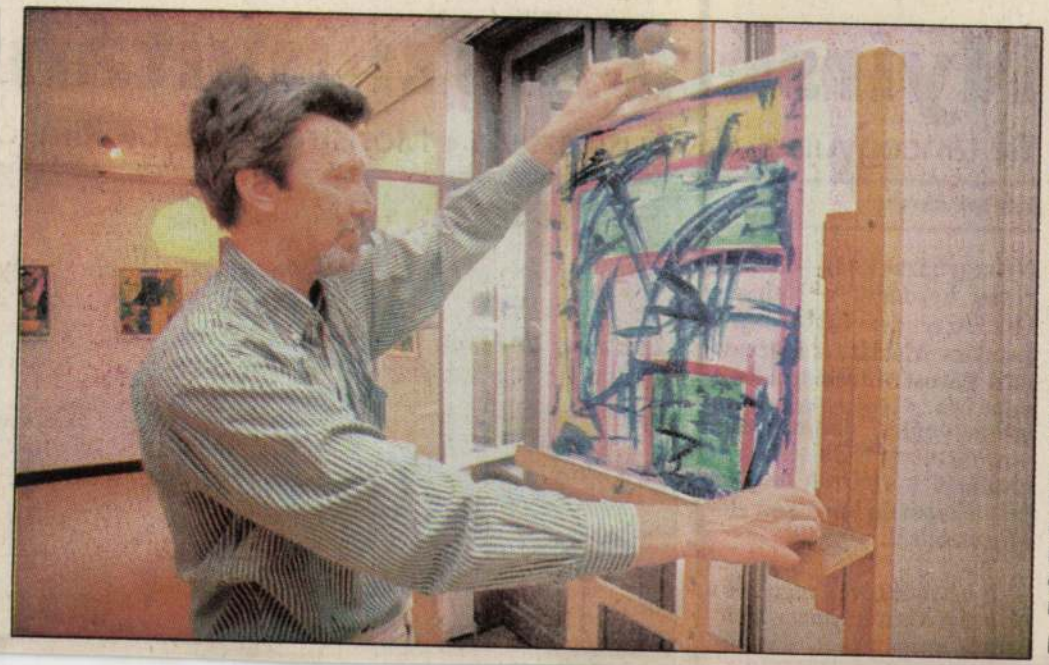

Formák és színek címmel nyílt meg tegnap a nyíregyházi születésű, Norvégiában (Osloban) élő Kovács Ferenc festőművész (képünkön) kiállítása megyeszékhelyünkön, a Városi Galériában. A közszemlére tett alkotások többsége — falemezre acril festékkel felvitt, nonfiguratív kompozíciók — a művész irodalmi, filmes, zenei élményeinek hatására született. Megjelenik rajtuk egy-egy motívum a festő most készülő színdarabjából is. „Nem titok — mondotta a szerző — ebben Sipkay Barna regénybeli hőseit, a kisváros hangulatát, az ifjúságomat írom-festem színpadra"

Harasztosi Pál felvétele

féláron

ényei ünnepekre

Nyári Színházi Fesztivál sikerét lehetősége szerint segítse, így a kedvezmény mellett a Bécsi gyors című darab Vidám Színpadi bemutatóját anyagilag is támogatta. Nemcsak a színházi fesztiválra utazók kapják meg a kedvezményt, hanem kéttucatnyi egyéb esemény látogatója is. Így a Szegedi Szabadtéri Játékokra, a Közlekedési Múzeum kiállítására, a Gyulai Várszínházi Napokra, a hortobágyi hidi vásárra, a II. zebegényi festőversenyre, a pannonhalmi nemzeti zarándoklat-

Nyírségi Ősz: nyitán

Tíz táncegyüttes • Kórusfesztivál • Monstre gálaest • Kirako

Kállai János

Nyíregyháza (KM) — Hamarosan kezdődik a Nyírségi Ősz '96 rendezvénysorozata. Bradács Máriát, a nyíregyházi Városi Művelődési Központ és Gyermekcentrum igazgatónőjét, mint több nagyesemény felelősét, házigazdáját kérdeztük a jövő héten kezdődő kavalkád előkészületeiről.

— A hetvenes évek vége felé a Nyírségi Ősz folymata átmenetileg megszakadt, azonban

Kovács Ferenc

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1970.II.B 12

MAGYAR NEMZET
Budapest

Csütörtök, 1970. február 12.

Budapestre é
Moszkva város k

A budapesti pártbizottság és a fővárosi tanács meghívására — Budapest felszabadulása 25. évfordulójának ünnepségeire — szerdán a fővárosba érkezett Moszkva város küldöttsége. A delegációt V. V. *Grisin*, az SZKP Politikai Bizottságának póttagja, a moszkvai városi pártbizottság első titkára vezeti; a delegáció tagjai: N. J. *Pascsenko*, a moszkvai városi tanács végrehajtó bizottságának első elnökhelyettese, K. A. *Artomova*, a moszkvai Lihacsov Autógyár munkásnője, A. N. *Visztavkin*, a műszaki tudományok doktora, a Szovjet Tudományos Akadémia rádiótechnikai és elektrotechnikai intézete pártbizottságának titkára.

A küldöttséget a Ferihegyi repülőtéren *Németh* Károly, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja, a budapesti pártbizottság első titkára, *Sarlós* István, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, *Erdélyi* Károly külügyminiszter-helyettes, továbbá a budapesti pártbizottság és a fővárosi tanács vezetői fogadták; jelen volt F. J. *Tyitov*, a Szovjetunió budapesti nagykövete.

Moszkva város küldöttsége szerdán látogatást tett a budapesti pártbizottság székházában. A vendégek *Németh* Károllyal, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagjával, a budapesti pártbizottság első titkárával, valamint a pártbizottság titkáraival megbeszélést folytattak a pártmunka tapasztalatairól. A találkozón jelen volt *Sarlós* István, a fővárosi tanács vb-elnöke, és F. J. *Tyitov*, a Szovjetunió budapesti nagykövete.

Moszkva város küldöttsége szerda este *a fővárosi tanács vezetőivel találkozott a városházán.* A látogatást követően a budapesti pártbizottság vezetői vacsorán látták vendégül a moszkvai küldöttséget a Budapest Szállóban.

A Komszomol moszkvai városi bizottsága titkárának, V. *Titujevnek* vezetésével háromtagú Komszomol-delegáció érkezett szerdán Budapestre a főváros felszabadulása alkalmából rendezett ünnepségekre.

Felavatták a SZIR partizáncsoport emlékművét

Ünnepi zászlódíszt öltött szerdán a XIII. kerületi Szent István Park, ahol Budapest felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából katonai tiszteletadás mellett avatták fel SZIR és partizáncsoportjának emlékművét.

Az ünnepségen *Hantos* János, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese mondott ünnepi beszédet.

— Szoboravató ünnepségünkön azokra a hősökre emlékezünk — mondotta —, akik szembefordultak a fasiszta terrorral; akik valóságos érdekei felismerésére akarták rávezetni Budapest népét; akik hirdették a független, demokratikus Magyarország eszméjét és akik életük kockáztatásával vagy feláldozásával végrehajtott partizán-akcióikkal *fáklyaként világító példát adtak.* 1944. szeptemberétől több ilyen partizáncsoport harcolt Budapestért, a *Kommunista Párt irányítása alatt.* E csoportok egyikének vezetője volt *Weinberger* Dezső, akit „SZIR"-nek ismert a mozgalom. Eredményes kézigránátos támadást hajtottak végre a XIII. Forgách utcai nyilasszékház, az Andrássy-úti nyilas-ház, a „hűség háza" ellen. Legnagyobb akciójuk a *Metropol-szálló robbantása volt.* Itt lakott a német megszálló rendőrség és az SS-tisztek nagyobb csoportja. A robbantás 19 SS-tiszt halálát okozta. Nagy volt a visszhangja. *Ezeket a fiatalokat a Kommunista Párt nevelte. Ezért volt bátorságuk a túlerővel szembeszállni és Dávidként Góliátra parittyázni.*

— A SZIR emlékének szentelt műalkotás nem Weinberger Dezső szobra. Kovács Ferenc szobrászművész helyesen járt el, amikor az ellenségtől önmagát védő, de ugyanakkor

1021

Kiállítás a Nyugati pályaudv

A Nyugati pályaudvar polacsarnokában tablók, pek, makettek sorako Olyanok is, amelyek felk ják a szemlélőket, és oly is, amelyek erőt, hitet a A *Szabad Budapestért* kiállítás, amelyet szerdá *lemen* Győző, a buda MHSZ titkára nyitott me keresztmetszetét adja a ros felszabadulásának, mokratikus kibontako indított harcnak.

Nézzük az utcai harc beszélő képeket, az út szemétből és törme emelt sírhalmokat, a fő panorámáját 1945 febr ban és megértjük azokat a pincékből feljőve re vesztetten kérdezték: *új valaha is ez a város.* megfog bennünket egy az utca még tele elesett nák tetemeivel, de egy autó már kenyeret visz hová, rajta a felirat „K Megismerkedhetünk vekkel és új harcokkal egyik képről *Várházy* C

Magyar

rkezett üldöttsége

kész
usát
hogy
cso-
áro-
25.
és
knak
lsza-
ttek.
tele-
k, a
onái-
elő-
biz-
kö-
izán-

ykori
őnek
Poli-
a, a
g el-

aron

ku-
ké-
znak.
avar-
anok
dnak.
című
Ke-
apesti
g, kis
fővá-
a de-
zásért

okról
testen
lékből
város
iárjá-
akik
ény-
jáéled
Aztán
kép:
kato-
teher-
vala-
eb".
j ne-
is. Az
szkár,

a Budai Önkéntes Ezred parancsnoka néz le. A szétlőtt gépkocsi mellett fekszik holtan *Filimanyenko* hős katona, aki *Steinmetz* Miklós parlamenter gépkocsiját vezette. Mellettük az *Ultimátum*, amelynek higgadt érvelő hangnemére golyózápor volt a válasz... *„Tábornok úr, bizonyára belátja, hogy minden további ellenállás elvesztette értelmét..."* A tábornok úr, Pfeffer *Wildenburch* azonban nem látta be: fogságba esésének pillanatát megörökítő képen cigarettával a szája sarkában, szinte kedélyesen ül fel a szovjet dzsippre.

A partizánok mellett ott láthatók azok a magyar katonák is, akik fegyvert fogtak a fasiszták ellen, akik önként jelentkeztek a *„nemzet új szabadságharcára"*. A vonatokra várakozó nézőközönség közül sokan olvasgatják a „Toborzási felhívást", amelyet *Dálnoki Miklós* Béla és *Vörös* János írt alá. *„Bizom abban és hiszem, hogy az egész nemzet meg fogja érteni a hazának ezt a hívó szavát. Eddig nem volt háborús célunk, most van. Jelenleg háborús cél: a magyar nép jobb jövőjének megalapozása és az új, független, demokratikus, boldog Magyarország megteremtése."* Arrább a belügyminiszter, *Erdei* Ferenc felhívása Budapest népéhez. Az utolsó sorok: *„Aki a rend ellen vét, az a magyar nép, a magyar demokrácia, a magyar haza ellensége. Ekként fogjuk kezelni."*

Gimnasztyorkás katonák menetelnek az úton, porosak, fáradtak. Az útpadkán országhatárt jelző tábla: *Austria*. A tablók vége felé a képeken látható katonák, polgárok és a kiállítás nézőinek arcán is egyre derűsebbek lesznek a vonások. A teherautók hozzák az első szovjet gyapotszállítmányt. Megindul a hidak, utak helyreállítása.

Megindul az élet...

A művész

ósy Kornélia emléke

őt nevezték a nem-
csalogányának, őt, a
era úttörőjét, nem-
nk diadalra vivőjét.
sikerek után, még
agyon fiatalon, 19
46-ban lett a pesti
zínház tagja, s bécsi,
endégszerepléseinek
), valamint házas-
utáni visszavonulá-
2—1854) kivételével
főváros színpadán
égig a kor magyar
híres női főszere-

ő nyolc év volt mű-
fénykora. Páratlan
angja, ragyogó tril-
ű koloratúr énekes-
ák. Egyénisége, pá-
és a kor szellemi
való barátsága, me-
érjjel, Lonovics Jó-
tt házassága után is
kora legnépsze-
szévé tette. Meyer-
zeneszerző Párizs-
ő szerényen kitért,
együttműködésben
gálta a magyar ze-
Az Egyetem téri
-palotában, majd a
a Kossuth Lajos)
levő Zrínyi-ház-
en látott vendége
n színésztárs, író,
zéleti ember.

dik születésnapjá-
n Sárossy Gyula
zésére írók, költők,
írásos emlékalbum-
ozták meg. Eredeadi múzeum őrzi,
olatát 1952-ben
neg a makói mú-
ára. Arany János
g csak idézni:

cső nemzet.
ma rab;
ca csörgésit
ne hallja:
i bús neszét,
dáját enyhíti
dalja.
alolj nekünk!...

yuralom korában
ek varázsa a nem-
ást szította. Bemu-
1861-ben, ő énekelte
ank bán Melindáját.
yanezzel a szerepével bú-
csúzott a pesti közönségtől
1862. július 29-én. Reményi
Ede, Erkel Ferenc, Ábrányi
Kornél, Mosonyi Mihály, Szigligeti Ede, Egressy Gábor
egyenként búcsúzott tőle a főváros közönsége nevében. Utána vidéki körutat tett az országban, ismét vendégszerepelt első sikereinek színhelyén, Bukarestben, majd 1864-ben végleg visszavonult.

Nyolcvan éve influenzajárvány némította el „a magyar csalogány" hangját. Ha már dombegyházi síremlékét érzéketlen és tudatlan kezek elpusztították is, a helyét tudó kortársak segítségével hamvait ma még exhumálni és *újból méltó helyre lehetne helyezni.* Szép bronz mellszobra ott állott egykor a róla elnevezett makói színház előcsarnokában. Az épület lebontása után lomtárba került. E sorok írója 1953-ban legalább a múzeum kapubejárata alatt teremtett neki némi nyilvánosságot. Ám Telcs Ede sikerült alkotása és Hollósy Kornélia emléke megérdemelné, hogy *Makó valamelyik intim közterét díszítse.*

Móra Ferenc jeles barátja, Diósszilágyi Sámuel makói főorvos, egy hosszú élet szorgalmával gyűjtögette össze Hollósy Kornélia művészi útjának adalékait. Életrajzi monográfiája, melyet „a fölorvos úr" hét éve bekövetkezett halála előtt fejezett be, máig kiadatlan. Pedig a magyar opera múltjának olyan kincsesbányája, amelyből zenetörténetünk még évtizedekig szedegethetne továbbvivő, új kutatásokra ösztönző adatokat.

Hollósy irodalmi szalonjának lelkes látogatója, a művésznő első életrajzírója, Vadnay Károly nekrológjában nyolcvan éve így írt: „Nehány nap óta ő maga is már egészen a múlté. De emléke nem enyészhetik el, mert pályája igazi dicsőség volt, élete pedig példa."

Tegyen meg mindent e példa fölmutatásáért ki-ki, akire tartozik.

Péter László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA
Tatabánya
1970 FEB 7

ÓK LAPJA

Szerdán avatják a Szír-csoport emlékművét

A fővárosi jubileumi ünnepségek nyitányaként szerdán leplezik le a XIII. kerületi Szent István parkban a Szír-csoport emlékművét. Ko-

vács Ferenc szobrászművész és Schmiedl Ferenc építész alkotását. A 2 méter 25 centiméter magas szobor erőteljes, dinamikus testtartású férfit ábrázol, akinek egyik keze beárnyékolja az arcát, ökölbe szorított másik kezét pedig ütésre emeli. A szobor nem magát Szírt mintázza; az illegalitás körülményei között is elszántan harcoló névtelen partizánokat szimbolizálja. A férfialak arca nem kivehető — bár ma már fény derült arra, hogy Szír fedőnéven Weinberger Dezső vívott hősi küzdelmet társaival — köztük Miklós nevű fivérével együtt — a fasiszták ellen.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP KIADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP
Budapest

1970 FEB 10

1021

Felszabadulásának évfordulójára készül Budapest

Díszünnepség a Vígszínházban, kiállítások, koszorúzások, emlékműavatások

Pénteken lesz 25 esztendeje, hogy a szovjet csapatok felszabadították Budapestet: a jubileumi évfordulóra *gazdag eseménysorozattal* készül a főváros lakossága. A központi tereket, a főútvonalakat és az üzemeket nemzetiszínű és vörös *zászlókkal* ékesítik, s fellobogózzák a lakóházakat is. Az ünnep estéjén látványos *kivilágítás* köszönti a jubileumot; a Vár környékén, a dunai hídfőknél, a Parlament előtt és másutt hatalmas méretű *fotók* szemléltetik, milyen pusztulást okozott a fasiszta háború, s milyen nehéz körülmények között látott a romeltakarításhoz Budapest népe.

A főváros felszabadulásának évfordulóját — a többi közt a következő *eseménysorozat előzi* meg: február 12-én este, a Vígszínházban *ünnepi megemlékezést* tart a budapesti pártbizottság, a fővárosi tanács és a Hazafias Népfront budapesti bizottsága. Ugyanezen a napon a fővárosi tanács dísztermében ünnepélyesen átnyújtják a *Pro Urbe* és a *Pro Arte* aranyérmeket. A kitüntetésekkel a Budapestet gazdagító *művészeti alkotásokat*, illetve a főváros érdekében végzett *kiváló munkát* jutalmazzák.

Az évforduló napján, pénteken fővárosszerte *megkoszorúzzák* a felszabadító harcokban elesett *szovjet hősök emlékműveit*. Ünnepség lesz *a gellérthegyi felszabadulási szobornál*, ahol a budapesti fegyveres testületek, a partizánszövetség képviselői, az üzemek, iskolák küldöttei róják le kegyeletüket. Hasonló *megemlékezést* tartanak a budai önkéntes ezred hősi halottainak emlékművénél is. Katonai tisztelgés mellett helyezik el a hála és kegyelet virágait a *Steinmetz-* és az *Osztapenko*-szobornál is. Az évforduló tiszteletére több kerületben *új emlékművet* állítanak fel. A „Szir" néven ismert hős budapesti partizán- és ellenálló csoport tiszteletére a Szent István parkban *emlékművet* lepleznek le. Az emlékművet — *Kovács Ferenc szobrász és Schmidl Ferenc építész* alkotását — február 11-én délután avatják fel.

A felszabadulási évforduló alkalmából több kimagasló *kulturális eseményre* kerül sor. A Szépművészeti Múzeumban pénteken délután ünnepélyesen megnyílik a *„25 éves a szabad Magyarország"* című nagyszabású kiállítás. A *„Fővárosunk: Budapest"* című gyűjtemény az ostrom utáni újjáépítésnek Nagy-Budapest kialakításának, a főváros mai életének, fejlődésének dokumentumait tárja a látogatók elé.

Február 12-én a Budapesti Történeti Múzeumnak a vári palotában levő metszettermében *„Az élet megindulása a felszabadult Budapesten"* címmel kiállítás nyílik.

A budapesti pártoktatásban és a tömegpropagandában is fontos helyet kap a Budapest felszabadulásával foglalkozó téma. A Marxizmus—Leninizmus Esti Egyetem rendezésében tudományos ülésszak kezdődik ma a budapesti pártbizottságon, címe: *„A lenini eszmék megvalósulása a népi demokratikus Magyarországon"*.

A rádió és a televízió *ünnepi műsorral* emlékezik meg a felszabadulási évfordulóról. A Kossuth-adó pénteken este 8 órai kezdettel több műsorszámot szentel a jubileumnak; a múltat és a jelent jól szimbolizálja két műsorszám: *„Az elsüllyedt Budapest"*, illetve a *„Rend a romokon"* című. A televízióban február 13-án este a *„Fekete, fehér — igen, nem?"* című vetélkedő döntője ígérkezik érdekes műsornak a II., a VIII., és a XI. kerület csoportjainak részvételével.

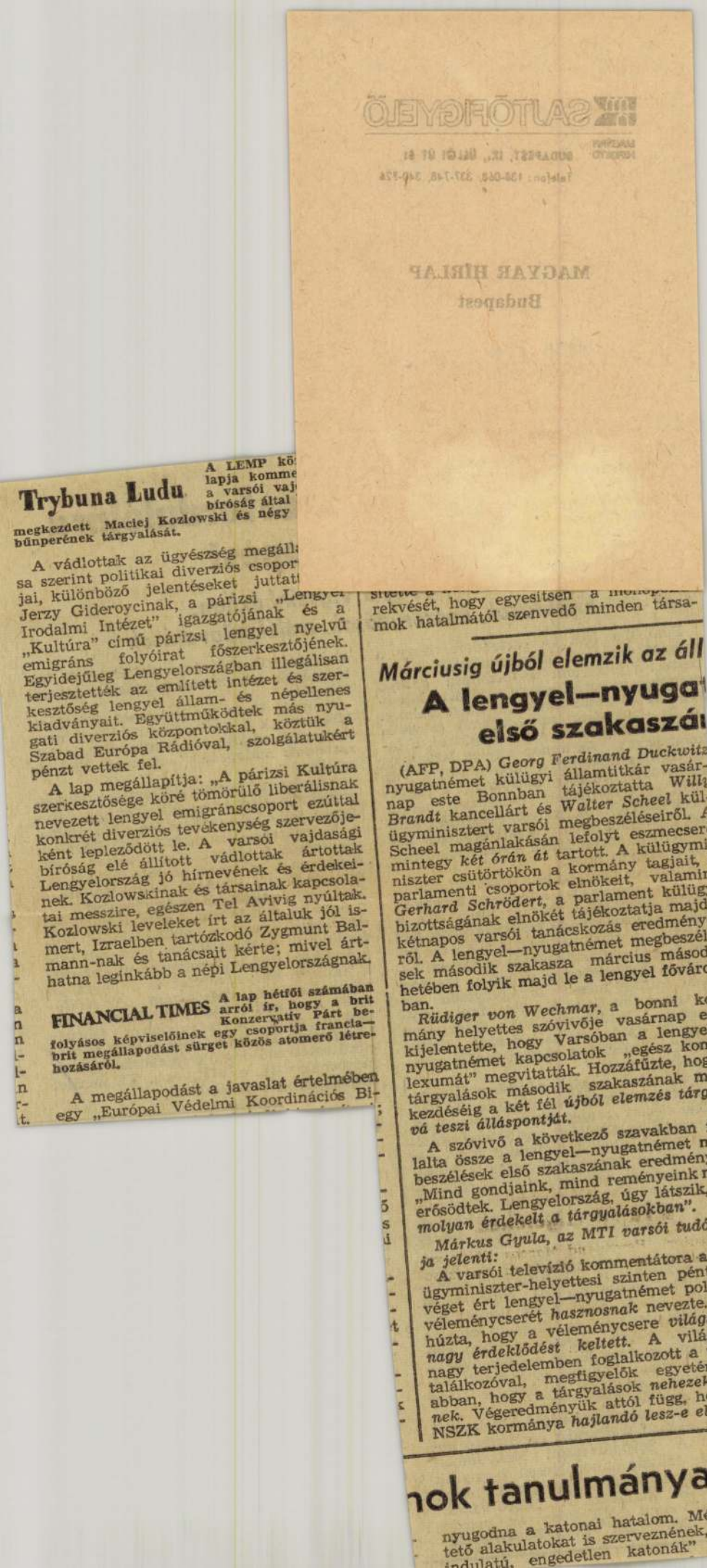

Trybuna Ludu A LEMP kö lapja komme a varsói vaj bíróság által

megkezdett Maciej Kozlowski és négy bűnperének tárgyalását.

A vádlottak az ügyészség megáll sa szerint politikai diverziós csopor jai, különböző jelentéseket juttat Jerzy Gideroycinak, a párizsi „Lengyel Irodalmi Intézet" igazgatójának és a „Kultúra" című párizsi lengyel nyelvű emigráns folyóirat főszerkesztőjének. Egyidejűleg Lengyelországban illegálisan terjesztették az említett intézet és szerkesztőség lengyel állam- és népellenes kiadványait. Együttműködtek más nyugati diverziós központokkal, köztük a Szabad Európa Rádióval, szolgálatukért pénzt vettek fel.

A lap megállapítja: „A párizsi Kultúra szerkesztősége köré tömörülő liberálisnak nevezett lengyel emigránscsoport ezúttal konkrét diverziós tevékenység szervezőjeként lepleződött le. A varsói vajdasági bíróság elé állított vádlottak ártottak Lengyelország jó hírnevének és érdekeinek. Kozlowskinak és társainak kapcsolatai messzire, egészen Tel Avivig nyúltak. Kozlowski leveleket írt az általuk jól ismert, Izraelben tartózkodó Zygmunt Balmann-nak és tanácsait kérte; mivel ártalmatlanabb a népi Lengyelországnak.

FINANCIAL TIMES A lap hétfői számában arról ír, hogy a brit Konzervatív Párt be-

folyásos képviselőinek egy csoportja francia—brit megállapodást sürget közös atomerő létrehozásáról.

A megállapodást a javaslat értelmében egy „Európai Védelmi Koordinációs Bi-

rekvését, hogy egyesítsen a mono-
mok hatalmától szenvedő minden társa-

Márciusig újból elemzik az áll

A lengyel—nyuga
első szakaszá

(AFP, DPA) *Georg Ferdinand Duckwitz* nyugatnémet külügyi államtitkár vasárnap este Bonnban tájékoztatta *Willy Brandt* kancellárt és *Walter Scheel* külügyminisztert varsói megbeszéléseiről. A Scheel magánlakásán lefolyt eszmecsere mintegy *két órán át* tartott. A külügyminiszter csütörtökön a kormány tagjait, a parlamenti csoportok elnökeit, valamint *Gerhard Schrödert*, a parlament külügyi bizottságának elnökét tájékoztatja majd a kétnapos varsói tanácskozás eredményéről. A lengyel—nyugatnémet megbeszélések második szakasza március második hetében folyik majd le a lengyel fővárosban.

Rüdiger von Wechmar, a bonni kormány helyettes szóvivője vasárnap este kijelentette, hogy Varsóban a lengyel—nyugatnémet kapcsolatok „egész komplexumát" megvitatták. Hozzáfűzte, hogy a tárgyalások második szakaszának megkezdéséig a két fél *újból elemzés tárgyává teszi álláspontját.*

A szóvivő a következő szavakban foglalta össze a lengyel—nyugatnémet megbeszélések első szakaszának eredményeit: „Mind gondjaink, mind reményeink megerősödtek. Lengyelország, úgy látszik, *komolyan érdekelt a tárgyalásokban*".

Márkus Gyula, az MTI varsói tudósítója jelenti:

A varsói televízió kommentátora a külügyminiszter-helyettesi szinten pénteken véget ért lengyel—nyugatnémet politikai véleménycserét *hasznosnak* nevezte. Aláhúzta, hogy a véleménycsere *világszerte nagy érdeklődést keltett.* A világsajtó nagy terjedelemben foglalkozott a varsói találkozóval, megfigyelők egyetértenek abban, hogy a tárgyalások *nehezek lesznek.* Végeredményük attól függ, hogy az NSZK kormánya *hajlandó lesz-e elismer-*

nok tanulmánya

nyugodna a katonai hatalom. Még bün-
tető alakulatokat is szerveznének, „rossz-
indulatú, engedetlen katonák" részére.

Kovács Ferenc

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG

Szeged

1970 FEB 7

A Szír-csoport emlékműve

A fővárosi jubileumi ünnepségek nyitányaként szerdán leplezik le a XIII. kerületi Szent István-parkban a Szír-csoport emlékművét, Kovács Ferenc szobrászművész és Schmiedl Ferenc építész alkotását. A 2 méter 25 centiméter magas szobor erőteljes, dinamikus testtartású férfit ábrázol, akinek egyik keze beárnyékolja az arcát, ökölbe szorított másik kezét pedig ütésre emeli. A szobor nem magát Szírt mintázza; az illegalitás körülményei között is elszántan harcoló névtelen partizánokat szimbolizálja. A férfialak arca nem kivehető — bár ma már fény derült arra, hogy Szír fedőnéven Weinberger Dezső vívott hősi küzdelmet társaival — köztük Miklós nevű fivérével — a fasiszták ellen.

Virágot

8-án, vasárnap, a Kossuth L. sgt.-i üzletből vásárolhat. Nyitva: 8-tól 12 óráig.

kásképző Intézet, Makó, Vö-

t hirdet
gépszerelő
kmunkástanulók
ására

gkorszerűbb képzési feltételt
eredménytől és évfolyamtól
ztöndíjat folyósítunk. Felvé-

Kovács Ferenc

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

NÉPSZAVA

Budapest

1970 FEB 12.

1021

gatást tett a budapesti pártbizottság székházában.

első titkára és *[illegible]tov* budapesti szovjet nagykövet is.

Ünnepélyesen felavatták Szir és partizántársai emlékművét

Ünnepi zászlódíszt öltött szerdán a XIII. kerületi Szent István park, ahol Budapest felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából katonai tiszteletadás mellett avatták fel *Szir és partizáncsoportjának* emlékművét.

Az ünnepségen *Hantos János*, a fővárosi tanács elnökhelyettese méltatta Szirnek és partizántársainak példamutató bátorságát, érdemeit a fasizmus elleni harcban.

— Felvetődhet — mondotta a többi között —, mi adott erőt e fiatal harcosoknak, miért tudták vállalni, hogy tudták végrehajtani hősies cselekedeteiket? Válaszolhatjuk, hogy *a kommunista párt nevelte őket harcossá.* Ezért volt bátorságuk a túlerővel szembeszállni és Dávidként Góliátra parittyázni; volt hitük az emberségben, az elembertelenedés növekvő tengerében; *volt igaz emberségük gyilkosok pusztítására,* ember milliókat óvó erkölcsiségük parancsára; *volt igaz hazaszeretetük, hűségük a néphez, erejük az árulók leleplezéséhez.*

— *Hősök voltak!* De nem hiszem, hogy tetteiket a hősiesség keresése indította. Azt hiszem, nem is tekintették önmagukat hősöknek. Ha e kérdésre kellett volna válaszolniuk, talán azt mondták volna egyszerűen: azt tettük, amit meggyőződésünk és lelkiismeretünk parancsolt. *Azt tették, amit a magyar munkásosztály küzdelmes harcokban megedzett pártja kért tőlük.*

Ezután leleplezték az emlékművet, Kovács Ferenc szobrászművész alkotását. A Magyar Partizán Szövetség és az egykori harcostársak nevében *Fehér Lajos*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a szövetség elnöke, *dr. Csillik Gábor* rendőr alezredes, *Padányi Mihály* ÉVM felügyeleti csoportfőnök és *Jamrich Mihály* vállalati igazgató, a budapesti és a XIII. kerületi pártbizottság nevében *Venéczi János*, a budapesti pártbizottság titkára és *Kónya Gyula*, a XIII. kerületi pártbizottság első titkára, a fővárosi és a XIII. kerületi tanács nevében *Hantos János* és *Kisléghy Imre*, a XIII. kerületi tanács elnöke, a KISZ budapesti bizottsága nevében *Szirbek Vilmos* titkár és *Dahoczki József*, a XIII. kerületi titkár helyezett el koszorút a szobor talpazatára. A megemlékezés virágaival tisztelegtek a hősök emléke előtt a Telefongyár *Szir* négyszeres szocialista ifjúsági brigádjának tagjai, a monori József Attila Gimnázium Szir nevét viselő KISZ-alapszervezetének küldöttei is. *(MTI)*

közben felnőtt egy új értelmiség is, s ez teszi szükségessé, most már az elengedhetetlenül szükséges könyvigények pótlásán túl, hogy magasabb szintű, eszmeileg is, művészileg is egyaránt igényesebb alkotások kerüljenek a könyvesboltokba. *A színvonal tehát nem csökkenhet.* Csak emelkedhet. Más szóval: a kultúrpolitika továbbra sem mondhat le korábbi céljairól, vagyis a jelenlegi körülmények között, az új gazdasági mechanizmusban is ügyelnie kell arra, hogy a kultúra, s ezen belül a könyvkiadás ne híguljon, ne kommercializálódjon el. **T. M.**

**ÁLLAMI GAZDASÁGOK!
TERMELŐSZÖVETKEZETEK!
FIGYELEM!**

**Szövetkezetünk
javítóműhelyében vállalunk
DT, MTZ, CSEPEL, IFA, ZIL 130-AS
HENGERFEJ
KOMPLETT FELÚJÍTÁST
6 hónapi garanciával
és azonnali cserével**

Szétfagyott blokkok hegesztése
és megmunkálása garanciával

Címünk:

**ROZMARING MEZŐGAZDASÁGI
ÉS KERTÉSZETI TSZ**

javítóműhelye

**Budapest IX., Mester utca 40
Telefon: 138—075**

Kovács Ferenc (?)

1021 197o.II.11.19,oo /6/ RJ

Esti krónika I

A hazai jelentéseket két budapesti beszámolóval kezdjük.Mind Csák Elemér mind pedig Rácz György Géza tudósitása a főváros felszabadulásának évfordulójával kapcsolatos.

-Felavatták a Szir partizáncsoport emlékmüvét a budapesti Szent István parkban.A XIII.kerületi kis téren, a soport fasisztaellenes akcióinak egyik szinhelyén, ma délután többszáz budapesti vett részt az ünnepségen, ott volt a fővárosi kerületek társadalmi és tömegszervezetek számos vezetője és többen, a negyedszázad előtti harcok résztvevői közül. A nemzeti himunisz és az ünnepi szavalat elhangzása után, az egybegyültek tapsa köszöntötte Kovács Ferenc szobrászmüvész müvét, amely a sebesült, de előre néző ellenálló, antifasiszta harcos alakját jelképezi. Ezt követően a hála és kegyelet koszoruit helyezték el a felavatott emlékmüvön. A Magyar Partizán Szövetség és az egykori harcostársak nevében,Fehér Lajos, a PB tagja, a Partizánszövetség elnöke és a budapesti akciócsoportok egykori tagjai, dr Csillik Gábor rendőrezredes,Padányi Mihály miniszter-helyettes és Jamrich Mihály vállalati igazgató koszoruzott. A budapesti és a XIII. kerületi Pártbizottság nevében Venéczi János a budapesti pártbizottság titkára és

1970.II.11.19,oo /6/ Rd

Esti krónika I

A hazai jelentéseket két budapesti beszámolóval kezdjük.Mind Csák Elemér mind pedig Nász György Gézs tudósitása a fővárosfelszabadulásának évfordulójával kapcsolatos.

-Felavatták a Szir partizáncsoport emlékmüvét a budapesti Szent István parkban.A XIII.kerületi kis téren, a soport fasisztaellenes akcióinak egyik szinhelyén, ma délután többszáz budapesti vett részt az ünnepségen, ott volt a fővárosi kerületek társadalmi és tömegszervezetek számos vezetője és többen, a negyedszázad előtti harcok résztvevői közül. A nem zeti himuniszt és az ünnepi szavalat elhangzása után, az egybegyültek tapsa köszöntötte Kovács Ferenc szobrászmüvész müvét, amely a sebesült, de előre néző ellenálló, antifasiszta harcos alakját jelképezi. Ezt követően a hála és kegyelet koszoruit helyezték el a felavatott emlékmüvön. A Magyar Partizán Szövetség és az egykori harcostársak nevében,Fehér Lajos, a PB tagja, a Partizánszövetség elnöke és a budapesti akcióccsoportok egykori tagjai, dr Csillik Gábor rendőrezredes,Padányi Mihály miniszter-helyettes és Jamrich Mihály vállalati igazgató koszoruzott. A budapesti és a XIII. kerületi Pártbizottság nevében Venéczi János a budapesti pártbizottság titkára és

Kónyi Gyula a XIII. kerületi első titkár, a Fővárosi Tanács és a XIII. kerületi Tanács nevében Hantos János elnök-helyettes és Kisléghy Imre, a kerületi Tanács elnöke helyezett el koszorut a szobor talapzatán. Tisztelegtek a Szir-csoport emlékmüve előtt a KISZ budapesti bizottságának képviselői, valamint a Telefongyár Szir ifjuságí brigádjának és a monori gimnázium Szir elnevezésü KISZ alapszervezetének a tagjai. A koszoruzási ünnepség az Internacionálé hangjaival ért véget.

Könyi Gyula a XIXI. kerületi első titkár, a Fővárosi Tanács és a XIII. kerületi Tanács nevében Hantos János elnök-helyettes és Kisléghy Imre, a kerületi Tanács elnöke helyezett el koszorut a szobor talapzatán. Tisztelegtek a Szir-csoport emlékmüve előtt a KISZ budapesti bizottságának képviselői, valamint a Telefongyár Szir ifjusági brigádjának és a monori gimnázium Szir elnevezésü KISZ alapszervezetének a tagjai. A koszoruzási ünnepség az Internacionálé hangjával ért véget.

M.D.K.

Kovács Ferenc, szobrász

Szolnoki Kossuth-téren felállított munkás mozgalmi szobrárát közli a szerző, hogy „élénk tiltakozást váltott ki a város lakósságának legnélesebb körében." [Ő sem veszi túlságosan védelmébe a kérdéses szobrot.]

Rideg Gábor: A képzőművészet társadalmi szerepe.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1967, márc. 1. sz.
XIII. évf.

12. old.

Kovács Ferenc festőművész

Temesvárott gyüjteményes kiállitása nyilt meg.

Utunk, 1958.X.9.

M.D.K.

Kovács Ferenc
szobrász

Méltatás.

J. Szvetlov: Kerényi Jenő művészete.
Művészet, 1967. julius – 16 lap.

Kovács Ferenc MDK

Berkes Sándor emlékére, bepr.

Mücsarnok 1961. Lo fiatal szobrász kiáll.

Kovács Ferenc MDK

Sportoló, bronz

Batári Ferenc, gipsz

Mücsarnok 1961. Lo fiatal szobrász kiáll.

Kovács

~~to~~ habán név, Hécén a XVIII. sz-ban

1665-1680 között

Román János: A Habánok Sárospatakon
Sárospatak 1959

23

Kovács Ferenc MDK

Női fej, mészkő

Madách, márvány

Szolnoki munkásmozgalmi emlékmü, makett

Győri Tanácsköztársasági emlékmü, makett

Műcsarnok 1961. Io fiatal szobrász kiáll.

Kovács Ferenc

Portréfaborral
szerepel a X. hagy. Kép.
Mův. Kiállításon

Kortárs 1965 XII. n. 200 old.

Kovács Ferenc

Munkásmozgalmi emlékműve (1965, bronz, 350 cm) a vázpalotai Főtéren áll

Jelentős 1966 VI. n. 561 old.

Kovács Ferenc NDK

Győri emlékműterv, br.

N. képzőművészek a fasizmus ellen.

N.Gal. 1965.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SOMOGY MEGYEI
NÉPLAP

Kovács Fejér
1971 FEB 9

1021

Egyetlen szenvedélye: szeret faragni, alkotni

Huszonöt esztendeje gépkocsivezető. Faragó szenvedélye azonban ennél is jóval régibb. Kovács Ferenc munkásőr, a Kaposvári Állami Gazdaság dolgozója így vall sok türelmet és minden más szórakozásról való lemondást igénylő szenvedélyéről:

Mennyit faragott, nem tudja. Barátok, ismerősök elkérték egy-egy szépen sikerült munkáját, ő pedig szívesen adta, mert tudta, hogy ezzel örömet szerez. Csupán azt sajnálja, hogy gyermekei nem örökölték ezt a szenvedélyét.

— Apró gyerek voltam, amikor először kést vettem a kezembe, és faricskálni kezdtem... Biztattak, bátorítottak az iskolában, hogy képezzem magam. Szerettem volna tanulni, de a háború meggátolt ebben, nem tette lehetővé, hogy tudásomat fejlesszem, így hát inkább csak a magam szórakoztatására és ismerőseim kérésére faragok...

Útközben, ha van ideje, gyakran előkerül a kés, a megkezdett faragás, s elmélyült szenvedéllyel farag, alkot.

Csatajelenetek, emberek és állatok fába vésése volt mindig igazán kedvére való. Latinka Sándornak és mártírhalált halt társainak akart méltó emléket állítani, amikor fába véste haláluk pillanatát. Élethűen ábrázolja a felszabadult magyar nép fegyveres erőinek és a nép barátságának gondolatát. Nándorfehérvár ostromáról készített csatajelenete, egy lovát táncoltató csikós, s más alkotásai vallanak vele született tehetségéről.

Sz. L.

gói húsfeldolgozó üzemb
A szerencsétlenségnek öt h
lottja és 55 sebesültje va

— **Zárszámadási pénz**
takarékbetétkönyvekben. A
OTP lehetővé teszi, hogy
ahol ezt kérik — az év v
gi részesedést zárszámadá
kor takarékbetétkönyvekbe
adják ki. Az ilyen igényt az OTP-fiókok és a falvak postahivatalai, takarékszövetkezetei elégítik ki.

— *PROTONTÉGLA. A legtöbb nyugatnémet téglagyár már a múlt évben átállt a protontégla gyártására. A proton kő, agyag és műanyag keveréke, fajsúlya a víznél is jóval kisebb, tehát a szállítása előnyös.*

— **Naptávcső.** A Csikurinzsi-csúcson, a tokiói egyetem obszervatóriuma mellett rövidesen befejezik egy óriási naptávcső építését. Az eddigi legnagyobb ilyen távcső, 35 centiméter átmérőjű lencsével, Capri szigetén van. A japán teleszkóp lencséjének átmérője 85 centiméter.

— **Elegáns fiatalember** állított be 14 fiatal kölni egyetemista lányhoz, és egyenként 2000 márkát kínált a hajukért. Mint elmondotta, egy ismert kozmetikai cégnek van szüksége a hajukra. Az ismeretlen kopaszra nyírta a lányokat, majd nyomtalanul és természetesen fizetés nélkül eltűnt.

— **Megtalálták Mátyás király eredeti serlegét.** Lapjelentések szerint Mátyás király eredeti serlegére bukkant egy osztrák kutató az NSZK-beli Schleswig—Holsteinben. Az aranyozott ezüstkelyhet Mátyás 1485-ben Bécsújhelyen adta Teufel lovagnak, Pitter vár kapitányának. A serlegbe vésett szöveg szerint Teufelnak négy éven át sikerült megvédenie az alsó-ausztriai várat, s miután Mátyás seregei végül is felülkerekedtek, a király elismerésül a vitéz ellenfélnek ajándékozta kelyhét.

— Szabályszerű.

Finley nem lett volna dühös, ha tudja, hogy Galamb mennyire örül a kegyetlen szolgálatnak. Hohó! Hiszen itt tífuszt lehet kapni! Elsőrangú haláleset, a hivatás teljesítése közben!

A többiek már a távolban meneteltek Aut-Taurirt felé. Hajnalodott, és ő ott ült a sátor előtt. Bent a négy beteg.

Borzasztó nyomás ült a szívén. Megszerette Iljicset. ... Szegény Kölyök... De csúf, rossz élete volt, és milyen szörnyű, gyalázatos módon ölték meg ezt a kedves, ijedt fiút... De most már nem hagyja annyiban! Olvasott ő épp elég detektívregényt ahhoz, hogy tudja, mit kell tenni. Nagyon egyszerű!

Elsősorban következtetni kell, mégpedig vaslogikával.

Nézzük csak! A fiút csak vaslogika első számú közellensége: a gróf.

Most egyszerre új ötlete támadt! Hopp! Megvan! Őt itt már több alkalommal összetévesztették egy őrnagygyal. Bizonyos Ives nevűvel. Mi következik ebből? Hogy itt a légióban van egy álruhás őrnagy. Marhaság. Miért járjon egy őrnagy bakaruhában, amikor lovon is mehet, ha a saját uniformisát veszi fel? Igen, de ez egy titkos őrnagy. Nyomoz Laporter után!...

Megvan!

Ez az őrnagy látta, hogy összetévesztik valakivel, és hagyta nyugodtan, hogy tévedjenek. Így mindenki őt szekálja, mialatt az őrnagy távolról figyel.

De ki lehet az őrnagy?

Most nézzük meg először az órát. Nézzük meg, hátha valami okirat van eldugva benne...

Kovács Ferenc

Köszobrát az Országos
Mérésügyi Hivatal bejárata
mellett állítják fel.

Magyar Nemzet, 1967.XI.19.12.
Napló

MDK

Kovács Ferenc

Anya gyermekével, repr.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely
Balatoni Muz. 1968.

KOVÁCS Ferenc egri asztalos. A városi adókönyvek 178o. évi kötete emliti nevét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

KOVÁCS Ferenc egri festő. 1842-ben a maklári hóstyán az I. negyed 4. fertályában mint vagyontalan piktort irják, össze. 1844-benr renoválja a bátori rk. templom Szent István és Szent László királyt ábrázoló képeit. /Voit kézirat 1956./ 1846-ban készíti a minorita templom kórus lépcsőházában függő festményt, amelyxkx a Szentháromságot és a 14 segitő szentet ábrázolja. Jelzése: „FESTÉ KOVÁTS FERENC EGERBEN 1846." /Voit kézirat 1957./ Az egercsehi rk. templom régi főoltárképe, amely Mária látogatását ábrázolja, szintén az ő müve. Ennek jelzése: „FESTÉ KOVÁCS

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Kovács Ferenc 2.

FERENC 1848 EGERBEN" /Voit kézirat 1956./ Az andornaktályai rk. templom régi főoltárképe volt az utóbbi festmény, mely innen Egercsehibe került. Kovács Ferenc egri képiró javitja 1855-ben az istenmezejei rk. templom oltárképét is.
A homokterenyei rk. templom szignált oltárképét 1871-ben festette.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

MDK

Kovács Ferenc

szobor:

Heverő, vör.márv.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely, Balatoni Múz. 1968.

NDK

Kovács Ferenc

szobor:

Anya gyermekével, feh.mérv.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely,
Balatoni Múz. 1968.

MDK

Kovács Ferenc, szobrász

Ellenállási emlékszobron dolgozik. (Szín- riport)

— : Új és restaurált szobrok 8

Népszabadság! Bp. 1968. nov. 13

Kovács Ferenc

A tűz csoport emlékművét a
Lt. István parkban ábrázják fel.

N.N.: Régi tervek, új szobrok

Esti Hírlap 1969 II. 24

Kovács Ferenc

Rákóczi pertréja a vajai múzeum részére készül. (aul.)

N.N.: Ujabb képzőművészeti alkotásokkal gazdapszik megyénk

Kelet Magyarország 1968 XI. 26

Kovács Ferenc

A tris partizánmozgost emlékművét
a kt. István parkban állítják fel

F. J.: Új szobrok Budapest közterein

Magyar Hírlap 1968 XI. 21

MDK

Kovács Ferenc, szobrai

A Szent István parkban állítják fel ellenállási emlékművét.

—: Régi tervek, új szobrok 3

ESTI HIRLAP Bp. 1000 [illegible] 24.

Korács Ferenc

Hevező és „Anya gyermekével" másványnobra (eml.) szerepel az alábbi tárlaton

Korács Gyula: IV. Balaton Nyári Tárlat

Művészet 1968 XI. sz. 45 old.

Kovács Ferenc, nobrán

MDK

Az 1944-es SIR-csoport emlék-
művét mintázta meg.

– : Kulturális hírek 7

Népszabadság. B.p. 1969. febr. 13.

Kovács Ferenc
szobrász

M.D.

„Levert" és „Anya gyermekével"
„márvány szobrai szerepelnek a
tárlaton".

Kovács Gyula: IV. Balatoni Nyári Tárlat,
Művészet, 1968. november – 45 lap.

Kovács Ferenc

Kucs Béla és Rozbora Béla képítette, Beck András tandr irányításával a „Munkás gyermekkel" c. sobrot

Gádor E.: Budapest sobrai, Budapest, 1955- 391.

Kovács Ferenc

1926-ban született, előbb tanítóképzőbe járatkozott be, majd a budapesti képző művészeti Főiskolán Pátzay Pál és Beck András növendéke volt.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 38 l.

Kovács Ferenc 2

„Olvasó ledny kút", VIII. ker. Mikszáth Kálmán tér, 1954-ben állítottak fel, ruskicai márvány, építmény pilis-borosjenői kő; 1,30 m, a szobor magassága, a talapzaté 1,10 m.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 38 l.

Kovács Ferenc

A szobor első példánya Kovács Ferenc főiskolai diplomamunkája, 1953-ban a IV. M. Képzőművészeti Kiállításon mutatta be először a nyilvánosság előtt.

Gyöngyösi E.: Budapesti szobrai, Budapest, 1955. 38 l.

Kovács Ferenc

A Fővárosi utóbb megrendelte az eredetileg 80 cm-es szobor felnagyított márvány másodpéldányát és azt Kallós Ede elpusztult Mikszáth téri kútja helyébe felállíttatta.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 381.

Kovács Ferenc

A Szír csoport emlékművét a Szt. István parkban állítják fel.

N.N.: A főváros életéből

Budapest 1969, 12 old.

Korács Ferenc

Máztás emlék tábláját a
Liskún félegyházai múzeum
homlokzatán helyezték el

Tamás Menyhért: Szobrok, képek,
táslatok

Nagyvarsa 1969 III. 21

MDK

Kovács Ferenc

Kiállitási kritika

Magyar Nemeżet 1968 jan.31.

MDK

Kovács Ferenc

Kiállitási hir

étfői hirek 1968 jan. 29.

M.D.K.

Kovács Ferenc

Müve a Maeách Szinház müvészi kiképzésében

portrészobor

Németh Lajos: Szocialista realizmus és modernista törekvések mai festészetünkben Vp. 1967. 40.l.

Kovács Ferenc MDK

Benke Sándor emlékére, mészkő

Vetköző, gipsz

Édesanyám, vörömárvány

Feleségem, gipsz

Mücsarnok 1961. Io fiatal szobrász kiáll.

MDK.

Kovács Ferenc

Fotókiállitási kritika

Hevemsegyei Népujság 1967 márc.4.

Kovács Ferenc ötvös

Nyitramegyében született. Pozsonyban tanult Vajdamorszky ötvösmester. Hét évig vándorolt, Bécset, Grácot, Laibachot megjárva. 1772-ben Huber István ötvös ötvösénél dolgozott Székesfehérvárott. Ez év májusában a mesterek Eiré való felvételét kérte. A helybeli ötvösök egyhangúlag tiltakoztak ellene, a városi tanács kérelmét nem teljesítette.

Schoen Arnold: Székesfehérvár 18. századi mesterei. Székesfehérvári Szemle 1933. III. 1. sz. 12. l.

IRODALOM

-Rómer :Arch.Ért.II.
183.l.

JEGYZET

Kovács Ferenc

MDK

Férfifej, vörös márvány

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Kovács Ferenc szobrász

Székely Mihály szemlékét most avatták fel a Farkasréti temetőben (emlitve)

Nagnava 1965 nov. 16

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Kovács Ferenc

1967 APR. 6.

1021

Szobor a Hattyú-házban

A kiskunfélegyházi járási könyvtár klubtermében két méter magasságból tekint a látogatóra Kovács Ferenc Munkácsy-díjas művész bronzból öntött Petőfi-szobra. A közelmúltban vásárolta meg a városi tanács tizenötezer forintért a Képzőművészeti Alaptól.

A bronz alkotás egyik fő díszét képezi annak az állandó kiállításnak, amelyet Petrovics Sándor egykori mészárszékének épületében rendezett be a járási könyvtár. Az egykori húsraktár és a szekálló legények szállásszobája adott helyet annak a hat tárlónak, amelyben a költővel kapcsolatos irodalmi emlékek láthatók. Petőfi három versének kézirata nagyított fotokópiában díszíti a falat, de itt vannak azok a könyvek is, amelyek Petőfiről itthon és külföldön megjelentek. Persze, nem a teljesség igényével, hiszen ki győzné valamennyit felsorolni. A költő verseinek eddigi kiadásai azonban csaknem hiánytalanul fellelhetők itt.

Kegyeletes színfolt a költő édesapjának ehelyütt látható húsvágó bárdja, fenőacélja és hústőkéje, amely Petrovics István szorgalmas munkásságának, küzdelmes életének mindmegannyi tanúja.

Kedves, szép gondolat volt ennek az állandó kiállításnak a megrendezése a Hattyú-háznak ebben a csendes szobájában, ahol napról napra sokan hajolnak könyvek fölé a tanulni vágyók közül.

B. J.

évfordulóján

ott harcászati eszközöknek.

ek vendégek

zgazdasági
ncia Kecskeméten

Richau az NDK-ból érkezett. A konferencia elnökségében helyet foglalt *dr. Szabó Zoltán* egészségügyi miniszter, *dr. Gaál György*, az MSZMP KB Tudományos, Közoktatási és Kulturális Osztályának alosztályvezetője, *dr. Tóth Béla* egészségügyi miniszterhelyettes, *Gerő Andor-*

iniszterhelyettes megnyitja
nciát.

M.D.K.

Kovács Ferenc, ceri asztalos

neve a városi adókönyv
1780 évi kötetében fordul elő

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 352 old.

MDK

Kovács Ferenc

Kiállitási hir

Müvészet 1968 okt.p.26.

Kovács Ferenc

Kiállitási hir

Esti hirlap 1968 aug.13.

Ügyiratszám:

Ügyintézőnk:

Budapest, 196

ORSZÁGOS TE
BUDAPEST,
TEL

4081 66. FNYV. 9. t. (N)

1.

Kovács Ferenc

kiállitott szobrai:

Benke Sándor emlékére, mészkő, 150 cm.

Vetkőző (dezki szanatórium), gipsz, 180 cm.

Édesanyám, portré, vörösmárvány, 40 cm.

Feleségem, gipsz, 45 cm.

Tiz fiatal szobrászmüvész kiállitása, Mücsarnok, 1961. Kat. bev.: Rozványi Márta, Bp. 1961. 26 l., ill.

14-l.

MDK

Kovács Ferenc

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 okt.p.46.

Kovács Ferenc

kiállított művei:

Női fej, mészkő, 40 cm.
Madách, portré, márvány, 70 cm.
Szolnoki munkásmozgalmi emlékmű, maradt. 16 cm.
Győri Tanácsköztársasági emlékmű, maradt. 30 cm.

Tíz fiatal szobrászművész kiállítása, Műcsarnok, 1961. Kat. bev.: Rozványi Márta, Bp. 1961. 26 l., ill.

14-l.

Kovács Ferenc

§ kiállított művei:

Sportoló, bronz, 30 cm.
Bartári Ferenc, portré, gipsz, 45 cm.

Tíz fiatal szobrászművész kiállítása, Műcsarnok, 1961. Kat. bev.: Rozványi Márta, Bp. 1961. 26 l., ill.

Kh. l.

Kovács Ferenc

A kik szoptát emlékművét
mintázza meg Bp-en

N.N.: 380 uj szobrot helyez el a
Kápző és Iparműv. Fakultátus

Magyar Nemzet 1969 II. 11

Kovács Ferenc

Erzsébet tanítói el a szár vagyis emlékművét Bp. részére

N. N.: Uj szobrok a fővárosban és vidéken

Magyar Hirlap 1969 II. 11

Kovács Ferenc
Nohán

M.D.4/1

Parasztokat mintár.

Losonci Miklós: Szárom kiállítás
Művészet, 1968. Ok. Sóher - 46 lap.

Kovács Ferenc nobrán

Jelenleg 15 nobra áll az ormég városaiban.
1960. Szabarpostréiést másodnor s Munkácsy díjat kap.
1961-óta az Iparművészeti Főiskola tanára
Ezen a kiállításon kisplanti káival szerepel.
(Parant, Tamaszkodó kevesű, Munkálkodó, Merengő stb)

Horányi Sándor: Megnyílt az ötödik kamarakiállítás
(Szentendre))
Pestmegyei Hírlap. 1966. máj. 4. 4.o.

Korás Ferenc nohán

és Batári László festő kiállítása megnyílt a hentendrei vásari klubban.

Pestmegyei Hírlap, 1966. máj. 5. 5. o.

Kovács Ferenc

Kétszeres Munkácsy-díjas nobrászművén
Alföldi negényparasztsinlők gyermeke.
A Derkovits kollégiumból került a főiskolára,
1953-ban végzete el.
Diplomamunkája: Olvasó lány. Megrásárolta
a Fővárosi Tanács.
1955. Felszegem c. postréjáért Munkácsy díjat kap.

Horányi Sándor: Megnyílt az ötödik kamarakiállítás
Pestmegyei Hírlap (Lentendre) 1966. máj. 4. 4. o.

M.DV.

Kovácsferenc

nobrán

„Nyírségi parasztasszony"
„cimű művével vett részt
a tárlaton.

Ujvári Béla: Állami kép zőművészeti vásárlások...
Művészet, 1968. Oktober - 25 lap.

Kovács Terenc nobrán

és Batán László festőművén munkáiból megnyílt az 5. kamarakiállítás

Horányi Sándor: Megnyílt az ötödik kamarakiállítás
Pestmegyei Hírlap (hentendre) 1966. máj. 4. 4.o.

4.

Kovács Ferenc

Berkes Sándor emlékére. (repr.)

Tiz fiatal szobrászmüvész kiállitása, Mücsarnok, ~~19~~
1961. Kat. bev.: Rozványi Márta, Bp. 1961.
26 l., ill.

15. l.

MDK

Kovács Ferenc szobrász

a kiállitás zsüribizottságának tagja

Téli Tárlat, Szolnok, 1967. dec. Damjanich Muz.

M.D.K.

Kovács Ferenc, zobrás

elhalása a győri tanácsház
elől felállított és vörös katonát
ábrázoló 1919-es emlékmű.

Horváth László: Budapest - Győr - Sopron

Bp. /é.n./, Panoráma, /Magyarország írásban és képben 13.köt./

21. old.
+ 1 kép a

MDK

Kovács Ferenc

Ülő fiu, mészkő

Női fej, márv.

Férfifej, "

Anya gyermekével, márv.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

Kovács Ferenc

Olvasó lány, 1953, mórvány, 100 cm magas, Szépművészeti Muzeum, Bpest, fehére-fehér reptodukció

E. Gádor - G.Ö. Pogány: Ungarische Bildhauerkunst, Bpest, 1955. 126 l.

Kovács Ferenc szobrász

Nyírségi parant c. szobra /eml./ szerepel a „Dolgozó emberek között" c. kiállításon az Ernst Museumban

Varga Imre: Kiállítás a dolgozó emberről

Tisza táj 1968 VI. n. 534 old.

Kovács Ferenc

Olvasó lány, 1953, márvány

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Kovács Ferenc, szobrász

MDh

Olvasó lányok c. szobra.

Repr.

— : —

Címlapon!

Könyvbarát, bp. 1956. február

VI/2

M. D. K

KOVÁCS Ferenc szobrász

Felesége mellszobra, betrőző

Édesanyja

Batári festő

Madách-fortié

Benke Sándor szobrász emlékére

Készült szobor

Oelmacher Anna. 10 fiatal szob-

rász kiállítása ~~[illegible]~~

Magyar Nemzet 1961. jul. 23. 9. l

m. D. V.

KOVÁCS Ferenc szobrász

„Feleségem" c. márványszobra a kiállitason

Párizsban megnyílt a jelenkori szobrászat II. nemzetközi kiállitása

Magyar Nemzet 1961. jul. 1. 4. l.

M.D.K.

Kovács Ferenc
szobrai

A Nemzeti galériában van
Kovács Ferenc női ábrázolása.

Magyarország, 1960. május 28

H.D.K.

Kovács Ferenc
szobrász

Márványportréját állította
ki a kiállításon.

Aradi Vera: A fiatal képzőművészek akciójának III. kiállítása
Művészet, 1961. augusztus — 12 l.

Kovács Ferenc, szobrász B Dh

A budapesti szobrászművész kéziti a szolnoki munkásmozgalmi emlékmű szoborcsoportját.

– : Hír 8. l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. szept. 27.

M. D. K.

KOVÁCS Ferenc szobrász

Zeneszerző-szobor az Erkel Szintár részére

Csaknem száz műalkotást helyezték el az idén a főváros lakóhelyein, középületeiben
Magyar Nemzet 1961 (XVII.) jan. 1. 5. l.

M. D. K.

KOVÁCS Ferenc szobrász

Miskolc, Nemzeti Szinház, márvány-
dombormű a pőlépcsőházban

Magyar Nemzet 1961. (XVII.) jan. 6. 4. l.

Kovács ferenc, szobrász 17 ok

Szept. 13-án, szerdán leplezték le Kossuth Lajos mellszobrát Collegno városkában, Torino egykori külvárosában. A szobor Kovács ferenc szobrászművész alkotása.

-: Leleplezték Kossuth Lajos mellszobrát az olaszországi Collegnoban 7.l

Bp. 1961. szept. 14.

NÉPSZABADSÁG

Kovács Ferenc
nógrád

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD – 1.

Emberfejes pillérfő Pásztón

Bár ünnepségen nem adták még át a járási székhely lakóinak, elkészült a pásztói művelődési otthon. Az új épület — külső megjelenésében palóc építészeti elemeket fedezhet fel a látogató — megfelelő otthont nyújt majd a község, illetve a járás valamennyi kultúrát kedvelő lakójának. Az épület belső tere ugyancsak hangulatosnak, s a belső térképzés szempontjából is érdekesnek ígérkezik. Egyében kívül egy emberfejes pillérfővel is találkozhatunk majd. Az új alkotást Kovács Ferenc szobrászművész készíti, előreláthatóan jövő tavasszal kerül eredeti helyére.

5 258 424 mét., 5 274 874 éut.,
5 277 367 but., 5 280 106 rád.,
5 292 169 bávut., 5 301 464 rád.,
5 302 488 rc., 5 305 491 éut.,
5 326 037 tv., 5 326 871 hg.,
5 333 078 rád., 5 333 957 kmv.,
5 337 262 tv., 5 339 413 fmg.,
5 341 241 kmv., 5 350 306 mét.,
5 376 678 mag., 5 389 242 hút.,
5 395 483 mag., 5 398 668 fé.,
5 399 488 mét., 5 408 441 ut.,
5 411 044 mag., 5 411 530 but.,
5 415 586 mec., 5 421 473 ltex.
5 440 604 bávut., 5 442 349
bávut., 5 447 450 hg., 5 452 610
kmv., 5 453 443 pg., 5 459 034 ut.,
5 459 463 ut., 5 463 588 igép.,
5 482 175 bávut., 5 492 422 ut.,
5 493 293 ltex., 5 509 013 ut.,
5 524 351 of. ut., 5 525 924 rád.,
5 529 138 ut., 5 534 825 mag.,
5 537 918 kut., 5 544 157 tv.,
5 545 120 ut., 5 547 762 zng.,
5 547 791 pg., 5 549 967 mag.,
5 553 431 hg., 5 553 431 hg.,
5 553 452 rc., 5 554 671 igép.,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP
Kovács Ferenc
1966 DEC. 4.
1021

KATARZIS ÉS TÖMEGÍZLÉS

A képzőművészeti tömegízlés Magyarországon még mindig jobbára a naturalizmushoz kötődik, holott képzőművészetünk ezt már régen túlhaladta.

Az uralkodó stílusok és a tömegízlés közötti ellentmondás és ennek az ellentmondásnak a feloldása érdekében vívott küzdelem néha csak a felszín alatt, szinte észrevétlenül, de lemérhetően folyik, máskor látványos nagy katarzisokban robban ki.

Félreértés ne essen, ez elsősorban nem a kultúrpolitikusok és a közönség, hanem a művek és a műveket befogadó tömegek között zajlik, ám a tömegízlésben ezáltal végbement változások a kultúrpolitikusok számára is tanulságul szolgálnak.

Ilyen meggondolásokból kiindulva tanulságos Szabó László szolnoki famunkás emlékművének fogadtatása is.

Az emlékmű művészi kvalitásai elismerten magas fokúak és megfogalmazásában közel sem naturális. Sőt a valóságnak, az egyiptomi előképekre emlékeztető, olyan transzponáltságát adja, amely szinte végletesen ellentmond a látott valóságnak.

Ennek ellenére az emlékművet az a munkáslakta kerület, ahol felállították, a magáénak vallja, befogadta.

Az avatóünnepségen az alkotó megjelenése tapsra indította a részt vevő szépszámú tömeget és ezt megelőzően, amikor még ismeretlenül állt az emlékművet szemlélő emberek között, olyan elismerésben volt része, amire talán mindmáig a legbüszkébb.

Az egyik overálos, műszakból hazafelé tartó munkás (április 30-án délután volt az ünnepség) summázta így véleményét: Ezt akárki is csinálta, az biztos, hogy nem „átképzős" volt.

Ezzel a kissé szokatlanul megfogalmazott „műítélettel" egy, az anyaggal szüntelen harcban álló szakma elismerését tolmácsolta egy másik „szakma", a szobrászművészet iránt. Az ellenálló anyag, a vas és acél felett uralomra törő ember adózott tisztelettel a kövön uralkodó szobrász előtt.

Az emlékmű azóta a körülötte levő park padjain ülő nyugdíjasok körében is beszélgetések témája lett. Nem művészi értékeit vitatják és nem is a látott, naturális valósággal vetik össze. Sokkal inkább az emlékeket idézik és régi, közismert mozgalmi emberek arcvonásait vélik a figurákon felismerni, holott a művésznek közel sem volt célja ilyenfajta egyénítés.

Az egyértelműen kedvező fogadtatás okait kutatva semmiképpen sem adhat kielégítő magyarázatot a mű művészi értéke, hiszen a közönségsiker a művészi kvalitásnak nem szükségszerű velejárója.

Számtalan példa bizonyítja, hogy esztétikailag kifogástalan alkotások is megbuktak a közönség előtt.

Sokkal közelebb jutunk az igazsághoz, ha a tömegízlésben végbement változásokban keressük a kedvező fogadtatás valódi okát.

Ez a változás különösen az utóbbi időben követhető jól nyomon.

Feltétlenül szerepet játszott ebben Kovács Ferenc szolnoki Kossuth téren felállított munkásmozgalmi szobrának hatása, amely élénk tiltakozást váltott ki a város lakosságának legszélesebb körében. A katarzis jobb szobor esetében talán kevésbé lett volna sokkszerű, minden esetre elgondolkoztatta az embereket, korábbi véleményük revíziójára késztette őket; hogy a művészi alkotásnak nem kell szükségképpen a látott valósághoz kötődnie. Ugyancsak a tömegízlés e katarzisét mélyítette el Kondor Béla szolnoki kamarakiállítása, amelyet az értelemig és tovább komplex művészeti sorozat közönségsikere folytán szintén tömegesen nézték meg ha nem is találkozott a tömegek tetszésével.

Ebben az időszakban zajlott le a televízió vitája is Somogyi József hódmezővásárhelyi Szántó Kovács János szobráról, amely művészileg értékesebb alkotás kapcsán hasonló problémákat vetett fel, mint amilyenek Kovács Ferenc műve esetében Szolnokon is felszínre bukkantak.

A televízió-riport bizonyos új esztétikai értékrend tudatosításában is segítséget nyújtott, amely az emberekben képlékenyen, sejtések formájában már korábban megfogalmazódott.

A tömegízlés változásában közrejátszott összetevők közé sorolnám, ha közvetettebb módon is, a szolnoki színház képzőművészeti ízlést formáló tevékenységét is. Ezalatt nemcsak Fehér Miklós immár évek óta következetesen érvényre jutó modern színpadképeit (vizuális hatás), hanem a más művészeti ágak gondolatibb, elvontabb tolmácsolását (verbális hatás) is értve, amely a korszerűbb képzőművészeti ízlés kialakulásának irányába hat.

A tömegízlés csak eleme, alkotó része valamely társadalom kultúrájának, de korántsem azonos vele. Befolyásolhatja, de nem határozhatja meg. Nem a társadalom művészetére jellemző kategória, hanem a művészetet befogadókra. Ebből következik az is, hogy nincs feltétlenül szinkronban az adott társadalom uralkodó művészeti stílusaival sem, sőt az a természetes, ha e kettő között bizonyos feszültség, olykor ellentmondásosság áll fent, amelynek kiegyenlítődése, az adott művészeti stílus elfogadtatása csak katarzis, ízlésbeli „sokkok" által lehetséges.

Rideg Gábor

Afrika 1966

Ha rápillantunk Afrika térképére — ahol a függetlenné vált országokat fehéren hagytuk, a gyarmati uralom alatt állókat pedig fekete színnel tüntettük fel —, a pár évvel ezelőtt megjelent térképekhez viszonyítva szembeötlő változásokat láthatunk. A 30 millió négyzetkilométer kiterjedésű kontinensen ma már csak kilenc országot mondhatnak magukénak a gyarmattartó hatalmak, amely az összterület mindössze tíz százalékát teszi ki.

A közelmúltban végbement változások tükrében érdemes visszapillantanunk Afrika gyarmatosításának történetére. A földrész tulajdonképpeni gyarmatosítása, katonai és politikai birtokbavétele a XIX. század első felében kezdődött, és második felében bontakozott ki teljes egészében. Az 1800-as évek elején még csak jelentéktelen gyarmatai vannak a franciáknak Észak-Afrikában, az angoloknak a Guineai-partokon, a spanyoloknak Fernando Póo-szigetén 1850—1860 között indul meg a kontinens belsejének felkutatása, bár kezdetben csak lassú ütemben. 1876-ban Afrika egész területének mindössze 11 százaléka volt gyarmat.

Az Európában bekövetkezett gyors ipari fejlődés, s az ezzel járó nagyobb nyersanyag igény azonban ezen a téren is éreztette hatását. Jó üzletté vált Afrikában gyarmatokat szerezni. A területek megszerzését kezdetben kivételes jogokkal felruházott társaságok bonyolították le.

A XX. század fordulóján Afrika területének már 90 százaléka a gyarmattartó hatalmak uralma alatt állt. Ez a helyzet aztán jelentéktelen változásoktól eltekintve egészen a második világháború végéig fennállott.

Megjegyzés: A térképeken szereplő évszámok a függetlenség kikiáltásának időpontját jelölik.

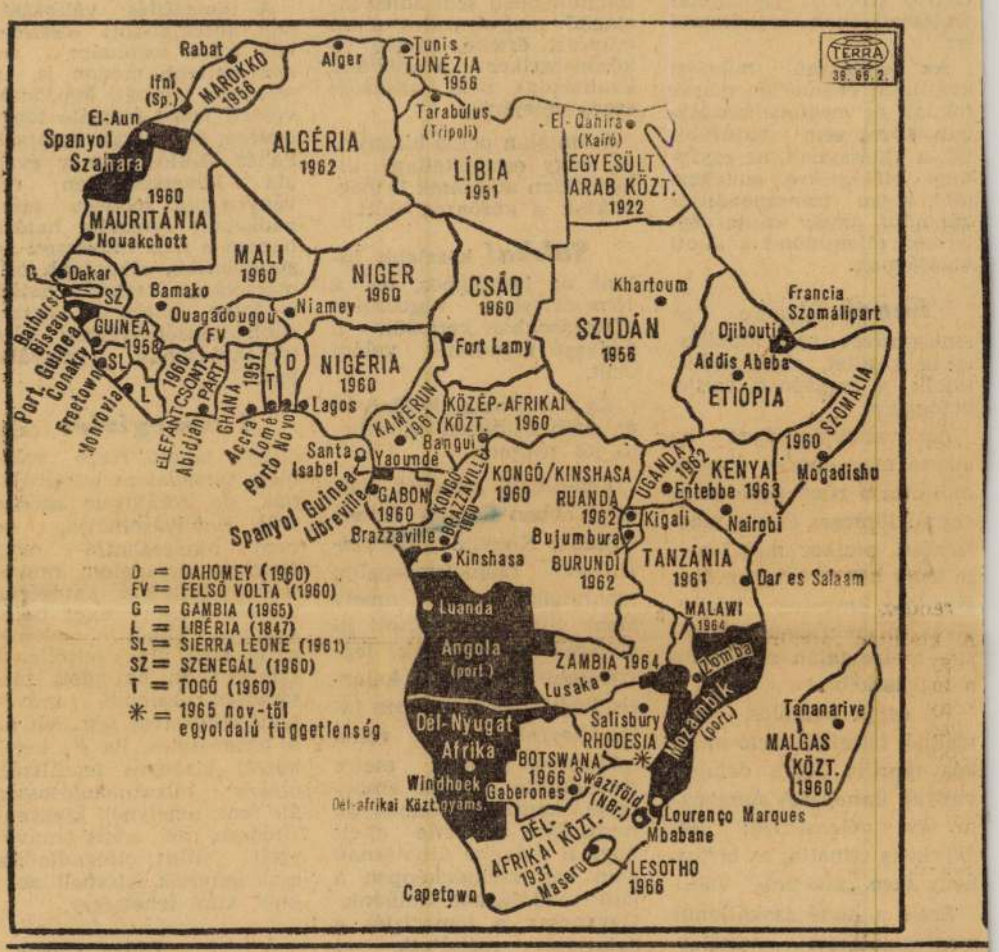

A felsült jöve

A jövendőmondás művészete ugyanolyan ősi, mint amilyen a csábító. A politikai jövendőmondás egyik legrégibb világközpontja az antik Delfi volt. Az akkori idők államférfiai és hadvezérei odautaztak, hogy tanácsokat és útmutatást kérjenek. Pythia igen kétértelmű és zavaros válaszokat adott a feltett kérdésekre. Válaszait aztán a templom papjai észszerűbb formában öntötték, s nemes hexaméterbe tették. A delfii jóshelynek nagy gazdasági jelentősége is volt, mivel azok, akik idefordultak tanácsért, a jóslatokért nagy pénzeket fizettek.

Pythia már régesrég megszüntette jövedelmező tevékenységét, ám helyébe léptek más kisebb-nagyobb jövendőmondók és látnó-

M.O.K.

Kovács Ferenc nobrán

Olvasó lány c. marvány nobra a IV. képzőművészeti kiállitáson.

Redő F. IV. magyar képzőművészeti kiállitás
Művtört. Ért. 1954 1 sz. 168

M.O.K.

Kovács Ferenc nobrán

Olvasó lány c. mazvány nobra a IV. képzőművészeti kiállitáson.

Redő F. IV. magyar képzőművészeti kiállitás
hiv. tört. Ért. 1954 1 sz. 168

M.D.K.

Kovács Ferenc
szobrász

„Anyám" repro

Simon Gy Ferenc: Beszélgetés megnyitó előtt

Magyar Ifjúság, 1961. ~~Április~~ május 13.

Kovács Ferenc, szobrai

Feleségem c. márványtörzsét bemutatják Párizsban, a Rodin Múzeumban, a jún. 15-ei megnyíló szoborkiállításon.

—: Röviden

6. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. jún. 15.

Kovács Ferenc, szobrász MDH

Székely Mihály síremlékét
készítette.

– : Felavatták Székely Mihály síremlékét 8

NÉPSZABADSÁG bp. 1965. nov. 16.

Kovács Ferenc

Petőfi-portréját a kalocsai szabadtéri sinpadhoz készíti.

Nógrád 1965. aug. 15.

Kovács Ferenc

Székely Mihály szobrát kéziti Sarastro szerepében a művész síremlékeként.

Népszabadság, 1965. aug. 20.

Kovács Ferenc

A Villányi úti lakótelep előtti kis parkban felállítják Kovács Ferenc Derkovits-díjas szobrászművész alkotását, a Két olvasó lány-t

Ovszáj-Vilag 1958 VIII. 27

Kovács Ferenc

Magyar Hirdető.
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 AUG 17.

MAGYAR NEMZET

Kovács Ferenc szobrászművész a hatvani MSZMP székház számára kődombormüvet faragott.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Kovács Ferenc
MAGYAR HÍREK
1965 DEC 1

1021

Felavatták Székely Mihály síremlékét a farkasréti temetőben. A síremlék — Kovács Ferenc szobrászművész alkotása — az elhunyt művészt Sarastro szerepében ábrázolja

(MTI — Keleti Éva felv.)

etség
tt a
ıva
között
határ
ek sz

eptember 4. között Budapesten ren-
ndő Európa Bajnokság után né-
y nappal ugyancsak a Népstadion-
bonyolítanának le. A versenyszámon-
indúló atléták összecsapása a sport-
g egyik új, szenzációs viadalának
kezik — s mindez Budapesten! Az
ıpiák utáni legjelentősebb világver-
ynek, az Atlétikai Európa Bajnok-
nak még néhány vitás kérdésében
tött a Nemzetközi Szövetség Európa
ottsága a november második felében
penhágában tartott ülésén. Ekkor
adták el a magyar Szervező Bizottság
letes, a rendezés előkészületeivel
csolatos beszámoló jelentését is. A
gyar atlétika tehát igazán nagy na-
előtt áll 1966-ban. Az atlétika moz-
nas évéről még talán csak annyit,
y a január-februárban rendezendő
yományos amerikai fedettpályás ver-
yekre ezúttal az idén nagyszerűen
epelt súlylökő Varjú Vilmos mellett
hetséges salgótarjáni távfutó, Mecser
os kapott meghívást. Ismét lehet te-
szurkolni magyar sikerekért a Ma-
on Square Gardenben!...

Vad Dezső

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

NAPLÓ
(VESZPRÉM)
1965 OKT 9.

4 1021

A X. Magyar Képzőművészeti Kiállításról

Kovács Ferenc: Lovak című kompozíciója.

Festmények a kiállításon.
(MTI fotók — Sz

társasutazási álózata

ejével ugyanis az eddigi tvenhatról százharminchá-omra növelték a számukat. így most már a korábbi öt helyett tizenegy megye la-ossága intézheti el helyben külföldi társasutazásokkal kapcsolatos teendőit.

ELJESÍTÉS
AK ÁT
ASABB

hátrányát őipar

ban végül is mintegy 13 000 új otthont adtak át, aminek eredményeként az előirányzatot is túlteljesítették több mint száz lakással.

18 ezer forint értékű tartalék alkatrész — vállaláson felül

Az Ajkai Timföldgyár és Alumíniumkohóban dolgozik *Szurics Nándor* vaseszter-tergályos ifjúsági brigádja. Ez évi versenyszerződésükben többek között vállalták, hogy tartalék-alkatrész gyártási tervüket túlteljesítik. A Szurics brigád eddig már *18 ezer forint értékű alkatrészt készített — vállalásán felül.*

A vegyipari ifjúsági brigádok versenyében, a második negyedévi eredményeikkel — az első helyezést érték el. A KISZ megyei bizottságának vándorzászlaját, a vele járó oklevéllel és pénzjutalommal együtt tegnapelőtt kapták meg.

Csak akik megérdemlik

lizetéskiegészítés prémium

yereségrészesedés? — Sokszor tet-st az ipari vállalatok gazdasági és i eddig. És joggal. Az elmúlt *szesedés rendszere és a prémium-volt lényeges összefüggés.* Sőt, sok-érdekeltséget jelentett a két ösz-lalatvezető egy-két, sokszor nem ékenységét jellemző termelési mu-t tört lándzsát, mert ezen múlott a yakran kevesebb lett a nyereség, létrehozására a vállalat dolgozói

elmúltban megjelent határozata *1-től az iparban és építőiparban dol-minisztratív vezetők prémiumrend-*A változások röviden így foglalhatók az eddiginél nagyobb, az 1965 évi ázalékának megfelelő összeg felett hetnek. Ennek az összegnek odaité-ezetői döntenek, ők írják elő, milyen phatnak prémiumot. A keret felhasz-esetekben, a pénzösszeg maximum zólhat bele a felügyeleti szerv — mi-

klás Mária felvételei

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1965 OKT 24.

1021

KOVÁCS FERENC: LOVAK (Kiss István)

(A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás anyagából.)

Garázdálkodnak a „pokoli angyalok"

A fiatalok bandái rettegésben tartják Kaliforniát

Az amerikai városok újabb probléma előtt állnak, hogyan lehetne szembeszállni a *Pokoli Angyalok* nevű szervezet tagjaival, akik váratlanul érkeznek motorkerékpárjaikon a kisvárosokba, féktelenül tombolnak, bántalmazzák a polgárokat, majd nyomtalanul eltűnnek. Erről ír a *True* című folyóirat, amelynek cikk két kivonatosan közöljük.

Porterville kisváros Kaliforniában. Egészen tavaly nyárig a kisvárosok megszokott, csendes, nyugodt életét élte, amikor egy napon váratlanul feldübörögtek utletartóztatási parancsot adtak ki, és körülbelül 2500 ítélet hangzott el erőszakolás, verekedés, rablás e gyilkosság kísérlete miatt.

A közvádló felhívása után a rendőrség valóságos háborút indított ellenük. Az „angyalokkal" azonban nem tudtak egykönnyen zöld ágra vergődni, mert gyors motorkerékpárjaikon egyszer az egyik, másszor a másik városban tűnnek fel, valóságos csatateret hagyva maguk után.

A kaliforniai közvádló szerint a legveszélyesebb angyalok Oaklandból indulnak

natok alatt szét tudnak szerelni egy motorkerékpárt gyorsabban, mint a legjobb mechanikus. A gépkocsik egyáltalán nem érdeklik őket, esetleg valami díszítést szednek le róluk, amit fel lehet szerelni a motorkerékpárra. De azért a gépkocsivezetők is rettegnek tőlük. Egyszerűen elállják útjukat és kényszerítik megállni. Ilyenkor az autóban ülő nők húzzák a rövidebbet.

KI LEHET A BANDA TAGJA?

Az angyalok szeretnek olyan öltözékben megjelenni,

Kovács Ferenc szobrász M.D.K.

Életnagyságu Petőfi-portrén dolgozik , a szobor a kalocsai szabadtéri szinpadhoz kerül

V.A.: Készülő uj s obrainkról

Napló ,1965. aug. 10.

MDK

Kovács Ferenc

Feleségem, vör.márv.

Kati, márv.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960.

37 l.

Kovács Ferenc (téves! Kiss István!)

Lovak c. szobráról foto

Sfjú Kommunista 1965. nov.

Kovács Ferenc szobrász M[D].,K.

A hatvani MSZMP székház számára kődombormüvet faragott

N apló

Magyar Nemzet 1965. augusztus 17. 4.1.

Thovács Ferenc
nobrásso

M.D.K.

Női fejét állította ki a
tárlaton.

Trbély Gábor: A X. kiállítás nobrai.
Művészet, 1966. február - 18 lap.

Kovács Ferenc

„Anya" c. szobrát Miskolcon a sehjemréti
városrészben állítják fel.

Magyar Nemzet 1965. aug. 20.

Kovács Ferenc.

szobrász.

„La Jeune Sculpture 1965" címmel a közelmúltban Párizsban rendezett szobrászati kiállításon „Minotaurusz"-ával szerepelt.

Vigilia, 1965. f. sz. 501. old.

MDK

Kovács Ferenc

B.L. portréja, vmárv.

Édesanyám, vmárv. repr.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. Mücs. 1962. 28.1.

MDK.

Kovács Ferenc

Kiállitási kritika

Müvészet 1966 okt.

MDK

Kovács Ferenc

Siremlék, kő

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. pótlás. Műcs. 1962.

Kovács ferenc, szobrász [illegible]

Madáchról és másokról
készült szoborportréi Szentendrét
díszítik.

—: Az első magyar kertgaléria 1

ESTI HIRLAP, bp. 1965. szept. 3

Kovács Ferenc
szobrász

M.D.K.

Művészetét „Női fej" című
alkotása képviseli a tárla-
ton.

Kovács Gyula: Mai magyar képzőművészet ...
Művészet, 1966. október – 41 lap

1021

Kovács Ferenc

bb 16. citerázó parasztember szobra kiskunfélegyházán

vid tm-lm fm 1966. augusztus 29.

ujabb képzőművészeti alkotásokkal gazdagodik kiskunfélegyháza. kovács ferenc, munkácsy-díjas szobrászművész citerázó parasztembert ábrázoló alkotást mintáz meg szülővárosa számára. a kórház előtti téren az anyaságot szimbolizáló szobrot helyeznek el. a nemrég épült pártház tanácstermének falát hézső ferenc festőművész „életfa" című gobelinje díszíti./mti/

-.-

bb 14. növekszik a balatonhoz visszatérő külföldi nyaralók száma

vid/lk/s k1 bs 1966. augusztus 29.

a balatonparti szállodák, motelek és sátortáborok vezetőinek véleménye szerint az idén tovább növekedett a tópartra visszatérő külföldi turisták száma. a már törzsvendégnek számító nyaralók - akik legalább kétszer keresték fel a balatont - ragaszkodnak megszokott nyaralóhelyükhöz. a keszthelyi motelt például hét éve keresi fel minden szezonban egy bécsi turistacsoport, amelynek létszáma meghaladja az ötvenet. ötödik éve utazik

MDK

Kovács Ferenc

Batári L. portréja, v. márv.

VIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tornyai J. Múzeum Hódmezővásárhely, 1961. okt.

MDK

Kovács Ferenc

Benke Sándor emlékére, mészkő, repr.

Vetkőző, gipsz

Édesanyám, portré, v. márv.

lo fiatal szobrász kiállitása. Mücs. 1961.

MDK

Kovács Ferenc

Feleségem, gipsz

Női fej, mészkő

Madách, portré, márv.

lo fiatal szobrász kiállitása. Mücs. 1961.

MDK

Kovács Ferenc

Sportoló, br.

Batári Ferenc, portré, gipsz

10 fiatal szobrász kiállitása. Mücs. 1961.

MDK

Kovács Ferenc

Szolnoki munkásmozgalmi emlékmü, makett

Győri Tanácsköztársasági emlékmü, makett

10 fiatal szobrász kiállitása. Mücs. 1961.

MDK

Kovács Ferenc

Olvasó lány, márv.

Felszabadult Bp művészete N.Szal. 1960

MDK.

Kovács Ferenc

Kritika

Keletmagyarország 1966 aug.lo

MDK.

Kovács Ferenc

Kritika

Keletmagyarország 1966 aug.10

M.D.Y.

Kovács Ferenc
szobász

Kő portrait mutatta be a tárlatos

Ritty Valéria: A XIII. vásárhelyi őszi tárlat.
Művészet, 1967. január - 37 lap.

Kovács Ferenc

szerepelt a Nemzeti Szalon Erdélyi Magyar

Képzőművészeti Kiállításán.

V. h. 1939. I. 1.

MDK.

KKovács Ferenc

Kiállitási hirdás

Békésmegyei Népujság 1966 juli.14.

MDK.

Kovács Ferenc

Kiállítási hirdetés

Békéscsaba, Népi Iskola 1966 jún. 1-14.

MDK

Kováts Ferenc fametsző

résztvett az alábbi kiállitáson

Kisgrafika / ex libris alkalmi grafika/ kiáll.
Fényes Adolf terem. Budapest, 1961. szept.

MDK.

Kovács Ferenc

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov. lap 32.

M.D.K.

Kovács Ferenc
grafikus

Mészáros Rajos pályatársa.

Ecsery Elemér: Mészáros Rajos
Művészet, 1965. november - 38 lap

M.D.K.

Kovács Ferenc
azonán

Portrait állította ki a
tárlaton.

D. Fehér Ismeza: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Művészet, 1965. november – 28 kep

Kovács Ferenc
kohcén

M.D.4

„Mi fej" (repro)

Mürevét, 1965. december - 22 lap

Kovács Ferenc.
szobrászművész

A Hunyadi János lovasszobor pályázaton vérztvész pályaművével.

Magyar Nemzet, 1951, Okt. 6.

Kovács Ferenc, szobrász 7 Dk

Síremléke megemlítést érdemel.

Péter Imre: Tíz fiatal szobrász kiállítása

9. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. júl. 23.

Horváth Ferenc, szobrász

„Miniatűr" formában kiállította a győri emlékmű terveit.

Péter Imre: Tíz fiatal szobrász kiállítása 9. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. júl. 23.

Kovács Ferenc
szobrász

M.D.K.

Táncoló kislányok + repro

Rozványi Márta Képzőművészet a lágymanyosi lakótelepen
Művészet, 1961. március – 21 l.

H. P. K.

KOVÁCS Ferenc szobrász

„Kati" (Repr.)

„B. S. siremlék terv"

Lágymányosi lakóletepre his vizmedence alá: „táncoló lányok"

Újvári Béla: A Tanácsköztársaság 40. évfordulóján rendezett VII. Képzőmű-veszeti Kiállitásról

Magyar Építőművészet 1959. 7/8. 27-270., 271. l. 272 l

M.D.K.

Szovács Ferenc
szobrász

Benke Sándor síremléke. —
Táncoló leányhár ábrázolása.

Artner Tivadar: Fiatal szobrászok a Műcsarnokban.
Magyar Ifjúság, 1959. ápr. 11.

Kovács Ferenc

Kovács Ferenc: Olvasó lányok

Művelt Nép. 1952. XII. 25

t új film 1956 első negyedében

lakóinak életét mutatja be a »Fából épült falu« című csehszlovák film.

Bemutatják ebben a negyedben az elmúlt esztendő legjobb francia filmjének díjával kitüntetett »Szökevények«-et. A »Tiltott játékok« egy kislányról szól, aki elveszítette szüleit, *Aldo Fabrizzit*, a »Békében élni« emlékezetes főszereplőjét, a »Fiam, a tanár úr« című kitűnő olasz filmben látjuk majd viszont, *Folco Lullit* pedig, akit a »Félelem béré«-ben ismertünk meg, az izgalmas, kalandos »Menekülés Franciaországba« című film főszerepét játssza. Két jugoszláv filmet is bemutatnak, mégpedig »A kapu bezárul« és »A gonosz favágó« címűeket, valamint a lengyel »Három start«, a bolgár »Válaszúton«, a kínai »A folyón túl« és a japán »A rákhalászok« című filmet. Láthatjuk majd *Mark Twain* »Az egymilliófontos bankjegy« című művének angol filmváltozatát is.

»Angyal a hegyekben« a címe Zeman csehszlovák rendező új filmjének. Az »angyal«: Jaroslav Marvan

MDK.

Kovács Ferenc szobrász

"Olvasó lányok" /gipsz/
"Női fej" /vörös márvány/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1955. 43.l.

Kovács Ferenc, szobrász 704

A Madách Színház előcsarnokában felállít=
ják Kovács Ferenc szobrászművész
vuszkicai vörös márványból alkotott
Madách-szobrát.

– : Hír 8. l

Bp. 1961 júl. 12.

NÉPSZABADSÁG

Kovács Ferenc, szobrász

DOK

Párizsban, a jelenkori szobrászművészet II. nemzetközi kiállításán egyik képviselője a magyar szobrászatnak.

– : Hír

10.p

NÉPSZABADSÁG Bp. 1961. júl. 1.

M. D. K.

Kovács Ferenc szobrász

Női torzó

Dulka Mária: A Fiatalok Stúdiójának 3. kiállítása

Magyar Nemzet 1961. máj. 21. 4. l.

Kovács Ferenc

MNK

szobrász

a Fiatal Művészek Stúdiójának első kiállításán (Ernst Museum) szerepelt.

"Asszonyportré"

Péter Imre: Fiatal művészek kiállítása az Ernst Múzeumban.

Népszabadság. 1958. szept. 28.

Kovács Ferenc
nobrán.

H.D.K

Győrben a szovjet katonákról készült
szobrát helyezték el

Aradi Nóra: Tizfiatal nobrán kiállítása.
Művészet, 1961. október – 5 l

N.T.H

M. D. K.

KOVÁCS Ferenc szobrász

„Olvasó lányok" c. alkotása eredetileg a Villányi úti B. lakótelep egyik belső terén akarták felállítani 1955-ben elkészült – is csak most kálomsáry József építész kezdeményezésére állították fel a C. lakótelep egyik belső terén

vig István: Szobrok injugdíjban?
Bürokratikus huzavonák miatt sok alkotás vaktárban tevés
Magyar Nemzet 1961. szept. 16. 3. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Kovács Ferenc

1966 JUL 2 R

1021

„Ló reggelt utasok" — Szélkakas az országúton

A kiskunfélegyházi tanács kezdeményezésére az alföldi vidék szimbólumaként óriási szélkakast állítanak jel a Budapestről Szegedre vezető országúton, az Aranyhegyi csárda mellett. A 13 méter magasságban elhelyezésre kerülő másfél méter nagyságú „pléhkakas" formatervét Kovács Ferenc Munkácsy-díjas szobrászmûvész készítette. A kivitelezést pedig a Kiskunfélegyházi Vegyipari Gépgyár egyik szocialista brigádja vállalta társadalmi munkában. Az acéllemezből készült szélkakast még ez évben elkészítik.

gazdasági terület
brigádjainak munk
TATÁSOK: illetm
százalék idénypótl
napi háromszori
zdaság központjába

ró hirdetések

sti főbérleti
egyszoba
ázak előny-
skemét, Má-
2132

ház, kerttel

GÉPKOCSIVEZETŐT 5 évi gyakorlattal, azonnali belépéssel felveszünk. Mentőállomás, Kecskemét. Jelentkezés 8—16 óráig. 4725

BÚTOROZOTT szoba férfiak részére kiadó. Kecskemét, Czollner-köz

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KELET-MAGYAR-ORSZÁG

Kovács Ferenc

JUL 28

A kiskunfélegyházi tanács kezdeményezésére az alföldi vidék szimbólizmusaként óriási szélkakast állítottak fel a Budapestről Szegedre vezető országúton, az Aranyhegyi csárda mellett. A 13 méter magasságban elhelyezendő másfél méter nagyságú pléhkakas formatervét Kovács Ferenc szobrászművész készítette. A szélkakast könnyen támogathatja majd a szél, s az erre járó utasoknak „jó reggelt kíván."

hogy termelési színvonalukat minél magasabbra emeljék.

Az ilyen eredmények a legbeszédesebb mutatói annak, hogy milyen nagy utat [illegible] a magyar mező-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

NÉPSZABADSÁG

1966 JUL 29

Szélkakas az országúton

A kiskunfélegyházi tanács kezdeményezésére az alföldi vidék szimbólumaként óriási szélkakast állítanak fel a Budapestről Szegedre vezető országúton az Aranyhegyi csárda mellett. A 13 méter magasra kerülő másfél méternyi pléhkakas formatervét Kovács Ferenc szobrászművész készítette.

Olaszországról többet lehet és
kell is mondani, mint egy mű-
emlékekben szegényebb másik
ország *valamely* tájáról, de épp
ez a „valamely" érdemel kér-

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest, VII., Lenin-körút 9—11.
TELEFON: 227—651, 221—285

1956 MAR 21

SZABAD IFJÚSÁG

Kovács Ferenc

610

CERUZARAJZ

három fiatal képzőművészről

A Népművelési Minisztérium 320 művésznek adott állami megbízást a VII. magyar képzőművészeti kiállítás előkészítése során. A művészek között szép számban vannak fiatalok is. Négyet közülük bemutatunk olvasóinknak.

MOLNÁR JÓZSEF
festőművész

— *Interjú?... Velem?...*

A szikár, fiatal festő kissé zavartan tárja ki az ajtót:

— *Fáradjanak beljebb... Itt még hideg van, csak most gyújtottam be* — szabadkozik, mikor belépünk műtermébe, melynek vásznairól csalóka tavaszi színek ragyognak ránk. Kedves, meleg szobácskába vezet.

— Hallottuk, állami megbízatást kapott. Milyen tervei vannak?

— *Várom a tavaszt* — mondja és csontos arcára halvány mosoly rajzolódik. — *Amint egy kicsit enyhül az idő, hazamegyek Nagyrédére és megfestem szülőföldem felszabadulását.*

Amerre nézünk: képek és képek. A falon, a heverő fölött, a szekrénynek, asztalnak támasztva. Tájak. Emberek. Egy-egy darabka ég, föld a hazából. Egy-egy arc a népből. Molnár József szívéből.

— *Néhány vázlat* — jegyzi meg szerényen.

— Milyen összegű megrendelést kapott?

— *Az irányár 15 000 forint... Az összeg — ha jó a kép — növekedhet. Bizom benne, hogy sikerül jól megvalósítani elképzeléseimet. Napról napra jobban él, alakul bennem a kompozíció, a színek, a felszabadulás hangulata...*

— Mióta fest?

— *Kölyökkoromban szobrásznak indultam... Talán ötödik elemista lehettem — betört az ablakunk. Az üveges gittjével játszadoztam és — akaratlanul is — emberi és állati figurák alakultak ki az ujjaim között. Aztán csakhamar átnyergeltem — festővé. Egyszer tekintetemet megkapta néhány fickándozó ló... Otthon, színes ceruzával lerajzoltam őket... Tanítónőm, akihez anyám mosni járt, felfigyelt rám... Beszélt a szüleimmel, hogy taníttassanak... Nehéz, rögös utakon értem el ahhoz, hogy festővé váljak... A felszabadulás utáni megbecsülés, támogatás érlelte és érleli meg művészetemet. Elvégeztem a Képzőművészeti Főiskolát. Megnősültem. Feleségem is festőnek készül... Az állami megbízatás egészen felvillanyozott. Összel önálló kiállítással szeretnék bemutatkozni...*

KOVÁCS FERENC
szobrász

Vasgyúró. Széles vállán, izmos nyakán erősállú, magashomlokú fej ül. Kékesszürke szeme nyílt arca, mosolygós. Kezei fejlettek, de nem „lapátok". Éppen gyúr. Persze nem vasat, hanem agyagot.

— *„Labdarúgó" című szobrom félméteres vázlatát csinálom...*

— Állami megbízatás?

— *Méghozzá 37 000 forint értékű. Egy középcsatárt mintázok, amint a labdát elindítja. Egyik vidéki sporttelepünkre készül. Köből. Mert kőbe faragom.*

— Mekkora lesz az eredeti?

— *Két és fél méter magas...*

A rengeteg akt, munkás- és parasztfigura, anatómiai tanulmány, vázlat azt jelzi, hogy a fiatal szobrász nem szenved „témahiányban".

— *Minden figura, minden arc szoborba „kívánkozik"* —, mondja nevetve és szemét feleségére villantja, aki kedvesen áttessékel bennünket a „műhelyből" a barátságosan bebútorozott kombinált szobába. — *Látta a képzőművészeti kiállítást?*

— Láttam. Az a vörös márványból készített szép „női fej" a felesége portréja. Igaz? Kitűnő munka. Látszik, a szívéből faragta!...

— *Szépen élünk. Másfél éves kislányomnak nemsokára öccse — vagy... hugocskája lesz* —, néz hamiskásan az asszonyra... — *Igazán, mint fiatal művész, nem is kívánhatok boldogabb életet. Megbecsült ember vagyok... Az állami támogatás serkent és — kötelez! Tele vagyok tervekkel és elképzelésekkel!...*

Kovács Ferenc 29 éves. A föld küldte Budapest kőrengetegébe. Kiskúnfélegyházáról került fel. Mint szegény földműves család negyedik gyermeke, annakidején bicskával, fába faragta álmait. Ha nem fordul meg az ország sorsa 1945-ben, most talán kondás valahol. Magafaragta furulyát rikatna valami urasági konda megett. Beleveszne a porba, a sárba, a hétköznapok szürke nyomorúságába... Mivé nőtt ime, e tehetséges fiatalember is. 1947 óta, azóta, hogy a párt, a nép állama kitárta előtte a Derkovits Kollégium kapuját. Elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát. Diploma-munkája, az „Olvasó lány", melyet 1954 decemberében felállítottak az ország fővárosában, a Mikszáth téren, ma már egy új, felnövő művésznemzedék tehetségét és egy egész nép dicsőségét hirdeti...

A mi útjaink felfelé vezetnek.

KOKAS IGNÁC
festőművész

Ujjaival könnyedén hátragereblyézi barna üstökét, szeme, szája körül ráncokat repeszt a nevetés:

— *Nézze meg ezt a barna öltönyt...*

— Jól fest benne — bólintok rá.

— *Bányászruha* —, mondja ragyogva.

— Tréfál velem, Kokas elvtárs!

— *Nem én. A közelmultban a Népművelési Minisztérium megbízásából festettem egy bányászokat ábrázoló képet. 15 000 forintot kaptam érte. Abból a pénzből öltöztem fel, tetőtől-talpig. És a feleségem is.*

— Most milyen összegű megbízást kapott?

— *Ismét 15 000 forintost...*

Nékem, őszintén szólva az motoszkál a fejemben, hogy úgy öleli ezeket a fiatal művészeket a párt, az állam bizalma és szeretete, mint a napfény. Növeszti őket. Kipattintja a tehetségüket, mint a bimbót, hogy virágozzanak, gyümölcsözzenek. Itt van ez a fiú is, 28 éves. Édesapja vidéki asztalosmester... Ott cseperedett fel legénykévé mellette, a szerény kis műhelyben. Deszkák, gyaluk, vésők, fúrók között. Álmában sem derengett fel benne, hogy valaha festő-

(EDMA karikatúrái.)

művész lesz belőle. Most pedig itt ül és a világ legtermészetesebb dolgának tartja, hogy legközelebbi terveiről nyilatkozzék egy országos napilapnak — miközben egy másik, tehetséges fiatal rajzoló karikatúrát készít róla az interjúhoz...

— *Az Etyeki Gépállomásra megyek. Szeretnék valami nagyon szépet festeni a munkásparaszt összefogásról...*

— Jó munkát, Kokas elvtárs!...

Csepeli Szabó Béla

(Folytatás az első oldalról)

Baján, a Vörös-hídnál lévő elzárást kedden nyolc méterre szélesítették ki és ez a víznek olyan nagymértékű apadását okozta, hogy a későesti órákban megnyílhatott már a forgalom Bátaszék felé a bajai Kölcsey utcán át.

Sok községben már elvonult a víz és erőfeszítések folynak arra, hogy a kiürített területek lakossága mielőbb visszaköltözhessen otthonába. Minden községben, járásban és az árvízsujtotta megyékben árvízkár helyreállítási bizottságok alakultak. Ezek a bizottságok kedden kezdték meg munkájukat és mindenekelőtt a károk felmérését kísérelték meg. Beszélgettem Vincze elvtárssal, a bajai járási árvízkár helyreállító bizottság tagjával, aki elmondotta, hogy az eddigi felmérések azt mutatják: nagy segítségre lesz szükségük a járás lakóinak ahhoz, hogy otthonaikba visszaköltözhessenek. Hercegszántón például 222, Dávodon 212, Nagybaracskán 133 épület dőlt össze, sok van még víz alatt és szinte csaknem valamennyi épületet kisebb-nagyobb mértékben tatarozni kell.

A bajai járás területén 655 a teljesen összedőlt házak száma és 176 ház még vízben áll.

A bajai árvízkár helyreállító bizottság egyik munkatársa röpszámítást végzett arra nézve, hogy hány tégla szükséges a járás valamennyi épületének helyreállítására. A hozzávetőleges statisztika szerint 17 millió téglára van szükség ehhez.

A károk felmérése után rövidesen megkezdődik a helyreállítás is, államunk támogatásából, de nem kevésbé azokból a forintokból, amelyeket üzemek, földek dolgozói, iskolások, egyetemisták és úttörők fizetésükből, ösztöndíjukból, vagy akár zsebpénzükből az árvízkárosultak javára felajánlanak.

Török András

★

Az Árvízvédelmi Kormánybiztosság jelenti:

A Duna Budapesttől délre apad. A vízszint-csökkenés az utolsó 48 óra alatt Bajánál 170, Mohácsnál pedig 67 centiméter.

A víz visszaáramlása az elöntött területekről folytatódik, minden nappal újabb vízborította részek szabadulnak fel a víz alól. Egyidejűleg a szakadások elzárása és az ideiglenesen felhasznált árvédelmi anyagok összegyűjtése folyamatban van.

A kedvezőtlen időjárási körülmények szerencsétlen találkozása folytán kialakult rendkívüli jeges árvíz elleni hősies küzdelem véget ért. A 417 kilométer hosszú Dunavonalnak mintegy 350 kilométeres szakaszán a megfeszített erővel védett gátak ellenállnak s ezzel mintegy 650 ezer kat. holdnyi terület, a rajta levő városok és ipartelepek megmenekültek a víz pusztításától. Sikerült megvédeni Csepel-szigetet, Győr, Szekszárd, Baja és Mohács városát is. A védekezés további eredménye volt, hogy a több helyen betört víz elszigetelésére nagy emberi és anyagi erők azonnali bevetésével épült zárógátak útját állták a víz továbbterjedésének. Kalocsa, Gerjen, Fadd és Hercegszántó térségében a néhány nap alatt emelt zárótöltések 46 ezer kat. holdat óvtak meg az elöntéstől.

A déli szakaszon azonban a legnagyobb erőkkel folytatott védekezés ellenére a Duna hullámai több helyen áttörték a védvonalat és jelentős károkat okoztak. Négy község egész területét, 16-nak pedig kisebb-nagyobb részét öntötte el az ár és — az eddigi megállapítások szerint — a vízbekerült 8500 ház közül 3500 lakhatatlanná vált. Az árvízkárosultak száma 30 ezer s 130 ezer kat. hold mezőgazdasági terület szenvedett hosszabb-rövidebb ideig tartó vízborítást.

A vizek levonulását meggyorsító munkák erőteljesen folynak, hogy a tavaszi mezőgazdasági munkák mihamarabb megindulhassanak az árvízsújtotta területeken is. (MTI)

Katonai pompával temették el Mohácson a hősi halált halt Horváth Sándort

Kedden délután a mohácsi temetőben mély részvét mellett temették el Horváth Sándor határőralhadnagyot, a Mohács-szigeti mentési munkák hősi halottját.

A temetés délután három órakor kezdődött. A koporsót hős bajtársai vállukon vitték a sírhoz. Díszpárnákon vitték Horváth Sándor oldalfegyverét és kitüntetéseit. A koporsót a gyászoló család követte, utánuk díszszakasz következett.

A sírnál a belügyminiszter képviselője, *Szalva János* alezredes felolvasta *Piros László* altábornagy belügyminiszter napiparancsát, mely a többi között így hangzik:

— *Az önfeláldozás és bátorság mintaképét állította elénk Horváth Sándor alhadnagy elvtárs, aki négy gyermek életének mentése közben saját életét nem kímélve, 1956. március 16-án hősi halált halt. Hősies magatartásáért a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a „Kiváló szolgálatért" érdeméremmel tüntette ki.*

— *Horváth Sándor államvédelmi törzsőrmester elvtársat egyidejűleg soron kívüli államvédelmi alhadnaggyá léptettem elő. Bátor, önfeláldozó helytállását, a dolgozó nép iránti hűségét példaképül állítom az egész személyi állomány elé.*

Ezután *Szalva János* a Belügyminisztérium nevében mondott búcsúztatót:

— *Horváth Sándor alhadnagy 1948 óta fegyverrel a kézben a dolgozó nép országát védte. Legutóbb azért indult útnak a zajló Dunán, hogy kimentse a veszélybe jutott embereket, anyákat, gyermekeket, öregeket. Azért halt meg, hogy védje azt a földet, azt a hazát, ahol élt, dolgozott.*

— *Koporsójánál elszorult szívvel emlékezünk Anatolij Petrovics Tulbanov szovjet tizedesre is, aki szintén hősi halált halt a Mohács-szigeti mentési munkálatok közben. A magyar nép saját hősi halottjának tekinti és emlékét mindig megőrzi.*

Mohács város és a sziget lakossága nevében *Vértes Tibor*, a városi tanács végrehajtó bizottságának titkára búcsúzott a hőstől.

— *Mohács sziget újjáépül és sokkal szebb lesz, mint volt* — mondotta. *Az építés lendületében is velünk leszel. Menteni a te két erős karod segített, építeni hősi emléked segít majd. Nem felejtünk el!*

Katonai díszszemle Mohácson

Kedden délelőtt a mohácsi zott a parancsnok érces hang-

SEGITÜNK... SEGITÜNK... SEGITÜNK...

A Újpesti Gyapjúszövő Gyár minden dolgozója, csaknem kétezer szövőnő, fonónő, kivarró, műszaki dolgozó egyöntetűen fizetésének hét százalékát ajánlotta fel az árvízkárosultak javára.

DEBRECEN: EGYETEMISTÁK, ÚTTÖRÖK EGYARÁNT SEGITENEK

Folyik a gyűjtés a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen is. Az egyetem professzorai, tanárai fizetésük 2—5 százalékát ajánlották fel, A hallgatók 5—10—20 forintos összegekkel támogatják az országosméretű segítőakciót. A Kossuth gyakorló gimnáziumban a tanulók a DISZ-tagkönyvkiosztó gyűlésen ajánlották fel, hogy megtakarított pénzüket és ruhanemüt küldenek árvízkárosult diáktársaiknak. A Fazekas Mihály gyakorló gimnázium nevelői 1150 forintot, az iskola DISZ-szervezete 600 forintot ajánlott fel, hogy a rombadőlt házak minél hamarabb felépüljenek.

★

A rétsági járási tanács DISZ-szervezetének 33 tagja 1656 forinttal járult hozzá a bajbajutottak megsegítéséhez. Ez az összeg fizetésük öt százalékát teszi ki.

Antal Zsuzsa, a Poroszlai úti Általános Iskola második osztályos tanulója, az iskolai takarékbélyegekben összegyűjtött 63 forintját küldte el az árvízkárosultaknak.

A budapesti XX. kerületben a tanács kezdeményezésére társadalmi munkacsapatokat szerveznek az árvíztől megsérült lakások kijavítására és rendbehozására.

A Duna Cipőgyár DISZ-tagjai, a DISZ Központi Vezetőségének felhívására kedden délig 3300 forintot gyűjtöttek az árvízkárosultaknak. A fiatalok átlagkeresetük 3—4 százalékát ajánlották fel.

A pécsi Janus Pannonius gimnázium tanulói 1400 forintot ajánlottak fel. Vállalták, hogy az árvíz elvonulása után valamennyien kimennek a falvakba és segítenek helyrehozni a károkat.

A 312. sz. Oroszlányi Vájár Ipari Tanuló Intézet hallgatói 2500 mázsa terven felüli szén kitermelését vállalták, az árvízsújtotta vidékek megsegítése érdekében.

A Budapesti Vegyipari Technikum fiú diákotthonának tanulói két árvízkárosult tanulót látnak vendégül otthonukban mindaddig, amíg visszatérhetnek régi környezetükbe.

A Transzvill Vállalat diszistái ünnepi műszakot tartanak s a munkájukért járó fizetést bajbajutott társaik megsegítésére ajánlják fel. Igérik, hogy az ünnepi műszakon minden eddiginél jobb termelési eredményeket érnek el.

A budapesti IX. kerületben a Vendel utcai tanítóképző diszistáinak kezdeményezésére a tanulók elhatározták, hogy osztályonként meghívnak és vendégül látnak egy-egy árvízkárosult fiatalt, s gondoskodnak ellátásukról.

A pécsi 506-os MTH-intézet tanulói és nevelői 3000 munkaórát fordítanak a Mohács-szigeten összedőlt, vagy megrongálódott épületek rendbehozására.

A Felsőbogáti Állami Gazdaság DISZ-szervezete 500 forintot ajánlott fel.

A Kocsaji Gépállomás traktorosai az ifjúsá[illegible]

MDK.

Kovács Ferenc

Kendős nő c. szobráról

Tanácsok lapja 1966 ápr. 12.

Kovács Ferenc nebtász

Szovegben emlitett mu:

Kendős nő, hőszabas (Miskolc)

Benedek Miklós:
Miskolc nebtai

Ernak - Magyarország 1966. maj. 4

Kovács Ferenc nebrász

Szövegy emliti hamasa kiállitását
a neutendrei városi klubban

Pestmegyei Hirlap 1966 ma 5.

MDK

Kovács Ferenc

Képzőművészetünk a felszabadulás után, MNG 1960. 9. old.

MDK

Kovács Ferenc

Feleségem, repr.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960.

Kovács Ferenc, szobrász OSDG

Kalocsán felállítják Petőfi mellszobrát, Kovács Ferenc művét

– : Kis híradó

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. júl. 21.

MDK.

Kovács Ferenc

Kendős nő c. szobráról

Északmagyarország 1966 jan.9.

MDK.

Kovács Ferenc

Szentendrei kiállitásáról

Esti Hirlap 1965 szept.3.lap -

MDK.

Kovács Ferenc

Szentendrei kiállításáról

Esti Hirlap 1965 szept.3.lap -

1965 OKT 17

1021

A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás

Első impressziónk, belépve a kiállítás termeibe, a felsorakoztatott *anyag meglepő gazdagsága és sokrétűsége.* Csaknem 700 műtárgy sorakozik itt egymás mellé, képek, rajzok, szobrok és kisplasztikai művek. Izlések, látásmódok, attitüdök és alkotómódszerek legkülönfélébb változatai — egy széles ívű skála dús részjelenségei vonulnak fel. A második impresszió szintén kellemes: művészeink *tudása, mesterségbeli készültsége magas,* ecsetkezelésük fölényes, térérzékelésük biztos, színeik élnek, pezsegnek, kavalkádjuk néha szinte lefegyverzően hat. A technika, a formák fogyatékosságaiért alig lehet elmarasztalni a részvevők közül bárkit is.

Mit tükröz, mit fejez ki hát ez a jelentős művészi tudás és tehetség, mi foglalkoztatja napjainkban ennek a 700 műalkotásnak létrehozóját? Ha erre válaszolni próbálnak, kiállítási tapasztalataink *már nem lesznek ennyire kellemesek és megnyugtatóak.*

Kezdjük a festészettel. A felsorakoztatott képek közt tallózva gyakran élvezzük vizuális megjelenítésük árnyaltságát, nemes szikrázását, színeik örvénylését, a vásznak atmoszférikus telitettségét. Egy idő után azonban már *zavaróan kezd hatni ez a technikai bravúrosság.* Olyanféle érzésünk támad, mintha a gondolatokat, a tudatos felismeréseket, a jelenségek, az élő valóság mozzanatai közti mélyebb összefüggéseket helyettesítené ez a mesterségbeli fölény, áradó dekoratívitás. A formaváltozások élő, pezsgő fejlettsége mellől gyakran elmarad a művészi gondolkodás konstruktivítása, a logikai átfogásra való hajlandóság, az érzelmi és racionális sűrítés tartalmassága. Valami áttekinthetetlenség, atomizáltság honol a vásznak nem kis részén, egyféle nehezen elemezhető és még nehezebben feloldható balsejtelmű szorongás, elégikus-tragikus bánat, tárgytalan, ködös riadtság. *Kevés a képeken a ráció és az előremutató humánum* — bármennyire jogosnak és helyénvalónak is tartjuk művészi érzékelését mindannak, ami olykor nyomasztja, béklyózza a ma emberét.

Pontosabban: gyakorta csak érzékelnek a művek, de sokszor *a látványon túl nem jutnak,* egy kiharcolt, kigyötrődött világnézet alapján egységet nem adnak. Széttöredezettséget, színek és vonalak vak kakofóniáját sugározza például *Bartha László Téli Balaton* című képe. Összemosódik benne ég és föld, levegő és víz — „mindenek vesznek, tünnek" a művész képzeletében. Mennyire más *Szentiványi Lajos Szeles Balaton*-ja: harsognak, szinte mozognak színei, lélegzik nála a megjelenített valóság, ember és táj finom összeolvadása az élet örömét sugározza. Meglehetősen ritka azonban az utóbbi jellegű kép, a festmények nem kis része áttekinthetetlen nyüzsgés *kusza gomolygást* szuggerál a nézőnek. Ritka az olyan klasszikus harmónia, válságok leküzdésében kiformálódott biztonságos, szilárd festői látás, tartásnak és szemléletnek az a végső nyugalma, mint a *Barcsay Jenőé,* vagy *Kmetty Jánosé.* Barcsaynál a geometrikus formák nem széttagolodnak, de egységbe forrasztanak, egyenletesen mély tónusai nem a széthullást, az atomokra bomlást idézik fel, hanem a világ megértésére törnek. Kmetty emberszeretete pedig témát és miliőt voltaképp másodlagossá tesz, átvilágol a szemléltetett jelenségek valóságburkán. Szemléletükhöz valamiképpen kapcsolódik *Eigel István A Nyugati* című kompozíciójával: az emberi akarat és cselekvőkészség, a *világ megváltoztatására irányuló szándék* hirdetése ez.

Nagy tehetségű alkotók állnak szemben ezzel a — kiküzdött harmóniát és életigenlést — valló művészi szemlélettel. *Kondor Béla* impozáns érzékletességű képein — a *Darázskirályon,* vagy a *Férfi konstrukció*-val címün gúny és mély kételkedés honol. Az ember itt magára marad az ellenséges, vagy közönyös világgal folytatott harcában.

Kovács Ferenc: Lovak című kompoziciója.

Csernus Tibor Nádas-a Csontváryra emlékeztető szomorúsággal és prófétizmussal hírdeti az élet buja, rappant biológiai vegetációját, s azon keresztül a pusztulás folyamatát. Tudatossággal és művészi érzékkel megalkotott művek ezek. Nyomukban azonban másodlagosságra, epigonizmusra hajló festők nem kis rétege jár, próbál divatot csinálni abból, ami alkotóiknál vívódás és ezzel együttjáró bizonyos díszharmónia, *egyelőre feloldatlan belső küzdelem és örlődő szomorúság.*

Még fejlettebbek, kialakultabbak e tendenciák a *grafikai részben: a mesterségbeli képzettség még nagyobb, a riadtság, a szorongás még fokozottabb.* A rajzok jó részére valami eredendő drámai jelleg, tragikus hajlandóság jellemző, elvegyítve groteszk és bizarr elemekkel. Kérdező, de a kérdéssel meg is elégedő fojtott nyugtalanság légköre érzik e műveken. Az *Auschwitz*-téma itt a sötét melankólia, és a kétségbeesés lelki állandósításának lesz az eszköze. A túlsűrítés, az érzelmi túlzás következtében nem ritkán a lényeg vész el, a *„kétségbeesés mámorának"* tobzódó, néha tetszelgő kifejezése közben a részek *„felfalják" az egészet.* Sajnos viszonylag nem sok olyan grafikusművészünk van, mint *Raszler Károly,* akinek lapjain az élet mély megélése, az igazi drámaiság egyszersmind értelmes elhatározottságot lehel, vagy *Makrisz Zizi,* aki a bizarr, a groteszk, a meglepő és túlzó elemeket is tágabb és előre mutató gondolat kifejezésére használja fel. A fiatalabbak közül *Csohány Kálmán* folklórból, népi képzetkincsből merítő, vitalitásra törekvő rajzai ragadtak meg, s némileg *Gross Arnold* manók és képzeletbeli lények romantikáján átsugárzó gondolatisága. A kifejezés, a művészi szemlélet nagy különbségei mellett valahol rokon egymással a két fiatal grafikus alkotói magatartása, embersége.

Lényegében hasonló jelenségeket mutat a *szobrászat* is, azzal az eltéréssel, hogy valami időtlen lebegés, *történelmietlenség borong a szobrokon.* Túlteng a portré: eleve adott jelenségek és adott tartalmak megörökítésére ad ugyanis ez alkalmat, az emberi fejek mintázása közben nem kell oly mértékben a kikutatlan társadalmi összefüggések meglátására törekedni. Elég sok éppen ezért a szobrok közt az állóképszerű, *élettelen leírás, a statikusság, az önismétlő másodlagosság.* S a társadalmon kívüli lebegés érzetét a nézőkben időnként az emberi tartásnak természetellenes, meghökkentésre szánt ábrázolása is erősíti. *„Anya gyermekével", „Olvasó", „Lányka ugrókötéllel", „Vetkőző nő"* — nem túlságosan újszerű témákról vallanak a kompozíció címek, s a szobrászati akadémizmusnak e feltünését éppenséggel nem mi, ig enyhiti, jellegzetességét nem mindig fedi el az emberi mozgás és testtartás groteszksége, túlfeszítettsége, természetellenessége. A szobrok sokaságából *Somogyi József* mélyen átélt, drámaian karakteres *Sirató*-ja válik ki, a kiállításról jövet elsősorban ennek és *Kerényi Jenő Csontváryjának* emléke kísért el bennünket.

Sok a kísérlet? Formában, technikában, ecsetkezelésben, térszemléletben, festői dekorativitásban, és vonalépítésben valóban sok az újszerűség, az érdekes és meglepő eljárás, szokatlan és figyelemre méltó konstrukció. S ennek ellenére mégis úgy érezzük: ***kevés a kísérlet ezen a kiállításon.*** Kevés az eredeti, eddig nem volt gondolati árnyalás, továbblendítő eszme, a rendező és eligazító emberi értelem villanása, új valóságszférákat feltáró, humánus elvszerűség. Mindenre van törekvés, lehetőség, pozitív szándék, sőt eredmény is, de egyelőre még megközelítőleg sem annyi, mint amennyi a technikai készség terén megnyilvánul képzőművészetünkben. *A művészi gondolatnak fel kell emelkednie,* nőnie nálunk a „kéz" tudásához, a mivességhez, egyenranguan át kell fognia mai életünk és valóságunk eleven, áramló folyamatát — ebben összegeznénk mindazt, amit láttunk a X. Magyar Képzőművészeti Kiállításon, ezen a kétségkívül nagyméretű, művészi seregszemlén.

Fenyő István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
KELET-MAGYAR-
ORSZÁG

Kibírná-e minden embe… az űrutazást?

Új közlések a súlytalanság állapotáról

A „Voszhod" űrhajó legénysége a közelmúltban az APN hírügynökség munkatársaival találkozott és válaszolt az elhangzott kérdésekre. V. Komorov, a „Voszhod" parancsnoka először a súlytalanság megszűnéséről szólott:

— A leszállás körülményeit sokkal nehezebb elviselni, mint a felszállását, mert akkor jóval nagyobb a túlterhelés. Ehhez ugyan hozzászoktunk a centrifugákban végzett gyakorlatok során, de valahogy úgy éreztük, az űrhajóban sokkal erősebb és jóval tovább tart mindez. Ezt az érzést, minden bizonnyal, az okozta, hogy a súlytalanság állapota után hirtelen lépett fel a túlterhelés.

Leszállás közben pirosas fényt észleltünk az űrhajó ablakán át. Először valami lángra gyanakodtunk, de Konsztantyin Petrovics megmagyarázta: ez csupán az izzásba jött külső légréteg fénye. Űrhajónk nagy sebessége, ugyanis izzásba hozta a sűrű légrétegeket. Ekkor erősebben tapasztaltuk a túlterhelés hatását. Amikor ez a túlterhelés eléri a maximumot, az ember erős nyomást érez a mellkasában és a hasa tájékán, s nehezen kap levegőt. De a célszerű felkészülés következtében mindez semmilyen káros hatással nincs az emberi szervezetre.

Az űrhajó ablakán át észlelt pirosas fény később lángvörössé vált. Ugy éreztük, mintha

égne az űrhajó.

Valójában azonban az űrhajót borító külső hővédő réteg izzása beletartozott a leszállás folyamatába.

Miután áthaladtunk a sűrű légrétegeken, a túlterhelés is a minimumra csökkent. Aztán nagy csattanást hallottunk, — még az ablak is beleremegett, — s kinyílt a fékező ejtőernyő. Kisebb zökkenést éreztünk, majd működésbe lépett a fékezőberendezés. Az űrhajó egyenletesen, lassan közeledett a földhöz. Közvetlenül a földreérés előtt működésbe lépett a „puha" leszállást biztosító berendezés. Figyelembe véve, hogy egy tarlón szálltunk le, méginkább elmondhatjuk, hogy „puhán" értünk földet.

Űrhajónk legénysége az űrrepülési feladat végrehajtása után is tovább dolgozik. Leghőbb vágyunk, hogy eljuthassunk a Holdra, s ott leszállhassunk.

Konsztantyin Feoktyisztov, az űrhajó tudományos munkatársa

a siker feltételeiről

beszélt.

— Űrrepülésünket a hagyományos űrruha nélkül hajtottuk végre, de ez nem jelentett számunkra különösebb kockázatot. Az űrhajó sikeres felbocsátását, az űrrepülés végrehajtását és a földreérést gépek és berendezések egész rendszere, s egy sor fontos feltétel biztosítja. Ha ezek bármelyike is hiányzik, katasztrófa állhat elő.

Mit tesznek annak érdekében, hogy ne adódjék semmilyen zavar? A rádiókapcsolat biztonsága érdekében például, nem egy, hanem kettő, vagy három rádióadót is felszerelnek az űrhajón. Továbbá a „Voszhod"-nak két fékező hajtóműve is volt. Ha az egyik nem működne, ott a másik.

Rendkívül fontos a kabin légmentes elzártsága. Meg kell jegyeznem, hogy nálunk már régóta készítenek légmentesen záró kabinokat, melyekben a légveszteséget a szó szoros értelmében molekulákban mérhetjük másodpercenként. Ezért nincs szükség arra, hogy a kabin légmentes elzártságát még egy belső burkolattal, vagyis űrruhával növeljük. Egyébként, ha a légmentességet a kabinban növelnénk, ezzel felesleges súlytöbbletet okoznánk az űrhajón, ami más biztonsági berendezések rovására menne. Ezért történt az a döntés, hogy nincs szükség űrruhára. Az űrruha csak akkor kell, ha az űrhajós elhagyja a kabint, s mivel ez a mi programunkban nem szerepelt, nem vittünk magunkkal űrruhát.

Miután űrhajónk feljutott pályájára, rögtön „kikötöztük" magunkat a székből. Igy szabadon eljuthattunk az űrhajó valamennyi ablakához, és megfigyeléseinket semmi nem korlátozta. Ezzel magyarázható, hogy űrrepülésünk során mi sok olyan dolgot láttunk, amit az előző űrhajósok nem figyelhettek meg.

Igy például, több fényréteget figyeltünk meg a látóhatár fölött,

a Föld megvilágított oldalán.

Ez az újabb megfigyelések közé tartozik. Elsőként mi figyelhettük meg a sarki fényt is.

Borisz Jegorovnak, a világűrben járt első orvosnak az alábbi kérdést tették fel: „Kibírja-e az űrrepülést egy egészséges ember minden különösebb felkészülés nélkül? És életben marad-e?"

A kérdést kitörő kacagás követte, s maga Borisz Jegorov is elmosolyodott.

— Ismerem a kérdés indítóokát, — válaszolta jókedvűen. — Az újságírók már régóta ott settenkednek a hordozórakéták körül, abban reménykedve, hogy egyszer majd beosonhatnak az űrhajó belsejébe is. Bár ilyen potyautas eddig még nem akadt, bizonyára nem egy újságírót foglalkoztat hasonló gondolat. Ebből ered az előbbi kérdés is.

Természetesen, bármely egészséges ember, minden különleges felkészülés nélkül, kibírná az űrrepülést és a visszatérést. És életben maradna. Csak azt nem tudom, milyen állapotban lenne. Annak semmi értelme, hogy olyan embert küldjünk fel a világűrbe, aki onnan félig eszméletlen állapotban térne vissza a Földre. Márpedig ez könnyen elképzelhető. De az biztos, hogy életben maradna.

A régebbi és mai

fantasztikus regények

szerzői azt állítják, hogy a súlytalanság állapota rendkívül kényelmes az űrhajók legénysége számára. Gondoljunk csak arra, például, hogyan képzelik el ezek az írók az űrutasok pihenését. Szerintük, ez roppant egyszerű dolog. Elég, ha az ember a kabin egyik sarkában — hogy társait ne zavarja, — lógva marad a levegőben, karját a feje alá teszi és máris alszik. Kényelmes is, kellemes is: nincs ami nyomja, szorítsa, igazán „puha" fekhelye van. A kabinban meleg van, még takaró sem kell. A valóságban, azonban ez távolról sem így van.

Mi megpróbáltuk néhányszor kioldani magunkat a székből és függő helyzetben maradni a kabinban. Meg kell mondanom, nem volt valami kellemes érzés. Alvásról ilyen helyzetben szó sem lehet. Az ember szeretne pihenni…

KERESZTREJT…

162 éve augusztus 17-én született Deák Ferenc, aki sokat tett a jobbágyság felszabadításáért. Nem úgy testvérbátyja Antal, ki már ő előtte követ volt, s azért mondott le a követségről, mert veszedelmesnek tartotta a jobbágyok felszabadítását. Mikor két követtársa marasztalta Pozsonyban, ezt mondta nekik: „Nem vagyok vén ember, de közületek már kiöregedtem. ..." folytatása a **beküldendő sorokban:** vízsz. 1. függ. 18, 40 és 38.

Vízszintes:

14. Település közismert idegen szóval. 15. Kiszolgáit öreg katona. 16. Igekötő. 17. ...Angeles, kaliforniai város. 18. ...sund; svéd város. 19. Sporteszköz. 20. A három „nem" egyike. 22. Faedény. 23. Részeshatározórag. 24. A bíró teszi. 25. Sok ilyen nevű város van Dél-Amerikában. 26. Svájci szadsághős. 27. Építészeti stílus. 29. Ez a „vár" ízes. 30. Becézett fiúnév. 32. AAAA. 33. Férfinév. 35. Nagy zeneszerzőnk volt. 36. + 37 a kiegyezés után így kezdték nevezni Deákot. 38. Nem konzervatív. 40. Tivornya. 41. Téli csapadék. 42. Időmérő. 43. Velő fele. 44. Lap kevert betűi. 45. Sportruha. 46. Zala megyei községbe való. 47. Vissza: matéria. 48. A délelej teszi. 49. Az SZTK elődje. 50. Óvatosan kell ezt enni. 52. BNA. 53. Görög betű. 54. Régi római ruhán. 55. A bécsi rádió sportriporterének keresztneve. 57. AT. 58. Állati hasnáfa. 59. Nemes fém.

Függőleges:

2. A földtörténeti harmadkor rétegéből származó kovadarabok. 3. Relé mássalhangzói. 4. KOL. 5. Téli eső. 6. Nemcsak én és te, hanem ... 7. Fél cica. 8. Pl. az ősz. 9. Vág. 10. Kevert tej növelővel. 11. OER. 12. Régi rangrövidítés. 13. Svájci nagy város. 14. Itt volt a kuriája Deáknak. 21. Sulyt állapít meg. 22. Disznóvény (—'). 23. Nadrágolta. 26. Ilyen nevű falunk van, kis és nagy. 28. Idegen védjegy első szava. 30. Szovjet politikus. 31. Kettőzve: a kis baba lova. 33. Októberi 34. VZO. 35. Hosszú elnyújtott hangot ad. 36. Formai. 37. Német humanista (Sebastian 1458—1531). 39. Mezőgazdasági gép. 41. Növényi eredetű vörös porfesték. 44. Királyi ruhadarab. 45. Magyar Olimpiai Bizottság. 47. Fekete borostyánkő. 50. Hevesi dinnyetermelő község T=N. 51. Porció. 54. ...wan (Formosa). 55. Éktelen korszak. 56. „Fogtartó". 58. Kétezer római számmal. 59. AV. 60 YT.

Megfejtéseket legkésőbb október 25-ig kell beküldeni.

Csak levelezőlapon beküldött megfejtéseket fogadunk el.

Október 3-ai számunkban megjelent keresztrejtvény **megfejtése:** A bor havában mustja forr kevélyen és biztatón egy erjedő világnak. S a régi csőszök kárvallottan állnak.

Nyertesek: Iváncsik Ágnes, Pétervári Józsefné, dr. Kubassy Tamás, dr. Kovács Pálné nyíregyházi, Botos Kálmán bakta-

Vízszintes:

1. Sakkszurkoló. 6. Ibolya beceneve. 11. Kitekert. 14. Eleven. 16. AZA. 17. Tiltószó. 18. Légnemű halmazállapotú anyag. 19. Személyem. 20. Téli sport. 22. Talál. 23. Kettőzött mássalhangzó. 24. Megfejtendő. 26. Azonos betűk. 27. Ez évi 28. Kis község Ózd mellett, az ózdiak kedvelt fürdőhelye. 30. Csónak. 33. Megfejtendő. 35. Óvoda. 36. Vissza: előkelő. 38. Névelővel, régi súlymérték. 39. Etelka. 40. Megfejtendő. 42. Emelkedett hangvételű költemény. 43. Reuma és izületi bántalmak gyógyítására használják ezt a módszert egyes fürdőhelyeken.

Függőleges:

2. Rendhagyó igerag. 3. Képes rá. 4. Római 99. 5. Kiváló görögdinnye fajtánk. 6. ...adta fejét, részeges lett. 7. Helyrag. 8. Pusztít. 9. Kiss Tamás. 10. Megfejtendő. 12. Megfejtendő. 13. Felcammog. 15. Erős hőemelkedés. 17. Népi Ellenőrzési Bizottság. 19. Dal. 21. Középen cifráz. 24. Névelővel tésztatöltelék. 25. ... Regia — jól sikerült magyar filmalkotás. 27. Római 499 és 5002. 29. Ilyen állat a rák. 31. Vissza: üdítő ital. 32. Fél erőpróba. 34. AAD. 36. Ilona beceneve. 37. Elő — ellentéte. 40. Mutató névmás. 41. Némán átél.

Tasnádi Varga Éva

Eső után

Eső után így …
— zölden ragy…
gallyacska fürc…
szarvasok tánc…
messziről harká…
párját keresi
Fűszál kiáltja:
Nyár van, ajtó…
Itt van a nyár,
Eső mosta a c…
és tölgyfa any…
— dús lomb
Tegnapról esőv…
zizegő, zöld sz…
de fénylik má…
s örül a móku…

A ki…

Volt egyszer egy nagyon kíváncsi kisfiú, aki az égvilágon mindent szeretett volna tudni.

Egy nap, amikor már elfáradt a játszadozásban, az almafa alá ült, hogy egy kicsit kipihenje magát. Éppen akkor búját elő a hold, kerek volt, és szépen, ezüs-

Kovács Ferenc

MDK

Vetkőző nő, bronz

VIII. Miskolci Orsz. Képzőm. Kiáll. 1964

Kovács Ferenc

MDK

„Lovak" (repr.)

Napló, 1965. okt. 24. 11. cap

Kovács Ferenc

Munkásmozgalmi emlékmű
bronzszobrát (320 cm. magas)
1964-ben állítottak fel a
szabadság tér Várpalotán.

Szij Rezső, Műemlékek és műalkotások Várpalotán, Bp. 1965.

XXV tép.
36 l.

M.D.K.

Kovács Ferenc szobrászmüvész

"Felavatták Székely Mihály siremlékét" cimmel hiradás a "Krónika" c. rovatban közli, hogy a müvész Székely Mihályt "Sarastro" szerepében ábrázolta.
A szobrot, illetve a siremléket a Farkasréti temetőben avatták fel.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. nov. 19.
IX. évf. 47. sz. 23. lap

MDK.

Kovács Ferenc

Kőből faragott Móricz portréjáról

Szabad Föld 1965 szept.5.lap -

Kovács Ferenc szobrász M.~.^.

Petőfi Sándor mellszobrát, alkotását Kalocs án ál
állitják fel

Na pló

Magyar Nemzet 1966. március 8. 9. 1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc szobrán

TOLNA MEGYEI NÉPUJSÁG

1966 MÁR 6.

— **Kalocsán** felállítják Petőfi Sándor mellszobrát, Kovács Ferenc szobrászművész alkotását. A szoboravató ünnepségre március 15-én kerül sor.

— **Közöljük olvasó**

MDk

Kovács Ferenc, szobrok

Kendős nő c. szobrát Miskolcon helyezik el.

—: Kulturális hírek 7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. aug. 24.

Kovács Ferenc szobrára

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1966 MÁR 15.

1021

— Petőfi szobrát avatják ma, Kalocsán, a Beloiannisz-kertben. A város új szobrával, melyet Kovács Ferenc szobrászművész készített — méltón emlékezik március 15-re. Kalocsán az úttörők és a középiskolások szavalóversenyére is ma délután 3 órai kezdettel kerül sor.

; egyébk
a, hogy a vb vezetőinek
korábbival ellentétben —

Új szobrok Kalocsán

Egy hét leforgása alatt két szoborral gazdagodott Kalocsa. Mindkettő kedves meglepetés egy-egy sikeres tavaszi ünnapon a város lakói számás e meglepetésért őszinte illeti a város szépítés módon is sokat áldozó nácsot.

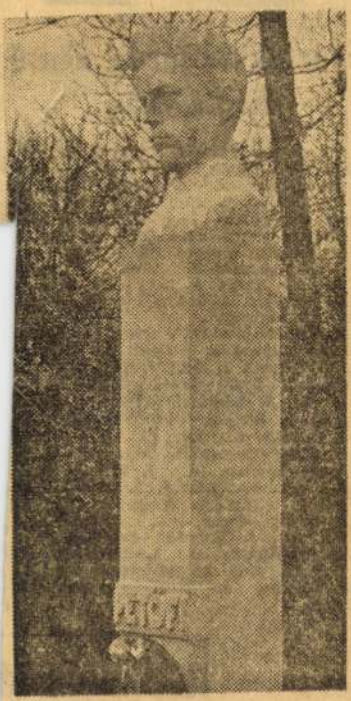

A városi parkban leplezték le, 15-én Kovács Ferenc alkotását, a Petőfi-mellszobrot.

Ugyancsak a városi parkban helyezték el Mikus Sándor Kossuth-díjas szobrászművész alkotását, a Fésülködő nőt. Avatóünnepsége március 8-án, a Nemzetközi Nőnapon volt.

(Pásztor Zoltán felvételei.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE
1966 MÁR. 1.8.

S

Spartakiád járás Kiskőrösön

Az asztalitenisz-döntőkkel fejeződött be vasárnap Kiskőrösön a járási spartakiád. A Petőfi Gimnázium tornatermében rendezett verseny az eddigi legsikerültebb asztalitenisz-döntő volt. Kilenc község képviseltette magát és 60 versenyző állt asztalhoz. Végig kemény küzdelem folyt a helyezésekért és csak délután 5 órára lehetett befejezni a versenyt.

A spartakiáddöntő végeredménye: **Férfi egyes:** 1. Szilasi, 2. Kurdon (Soltvadkert), 3. Bagyenszki (S). **Női egyes:** 1. Suba (Kiskőrös), 2. Ivanics (S), 3. Kádárné (Tázlár). **Férfi páros:** 1. Szilasi—Viszkók (S.), 2. Bagyenszki—Kurdon (S.), 3. Borbényi—Kiss (Csengőd). **Női páros:** 1. Varjasi—Ivanics (S.), 2. Fejes—Kullmann (Soltszentimre), 3. Dudásné—Kádárné (Tázlár). **Vegyespáros:** 1. Bagyenszki—Suba, 2. Borbényi—Kullmann, 3. Kurdon—Ivanics.

Csapatversenyben: 1. Soltvadkert, 2. Tázlár. Női csapatversenyben: 1. Soltvadkert, 2. Soltszentimre, 3. Tázlár.

a Bajai II

a röpla

Hat csapat részvét
ján került megrendezés

Röplabda Té

Az újpesti Izzó-teremben tovább folyik vasárnaponként az NB II-es csapatok számára kiírt röplabda Téli Kupa. A Kecskeméti 9. sz. AKÖV férfi együttese legutóbb 2—2 mérkőzést játszott. A múltévi bajnokságban még NB I-ben szerepelt Bp. Egyetértéstől 3:1 arányú vereséget szenvedtek. A három vesztett játszmából kétszer 1—1 ponttal, egyszer pedig 2 ponttal maradtak alul. 9. AKÖV—MOM 3:1. Ezt a mérkőzést biztosan nyerték a kecskemétiek. A vasárnapi forduló. MTK—9. sz. AKÖV 3:1. Ezen a mérkőzésen

A megyei kézilabda-b

A Bács-Kiskun megyei kézilabda szövetség versenybírósága megejtette az egycsoportos megyei férfi kézilabda-bajnokság sorsolását. A bajnokságon 14 csapat jogosult részt venni. Az első forduló március 27-én lesz és június 26-án rendezik a tavaszi forduló utolsó mérkőzéseit.

A tavaszi forduló sorsolása:

Férfi bajnokság:

MÁRCIUS 27: Kiskőrösi Honvéd—K. Gépipari, Halasi Spartacus—Csávoly, Félegyházi Honvéd—BRG, Bácsalmás—Lajosmizse, Félegyházi Fáklya—Bajai Kismotor, Kalocsai Honvéd—Szabadszállási Hunyadi, Szabadszállási Ady—Kiskőrösi VM.

ÁPRILIS 3: K. Gépipari—Kiskőrösi VM, Szabadszállási Hunyadi—Szabadszállási Ady, Ba-

MDK.

Kovács Ferenc

Petőfi szobrának avatásáról

Petőfi Népa 1966 márc.5.

Korány ferenc, szobrász MDG

A Szegedre vezető országúton egy 13 m magas szélkakast állítanak fel.

A kakast Korány ferenc tervezi.

— : Szélkakas az országúton 8.

NÉPSZABADSÁG, Sp. 1966. júl. 29.

100

M.D.K.

Kovács Ferenc

A nagybányai születésü müvész nevét emliti meg a lap-"Nagybánya: Az ujjáéledt festővá-ros" c. beszámolójában- az ott dolgozó mü-vészek között.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. aug. 7-13. V. évf. 32. sz.

Kovács Ferenc Szobrász

Szöveg említi, mint az angyalföldi műrészetelep tagját.

Műret nem említi.

Rózsa Gula:
„Fiatalok a Mágly a Közből".

Népszabadság, 1964. dec. 25.

Kovács Ferenc Szobrász

Szöreg emliti, mint leendő kiállitót,

„Sorozatos képzőmüvészeti kiállitás sok a félegyházi múzeumban"

Petőfi Népe. 1966. aug. 2.

Kovács Ferenc MDK

"Uj szobrok a fővárosban."

"Táncxoló lányok"/hely nincs jelezve/

Esti Hirlap 125 sz. 1958. máj. 3o 2 old.

Kovács Ferenc, szobrász

Három méter magas szobrot készít
a szolnoki Kossuth térre.

–: Munkásmozgalmi emlékmű készül
Szolnokra

8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. nov. 5.

01

Kovács Ferenc
szobrán

M.D.K.

„Batári portré" – jával szerepel
a kiállításon.

Láncz Sándor: Ősi tárhat Vásárhelyen
Élet és Irodalom, 1961 okt 21 – 10 l.

M.D.Y.

Theodor Ferenc
Mechán

Batári pertré – jával szerpet
"a tiallitásra.

Laicz Lajos: Kosi tájnyt Vásárhelyen
Élet és Irodalom, 1961 ekv 21 – 10 C

MDK

Kovács Ferenc
zobrázt

művei bensőséges portrék" a Mű-
csarnok" kiállításán.

Havas Lujza: Tíz fiatal szobrász kiállítása

Népszava 89 évf. 163 sz. 1961. jul 12, 8l

MDK

Kovács Ferenc

A Tanácsköztársaság emlékére készülő munkán dolgozik. /Győr részére/

Esti Hirlap 53 sz. 1959. márc. 4. 2 old.

Kovács Ferenc
szobrász

M.D.K.

Batári L. portréja című műve.

Székely Loltán: A VIII. őszi tárlat-H ódmezővásárhelyt
Művészet, 1962. január — 29 l.

Kovács Ferenc MDK
szobrász

Fiatal művész az Ernst muzeum kiállitásán bemutatja munkáit.

Esti Hirlap 14 sz. 1960 jan. 17. 2 old.

/Cs.M. cikke/

Kovács Ferenc, szobrász

MDk

A Munkácsy Mihály - díj II. fokozatát kapta.

–: Kiosztották az idei művészeti díjakat 12. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. ápr. 4.

Kovács Ferenc
/fiatabk közül/

MDK

A Hermann Otto muzeum Miskolcon kiállitást rendez. Fenti képzőmüvész is részt vesz munkájával.

Esti Hirlap 237 sz. 1958. okt. 9 2 old.

MOK

Kovács Ferenc
szobrász

tervezte a szolnoki Kossuth Ferenc
felállított szoborcsoportozatot.

Mozaik: Munkásmozgalmi Emlékmű.
Nepszava 89 évf 229 sz 1961 szept 27

M.D.K

Kovács Ferenc
nobrán

Édesanyja nobrát àlitotta ki

Csap Erzsébet: A IV. kiállítás nobrának anyagáról
Művészet, 1962. május — 14 l.

Kovács Ferenc
nobrás

M.D.K.

Sírom lékével nerepel a
kiállitáson (+ repro)

Csap Erzsébet: A IX. kiállitás nobrászati anyagáról.
Művészet, 1962. május — 14 l.

M. D. K.

KOVÁCS Ferenc szobrász

Munkácsy-díjjal kitüntetve [illegible].

Új művészeti díjasaink

Magyar Nemzet 1962. április 4. 9.l.

MDK

Kovács Ferenc, festö

Zsilip.

A Vall. és Közokt. Min. vásárlásai. 1938 jul.1.-aug.1.
Kat. 19.1.

MDK

Kovács Ferenc, szobrász

Férfifej. Vörös márvány.

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 18.1.

MDK

Kovács Ferenc

Bencze L: Gondolatok a VI.M. Képzm.kiáll.ról.
A m. képzm. mai eredményei. Csillag, 1956. 2.sz. 341.
364 l.

MDK

Kovács Ferenc

Férfifej. v.márv.

Tav. Tárl. 1957. Mücs.

MDK.

Kovács Ferenc
molnár

A Munkácsy Mihály díj II. fokozatát nyerte el 1962-ben.

—: Az 1962. évi irodalmi és művészeti díjak
Élet és Irodalom, 1962 április 7 — 2 l.

Kovács Ferenc (1926)

Olvasó lány, 1954, mészkő, 130 cm.

A felszabadult Budapest művészete.

Kiállítás-katalógus, Budapest, 1960

211.

Kovács Ferenc szobrász M.D.K.

Nyírségi parasztasszony c.

müvét megvásárolta a Müvelödési Minisztérium 1967.

Müvelödési Minisztérium vásárlásai 1967. 10.1.

MDK

Kovács Ferenc, építész

Az egyetemen feltűnt diplomamunkájával: Aquincum rendezési tervével.

Most administratív munkakörben dolgozik (V. ker. Tanács), de részt vesz tervpályázatokon is.

A. L.: Korisztina doktorn.

3

ESTI. HÍRLAP Bp. 1968. szept. 20.

Kovács Ferenc

kiállított mobra:

Férfifej, kövön márvány, 40 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

18. l.

Kovács Ferenc

Nyírségi parant és parantasszony c. mobra (emb.) mezepel a „Dolgozó emberek között" c. kiállításon

Kovács Gyula: Dolgozó emberek között

Kortárs 1968 VI. 992 old.

Kovács Ferenc

Szeremlétkel (ewl.)

szerepel a IX. nagy. Kép. mint.

kiállításon a Műcsarnokban

Nagyar Ifjúság 1962 V. 5.

Kovács Ferenc
szobán

M.D.Y

„Nyírségi parantasszony"
(repro)

Pogány Ö. Gábor: „Dolgozó emberek között"
Művészet, 1968. május - 33 kap.

M.D.K

Kovács Ferenc

szobrász

Portréit mutatta be a

tailaton.

Csap Erzsébet: Kisplasztikák a XI. Képzőművészeti...

Művészet, 1968. magus - 11 lap

M.D.V.

Kovács Ferenc
festőművész

Arcmásai szerepelnek
a tárlaton.

Pogány Ö. Gábor: Dolgozó emberek között
Művészet, 1968. május – 33 lap

M.D.A.

Kovács Ferenc szobrász

A Dr. Kocsis Iván épitész tervei szerint 1959-1961-ben átépitett Városi Szinhá z, /Erkel Szinház képzőművészeti alkotásai.

Erkel Ferenc mellszobra a földszinti előcsarnokban

Magyar Épitőművészet 1968/1. 27.1.

Kovács Ferenc

Fej a nabsa (eml.)

szerepel az angyalföldi képző-
művészek II. kiállításán

Lejvári Béla: Az angyalföldi képző-
művészek II. kiáll.

Magyar Ifjúság 1966 V. 28

MDK

Kovács Ferenc

Nyirségi parasztasszony c. szoborfeje

Művészet 1968 máj.p.34.

MDK

Kovács Ferenc

Kritika

Művészet 1968 máj.p.38.

Kovács Ferenc, grafikus

M.D.K.

nevét említi

Fehér, Zsuzsa: Malerei und Plastik.
Kulturelles Leben in Ungarn. /Red. Zoltán Halász/.
Bp. 1966. 363 l. 26 t.

289. old.

Kovács Ferenc

„Kendős nő" – c. szobra a miskolci Selyemrétben.

– tepr. –

Északmagyarország 1966. máj. 5. 31.

M.D.K.

Kovács Ferenc szobrász

Portré, mészkő

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlásaó

Tájékoztatao az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. lo.l.

Kovács Ferenc

„Kendős nő" c. kőszobát a miskolci selyemréti kollégium bejáratánál állították fel.

Északmagyarország 1966 márc. 27. 4.l.

MDK

Kovács Ferenc, [grafikus!]

Az újpesti Mini-galériában
állít ki a fiatal művész.

—: Mini-galéria 2

ESTI HIRLAP, B. n. 1968 szept. 19.

Kovács Ferenc

Kendős nő c. szobra a Selyemrétben a Petőfi kollégium előtt, életnagyságú kőszobor.

Benedek Miklós: Miskolc uj szobrai

Északmagyarország 1966. máj. 4. 4.1.

MDK

Kovács Ferenc

Nyirségi paraszt, v.márv.

" parasztasszony, v.márv.

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.

Ernst Muz. 1968. jan.

MDK

Kovács Ferenc, nobrán

Leány c. nobra.

fénykép

(Budapesti nabadtévi
tárlaton látható.)

— ' — (növeg — fénykép —) 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968 aug. 22.

M.D.K.

Kovács Ferenc. szobrász

Első alkotásával a moszkvai Biennálén szerepelt. Sikert aratott a berlini, prágai, é varsói kiállításokon. Nég vörös márvány portréja a Nemzeti Galéria tulajdona. Körteri művei: Olvasó lány. Győrben, a Tanácskörtársaság emlékmű. Munkácsy-díjas művész. A kiadvány körli a Leányfalun 1966-ban felállított Móricz Zsigmond-szobrász

Monumentális művészet Pest megyében.
Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illuaztr.

5, 59. old.
+ 29. "

Kovács Ferenc, grafikus

M.D.K.

... és egy 1965-ből származó „Női fej" c. művét

Monumentális művészet Pest megyében.
Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illusztr. 27. old.

MDK

Kovács Ferenc

Kritika

Művészet 1968 máj.p.17.

Kovács Ferenc, szobrász M.D.K.

„Vetkőző", felállítási helye: Deszk
„Madách" (portré) " " Madács Szinház
„Tóth Árpád" (portré)
„Kossuth Lajos" (portré)
„Petőfi Sándor" (portré)

A Szentendrei Parkmuzeumben lévő gipszmásolatok felsorolása közben említik:

Monumentális művészet Pest megyében.
Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illusztr. 74 old.

Kovács Ferenc, szobrász

MDK

Szerepel. (Budapest.)

—: Szabadtéri szoborkiállítás ?

ESTI HÍRLAP, Bp. 1968. aug. 13.

Kovács Ferenc szobrász

nevét említi

Halász Zoltán: La vie culturelle en Hongrie, Budapest, 1966.

2771.

Kovács Ferenc

MDK

Munkásfestő

képei elismerést aratnak az Ernst Múzeumban rendezett kiállításon.

Lux Antal: Csepeli képek az Ernst Múzeumban.

FOGASKEREK, Csepel. 1956. jan. 14.

Kovács Ferenc
Nobrah

M.D.K.

"Édesanyám", "Feleségem", "Kati"
c. művével vett részt a moszkvai
kiállításon.

A. Ny. Tyihomirov: Magyarország fiatal művészei
Művészet, 1962. március – 37. l.

Kovács Ferenc

Szobrász

M.D.K

A Munkácsy Mihály díj II. fokozatát nyerte felszabadulásunk 17. évfordulóján.

———:———

Művészet, 1962. május — 29 l.

MDK

Kovács Ferenc szobrász

Győrött [illegible] szobrot.

Eml.műveket, Lenin szobrokat avatnak ... Népszava, 1959, jan. 6. 4. l.

Kovács Ferenc

~~festő~~ szobrász

M.D.K.

Anya cimű szoborportréja
a kiállitáson részt vesz + repro

Solymár István: Komolyportrék
Művészet, 1962. junius — 22 lap

Kovács Ferenc, szobrai

MDk

Kemény vörösmárványba véste édesanyja arcvonásait: finom, apró vonalakkal.

Pogány G. Gábor: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás szobrászati anyaga 8. l.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. máj. 29.

8.8

M.D.K.

Kovács Ferenc
szobrán

Két vörös márvány portréjával
vett részt a kiállításon.

Láics Sándor: Szobrok a IX. képzőművészeti kiállításon.
Élet és Irodalom, 1962. június 9 – 11 lap.

M D4

Kovács ferenc, szobrász

Művét: Erkel ferenc másfélszeres-élet nagyságú szobrát az Erkel Színház új előcsarnokában állítják fel.

—: Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, bu. 1960. okt. 12.

MDK

Kovács Ferenc, szobrász.

Olvasó lány. Márvány.

Mücs.-IV.M.Képzm. Kiáll.1954.jan.-febr.Kat.2o.1.

KOVÁCS Ferenc lépíró

1851- körül aranyozó munkát végzett az rk. templomban

ld. Horváth Barna: Sajószentpéter. műemlékek. Bp. 1986. 13.

.035

846, 2174

157

Kovács Ferenc szobrász

Kiss: Tanácsközt. eml.műveken dolgoznak szobrászaink

Népszava, 1959, jan. 30. 8.1.

Kovács Ferenc, szobrász MDK

Párisban a Rodin múzeumban jún. 15-én megnyíló nemzetközi szoborkiállításon kiállítják feleségem c. márványszobrát

–: Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, bn. 1961 június 15.

MDK

Kovács Ferenc **épitész**

2200 p. l. dij

Kik nyerték a Vizmüvek ép.dijait? Pest, 1941, nov. 5. ✱ 3 l.

MDK

Kovács Ferenc

Olvasó lány 1953 márvány OSZM tul.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 7.l.

mdk

Kovács Ferenc

stobra: Edesanyjárol.

Letőcz Mária. A IX. M. Képzőm Kiállításról
Jelenkor 1962. 4. sz 541. l

mdk.

Kovács Ferenc

fémből készült emlékművét Szolnokon állítják fel

Több mint száz új szobor Bpesten és vidéken

Népszava 91. évf 69. sz 1963 márc 23 8. l

MDK

Kovács Ferenc

MN 1956. ápr. 4. Kiosztották az 1956. irod. és müv.dijakat. Munkácsy dij

Kovács Ferenc, szobrász MDk

Portrékat és egy remek síremlék-figúrat mutat be.

Csek Miklós: Tíz fiatal szobrászművész a Műcsarnokban 2. l.

ESTI HIRLAP, bn. 1961. júl. 18.

Kovács Ferenc, szobrász MDK

Feleségem c. márványszobra képviseli

mások művei mellett a magyar művészetet.

–: Ma nyílik meg Párizsban a jelenkori szobrászat

második nemzetközi kiállítása 2. l.

ESTI HIRLAP, bp. 1961. júl. 1.

MDk

Kovács Ferenc, szobrász

Kollektív kiállításon vesz részt a Műcsarnokban.

—: Tíz fiatal szobrász művei 2. l.

ESTI HIRLAP, bp. 1961. júl. 5.

M.D.K.

Kovács Ferenc, építés

terve megvételben
részesült az óbudai pós-
tatrás pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

márc. 27. sz. 6. old.

Kovács Ferenc

építészmérnök

A IX. k. Thaly Kálmán utcai csőhálózati ügyeletes telep épületének tervalyázatán 1941-ben, I. díj. (a négy I. sz díj közül egyik.)

Halászkörép 1941

138. l. 141. l.

Homlokzat alapvaz

1968 AUG 22
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

Kovács Ferenc

1021

Budafokon huszonegy szobrászművész 35 alkotásából kiállítást rendezett a tanács és a Népfront. A Dózsa György téri szabadtéri tárlat szeptember végéig nézhető meg. Képünkön: Kovács Ferenc Leány című szobra.

(MTI Foto — Szebellédy felv.)

se állampo
gét, a közt
ben tartó
gondolatla
Csehszlo
va nevű rá
hívást inté
vák népha
hoz és tis
lította őket
meg minden támogatást a szocialista országok hadseregeinek, amelyek azért érkeztek Csehszlovákia területére, hogy *védelmezzék a szocializmus vívmányait.*

felhőátvonulások, valószínűleg eső nélkül. Mérsékelt északi szél. A hőmérséklet kora délután 22, este 21 órakor 16 fok körül lesz.

MA HAJNALBAN

a DNFF tűz alá vett

KOVÁCS FERENC
szobrász

Vasgyúró. Széles vállán, izmos nyakán erősállú, magashomlokú fej ül. Kékesszürke szeme nyílt arca, mosolygós. Kezei fejlettek, de nem „lapátok". Éppen gyúr. Persze nem vasat, hanem agyagot.

— *„Labdarúgó" című szobrom félméteres vázlatát csinálom...*

— Állami megbízatás?

— *Méghozzá 37 000 forint értékű. Egy középcsatárt mintázok, amint a labdát elindítja. Egyik vidéki sporttelepünkre készül. Kőből. Mert kőbe faragom.*

— Mekkora lesz az eredeti?

— *Két és fél méter magas...*

A rengeteg akt, munkás- és parasztfigura, anatómiai tanulmány, vázlat azt jelzi, hogy a fiatal szobrász nem szenved „témahiányban".

— *Minden figura, minden arc szoborba „kívánkozik"* —, mondja nevetve és szemét feleségére villantja, aki kedvesen áttessékel bennünket a „műhelyből" a barátságosan bebútorozott kombinált szobába. — *Látta a képzőművészeti kiállítást?*

— Láttam. Az a vörös márványból készített szép „női fej" a felesége portréja. Igaz? Kitűnő munka. Látszik, a szívéből faragta!...

— *Szépen élünk. Másfél éves kislányomnak nemsokára öccse — vagy... hugocskája lesz* —, néz hamiskásan az asszonyra... — *Igazán, mint fiatal művész, nem is kívánhatok boldogabb életet. Megbecsült ember vagyok... Az állami támogatás serkent és — kötelez! Tele vagyok tervekkel és elképzelésekkel!...*

Kovács Ferenc 29 éves. A *föld küldte Budapest kőrengetegébe.* Kiskúnfélegyházáról *került fel. Mint szegény földműves család negyedik gyer-*
meke, anna[illegible]

[illegible]

nek.

A mi útjaink találják vezetett...

[illegible]

[illegible]

*[illegible]

Az Árvízvédelmi Kormány biztosság jelenti:

A Duna Budapesttől délre apad. A vízszint-csökkenés az utolsó 48 óra alatt Bajánál 170, Mohácsnál pedig 67 centiméter.

A víz visszáramlása az elöntött területekről folytatódik, minden nappal újabb vízboritotta részek szabadulnak fel a víz alól. Egyidejüleg a szakadások elzárása és az ideiglenesen felhasznált árvédelmi anyagok összegyüjtése folyamatban van.

A kedvezőtlen időjárási körülmények szerencsétlen találkozása folytán kialakult rendkivüli jeges árvíz elleni hősies küzdelem véget ért. A 417 kilométer hosszú Duna-vonalnak mintegy 350 kilométeres szakaszán a megfeszitett erővel védett gátak ellenálltak s ezzel mintegy 650 ezer kat. holdnyi terület, a rajta levő városok és ipartelepek megmenekültek a víz pusztitásától. Sikerült megvédeni Csepel-szigetet, Győr, Szekszárd, Baja és Mohács városát is. A védekezés további eredménye volt, hogy a több helyen betört víz elszigetelésére nagy emberi és anyagi erők azonnali bevetésével épült zárógátak útját állták a víz továbbterjedésének. Kalocsa, Gerjen, Fadd és Hercegszántó térségében a néhány nap alatt emelt zárótöltések 46 ezer kat. holdat óvtak meg az elöntéstől.

A déli szakaszon azonban a legnagyobb erőkkel folytatott védekezés ellenére a Duna hullámai több helyen áttörték a védvonalat és jelentős károkat okoztak. Négy község egész területét, 16-nak pedig kisebb-nagyobb részét öntötte el az ár és — az eddigi megállapitások szerint — a vízbekerült 8500 ház közül 3500 lakhatatlanná vált. Az árvízkárosultak száma 30 ezer s 130 ezer kat. hold mezőgazdasági terület szenvedett hosszabb-rövidebb ideig tartó vízboritást.

A vizek levonulását meggyorsitó munkák erőteljesen folynak, hogy a tavaszi mezőgazdasági munkák minél hamarabb megindulhassanak az árvízsujtotta területeken is. (MTI)

emették el Mohácson Horváth Sándort

iránti hűségét példaképül állitom az egész személyi állomány elé.

Ezután *Szalva János* a Belügyminisztérium nevében mondott búcsúztatót:

— *Horváth Sándor alhadnagy 1948 óta fegyverrel a kézben a dolgozó nép országát védte. Legutóbb azért indult útnak a zajló Dunán, hogy kimentse a veszélybe jutott embereket, anyákat, gyermekeket, öregeket. Azért halt meg, hogy védje azt a földet, azt a hazát, ahol élt, dolgozott.*

— *Koporsójánál elszorult szívvel emlékezünk Anatolij Petrovics Tulbanov szovjet tizedesre is, aki szintén hősi halált halt a Mohács-szigeti mentési munkálatok közben. A magyar nép saját hősi halottjának tekinti és emlékét mindig megőrzi.*

Mohács város és a sziget lakossága nevében *Vértes Tibor*, a városi tanács végrehajtó bi-

Derkovits Kollégium kapuját. Elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát. Diploma-munkája, az „Olvasó lány", melyet 1954 decemberében felállitottak az ország fővárosában, a Mikszáth

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 MÁJ 20

Kovács Ferenc

JÖVŐ MÉRNÖKE

1021

Két fiatal építészmérnök hallgató, Kovács Ferenc és Vidolovics László kiállítása nyílt meg május 12-én az ezerszemélyes fiúdiákotthonban.

Gyarmathy Tihamér festőművész megnyitó beszédében hangoztatta, hogy a mai képzőművészet egyik legfontosabb feladata megragadni és ábrázolni a ma emberének korszerű problémáit.

G. B. Shaw mondta: a tartalom határozza meg a formát, de akinek nincs mondanivalója; csak formai játékokban tobzódhat.

A két kiállító művész formai felkészültsége ugyan még hiányos — amin segíteni lehet — de élmény-anyaguk kevés.

A látogató gyakran úgy érzi, hogy a komolyan át nem érzett és meg nem alapozott mondanivalót, formai újításokkal akarják pótolni.

Ami viszont feltétlenül a javukra írandó az, hogy érződik a kiállított anyagon, hogy alkotóik keresik, kutatják a ma valóságát, s azt meg is akarják ismerni.

— K —

*Kornis Pál, a Kiadói Fő-
gazgatóság vezetője előzetes
ájékoztatója alapján az idei
önyvhét minden eddiginél
azdagabb anyagot igér. Az 1
nillió 200 ezer példányban
negjelenő 61 kötetben régi
s mai magyar és külföldi
rodalmi, művészeti és tudo-
nányos alkotások kapnak he-
yet.*

Az Olcsó Könyvtár kötetei-
nek sem kell ezután szégyen-
kezniök. Az új, tetszetős ki-
itelű sorozat első kötete,
Arany Toldija, remélhetőleg
könyvhét egyik slágere lesz,
bben közrejátszik a megszé-
pült könyv változatlan ára is.

A Minerva Könyvkiadó vi-
ágszerte jelentkező igénynek
esz eleget a most megjelenő
smeretterjesztő zsebkönyvei-
el.

A legjobb könyvek egy ré-
zét ez alkalommal először a
könyvhét ideje alatt 50 szá-
zalékos kedvezménnyel árul-
ák. *Ilyen lesz többek között
József Attila Összes versei,
Szép versek 1966 antológia,
Ketten a lámpa alatt, szovjet
novella antológia és a Kör-
kép 1967 című elbeszélés-
gyűjtemény.*

Az ünnepi könyvsátrak,
amelyek a Váci utcát ez időre
könyvutcává varázsolják, más
zocialista országok magyar
nyelvű könyvkiadóinak sát-
raival bővülnek. Ez alkalom-
mal a Novi Sad-i Forum
Könyvkiadó árusít Jugoszlá-
viában megjelent magyar
nyelvű köteteiből.

A kiadóvállalatok immáron
nagyományos akciójába a
rádió és televízió is bekap-
csolódik a maga módján: a
televízióban Könyvsátor 67
című műsort láthatjuk majd,
a rádió ünnepi műsora mel-
lett vetélkedőt is rendez.

Vietnami műsorral szerepelt
az ÉKME irodalmi színpada
május 17-én a Vásárhelyi Pál
Kollégium klubjában.

úszó" végzősöket ermti, ... egyetemi éveik alatt nem kötöttek társadalmi ösztöndíj szerződést.

1

Eddig az álláselosztás kötött forma szerint történt, vagyis a szaktárcák által benyújtott igényeket a kormány jóváhagyta, illetőleg bővítette vagy csökkentette. Az így jóváhagyott igényeket kapta meg az egyetem.

Ugyancsak gyakori beszédtéma végzős körökben az új gazdasági mechanizmus bevezetésével kapcsolatos elképzelések.

Az álláselosztás kötött formája jövőre valóban megszűnik; nem lesznek kötelezően jóváhagyott keretszámok és a végzősök részére szabad elhelyezkedési lehetőség nyílik. Jövőre már a vállalatokat nem lehet kötelezni a végzett hallgatók elhelyezésére, ezért a döntő kritérium az lesz, hogy egy-egy új diplomás mérnök, milyen tudással hagyja el az egyetemet. Nyilvánvaló, hogy a jobb képességű mérnök lehetősége nagyobbodni fog.

Az idén változatlan még az álláselosztás rendszere. Az összkép is megnyugtató, mert minden karon több álláslehetőség van, mint a végzősök száma.

2

Az ÉKME- Közlekedés- és üzemmérnöki karán idén 89 hallgató végez. Ebből 65 hall-

---

KITÜNTETÉS

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa dr. Benedikt Ottó Kossuth-díjas akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia Automatizálási Kutató Intézete igazgatójának több évtizeden át végzett kiemelkedő politikai és tudományos munkássága elismeréséül 70. születésnapja alkalmából a Munka Vörös Zászló Érdemrendje kitüntetést adományozta.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

NÉPSZAVA

1969 MÁR 6

— **Petőfi Sándor mell-**
szobrát, Kovács Ferenc
szobrászművész alkotását
felállítják Kalocsán. A
szoboravató ünnepségre
március 15-én kerül sor

Kovács Ferenc

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

1960 MÁR 5.

Uj Petőfi-szobor. Kalocsán állítják fel Petőfi Sándor mellszobrát, Kovács Ferenc szobrászművész alkotását.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

1926 MÁR 6.

MAGYAR NEMZET

Március 6

1021

Petőfi Sándor mellszobrát, Kovács Ferenc szobrászművész alkotását március 15-én állítják fel Kalocsán.

nimstúdiók létesítéséről, az

SZÍNHÁZ SZÓRAKOZÁS MŰVÉSZET

Két bemutató készül a bérlők részére

A *Magyar Színházban*, mint tegnap jelentettük, abbahagyták a »*Bikfic tanár úr*« című készülő ujdonság próbáit és a színház az idén már nem mutat be több új darabot.

Tíz ujdonságot ígért a *Magyar Színház* bérlőinek, de három nagy siker miatt *csak hat darabot* tudott bemutatni és egyet az Andrássy-úti Színházban bocsátott bérlői rendelkezésére. Most új megoldást találtak ki arra, *hogyan lehetne a bérlőket kielégíteni.*

— Az a tervünk, mondotta nekünk a színház igazgatója — hogy júniusban az *Andrássy-úti Színházban még két premiert tartunk* a *Magyar Színház* bérlői számára. Természetesen mások is megnézhetik ezeket a darabokat, de elsősorban az a célunk, hogy a bérlőinknek tett ígéreteinket beváltsuk. A két darabot aztán ősszel is műsoron tartjuk.

(*) Ábrahám Pál első londoni filmje. *Ábrahám* Pál, aki *Zsoldos* Andorral *Londonban* tartózkodik, ott új filmmegállapodást kötött. Francia és angol változatban készítik el a »Nagy jelenet« című filmet Ábrahám muzsikájával. Tárgyalnak arról is, hogy *Kiss* Eszterrel, a francia filmekről ismert magyar színésznővel Budapesten készítsenek filmet Ábrahám kísérőzenéjével.

(*) Szerzői est a Zenekadémián. *Zalatnay* Géza tegnap tartotta szerzői estjét a Zeneakadémia nagytermében. Közreműködött a Liszt Ferenc-zenekar *Kenessey* Jenő vezényletével, továbbá a Verbőczy reálgimnázium énekkara és a Postatakarékpénztár énekkara. A szólóénekesek között *Báthy* Annán, az Operaház kitünő művésznőjén kívül a fiatal, csengőhangú *Korponay Korpás* Vali aratta a legnagyobb sikert.

Meghalt Mihályfi Károly a Nemzeti Színház híres Rómeója

Ma délelőtt féltizenegy órakor rövid szenvedés után, *nyolcvanéves korában meghalt Mihályfi* Károly, a *Nemzeti Színház* legidősebb tagja, a

Mihályfi Károly
(Vajda M. Pál felvétele)

mult század utolsó és a jelen század első évtizedeinek leghíresebb és legnépszerűbb *szerelmes színésze.*

A boldog békeévek nagyszerű amorozója 1856 július 27-én született Aradon. Mint kórista kezdte meg működését 30 forint gázsival, az *orosházi* társulatnál. 1879 szeptember 22-én felléptették próbaképpen a Nemzeti Színház színpadán a »Gringoire« címszerepében. Sikert aratott és *1880 április elsején* már mint rendes tag lépett fel »A velencei kalmár«-ban. Ettől kezdve *harminc esztendőn át* mint a színház legkedveltebb szerelmes-színésze hódította meg tömérdek szerepben a közönséget. Mint rendező is kiváló ízlésről és munkaképességről tett tanubizonyságot. Két esztendeig, 1891-től 1893-ig az Operaházban is működött, mint játékmester.

A gyönyörű hangú, mélyérzésű művész nevezetes szerepei összecsnek a Nemzeti Színház fénykorával. Sokszáz kitűnő alakítása közül felemlítjük »A vasgyáros« címszerepét, Duval Armandot »A kaméliás hölgy«-ben és elsősorban és mindenekfölött Rómeót a »Rómeó és Júliá«-ban. Magyar szerzők műveiben is sok sikert ért el. Később más szerepkörre tért át, apaszerepekre és ő játszotta a többi közt a nagyapát »A fekete lovas«-ban. *1909 április elsején* nevezték ki a Nemzeti Színház örökös tagjává, *1925 április 23-án* ünnepelte *50 éves színpadi működésének jubileumát* a »Constantin abbé« címszerepében és utoljára *Herczeg* Ferenc »A híd« című színjátékában lépett fel.

Lázár Margit operaénekesnő volt a felesége. A külföldön is sok diadalt látott művésznő a háború után halt meg. Három gyermeke gyászolja: *Mihályfi* Béla, a Belvárosi Színház kitűnő művésze, *Mihályfi* István, a mohácsi közkórház főorvosa és *Mihályfi* Erzsébet, dr. *Csiky* Ernő nyugalmazott nemzeti múzeumi igazgató felesége.

A Nemzeti Színházban ma délben nagy megrendüléssel vették a halálhírt és azonnal megtáviratozták a Bécsben tartózkodó *Németh* Antal igazgatónak. A színház *díszsírhelyet* kért a magyar színjátszás nagy halottja számára. A temetésről még nem történt végleges intézkedés; minden valószínűség szerint *pénteken* temetik Mihályfi Károlyt a Nemzeti Színház előcsarnokából.

(*) Egy fiatal színésznő gyásza. Az idén tűnt fel *Bokor* Mária, aki a »Házasság« című *Vaszary*-darabban a mindenes szerepét játssza szép sikerrel. A fiatal színésznőt súlyos gyász érte: édesapja, *Bokor* Vilmos 50 esztendős korában meghalt. Ma délben temették a rákoskeresztúri új temetőben.

(*) Új inkvizitor. A Vígszínházban szereplő *Toronyi* Imre helyett *Lengyel* Vilmos vette át a Belvárosi Színházban a »Szent Johanná«-ban az *inkvizitor* szerepét. A művész szép dikcióját megtapsolta a közönség.

Alapötlet egy napihírből

A Nemzeti Színházban folynak a próbák *Andai* Ernő »Harangvirág« című darabjából, amely a jövő héten kerül bemutatóra, női főszerepében *Somogyi* Erzsivel. Az ujdonságról az író a következőket mondotta:

— Ha nem is az egész ötletet, de darabom ötletének csíráját »*Az Est*« *egyik napihírében olvastam.* Így fogamzott meg a »Harangvirág«, amely rövidesen kivirágzik a Nemzeti Színház színpadán. A különböző szereposztási kombinációk után most már elmondhatom, hogy a jelenlegi szereposztással a legnagyobb mértékben meg vagyok elégedve. Darabom egyébként egy különös *látszatházasságról* szól.

(*) A belügyminiszter egy heti haladékkal betiltotta a Komédia darabját. A főkapitány betiltotta a *Komédia Orfeum* »Bika-panzió« című francia bohózatát, a belügyminiszter azonban a Nemzetközi Vásárra való tekintettel *a betiltás végrehajtására egy heti haladékot adott.* A darab eredeti címe »La Dame de Vittel« volt és a párizsi *Palais Royal*-ban játszották. A hatóság kívánságára »tizenhat éven felülieknek« hirdették előadásait, amelyek így a jövő héten véget érnek.

(*) Fellner Alfréd előadása a Júniusi Hetekről. A Magyar Operabarátok Egyesülete ügyvezető elnöke, *Fellner* Alfréd ma este 9 óra 40 perckor előadást tart *a budapesti rádióban a Júniusi Hetekről* és ismerteti az állami színházak ünnepi előadásait, a tatai szabadtéri előadásokat és a Júniusi Hetek zenei attrakcióit is.

(*) Harry Baur mint Beethoven. *Párizsból* jelentik: Abel *Gance* legújabb filmje *Beethoven életét* viszi a vászonra. A címszerepre Harry *Baur*-t, a Budapesten is jól ismert híres francia filmszínészt szerződtették.

Vásárlátogatók!

Okvetlen nézze meg az idei színházi évad operett-slágerét

HONTHY HANNA

és a legkiválóbb művészek ragyogó alakítását

PÁRMAI IBOLYA

VÁROSI SZÍNHÁZ

Legnagyobb siker — legolcsóbb helyárak

»AZ ÖRVÉNY«

Csütörtöktől Budapesten kizárólag az

ATRIUMBAN

Színházak műsora

OPERA: Szerda: János vitéz (½8). Csütörtök: Tristan és Isolda (Olcsó Wagner-ciklus I.; ½7). — **NEMZETI:** Szerda: VIII. Henrik (½8). Csütörtök: Április (½8). — **VIG:** Szerda: Csoda a hegyek közt (8). Csütörtök: Az első tavaszi nap (K. bér'et; 8). — **MAGYAR:** Szerda és csütörtök: A néma levente (8). — **BELVÁROSI:** Szerda: Szent Johanna (8). Csütörtök: Mindennek ára van (8). — **ANDRÁSSY ÚTI:** Szerda: Méltóságos asszony (8). Csütörtök: Könnyű a férfiaknak (8). — **VÁROSI:** Szerda és csütörtök: Pármai ibolya (8). — **KAMARA:** Szerda és csütörtök: Zöld béka (8). — **PESTI:** Szerda és csütörtök: Szívdobogás (8). — **FŐVÁROSI:** Szerda és csütörtök: Meseáruház (8). — **TERÉZKÖRÚTI:** Szerda és csütörtök: Előjáték Lear királyhoz és Dr. Faust visszatér (9). — **KOMÉDIA:** Szerda és csütörtök: Bika-panzió (9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Szerda és csütörtök: Budapest—Wien (6, ¾9). — **JÓZSEFVÁROSI:** Szerda és csütörtök: Katz bácsi (6, ¾9). — **KISFALUDY:** Szerda és csütörtök: Névtelen asszony (½6, ½9).

Mozik műsora

ADMIRAL (537—07. Margit körút 5.): Telivér leány (Rökk Marika). Márta (Helge Roswaenge). Híradó (½4, ½7, ½10). — **ALKOTÁS** (553—74. Alkotás u. 11.): **Napsugárkisasszony** (Shirley Temple). A 2-es számú kémiroda (Jean Murat). Híradók (½4, ½7, ½10). — **ATRIUM** (540—24, 530—34. Margit körút 55.): A mi kislányunk (Shirley Temple). Nyári örömök (sportfilm a világ minden részéből). Fox varázsszőnyeg. Híradók (½4, ½6, ½8, ½10). — **BELVÁROSI** (845—63. Irányi u. 21.): A telivér leány (Rökk Marika). A windsori vig nők (Magda Schneider). Híradó (4, 7, 10 és ½6, ½9). — **BUDAI APOLLÓ** (51—5—00. Csalogány u. 46.): Márta (Helge Roswaenge). Bíborban-bársonyban (Kay Francis). Híradó (½4, ½7, ½10). — **CAPITOL** (343—37. Baross tér 32. szám): A vágy (Marlene Dietrich). Híradók (½4, ½6, ½8, ½10). — **CASINÓ** (831—02. Eskü út 1.): India Cézárja (Loretta Young). Híradók (½4, ½6, ½8, ½10). — **CITY** (111—40. Vilmos császár út 36.): Mindenki a fedélzetre (Ruby Keeler). Harmonika jazz (zenekép). Tojásszüret (színes rajzfilm). Híradók (4, 6, 8, 10). — **CORVIN** (895—84. József körút és Üllői út sarok): Felsőbb parancs (Lil Dagover). Híradó (½4, ½6, ½8, ½10). — **DAMJANICH** (348—03. Damjanich u. 1.): Aki a montecarlói bankot robbantotta (Ronald Colmann). Mit hozott a gólya? (Bing Grosby) (¾4, ¾7, ½10). — **DECSI** (209—52, 213—43. Teréz körút 28.): A mi kislányunk (Shirley Temple). Nyári örömök. Trükkfilm, riportkaland, sportfilm. Híradók (4, 6, 8, 10). — **ELIT** (161—51. Lipót körút 16.): Márta (Helge Roswaenge). **A windsori vig nők** (Magda Schneider) (4, 7, 10). — **FÓRUM** (897—07, 895—43. Kossuth Lajos u. 18.): Boldogság (Charles Boyer és Gaby Morlay). Híradók (½4, ½6, ½8, ½10). — **JÓZSEFVÁROSI** (346—44. Kálvária tér 7.): Telivér leány (Rökk Marika). Márta (Helge Roswaenge) (4, 7, 10). — **KAMARA** (440—27. Dohány utca és Nyár utca sarok): A mi kislányunk ((Shirley Temple). Nyári örömök. Híradók (4, 6, 8, 10). — **KULTÚR** (86—1—93. Kinizsi u. 16.): Mi lesz holnap? (H. G. Wells regénye; Korda rendezése). A moszkvai nász (Camilla Horn) (4, ¾7, ½10). — **METRO** (26—0—00. Teréz körút 60.): Harmadik hétre prolongálva! A Koronoff ékszerek (Myrna Loy). Audioszkóp az első színes, plasztikus, magyarul beszélő film). Híradók (Mindennap: 2, 4, 6, 8, 10). — **NYUGAT** (271—62. Teréz körút 41.): Aki a montecarlói bankot robbantotta (Ronald Colmann). Bíborban-bársonyban (Kay Francis) (4, ¾7, ¾10). — **OLYMPIA** (429—47. Erzsébet körút 26.): Telivér leány (Rökk Marika). Márta (Helge Roswaenge). Híradó (4, 7, 10). — **OMNIA** (301—25. József körút és Kölcsey u. sarok): Mindenki a fedélzetre (Ruby Keeler). Tojásszüret (színes trükkfilm). Harmonika jazz. Híradó (4, 6, 8, 10). — **OTTHON** (367—96. Beniczky u. és Baross u. sarok): A windsori vig nők (Magda Schneider). A két trombitás Zoro és a hamis Hugu. Híradó (4, ¾7, ¾10). — **PALACE** (365—23. Erzsébet körút 8. szám): India Cézárja (Ronald Colmann). Híradók (4, 6, 8, 10). — **PATRIA** (456—73. Népszínház u. 13.): A telivér leány (Rökk Marika). Bíborban-bársonyban (Kay Francis) (4, 7, 10). — **PHÖNIX** (379—10. Rákóczi út 68.): A windsori vig nők (Magda Schneider). Kacagj bajazzó (Josef Schmidt). Híradó (4, ¾7, ½10). — **RADIUS** (220—98, 292—50. Nagymező u. 22—24.): Szerelem orvosa (Harry Baur). Bolero (M. Ravel). Híradó (4, 6, 8, 10). — **REX** 321—75. István út 39.): Kacagj bajazzó (Josef Schmidt). A sivatag kalózai (Jack Hulbert). Híradó (½4, ½7, ½10). — **ROYAL APOLLÓ** (419—02, 429—46. Erzsébet körút 45.): Boldogság (Le Bonheur; Charles Boyer). Híradó (4, 6, 8, 10). — **SAVOY** (460—40. Kálvin tér—Üllői út 2.): Intimitások (Norma Shearer). A telivér leány (Rökk Marika) (½4, ½7, ½10). — **STUDIÓ** (40—8—40. Akácfa u. 4.): A szerelem orvosa (Harry Baur). Bolero (zenefilm; M. Ravel). Híradók (4, 6, 8, 10). — **TIVOLI** (230—49. Nagymező u. 8.): A telivér leány (Rökk Marika). Márta (Helge Roswaenge). Híradó (½4, ½7, ½10). — **TURÁN** (264—20. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): A telivér leány (Rökk Marika). Bíborban-bársonyban (Kay Francis). Híradó (¾4, ¾7, 10). — **URÁNIA** (460—46. Rákóczi út 21.): Az óceánjáró titka (Lida Baarova). A romai nagy napok (Gömbös Mussolininál). Híradó (½4, ½6, ¾8, ¾10). — **VESTA** (32—6—39. Erzsébet körút 39.): Bíborban-bársonyban (Kay Francis). Aki a montecarlói bankot robbantotta (Ronald Colmann) (¾4, ½7, ¾10).

MAGYARORSZÁG

Kiabáljunk másról!

O Beruházásokról beszélt a pénzügyminiszter a felsőház pénzügyi bizottságában. Programot ismertetett és a programban ilyen szavak fordultak elő: a mezőgazdasági munkanélküliség leküzdése, öntözés, fásítás, csatornázás, útépítés. Néhány statisztikai adat keretében felmerült az egész Alföld-probléma. Íme ilyesmiről is szó esik néha az ország házában. De ezek a szavak szinte elvesznek azokban a megújuló viharokban, melyek egészen más témák körül háborognak. A közvéleményt ezek a viharok bömbölik tele. Nekivadult honatyák korbáccsal fenyegetőznek és lecsirkefogózzák, lehülyézik egymást. Személyes megtámadtatás címén támadják egymást, vérbenforgó szempontokkal. A munkanélküli parasztok sorsa, a rosszul táplált alföldi gyerekek halandósága, a kiszáradt vidékek, az éhség és a tüdővész — mindez feltűnően csekély helyet foglal el a vita- és vihartémák között. Ezek alig hozzák lendületbe a honatyai vérmes energiákat. Pedig, ha kiáltásra van szükség a magyar közéletben, akkor ezek a tragikus kérdések követelik meg elsősorban. A magyar nép kiáltó panaszai követelnek visszhangot a parlament falaitól. Az is igaz viszont, hogy személyi ügyben kiabálni könnyebb és talán hatásosabb is. A »hárommillió magyar koldus« problémája kínzóan bonyolult. Ezt nem lehet korbáccsal elintézni.

Genfi összkomfort

Az afrikai háborúban — ez most már nem vitás — nemcsak Addisz Abeba esett el, hanem Genf is. Ami most ott történik, erre csak egy szó van: vergődés. Hideg halálverejték ült ki a Népszövetség arcára, teste összeaszott, tekintélye elmúlt, tagállamai szerteszaladnak, ma már Franciaország is vissza akar térni (a gyakorlatban már vissza is tért) a katonai szövetségek rendszerére, az egész Népszövetségből nem maradt meg más épségben, csak drágán fizetett irodái. Szóval a büró. És itt kezdődött tragédiája, amiből európai tragédia fenyeget, hogy elbürokratizálódott. Kezdettől fogva hiányzott belőle a lélek: az igazságosság, a megértés. Már az, hogy amikor megalakult, nem tüstént vettek fel mindenkit, hanem a legyőzötteket csak később és egyenként és mintegy kitüntetésképp. A Népszövetség, ha igazán a népek szövetsége akart volna lenni, nem indulhatott volna el mint a Győzők Kaszinója, hanem igazán mint a Népek Szövetsége, mint valamennyi nép szövetsége, ahol csak egy elv uralkodik, az igazságé. Születési hibájába bukott bele a Népszövetség és mi ezt halálosan fájlaljuk, mert igenis szükség van a népek egy jó és igazságos szövetségére, különben Európa újra visszazuhan azoknak a hatalmi szövetségeknek gyilkos rendszerébe, amely egyszer már világháborút idézett fel és amelyben egyetlen kis ország és nemzet sem lehet élete felől biztos. Ezért voltunk mi mindig hivei a Népszövetségnek, helyesebben a népszövetségi eszmének és hivei voltunk az eszmének, ha kellett, maga a Népszövetség ellen is. Fájdalom, gyakran kellett. A Népszövetség halálba adminisztrálta magát.

MEGDRÁGUL A „HAPPY END"

O A kisember mozija megdrágul. Megjelent az új mozirendelet, mely megszünteti nagymozik félhelyáras első előadásait. Drágább lesz a kismozi is, mert csak egy nagy filmet játszhatnak benne. Kétszer kell tehát ezentúl a kismoziba menni, hogy annyit láthassunk benne, mint eddig egyszer. Lehet, hogy fontos szakmai, vagy kincstári érdekek követelik ezt a drágítást. Nem ismerjük pontosan ezeket az érdekeket — nem is érdekelnek. Csak egy érdekel: ezentúl majd kevesebbet járunk moziba. A kisemberek nagy tömege, sajnos, csak egy módon felelhet az élet drágulására — önmegtartóztatással. Ritkábban keresi majd fel a megdrágult mozit, mely felé a megdrágult villamos viszi. Otthon marad és téli estéi jórészét sötétben tölti el, mert a villany is megdrágul addigra. A szegény emberek küszködő, szomorú életének jótékony enyhítője volt mindig a mozi, olyan volt, mint valami enyhe és könnyen hozzáférhető kábítószer. Ilja Ehrenburg egy híres könyvében álomgyárnak nevezte a filmgyárat. Ha ez igaz, akkor a mozi álombolt, ahol az ember kis időre megfeledkezhet a sivár valóságról és két órahosszat ébren álmodhat egy színesebb és kellemesebb világról, melyben végül minden jóra fordul. A boldog befejezés ábrándja, a *happy end* most eltávolodik azoktól, akiknek a legnagyobb szükségük volna rá. Megdrágul. Sokezer szegény ember él ebben a városban, aki eddig csak a kismozikban, vagy a nagymozik féláru előadásain tudott hozzájutni. Ezek most elveszítik. A kellemes valóságot már rég elvették tőlük, most megfosztják őket a kellemes álomtól is. Számukra nincs többé happy end. Minek fognak ezután örülni? Ez úgy látszik, senkit sem érdekel.

Gömbös Gyula miniszterelnök holnap háromheti szabadságra megy

(A Magyarország tudósítójától.) Gömbös Gyula miniszterelnök egészségi állapotát — mint a *Magyarország* már megírta, — néhány hét óta *kisebb veseirritáció* zavarta. Orvosai teljes pihenést ajánlottak, amit azonban a miniszterelnök nem tartott meg, hanem hivatali ügyeit éppen úgy intézte, mint azelőtt. Felmerült már akkor annak a híre, hogy a miniszterelnök valószínűleg *néhányhetes szabadságra fog menni.* Értesülésünk szerint ez most vált időszerűvé. *Gömbös holnap reggel megy háromhetes szabadságra, amit Balatonfüreden tölt el.* Szabadságának tartama alatt Darányi Kálmán földmívelésügyi miniszter fogja helyettesíteni.

Gömbös Gyula szabadságának letelte után *újból átveszi úgy a miniszterelnökség, mint a honvédelmi minisztérium vezetését.*

Egyébként Gömbös Gyula miniszterelnök ma délben *kihallgatáson jelent meg Horthy* Miklós kormányzónál egyrészt, hogy szabadságára az államfőtől engedélyt kérjen, másrészt, hogy *elutazása előtt jelentést és előterjesztést tegyen az időszerű politikai kérdésekről.*

Hol az aranyváros
Anny Ondra
Viktor Staal
-donogo
-tonka-
Rendezte: Reinhold Schünzel
Zene: Franz Doelle
Csütörtöktől
Uránia Décsi

Nyilt pályázat a XIII. kerületi elöljáróság tervére: 1. díj: Fővárosi mérnök 2. díj: Törvényhatósági póttag

A főváros szabályosan járt el — A mérnökkamara a gyakorlat megváltoztatását kéri

(A Magyarország tudósítójától.) Tegnap dőlt el az az *elöljárósági tervpályázat*, amely hosszú időn keresztül izgalomban tartotta az építészeket. Az újonnan létesített *XIII. kerület* elöljárósági épületének terveire *54 pályaterv érkezett be a városházára.*

A tervező magánépítészek körében nagy feltűnést keltett, hogy a 2000 pengős *első díjat Kovács* Ferenc építész nyerte meg, aki *ugyanannak a városházi XIII. ügyosztálynak alkalmazottja, amely a pályázatot kiírta és elbírálta.* A *második*, 1500 pengős díjat pedig ifj. *Paulheim* Ferenc nyerte, aki *a fővárosi törvényhatósági bizottság kereszténypárti póttagja.* Apja, *Paulheim* Ferenc a kereszténypárt tiszteletbeli elnöke.

A pályázat *nem jeligés, titkos volt, hanem névaláírásos.*

Az esetről kérdést intéztünk *Wossala* Sándor tanácsnokhoz, a fővárosi XIII. (építési) ügyosztály vezetőjéhez.

— *A pályázat nyertese valóban mérnöke a hivatalnak* — mondotta. — De *az ügyosztálynak még hét mérnöke pályázott és többen közülük dicséretet is kaptak.* Mi *a szabályzat értelmében* jártunk el a bírálatnál. Minden magyar honos, okleveles építész résztvehet a pályázatokon. *Akár városházi mérnök, akár valamelyik pártnak embere.*

— Az elsődíjas városi mérnök fogja megkapni *az építési megbízást?*

— *Megbízást nem kaphat. A munka kiadása semilyen összefüggésben nincs a pályázattal.*

A *Budapesti Mérnöki Kamarától* a következő véleményt kaptuk:

— A kamara *az egész tervpályázati szabályzat és gyakorlat sürgős megváltoztatása*, az egész kérdés rendezése mellett foglal állást.

A *pályatervek nyilvános kiállításáról* egyébként még nem történt döntés.

Charles Boyer és Gaby Morlay
grandiózus alakítása. — Párizs legnagyobb filmsikere
BOLDOGSÁG
Írta: Henry Bernstein. 16 éven felülieknek!
Ma premier!
Forum Royal Apollo

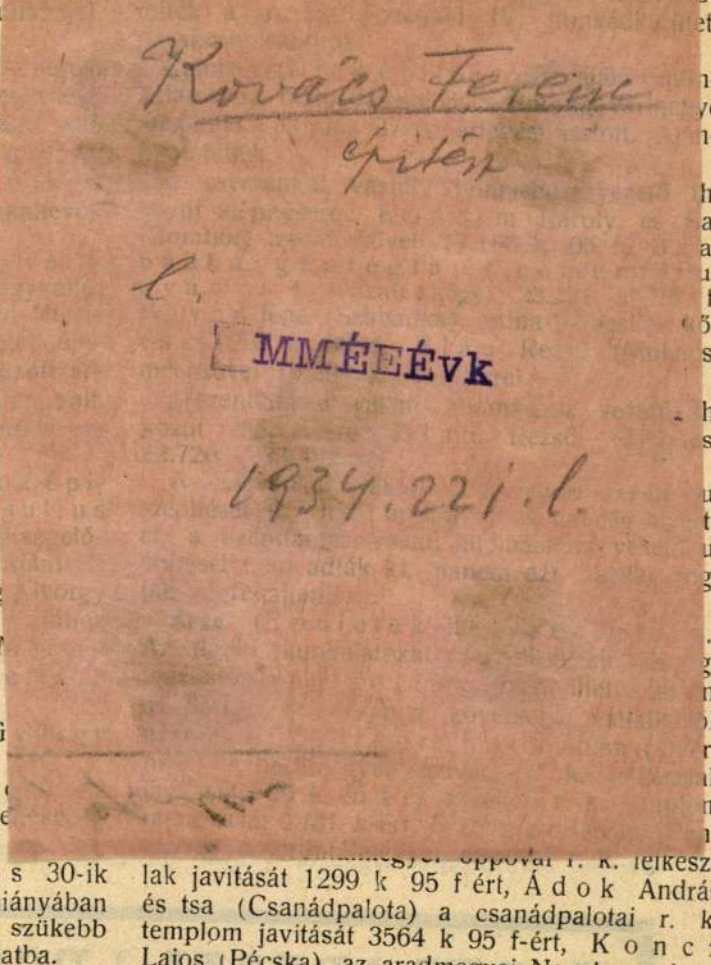

Kálmán beadott ajánlatát jóváhagyás

Kovács Ferenc
építész

l.

MMÉEÉvk

1934.221.l.

ius 30-ik
k hiányában
a szükebb
aslatba.

lak javitását 1299 k 95 f ért, Ádok András és tsa (Csanádpalota) a csanádpalotai r. k. templom javitását 3564 k 95 f-ért, Koncz Lajos (Pécska) az aradmegyei Nagykamaráson

, klozet-
zlete
a 26/c.

Telefon 89—43.
Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.
Javitások gyorsan és jutányosan eszközöltetnek.

egybekötött szóbeli árverésen eladja. A kat. hold erdőbirtokán kijelölt 536 db 639 m^3 re becsült fenyőépületfáját. Kikiáltási ár 4960 k. Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a. A becslési munkálatok, továbbá az árverési feltételek a tarajfalusi g. kath. kántori hivatalnál és az ökörmezői m. kir. jár. erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Felsőrákos. [Udvarhely m.] (Faeladás.) A felsőrákosi volt urbéres közbirtokosság Felsőrákos község határán — Ágostonfalva vasuti állomás közelében — fekvő erdejében kijelölt rendkivüli fahasználatot, amely mintegy 1140 köbm. tölgyrönköt, 956 köbm. tölgyépületfát, 6933 köbm. bükkműfát, 2920 köbm. bükképületi és eszközfát, 20543 köbm. bükktüzifát és 1829 köbm. tölgytüzifát tesz ki, augusztus 28-án d. e. 10 órakor Felsőrákoson, a községházánál irásbeli ajánlatokkal összekötött szóbeli árverésen az erdőben eladja. Kikiáltási ár 87938 k, bánatpénz 10%. Részletes becslés, árverési és szerződési feltételek a vargyasi m. kir. járási erdőgondnokságnál és Biró Mózes urb. birt. elnöknél Felsőrákoson megtekinthetők.

Nagymaros. (Épületfa eladás.) A nagymarosi m. kir. erdőgondnokságnál augusztus 10-én d. e. 11 órakor irásbeli ajánlatokkal kapcsolatosan megtartandó szóbeli árverésen eladás alá bocsájtatik a nagymaros-dunaparti farakodó helyre kiszállitott 12.73 köbm. 10—20 cm., 78.40 köbm. 21—30 cm., 5 97 köbm. 31—40 cm. középvastagságu, vagyis összesen

A BUDAPESTI LÉGS

Elvállalnak mindennemü **gázvezetékek sze**
szolidabb kivitelü **gázcsillárokat,** egyszerü é

Zsákhordó lett egy színész

(Saját tudósítónktól.) Kőbányán volt dolgom tegnap, a Ferenc József teherpályaudvaron. Beleütköztem valakibe. Hatalmas liszteszsák volt a hátán.

Aczél György

— Bocsánatot kérek... — mondtam zavartan.

Meghökkentem. Ezt a poros arcú fiatalembert az elmúlt év novemberében láttam. Pécsett. Ahol nem zsákot hordott, nem. A »*Jedermann*« játszotta, Hoffmannstahl költői művének főszerepét.

Az életéről kérdezem.

Hogyan jutott a színpadról a teherpályaudvarra?

— Ma huszonegyéves vagyok... — kezdi. — Nyolcéves koromban meghalt az apám. Árvaházba kerültem, gimnáziumot jártam. Már a gimnáziumban felfedezték bennem a színészt. Leérettségiztem. A matura után beiratkoztam a Színiakadémiára. Itt komoly jövőt jósoltak nekem tanáraim. De nem végezhettem el az akadémiát, szerződést kaptam az akkori Alapy-féle színtársulathoz, mely az országot járta. Kellett a pénz, a kenyér, nem utasíthattam vissza a kitüntető ajánlatot.

— Mióta nincs szerződése?

— Csak ebben a szezónban nem volt állandó szerződésem. Egy-kétszer játszottam a fővárosi színházakban kisebb szerepeket. A színigazgató urak közül nem egy látott vidéken, Győrött, Pécsett, Balassagyarmaton. Ennek köszönhetem, hogy télen valahogy megéltem. Mikor nem játszottam színpadon, előadtam.

— Mióta hord zsákot?

— Tavasszal aztán végkép megrekedtem... Kitettek albérleti szobámból, mert nem fizettem a házbért. Hetekig aludtam ligeti padokon, a Gellérthegyen, a Rózsadombon...

Keserűen mondja:

— Uram, ha valaha szüksége lesz szállásra, forduljon hozzám bizalommal... Remek helyeket tudok a Gellérthegyen... Tóra néző remek padok a ligetben... Senki sem látja, senki sem zavarja meg...

— Tavasz óta nem aludt ágyban? — kérdezem.

— Dehogynem. A Gellérthegyen, egy »*lakótársam*«

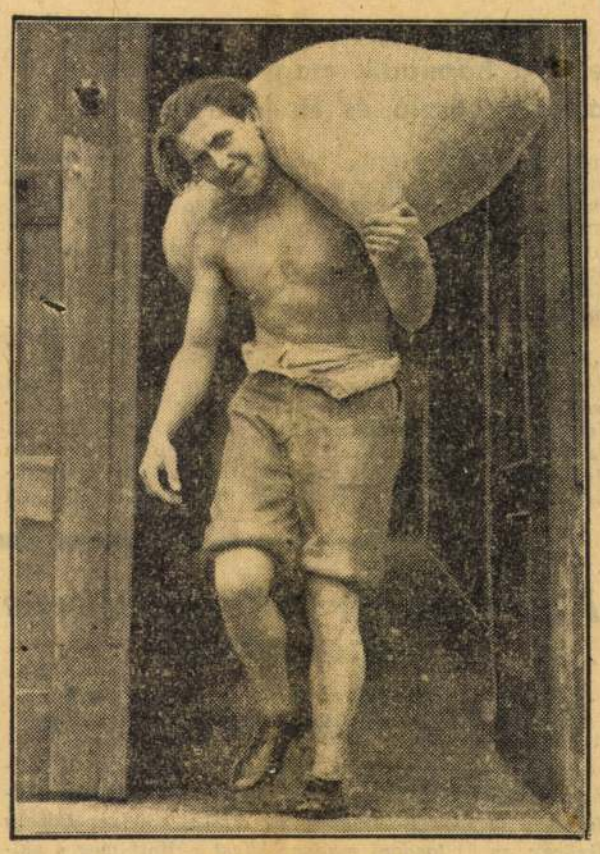

Aczél György zsákot hord

ajánlotta, hogy menjek a Dobozi uccába, az Üdvhadsereghez. Hetven fillérbe kerül egy éjszakai alvás. S az a főelőnye: naponta lehet fizetni... Nem volt több, csak harminc fillérem. Elmentem, megkértem a főnököt, engedje meg az alvást harmincért... Megengedte.

Csend, folytatja:

— Munka, kereset nélkül lődörögtem... Egyszer kitévedtem ide. Láttam, hogy dolgoznak az emberek. Zsákot hordanak. És van ebédjük, van vacsorájuk... Szóbaelegyedtem velük, megszerettek. Ők maguk vittek, ajánlottak a főnöknek. Fel is vettek...

— Mit keres?

— Hetenként négy napot dolgozom. Négy pengő ötven fillért kapok érte.

— Hogy megy a munka?

— Hát... Istenem... gyönge a fizikumom, de muszáj... Enni kell... Feltétlenül... Eleinte azt hittem, belegebedek. Hatvan kiló a legkisebb zsák. Száz kiló a leggyakoribb...

Kihúzza magát.

— Megszámolhatja a bordáimat, uram...

— Mit szólnak a kollégák?

— *A színészek?* — kérdi. — Senki nem tudja. Nem árultam el soha... Nem akarom, hogy sajnálkozzanak. Nincs szükségem rá...

— Hogyan látja a jövőjét?

— Nem vagyok elkeseredett... Néhány szakember bízik benne, hogy lesz belőlem valaki.. És magam is azt hiszem. Amikor levetem ezt a nadrágot, megfürdöm, felöltözöm egyetlen európai ruhámat és bemegyek valamelyik kávéházba, egy kávéra. Reggelig tanulok...

Feláll.

— Mennem kell...

Nevetve nyujt kezet.

— Nem baj az, ha az ember nem ebédel, amikor tudja, hogy vacsorázik...

*

Aczél György 21 éves.
Tehetséges színész. *És zsákhordó.*

Sz. S.

MÓRICZ ZSIGMOND MÍG ÚJA SZERELEM

Egy nászutazás története: egy szerelem keletkezése és elmúlása. Kötve 5·40 P

Athenaeum kiadás

Kávéházi történet

Irta: Nagy Lajos

Egy úriembernek a József körúton volt dolga délután öt órakor. Úriembernek az apróhirdetések szóhasználata szerint nevezem őt. Mi más szóval is illethetném, amikor pénze van, cipőben, vasalt nadrágban jár és nyakkendőt visel.

Ez az úriember egy vendéglőben ebédelt meg a Rákóczi úton, elég későn, úgy két óra tájban. Haza menni már nem akart, sétálnia sem lett volna célszerű, mert esett az eső, bement hát egy körúti kávéházba. Hogy majd ott megfeketézik, ujságot olvas és elüldögél háromnegyed ötig. Ablakhoz közel eső helyet keresett, mert ott világos van, jól lehet olvasni s olvasás közben ki lehet nézni az uccára, ahol is — miként az köztudomású — a legelésző férfiszemnek gyakran akad látnivalója.

A kávéház azonban tele volt vendéggel. Fekete mellett, cigarettázva, tömegesen nyomorogtak benne a pestiek. A szóbanforgó úriember fölalá sétált az asztalsorok közt s csak nem látott üres asztalt. A főpincér éppen egy kis asztalnál állt és ötpengősből adott vissza egy fizető öregnek.

A jó főpincér mindent lát és mindent el tud intézni, félszemmel látta, hogy egy úriember a homlokát ráncolva kutat helyet, elfordult a fizető vendégtől és halkan odaszólt az úriemberhez:

— Rögtön üres lesz az asztal.

Erre azonnal dühre gyúlt az úriember. Legyintett, de szóval is leintette a főpincért:

— Nekem mesél maga?

A főpincér erősködött s ellépve az asztaltól, még mindig halkan mondta:

— De kérem, az az úr most fizetett, már megy is el.

Az öregúr persze, aki fizetett, meg sem mozdult. Sőt! Mozdult, csak nem eléggé: elővette a cigarettatárcáját, iszonyú lassú piszmogással kivett belőle egy cigarettát és rágyujtott.

— Na látja! — tört ki dühös diadallal az úriemberből. — Nekem akar maga magyarázni? Jobban értek én az emberekhez, mint száz főpincér. Nekem is az ember a szakmám.

A főpincér fanyar mosollyal mentegetőzött:

— Meghallotta.

— Meg hát! Látta, hogy pályázom az asztalra, most aztán ott marad, ha kell, estig is.

A főpincérnek dolga akadt, az úriember fölalá sétált tovább, haragosan, türelmetlenül. De nem állhatta meg, hogy néhányszor oda ne tekintsen a helyén maradó öregúrra. Ugyan miféle alak? Na hát... egy tipikus pesti ember. Hetven év körüli sunyi, rosszindulató vén trotty.

Az öregúr ült tovább a kis asztalnál és szítta a cigarettáját.

Az úriember kínjában letelepedett egy üres asztalhoz a kávéház mélyén; az asztal homályban állt, de még rajta volt a tábla: foglalt. Csak úgy felöltőstül ült le az úriember s a pincérhez, aki rendelésért jelentkezett, így szólt:

— Majd később.

És várt tovább, vajjon lesz-e már rendes asztal.

Szerencséje volt, egy asztal, közel az ablakhoz, megürült. Odasietett az úriember, letette a kalapját és a felöltőjét, leült, megrendelte a feketekávét, meg is kapta; feketézni kezdett s ő is rágyujtott egy cigarettára.

Eközben egyszer-kétszer önkénytelenül a még mindig egyhelyben ülő öregúr felé pislantott. Csak úgy tárgyilagosan. Tanulmányozta az öregurat. Mondhatni lélektanilag érdekelte az eset, hogy vajjon szabály szerint történt és történik-e tovább minden. Mert szabály szerint most már föl kell állnia az öregúrnak, tárgytalanná válván további makacs maradása.

A főpincérnek akadt egy szabad perce, odaállt az úriember mellé s megint eszmecserébe kezdtek:

— Csakugyan igaza volt a nagyságos úrnak.

— Nekem mondja! Tudja, hogy' ismerem én az embereket? Lélektanból egyes! Egy ilyen alak képes akkor is ülve maradni, ha látja, hogy valakinek kellene a helye, amikor sürgős dolga van. Képes például, mit mondjak, el nem menni pénzt fölvenni. Hogy hadd pukkadjon a másik ember.

— Ez igaz! — bólintott a főpincér, de úgy, hogy ezzel a bólintással s az azt kísérő mosollyal az egész lélektanban, annak minden egyes pontjában megegyeztek.

— Nna! Ahogy mondtam! — kiáltott fel az úriember.

Mert az öregúr, miután az úriember már feketézett és cigarettázott, fölállt, magára vette a felöltőjét és indult kifelé.

— Tipikus eset, könyvbe lehetne betenni. De még csak el sem hinné, aki olvasná.

Az öregúr pedig kiment a kávéházból. Odakünn megállt az ajtó előtt és várt. A felöltője gallérját felhajtotta, mert hűvös volt az idő, esett az eső és a terraszt védő ernyő alá is bepermetezett. Ott állt az öregúr, a falhoz húzódva és várt. Egy óra hosszat várt.

Ekkor megérkezett egy üde, fiatal leány:

— Jaj, papa, miért állsz itt künn?

Az öregúr nyugodtan felelt:

— Tele van a kávéház s valósággal harcolnak az asztalokért. Véletlenül már egy jó órával előbb fizettem, mert a főpincér éppen az asztalom körül forgolódott, s azóta egy fiatalember olyan gyilkos pillantásokat vetett felém, hogy már nem bírtam tovább, inkább kijöttem.

— Ugyan, papa!

— Kijöttem én. Mert az még csak hagyján, hogy addig fel akart nyársalni a tekintetével, amíg helyet nem kapott. De azután is szűntelenül keresztül akart szúrni. Én már egyáltalán nem értem az embereket. Minden tudományom cserben hagyott.

— Ó, ó, gyáva papa. Attól nem féltél, hogy meghülhetsz?

— Nem. Az ember talán már nem is bánja ilyenkor... ha meghül.

A Francia Bank nem adja ki a spanyolok 40 tonna aranyát

Párizs, július 6.

A párizsi törvényszék úgy döntött, hogy a Spanyol Bank 40 tonna aranya, amelyet a Francia Bank mont de marsani páncélszekrényeiben helyeztek el, *továbbra is ott marad.* A burgosi és barcelonai hatóságok egyaránt igényt tartanak az aranyra.

Burriana Franco kezén — Nulest bekerítették a nemzetiek

Teruel, július 6.

A kedden a nemzetiek részéről elfoglalt Burriana városa a pusztulás szomorú képét mutatja. A köztársaságiak menekülésük előtt *felrobbantották a katedrálisban elhelyezett lőszerkészletüket.* A történelmi értékű templom és a körülötte lévő házak elpusztultak. A köztársaságiak a város 300 lakosát meggyilkolták. A polgármestert a város tizenegy polgárával a temető falához állították és agyonlőtték. Az áldozatok egy része a sortűz után csak megsebesült, de azokat is *löntötték benzinnel és elégették őket.* A nemzeti csapatok Nules városát **teljesen bekerítették.**

A feltalálók szövetsége elrejtett a világ kíváncsisága elől két zseniális magyar technikust

Megszületett Budapesten a hordozható, drótnélküli betűtávíró: a „navigráf" és a névtelen új sugár — Amerika megvette a harmadik magyar találmányt, a „tökéletes telefónt" — Kicsoda Naményi László és Holló Sándor?

A Magyar Feltalálók Országos Szövetségének irodájában áll *Pompéry* Lajosnak, a M. Kir. Szabadalmi Bíróság elnökének szobra, aki mint a feltalálók fiatal érdekképviseletének első elnöke, nem érhette meg az általa támogatott, éveken át titokban folytatott kísérletek diadalmas befejezését, amiről itt beszélgetünk most *Bálint* Istvánnal, a szövetség ügyvezető igazgatójával. Helyette *Bálint* István mondja ezeket a szavakat, amelyekkel két hatalmas jelentőségű magyar találmányról, illetőleg feltalálóról számol be:

— *Naményi* Lászlót és *Holló* Sándort, a két magyar feltalálót, túlzás nélkül hasonlíthatjuk Marconihoz. Ez a két magyar tehetség, akiről a nyilvánosság még semmit sem tud, ma világviszonylatban is legelső a feltalálók között. Néhány hónap mulva minden kultúremberismerni fogja nevüket és találmányaikról oldalakat fognak írni a világlapok.

Az elrejtett feltalálók

A két feltaláló tartózkodási helyét senkivel sem közli a szövetség. Erre azért van szükség, mert — bár a kísérletek a legnagyobb titokban folytak esztendőkön keresztül — valami kiszivárgott külföldre és amerikai, angol, francia, német és svájci részről hónapok óta ostromolják a szövetséget, hogy a találmányok gyártására megszerezhesse az elsőbbségi jogot. Naményi egyik találmányát, a *»tökéletes telefónt«* máris megszerezte a Newyorki Egyesült Telefóntársaság. A magyar szövetség most minden erejével azon van, hogy a két másik, még nagyobb jelentőségű találmány gyártásának elsőbbségi joga Magyarországé maradjon, ezért szeptemberig — amikor a világ minden országában egyszerre »jön ki« a két szabadalom — formálisan *elrejtette Naményit és Hollót* a nyilvánosság elől. *Címüket addig a bejelntőhivatal sem adja ki, a szövetség ott is intézkedett.* Igy tehát meg kell elégednünk azzal, amit Bálint igazgató közöl velünk a két, valóban korszakalkotó magyar találmányról.

A „navigráf"

— Naményi — kezdi nyilatkozatát Bálint István — a telegráfiai problémák zsenije és szerintem az utóbbi félszázad legnagyobb feltalálója. A »navigráf«, mellyel négyesztendei kísérletezés után most lett készen, *a drótnélküli betűtávíró non plus ultrája.* Egy hordozható írógép, — elölhátul klaviatúrával — mely egyúttal maga a leadó és felvevő állomás is. 50 Wattos égő segítségével drótnélküli betűtávírógépként működik. Minden írásjelnek külön hullámhossza van. *Amit a Föld bármely pontján a »navigráf«-ba belegépelek, azt betűnként azonnal felveszi, önműködőleg legépeli az a másik navigráf, amely azonos hullámhosszakra van valahol beállítva.* Ha navigráf útján kérdezek valakitől valamit, készülékem hátsó, vagyis felvevő klaviatúráján nyomban kaphatom a választ, ha azt az általam felhívott navigráfba azonnal belegépelik.

— A navigráf azzal is forradalmat jelent a technikában, hogy *adása le nem hallgatható és meg nem zavarható.* Légköri zavarok sem az adásnál, sem a vételnél nem fordulhatnak elő. Ez volt a legnehezebb feladat Naményi részére és a beavatott szakértők sem bíztak benne, hogy meg tudja oldani. Azt mondták, hogy ha a légköri zavarokat legyőzi, akkor máris zsebében érezheti Edison vagyonát. És — légköri zavar nincs többé.

— Olcsósága folytán a navigráf közhasználati cikk lehet. Számítások szerint *1500 pengő lesz egy készülék beszerzési* ára, évi üzemköltsége pedig 20—50 pengő, aszerint, hogy mennyit használják.

A tökéletes telefón

— Sajnos, nem tudtuk megakadályozni, hogy Naményi másik szenzációs találmányára, a *»tökéletes telefónra«* Amerika megszerezze az elsőbbségi jogot. Ez a telefón egy egyszerű szerkezet segítségével felírja, hogy mely napon, hány órakor milyen számot hívtam fel, sikerült-e a beszélgetés vagy sem. Ha elmegyek hazulról, beállítom az üzenet-közvetítőt: mettől meddig milyen számmal vagyok felhívható. Ha olyan helyre megyek, ahol nincs telefón, vagy nem akarom, hogy ott keressenek, akkor beállítom *az üzenetközvetítőt*, amely elmondja, hogy mikor leszek eredményesen hívható a saját számommal.

Mármost ha engem valaki ilyenkor felhív, akkor készüléke — ha az is Naményi-féle — *rögtön jelzi, hogy nem vagyok otthon, ilyen és ilyen számmal vagyok hívható, vagy ekkor és ekkor leszek újra hívható a saját számommal.* Miután lakásomon ilyenformán a kagylót senki sem vette fel, a felvilágosítás díjtalanul történt. Ez a készülék egyébként azt is jelzi, ha beszélgetés közben másik szám keres, ilyenkor megmutatja azt a számot egy korongon. Amerikában hír szerint már a közeljövőben megkezdik az összes telefonoknak átszerelését a Naményi-féle rendszerre.

Az új sugár

A gyógyászat terén — Bálint szerint — korszakalkotó *Holló* Sándor találmánya: az új, egyelőre *névtelen sugár*, amely hatásosabb, ártalmatlanabb és egyszerűbb a röntgensugárnál, amelyhez hasonló jellegű katód-sugár. Nem rombolja az ép sejteket, a készülék nagyon olcsó és hordozható, beszerzési ára 800 pengő körül lesz, évi áramfogyasztása pedig 2 pengő 20 filiér. Tehát a falvak és a tanyavilág orvosai is beszerezhetik, használhatják, magukkal hordhatják. Minden beteget naponta vizsgálhat, kezelhet vele az orvos a betegágyon.

— Holló tíz éven át kísérletezett csüggedhetetlenül, míg végre pár héttel ezelőtt tökéletesítette az új sugarat. A napokban meghívást kapott a kopenhágai tudományos akadémiától, hogy mutassa ott be találmányát.

Naményi is, *Holló* is »félbenmaradt« mérnök: mindketten jártak néhány évig a műegyetemre. *Naményi* László 26 éves, vásárosnaményi születésű, szülei otthon boltosok. *Holló* Sándor 36 éves, orosházi születésű, módos családból származik, de érettségi óta saját keresetéből él.

Két falusi magyar...

S. F.

Két magyar művész sikere Londonban

Az egyik református lelkész volt Kanadában, mielőtt Londonba került

Két kiváló magyar művésznek érdekes gyűjteményes kiállítása nyilt meg ma *Londonban*, a *White Gallery*-ben (2 New Burlington St. W. 1), amelyet *Bárczy* György, az új *londoni magyar követ* nyitott meg s akinek új állomáshelyén ez az első nyilvános szereplése. A két művész: *Zsótér* Ákos neves festőművész és *Kovács* Ferenc, kisplasztikus szobrászművész, akiknek egész sor értékes művészi alkotása képezi a kiállítás anyagát. Kettőjük közül *Kovács* szobrászművész élete, szinte *szokatlanul érdekes és mozgalmas.* A művész, aki *székely eredetű*, a *nagyenyedi* kollégium, majd a Képzőművészeti Főiskola elvégzése után — *Newyorkba* utazott. Igaz magyarsága és vallásos volta arra ösztönözte, hogy *vezetője és papja legyen népének.* Igy lett *református lelkipásztor a bevándorolt magyarok között.*

1920-ban kivitette ifjúkori szerelmét: *Páll* Rózsát, az ismertnevű költőnőt és odakünn feleségül vette. 1926-ban meghívást kapott *Kanadába*, a Canadian Presbiterian Church megbízásából, hogy az újonnan bevándorolt magyarok egyházait megszervezze. Páratlanul nehéz tíz esztendőt töltött el ebben a hivatásában és most már feleségével együtt járta a gyárakat, farmokat, kórházakat, ha kellett, a börtönöket is, emberei érdekében és kenyerükért és szinte szemlátomást kivirágoztak körülötte a kis magyar telepek és egyházak. *Kovács* Ferenc bevégezte, amiért Kanadába hívták, de idegölő munkája *megtámadta a szívét* s orvosai megtiltották a további egyházi és missziói tevékenységet, mire *művészi munkásságában* keresett vigasztalódást. Esztendeje, családjával együtt (két gyermekük született odakünn) *Londonba* költözködött, hogy ott új életet kezdjen. Mélységes hite művészi tehetségében *sikert* hozott számára.

A mult tavasszal *a királyról készített plakettet*, amelyet a kritika különbnek talált, mint az állam által kiadott hivatalos érmet. Erre két művével ment a *Britt Royal Academiára* s mindkettőt elfogadták. Azóta több helyre kapott meghívást. Legjelentősebb a *Royal Miniature Society* s a *British Empire Society of Art* meghívása. Ezen a most megnyilt kiállításán látható műveinek állandóan sok lelkes nézője akad. Műveit általában lehelletszerű finomság és a karakterek meglepő kifejezése jellemzi. Egyik francia kritikusa azt írta róla, hogy *»a magyarszármazású művész alkotásai bátran összevethetők Rodin műveivel...* és örvendetes volna, ha gyüjteményes munkájával eljönne Párizsba, ahol bizonyára igaz értéke szerint becsülnék meg.« A két magyar művész kiállítása Londonban *július 20-ig* marad nyitva.

(p. g.)

Gergely István halála

Gergely István, a kiváló ujságíró és színikritikus, szerdán hajnalban — a haldoklók szentségének felvétele után — elhúnyt. Hatvanhatéves volt. S ebből több mint negyvenet a naponként széthulló, újra összeálló ólombetűk szolgálatában töltött. Mint holtáig hű szerelmese, hivatott mestere és ragyogó értéke vállalt mesterségének: az írásnak. A legkulturáltabb, legfinomabb tollú és legbiztosabb ítéletű magyar ujságírók egyike száll most sírba vele. És talán a legúribb szellem, amely személyében épen, töretlenül átmentődött a békebeli Magyarország aranyéveiből zavaros és dúlt napjainkba — ezen a hálátlan, nehéz, felelősségteljes pályán. Mert Gergely István elsősorban úr volt. Nemcsak elegáns megjelenése, mindig remekbeszabott ruhája, csillogó monoklija és elbűvölő modora vallott erre, hanem egész lelki habitusa, előkelő gondolkodása és nemes lovagiassága. Kortársai között kevés olyan kényes ízlésű, tapintatos, közvetlenségében is tartózkodó, igazi úr sétált a magyar irodalom berkeiben, — amelyen ezúttal kiváltkép a színházak nézőtere, néhány szerkesztőségi szoba és exkluzív művésztársaság szalónja értetődik — mint amilyen ez a szeretetreméltó csevegő és gondos stiliszta volt. Magyar mágnások és angol lordok tudnak csak ilyen magától értetődően, ilyen egyszerűen és póztalanul urak lenni, szóban és írásban egyaránt.

Gergely István — aki élete utolsó éveiben a *Nemzeti Ujság* kötelékébe tartozott — sok szerkesztőségben és még több munkakörben dolgozott. Irt verset, novellát, tárcát, vezércikket, színházi kritikát s mint író és mint ujságíró egykép kiemelkedett kollégái közül. Tolla alatt a legelhasználtabb szó is új ragyogást kapott. Választékos volt keresettség nélkül, — mintha írói tehetségét is veleszületett, úri ösztöne irányította volna. Elsőnek vezette be a magyar ujságírásba az irodalmi aláfestésű nagy riportot. Színibírálatai a Péterfyben gyökerező, Ambrussal rokon penetráló-szellem époly jellegzetes, mint jelentős megnyilatkozásai voltak. Általában: minden leírt sorát tökéletes műgond, az írásművészet őszinte tisztelete jellemezte. Ezzel és igy szerzett cím nélkül is, a tehetség rangján, kivételes megbecsülést kartársai körében, ahol most mélységes szomorúsággal gyászolják elmúlását s kegyelettel őrzik meg tiszta emlékét.

Gergely Istvánt pár hónap óta elhatalmasodott *szívbaja* ölte meg. Ravatalára az egész magyar művész- és iróvilág elküldi szeretetének koszorúját. Temetése a farkasréti temetőben lesz, pénteken délután félnégy órakor.

BEETHOVEN SZERELME
A zene halhatatlan nagy mesterének élete és szerelmei.
A címszerepben:
HARRY BAUR
MÁTÓL CASINO

a háromszázados diófán és a malomkövön kivül, melyeket a tulajdonos méltó kegyelettel őriztet, mi sincs ott a Kisfaludy-emlékekből.

A Balaton átuszása. Szekrényessy Kálmán aug. 29-én csakugyan átuszta a Balatont Siófok és Füred közt. Délelőtt 11 óra 7 perczkor indult s délután 5 óra 52 perczkor ért a füredi uszodához. A Balatont 1837-ben báró *Wesselényi* Miklós uszta át, de nem Füred és Siófok közt, hanem Füredtől Tihanyig, körülbelül a tihanyi templom alján érvén a száraz földet. Wesselényi a vizi utat, mely körülbelül 1 mértföldnyi távolság, 3 óránál valamivel több idő alatt tette meg. Később többször voltak ott uszók, kik oly messze usztak be a Balatonba, hogy puszta szemmel már nem voltak láthatók, de egyik parttól a másikra átuszni senki sem próbált. 1871 nyarán *Szabó* Imre veszprémmegyei alügyész egy csónak kiséretében Füredről szintén átuszott Tihanyba a barátlakásnak nevezett sziklaüregekig. E vizi utat mintegy 3 óra alatt tette meg s időközben nem pihent többet, csak mig a kisérő csónakban levő kulacsból két izben egyet-egyet huzott. Ez ut mintegy 4—5 száz öllel vagy tán többel is rövidebb, mint Wesselényi utja volt. *Szekrényessy* utja Siófoktól Füredig rézsut irányu és 9800 öl, de legalább 500 ölnyi félreuszás is történt. Nem csoda, hogy sokan kételkedtek a kisérletben s a fogadások nagy összegekben járták. Hozzá a Balaton nagyon szeszélyes viz, mely gyakran minden szél nélkül is erős hullámzásban tör ki. Aug. 29-én is hullámokat vert, s ezért Szekrényessy nem a füredi partról indult, mint tervezte, hanem Siófokról. Ekkép a hullámok nem szemközt csapdosták. A bátor és edzett uszó több lapban saját maga elbeszéli uszását s ebből röviden idézzük a következőket:

A fődolog az volt — ugy mond — hogy a viz ne legyen hidegebb 18 foknyinál, s erre kellett négy hétig várakoznia. Az uszás előtt megolajozta magát. A vizben a harmadik tempónál a baloldalban erős nyilalása támadt, mely egy egész óráig tartott; aztán a jobboldalra ment át, de végre egészen megszünt, s csak ekkor kezdhetett a valódi uszáshoz. Több csolnak kisérte Siófoktól. Egy nagy ladikban, melyet öt markos evezős hajtott, ültek az ellenőrök, Pázmándy Béla, Labres Armand főhadnagy és az uszó sogora, Bisell Gyula. A Balaton hosszu és magas hullámokban zajlott. Tizenkét óra körül a viz csöndesült. A tó közepén már egészen elsimultak a hullámok. Körülbelül 3 óra tájban az uszó némi fázódást érzett, de ez nehány erősebb tempó után megszünt. Három óra körül érkeztek az uszó elé Füredről az első ladikok, s kezdtek feltünni a vitorlás csolnakok. Mindig több és több csolnak jött, s a legszebben Andley Gosling angol konzul és családja jött az uszó elé. A viz ismét hullámzani kezdett, mire a ladikok egy része visszasietett a partra. Meglehetős erős hullámzás közt ért Szekrényessy a füredi partra, hol nagy sokaság várta és éljenezte. Huray és Engel orvosok azonnal gondjaik alá vették, megvizsgálták és semmi nyugtalanitó jelt nem tapasztalván, miután Szekrényessy egy falat kenyeret evett, gyorsan felöltözködött, és sietett a partra, honnan aztán félórai pihenőre tért.

A Forgách-család hétszázados jubileuma. Kékkő várában, a Balassák hajdani nevezetes fészkében, mely most a gróf Forgách Antal tulajdona, nevezetes emlékünnep folyt le Szent-István napján; a család fennállásának hétszázados évfordulója. Többen vettek részt benne, de ugyszólván akaratlanul. A gróf nagyobbik leányának, Ilona grófkisasszonynak nevenapjára gyültek vendégek a várkastélyba s ott tudták meg, hogy a toronyra felvont lobogó mily nevezetes emléknapnak szól. Az ünnepély főmozzanata azonban délután a várkertben tartott felolvasás és jelmezes előadás volt. A vendégeken kivül ott volt Kékkő város népe is és érdekkel hallgatta az ifju grófok nevelője, Turcsányi Béla rozsnyói áldozár által tartott történelmi felolvasást. E szerint a tizedik század végén, Géza vezérkedése alatt jött Hunt és Pázmán német lovagok nemzetségéből származott Ivánch, ki 1180-ban, tehát hétszáz évvel ezelőtt főispán volt s megalapitotta a Forgách-családot.

Egy magyar régésznő. Torma Zsófia megérkezett Szászvárosba a berlini anthropologiai kongresszusról, hol több kitüntetésben részesült. Erdély őskoráról szóló monografiájának német forditásához Mehlis, a franciához pedig Brougs ir előszót. A jövő évben fölkeresi Szászvárosban Schliemann Henrik is, a ki az ismert trójai ásatásokat rendezte, minthogy Torma Zsófia ásatásai, melyek megegyenek a trójai ásatások alakjaival, nagy érdekeltséget keltettek nála és Szászvárosban is fog ásatásokat rendezni.

A szegedi Tisza-hid épitésére hirdetett pályázat határnapja szeptember elsején telt le, s a külföldi vállalkozók oly tömegesen jelentkeztek, mint még egy nagyobb vállalatnál sem. Még az utolsó napon távirati uton is érkezett ajánlat Savoyából Köstling és Wegerer vállalkozóktól. Összesen tizenegy vállalkozó tett ajánlatokat: öt franczia, egy német, egy holland, két osztrák. Ez utóbbiak közt van Gráczból Kőrösy hazánkfia nagy vasgyára. Magyar vállalkozók: az állami vasutak gépgyára és Gregersen Budapestről.

Egy mult századbeli dr. Tanner. Egy bécsi orvosi lap a Tanner koplalása alkalmából a franczia királyi tud. akadémia 1769-ki évkönyve után a következő nagy éhezési esetet közli. Egy nyugalomba lépett tiszt, kit nemes jelleméért, műveltségéért mindenki kedvelt, némi elmezavarodás nyilvánulván rajta, a saumuri erősségbe vitetett. Ez még csak rosszabbitotta állapotát s nagyzási őrültségbe esett. Deczember 25-én az jutott az eszébe, hogy többet semmit sem fog enni s attól fogva február 9-éig nem is nyult semmi ételhez. Ötödnap pálinkát kivánt. Adtak neki egy kevés ánizs-szeszt, melyet aztán három nap alatt fogyasztott el. Erre ismét ánizspálinkát kért s ismét adtak neki, de kikötötték, hogy mértékletes legyen; erre a tiszt minden pohár vizébe csak három csöppet tett a szeszből s igy élt 39 napig. Naponkint másfél kanna vizet ivott meg. Koplalása 39-ik napján már viz sem kellett neki s igy élt még nyolcz napig. Ekkor egy fiatal leány lépett be hozzá, ki kezében kenyeret és sajtot hozott; ez fölkelté a koplaló étvágyát s levest, kenyeret, hust kért. Adtak neki levest, rizst s végre hust is. Csakhamar tökéletesen magához tért, sőt elméje is egészen kivilágosodott. Napokig azt hitték, hogy egészen kigyógyult. De csakhamar ismét kitört rajta a tébolyodás.

* **A malaczok, gyikok és elefántok**, melyek eddig annyira divatos női ékszerek voltak, lassanként kimennek a forgalomból s rövid idő mulva egészen el lesznek feledve. E helyett Párisban most a pókot hozták az ékszerészek divatba saphir és más drágakövekkel. E divat elterjedésének nagy akadálya, hogy a pók a közhit szerint este szerencsét, reggel azonban szerencsétlenséget jelent. Lehet azonban, hogy a divat lesz erősebb s ha igen, még az életmódot is megváltoztathatja, mert a pókkal diszitett nők nem maradhatnak éjfél után a bálban, midőn ez már szerencsétlenséget jelezne.

Halálozások.

Elhunytak a közelebbi napok alatt: Szabó Károly, volt czeglédi ref. lelkész Fülöpszálláson, Pestmegye legrégibb táblabiráinak egyike, ki a szabadságharczban tanusitott hazafias magatartása miatt vesztette el lelkészi állását és hosszas fogságot is szenvedett. — Óvári Pongrácz Kázmér, 80 éves korában Udvardon. — Cséri Kis Lajos, ügyvéd, volt sopronmegyei törvényszéki ülnök, 60 éves korában Csepregen. — Geisz József, Geisz László országgyülési képviselő édes atyja, 60 éves korában Tolnán. — Desits Adorján, a zalavári benedek-rendi apátság tagja, 35 éves korában Budapesten. — Eperjessy János, kiérdemült alesperes, kápolnai plébános és szentszéki ülnök, 66 éves korában Kápolnán. — Brózik Engelbert, nyugalmazott fő elemi tanitó 74 éves korában Máramaros-Szigeten. — Noszlopy Elek birtokos, 56 éves korában Dukán. — Horácsek Ignácz, nagybányai városi tanácsos, a város egyik legrégibb tisztviselője, 62 éves korában. — Luszt Ferencz, főherczegi urodalmi ellenőr Tisza-Szent-Miklóson.

Özv. Kádár Györgyné, szül. Lévai Katalin, 83 éves korában Szabadkán. — Vári Szabó Istvánné, sz. Mészöly Eszter, a halasi polgármester neje, hosszas szenvedés után. — Lippe Alexandrina bárónő, 24 éves korában Tördemiczen.

Szerkesztői mondanivaló.

K. A. B. A mostaniak sem közölhetők. De megérdemlik, hogy indokoljuk, miért nem. «Az életből» első versszaka elég jól indul, de már a másodiknál oly száraz tanprózába esik, melyet az önénél tizszerte jobb rimelés sem tehetne költőivé; pedig rimelése oly gyarló, hogy tizszerte költőibb tartalmat is élvezhetetlenné tenne. A másik (A sas) sokkal jobb; de rossz rimelése ezt is megrontja. Aztán ily képtelenségek vannak benne «Sas keble volt lelkem hazája!» a helyett hogy mondaná: Sasfészke volt vágyam (vagy akár lelkem) hazája. A befejezés jó; s ebből némi simitással lehetne még valamit csinálni.

Kisértetben. Ön, kitől máshol csinos, igénytelen dalokat olvasunk, nekünk küldözi dagályos, erőltetett, csinált verseit. Talán ezeket tartja «magasb igényü» műveknek? Megelégszünk a szerényebbekkel is.

Az erdő fáiról már szóltunk. A most küldött ujak gyöngébbek. A «Hazámhoz» czimün tett változtatást tudomásul vettük, de több is elférne még rajta.

Nem közölhetők. Biró uram. (Oly kis okért kettős gyilkosság!) A természethez. — Dalok (I. II. III.) Beleszerettem. — Hűtelen a muzsához. Pályám végén. Dalok I—IV. (A bánatot ha temetnék stb.)

Kritikán alul. Oly csodás valami. Örömem. — Istenadta kis barnája. — Magas fák . . .

Enying. K. M. A 35-ik számot kiadó-hivatalunk megküldötte.

Szeged. K. R. A Margitsziget ujabb épületeiről lapunk előbbi évfolyamaiban jelentek meg rajzok, ugy szintén csak nemrég melléklapunkban a «Világkrónikā»-ban.

Pohorella. F. P. Figyelmeztetését átadtuk az illető rovat kezelőjének.

Keresztur. H. L. A kivánt czélra a «Képes Néplap»-ot ajánlhatjuk, mely a legolcsóbb hetilap; ára félévre csak 1 frt.

SAKKJÁTÉK.

1083-dik számu feladvány. Pierce I.-töl.

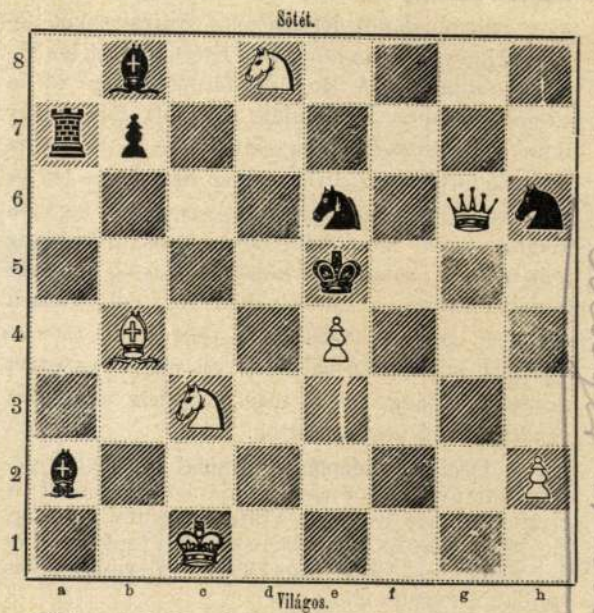

Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

Az 1078. sz. feladvány megfejtése.

Voss Frigyes-töl.

Megfejtés.

Világos.	Sötét.
1. Hd5—e3	g2—g1V (a)
2. Vd2—d6	Ke5—d6:
3. He3—c4 matt.	

a.

1.	Ke5—f4: (b)
2. Vd2—d6 †	Kf4—e3:
3. Vd6—d2 matt.	

b.

1.	Fh6—f4:
2. Vd2—d5 †	Ke5—f6
3. He3—g4 matt.	

Helyesen fejtették meg: *Veszprémben* Fülöp József. *Sárospatakon* Gérecz Károly. *Debreczenben* Zagyva Imre. *Kolozsvártt* Csipkés Árpád. *Nagy-Dobronyban* Németh Péter. *Budapesten* K. J. és F. H. *Karakón* Homolka János. *A pesti sakk-kör.*

HETI NAPTÁR. Szept. hó.

Nap		Katholikus és protestans		Görög-Orosz	Izraelita
5	V	C 16 Viktorin v.	C 15 Erős	24 E 11 Eutik	29 Böjt é.v.
6	H	Zakariás próf.	Magnus, Szib.	25 Bertalan	1 T. 5641 R.
7	K	Regina sz vt.	Regina	26 Adorj., Net.	2 Hars ün.
8	S	Kisasszony	Kisassz., M. szül.	27 Poemen	3 Gedal. b.
9	C	Gorgon vértanu	Gorgon	28 Mózes	4
10	P	Tolenti Miklós	Derült, Jodok	29 Sz. Iván f. v.	5 B., 20 i.
11	S	Emil, Jáczint v.	Proteus és Jácz.	30 Sánd J. P. v.	6 S. Tesub.

Hold változásai. ☽ Első negyed 11-én 7 óra 41 perczk. este.

Tartalom.

Szöveg: Észak-Amerika elnökjelöltjei. — Petőfi ifjukori kiadatlan költeményeiből: Kuruttyó. (Pápa, 1841. márcz. 10.) Közli *Neumann Károly.* — Egy nyaraló. Emlékezés Lehmann mesterre. *Törs Kálmantól.* — A bojér. — A gőzház. Verne Gyula regénye. — Erdőben. Mészöly Géza rajzához. — Egyveleg. — Iparművészetek a Keleten. *Pulszky Károlytól.* — Kolumbus Kristóf tetemei. *Bodola Lajostól.* — Stratford lord. — Hordozható függő ágy. — Egy magyar tanár a magyar tengerparton. — A magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyülése Szombathelyen. — Irodalom és művészet. — Közintézetek, és egyletek. — Egyház és iskola. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. —Sakkjáték — Hetinaptár.

Képek: Észak-Amerika elnökjelöltjei: Garfield, Hancock. — Iparművészeti tárgyak a Keletről (20 kép.). — A gőzház. — Az erdőben. Mészöly Géza tollrajza. — Stratford lord. — Hordozható függőágy (3 ábra).

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. sz.)

lehessen látni. Sziklába vésett 14 alaguton, utvezetékeken, hidakon, hegyoldalon kapaszkodó pályán és elragadó vidéken haladtak. Krasovánál az óriási mész-égető kemenczét nézték meg, s délben értek Aninára, hol a szakemberek számára oly sok érdekes látnivaló van: gépek, szénbányák, vasöntő műhelyek. Délután 5 óra körül indultak vissza a hatalmas telepről. *Baziásig* vasuton mentek s ott a «Széchenyi» gőzhajón meghálva, aug. 27-én reggel a *Vaskapun* át Turnu-Severinig rándultak. Visszatérőben *Orsovánál* Szörénymegye tisztikara üdvözölte a kirándulókat. A városban több házra lobogókat tüztek ki. A korona-kápolna megszemlélése után *Mehádiára*, a Herkules-fürdőbe utaztak, melynek környékén aug. 28-án délelőtt csoportonkint kirándulásokat tettek, aztán *Zsigmondy* Vilmos tartott előadást a fürdő geologiai viszonyairól. Az ebéden, hol a lelkes felköszöntők nem hiányoztak, elhatároztatott, hogy a mérnökök és épitészek egyesületének tagjai a honfoglalás 1000 dik évfordulójának emlékére pályadijalapot létesitenek. Elhatározták továbbá, hogy a Kazán-szorosban Széchenyinek emléktáblát állitanak. A Herkules-fürdőből aug. 29-én *Szegedre* értek a kirándulók, s az ott folyó nagy munkákat tüzetesen megtekintették. A Hungária szálloda udvarán az egylet tagjai tiszteletére fényes ebéd volt, melyben részt vettek az egyleti tagokon kivül a szegedi mérnökök, ugy a városi mérnökség nehány tagja, valamint a királyi biztosság műszaki osztálya Lechner Lajossal élén. Az épülő Szeged egészben igen jó hatást tett a vendégekre. Este az ujszegedi népkertben halestély volt, melyen az egylet mintegy 50 tagja jelent meg. Az éjjeli vonattal a vendégek Budapestre utaztak.

A természettudományi társulat által kiirt növénytani nyilt *pályázatra* 18 ajánlat érkezett be. A biráló bizottság dr. Janka Viktor muzeumi fővészőr, dr. Mika Károly kolozsvári egyetemi tanársegéd és dr. Simkovics Lajos nagyváradi reáliskolai tanár ajánlatait fogadta el.

A Széchenyi-szobor bizottsága még nem oszolhatik fel, ama per miatt, melyet özv. gróf Waldsteinné ellen inditott, az elhunyt gróf által a szobor talapzatára fölajánlott ötezer forint kifizetése végett. A per egyébiránt jól áll s nemsokára el fog dőlni. A Széchenyi-szoborra a leleplezés alkalmával letett koszoruk még az akadémia egyik termében vannak, honnan gróf Széchenyi Béla nemsokára a czenki sirboltba szállittatja. A gróf a szoborbizottság minden tagjának fölajánlott egy-egy koszorut és szalagot, a szobor létesitése körül tizennyolcz éven át való fáradozásaik emlékeül.

Az országos gazdasági muzeum, mely a Köztelek helyiségeiben van berendezve, s Girókuti F. vezetése alatt áll, vasárnap, hétfőn és csütörtökön folyton nyitva van. E muzeum valóban érdemes a megtekintésre, főleg most, midőn a legszebb gyümölcsök tétetnek ki szemlére. Ugyanekkor látható a Köztelken az országos tanszer muzeum is.

Az állatkertben az őszszel is megtartják a szokott sorshuzásokat. Egy sorsjegy ára 10 kr. Huzások lesznek szept. 12-én, 19-én, 26-án, október 3-án és 10-én, tehát mindig vasárnap. A nyereménytárgyak közt van 2 dámszarvas, 1 medve, 3 majom, 3 róka, 2 kecske, 4 kakadu, 20 papagáj, 3 mókus, 20 ausztráliai pinty, 49 különféle éneklő, 40 kanári, 20 afrikai pinty, 10 páva, 12 franczia récze, 10 kakas és 10 galamb. A sorshuzás napján minden belépti jegy mellé egy-egy sorsjegy adatik.

A konstantinápolyi magyar egylet közelebb tartott közgyülésén tiszteletbeli tagokká választotta: Széchenyi Béla grófot, Falk Miska, Csávolszky Lajos, Bródy Zsigmond és Szabó József szerkesztőket, Frank Mór kereskedőt, mint a kik a rövid idő óta fennálló egylet körül érdemeket szereztek. Az egyesület a király születésnapja alkalmából küldöttségileg fejezte ki érzelmeit Calice báró nagykövet előtt.

Egyház és iskola.

A budapesti egyetemen e hó első napján nyilt meg ünnepélyesen az iskolai év. Az egyetemi hallgatók még nem nagy számmal voltak jelen. A nagy teremben gyültek össze a tanárok és az ifjak.

Margó Tivadar volt rektor nyitotta meg az ünnepélyt, vázolva a mult iskolai év főbb mozzanatait és terjedelmesen szólva az egyetemi jubileumról; végül pedig megköszönve a bizalmat, a rektori méltóságot átadta utódjának. Ezzel a mellette álló pedellus levette róla a méltóság jelvényét és dr. *Berger* Ev. János ujonnan megválasztott rektorra tette. A mult évi dékánok szintén az ujon választottaknak engedték át az őket illető jelvényeket. Ezzel ismét helyet foglalva az uj rektor kezdé meg székfoglaló beszédét. Kiosztatott a jelenvoltak közt a dr. Margó Tivadar megbizására, *Erdey* tanácsjegyző által szerkesztett: «Jelentés a budapesti kir. m. tudomány egyetem ujjáalakitásának százados évfordulója alkalmával 1880. május 13-án tartott ünnepélyről.» E munka első lapján a százados ünnepély megörökitésére veretett emlékérem foglaltatik, a többi lapokon (92 nagy lap) az ünnepély bő leirása és az érkezett iratok közölvék.

Az iparművészeti szakiskola fölállitását és tanárainak kinevezését már emlitettük. A hivatalos lap részletesen is közli e szakiskola programmját s abból megemlitjük, hogy az uj tanintézet szerves kapcsolatban áll a mintarajz-iskolával s az iparművészeti muzeummal és műfaragási tanműhelylyel is lesz egybekötve. Czélja: szakszerü elméleti és gyakorlati kiképzésben részesitni oly ifjakat, kik a műfaragás szakmájának szentelik magukat s a magasabb műizlést kifejteni bennök. A szakiskolán kivül lesznek előkészitő tanfolyamok, melyekben az ékitő és műszaki rajzolás, mintázás, épitészeti és iparművészeti stylben adatnak elő. Az oktatás ingyenes, sőt az olyan tehetséges növendékek, kiknek az előkészitő tanfolyam látogatása miatt rendes keresetük csökkenne, némi pénzsegélyt is kapnak. A műfaragási iskolába egyelőre csak tizenkét rendes növendéket vesznek föl, oly iparos-segédeket, kik legalább tizennégy évesek.

Az esztergomi gymnázium diszes épületét e hó 8-án avatják föl. Az egyemeletes, palotaszerű uj épület a ferencziek kolostora és benczések székháza közt áll s Kovács Ferencz és Majer Antal helybeli épitőmesterek tervei szerint létesült. Az eddigi gymnáziumi épület teljesen alkalmatlannak bizonyulván, közel tiz évig tartott a törekvés, hogy a czélnak megfelelő helyiség emeltessék. A város 39 ezer forintot képviselő államkötvényt ajánlott föl az épitkezésre, a bibornokprimás 5000 frtot, de a pannonhalmi főapát Kruesz Krizosztom nagylelkű áldozatkészsége nélkül aligha volna ma már ily diszes iskola-épülete Esztergomnak. A főapát oly kikötéssel, hogy a gymnázium katholikus és benczés jellege biztositassék, 20,000 frtot ajánlott föl. A kormány is 5000 forintot engedélyezett még az országos tanulmányi alapból. Két év előtt, 1878 okt. 22-én helyezték le ünnepélyesen az alapkövet. Az összes költségek 51,574 fttra voltak számitva, de időközben az épitésnél oly nehézségek merültek föl, hogy 13,289 frtnyival több költség mutatkozott. A város ujolag 5000 frtot szavazott meg, a közoktatásügyi miniszter az országos alapból 8000 frtot, de négy évi részletben, s ekkép 6000 frtról addig kölcsön utján kellett gondoskodni. A pannonhalmi főapát ajánlotta meg a kölcsönveendő és évi részletben törlesztendő összeg kamatait. E szép iskola-épület megnyitási ünnepélyére készülnek most Esztergomban.

Dallos Gyula egyetemi magántanár hatóságilag engedélyezett nyelviskolájába tanulók fölvétetnek szeptember 15-ig, d. e. 9—12-ig, délután 3—5-ig. Lakása: belváros, kecskeméti-utcza, 2. szám.

A Siposs Antal magán-zeneakadémiájában a beiratás szep. 14-én kezdődik; a tantárgyak: zongorajáték, zeneelmélet és kamarai zene; a tandij az előkészitő osztályban 8 frt, a felsőbb osztályban 10 frt havonként.

Mi ujság?

A király e hó első napján érkezett Krakkóba, s a legünnepélyesb fogadtatásban részesült. Az uralkodó 1851 óta nem volt Galicziában, s mostani körutjához még politikai eseményeket is fűznek. Ő felségét tüntető lelkesedéssel üdvözlik mindenhol, s a krakkói zajos napok Lembergben is ismétlődni fognak. *Krakkóban* ő felsége szemlét tartott a hadgyakorlatra összegyült csapatok fölött, aztán megtekintette a város összes intézeteit és történelmi nevezetességü helyeit, ezek közt a lengyel királyok ősi székhelyét a Vavel-palotát, mely Lengyelország szétdarabolása után az osztrák kormány tulajdona lett s kaszárnyának használták. Most azonban ő felsége visszaajándékozta és megengedte, hogy császári laknak rendezzék be. Meglátogatta ő felsége *Matejko* nagyhirű képiró műtermét is, ki épen most azt a jelenetet festi, mikor Szobieszky lengyel király a törökök ostroma alól megszabaditja Bécset. Az uralkodó e hó 4-ikeig időzött Krakkóban, s onnan folytatja körutját Galicziában.

József főherczeg nehány nap óta a Margit-szigeten időz, s ide várják a közelebbi napokban Klotild főherczegnőt is. A főherczeg üdülést keresni jött a kies szigetre, s egészségi állapotában a fordulat örvendetes. Valószinű, hogy ő fensége már teljes jó egészségben vehet részt a czeglédi és pécsi nagy gyakorlatokban.

A Margitsziget és a Duna. A főváros legutóbbi közgyülésén Királyi Pál fölhivta a figyelmet a Margitsziget legutóbbi veszedelmére. A szép sziget a Duna áradásának a pesti és ó-budai partok emelése által most nagyon ki van téve, szükséges volna tehát a védelemről gondoskodni. A közgyülés erre elhatározta, hogy fölkéri a kormányt, a sziget megvédésére szükséges intézkedések megtételére.

A czeglédi hadgyakorlatok. Ő felsége e hó 23-án érkezik Czeglédre, hogy megtekintse a hadgyakorlatokat, melyekben nagyszámu honvédcsapat is részt vesz. A király a prefekturai épületbe fog szállni; a konyhát a városháznál rendezik be, s a szomszédos kaszinó épületben lesz az étkező terem. A királyt külföldi tisztek is kisérik, valamint számos osztrák Landwehr-tiszt, kik a magyar honvédelmi miniszter engedélyével a gyakorlatokban is részt vesznek.

A román fejedelem Budapesten. Károly fejedelem a jövő hét valamelyik napján utazik át Budapesten országába, s ez alkalommal szemlét tart a Rákoson amaz ezred fölött, melynek tulajdonosává uralkodónk nem régiben nevezte ki. A főváros román ifjusága testületileg fog tisztelkedni a fejedelemnél.

A keleti iparműkiállitás szeptember első napján nyilt meg az iparegyesület helyiségében, a ferenczieк bazár-épületében, s két nagy termet foglal el. A megnyitási ünnepélyen a kormányt Németh Imre miniszteri tanácsos és Herich Károly osztálytanácsos képviselték, a fővárost Horváth tanácsos, az iparegyesületet Havas Sándor alelnök, Mudrony Soma igazgató, Gelléri Mór titkár, stb. Gr. *Zichy* Jenő mint az egyesület elnöke rövid beszédet tartott a szépszámmal egybegyültekhez. Kiemelte az ily kiállitások hasznát, mely nálunk azért is fontos, mert kereskedelmünk kelet felé van utalva és szükséges, hogy a keleti izlést ismerjük. Kivánatos volna, hogy a legközelebbi szomszédos népek iparczikkeiből is rendeznének kiállitásokat nálunk. Elismeréssel emlité a kiállitás létesülése körül legtöbb érdemet szerzett intézeteket és egyeseket, ugymint a bécsi keleti muzeumot, a budapesti iparmuzeumot, dr. Pulszky Károlyt, gróf Zichy Ágostont, Xántus Jánost stb. E beszéd után *Mudrony* Soma kalauzolása mellett tekintették meg az egybegyültek a kiállitást. Az első teremben török tárgyak vannak, ruházati czikkek, himzések, agyag-készitmények, szőnyegek, fa- és csont-faragások, a második teremben Khina, Japán, Kelet-India, Borneo, Jáva iparczikkei. A jó izléssel összeválogatott műtárgyak nemcsak az iparosokra, hanem a nagy közönségre nézve is tanulságosak, s *Pulszky* Károly rendezte szakavatottan; *Mudrony* és *Gelléri* pedig a kathalogust állitották össze. Gr. *Zichy* Jenő szintén érdekes tárgyakkal gyarapitotta a kiállitást.

A székesfehérvári „őszi ünnep". Az e hó 8-án tartandó jótékony czélu ünnepély rendezői, kiknek élén Zichy Jenő gróf munkálkodik, mindent elkövetnek, hogy ez az ünnepély méltó utódja legyen a budapesti «Tavasz»-nak. A környéken is nagy érdekeltség mutatkozik s az egész tuladunáról sokan készülnek Fehérvárra. A déli és nyugati vasut kedvezményekben részesiti az ünnepélyre utazókat, sőt az a terv, hogy a «vereskereszt egylet» budapesti igazgatósága szeptember 8-án külön vonatot indit Fehérvárra. Zichy Jenő gróf nyomtatott felhivásokat küldött a tuladunai nagyobb helységekbe, valamint a fővárosba is. Az alkalmi lapnak, az *„Őszi emlék"*-nek összes közleményei kézirati másolatok lesznek.

Kisfaludy Károly almafája. Az öreg fa ott állott a téthi volt Kisfaludy-féle ház udvarán, melynek most Krisztinkovics Ede kir. semmitőszéki jegyző a birtokosa. Bandita-almát termett s közhiedelem szerint a költő egyik szép versében ezt örökitette meg. A mult szigoru tél kiölte a vén fát s most már

Ma: 1. Brazilia—Csehszlovákia másodszor 2. Magyar válogatás Svédország ellen

Párizs, június 14.

A futballvilágbajnokság izgalmas filmje ma folytatódik: *Brazilia játszik másodszor Csehszlovákiával*, miután az első mérkőzés vasárnap 2×15 perces meghosszabbítás ellenére is 1:1 arányban döntetlenül végződött. A mérkőzés színhelye ismét a *bordeauxi stadion*.

Ma okvetlenül döntés lesz. Ha a meghosszabbítás után ismét döntetlen lenne az eredmény, akkor *sorsolás* dönt.

A mérkőzést ezúttal francia bíró, *Capdeville* vezeti, a nagyobb esély ezúttal Braziliáé, amely jobban bírja a fáradalmakat, mint a finomabb összetételű cseh csapat.

Igaz viszont, hogy az első braziliai-cseh világbajnoki labdarúgómérkőzésen a bíró szabálytalanság miatt Machade és Procopio braziliai és Riha cseh játékost kiállította. Ezek a játékosok a mai mérkőzésen sem szerepelhetnek. Planicka súlyos karsérülése miatt nem játszhat.

A magyar csapat — mint már közöltük — megérkezett a párizsmelletti *Vesinetbe*. Ma *kétkapus tréning*, utána *orvosi vizsgálat lesz*. Ha *Turay* nem lesz rendben, úgy *Szücs* fog játszani a helyén s ebben az esetben *más helyeken kevesebb változtatás lesz*, miután a felforgatás megingatná a csapat biztonságát.

Óvással kezdődött a MAC—UTE teniszmeccs

Tegnap megkezdődtek a férfi teniszcsapatbajnoki mérkőzések.

Már az első meccs *óvással indult*. A MAC került szembe az UTE-val. A MAC a távollevő *Szigeti* és *Gábori* helyett tartalékokat akart szerepeltetni, míg a versenybíró Szigeti és Gábori meccseit elhalasztotta. Erre a MAC óvott. A versenybíró elutasította az óvást, mire a MAC fellebbezett. A fellebbezésről a napokban döntenek. Eddig különben három meccset játszottak le. *Csikós* UTE 6:2, 6:3-ra verte *Dallost*. *Pető* MAC 6:3, 6:2-re *Rónát* és *Romhányi* MAC 6:4, 6:0-ra *Aschnert*. A *Pető—Dallos II.* pár 7:5, 6:4-re győzött az *Aschner—Huber* pár ellen, így a MAC 3:1-re vezet.

A BSE 3:3 arányban döntetlenül mérkőzött a BBTE-vel. A Beszkár 4:2-re verte a MAFC-ot.

A VILÁG LEGJOBB HÖLGY-ÚSZÓINAK VENDÉGSZEREPLÉSE

(Hveger, Sörensen, Senff, Van Veen, Waalberg)

Magyarország—Csehszlovákia vízipólómérkőzése

június 15—16-án, szerdán és csütörtökön d. u. 5 órakor a kibővített Nemzeti Sportuszoda új úszóstadionjában.

Jegyek elővételben 20%-kal olcsóbban kaphatók AZ EST-nél

(V. I., Erzsebet körút 18—20)

17 éves, 18 világrekordja van

Megérkeztek Budapestre a dán csodaúszónők

»Sörensen: külön szám. A félhivatalos koszorúzás után lelép az emelvényről (civilben zsűriasztal), azután zavartan megáll a sötétkék lengő matróznadrágjával, édesen szeplős fitos orrával és még be nem töltött tizenhárom esztendejének minden tanácstalanságával a starthídon és nem tudja: hová?«

Ezt 1936 augusztus 13-án írtam Berlinből, amikor *Sörensen*, a fiatal dán csoda a 200 méteres hölgy mellúszás döntőjében 3 p 7.8 mp-es idővel *harmadik* lett.

Sörensen

Ezeket a »berlini« sorokat most nyugodtan megismételhetem, ahogy hirtelen *felbukkan előttem ez a fiatal dán lányka, enyhén pöttyös világoskék ruhában*, a Rákóczi úton és kirakattól kirakathoz futva nem tudja, mit tegyen nagy tanácstalanságában. Hiszen olyan szépek ezek a kirakatok a napsütésben: az álmos kékrókák, bolondos kalapok, lehelletfinom selymek. Ugyanúgy áll a pesti aszfalton, mint annakidején a berlini stadion uszodájának vizes kockáin. Kicsit csámpásan, hátratett kézzel, himbálva derekát.

Hveger

Mellette egy másik »hölgy«, kanárisárga, környű ruhában, majdnem kanárisző-ke hajjal. Hasonlítanak is egymáshoz. Egyiken sincsen harisnya és mindkettő hatalmas szandált hord.

Közben *őrült gyorsan beszélnek dánul*. Magyaráznak, vitatkoznak és helyeselnek. Nem úgy festenek, mint két sétáló világnagyság. Inkább *az osztályvizsgán szerencsésen túlesett középiskolás lányok* féktelen boldogsága látszik rajtuk.

Pedig *a kanárisárga »hölgy« ebben a pillanatban a világ legkitűnőbb nőúszója, tizennyolc világrekord tulajdonosa, a dán Hveger*.

— Mi ujság? — kérdem *Sörensent*, amikor *Hveger* karján végre megint visszatalál szállodájuk halljába.

Csak nevet és felhúzza a vállát:

— Honnét tudjom pont én? — válaszolja.

— *Gyönyörű város* — válaszolja köte lességtudón Hveger.

Alaposan megnézem. Hát tényleg nem hasonlít egy többszörös világrekorderre. Nem mondom, válla jó széles, de különben karcsú, remek alakja van, csupa finom, hosszú, puha izom.

— Tudják már, hogy a holland kolléganőik nem jönnek Pestre?

— Tudjuk, — válaszolják kórusban alaposan nyakatekert németséggel.

— Örülnek neki?

— Sajnáljuk.

— Különösen *Waalberget* — teszi hozzá Sörensen.

(A gyengébbek kedvéért: Waalberg Sörensen távjának, a 200 méteres mellúszásnak világrekordere olyan idővel, hogy a férfiak is megirigyelhetnék. Jóval 3 percen belül tud.)

Svedsen

A lift puha zökkenével megáll a földszinten és egy *sötétkék ruha* száll ki belőle. A ruhát piros öv tartja össze. A harisnyát itt is hiába keresem, viszont a szandált fehér zokni egészíti ki cipővé.

— *Svedsen*, — mondja Sörensen és a sötétkék ruhára mutat.

Svedsen a dán hölgyúszó-expedíció harmadik tagja. *Még nem világrekorder*, de azért a magyar rekordnál jobbat tud 100 méteres gyorsúszásban. Neki van a legsötétebb haja a dán különítményben, de azért még mindig elég ragyogóan szőke.

Mindhárman kirohannak az uccára.

A szálloda forgóajtajában *szemüveges, álmatag arcú úr* áll, filmfelvevő-gép a kezében. Ijedten nézi a három lányt.

— Szép — mondja dános németséggel.

Ő a dán hölgyek vezére, a három lány dániai klubjának, a *Helsinger Svommeklubnak* titkára.

A lányok kondíciója után érdeklődöm.

— *Jó formában vannak*, — mondja megnyugtatóan — *igaz, hogy sokat utaztunk*. Tegnapelőtt még *Spandauban* versenyeztünk. Tizenhét óra vonaton, kicsit sok.

— Mikor érkeztek Pestre?

— Az éjjel. Éjfél előtt egy félórával.

— Mi a mai programjuk?

— Most egy kicsit sétálni fogunk, megnézzük a várost, délután trenírozunk.

— Hány órakor?

— *Félnégykor*.

— Az új uszodában?

— Igen. Hallom, nagyon szép. Azt mondják, Európa legszebb úszóstadionja. És ami nagyon fontos, úgy hallom: nagyon gyors.

— *Lesz világrekord?*

— *Ez nem tőlem függ*.

Lemaradnak a magyar úszónők

Dr. Lengvári érkezik, a BEAC kitünő mellúszója, ő kalauzolja délelőtt a dánokat.

— Már mehetnénk is. — mondja — csak meg kéne várni a magyar úszónőket, *Szigeti Vargha* Emőkét és *Harsányi* Verát, azt igérték, hogy féltizenegyre itt lesznek.

Féltizenegy már elmult. Ez a hölgyek pontossága. Néhány szót váltok Lengvárival a versenyről, miután *a kétnapos viadalt a BEAC rendezi a MUSz-szal karöltve és dr. Lengvári a BEAC-ot képviseli*.

— Az *első versenynapon*, — mondja — holnap a dán hölgyek 100 méteres hátúszásban, 400 méteres mellúszásban és 100 méteres mellúszásban indulnak. Ezen a napon lesz a 100 méteres gyorsúszás, ahol Ferkó (Csik, Lengvári testvére) indul Kőrösi, Zólyomi és Elmer ellen. Szép lesz még a 400 méteres gyorsúszás és a csehszlovák—magyar vízipóló meccs. Az egész ½6-kor kezdődik.

— És Úrnapján?

— Akkor 5 órakor lesz a verseny. *A dán hölgyek* megint három számban indulnak. Nagyon kiváncsi vagyok a 200 méteres gyorsúszásra. Ha igaz, több úszónk fog 2 p 20 mp-en belül úszni.

És miután féltizenegy már alaposan elmult, nekiindult a városnak. A titkár úr, Lengvári és a sötétkék dán hölgy, *Svedsen* megy hátul, messze elől *Hveger Sörensennel*. Mindegyiknek a ruháján *két kövér, sötétvörös szív* hintáz, olyanfajta, amilyet az uccai árusok szoktak esténkint budai éttermekben árulni, ahol még nagy keletje van a szivnek. Puhán, kicsit lomhán járnak, himbálják a karjukat, mindent megnéznek, még a közlekedési rendőr fehér sisakját is. *Őket senki sem nézi*. Mondom: tizennégy-tizenötéves diáklányok, akik a szabadság első aranynapját töltik Pesten. Pedig Hveger már nem is olyan »fiatal«.

— Tizenhétéves, — mondja a titkár.

Eggyel kevesebb, mint a világrekordjainak száma.

Hertelendy István

Leütöm Louis-t! mondja Schmeling

Speculator, június 14.

Alig egy hét választ már csak el a nehézsúlyú bokszvilágbajnokság döntőjétől.

— *Minden jegy elkelt!* — hirdetik a plakátok.

— *Száz dollárt adok egy jobb ülőhelyért!* — hirdetik a nagy amerikai lapok sportrovatai.

És *Schmeling* nyugodtan készül napi négy-öt tréningpartnert »fogyasztva« speculatori magányában. Naponta többezer autó fordul meg Max tréningtáborának környékén, hogy lássa az előkészületeket. *Főleg azok jönnek, akiknek nem sikerült jegyet szerezni a nagy meccsre.*

— Mi lesz az eredmény? — kérdezték *Schmelinget* tegnapi tréningje után, amikor felöltözve hosszabb gyalogsétára indult a kanadai határon fekvő fenyvesek felé.

— *Győznöm kell. Be akarom bizonyitani, hogy jogtalanul fosztottak meg annak idején a világbajnoki címtől. Az igaz, hogy én azóta két évvel öregebb lettem, Louis pedig két évet fejlődött. Mégsem hiszem, hogy kikapnék.*

— Pedig Louis erősen fogadkozik...

— *Az természetes. Csak nem mehet azzal a gondolattal a küzdelembe, hogy ki fog kapni. Ő is győzni akar, én is. De azt hiszem én jobban akarok és egyszer már kiütöttem.*

— Most is ki akarja ütni?

— *Az lenne a szép.*

— Tehát kiüti?

— *Szeretném.* — Gondolkozik egy pillanatig, aztán határozottan kijelenti: »*Le fogom ütni Louis-t.*

— Mikor hagyja abba a tréninget?

— *Három nappal a meccs előtt, tehát tizenkilencedikén. Azután jöhet Louis.*

Búcsúzik, miután szeret egyedül sétálni. Lassan eltünik az erdőben. Biztosan arra gondol, hogy mi lesz június 22-én? A fogadások egyelőre ellene szólnak. **3 az 1-hez adják Louis győzelmét.** Schmeling különben fogadott magára.

RÖVID HÍREK

1. **Vasárnap indul északi túrájára az amatőr futballválogatott.** Három meccset fognak játszani: Kaunasban, Rigában és Tallinban. A csapat összeállítása: Dombovári (ETO) — Tóth II. (ETO), Felföldi (DVTK) — Pázmándi (Elektromos), Kovács (ETO), Garamszegi (Törekvés) — Soproni II. (SFAC), Gazdag (Haladás), Keszei II. (Törekvés), Tőrös (Elektromos), Erdős (Hubertus). *Tartalékok:* Régi (Beszkár), Szendrődi (Elektromos), Hluchányi (ETO) és Turán (Sal. BTC).

2. **9:2 arányban győzött** tegnap a Ferencváros túracsapata *Lugoson* a *Vulturii* ellen.

3. **Kikapott az Ujpest** Belgrádban a BSK-tól. Az eredmény 4:1 (2:1) volt. Az Ujpest egyetlen gólját *Turay II.* lőtte az első félidő végén.

4. **Próbaversenyt** rendeztek tegnap az új margitszigeti uszodában, hogy ki legyen a dán 3×100 méteres hölgy gyorsúszó staféta ellen kiálló magyar válogatott harmadik tagja. A próbaversenyt *Sándor* Éva nyerte 1 p 17.4 mp alatt, így *Harsányi* Vera és *Ács* Ilona mellett ő lesz a staféta harmadik tagja.

5. Remek atlétikai versenyt rendez *Urnapján* a KISOK stadionban a *Magyar Atlétikai Szövetség*. A legjobb középiskolás diákokat állítja szembe a legjobb egyetemistákkal. Számonkint 2—2 versenyzőt indit a KISOK és a Főiskola. 5—3—2—1 arányban történik a pontozás.

VIZSGÁZNAK EGY BALETTISKOLA NÖVENDÉKEI

(Barna Elek rajzai)

Középeurópai írók Párizsból látják el a filmpiacot darabokkal

A világ legnagyobb színházi és filmujságja, a *Variety* legutóbbi számában hasábos cikket közöl néhány magyar és volt osztrák író munkájáról. A közlemény szerint a francia fővárosban *tizenkét jólismert osztrák és magyar író rendkívül szorgalmasan és tehetségesen dolgozik és ellátja filmmel a piac jelentékeny részét.* Közli az ujság, hogy az írókat *Marton* György, a Bécsből Párizsba költözött színpadi kiadó menedzseli.

Az írók között első helyen említi meg *Fodor* Lászlót, aki az utóbbi időben két filmet írt és már el is készült legújabb darabjával. Felsorolja Fodor nagysikerü színpadi müveit.

Nagy sikert ért el Párizsban Gina *Kaus*, a »Rácsnélküli börtön« című film szerzője.

Tizenkét híres író és mintegy harminc középszerü színpadi szerző — valamennyien középeurópaiak — dolgoznak Párizsban és az amerikai lap értesülése szerint *igen jelentékeny eredményeket érnek el.*

A Londonban élő magyar művészek kiállítást rendeztek a követségen

Nagy művészi és társadalmi siker

London, június 14

(A Magyarország londoni szerkesztőségétől)

A londoni magyar követség egyre aktivabban, egyre eredményesebben kapcsolódik bele az angol főváros társadalmi életébe. *A magyar táncművészetnek* szentelt nagysikerü fogadtatás után vitéz *Marosy* Ferenc ügyvivő kezdeményezésére most az *Anglo-Hungarian Society* a követség Eatonplacei palotájában *magyar képzőművészeti kiállítást* rendezett. Már az ötlet maga is tetszett az angoloknak, akik nagy megértést tanusítanak aziránt, ha egy diplomáciai képviselet szorosan vett feladatkörén túlmenő eszközökkel is szolgálja a nemzetközi megértés és együttmüködés ügyét. *A fokozatosan internacionális művészeti centrummá fejlődő angol fővárosban* az utóbbi évek során egész sereg *kiváló magyar festő és szobrász* telepedett le; ezeknek válogatott müveit gyüjtötte egybe vitéz *Marosy* Ferenc nagy megértéssel és sok szeretettel a követségi palotában. Néhai *László* Fülöp páratlan jelentősége Anglia művészeti életében némileg megkönnyíti a magyar művészet útját, de csak e gyüjteményes kiállítás keretében bontakozott ki igazán az angol társaság előtt, hogy *milyen sokoldalúságban és mennyi értékkel gazdagítják London művészi kulturáját az itt élő magyar képzőművészek.*

Nagy hatást tett a megnyitáskor egybegyült vendégseregre *a képek és szobrok elrendezése.* A különböző művészeti irányzatokat képviselő festmények és szobrok meglepően jól beleilleszkedtek a követségi palota előkelő kereteibe és így *a 19 művész egybegyüjtött alkotásai érintetlenül hagyták a fogadótermek eredeti jellegét.*

A vernissage-t a kiállítást rendező *Anglo-Hungarian Society* társadalmi eseménnyé avatta. Az ez alkalomra adott cocktail-partyn vitéz *Marosy* mellett Mrs. *Hohler*, a volt budapesti angol követ, a társaság alelnökének felesége játszotta a háziasszony szerepét

Az angol society színe-java töltötte meg a követségi palota termeit. Már pár kiragadott név is illusztrálja, hogy ez érdekes esemény milyen vonzóerőt gyakorolt az angol társaságra. Eljött *Viktoria Eugenia* spanyol exkirályné, a királyi családdal közeli rokon *Milford Haven* marchioness, *Aga kán*, a legendás gazdagságú indiai fejedelem, francia származású feleségével, a híres szépségű Bégummal, Lord és Lady *Melchett*, Esmond *Harmsworth*, Lord Rothermere fia, *Londonderry* márki, Lady *Snowden*, *Listowell* grófnő, Lord és Lady *Elibank*, Lady *Chamberlain* és a parlament egész sereg tagja, akik közül sir Robert *Gowert*, sir Thomas *Mooret*, sir Windsor *Clivet*, az alsóház magyarbarát csoportjának vezető tagjait említhetjük csak meg. Férje halála óta elsőizben jelent meg társadalmi eseménynél *László Fülöp özvegye.*

Természetes, hogy az angol fővárosban egybetalálkozott magyar művészek kiállításán nem érvényesülhetett oly *egységes jelleg*, mint a kizárólag muveszi szempontok által irányított reprezentatív kiállításokon. De még így is *a legnagyobb elismerést keltette az impozáns felsorakozás magas művészi nívója.* László rülöpöt, az elhúnyt nagy mestert három híres portréja képviselte, a Londonban már rendkívül ismert *Kisfaludi-Stróbl* Zsigmond hat szobra között a legnagyobb érdeklődést érthetően *Horthy* Miklós kormányzó remekbefaragott szobra keltette. A kiállítás összességében meggyőzően bizonyította, hogy *a Londonban működő magyar piktorok mindenekelőtt mint arcképfestők érvényesülnek, Baló* József, *Góth* Imre, *Hosszú* Márton, *Kézdi-Kovács* Elemér, *Pán* Artur, *Meggyesi-Schwartz* Antal egyaránt az angol társadalmi élet sok kitünőségét sorolhatják modeljaik, — és talán ami még fontosabb — megrendelőik közé. A szegedi *Buday* György erőteljes, megkapó szépségü fametszeteit már gyakran méltatta a komoly angol kritika, 16 grafikája a kiállításon is nagy hatást keltett.

Hofbauer Imre két festményével szerepelt, a régebben letelepedett magyar művészek közül *Ripszám* Henrik, az újonnan jöttek sorából a székely *Zsótér* Ákos pikturája keltett érdeklődést. A fiatal *Hohenlohe* herceget három merész felfogású festménye mutatta be, gróf *Károlyi* Viktornét egy portrétanulmánya. Mellette *Kühner-Engel* Ilse és *Schulz* Ila reprezentálták a festőnőket. *Vincze* Pál már híres Marconi-képmása a kitünő szobrász öt másik plakettjével együtt jelentősen gazdagította a kiállítás művészi értékét. *Kovács* Ferenc református lelkész aki éveken át a kanadai magyarok papja volt, most mint szobrász és festő mutatkozott be.

Az angol sajtóban is részletesen méltatott kiállítás verniszázsát *vacsora* követte, melyet a már egész Angliában híres *Hungarian Csárda* tulajdonosai adtak a vendéglő új magyar stílusú helyiségében a Londonban élő magyar művészek tiszteletére. A vacsorán teljes számban megjelentek a magyar követség tagjai is. A magyar művészek megbízásából a *Magyarország londoni szerkesztője* köszöntötte fel a magyar propagandát oly nemes eszközzel szolgáló kiállítás rendezőjét, vitéz *Marosy* Ferenc ügyvivőt, aki válaszában *példaként ünnepelte a Londonban tökéletesen érvényesülő magyar egységet.* Sir William *Goode* és Henry *Simpson*, a Poet's Club elnöke az angol-magyar barátságot méltatta nagyhatású pohárköszöntőjében. Dr. *Zsilinszky* Antal követségi titkár tósztja a magyar konyhának dicsőséget szerző házigazdáknak szólt.

A követségi magyar kiállítás messzehangzó művészi és társadalmi eseménye új, nemes eszközökkel fokozta Magyarország angliai népszerűségét.

Ráskay László

MOST JELENT MEG!

Mindenki

Jogi tanácsadója

Iratmintákkal, szerződések, okiratok, feljelentések stb. stb. szerkesztéséhez.

Összeállították

dr. Szepessy M., dr. Krivoss A.

Ara 4.50.

Kapható Az Est könyvkereskedésében, VII., Erzsébet körút 18–20.

A székely falu mai sorsáról és arcáról ír *Tamási* Áron a *Kelet Népe* legújabb számában. *A népi demokrácia* két folyóirata, a *Válasz* és a *Kelet Népe* összeolvadt, a *Válasz* munkatársai ezentúl a *Kelet Népé*-ben közlik irásaikat. A júniusi számban *Féja* Géza Építés című cikkében tisztázza *a magyar nacionalizmus* fogalmát. *Kovács* Imre és *Kerék* Mihály birtokpolitikai cikket irt, *Szabó* Pál *Velence* szociográfiáját közli. *Veres* Péter a magyar kultúra kérdéseivel foglalkozik, a gazdag szám több kritika mellett még *Fodor* József, *Jankovich* Ferenc, *Imecs* Béla és *Bözödi* György verseit közli. A *Kelet Népé*-t *Féja* Géza és *Szabó* Pál szerkeszti.

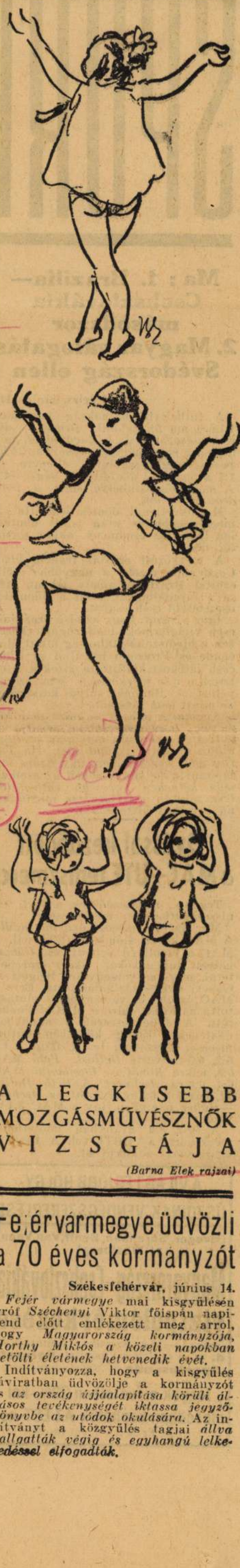

A LEGKISEBB MOZGÁSMŰVÉSZNŐK VIZSGÁJA

(Barna Elek rajzai)

Fejérvármegye üdvözli a 70 éves kormányzót

Székesfehérvár, június 14.

Fejér vármegye mai kisgyülésén gróf *Széchenyi* Viktor főispán napirend előtt emlékezett meg arról, hogy *Magyarország kormányzója, Horthy Miklós a közeli napokban betölti életének hetvenedik évét.*

Indítványozza, hogy a kisgyülés táviratban üdvözölje a kormányzót és *az ország újjáalapítása körüli áldásos tevékenységét iktassa jegyzőkönyvbe az utódok okulására.* Az indítványt a közgyülés tagjai *állva hallgatták végig és egyhangú lelkesedéssel elfogadták.*

MDK.

Kováts Ferenc

Fővárosi vásárlás a művésztől

Esti Hirlap 1960.XII.31.

Kovács Ferenc

festő Egerben

emlékei.

Tragorvácsművészei

134 l.

Mailand, den 7. Juni 1941/XIX.

Firma Kiralyi Magyar Egyetemi
Nyomda Könyvesboltja
B u d a p e s t . -

- 2.5.41.

anfi, La fortezza di Giavarino in
nietetti militari italiani) ist
en, die Publikation ist bei der
dell'Arma del Genio" in Rom erhält-
essenten gratis abgegeben.
am besten sein, wenn Ihr Kunde die
ordert.

Hochachtungsvoll:

CASA EDITRICE LIBRARIA
ULRICO HOEPLI
REPARTO ESPORTAZIONI

Kovács Ferenc

életrajz

Murádin Jenő: Nagybánya. A festőtelep
művészei. Miskolc, 1994, 59 — 60.

KOVÁCS Ferenc építész

Kisszenfélegyháza, postaház, 1939 (Szabó Martonnal)

Postaép 66. s ill.

Kovács Ferenc, szobrász

Munkáscsoport járt műtermében.

–: Műteremlátogatás Fugyalföldön

2.

ESTI HIRLAP, bp. 1964. márc. 9.

Kovács Ferenc szobrász M.D.K.

Felszabadulási emlékmű Várpalotána

Napló

Magyar Nemzet 1965. április 4. 9.1.

M.D.K.

Kovács Ferenc.

Szobrászművész Párizsban kiállitja a Rodin muzeomban "Feleségem " c. alkotását.

Párizsban megnyilt a jelenkori szobrászat második nemzetközi kiállitása.
Magyar Nemzet. 1961. juli.1. 4.ol.d

M.D.K.

Kovács Ferenc.

Szobrászmüvész.

Tiz fiatal szobrászmüvész kiállitása.

Magyar Nemzet 1961.juli 23. 8.old.

M.D.K.

Kovács Ferenc.

Szobrászmüvész részt vesz a nemzetközi szobor kiállitáson Párizsban a Rodin muzeomban.

Napló.
Magyar Nemzet.1961. juni.15. 4.old.

M.D.K.

Kovács Ferenc

Szobrászmüvész Madách Imréről készitett portré
ja a Madách szinházban nyert elhelyezést.

Magyar Nemzet 1961. 11.szám. 6.old.

Kovács Ferenc, szobrász. MDH

Székely Mihály két méter magas síremlékét készíti.

– : Új Képzőművészeti alkotások készülnek a főváros díszítésére 10.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. aug. 20:

Vikendházak a Dunán

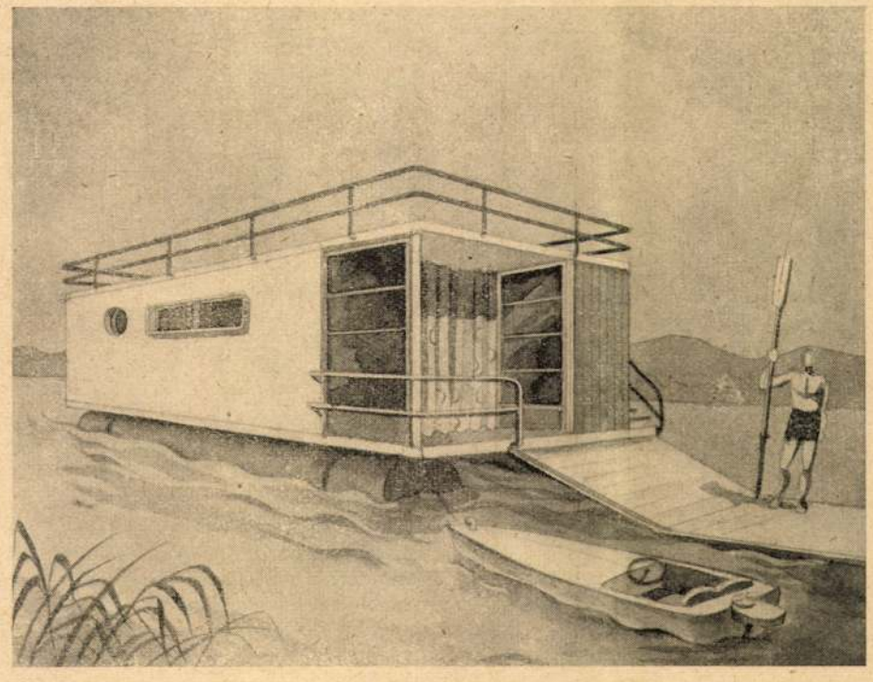

Idegenforgalmi szempontból is érdekes tárgya volt a Közmunkák Tanácsa április 21-én tartott ülésének a Dunán építhető uszó vikendházak ügye.

A Pesti Városháza munkatársának a Közmunkák Tanácsától nyert értesülése szerint a tanács azt az elvi álláspontot foglalta el az ügyben, hogy *megfelelő, csinos kivitelü partmenti uszóépitmények csak előnyére válnának és élénkitenék a Dunát.* A Közmunkák Tanácsa tehát a maga részéről esetről-esetre történő elbirálás után ilyen engedélyek megadásához hajlandó hozzájárulni, amennyiben a szükséges vizjogi, forgalmi és közegészségügyi feltételek biztositatnak.

— *Mik ezek a vizjogi feltételek?* — kérdeztük.

— Vannak a Dunának olyan területei, amelyek bizonyos célra fenn vannak tartva — hangzott a felelet —, a partnak ilyen részein tehát nem épithetők a szóbanforgó uszó vikendházak, dehát a Dunapart elég nagy, az épitők találnak ott bőven helyet uszóházaik felépitésére.

Ugyanez áll a forgalmi feltételekre is; *hidak közelében* például nem lehet uszóházépitésre gondolni.

A viziélet kedvelői és a Duna nyári hódolóinak körében a Közmunkák Tanácsának érdekes elvi álláspontja élénk visszhangot keltett. Bizonyosra vehető, hogy *hamarosan nagyszámban fognak ilyet uszóházépitési engedélyeket kérni.* Az ilyen tervekkel foglalkozó jövendő uszóháztulajdonosok munkáját akartuk megkönnyiteni, mikor utánajártunk a dolognak.

Meg akartuk tudni, *milyen fesz egy ilyen uszóház,* nem utolsó sorban érdekli az épittetőket az is, *hány pengőjébe kerül* majd egy ilyen uszóház, vagy hogy stilszerüek legyünk, hány pengője uszik majd el uszóházán?

Az uszóházproblémák egyik kitünő szakemberéhez, *Körner* József építészhez fordultunk, aki vikendháztervével nemrégiben *első dijat nyert* egy pályázaton.

— Káposztás negyeren tavaly már állt is egy ilyen uszó vikendház — mondta az építész —, ez azonban kissé drága mulatság lenne a Dunán nyaralóknak. *Öt-hatszobás viziépitmény* volt ez, igy tehát elvontatása is körülményesebb, mint a kisebb uszóházaké.

Szerényebb uszó vikendházat tudniillik *motorcsónakkal is el lehet vontatni.* Csak elébe kell fogni egy motorcsónakot és oda usztatja uszóházát, ahova jólesik. Illetve, ahova a vizjogi, forgalmi és egészségügyi feltételek engedik.

Az uszó vikendházak szakértőjétől megtudjuk, hogy a Budapesthez tartozó Dunaparton *sokezer ilyen szines uszóházat lehetne felépiteni.* Dekorativ szempontból is ugy lenne szép ez a partot szegélyező szines uszó villasor, ha az épitmények *6—7 méternyi távolságra* állnának egymástól. Ilyen távolság teljesen elég ahhoz, hogy zavartalan legyen a csónakközlekedés az uszóházak között.

A Dunának *elsősorban a rómaifürdői partja jöhetne számitásba.* Ujpesten és a Népszigetnél kevés a szabad terület az ottani uszó csónakházak miatt. A margitszigeti part és az óbudai hajógyári sziget vizjogi szempontból már kérdéses.

Télen azután az ujpesti kikötőbe lehetne vontatni az uszóvikendházakat.

— Mibe kerülne egy ilyen uszó vikendház?

— *Szerényebb uszóház, lakótérrel, háló-, mosdó- és konyhafülkével, mellékhelyiségekkel, tussolóval és kis terrasszal körülbelül 1500 pengőből kihozható.*

Aránylag nem is drága, ha meggondoljuk, hogy ehhez az uszóházhoz fedett *garázs* is járulna, a csónakok részére.

A modern, szines épitmények anyaga faváz, vagy vasváz lehetne. Praktikusabb a fából épült fal, amit persze hőszigeteléssel kell ellátni. A hőszigetelésre azért van szükség, mert a falalak melegek. A hőszigetelésü lemez nem engedi át a meleget, hüvösebb időben viszont meleget tart.

Megtudjuk, hogy *2000—2500 pengőért már 8—10 személyes uszóvikendház is felépithető.*

A Duna szépségét élénken emelő uszóvillasorok érdekes perspektivát adnak. Bizonyára akadnak vállalkozók, akik *uszóvendéglőket és uszó kávéházakat* épitenek majd az ilymódon «kiépült» Dunán.

Az uszóvendéglők közönsége a nagyobb számlák mellé nyilván mentőövet is kap majd.

Az esetleg szerződtetendő óvadékos pincérek pedig máris vehetik az uszólecckéket, hogy ha sor kerül rá, utólérjék — eluszott óvadékukat.

Ezek azonban csak tréfák, mert a kedves nyári tervnek szép és komoly oldalai vannak. Egyfelől *a pesti ember nyaralási problémáját van hivatva megoldani.* Másfelől ujabb eszköz Budapest idegenforgalmának növelésére.

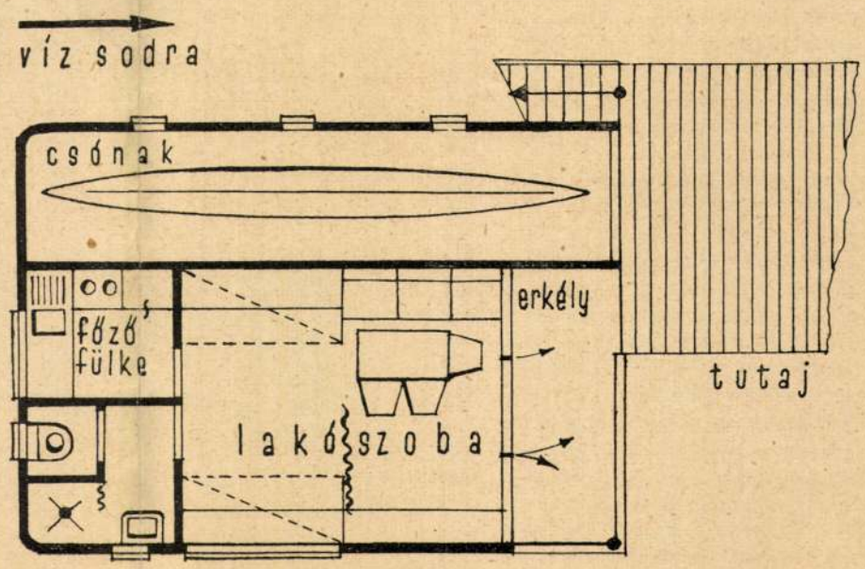

A XIII. kerületi előljáróság székháza

A XIII. kerületi előljáróság tervpályázatára beérkezett ötvennégy terv közül az első dijat, 2000 pengőt Kovács Ferenc, a főváros XIII. ügyosztályában alkalmazott segédmérnök nyerte meg. Az 1500 pengős második dijat ifj. Paulheim Ferencnek, az 1000 pengős harmadik dijat pedig Henny Ferencnek ítélték oda. Ezenkivül egyenként 100—100 pengőért megvásárolják a következők terveit: Szontagh Pál és Váraljay Sándor, Nászay Miklós, ifj. Gyenes Lajos és Nagy István, Szabó Lajos és Zombori József. Dicséretben részesitették Körmendy Nándor, ifj. Dávid Károly és Müller László, Payr Egon, Halászy Jenő és Dobl Géza, Hegedős Károly és Tabéry Iván, Katona Dezső, Pécsy László, Laurentzy Gusztáv, Kotál Henrik, Heiss Károly terveit. Ezeket a terveket is egyenként száz pengővel jutalmazták.

*

Amit mi előljáróságon értünk, az nagyjából a francia mairie-nek felel meg. Páris minden kerületének (arrondissement) van egy-egy mairie-je, külön épülete, sokszor régi palotája, amelyben a kerület feje székel, s melyben az esketések játszódnak le és amelyben az egész kerület közigazgatásának minden fonala összefut. Mi természetesen ebben is a német minta után indultunk: az előljáró szó is hű forditása a német «Vorsteher»-nek (még jó, hogy nem «elülálló»-nak forditották).

A megnőtt Budapestnek most megszaporitják a kerületeit Ebből következik, hogy *uj elüljárósági székházakra* van szükség. Az egyiket az *Angyalföldre* tervezik, amely ezután a tizenharmadik kerületnek lesz része. A Béke-téren hatalmas telke van a fővárosnak. A telek felső végén már évekkel ezelőtt megépült a béketéri róm. katholikus templom és a hozzávaló plébánia épülete. A telek aljában 750 ölnyi területet hasitottak ki az előljárósági épület számára. A templom és a majdani előljárósági székház között még jókora telekdarab marad a tervezett iskolaépület céljára.

Az előljárósági székház megépitésére *nyilvános pályázatot* hirdetett a főváros. Rengeteg tervvel jelentkeztek épitészeink, annak jeléül, hogy a magánépitkezés megfogyatkozása miatt a szokottnál is kapósabbak lettek a középitkezés-adta feladatok. Szabálytalan ötszögű telekre kellett megtervezni az uj középületet. A telket egyik felől a Béke-tér, másik felől a Szegedi-ut határolja (a Szegedi-ut és a Figyelő-utca szögében áll a pesti oldal egyik legszomorubb épitménye, az angyalföldi tébolyda). A pályázati feltételek meglehetős szabadságot hagytak a tervezőknek, csak a belső helyiségek elhelyezésére és egymással való összeköttetésére nézve voltak kikötései. A telek beépitésének módját a tervezőkre bizták és szabadon dönthettek arra nézve, hogy a telek végébe épitkezzenek-e (amivel nyilt udvarszerű térség kerekült volna ki a Béke-tér felé), vagy egészen a tér széléig huzzák előre a homlokzatot.

A pályázat eredménye kielégitette a pályabirákat, mert *a dijakat mind kiadták, azonfelül öt tervet meg is vásároltattak a várossal, tizet pedig dicsérettel tüntettek ki.*

A birálati jegyzőkönyvben jól követhetni a zsüri munkáját. A birálók főként, sőt tulnyomórészt a belső megoldást mérlegelték a tervezeteken. Érthető, mert hiszen legelső sorban gyakorlati rendeltetésü épületről volt szó. Olyan házról, amelyben igen különféle hivatalokat kellett elhelyezni ugy, hogy könnyen megközelithetők legyenek jól világitott csarnokokon és folyosókon át.

Minden épületnek azonban nemcsak gyakorlati rendeltetése van, hanem *esztétikai megjelenése is.* A szép épület disziti az utcát, amelyben áll és vonzóbbá teszi az egész várost. Azt a sokszor tizezer embert, akinek a majdani XIII-ik kerületi előljáróságon valószinüleg sohasem lesz dolga, kevésbé érdekli az épület beosztásának célszerü, vagy célszerütlen volta, mint az, hogy jólesik-e a szemnek a homlokzatán megpihennie, vagy nem.

Megvalljuk, mi is ama tizezrek közé tartozunk, és azért a Központi Városháza XIII. ügyosztályában kiállitásra került terveket főként ebből a szemszögből vettük szemre. *Az eredmény nem nagy örömet okozott.* A tervező épitészek alaposan megfékezték a képzeletüket és *szinte óvakodtak attól, hogy valami egyénit alkossanak.* Az esetek legtöbbjében a most divatját élő horizontális vonalmenetü épitkezési módot követték, amelynek jellemző felülettagolási megoldása az épületen széltében vonuló lapos ablaksor. Ilyen az első dijjal kitüntetett terv (*Kovács* Ferenc müve). Józan épitmény, amelyet napról-napra látni, szomoru szórakozása lesz az arra lakóknak. Jóval tetszetősebb a második dijas tervnek, ifj. *Paulheim* Ferencnek homlokzatképzése. Szintén korunk divatos üvegházaira emlékeztet, de a toronyszerüen képzett lépcsőház bizonyos lendületet visz belé. Ami pedig a fődologi szerencsés a részek egymáshoz való aránya. A harmadik dijas *Henny* Ferenc homlokzatához egy régebbi stilusnak kereste ki a legbanálisabb megoldását.

Nem sok jót mondhatunk a többi terv homlokzatáról sem Épitészeink szemmel láthatóan óvakodtak minden merészségtől, sőt minden olyastól is, ami egyéni megmozdulásnak volna minősithető. Nagy kár. Mert a leggyakorlatibb céllal is megfér a kifelé müvészien ható megoldás. S ha megnyugszunk is abban, hogy a célszerü előljárósági háznak *raktárképünek* kell lennie, nem hisszük el, hogy raktárépületet müvészies hatásunak ne lehetne tervezni.

(-ek.)

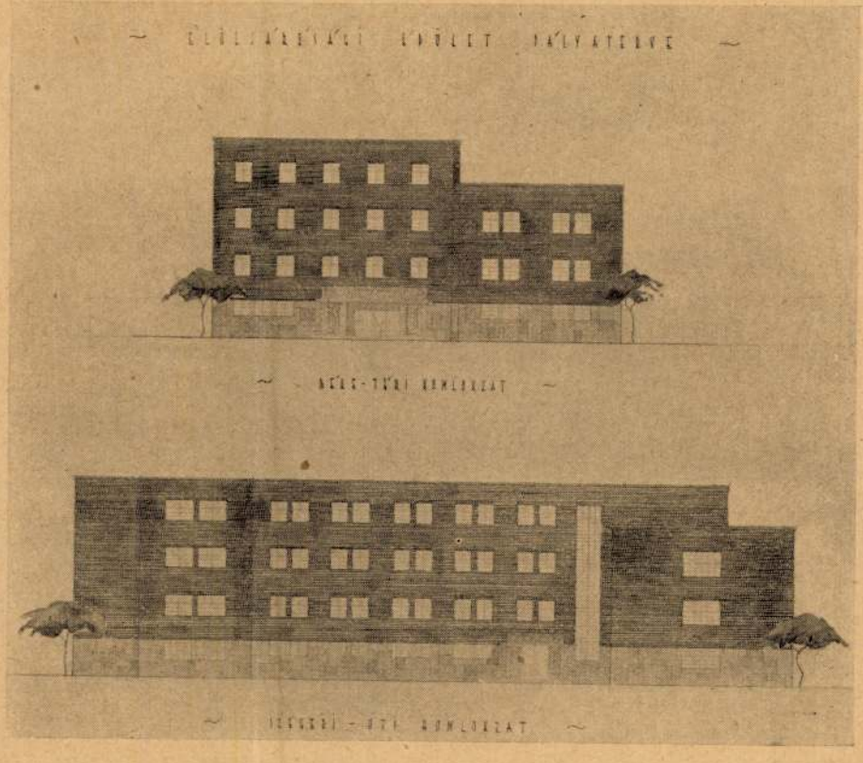

A XIII. kerületi előljáróság Kovács Ferenc I. dijjal jutalmazott terve

Kovács Ferenc
Krompecher Béra
mics ced.

K

PESTI NAPLÓ 1936 május 14

A Közmunkatanács és a főváros feltűnő tervpályázati döntései

Házilag készíti el a Közmunkatanács a Boráros téri hídfő rendezésének tervét

(Saját tudósítónktól.) Meglepő határozatot hozott szerdán a Közmunkatanácsnak az a zsűrije, amely a Horthy Miklós híd budai hídfőjének rendezésére kiírt tervpályázatot eldöntötte. A tervpályázatra 29 pályamű érkezett be. A Közmunkatanács első díjul 3000 pengőt, második díjul 2000, harmadik díjként 1000 pengőt tűzött ki, azonkívül kilátásba helyezte két pályamunkának egyenként 500 pengőért való megvásárlását.

A zsűri most *váratlanul úgy döntött, hogy a díjazásra kitűzött 7000 pengőt egyenlő 1000 pengős részekben osztja szét.* Ezt a jutalmat a következő pályázók fogják kapni: *Bierbauer* Virgil, *Halászy* Jenő és *Dobl* Géza, *Heim* Péter, *Riehmer* Pál és *Orczy* Gyula, *Krompecher* György, *Sztojka* József, *Horváth* Szabolcs és *Schömer* Ervin, *Tóth* Kálmán és végül *Weichinger* Károly műépítészek. A jutalmazott pályatervek egyike sem kerül teljes egészében megvalósításra, hanem *a Közmunkatanács az ötletek felhasználásával házilag készíti el a hídrendezési terveket.*

Egy másik tervpályázati döntésről is sok szó esik építészeti körökben. A főváros *a XIII. kerületi elöljáróság* épületének megtervezésére pályázatot hirdetett. A bírálóbizottság a 2000 pengős első díjat *Kovács* Ferenc építésznek ítélte, aki a fővárosnál *ugyanannak az ügyosztálynak az alkalmazottja, mely a pályázatot kiírta,* a második, 1500 pengős díjat pedig ifj. *Paulheim* Ferenc kapta, ifj. Paulheim a kereszténypárt listáján *pótvárosatya,* apja pedig a pártnak egyik tekintélyes tagja. A Budapesti Mérnöki Kamara a döntéssel kapcsolatban *a tervpályázati szabályzat rendezését kívánja.*

Csütörtök

Juhász Gyula megmérgezte mag

Szeged, má

Juhász Gyula, a kiváló költő kedd e
mérgezte magát. Kórházba szállították, ah
nal gyomormosást alkalmaztak nála,
szerdára *lényegesen javult állapota.* Néh
múlva átviszik az egyetemi klinikára, h
már régen esedékes kúrának vessék alá.
Gyulát nem tudták kihallgatni, a hozz
kérdésekre *nem felel.* A költő nyolc év ót
nál teljesen visszavonultan él, környezete
melancholiában szenved. Mintegy tizenöt é
előtt Juhász Gyula egyízben revolverrel
el öngyilkossági kísérletet.

Sortüzet adtak a francia rendőr egy selyemgyár sztrájkoló munkás feleségeire és gyermekeire

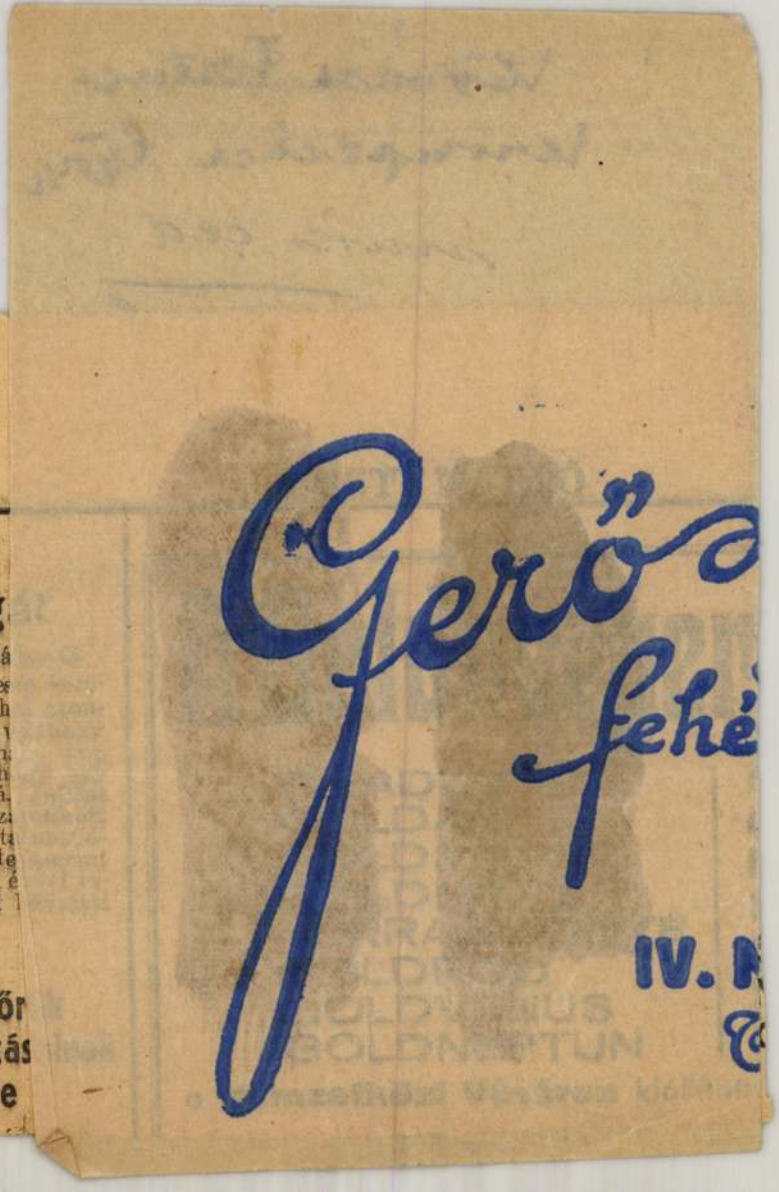

Kirimi

Olvasó lányka
(Kovács Ferenc szobrász alkotása)

Művelt Nép, 1954. febr. 2. 17. old.

Kovács Ferenc szobrán

Béke és Szabadság (VI.) 16. n.
1955 ápr. 20.

Kovács Ferenc szobrász.

Béke és Szabadság.1954.35.sz.szept.1.18.1

Kovács Ferenc szobrász.

Béke és Szabadság.1954.50.sz.dec.15.9.1

Kirimi

Kovács Ferenc szobrászművész

Művelt Nép, 1954. febr. 2. 17. old.

Kovács Ferenc

Szabad Művészet

1957. 11. 508. l.

A szentpétervári Eremitage- és a madridi Prado-képtárt a közönség még kevéssé ismeri. A mostani kiállításnak az a czélja, hogy szélesebb körben ismertté tegye ennek a két képtárnak főbb műkincseit. Czélunk elérését megkönnyítette az a körülmény, hogy a berlini «Photographische Gesellschaft» mindakét gyűjtemény anyagát pompásan sikerült fotogravurökben közrebocsátotta. A társaság eme kiadványaiból 188 darabot állítottunk ki, hozzátettünk még azonban hét fekete modorban készült egyéb kitünő sokszorosítást is, mely Richard Earlom, a hírneves angol művész keze alól került ki (35—38; 49—51. sz.). A műlapok három teremben oszlanak meg és pedig olykép, hogy az első teremben foglalnak helyet az Eremitage főanyagának reprodukcziói, a második és harmadikban pedig a Prádóéi.

Kovács Ferenc: Olvasó lányok

ét új film 1956 első negyedében

lakóinak életét mutatja be a »Fából épült falu« című csehszlovák film.

Bemutatják ebben a negyedben az elmúlt esztendő legjobb francia filmjének díjával kitüntetett »Szökevények«-et. A »Tiltott játékok« egy kislányról szól, aki elveszítette szüleit, *Aldo Fabrizzit*, a »Békében élni« emlékezetes főszereplőjét, a »Fiam, a tanár úr« című kitűnő olasz filmben látjuk majd viszont, *Folco Lullit* pedig, akit a »Félelem béré«-ben ismertünk meg, az izgalmas, kalandos »Menekülés Franciaországba« című film főszerepét játssza. Két jugoszláv filmet is bemutatnak, mégpedig »A kapu bezárul« és »A gonosz favágó« címűeket, valamint a lengyel »Három start«, a bolgár »Válaszúton«, a kínai »A folyón túl« és a japán »A rákhalászok« című filmet. Láthatjuk majd *Mark Twain* »Az egymilliófontos bankjegy« című művének angol filmváltozatát is.

»Angyal a hegyekben« a címe Zeman csehszlovák rendező új filmjének. Az »angyal«: Jaroslav Marvan

Kovács Ferenc, szobrász, sz.1926.

A félegyházi tanyavilágban élt, mint szegény paraszt szülők gyermeke. Fiatal éveit, a tanuláson kivül, pásztorkodással töltötte. Közben olvasmányai hőseiről, Jókai alakjairól, messzi országokról álmodozott. Itt faragta ki bicskával első munkáit. A polg. iskola elvégzése után tanitóképzőbe iratkozott. Nyáron vasutnál, gyárban és földeken dolgozott, közben tanult, hogy hivatására felkészülhessen. 1947. a Derkovits-Kollégiumba, egy év mulva a Főiskolára került szobrásznövendéknek. 1953. végzett. Most diplomamunkájának, az "Olvasó lány"-nak életnagyságu változatát mintázza.

Uj M. Képzm. IV. 1954. 128. l.

Ez lecép

Kovács Ferenc
festőművész
Olvasó lány c.
diplomamunkája

Soós Gy.: A Képző-
művészeti Főiskola
1952-53. évi diploma-
munkái.

Szabad Művészet
1953. 11/4. l.

Kovács Ferenc

a pesterzsébeti áll. reál-
gimnázium VIII. o. ta-
nulója nyerte az
orsz. középiskolai taka-
rékossági plakát pályá-
zaton a II-ik díjat.
Ócsvár Rezső tanítvá-
nya volt.

Rajzoktatás
1930. 107. l.

K. [illegible]
[illegible]

Mátraverebély.
R. kath. templom.

25

...gos Bizottsága.

...ny	száma:	2391.	1925
	kelte:	jul. 31.	1925
	beérkezése:	aug. 4	1925

...k száma:

...elintézett szám:

...áma:

...áma:

...5 { VIII/7.

Főmagasságú és Fötisztelendő

MDK

Kovács Ferenc,

a Munkácsy Mihály-díj III. fokozatát- 5000 Ft.-t kapta: a VI.magyar képzöm.kiállitáson bemutatott portréjáért.

Az 1956.évi irod. és müvészeti dijak kiosztása. Müvelt Nép/kult.hetilap/. 1956.ápr.8. VII.évf.15.sz.

Kovács Ferenc

Szerepelt a kiállításon.

Heitler László: Modern magyar grafikai és kisplasztikai kiállítás Pápán.

MAPLO/Veszprém/ 1962. jun 14.

Kovács Ferenc

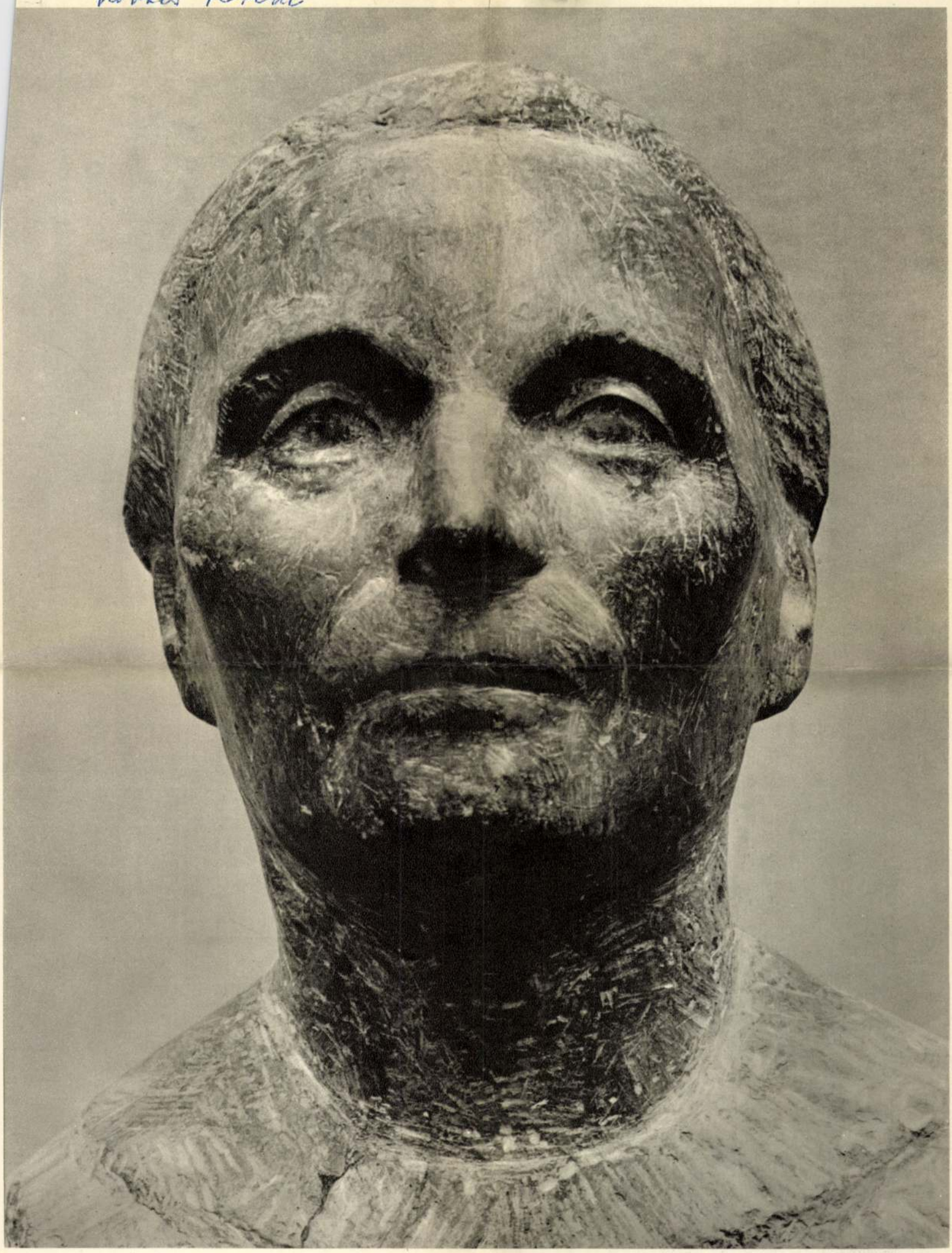

Kovács Ferenc: Anyám — Ma mère — Моя мать

Művészet 1962 jan 6/1

elkomolyodik, de ilyenkor nem úgy vidítják, hogy a lábára lépnek. Olyan művekről van itt szó, mint Szurcsik János és mások portréi.

Van egy álforradalmár vagy utóforradalmár kényszerképzet, miszerint a művészet gazdagodása engedmény, s akármennyi engedményt teszünk (például elismert forma lesz a geometrikus), azon kell törni a fejünket, hogy mit ne engedjünk meg. Utóbb úgy fest a dolog, hogy a „pesszimizmus" kapja a pergőtüzet. A pesszimizmus pediglen főleg figurális műveken érhető tetten, amikoris látjuk, hogy az ábrázolt személy nem mutat széles jókedvet.

Mit nevezzünk pesszimizmusnak? Költőink, mikor átkozódtak, szó szerint értendők? Vagy inkább a cinikus pesszimista, aki nem akar megrázni, ellentmondást is mutatni, csak azt formálja meg, amiért hasznot, elismerést vár? Én nem látok a kiállítás portréin meghasonlást, kétségbeesést. Látok eltökéltséget, morális felelősségvállalást, és örülök, hogy látom. Nekem ami erőteljes, igaz, kemény, ami minőségre tör, az optimista, mert jó érzést kelt. Ami pedig híg, megalkuvó, érdek sugallta, az szomorú és lehangoló.

A kritika harcolhatna egyebeken kívül most már határozottabban, meggyőződése szerint a művészi minőségért. Az új minőség megvalósulására a szocialista művészet hivatott, itt nem áru, nem divatcikk és spekulációs üzlet a műalkotás. Ha a jövőben egyértelműen a színvonal lenne a harci feladat, akkor a bírálat valóban hatna a művészetre. Ma a nemzetközi hatások mágneses erővonalai a művészetben még nem tükrözik a társadalmiakat.

A portrék komolyságát talán az is magyarázza, hogy a művészek inkább előre néznek és nem visszafelé. Ha utunkra visszatekintünk, akkor valóban van okunk örömre. Igaz, közben volt sematikus „öröm-korszak" is, s az is igaz, hogy a dialektikus átcsapás hatása még érezhető. Ne legyünk türelmetlenek. Közeli múltunkban nagy néptömegeket érintő sorsfordulók játszódtak le. Majd megjön a művészet tükrözésében is, kiforr a harmónia.

Szinte Gábor: Anyám — Ma mère — Моя мать

Fejér Csaba: Portrait — Portrait — Портрет

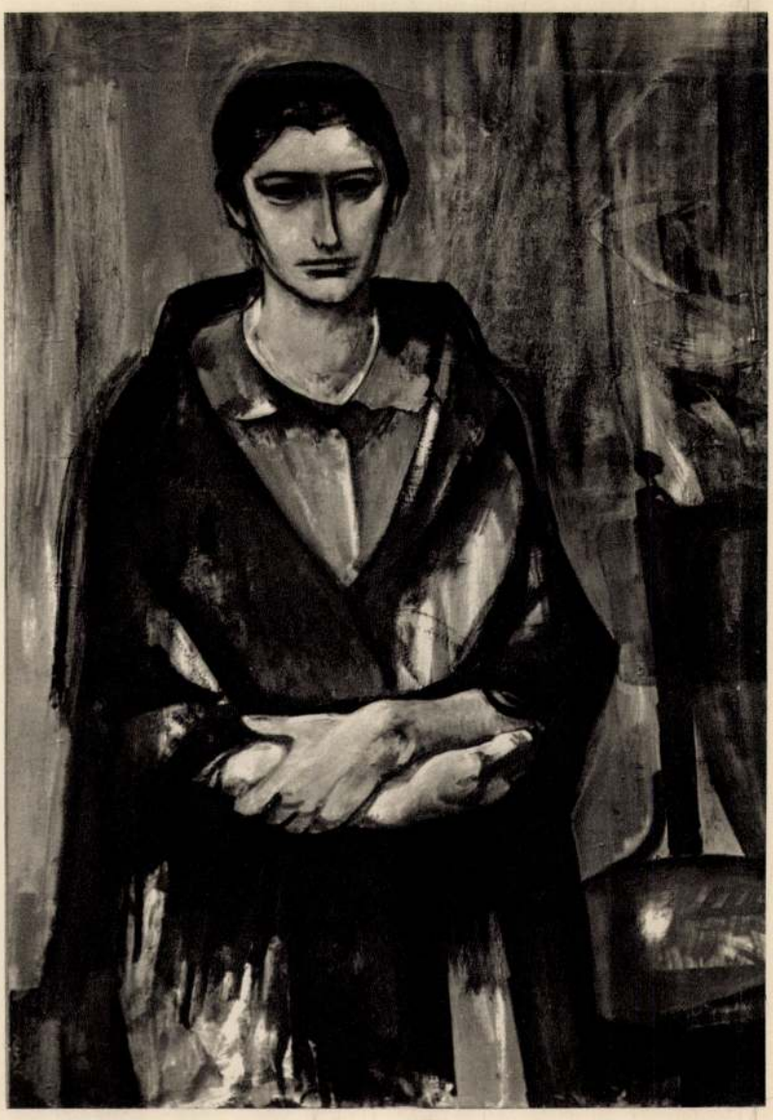

Az emberiségnek soha nem volt ekkora tétje a háború vagy béke. Hisszük, hogy a háború nem szükségszerű többé, de a tények nehezen érnek hitünk nyomába. A művész, aki ma nem bohém magánember, nemcsak a holnapi enni-innivaló jár a fejében, ezt is teljesebben érzi.

A művészek bíznak művészeti életünk kibontakozásában, de Damoklesz kardjaként lóg fejük felett a félsz, hogy a sok jó reménységet egy tollvonás megsemmisítheti. Sokan megtanulták, hogy önmaguknak is felelősséget kell vállalniuk a maguk ügyéért.

Ha a hozzánk eljutó reprodukciók alapján az olasz művészek portrémunkáival összehasonlítjuk a mi fiatalabb alkotóink műveit, több tekintetben az olaszok javára billen a mérleg. Intenzitásban nem maradnak el a mieink, de az olaszok többféleképpen dolgoznak, nagyobb skálán kísérleteznek. Ez még hiányzik. Az önfegyelem és a lendülni készülő akarat az alkotásban ellentmondásként jelentkezik, ez is a szigorú komolyság malmára hajtja a vizet. Kondor Béla színben friss, nagyvonalú, finom Arcképén talán ez is benne van a szem és száj árnyvonalaiban.

De van itt más probléma is. A portrék funkciója körül. A funkció oldaláról jól megvilágítható, milyen válaszúton van a képzőművészet. Mióta műalkotásokról beszélhetünk, valahová, valamiért csinálják őket. Közterületre, templomba, lakásba ; valahová, valakinek. A IX. kiállításon sok az olyan portré, amely pontosan itt találhat funkciót, vagy utána valamelyik képtárban. Vannak monumentális felfogáshoz közelítő kísérletek ; személyi, családi térbe túlméretezettek, közcélra pedig nem illusztratívek. Néhányan, ha nagyon csúnyát akarnak mondani, azt mondják : illusztratív. Pedig előbb-utóbb tudomásul kell venniük, hogy minden nagy művészet illusztratív : tartalma van, mondanivalója. Az ízlésesség magában — legalábbis a mi életünkben — nem fogja elfoglalni a művészet helyét és szerepét. Csakhogy a művészetnek mély, közvetett, tartalmi feladata a születő új felfedezése és illusztrálása. Tematika, látványhatás — jól tudjuk már — egyedül kevés az üdvösséghez.

Az ember újrafogalmazásának a művészetben van eleje és vége. A portré, mint műfaj a kezdethez tartozik. A kifejezés közvetlen kényszerét itt nem fékezi olyan problémák és mesterségbeli nehéz-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

NÉPSZAVA

1963 MÁJ 1

Emlékműavatás Szolnokon

1021

Szolnokon kedden délután avatták fel a város főterén felállított munkásmozgalmi emlékművet, Kovács Ferenc szobrászművész alkotását. Az avató ünnepségen *Czinege Lajos* vezérezredes, honvédelmi miniszter, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja mondott ünnepi beszédet.

Kézműipari Vállalat
Budapest, XIII.,
Pannónia utca 44.

FELVESZÜNK

épületlakatos

szak-

vám
gyako

gyors- gi

Jelentl
Budapes
Fény ut
(Széna
felvételi
szombat k
8—14 ó

MDK

Kovács Ferenc, festöm.

Tájkép. Pasztell. J.l.j.

Árv. Közl. MDKK. 1931. 3.sz. 59.l.

Kovács Ferenc, szobrász MD4

Szolnokon munkásmozgalmi emlékművet emelnek. A szobrcsoportozatot Kovács Ferenc szobrászművész tervezte.

6.

— : Hír

ESTI HIRLAP, bu. 1961. szept. 27

MDK

Kovács Ferenc

Lindmayer Jánossal közös alkotás két serleg.
Repr.199.old.

Magyar Iparmüvészet,1908.

MDK

Kovács Ferenc

Résztvett a Nemzeti Szalonban rendezett Erdélyi Magyar Képzőművészeti kiállitáson.

B.P.L.: Erdélyi Magyar Képzőművészeti kiállitás.

Nemzeti Ujság 1939.jan.1. 27.o.

Kovács Ferenc

szobrán

H.D.V.

A Madách Szinházban van elhelyezve mázvány Madách portréja.

Molnár László: Épitészet és képzőművészet kap[illegible]

[illegible]

Kovács Ferenc, szobrász MDk.

A névadó szoborportréját kénitette a Madách Szinház vénére.

— : Az új szinház dinei 2. l

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. febr. 12.

Kovács Ferenc, szobrász

MDK

4 szobrai munkásmozgalmi emlékmű alkotója.

—: Felavatták Szolnokon a munkásmozgalmi hősök emlékművét 4.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. máj. 1. [Vidéki]

Kovács Ferenc

szobrász

M.D.K

Feleségem" című művét állította
"ki az amgyalföldi vándorkiállitá-
son.

— Hívek
Művészet, 1962. július — 38 l

MDK

Kovács Ferenc

Üdvözöljük az 1956.é. Munkácsy díjas művészeket.

Szabad Művészet, 1956. 5.sz.

Kovács Ferenc MK

Szerepelt a kiállításon.

"Édesanya"

Lehócz Mária: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállításról.
JELENKOR 1962. 4. 541-543.

MDK

Szerepelt a kiállításon.

Lehócz Mária: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállításról.
Jelenkor 1962. 4. 541-543.l.

MDK

Kovács Ferenc

szobrász

M.D.K

„Kendős asszony" – síremléke
"a szabadtéren van elhelyezve

D. Fehér Ilmosa: A Múcsarnok szabadtéri szoborkiállítása
Művészet, 1962. julius – 14 lap

Kovács Ferenc, festőművész

Erkel Ferenc portréját készítette el az Erkel Színház részére.

–: Csaknem száz műalkotást helyeztek el az idén a fővárosban 2. l

ESTI HIRLAP, Bp. 1960. dec. 31.

Kovács Ferenc szobrász M.D.K.

Munkásmozgalmi emlékmü Szolnokon.

Emlékmüavatás Szolnokon

Magyar Nemzet 1963. május 1. 3.1.

M. D. L.

MDK

Kovács Ferenc

Olvasó lányok	gipsz 150 cm
Női fej	vörös márvány 45 cm

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat.43.1.

Kovács Ferenc

Olvasó lányok

1961 fej

MDK

Kovács Ferenc festő és szobrász

Református lelkész, aki éveken át a kanadai magyarok papja volt, most mint szobrász és festő mutatkozott be a Londonban élő magyar művészek kiállitásán.

Ráskay László: A Londonban élő ...

Magyarország, 1938.jun.15. 9.lap

MDK

Kovács Ferenc kisplasztikus szobrászművész

Londonban a White Galery-ben gyüjtm.kiáll.
Kovács Ferenc a nagyenyedi kollégium, majd a Képző
Főisk.elvégzése után Newyorkba utazott és mint ref.
lelkész müködött.Majd Londonba került, ahol a ki-
rályról készitett plakettet, amelyet a kritika kü-
lönbnek talált a hivatalos éremnél.Erre két művé-
vel ment a Britt Royal Academiára s mindkettőt el-
fogadták.
(p.g.) : Két magyar művész sikere Londonban.
Pesti Napló, 1938. jul.7. 7.lp

Kovács Ferenc szobrász M.D.K.

Derkovits ösztöndíjas

Dutka Mária: Derkovits

Magyar Nemzet 1964. április 12 13.1.

MDK

Kovács Ferenc

Pogány Ö.G.: A IX. Magyar Képzőm. Kiáll. szobrászati anyaga. Népszabadság 1962. máj. 29.

KOVÁCS FERENC

Olvasó leány. Márvány 2ox2ox35.

III.Magya r Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-
1953.márc.

Kovács Ferenc, szobrász

MDK

Művét, a fehér márványból faragott Tóth Árpád mellszobrot Debrecenben a Költőről elnevezett gimnázium parkjában állították fel.

– : Krúdy-emléktábla Nyíregyházán, Tóth Árpád-szobor Debrecenben 2

ESTI HIRLAP Bp. 1963. máj. 13.

Kovács Ferenc MDK

Szerepelt a szekszárdi muzeumban rendezett tárlaton.

V.M.: Megnyilt a kulturális szemle képzőművészeti pályázatának tárlata.

Tolnamegyei Népujság. 1964. máj. 12.

Negativ

Petrás: 659

Kerényiné

Kovács Ferenc-Kucs Béla:-Rozbora Béla: Munkás gyermekkel szobor /Ságvári Liget/

Fénykép. Mislegné.

Képzőművészeti Főiskola: 513 ltsz.

Kovács Ferenc: Olvasó lány.

Diplomamunka: 1952/53

Szobor.

Negatív vincs.

Megvette: Állami Vásárló Biz. 23.000 fr

Fénykép

Magyar Foto: LÖ 31231/3 Hegedüsné

Kovács Ferenc: Olvasó leány
Kobor

1953.
Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: K I 5411/31 Hegedűné

Kovács Ferenc: Olvasó leány

Márvány

1955. IV. 11.

Neg. van

Fényképész

Magyar Foto: Fk 21216/3 Hegedüsné

Kovács Ferenc: Olvasó lányok

1952.

Meg. van

M.D.K.

Kovács Ferenc
festőművész

Portré" (repro)

Élet és Irodalom, 1964. március 21 — 2 lap.

Kovács Ferenc, kolvász MDh

Petőfi - mellszobrát egyik
kalocsai parkban állítják fel:

— : Hír 10. l.

NÉPSZABADSÁG, Bu. 1964. júl. 22.

Kovács Ferenc, szobrász MDK

Anya c. szobrát kéméli.
(tényképe)

(– fényképe – szöveg –) 2.

ESTI HIRLAP, Bn. 1962. aug. 23.

as

~~ESTI HIRE AD~~

Kovács Ferenc, szobrász MDk

A Deszk községben lévő tbc.

szanatórium parkjában elhelyezik Álló nő

c. szobrát.

– : Rövidlen 6. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. júl. 19.

09

Kovács Ferenc szobrász M.D.K.

Felszabadulási emlékmű Szolnokon

Uj szobrok Budapesten és vidéken

Magyar Nemzet 1963. junius 12. 4.1.

MDk

Kovács Ferenc, festőművész

a Munkácsy Mihály-díj II. fokozatát

kapta.

— : Ma adják át a művészeti díjakat 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. ápr. 3.

Kovács Ferenc szobrász M.D.K.

Ságvári Endre mellszobra Dunaujváros részére

Napló

Magyar Nemzet 1963. december 29. 4.l.

Kovács Ferenc

Sárgvári Endréről készített mellszobrát jövőre Dunaújváros egyik terén állítják fel.

Új szobrok Dunaújvárosban.
Népszava. 1963 dec. 29. 91. évf. 303. szám 8. lap.

Korán Ferenc, szobrán M Dh

Ságvári-szobrát Dunaújvárosban állítják fel.

— : Hír 10.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. dec. 29.

Kovács Ferenc, nobrász MDH

József Attiláról Kénitett kő domborművét a költő Gát utcai szülőházán helyezték el.

—: Röviden 6.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. dec. 21.

Kovács Ferenc
szobrára

M.D.V.

A szolnoki „Munkásmozgalmi emlékmű" tervét javasolták kivitelezésre.

Esery Elemér: Simon Ferenc
Művészet, 1964. augusztus - 29 lap.

Kovács Ferenc

~~1964~~ Sajgvári Endre (1964)
mellszobra Dunaújvárosban
paskban. (emlitve)

Szij Rezső: Képzőművészeti ősjárat
Dunaújvárosban
Jelenkor, 1964, 12 sz., 1163

Alsó kép: Kovács Ferenc szobra: Olvasó lány

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az ország haladó, demo-ratikus fejlődésének szolgálatában kifejtett több mint félévszázados közéleti tevékenysége, a népfrontmozgalomban folytatott érdemes munkássága elismeréséül — 90. születésnapja alkalmából — a Munka Vörös Zászló Érdemrendje kitüntetést adományozta dr. Harrer Ferencnek, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa alelnökének, a Hazafias Népfront budapesti bizottsága elnökének. A képen: dr. Harrer Ferenc és Kisházi Ödön az Elnöki Tanács helyettes elnöke.

(MTI — Tormai Andor felv.)

rok Világszövetsége főtitkárán ismeréséül 60. születésnapja all arany fokozatát adományozta. Elnöki Tanács el

Nagykövetségi rangra emelik a magyar—japán diplomáciai

A Magyar Népköztársaság kormánya és Japán kormánya megállapodott abban, hogy tokiói, geiket kölcsönösen nagykövetségi rangra emelik.

Hírek - sorokban

Európai körútja során 25 tagú amerikai farmercsoport látogatott néhány napra hazánkba. A csoport tagjai az USA-beli Maryland államban gazdálkodnak, s egyhetes Szovjetunió-beli tartózkodás után érkeztek Magyarországra. Látogatást tettek a héki állami gazdaságban, és az Agrártudományi Egyesület klubjában magyar mezőgazdasági szakemberekkel találkoztak.

*

A Svájci Lovasszövetség meghívására tíznapos tapasztalatcsere látogatáson vett részt Svájcban egy magyar lótenyésztőkből álló küldöttség. Hazatérésük alkalmából Pál János, a magyar Lovasszövetség elnöke elmondotta, hogy a magyar sportlovaknak és telivéreknek igen jó hírük van Svájcban. Különösen a nemrég Mezőhegyesről vásárolt Harta nevű mén zürichi, illetve Lausanne-i győzelme óta. A nemsokára hazánkba érkező svájci szakemberek elsősorban arab telivér és nónius méneket, továbbá díj-, ugró- és galopplovakat akarnak vásárolni tőlünk.

*

Júniusban több neves külföldi énekes vendégszerepel Budapesten. Ernster Dezső a Don Carlosban, a Fidélióban és a Varázsfuvolában, Margaret Tynes a Salome és az Aida címszerepében, Kónya Sándor a Lohengrinben és a Turandotban. Carelli Gábor, a Metropolitan művésze is fellép a magyar közönség előtt.

*

Dr. Juan Bautista Vilarullo, az Argentin Köztársaság budapesti nagykövetségének ügyvivője az argentin nemzeti ünnep alkalmából fogadást adott a Gellért Szállóban.

*

Teljes oldalt írt a New York Herald Tribune Darvas Liliről, a Vígszínház egykori nagy művésznőjéről. Ezuttal nem mint színésznőt méltatja Molnár Ferenc New Yorkban élő özvegyét, hanem abból az alkalomból emlékezik meg róla, hogy Darvas Lili »hidegkonyha-üzemet« nyitott. A művésznő, aki nemrég nagy sikert aratott a Broadwayn, nyilatkozik új foglalkozásáról és a többi között ezt mondja: »Nem jelenti azt, hogy pályát változtattam. Több darabot kaptam elolvasásra és amint találok nekem való szerepet, újból folytatom eredeti pályámat, — amelyet egyébként pillanatra sem adtam fel.«

*

Szirmai Albert, a New Yorkban élő kiváló magyar zeneszerző, a Mágnás Miska, a Mézeskalács és sok más híres operett komponistája, a télen Budapestre készült, legújabb műve, a Tündérlaki Lányok premierjére. Halaszthatatlan dolgai miatt nem jöhetett, és így most pótolja a mulasztást. Június első napjaiban indul Magyarországra.

*

Dr. Hugó Glaser professzor, számos orvostudományi ismeretterjesztő mű szerzője, a Kulturális Kapcsolatok meghívására Budapestre látogatott. Az osztrák író a Kossuth Klubban a civilizációs betegségekről tartott előadást.

A kanadai kormány meghívására magyar kormányküldöttség utazott Ottawába, hogy tárgyalásokat folytasson a magyar kanadai kapcsolatok rendezéséről. A küldöttséget Mód Péter, a külügyminiszter első helyettese vezeti.

Szerkeszti

A MAGYAR KÖNYV BA
ban élő olvasóinknak: A M
amely 1963-ban indult, ebben
kiadvánnyal örvendezteti meg
Gyula: Hét bagoly és *Boldogu*
váló műve egy kötetben, valai
című trilógiája. Az egyes köte
bor fejedelem élete) — *A nagy*
jedelem élete) — *A nap árnyé*
nek tragikus sorsa). Megjelen
Boldog Margit című munkája
őz, Mondják meg Zsófikának..
vált regény írójának legújabb
ebben az esztendőben is a tava
részesülnek, tehát öt kötet áráé
mény kötetet. Amennyiben a
kívánnak lépni, kérjük, írják n
Könyv és Hírlap Külkereskede
Budapest 62. címen.

G. K., ANGLIA. A »LÁTÓ
iratot, amely tíz éven keresztü
októbere óta Budapesten szerk
képet napjaink magyar irodalr
fizetési díját is közöljük: egy é
számot szívesen küld a »Kultú
tebb).

Kéthetenként (tehát évente lapunk, a Magyar Hírek évi 48,— forint.

Ha lapunk olvasói külföldrő évi előfizetési díja az egyes orsz Államok 2,40 USA $, Kanada: 2, zeiro, Ausztrália: 21,— shilling, ciaország: 12,— NFr, Nagy-Br Szövetségi Köztársaság: 10,20 DM

Az előfizetési díj bank útján Banknál vezetett 171 223—70. sz kiegyenlíthető nemzetközi bank sével. Ha bármelyik olvasónk szívesen elfogadunk egyévi elő közi postai válasz-coupont is, postahivatalban kaphatók. A n azokat bélyegeztetni.

Felkérjük kedves előfizetőin NYOMTATOTT NAGYBETŰKK pontosan címezhessünk. Ugyar címhelyesbítések közlését is.

Postacímünk: Magyar Hírel

Kovács Ferenc szobrász M.D.K.

Petőfi-mellszobra A költő kalocsai emléktáblájának helyére kerül

Napló

Magyar Nemzet 1964. július 22. 4.l.

MDK

Kovács Ferenc

Tervét megvásárolta a főváros a tabáni gyógyszálló pályázaton.

Cikk: Botrány a Tabán...

Magyarország, 1938.márc.5. 5.lap

MDK

Kovács Ferenc

Tervét megvásárolta a főváros a tabáni gyógy-
szálló pályázaton.

Cikk: Botrány a Tabán...

Magyarország, 1938.márc.5. 5.lap

Kovács Ferenc, nobrász

MDK

Ő készíti el József Attila

szülőházára az új emléktáblát.

— : József Attila emlékszoba

6.

EST/ HIRLAP, Bp. 1963. szept. 5.

Kovács Ferenc, szobrász

MDK

Sok szobra áll köztereken, anlákban, díszcsarnokokban.
Mégis elégedetlen ... önmagával.

Rózsa Gyula: Fiatalok a Máglya körből 20.

NÉPSZABADSÁG

Dk. 1964. dec. 25.

Kovács Ferenc, kohász

MDK

Kitűnik kisplasztikáival.

Rózsa Gyula: Megyei képzőművészeti kiállítás Miskolcon

9.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. dec. 31.

180
+ 2

Kovács Ferenc, szobrász MDK

A várpalotai emlékmű figuráját mintázta.

—: Toldi, Irinyi János, Munkácsy 8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. jan. 14. +

Kovács Ferenc szobrász M.N.K.

Felszabadulási emlékmü Várpalotán

Toldi, Irinyi János, Munkácsy
Uj szobrok készülnek.

Népszabadság, 1965. január 14.

M.-.F.

Kovács Ferenc M.D.K.

Dögkut,

Portré, repr.

Csáki Lajos- Kurcsai Kulcsár István: A Vasas Közp
Képzőművész Kör 1964. évi kiállítása

Népművelés. 1965. 1. sz.

M. D. V.

Kovács Ferenc M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Ritly Valéria: A VIII. miskolci országos képzőművészeti kiállitás

Magyar Nemzet 1964. december 12. 4.l.

M.P.K.

Kovács Ferenc

Női Portréval nekeszel a

Vasas Képzőművész Kör Kiállitásán

(szepkó)

Dögkút c. festménye (emlitve)

Négyművelés, 1965, I. sz. 41 old.

MDK

Kovács Ferenc és Weber Henrik

Árpád választása

Müvészet. Divatcsarnok, 1854. febr. 25. 11. 263.

M.D.K.

Kovács Ferenc

"Zsilip" c. művét bemutatja a lap,
Ifj Ambrózy Ágoston: "Erdélyi Kiállitás a Nemzeti Szalonban" c. kritikájában számol be a Tárlatról.

Szinházi Magazin. 1939. január 8. II. évf.
2. sz. 24-26. lap

Kovács Ferenc nobrán

kezeplet a fiatal nobránok

műcsarnoki kiállításán

Vigilia, 1961, 9 n., 568 old.

MDK

Kovács Ferenc épitész

A XIII.ker.elöljáróság tervp. az első dijat (2000 pengő) Kovács Ferenc épitész nyerte.

Cikk: Nyil pályázat a XIII.ker.elöljáróság tervére.

Magyarország, 1938.máj.14. 7.lap

MDK

Kovács Ferenc épitőmester

Az esztergomi gimn. egyemeletes palotaszerű épültét Kovács Ferenc és Majer Antal helybeli épitőmesterek tervezték.

Vas.Ujs. 1880. 36.sz. 601.lap

MTK

MDK

Kovács Ferenc mérnök

A XIII.kerületi elöljáróság tervp. 2000 pengös I.dijat nyert.

(-ek.) : A XIII.ker.elöljáróság székháza.

A Pesti Városháza, 1936. 5.sz. 25.lap (Tervrajz.)

MDK

Kovács F. III. é. építészhallgató

Hajóállomás. Repr.

Építészhallgtervk.

MDK

Kovács Ferenc épitész

Halász közép 1941. 141 l.

MDK

Spotoló, szobr. és festőm. rendőrök. Pesti Napló,
1937. jun. 2. 12. 1.

MDK

Kovács Ferenc építész

Halász közép 1941. 138. l.

BDA

Kovács Ferenc épitész

terve 2ooo pengős első dijban részesült

Részleg készíti el a Közmunkatanács a Boráros téri hídfő rendezésének tervét. Pesti Napló, 1936.máj. 14.

KOVÁCS FERENC

pesti ötvös mester 1773-ban

Budapest régiségei XIX. évf. 1959. 237. l

Jan. 25. 1911

MÜEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
521/1911

F. Kovacs Ferenc
grafikus

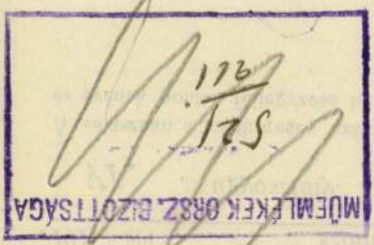

L. Kiigrafika
1940. 3-4. sz.
22. l.

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. K

1. 14313
191 évi számv. sz.

VI. ügyosztály.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos feljegyzése kéretik.

Méltóságos

br. Forster Gyula

a műemlékek orsz. bi

F. é. junius 9-n

kozással van szerencsém

utiszámláját 52 K. 60 f.-

küldeni.

KOVACS /SCHMIDT/ FERENC
szobrász

a veszprémi Szentháromság- szobor [redacted] faragója
1747-ben

Korompay György: Veszprém, Bpest, 1956, Müszaki kiadó; 196. lap /ép: 199.1

Kovács Ferenc, szobrászművész

Szobrpark nyílt a Városligetben, a Közlekedési Múzeumnál szemben. –
A művész kőkompoziciója végleges helye Barcson lesz. (említve)

Esti Magazin

1978. szept. 18. Kossuth 18.30

Kovács Ferenc, szobrászművész

1969-ben, Vay ádám halálának 250. évfordulóján állítottak fel egy Rákóczi és egy Vay ádám mellszobrot a kastély parkjában. Mindkettő egyszerű kőportré. Kovács Ferenc készítette Rákóczi-szobor egy hársfa alól tekint a lejárat felé. (emlitve)

Molnár Mátyás: Vaja, a Rákóczi- és kuruc emlékművek faluja.
Tükör, Bklst, 1977. okt. 16.

Kovács Ferenc

1969-ben készült Kovács Ferenc szobrászművész Rákóczi szobra, amelyik Vaján a kastély parkjában van elhelyezve.

Molnár Mátyás: Vaja, a Rákóczi és kuruc emlékművek...
Új Tükör, 1974. október 16-27. lap.

...s Ferenc szobrász

A villányi szobormühelyben-tőz éve 1967-ben kezdődött meg a munka. – Aki mostanában látogat el a kőbányához, láthatja Vargha Imre, Kovács Ferenc, ifj. Szabó István, Bocz Gyula és a többi művészek munkáit.

A. L.: Szobormühely Villányban.
Petőfi Népe, 1977. júl. 29.

Kovác

Kovács Ferenc épitész

Az Élet és Irodalom c. lap "Zárószó" cimmel befejezi a "Vita az épitészetről" c. cikksorozatot. Az eddigi hozzászólásokkal kapcsolatban hivatkozik Matti Mäkinen finn épitész nevének emlitése mellett magyar épitészekre: Preisich Gábor, Csorba Dezső Ybl-dijas, Kovács Ferenc kecskeméti és Széll András véleményére.

A felsorolt épitészek megállapitását idéző cikk, -"árószó" cimmel- Major Máté nevénél található.
Élet és Irodalom, Bp. 1975. nov. 29.
XIX. évf. 48. sz. 5. lap.

Kovács Ferenc

Kovács Ferenc szobrait és Zala Tibor képeit mutatták be az Óbudai pincetárlaton.

A. L.: Kovács Ferenc szobrai és Zala Tibor képei. Tükör, 1977. március 13 – 4. l. lap.

Kovács Ferenc

(született a 19. y-ban)

„Kikötő" o.v. 63x94 J.l.:

Kovács Ferenc festő 52. (forrás)

Kikiáltási ár: 8000 Ft

BÁV 42.Képaukció Budapest,1977.május

Kovács Ferenc, szobrász

L.:Kerényi Jenő

-.:Diszkutak, szobrok a Városligetben 8.

Esti Hírlap, Bp. 1977 aug. 8.

Kovács Ferenc

Megbízták Kovács Ferencet, hogy „Teiplasztika"-ját a szeghalmi Sz T K parkja részére készítse el.

-----:Köztéri munkák.

Művészet, 1977. julius - 48.oldal.

Kovács Jenene, nobrán

L.: Kmetty J.

9.

—: A hét végi . . . .

Népszabadság, Bp. 1977 febr. 12.

Kovács Ferenc, szobrász

megemlíthe.

Artner Tivadar: Lányok nejsége márványban 130

Népszabadság, Bp. 1977 márc. 6

Kovács Ferenc

Megbízást kapott Kovács Ferenc a budapesti Hilton Szálló mennyiszerű pillérburkolat tervének kivitelezésére.

—: Közteri munkák.
Művészet, 1977. máicius – 48. oldal.

Kovács Ferenc

A Lakatos utcai lakótelep bevásárló központjába kerül műtermi vásárlás útján, a művész „Csobojó díszkút"-ja.

----:Köztéri munkák.

Müvészet,1977.január - 48.oldal.

Kovács Teréz

Kiállítás nyílt akt. 26-án Mai Magyar Képzőművészeti Kiállítás címmel Debrecenben. Láthatunk műveket a 70. születésnapján kiállító művésztől.

Hajdú-Bihari Napló, 1976. okt. 22.

Kovács Ferenc, szobrászművész

11. „Citerázó", vörösmárvány, 1969. (repr.)

12. „Tanulmány I." márvány, 1970. (repr.)

Művészet, 1978. 9. 44. old.

Kovács Ferenc

Kovács Ferenc szoborportréja az idén került a régi gimnáziumba, a mai Móra Ferenc Általános Iskolába.

Móra Ferencről

Magyar Hirlap 1979/167/6

Apró:Móra a képzőművészetben

Kovács Ferenc

A müvészt megbizták, hogy a Városliget-i kis botanikus kert részére plasztikai kompozíciót készitsen.

------Köztéri munkák:
MŰVÉSZET, 1980. május - 47. lap

Kovács Ferenc

Megbízták a művészt, hogy a győri Magyar Vagon és gépgyár központi étterme részére más-vány domlormüvet készítsen.

—: Közteri munkák.
Művészet, 1980. november – 47. lap.

Kovács Ferenc

„Térplasztikák," mészkő 1979.

Városliget

Zsigmond Attila: Képzőművészet a főváros kőzterein

Budapest 1980/9. 16-17.o.

Kovács Ferenc, szobrászművész

A Városligetben a közeli napokban állítják fel Gádor István csaknem embernagyságú porcelánplasztikáját és Kovács Ferenc süttői fehér mészkőből faragott nagyméretű térplasztikai kompozícióját.

(említve).

Esti Hírlap, 1979. aug. 22.

Kovács Ferenc, szobrászművész

Új szobrokkal gazdagodik Budapest.

A városligeti „Napozókert"-et a művész tizenegy térplasztikájával díszítik.

(sebes): Új alkotások a fővárosban.
Hétfői Hírek, 1979. júl. 23.

Kovács Ferenc grafikusművész

Gönczön táborozó képzőművészek alkotásait láthatták az adás során. A művészek: Kolmos Erzsébet, Borostyán Mária, Kovács Ferenc, Szatmári István, Kötéles Erzsébet.

Falujárás

1979. VIII. 22. TV. 17.40 /Md./

Kovács Ferenc, festőművész, pedagógus

a Tolna megyeiek tárlata a Faklya Klubban nyílt meg, máj. 13.-án és 26.-ig látogatható. A kiállító művészek mindannyian pedagógusok.
Kovács Ferenc, Molnár A. György, Pintér Márta, festményei szerepelnek a tárlaton.

F. A.: A Tolna megyeiek tárlata.
Pedagógusok Lapja. 1980. máj. 20.

Kovács Ferenc, szobrán

L: Marton László

— : Történelem — kőbe vésve

7.

Nepszabadság

Bp. 1981 aug. 23.

Kovács Ferenc

Wehner Tibor: Drámák

Művésznő, 1982. október

Kovács Ferenc, szobrász

a mag szobrászi ábrázolásának problémája élénken foglalkoztatja korunk művészeit. a magyar művészek közül Farkas Ádám és Kovács Ferenc kerámiáira gondolunk.

Lasonci Miklós: a mag apoteózisa.
Pest Megyei Hírlap, 1948. szept. 24.

Kovács Ferenc, szobrász

l.: Gádor István

~: Újabb képzőművészeti alkotásokkal ... 9.

Nr: ~ l. n. d. sá. 7 Bp. 1979 aug. 23.

Kovács Ferenc, szobrán

L: Vilt Tibor

Csoma B: Szoborpark a Városligetben 4.

Esti Hírlap, Bp. 1979 jún. 30.

Kovács Ferenc, szobrász

L: Percz János

-: lég szobrok a fővárosnak 12.

Esti Hirlap, Bp. 1979. aug. 22.

Kovács Ferenc, festő

KOVÁCS FERENC festőművész alkotásai láthatók ma délutántól Harkányban, a Bolgár Múzeumban.

–: o Kovács Ferenc

12.

Esti Hírlap., Bp. 1979. aug. 22.

Kovács Ferenc, szobrászművész

A szegedi nagy vízi centenáriumára az árvízi Emlékbizottság pályázatot hirdetett, melyre tíz élvonalbeli szobrász kapott felkérést. Kéztük heten – a művész is – küldték el terveiket. A zsűri döntése értelmében a megbízást Szegedi Kapta meg.

Tandi Lajos: Emlékmű vízzel és emberrel.
Délmagyarország, 1998. aug. 20.

Kovács Terézia, szobrász

L. Gádor János

K. L. Berendezik a Városligetet

3.

Esti Hírlap, Bp. 1978. szept. 15.

Kovács Ferenc, Munkácsy-díjas szobrászművész

A Városliget rekonstrukciójának részeként ~~pla~~ megvalósított plasztikák gazdág sora bizonyítja, hogy nem szabad megfeledkeznünk a parkokról, zöldterületekről, ahol ~~sok~~ lehetőség kínálkozik az intim, környezetbe illő szoborelhelyezésre. – Kovács Ferenc: „Térplasztikák" mészkő, 1979. Városliget.
/említve és repr./

Zsigmond Attila: Képzőművészet a főváros közterein.
Budapest, 1980. 9. 16–17 old.

Kovács Ferenc, szobrászművész

Kovács Rozália festőművész 1948-ban jelentkezett a Derkovits-kollégiumba, onnan került a főiskolára. Ott találkozott, ismerkedett meg Kiss Nagy András, – Vati József, – Kovács Ferenc, – Segesdi György, – Feledy Gyulával.

Évszakok.

1980. VIII. 14. Kossuth 20.23 | Áné |.

1) Falytatás

Kovács Ferenc, kétszeres Munkácsy-díjas szobrászművész

A képző- és iparművészek között már négy éve jócskán a derékhad sorajban emlegették azokat, akik a negyvenes évek második felében indultak útnak a Dési Huber István, Derkovits Gyula és Nagy Balogh János nevét viselő közösségekben. 1976. dec.-ében mutatkoztak be több mint 70-en a Nemzeti Galéria buddvári termeiben.- Kovács Ferenc szobrász Kiskunfélegyházán, Jánosi Sándor és Szurcsik Gyula festők Ujkécskén, illetve Hercegszántón születtek. Ezért van közük Bács-Kiskun megyéhez.

Halász Ferenc: Festők Tiszakécskén.

Petőfi Népe, 1980. szept. 14.

2. Folytatás,

Kovács Ferenc, kétszeres Munkácsy-díjas szobrászművész

a szülővárosi Kiskunfélegyházán 1972-ben kiállítást rendezett Kovács Ferencnek. Vecsési Sándornak nyílt volt kiállítására.

Halász Ferenc: Festők Tiszakécskén.
Petőfi Népe, 1980 szept. 14.

Kovács Ferenc, szobrászművész

az új megyei kórház kertjében van elhelyezve a kiskunfélegyházi művész 3 méteres mészkőplasztikája (említve.)

Heltai Nándor: Szobrok, festmények, kerámiák az új megyei kórházban.
Petőfi Népe, 1980. aug. 10.

Kovács Ferenc

Szoc. Művészeti
1962. évi

Kovács Ferenc: Édesanyám

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

MAGYAR NEMZET
1965 ÁPR 4

Várpalotán az új felszabadulási emlékműve — mely a közeljövőben kerül felállításra — Kovács Ferenc szobrászművész tervezte.

/1021

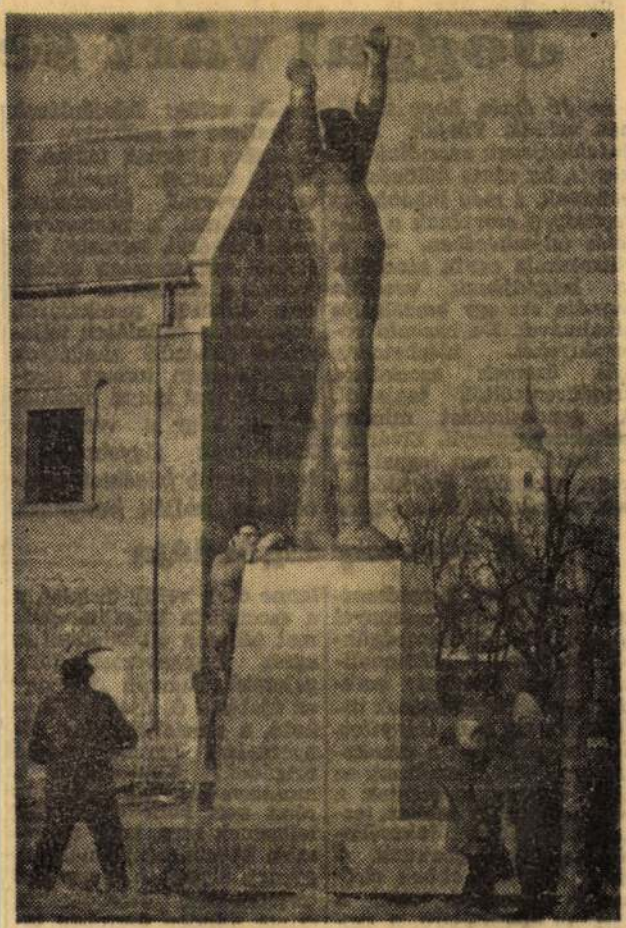

Új szobrot kap Várpalota. Kovács Ferenc szobrászművész alkotását, amelyet a város főterén állítottak fel, a felszabadulási évforduló keretében avatják fel. (Fotó: Konta László)

Magyar Hirdető
SAJTÓIPARVÁLLALAT
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1965. márc

Joggal v...

— *Jó érzés, hogy törődnek velünk. Várjuk, hogy érdeklődjenek vezetőink akkor is, ha nincs különösebb gondunk, s még inkább, ha segítségre szorulnak a vállalás teljesítésében.* — A Nitrokémia egyik szocialista brigádjának vezetője mondta ezt egy beszélgetés alkalmával. De hasonló véleményeket idézhetnénk más üzemek szocialista brigádvezetőitől, tagjaitól. A gondoskodást minden kollektíva igényli. Elvárják — természetesen joggal —, hogy vezetőik érdeklődjenek munkájuk iránt, érezzék velük: a felajánlásuk teljesítése — számukra is, az egész gyárnak fontos. S ha az üzemek vezetői, a szakszervezeti bizottságok munkatársai, a pártszervezetek titkárai, termelési felelősei rendszeresen érdeklődnek a szocialista brigádok életéről, munkájáról, nemcsak a vállalások teljesítését nehezítő akadályok elhárításában tudnak segíteni, hanem szinte magától adódik, hogy a versenyző kollektívák figyelmét *a legnehezebb feladatok megoldására tudják irányítani.*

A verseny élgárdája

A szocialista brigádmozgalom, a munkaversennyel kapcsolatos tevékenységükről mondotta a Balatonaligai Állami Gazdaság szakszervezeti bizottságának titkára: tavaly nem irányítottuk megfelelően a munkaversenyt. Ebből okultunk az idén, amikor megnőttek a követelmények: jobban, termelékenyebben, takarékosabban kell dolgoznunk. *S kikre lehetne ebben elsősorban számítani, mint a verseny élgárdájára, a szocialista brigádokra, akikre* figyelnek a többiek, akiket sokan követnek. De hiba lenne csak velük törődni, s a szocialista brigádmozgalmat teljesen elkülöníteni az egész munkaverseny-mozgalomtól. Honnan „jönnek" az újabban és újabban alakuló, a szocialista cím elnyeréséért harcba induló brigádok? Legtöbbször a munkaversenyben eddig is részt vett kollektívák vállalkoznak arra, hogy magasabb követelményeknek tegyenek eleget. A mozgalom terjedéséhez, erősödéséhez szinte minden üzemben találhatunk számtalan példát most is, amikor az 1965-ös szerződéseket kötik.

Nemcsak a tervteljesítés

Kovács Ferenc (festőművész)

A Pécsi Galéria
tisztelettel meghívja

KOVÁCS Ferenc festőművész és
VANYÚR István szobrászművész

kiállításának megnyitására
a Pécsi Kisgalériába (Szent István tér 4.)
1997. március 27-én, csütörtökön
délután 5 órára.

Megnyitja:
BÜKKÖSDI László
Közreműködik:
N. SZABÓ Sándor színművész

A kiállítás megtekinthető:
1996. április 20-ig, naponta 12–18,
szombaton 10–18 óráig, kedd szünnap.

PÉCSI GALÉRIA • H-7601 Pécs • Pf. 162. • T/F.: +36 (72) 315-623

Sinkovits Péter

Új Művészet Szerkesztősége

Budapest
Báthori u. 10.
1054

III

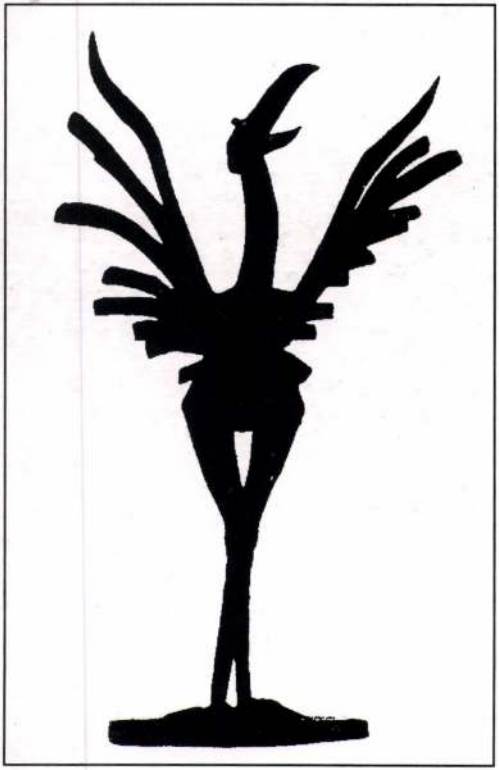

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1980 SEP 12.
MAGYAR IFJÚSÁG
Kovács Ferenc,
kétszeres Munkácsy-díjas
szobrászművész
1021

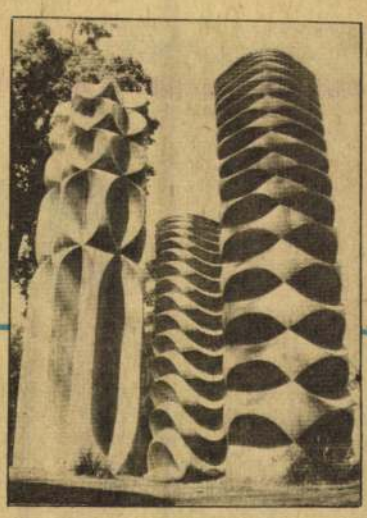

Kőjelek a Városligetben

Tavaly ősztől jelent újdonságot napozóknak, gyerekeknek, sétálóknak a Vajdahunyad vára és a Körszínház között felállított szoborcsoport. Készítője *Kovács Ferenc* 1953-ban végzett a Képzőművészeti Főiskolán, kétszeres Munkácsy-díjas szobrászművész, 16 köztéri alkotása áll — a többi között Aszódon, Kiskunfélegyházán, Budapesten, Leányfalun. Kezdetben lírai hangvételű portrékat készített, később figyelme a környezetet módosító plasztikák felé fordult. Amikor azonban újított, megmaradt eredeti eszményeinél is, így egyszerre alkot portrét és a tér ritmusához igazodó szobrokat. Konstruktív törekvéseiben egyre nagyvonalúbb és monumentálisabb hatásokat ér el.

Ilyen a városligeti kilenc egységre osztódó kőcsoport, mely e plasztikai család teljességével a víz jelképe. A vízhullámé, melyben ott lüktet a Tisza meg a Föld összes folyója, tengere úgy, hogy a horizontális gyűrődés függőleges tömbbé alakul. Courbet, Tennyson, Petőfi, Wagner zenében, költészetben, festészetben egyaránt a víz erejét rögzíti — Kovács Ferenc az erőt és méltóságot idézi a lágy hullámtestben, mely önmaga kezdete és elcsitulása, előrehatolása és örök visszatérés. E kőjelek, e faragott és csiszolt felületek így nemcsak a víz egyetemes testét ábrázolják, hanem eszmét is, a tudatunkban rejtőző ritmust és örvényeket.

Erő, csönd és méltóság feszül e bálványszerű ősi kőlátomásban, mely forrásként fogadja el a húsvét-szigeti tömböket és a szatmárcsekei fejfákat is.

A szegedi árvízemlékmű pályázatán *Segesdy György* és Kovács Ferenc terve kimagaslott a mezőnyből. A kivitelezés jogát Segesdy kapta, de Kovács elgondolása is megvalósult Budapesten, a Városligetben. Ezzel akaratlanul is korrigálták a reneszánsz egyik tévedését, azt, hogy Brunelleschi és Ghiberti kettős győzelme ellenére csak Ghiberti kapta meg a befejezés jogát. Itt most bölcsebb lett a döntés, így születhetett meg a kettős diadal Segesdy György Szegedre és Kovács Ferenc Budapestre került emlékműveiben.

Losonci Miklós

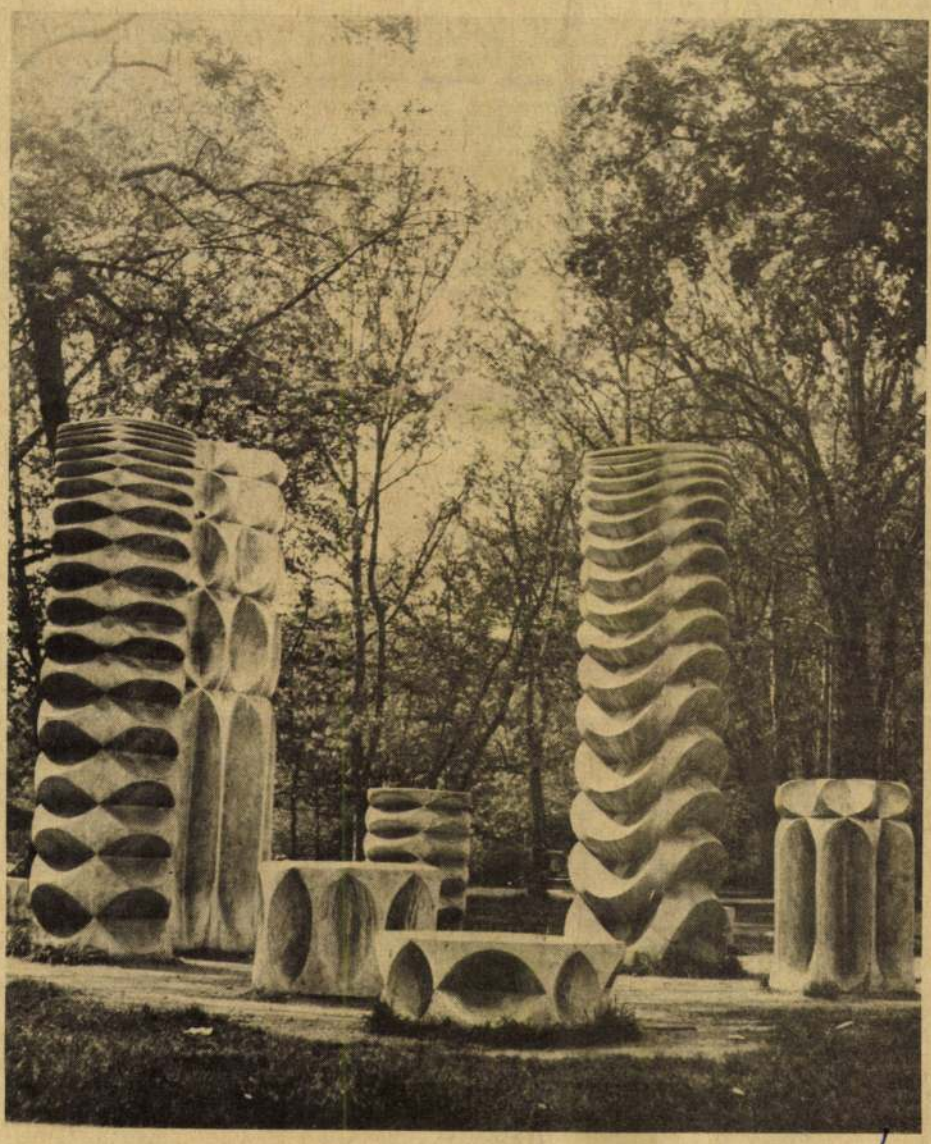

Ind...

A hír, amit néhány nappal ezelőtt vettünk, hogy *Indira Gandhi* rendkívüli minisztertanácson kérte kabinetje minden tagjától az aktív közreműködést a vallási zavargások letörésében, s hogy a belügyminisztert felhatalmazta a legszigorúbb eljárásra is, kiváltképp Uttar Pradesh államban a hinduk és muzulmánok békéjének a helyreállítására, nos, e hír más államban már a rendkívüli állapot bevezetését jelentené. Tartalmában természetesen Indiában is, csak épp a miniszterelnök asszony — előző kormányzati ciklusának egy és más tanulságával a tarsolyában — nyilván óvatosan bánik eme intézkedési lehetőséggel.

A vallásháborúk Európában, s kiváltképp Indiában konfliktusai voltak. Ázsiában, s kiváltképp Indiában a legújabb korban is a gyarmatosításnak maradt jól bevált eszköze a különböző hitű emberek egymásra uszítása annak a téveszmének a terjesztésével, hogy e világi és nagyon is anyagi természetű bajaik, gondjaik oka a máshitűek léte.

Indiát például a brit gyarmati közigazgatás a szó szoros értelmében ízeire szabdalta kizárólag azon az alapon, hogy — úgymond — nem engedi egymást gyilkolni a hinduknak és a muzulmánoknak. Az oszd meg és uralkodj elvet a londoni gyarmati hivatal oly mértékben fejlesztette a tökély fokára, hogy amikor többé már nem lehetett halogatni a politikai függetlenség megadását, akkor az egykori Brit-Indiát két államra osztották — vallási alapon. India — úgymond a hinduké, Pakisztán a muzulmánoké.

S noha ez a XX. század egyik legnagyobb hazugságának bizonyult, hiszen Pakisztan két része, a ma is erre a névre hallgató állam és Banglades, az egykori Kelet-Pakisztán között „csak" a kontinensnyi India terült el, arról nem beszélve, hogy a bengáli muzulmánok nyugat-pakisztáni uraiknak még a nyelvét sem értették, a fikció politikai tényező maradt. A másik oldalon, tehát Indiában eközben több tízmilliónyi muzulmán élt továbbra is, s élni is akar, hite szerint, anélkül, hogy hindu államnak tekintené hazáját, amely természetesen nem is vallási alapokra épül.

Ám tény, százmilliók emlékezetében élő tény marad, hogy 1947—48-ban, a függetlenségi küzdelmek utolsó felvonása idején iszonyú tömegek váltak földönfutóvá amiatt, hogy a britek és a vallási fanatikusok együttesen erőltették a lakosságcserét, illetve százezrek életét követelő zavargásokat bujtottak India legkülönbözőbb vidékein. Uttar Pradesh, ez a hatalmas, ma mintegy 75 millió lakost számláló állama Indiának az egyik fő színtere volt a muzulmánok üldöztetésének, erőszakos kitelepítésének, mészárlásának.

UP, ahogy a kezdőbetűk szerint ezt az államot Indiában nevezik, Indiának az egyik legszegényebb része. Nem objektív adottságai miatt, mert azok átlagosak, hanem túlnépesedettsége folytán. A kisember két életérzést ismer azon a tájon: vagy éhes, vagy éhezik. S most megint egyszer az utóbbi van napirenden, tetézve pusztító árvizekkel tavasz óta. Az éhség rossz tanácsadó, kiváltképp, ha a gazdasági helyzet amúgy sem sokat ígérő. Ne feledjük: India a világnak ama övezetében fekszik, ahol a munkanélküliség nem konjunkturális baj, hanem állandósult állapot gyakorlatilag minden családban. Az indiai nagycsalád éppen ezért időtlen idők óta berendezkedett a családon belüli elosztására mindannak, amit azok hoznak a házhoz, akiknek van pénzkereső foglalkozásuk. Ami ezeket az embereket istenigazából a földhöz vágja, az nem a konjunktúra lanyhulása, hanem az infláció. Amikor a rúpia hónapról hónapra kevesebb rizst ér a piacon, akkor a társadalmi folyamatok Indiában óhatatlanul kicsúsznak a hatékony politikai ellenőrzés alól.

A hindu—muzulmán ellentétek felizzása különben minden jel szerint a második fokozata annak a rakétának, amely szétzilálhatja az állam belső rendjét és külső biztonságát. Az első fokozatot már régen begyújtották India keleti vidékein, Assamban és Tripurában, Mizoramban és a Himalája völgyeiben. Ott a játszma nem vallási köntösben megy, hanem nemzetiségi lázadások, illetve villongások képét mutatja.

Összehasonlítva az országnak ezt a vidékét a szubkontinens nagy, háromszögre emlékeztető tömbjével, tény, hogy a nemzetiségi viszonyok összetettebbek. Megint csak érdemes visszapillantani a brit gyarmati politikára, mert tanulságos. Az angolok ezen a tájon vagy kizárólag helyőrségekkel biztosították a hatalmukat, keveset törődve a gazdasági fejlődéssel, vagy misszionáriusokat küldtek azzal a feladattal, hogy képezzenek jól befolyásolható, a vidék „vadon hagyott" törzseivel szemben bármikor manipulálható keresztény szigeteket. A nagák

A forrongó vidék: középpontjában Assam, közte és a Burma közötti sávon északról délre haladva Nagaland, Manipur és Mizoram, Bangladesbe beékelve pedig Tripura. Uttar Pradesh Nepál délnyugati csücske alatt terül el

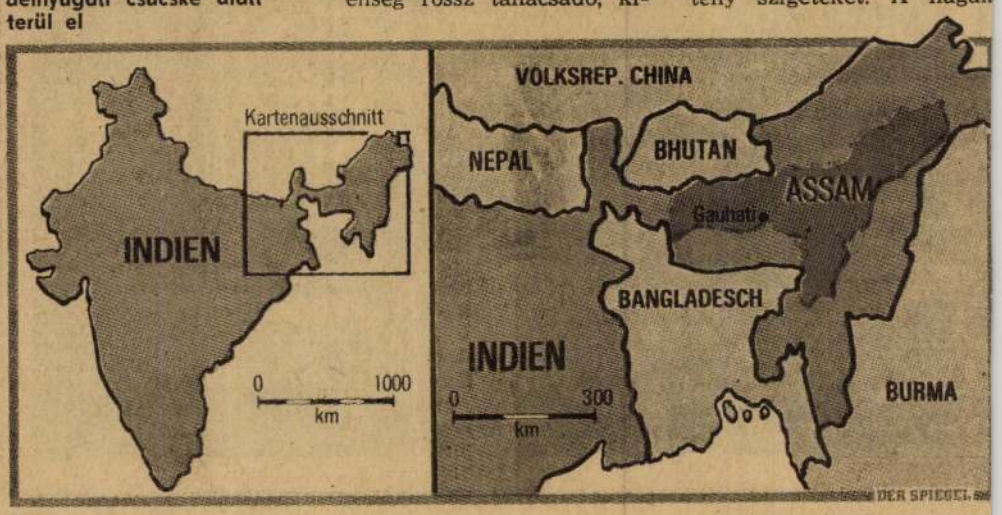

Kovács Ferenc.

Művészet, 1974. 9. 44. old.

10 Kovács Ferenc: Citerázó férfi, mészkő, 180 cm, Kiskunfélegyháza, 1967

Pontosan példázza ez a szobormű azt a történelmi állapotot, amikor az alkotóban még erősen él a személyes emlékekből formált belső kép, s kötődése, ragaszkodása ehhez a belső képhez megvédi attól, hogy engedjen az általános dekoratív áramlatnak. A Citerázó férfi kőbe faragott emlékkép inkább, mintsem biztos formaismerettel megépített szobor...

mélytelen, felismerhetetlen erő, mint maga a dekorativitás. A gépkocsiban ülő ember személyiségét sem takarja el a karosszéria, a gépkocsivezetők aligha tudnák megnevezni az ilyen jelekből, de felismerik a mégoly szabályosan haladó járműben is a vezető bizonytalanságát, agresszivitását, reflexszegénységét, ritmusidegenségét stb. Nem takarja hát el a dekoratív vonalat alkalmazó képzőművész személyiségét sem a dekoratív vonal. Legyen az bármilyen hangzatos, megragyogtatott, elegánsan előadott, zavart helyzetben helyzetmentésként előkanyarított, felismerjük mögötte kortársaink személyiségének jegyeit: te vagy az, te ügyeskedő, te vagy az, te eminens, te vagy az, te bátortalan. S ha már ezeket a jegyeket, ezeket az áruló momentumokat sem ismerjük fel, úgy az említésre sem érdemes mimikri esetével találkoztunk.

KOVÁCS FERENC

1926. szeptember 1-én Kiskunfélegyházán született. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán 1948—1953. között tanult, Beck András, Mikus Sándor és Pátzay Pál növendékeként. Kiállítását megrendezték Budapesten, Kiskunfélegyházán, Zágrábban, Bukarestben, Varsóban. Szobra áll Budapesten, Miskolcon, Győrben, Kiskunfélegyházán, Szeghalmon stb. Kétszer tüntették ki Munkácsy-díjjal (1954, 1961). Az Iparművészeti Főiskola tanára.

Lakcíme: Budapest XIII., Máglya köz 4.

Csavart forma, 1977, kő, 260 cm, Barcs város tulajdona

Magyar vonatkozású kiállítás Bp. Műcsarnok 1978. V. 5 - 28.

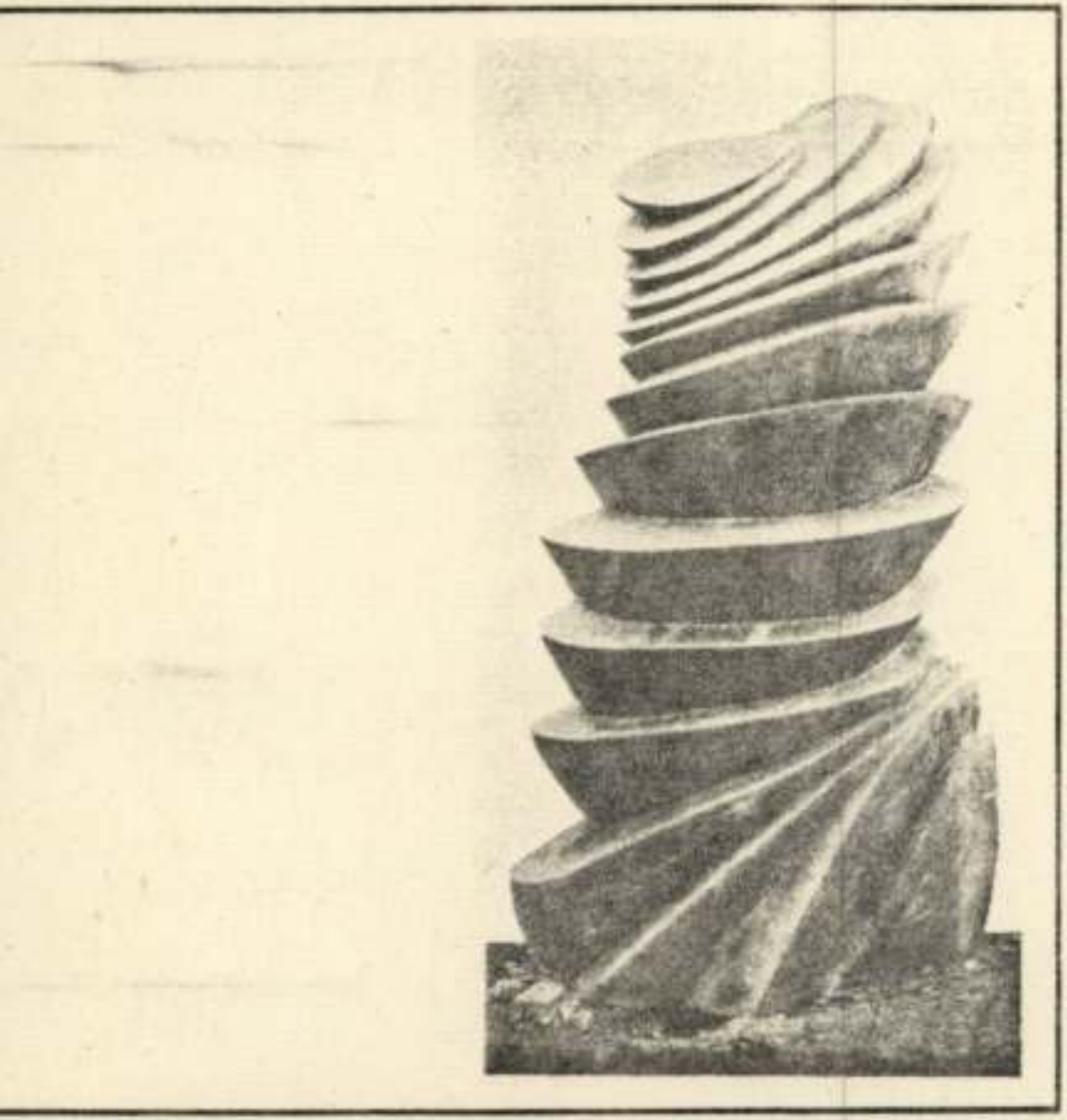

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
Kovács Ferenc,
1978 OKT 27
MAGYAR HÍREK
szobrászművész

1. Kovács Ferenc: Térplasztika. Jobbra: Grantner Jenő: Tavasz

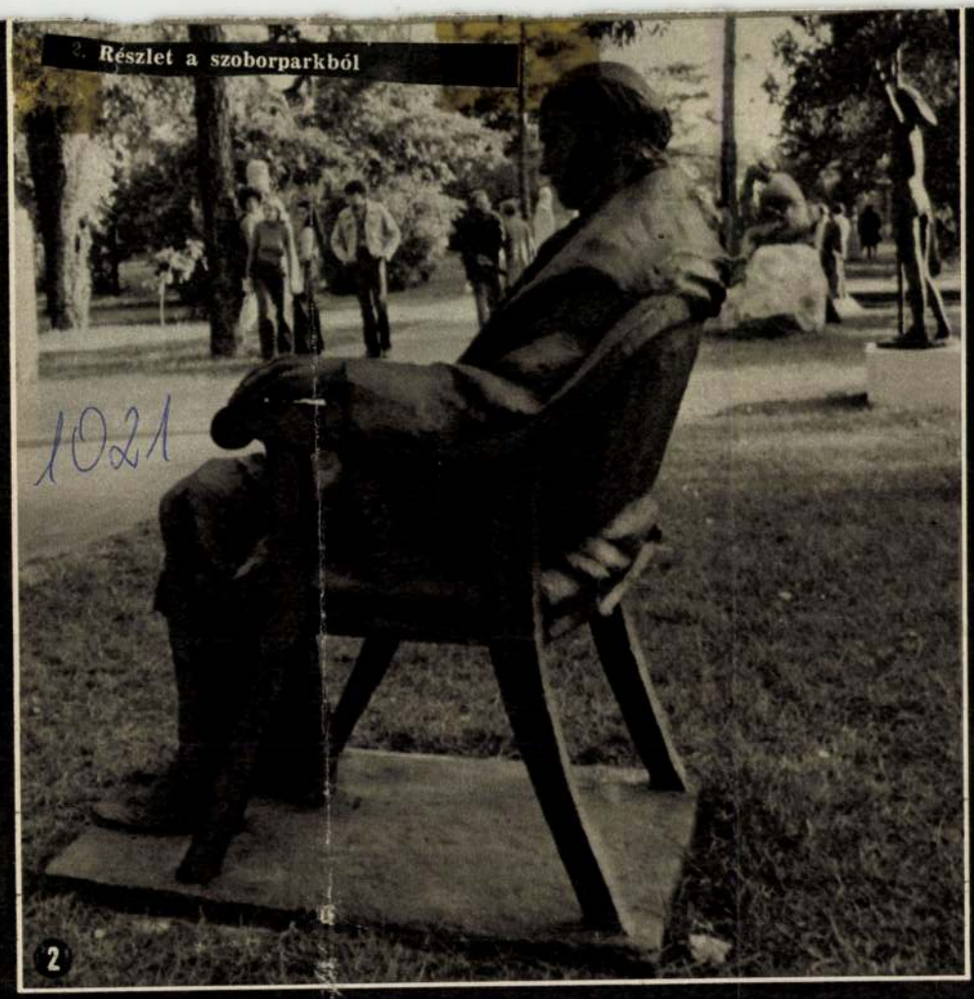

2. Részlet a szoborparkból

1021

SZOBORPARK A VÁROS-LIGETBEN

A budapestiek régi óhajának megfelelően az utóbbi két-három évben pihenő parkká alakult a majdnem kétszáz évvel ezelőtt ugyanerre a célra létesített Városliget. A Budapesti Nemzetközi Vásár épületei kiköltöztek, s ma ligetek, bokrok nagy füves térségek, sportolási, pihenési és játék lehetőségek állnak a közönség rendelkezésére.

A Városliget új színfolttal gazdagodott az idén: a Képzőművészeti Világhét egyik jelentős budapesti eseményeként megnyílt a városligeti szabadtéri szoborpark. A kezdeményezés nem egészen új, néhány

Sport

Irány a Amerika!

dtét jelzi: A Regőczy, Sallai
sikeres bemutatón szere-
jégkorongcsapata az ATSE
kettős vereséggel kiesett a
ából; Dr. Terták Elemér, a
tség elnökségének magyar
zett téli olimpián végzett
kitüntetésben részesült az

, bár versenyzőink a nyá-
ályák hiányában külföldön
beszélgetésünk során Ter-
üntetésben részesült, nép-
san tette hozzá: — Lehe-
vidéken létesített műjég-
tkező években jelentkez-
a Regőczy, Sallai jégtánc-
alhoz, a „visszatért" Vaj-
as felkészüléssel az euró-

leti, október utolsó nap-
vitja meg kapuit, néhány
unaújváros, Jászberény,
nost Miskolc következik.
ge korszerűbb, nagyobb
l készült. Így például,
etővel ellátott Millená-
dik felében tudnak je-

Regőczy Krisztina és Sallai András — angol edzőnőjük, Betty Callaway társaságában...

Záhonyi Iván felvétele

jég várta a korongozókat. A Fradi a tiszántúli városban fogadta osztrák ellenfelét. A vidéki pályákon egyben lelkes nevelő munka kezdődött. Jászberényben például Nagy

testvérpár hölgytag
pok tehát örvendet
várni kell, amíg az
porondon is jelentk

A magyar műkorcsolyasport jó hírének, tekintélyének ápolása, öregbítése egyelőre a Regőczy, Sallai jégtánckettősre vár. A nagy világversenyekről — és azok televíziós közvetítéseiről — jól ismert Krisztina és András ezúttal rövidebb idő alatt állította össze kűrjét, és így a csiszolásra és a begyakorlásra is nagyobb gondot tudtak fordítani. A négyperces szabadon választott táncuk muzsikájában ké Strauss-betét is szerepel — 1979 márciusában Bécsben rendezik a következő világbajnokságot! De azért a mindig hatásos palotás is műsorukon maradt.

— Táncuk bizonyára Amerikában is osztatlan sikert arat majd — hallottuk a Bécsből hazatért Terták Elemértől, aki a fiatal jégtáncosok további, gazdag programjáról is beszámolt. Néhány hetes londoni gyakorlás után, még ebben az évben kétszer lépnek a közönség elé Kanadában, majd az Egyesült Államokba készülnek, ahol gálaesten vesznek részt, melynek bevételeit jótékony célra, a rákkutatások fejlesztésére fordítják.

A vidéki pályák építése, a versenyzők sikeres külföldi szereplése idején a Népstadion szomszédságában, az új sportcsarnok körül is egyre nagyobb a sürgés-forgás. Az építkezés jól halad, az alapozás már befejeződött, s a tél beálltáig szeretnék a tervezett 48, egyenként tizenkét tonna súlyú acélpillért felállítani. Ezek a pillérek tartják majd a tetőszerkezetet. A több mint tízezer nézőt befogadó csarnok megnyitását a jegesek is nagyon várják, hiszen viszonylag régen, még 1963-ban rendeztek utoljára hivatalos világversenyt, Európa-bajnokságot Budapesten. Az időközben hozott döntés szerint a lebonyolítás már csak fedett pályán lehetséges, s így a magyar főváros majd csak az új csarnok birtokában, a nyolcvanas évek legelején lehet újra házigazda. Terták Elemér legalábbis így tervezi...

Vad Dezső

csztendővel ezelőtt a mutermekből kikerülő szobrokat felállításuk előtt hosszabb-rövidebb ideig láthatták a ligetben sétálók. De most, éppen a Képzőművészeti Világhét alkalmából — amely az utcák és terek művészetét hivatott képviselni —, az eddiginél jóval nagyobb szabású, csaknem egy hektárnyi területen huszonöt műalkotás látható a festői környezetben.

A legváltozatosabb stílusú alkotások, amelyek a klasszikus ábrázolástól a nonfigurativ megoldásokig a művészeti irányzatok széles skáláját mutatják be, páratlan együttest adnak. A kezdeményezés sikerét a látogatottság igazolja legjobban, a liget szerelmesei hosszú ideig nézegetik a neves mesterek készítette alkotásokat, és hosszan elüldögélnek a szoborpark sétányain.

Kép és szöveg: Fényes Tamás

Kovács Ferenc, grafikai művész

Medgyessy Ferenc hatása napjainkban is élő – Kovács Ferenc, Nagy Sándor, Németh Mihály és sokan mások az ő útján haladnak előre

Losonci Miklós: Medgyessy Ferenc öröksége. Pest Megyei Hírlap, 1978. jál. 20.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 SEP 20
DAILY NEWS

Ferenc Kovács

1021

CITY PARK STATUARY

An outdoor exhibition of 27 statues of 25 sculptors was opened in the City Park of Budapest on Monday as part of events connected with the World Fine Arts Week. The statues, erected along walks in the park, will be on display for a week. After that they will be transferred to their intended permanent sites. Shown here are:

Composition by Ferenc Kovács PHOTOS MTI — TAMÁS FENYES

mandate
ths

nd a "disproportionate burden" vould fall on the troop-con-ributing countries.

The resolution asked Waldheim o report in two months on im-lementation of its provisions so he Council could "examine vhat further measures should be aken."

A provision of the resolution oted "with concern that Unifil as encountered obstacles in de-loying freely throughout its area f operation" and the Lebanese overnment has not yet manag-d to restore its authority over ll its territory.

Pockets of unofficial Lebanese Christian troops are the main bstacle to Unifil's deployment ll over the sizable stretch of outhern Lebanon it took over s Israeli troops withdrew last pring.

Kuwait Ambassador Abdalla ell the Christian troops were "robots" whose "masters" were in Israel. He said they were armed and provisioned by Israel.

Soviet Ambassador Mikhail A. Kharlamov said Israel had turned border areas over them rather than to the Lebanese army so as to "leave the door open to a new invasion." He said the Soviet Union regretted that the resolution did not "contain any condemnation of Israel for sabotaging the decisions of the Security Council."

"We have to clearly state that time is running out", French UN Ambassador M. Jacques Leprette told the Council in explaining why Paris sought a shorter time-frame.

"The time has now come to foster a greater awareness" among leaders in the area, particularly the Lebanese, "that difficult steps will have to be taken," he said.

SPORTS

for running with the ball, a style that many visitors find upsetting.

Hungary: Gujdár, Paróczai, Kovács, Bálint, Lukács, Pál, Tatár, Pintér, Gyimesi, Kardos, Tieber.

Finland: – goalkeepers: Pertti Alaja, Goeran Enckelman, backs: Erkki Vihtilae, Teuvo Vilen, Kalle Nieminen, Juha Helin, Arto Tol-

his Friday night fight was a racially-motivated effort to stifle black enterprise.

The suit–alleging a plot by promoters Sherman Copelin and Don Hubbard in collusion with Butch Lewis of Top Rank Inc.– was dropped.

The fight, in which Ali regained his title from Leon Spinks, drew a crowd estimated

Kovács Ferenc, szobrán

KOVÁCS FERENC kétszeres Munkácsy-díjas szobrászművész alkotásait bemutató kiállítás nyílt meg pénteken Debrecenben, a Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarán. A művész többnyire mészkőből kútterveket és kútplasztikákat farag, amelyek díszítő jellegű, nagyméretű alkotások.

– Hl

8.

Népszabadság, Bp. 1981 márc. 7

1979. III. 21. Televizió 19.35
Dél-alföldi krónika.

Kovács Ferenc, Munkácsy-díjas szobrászművész

- Kiskunfélegyházán országos emlékversenyen mérték össze tudásukat a Móra Ferenc nevét viselő általános iskolák, diákotthonok és uttörő csapatok. Ezzel a rendezvénnyel kezdődött el az az eseménysorozat, amellyel Móra Ferenc születésének 100.évfordulóját ünnepeljük. Emlékversenyen vettek részt a Bács-Kiskun megyébe müködő gimnáziumok, szakközépiskolák, szakmunkásképző intézeteek és kollégiumok csapatai, valamint a város szocialista brigádjai. A Móra Ferencről elnevezett általános iskolában felavatták Kovács Ferenc Munkácsy-dijas szobrászmüvész uj alkotását, Móra Ferenc portréját. Már javában dolgoznak a kiskunfélegyházi Móra ház felujitásán. Az épületet az az állandó kiállitást májustól tekinthetik meg a látogatók.

- A szegediek is magukénak érzik Móra Ferencet, ezt tanusitja többek között, hogy a Móra centenárium tiszteletére ősbemutatót tartottak Szegeden a Kisszinházban. A mindenki Jánoskája cimü elbeszélés szinpadi változatát Katona András a Szegedi Nemzeti Szinház müvésze készitette el. A rendező Angyal Mária volt, a cimszerepben Karádi Judittot látjuk.

- Részlet a darabból. -

- Gyermekeket és felnőtteket egyaránt összebékit Jánoska. A belőle sugárzó gyermeki báj, jókedv és szeretet hatására meglágyulnak a szivek, az ellenségek megértő társsá válnak. Ebben a mesejátékban a csodák az emberilelkekben játszódnak le.

KOVÁCS FERENC

Farkaskéť

2003.

174.o.

azt, ami rám van bizva s ha le
sem lehet tudni. Nem jó az, ha
abban, hogy a fennálló szervez
is látja annak a hibáit. De há
zetben, nem a formákban, hanem
ez sokszor még sokkal szomorub

A viszontlátásig szeretettel k

Kovács Ferenc

KOVÁCS FERENC kétszeres Munkácsy-díjas szobrászművész alkotásait bemutató kiállítás nyílt tegnap Debrecenben, a Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarán.

Magyar Hirlap 1981/3/7/9

Kovács Ferenc

Kovács Ferenc (1926–): szobrász. Főként parasztokat ábrázoló rusztikus kőszobrokat farag.

Mihályfi Ernő:Művészek,barátaim Bp.Corvina,1977.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 MÁR 2 4
MAGYAR HÍREK

Kovács I. Ferenc szobrászművész

1021

Kovács I. Ferenc szobrai

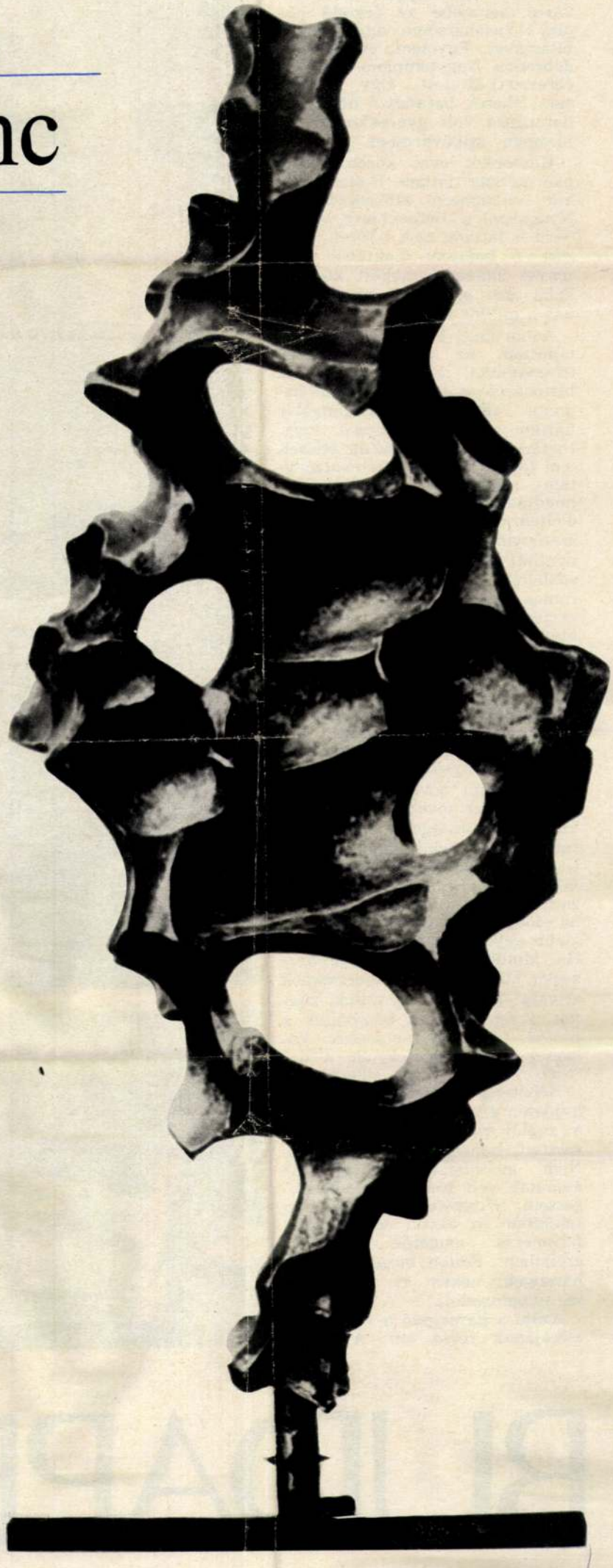

A legélvezetesebb iskolai tanulmányok közé tartozik mikroszkóp alatt figyelni a levelek erezetét, a bőr metszetét vagy egy pillangó szárnyát. A sejtek egymáshoz kapcsolódását, illeszkedését nézve, nem csak a mikrovilág rejtelmein gondolkodik el az ember, hanem felépítésük tökéletességében és a szokatlan formákban is gyönyörködik.

Kovács I. Ferenc alkotásai a mikrovilágot idézik. A művész 1920-ban született Magyarországon, itthon végezte el az orvosi egyetemet is. Jelenleg Belgiumban él. A természettudományok iránti érdeklődése, tudományos kutatásai tették lehetővé, hogy szobrászként rátaláljon jellegzetes kifejezésmódjára, s új utat nyithasson a képzőművészetben a valóság kifejezésére.

A művészet és az élet szerves kapcsolatát hirdető szobrai anyagi létünk szerkezetét ábrázolják. Művei: levegőbe írt metaforák. A molekulák bronzszobrai testmeleget árasztanak, egészséges, ésszerű tagolású, szép teret és formát alkotnak.

(D. J.)

Gyermekkoromban kőhajításnyira laktunk a templomtól, amelynek harangja még a negyedórákat is jelezte éjjel-nappal, sőt, a kisváros csendjébe az őrködő tűzoltó is beleharsogta vigyázó trombitaszavát. Egyetemi éveimben a debreceni Nagytemplom harangja ébresztett-altatott. Úgy véltem: nem élhetek harangszó nélkül. A harangszó volt gyerekkorom, ifjúságom, szülővárosom.

Huszonkét éves koromig csupán kétszer láttam Pestet, amikor villamoson átdöcögtünk a Nyugatitól a Délibe, meg vissza. Nem is láttam, csak néztem a várost. A balatoni diáktábor napfényes élményei mellett kőkalickába zárt egyhangúságnak rémlett a milliós főváros.

Aztán pesti lakos lettem és kitapostam az épületdzsungelben ösvényeimet, a megszokás vak biztonságával találtam vissza naponta albérleteim magányába. Láttam a fővárost nappal, sóvárogtam érte éjszakánként, elviseltem fagyos leheletét, beleborzongtam tikkasztó hőhullámaiba, imádtam libbenő lábú lányait, öleltem olthatatlan lánggal lobogó asszonyait, ültem a folyóba hanyatlott Erzsébet-híd lábánál, síró lélekkel vallottam szerelmet a romos Vár sötét sziluettjének, hevertem izomdögönyöző evezések után a Római-part hajdan tiszta vizénél, sodródtam az utcák tarka örvénylésében — de valami egyre csak hiányzott. Valamit folyton-folyvást kerestem. Szomjasan, éhesen, vágyakozva. Évek múltán döbbentem rá: nem hallom a harangszót.

Ismerőseim nevetve vonszoltak el a tornyok tövébe: mutatták a himbálózó harangokat. Ám a harangok csak nekik szóltak és én továbbra is süketen bolyongtam lakásaim és munkahelyeim között, s éjjel-nappal füleltem, hátha előbukkan a város zajából legalább egyetlen egy harangkondulás. Mindhiába. A városban harsogva hullámzott a mindennapok zsivaja: berregtek az autók, zúgtak a repülőgépek, bömböltek a rádiók, sírtak a csecsemők, kacagtak a szerelmesek, de a harangszó engem váltig elkerült.

Néhány évvel ezelőtt egy nyári hajnalon a nyitott ablakon át nem a zuglói rigódalárda füttye ébresztett, hanem távoli harangszó. Nem moccantam, nehogy az álomnak vélt tüneményt elhessegessem. Lélegzetemet visszafojtva feküdtem az ágyon és a boldog felismerés oxigénje szétáradt ereimben: Pesten megszólaltak a harangok, nekem is szólnak, a város befogadott.

Azóta a harangszó a város muzsikájának része lett. A város,

BUDAPEST

KOVÁCS FERENC Népszabadság 2002. 03. 20. 43.o.

A képzőművészet vérbő vadvirágai

(+2)

Kovács Ferenc izgalmas plasztikái a váci Arcusban

Ha nem figyelmeztet valaki, nézzem meg közelebbről a sárkányt, észre sem vettem volna, hogy pikkelyei locsoláshoz használt gumicsőből vannak. Ugyanis a sárkány legyőzőjében, Szent Györgyben gyönyörködtem, elsősorban kis, pörge kalapjában. De ez sem lepett meg, hiszen mellette lépdelt fehér lovon – feltehetően – Árpád apánk, sisakforgóján büszkén viselve az Union Jacket, az angol zászlót, nem messze pedig Jézus roskadozott a kereszt alatt, hátsó feléből egy római katona lándzsájától patakzott a vér.

Színes és izgalmas plasztikák, vérbő fantázia, szabadon használt anyagtársítás – összegezte véleményét *Kő Pál* szobrászművész a *Kovács Ferenc* szobraiból készült kiállítás megnyitóján. A tárlatnak otthont adó váci Arcus Galériában burjánzanak – Kő Pál szavaival – a képzőművészet vadvirágai. Rabbi fekete kaftánban, görbe orral és hosszú pajesszal, Szűz Mária koronával és hatalmas kebleihez szorított Jézussal, szerzetes kisdeddel, egy csintalan pár: a fiú lopóból tölt bort az alul semmibe öltözött menyecskének. És ha a látogató nem vigyáz, egyenesen nekiütközik egy ember nagyságú nőnek – aki a változatosság kedvéért felül nem visel semmit – és cilinderes majmának. Amely – szintén a változatosság kedvéért – nem angol, hanem amerikai zászlót hord a fején.

Kovács Ferenc nem fogy ki az ötletekből. Kifaragta már Széchenyit lovon, kockás zakóban, T. J. Hookert pisztollyal, Columbo hadnagyot, Mária Teréziát, Kossuthot és VIII. Henriket – amint csirkecombot majszol –, készített kentaurt hátán pöttyös blúzos (és természetesen hatalmas keblű) zsákmányával, Szent Flóriánt, zergevadászt, torreádort bikával, Napóleont és bibliai harcost. Másfél évtized alatt több száz faragott, ragasztott, festett faszobor készült el műhelyében, és voltak alakjai, amelyeket négyszer-ötször is kénytelen volt kifaragni, mert – ahogy mondta – vitték, mint a cukrot. Párizsba, Brémába, New Yorkba, a kecskeméti Naiv Művészek Múzeumába, a szentendrei Ferenczy Múzeumba. Másfél évtized alatt – legalábbis bizonyos körben – Kovács Ferenc ismert lett, és egy időben szinte sztár, amikor már-már megfizethetetlen ára lett egy-egy alkotásának.

Hatvanévesen, 1984-ben ment nyugdíjba, és rögtön elkezdett faragni. Többnyire gyökérből készült, festett szobrait először 1990-ben állította ki, visszhangja azonban nem volt. Ám rövid idő múlva *dr. Hann Ferenc* művészettörténész megnézte szobrait, és gratulált neki: tulajdonképpen művésszé avatta. Azóta – ahogy a művészettörténész fogalmazott – Kovács Feri bácsi istenáldotta tehetségével a saját törvényei szerint fejlődött. Nem volt és nem lett igazi naiv művész. De nem lett igazi fafaragó sem, mert ugyanúgy dolgozik az anyaggal befelé, mint kifelé, ami viszont a szobrászok módszere. Sikerének titkát *Németh Árpád* festőművész abban látja, hogy minden elfogódottság nélkül fog hozzá korábban heroizált témák, személyek megformálásához, távol áll tőle minden hatásvadász emelkedettség, a legnagyobb hősöket is hétköznapi módon ábrázolja.

Talán a kissé szürrealisztikus ábrázolás is közrejátszik abban, hogy szobrai megfogják a szemlélőt, de legalább annyi szerepe van benne a naiv bájnak, a képeskönyvből merített témának. Kovács Ferencnek ugyanis a Biblia mellett a képeskönyvek adták az ihletet, és talán még nagyobb mértékben a tévéfilmek, amelyeket ő szinte tovább mesél. De különleges tehetséggel és nagy adag humorral. Sokat mulaszt, aki nem nézi meg mostani – március végéig nyitva tartó – kiállítását az Arcus Galériában (Vác, Althann M. utca 2.).

Borgó János

Szinte tovább meséli a tévéfilmeket

ónk március 20-23-ig tart !

Ünnepeljen velünk egy pohár pezsgővel !
A Hölgyeknek rózsával kedveskedünk,
a gyerekeket bohóc várja,
kifestőverseny, smink
és egyéb meglepetések !

RENO

TÖBB MINT DIVAT ÉS MÁRKA

Budapest

Kovács Ferenc

alkotása látható a Martinelli tér kockaház tulsó oldalán létrehozott átjáróházban

Ugyanezt tapasztalhattam az épület túlsó oldalán létrehozott átjáró udvaron. Itt *Kovács Ferenc* polírozott mészkő-lapokból, faragott, több négyzetméteres falburkolása lehetne látványosság. Az absztrakt formaritmusokra épülő monumentális alkotás azonban anyagában, színében annyira szervesen zárkózik fel építészeti környezetéhez, hogy — bármennyire dicséretes ez — sajnos, bele is olvad.

Magyar Hirlap 1976/248/4

Wagner: Uj vonások fővárosunk arcán

Kovács Ferenc

... A vakok kertjében *Majoros Hédi* kerámiaplasztikáját állítják fel. *Kovács Ferenc* Munkácsy-díjas szobrászművész kőből faragott térplasztikai művét a Körszínházzal szemben helyezik el.

Magyar Hirlap 1977/186/5

Kovács Ferenc, szobrász

A népi kollégista képzőművészek kiállítását a Magyar Nemzeti Galériában rendezték meg, melyen szerepelnek művei. Kiskunfélegyházáról vezetett a Derkovits-kollégiumba és a Képzőművészeti Főiskolára. Monumentális szobrai az ország 16 helyén tekinthetők meg; jelenleg az Iparművészeti Főiskola docense.

Vadas Zsuzsa: „Sej szellők, fényes szellők!..."

Petőfi Népe, 1946. dec. 10.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kovács Ferenc
MAGYAR HÍREK

1976 DEC 31

1021

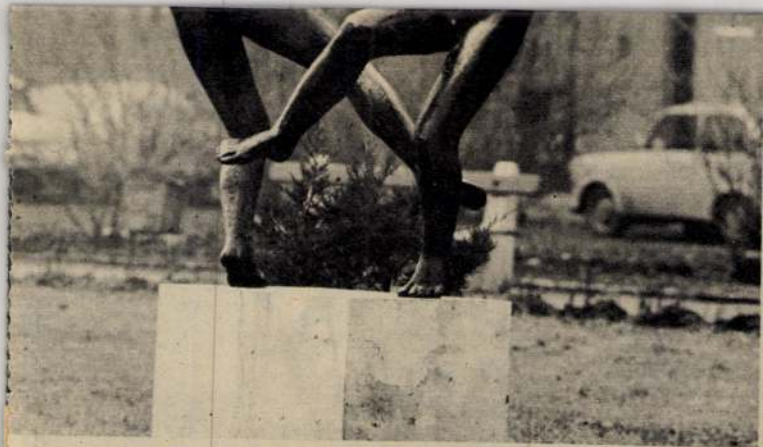

Budapest, Lágymányosi lakótelep. Kovács Ferenc szobra
Balla Demeter felvétele

A.L.: Kovács Ferenc szobrai, Zala Tibor képei.
Tükör, Budapest, 1977. márc. 13.

KOVÁCS FERENC SZOBRAI
ZALA TIBOR KÉPEI
Óbudai pincetárlat

Titokzatos és szépséges hely ez az óbudai pince (III., Fő tér 1.), ahol újabban kiállításokat lehet látni. Szoborkiállításokat persze, hiszen a papírt és a vásznat egyaránt tönkre tenné a föld alatti kazamatát kitöltő nedves levegő. Kovács Ferenc jól ismert márványrétegződései — vetülései itt különösen jól jelzik: mi mindent tud kifejteni az anyagból az emberi kéz és fantázia.

A FUTÁR

című regényében Sándor Iván szi
tén dokumentumokra támaszkod
küldi útjára hősét — egy temesvá
könyvkereskedésből. A cél: az eg
kori rendkívüli időket — egy k
sebbség szemszögéből — hűségg
bemutatni. Ami természetesen ne
egyenlő a mindenáron való deher
zálással. Bizonyára ez a célja a dr
matizáló *Siklós Olgá*nak is. (III. 1
szerda, Petőfi 20.33; 20., vasárna
Petőfi 19.53.)

UTAZUNK

(ahogy a műsor címe is mondja)
itt-ott már kényelmesebben,
többnyire törődve-zsúfolódva. A
megközlekedés helyzetét, gondj
a megoldásra váró feladatokat vi
gálja Budapesten és néhány vid
városban a szerkesztő, Holakovsz
István és Petress István ripor
műsora. Hagyományos, de rends
rint hatásos módszerrel: helysz
riportokkal szembesítve a stúdió
válaszoló illetékeseket, a közleke
vezetőit, szakembereit. (III. 18., p
tek, Kossuth 16.05.)

A Változó világkép sorozat sz
kesztő-műsorvezetője, Zeley Lás
sok levelet kapott, mely szám

KOVÁCS FERENC szobrász, Munkácsy-díjas
Kiskunfélegyháza, 1926

1948-53 között végzett a Képzőművészeti Főiskolán Beck András, Pátzay Pál és Mikus Sándor növendékeként. 1954 óta kiállító művész, egyéni tárlata 1972-ben Kiskunfélegyházán, Dunaújvárosban és Debrecenben volt. 1956-59-ben Derkovits-ösztöndíjban részesült; 1955-ben és 1961-ben Munkácsy-díjat kapott. Az Iparművészeti Főiskola docense. - Szobrait elégikus hangvétel, s egyszerű, tömör formaadás jellemzi; bennük a magyar falu jellegzetes egyéniségei és élethelyzetei jelennek meg összefoglaló, jelképes célzattal. Ujabban eredeti formálású térplasztikákkal kísérletezik, amelyek a környező térrel való közvetlen kapcsolatuk révén nyujtanak felfokozott esztétikai élményt. Eddig mintegy 15 munkája került köztéri felállításra, köztük parkszobrok, portrék és politikai emlékművek.

Művés életrajzok 1975

1021 B. Kovács Ferencné
anyag- és modelltervező

TANDI LAJOS

Iparművészek a gyárban

Az iparművészetről, vagy néhány éve használatos varázsszóval, dising-ról, izgalmas vita folyt több újságban, folyóiratban, többek között több hónapon át a Művészet 1973-as számaiban. S folyt a vita, a fogalomtisztázás az ipari formatervezésről, az ipari tervezőművészetről, annak tartalmáról, lényegéről is.

Ismert és nemzetközileg elfogadott definíció szerint: „... Az ipari formatervezés alkotó tevékenység, melynek célja az ipar által előállított termékek formai tulajdonságainak meghatározása. Ezek a formai sajátosságok nem csupán külső jellegzetességek, hanem főleg azok a strukturális és funkcionális kapcsolatok, melyek a rendszert összefüggő egységgé alakítják át, mind a gyártó, mind a felhasználó szempontjából..." Az iparművész feladata tehát az élet által felvetett új igényeknek művészi-emocionális tükrözése, illetve tükröztetése ipari keretek között (praktikusság, célszerűség, szépségigény, mobilitás stb.); másrészt az ipar, az ipari termékek, s rajtuk keresztül a tervezőművészek közvetve-közvetlenül hatnak az emberi környezetre, formálják az ember ízlését, új társadalmi igényeket támasztanak. A mai ember tárgyi világát iparcikkek sokasága uralja. Legfőbb jellemzőjük az egységesítés, a tökéletes megmunkálás, a tömegméretek. Ezek a tárgyak beépülnek az ember mindennapi életébe, annak elmaradhatatlan kísérői. Az öltözködéskultúra, a használati tárgyak értéke és minősége befolyásolja az emberi környezet esztétikai értékét, formálja magát a használót, s alakítja nemzeti kultúránkat.

*

Hódmezővásárhelyen három, illetve néhány éve két helyen dolgoznak iparművészek. A Hódmezővásárhelyi Divatkötöttáru-gyárban, a Finomkerámiai Ipari Művek Alföldi Porcelángyárában és a Majolikagyárban, mely néhány éve a porcelángyár

B. Kovács Ferencné

Gerle Margit

Fábri Judit

üzemeként dolgozik. Ezeken a helyeken tíz tervező iparművész tevékenykedik, közülük héttel beszélgettem. Eredményeik, örömeik és gondjaik jellemző és árnyalt képet nyújtanak e művészeti ág helyzetéről. *Fekete Jánosné, Sándor Eszter* és *B. Kovács Ferencné* a HÓDIKÖT anyag- és modelltervezői, *Ambrus Éva* a porcelángyár tervező kollektívájának vezető formatervezője, *Tuza László* porcelántervező iparművész elsősorban szaniteráruk tervezésével foglalkozik, *Gerle Margit* és *Fábri Judit* a Majolikagyár keramikusai.

Legrégebbi hagyományai a Majolikagyárnak vannak. 1972-ben nagyszabású kiállítással ünnepelte megalapításának hatvanadik évfordulóját. A képzőművészek által létrehozott Majolika Telep az 1788-ig visszavezethető cserepeshagyományok,

és az 1898-ban alapított Állami Agyagipari Gyakorló Műhely egyenesági folytatója kívánt lenni, s kacsingatott az ipari sorozatgyártás felé is, különösen a kezdeti időkben. A Majolikagyár virágkora a vásárhelyi kerámia történetének sajátos fejezete. Olyan kiváló mesterek tervei alapján gyúrták az agyagot, rúgták a korongot, törték a festéket, égették az edényt hosszabb-rövidebb ideig, mint Endre Béla, Tornyai János, Rubleczky Géza, Kallós Ede, Pásztor János, Medgyessy Ferenc. Következett mindebből, hogy a szecesszió szelét is vitorlájukba fogva, fölhasználva a helyi cserepeshagyományok forma- és díszítőelemeit, megfűszerezték és speciális képzőművész-szemlélettel át is formálták termékeiket. Így születtek azok a kerámiaszobrok, dísztárgyak, egykor funkcionáló túldíszített edények, melyekkel a polgári élet zsúfolt környezetében is képviselték a tiszta paraszti művészet iránti ideát és nosztalgiát. Mi lehet a mai tervező feladata ebben a meglehetősen manufakturális eszközökkel dolgozó gyárban? Mindenekelőtt folytatni és újjáéleszteni egy magasabb fokon, a mai kor követelményeihez igazodva a sajátos majolikahagyományokat és a vásárhelyi fazekas-népművészet szellemiségét, az évszázadok koptató viharaiban letisztult formakultúrát és dekorációhagyományt. Itt, ahol régen kizárólag dísztárgyak készültek, különösen nehezen fogadták az új törekvéseket, a kísérletező szándékot, mert a hagyományos, inkább népieskedő, mint népi tárgyaknak

Fekete Jánosné

Tuza László

Ambrus Éva

nemcsak itthon, de külföldön is nagy a keletje, s ráadásul minden újító törekvés megméretik az elmaradott technológia szűkös mérlegén. Mégis egyre többet próbálkoznak például használati tárgyakkal, készletekkel, jól hasznosítható és szép edényekkel. S a gyári vezetés megbízásából három izgalmas területen is kísérleteznek. Harmincdarabos festett csempekollekció tervei készülnek. Ezek a népi ihletésű motívumokkal, kézifestéssel készülő csempék akár frízként, akár szinte dekoratív faliképpé szervezve, díszei lehetnek az egyhangú fürdőszobáknak. Évek óta óriási igény van padlóvázákra. Bár sok szép padlóváza, sőt vázacsalád sorakozik a Majolikagyár tervező műhelyében, a konkrét eredmény kevés. Nincs megfelelő ipari-technológiai bázis a nagy szériában való gyártásra. Kísérletek folynak a szaniterüzemben e gond megoldására, igazán nagyüzemi módon előállítható, nagy sorozatban gyártható hasonló termékek megteremtésére. Ugyancsak kísérleti stádiumban van a sorozatban gyártható samott-tárgyak ügye.

A FIM Alföldi Porcelángyára merőben ellentéte az előbbinek. A tíz éve dolgozó üzem a legkorszerűbb hazai gyár, mely elsősorban edénygyártásra és szaniter-termékek nagy szériájú előállítására specializálódott. Az edénygyárban az NDK-beli félautomata gépsorok szinte ontják a négy fazon kétszázhúsz-féle darabját. A szaniterüzemben pedig egyre szebb és mind korszerűbb fürdőszoba-berendezések hagyják el az olasz gépsorokat. Az azonban már az első esztendőkben kiderült, hogy a kereskedelmet és a vásárlókat nem a licencekkel megvásárolt NDK, illetve olasz fazonok érdeklik, hanem az ezeken a gépsorokon megszületett, sajátosan egyedi és egyéni magyar termékek. Nem véletlenül épült ez a gyár éppen Vásárhelyre,

hiszen a szabad munkaerő és segítő szándék mellett alapoztak a táj nagymúltú cserepeskultúrájára is.

A HÓDIKÖT az elmúlt húsz év alatt lett a magyar kötött divatipar egyik külföldön is elismert gyára. Leginkább nekik létérdekük a holnappal, az idővel, a konkurrenciával való lépéstartás. A lépéshátrány itt a többi üzemnél, gyárnál is nagyobb veszély.

Ez az a közeg, amelyikben élni, alkotni kell azoknak, akik azt vállalták, hogy művészi tehetségüket, felkészültségüket az ipar szolgálatába állítják. Alávetve fantáziájuk szárnyalását a pontosan meghatározott ipari rendszer törvényeinek. S mégis többségükben szívesen csinálják, ahogyan egyikük fogalmazott: „A művészetet a kötöttségekkel együtt kell vállalni. S az ipari formatervezésben éppen az szép, hogy ilyen kötöttségek között kell művészi munkát végezni."

*

Az iparművészek helyzete ma sem tisztázott. Nincs meg a helyük az ipar és egy-egy gyár, üzem sajátos szerkezetében. Iparművész besorolás, státusz nincs. Ennek következményeként fizetésük nem éri el a rendelkezésekben megszabott alsó határt sem. Mivel ez országos gond, egyre sürgetőbb központi határozatokkal rendezni helyzetüket. Manapság bekerülnek valamilyen éppen üres státuszskatulyába, ezzel együtt meghatározott helyre a vállalati hierarchiába, s a véletlenszerű besorolás nemcsak szakmailag, de esztétikailag is függőséget jelent. Az iparban dolgozó tervezőművészeknek nincs jogvédelmük. Nemcsak ellophatják, felhasználhatják terveiket büntetlenül, de ami talán ennél is kellemetlenebb, olykor meghamisítva kerülnek a kirakatba. Ennek a helyzetnek sok olyan visszássága is van, melyeket jól illusztrálnak a tervezőművészek elbeszélései: „Iparművész? Igen? A jogon végzett?"; vagy: az Alföldi Porcelángyár első kiállítására készülődve a két fiatal iparművésznek az volt a feladata, hogy a készletekhez illő terítőket vásároljon; vagy: az egyik művésznő pályája első éveiben takarítói órabérben dolgozott; vagy: „Minek a WC-t tervezni"? stb. A helyzet és a megítélés, legalábbis a gyárkapukon belül, megváltozott, bár a tervező iparművész még mindig nem találta meg helyét művészeti közéletükben.

*

Ha iparművészekkel beszélgetünk, vissza-visszatérő téma, hogy nem működik kellő rugalmassággal, mobilitással a tervező—gyár—kereskedelem—vásárló kapcsolatának mechanizmusa. Kevés és esetleges a visszajelzés, nehezen követhető egy-egy termék útja, fogadtatása, közönségértékelése. Néhány példa a kereskedelmi fáziskésésre. Nemrégiben a házgyári konyhaprogramhoz kapcsolódva nagyszabású felmérés készült. A szociológiai, pszichológiai, építészeti felmérés a legapróbb részletekig megvizsgálta többek között a megváltozott főzési és étkezési szokásokat, a családi együttlét módozatait, a terítés gyakoriságát, a különböző edények előfordulási arányait, a háztartások nagyfokú gépesítését, az új konyhai szokásokat, a népszerűsödő kész- és félkész ételek elkészítése és felhasználása következtében jelentkező változásokat. E felmérés kapcsán javaslatokat készítettek, elképzeléseket fogalmaztak meg, ösztönzőket dolgoztak ki. A kereskedelem nem vett tudomást ezekről az ajánlásokról.

Más! Ambrus Éva, felismerve nemzeti szokásunk, a kávezás új formáit, az elektromos főzők elterjedését, olyan készletet tervezett, ahol kanna helyett kávégyűjtőt javasolt, ami része a készletnek, összegyűjti a kávét, s önteni, adagolni is lehet belőle. A kereskedelem ennek ellenére makacs következetességgel kannákkal rendeli a kávéskészleteket, s ezek ott porosodnak ezerszámra a konyhakredencekben. Ellenpélda: a porcelángyár részlegeként néhány éve több kalocsai asszony pingálja a hófehér tányérokra, edényekre, a „fehér agyagra" a hímzésekről átmentett dús virágburjánzásokat. Ezt elsősorban exportigények követelik, olyan helyzetet teremtve, hogy az esztétika és a jó ízlés engedményekre kényszerül a kereskedelmi szempontokkal szemben. Az előrelépés ez ügyben se hagyja nyugodni a gyár ter-

vezőkollektíváját. Igyekeznek ezt a merev és ellentmondásos helyzetet megoldani, vagy legalábbis oldani. Új motívumaik lényege a kézifestés eredendő szépsége és a visszafogottabb színek alkalmazása. A gyár egyetlen belföldi partnere az AMFORA. Hogy ez a kereskedelmi vállalat felismerte inspiráló-serkentő szerepét és feladatát, arra bizonyíték az ez év elején megnyílt budapesti AMFORA-Stúdió, ahol a hazai és a külföldi iparművészek egyedi darabjai és kis szériái kerülnek a vásárlók elé. Ez új és komoly lehetősége az iparban dolgozó tervezőművészeknek. Márcsak

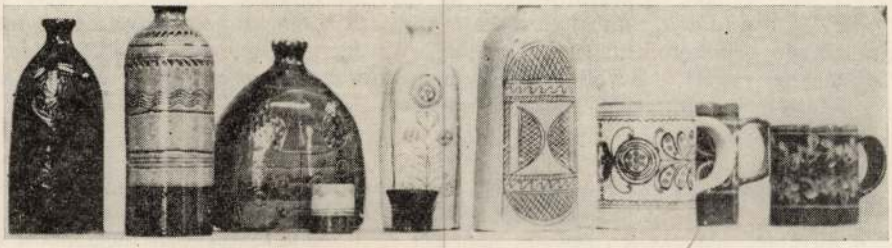

GERLE MARGIT: BÖGRÉK, BUTELLÁK

ezért is, mert egy maliciózus megjegyzés szerint az egyik legfontosabb előrelendítő erő a tőkés export. Ez sarkallja az egész magyar iparművészet ügyét?!

A divatok korát éljük. Egyre gyakrabban váltjuk ruháinkat, cseréljük bútorainkat, használati és dísztárgyainkat, sőt, tartós fogyasztási cikkeinket is. A divattal lépést tartani, sőt lépéselőnyhöz jutni, alapvető feladat különösen az úgynevezett divatiparágakban. Az szinte természetes, hogy a divat köpönyegforgatásait az öltözködésünkben követjük legkövetkezetesebben, itt a legfontosabb a gyorsaság, a mobilitás, a reagálás képessége. Vagy másképp: a holnapi igényeket be kell célozni, elébe kell menni, hogy az átfutási időt is beszámítva, időben piacon legyen a termék. Az, hogy mi kis ország vagyunk ahhoz, hogy divatot csináljunk, divatot irányítsunk, már szinte közhely. Jól követni, alkotó módon alkalmazni a divat legfőbb, legkarakteresebb követelményeit — ez a mi, illetve iparművészeink dolga. A vásárhelyi tervező iparművészek jól végzik dolgukat, erre számos bizonyíték van. Hogyan lehet elébemenni a divatnak? A legfrissebbeknek a HÓDIKÖT tervezőinek kell lenniök, s az edény is gyorsabban, rugalmasabban követi a divatváltozásokat, mint a fürdőszoba-berendezések. A HÓDIKÖT tervezői gyakorta megfordulnak a hazai és külföldi vásárokon, bemutatókon, forgatják a legnevesebb külföldi divatlapokat s hasznos információkkal szolgálnak a külföldi cégek magyarországi bemutatói is. Ezeknek ismeretében jól, szépen, gyorsan, ötletekkel teli, fantáziadúsan követik a legújabb divatváltozásokat. Hasznosnak tartanák még néhány tervezőművész bekapcsolódását és a művészeti irányítást. Ennek csíráit önmaguktól már megteremtették. A nemrégiben lezajlott IWS (Nemzetközi Gyapjútitkárság) budapesti bemutatójára a kollekció tervezésekor a három tervező megállapodott a színek közös alkalmazásán. Így nemcsak a tervezők egyénisége jelentkezett, de a tervezőkollektíva közös alapállása, kollektív egyénisége is.

*

A jó tervről, az iparművészet lényegéről így vélekedtek maguk a tervezőművészek.

Ambrus Éva: Az iparművészek feladata a technikai lehetőségek között a funkcióhoz kötődő forma kifejezése. Szépség és használhatóság harmóniájának megteremtése úgy, hogy az elképzelések a meglevő ipari háttérben sorozatgyártásra alkalmasak legyenek.

Tuza László: A formatervező kifejezi a funkciót. Ezenkívül még sok mindent tehet, de sohasem szoríthatja háttérbe a funkciót. Az már alkati sajátosság, hogy a funkcióból indul-e ki a tervező, s úgy szervezi meg a formát, vagy emocionális

alapállásból közelít a feladathoz. Az edény héjszerkezet, a funkció, a forma és az anyag, a porcelán nagyon szorosan kapcsolódik egymáshoz. A fürdőszoba tárgyainál olyan tényezők is belépnek, mint a súlyos szerkezet, a statikai kérdések, tehát a tervezés feladata bonyolultabb, összetettebb. Aláhúzom az *anyagismeret* fontosságát, hiszen mindig anyagban kell gondolkodnia.

Gerle Margit: Igyekszünk a primér formákra való építést megvalósítani a Majolikagyár elmaradott technikai körülményei között. A főiskola egymagában nem képes felkészíteni a gyári tervezésre. Itt művészvoltunk mellett egy kicsit közgazdásznak, kereskedőnek és vásárlónak is kell lennünk. Egy iparművésznek feltétlenül „el kell tudni adnia termékét!" Hiszem, hogy az ipari termelésben foglalkoztatott tervezők munkájában olyan óriási lehetőség rejlik, amelyet még fel sem mértünk.

Fábri Judit: Az iparművész legszebb feladata, hogy munkáival képes megváltoztatni az emberek környezetét; alakítani, formálni, megszépíteni tudja azt. Tudom, hogy nagy szükség van jól hasznosítható és szép edényekre.

GERLE MARGIT: FALITÁNYÉROK

Fekete Jánosné: Porcelánfestőként kezdtem, diplomával a zsebemben. Megtanultam egy számomra új technológiát. Majd az ország első cipőtervezője lettem a Szigetvári Cipőgyárban. Ismét megtanultam egy másfajta technológiát. Aztán Vásárhelyre kerültem, a HÓDIKÖT-be, megtaláltam igazi helyemet, s elsajátítottam egy újabb technológiát. Úgy vélem, az iparban dolgozó tervező sikerének 50 százaléka a technológia alapos ismerete. A másik fontos, alapvető és eldöntendő kérdés: kinek, milyen célra tervezek anyagot, ruhát?!

Sándor Eszter: A jó terv korszerű, egyensúlyt teremt funkció és esztétikum között. Rugalmasan és eredeti módon követi a divatot. Nagyon fontosnak tartom a tervezői érzékenységet.

B. Kovács Ferencné: A fonal, az anyag és a modell komplex együttesét kell megterveznünk. Fő feladat, hogy tervünk gyártható legyen, ne legyen túl munkaigényes, tükrözze a tervező egyéniségét. A sok kötöttség között is van mód az egyéniség, a kollektíva alapállásának, a divatról alkotott véleményének kifejezésére.

*

Mai iparművészetről szólva megkerülhetetlen a népművészethez fonódó viszony, a termékenyítő kapcsolat. Ennek a kapcsolatnak jó néhány megközelítési szintje van a motívumkincs másolati alkalmazásától, a megfogható, kopírozható tárgyiasságtól a szellemiség minőségileg magasabb elsajátításáig. Talán mondani is felesleges, hogy az alkotóművészek jelentős hányada tisztában van ezekkel a lehetőségekkel, de azt is látni kell, hogy a megvalósítás nem mindig egyértelműen következetes, nem mindig fejezi ki maradéktalanul a szándékot. Azért is érdemes szólni ezekről a kérdésekről, mert a népi művészetek reneszánszát éljük. A felszínes divathullámok mellett új gyűjtések, felkészült dolgozatok, eredeti megközelítések, kimagasló eredmények segítik az új szintézis megteremtését. A motívumkincs alkalmazása különösen szembetűnik az öltözködéskultúra terén. Ez pedig borotvaélen való táncolás, fogalmazta meg Fekete Jánosné. Attól még nem demonstrálja a folklór éltető hatását senki, hogy farmernadrágja szárára virágmintákat hímez.

Csak az avatott kéz és a pallérozott szellem képes különválasztani a felszínes és olcsó megoldásokat a népművészet szellemiségéből ihletet merítő alkotásoktól. Szép bizonyítéka ennek a szemléletnek a Woolmark-bemutatóra készített gyapjúkollekciójuk, ahol az anyagok, a minták és a modellek együttes hatása sugallja, közvetíti a népművészet évszázadok alatt kikristályosodott funkció-forma-szépség harmóniáját.

A Majolikagyárban dolgozó fiatal keramikusok a többieknél is közelebb vannak ehhez a világhoz, hiszen a gyár profilja elsősorban népművészeti tárgyak készítése. Munkájukban igyekeznek is új módon felhasználni a valóban letisztult néphagyományt. Nem primér voltában, hanem korszerűen, úgy, hogy megtanulják nyelvét, s anyanyelvi fokon igyekeznek megszólaltatni a kezükbe került agyagot, kiteljesíteni a szín- és formakultúrát. Nem a túldíszített, túldekorált tárgyak olcsóbb hatásait keresik, azt az utat tapossák, melyen eljuthatnak a népművészet forrásvidékéről táplálkozó, egyszerre jól használható és szép tárgyak világába.

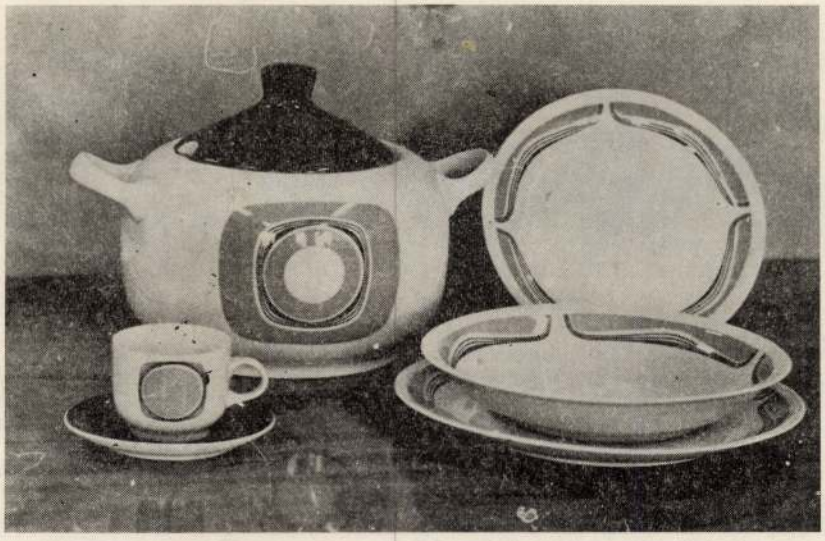

AMBRUS ÉVA: „BELLA" ÉTKÉSZLET

Áttételesebb a kapcsolat az edénygyárban, a porcelán anyagával, erőteljesebben funkcióhoz kötődő tárgyaival. Ambrus Éva úgy fogalmazott, hogy a hagyományok beépülnek a termékekbe, nem látványosan, nem tolakodó módon, s ezt az utat szívesebben járják, mint a porcelántányéron pompázó kalocsai virágoskertet.

*

„Egy tanyát lefesteni egyszerűbb, mint megtervezni egy készletet."

„A Vásárhelyi Őszi Tárlatokra menetrendszerűen érkeznek a meghívók, azzal a kikötéssel, hogy figurális alkotásokat kérnek tőlünk, ipari formatervezőktől."

„Egy festő hamarabb kap megbízást egy kerámiakompozícióra, mint egy keramikus. Nem visszás ez egy kicsit?!"

„Az egyéni megbízások olyan ritkák, mint a fehér holló."

„Egy-egy véletlenül kapott megbízás megoldása sem egyszerű dolog, nem lehet pusztán kellemes kirándulás. Egy nagyobb kompozíció elkészítése egész embert kíván."

„Ellentmondásos a helyzet a zsürizés terén is. A FIM megszervezte saját belső zsürirendszerét, mechanizmusát. S éppen ettől váltak a FIM tervezői hátrányos helyzetűekké, a többi, erre a kérdésre kevesebb gondot fordító üzem, vállalat ter-

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1977 ÁPR
TISZATÁJ

vezőivel szemben. Azok munkáit ugyanis a Képző- és Iparművészeti Lektorátus zsürizi, a mi helyi zsürinknél jóval magasabb összegekért."

Ebből a néhány megjegyzésből is fény derül arra a kissé visszás helyzetre, ami az iparban dolgozó tervezőművészek és a képzőművészek kapcsolatát jellemzi, illetve ami a művészeti közéletben, a megbízások mechanizmusában tapasztalható. Figyelemre érdemes Sándor Eszter egyik megjegyzése is. „Képzőművészek között nem múlik el beszélgetés anélkül, hogy szóba ne kerüljön az amatőrizmus kérdése, a dilettantizmus veszélye. De elgondolkodott-e már valaki azon, hogy XY amatőr festő tíz vagy húsz képével szemben mekkora lehet a romboló hatása az iparban dolgozó dilettánsok több százezres szériában gyártott termékeinek?!"

Az említett művészek azon túl, hogy ellátják az ipari kötelmek között vállalt

FÁBRI JUDIT: FŰSZERTARTÓ

feladataikat, szabad idejükben, felszabadulva a kötöttségek alól, kiteljesítik tehetségüket. Szinte valamennyien készítenek egyedi tárgyakat, egyedi műalkotásokat.

Fábri Judit elsősorban edényeket és funkcionális dísztárgyakat. Alkotásainak jellemzője az „oroszos" stílus. Nem véletlen, máig élnek benne a Kárpátok hegyvonulatai között kiteljesedett, letisztult népművészet, és a tanulmányai és tanulmányútjai alatt megismert orosz népművészet emlékei. Azt vallja, hogy olyan edényekre van szükség, amelyikből jól esik enni, amit jó megfogni, amiből könnyen lehet önteni s amelyek nemcsak elférnek a kis lakásokban, de esztétikai élményt is nyújtanak, színes díszítő elemei is a legközvetlenebb emberi környezetnek. Mindinkább a visszafogott, letisztult forma- és díszítőelemeket keresi. Ebben az évben Miskolcon mutatja be munkáit.

Gerle Margitról a VII. Siklósi Kerámia Szimpozion zárókiállítása kapcsán a következőket írta egyik kritikusa: „A művek többsége — kiválóan, korrektül vagy technikailag hibásan — megidézett egy természeti alakzatot, vagy egy természeti mozgásfolyamat valamely fázisát. Kiváló művek is születtek ennek a felismerésnek a jegyében. Gerle Margit Nagyapám ujjai címet viselő kompozíciója például minden bizonnyal iskolát fog teremteni, mert a ritmikusan behorpasztott, szinte mozogni látszó hengerformáknál, a hófehér, fénytelen máznál aligha lehetett volna hatásosabban kifejezni a vegetációval együttműködni kész emberi jelenlétet." Gerle Margitot a gyakorlati és esztétikai funkciójú tárgyak széles skálája érdekli, a kávéskészlettől az épületkerámiáig, az építészet által meghatározott szobrászatig gondolkodik. Még főiskolás korában kezdett foglalkozni azzal a kérdéssel: mit tud egy primér forma? Mire képes például egy henger, ha ráülünk, ha benyomjuk, ha jelet

hagyunk rajta, ha falhoz vágjuk, ha megsimítju
élnek tovább a fent említett plasztikában is. Je
foglalkoztatja. Eredményeiről, elképzeléseiről így n
adott forma mire képes, ismerem a kifejező erejét. Tudom, megfogalmaztam, mit akarok mondani, s azt is, ehhez milyen eszközökre van szükségem. Most több motívum egymás mellé helyezésével a komplexebb, az összetettebb hatásokat keresem." Munkáival még ez évben kiállításon találkozhatnak az érdeklődők a budapesti Fényes Adolf Teremben.

Ambrus Éva „Bella"-készletével robbant be a magyar porcelánipar és hazai ipari tervezőművészet élvonalába. 1972-ben készített díjnyertes kollekciója a meglevő NDK félautomata gépsor kötöttségei között szinte a maximumot nyújtja. Jó példája a körültekintő munkának, a minden, aprónak tűnő mozzanat és momentum figyelembe vételének. Ez éppúgy jellemző a fogás kiképzésére, mint a kiöntésre, a tisztántarthatóságra, a biztos statikai követelményeinek szem előtt tartására. Most egy vendéglátóipari együttest mutat. Valóban együttes, egymáshoz szerkezetileg és

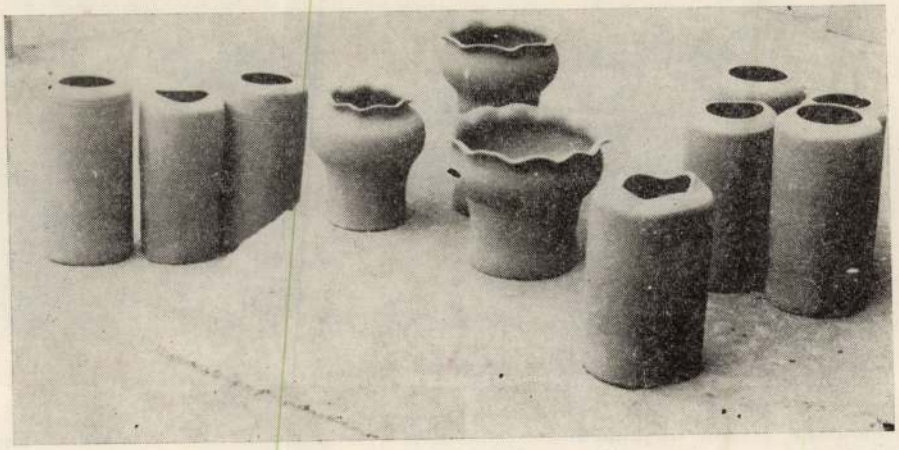

FÁBRI JUDIT: VÁZÁK

funkcionálisan is kapcsolódó étkészlet szükség szerint fejleszthető, építhető. Egyszínű fehér máza tartózkodóan elegáns, visszafogottan szép. Több darabját szívesen látnánk a családok háztartásaiban is. Amikor speciális területen, az épületdekoráció körében készített terveket, inspirálta a természeti környezet éppúgy, mint a népművészet sajátos alakzatai. Falak, kerítések, régi parasztházak részletei, faldíszek, alakzatok és metszetek felhasználásával tervezte épületburkoló csempedíszeit.

Tuza László szabad idejében szobrokat készít. Az Alföldi Porcelángyár bejárata mellett amorf, s mégis szigorúan szerkesztett, sorozatban gyártható kertplasztikája látható. A plasztika világában az oldottabb, szabadabb formavilág izgatja.

*

Több mint tíz esztendővel ezelőtt Hódmezővásárhelyen, szinte úttörő kezdeményezésként nagyszabású kiállítást rendeztek a város iparművészei a Tornyai János Múzeumban. Azóta csönd. Ez év végén ismét kollektív tárlatra készülnek. Ez módfelett fontos lenne. Mert nemcsak önmaguk képességeit mérnék fel, de a gyári környezet rugalmasságát, a megméretés izgalmát, a közönséggel való közvetlen találkozás tanulságait is ígéri egy ilyen bemutató. Fontos, „hogy minél hamarabb realizálódjanak azok az elképzelések, amelyek ezeknek a felelősséggel gondolkodó és tehetséggel alkotó iparművészeknek az agyában és kezében rejlenek".

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Vörös Ferenc

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1964 JUL 22

1021

— KALOCSÁN a közeljövőben három új szobrot állítanak fel a parkokban. N. Szabó István szobrászművész „Kalocsai táncospár" című szobra a város egyik legforgalmasabb pontjára, a távolsági autóbuszmegálló melletti parkba kerül. Kovács Ferenc Petőfi-mellszobra a költő jelenlegi emléktábláját váltja fel, Mikus Sándor nőalakja pedig a környékbeliek kedvenc szórakozóhelyére, a szabadtéri színpad környékére kerül.

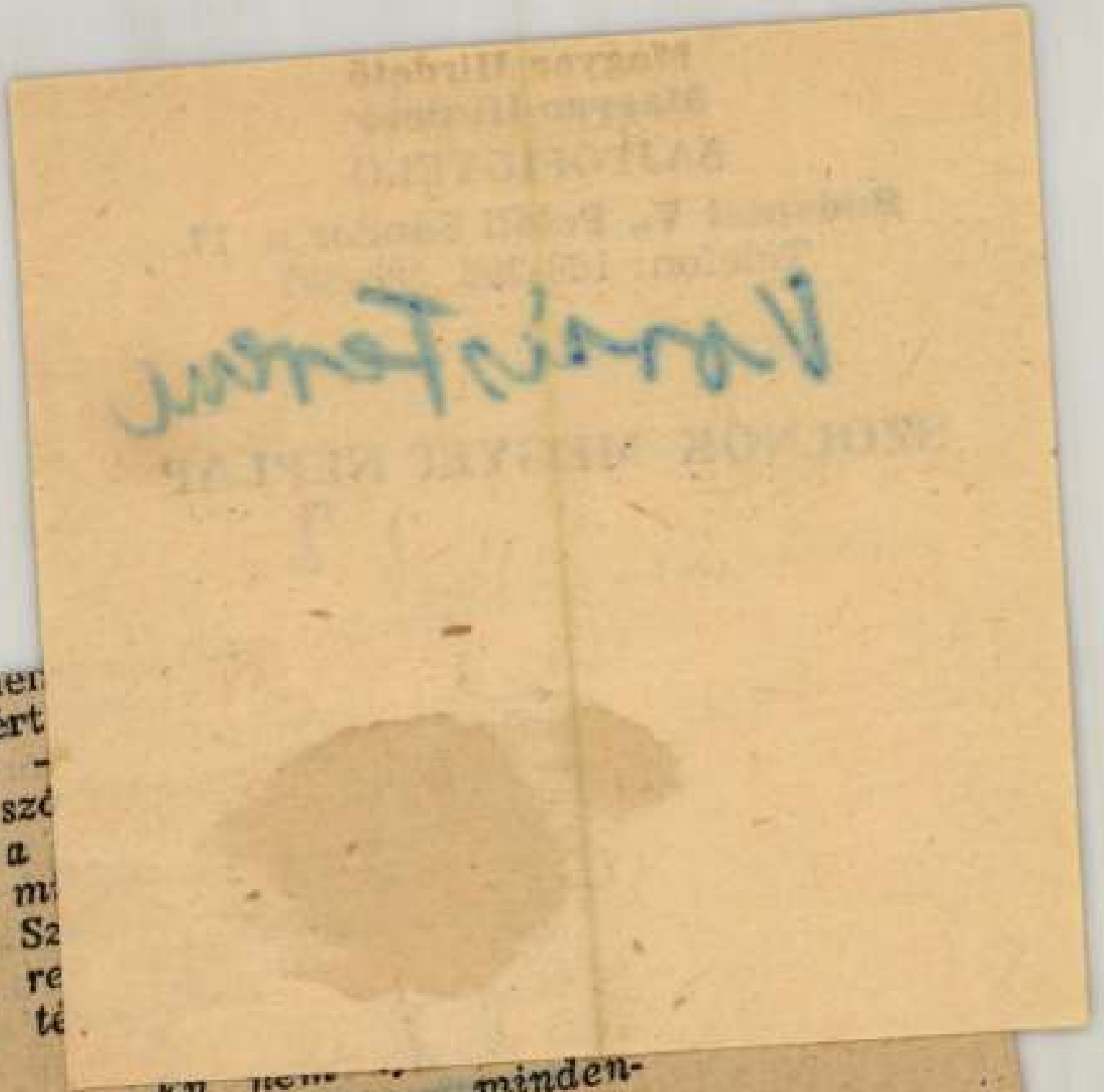

— En[illegible]
Megmagyarázom minden-
kinek, hogy milyen fontos
a szabad idő jó eltöltése.
Ha majd több szabad ide-
jük lesz az embereknek,
mit csinálnak? Fontos
hogy művelt szórakozással,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

KÉPES ÚJSÁG

1964 JAN 11

1021

Várpalotán állítják fel az idén Kovács Ferenc szobrászművész munkásmozgalmi emlékművét. A bronzszobor majdnem négyméteres lesz

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

PETŐFI NÉPE
1965 FEB 26.

ÚJ SZOBORRAL GAZDAGODIK A KÖZELJÖVŐBEN KALOCSA.

Kovács Ferenc szobrászművész Petőfi Sándor mellszobrát mintázza meg, s a kőből faragott szobrot előreláthatólag március végén avatják fel.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1963 MÁR 20

1021

Megkezdték a szolnoki munkás-mozgalmi emlékmű felállítását

Tegnap délután a szolnoki Kossuth téren megkezdték a munkásmozgalmi emlékmű felállítását. Másfélszeres embernagyságú férfialak hív tömegeket merész célok felé — ezt fejezi ki Kovács Ferenc kétszeres Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása.

Kovács Ferenc művészete nem ismeretlen megyénk művészetbarátai előtt: re-

mekbe szabott, jellegzetes
Madách-, illetve Erkel-
portréja a budapesti Ma-
dách, azaz Erkel Színház-
ban látható.

Kovács Ferenc

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1963 DEC 29

— Uj szobrokkal gazdagodik jövőre Dunaújváros. Kovács Ferenc szobrászművész Ságvári-szobra már elkészült; ezt a magyar kommunista mozgalom mártírjáról elnevezett városrészben állítják fel.

ami kitelik
gott szöve

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1964 JUL 22

— **KALOCSÁN** a közeljövőben három új szobrot állítanak fel a parkokban. Szabó István szobrászművész „Kalocsai táncospár" című szobra a távolsági autóbusz-megálló melletti parkba kerül. Kovács Ferenc Petőfi mellszobra a költő jelenlegi emléktábláját váltja fel, Mikus Sándor nőalakja pedig a környékbeliek kedvenc szórakozóhelyére, a szabadtéri színpad környékére kerül.

cikli vezetésére 2 főt. Jelentke-
Mezőgazdasági Gépjavító Válla-
lál. Miskolc. Besenyői út 10.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

CSONGRÁD MEGYEI HIRLAP
1984 AUG 2

Kalocsán felállítják Petőfi szobrát

Bács megye nagy idegenforgalmú kisvárosában, Kalocsán minden évben újabb és újabb városszépítési feladatot oldanak meg. A városkép hangulatossá tételére a közeljövőben három új szobrot állítanak fel a parkokban. Szabó István szobrászművész „Kalocsai táncospár" című szobra a város egyik legforgalmasabb pontjára, a távalsági autóbuszmegálló melletti parkba kerül. Kovács Ferenc Petőfi-mellszobra a költő jelenlegi emléktábláját váltja fel, Mikus Sándor nőalakja pedik a környékbeliek kedvenc szórakozóhelyére, a szabadtéri színpad környékére kerül.

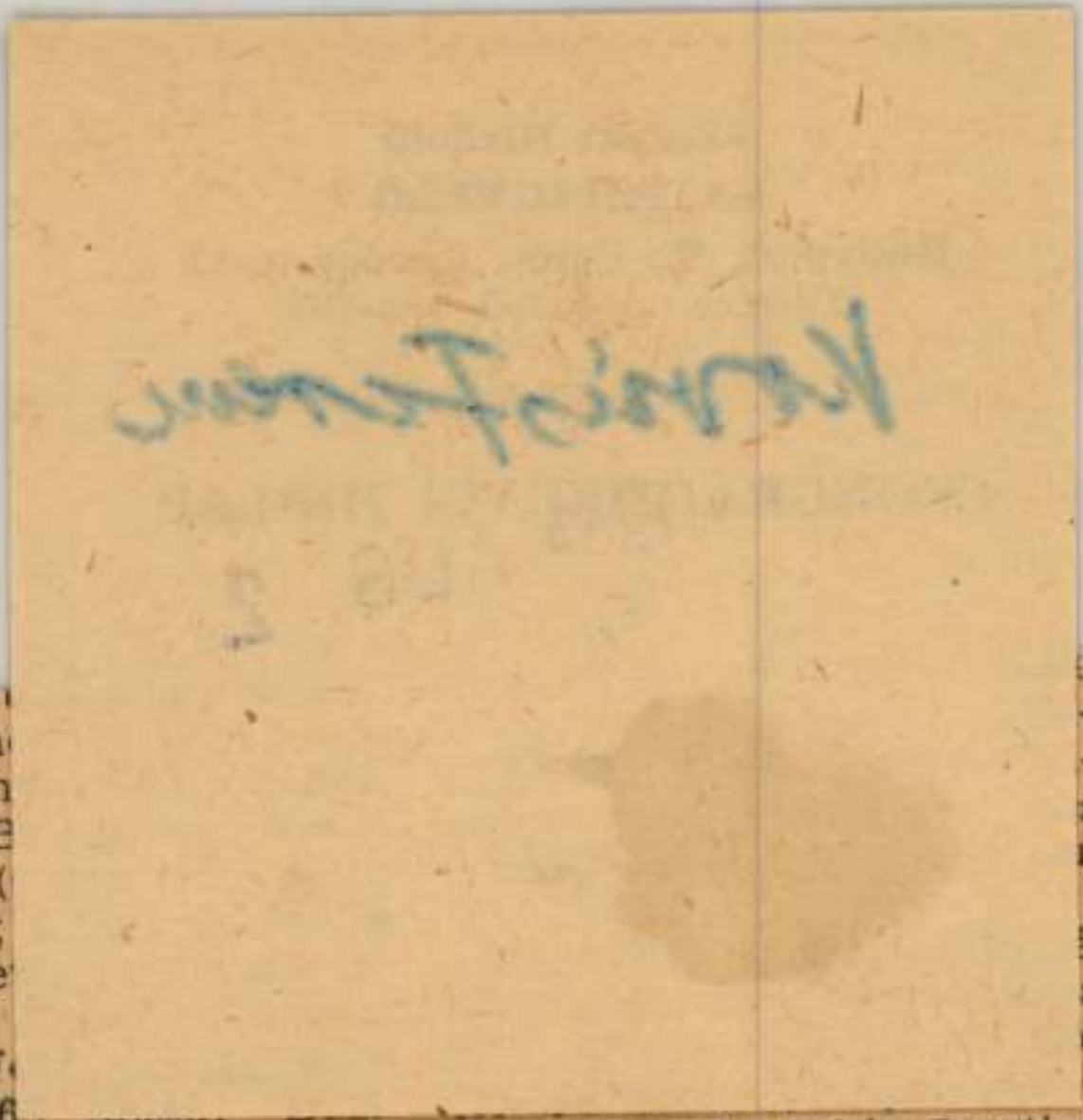

(Damjanich
Kökény Ján
linnak (Tan
Somogyi B
Eszternek (
10.) Sándor;
Kis Erzsébe
nya 19/c.)
János és F
(Tanya 1676.,
Nagy Mihály és Szeleczkei Katalinnak (Barattyosi Állami Gazdaság) Katalin nevű gyermeke.

Névadó ünnepséget rendezett: Buzi Sándor és Molnár Tápai Pálné, Tóth Jusztina (Csillag u. 11.); Forrai Bálint (Körte u. 3.); Olasz József (Tanya 2750.), Bodrogi Imre (dr. Imre József u. 9.); Szabó Ágnes (Csik u. 35.).

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

MAGYAR NEMZET

1964 ÁPR 17.

NAPLÓ

Április 17

1027

Weiner Leó születésének 79. évfordulóján, csütörtökön emléktáblát lepleznek le a VI. kerületben, a Weiner utca 1. számú házának falán. Szabó Ferenc Kossuth-díjas kiváló művész, a Zeneművészeti Főiskola igazgatója mondott ünnepi beszédet. A Weiner Leó arcképét ábrázoló domborművet Kovács Ferenc szobrászművész készítette.

a Szovjet Távol-Keleten

Szovjet geológusok az Ohotszk-tengerbe ömlő Uda-folyó völgyében több mint öt-*milliárd tonna vasércet* tartalmazó lelőhelyre bukkantak. Az itt levő ércnek 30—52 szá-

Kovács Ferenc gyökösy
Kisalföld 1959 ápr. 8. Goldal.-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kovács Ferenc

ESTI HIRLAP

1963 MÁJ 1

1 .
1021

Krúdy-emléktábla N
Tóth Árpád-szobor D

Krúdy Gyula halálának harminca
mából Nyíregyházán, az író szülőváro
ták és megkoszorúzták az emléktáblát
helyeztek el. Átadták rendeltetésének
Krúdy Múzeumot is, amely az író sok
előtt eddig ismeretlen emléktárgyát m

Tegnap délelőtt avatták Debrecent
elnevezett gimnáziumban Kovács Ferer
kotását, a fehér márványból faragott
rot, amelyet az iskola udvarán levő pa
(MTI)

yíregyházán,
Debrecenben

dik évfordulója alkal-
sában tegnap felavat-
, amelyet szülőházán
a most berendezett
érdekes, a közönség
utatja be.
en a Tóth Árpádról
c szobrászművész al-
Tóth Arpád-mellszob-
rkban állitottak fel.

ggel a közeli
: *Csillag Tsz-*

erény Péter

ok

...atott termékek 10–50 százalékkal olcsóbban beszerezhető.

A szervezők elsősorban az általános és középiskolás korú katársainak énekes-táncos népi játéka, festőverseny, valamint földrajzi és Guinness-vetélkedő várja a gyerekeket.

Cs. O.

A NAP HÍREI

● Bozsik Yvette és Társulata immár harmadik alkalommal nyerte el az edinboroughi fesztivál fődíját. A nemzetközi kritikusok díját idén a felújított Várakozás – Josef K. szerelmei című produkciójukért kapták. Bozsik Yvette koreográfus, aki maga is játszik a táncszínházi előadásban, Kafka: Kastély című regénye alapján, Eric Satie zenéjére készítette a darabot. A többi szereplő: Fekete Hedvig, Magusin Anna, Péntek Kata, Rajkai Zoltán és Vati Tamás. A táncosok a Bartók-est című produkciót is bemutatták a fesztiválon. A társulat tavaly a Sárga tapéta, 1993-ban az Estély című darabbal nyerte el a jelentős elismerést.

● *Megnyílt a Miskolci Nyári Egyetem, melynek négynapos kurzusára mintegy száz résztvevő jött az ország minden részéből, közöttük társadalomtudósok, egyházi személyiségek, önkormányzati és országgyűlési képviselők, diákok, akik plenáris és szekcióüléseken vitatják meg napjaink társadalmi jelenségeit. Kabdebó Lóránt, a Miskolci Egyetem professzora nyitóelőadásában azt hangsúlyozta, hogy az észak-magyarországi térség az utóbbi évtizedben az ország egyik „legbonyolultabb" tájegységévé vált, s habár helyzetére a gazdasági krízis nyomja rá bélyegét, az esély megvan arra is, hogy a korábbi nehézipari régió – élve a demokrácia adta lehetőségekkel – a szellem, a tudomány, a kultúra, az oktatás egyik központjává váljon.*

a figyelmet a műszaki felsőoktatás problémáira, társadalmi szükségszerűségére, a két oktatási intézmény szellemi összetartozására és ápolják a selmeci ha-

...ba. Az ünnepségeket követően a csillét a városon keresztül a főiskola elé tolták, ahol emlékműként szolgál majd; avatására holnap ünnepség keretében kerül sor.

...tehi tanár, akinek ... az első teljes magyar nyelvű ... tudományos életünkben.

Mérlegen a reinkarnáció

Új számmal jelentkezik a Mérleg című lap. A Magyar Református Világszövetsége békességet szolgáló üzenete mellett *Pomogáts Béla*, az írószövetség elnöke elemzi a mai magyar könyvkiadás helyzetét a jegyzetekben. *Szennay András*, nyugalmazott pannonhalmi főapát írásában az egyház világ felé történő megnyílásának fontosságát hangsúlyozza. Az olvasók tanulmányt olvashatnak *Bernhard Grom* müncheni jezsuita professzor tollából, aki írásában az önmegvalósítás és az emberek közti szolidaritás viszonyát elemzi. A szerző szerint a két fogalom egyáltalán nem zárja ki egymást. Jó példa erre a Névtelen Alkoholisták Társasága, mely hazánkban különösen támogatást érdemel. *Ruth Gledhill* londoni újságírónő cikkében az emberi élet egyszeri és megismételhetetlen voltát emeli ki, amelybe nem fér bele a reinkarnáció állandó újjászületést hirdető tana. Hasonló gondolatokat vet fel *Medard Kehl* frankfurti jezsuita teológiatanár is, aki dialógust ajánl a reinkarnáció híveinek. Ezenkívül könyv- és lapszemlék is megtalálhatók az újságban, amelyekben az egyik ismertető idézi *Tertullián* alapelvét: „Nem vallásos dolog kényszeríteni a vallást."

(n.t.)

Külföldi ösztöndíjak

Tíz magyarországi német nemzetiségű középiskolás töltheti ösztöndíjasként a most kezdődő tanévet Németországban, a Baden-Württemberg Tartomány Duna Menti Németek Alapítványa jóvoltából. Így most már minden magyarországi német gimnáziumból és szakközépiskolából részesül egy-egy diák az alapítvány az ösztöndíjából. 1994-ben mindössze két, tavaly pedig öt diák nyerhette el a pályázatot.

A pályázók közül egységes tesztlapok kitöltése alapján válogatták ki az arra legérdemesebbeket. A magyar ösztöndíjasok valamelyik baden-württembergi gimnázium tizedik évfolyamán tanulnak majd és német családoknál laknak. Minden diák számára egy oda-vissza utat, valamint némi zsebpénzt biztosítanak. Az alapítvány által nyújtot támogatás összege a tanévben megközelíti a 10 millió forintot.

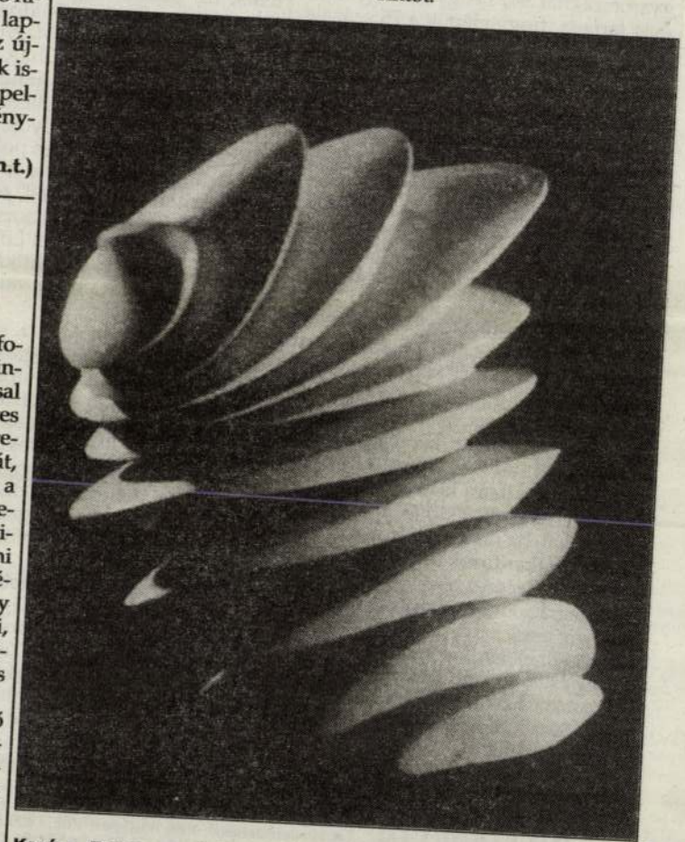

Kovács Ferenc szobrászművész alkotásaiból nyílik emlékkiállítás szeptember 5-én 17 órakor a Budapest Galéria Kiállítóházában. A rendezvényt Fábián László író nyitja meg. A bemutatott alkotások október 31-ig tekinthetőek meg

A világ sajnos nem színház

Évadnyitó társulati ülések országszerte

A megújult *Miskolci Nemzeti Színház* nagyszínházzal, egy 290 nézőt befogadó kamaraszínházzal, egy 480 személyes nyári színházzal és orfeummal, továbbá egy száz néző előtt játszó kísérleti színházzal, a Csarnokszínházzal várja ősztől a közönségét. *Hegyi Árpád Jutocsa* igazgató-főrendező elmondta, hogy tudomásuk szerint Európa gazdagabb felében sincs évek óta példa ilyen léptékű színházi fejlesztésre, most már a társulaton a sor. A miskolci színház az idén három pilléren, három helyszínen a népszínházi modellt kívánja megvalósítani. Az operák, balettelőadások, nagyoperettek, népszerű klasszikusok a 720 személyes nagyszínházban, a különleges színházi produkciók az új kamarában, a kísérletező, elvont színház terméke pedig a Csarnokszínházban kerül a nézők elé. A szezon bemutatóval, Horváth–Selmeci–Béres: Svejk vagyok című háromfelvonásos musicaljével kezdődik a nagyszínházban.

❋

Ha valóban színház lenne az egész világ – miként azt Shakespeare oly találóan mondta –, akkor bizonyára minden gonoszságtól, kicsinyességtől, pénzhajhászástól és irigységtől mentes lenne az emberiség. Így összegezhető az, amiről *Babarczy László*, a *kaposvári Csiky Gergely Színház* igazgatója szólt az évadnyitón.

Az idén több bemutató lesz Kaposvárott – a tervek szerint hét a nagyszínházban, négy a stúdióban, valamint két gyerekdarab –, és emelkedik az előadások száma is. Ezáltal kevesebb idő jut a próbákra. Az első előadást szeptember 23-án tartják. Ez a gyerekeknek szól. Két nappal később pedig a felnőtteket várják Agatha Christie: Tíz kicsi néger című rémjátékára.

❋

Külföldi meghívások sorának tesz eleget a Győri Balett a küszöbönálló évadban – közölte az évadnyitó társulati ülésen *Kiss János* balettigazgató. Az együttes vezetője elmondta: szeptemberben Erdélyben mutatják be egyebek között Bombicz Barbara: Párkák című koreográfiáját, amely túl van a századik előadáson. Októberben egy törökországi zenei és táncfesztiválon vesznek részt, ugyancsak ősszel a franciaországi Colmarban viszik színre a Hazug színek című drogellenes kompozíciót Demcsák Ottó koreográfiájában.

Nádudvar története

A helybeliek széles körű összefogásával újították fel az eddig inkább legendás, sajátos eljárással készült fekete porcelánjáról híres kisvárosban, Nádudvaron a református egyház parókiáját, amelyben méltó helyet kapott a település helytörténeti gyűjteménye. A mintegy ezer néprajzilag értékes tárgyat a debreceni Déri Múzeum szakmai segítségével gyűjtötték össze a Kövy Sándor Általános Iskola diákjai, tanárai és a szülők, s kivette a részét a munkából a református egyház és az önkormányzat is.

A református parókián lévő helytörténeti bemutatóteremben kedden a múzeum munkatársai, az iskola diákjai, az egyház és az önkormányzat képviselői és számos érdeklődő jelenlétében megnyílt a kenyér születését valamennyi munkafolyamaton végigkísérő tárlat.

...országot (1981), Portugália és Spanyolország (1986) – a piaci növekedés 1985 és 1995 között mindössze 3 százalék volt, addig ugyanezen idő alatt 9 százalék volt a növekedés Délkelet-Ázsiában. Bár ezek az országok gyorsabban fejlődtek, mint a gazdag EU-országok, mégsem érték el a felzárkózáshoz szükséges növekedést – alig tudtak valamit behozni az elmúlt tíz év alatt a gazdasági lemaradásból. Ha Közép-Európa is beleesik ebbe a csapdába, akkor a hatás katasztrofális lesz. (Az előző lengyel pénzügyminiszter, Leszek Balcerowicz kereken megmondta: „Kelet-Európának a 3 százalék a bukása lehet".

A harvardi közgazdász, Jeffrey Sachs kiszámította, hogy ha Kelet-Európa azonnal megkezdi az EU harmonizációt, akkor a Cseh Köztársaságnál 75, Magyarországnál 94, Lengyelországnál 78 évig tartana, hogy elérjük a 75 százalékos EU-jövedelemszintet. A görögországi tapasztalatok alapján állítható, hogy ez nem rémhír. Az állandó deficites költségvetése, a hatalmas állami szektor és a piac merevsége miatt Görögország örökös válságban van a 80-as évek közepétől és még tovább süllyed. Nincs rá semmiféle törvény, hogy a növekedés mindig folyamatosan tart.

Sachs kiszámította azt is, ha Közép-Európa az ázsiai Tigrisek példáját követi – kis kormány, magas megtakarítási ráta, rugalmas munkaerőpiac és exportorientált gazdaság – akkor harmadannyi idő alatt érheti el a 75 százalékos fejlettségi szintet. Ez egy jó lecke a régió számára – jobban teszi, ha másokra hallgat. Közép-Európa még két vagy három nemzedéket ítél szegénységre, ha nem csökkenti az állami kiadásokat, ha nem sürgeti a nyugdíj és más intézményes reformokat, ha nem tesz lépéseket a belföldi megtakarítások és beruházások jelentős növelésére. Meg kell tanulni: az EU-integráció nem azt jelenti, hogy meg kell ismételni a Nyugat hibáit, hanem inkább el kell azokat kerülni.

Még csak annyit: újabban Nyugaton – hivatalos dokumentumokban – a „kelet-európai" kifejezést csak Ukrajnától keletre használják.

Dobó Andor
MAG-elnök

...földrajzi tényezőknek. Közel a világtengerekhez, s a rendkívül csapadékos időjárás állandó dús legelőt biztosított a juhtenyésztésnek. De szerepe volt annak is, hogy a földbirtokot Angliában csak az elsőszülött gyermek örökölte, a többieknek elsősorban a gazdasági-kereskedelmi életben kellett boldogulniuk. A királyok a nagyhűbéresek elleni harcban kénytelenek voltak a városok adójára támaszkodni. Az adókból – a hűbéruraktól független – zsoldossereget, továbbá hivatalnoki és bírói testületet szerveztek Angliában, a leggazdagabb város a gazdasági fejlődés eredményeként a Temze partján épült London lett. Idővel a király is ide tette át székhelyét, s ezzel politikai központtá alakult, elősegítve ezzel a centralizációt.

Az 1265–67-ig terjedő harcokban a városi polgárok a köznemesekkel (a lovagokkal) szövetségben rákényszerítették III. Henrik angol királyt, hogy megerősítse az apja – (Földnélküli) János király által kiadott Magna Charta Libertatumot. A Magna Charta Libertatum nemcsak az angol, hanem az európai demokrácia alappillére. 1267-től kezdve Angliában a királyok, a rendek – s ebbe már beletartozik a polgári rend is – gyűlése nélkül fontosabb döntést nem hozhattak. A „modell" tehát Anglia lett. Őt követte Franciaország 1302-ben. Itt Párizs játszotta el London szerepét. A gazdasági és politikai centralizáció ezen két államban valósult meg elsőként Európában.

Itáliában és a földrajzi értelemben vett Németországban a gazdasági élet nem kedvezett a központosításnak. A két régióban több egyformán gazdag nagyváros – mondhatnánk – városállam jött létre, illetve városszövetségek alakultak. Ennek következtében az angol–francia politikai fejlődés üteméhez képest lemaradtak. A gazdasági decentralizáció ugyanis politikai decentralizációhoz vezetett.

Magyarországon, továbbá a Csehországban és Lengyelországban meginduló árutermelés és kereskedelem a nyugat-európai, vagy ha úgy tetszik, az atlanticentrikus, dinamikus fejlődéshez képest elmaradott volt. Az ezen országokban kialakuló rendi monarchiák – a zsenge polgári réteg miatt – elsősorban a jobbágyság adóira támaszkodtak.

világnézet változ... reneszánsz, reformáció.

Mindezek együttesen vezetnek el Angliában az 1640-től 1689-ig tartó periódusig. Ebben az időszakban a hűbéri társadalom eleddig mellőzött rendje – a polgárság diadalmaskodik. Ezt az evolúciós fejlődést felgyorsító időszakot a későbbiekben „revolúciónak", azaz „forradalomnak" nevezik el. Ez a forradalom, melyet a polgárság vezetett, elsöpörte a feudális gátakat, megszüntette a belső vámokat, s ezzel utat nyitott a tőkés társadalom gazdasági rendszerének, a piacgazdálkodásnak.

Ez a társadalmi forradalom tette lehetővé, hogy Angliában jöjjön létre az „első ipari forradalom". Ám 1769-ben, amikor James Watt feltalálja a forgómozgásos gőzgépet, a francia polgárság és értelmiség már a felvilágosodás eszmevilágában keresi a feudalizmuson túlmutató kapitalista gazdasági-társadalmi-politikai rendszert.

Világtörténelmi egyesülés

Ez az eszmevilág „fertőzi meg" Amerika angol telepeseit, s ők egy forradalmi szabadságharc eredményeként megalapítják a VILÁGTÖRTÉNELEM ELSŐ EGYESÜLT ÁLLAMÁT – utat mutatva ezzel a jövőnek.

1789-ben Franciaországban is bekövetkezik az, ami Angliában már a XVII. században lejátszódott. *A franciaországi polgárság által vezérelt revolúció, épp úgy, mint Angliában, megszünteti a belső vámo-*

...50k alatt... de elsősorban Németország ideológiai eszköztárában – előkelő helyet foglal el a nacionalizmus.

Az orosz bolsevikok

Németország ezen felzárkózási kísérlete vezet el az első világháborúhoz. Anglia és szövetségesei a német felzárkózási kísérletet visszaverik. Németország és szövetségeseinek helyzete – azon belül különösen Magyarországé – a vesztes háború után jóval rosszabb lesz, mint előtte.

Az első világháború égő pokla azonban a világ egyik legnagyobb, de gazdasági-társadalmi-politikai és kulturális tekintetben a Nyugathoz képest elmaradott országában, Oroszországban hatalomra juttat egy a *világkapitalizmus megdöntéséért* harcoló maroknyi csoportot. Forradalmat hirdettek, de az általuk hirdetett ún. „szocialista forradalom", eltérően a polgári forradalomtól, nem a piacgazdaság további gyorsítását tűzte ki célul. Ellenkezőleg, a piaci mechanizmus objektív gazdasági törvényeit figyelmen kívül hagyó voluntarista politika eszközeivel akarták a gazdasági élet menetét felgyorsítani. Ezt a szubjektív-voluntarista gazdasági mechanizmust, melyet ők „tervgazdálkodásnak" neveztek, egybekapcsolták a marxi „osztályharc" elméletével. *Ezen „osztályharc" ürügyén a világtörténelem során – eddig még soha sem látott – diktatúrát és terrort valósítottak meg.* (A polgá-

...tabárdot, és 1952-... és a Benelux államokkal közösen ... alkották a Montánuniót, a Szén és Acél-közösséget. Azaz, ezen országok elfogadták a gazdasági internacionalizmus eszméjét a békés jövő érdekében. *A Montánunió 1957-ben felvette az Európai Gazdasági Közösség nevet*, majd 1973-ban Dánia, Írország és Anglia, 1981-ben Görögország, 1986-ban Spanyolország és Portugália, a kilencvenes évek első felében Ausztria, Finnország és Svédország csatlakozott hozzá. *Fő célkitűzése: a nemzeti vámhatárok lebontása.*

Távlatos kérdések

Az EGK már a nyolcvanas években potenciális világhatalmi tényezővé vált. Ezzel szinte egy időben a voluntarista gazdasági rendszerre épülő Szovjetunió – többek között az afganisztáni kaland következtében – szükségszerűen omlott össze 1992-ben. Ugyanabban az évben az EGK megkezdte az országok között meglévő vámhatárok lebontásához szükséges országonkénti népszavazásokat.

Ezzel vette kezdetét a polgárság, *a kapitalista gazdasági-társadalmi rendszer második nagy forradalmi korszaka.* Az EGK a két Németország egyesítésével még jobban megerősödött. Már saját pénze is van: az ECU.

Az Egyesült Államok gazdasági körei, látván, hogy Nyugat-Európában sikerült megvalósítani a nacionalizmus és az internacionalizmus szimbiózisát, tárgyalásokat kezdeményeztek Kanadával és Mexikóval. A tárgyalások eredményeként megszületett ezen három ország közös piaca is. Ezzel egy időben Latin-Amerikában is létrejött egy közös piac. Az elmúlt években a mediterrán térség államai Casablancában, a Csendes-óceán térségeinek államai pedig Dzsakartában folytattak tárgyalásokat országuk közös piaci vagy ahhoz hasonló gazdasági integrációjáról.

Az újabb közös piacok alakulása beláthatatlan távlatokat nyit meg az emberiség előtt. Idővel egy közös világpiacban fognak egyesülni?

Dékán Károly

Új MAGYARORSZÁG
1085 Budapest VIII., Üllői út 32.
Levélcím: 1410 Budapest, Pf. 199.

Kiadja a **Nemzeti Média Kft.** ● Ügyvezető igazgató, megbízott főszerkesztő: **Franka Tibor** ● A szerkesztőség telefonszámai: 210-2975, 210-2976, 210-2988 ● Titkárság: 210-3782 ● Telefax: 210-3047, 210-2564 ● Hirdetésfelvétel: 1085 Budapest VIII., Üllői út 32. Telefon: 210-3786 ● Fax: bármelyik szerkesztőségi szám/2428-as mellék ● Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt., árusításban megvásárolható az alábbi terjesztők hírlapárusainál: a HÍRKER Rt., az NH Rt., a regionális részvénytársaságok. ● Kiadói Lapterjesztő Kft. ● Előfizethető a hírlapkézbesítőknél és a Hírlapelőfizetési Irodában (Budapest XIII., Lehel út 10/A, levélcím: HELIR, Budapest 1900) ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban, közvetlenül vagy postautalványon, illetve átutalással a Postabank Rt. 219-98636/021-02809 pénzforgalmi jelzőszámra. ● Előfizetési díj egy hónapra 650 Ft, negyedévre 1950 Ft, fél évre 3900 Ft, egy évre 7800 Ft. Külföldön terjeszti a Kultúra Kereskedelmi Vállalat, H–1339 Budapest, Postafiók 149. Nyomtatás: Vörösmarty Nyomda Rt., Székesfehérvár, Irányi Dániel u. 6. Telefon: (22) 312-550. Felelős vezető: **Papp Károly** vezérigazgató ● ISSN 1215-0185 Bp. – ISSN 1215-1386 vidék

B. Kovács Ferenc ipari művész

L: Tuza László

Tandi Lajos: Iparművészek a gyárban 99-106.o.

Tiszatáj, Szeged 1977.ápr. 4/ XXI.

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

Kovács Ferenc

szobrászművész
(1926–1990)

emlékkiállításának megnyitójára
1996. szeptember 5-én 17 órákor
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(Budapest, III., Lajos u. 158.)

A kiállítását megnyitja:
FÁBIÁN LÁSZLÓ író

A kiállítás megtekinthető 1996. október 13-ig
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

KOVÁCS Ferenc

A képzőművészet vérbő vadvirágai

Kovács Ferenc izgalmas plasztikái a váci Arcusban

Ha nem figyelmeztet valaki, nézzem meg közelebbről a sárkányt, észre sem vettem volna, hogy pikkelyei locsoláshoz használt gumicsőből vannak. Ugyanis a sárkány legyőzőjében, Szent Györgyben gyönyörködtem, elsősorban kis, pörge kalapjában. De ez sem lepett meg, hiszen mellette lépdelt fehér lovon – feltehetően – Árpád apánk, sisakforgóján büszkén viselve az Union Jacket, az angol zászlót, nem messze pedig Jézus roskadozott a kereszt alatt, hátsó feléből egy római katona lándzsájától patakzott a vér.

Színes és izgalmas plasztikák, vérbő fantázia, szabadon használt anyagtársítás – összegezte véleményét *Kő Pál* szobrászművész a *Kovács Ferenc* szobraiból készült kiállítás megnyitóján. A tárlatnak otthont adó váci Arcus Galériában burjánzanak – Kő Pál szavaival – a képzőművészet vadvirágai. Rabbi fekete kaftánban, görbe orral és hosszú pajesszal, Szűz Mária koronával és hatalmas kebleihez szorított Jézussal, szerzetes kisdeddel, egy csintalan pár: a fiú lopóból tölt bort az alul semmibe öltözött menyecskének. És ha a látogató nem vigyáz, egyenesen nekiütközik egy ember nagyságú nőnek – aki a változatosság kedvéért felül nem visel semmit – és cilinderes majmának. Amely – szintén a változatosság kedvéért – nem angol, hanem amerikai zászlót hord a fején.

Kovács Ferenc nem fogy ki az ötletekből. Kifaragta már Széchenyit lovon, kockás zakóban, T. J. Hookert pisztollyal, Columbo hadnagyot, Mária Teréziát, Kossuthot és VIII. Henriket – amint csirkecombot majszol –, készített kentaurt hátán pöttyös blúzos (és természetesen hatalmas keblű) zsákmányával, Szent Flóriánt, vergevadászt, torreádort bikával, Napóleont és bibliai harcost. Másfél évtized alatt több száz faragott, ragasztott, festett szobor készült el műhelyében, és voltak akjai, amelyeket négyszer-ötször is kénytelen volt kifaragni, mert – ahogy mondta – vitték, mint a cukrot. Párizsba, Brémába, New Yorkba, a kecskeméti Naiv Művészek Múzeumába, a szentendrei Ferenczy Múzeumba. Másfél évtized alatt – legalábbis bizonyos körben – Kovács Ferenc ismert lett, és egy időben szinte sztár, amikor már-már megfizethetetlen ára lett egy-egy alkotásának.

Hatvanévesen, 1984-ben ment nyugdíjba, és rögtön elkezdett faragni. Többnyire gyökérből készült, festett szobrait először 1990-ben állította ki, visszhangja azonban nem volt. Ám rövid idő múlva *dr. Hann Ferenc* művészettörténész megnézte szobrait, és gratulált neki: tulajdonképpen művésszé avatta. Azóta – ahogy a művészettörténész fogalmazott – Kovács Feri bácsi istenáldotta tehetségével a saját törvényei szerint fejlődött. Nem volt és nem lett igazi naiv művész. De nem lett igazi fafaragó sem, mert ugyanúgy dolgozik az anyaggal befelé, mint kifelé, ami viszont a szobrászok módszere. Sikerének titkát *Németh Árpád* festőművész abban látja, hogy minden elfogódottság nélkül fog hozzá korábban heroizált témák, személyek megformálásához, távol áll tőle minden hatásvadász emelkedettség, a legnagyobb hősöket is hétköznapi módon ábrázolja.

Talán a kissé szürrealisztikus ábrázolás is közrejátszik abban, hogy szobrai megfogják a szemlélőt, de legalább annyi szerepe van benne a naiv bájnak, a képeskönyvből merített témának. Kovács Ferencnek ugyanis a Biblia mellett a képeskönyvek adták az ihletet, és talán még nagyobb mértékben a tévéfilmek, amelyeket ő szinte tovább mesél. De különleges tehetséggel és nagy adag humorral. Sokat mulaszt, aki nem nézi meg mostani – március végéig nyitva tartó – kiállítását az Arcus Galériában (Vác, Althann M. utca 2.).

Borgó János

Szinte tovább meséli a tévéfilmeket

Jubileumi koncert és ősbemutató

Nem árulunk el titkot azzal, hogy a Budapesti Tavaszi Fesztivál mai műsorai is a zene köré csoportosulnak.

A Zeneakadémián este fél nyolckor a ClassJazz Band spanyol estje lesz. Közreműködik a fuvolaművész *Horgas Eszter,* valamint *Vukán György* zongorán, *Berkes Balázs* bőgőn, *Balázs Elemér* dobokon, *Dresch Mihály* szaxofonon, *Fekete-Kovács Kornél* trombitán és *Juhász Gábor* gitáron. Énekel: *Winand Gábor.*

A hattyúk tava című balettet este hét órától játssza a Magyar Állami Operaház, míg a Compania Andaluza de Danza estje a Thália Színházban látható.

Az MTA Roosevelt téri dísztermében *Dimitrij Ashkenazy* klarinétművész és a Kodály Vonósnégyes koncertezik. A fél nyolckor kezdődő hangversenyen Mozart- és Beethoven-műveket játszanak.

Húszéves a Budapesti Fúvósegyüttes. Jubileumi műsoruk ma este fél nyolckor kezdődik az ELTE Jogi Karának dísztermében. Beethoventől a Szextettet (op. 71.) és a Zongoraötöst (op. 16.), Mozarttól a c-moll szerenádot (K 388.), Dvořaktól pedig a Két szláv táncot adják elő. Az együttes művészeti vezetője *Berkes Kálmán,* zongorán közreműködik *Mali Emese.*

A Budapesti Operettszínházban rendezik a Kálmán Imre-fesztivált. Ma esti program: a Te rongyos élet című operettgála.

Az ELTE Bartók Béla Énekkara és Egyetemi Koncertzenekara lép fel este nyolc órától a Mátyás-templomban. Itt többek között Orbán György Magnificat című művének ősbemutatóját tartják. Vezényel: *Baross Gábor.*

Zenés irodalmi koktélra várja a közönséget a Korona Pódium. A Gellért Szálló Gobelin-termében rendezett műsorban – este hét órakor kezdődik – fellép *Benkő Nóra, Bardóczy Attila, Dunai Tamás, Mikes Lilla, Ferencz Éva, Román Sándor* és *Vukán György.*

Sz. K.

Népszabadság. 2002 május 20.

430.

Nyitási akciónk március 20-23-ig tart !

Ünnepeljen velünk egy pohár pezsgővel !
A Hölgyeknek rózsával kedveskedünk,
a gyerekeket bohóc várja,
kifestőverseny, smink
és egyéb meglepetések !

Budapest

RENO

TÖBB MINT DIVAT ÉS MÁRKA

Kovács Ferenc festő (1946–)

Kovács Ferenc festőművész kiállítása, Siklós, Vár, 1985. május 29. – aug. 21. Bev. Bükkösdi László. Siklós: Gerenday Ferenc Múz. Kap. 1985 [12] p. ill

MDK

Kovács Ferencné

Munkáival szerepelt a Szép Otthon kiállitásan.

Cikk: A mi kiállitóink.

Magyar Iparművészet, 1936. 25.1.

KOVÁCS Ferenc festő

Vasárnapi Hírek
1992. dec. 6

— Kovács Ferenc festőművész kiállítása a bonyhádi művelődési házban nyílik. — A szombathelyi Művelődési Központban kínai festményeket mutatnak be.

Kovács Flórián, a Megyei Művelődési Központ dolgozója,
az adásban a zalaegerszegi művésztelep-
lakóival beszélget Forgács Sándor riporter.
A művésztelep 13 éves történetéhez hozzászól
Kovács Flórián, aki hosszú évek óta kapcsolat-
ban van szervezőjeként, rendezőjeként a mű-
vésztelepi mozgalommal és a telep lakóival.

Bemutatjuk a zalaegerszegi belsőépítészi
művésztelepet.

1980. VIII. 30. URH 13.57 /Áné/.

MDK

Kovács Friderika

Azalea, of.

Csendélet, vf.

M. Képzőművészek 2. 9. kiáll. M. Szal. 1917. ápr.

12. 1.

Kovács Frigyes

A zentai városház tervpályazatán az első díja Kovács Frigyes budapesti építész, a II. díjat Tóás Pál budapesti építész nyerte el.

Művészet 1911. 353. l.

~~Arany~~ Kapocs IV. 123.

Kovács Frigyes

épitész

mél. Bpest 1875 jan. 28

l.

Révai XXI. 522. l.

Kovács Frigyes

Rátk. 308. l.

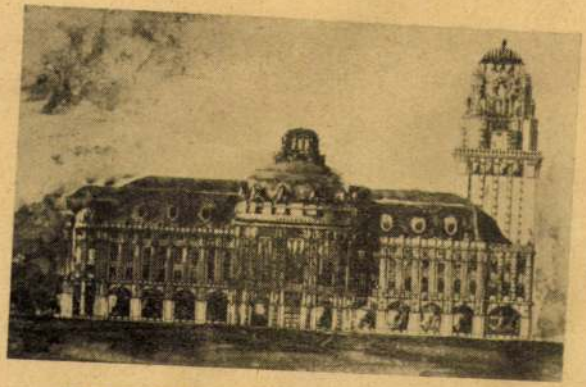

Kovács Frigyes: Zentai városháza terve.

A „Magyar Nemzet" lck. kiadóhivatalának

Tárgy: „Megbízható, fiatal"

Budapest VI.

Vilma császárné út 65

Kovács

K. 8. *Frigyes*, építész, * Budapest 1875 jan. 28. Itt, Bécsben és Párizsban tanult. Hazatérve Budapesten nyitott műtermet. K. tervezte és építette gróf Zichy Jenő palotáját Budapesten, a zentai és mezőkövesdi városházat, a kaposvári, marcali és ungvári takarékpénztárak épületeit, a Kemény-féle palotát Kaposvárt, továbbá számos bérházat és villát a fővárosban és a vidéken.

L. Gy. I. 588 l

V. Károly:

Mellig, kissé jobbra
rövid, bajusza hosszú. F
ve és jobb vállától bal c
rend jelvényét nyakla

CHARLES-

alól balra: „Dessiné par
jobbra: „Gravé par
s legalól középütt: „Poig

Acélmetszet,

95

M.D.K.

Kovács Frigyes, építész

Kitüntetése alkalmából a lap felsorolja, hogy ő építette a Zichy mauzeumot, a zuglai városházát, a Stefánia-út 39. sz. villát, a Disz-tér 8. sz. házat, a Hold-u. 21. sz. házat és ő alakította át a Ferenciek tere Batthyány-palotát a Francia Biztosító számára.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1932. LIII. évf.

máj. 13. sz. 4. old.

M.D.K.

Kovács Frigyes, kőpesti építész

tervei szerint épül a zentai városháza és a vásárcsarnok.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.
nov. 27. sz. 12 old.

M.D.K.

Kovács Frigyes, Epesti épitész

első díjat nyert a Zentai Városház tervpályázatai

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

szept. 13, sz. 11 old.

Kovács Frigyes, Lipszki épitész. M.D.K.

terveri az Ungvári Tatarérpénztár hét-emeletes palotáját.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.

dec. 8. sz. 11. old.

MDK

Kovács Frigyes épitész

A Fonciére biztositó intézet 100 épületből álló tisztv. telepet épittet. A tervek és műszaki műveletek elkészitésével Kovács Frigyes bpesti épitészt bizta meg a társaság.

Vállalkozók Közlönye, 1909.máj.19. 5.lap

MDK

Székely Kovács Ferenc és Kovács Frigyes

tervezték az Első Magyar Általános Biztosító Társulat üdülőjét a budai Petneházy-réten. Repr.

Első Magy. Ált.Biz.Társulat üdülője. Képekkel. Tér és Forma. 1935. 11.sz.

M.D.K.

Kovács Frigyes, bpesti építész

tervei szerint bérház
épül Kaposvárott.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.

ápr. 20. sz. 5. old.

MDK

Kovács Frigyes, müépitész

tervei szerint készül a Zichy Jenö gróf muzaum
Az épitkezés már folyik. Faragott köhomlokzata
lesz a palotának, diszes elöcsarnoka, diszes lép-
csöház vaskohi márványfajokból, 12 tágas terme.

Müvészéti Hirek. - Zichy Jenö gróf mutauma.
Mücsarnok. 1899X. 27.sz. 42 1.

Kováts Frigyes

és Székely Kováts Ferenc

cséd családi harc

Repr.

Tér és Forma

1932. 243. l.

Kovács Fülöp

Thieme Becker

XXI. 361. l

(Lyka)

Terre Docker

Mi nem bántunk senkit, de ha bántanak minket, minden erőnkkel védekezünk: ez a magyar külpolitika

Kállay Miklós miniszterelnök nagy beszédet mondott a nemzetvédelmi keresztesek előtt, beszámolt törekvéseiről, ismertette helyzetünket és kötelességeinket itthon és az önvédelemben

Seregszemlére gyűltek egybe vasárnap délelőtt a nemzetvédelmi keresztesek, hogy hazafias ünnepség keretében avassák fel új zászlójukat. A Vigadó nagytermében tartott disztáborozáson 6000 ember vett részt, hogy a tömeget nem is lehetett elhelyezni a teremben. Tizenegy órakor érkezett Kállay miniszterelnök, akit Magasházy László és Somogyi Béla fogadott. Vitéz Magasházy László elnök negy tetszéssel fogadott megnyitója után Kállay Miklós miniszterelnök emelkedett szólásra és nagy figyelem közben a következőket mondotta:

— Meleg szeretettel, testvéri érzéssel köszöntöm a nemzetvédelmi keresztesek kipróbált táborának tagjait. Mi a nemzetvédelmi kereszt? Nemcsak kitüntetés, elsősorban elkötelezés. Elkötelezés a nemzettel, az államfővel, minden igaz magyar üggyel szemben. Nem ad jogot sem tárgyi, legkevésbé anyagi vonatkozásban, de jelent jogot, sőt kötelességet ott, ahol a nemzet, az egész érdekében helyt kell állni, szót kell emelni. Elsősorban önmagatokkal szemben jelent kötelességet. A több munka, a szigorúbb etika, a mindenekfölötti magyarság kötelességét jelenti. Megkülönböztetés, — ez igaz — de nem jelkép, nem az érdemrend különböztet meg, hanem az, ha a multban tanusított magatartás s a jelen kötelességteljesítése élesít mindnyájunkat. Igen, az áldozatban, a fegyelemben, az önzetlenségben és még egyben, — amit különösen kérek a mai nehéz világban — a nemzeti létünk és annak magasabbrendűségét egyedül biztosító puritán és mást nem is tűrő életfelfogásban legyetek elöljárók. Legyen ott mindenütt ez a tábor, ahol szüksége van reá ennek az országnak.

A határok védelme

— Legyen ott a mindennap munkájában, a mindennapi példamutatásban és legyen ott, ha eljön esetleg a nehéz küzdelem ideje — akár a határvédelemről van szó, akár a nemzet lelkének védelméről — idebent az országban. (Nagy taps.)

— Mert e kettőt kell megvédenünk. Határainkat és a nemzet tiszta lelkét. Ma ezt a kettőt támadják. Határainkat fegyverrel és munkával, a nemzet lelkét a magunk tisztaságával és megbotránkozásával kell megvédenünk mindenekfelett, ami nem becsület, ami nem tisztesség, ami nem méltó a nemzethez, nem méltó a mai történelmi időkhöz.

— Ez a kettő a magyar politika — nem más! Ez a kettő a lényeg, ez a kettő a fontos: a nemzet lelke és az ország határa.

— És én itt előttetek teszek fogadalmat: ameddig egy katonája van a nemzetnek, védeni fogjuk az ország határait minden erőnkkel (Viharos taps.) s ennek a nemzetnek mindig lesz katonája erre a feladatra, mindig lesz ereje arra, hogy ezt parancsolóan, meg nem alkuvóan végrehajtsa. (Viharos taps.) De ugyanakkor éppen azért, hogy a határokon az ellenállás töretlen legyen, a nemzet lelkének őrt kell állania mindannyiunk, a mindennap apró kérdései, apró őrlő gondjai felett. A határok védelmében sohasem destruálódott a magyar katona, a magyar honvéd a frontot soha el nem hagyta. (Ugy van!)

A belső bomlás ellen

— Idebent azonban megindulhat egy óriási folyamat, kísérlet történhet a magyar lelek kikezdésére, ellene őrködni elsősorban nektek, nemzetvédelmi kereszteseknek a kötelességtek. Legyetek a nemzet élő lelkiismerete, legyetek a nemzeti gondolat szószólói, harcosai, legyetek a nemzet vizsgáló szeme, amely mindent keres, ami nina, bűn, visszaesés, csunya és üldözendő az országban. Üldözzetek mindent, ami velejárója a háborúnak: a mohóságot, az anyagiasságot, a tisztességtelenséget, az elleplezési szándékot. Véget kell vetni a szégyenkezésnek, ki vele a nyilvánosság elé és ki vele az országból, aki ma nem tisztességes és nem állja meg a helyét.

— A határt tudom védeni a magyar katonával és tudom tíz magyar sorakozik fel mindegyik mögé, ha szükség lenne a pótlásra. Tudom vezetni külpolitikánkat, de azt, hogy a nemzet lelke meg ne rendüljön, egyedül csak magam biztositani nem tudom. A nemzet lelke és a nemzet ereje a magatok, a magunk kezében van. Nem győzöm eléggé hangsúlyozni ezt, nem lehet csak figyelmeztetéssel, csak hatósági intézkedésekkel, csak karhatalommal megoldani ezt.

tebb elhatározásom. Ameddig és viszem az ország dolgait, abból a tételből, amit már annakidején felállítottam, hogy országunk határait minden ellenséggel szemben feltétlenül megvédjük s belső rendünket minden eszközzel biztositjuk, soha, de soha egy vonalnyit engedni nem fogok. (Viharos taps.) Ebben az egész nemzet, nemzetem minden hű fiának támogatására számítok, ezt annál inkább is kérem, mert egészen természetes, hogy ahol megingást, fegyelemlazulást, vagy csüggedést tapasztalnék, ott a salus rei publicae suprema lex mindenre felhatalmazó ereje alapján a szükséges intézkedéseket megteszem. (Megújuló nagy taps.)

Békében akarunk élni

— Ezek a szavaim talán kemények, — mert minden megingathatatlan elhatározás egyúttal kemény is kell, hogy legyen — de semmiesetre sem jelentenek kihívást vagy provokálást senki felé, legkevésbé az ország határain kívül, de idehaza sem. Magyarország a legbékésebb nemzet a világon — még a reveziót is mindig csak békés eszközökkel hirdette, mint ahogy tényleg és valójában így is valósította meg. (Ugy van!) Békében akar élni ezen a földön, egy igazi Európában, régi kultúráját akarja továbbfejleszteni, népeinek szabadságát, egyenlőségét, szociális jólétét kivánja előrevinni. (Taps és helyeslés.)

— A békét és kenyeret én hirdetem, én akarom megadni magyar népemnek — nem pedig azok, akik ilyen című röpcédulákat szórnak szét, valójában nem azért, hanem éppen ellenkezőleg, azért, hogy a békét idebenn felboritsák, az ellenségnek az országot kiszolgáltassák és a kenyértől, amely most — hála Istennek — bőségesen megvan, a dolgozókat megfosszák.

— Békét és kenyeret hirdetnek — és meg akarják állítani a munkát ebben az országban. Kérdem, honyan lesz kenyér munka nélkül. Békét hirdetnek és fel akarják dúlni a magyar lelkeket, a magyar lelkek békéjét és nyugalmát. A békét és kenyeret — ismétlem a mi politikánk, az az államvezetés adja, amely a határokat meg akarja védeni és a békés munkát akarja lehetővé tenni ebben az országban.

Válasz a külföldről hangoztatott fegyverletételi felhivásra

— Külföldről is halljuk a „béke és kenyér" jelszavát és azt, hogy tegyük le a fegyvert. Hadd kérdezzem meg naiv egyszerűséggel: miért kívánják éppen tőlünk, békés kis nemzettől, akik csak határainkat akarjuk védeni, hogy tegyük le a fegyvert? Miért nem ott kezdik meg, miért nem ott járnak elől jó példával, ahonnan ezek a felhivások jönnek? (Taps és helyeslés.)

— A mi országunkban most is béke van. És, a sok baj között nincs is minden úgy, amint szeretnők, ha a nemzeti társadalmunknak sok rétegei, tisztjeink, tisztviselőink és munkásaink közül sokan nagyon nehéz megélhetéssel küzdenek is, — pedig ezek a társadalmi rétegek a leghivebben teljesitik kötelességüket — mégis nagyobb a békénk, jobb a megélhetésünk, — egyeseknél nagyon is jó a megélhetés — mint akármelyik népé ezen a világon.

— Gondolkozzunk egy kicsit. Van-e még egy országa Európának, ahol, mint nálunk, évről-évre tagadhatatlanul javul a közellátás? Ahonnan a gyülöletet hirdetik, ott nem kenyeret akarnak adni, ott a kenyeret akarják elvonni az emberek szájától, mert a kenyérből megelégedettség, nyugalom, belső munka fakad, a hazafiasság, a nemzet léte és élete. Akik a kenyeret támadják, azt akarják kivenni a magyar ember kezéből. (Ugy van!)

Közellátási erőfeszítések

— Nem mondom, hogy nincsenek bajok. Jól tudom a bajokat. Ismerek és tudok minden bajt, ami ebben az országban van, de mégis merem állitani, hogy a háború ötödik évében közellátásunk jobb, mint volt három évvel ezelőtt. Felelősségem tudatában bejelentem, hogy igen rövid időn belül megoldjuk a lábbeli ellátást és mindent el fogunk követni, hogy a ruhanemű vonalán is előteremtsük az ország szükségletét. Ebben az utóbbi vonatkozásban kétségtelenül nehéz a helyzet. Sajnos, a háborúnak készletek nélkül indultunk neki s nem gondoltuk, hogy ilyen hamar, ilyen tökéletesen lezárulnak előttünk a világ kapui, gyapotot, pamutot alig tudunk már [illegible]. Gyapjútermelésünk soha nem volt nagy, az utóbbi években pedig erősen összezsugorodott s gyorsan felfokozni nem lehet. Olaszország kiesésével a kereskedelmi forgalomból műrostkészletünk egyharmadrésze hiányzik, hazai gyártásunk pedig most van kifejlődőben. Azt azonban igérhetem, hogy a mi anyag ezentúl a gyártásból kikerül, azt kizárólag az arra legjobban rászorultak igényeinek kielégítésére fordítjuk — semmi luxusárut az országban többé gyártani nem fogunk s ilyet be külföldről sem hozunk. (Nagy taps és helyeslés.)

A vezetők és a nemzeti közösség felelőssége

— Igen! Ott leszünk! Lesz karhatalom, lesz erő, hogy megőrizzük ennek az országnak rendjét. (Viharos taps.) Ez nem kétséges, erre számitson mindenki, aki a rendet megbontani akarná. De minden ilyen kisérletet elsősorban a nemzet rendjének kell megakadályoznia. Mert nehéz sorsba jutott az a nemzet, ahol már nem a közösségi gondolat tartja kezében a társadalmat, ahol nem a nemzet lelke tartja fenn a rendet, hanem a szuronyok erejére van szükség.

— Ennek a nemzetnek a mai világégés e szörnyű korszakában egy nagy gondolatot kell magáévá tennie, amelyben én az élen kell, hogy járjak: ez a felelősség gondolata. Hangsúlyozni akarom, nem mint pártpolitikus állok előttetek; bár pártom van, a legnagyobb párt ebben az országban s talán ezenkívül is vannak támogatóim és barátaim, nem azért jöttem ide, — mint sokan gondolnák — hogy azzal a politikusokat érdeklő kérdéssel foglalkozzam: választunk-e vagy nem választunk a közeljövőben. Felelős magyar királyi miniszterelnök vagyok, nem egy párté, hanem az egész országé s előttetek, mint Magyarország miniszterelnöke állok, aki felelős vagyok mindenért, ami ebben az országban történik. Felelős vagyok oz ország külpolitikájáért és katonai elhatározásaiért egyaránt. Ebből a felelősségből azonban nemcsak az következik, hogy vezetésemért és irányitásomért ma, vagy az utókor által felelősségre vonható vagyok, hanem kötelességem elhatározásomnak és akaratomnak minden erővel és mindenképpen és mindenkivel szemben is, érvényt szerezni. (Viharos taps.)

— A miniszteri felelősség nemcsak mindazért terhel valakit, amit cselekszik, hanem mindazért is, amit elmulaszt. S éppen ez utóbbi szabja meg részére azokat a kötelességeket, amelyeknek teljesitésében nem válogathat érzelmei, szimpátiái, még esetleg elfogultságai szerint sem, hanem soha semmi, de semmi mást nem tarthat szem előtt, mint egyedül a nemzet egyetemes érdekeit s ennek érdekében semmit elmulasztania, semmi eszköz igénybevételétől visszarettenie nem szabad! (Helyeslés és taps.)

Soha, egy vonalnyit sem!

— Országunk ma súlyos napokat él. Az országgyűlés összehivásának első napjaiban mondott beszédemben rámutattam, hogy a nagy világégés lángjai közelednek országunk felé. Feltétlenül bízunk barátainkban, de biztonságot mégis csak egy nyujthat nekünk, ha elsősorban magunkban bízunk, ha elsősorban magunk tesszük meg kötelességünket és magunk állunk ki a gátra. (Ugy van, helyeslés.)

— Ez megingathatatlan és legszen-

Ma a lakóházak és egyéb épületek elsötétítése 20 órakor kezdődik és hajnali 4 óráig tart

Küzdelem a feketepiaccal, az árdrágítással és a visszaélésekkel

— Mindezzel szemben állnak a mindennapi élet sötét foltjai: a feketepiac, az árdrágítás, a visszaélések, panamák — ezekről akarok most szólani.

— A feketepiac az árdrágítás szomorú velejárója a háborúnak. Sok a pénz, kevés az áru, ez sodorja a dolgokat bizonyos irányba. Próbálunk szembeszállni vele, legutóbb újabb törvényes intézkedéseket hoztunk, amelyek drákói szigorral büntetik ezeket a visszaéléseket.

— De foglalkoznunk kell egy ennél sokkal súlyosabb kérdéssel. A feketepiac és az árdrágítás megnehezitheti anyagi megélhetésünket, a visszaélések, az üzérkedések, meg nem engedett nyereségek halmozása, a rajtuk keresztül kifejlődő tobzódás, költekezés, a háborús lelket, a tisztaságot, a magyar voltunkat mélyen sértő életmód és hivalgás azonban már alkalmas arra, hogy megbontsa a nemzet lelki egyensúlyát. Ez is háborús tünet. Sajnos, minden háborúban vannak könnyű keresetek s az ilyenek jobban élnek, főleg pedig jobban dőzsölnek, mint az a mai időben szabad és tisztességes volna. Mindent elkövetek ennek megakadályozására, de ez a háborúnak velejárója, a pénzbőségnek és áruhiánynak eredője és a „sajnos" gyorsan élni, gyorsan keresni és a keresetet gyorsan elherdálni akarók hitvány embertípusának háborús pszichózisa.

— Sok szóbeszéd van most ezekről. Hála Istennek, az elhangzó vádaknak, gyanusitásoknak csak kis része igaz, de amikor megállapitom, hogy hála Istennek, csak kis részük igaz, nagyon szomorúan kell megállapitanom azt is, hogy százszor annyi a szóbeszéd, az irigységből fakadó rágalmazás, mint a valóság. De ez is háborús tünet. Mindent elkövetek ezeknek letörésére, az eddiginél radikálisabb eszközöket veszek igénybe, semmit elleplezni nem engedek. Minden feljelentésért hálás vagyok, mindennek utánajárok, mindent kivizsgáltatok, irgalom nélkül és kérlelhetetlenül megtorlok. (Nagy taps.)

— Szomorú lenne azonban, ha egy nemzet hitét, bizalmát és erejét megingatná, felboritaná az, hogy akad soraiban néhány panamista, kijáró, vagy megtévedt köztisztviselő is. Ki kell tehát magunkból vetkőzni ezt az alacsonyabbrendűséget, a piszokban való kéjelgést, az undoritónak kolportálását is, mert önmagunkat szennyezzük be azzal, ha mindent elhiszünk, ha mindenkiről mindent feltételezünk; a nemzetnek ártunk, ha ezt terjesztjük, a gyengébb jellemeket pedig csak csábitjuk vele a bűnre, a megtévelyedésre.

Őrizzük meg a mindennapi élet nyugalmát

— Nem tagadom és tudom, hogy bizonyos idegesség fut végig az országon. Jóra magyarázom ezt: mindenki a maga módja szerint a nemzetet, a magyart félti. De ennek a remegésnek, amely nemes érzésből fakad, nem szabad kihatnia a mindennapi életre. A mindennapi élet nyugalmát meg kell őriznünk, mert semmi okunk sincs az ellenkezőjére. Hogy a világtörténelem milyen esemé-

Kicsi, pompás a **Klaviano** kis zongora

Javítás - hangolás

MOGYORÓSSY

hangszergyár, Budapest, VIII., Rákóczi-út 71.

nyeket zúdít reánk, annek nem vagyunk urai. De hogy mi magunk hogyan álljuk meg helyünket, annak kizárólag mi vagyunk az urai és felelős tényezői. (Úgy van!) Csak annyit érünk, amennyit jelentünk nemzetünknek, magunknak, fiainknak, unokáinknak, amennyit mi teljesítünk ezen a földön, ahol vagyunk. Ha közeledik az ellenség, ez nem csüggedést kell, hogy jelentsen, hanem megerősödést. Amíg messze az ellenség, addig lehet egyenetlenség, de ha közel jut hozzánk, mint mondottam, ki a gátra: ez a magyar feladat. Nem szeretem azokat, akik hangosak voltak, míg az orosz valahol a Volgánál volt, most pedig, hogy közelebb került, meg vannak ijedve. Én azokat szeretem, akik akkor talán nem voltak az ujjongók táborában, de most, amikor az ellenség közeledik, erősek, önbizalommal teltek. Ezekre a magyarokra van most szükség s arra kérem az Istent, hogy ezek gárdáját szaporítsa.. (Viharos taps.)

A munkafegyelem megóvása

— Még egy kérdésről kell szólanom, a mindennapi élet nagy kérdései közül: ez a munkafegyelem és a munkateljesítmény kérdése. A háborús fáradtság, az életkörülmények romlása miatt a munkakészségnek és a teljesítménynek nem szabad romlania az országban. A dolgozó társadalom kétfelé tagolható országunkban. Az egyikbe tartoznak azok, akik nem hagyhatják el vállalt munkahelyeiket, ezek — akár köztisztviselő, hadiüzemi, vagy mezőgazdasági munkás legyen — kötött bérek mellett kötelesek dolgozni. Ők a mai munkástársadalom legértékesebb és kötött helyzetük miatt sokszor legszenvedőbb néprétege. Minden segítség, amit nyujtani tudunk, — természetbeni ellátás, legyen az élelmiszer, vagy ruházati cikk — elsősorban nekik kell, hogy jusson! (Ugy van!) Feléjük kell hangsúlyozni a nemzet megbecsülését! Kötelességemnek érzem, hogy a nemzeti munkateljesítés e legértékesebb és legjobban igénybevett rétegeinek helyzetét állandóan a legnagyobb figyelemmel kísérjem és megélhetésüket, keresetüket biztosítsam. Néha ez a látszat, esetleg úgy is van, hogy a fekete munkapiac áraival szemben alulmaradnak, de ez ne tévessze meg őket. A munka biztonsága és az, hogy ezzel honvédelmi kötelezettségüknek is eleget tesznek, a mindig legfontosabb természetbeni ellátás és juttatás, amelynek fokozása egyik legfőbb teendőnk és a megbecsülés, amiben részesülnek, kell, hogy kiegyenlítse náluk a feketepiac ember és áru ellenhatását.

Munkásaink nézzenek körül Európában...

— Lenne még egy szavam a magyar munkásághoz. A magyar munkásság itthon dolgozik, magának és saját nemzetének termel. Nézzenek körül Európában, a kis nemzetek közül mindegyik elmondhatja ezt magáról? Hol van még ez rajtunk kívül és mi körülöttünk? Pontosabban kifejezve, velünk együtt négy ország van a kontinensen, ahol így van. Talán egyedüli ország vagyunk, pld. Angliát is beleértve, ahol nincs még munkakényszer! Nincs is rá szükség, míg munkakészség van — de, mint mindennel a világon a háborúban, itt sem lehet válogatni az eszközökben, ha a nemzet érdeke ezt követeli. A magyar munkásság mindezt megérdemelte eddigi magatartásával és kötelességteljesítésével — rajta áll, hogy ez így maradjon, de természetesen nekem kötelességem a magyar nemzeti egységen őrködve és vigyázva, hogy ez másképpen ne is lehessen. (Ugy van, helyeslés.)

— Ezek azok a kérdések, amelyekkel küzdöm, küszködök. Sokat el tudok intézni belőlük a magam erejéből, de mint már annyiszor mondottam, az aljasság ellen minden magyar ember segítségére van, elsősorban a tiétekre. Amelyik társadalom a maga erejéből a fekélyt nem tudja kiirtani, azt sem homeopata gyógykezeléssel, sem injekciókkal, de még tizedeléssel sem lehet megmenteni. A nagy nemzeti problémák közt a mindennapi élet kérdéseiről is szóltam. Azért tettem ezt, mert ismerem az életet és bár hiszek és meg vagyok győződve minden magyar szent áldozatkészségéről és lelkesedéséről, amikor azt fentartani akarom, kötelességem a mindennapi élet gondjainak őrlő problémái felett is őrködnöm. Az erőt, amire ennek a nemzetnek szüksége van és még fokozottabb mértékben szüksége lesz, megbomlasztani nem engedhetem. (Viharos taps.)

1918-ban másként volt

— Nem is félek ettől. Mert annak, ami 1918-ban történt, az alapfeltételei ma másképpen állanak. Akkor nem volt nemzeti hadseregünk, részei voltunk a nagy Monarchiának, de teljes szuverénitással belügyeinkben nem rendelkeztünk. Ma ez teljes mértékben megvan, minden tizennyolcas kísérlettel szemben, ma más nem sodorhat bennünket katasztrófába, de igaz, hogy a magunk erejére is kell támaszkodnunk.

„Ne bántsd a magyart!"

— Amiket elmondottam, egyszerű szavak, pedig azt hiszem, benne volt egész külpolitikánk is, ami semmi egyéb, mint egy régi mottó: Ne bántsd a magyart. Hozzátéve azt: ameddig bennünket nem bántanak, mi sem bántunk senkit; de ha bántanak, nem tehetünk mást, mint hogy minden erőnkkel, amivel rendelkezünk, szembeszállunk azzal, aki hozzánk akar nyúlni. Ilyen egyszerű a magyar külpolitika és ilyen a belpolitika is. Ne bántsuk egymást, kerüljünk el mindenkit, aki veszekedő, durcás, vagy rossz természetű. De természetesen, ennek is megvan a határa: ha valaki nem akar velünk karonfogva menni az életen, akkor belekarolunk, s ezzel a karonfogással jön velünk.

— Köszönöm, hogy eljöttetek és meghallgattatok s arra kérlek benneteket, hogy a hitet és önbizalmat vigyétek magatokkal. Hirdessétek otthon, hogy a világtörténelem legválságosabb óráiban természetes, hogy a nemzet is válságos időket él. De nincsen olyan válság, amiből egy nemzet, amely önmagában bízik, önmagában hisz, önmaga erejét összefogja és szét nem forgácsolja, ki ne tudná magát verekedni! (Úgy van, nagy taps.)

— Mindennap vizsgálom ennek az országnak helyzetét. Én hiszek benne, hogy megálljuk helyünket, hogy megmentjük ezt a nemzetet, de csak úgy, csak azon az úton, amint fentebb mondottam. Nektek, akik a nemzetvédelem keresztjét viseltek, ez a kereszt elismerését jelenti annak, hogy férfiak voltatok és nehéz időben is megálltátok helyeteket; jelent elő egezett bizalmat a jövőre, jelent egy kitüntetést a mellen, de jelent egy súlyos keresztet a vállon is, amelyet közületek mindenkinek és minden magyarnak hordoznia kell, mindaddig szenvedésen át, a Golgotáig, a halálig is. Mert ne feledjétek, a kereszt világeszme lett, a szenvedésből a legnagyobb erény, a verejtékből a munka dicsősége és a Golgotából a Feltámadás. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

A miniszterelnököt beszéde elhangzása után a tömeg felállva, hosszasan és lelkesen ünnepelte. Ezután Uzdóczy Zadravetz István püspök felavatta a szövetség zászlaját.

Motorkerékpárok javítása

Speciális Csőjármű, Paulay Ede u. 23. T: 427-020

A mai hadijelentés a német rádióban

A német rádió közölte a véderőfőparancsnokság mai hadijelentését, amely megállapítja, hogy Krivoj Rogtól délre, Zsaskovtól keletre, a Berezinától keletre és Vitebszknél sok erős szovjet támadás hiusult meg a tegnapi nap folyamán. Az egyik előretörő szovjet páncélosköteléket 25 harckocsija közül 20 megsemmisül.

A keleti arcvonal északi szakaszán egyes német seregkötelékek, a kapott parancs értelmében, elszakadtak az ellenségtől, hogy az arcvonalukat megrövidítsék. Az utánuk nyomuló bolsevistákat visszaverték.

A neptunói hídfőben változatlanul súlyos harcok folytak. Több német támadás váltakozott az angolszászok ellentámadásával. Egy angol zászlóaljat megsemmisítettek.

Aprilijától délre bekerítettek egy brit harccsoportot, amelynek elkeseredett kitörési kísérleteit meghiúsították s a felmentésére siető kötelékeket is visszautasították. A délebbi olaszországi arcvonalon nem történt lényegesebb esemény.

Vasárnap délben északamerikai bombázókötelékek támadást intéztek Észak- és Nyugat-Németország ellen. A ledobott bombák lényegesebb kárt okoztak Lipcsében.

Éjszaka brit kötelékek Stuttgart ellen intéztek súlyos légitámadást. A német vadászelhárítás és védelem a kedvezőtlen időjárási viszonyok ellenére 49 nagyrészt négymotoros bombázót pusztított el.

A német repülőerők erős kötelékei újra megtámadták Londont, ahol kiterjedt tüzeket állapítottak meg. A brit fővárosban jelentős károk keletkeztek.

Német tengeralattjárók az Atlanti óceánon heves csatákban 11 hajókísérettel ellátó torpedórombolót süllyesztettek el.

Tölgylombot kaptak a katlancsata megvívásáért

Berlin, február 21. *(Német TI)* A Führer a Vaskereszt lovagkeresztjéhez a tölgylombot adományozta *Stemmermann* Vilmos tüzérségi tábornoknak és *Lieb* Theobald altábornagynak, akik a keleti arcvonalon egy heteken át elvágott harccsoport elhárító harcaiban tüntették ki magukat. *(MTI)*

Mrs. Waldeck tanácsokat ad az amerikaiaknak, hogy hogyan oldják meg a háború után a német kérdést

Amerikában újabban divatba jött Németország háború utáni sorsáról *fantasztikus terveket* kovácsolni, — természetesen a szövetségesek legkülönfélékép értelmezett érdekeinek megfelelően. Most újabb tervvel foglalkozik az amerikai sajtó, igaz, ezt a tervet már az amerikaiak is mosolyogva veszik tudomásul.

A terv szerzője az az állítólag „magyar" származású *Waldeck* grófnő, aki 1930-ban Berlinben egy kémkedési ügy központjába került s aki leánynevén, *Goldschmiedt* Róza néven, a kémkedési ügyről könyvet is írt. Ez a könyv — „Vorspiel zur Vergangenheit" — annakidején nagy port vert fel, mert intimitásokat igyekezett közölni akkoriban sok szereplő politikai személyiségről. Később Romániába került, ahol ismeretséget kötött *Lupescu* asszonnyal és bejáratos volt *Károly* román király udvarába. A román udvarban és Lupescuné környezetében hallott politikai pletykákról aztán újabb könyvet írt *Athene Palace* címmel. Mint ismeretes, így hívják Bukarest egyik előkelő szállodáját, ahol valamikor, főleg Károly uralkodása idején, rengeteg politikai kalandor és nagystílű üzletember fordult meg.

Az érdekes *vöröshajú bécsi zsidó nő*, aki rövid ideig egy *Waldeck* gróf felesége volt, sokáig lakója volt az *Athene Palace*-nak. Könyve Amerikában, ahol szívesen olvasnak intimitásokat európai uralkodókról, szerelmeikről és kulisszamögötti politikai szenzációkról, nagy üzleti siker volt. Ezen felbuzdulva most újabb könyvet írt *„Meet Mr. Blank"* címmel. Ebben az újabb könyvében azzal az Amerikában most népszerű kérdéssel foglalkozik, hogy *kivel lehetne betölteni háború után Németország trónját.*

Az egyik tekintélyes amerikai folyóirat, a *„News Week"* foglalkozik a *Mrs. Waldeck* könyvével és felháborodott hangon beszél arról, hogy Európa jövőjének sorsdöntő kérdéséről ilyen *gyermekded női fantáziával* megírt könyvekben tájékoztassák az amerikai közvéleményt.

A vérnyomok leleplezték a 16 éves revolveres betörőt

Szombaton éjszaka be akart hatolni egy férfi Nagy Dezső cukorkaárus Béke-utca 47. sz. házban levő lakásába. Nagy felébredt és revolverrel indult a betörő ártalmatlanná tételére. A betörő elmenekült és egy lövést adott le. A kereskedő is utánalőtt, vaktában. A golyó megsebesítette a betörőt és a hóban vérnyomok maradtak utána.

A detektívek megindították a nyomozást a betörő kézrekerítésére. Megkönnyítette a nyomozást, hogy a betörőnek valahol első segélyért kellett jelentkeznie. Érdeklődtek tehát a környékbeli orvosoknál, meg a kórházakban és így megtudták, hogy a közeli helyőrségi kórházban jelentkezett. Onnan a Magdolna-kórházba tették át az első segélynyujtás után. A Magdolna-kórházban megtalálták a betörőt: egy 16 éves züllött suhancot.

Meghalt a kötélről levágott férje, mert a szomszédoknál hallgatott

A pestszenterzsébeti Valéria-utca 39. számú házban a vasárnapra forduló éjszaka felakasztotta magát Jakab Kálmán 43 éves napszámos. Felesége levágta a kötélről, de nem hívott hozzá orvost, hanem szomszédai tanácsára ágyba fektette és vizesborogatást rakott a fejére. Reggelre sem tért magához férje, mire kihívta hozzá a mentőket, azok azonban már csak a beállott halált állapíthatták meg. A rendőrség vizsgálatot indított: terhel-e valakit a felelősség a napszámos haláláért.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

Kovács Frigyes

műépítész,

m. kir. kormányfőtanácsos

f. hó 19-én elhunyt. Temetése f. hó 22-én, kedden délután 4 órakor a Farkasréti temető halottasházából a r. k. egyház szertartása szerint lesz.

Gyászolják: **Dormándi Lászlóné sz. Székely Kovács Olga,** férje és leánya, **Székely-Kovács Ferenc** és neje, **dr. Bálint Mihály és fia, rokonai** és barátai.

Neogrády Dóra, Sándor, László és Miklós mélységes fájdalommal, de Isten bölcs akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy forrón szeretett Édesanyánk

özv. Neogrády Antalné

szül. **Turzo-Telepy Margit**

életének 75-ik évében, megadással türt hosszú szenvedés után, e hó 18-án este 9 órakor visszaadta lelkét Teremtőjének. Drága halottunkat folyó hó 21-én délután ½4 órakor fogjuk az alagi temető halottasházából a református egyház szertartása szerint szeretett jó Édesapánk mellé örök nyugalomra helyezni.

Áldott emléked a szívünkben él!

Neogrády Lászlóné sz. Kelety Magda, Neogrády Miklósné sz. Beleznay Margit menyei, Neogrády Abigél, Neogrády Tónika unokái, Neogrády Árpád és felesége Petőcz Mária, Neogrády Jenő, vitéz Telepy Miklós sógorai és sógornője, Achmed Djelal, Kondor, Gottl, Susits, Kovacsics, Egressy-Galambos, Plank, Szilvássy, Herdey, csicseri Orosz, Safcsák, Szentmártoni és Nagy családok.

Kovács Frigyes

Stefánia uti villa -
Naphegy - tér 8. r. villa
Zentai városháza terre

Szefelslex. 317. l.

Élettr. arch.
n. o. 773, 774. l.

Kovács Frigyes

épitész

terverte gr Zichy
Jenő palotája mellett
a Rózsa és Szegfű utca
sarkán a Zichy-
muzeum épületét
1900.
(A muzeum megszünt
utóbb club helységje
alakitottak)

Thirring Bpest
85.1

POE

da: BUDAPEST, VI., IZABELLA-UTCA 71. Telefon 22

LD JÁNOS
akatos és csillárgyár
Budapest, IX., Tűz
TELEFON 98—63.

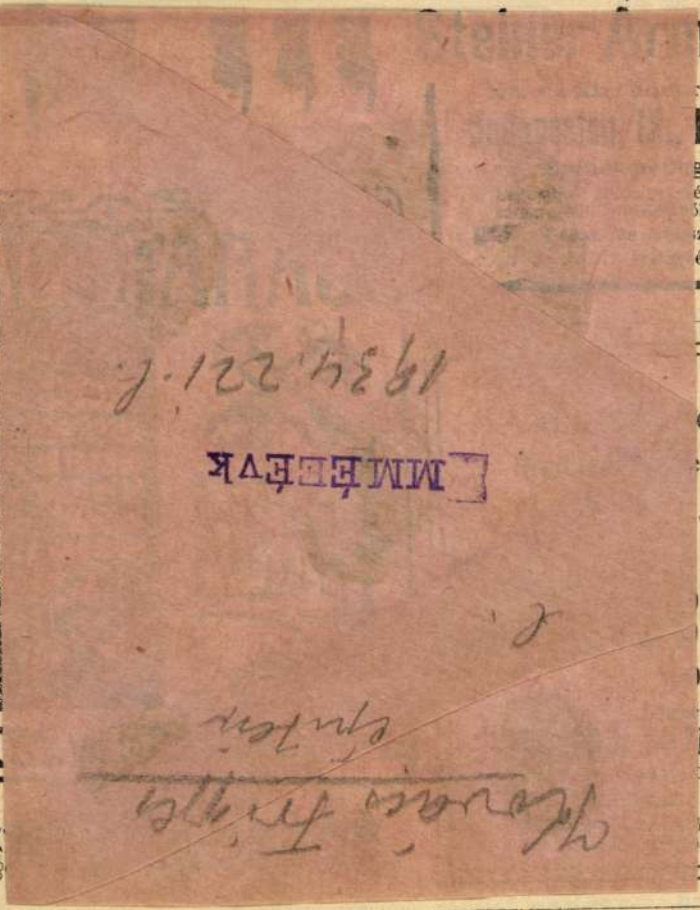

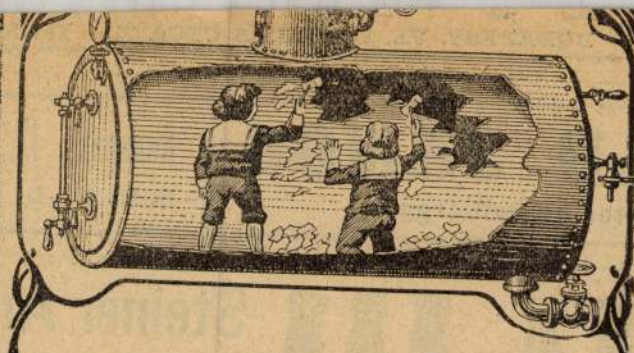

Egyedüli gyártói:

FRISCHAUER ÉS TÁ

rozsda elleni festékek gyára

Telefon 52—70. **BUDAPEST, VII., GIZELLA-UT 43.** T

teli vállalat.
C
ayi-u. 18. sz.

Elvállal villamos-világitást, erőátviteli-, házi-, szállo sürgöny berendezést. Telefon és villámháritó felsz pák, motorok és ventilátorok jókarbantartása és a javitása. Malmok és gyárak saját telepü villamvil dezéseit tüzbiztonsági rendszer szerint jutányosa

ELVÁLLAL: villanyvilágitás, telef csengő, villámháritók, villamos zárak zését és javitását.

Vállalkozók, bányatulajdonosok, gőzfü

téglagyárak és egyéb ipartelepek figye

Több nagy vasutépitési leltár előnyös megvétele budapesti, vagy vidéki készleteimből, **fölötte ju árakon** tetszés szerinti mennyiségekben, szelvénye méretekben azonnal szállithatok:

Kovács Frigyes
ipitai Bpest
Zentai, városház

l.

MÉ. 1912. 4. sz.
3, 4, 5, l.

Ruhaszövet kiváltására szü
iránti b

Az 1921. évi 1.000. P. M. számú p
igényelhető kedvezményes áru ruhaszövet ki
az 1921. évi 2.700. M. E. számú rendelet
Havi drágasági segélyemnek egy hó
Ruhautalványom száma: .....

....., 1921

Bejelentő részére az Ellátási Jeg
..... sorszámú ruhautalvány kia
..... K drágasági segélyben részesül
4. pontja alapján ..... K előleg enge

....., 192

P. H.

* *A záradékot is a bejelentő köteles a l*

Kovács Frigyes építész

I.magy.Biztositó,üdülő,Bp.

Tér és Forma, 1935 VIII. 323

Rosenbaum Izidor Légszesz-, vizvezeték- és csatornázási vállalata. **Budapest, VII., Amazon-utca 16.** Alapitva: 1885. Tessék a cimre ügyelni! Telefon: 26—69. Költségvetési tervezetek ingyen és bérmentve.

SZARKA JÁNOS MŰBUTOR-ASZTALOS BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRUT 7. TELEFON 113—28. TELEFON 113—28. Készit és állandóan nagy raktárt tart ebédlő-, hálószoba- és iroda-berendezésben. :: EBÉDLŐ-ASZTALOKBAN SPECIALISTA. :: Ajánlja 4—6 táblás önmüködő asztalait. Szolid pontos kiszolgálás!

Tagositások.

Vérvölgy. [Szilágy m.] Vérvölgy község arányositási ügyében az előmunkálatok megkezdése, illetve a birtokcsoportok megalakitása, ezek képviselőinek és a m. mérnöknek megválasztása, végre a költségelőirányzat elkészitése tárgyában határnapul junius 12. napjának d. e. ½10 órája Vérvölgy községházához tüzetik ki. Felhivatnak birtokrendező mérnökök, akik a kérdéses ügyben a m. mérnöki teendőket elvállalni szándékoznak, a szerződési pontok előterjesztése mellett ajánlataikat a zilahi kir. törvényszék elnökéhez vagy az érdekeltek valamelyikéhez küldjék be.

Vasutépitészet.

Előmunkálati engedélyek. A kereskedelemügyi m. kir. minister Pollacsek és Epstein budapesti vállalkozó cégnek a máv. Sátoraljaujhely állomásától Szőllőske, Ladamóc, Zemplén, Magyarsas, Szürnyeg, Petrik, Ratkóc, Deregnye, Butka és Ladomér községek érintésével a máv. Nagymihály állomásáig, továbbá a fenti vonalon tervezett Butka állomásából kiágazólag Dénesujfalu, Pályin, Ungszenne, Solymós és Bunkos községek érintésével Szobráncig és végül ugyancsak a fenti vonalon tervezett Deregnye állomásából kiindulólag Vaján község érintésével Nagykaposig vezetendő keskeny nyomtávu, gőzüzemü gazdasági h. é. vasutvonalra; a nyiregyházavidékikisvasutakrészvénytársaságának a Nyiregyháza—dombrádi fővonala Buj állomásából kiágazólag Paszak, Bercel, Gáva és Vencsellő községek érintésével Balsa községig, továbbá a fenti fővonalból Nyiregyháza város belterületén kiágazólag a Pazonyi-utcán át Pazony, Tura, Sényő-Tét, Ibrony, Ramocsaháza, Laskod, Petneháza és Karász községek érintésével Gyulaháza községig vezetendő keskenynyomtávu h. é. vasutvonalra; Steller Antal okl. mérnök, budapesti lakosnak, a máv. Versec állomásának vágányaihoz csatlakozóan kiinduló, az állomás előtti téren, Pancsovai-uton, Erzsébet-téren, Székház-utcán, Városház-téren, Baross-téren, Temesvári-uton, Versec-vásártér állomásig, ahhoz csatlakozóan egyrészt, másrészt ezen vonalból a Városház-téren kiágazólag az Andrássy-téren, Iskola-utcán át a római katholikus temetőhöz, illetőleg a Város-kertig vezetendő szabv. esetleg keskeny nyomt. felső vezetékes villamos közuti vasutvonalra; Obád Iván zágrábi birtokosnak a máv. Leskovác állomásától, Brezovica, Hudibilek, Grancari, Brebernica és Jamnicka-kiselica községek érintésével és Kulpa folyó áthidalásával Lasinja községig, valamint folytatólag Trepca, Kirin, Boric és Kozarac községek érintésével az első délnyugoti határőrvidéki h. é. vasut Vrginmost állomásáig vezetendő szabv. nyomt. gőzüzemü h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedély érvényét további egy év tartamára meghosszabbitotta; Matkovits Béla temerini földbirtokosnak Csantavér községből kiindulólag, a Bács-Bodrog vármegyei h. é. vasutak Péterréve állomásáig vezetendő keskenyvágányu, gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét további egy év tartamára megujitotta, valamint a szabványos nyomtáv alapul vételével leendő tervezetre is kiterjesztette; Klein Mór főmérnöknek, mint az „Oberschlesische Eisenindustrie Aktien Gesellschaft für Bergbau und Hüttenbetrieb in Gleiwitz“ cég meghatalmazottjának Merény község határából kiindulólag a Bindt bányához vezetendő sodronykötél-pályára az előmunkálati engedélyt egy évre megadta; Herbst Géza alispán, mint a Türjétől Rumig és Türjétől Felsőpulyáig tervezett h. é. vasutvonalak létesitése céljából megalakult vasuti végrehajtó bizottság elnökének a Türjétől Rumig és Türjétől Felsőpulyáig vezetendő szabv. nyomt. gőzüzemü h. é. vasutvonalakra kiadott előmunkálati engedély érvényét Türjétől Baltavár, Csehmindszent és Kám községek érintésével Rum állomásig tervezett vonal-változatra is kiterjesztette; az Egyesült fatermelő részvénytársaság budapesti cégnek a Maroshéviz község határából kiindulólag a Székpatak völgyébe vezetendő keskeny nyomtávu iparvasut-vonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

Az állami munkástelep vasutja. A kereskedelmi minister a létesitendő állami munkástelep épitéséhez tervezett lóüzemü iparvasut közigazgatási bejárását elrendelte. A bejárást e hó 17-én tartották meg.

A csantavéri vasut. Csantavér község képviselőtestülete e hó 13-án tartott ülésében foglalkozott a csantavéri vasut épitése ügyével, mely alkalommal 120.000 kor. törzsrészvény jegyzését határozta el.

A baja—jánoshalmi és baja—mélykuti vasut. A kereskedelmi minister a baja—jánoshalmi és baja—mélykuti vicinálisokra kért előmunkálati engedélyt megtagadta, mert a beadott tervek szerint a két vasut Bajától Bácsbokodig, 19 kilométernyi távolságon a máv. fővonalán haladt volna. Bácsmegye főispánja most értekezletre hivta össze az érdekeltséget, hogy a 20 községet érdeklő vasuttervet megfelelőleg módositsák és ismételten felterjeszszék.

Uj iparvágány Vágszeredben. A vágszeredi mezőgazdasági cukorgyár iparvágányt szándékozik az állomásról a gyártelepre vezetni. A közigazgatási bejárást a kereskedelmi minister rendelete alapján május 25-én d. e. 9 órakor kezdik meg Vágszered állomáson. A bizottság vezetője Szücs Andor min. titkár lesz.

Villamos városi vasut Zomborban. Schäffer József mérnök Zombor város területén villamos városi vasutat szándékozik épiteni. A tervezet közigazgatási bejárását a kereskedelemügyi minister rendelete alapján május 26 án d. e. 9 órakor kezdik meg Zombor város tanácstermében. A bizottság vezetője dr. Rudán Aurél min. osztálytanácsos lesz.

Vizépitészet és szabályozás.

A tiszavezsenyi gázló rendezéséhez szükséges 7924·5 m³ rőzse szállitására a szolnoki m. kir. folyammérnöki hivatalban május 10-én tartott árlejtésen két szegedi cég pályázott: Tombátz István 26.943 kor. 30 fill., Tóth Ferenc az előirányzott 27.735 kor. 75 fillérrel.

Tombátz István ajánlatát jóváhagyás végett felsőbb helyre terjesztették.

A Marcal szabályozása. Győr város közgyülése a Rába egyik mellékfolyójának, a Marcalnak, szabályozására 100,000 korona tőkének megfelelő kamathozzájárulást biztositott s ezzel lehetővé tette, hogy a város tulajdonát alkotó mintegy 600 hold föld kerti müvelésre alkalmassá tétessék.

A Rábaszabályozó társulat Győrött e hó 26-án tartja rendes tavaszi közgyülését, melyen a Marcal folyó végszakaszának uj ármentesitési tervét és költségvetését, valamint Bánfalu és Illmic községek belvizrendezési munkálatainak tervét és költségvetését tárgyalják.

Épitő munkálatok.

A fővárosban.

A keleti pályaudvar kibővitése. A kereskedelmi minister a keleti pályaudvar folytatólagos kibővitésének közigazgatási bejárását Szücs Andor min. titkár vezetésével elrendelte. A bejárás ideje e hó 27 ének d. e. 9 órája.

Tisztviselő telep épitése. A Fonciére biztositó intézet a hivatalnokai számára 100 épületből álló tisztviselő telepet épittet. A tervek és müszaki müveletek elkészitésével Kovács Frigyes budapesti épitészt bizta meg a társaság.

A kispesti munkásházak. A pénzügyministeriumban szombaton bontották fel a kispesti munkásházaknál szükségelt faanyagra beterjesztett árajánlatokat, melyeket alábbi cégek 1909. évben szállitandó 500 vaggon mennyiségre tettek. Ezt a mennyiséget Gregersen G. és fiai 409,897 K 50 f., Aczél Károly fürész és parkettgyár r. t. 415,275 K és az Egyesült fatermelők r. t. 404,597 K áron szállitanák. Még egy ajánlat érkezett be a fenti mennyiség harmadrészére.

A Gyáli-uti városi bérházak udvari és belső légszeszberendezési munkálataira a bizottság Klein József 18015 kor. 26 filléres ajánlatát terjeszti elfogadás végett a tanács elé.

Csatornázas. A tanácsi II. ügyosztályban május 28-án d. e. 11 órakor árlejtést tartanak a IX. ker. Gróf Haller-utcában létesitendő csatorna épitésére.

Hidmázolás. A máv. budapest-jobbparti üzletvezetősége a Kőbányai-uti, Hizlalói-uti és Üllői-uti áthidalások vasszerkezetét ujból mázoltatja. A munkát Tischler Nándor eszközli 7690 kor. 63 fillér vállalati árban.

Köanyag szállitás. A f. é. kövezési munkálatokhoz szükséges 7800 db. 32—16—32 cm.-es trachyt vagy bazalt járdaszegélykő, 120 db. 79—79—16 cm. vastag gránit vagy bazalt csatornafedlap, az uj müegyetem körüli utak rendezéséhez szükséges 13.100 db. 18—18—13—14 cm.-es gránit vagy bazalt fejkő, 1080 db. 32—16—32 cm.-es trachyt vagy bazalt járdaszegélykő, 9800 db. 26—26—13 cm.-es trachyt, vagy 26—26—10 cm.-es bazalt járdakő, 563 fm. gránit vagy bazalt egyenes szegélykő, valamint a Zátony-utca burkolásához szükséges 11.700 db. 18—18—13—14 cm.-es gránit vagy bazalt fejkő szállitására a tanács II. ügyosztályában junius 4-én d. e. 11 órakor árlejtést tartanak.

A Magyar általános hitelbank uj palotája részére megvásárolta az Osztrák magyar bank régi banképületeit és pedig a József-tér 2. sz. alatti házát, melynek telke 367.40 öl, a József-tér 3. sz. házat 180.65 öllel, a József-tér 4. és Dorottya-utca 5. számu házat 469.20 öllel, továbbá a Bernfeld-Quetsch-féle Dorottya-utca 7. sz. házat, melynek telke 224.80 öl. A házakat a hitelbank lebontatja és az 1242.05 öl nagyságu telken uj palotát épittet. A hitelbank palotáját Alpár Ignác budapesti müépitész fogja tervezni.

Egyesületi székház épitése. A Magyarországi kereskedelmi utazók budapesti egyesülete Pollák Manó müépitész tervei szerint székházat épittet a Gyár- és Ó-utcák sarkán. Az épitkezés kivitelével Fejér Lajos okl. épitész, épitési vállalkozó van megbizva, ki a munkálatokat a jövő év május 1-ig befejezi.

Szálloda épités. A Magyar folyam- és tengerhajózási r.-t. a nyugdijalapjának tulajdonában levő, V., Mária Valéria utca 12. sz. alatti palotáját eladta 1 millió K-ért egy, a párisi Rietz cég vezetése alatt álló pénzcsoportnak, mely ott

HERZ HENRIK épület és műbádogos **BUDAPEST, VII., Izabella-u. 10.** Készit: Mindennemü épület- és diszbádogos munkát. Különlegesség: sajtolt és öntött dombormüvü horgany és vörösréz diszitmények.

ECKMAYER PÉTER Kartelen kivüli ajtó és ablak redönygyára BUDAPEST, VI., Csengery-u. 65/A. Telefon 25-71.

nagyszabásu szállodát fog épiteni. A szállodát részvénytársasági alapon létesitik és elnöke Szápáry Pál gróf lesz. A financirozást a Magyar kereskedelmi r.-t. látja el.

A Bristol szálloda kibővitése. A Bristol szálloda r.-t. szállodájának kibővitése érdekében megvásárolta a szomszédos házat 975,000 K-ért és azt megfelelően átalakitva a szállodához kapcsolja.

Burkoló és csatornázó munka, kockakő szallitás. A középitési bizottság az alábbi munkálatok végrehajtására a május 11-én tartott árlejtés alapján a következő cégek ajánlatát javasolja a tanácsnak elfogadásra: Deutsch Imre ajánlatát a II. ker. Oszlop-u. csatornázására 2023 k. 42 f., és az V. ker Ügynök-u. csatornázására 5704 k. 56 f., Pessi G. és társa ajánlatát a IX. ker. Tóth Kálmán-u. csatornázására 8908 k 29 f., dr. Helvey Tivadar ajánlatát a II. ker. Málna-u. járda aszfaltozására 1170 k., fentartás 15 f., a Magyar aszfalt r. t. ajánlatát a Málna-utca kocsiut aszfaltozására 2125 k 50 f., fentartás 40 fill., Reinisch Henrik ajánlatát a VIII—X ker. Orczy-ut kövezésére 37889 k. 23 f, a Kőszénbánya és téglagyár ajánlatát az Orczy-ut egy részének keramittal leendő burkolására 89347 k. 41 f., fent. 40 f., a Korláti bazaltbánya r. t. ajánlatát az Orczy-ut burkolásához szükséges 88112 db. $^3/_4$-es bazalt kockakő szállitására 490 k.-val 1000 db.-ként.

A vidéken.

A soproni városi szinház ujjáépitese. Sopron város tanácsa lapunk mai számában árlejtést hirdetett a városi szinház ujjáépitésénél teljesitendő épitőipari munkákra Előirányzat 200.000 korona. Az ajánlatokat Sopron város polgármesteri hivatalába junius 4-én d. e. 10 óráig kell beadni Az épitkezés Medgyaszay István budapesti műépitész tervei szerint és művezetése mellett kerül kivitelre.

Út- és hidépités Somogyvármegyében. Somogyvármegye alispánja lapunk mai számában árlejtést irt ki a somogytarnócai vasuti állomáshoz vezető th. közut 0·0—1·538 km. szakaszának kiépitésére 15.489 kor. 13 fill. és a sand—látóhegyi th. közut 6·724 sz., 7·074 sz., 7·387 sz. és 7·775 számu szelvényeinél létesitendő betonhidak és áteresztők épitésére 8478 kor. 70 fill. előirányzattal. Pályázati határidő junius 7-ik napjának d. e. 11 órája.

A predeáli vámhivatali épület és pénzügyőri laktanyának 5055 kor. 57 fillérrel előirányzott tatarozására a brassói kir. pénzügyigazgatóság ujabbi árlejtést tart. Pályázati határidő május 21-ik napjának d. e. 10 órája.

A szegedi nagykörut rendezése. A kereskedelemügyi minister a több oldalról beadott felebbezés következtében megsemmisitette Szeged város törvényhatóságának azon határozatát, melylyel a nagykörut, Kossuth Lajos sugárut és az Atilla utca közé eső részének rendezését Ungár Rezső vállalkozóra bizta. Felhivta a minister a város közönségét, hogy ujabbi versenytárgyalást tartson és az árlejtés alapjául olyan árnélküli költségvetést bocsásson a pályázók rendelkezésére, amelyben a fejkőburkolat 6 méter, az idomitott terméskőburkolat pedig 3—3 méter szélességben van előirányozva.

Gyárépités Győrött. A jenai Zeiss-féle optikai és fizikai műszergyár gyártelepet épittet Győrött. A város tanácsa a gyár céljaira telket, vám- és pótadó mentességet biztositott.

A nagykárolyi óvodák épitésénél a kályhák szállitására Hirsch és Frank budapesti cég 3240 koronáért kapott megbizást a város tanácsától.

Utburkolás Nagybecskereken. Az Aradáci-ut burkolására a május 5-én megtartott árlejtés alapján Nagybecskerek város tanácsa 5 pályázó közül a Magyar keramiai gyár r.-t. budapesti cég ajánlatát terjeszti jóváhagyás végett a közgyülés elé.

Hidépités Zemplén vármegyében. A kereskedelemügyi minister a miskolc—gerenda—országhatárszéli áll. közuton levő 144. és 175. sz. hidak épitését Fekete Fülöp kassai mérnöknek itélte oda 12,832 kor. 71 fillérért.

A szegedi elemi lőtér géppuska lőállásainak készitését Sándor József szegedi vállalkozó kapta meg 660 koronáért.

Vizvezeték épités Nagyszebenben. Nagyszeben sz. kir. város tanácsa árlejtést hirdetett a városi vizmű épitésére Pályázati határidő junius 2-ik napjának d. e. 9 órája.

A szigetvári községház épitésénél a föld-, kőmüves és elhelyező munkát 2% árengedéssel Oscsodál János és Ádám (Szigetvár), a kőfaragó munkát az előirányzattal ifj. Vogl János (Pécs), az ácsmunkát 9% árengedéssel Trukker Andor és Köntös Mihály (Szigetvár), a vasmunkát 1% felülfizetéssel a Vasgerendákat árusitó r. t. (Budapest) a burkoló munkát 7% árengedéssel a Walla József r. t. (Budapest), az asztalos, lakatos és mázoló munkát 1%, valamint a padozati munkát 6% árengedéssel Kázi György és tsai (Szigetvár), az üveges munkát 8% árengedéssel Spiegel Dávid (Kaposvár), a szobafestő munkát 5% árengedéssel Bellák Gyula (Szigetvár), a kárpitos munkát 15% árengedéssel Kiss Jenő (Pécs), a bádogos munkát 15% árengedéssel Walde János (Szigetvár), a cserépkályhák szallitását 0·5% árengedéssel Gresner József (Szigetvár) eszközli A vaskályhákat házilag fogják beszerezni, a tetőfedésre pedig a döntés függőben hagyatott.

Fürdő épités Sopronban Sopron város tanácsa a meglevő tervek alapján városi gőz- és kádfürdőt épittet. Az épitésre és berendezésre 302.000 korona van előirányzatba véve.

Az ujvidéki artézi fürdő villamos világitásának és erőátviteli berendezésének munkálatait a tanács Loker Vilmos ujvidéki cégnek itélte oda.

Iskolák epitése Szolnok-Dobuka megye községeiben. A vallás- és közoktatásügyi kormány Horgospatakon, Désaknán és Sajóudvarhelyen az 1911. évben és Magyarláposon az 1912. évben állami iskolát épittet. A folyó évben Árpástó községben épül egy kéttantermes iskola mintegy 23000 kor. költséggel.

Egyházközségi épület épitése Nagybecskereken. A nagybecskereki r. k. egyházközség elhatározta, hogy a jelenlegi egyházközségi épületet lebontatja és helyébe ujat épittet.

Csatornázás Nagyváradon. Nagyvárad város közgyülése az Uri-, Szilágyi Dezső-, Borz- és Szigligeti utcák csatornázását Rosenberg Izsó helybeli vállalkozónak adta ki 53 000 koronáért.

Áruház épités Köszegen. Pollák Sándor kőszegi kereskedő modern emeletes áruházat épittet. A terveket László Sándor szombathelyi műépitész készitette.

A szekszárdi vizvezeték előmunkálatait Becsey Antal budapesti mérnök már megkezdette és jelenleg a terepfelvételeken dolgozik.

Körjegyzői lakás épitése Szücsön Veszprém-megyei Szücs, B.-Koppány és Fenyőfő községek előljárói körjegyzői lakást, irodát és tanácstermet fognak épittetni Szücsön.

A hódmezővásárhelyi ipari közmühely épitését a kereskedelemügyi minister Barabás Domokos helybeli épitésznek itélte oda 86.000 koronáért.

A nagyváradi felső Garasoshid épitésénél az alépitményi munkára Incze Lajos és tsa nagyváradi cég, a vasfelszerkezeti munkára az Osztrák magyar államvasuttársaság kapott megbizást a közgyüléstől.

A székelykereszturi állami tanitóképző intézet épitésére hirdetett versenytárgyalás határidejét a vallás- és közoktatásügyi minister meghosszabbitotta. Eszerint az ajánlatokat a ministerium segédhivatali igazgatójához junius 7-én déli 1 óráig kell beadni, mig azok felbontása a ministerium műszaki osztályában junius 8 án d. e. 11 órakor fog megtörténni.

Vizvezeték épités Dománban. Az Osztrák-magyar államvasuttársaság magyar igazgatósága Domán bányatelepén az ottani tisztviselői és munkásai számára nagyobb szabásu telepet létesitett. E telepet most a társaság külön vizvezetékkel látja el. Ez ügyben az engedélyezési tárgyalást megtartották. A vizvezeték épitését e hóban kezdik meg.

Vizvezeték épités Tatabányán. A Magyar Általános Kőszénbánya-társaság vezérigazgatója és Kájlinger Mihály, a budapesti vizmüvek igazgatója a belügyministerium és földmivelésügyi ministerium szakértőivel Tatabányán megállapodtak abban, hogy a bányatelepen egy uj nagy vizmüvet épitenek. A társaság igazgatósága arra kért szakértői véleményt, hogy pár hónap alatt lehet-e megépiteni a vizmüveket, s e tekintetben kész bármi áldozatra is, csakhogy a vizmű rövidesen üzembe helyezhető legyen. A szakértők válasza kielégitő volt s igy a bányamunkások érdekében rövid idő alatt olyan vizmüvet épittet a társaság, amilyen az országban eddig nincs.

A cegledi huszarlaktanya helyiségeiben végzendő parafakőburkolási munkát Timár János ceglédi épitőmester eszközli 4875 k.-ért.

A szombathelyi közvágóhid kiviteli terveinek elkészitésére a város épitésügyi bizottsága Rauscher Miksa helybeli épitészt hozta javaslatba a tanácsnál.

A szegedi honvédcsapat kórház kibővitésére a város tanácsa nemsokára kiirja az árlejtést A tervek készen vannak, melyek szerint a kórházat egy emeletes betegpavillonnal és egy gazdasági épülettel fogják kibőviteni. Az épitési költségek 217.000 koronát igényelnek.

Templom épités Tállyán A tállyai r. kath. egyházközség elhatározta, hogy régi templomát ujjáépitteti.

A nagybecskereki vágóhid épitése nemsokára megvalósul, amennyiben a város a vágóhid helyéül a Bégavégsoron levő Gligorievics féle telket megvette. A tanács felhatalmazást kér a közgyüléstől, hogy a vágóhid terveinek elkészitésére a pályázatot kiirhassa.

A péterrévei uj plébánia épitésével Berecz György és Medgyesi István magyarkanizsai kőmüvesmestereket bizták meg. Az épitési költségek 36,000 koronát tesznek.

A pozsonyi postapalota épitésénél a vasmunkát Oetl Antal 104.800 k. 23 fillérért, a kőfaragó munkát Weisinger György 74646 kor. 40 fillérért, a keramit burkolati munkát a Magyar keramiai gyár r. t. 7421 kor. 96 f.-ért, a facement munkát dr. Helvey Tivadar, a burkoló munkát a Walla József r. t. 12757 k 54 f.-ért, az aszfalt munkát a Neuchatel aszfalt Comp. 3807 koronáért, a bádogos munkát Fried Zsigmond 23191 koronáért, az üveges munkát Glatz András 18606 kor. 19 fillérért, a felvonók szállitását Wertheim F. és tsa 24000 koronáért, a redőnyök szálli-

KOHN ÉS FRIED UJPEST. Tetőlemez-, vegyi termék és „GROSSOL"-gyár. KÖZPONTI IRODA: Budapest, VI., Podmaniczky-u. 18. Vállalunk és készitünk: Fedéllemez-fedéseket, zsindelytető-átfedéseket legjobb kivitelben, teljes garanciával.

Fényképészet és müsokszorositás. BIRÓ PÁL Budapest, I., Uri-u 19. Telefon szám 108—15 Elvállal mindenféle fényképészeti munkát és sokszorositásokat a legjobb kivitelben és a legjutányosabb árban.

Erholungsheim für Versicherungsangestellte bei Budapest. Fotó: Seidner.

Arch.: F. Kovács und F. Székely Kovács. Ausführung: L. und J. Rothauser.

Budapesti benyomások

(Egy francia építész levele a Tér és Forma szerkesztőjéhez.)

Kedves Szerkesztő Úr!

Részemre igen megtisztelő, hogy egy olyan kitűnő folyóirat, mint az Öné, felkért arra, hogy az Ön hazájának építészetéről véleményt mondjak, — nevezetesen akkor, amikor alkalmam volt a szomszéd országok után azt látni és így módomban volt összehasonlításokat tenni. Szíves felhívásának készségesen teszek eleget, — de mindenesetre kérem, kegyeskedjék e néhány sorban mindössze egy utazó egyszerű, első benyomásait látni — s azokat semmiesetre se vegye ünnepélyes értékítéleteknek, mert ilyenre magamat egyáltalán nem érzem hivatottnak.

Amint a mai magyar építészek munkáival szembekerülünk, a szemlélő számára azonnal nyilvánvalóvá lesz az, hogy ezekben az építészekben nagy a hajlam és a vágyódás arra, hogy ne elégedjenek meg a tiszta racionalizmussal. Bár legjellegzetesebb munkáik mindig kitűnően megfelelnek a programnak, bár a mai módszereket és anyagokat alkalmazzák, bár igazán korszerű igyekezetek hatják át őket — mégis hívek maradnak bizonyos hagyományokhoz, valami nagyon is magyaroshoz. Egészen bizonyos, hogy a XX. század budapesti építészeit, mint az előző századéi bizonyos, a nagyszerűség iránti hajlam fűti, bizonyos, a polgári szokásokból eredő pompaszeretet él bennük. Természetesen az a vágyódás, hogy ne elégedjenek meg a puszta szülségletek által előírt építészettel, semmiképpen sem elítélendő — hisz talán rámutathatok arra, hogy ez megvan például még az utolsó évek szovjet építészetében is. A nép kívánja a pompásat — mondották nekünk előző oroszországi utazásunk alkalmával.

Persze a nagyszerűség mégis másban nyilatkozik meg, mint a díszítésben — és ez úgy tetszik, igen megfelel az Ön hazája sajátos törekvéseinek. Az Ön országának fővárosa egy bizonyos, bár koronkint változó emfatikus ízlésnek nyomait hordja arculatán, — ez mindig felismerhető, még az utóbbi évek gyakorlati célú és racionális munkáiban is.

Lássunk néhány példát: Budapesti látogatásom során a legnagyobb meglepetés számomra az volt, amikor a budai Várhegy peremén a csip-

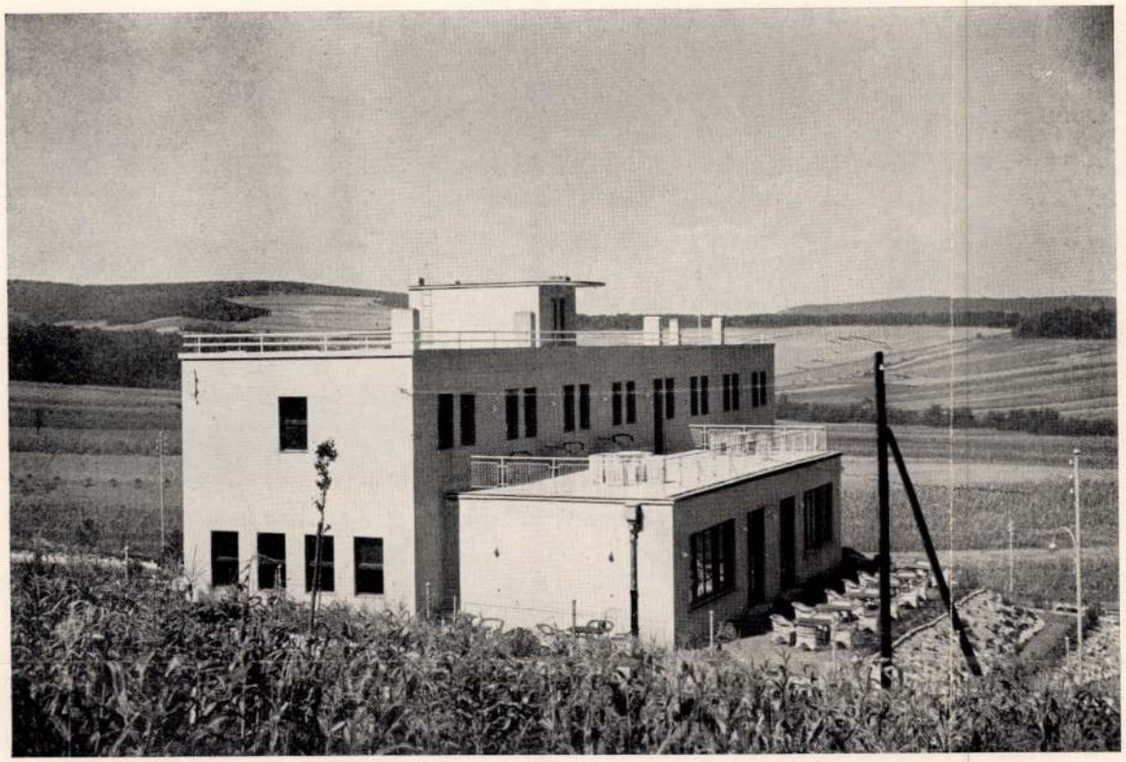

Tisztviselő-üdülőház a budai hegyekben, a Petneházy-réten. — Tervezték: Kovács Frigyes és Székely Kovács Ferenc. — Kivitelezők: Rothauser Lajos és József építőmesterek. — Fotó: Seidner.

Első Magyar Általános Biztosító Társulat üdülője

Tervezték: Kovács Frigyes és Székely Kovács Ferenc.

A telek 6000 négyszögöl terjedelmű. Hegyoldalban fekszik, felső részében erdővel borítva. Az épület az erdőhatárnál helyeztetett el a telek közepén. Az alsó enyhébb lejtésű részen épültek meg a tenniszpályák, a felső részen pedig egy felhagyott kőbánya ívében, a 10×20 méter területű uszoda, a sziklatalajba belerobbantva. A kitermelt kőanyag, miután építkezéshez alkalmas nem volt, az utak építéséhez használtatott fel. A tornaszerek az uszoda mellett vannak felállítva. Van még ezenkívül egy tekepálya is.

A sportolók a mellékbejáraton jönnek be az épületbe. E mellett helyeztettek el a tussoló helyiségek. A kintlakók innen eljuthatnak szobáikba, a vendégek pedig az alagsori öltözőhelyiségbe.

A földszinten vannak a családi szobák, minden szobában mosdóval, az emeleten a férfi- és női osztály hálófülkéi, mindegyik osztály közös mosdóhelyiségekkel és fürdővel. A családi szobák lakói a megfelelő osztály fürdőjét használják. A tetőterrasz napozópriccsekkel van felszerelve. Az épület el van látva melegvíz szolgáltatással és földszinti részében központi fűtéssel is. Így az épület kisebb téli üzemre is alkalmas. A hálóhelyiségek parkettával, az összes többi helyiségek kemény burkolattal vannak ellátva. A konyha, mosdók, tussolók, stb. csempézve vannak. Az asztalosmunka meggypiros színre van pácolva, ami a kivétel nélkül csak fehérre meszelt helyiségeket jólesően élénkíti.

Az épület beépített térfogata 3000 m³ és 33 hálóvendég befogadására alkalmas. A közös helyiségekben pedig nagyobb hétvégi forgalmat is le lehet bonyolítani.

Tér és Forma VIII. évf.
1935. 11. szám.

A városépítés alaptételei

Majna-Frankfurt városa elvi jelentőségű szabályzatot állított fel a város és környékének beépítésére vonatkozólag. A tizenkét „parancsolat" beilleszthető bármely mai városépítő programjába és magasrendűsége révén rászolgál a szószerinti közlésre, tudomásulvétel okáért, sőt legtöbb rendelkezésével Budapest viszonyai is összhangban állanak.

1.

A városépítés a népközösség szimbóluma és valamely korszaknak legmaradandóbb emléke. Az elmult századok reánk maradt városképei ama korok nagy tudásáról és egészséges érzékéről tanuskodnak, éppúgy, mint a tizenkilencedik század bérkaszárnyái és sivár kőrengetegei művészietlenségét árulják el ez időszaknak, amelyben népközösség és kultúra hiányzott és mindenütt csak az üzleti szellem uralkodott.

2.

Az építő sohasem egyeduralkodó, hanem mindenkor csak tagja a közösségnek, amellyel szemben kötelezettségei vannak. Ezért figyelemmel kell lennie a környezetre. Ne ambícionálja a feltűnést, hanem a kezes beilleszkedést. A városépítés egysége az építő formák rokonságán és az anyagok és színek egységességén alapszik; ezzel egyszersmind a világszemlélet, az összehangolt szokások és szükségletek egységének is kifejezője. Korunk vágya s feladata ennek az egységességnek helyreállítása ott, ahol széjjelrombolták.

3.

Feladatunk sokkal nehezebb, mint volt az elődeinké, mert nem maradt reánk élő művészi hagyomány, amelyre támaszkodhatnánk. Az „építőformákban utazó" üzleti szellem mintakönyve nem pótolja az elveszett hagyományt és arra sem képes, hogy az új művészet útját megmutassa. Ezért nem szabad eleve elfoglalt véleményekkel mai építőproblémák megoldásához fogni. Arra kell törekedni, hogy alaprajz, alakítás és építőanyag magából a feladatból fejlesztessék. Az építmény reménybeli legkifogástalanabb funkcionálásából fejlődik a forma, a kifejezés. Ezzel még nem bizonyos, hogy az épület műalkotás lesz, de korának becsületes kifejezője igenis lesz. A művészet Isten kegyelme. A becsületesség pedig kötelesség. Minden művészet eleinte egyszerű és fanyar volt. Mi pedig egy kezdeten állunk.

4.

A legegyszerűbb alakot keressük a feladathoz. Akkor kisebb a kisiklás veszedelme és egészen bizonyosan kevesebb a leszámolt költség.

5.

Műszaki évszázadunk építőanyagait alkalmazzuk becsületesen ott, ahol helyükön vannak. Nem a technika rontja a kultúrát, hanem az ember, aki a technikát helytelen célok szolgálatába állítja. Az építőanyag magában sem nem szép, sem nem csúnya, de mindegyik azzá lehet, asze-

Az Első Magyar Általános Biztosító üdülőházából.

Fotó: Seidner.

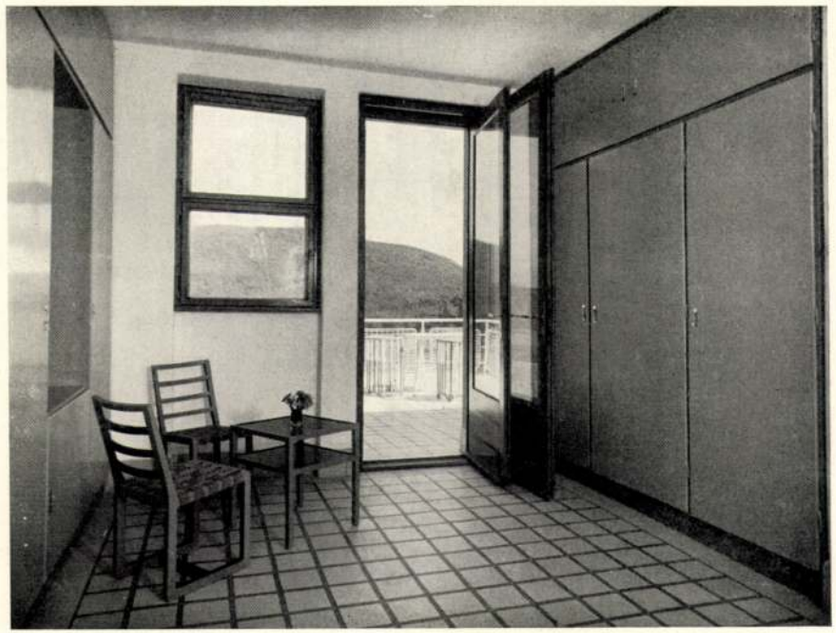

Emeleti előtér.

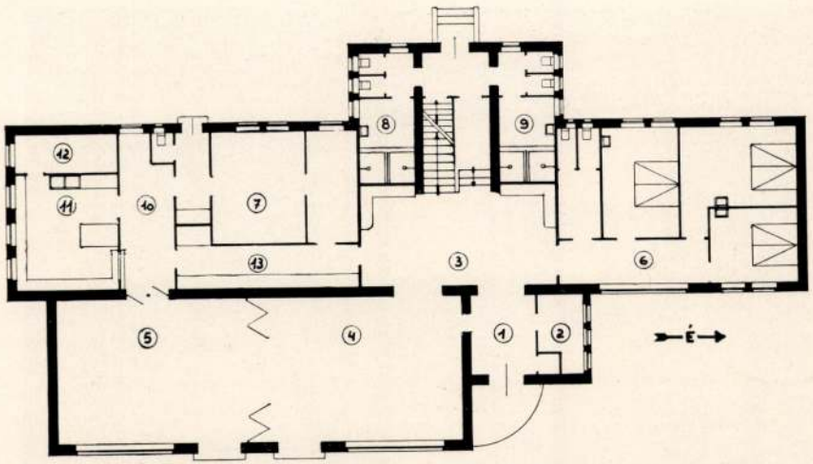

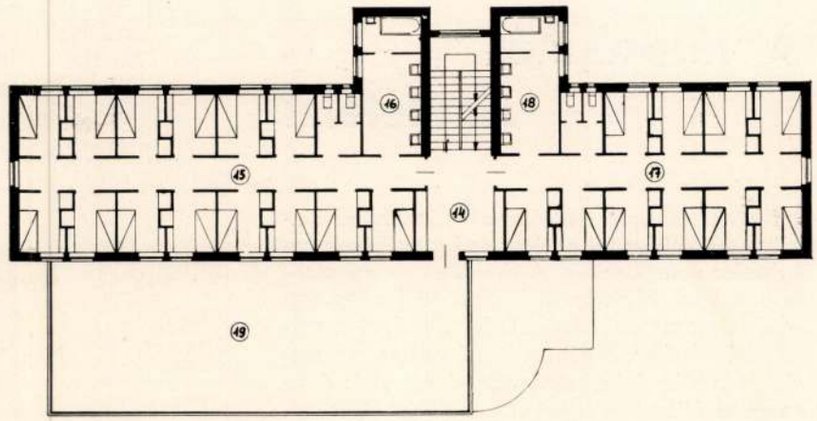

Erholungsheim für Versicherungsangestellte bei Budapest.

Arch.: F. Kovács und F. Székely Kovács.

1. Szélfogó.
2. Ruhatár.
3. Hall.
4. Társalgó.
5. Étterem.
6. Családi szobák.
7. Gondnoki lakás.
8. Férfi tussoló és W. C.
9. Női tussoló és W. C.
10. Tálaló.
11. Konyha.
12. Éléskamra.
13. Szekrénykamra.
14. Előtér.
15. Férfi hálók.
16. Férfi mosdók és fürdő.
17. Női hálók.
18. Női mosdók és fürdő.
19. Terrasz.

kés bástyákat láttam, ezeket a valóságos tündérmesébe illő építészi díszítményeket! Egyedülálló helyzetük, az onnan elénk táruló páratlan látkép különleges fontosságúvá teszik ez építményt a város egészében, annak dacára, hogy semmiféle erődítési célzattal nem bírnak. A legtöbb országban az építészek a bástyáknak katonai szigorúságú megjelenést szoktak adni. Budapesten másképpen van és ott a bástyák rendeltetése úgyszólván egészen mellékes szerepet játszik. A bástyák, melyek másutt szinte félelmetes arculatúak, itt egy opera díszletének jellegével bírnak. És a város legtöbb épülete többékevésbbé ezt a meseszerű jelleget viseli magán, — pompásak, de soha nem bűnösen ünnepélyesek, s ez még az egyszerű lakóházakban, bérházakban is jelentkezik.

A korszerű építészetnek sok országban — nevezetesen nálunk Franciaországban — gyakran szemére hányták, hogy nem ismer hazát. Ugyanaz az arculata a föld minden országában, Franciaországban és Japánban, mint Németországban vagy Olaszországban, stb. Egész bizonyos, hogy ez nem vonatkozhatik Magyarországra, ahol napjaink építészetének egészen sajátos íze van. Egy-egy épület bejárata nem egyszer valóságos csarnok-jelleggel bír. Az egészen egyszerű családi ház villának akar tűnni, — a villák pedig palotákat utánoznak. Ha néhány korszerűbb épület kivételt képez, oly ritkák, hogy eltűnnek ebben az igen kiterjedt városban, ahol az idegen az ezeregyéjszaka meséiben érzi magát.

A korszerű építészet igazán szigorú értelemben vett racionalizmusát, úgy tetszik, igen szűk korlátokba szorítják az Ön hazájában, melynek érzékenysége, néha túlzott érzékenysége a magunk építészetének egyes kilengéseit megérteti.

Franciaországban az építészek zöme mindezideig elzárkózott attól, hogy egyszerűen építsen. Ennek köszönhetünk bizonyos túlságosan tartós díszítéseket, melyeket egy igen éles gyaluval szeretnénk eltüntetni. Sajnos, nem remélhetni, hogy mindezek a tévedések egy olyan építészet útját készítsék elő, amely egyszerre logikus, nemes és emberi. Ez az, amit magunknak kívánunk és ez az, amit mint egyszerű utazó Önöknek is kívánni szeretnék, látván azt, hogy az Önök mai alkotásainak egyeseiben bizonyos könnyen javítható túlzások jelentkeznek.

Páris, 1935. X.

ANDRÉ BLOC,
az Architecture d'aujourdhui
igazgatója.

MDK

Kovács Frigyes

Építő Ipar, 17.sz. 1910. ápr. 24. 184 l.

MDK

Kovács Frigyes

Első Magyar Általános Biztositó Társulat üdülője.
Tervezték: Kovács Frigyes és Székely Kovács Ferenc
Repr.

Tér és Forma, 1935. 11.sz. 325.lap 324, 323.lap
Képekkel és alaprajzzal.

MDK

Kovács Frigyes

A Zichy-múzeum homlokzata. Tollrajz. Mgt.

Műcsarnok.1900.tav.kiáll.37.l.

MDK

Kovács Frigyes müépitész

Épitő Ipar - Épitő Művészet. 1931. febr. 15. 52.l.

MDK

Kovács Frigyes, graf.

A Zichy-muzeum homlokzata. Tollrajz.

Mücs.-OMKT. Tavaszi kiállitás. 1900. Kat. 37.1.

KOVÁCS FRIGYES

195. A Zichy-muzeum homlokzata. Tollrajz.

Műcsarnok 1900.tav.kiáll.kat. 37.oldal

Kovács Frigyes MDK

A Zichy muzeum homlokzata, tollrajz

Műcsarnok 1900. tavaszi kiáll.

MDK

Kovács Frigyes építész

Magánépitési...engedély. Épitő Ipar, 1909. dec. 26. 498. o.

MDK

Kovács Frigyes **épitész**

magánépitési eng.

Épitő Ipar-Épitő Müvészet, 1922. okt. 15. 152 l.

Kovács Frigyes

1902-ben készült a zentai
mindenképpen magyar a-
rányos tú zetőkaszánnya.

Bela Duranci: A szecesszió Bácskában.
Müvészet, 1975.december - 21.oldal

Kovács Frigyes

Kovács Frigyes 1913-ban építette a szecessziós zentai bazoskalat amely nem a legszerencsésebb arányokkal épült.

Bela Duranci: A szecesszió Bácskában.
Művészet, 1975.december - 21. oldal

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Kovács Frigyes

budapesti építész

l.

Luveszprüspvár

183. l.

Kovács Frigyes

Élet. arch.

Válj. ügyek.

192. l.

29

Kovács Frigyes

Műcsarnok épülen Budapest

1900. tav. kiall.

Frankfurt a/M. – i Städelsches Kunstin-
stitut VI. 215. – (Städelscher) Mus.-Verein
VI. 215. – Städtische Moderne
Galerie VI. 215.

Kovács Frigyes

építész

írod

Műcsarnok, 1899. 424. l

(Zichy Jenő gróf muzeuma)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta.

Kovács Frigyes

építész, szül. 1875. Budapest.

irod

Krück. II. 71.

művei alág böven felsorolva.

Sarcophag, római IV. 154.

Kovács Frigyes

Művészet 1911. 353

Kovács Frigyes

épitém Bpest

Műcsarnok

1912-13 téli kiáll. 687

~~Ambaraci erekhyetartó I. 220.~~

Érkezett 1904 október 22

799/904 (Zombor 1904 október 16 — 88/904 27. a.)

A bácsbodroghvarmegyei történelmi társulat jelenti, hogy könyvtárában középkori németnyelvű kéziratok nincsenek. (Tudomásul szolgál 1905 I/20)

Kovács Frigyes

épitész

szul. Bpest 1858

Ujv. MZsL.

508. l.

us 8.

Kovács Frigyes

műépítész.

Terverte a Gróf Zichy lenő
múzeum épületét, mely Buda-
peste a Rózsa és Hegyfű utca sár-
kán épül. A faragott kőburkola-
tú homlokzat olasz renaissance
stílű s nemes egyszerűség jellem-
zi. A homlokzat díszei a tud-
mány és művészetet jelképező
szobor csoportozatok, melyek közt
a grófi csinert figlal helyet.

A Zichy-múzeum. Vas. Ugs
1900. 25. l. kappel.

Kovács Fryjes

Jentai várshaj terep.

I. díj

Erod

Épitő Ipar

1911. 393. l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Kovács Frigyes

Budapest, 1940. sept.

Kovács Frigyes műépítész, m. kir. kormánytanácsos. (Hivatalos órán kívül 152-050 hívandó.) I. Naphegy-tér 8.
152-050 152-059

BUDAPEST. XI. BOCSKAY UT 65

A boszorkány hazatérése. (XVI. századi rajz.)

Elutazás a boszorkány-szombatra. (1659-iki rajz.)

A boszorkány tönkre teszi a vetéseket. (XVI. századi rajz.)

szorkány-perekben később oly nagy szerepet játszott. Az ördög néha meg is látogatja hívét, vigasztalja őt és végül átadja neki a pokoli szerződést, melyre a pecsétet saját tenyerével üti reá, vagy pedig átlyukasztja az újjával oly módon, hogy az irat meg is perzselődik. A diploma az immár boszorkánymesternek, vagy boszorkánynak vérével iródik mágiás jelekkel, hogy az ördög esetleg el is disputálhassa azt, a mit igért.

A boszorkány megronthåtja az állatokat, vagy varázsvesszejével egyet suhint, s a jégeső elveri az összes vetéseket. Midőn így a boszorkány örömét leli mások megrontásában és a kártevésben, nem kell hinni, hogy neki nem lennének rosz napjai. Mert ha nem engedelmeskedik az ördögnek, ez iszonyúan megbünteti, belé búvik testébe, kínozza, iszonyatos görcsöket kap, úgy, hogy mindenki megrémül tőle, ki őt ily állapotában látja. Palingh Ábrahám 1659-ben Amsterdamban megjelent munkájában leirja és illusztrációkkal is kiséri a boszorkányoknak ezen görcsös kríziseit és inkább ez illusztrációkból, mint a mesés leirásból, azonnal láthatjuk, hogy itt közönséges ideges görcsöket rajzoltak le; olyanokat, minőket mai nap is ismerünk és majd minden nap látunk.

Az ideges görcsök által kinzott szerencsétleneknél a középkorban az ördögűzéshez, exorcismushoz folyamodtak, a melyről számos régi kép maradt fenn.

S ezt az «ördögűzést» — mondja Laufenauer, — mi is gyakoroljuk, azon erős szuggesztiók segítségével, melyekkel a betegekre, akár ébren, akár alvó állapotban hatunk. Akkor, a korszellemnek megfelelőleg, a szentelt víz volt az orvosság, s papért küldtek: ma orvost hivatunk s a patikába küldünk. Távol áll azonban tőlem, hogy ama betegségnek akkori gyógyitásmódját, az ördögűzést, elitéljem; valóban ez volt a leghathatósabb szer, melylyel az akkori időben a beteg idegrendszerre hatni lehetett.

Boszorkány diploma mágiás jegyekkel írva.

Dr LAUFENAUER KÁROLY «ELŐADÁSOK AZ IDEGÉLET VILÁGÁBÓL» CZIMŰ MUNKÁJÁBÓL.

SORMA ÁGNES PÁRISBAN.

Ritkán esik meg, hogy egy színművész föllépténck politikai jelentősége is legyen, a mint ezt *Sorma* Ágnesnek, a berlini «Deutsches Theater» művésznőjének a közelebbi napokban történt párisi föllépteinél látjuk. Egy negyedszázad óta mindenki lehetetlennek hitte volna, a franczia s a német nemzet érzelmeinek feszültsége miatt, hogy német színész, vagy színésznő német társulattal német nyelvű előadásokat tarthasson a franczia fővárosban, sőt mi több, hogy rokonszenvre és tetszésre találjon. És Sorma Ágnes elérte ezt s ezért nem csoda, ha párisi föllépteit inkább politikai, mint művészi eseménynek tekintette az egész világ közvéleménye. Főrésze van ebben kétségkivül a párisi világkiállításra való készülődésnek, melyre való tekintetből még azok a francziåk is mérsékelték érzelmeiket, a kik különben minden alkalommal kitüntetik a németek iránti ellenszenvüket. S része volt ennek az esetnek a német császár amaz elhatározásának nyilvánosságra hozatalában is, hogy meg fogja látogatni a kiállítást s a francziåk fővárosát.

Sorma Ágnes különben egyike a német színpad legkitünőbb drámai művésznőinek. Mikor Németországban híre ment tervének, buzdító táviratokat s leveleket kapott az ország minden részéből. Karácsony másodnapján lépett föl először Sarah Bernhardt szinházában, a «Theatre de la Renaissance»-ban. Ibsen «Nóráját» játszotta s ez előadást másnap, deczember 27-én megismételte. Mind a két előadás telt házban, fényes, előkelő közönség előtt folyt le. Ott volt többek között az egész diplomácziai kar; Münster gróf német nagykövet pedig, a ki akkor nem volt Párisban, Miquel követségi titkárral képviseltette magát. A franczia politikai, irodalmi és művészi körök is nagy számban jelentek meg, nem különben a Párisban lakó németek.

A jeles német művésznő játéka nagy érdeklődést és tetszést keltett, a fölvonások végén élénken tapsolták s többször kihivták a függöny elé. A kedvező hatást még fokozta a párisi sajtó magatartása, a mely egyhangúlag igen meleghangú és rokonszenves czikkekkel fejezte ki nagyrabecsülését a művésznőnek.

Ezúttal nem lépett föl új darabban, még csak német darabot sem választott, hanem a norvég költő Párisban is ismert és kedvelt darabját. A kiállítás ideje alatt azonban hosszabb ideig szándékszik Párisban játszani s ekkor német szerzők darabjait mutatja be, köztük Gerhart Hauptmann és Sudermann, a két legünnepeltebb élő német drámairó darabjait. Ez alkalommal is, mint most, saját német szintársulatával megy Párisba.

A politikai gyülölség által szétválasztott nemzeteket legkönnyebben a tudomány és művészet közös eszményei s törekvései hozhatják közelebb egymáshoz s igy Sorma Ágnes felléptét örömmel üdvözölheti mindenki, a ki kivánatosnak tartja, hogy a mivelődésben első rendű szerepet játszó két nemzet: a német és a franczia, közös erővel haladjon az emberiség nagy czéljai felé.

A PETŐFI-TÁRSASÁG NAGYGYŰLÉSE.

Január 6-ikán az Akadémia díszterme egészen megtelt közönséggel a Petőfi-társaság nagygyűlésére. Az ülésnek kiváló érdeket kölcsönzött, hogy Petőfiről nagy kortársa, Jókai Mór tartott visszaemlékező fölolvasást, a költővel való utolsó találkozását beszélvén el. Az ülésen az elnöki tisztet is Jókai töltötte be, a kit, midőn nejével megjelent a teremben, s az emelvényen elfoglalta helyét, riadó éljennel fogadott a nagyszámú közönség.

Bartók Lajos alelnök mondta a megnyitó beszédet a *nemzeti kegyeletről*. A most záruló század a nemzeti kegyeletnek is egy határköve nálunk, a honalapítás, a szabadságharcz emlékezete. Alpárnál, Pusztaszernél kezdődik a kegyeletes emlékezés és Aradon, Segesvárnál végződik. A mely az üdvriadallal kísért, ünnepelt nagyok közül végsőnek hangzott föl, de minden mást, mint a mennydörgés a vihar zúgását, magába olvasztva, hegyről-hegyre zúdít tovább a jövő ismeretlen és mérhetlen távolságaiba: a Petőfi neve. Petőfi Sándor neve. A történelmi nagy alakok után az egész nép nagyságának jelképe. A zordonan hideg politikai világ a Petőfi névre úgyszólván meghódolt a költészet világa előtt, mely a boldogságot, dicsőséget és hervadhatatlanságot árasztja szét. A megnyitó beszéd buzdítással végződött, hogy a kegyelet fáklyáját magasra lobogtassuk, a nemzeti kegyelet bizonyára fölkelti a nemzeti szellemet is.

A beszédet megéljenezték s aztán *Szana* Tamás titkár adta elő a mult évről szóló jelentést a Petőfi-ünnepről, a Petőfi-ház érdekében megindult mozgalomról, az adományokról, az elhúnyt tagokról. Melegséggel mondta, hogy a mikor a Petőfi-ház meglesz, a századvég idegen áramlatai közül a fenkölt gondolkozást, a nemzeti hagyományok iránt való hő érzést fogja hirdetni.

Endrődi Sándornak «Vörösmarty emlékezete» czimű tanulmánya szintén a nemzeti érzést hangoztatta. Ebben az esztendőben századik esztendeje, hogy a költő született. Endrődi jellemezte Vörösmarty alkotásait, hősköltemények eit, drámáit, lirai költeményeit, páratlan nyelvét. *Bercsényi* Béla olvasta föl ez irodalmi tanúlmányt, melyet a közönség figyelmesen és érdeklődéssel hallgatott végig. *Koroda* Pál, a társaság új tagja «Keresztútak» czimű költeményét szavalta el. (E költeményt mai számunkban közöljük.) *Tolnai* Lajos «Új élet» czimű humoros elbeszélését szintén tetszéssel fogadta a közönség.

Azután *Jókai* foglalta el a felolvasó asztalt, hogy előadja Petőfire való visszaemlékezésének egy részletét. «*Utolsó találkozásom Petőfivel*» a czime a felolvasásnak.

Utolsó találkozása Petőfivel 1849-ben, nem sokára Budavár bevétele után, és az orosz beavatkozás előtti napokban történt. Épen akkor vonúlt át Nagy Sándor dandára Pesten, s a tisztikar üdvözlésére a városi tanács lakomát rendezett a Nemzeti Múzeum nagytermében. Jókai ott az asztal végén találkozott utolszor Petőfivel. Nem ismertek senkit, őket sem ismerte senki. «Tavaly még ünnepelt költők, hírneves népszónokok, ma már fakó czivilisták, a kik örülhetnek, ha az asztal végén helyet kapnak,» — mondja Jókai. Aztán így folytatja:

Ez alatt csak lepergett a díszlakoma a szokott rendben, egész az utolsó mogyoró-desszertig, a mit ki-ki a saját fogával tört fel. (Még akkor volt foga a magyarnak.) S a kés-villa csörömpölés közben hangzottak a körmönfont tósztok mind a jelenlevő, mind a távollevő czelebritások felmagasztalására, a mi igen jeles visszhang volt Szemere Bertalan belügyminiszter háromnapos bőjt rendeletére.

Engem émelyítettek ezek a tósztok, a mikhez átkozott rosz vinkót kellett innunk. Mikor a föld reng a lábunk alatt, mikor a romok a fejünkre akarnak szakadni, mikor a hullakeselyük kárognåk a fejünk fölött, akkor mi előállunk, dicsekedni, tömjénezni, hozsánnát, vivátot kiabálunk, poharakkal csörömpölünk a helyett, hogy a véres kardot körülhordanók völgyön-mezőn, a riadót kiáltva: «Fegyverre magyar! Itt az ítélet napja!»

Csak ez a keserű hangulata a kedélyemnek magyarázza, ha nem is igazolja azt, hogy a toasztok végén én is fölemeltem a poharamat s ezt a szót mondtam áldomás gyanánt:

«Én poharat emelek azokra a hősökre, a kik a szabadságharcz alatt még ezután el fognak esni.»

Síri csend támadt e szavaim után. Senki sem nyúlt a poharához.

Hiszen bolond egy toaszt is volt! Méltó az agyonhallgatásra. De mikor én belőlem úgy ki-kivánkozott ez a mondás!

Csak az átellenben ülő Petőfi emelte föl a poharát s odakoczintá az enyimhez:

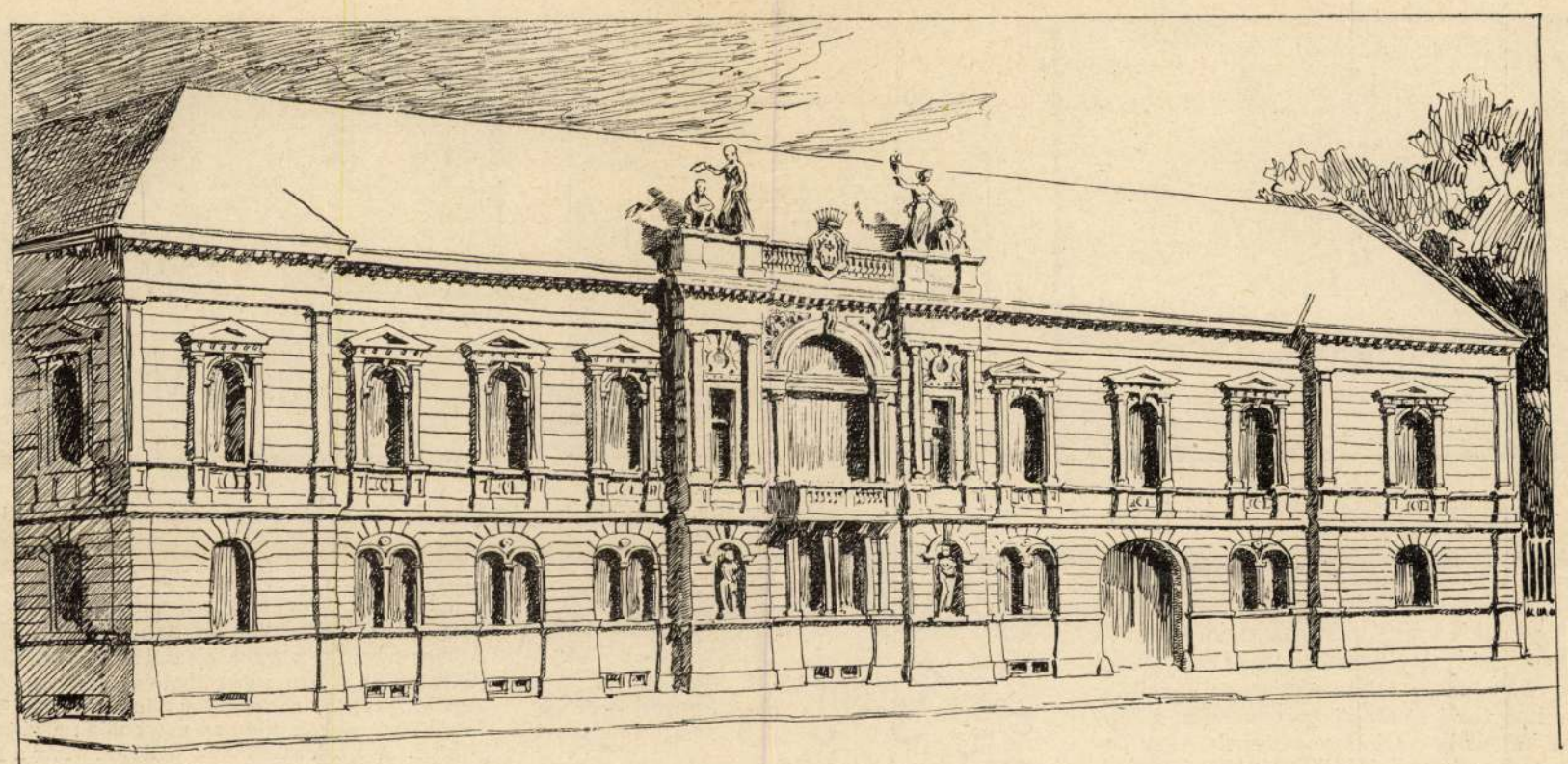

GRÓF ZICHY JENŐ MÚZEUM-ÉPÜLETE. — Kovács Frigyes műépitész tervrajza után.

A ZICHY-MÚZEUM.

Gróf Zichy Jenő alig pihente ki utóbbi ázsiai tanúlmányútjának fáradalmait, már is egy nagyszabású terv megvalósításához fogott, mely nemcsak reánk, magyarokra nézve fontos, hanem a külföld tudósaira és művelt közönségére is nevezetes vonzóerőt fog gyakorolni. Elhatározta ugyanis a nemes gróf, hogy egy értékes, és fajunk eredetére vonatkozólag is rendkivül érdekes múzeummal gyarapítja székesfővárosunk közintézeteit.

E múzeum Kovács Frigyes műépitész tervei szerint, a Rózsa- és Szegfű-utcza sarkán épül, tőszomszédságában a gróf lakásául szolgáló kis palotának, melynek homlokzatát is összhangzatba hozzák a múzeum homlokzatával.

A faragott kőburkolatú homlokzat olasz renaissance stílű lesz s nemes egyszerűségével fogja hirdetni az épület komoly rendeltetését.

A homlokzat diszei: a tudományt és művészetet jelképező szoborcsoportozatok, melyek közt a grófi czimer foglal helyet. Az allegorikus csoportozatok agyagmintái már készen vannak s legközelebb a szobrász vésője alá kerülnek.

Az épületnek két bejárója van, egyik a Rózsa-, másik a Szegfű-utczában. Amaz a gróf magánlakásához, emez a múzeum helyiségeihez vezet. Az előcsarnok, valamint a tágas lépcsőház falait vaskóhi márványnyal burkolják, s a kétoldalt álló márványoszlopok kellemes hatást tesznek a belépőre. A kettős karú lépcsőzet az udvarra nyiló nagy ablakon kivül felülről is nyer világosságot.

A gróf gazdag fegyvertára a földszinten lesz. Antik, történeti érdekű, keleti fegyverek minden neme képviselve van benne. Ennek az osztálynak gyűjtését még a gróf nagyatyja kezdte meg, Zichy Jenő pedig tetemesen gazdagitotta utazásain vásárolt szerzeményeivel. A fegyvertár melletti termekben a grófnak rendkivül érdekes régiségtára talál helyet. Ezen termekkel összeköttetésben van a gróf magánlakása.

A tágas udvarban levő kocsiszinben fog állni a grófnak az ezredévi hódoló menetre készült díszhintaja, mely, mint a magyar kocsigyártás remeke, annak idején nagy feltünést keltett.

Az emeleten a lépcsőházból az előszobán át a gróf dolgozószobájába jutunk, mig más oldalt a gazdag könyvtár termein keresztül a 15 méter hosszú, nyolcz méter széles nagy képtárba érünk, mely aligha lesz elég a gróf 450—500 értékes képből álló gyűjteményének befogadására; ezért valószinűleg még egy-két termet kell e czélra felhasználni.

A képtár kincsei közül különösen kiemelendők: Kupeczky és Mányoky régi magyar művészek képei; továbbá Michel Angelonak egy képe, Tintoretto, Tizian, Dürer több műve. Egy szóval a klasszikus festészet minden korszaka képviselve van e képtárban egészen a jelenkorig.

Az iparművészeti osztályban rendkivül érdekesek a magyar vonatkozású tárgyak, továbbá a gazdag bronzgyűjtemény, mely egymagában európai érdekűvé teszi a múzeumot.

Az emeleten lévő többi teremben gróf Zichy Jenő nagyértékű műkincseit, Ázsiában nagy áldozatok árán szerzett úti emlékeit, néprajzi tárgyait s a magyarok eredetére vonatkozó összes gyűjteményeit fogja kiállítani.

A múzeum a nagyközönség által hetenként háromszor díjtalanúl megtekinthető lesz.

Az új múzeum gróf Zichy Jenő ritka áldozatkészségének és fáradhatatlan búvárkodó munkásságának gyümölcse s hogy nem zárja el, hanem megnyitja a nagyközönség előtt is, ez csak növeli a nemes gróf érdemeit, a melyeket buzgó fáradozásaival a közélet terén szerzett.

AZ IDEGÉLET VILÁGÁBÓL.

Rég jelent meg oly általános érdekű könyv, mint a «Természettudományi könyvkiadó-vállalat» legújabb kiadványa: «*Előadások az idegélet világából*», melyet dr. *Laufenauer* Károly, egyetemünk tudós tanára irt s a melyet részletenként a «Természettudományi Társulat» népszerű estélyein felolvasott volt.

Meggyőzőleg megvilágosit e könyv sok eddig rejtelmes tüneményt, a melyeket kivált a középkorban, sőt sokan még ma is hajlandók csodának tekinteni, boszorkányságnak, más effélének tulajdonitani s elénk tárja e jelenségek magyarázatát, bebizonyitván, hogy azok egyszerűen az idegek rendellenes működésének kifolyásai, vagyis egyszerűen idegbajok.

S ezen idegbajok, kivált a középkorban, járványszerűleg is jelentkeztek.

Legismertebbek azok, melyek Franczia- és Németországban fordultak elő; a magyarországbeliekről már kevesebbet tudunk, mert az egykorú irók ilyenekről csak nagyon röviden emlékeznek meg.

Németországban 1374-ben Aachenben, majd később 1418-ban *Strassburgban* uralkodott ilyen ragadós idegbaj-járvány, melyet az akkori irók Szent-János-, Szent-Vitus táncának neveztek, s mely százakat és százakat lepett meg egyszerre.

Az *aacheni* jeleneteket a régi irók következőleg irják le: 30—40-en, férfiak és nők vegyesen, kört alkotva, kezökkel összefogódzkodtak, s óraszámra, mintha eszöket vesztették volna, mindaddig ugráltak és tánczoltak, míg teljesen kimerülve a földre nem rogytak.

A strassburgi járványt az teszi nevezetessé, hogy a város utczáin áthaladó ugrándozó tömeget zenészek, flótások, dudások kisérték, részint azért, hogy az enyhe hangzású melódia hatására dühök csillapuljon, részint azért, hogy a gyors ütemű lármás zenével hamarább kifáraszszák őket. Megtörtént azonban igen sokszor, hogy a tánczolók tömege nem hogy kevesbedett volna, hanem nőttön-nőtt, mert a menetet bámuló tömeg közé hova-tovább több és több ártatlan néző is belevegyült, kiket szintén ellenállhatatlanúl elragadott a tánczolás dühe. Strassburg város tanácsa végre is megsokalta az izgalmas jeleneteket, és a tánczdühtől meglepetteket a várostól nem messze fekvő szent-Vitus kápolnájába szállittatta, a hol imádságok, füstölések és más szent szertartások alkalmazására igen sokan meggyógyúltak. Az akkori irók azt állitják, hogy a baj rendkivül ragadós volt; aggok és gyermekek, férfiak és nők egyaránt megkapták. Igen sokan meggyógyúltak; mások ellenben rohamos ugrándozásuk közben halálosan megsértették magukat, többen a Rajnába fultak. Az akkori időben a közfelfogás az volt, hogy a tánczolókat az ördög és a gonosz szellemek szállották meg, s ehhez mérten néha kegyetlenül bántak el velök.

Ha mostani ismereteink szemüvegén át nézzük a középkori vidatáncz-járványt, azt kell mondanunk, hogy az nem volt egyéb, mint a ma is ismert és előforduló *vidatáncz, Vitustáncz,* mely ma is oly ragadós, mint a középkorban volt s kisebb mértékben még mindig fordul elő magánosan fekvő elzárt falvakban, zárdákban, iskolákban. Hogy e járvány mai nap nagy arányokat nem ölt, az orvosi ismeretek haladottságának és a helyesebb közegészségi intézkedéseknek tulajdonitandó. A középkorban azt hitték, hogy az ördög belefurakodik egyes emberekbe, megszállja őket, s ezek a boszorkányok. Az akkori boszorkányok pedig nem voltak egyebek, mint ideges férfiak vagy nők, kik valóban a bajukkal járó nagyfokú félelemben azt hitték, hogy az ördög bújt beléjök, ennek következtében azután delíriumba estek, görcsöket kaptak, testök egyes részein érzéketlenekké váltak, s minthogy az akkori időben az idegbetegségeket még nem ismerték, és tüneteik előttök egészen érthetetlenek voltak, — boszorkányoknak bélyegezték a szerencsétleneket.

A középkoriak hite szerint az ördög hetenként egyszer, szombaton, éjnek idején összegyűjti hiveit; ekkor nagy pompával jelenik meg, összes hivei környékezik s orgiát ülnek. Más napokon látogatásokat tesz; mint elegánsan öltözött gavallér jelenik meg, teli erszénynyel, arczán udvarias mosolylyal. Álnéven bemutatkozik s ajánlatokat tesz az illetőnek, ha belép szolgálatába. Így például megigéri, hogy ad neki bűvös pálczát, melylyel ha bárkit megérint, az illető rögtön meghal, vagy melylyel ő maga állattá változik, a mikor akarja, stb. Majd, ha ez elfogadja az ajánlatot, felavatja: rendesen valamely szentnek nevét ruházza reá, megérinti arczát, karját vagy homlokát, és az illető e helyeken azonnal érzéketlenné válik, úgy, hogy csípni, égetni lehet, és még sem érez semmit. Ez a *signum diaboli,* a boszorkány-jel, mely a bo-

Kovács Ferenc szobrász

kiállítás a Vas utcai kertben

Magyar Nemzet 1983. X. 23.